BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
F
28
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DECOR CARMELI

ANNALES

SACRI, PROPHETICI, ET ELIANI ORDINIS
Beat. Virginis Mariæ de monte Carmeli

AB ELIA PRIMO IPSIVS PATRIARCHA VSQ.
ad Chriſtum Seruatorem per Prophetas, filios
Prophetarum, Rechabitas, Eſſenos, et Aſſideos
in Carmelo, et Syriæ locis perenniter propagati.

Notabiliores quoq; Orbis euentus compendio recenſentes.

TOMVS PRIMVS

IN QVO PLVRA PRO S. SCRIPTVRÆ
ſtudioſis ex libris præſertim Regũ, Paralipomenon, Prophetarũ, Eſdræ, et Machabæorum.

Plura quoq; pro humana hiſtoria ex Sacris, et prophanis auctoribus excerpta.

AD EMINENTISS. ET R.^{MVM} DOM. D. CARD. GINETTI
Ordinis Protectorem

PER P. M. IOANNEM BAPTISTAM DE LEZANA
Hiſpanum Matritenſem S. Congregat. Indicis
Conſultorem, et Sapientiæ Romanæ
publicum lectorem,
Carmelitam.

Romæ ex Typographia Mascardi Anno Dõni M·D·C·XXXXV. Superiorũ pmiſsu.
Lucas Ciamb... Vrbina. IVD delin... et sculpsit.

Digitized by Google

EMINENTISSIMO PRINCIPI,
ET REVERENDISS. DOMINO,
D. CARD. GINETTI
SANCTISS. D. N. VICARIO,
Et Carmelit. Ord. digniſs. Protectori.

FR. IO: BAPTISTA DE LEZANA CARMELITA CLIENS Salutem precatur æternam.

CARMELI decor Sponſæ Eccleſiæ *Iſai.* 35. datus, & ab ipſa Tibi (Eminentiſſime Princeps) commendatus, vt Tibi hos ex Carmelæo penu Diuorum Cornucopia vberiori vouerem floſculos, non tam egit, quam coegit, compellere potius, quam impellere potuit. Carmeli viridarium Adonidis hortis, Heſperidum, Alcinoi pometo, Midæque roſetis ſic præeſt, vt ipſi coæquata omnino ſordeſcant. Stratus enim roſarum aulæis paratus ibi cernitur, hypæthrum textili palmite opacatum aſpicitur, argenteis aquarum vorticibus, aureis arenulis, amaranthis,& floribus redimitus Fons Eliæ, ſinuoſis poſt flexibus, ac pellucidis bullantium riuulis in Mediterraneum liquores influens, ſacris, & prophanis litteris concelebratur. Cui hæc niſi Tibi debita, qui veluti Cherubim alter, Eliadæ huic amœnitati acuto mucrone munitus luctuoſam inſilienti ſtragem minitans cuſtos felici ſidere è Carmeli vertice dilapſus, & ianitor vigilantiſſimus ades? Vbi enim niſi in ſcatebra purior ebulliet riuulus? Aut ſidus quam in ſole ſplendidius clareſcet? Aut flos quam in areolam ſuam rediret lætior?

Habes inter teſſeraria ſymbola nobiliſſimas roſas, olim, è cœlo in ſolum originem trahentes (nec mutantes, dum ad Te tranſierunt) cum ipſis ergo Carmelæ ſymbolum habentes Te petunt nouæ pulchritudinis, & decoris corollas ambientes, & tantæ fragrantiæ participium anhelantes. Quid ni facerent, ſi *roſa* (Sappho teſte apud Achillem Tatium) *Florum Regina, terræ ornamentum, plantarum decus, prati rubor, pulchritudo coruſcans, & terræ riſus* appellatur? An hæc Tibi aptentur, modeſtia tua cohibet audire, nec mihi fas dicere; Arx mundi (Romam dico) fatur, quæ Te in minoribus, & ſuprema Purpuræ dignitate iuſtitiæ, charitatis, benignitatis, patientię cæterarumq; virtutum comitatu, ſatellitio veluti, ſtipatum aſpiciens, inter Eccleſiæ ſidera iubar ſplendidiſſimum agnoſcit. Nouerat ſanè omnigenam hanc virtutum in te radiantium Panopliam Vrbanus ille Orbis Sol, vt propterea ſummi Imperij veluti participem reddendo, Purpura coruſcantem, Purpuratorum conſeſſibus cunctis fermè fulgentem, Vrbis Vicariatu præcelſum, & pro totius Chriſtianæ Reipublicæ negotijs pertractandis Gordiano nodo non abſimilibus ad Cæſarem, & Germanos a latere Legatum cooptauerit. Sed quid nō faceret, qui ir Vum ab incunabulis ferme familiariter nouerat, ingenij celſitudinem intus, & in cute Lynceo intuitu inſpiciebat, miriſque laudum encomijs condignum æſtimabat? Redeo ad roſas tuas, quæ, ni fallor, hæc tua virtutum faſtigia hieroglyphicè, graphicèque ſimul demonſtrant, ſi Chinenſes quaſdam, in hoc Orbis Theatro a paucis annis viſas, ſpeculemur. Carent eæ ſpinis, benignitatis in ſymbolum; primitus candidæ, puritatis notæ; rubeſcunt poſtea, charitatis indices; purpureſcunt tandem, iuſtitiam, & alia chariſmata lucidè indigitantes. Ad hæc, roſæ apud veteres lætitiæ & pulchritudinis ſigna erant, quòd inter flores omnes ſolæ

purpu-

purpureo conſpicuę colore reſplendeant, & toto rubentium, rutilantiumque foliorum orbe pandantur; quod & lætiſſimam vultus hilaritatem, benignamque iucunditatem, qua cunctos ad Te velut commune Aſylum, venientes excipis; non deſpicis, vt autumo, demonſtrat. Me ergo, qui ſæpius nec mediocriter huius tantæ munificentiæ particeps fui, dum meas has Tibi lucubrationes conſecro, Tui memor foue, & protege; non effectum, ſed clientis affectum pedibus adrepentem patiens; & quia roſæ (a quibus non diſcedam) ſcarabęum è ſtercore, cui incubat, ſordentem, & fœtentem odore ſuo necant, ſerpentiniſque morſibus non patent, Elianum hoc Muſæum, qua conſueuiſti, pietate tuere; nec enim idcirco abs re cogitatum erit, vt qui Te conſortem in Ordinis protectione habet; in longæuitate quoque (bis mille, & quingentos ſuperans annos) ac æterna beatitudine ſocium a Deo precibus impetrabit. Interim vale, & Protector noſter aſpice, & diſpice.

FR. LEO BONFILIVS MAGISTER, ac humilis Vicarius Generalis Apoſtolicus Carmelitarum antiquæ Obſeruantiæ Regularis.

AVctoritate Noſtra, præſentium tenore, dilecto Nobis in Chriſto Admodum R.P. Magiſtro Io: Baptiſtæ de Lezana, noſtræ Prouinciæ Caſtellæ profeſſo Sacerdoti, Socio noſtro, Prouinciali, Terræ ſanctæ, Sacræ Congregationis Indicis Conſultori, & in Vrbis Sapientia Sapientiæ Profeſſori licentiam impertimur, quantum ad Nos ſpectat, Typis mandandi librum, cui titulus eſt: Annales ſacri Prophetici, & Eliani Ordinis Beatiſſimæ Virginis Mariæ de Monte Carmeli Tomus primus, a Magiſtris Theologis noſtri Ordinis, quibus id commiſimus, perlectum, & approbatum. Horum fide, &c. Datum Romæ die 11. Iulij 1644.

Fr. Leo Bonfilius Vicarius Generalis Apoſtolicus Carmelitarum antiquæ obſeruantiæ Regularis.

Fr. Franciſcus Montius Prouincialis Saxoniæ, & Secretarius Ord.

Hos

Digitized by Google

HOs ſacros Annales Propheticos, & Elianos ab Admodum Reu. Pat. Magiſtro Ioanne Baptiſta de Lezana noſtri Ordinis Carmelitarum Prouinciali Angliæ, Socio Generali, in Romana Sapientia Metaphyſices ordinario Profeſſore compoſitos, iuſſu Reuerendiſſimi Patris Magiſtri Alberti Maſſarij eiuſdem Ordinis Vicarij Generalis Apoſtolici, vidi. Opus ſanè deprehendi, quod ſuum Auctorem non alieno labore, ſed proprio, eoque diuturno ſtudio comparaſſe ſacrarum Litterarum nimis altam cognitionem oſtendit, quarum peritia, ſcientia, ſapientia eumdem reddit Auctorem ad mores benè compoſitum, virtutum ſcilicet omnium decore ſpectabilem. Quidquid in veteri Teſtamento pro ſtatu Religioſo in obſcuro profertur, in hoc reperient hiſtoriæ ſacræ ſtudioſi mirifica eruditione narratum. Typis ergo cenſeo dandum omnium omnino hominum generi litterario maximè vtile. Horũ fide, &c. Datum Romæ, in Conuentu Sanctæ Mariæ Tranſpontinæ, die quinta Maij 1643.

Fr. Antonius Marinarius Prouincialis Carmelitarum Daciæ, & in Sapientia Romana Theologiæ moralis Profeſſor.

DE mandato Reuerendiſſimi Patris Leonis Bonfilij Ordinis noſtri Carmelitici Vicarij Generalis Apoſtolici, Opus iſtud, quod pro titulo habet: Annales ſacri Prophetici, & Eliani Ordinis Beatæ Virginis Mariæ de Monte Carmeli, à Reuerendo Admodum Patre Magiſtro Io: Baptiſta de Lezana, Prouinciali Terræ ſanctæ, Generalique Socio, necnon ſacræ Congregationis Indicis Conſultore, ac in Sapientia Romana Profeſſore, compoſitum attentè perlegi; Auctoremque in hiſtoricis haud ſecus, ac in alijs ſuis tum Theologicis, tum Canonicis non paucis Operibus in lucem editis, & probatis, Catholicè, & ſecundum bonos mores locutum cenſui, & teſtor. Romæ, in Conuentu Carmelitarum Sanctæ Mariæ Tranſpontinæ, hac die octaua Iulij 1644.

Frater Iuſtinus ab Epiphania, Reformatæ Prouinciæ Turoniæ Ordinis Carmelitarum in Gallia Theologus, & eiuſdem Prouinciæ Procurator.

Impri-

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſsimo Patri Mag. Sacri Apoſtolici Palatij.

A. Sacratus Epiſc. Comaclen. Viceſger.

Reuerendiſſime Pater. Tomus hic primus Annalium ſacri Prophetici, & Eliani Ordinis Beatiſſimæ Virginis de Monte Carmeli, iuſſu, & commendatione Reuerendiſſimæ Pat. T. a me cum auctoritate cognitus, nihil habet eorum, quæ in quibuſdam alijs, in hoc ipſo argumento infeliciter verſatis, meritò reprehendi poſſent. Auctor eſt Admodum Reu. Pat. Magiſter Ioannes de Lezana eiuſdem Ordinis pluribus alijs ingenij, & doctrinæ ſanæ, ſolidęque munimentis, publico bono iampridem clarus. In ijs ſi ſemper ſui ſimilis, in hoc præterea, ob variam, & reconditam ſacrorum eruditionem ſeipſo maior eſt; nihil vt in medium afferat, quod in hiſtoriæ genere, aut ex ſacra Scriptura, ſanctorumque Patrum placitis certum non ſit, aut Doctorum Catholicè ſentientium opinione receptum; aut denique inoffenſo pede accuratè libratum. Quocirca, ſi annuat Reuerendiſſima P. T. cenſeo dignum, qui Typis mandetur, nec minus iucunda, quam pia, docta, & vtili lectione, iuxta prælatas in fronte notas, animos fruentium erudiat. Romæ, in peruigilio ſancti Ioannis Baptiſtæ 1644.

Melchior Inchofer S. C. I. C.

Imprimatur, F. Hyacinthus Serronius Mag. & Socius Reuerendiſs. P. Fr. Michaelis Mazarini S. P. A. M. Ord. Præd.

APPA-

APPARATVS
AD ANNALES.

Ratio dicendorum.

DOCTISSIMORVM Annaliſtarum Cardinalis Baronij, Auguſtini Tornielli, & Iacobi Saliani veſtigia ſecuti, antequam ad Annalium hiſtoriam accedamus, apparatum quemdam inſtruere operæ pretium duximus. In quo veluti communi promptuario, armamentario potiùs, & panoplia tractandorum generalia quædam documenta in diſcurſu Operis ſupponenda, ne vel hiſtoriæ curſum præpedire, vel eadem ſæpius repetere cogamur, præmeditata, quantum fas eſt pro materiæ capacitate comprobata Lector ſtudioſus habere poſſit: quo planè & ipſius commoditati, noſtræ vtilitati, ac eorum quæ dicenda ſunt, maiori claritati conſultum erit. Primò ergo in omni lege, ſtatu, & ætate, etiam ante Chriſtum, fuiſſe aliquos inter fideles ſpecialiori ritu & forma, Dei cultui dicatos homines, ſacræ Paginæ præcipuè ducti teſtimonijs oſtendemus. Deinde ſpecialiter in Lege veteri fuiſſe Ordinem quemdam, ſeu Inſtitutum Prophetarum, cuius fermè omnes, qui poſt Samuelem Prophetæ nuncupabantur, Alumni, & Profeſſores erant, ex varijs auctoritatis, & rationum monumentis comprobabimus. Ad hæc, huiuſmodi Prophetici Ordinis primum fundatorem quadantenus Samuelem extitiſſe (licet aliquo modo vetuſtior fuerit) multifariè declarabitur. Magnum tamen Prophetam Eliam ipſum in Religionem (modo proprio loco explicando) ſuo tempore erexiſſe pro poſſe fulcietur. Propterea Monaſtici, ſeu Religioſi ſtatus veteris Teſtamenti Principem, ac Patriarcham meritò nuncupandum, ex iugi fermè, & conſtanti Patrum & Doctorum ſententia demonſtrabitur. Iure tamen ſpecialiori primum Carmelitani Ordinis Parentem, & Inſtitutorem dicendum conſequenter omnigenæ literaturæ ſtudio oſtendetur. Quibuſnam præterea titulis huius Prophetici Ordinis à Samuele inſtituti, & ab Elia ad ſtatum veluti Religioſum euecti cultores cognominati fuerint, ſedulò examinabimus. Iugiter etiam ab Elia vſque ad Chriſtum Carmelum montem, vel alium Terræ ſanctæ locum, perenne ipſorum

habitaculum fuiſſe elucidabitur. Librum ſimiliter de Inſtitutione monachorum inter Bibliothecæ Patrum volumina recenſitum ſuo auctori Ioanni Patriarchæ Ieroſolymitano vindicabimus. Ac denique, qualiter tam ipſe, quàm alij auctores Ordinis in rebus ad ipſius hiſtoriam ſpectantibus tanquam legitimi teſtes audiendi ſint, & quinam ij fuerint, pro viribus diſcutiemus. Faxit Deus, vt totum hoc Opus, qualecunque id ſit, in Dei ſolius gloriam & honorem, ac legentis ſpiritualem profectum cedat: à quo id efflagitandum, quod Iſidorus Peluſiota à ſuo Herminio, cùm ei Orationem de fato deſtinaret, poſtulabat, *ne famæ, ſiue bona, ſiue mala ſit, in ferenda ſententia* circa dicenda *iudicium* ſequatur, ſed diſſertationem accuratè perpendat, fundamenta exploret, non plus æquo auctoritati aduerſariorum tribuat, ſed æqua benignitatis trutina humilitatis noſtræ æquanimiter ſuſtineat audire probationum fulcimenta.

Semper in Eccleſia Dei, etiam ante Legem, & Euangelium fuiſſe plures ſpecialiori ritu, & forma Dei Cultores. Cap. I.

Cultus Dei. 1 LICET ab Adæ ipſius protoparentis noſtri æuo plura fuerint diuini cultus inter fideles veſtigia, quibus Deus vt auctor vitæ & mortis, & Dominus cunctarum creaturarum ab ipſis honoraretur, vt conſtat ex oblationibus Caini, & Abelis, *Geneſ. 4. v. 3. & 4.* ex feſtis ab Adamo in Dei honorem inſtitutis, ſabbato ſcilicet, vt colligitur ex Philone, *libro de Opificio hominis; lib. de Decalogo, & de Vita Moyſis*, quod plures alij recentiores amplectuntur; & natalitijs ſuorum filiorum, prout ex Fagio, & Aben Ezrà colligit Iacobus Boulducus *De Eccleſia ante Legem lib. 1. cap. 2. §. Aliud feſtum*. ac ex ſacris locis Diuinitatis cultui nuncupatis, quæ & ab eo tempore cœpiſſe idem Boulducus, *ibidem §. ex dictis*, probat: quia tamen infans fuit tunc Eccleſia, nihil ad intentum ſacra Pagina expreſsè loquitur, vt propterea de hoc æuo vſque ad tempora Seth, & filij eius Enos, qui vt *Geneſ. 4. v. 26.* habetur, *cœpit inuocare nomen Domini*, ſilere prorſus cogamur.

Per Seth. 2 Nato autem Seth filio Adæ anno 131. mundi, prout ex *Geneſ. 5. v. 3.* deducitur, Eccleſia, quæ ſemper in ſuo profectu, progreditur *quaſi aurora conſurgens*, *Cantic. 6. v. 9.* vt propterea *pulchri greſſus* illius dicantur, *Cantic. 7. v. 1.* noui luminis ſplendore illuceſcere cœpit, primam veluti lineam, etſi vmbroſam, Religioſi ſtatus

in orbe

in orbe futuri deſignans. Neque enim ſine cauſa dictus eſt *Geneſ.5. v.3.* genitus *ad imaginem & ſimilitudinem* Adæ, quod de Caino, & Abele eiuſdem filijs dictum non erat, quia ſcilicet Seth ob eam, quam diximus rationem plus cæteris filijs referret imaginem, & ſimilitudinem parentis, in qua à Deo conditus eſt, *in iuſtitia & veritate.* Addit & Suidas apud Cornelium in *Geneſ.4. verſ.25.* Seth à pietate, ſapientia, & aſtrologia cognominatum eſſe Deum, quod non diſcordat ab intento noſtro. Sicut neque quod ſtolidi hæretici Sethiani apud Epiphan. *hæreſ.39.* dum ad ipſum omnia, quæ virtutis, & iuſtitiæ ſunt, referrent. Etymologia etiam nominis Seth, quæ eſt iuxta ſanctum Hieronymum *in traditionibus hebraic.* idem quod *Theſis*, ſeu *Poſitio*, propoſito noſtro fauet; quia Religioſus ſtatus, cuius vmbra Seth erat, ponit aliquid ſupra communia præcepta. Alij interpretantur *Seth* nomen, *Reſurrectionem*, vt Auguſtinus *lib.15. de Ciuitate cap.17. &* 18. & Chryſoſtomus *hom.21.* Alij, *compenſationem*, vt Epiphanius *hæreſ.34.* Alij *fundamentum*, vt Chronicon Alexandrinum *p.18.* quæ omnia non incongruè ad eiuſdem Religioſi ſtatus commendandam dignitatem trahere poterit prudens Lector. Hic igitur Seth non tam euaſit glorioſus propter mirabilem ipſius educationem à patre, quam refert Ioſephus *lib.1. antiquit. c.3.* nec propter duas ab ipſo pro poſteris excitatas columnas, in quibus doctrinalia multa inſculpta erant, eodem Ioſepho teſte; nec quia procero, & giganteo corpore fuiſſe dicatur, & ab Angelo raptus, & edoctus, vt propterea ex hoc Angelico congreſſu cæleſti ſplendore circumfuſum corpus geſtauerit (de quo [illegible] *in Chronic. Alexandr.*) ſed quia Pater fuerit illorum, qui in ſacra Scriptura *Geneſ.6.* vocantur, *filij Dei*, qui erant homines ſpecialiori modo, & ratione Dei cultui, & obſequijs, Religioſorum inſtar, deuoti, vt iam dicemus.

Seth Etymologia.

3 Non enim leuis controuerſia eſt inter Patres, & Expoſitores, quinam illi fuerint, qui *filij Dei* loco relato nuncupantur. Quidam enim *filiorum Dei* nomine, Angelos intelligunt, hi ſunt Ioſephus, Philo, Iuſtinus Martyr, Clemens Alexandrinus, Tertullianus, Cyprianus, Ambroſius, & alij. Quidam verò, quibus ſubſcribit Eugubinus, *filios Dei*, appellari credunt, filios Principum, & Magiſtratuum. Cæterùm perquam celebris eſt, & magnorum Scriptorum auctoritate nobilitata ſententia, aſſerens eos fuiſſe filios Sethi. ſic præter Theodoretum, & Caſſianum, qui de hac re ſeriò diſputant, tenent Auguſtinus, Cyrillus, Rupertus, Albinus Flaccus, Procopius, S. Thomas, Sixtus Senenſis, Abulenſis, Pererius, Cornelius, & ple-

Filij Dei qui?

rique alij. Huius autem appellationis origo fuit, quòd cùm eodem tempore filij Cain improbi, ſcelerati, & facinoroſi eſſent, vtpote talis parentis liberi, & propterea *filij hominum*, id eſt, humanè viuentes, vel humana ſolùm ſapientes, appellarentur; ex aduerſo ex Seth geniti, *filij Dei*, quia pij, boni, Deique cultores erant, cognominati ſunt. De quo Theodoretus *q. 47. in Geneſ.* Procopius *in cap. 4. Geneſ.* Cornelius *in 6. Geneſ. verſ. verum dico*. & maximè Cyrillus *lib. 3. in Geneſ.* eos vocans, *ſanctiſsimum genus*, quod *ſolum per ſe viueret, nulloque ſe vitio commiſceret*. Optimè etiam Vvaldenſis noſter *to. 1. doctrinalis fidei lib. 3. art. 1. cap. 1.* vbi pluribus probat filios Seth, *filios Dei* appellatos, & Religioſos nuncupandos. Boulducus etiam *lib. 1. de Eccleſ. ante Leg. c. 4. §. 1.* inquit à Seth inſtitutam, & à filijs eius mirificè propagatam & illuſtratam *ſanctiſsimam filiorum Dei, vtpote Prophetarum, Doctorum, ac Religioſorum virorum Sodalitatem*. Legatur Ioſephus *lib. 1. antiquitat. cap. 3.* vbi multa de Seth: maximè verò Raderus *in animaduerſionibus ad Chronicon Alexandrinum n. 5.* ex fragmento cuiuſdam Chronici Bibliothecæ Palatinæ, vbi plura etiam de prophetia Seth, & qualiter ex congreſſu cæleſti cum Angelo ſplendorem circumfuſum per reliquam vitam tenuerit. Iam ergo Sethi tempore homines erant in Eccleſia ſpecialiori cura Dei cultui & obſequijs dicati, vt propterea noſtrorum Religioſorum vmbra iure appellari poſſent.

De Enos, & Enoſitis.

4 Clariùs id notum erit de ſeculo Enos eiuſdem Sethi filio. De hoc enim *Geneſ. 4. v. 26.* dicitur: *Iſte cœpit inuocare nomen Domini*. circa ann. mundi [illegible] vt indicat ibi Salianus *n. 2.* vel annis ſequentibus, vt alijs placet. Illud certiùs, dici Enos cœpiſſe *inuocare nomen Domini*; non quia ante ipſum id nullo modo vſu fuerit: quis enim credat Adamum etiam poſt pœnitentiam virum iuſtum, Abelem ſanctum & pijſſimum, Dei inuocationem cuilibet homini tantopere neceſſariam neglexiſſe? ſed ſanè, ideo de ipſo dicitur, cœpiſſe *inuocare nomen Domini*, quia id cœperit palam, & excellentiùs, quàm vulgus hominum, prædicando videlicet, vel certas cerimonias, & precum formulas adhibendo, vt ex Ruperto, Lyrano, Abulenſi, Lipomano, Vatablo recentiores accipiunt. Addit Cornelius *in Geneſ. 4. verſ. 29.* hæc: *Enos auctor fuit, vt paſsim homines ritè Deum colerent. vnde Hebræa habent:* Tunc cœptum eſt, *ſcilicet publicè, & per cœtus auctore Enos*, inuocari nomen Domini. *Tempore ergo Enos videntur cœtus hominum inſtituti, & in Eccleſiam congregari cœpiſſe, ad publicas preces, ad publicas conciones, & catecheſes, ad cultum Dei publicum per ſacrificia, aliosque ritus, & cerimonias*. Approbatque ex Vval-

Digitized by Google

ex Vvaldenſi noſtro, & Bellarmino, Enos inſtituiſſe peculiarem aliquem cultum, & ſublimiorem, quàm eſſet religio vulgi, & veluti præludium, & initium vitæ Religioſæ, & Monaſticæ. Similia fermè Laurentius Beyerlinck *in Theatr. vit. human. to. 6. lib. 16. verbo Religioſus Religio. §. de Enos*. Addit Boulducus *De Eccleſia ante Legem lib. 1. cap. 13.* hunc Enos fundaſſe Sodalitatem quamdam Prophetarum, qui dicebantur *Enoſcæi*, & poſtea *Eſſeni*, vel *Eſſæi*. Quod ſatis rationi conſentaneum eſt; primò ex *Geneſ. 6. v. 4.* vbi enim vulgatus legit: *Iſti ſunt potentes à ſeculo viri famoſi*, ex Hebræo legi poteſt: *Iſti ſunt illi heroës, qui à ſeculo Enoſcæi nomine*. Ex quo ſequitur ea tempeſtate fuiſſe genus aliquod hominum, qui *Enoſcæi* vocarentur, quod nomen procul dubio refertur ad Enos ipſorum auctorem, prout ex ipſius etymologia conijcitur: ſecundò ex Chryſoſtomo *hom. 20. in Geneſim*; vbi clarè genitos ex Enos, eiuſdem appellationem ſortitos eſſe his verbis denunciat: *Sicut hic Enos vocatus eſt, eo quod inuocauit nomen Domini Dei ſui; ſic & qui ex eo deinceps ducunt originem, eandem ſortiuntur appellationem*. Tertiò ex Vvaldenſi noſtro *to. 3. de ſacramentalibus tit. 19. c. 150.* in fine dicente de ipſo: *Primò meruit origo fuiſſe in forma Religioſorum perfectorum in ſtatu naturæ*. verbum namque illud, *in forma*, denotat ipſum inſtituiſſe Sodalitatem virorum ſpecialiori modo inuocantium nomen Domini. Quòd autem hi *Enoſcæi* idem cum Eſſenis eſſent, non ſolùm conſtat ex nominis ſimilitudine, ſed & ex eo, quod Plinius & Solinus de illis dixerunt. Plinius enim *lib. 5. hiſtor. c. 17.* Eſſenos ait, *per ſeculorum millia*; & Solinus, *per immenſum ſpatium ſeculorum* duraſſe, quo eorum Inſtitutum originaliter iam à mundi principio extitiſſe denotatur. Sed quo pacto poſterioribus ſeculis appellari cœperint, cùm de ipſis agemus, dicetur: illud enim duntaxat pro nunc ſufficiat, tempore Enos non defuiſſe aliquos ſpecialiori ritu, ac forma præ cæteris Dei cultores.

5 Idem etiam oſtenditur de tempore Cainam filij Enos, de quo *Geneſ. 5. v. 9.* ab hoc enim ortos fuiſſe Cinæos ſpecialiores Dei cultores filiorum Dei, ac Enoſcæorum Inſtituti æmulatores, vnius veri Creatoris per orbem prædicatores, ac fidei propagatores doctè ſatis oſtendit Boulducus *lib. 1. relato de Eccleſia ante Legem c. 15. & 16.* qui etiam *cap. 17.* Cedmonæos, de quibus *Geneſ. 15. v. 19.* eoſdem eſſe cum Aſſamonæis, ſeu Machabæis ex eadem Enoſcæorum Societate probat. De Cainam.

6 Et ſaltem de Henoch pronepote Cainam, de quo *Geneſ. 5. à v. 18.* negari non debet, cùm ibi *v. 22.* dicatur: *Et ambulauit Henoch* De Henoch.

cum Deo. Quæ locutio, vt habet idem Boulducus *cap.* 18. illis temporibus idem valebat, *ac adhibitis quibuſdam cerimonijs totum ſe diuino ſeruitio ſolenniter, & perpetuò deuouere*. Hoc enim ſenſu illi *filij Dei*, de quibus *Iob.* 1. *v.* 6. & 2. *v.* 1. qui ex Cinæis erant, dicuntur aſſiſtere, & aſtare *coram Domino*; & Elias qui etiam ab illis originem traxit, dicebat 3. *Reg.* 17. *v.* 1. *in cuius conſpectu ſto*. Quin inter ſuos Cinæos, ſeu filios Dei tantum profeciſſe videtur iſte Henoch, vt ad quoſdam illorum, qui veritatis viam deſeruerant, miſſus fuerit prædicator. Hoc enim ſibi voluit Irenæus *lib.* 4. *cap.* 30. dicens: *Henoch placens Deo cùm eſſet homo, Dei legatione ad Angelos fungebatur*. Quod ſic explicat Salianus *to.* 1. *Annalium ann.* 987. *n.* 11. ſatis congruè ad ea, quæ diximus: *Nec tantùm poſteros Cain, ſed etiam pij Sethi nepotes religionis alioqui ac pietatis cultores, impunitate vitæ ac licentia, morumque improbitate valde infectos fuiſſe atque deprauatos. Quò fortaſſe reſpexit D. Irenæus: Henoch, inquit, placens Deo cùm eſſet homo, Dei legatione ad Angelos fungebatur. Angelorum enim nomine videtur intelligere eos, quos Moſes paulò inferiùs appellat filios Dei, & à quibuſdam Angeli dicti ſunt, apud Auguſtinum, & Philonem Iudæum. Qui cùm improbam vitam degerent, & Henochi virtus inſignis, Deique erga illum beneuolentia nota omnibus eſſet, conſenſu maiorum natu electus eſt non ſemel, vt ad eos legationem obiret, à flagitijs auocaret, ad ſtudium virtutis accenderet; quomodo rectè eum locum interpretatus eſt Feu-ardentius; idque conſentaneum eſt ijs; quæ habet Theodoretus. Vocatur autem Dei legatio, quia Dei nutu, & Dei cauſa agebatur*. Propter hanc etiam cauſam *Eccleſiaſt.* 44. *v.* 16. dicitur tranſlatus in Paradiſum, *vt det gentibus pœnitentiam*, id eſt, vt exponit idem Salianus, *ſub anno* 688. *n.* 4. ex Ianſenio: *Qui cùm viueret, erat omnibus exemplum pœnitentiæ, nimirùm quia vitæ ſuæ integritate ſeculi homines docebat pœnitentiam & ad eam trahebat*. Librum præterea ſcripſit ſuæ prophetiæ, vt teſtatur S. Iudas in ſua Epiſtola *v.* 14. qui etſi apocryphus communiter cenſeatur, ab alijs tamen defenditur; & Scaliger *in notis ad Euſebium p.* 244. & 245. ingens quoddam fragmentum illius refert, in quo de quadam Congregatione, ſeu quaſi Capitulo filiorum Dei ſermo eſſe videtur. ex quo magis roboratur id, quod dictum eſt. Fauet dictis, quòd Henoch appelletur *dicatus*, vel *inclinans*, quia hic erat mos colendi Deum, de quo alibi. Item, quòd, vt habet Cornelius in Eccleſiaſtic. *c.* 49. *verſ.* 16. Henoch fuit ſui æui Nazaræus, quia ſeparatus à conuerſatione hominum.

Henoch Dei legatus.

De Noë.

7 Subſequenti tempore cùm iam *filij Dei* nuncupati à priſtino eorum inſtituto (quod humanum eſt, & fuit ſemper) deuiaſſent, *filias*

lias hominum, id eſt, Caini filias in vxores accipiendo, miſit Deus quendam inſignem præconem veritatis, Noë iuſtum circa ann. 1057. ortum ex eiſdem filijs Dei, Enoſcæis, ſeu Cinæis, imò & ipſorum Sodalitatum Moderatorem, ſeu Archimandritam, vt probat Boulducus *De Eccleſia ante Legem lib.2.cap.1.* De illo enim *Geneſ. 6. v.9.* dicitur: *Noë vir iuſtus, atque perfectus fuit in generationibus ſuis, cum Deo ambulauit.* Diuino videlicet ſe obſequio vouens, prout diximus de Henoch, & perfectioris vitæ ſtudio incumbens. Vnde eum Sibylla vocat: *In omnibus iuſtiſſimum, fideliſſimum, veracem, boniſque operibus deditum.* Fuit vnus ex præconibus iuſtitiæ appropinquantis per diluuium, octauus ſcilicet, vt ait ſanctus Petrus *in Epiſtola 2. cap.2. v.5.* Hoc munus quingentis annis exercens, vt colligitur ex Chryſoſtomo *hom.21. & 22. in Geneſ.* Adeo diuini cultus propagandi ſtudioſus, vt teſte Beroſo *lib.3. Antiq.* ſuis poſteris *Theologiam, & ſacros ritus docuerit*, & tam arcana *quæ ſolis Sacerdotibus Scythæ & Armeni commendant. Neque enim fas eſt illa vlli aſpicere, aut legere, quàm ſolis Sacerdotibus & inter Sacerdotes dumtaxat, ſicut & quos rituales libros reliquit.* Ipſius veſtigia ſecutus eſt Sem filius eiuſdem anno 1559. ortus. Propterea enim benedictionem illam à parente promeruit, *Geneſ.9. v.26: Benedictus Dominus Deus Sem.* ea namque, teſte Saliano *ſub anno 2158. n.3.* indicatur *retenta in eius familia vera pietas, veruſque Dei cultus, alijs penè omnibus in idololatriam prolabentibus.* Promeruit etiam, vt Melchiſedech exiſtimaretur à S. Hieronymo, Ruperto, Lyrano, Genebrardo, Toſtato, & alijs, quem fuiſſe illuſtriſſimum Dei cultorem omnes norunt. Patrem etiam Cinæorum habitantium in *Emath* eum vocat Boulducus *De Eccleſia ante Legem lib.3.c.16. §. Verumtamen ſi nomen*, apud quem multa de hoc Patriarcha. De Sem.

8 Pariter Arphaxad eiuſdem Semi filius circa ann. mundi 1659. natus, de quo *Geneſ.10. v.22. & 24.* inter illuſtres Dei cultores ab aliquibus cenſetur; eo quod *Caſed Rapha*, id eſt, *Chaldææ Curator & Antiſtes* vocatus ſit: quo non ſolùm ex priſcis Enoſcæis, ſeu filijs Dei vocatis, ſed ipſorum Moderatorem fuiſſe denotatur. Videtur etiam vnum fuiſſe ex illis filijs Noë, qui, vt habetur in lib. reuelationum S. Methodij, ædificauerunt ſibi poſſeſſionem in Regione appellata *Thamua*. Quod ſi ita eſt, clariùs inde oſtenditur hunc Patriarcham ex Enoſcæis duxiſſe originem, ſiquidem Rechabitæ, qui ex ipſis orti ſunt, appellebantur *Viri Theima*, vt teſtatur Beniaminus Iudæus *in ſuo Itinerario*. Arphaxad.

9 Celebris etiam inter iſtos eximios diuini cultus propagatores fuit

Heber. fuit Heber filius Sale, & nepos Arphaxad circa annum 1754. natus, & de quo *Geneſ.* 10. *v.* 24. *&* 25. agitur. *Propheta* enim ab Hebræis *in Sederolam* vocatur, non reſiſtente S. Hieronymo, *in quæſtionibus Hebraic. & pius, ac religioſus* ab Epiphanio, *in init. Panar.* Inſignem porro fuiſſe ex eo colligunt aliqui, quòd ab eo Hebræi nomenclaturam acceperint. Vocat & ipſum Boulducus *De Eccleſia ante Legem lib.* 2. *cap.* 7. Cinæorum Archimandritam, habuiſſeque dicit tabernaculum, in quo manebat, docebat, vel orabat in deſerto prope Iordanem, vbi Cinæi quondam, & poſtea Ioannes ſolitudini ſtudebant. Plura etiam de illo ſalsè & doctè, *dicto cap.* 7. 8. *&* 9. quibus inter magnos Dei ſeruos hunc Heber nominandum fore ſatis concluditur.

10 Poſt iſtos ſuccedit vir omnino magnus, aut potiùs virorum miraculum, talis vt non homo, ſed Angelus, aut Spiritus ſanctus, *ſine patre, ſine matre & ſine genealogia* à quibuſdam reputatus, Melchiſedech Rex Salem, Rex pacis, Sacerdos Dei altiſſimi, Hebræis inuidia, Chananæis gloria, & toti orbi admiratio. Meruit ab Angelis conuerti, & doceri, vt habet Dionyſius Areopagita, *De Eccleſiaſt. Hierarch. c.* 9. ab Abrahamo, *Geneſ.* 14. *v.* 21. decimas accipere, & figura multiplex Chriſti Redemptoris eſſe in Regia dignitate, in Sacerdotio, in ſacrificio, in benedictione, in decimatione, in virginitate, & alijs, quæ doctè proſequitur Salianus, *ſub anno* 2118. *à num.* 37. Appellatur à Suida, *Vir religioſus ex Gentibus*. Item, *per omnem ætatem virgo, ac vir iuſtus*. Dixerunt quidam eum adhuc in viuis eſſe cum Henoch, *& Elia*, ſed exiguo fundamento ducti: probabiliori illum aliqui vocant *Prophetam*, vnum ex filijs Dei cognominatis, & fundatorem Collegij Prophetarum in Valle Raphaim. De quo & alijs relatus Boulducus, *dicto lib.* 2. *cap.* 10. 11. *&* 12.

Abraham, Iſaac, & Iacob, 11 Sed vocant nos tres illi eximij, ac clariſſimi Patriarchæ, Abraham videlicet, Iſaac filius eius, & Iacob nepos, qui ea tempeſtate viuebant; Abraham quidem Melchiſedecho coæuus, & natus circa ann. mundi 2039. Iſaac circa ann. 2139. cùm pater eius centenarius eſſet; Iacob verò circa 2199. Hos enim illuſtriſſimos viros, ſpecialiſſimos ac ſingulariſſimos Dei cultores, diuinæ legis obſeruatores, pietatis, & religionis zelatores fuiſſe tam patens, & manifeſtum eſt in ſacra Geneſis hiſtoria à cap. 13. vſque ad 50. & vltimum. Interim omittimus, quæ de ipſis in alijs vtriuſque Teſtamenti libris, Patrum commentarijs, diuerſiſque monumentis continentur, quòd actum agere videremur, ſi rem ex profeſſo diſcutere voluiſſe-

luiſſemus. Id ergo de illis probare dumtaxat enitendum, fuiſſe videlicet diſcipulos, & alumnos eorum, quos *filios Dei, Enoſcæos*, & *Cinæos* appellatos eſſe diximus: ex hoc enim non mediocris gloria ipſorum Inſtituto, ex quo poſtea Propheticus Ordo prodijt, procul dubio accreſcet.

12 Et primò de Abrahamo id conſtat, quem Dei cultum non ex ſtellis, vt aliqui putarunt, deſumpſiſſe, ſed à patribus Noë, Semo, Iapheto, Arphaxad, Cainam, & Hebero, quos eiuſdem Inſtituti fuiſſe diximus: approbat Salianus ſub anno 2052. *num*. 4. & 5. quin & veritatis præconem extitiſſe, non ſolum Thare patrem idola fingentem increpando, prout Suidas verbo *Abraham* tradit, ſed ad alios etiam idem munus exercendo, ſcribit Ioſephus *lib*. 1. *Antiquit. cap*. 8. Imò & Onchelus *in Paraphraſi Chaldaic.* illud quod *Geneſ*. 12. *v*. 5. dicitur: *Et animas quas fecerant*, interpretatur, *quas ſubiecerant Legi*. Nam, vt ibi Fagius ait, Hebræi tradunt, Abraham viros, Saram verò vxorem ipſius mulieres in Dei cultu inſtituiſſe. quod & recipit Toſtatus, ac alij. Illud præterea eiuſdem *cap*. 12. *v*. 8. vbi dicitur inuocaſſe Dominum, alij vertunt, vt ait Vatablus, *& prædicauit alijs in eo loco Dominum*. Vnde Chryſoſt. *hom*. 31. eum Doctorem Palæſtinorum & Ægyptiorum vocat. Hac etiam de cauſa plantaſſe videtur nemus in Berſabeæ, vt dicitur *Geneſ*. 21. *v*. 33. illic enim ſolitus erat peregrinos excipere, ac Dei fidem, & cultum docere, & ſic dimittere, vt ex Thargo Ieroſolymitano, & Delrio affert Salianus *ſub anno* 2154. *n*. 5. Quibus ſi adiungas eximias huius Patriarchæ virtutes, fidem ſcilicet, ſpem, ac fiduciam, charitatem, pietatem, obedientiam, & hoſpitalitatem, omnibus notas, facilè comperies eum ex primoribus Enoſcæis, ſeu filijs Dei nuncupatis alumnis fuiſſe. Hinc notat Boulducus *lib*. 1. *relato cap*. 14. ipſummet Abrahamum *Geneſ*. 13. *v*. 8. ſe, & ſuum nepotem Loth appellaſſe Enoſcæos, illis enim verbis, *fratres enim ſumus*, Hebraicè reſpondet, *Enoſceni fratres ſumus*. Item *lib*. 3. *cap*. 2. ſuæ Sodalitatis Enoſcæorum multa tabernacula erexiſſe, vnde poſtea Rechabitarum Inſtitutum emanauit. Plura demum ad hoc intentum eo *cap*. 2. & ſequentibus, quæ apud ipſum videri poſſunt. Abraham.

13 De Iſaaco etiam eiuſdem Abrahæ filio, vel ob eius obedientiam, patientiam, deuotionem, & alia, propter quæ Chriſti innocentiſſimi typus fuit, prout omnis Sanctorum & Doctorum chorus agnoſcit, non ſolùm veriſſimũ Dei cultorem fuiſſe, ſed Enoſcęorum, vel filiorum Dei propaginem pluſquam coniectari poſſumus. Hinc Enos Enoſcæorum patris, qui cœpit *inuocare nomen Domini*, egregius imita-

imitator Iſaac in eo cognoſcitur, quòd *Geneſ.* 24. *v.* 63. egrediebatur *ad meditandum in agro*. Quod S. Hieronymus *in tradit. hebraic.* ſic explicat: *Ad orationem quaſi virum iuſtum domo egreſſum, & vel hora nona, vel ante ſolis occaſum Spirituales Dei victimas obtuliſſe*. Si hæc tibi, Lector pie, non ſufficiant, memento filium Abrahæ eſſe, & ſic facilè concipies eiuſdem cum illo Inſtituti ſectatorem.

Iacob. 14 De Iacob Iſaaci filio eadem ratione idem ſuſpicari poſſumus. Extant etiam de ipſo ſpecialia quædam, & inter ipſa præclarum illud, quod cùm *Geneſ.* 25. *v.* 27. dicatur, quòd *habitabat in tabernaculis*, tabernaculorum enim nomine intelliguntur Scholæ, in quibus manebat Iacob addiſcens ſapientiam, & Dei timorem, vt exponunt Hebræi, & referunt Lyranus, & Abulenſis, qui ex eiſdem aiunt fuiſſe huiuſmodi duo tabernacula, alterum Melchiſedechi (in Valle Saue, vt quidam volunt) qui erat ſapiens & Sacerdos Dei altiſſimi; alterum Heberis (apud Hebron vt putant) qui erat Propheta, & res diuinas docens. Alludit Paraphraſtes Chaldæus dicens: *Iacob erat vir integer, & miniſter domus doctrinæ*. Potuit proinde, vt doctis quibuſdam placet, quando in Ægyptum cum filijs ſuis deſcendit, ſolicitè eorum Eccleſiam regere, in lege, & cultu Dei inſtruere, & alia facere, quæ à priſcis Enoſcæis, filijs Dei vocatis, in præfatis tabernaculis didicerat.

Filij Iacob. 15 De Iacob, ſeu Iſraëlis filijs, vel ſanctitas parentum, auorum, & proauorum idem intentum conuincit. Sed, & ipſo quoque tempore, quo inter idololatras Ægyptios morabantur, Dei veri cultui non renunciaſſe, ſed eidem veluti paternæ hereditati ſedulò adhæſiſſe, ex 1. *Reg.* 2. *v.* 27. vbi id exprobratum Heli à Domino conſpicimus, elici manifeſtè videtur: *Numquid* (dicebat vir Dei) *non apertè reuelatus ſum domui patris tui, cùm eſſent in Ægypto in domo Pharaonis? & elegi eum, &c.* Si enim Deus ipſis reuelatus apertè fuit, & ab ipſo electi, veri ergo Diuinitatis cultores etiam tunc erant. Id etiam inferri poteſt ex Auguſtino *in Pſal.* 104. circa illud quod de Ioſepho ibi dicitur, *vt erudiret principes eius ſicut ſemetipſum, & ſenes eius prudentiam doceret*. Quod non tam de corporis, quàm de animæ regimine intelligendum docet. *Vnde enim fieri poſſit* (inquit Auguſtinus) *vt vir tantus veri Dei cultor in Ægypto alendis tantùm corporibus, & rebus tantùm corporalibus gubernandis eſſet intentus, & quo eos meliores redderet, curam non gereret animorum?* Simili namq; argumentandi modo dicere & nos poſſumus: Si Ioſeph tanta ſedulitate & diligentia fratrum temporalis regiminis curæ incumbebat, quanta in ſacra Geneſis hiſtoria deſcribitur; quomodo non magis cu-

ram gereret animorum, eos in veri Dei cultu confortando, & adiuuando, ne à paterna religione deuiarent? Etſi fatendum ſanè, poſt Ioſeph & filiorum Iacob obitum, ipſorum ſucceſſores Iſraëlitas à Dei cultu turpiſſimè declinaſſe (non vniuersè, cùm de Tribu Leui, & alijs temerè id dicatur à R. Abraham in Cabbala hiſtorica) & vitulum, Ægyptiorum more, qui Apim, ſeu Serapim bouem colebant, adoraſſe, Pſeudo-prophetarum de filijs Ephraim & Galaad, vt Rabbini tradunt, ſeductione. Propterea enim meruerunt eorum ſerui fieri, indigniſſimè tractari, ærumnis affligi, laboribus opprimi, & flagris verberari, prout ex ſacra Exodi hiſtoria *cap.* 1. deducitur.

16 Deus autem ſapientiſſimus prouiſor, qui nunquam ſuæ Eccleſiæ conſeruationi defuit, quo tempore apud Iacobi filios ipſius Dei cultus veluti deſiderabatur, benigniſſimè inter Idumæos Eſau poſteros, pios aliquos ſibi præparauit fideles, qui ſpretis Idololatriæ ritibus, vero Deo Cæli, & terræ corde, & animo deſeruirent. Inter quos vnus Princeps fuit Iob vir ſanctiſſimus, ipſius Dei teſtimonio incomparabilis; Eſau trinepos, vt aliqui autumant, vel ſaltem ex ipſius poſteris, ac in Boſra Idumææ metropoli circa hoc tempus natus. Hunc enim pijſſimum virum inter fidiſſimos Dei cultores computandum eſſe, ipſius hiſtoria manifeſtè demonſtrat; & apertè fatetur Vvaldenſis *to.* 1. *doctrin. fidei lib.* 3. *ar.* 1. *c.* 5. id deſumens ex Auguſtino 18. *de Ciuitate Dei c.*47. Quid namque aliud denotare poſſunt crebra ab ipſo oblata Sacrificia pro filijs, ne peccauerint? de quibus *Iob.* 1. *v.* 5. preces, & holocauſta pro amicis oblata? *Iob.*42. *v.*9. fides, pietas, patientia, & aliæ eximiæ virtutes eo libro deſcriptæ? Sacerdotem, imò ſummum Pontificem legis naturæ eum aliqui vocant cũ Boulduco *De Eccleſ. ante Legem lib* 3. *c.*8. §. *Quartò veſte.* & §. *nec ſilentio.* hoc fundamento, quòd eo loco *Iob.* 42. ad eum mittantur amici ipſius, vt pro eis offerat Sacrificia, quod indicat id quod diximus. Numerandi etiam videntur inter huiuſmodi fideles vnius Dei cultores in eadem Idumæa tres iſti Iob amici, videlicet Eliphaz Themanites, Baldad Suhites, & Sophar Nahamatites, tum ex eo quod amici Iob ſanctiſſimi viri appellentur, tum quia ea, quæ in longa illa cum ipſo habita diſputatione dixerunt, Dei veri, eiuſque prouidentiæ, rectitudinis, & bonitatis notitiam indicant, vnde tam Iobum ipſum, quàm eos idem Boulducus *de Eccleſia ante Legem lib.* 1. *c.* 15. §. *Vtriuſque autem*, ex Cinæis, ſeu Enoſcæis fuiſſe denotat. Quod etiam dicit de Eliù illo, qui *Iob* 32. *v.* 2. vocatur filius Barachel Buzites (eiuſdem namque fidei & Religionis cum illis fuiſſe videtur) ac de illis filijs Dei, qui *Iob.* 1. *verſ.*6.

Iob.

Amici Iob.

verſ. 6. dicuntur aſtitiſſe coram Domino. de quo *d. libro c.* 18. §. *Denique eodem prorſus.*

Iethro. 17 Eadem quoque de cauſa, vt ſcilicet Deus ſapientiſſimus pro filijs Iſraël eius cultum hoc tempore magna ex parte deſerentibus, inter Gentiles ſibi cultores aliquos aſciſceret, Iethronem Moyſis ſocerum inter Madianitas ſuæ gratiæ lumine illuſtrabat, vt verus Dei ſectator haberetur. Eum namque veram in Deum fidem ab Abrahamo in Iecſan filium eius, & Dadan nepotem, indeque ad Raguelem patrem Iethro propagatam, & perpetuò in eadem familia conſeruatam agnoſcit Salianus *to. 2. ſub anno* 2504. *n.* 14. & probant coniugium Moyſis cum Zephora ipſius filia, & plures ipſius virtutes, de quibus tum in ſacra Pagina, tum in alijs auctoribus fit mentio: illas enim faciliùs in fideli, quàm in Idololatra aut perfido reperiri conſtat. Vnde grauiſſimus auctor Vvaldenſis relatus *to. 1. doctrinal. fidei l. 3. art. 1. c. 5.* ipſum vocat vnum Deum colentem & religiosè ſapientem, ſicut Iob; quod & confirmat ex Origene in *Exod.* 18. idem aſſerente.

Iethræi. 18 Quia tamen auctor iſte magni in Eccleſia nominis eo loco contendit hunc Iethro caput fuiſſe Iethræorum, Rechabitarum, & Cinæorum, quos eoſdem eſſe putat, & religiosè ſapientes in lege naturæ appellat, ideo hæc ſingula pro maiori eorum luce diſcutienda ſunt, nec extra noſtrum intentum; ex eo namque deducere poſſumus veros Dei cultores, permultos ſaltem, ſemper non ſolùm in Hebræorum populo, ſed & inter alienigenas extitiſſe. Primò ergo quòd Vvaldenſis hos Iethræos, & Cinæos religioſos nuncupare videatur, ſano modo intelligendum eſt; quatenus ſcilicet vmbra fuerunt, & veluti primordia Religionis per Eliam clariùs adumbrandæ, & per Chriſtum perficiendæ, iuxta dicenda in ſequentibus. Quod ſecundò de Cinæis addere videtur, ab hoc tempore ſcilicet cœpiſſe, pariter explicatione eget, ne contrarij ſimus ſuperiùs dictis, vbi eos à multis ſeculis, ex Cainam videlicet filio Enos originem, & nomen duxiſſe probabile cenſuimus. Dici autem poteſt, quòd etſi à Cainam præfato nomenclaturam, & quodammodo primordia ſuſceperint, quia tamen ab iſto Iethronis viri illluſtriſſimi æuo celebriores, & populo Dei coniunctiores, propter affinitatem ipſius Iethronis cum Moyſe facti ſunt, ideo tunc primò cœpiſſe crederentur. Maximè ſi verum eſt, quod multi aſtruunt, & Lyranus in *Iudic.* 1. 16. ex communi ſententia refert, quòd ſcilicet Iethronis filius Cin, vel Cinæus appellatus fuerit, alias Hobab. Et in idem redit, ſi cum alijs, quos ſequitur Cornelius in *cap.* 10. *Numeror.*

*meror.n.*2 9. dicamus hæc nomina eiuſdem Iethronis fuiſſe. Quod ex 70. Interpretum mẽte amplectitur etiam Gaſpar Sanchez, *in Ierem. c.*3 5.*n.*4. Quod ijdem ſint Cinæi, Iethręi, & Rechabitæ, prout Vvaldenſis putat, verum exiſtimamus, modo explicando *capite 7. huius Apparatus*. Colligitur primò ex 1. *Paralipomen* 2. vbi poſtquam *v.*5 3. inter familias numerantur Iethræi, dicitur enim: *Et de cognatione Cariatbiarim, Iethrai*. poſtea paucis interiectis *v.* 5 5. ſubiungitur: *Cognationes quoque Scribarum habitantium in Iabes, canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes. Hi ſunt Cinei, qui venerunt de calore Patris domus Rechab*. vbi Iethræos, Cinæos, & Rechabitas ſimul coniunctos videt lector. Secundò ex Ioanne Patriarcha Ieroſolymitano, *in lib. de Inſtitut. monachor. c.*2 5. vbi Rechabitas, & Cinæos eoſdem fuiſſe affirmat. Tertiò ex alijs Auctoribus, qui idem aſtruunt, quales ſunt Abulenſis, *in* 1. *Paralipom.* 2. *q.* 20. Serarius *in Iudic.* 1. *v.* 1 6. à quo non recedit Salianus, *ſub anno mundi* 1604. & ſequitur Boulducus, *De Eccleſia ante Legem lib.* 1. *cap.* 1 6. §. *quod autem iſti*. Sed de hac re commodiùs d. cap. iterum redibit ſermo; modò enim, ne plus æquo intenti noſtri curſus interrumpatur, dicta ſufficiant.

1 9 Supponere etiam videtur idem Vvaldenſis loco relato hos Cinæos, ſeu Rechabitas fuiſſe Sodalitatem, ſeu Congregationem quamdam hominum vitæ Religioſæ formam ſectantium, non gentem ſolam, aut populum purè ſecularem. Quod nos etiam autumamus, & latè probat Boulducus, *De Eccleſia ante Legem lib.* 1. *c.* 1 6. Et quamuis ex dicendis per totum hoc Opus, præſertim cap. ſequenti, id conſtare poterit, vlteriùs probatur ex loco, *primo Paralipomen* 2. adducto, vbi illi non ſolùm dicuntur *cognationes Scribarum*, ſed etiam *canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes*: quæ ſine dubio veluti Religioſorum propria videntur. Secundò, quòd ipſi, Religioſorum inſtar, qui nullibi habent locum permanentem, ſed varias habitationes, non in vna, aut alia prouincia, tribu, aut ciuitate morabantur; ſed in plures diſtracti erant, & diuiſi manſiones, vt credi poteſt, ſecundùm quod ſui Inſtituti ratio & commoditas poſtulabat. Primò enim inter Madianitas fuiſſe, vel ex eo conijcitur, quòd Iethro ipſe, & Cin, vel Cinæus, vel Hobab filius ipſius Iethronis Madianitæ erant, vt communiter admittitur. Deinde in tribu etiam Iudæ commoratos fuiſſe ex loco 1. *Paralipom.* 2. *v.*5 5. adducto, manifeſtè colligitur; ibi enim eſt ſermo de tribus Iudæ cognationibus, vt patet ex titulo præfixo dicto *c.* 2. Conſtat etiam ex *Iudic.* 1. *v.* 1 6. ipſos de Ciuitate Palmarum, id eſt

Cinæi, & Rechabitæ.

Iericho, apud quam morabantur translatos fuiſſe in deſertum, quod eſt ad meridiem Arad, & habitaſſe ibi. Præterea *Iudic. 4. v. 11.* expreſſè habetur Haber Cinæum receſſiſſe à fratribus ſuis, & tetendiſſe tabernacula ſua ad vallem, quæ vocatur *Sennim*, iuxta Cedes, quem locum in tribu Nephtalim eſſe ex Abulenſi & Adricomio tenet Salianus, *ſub anno* 2741. *n.* 4. Ad hæc, inter Amalechitas, ſeu Amalecitas etiam fuiſſe Cinæos, ex *Reg. 15. v. 6.* palam deducitur. Cùm enim Saul delere vellet Amalech, dixit Cinæis: *Abite, recedite atque aſcendite ab Amalech, ne fortè inuoluam te cum eo.* Et poſtea dicitur: *Receſſit Cinæus de medio Amalech.* Erant ergo Cinæi etiam inter Amalecitas. Addit Serarius, *q. 7. in lib. Iudicum*, præter Cinæos illos, qui in Ierichuntino agro conſederant, alios in Arabicam ſolitudinem ſeceſſiſſe, alios in Zabuloniam demigraſſe portionem. Quibus ſanè ſatis oſtenditur, eos familiam veluti Religioſam, & non merè ſecularem fuiſſe, ſiquidem tot loca, tamque diuerſa habitare curabant, *canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes*. vt dicitur in loco 1. *Paralipom.* 2. relato.

Confirmatio. 20 Id etiam confirmat, quod *Iudic. 1. v. 16.* dicitur: *Filij autem Cinæi cognati Moyſi aſcenderunt de Ciuitate palmarum cum filijs Iuda in deſertum ſortis eius, quod eſt ad meridiem Arad, & habitauerunt cum eo.* Hæc enim tranſmigratio de optimo & amœniſſimo loco, qualis erat ille Ciuitatis Palmarum, ſiue Iericho, vbi naſcitur Balſamum, ad alium inamœnum, & inuium, non potuit alia ex cauſa eſſe, niſi quam Serarius ibi his verbis profert: *Videbimus eos hoc ipſo iam tempore vitam illam, quæ veteris Teſtamenti monaſtica quædam, & anachoretica fuit, quæ apud Ieremiam 35.* (Rechabitarum videlicet) *valde à Domino laudatur, & ſtabilitur inchoaſſe, ideoque locis frequentioribus, & mollioribus deſertis, ſolitudines, e quibus in vrbes tanquam in carceres, vt ait epiſtola 8. Hieronymus ad Paulinum, interdum venire coacti ſunt, prout capite quarto de Habero dicitur, verſ.* 11. Quæ merito laudat Boulducus, *de Eccleſia ante Legem lib. 1. c. 16. §. Hæc & alia*, nec improbat Salianus, *ſub anno* 2604. *n.* 10. Imò & iſta tam facilis de loco in locum iſtorum tranſmigratio, ſicut & illa, quæ tempore Saulis ex Amalecitano tractu facta eſt, ſatis indicat Cinæos iſtos, quia Rechabitæ erant, nullas habuiſſe poſſeſſiones, agros, aut vineas, ſicut de ijſdem Rechabitis legitur, *Ierem. 35.* ſed in tabernaculis habitaſſe, ac proinde cito & facilè de vna ad aliam ſtationem tranſmigrare potuiſſe, prout notat idem Salianus, *ſub anno* 2968. *n.* 14. Notant vlterius ijdem Serarius & Boulducus, deſertū iſtud ad meridiem Arad fuiſſe ad extremas occidentales, meridionaleſque

falſi

ſalſi maris partes, qui erat lacus Aſphaltites. Quod & nos maximè notare debemus, quia eo etiam loco habitaſſe Eſſenós eiuſdem Inſtituti cum Cinæis, & Rechabitis ſæpius in ſequentibus, cùm de eiſdem agemus, dicetur. Ibi etiam Chriſtum, & Ioannem Baptiſtam verſatos fuiſſe aliquando ijdem ſuſpicantur, de quo aliàs & nos.

21 Indicatur etiã hæc veluti Religioſa Cinæorum Sodalitas in illo 1. *Reg.* 15. *verſ.* 6. ſuperiùs relato de receſſu illorum de medio Amalech. Propterea enim à Saul nihil damni recepiſſe videntur, quia erant homines Dei cultui tantùm addicti, & non ſicut alij Amalecitæ improbi, & idololatræ: propterea etiam nõ eſt reprehenſus Saul à Samuele, quòd iſtos non tetigiſſet, ſed quòd alia ſibi contra Dei voluntatem reſeruaſſet, & quod in eo textu habetur, dixiſſe videlicet tunc Saulem ad Cinæum: *Tu enim feciſti miſericordiam cum omnibus filijs Iſraël, cùm aſcenderent de Aegypto*. Indicat Cinæos, quamuis eſſent inter Amalecitas, quia erant viri pij, & veluti Religioſam vitam ducentes, Iſraëlitis tranſeuntibus, benignè eos recipiendo, liberum permiſiſſe tranſitum, quem Amalecitæ negarunt, reſiſtendo ipſis. Ita Boulducus, *vt ſupra*. Amplius.

22 Ex dictis autem in toto hoc capite ſatis, vt credimus, comprobatum manet intentum illius, quòd ſcilicet ſemper in Eccleſia Dei, in lege naturæ vſque ad Moyſis æuum, etiam ante legem, fuerint plures homines ſpecialiori modo, & ritu ab alijs diſtincto Dei cultores, quos ſimul oſtendimus Religioſi, ſeu monaſtici ſtatus temporibus ſequentibus futuri rudia veluti delineamenta, vmbram, & figuram extitiſſe. Hoc idem probandum reſtabat de tempore poſt Moyſis legem vſque ad Chriſtum; quia tamen hoc manifeſtè ex omnibus ſacræ Paginæ voluminibus, à libro Exodi vſque ad Machabæorum hiſtoriam, ac ex alijs Iudaicarum rerum ſcriptoribus conſtat, pluraque capite ſequenti, & per totum hunc Annalium primum Tomum de hoc dicturi ſumus, ſuperſedendum cenſemus. Meritò proinde D. Gregorius, *hom.* 19. *in Matthæum*, Patremfamilias illum, qui iuxta Chriſti teſtimonium, *Matth.* 20. mane, hora tertia, ſexta, nona, & vndecima in vineam ſuam operarios conducit, Conditorem noſtrum eſſe dixit: *Quia mũdi huius initio vſque in finem ad erudiendam plebem fidelium prædicatores congregare non deſiſtit. Mane etenim mundi fuit ab Adam vſque ad Noë, hora verò tertia à Noë vſque ad Abraham, ſexta quoque ab Abraham vſque ad Moyſem, nona autem à Moyſe vſque ad aduentum Domini, vndecima verò ab aduentu Domini vſque ad finem mundi*. Hæc ille. Concluſio.

In Lege veteri Ordinem quendam, ſeu Inſtitutum Prophetarum fuiſſe, ad quod ferme omnes, qui poſt Samuelem Prophetæ vocabantur, pertinebant. Cap. II.

1 PRIVSQVAM quæſito directè ſatisfiat, operæ pretium valde eſt, lectori ſacræ Paginæ ſtudioſo præ oculis ponere varias huius nominis, *Propheta*, acceptiones in eiuſdem Paginæ voluminibus paſſim repertas; ex eo namque dicendorum tum hoc capite, tum in Operis totius curſu clarior notitia prælibari poterit. Nec eſt ſermo de ea voce per catachreſim, aut abuſionem accepta: quo ſenſu de Saule 1. *Reg.* 18. *verſ.* 10. dicitur: *Inuaſit Spiritus Dei malus Saul, & prophetabat*. Ibi enim, *prophetabat*, ſignificat idem quod, *inſaniebat*, vt Chaldæus vertit; vel *deſipiebat*, vt Vatablus; vel *aliena referebat*, vt Auctor quæſtionum apud S. Hieronymum; vel futuros rerum euentus à Diabolo correptus, qui per ipſum loquebatur, *præſagiebat*, vt Theodoretus, Hugo, Lyra, Abulenſis, Caietanus, & alij. Hęc autē abuſiua vocis, *Propheta*, acceptio vulgariſſima eſt inter profanos ſcriptores. Sic enim Ouidius 6. *Faſtorum* dixit de ſuis Poëtis:

Eſt Deus in nobis, agitante caleſcimus illo,
Impetus hic ſacra ſemina mentis habet.

Et Virgilius *lib.* 6. De illa ſua prophetiſſa;

——— *Cui talia fanti*
Ante fores ſubitò non vultus, non color vnus,
Non comptæ manſere comæ, ſed pectus anhelum,
Et rabie fera corda tument, maiorque videri,
Nec mortale ſonans, afflata eſt numine quando
Iam propiore Dei.

Imò Turcæ epilepticos, & lunaticos, *Prophetas* veros vocant, honorant, & venerantur; eo quòd Mahomet eorum propheta, laborans epilepſia, cùm ea correptus fureret, vt morbum hunc apud ſuos tegeret, dicebat ſe corripi tunc à Spiritu diuino, ab eoque reuelationes accipere, & prophetare. Solent autem ſimiles quandoq; vera, ſpiritu malo ſuggerente, prædicere; prout contigit in præſenti Sauli, de quo Philo Biblicus: *Manſit*, inquit, *Spiritus in Saul, & prophetauit, dicens: Quid ſeduceris Saul? aut quem perſequeris in vanum? Completum eſt tempus regni tui. Perge in locum tuum: tu enim morieris, & Dauid regnabit. Nonne tu & filius tuus ſimul moriemini, & tunc apparebit Dauid regnum?* Hac ergo abuſiua, & impropria nominis, *Propheta*,

ta, acceptione reiecta propriaſ alias in ſacris codicibus exaratas recéſſebimus. De quibus Abulenſis, Carthuſianus, Torniellus, Sanchez, Boulducus, Laur. Beyerlinck, Franciſcus à S. Maria inferiùs referendi cum alijs. Quibus iungimus ex noſtris Thomam de Blauxamis egregiũ ſcriptorem, *in Harmonia Euang. to.2. in Matth.13. fol.*483.

2 Primò ergo, vt à notioribus & ſolemnioribus exordiamur, *Propheta*, in ſacro Sermone pro eo accipitur, qui occulta pandit, vel futura reuelat. Sic Moyſes, Samuel, Elias noſter, Eliſæus, Iſaias, & alij quatuor maiores, & duodecim minores, *Prophetæ* vocabantur. Eſt enim Prophetia in hoc ſenſu, quod Iunilius Afer, *de partibus diuin. leg.* dixit: *Rerum latentium præteritarum, aut futurarum ex diuina inſpiratione manifeſtatio.* Quos tales putabant Ethnici, *Vates* dicebant. Sic Virg. *6. Æneid.* — Prophetæ prima acceptio.

At Phœbi nondum patiens immanis in antro
Bacchatur vates, magnum ſi pectore poſſit
Excuſſiſſe Deum.

Sic Horatius *de arte Poëtica:*

Sic honor & virtus diuinis vatibus, atque
Carminibus venit.

Sic quoque Homerus, Martialis, Iuuenalis & Perſius ſæpius. Appellabantur autem iſti crebriùs in ſacris Litteris, *Videntes*, vt patet 1. *Reg.*9.11.19.*&* 20.2. *Reg.*15.27.2.*Reg.*24.11.1.*Paralip.*21.9.& alibi.

3 Secunda nominis, *Propheta*, acceptio eſt pro diuinarum laudũ Cantoribus, ſeu muſicis, qui in templo ex officio coram Deo, adhibitis inſtrumentis pſallebant & cantabant. De quibus erant Aſaph, Heman & Idithum, qui, vt habetur 1. *Paralip.*25.*v.*1. prophetabant in *citharis, & pſalterijs, & cymbalis ſecundum numerum ſuum, dedicato ſibi officio ſeruientes*. De quibus etiam ibidem verſibus ſequentibus. Is quoque qui iſtis præerat Chenonias, dicitur Princeps, ſeu præeſſe *Prophetiæ, c.*15. eiuſdem libri *v.*22. *&* 27. Hi etiam dicebantur pſallentes, ſeu pſalmiſtæ, quia pſalmis pſallendis ſeu cantandis addicti erant. Propterea autem videntur iſti appellati *Prophetæ*, quia ſcilicet non quaſcunque, ſed Propheticas dumtaxat cantiones præcinerent, vt ait Torniellus, *to.*1. *Annal. ſub anno mundi* 2545. *n.*14. Coincidit hæc ſecunda, *Propheta*, acceptio cum tertia, quam afferemus, quia, vt ait Salianus *ſub anno* 3127. *n.*23. credibile eſt magnam Prophetarum (in tertia acceptione) partem fuiſſe Leuitas, *qui Cantorum officio in Templo fungebantur ſub cura Aſaph, Heman, & Idithum. Cæteros magno numero diuerſis familijs diſtinctos, quos Prophetarum cuneos Hieronymus vocat, vixiſſe, varijſque in locis collectos.* — Secunda.

 Nihil-

Nihilominus maioris lucis cauſa vtramque acceptionem *Prophetæ* diſtinguendam cenſuimus.

Tertia.

4 Tertiò tandem, & magis ad intentum noſtrum (alijs acceptionibus prætermiſſis, quia ad iſtas reduci poſſunt) ſumitur *Propheta* in diuinis Litteris pro homine pio, iuſto & Sancto, Dei cultui ſpecialiori modo addicto, vitam à mundo alienam agente, cum Deo conuerſante, & qui propterea veluti diuinæ voluntatis interpres, opere, & ſermone, precibus etiam, & quandoque ſignis, & miraculis alios in via Dei inſtruit, docet, & ædificat. Indicat hanc *Prophetæ* acceptionem Abulenſis, *in Geneſ.* 20. *v.* 7. circa illa verba de Abrahamo dicta, *Quia Propheta eſt*: vbi poſtquam dixit, quòd *Propheta dupliciter dici poteſt, vno modo pro illo, cui aliqua à Deo reuelantur hominibus publicanda.* ſubiungit: *Alio modo accipitur Propheta, pro illo, qui à Deo aliquas reuelationes accipit, & cum Deo loquitur, licet hominibus nihil eorum, quæ audit à Deo, denunciet.* Quo pacto, Abrahamum, Aaron, & Mariam ſororem ipſius, ac Ioſue appellatos dicit Prophetas. Clarius *in* 1. *Reg.* 10. *q.* 5. poſtquam dixit, quòd *Propheta eſt ille, qui à Deo reuelationem recipit.* Addit poſtea: *Alij autem vocantur Prophetæ, qui non enunciant aliqua de futuris, nec reuelant abſcondita, nec Deus tangit mentem eorum ad cognoſcendum hæc, tamen ſunt viri valde ſapientes in Scriptura, & magni iudicij, & per hoc ſciunt formare magnas laudes de Deo, faciendo plura cantica, & pſalmos.* Adhuc magis ad intentum inferius dicens: *Quandocunque reperiuntur ſimiles modi loquendi in Scriptura, vel dicitur, quia multi ſunt Prophetæ ſimul, aut quod erant prophetantes, intelligendum eſt de iſtis Prophetis, & non de verè Prophetis.* Quod maximè memoriæ mandari debet propter dicenda ſæpius de pluribus in ſacra Scriptura nuncupatis Prophetis. Vide & ipſum in 1. *Reg.* 19. *q.* 31. Carthuſianum 1. *Reg.* 10. Sanchez etiam *act. Apoſtol. c.* 11. *v.* 27. expreſsè dicit: *Sicut olim Propheta idem dicebatur, qui Sanctus, ſic prophetare Sanctum eſſe, aut aliquid ſanctum moliri.* Vide eundem *in c.* 2. *v.* 39. *&* *c.* 13. *v.* 1. Maximè *in Prologomenis in lib.* 1. *Eſdræ Prologomeno* 2. vbi propterea Eſdram *Prophetam* vocat, quia erat vnus ex illis, qui *diuinis laudibus ex Inſtituto, aut conſuetudine* vacabant. Fauet ad intentum Laurentius Beyerlinck, *in Theatro vitæ humanæ, tom.* 6. *verbo Propheta, Prophetia.* §. *Hinc tertio.* vbi propterea Eliæ, & Eliſæi diſcipulos Prophetas dictos eſſe approbat, quia *quaſi viri Religioſiores certis temporibus, tum decantandis pſalmis, orando, & laudando Deum, tum excutiendo, meditando & docendo legem Domini præ alijs ſeſe ſtudioſè occupabant.* Eamdem *Prophetæ* acceptionem, traditamque doctrinam recipit

Abraham, Aaron, & Maria an Prophetæ?

Torniel-

Torniellus *to. 1. Annal ſub anno 2545. n. 14.* vbi loquens de Prophetis veteris Teſtamenti hæc habet, tum pro dictis, tum pro dicendis nobis neceſſaria: *Quamquam horum* (ſcilicet Prophetarum) *duplex genus habeatur: Alterum, ac præcipuum erat eorum, qui diuinis potiſſimùm reuelationibus præfulgebant, futura prædicebant, Reges arguebant, populis prædicabant, miracula perpetrabant, & denique tanquam oracula, & ſpirituales populorum patres ab omnibus communiter habebantur. Eiuſmodi fuerunt in primis Moyſes, & Aaron, deinde Ioſue, & Samuel; poſtea verò per ſingulas propemodum generationes ferè vſque ad tempora Machabæorum, Gad, Nathan, Abias, Silonites, Michæas, Elias, Eliſæus, Iſaias, Ieremias, Ezechiel, Daniel & qui duodecim Prophetæ minores appellantur, & alij multi. Quorum temporibus plurimos item non defuiſſe pſeudo-prophetas, qui ipſis per omnia aduerſabantur, infra ſuis locis oſtendemus. Alterum genus illorum, qui licet futura non prædicerent, nec alia mirabilia facerent, nihilominus ipſi quoque dicebantur Prophetæ ſeu filij Prophetarum, & quandoque etiam cunei gregeſue Prophetarum, quòd gregatim conuiuentes, ac certis quoque horis ſimul conuenientes, vt de rebus diuinis diſſererent, mira quadam mentis illuſtratione cælitùs affecti, arcanos ſcripturarum ſenſus ad ſpiritualem ipſorum, cæterorumque progreſſum aperirent, explicarentque, non ſecus, ac poſtmodum in primitiua Eccleſia fieri conſueuit. Quemadmodum ex 1. Corinth. c. 14. manifeſtè colligi poteſt, vbi Apoſtolus Prophetam præferri debere dono linguarum pluribus demonſtrare conatur. Iidem quoque ſtatis temporibus diuinis laudibus vacabant, hymnis, pſalmis, & canticis ſpiritualibus, muſicíſque diuerſorum generum inſtrumentis ſuauiter perſonantes, eo ferè modo quo ſolent noſtri temporis Eccleſiaſtici homines in Eccleſijs, vel etiam aliquando per vias, quando ſcilicet ordinatè exeunt ad proceſſiones publicè celebrandas. Duas horum Prophetarum Congregationes tempore Samuelis in populo Iſraël extitiſſe certum eſt, quarum vna venit cum canticis, & organis obuiam Sauli, poſteaquam à Samuele in Regem vnctus fuit, vt traditur 1. Reg. 10. v. 5. & 10. & hæc manere ſolebat in Gabaa Beniamin, quemadmodum latè probat Abulenſis ſuper cap. Reg. citato, q. 4. vltra medium. Altera cui præſidebat Samuel, morabatur in Ramatha, ad quam cùm veniſſent nuncij Saulis quærentes Dauidem, & poſt ipſos ipſemet Saul, illico omnes cum cæteris prophetare cœperunt, vt accuratiùs deſcribitur 1. Reg. c. 19. v. 20. vſque ad finem capitis.* Recipit eandem *Prophetæ* acceptionem Iacobus Boulducus, *de Eccleſia ante Legem lib. 1. c. 5. §. Quinto Prophetæ.* vbi poſt relatas plures nominis *Prophetæ* acceptiones ſic habet: *Cùm autem ex ijs, quæ poſtea dicturi ſumus, conſtet Prophetarum Ordinem, &*

Prophetarum duplex genus

Prophetarum Ordo, & Inſtitutum.

Inſti-

Inſtitutum, quandam fuiſſe Sanctorum hominum Congregationem à Deo in bonum, & ædificationem Eccleſiæ ab initio mundi conſtitutam; Prophetæ *nomine dictæ profeſſionis virum generaliter intelligendum cenſeo: cui Deus cùm bene vellet, & valde illum diligeret, ſua illi affatim largiebatur chariſmata, ſingulis ea pro ſua voluntate diſtribuens. Ita vt pro vniuscuiuſque dono, alij ad conſulendum Dei oracula, alij ad pſallendum, diuiniſque die ac nocte vacandum laudibus decantandis; alij ad benedictiones & maledictiones pro varijs euentibus, locis ac perſonis annuntiandas deſtinarentur; alij dono miraculorum eſſent conſpicui; alij ad docendum alios; alij ad prædicandum mitterentur; alij denique etiam corporum ſanationibus, vel cùm expedire viderent, illa à morte ſuſcitando, vacarent. Quapropter myſtico illi ac ſanctiſsimo Prophetarum corpori verba Apoſtoli optimè conuenirent.* Quoſdam quidem poſuit Deus in Eccleſia, primùm Apoſtolos, (*id eſt miſſos*) ſecundò Prophetas, tertiò Doctores; deinde virtutes, exinde gratias curationum, opitulationes, gubernationes, genera linguarum, interpretationes, &c. Eodem etiam *lib. c. 14. in fine*, explicans illud *Ioannis* 1. *v.* 25. quod Phariſæi Ioanni dixerunt: *Quid ergo baptizas, ſi tu non es Chriſtus, neque Elias, neque Propheta?* dicit: In illis verbis, & ferè ſemper alibi, ſi res bene attendatur, nomen, *Propheta*, propriè ſumitur pro ijs, qui vt Elias, Iſaias, Ieremias, Ezechiel, Daniel, & alij duodecim Prophetæ vitam à mundo alienam agebant, quique propterea vocantur Prophetæ, *qui a ſeculo ſunt*, id eſt, à mundo ſemoti. Idem amplectitur perdoctus Pater Franciſcus à S. Maria, *in hiſtoria Prophetica Hiſpanè lib.* 1. *cap.* 3. *n.* 12.

5 Hæc ergo, *Propheta*, acceptio accuratè nobis ex S. Pagina illuſtranda eſt: & primò ex *Geneſ.* 20. *v* 7. vbi Deus ipſe loquens de Abraha ad Abimelech, vocat eum Prophetam: *Nunc ergo*, inquit, *redde viro ſuo vxorem, quia Propheta eſt, & orabit pro te, & viues.* Cùm enim Abraham nequeat appellari Propheta propter alicuius rei occultæ, aut futuræ prædictionem, cùm de hoc nihil in ſacris Litteris habeatur, nec quia cantoris, aut muſici munus exercuerit, cùm nec id vllo fundamento affirmari poſſit, ſequitur dumtaxat appellari, *Prophetam*, modo dicto, quia ſcilicet vir Sanctus, & iuſtus erat. Cui expoſitioni cohæret id quod ſequitur: *Et orabit pro te, & viues.* Talium namque preces Deus vt plurimum exaudit. Fauent huic expoſitioni Carthuſianus hic, & Torniellus, *in Annalibus ſub anno* 2138. *n.* 18. dicens nominatum fuiſſe Prophetam, *hoc eſt, Dei myſteria cognoſcentem, ac videntem, & veluti ipſiuſmet Dei intus oracula dictantis fidum interpretem, & conſequenter virum valde ſapientem, ac ſanctum,*

Explicatur.

ſanctum, & ipſi Deo valde charum. Idem dici poſſe videtur de Ioſue, qui, *Eccleſiaſtic.46. v.1.* vocatur *ſucceſſor Moyſi in Prophetis*. quo & ipſe Propheta, & inter Prophetas vnus denunciatur. Si tamen Prophetæ vocem ad eum, qui futura alijs prænunciat, aut cantoris munus exercet, reſtringamus, vix ipſum Ioſue inter Prophetas recenſere poſſumus. Nomine ergo, *Prophetæ*, aliquid aliud præter iſta denotatur. Vnde Abulenſis, *in Geneſ.20.* eum Prophetam dici credit, non quia populis aliqua prædicendo nunciaret, ſed quia ipſe cum Deo loquebatur, & reuelationes ab ipſo accipiebat, quod reduci poteſt ad genus Prophetarum, de quibus nos loquimur.

6 Maximè tamen in ſacra Scriptura, *Prophetæ*, nomen importare ſæpius hominem Deo deuotum, & ſpecialiori modo ipſi addictum modo ſuperius dicto, nec ſolùm futura, aut occulta prædicentem, Templiue Cantorem, manifeſtè conſtat ex 1. *Reg.* 10. *v.* 5. vbi poſtquam Samuel vnxit Saulem in Regem, dixit illi: *Poſt hæc venies in collem Dei, vbi eſt ſtatio Phyliſtinorum, & cum ingreſſus fueris ibi vrbem, obuium habebis gregem Prophetarum deſcendentium de excelſo, & ante eos pſalterium, & tympanum, & tibiam, & citharam, ipſoſque prophetantes*. Et infra *v.*10. dicitur, quod cùm perueniſſet Saul ad prædictum collem, *ecce cuneus Prophetarum obuius ei, & inſiluit ſuper eum Spiritus Domini, & prophetauit in medio eorum*. Grex enim, ſeu cuneus iſte Prophetarum, aut *Prophetæ* iſti non erant aliud, niſi viri ſapientes, ac veluti Religioſi Dei laudibus aſſiſtentes. Vnde Chaldæus Paraphraſtes eos vocat, *Scribas*, qui erant Doctores illius temporis. Lyranus autem dicit: *Vocantur hic Prophetæ homines deuoti & Religioſi, quos congregauerat Samuel ad laudandum Deum, & cum hoc Spiritum prophetiæ, ſaltem aliqui eorum habebant*. Hugo verò Cardinalis ſic habet: *Nota, Samuel primus inuenit, & inſtituit Conuentus Religioſorum iugiter pſallentium Domino: & dicebatur Conuentus eorum cuneus, quaſi coeuneus, à coëo cois, quod eſt conuenio, conuenis; quia ſimul conueniebant, & ſimul manebant, & dicebantur iugiter Deum laudare, & fortè aliqui ex eis aliquando prophetabant*. Abulenſis verò q.5. ſic: *Erant viri ſapientes & deuoti, qui conueniebant ad collem illum in Gabaa, & ibi laudabant Deum in canticis, & pſalmis habentes diuerſa vaſa muſica*. & q.13. explicans quid eſſet ille Cuneus Prophetarum, hæc dicit: *Hic accipitur pro multitudine ſolum congregata, quia Prophetæ illi erant multi, & accipiuntur Prophetæ non propriè, ſed largè pro viris ſapientibus, facientibus laudes, & cantica Dei*. Conſonat & Carthuſianus ibi aſſerens illos vſos fuiſſe muſicis inſtrumentis, ludentes, & pſallentes *ex Spirituali iucunditate*, & *ad prouo-*

prouocandum ſpiritualem feruorem, & alacritatem. Inferius etiam refert ex Comeſtore, quæ ex Hugone adduximus. Salianus quoque *ſub anno 2962. n. 100.* expreſsè aſſerit iſtos Prophetas non fuiſſe eos, qui futura, aut occulta reuelabant, ſed viros ſapientes in lege Domini,& diuinis myſterijs exercitatos,qui diuinas laudes celebrabant.

Confirmatio. 7 Idem argumentum deſumitur ex 1. *Reg.* 19. *v.* 20. cùm enim Dauid fugiſſet à facie Saulis, qui eum occidere volebat, veniſſetque ad Naioth in Ramatha,vbi erat Samuel, Saul tunc, qui id reſciuit, lictores miſit, vt raperent eum, qui (inquit textus) *cum vidiſſent Cuneum Prophetarum vaticinantium, & Samuelem ſtantem ſuper eos, factus eſt etiam Spiritus Domini in illis, & prophetare cœperunt etiam ipſi*. Quod etiam feciſſe alios nuncios bis poſtea à Saule miſſos,imò & ipſum Saulem, adeo vt exiret in prouerbium, *num Saul inter Prophetas?* eodem capite inferiùs dicitur. Hic enim Prophetarum cuneus, ſeu iſti Prophetæ, non erant niſi viri quidam in ſacra Scriptura ſtudioſi, qui Deum religiosè canentes laudabant. Vnde Chaldæus illos appellat, *Turmam Scribarum laudantium*. Lyranus, *Societatem Religioſorum Deum laudantium.* Hugo Cardinalis ex Gloſſa ſic de illis loquitur: *Iſti Prophetæ viri Religioſi erant dicti Nazaræi, qui non bibebant vinum, & vacabant ſemper canentes hymnos, & pſalmos*. Abulenſis verò *q.* 31. hæc habet,quæ omitti non debent, vtpote valde neceſſaria pro noſtro intento: *Conſiderandum quòd in veteri Teſtamento, cum eſſet vnicus locus Sanctuarij, omnes homines qui volebant vacare contemplationi, & diuinis laudibus, non poterant conuenire in Templum illud, ſed fiebant diuerſa Collegia per terram Iſraël, &* Prophetarum Collegia. *in quolibet eorum erant multi viri, qui ſpecialiter vacabant contemplationi, in comparatione ad alios homines, ſicut nunc ſunt Religioſi in comparatione ad populares: & iſti in illis Collegijs vacabant ſtudijs ſapientiæ & doctrinæ, & diſciplinæ Legis, & addiſcebant facere cantica diuinæ laudis, & illa faciebant. De his erant aliqua Collegia tempore Samuelis, & omnes qui erant in illis, vocabantur* Prophetæ. *Fuit autem vnum in Gabaa colle, ad quem venit Saul, quando dimiſſus fuit à Samuele, & dicitur quòd Saul, & puer ſuus venerunt ad prædictum collem, & exijt cuneus Prophetarum obuius ei, & inſiluit ſuper eum Spiritus Domini, & prophetauit, vt patet ſup. c. 10. Aliud Collegium in Ramatha, de quo hic, & erant multi Prophetæ ibi laudantes Deum. Quod autem iſti prophetarent per doctrinam, apparet: quia dicitur, quòd ſtabat Samuel ſuper eos, id eſt, docebat illos prophetare: ſi tamen illi haberent hoc per Spiritum Dei, nemo doceret eos, ſed illa ſolùm prophetarent, ad quæ Spiritus Dei illos moueret*. Et Samuelem ſtantem ſuper eos, *id eſt, viderunt*

Digitized by Google

derunt, quòd Samuel ſtabat ſuper Prophetas illos, ſcilicet erudiendo eos: quia ipſe erat Doctor diuinæ laudis; vel erat ſuper eos, ſcilicet quòd erat Princeps eorum: nam etiamſi dicatur, quòd iſti habebant ſpiritum propheticum, poterat Samuel ſtare ſuper eos: ſed erat honorabilior inter omnes Prophetas, & antiquior. Et factus eſt etiam in illis Spiritus Domini; *id eſt, non ſolùm fuit Spiritus Domini in alijs Prophetis ad prophetandum, ſed etiam in nuncijs Saulis. Ex quo innuitur, quòd aliqui de illis, qui prophetabant cum Samuele, habebant ſpiritum propheticum, & non prophetabant per doctrinam, cùm ponatur hic (etiam) quæ eſt dictio copulatiua. Poteſt tamen referri iſta copulatio non ad ſpiritum propheticum, ſed ad actum prophetandi, vt dicatur, quod factus eſt Spiritus Domini in iſtis, & prophetare cœperunt, etiam ſicut alij prophetabant, qui non habebant ſpiritum propheticum, ſed etiam iſti qui illum habebant. Sed prior ſenſus eſt melior: quia hic ponitur bis:* Et prophetare cœperunt etiam ipſi, *ſcilicet iſti qui miſſi erant à Saule, cœperunt canere laudes Dei, ſicut omnes alij Prophetæ.* Hæc ille.

8 Accinit Torniellus *ſub anno* 2974. dum dicit cum iſtis Prophetis Samuelem ſolitum eſſe, *diuinis laudibus & Sanctis collocutionibus vacare.* Clariùs in ſequentibus dicens: *Quòd autem hic prophetare non ſignificet futura prædicere, ſed laudes diuinas cantare, expreſsè colligitur ex fine dicti capitis, vbi de ipſo Saule dicitur, quòd nudus, hoc eſt, veſtibus regijs exutus, cecinit tota die illa, & nocte.* Torniellus.

9 Simile quoque argumentum fit de illis centum Prophetis, quos Abdias etiam Propheta 3. *Reg.* 18. *v.* 4. & 13. abſcondit in ſpeluncis à facie Iezabel, quæ plures ex illis occiderat. Quis namque credat iſtos Prophetas, omnes ſaltem, appellatos tales propter ſpiritum propheticum, quem non niſi raro Deus hominibus concedit, aut omnes fuiſſe ex Templi Cantoribus? Rectiùs ergo à Lyrano vocantur viri Religioſi, intenti diuino cultui, quos primò congregauit ad hoc Samuel, & aliqui etiam habebant Spiritum Prophetiæ. Bene etiam Carthuſianus ibidem dicit, vocatos fuiſſe Prophetas, *vel quia prophetiæ gratia coruſcabant, vel quia Diſcipuli erant Prophetarum maiorum, intenti diuino obſequio, pſalmis atque eloquijs Prophetarum Sanctorum.* Argumentũ.

10 Simile prorſus, imò & efficacius argumentum deſumitur ex 4. *Reg.* 2. *v.* 3. 5. 7. & 15. *ac cap.* 4. *v.* 1. & 38. *item capite* 6. *ver.* 1. *vſque ad* 8. ex quibus locis conſtat in Bethel, Galgalis, & Iericho fuiſſe Collegia filiorum Prophetarum in tam copioſo numero, vt Galgalis numerarentur centum, 4. *Reg.* 4. *v.* 43. & ex Ierichuntino Collegio quinquaginta pro Elia aſſociando, 4. *Reg.* 2. *v.* 7. exiſſent. Hos Aliud.

enim

Digitized by Google

enim Prophetas fuiſſe pro comperto eſt,& tamen nullus dicet omnes prophetico illuſtratos fuiſſe ſpiritu, aut Templi Cantores, cùm Templi ſedes Ieroſolyma eſſet, non autem Bethel, Galgala, aut Iericho. Ex hoc verò clarè deduci videtur, *Prophetæ* nomen in Sacris voluminibus,vltra prædicta importare etiam ſæpius virum Dei cultui, deuotioni, & Religioni ſpecialiori modo, & ritu nuncupatum. Vnde de huiuſmodi Prophetarum filijs hęc habet Lyranus,4.Reg.2. *Erant iſti viri Religioſi, ſimul collegiati, vacantes orationi, & contemplationi, quorum aliqui habebant ſpiritum prophetiæ, & tales fuerunt primò congregati ſub Samuele Propheta, & poſtea ſub alijs Prophetis excellentibus, propter quod dicebantur filij Prophetarum, id eſt, Diſcipuli eorum, ſicut dixit Rabbi Salomon ſuper locum iſtum.* Carthuſianus etiam *in* 4. *Reg.*6. eos vocat, *Deuotarios,* dicitque numero, ac merito creuiſſe ſub regimine Eliſæi.

Aliud. 11 Nec minùs efficaciter conuinci poteſt intentum ex ijs,quos in ſacris Literis Pſeudo-prophetas, aut Prophetas Baalis hoc tempore, quo veri Dei Prophetæ, ac filij Prophetarum erant, nominatos videmus. Etſi enim de illis, ac de veris Dei Prophetis diuerſa omnino ratio ſit, cùm illi Idololatræ, & hæretici eſſent; veri autem Prophetæ fideles & pij: quia tamen ſimiarum inſtar eôs imitari ſtudebant, & ad ipſorum ſimilitudinem, & veluti analogiam ab Achab & Iezabele impijs regibus inſtituti, vel tolerati erant, ideo ex eis congruè licet argumentum deſumere ad ea, quæ diximus, efficaciùs roboranda. Cùm enim ipſi ex eo *Prophetæ* appellarentur, vt ex Abulenſi 3. *Reg.*18 *q.*18. colligitur, quia Baalis, & aliorum Idolorum laudibus, cultui, falſæ religioni (potiùs ſuperſtitioni) addicti eſſent, idque munus varijs ritibus, & cerimonijs exercerent (conſtat enim ex 3. *Reg.*18. *v.*26. & 28. bouem pro ſacrificio tuliſſe, nomen Baalis de mane vſque ad meridiem inuocaſſe, dicentes: *Baal exaudi nos.* & cùm non exaudirentur, voce maiori clamaſſe, ac ſe *iuxta ritum ſuum cultris, & lanceolis* incidiſſe, donec perfunderentur ſanguine) ideo clarè deduci videtur, veros Dei Prophetas, ad quorum æmulationem iſti etiam Prophetæ vocabantur, fuiſſe viros Dei cultui, & obſequio ſpecialiſsimè deuotos, varijſque ac pijs precibus, ritibus ac cerimonijs eum colere, & honorare ſolitos eſſe, ac proinde nomen, *Prophetæ*, de illis pronunciatum hoc maximè denotare. Quod pręterea roboratur, quia cùm iſti Pſeudo-prophetæ in tam copioſo numero eſſent, vt 3. *Reg.*18. *v.*19. octingenti quinquaginta numerentur, & poſt ipſorum necem iuſſu parentis Eliæ iuxta Carmelum factam, ibidem *cap.*22. *v.*6. circiter quadringenti à Rege Iſraëlis

Digitized by Google

Iſraëlis congregati dicantur, nullo modo credibile videtur, eos omnes à futurorum prædictione etiam Diabolico inſtinctu facta Prophetas appellatos, ſed vt diximus, ex eo quòd Baalis, & aliorum Idolorum cultui deſtinati, & addicti eſſent. Ex quo colligitur idem proportionaliter de veris Dei Prophetis, quorum illi æmulabantur Inſtitutum, dicendum fore; ita vt, *Prophetæ* nomen non à futurorum, ſeu occultorum denunciatione, ſed ex eo quòd veri Dei cultui, & obſequio, modo dicto, veluti ex profeſſione aſtricti eſſent, deſumeretur.

11 Mahumetanorum ſomnia audiamus. Omnium Prophetarum numerum eſſe Saraceni nugantur centum & viginti millia: Legatorum verò Dei, trecentos & quindecim: inter quos quinque Hebræi, Adam, Seth, Eſdrick, Noë, Abraham: quinque Arabes, Muth, Schale, Iſmaël, Schaib, Mahometus. Moyſen Iudæorum primum, & Chriſtum vltimum Prophetam extitiſſe, liber de Chronica Saracenorum aſſerit. Mille Prophetas inter Chriſtum & Moyſen in populo Iſraël fuiſſe; & inter Chriſtum, & Mahometum quatuor. Prophetis cælitùs miſſos eſſe libros centum & quatuor: quorum quinquaginta Seth dati, Moyſi Teſtamentum, Chriſto Euangelium, Mahometo Alcoranum, & Alfurcam. Hæc Laurentius Beyerlinck, *in Theatro vitæ humanæ tom. 6. litera P. verbo Prophetia Propheta*. Quæ propterea in medium adducere placuit, vt inde innoteſcat, qualiter etiam apud Barbaros, & falſos Dei cultores Prophetæ nomen non tantùm futurorum præſagum, aut diuinarum laudum cantorem, ſed etiam virum diuino obſequio ſpecialiter nuncupatum denotare ſoleat. Mahumetanorum ſomnia.

12 Conuincitur etiam idem intentum, ex eo quòd plures in Sacris voluminibus hoc *Prophetæ* nomine notati conſpiciantur, quos aliquid de futuris, aut occultis reuelaſſe, aut ex Templi Cantoribus extitiſſe, vix cum fundamento affirmari poteſt. Vel eſto, quòd aliquando prophetauerint, id non fuit niſi ſemel, aut rarò. Ex hoc enim rectè deducimus alio ſenſu vſurpandam eam vocem crebriùs. Hos verò hîc indicare operæ pretium erit, quamuis in diſcurſu Operis de eis ſpecialiter ſit agendum. Primi occurrunt Prophetæ illi, *2. Paralipomen. 24. v. 19.* vocati, qui poſt Ioiadæ ſummi Sacerdotis mortem contra Regem Ioam, & Principes ipſius, ob Idololatriæ cultum introductum, inſurrexerunt, *proteſtantes*, id eſt, obteſtantes, & comminantes illis tum ſceleris grauitatem, tum pœnam à Deo illis infligendam, de quibus *ſub anno* 3184. dicemus. Idem dici poſſe videtur de Amos patre Iſaiæ, qui à pluribus, *Pro-* Aliud argumentum. Plures appellati prophetæ.

Digitized by Google

pheta nuncupatur, & tamen de ipſius Prophetia nihil habet Scriptura, cùm Amos ille eiuſdem nominis, qui inter Prophetas minores refertur, diuerſus valde ab ipſo fuerit, prout *ſub anno* 3197. dicetur. Idem dicito de illo viro Dei, qui Amaſiæ Regi Iudæ, 2. *Paralipom.* 25. *v.* 7. ſuaſit, ne haberet ſocios in prælio contra Idumæos, Iſraëlitas, iuxta dicenda *ſub anno* 3208. ac de illo alio Propheta, qui contra eundem Amaſiam, ob fœdiſſimam ipſius Iololatriam, mortem comminando prophetauit, eodem 2. *Paralipom.* 25. *v.* 15. & 16. de quo *ſub anno* 3209. dicemus. Quod etiam probabiliter dici poteſt de Zacharia illo, cuius mentio fit, 2. *Paralipomen.* 26. *v.* 5. & intelligens, ac videns Deum nuncupatur, iuxta dicenda, *ſub anno* 3227. potiori ratione id dici debet de Propheta illo, *Oded* (alijs *Obed*) 2. *Paralipomen.* 28. *v.* 9. qui Iſraëlitas crudelitatis arguit ob cladem ab eis Iudæis fratribus illatam, de quo *ſub anno* 3294. dicemus. Item & de illo Zacharia filio Barachiæ, de quo Iſaias Propheta, *c.* 8. *v.* 2. quem S. Hieronymus, Paraphraſtes Chaldæus, Gloſſa interlinealis, Procopius, & alij ibidem, *Prophetam* vocant, cùm tamen de ipſius prophetia nõ conſtet. De eo autem dicemus, *ſub anno* 3296. Maximè id videtur aſſerendum de ingenti illa Prophetarum multitudine, quam impius Rex Iuda Manaſſes interimi fecit, prout ex, 4. *Reg.* 21. *v.* 16. Ioſepho *l.* 10. *Antiquit. c.* 4. Abulenſi. *q.* 16. & 17. & alijs colligitur, de quo, *ſub anno* 3341. ſermo erit. Ac de illo Vria, de quo, *Ierem.* 26. *v.* 20. dicitur prophetaſſe in nomine Domini, ſi forſan hoc prophetare non fuit aliud, quàm prædicare: de illo dicemus, *ſub anno* 3426. Pariter & de Baruch Ieremiæ diſcipulo affirmari idem poteſt, ſi cum pluribus Doctoribus aſſeramus librum illum, qui ſub ipſius nomine in Biblijs circumfertur, à Ieremia conſcriptum, de quo ſub anno 3429. fuſiùs dicetur. Item de Saraia, qui *Ierem.* 51. *v.* 59. vocatur *Princeps Prophetiæ*, de quo *ſub anno* 3439. Et de Habacuch illo, qui ad Danielem ductus eſt cum pulmento, quod meſſoribus deferebat, de quo *ſub anno* 3473. dicetur.

Vltimum. 13 Accedunt vltimò noui Teſtamenti teſtimonia, in quibus, *Propheta*, vel prophetandi vox nec pro rei futuræ, aut occultæ prænunciatore, nec pro ipſius prædictione vſurpatur. Et vt omittamus Euangelij loca, quibus, dum eſt ſermo de Chriſto, & Ioanne, vocantur Prophetæ non eo ſenſu, quòd futura aut occulta prædicerent; etſi enim id facerent, & propterea proprijſſimè Prophetæ titulo digni eſſent, populus tamen non ex eo præcisè eos Prophetas ſæpius appellabat, ſed ea dumtaxat ratione, quòd ipſos crederet iuſtos & ſanctos, ac ſpecialiori modo diuini honoris zelatores. Sic enim

enim textus ille Ioann. 9. v. 17. de Chriſto dixit: *Quia Propheta eſt.* Alia tamen ex eodem nouo Teſtamento non prætermittenda nobis ſunt, ſed ſigillatim notanda; videlicet, *Actuum Apoſtolorum c. 1. v. 39.* illud Ioelis à S. Petro relatum: *Prophetabunt filij veſtri.* Dei inde *cap. 11. v. 27.* vbi dicitur: *Superuenerunt ab Ieroſolymis Prophetæ.* Item, *c. 13. v. 1.* illud: *Erant autem in Antiochia Prophetæ.* Maximè illud, 1. *Corinth.* 14. *v.* 1. vbi Paulus inquit: *Sectamini charitatem, æmulamini ſpiritualia, magis autem vt prophetetis.* Deinde *v. 3. Nam qui prophetat, hominibus loquitur ad ædificationem, & exhortationem, & conſolationem:* & infra *v. 4. & 5. Qui autem prophetat, Eccleſiam Dei ædificat: volo autem omnes vos loqui linguis, magis autem prophetare: nam maior eſt qui prophetat, quàm qui loquitur linguis.* Item 1. *ad Timoth. 4. v. 14.* inquit idem: *Quæ data eſt tibi per prophetiam.* & *cap. 1. v. 18. ſecundùm precedentes in te Prophetias.* In his enim locis & ſimilibus, prout apud Expoſitores illorum facilè reperiet lector, *Propheta, prophetiæ,* & *prophetandi* vox de illis dicitur, qui vitæ ſanctitate, vel doctrina Scripturam interpretantur, arcanos illius ſenſus explicant, concionantur, alios docent, inſtruunt, & illuminant, & non niſi raro de illis, qui occulta aut futura prædicunt. Vnde noſter Guido Maioricenſis, & Elnenſis Epiſcopus in egregio illo opere, *Quatuor vnum,* vocato, ſeu *Concord. Euangelic. in c. 7. Matthæi* ex Chryſoſtomo dicit, quod poſt Ioannem, *Prophetæ fuerunt, & ſunt, ſed qui non prophetarent de Chriſto, ſed qui interpretarentur ea, quæ ab antiquis fuerant prophetata, id eſt, Doctores Eccleſiarum.* Ergo, vt propiùs ad noſtrum intentum accedamus, cùm ex dictis elici valeat, *Prophetæ,* titulum pluribus viris in ſacra Pagina conceſſum (idemque cenſendum de Propheti ſſæ nomine quibuſdam fæminis) indifferenter, & indeterminatè ſignificare poſſe perſonam cælitùs à Deo inſpiratam ad occulta, vel futura hominibus pandenda, vel eam quæ Dei cultui, & obſequio ſanctè & religioſè dicata, & oblata eſt, modo ſuperiùs deſignato. Ideo quo ſenſu ex prædictis accipiendum ſit, ex circumſtantijs ipſius perſonæ, loci, temporis, & alijs penſandum ac diſcernendum relinquitur. Illud tamen animaduerſione dignum eſt, quandoque in eodem ſubiecto vtramque rationem reperiri, propter quam appellatione, *Propheta,* decoratur, & quia ſit futurorum, ſeu occultorum prænunciator & quòd vir Dei cultui ſpecialiter, & religioſè modo dicto dicatus & deuotus fuerit, vt conſtat ex ijs, quæ ex Rabbi Salomone, Lyrano, Hugone, & alijs ſupra retulimus, idque manifeſtè oſtenditur in Samuele, Elia noſtro, Eliſæo, & multis alijs, tunc ergo ex alijs

indicijs colligi debet, quo ſenſu Propheta nuncupari debeat, an vno tantùm ex dictis, an vtroque ſimul.

Capitis intentum.

14 Ijs iam præiactis, id quod pro titulo præſenti capiti præfiximus veriſſimum eſſe, videlicet in Lege veteri Ordinem quemdam Propheticum, ſeu Prophetalem appellatum extitiſſe, ad quem omnes ferme, qui *Prophetæ* nuncupabantur, pertinerent, pro viribus roborandum eſt. & primò quoad nomen ipſum, ne illud tanquam nuperum aut nouitium aliquis aſpernetur. Et ſanè ſi de nomine ſit quæſtio, cùm ex dictis & dicendis conſtet hunc Ordinem à Prophetis primordialiter originari, prudens nullus refragabitur Propheticum nuncupari poſſe. Deinde cùm præcipuè ad hoc inſtitutus fuerit, vt etiam ex dictis, & dicendis conſtare poterit, vt homines diuinas laudes cantibus, & muſicis inſtrumentis celebrarent, & hoc munus iuxta dicta, *n. 3.* & ſæpius in ſequentibus inculcanda, S. Scripturæ phraſi Prophetare dicatur, manifeſtè elicitur, denominatione ſumpta à præcipuo Religionis ſcopo Ordinem Propheticum dici debere. Sed tam de re ipſa, quàm de nomine ex alijs fundamentis comprobari poteſt.

Carolus Sigonius.

15 Vtrumque enim vir apprimè doctus, & de Hebræorum historia optimè meritus Carolus Sigonius, *de Republica Hebræorum lib. 5. c. 9.* ſic expreſſit, loquens de Samuele huius Prophetici Ordinis Inſtitutore: *Demum Samuel prodijt, qui omnes ea gloria ſuperauit, cuius tempore ſermo Domini erat pretioſus, non erat viſio manifeſta. Reg. 1. c. 2. Abijt Samuel, & dormiuit, & vocauit eum Dominus ter, & dixit: Ecce ego facio verbum in Iſraël, quod quicunque audierit, tinnient ambæ aures eius. Creuit inde Samuel, & Dominus erat cum eo, & cognouit vniuerſus Iſraël, quòd fidelis eſſet Propheta Domini. Ab illo inde* (hoc notandum pro intento) *ordinarium quoddam, quaſi Prophetarum Collegiũ extitit, ita vt in ſingulis ætatibus, & ciuitatibus greges Prophetarum inuenirentur. Vnde 28. 1. Reg. Saul conſuluit Dominum, & non reſpondit ei, neque per ſomnia, neque per Sacerdotes, neque per Prophetas: conuenerunt autem ad Samuelem multi ſcripturæ exponendæ ſtudio ſe dicantes, quibus ille præfuit, atque ex eis aliquot Deus ſuſcitauit, qui Prophetæ officiũ exercerent. Itaque poſt Samuelem perpetua ſucceſsione Prophetæ fuerunt vſque ad Malachiam tempore Darij, cùm Templum eſt reſtitutum. De conuentu autem virorum ad Samuelem, & vt Deus eos inſpirauerit ſic 10. 1. Reg. vbi Samuel ita loquitur ad Saulem: Venies in collem Dei, &c.* Poſt quæ refert ea quæ ex 1. *Reg.* 10. & 19. nos ſuperiùs retulimus. Numerat deinceps inter iſtos Prophetas tum filios Prophetarum, de quibus, 4. *Reg.* 2. tum etiam Gad, Nathan,

Aſaph,

Aſaph, Idithum, Ahiam, Sameiam, Iad, Azariam, Hanani, Iehu, Iaziel, Eliezer, Zachariam, Eliam, Eliſæum, Oſeam, Ioëlem, Amos, Abdiam, Ionam, Michæam, Nahum, Abacuch, Sophoniam, Aggæum, Zachariam, & Malachiam, Iſaiam, Ieremiam, Ezechielem, & Danielem.

16 Ex hac autem Sigonij doctrina, præter alia, quæ ſuis locis deducemus, quoad præſens id elicitur, ſatis clarè tradidiſſe, quod intendimus de *Ordine Prophetico* tempore veteris Legis vigente. Ea namque verba: ***Ab illo inde ordinarium quoddam quaſi Prophetarum Collegium extitit***, id abundè denotant. Quid enim hoc veluti, *Collegium Prophetarum* eſſe poteſt, niſi collegialis Prophetalis Ordo? præſertim cùm dicat: ***In ſingulis ætatibus & ciuitatibus greges Prophetarum inuenirentur.*** & rurſus: ***Perpetua ſucceſsione Prophetæ fuerunt.*** ac denique ex illis fuiſſe denotet, qui in illis Collegijs, de quibus 1.*Reg.* 10. & 19. agitur, viuebant. Corollarium.

17 Accedit Genebrardi clariſſimi auctoris teſtimonium *lib.* 1. *chronolog.* de ſeculo Samuelis loquentis per hæc verba: ***Hic incipit tempus Prophetarū, Petr. act. 3. Tum Prophetica Profeſsio penè intermortua à Seniorum morte vigere cœpit, multis in idem Collegium conuenientibus, huic Inſtituto vacantibus præſidente Samuele, 1.Reg. 19. Eſt autem*** *ſciendum Propheticam hanc vocationem non fuiſſe extraordinariam, quoniam conſtabat hominibus ſeſe ſponte huic Profeſsioni deuouentibus, vt precibus, contemplationi, ſcripturarum interpretationi, prædicationi, ſtudio vacarent commodius, è quibus Deus aliquos interdum ſuſcitabat, qui rerum prædicendarum munere apud Reges, populos, &c. fungerentur. Aliquando etiam ad propheticum hoc donum euehebat alios ex alijs vitæ inſtitutis, ſed tum eorum vocatio, & miſsio erat extraordinaria. Talis Amos, quem è pecudum paſtu ad prophetiæ decus ſuſtulit. Ab orbe Prophetæ quidem extiterunt, ſed rariùs, & extra ordinem, à Samuele crebriores, ordinarij, & ſucceſsione perenni: vnde eum Hebræi Prophetarum ſiue Propheticorum Collegiorum fundatorem, & auctorem faciunt.* Quæ maximè noſtro fauere intento dilucidè monſtratur, ſi expendantur illa verba: *Hic incipit tempus Prophetarum.* ac illud: *Huic Profeſsioni ſeſe deuouentibus.* & illud etiam, *ex alijs vitæ inſtitutis.* ac tandem illud, *Ordinarij, & ſucceſsione perenni.* Quo ſatis perſpicuè denotatur Prophetas omnes poſt Samuelem ad Inſtitutum, ſeu Profeſſionem Propheticam ipſius perenni ſucceſſione ſpectaſſe. Genebrardus

18 Accedit etiam & aliud Iacobi Boulduci teſtimonium, *de Eccleſia ante Legem lib.* 1. *cap.* 5. §. *quinto Propheta*, quod ſuprà, *num.* 4. retulimus, vbi inquit, ***Prophetarum Ordinem, & Inſtitutum quam-*** Boulducus.

dam fuiſſe Sanctorum hominum Congregationem à Deo in bonum, & ædificationem Eccleſiæ ab initio mundi conſtitutam. cuius poſteriora verba, licet cap. ſequenti ad trutinam trahenda ſint, priora tamen maniſeſtiſſimè probant intentum. Vnde ſubdit, Prophetæ nomine dictæ profeſſionis *virum generaliter intelligendum cenſeo*, eodem verbo, *profeſſionis*, ſicut & Genebrardus vtens. Eodem etiam opere, tribus videlicet libris, *de Eccleſia ante Legem*, & libro vnico, *de Eccleſia poſt Legem*, loquens de Prophetis, Oſcenis, Rechabitis, Eſſenis, & ſimilibus, quos eoſdem fuiſſe contendit, vocibus *Ordinis, Inſtituti, Societatis, Sodalitatis, Congregationis, Collegij*, vel alijs huiuſmodi eos ſæpiſſime compellat, vt legenti conſtabit. In expoſitione quoque Epiſt. B. Iudæ, *verſ. 14. & 15. §. Præterea.* eum vocat, *Prophetalem Ordinem*.

19 Fauent intento Caietanus 1. *Reg.* 19. qui de illis Prophetis, de quibus ibi eſt ſermo loquens, eos vocat, *Congregationem Prophetarum*: & Torniellus, *ſub anno 2545. num. 14.* vbi inter Ordines, qui in Lege veteri diuino cultui dicati erant, Prophetarum etiam *Ordinem*, ſeu *Inſtitutum* collocat; Congregationes ipſius refert, & Dauidicos Cantores ad illum ſpectaſſe ſcribit. & Gaſpar Sanchez, qui *in primo Reg. 10. num. 32.* ex eo quòd Samuel Collegia Prophetarum inſtituit, eum vocat primum *Patrem Religioſorum Ordinum*, quod nullatenus affirmare poſſet, niſi Prophetas iſtos ad vnum Ordinem à Samuele inuentum pertinere crederet. Fauet & Salianus, *ſub ann. 3145. n. 6.* qui ex Theodoreto ab ipſo relato vocat filios Prophetarum, *Chorum Prophetarum*. Id maximè & expreſsè docent ex noſtris Auctoribus Coria, *in chronic. Carmelitar. lib. 1. c. 7.* & Franciſcus à Sancta Maria *in hiſtor. prophetica Hiſpanè lib. 2. cap. 10.* Munozius *in Propugnac. Eliæ lib. 1. tit. 1. c. 2. ar. 2. n. 2.*

Torniellus.

20 Maximè etiam fauet Lyranus, qui *Zachariæ 12. v. 13.* circa illa verba: *Familia domus Nathan ſeorſum*, per Nathan denotatur (inquit ipſe) *Prophetalis Ordo*. Fuit autem iſte Nathan Samuelis diſcipulus, vt ipſe Lyranus habet, 1. *Reg.* 25. imò Præfectus ipſius, vt dicemus *cap. ſequenti*. Ex hoc autem habemus rem & nomen *Prophetalis Ordinis* in diſcipulis Samuelis agnoſci à Lyrano.

Lyranus.

21 Fauent etiam alij auctores de Eſſenis loquentes (quos ex Prophetarum Inſtituto fuiſſe in diſcurſu Operis probabimus) qui eis ſimiles titulos concedunt. Philo enim in libro, quòd omnis probus ſit liber, eos vocat, *Sodalitia, Cœtus*. Ioſephus, *de bello Iudaic. lib. 2. cap. 7.* appellat *Collegium, Congregationem, Collectionem*. Porphyrius *in 4. lib. de rerum inanimatarum abſtinentia* apud Euſebium, *de præparat.*

Alij auctores.

rat. Euangel. l. 9. c. 3. eos vocat, *Inſtitutum, Sodalitatem.* Georgius Cedrenus, *in hiſtor. compend.* nuncupat, *diuinam Religionem, Inſtitutum.* Georgius alius, *Peccator* appellatus Græcus, *in M. S Bibliotheca Vaticana in Chronic. ab Orbe condito vſque ad Michaelem Imperatorem,* loquens de temporibus Claudij, de Eſſenis ſcribens dicit: *Diuina huic Religioni, & Inſtituto, &c.* Ioſephus Gorionides, *lib. 5. de rebus Iudaic. c. 23. & 24.* eos vocat, *Collegium,* & *Collegas.* Ex recentioribus Sixtus Senenſis, *in Biblioth. verb. traditiones,* appellat *Sodalitium.* Item Dominicus Sotus, *in 4. d. 30. q. 2. ar. 1.* approbat ex Ioſepho, & Solino fuiſſe ante Chriſti aduentum, *Eſſenorum Collegium &c.* Quod & facit Medina, *1. 2. q. 108. ar. 4. §. vt tamen.* Demum Scaliger, *de emendat. tempor. l. 6.* inquit: *Eſſeni, & Aſsidæi ab inſtituto vitæ, & Religionis, &c.* Alia adducemus, *ſub anno 3545.*

22 Idem quoque argumentum deſumitur ex Aſſidæis, quos eoſdem fuiſſe cum Eſſenis, ac per conſequens ex Prophetarum aſſeclis etiam in diſcurſu Operis oſtendemus. Appellabantur enim iſti, *Confratres & Congregatio ſancta,* vt videre eſt apud Serarium, *in Mineruali lib. 5. c. 11* Nomen quoque *Collegij, Inſtituti, ſeu Societatis* illis tribuit idem Serarius, *in Trihærefio lib. 3. cap. 7. & in Mineruali loco relato,* ex Luthero, Iunio, & Scaligero. Ioſephus etiam Gorionides, *lib. 5. cap. 23.* nomine, *Collegij,* eos expreſsè vocat. Nec mirum, quia in ſacra Scriptura, *1. Machabæorum 2. v. 42.* appellantur, *Synagoga Aſsidæorum.* & *c. 7. v. 12. Congregatio Scribarum.* Ex hoc enim infertur eiſdem titulis cognominari poſſe Prophetarum Congregationem, ac per conſequens etiam, *Ordinem,* cùm *Ordo, Collegium, Inſtitutum, Societas,* idem ferme ſignificent. Aſſidæi.

23 Quod tandem conuincitur ex eo, quòd idem Ordinis Prophetici titulus eorumdem Prophetarum ſucceſſoribus in nouo Teſtamento degentibus à grauiſſimis auctoribus concedatur. Etenim Euſebius Cæſarienſis, *lib. 2. hiſtor cap. 3.* loquens de illis, qui in Antiochenſi Eccleſia primitùs fuerunt, de quibus, *Actor. 11. v. 27.* dicit: *Apud Antiochiam florentiſsima congregatur Eccleſia, in qua erant etiam Prophetici Ordinis viri quamplurimi.* Similiter Ruffinus Aquileienſis vndecimo libro addito hiſtoriæ Eccleſiaſticæ eiuſdem Euſebij *c. 5.* ſic de S. Spiridione eorumdem Prophetarum Inſtituti ſectatore loquitur: *Ex eorum numero (etſi quid adhuc eminentius) fuiſſe dicitur etiam Spiridion Cyprius, vir vnus ex Ordine Prophetarum.* Pariter Luitprandus, ſeu Eutrandus Ticinenſis Diaconus, & Epiſcopus Cremonenſis, ac Berengario 2. Italiæ Regi à ſecretis in lib. cui titulus, *Fragmenta Luitprandi,* quem nouiſſimè D. Thomas Ta- Ordo Propheticus.

maio

maio de Vargas Catholici Regis Hiſtoriographus typis mandari curauit, non ſolùm, *fragmento 265.* de S. Syncletice dixit: *Dicitur fuiſſe mulierum virginum profeſsionis Propheticæ*, ſed etiam, *fragmento 256.* ſic habet: *Mihi valde probabile eſt, & legitur in Orientis hiſtorijs Elpidium, & reliquos Epiſcopos, quos traxerat S. Iacobus in Hiſpanias, & ab ipſo Sancto Iacobo baptizatos, fuiſſe de numero Carmelitarum, qui in Hiſpania, & per alias regiones monachatum introduxerant. Iſtos vocat Euſebius lib. 2. c. 3.* Prophetici Ordinis. Hoc etiam ſenſu Iſidorus, & Leander monachi in Epitaphio, quod Munozius *in Propugnac. Eliæ l. 2. tit. 2. c. 4. ar. 3.* refert, vocantur, *ex Ordine Vatum*, de quo in *2. to.* dicetur. Similiter Lyranus, *Zachar. 12. v. 13.* dicit, quòd per Nathan denotatur, *Prophetalis Ordo*, vt vidimus. Propterea etiam alij Auctores eumdem titulum noſtris, vtpote Prophetarum Eliæ, & Eliſæi aſſeclis poſtea conceſſerunt, ſpecialiter Rodericus Carus, *in notis ad Dextram loquens de S. Spiridione, & ſub ann. 419.* Freire, *in Homil. de Carmel.* Franciſcus Ruſpuerta Biacienſis, *in Hiſtor. Eccleſiaſt. Gienn. ſecul. 7. cap. 5. fol. 212. pag. 2.* Didacus de Coria, *in Chron. Carmelitar.* ſæpius; Franciſcus à S. Maria, *in Hiſtor. Prophetic. Hiſpan.* etiam ſæpius; Munozius, *in Propugnaculo Eliæ* crebriùs, & alij plures.

Vita Prophetica.

24 Hæc autem de titulo nomineque, *Prophetici Ordinis*, propterea à nobis relata, ne quis, vt diximus, nouitatis arguat, quod in tot etiam priſcorum monumentis exaratum conſpexerit, & magis firmatum ex dicendis comperiet. Conſtat enim idem Prophetarum ſeu Eliæ, & diſcipulorum eius Inſtitutum, *vitam Propheticam*, ſeu *Prophetalem* (quæ ſolo nomine differunt ab *Ordine Prophetico*) frequenter à Patribus, & priſcis Doctoribus appellari. Hoc enim ſenſu D. Ambroſ. *lib. 1. offic. cap. 30.* de Eliſæo dicit, quòd boues occidit, vt *in diſciplinam ſe Propheticam daret*. Ioannes etiam Ieroſolymitan. *in lib. de inſtit. monach.* ſæpius idem Elianum Inſtitutum, *vitam Propheticam*, ſeu *diſciplinam Propheticam*, aut *vitam Prophetalem* vocat. Similiter de Eſſenis (quos Eliani Ordinis ſoboles eſſe in diſcurſu Operis dicemus) loquens Cedrenus, *in Compend. Hiſtor. ſub Claud. Imperat.* ait: *Vatum priſcorum æmulantur, atque imitantur vitam*. Clariùs Nicephorus, *lib. 2. hiſt. cap. 16.* dicens: *Vitam Propheticam flagranti, atque feruenti fide meditari*, intellige, ſtudent. Luitprandus verò, *num. præced.* relatus S. Syncleticem vocat, *Profeſsionis Propheticæ* virginem.

Quid illis imponetur.

25 Quoad rem verò ipſam (præterquam quòd ex ijs, quæ in ſequentibus dicemus, conſtare poterit, & ex auctoribus adductis ſuffi-

ſufficienter colligitur. Neque enim cùm *Ordinem Propheticum, Prophetarum Collegium, Propheticam Profeſsionem, Vitam, Inſtitutum, Congregationẽ, &c.* dicunt, nomina hæc vacua aut inania exiſtimãt, ſed rei alicuius per ipſa verè importatę ſignificatiua) vlteriùs etiã probatur ex *Oſea 5. v. 1.* vbi Reges, & Sacerdotes Iſraël reprehendens, à Deo puniendos prænunciat, dicens: *Quoniam laquei facti eſtis ſpeculationi.* Quo loco *ſpeculationis* nomine Prophetæ intelliguntur, vt docent Theodorus, Theophylactus, Palacius, & Ribera, quibus fauet Chaldæus, & quòd *Ezech. 3.* de illo dicatur: *Speculatorem dedi te.* Ex eo autem quòd Prophetæ omnes in ſingulari, *ſpeculatio*, appellentur, infertur ad intentum noſtrum, eos omnes quaſi vnum corpus, *Ordinem, Congregationem*, ſeu, vt expreſſiùs & aptiùs Theodoretus dixit, *Collegium* conſtituere. Sic enim habet ſuper hunc locum: *Speculationem Prophetarum Collegium vocat.* Ad idem intentum induci poteſt S. Hieronym. in illud, *Malach. 4. v. 5. Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam*; quod ſic explicat ipſe: *Mittet Dominus in Elia omnem Prophetarum chorum.* Quo omnes Prophetas Chorum aliquem, ſeu Ordinem conſtituere, ipſorumque caput eſſe Eliam, denotatur.

26 Id quoque ſuadent plura, quæ ferme in omnibus Prophetis veteris Teſtamenti poſt Samuelem & Eliam reperiebantur, quibus denotabatur, ipſos ad eumdem Ordinem, & genus hominum pertinere. Primò enim, præterquam in Collegijs viuebant, & ſub maiorum Prophetarum regimine manebant, vt ex dicendis conſtabit, homines erant vitæ probitate præclari, Dei cultui, & venerationi inſigniter dicati, diuini honoris zelantiſſimi, & inter Deum & populum precibus, & interceſſionibus iugibus ſequeſtres, vt ex ſingulorum geſtis elici poteſt. Eodem etiam indumentorum genere, ſacco videlicet cilicino, rudi, & aſpero vtebantur omnes, prout colligitur non ſolùm ex illo ad Hebr. 11. *In melotis, & pellibus caprinis*, ſed ex *Iſai. 20.* vt ibi notant Expoſitores, vbi Deus illi præcepit: *Solue ſaccum de lumbis tuis.* & ex Zachariæ 13. vbi de falſis Prophetis dicitur: *Nec operientur pallio ſaccino, vt mentiantur.* Quo manifeſtè denotatur, illum eſſe proprium Prophetarum habitum, eoque vti ſolitos etiam pſeudo-prophetas, vt veridici crederentur. Vide Sanchez, *Prologom. 4. in Danielem.* Maximè verò, *Prologom. 2. in Amos n. 6.* vbi ſic: *Erat enim certus, & quaſi legitimus Prophetarum habitus, ſaccus videlicet cilicinus, qualem Ioannes habuit, qui tegumentum habuit ex pilis camelorum contextum, quæ optima cilicij deſcriptio eſt. Talem habuit Elias lib. 4. Reg. c. 1. & Iſaias cap. 20. cui dixit*

Communia pluribus Prophetis.

Digitized by Google

xit Dominus: Solue ſaccum de lumbis tuis, quod eſſe Prophetarum inſigne docuit apertè Zacharias *cap.* 13. *qui ſaccum cilicinum dicit non amplius ſumendum ab illis, qui eo indumenti genere ſe Prophetas eſſe ſimulabant. Non, inquit, operientur pallio ſaccino, vt mentiantur*. De quo etiam Laurentius Beyerlinck, *in Theatro vit. hum. to.* 6. *litera P. verbo, Propheta, Prophetia*. Tertiò adiungitur ab alijs, Prophetas omnes ad Eliſæi imitationem vnctos fuiſſe, vt colligitur ex Clemente Rom. *in lib.* 1. *recognitionum*. Chryſoſtomo, *to.*4. *homil. in illud Apoſt. Cum autem ſubiecta fuerint illa omnia*. Auguſt. 1. *retract. c.* 26. Cyrillo Alexandrin. *in Schol.* Innoc. 3. *c. vnico, de Sacra vnction.* S. Th. *in pſ.* 44. in illis verbis: *Propterea vnxit te Deus, &c. in Matth.* 1. *ad Rom.* 1. *lect.* 1. *ad Hebr.* 1. *lect.* 4. Imò ex illo Ierem. 1. *Miſit Dominus manum ſuam, & tetigit os meum*: eo namque denotari vnctionem externam Prophetæ dicemus ſub anno 3406. *n.*4. Accedit quartò credibile valde eſſe, omnes illos ſaltem regulariter in aliquo ex Collegijs Prophetalibus à Samuele, Elia, & alijs Prophetis inſtitutis, de quibus alibi dicetur, in diuinæ Legis meditatione, ſanctiſque exercitijs enutritos, edoctos, & inſtructos fuiſſe. Ita enim colligitur ex Abulen. 1. *Reg.* 19. *q.* 31. illis verbis: *Pro quo conſiderandum, quòd in veteri Teſtamento, cum eſſet vnicus locus Sanctuarij, omnes homines, qui volebant vacare contemplationi, & diuinis laudibus, non poterant conuenire in Templum illud, ſed fiebant diuerſa Collegia per terram Iſraël, & in quolibet eorum erant multi viri, qui ſpecialiter vacabant contemplationi in comparatione ad alios homines, ſicuti nunc ſunt Religioſi in comparatione ad ſeculares, & iſti in illis Collegijs vacabant ſtudijs ſapientiæ, & doctrinæ, & diſciplinæ legis, & addiſcebant facere cantica diuinæ laudis, & illa faciebant. De his erant aliqua Collegia tempore Samuelis, & omnes qui erant in illis, vocabantur Prophetæ*. Hæc ille. Cùm ergo regulariter ij, quos *Prophetas* Sacra Scriptura appellat, homines eſſent contemplationi dediti, procul dubio in aliquo ex iſtis Collegijs inſtructi, & edocti fuerunt. Colligitur etiam à poſteriori ex doctrina S. Thomæ, 2.2. *q.* 172. *art.*4. *in corpore*, vbi ait: *Ad prophetiam requiritur maxima mentis eleuatio ad ſpiritualium contemplationem, quæ quidem impeditur per vehementiam paſsionum, & per inordinatam occupationem rerum exteriorum. Vnde, & de filijs Prophetarum legitur* 4. *Reg.* 4. *quod ſimul habitabant, cum Eliſæo quaſi ſolitariam vitam ducentes, ne mundanis occupationibus impedirentur à dono prophetiæ*. Cùm ergo iſti Prophetæ nuncupati ſæpius dono prophetiæ à Deo illuſtrarentur, procul dubio exercitijs contemplationis vacaſſe credendi ſunt, in Propheticis Seminarijs,

narijs, vt aptiores ad eam gratiam recipiendam redderentur.

Alia ipſis cō-munia.

27 Quæ porro ſint iſta, in quibus magna pars Prophetarum veteris Teſtamenti veluti conueniebat, operoſiùs inquirendum eſt, vt ex eo amplius conijci valeat, vnum ex illis Ordinem prophetalem conflatum. Et primò prophetiæ, ſeu futurorum prædictionis donum inter ea cenſendum, quo quamplures ex illis à Deo decorati ſunt, vt Elias, Eliſæus, Iſaias, Ieremias, Ezechiel, & Daniel, ac illi qui Prophetæ minores appellantur. Imò hæc videtur quaſi primaria ipſorum qualitas, propter quam Prophetæ omnes vulgò appellabantur, etſi, vt dictum eſt, non ſemper in hac ſignificatione vſurpata ſit hæc vox in ſacra Scriptura.

Alia.

28 Deinde plures ipſorum ſecreta cordium aperiebant, & reuelabant, vt patet in Samuele cum Saule, 1. *Reg.* 9. *v.* 19. *&* 20. & Eliſæo cum Giezi, 4. *Reg.* 5. *v.* 26. Item vota, ſeu negotia hominum Deo commendabant, prout Nathan pro Dauid, 2. *Reg.* 7. *v.* 2. *&* 5. Iſaias pro Ezechia, 4. *Reg.* 19. *à v.* 1. & Holda propheciſſa pro Ioſia, 4. *Reg.* 22. *v.* 13. *&* 14. Præterea populi, Principum maximè, peccata arguebant, vt conſtat in Samuele Saulis inobedientiam coarguente, 1. *Reg.* 15. *v.* 19. Nathane Dauidem propter adulterium increpante, 2. *Reg.* 12. *v.* 9. Ahia Silonite in Ieroboami ſcelera exardeſcente, 3. *Reg.* 14. *v.* 7. & vno pro mille Elia noſtro in Achabum propter ipſius iniquitates diriſſimè inuehente, 3. *Reg.* 17. *v.* 1. *&* *c.* 18. *v.* 18. Adhæc feruentiſſimas ad Deum preces pro populi neceſſitatibus fundebant, ſicut feciſſe conſtat Ieremiam, *cap.* 42. *v.* 4. & Eliam pro pluuia, 3. *Reg.* 18. *v.* 42. miracula quoque patrabant, prout liquet manifeſtè in miraculis Samuelis, Eliæ, Eliſæi, Iſaiæ, & Danielis. Denique legem Dei populo explanabant, illumque ad perfectam legis obſeruantiam inducebant, vt videre eſt in Iſaia, *c.* 61. *v.* 1. Ierem. *cap.* 17. *à v.* 20. & pluribus alijs.

Quid Prophetæ nomine importetur.

29 Ex dictis porro elicitur, quòd quemadmodum his noſtris temporibus nomina hæc, *Prædicatores*, *Minores*, *Minimi*, *&c.* præter alias ſignificationes proprias quas habent, ſignificant etiam homines cuiuſdam Ordinis, Inſtituti, & Profeſſionis; ſic & nomen, *Prophetæ* in ſacris Litteris, præter alias ſignificationes, quas habet, viros etiam Ordinem, & Inſtitutum Propheticum profitentes demonſtrat, ac proinde quoties in eis hoc nomen reperiatur, per illud (niſi aliud ex particularibus circumſtantijs loci, temporis & perſonæ habeatur) denotari homines diuino cultui addictos, in Collegijs Prophetalibus inſtructos, & Ordinis Prophetici à Samuele inſtituti, & ab Elia in Religioſorum veluti ſtatum erecti, iuxta dicenda cap.

Digitized by Google

da cap. 4. & dicta, maximè ex teſtimonijs Sigonij, & Genebrardi, & præcipuè ex Boulduco verbis illis ſuperiùs relatis: *Prophetæ nomine dictæ Profeſsionis virum generaliter intelligendum cenſeo*. Quin, & propterea credimus Eliæ, & Eliſæi diſcipulos, quos certò conſtat ad Propheticum ipſorum Ordinem ſpectaſſe ſolùm filios Prophetarum in ſacra Pagina nuncupari. Ea namque phraſi non aliud ſignificatur, niſi eos fuiſſe Prophetas: ſic *filij hominum*, pro hominibus; *filij Olei*, pro Sacerdotibus; *filia Babylonis*, pro Babylone; *filia Sion*, pro Sione, *in pſ. 4. 136*. Zacharia Propheta, & Threnis reperimus. vt omittamus ſimilia, videlicet, *filius arcus* apud Iob pro ſagitta, *filius areæ*, pro tritico apud Iſaiam. Cum hoc tamen ſtat eos alia quoque acceptione appellatos Prophetas, quia ſcilicet inter eos aliqui erant futura prædicentes; quod inferunt communiter Doctores ex eo, quòd Eliç raptum, antequam cõtingeret, Eliſço pronunciarunt, 4. *Reg. 2. v. 3. & 5.* dicentes: *Numquid noſti, quia hodie Dominus tollat Dominum tuum à te?* non enim hoc niſi diuinitùs afflati noſſe poterant.

Qui Prophetæ ſpectent ad Propheticum Ordinẽ.

30 Ad hunc autem Propheticum Ordinem regulariter ſpectaſſe ferme omnes quotquot, *Prophetæ* in veteri Teſtamento poſt Samuelem appellantur, ita vt omnes ferme illi aliquo pacto dici poſſint iſtius Ordinis aſſeclæ, præterquam ex dictis teſtimonijs, præſertim Caroli Sigonij, & Genebrardi, colligi poteſt, vlteriùs etiam id probamus. Primò ex *Actor. Apoſtolic. c. 3. v. 24.* illis verbis Petri, *Omnes Prophetæ à Samuele & deinceps, &c.* adiuncta Gloſſa interlineali, quæ inquit: *Quaſi à Principe Prophetarum ad Ioannem Baptiſtam*. quo etiam titulo, *Principis Prophetarum*, eum nominat Hugo Cardinalis ibidem, Abulenſis, *1. Reg. 19. q. 31.* Salianus etiam *ſub anno 2977. n. 11. primum Prophetarum* dicit. Ex hoc ergo titulo tale deſumimus argumentum, vel Samuel dicitur Princeps Prophetarum, quia primus inter illos, & nullus ante ipſum fuerat, vel quia inter eos ſanctior, aut celebrior, vel quia caput & Dux ipſorum in aliquo Ordine, munere vel officio. Sed non poteſt affirmari primum; cùm conſtet ante Samuelem fuiſſe alios Prophetas, videlicet Iacob, Moyſen, & Iob: neque ſecundum; quis enim dicet Samuelem Sanctiorem, aut celebriorem Moyſe, Elia, aut Eliſæo, qui tot ſignis, & miraculis in Orbe claruerunt? & ſane, *Prophetæ* nomen antonomaſticè ſumptum pro Dauid, vel Iſaia ſupponit, non pro Samuele. Reſtat ergo quòd tertio modo tantùm, *Princeps Prophetarum* dici poſſit. Et cum conſtet ex dicendis, *cap. ſequenti*, ipſum primitùs Collegia Prophetarum, qui orationibus & laudibus diuinis canen-

Quomodo Samuel Princeps Prophetarum.

Digitized by Google

canendis continuò adſtabant, inſtituiſſe, & ex ijs plures à Deo dono prophetiæ illuminatos fuiſſe, eorumque ſucceſſionem per plurimos annos continuatam eſſe, procul dubio credi datur ex eo Principem Prophetarum appellatum, quòd ad Ordinem Propheticum, cuius ipſe caput extitit, & quem Elias poſtea veluti reformauit (vt c. 4. dicemus) aliquo modo omnes, & ſinguli Prophetæ legis veteris poſt ipſum ſpectauerint. Id etiam ſecundò, nec inefficaciter, ex Paulo, *ad Hebr.* 11. ſuadetur. Numerauerat Apoſtolus eo capite illos Patres veteris Teſtamenti, qui per fidem viuam Deo placuerant, referens Abel, Henoch, Noë, Abraham, Iſaac, Iacob, Saram, Ioſeph, Moyſen, Rahab, Gedeon, Barach, Samſon, Iephte, Dauid, & poſtea Samuelem, & Prophetas ſimul & coniunctim: *Deficiet*, inquit, *enim me tempus enarrantem de Gedeon, Barach, Samſon, Iephte, Dauid, Samuel, & Prophetis*. Circa quem locum primò dubium eſſe poteſt, cur Paulus cùm expreſsè, & nominatim illos antiquos Patres retulerit, non etiam eodem modo Eliam, Eliſæum, Iſaiam, Ieremiam, Danielem aut Ezechielem nominauerit, cùm conſtet iſtos celebriores, & ſanctiores fuiſſe, pluribus ſaltem ex ijs, quos proprio nomine appellauit. Secundò, eſto quòd eos ſolo communi nomine Prophetarum appellare voluerit, cur ſub Samuele quaſi ſub vexillifero, & anteſignano omnium, & non ſub Iſaia, aut Ieremia, aut alio ex Prophetis ipſos recenſuit? Certè nec aptior, nec commodior huiuſmodi ſolutio eſt, quàm ſi dicatur, ideo hoc feciſſe Apoſtolum, quia Samuel princeps & caput Prophetarum ſequentium fuit, ita vt omnes illi veluti alumni, & filij fuerint Ordinis Prophetici ab ipſo primùm inſtituti, ab alijs Prophetis continuati, & per Eliam, vt dictum eſt, quaſi reformati. Quæ congruentia ex eo clarior efficitur, quòd omnes ferme, quorum egregia facta inferiùs refert Apoſtolus, ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe ſuis locis oſtendetur. Illud enim, *obturauerunt ora leonis*, ad Danielem ſpectat. Illud, *extinxerunt impetum ignis*, ad tres pueros miſſos in fornacem. *Fortes facti ſunt in bello, caſtra verterunt exterorum*, ad Iudam, & Machabæos. Illis autem verbis: *Acceperunt mulieres de reſurrectione viros ſuos*: ſeu, vt Syriaca habet: *Reddiderunt mulieribus filios ipſarum*, Elias & Eliſæus denotantur, qui filios Sareptanæ & Sunamitidis mortuos ad vitam reuocarunt. Ipſi quoque, & filij Prophetarum illis verbis: *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, &c.* Per illud, *experti verbera*, Michæas Eliæ diſcipulus, qui in maxilla percuſſus eſt à Sedechia, vt *ſub anno* 3138. dicemus. Per illud verò, *vincula & carceres*, Ieremias, & idem Michæas Eliæ

Ex Pauli teſtimonio.

diſcipulus, vt ibi dicetur. Illud, *ſecti ſunt*, Iſaiam denotat, vt conſtat ex huius loci expoſitoribus, ſpecialiter S. Thoma, Lyrano, Hugone, & alijs. Ergo Apoſtolus eo loco de Ordinis Prophetici aſſeclis ſermonem habet.

Qualiter id accipiendum.

31 Cùm autem dicimus Prophetas omnes ordinarios poſt Samuelem ad Ordinem ipſorum quadantenus pertinuiſſe, non eſt eodem modo, & æquè de omnibus accipiendum. Illi enim qui cælibem vitam cum obedientia, & paupertate ex aliquo voto duxiſſe reperientur, ad eum Ordinem, veluti veri Religioſi, qualiter in veteris legis Synagoga eſſe potuerunt, directè ſpectaſſe cenſendi: horum enim obſeruantia pro quocunque Religioſo ſtatu omninò exigitur. Qui autem in aliquo iſtorum, caſtitate videlicet defeciſſe comprobantur, etſi ad illum quaſi indirectè ſolum (ad modum & veluti ſimilitudinem, quo Tertiarij mendicantium Religionum ad eas ſpectare dicuntur) pertinuiſſe affirmari poſſit; eos tamen nec verè Religioſos, nec directè membra Inſtituti ab Elia excitati vocare licebit. Qui autem illi fuerint, qui priori modo, & qui ſolùm poſteriori Propheticæ diſciplinæ ſectatores appellandi, dum de ſingulis egerimus, ſigillatim dicemus. Fuiſſe autem hoc duplex genus hominum piorum eo tempore, quorum alij an tria vota Religioni eſſentialia emitterent, conſtat ex Vvaldenſi noſtro, *in doctrinali fidei lib. 3. art. 1. c. 1.* & ex Abulenſi, 4. *Reg. 6. q. 1.* de quo alibi.

32 An verò, & à quo tempore hic Propheticus Ordo Religionis nomen vtcunque promeritus fuerit, *cap. 4.* dicetur.

Huius Prophetici Ordinis Samuelem Prophetam extitiſſe fundatorem, & quo pacto. Cap. III.

Samuel Collegia Prophetarum inſtituit.

1 CERTA res eſt, & fermè in confeſſo apud omnes, Samuelem Prophetam eum fuiſſe, qui primus omnium Collegia Prophetarum, ſeu virorum Deum laudantium, orationi, & contemplationi, ac ſacrarum Literarum ſtudijs vacantium inſtituerit. Colligitur ex multis doctoribus, quos *Cap. præcedenti* retulimus. Inter Auctores autem, qui illam docent expreſsè, primus videtur Petrus Comeſtor hiſtoriæ Scholaſticæ compilator, qui 1. *Reg.* 10. ait; *Nota quòd Samuel primò inſtituit Conuentus Religioſorum iugiter pſallentium Domino, & dicebatur Conuentus eorum Cuneus, quaſi counens. Et dicebantur prophetare, id eſt, iugiter Deum laudare, & fortè aliqui quandoque prophetabant ex eis.* Hæc Comeſtor. Idem ſequuntur

Lyranus,

Lyranus, & Cardinalis Hugo, *in 1. Reg. 10.* Imò ipſe Lyranus, 4. *Reg. 2.* Rabbi Salomonem pro hac parte referre videtur. Quem etiam ſequitur Vualdenſis noſter, *in doctrinali fidei lib. 3. art. 1. c. 4.* qui propterea Samuelem vocat primum Religioſum clauſtralem. Sequitur Trithemius, *in lib. de laudib. Carmelitar. c. 3.* adſtipulatur Sigonius, *de Republica Hebræorum lib. 5. cap. 9.* & tenet Genebrardus *lib. 1. Chronologiæ in Samuele ſub anno mundi* 3066. fauent Abulenſis *in 1. Reg. 19. q. 31.* & Caietan. *ibid.* ac expreſsè id tenent Salianus, *ſub anno mundi 2962. num. 101.* Sanchez, *in 1. Reg. 10. num. 32.* imò communis Hebræorum hæc videtur ſententia. Teſte enim Genebrardo relato (quod & approbat Salianus, *ſub anno 2977. n. 11.*) *eum* (ſcilicet Samuelem) *Hebræi Prophetarum, ſiue Propheticorum Collegiorum fundatorem, & auctorem faciunt.* Sequuntur ex noſtris Hiſtoricis Didacus de Coria, *in Chronic. Carmelit. lib. 4. cap. 2.* Michaël Munozzius, *in Propugnaculo Eliæ lib. 2. tit. 1. cap. 1. ar. 1.* & alij. Colligiturque ex ſacra Scriptura, *1. Reg. 7. v. 16.* vbi dicitur, quòd Samuel *ibat per ſingulos annos circuiens Bethel, & Galgala & Maſphà, & iudicabat Iſraëlem in ſupradictis locis.* Ideo enim videtur has tres vrbes elegiſſe ad iudicandum populum, & comitia totius regni celebranda, quia in eis Collegia erant Prophetarum, vt dicemus ſuo loco, quæ ſimul viſitabat, vt habent Coria, *lib. 1. cap. 8.*, & Munozzius, *vt ſupra.*

2 Nec ſolùm Samuel Collegia Prophetarum inſtituit, ſed illis etiam veluti magiſter, Doctor, & Prælatus viuendi normam, doctrinam, & directionem primus tradidit. Elicitur primò ex *Actor.* 3. cap. præcedenti relato, vbi Petrus in illa concione dixit, *Omnes Prophetæ à Samuele, & deinceps*, quaſi diceret, vt interlinealis exponit, *quaſi à Principe Prophetarum.* Quo denotatur fuiſſe ipſorum primum caput. Secundò, ex *primo Reg. 19. v. 20.* vbi dicitur in Naioth Ramatha fuiſſe, *Cuneum Prophetarum, & Samuelem ſtantem ſuper eos;* id eſt, vt Lyranus exponit, *præſidentem eis*; vel, vt Carthuſianus, *præſidentem eis, ac dirigentem;* vel cum Hugone Cardinali, *quia præerat alijs;* vel cum Abulenſi, *q. 31. quia docebat eos prophetare, erudiendo eos; quia ipſe erat doctor diuinæ laudis, vel quòd erat Princeps eorum;* vel cum Torniello, *ſub anno* 3139. §. 2. in editione Antuerpienſi, quia ipſe *tanquam illius* (intellige Congregationis) *Præfectus collationes quaſdam ſpirituales celebrare ſolitus erat.* Quibus clarè innuitur fuiſſe eorum Prælatum: erat enim eo loco Collegium Prophetarum, iuxta dicenda, *ſub anno* 3154. Vnde fuiſſe diſcipulos ipſius prædictos Prophetas, ac per conſequens Sa-

Erat ipſorum Prælatus.

muelem eorum magiſtrum tenent Gloſſa interlinealis, *in 1. Reg. 28.* Hugo, & Lyranus *ibidem*, Abulenſis etiam, *ibid. q. 17.* & alij innumeri, ſpecialiter Sanchez, *1. Reg. 19. num. 12.* vocat eum, *Præpoſitum vaticinantium Choro*. & Salianus, *ſub anno 2973. num. 4.* dicens quòd Prophetæ illi, *magiſtrum cognoſcebant Samuelem*. & *ſub anno 2962. num. 101.* de eodem Samuele loquens dixit: *Cùm plurimum ſanctitatis opinione, & prophetiæ laude clareret, Leuita genere, voto Nazaræus, priuilegio Sacerdos, dignitate Iudex, Deo conſecratus ante quam natus, minimè dubium eſt eum multos habuiſſe eiuſdem vitæ approbatores, ac ſectatores, qui in eius ſe diſciplinam darent, quoſque ipſe poſtea in varia loca diſtribueret, qui populis Dei venerationem, & amorem cum religioſa cantus delectatione inſtillarent*. Hæc ille, quibus ea quæ diximus clariùs dilucidata manebunt.

Erant ex Nazaræis.

3 Si quis autem quærat, quinam ij primi Samuelis diſcipuli Prophetæ fuerint, qui in dictis Collegijs morabantur, & quibus ipſe, vt Princeps, Magiſter, & Doctor præerat, procul dubio dicendum eſt, magna ſaltem ex parte, ſi non omnes, Nazaræos fuiſſe. Ita expreſsè Gloſſa, & Hugo Cardinalis, *in 1. Reg. 19. v. 20.* loquentes enim de illo cuneo Prophetarum dicunt: *Iſti Prophetæ viri Religioſi erant dicti Nazaræi, qui non bibebant vinum, & vacabant ſemper canentes hymnos, & pſalmos*. Eos ſequitur noſter Didacus de Coria, *in chronic. Carmelitar. lib. 1. c. 6.* Indicat id Sigon. dicto *lib. 5. cap. 9.* dum iſtos, *quibus* (vt ipſe inquit) *Samuel præfuit, vocat Scripturæ exponendæ ſtudioſe dicantes*. proprium autem Nazaræorum erat ijs pijs operibus ſe dicare. Indicat & Genebrardus loco relato ex *lib. 1. chronolog.* illis verbis: *Hominibus ſe ſponte huic Profeſſioni deuouentibus*. hoc enim voti ſeu deuotionis genus peculiare Nazaræorum creditur. Propterea etiam coniungi videntur Amos, *2. verſu. 11.* Prophetæ & Nazaræi illis verbis: *Et ſuſcitaui de filijs veſtris in Prophetas, & de iuuenibus veſtris Nazaræos*. Colligitur præterea ex eo quòd ipſe Samuel Nazaræus erat. Id enim ſatis indicant verba illa Annæ matris ipſius, *1. Reg. 1. v. 11.* de filio quem à Deo obnixè poſtulabat: *Dabo eum Domino omnibus diebus vitæ eius & nouacula non aſcendet ſuper caput eius*. Quod votum adimpleſſe Samuelem, ſimulque à vino abſtinuiſſe, aliaſque Nazaræatus conditiones obſeruaſſe, communis eſt Doctorum ſententia, ex Philone, *in lib. de temulentia*, Ioſepho, *lib. 5. de antiquit. c. 11.* D. Hieronymo, *lib. 2. contra Iouinian.* Chryſoſt. *in homil. de fide Annæ cap. 1.* de quo etiam Abulenſis in *locum relatum*: Salianus, *ſub anno 2900. n. 26.* & Ægidius Camartus, *in lib. de rebus Eliæ c. 3. ſect. 18.* vbi etiam inter Nazaræos

Digitized by Google

zaræos perpetuos eum refert. Quod & amplectitur Cornelius, *in Numeror.c.6.v. 2.* Si autem Samuel Nazaræus profeſſione fuit,& ex illis qui perpetuò deuoti Deo erant, vt colligitur ex loco relato, procul dubio & illi, qui ei in diſcipulos, alumnos, & aſſeclas tradebantur, eiuſdem Nazaræi Ordinis fuiſſent.

4 Propterea etiam huiuſmodi Prophetis, qui ſub Samuelis diſciplina, & Collegiorum clauſura imbuendi traditi ſunt, Religioſorum nomenclaturam plures tribuunt; quales ſunt Petrus Comeſtor relatus ſupra, *num.*1. Hugo Cardinalis, *in* 1. *Reg.* 10. *&* 1. *Reg.* 19. Lyranus etiam, 1. *Reg.* 10. *&* 19. *&* 4. *Reg.* 2. ac alij. Et ſanè ſi ex Nazaræis erant, vt vidimus, qui Nazaræatum, veram veteris Teſtamenti Religionem autumant, Religioſorum titulo Prophetas iſtos decorare poſſent. Sed veritas eſt, non niſi largo & lato modo tales dici poſſe, cùm nullatenus affirmari poſſit ſine trium votorum obſeruantia, *quæ quodam modo Eliæ tempore cœpit*, Religioſum ſtatum conſiſtere. An Religioſi?

5 Pariter etiam hos primos Samuelis diſciplinæ traditos ex Cinæis fuiſſe, magna ſaltem ex parte, ſine dubio aſſerendum videtur. Hoc enim ſuadet primò horum Cinæorum pia, laudabilis, & veluti Religioſa conuerſatio, de qua *c.* 1. dictum manet. Quemadmodum enim (prout à natura inditum eſt) inter ſymbola facilior eſt tranſmutatio, ſic facilius credendum, Cinæorum plures hanc vitæ Inſtitutionem à Samuele inuentam amplexatos fuiſſe. Accedit quòd Cinæos eoſdem cum Rechabitis fuiſſe valde probabile ſit, ac proinde huius Prophetici Ordinis ſectatores, ſicut & ipſos Rechabitas. Maximè id ſuadet locus ille ex, 1. *Paralipom.* 2. *v.* 55. relatus, *c.* 1. ibi enim ſicut Cinæi appellantur *Rechabitæ* illis verbis: *Hi ſunt qui venerunt de calore patris domus Rechab.* ſic etiam dicuntur, *canentes & reſonantes*, quod erat proprium Prophetarum ſub Samuele congregatorum Inſtitutum, ad laudandum ſcilicet Deum. Ex eo autem quòd vocentur *in tabernaculis commorantes*, cùm tabernacula eſſent manſiones in agris extra vrbes, & oppida, colligimus aliquos ex iſtis Prophetis extra populorum commercium, in locis deſertis commoratos fuiſſe. Hanc enim conſuetudinem, tum à Prophetis, tum ab Eſſenis eorum ſucceſſoribus, ſequentibus temporibus obſeruatam in diſcurſu Operis videbimus. Ex Cinæis.

6 Ex ijs autem iam directè ad Capitis quæſitum reſpondentes, dicimus Samuelem huius Prophetici Ordinis, de quo in præſenti, primum auctorem, ac fundatorem appellari debere. Si enim ipſe primus fuit, qui Prophetas in vnum collegit, Collegiorum clauſtris Samuel primus Auctor.

 excepit,

Digitized by Google

excepit, ac imbuendos in Dei laudibus concinendis, & Scripturis interpretandis ſuſcepit, vt ex dictis in ſuperioribus habetur, manifeſtè elicitur ipſum primum eorum Patrem, fundatorem, & auctorem appellari poſſe. Intelligendum porro id eſt de hoc Ordine, vt merè clauſtralis, ſeu collegialis fuit, prout Vvaldenſis noſter ſupra, *num. primo* relatus loquitur, non quatenus Religioſi ſtatus rationem vtcunque habuit: hæc enim gloria ſoli Eliæ parenti reſeruabatur, iuxta dicenda, *cap. ſequenti*.

Qui teneant oppoſitum?

7 Id tamen quod diximus de Prophetico Ordine quodammodo inchoato ſub Samuele Propheta, aduerſarium habere videtur doctum virum Iacobum Boulducum, qui in ſuo illo opere, *de Eccleſia ante Legem lib. 1. cap. 5. §. Quinto Propheta.* expreſsè ait: *Prophetarum Ordinem & Inſtitutum, quandam fuiſſe Sanctorum hominum congregationem à Deo in bonum, & ædificationem Eccleſiæ ab initio mundi conſtitutam*. Credere namque videtur auctor iſte, Prophetas iſtos, de quibus in præſenti, eoſdem eſſe cum illis, qui olim in lege naturæ, *filij Dei* nuncupabantur. & à Setho Adæ filio originem traxerunt, & cum *Enoſcanis*, qui ab Enos ſimiliter inchoati ſunt, de quibus, *cap. 1.* dictum eſt. Maximè etiam videtur aduerſari id Genebrardo cap. præcedenti relato, qui *lib. 1. chronolog. in ſeculo Samuelis*, loquens de ipſo, & qualiter eius tempore *Prophetica Profeſsio* cœperit, inquit: *Tum Prophetica Profeſsio penè intermortua à Seniorum morte vigere cœpit, multis in idem Collegium conuenientibus, huicque Inſtituto vacantibus*. Verumtamen ipſemet Genebrardus inferiùs ſe explicat, & qualiter ſit hoc loco intelligendus, oſtendit. dicit enim: *Ab orbe Prophetæ quidem extiterunt, ſed rariùs, & extra ordinem. A Samuele crebriores, & ordinarij, & ſucceſsione perenni*. Quod etiam denotat Sigonius ibi relatus, dum dicit à Samuele, *Ordinarium quoddam quaſi Prophetarum Collegium* extitiſſe. & inferius: *poſt Samuelem perpetua ſucceſsione Prophetæ fuerunt*. Iſtorum enim auctorum mens (ad quam etiam Boulducus reducendus) ea eſt, quòd à principio etiam mundi non defuerint viri Deo deuoti, ipſius cultui ſpecialiori modo addicti, & nuncupati, qui etiam Spiritu prophetico à Deo decorati fuerint, iuxta dicta, *cap. 1.* Eos tamen non niſi latiſſimè *Ordinis* titulo appellari poſſe, quemadmodum poſt Samuelis tempus nuncupandos diximus, compertum videtur ex eo, quòd illi rari, & extraordinarij, ac ſecularium more ſeparati, & diſiuncti, nec alicuius obedientiæ aſtricti fuiſſe videntur. Iſti verò, qui poſt Samuelem extiterunt veluti continui, & ordinarij, collegiatim coniuncti, & ſub obedientia Samuelis, & aliorum inſignium Prophetarum (vt dicemus)

cemus) Religioſorum inſtar floruere. Meritò ergo iſtorum, & non illorum Congregationem, Ordinem Prophetalem appellauimus.

8 Poſt Samuelis autem obitum, qui iuxta Torniellum, & Salianum, *ſub anno mundi* 2977. contigit, vſque ad Eliæ noſtri tempus, qui ſub anno 3123. primò nominatur, non defuiſſe hunc Propheticum Ordinem manifeſtè colligitur ex Sigonio, & Genebrardo ſupra relatis; ille enim poſt Samuelem, *perpetua ſucceſsione*; iſte verò, *ſucceſsione perenni*, Prophetas duraſſe dixit. Clariùs Vvaldenſis noſter, *in doctrinali fidei lib.* 3. *ar.* 1. *cap.* 4. poſt medium id affirmat. Loquens enim de filijs Prophetarum dicit: *Iſti tamen monachi, ſeu filij Prophetarum à tempore Samuelis non ceſſabant vſque ad aduentum Eliæ Thesbitæ*. Ex his namque erant illi Prophetæ, quos Saul poſt Samuelis mortem, 1. *Reg.* 28. *v.* 6. à Philiſtæis oppreſſus conſuluit, vt ſcribit Sigonius, *cap. præcedenti* relatus, & ante ipſum Gloſſa interlinealis, & Lyranus ibidem. Item illi ex quibus tam copioſum numerum Iezabelis ſæuitia interfecerat, vt propterea conquereretur Elias, 3. *Reg.* 19. *v.* 10. ſe ſolum fuiſſe derelictum, quemadmodum ex Vvaldenſi relato deducitur. Similiter centum illi Prophetæ, quos Abdias quinquagenos, & quinquagenos in ſpeluncis abſcondit, & pane & aqua pauit, 3. *Reg.* 18. *v.* 4. *&* 13. vt habent Lyranus, & Torniellus, *ſub anno* 2545. *n.* 14. Inter eos etiam numerare videtur Abulenſis, 1. *Reg.* 10. *v.* 5. nec diſſentiunt Sigonius & Torniellus, Aſaph, Heman & Idithum Principes Cantorum templi à Dauide, & magiſtratu inſtitutos, 1. *Paralipom.* 25. *v.* 1.

Manſerunt poſt Samuelem.

9 Manſerunt autem iſti Prophetæ poſt Samuelis tranſitum ſub obedientia excellentium Prophetarum, vt teſtatur Lyranus, 4. *Reg.* 2. verbis relatis, *cap. præcedenti*, & Didacus de Coria, *in chronic. Carmelit. lib.* 4. *cap.* 4. ſeu maiorum Prophetarum, vt indicat Carthuſianus, 3. *Reg.* 18. vel, *Sanctorum virorum*, & aliorum Prophetarum, qui in Scriptura celebrantur, vt dicit Salianus inferiùs referendus. Qui verò fuerint huiuſmodi Prophetæ, quamuis nihil certi habeatur, cùm ſine dubio ex clarioribus, & inſignioribus eſſe debuerint, ideo Coria relatus aſſerit *dicto capit.* 4. *& ſequentibus*, vnum fuiſſe Eleazarum Præfectum Collegij Gabaa, ſeu Cariathiarim, de quo, 1. *Reg.* 7. *v.* 1. dicitur ſanctificatus, *vt cuſtodiret arcam Domini*, quod ſignificat fuiſſe Præfectum ad cuſtodiendam illam, poſtquam à Philiſtæis derelicta fuit, vt ex Chaldæo Paraphraſte, Vatablo, & Abulenſi, *q.* 19. conſtat. Item Nathan, de quo, 2. *Reg.* 7. *&* 12. *ac* 3. *Reg.* 1. quem idem Coria dicit fuiſſe etiam Præfectum eiuſdem Collegij Gabaa. Et meritò ſanè, tum quia egregius inter Prophetas,

Sub quorum obedientia?

tum

tum quia Samuelis diſcipulus, vt habet Lyranus, 1. *Reg.* 25. vt propterea ipſi tribuatur magnæ partis librorum Regum deſcriptio; tum quia in ipſo denotatur, *Prophetalis Ordo*, Zachariæ, 12. *v.* 13. in illis verbis, *familia domus Nathan ſeorſum*, vt aſſerit idem Lyranus ibi. Similiter Gad Propheta, de quo, 1. *Reg.* 22. *v.* 5. & 2. *Reg* 24. quem etiam putat fuiſſe Prælatum domus Maſphat, & Ahiam Silonitem, de quo, 3. *Reg.* 11. *v.* 29. & 3. *Reg.* 14. quem ſimiliter Oratorij Silonis Prælatum appellat. Iadam etiam, Iaddo, ſeu Iadon, Prophetam, qui, 3. *Reg.* 13. *v.* 1. vocatur, *vir Dei*, quem & Nathanis diſcipulum, ac proinde Collegij Gabaa alumnum credit. Semeiam, de quo, 3. *Reg.* 12. *v.* 22. quem etiam eiuſdem Collegij fuiſſe autumat. Azariam filium Obed Prophetæ, cuius mentio & Prophetia, 2. *Paralipom.* 15. *v.* 1. habetur. Anani Prophetam, qui 2. *Paralipom.* 16. *v.* 7. contra Aſa Regem prophetauit, & propterea ab ipſo in carcerem miſſus, licet inde poſtea dimiſſus, vt Abulenſis, *ibidem q.* 35. putat. Iehu quoque Prophetam, de cuius Prophetia, 3. *Reg.* 16. *v.* 1. agitur, & quem Gloſſa ibidem cum centum illis, quos Abdias pauit, & cum filijs Prophetarum, qui Eliſæo occurrerunt, conferre videtur. Hos ergo omnes Coria relatus inter excellentes & præcipuos Prophetas Ordinis Prophetici poſt Samuelem, & ante Eliam Præfectos recenſet.

Saliani placitum.

10 Libeat etiam audire Saliani placitum, *ſub anno* 3127. *num.* 23. vbi doctè ſatis de ſtatu Ordinis Prophetici poſt Samuelis obitum vſque ad Eliam, & Eliſæum, protectione ipſius ſub Regibus Dauide & Salomone, Prælatis, & magiſtris, Collegijs, & manſionibus, Eliſæo, & alijs Eliæ diſcipulis, ipſorumque in Carmelo collectione hæc ſcripſit: *Hinc autem non leuem accipit probabilitatem, quod ſcribit Hieroſolymitanus Patriarcha Ioannes poſt reditum Eliæ de monte Oreb, & aſſumptum Eliſæum in diſcipulum ac ſucceſſorem, cùm Deo viſum eſſet ipſum hinc abducere, etiam alios diſcipulos in monte Carmeli collegiſſe, eoſque ad vitam religioſè traducendam, nominatimque ad laudes Deo iugiter decantandas, vnde & prophetare dicebantur, inſtituiſſe, habitu à prophanis hominibus, cultu, conuerſationeque diſtincta. Idque minus nouum videri neceſſe eſt, ſi cuneos Prophetarum, qui à Samuele in Naioth domo doctrinæ erudiebantur, recordemur, quò Dauid adijt fugiens Saulem, & ipſemet Saul ibi cum ſuis in reliquorum cœtu prophetare coactus eſt. Samuele mortuo, quis eorum curam geſſerit, proditum non eſt. Credibile eſt rem ad Dei cultum, & populi ædificationem pertinentem à Dauide & Salomone minimè fuiſſe neglectam, magnamque horum partem fuiſſe Leuitas, qui Cantorum officio in templo fungeban-*

gebantur, ſub cura Aſaph, Heman, & Idithum. Cæteros magno numero diuerſis familijs diſtinctos, quos Prophetarum cuneos Hieronymus vocat, vixiſſe, varijſque in locis collectos, vt Naioth, Gabaa Saulis, Carmelo, Bethele, Iericho, diuinis laudibus vacaſſe ſub magiſterio Sanctorum virorum, Nathani, Gadi, Ahiæ, Addo, Semeiæ, & aliorum Prophetarum, qui in Scriptura celebrantur, quibus poſtmodum Elias, Eliſæus, alijque deinceps ſucceſſerunt.

11 Ex dictis autem, tum hoc capite, tum etiam præcedenti, manifeſtè deducitur habuiſſe eo tempore Ordinem Propheticum, de quo loquimur, varia, multipliciaque Collegia, domos, ſeu manſiones, vbi ipſi Prophetæ dicti diuinis laudibus, & ſacrarum Literarum exercitijs, ſub præcipuorum Prophetarum magiſterio iugiter manebant. Et quamuis de huiuſmodi Collegijs, *ſub anno 3154.* tempore Eliſæi, quo ea & totus Ordo multiplicata ſunt, acturi ſimus, animaduerſione tamen dignum hîc cenſemus, quod Coria relatus, *dicto libro 4. cap. 6.* affert, quoties ſcilicet in ſacra Scriptura mentio fit de domo alicuius ex dictis Prophetis, per domum intelligi debere Collegium vel manſionem Prophetarum, vbi talis Propheta alijs præerat. Quæ doctrina eſto forſan vniuerſaliter vera non ſit, ſæpius tamen eam verificari non dubitamus. Colligitur hoc primò ex, 1. *Reg.* 24. *v.* 1. vbi dum de morte Samuelis eſt ſermo, dicitur: *Mortuus eſt autem Samuel, &c. & ſepelierunt eum in domo ſua in Ramatha.* Cùm enim conſtet ex 1. *Reg.* 19. *v.* 20. & ex dictis, *cap. præcedenti* in Ramatha fuiſſe domum Samuelis, vbi erat Cuneus, & Collegium Prophetarum, quibus ipſe præerat, vt Prælatus & Magiſter, ſequitur eam fuiſſe domum, & Collegium, ac per conſequens per domum intelligi debere Collegium, vbi ipſe præfectus erat. Et quia hîc ſermo eſt de ſepultura Samuelis, valde notanda ſunt verba Lyrani in 1. *Reg.* 28. vbi inquit, quòd Saul vidit Samuelem, *ſepeliri in habitu ſuo ſicut Religioſum, quia primò congregauit homines religioſè viuentes ſub ipſo.* Ex quibus plura tum ex dictis, tum ex dicendis robur accipiunt. Deinde idem intentum, quod ſcilicet quæ *domus* Prophetæ in Scriptura appellatur, Collegium ſit, vbi ipſe alijs præſidet. Colligitur etiam ex 4. *Reg.* 6. *v.* 32. cùm enim Eliſæus eſſet in Samaria, & Rex Iſraël eum occidere voluiſſet, ipſe (vt inquit textus) *ſedebat in domo ſua, & ſenes ſedebant cum eo.* Hæc etenim Eliſæi domus non videtur fuiſſe ſuæ cognationis, aut familiæ; cùm patria ipſius Abelmeula eſſet. 3. *Reg.* 19. *v.* 16. non Samaria; nec etiam propria ipſius, quia pauperem vitam gerebat. Sicut Elias, nec aliquid proprij habebat, vtpote, qui vitam veluti Reli- Erant Collegia Prophetarum.

gioſam

Digitized by Google

gioſam cum filijs Prophetarum profitebatur, iuxta dicenda, *cap. ſequenti*. Vnde Abulenſis ibi: *Vocatur domus ſua, id eſt, in qua ipſe hoſpitabatur, quia fortè non erat ſua, imò veriſimile eſt, quòd non erat ſua, quia ipſe erat pauper, & non habebat niſi ea quæ ſibi dabantur ad ſuſtentationem, & conſuetus erat diſcurrere de loco in locum per Collegia Prophetarum ad viſitandum illa, vt declaratum eſt ſupra 2. & 4. Et dato quòd Eliſæus haberet aliquas poſſeſsiones, quæ prouenirent ei ex iure paterno, tamen illæ non eſſent in Samaria, ſed in Abelmeula, quia Eliſæus erat de loco illo.* Reſtat ergo quòd domus ipſius appelletur Collegium Ordinis Prophetici, quod erat in Samaria, (teſte noſtro Ioanne Ieroſolymitano, *in lib. de inſtit. Monachor. cap. 22.* & ſenes ſint filij Prophetarum, ſeu Prophetæ, vel ſaltem ſeniores ipſorum, diſcipuli ipſius, vt habet Ioſephus, *lib. 9. antiquit. cap. 4.* & ſatis veriſimile appellat Abulenſis relatus. Colligitur id tertiò ex Zacharia, 12. *v.* 13. vbi per verbum illud, *domus Nathan*, qui fuit ex Prophetis, de quibus loquimur, denotatur (vt inquit Lyranus ibidem) *Prophetalis Ordo*. Ex hoc enim deduci videtur per domum alicuius Prophetæ denunciari poſſe Collegium Prophetarum, cui ipſe præſidet.

Appellaban-tur Patres. 12 Animaduertit etiam idem Coria, *dicto lib. 4. cap. 6.* Prophetas iſtos Præſides, Magiſtros, vel Prælatos Collegiorum Prophetalium, ſeu Prophetarum in ipſis degentium appellari ſolitos in Sacra Scriptura, *Patres*; quod eſt veriſſimum, & conſtabit ex dicendis, *ſub anno* 3132. vbi dicemus diſcipulos Prophetarum vocatos, *filios*, ita vt qui *filij Prophetarum* appellantur, eorum fuerint diſcipuli. Ex hoc enim elicitur eos, qui Prophetarum Patres nuncupabantur, eorum fuiſſe magiſtros; correlatiuorum namque natura id expoſtulat. Conſtat id etiam ex 1. *Reg.* 10. *v.* 10. vbi habetur, quòd cùm Saul à Samuele miſſus veniret ad Cuneum Prophetarum, qui erant in colle Dei, & prophetaret cum ipſis, ij qui hoc mirabantur dicentes: *Quænam res accidit filio Cis? num & Saul inter Prophetas? Reſponditque alius ad alterum dicens: Et quis Pater eorum?* Quo loco nomen, *Pater*, ſignificat idem quod magiſter, ſeu doctor, eo etiam ſenſu, quo Eliſæus Eliam per aëra volantem inclamabat: *Pater mi, Pater mi*. Sic Salianus, *ſub anno* 2962. *n.* 111. ex Chaldæo, & D. Hieronymo. Illud etiam Eliæ noſtri, 3. *Reg.* 19. *v.* 4. ſcilicet, *Tolle animam meam neque enim melior ſum, quàm Patres mei*. rectè explicat Ægidius Camartus, *de rebus Eliæ cap. 3. ſect.* 8. de Prophetis, qui paulo ante ipſum obierant, quos vocat, *Patres*, ob inſtitutionem, & imitationem. Alia etiam aptè ad intentum in ſequentibus.

Hunc

Digitized by Google

Hunc Ordinem Propheticum in Religionem veteris legis, qualis in eo ſtatu eſſe poterat, ab Elia excitatum fuiſſe. Cap. IV.

1 PERVENIMVS iam, auſpice IESV, ab ipſis mundi incunabulis decurrentes, & per meras vmbras ac figuras monaſtici ac Religioſi ſtatus, filios Dei, Enoſcenos, Cinæos, & Prophetas nuncupatos peruolantes, ad tempus illud, quo Eccleſia, quæ veluti aurora conſurgens, nunc vmbroſiores, nunc lucidiores lucis gradus, donec Sol expectatus, qui eſt Chriſtus, adueniret, ſemper delineauit, luciferum præambulum, magnum illud Prophetarum lumen, Eliam parturijt, per quem inter medias iniquitatis tenebras lecti Prophetarum, & religioſè ſapientium in Carmelo, & Syria manipuli inſtituti ſunt, qui principes, & anteſignani Monachorum omnium, ab ipſo Chriſto poſtea lucis, & perfectionis Religioſæ, ac monaſticæ vltimam lineam habituri extiterunt. De quorum feliciſſimo exordio nunc dicere operæ pretium exiſtimamus. Elias Patriarcha.

2 Tempore ergo, quo Hebræorum Principatus in duo Regna ob imprudentiam Roboami filij Salomonis, & nequitiam Ieroboami ipſius ſerui diuiſus manebat, ita vt domus Iuda, & Beniamin, Roboamum ſequeretur; & decem Tribus Ieroboamum, 3. *Reg.* 12. Succedentibus in Roboami Regnum Abia filio eius, & poſt ipſum, Aſa, & poſt hunc Ioſaphat, & in Regnum Ieroboami Nadab filio ipſius, & poſt eũ Baaſa, Ela, Zambri, & Amri, qui ædificauit Samariam, & Achab conſorte Iezabelis filiæ Regis Sydoniorum, 3. *Reg.* 14. 15. & 16. cùm totus ferme Iſraël ob impijſſimum Achabi, & Iezabelis exemplum, in idololatriæ barathrum demerſus iaceret, excitatur à Deo vir omni eloquio ſuperior, incomparabilis, & admirabilis inter Prophetas Elias, qui ad Dei cultum firmiùs ſtabiliendum, ſalutem animarum curandam, perfidiamque ſceleſtiſſimam idololatrarum confundendam, ex antiquis Samuelis diſcipulis, ex quibus ipſe vnus erat, ac ex alijs ſibi aſcitis ſocijs Numinis inſtinctu vitæ Eremiticæ, ac normæ Religioſæ per trium votorum, Obedientiæ, Caſtitatis, & Paupertatis obſeruantiam, talia qualia in eo ſtatu vmbratili, & imperfecto veteris legis eſſe poterant, primus auctor fuit. Singula iam more noſtro examini exponantur ſapientium. Status Reipubl. Iudæorum. [illegible]

3 Et primò Eliam ex antiquis Samuelis diſcipulis, ſeu diſcipulorum ipſius diſcipulum, id eſt, ex Ordine Prophetico ab ipſo Quis Elias fuerit.

Samuele

Digitized by Google

Samuele inſtituto vnum fuiſſe, vel ex nomine, *Propheta*, quo etſi non in vulgato, 3. *Reg.* 17. *v.* 1. ſaltem in aliquibus Græcis exemplaribus, vt habes in editione Francofordienſi, vocatur, & quod magis eſt, *Malach.* 4. *v.* 5. illis verbis: *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam*, communi Patrum accedente conſenſu id perſpicuè deducitur, iuxta dicta, *ſupra c.* 2. Colligitur etiam ex illo, 3. *Reg.* 19. *v.* 4. vbi ipſe Elias dicebat, *neque enim melior ſum, quàm Patres mei*, vbi Patres vocat, *Prophetas, qui paulo ante ſe diem obierant* (inquit Reuerendiſſimus, pariterque doctiſſimus Minimorum Generalis Ægidius Camartus, *de rebus Eliæ cap.* 3. *ſect.* 8. *ob inſtitutionem, & imitationem*, conformiter ad dicta, *cap. præcedenti*. Similiter ex Hebræorum, & Thalmuditarum traditione, qui Eliam diſcipulum dicunt Achiæ Prophetæ. Vt enim ex ipſis refert Galatinus, *lib.* 1. *c.* 1. legis expoſitioné, quam Moyſes accepit in monte, vnà cum lege tradidit Ioſue, Ioſue Phineæ, Phinees Heli Sacerdoti, Heli Samueli, Samuel Dauid Regi, Dauid Achiæ, Achias Eliæ. Quod & firmatur ex alia Hebræorum traditione, quam refert Genebrardus, *l.* 1. *chronolog.* qua dicunt Achiam Silonitem adeo longæuum fuiſſe, vt ad Eliæ tempus peruenerit: fuit enim iſte Achias procul dubio ex Samuelis Ordine, iuxta dicta, *c. præcedenti*. ſi autem Eliæ tempus attigit, potuit ſanè ipſius magiſter eſſe, ac per conſequens Elias diſcipulus diſcipulorum Samuelis. Nec incongruè idem elicitur ex eo quòd, 3. *Reg.* 17. *v.* 1. dicatur Elias, *de habitatoribus Galaad*, per hoc enim denotatur eo loco vitam Propheticam egiſſe: nam ibi Collegium fuit Prophetarum, iuxta dicenda, *ſub anno* 3154. *n.* 6. fauet Gregorius Nyſſenus, *orat.* 7. *in Cantic. c.* 4. circa illa verba: *Capilli tui ſicut greges caprarum, quæ aſcenderunt de monte Galaad*, ſic dicens: *Fortaſsis & Elias aliquid nobis ad hanc caprarum conſiderationem conferet, qui longo tempore verſatus in monte Galaad inſignia vitæ continentis exempla præbuit, forma ſqualidus, capillis hirſutus, pro veſte molli pelle capræ tectus*. Fauet etiam Sigonius, *de Republ. Hebræor. lib.* 5. *c.* 9. Fauent & auctores aliqui aſſerentes ipſum, antequam Achabi obtutibus ſeſe obtuliſſet, vitam monaſticam Religioſè ſectari incepiſſe.

Quam vitam egerit.

4 Hi ſunt Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 9. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 5. Salianus *ſub anno* 3123. *n.* 10. & ex noſtris Franciſcus à Sancta Maria in hiſtoria prophetica Hiſpan. *l.* 2. *c.* 16. *n.* 9. quod qualiter accipiendum, *ſub anno* 3123. *n.* 10. dicemus. Adde & Camartum in ſuo *libro de geſtis Eliæ c.* 3. *ſect.* 19. affirmantem Eliam Ioannis Baptiſtæ inſtar, qui, *in ſpiritu & virtute* ipſius venit, *Luc.* 1. *v.* 17. ab ipſa infantia ſequuturæ vitæ ſpecimen præbuiſſe, eremi deſiderio captum à communi

muni

muni hominum cœtu receſſiſſe, membra cilicio, vilique palliolo domuiſſe. Quæ etſi incerta ſint, digna tamen quæ credantur in tam mirabili Propheta.

5 Deinde aliquos ſaltem ex ijs, quos Elias in diſcipulos ſibi elegit, ex illis nimirum fuiſſe, qui primitùs in Samuelis ſchola Ordini Prophetico nomen dederant, habetur ex Petro Comeſtore 1. *Reg.* 10. vbi diſcipulos Samuelis inter filios Prophetarum annumerare videtur. Et ex Lyrano *quarto Reg.* 2. vbi loquens de filijs Prophetarum, quos compertum apud omnes eſt Eliæ diſcipulos fuiſſe: *Tales*, inquit, *fuerunt primò congregati ſub Samuele Propheta, & poſtea ſub alijs Prophetis excellentibus*. Idem ferme Vualdenſis noſter *in doctrinali fidei lib.* 3. *artic.* 1. *cap. quarto*. Abulenſis 4. *Reg.* 2. *q.* 9. Trithemius *de laudibus Carmelitarum capit.* 3. Torniellus *ſub anno* 2545. *n.* 14. & in impreſſione Antuerpienſi etiam *ſub anno* 3139. §. 2. Salianus *ſub anno* 3127. *n.* 23. clariſſimè *ſub anno* 3124. *num.* 10. inquiens: *Hac ferè fuit occupatio totum, qui filij Prophetarum dicti, pridem ſub Samuelis diſciplina vixerant.* Sanchez *in tertio Regum* 17. *n.* 7. & 8. Cum ijs ergo priſcis Ordinis Prophetici alumnis, alijſque de nouo adiunctis, Eliſæo videlicet, Iona, & Michæa, de quibus *ſub anno* 3127. dicemus, vitæ monaſticæ & eremiticæ ac qualitercumque religioſæ *per obſeruantiam trium votorum, obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis*, qualia (vt dixi) in eo ſtatu eſſe fas fuit, fundamenta iecit; vt diſcurrenti per ſingula liquidò innoteſcet.

Qui ipſius diſcipuli.

6 Eliam enim, Eliſæum, & alios Eliæ diſcipulos obedientiam, paupertatem, & caſtitatem obſeruaſſe, ex quo ſimul Capitis intentum (videlicet quòd Elias eorum Princeps Ordinem Propheticum in aliqualem Religionem inſtituerit) clarè elicietur, pluribus demonſtrare poſſumus. Primò teſtimonio Ioannis Ieroſolymitani, qui id expreſsè docet *lib. de Inſtitut. Monachorum*, *præſertim capit.* 23. & 4. & 5. (de cuius libri auctoritate *infra cap.* 9. erit ſermo) vbi ex illis verbis à Deo Eliæ dictis 3. *Reg.* 17. *v.* 3. *Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in Torrente Carith, &c.* hunc viuendi modum à Deo ipſi reuelatum fuiſſe oſtendit. Et c. 10, 11, 16. *ac* 21. vbi ipſius diſcipulos ſecundùm hanc formam à Deo ei traditam ab eo inſtructos, & eruditos fuiſſe affirmat. Cui auctori maximè quoad hoc fidendum, cùm ex traditionibus tum Hebræorum, tum coeremitarum Carmeli, cum quibus iugiter conuerſatus fuit, illud accepiſſe procul dubio credatur. Secundò ex teſtimonijs S. Hieronymi, & aliorum Patrum, quos cap. ſequenti afferemus, qui-

An vota obſeruauerint?

bus aſſerunt Eliam, Eliſæum, & filios Prophetarum monachos veteris Teſtamenti, vel Principes aut Duces monachorum fuiſſe. Non enim ratio monachi, aut monachatus ſtare poteſt ſine Obedientia, Paupertate, & Caſtitate. Quo argumento Suarez *to. 2. in 3. p. diſp. 24. ſect. 6. §. Quæret verò.* probat S. Ioannem Baptiſtam virginitatem vouiſſe, quia (vt inquit) id *indicant Patres, cùm dicunt Ioannem monaſticam vitam egiſſe, ac monachorum Principem fuiſſe.* Tertiò ſimiliter ex teſtimonijs etiam inferiùs referendis eorum Patrum, & Doctorum, qui eos appellant Religioſos: cùm enim ſine aliquali obſeruantia iſtorum ratio Religioſi ſubſiſtere non valeat, conſequenter ij, qui eos Religioſos credunt, in ea obſeruantia vixiſſe credere exiſtimandi ſunt. Quartò ex his, quæ ſuis locis afferemus de Rechabitis, & Eſſenis, probantes eos in obſeruantia Obedientiæ Paupertatis, & Caſtitatis vixiſſe: ij enim omnes, vt eo loci oſtendemus ab Elia, Eliſæo, & filijs Prophetarum traxerunt originem quoad formam ſaltem vitæ quadamtenus Religioſæ. Propterea enim Doctor Bartholomæus Medina *1. 2. q. 108. ar. 4. §. Vt tamen.* inter eos, qui Obedientiam, Paupertatem, & Caſtitatem in lege veteri obſeruabant, filios Prophetarum recenſet. Quod & teſtatur alter eiuſdem Inſtituti egregius profeſſor, & doctrina celebris Dominicus Grauina, qui in libro, cui titulus, *Vox turturis, part. 2. c. 5.* hæc de Carmelo, eiuſque incolis Elia, & alumnis ſcribit: *Mons verò celeberrimus, in quo fructuoſus ille palmes Elias commoratus, ſolitariam ab hominum conſortio ſemotam profeſſus eſt vitam, quem primum colendæ virginitatis authorem Patres, & Doctores appellant, obedientiæ, & paupertatis prototypum, quem Principem monachorum Hieronymus vocat cum Eliſæo, cum filijs Prophetarum, qui habitabant in agris, in ſolitudine, & ædificabant ſibi tabernacula iuxta fluenta Iordanis.* Hæc ille.

De Obedientia. 7 Specialiter de Obedientia quoad ipſum Eliam id ſuadet idem Ioannes *præfato lib. c. 9.* de eo dicens: *Qui ſemetipſum prorſus abnegans, & voluntati propriæ abrenuncians ſemper, Superioris, id eſt, Dei voluntatem prorſus ſecutus fuit, quemadmodum de eo ſcriptum eſt:* Abijt quocunque eum ferebat voluntas, *ſcilicet Dei.* Quod etiam probat perfecta Dei ſequela, quæ ſine dubio in tam perfecto viro fuit; hæc enim (vt habet Bellarminus *lib. de monachis c. 2 1.*) in perfecta obedientia conſiſtit. Vnde Grauina relatus eum *Obedientiæ prototypum* appellat. Quo facilè conuincitur, eo modo, quo in ſupremo Ordinis capite obedientia potuit eſſe, in Elia fuiſſe. De Eliſæo autem id probat illud 3. *Reg. 19. v. 21. Secutus eſt Eliam, & mini-*

& miniſtrabat ei, tanquam Patri ſcilicet & Superiori. Quod & indicat illud: *Oſculer oro patrem meum, & matrem meam, & ſic ſequar te.* Vt enim Abulenſis *in* 3. *Reg.* 19. *q.* 24. habet: *Petiuit licentiam, quia putauit quòd non poterat iam aliquid agere contra præceptum Eliæ.* Conſonat & Salianus *ſub anno* 3127. *num.* 25. dicens: *Poſtulatio hæc ſignificat iniectam à Deo nouo Prophetæ neceſſitatem ſequendi Eliam: nam ſi id ſibi liberum putaret, non peteret ab Elia quaſi à Magiſtro, ac Domino ſuo veniam ſalutandi parentes.* De alijs quoque Prophetarum filijs, ſeu diſcipulis id acurè oſtendit, vel ex ipſo nomine filiorum Prophetarum Ioannes præfatus *dicto lib. c.* 11. dicens, ex eo hoc nomen habere cœpiſſe, cùm antea non filij Prophetarum, ſed Prophetæ appellati eſſent; quia *Prophetarum huius Religionis erant diſcipuli, & in prophetica diſciplina ſub regimine ipſorum tanquam Patrum ſuorum.* Obedientiam autem præſtaſſe Eliæ, & Eliſæo hos filios Prophetarum maximè probat Sacra Scriptura, vt intuenti patebit 4. *Reg.* 2. 4. & 6. & in his locis notant Nicolaus de Lyra 4. *Reg.* 2. Abulenſis *ibid. q.* 11. 30. & 31. Gaſpar Sanchez 4. *Reg.* 6. Pro quo maximè expendenda ſunt verba Lyrani dicto loco. Explicans enim illud 4. *Reg.* 2. *v.* 15. vbi dicitur: *Adorauerunt*; ſcilicet filij prophetarum, *eum*, videlicet Eliſæum, *proni in terram*: Subiungit ipſe: *Adoratione Duliæ tanquam ſuperiorem ſuum, eo quòd eſſet ſubſtitutus loco Eliæ, ſub cuius regimine vixerant.* Et Caietanus ibidem: *Honoris ſignum tanquam nouo Patri loco Eliæ exhibuerunt.* Plura ad intentum habet Abulenſis 4. *Reg.* 2. *q.* 31. quæ nos alibi expendemus. Sed Franciſci Somnij verba *in lib. demonſtrat. Euangelic. c.* 2. ad intentum aptiſſima non prætermittemus. *In hac* (inquit) *perfecta obedientia filij itidem Prophetarum illuſtres facti ſunt in Scripturis, quòd abnegata propria voluntate ſubderent ſe per omnia vnius obedientiæ, qui in Spiritu Prophetico cæteris clarior erat, idque in admiranda rerum indigentia, & vitæ abſtinentia, vt legere eſt* 4. *Reg.* Pulchra etiam ad idem propoſitum Arboricenſis *de tuendo ſacr. cælibat. to.* 2. & alij, de quibus infra.

8 De paupertatis obſeruantia quoad Eliam ipſum, id ſatis probat Ioannes Ieroſolymitanus dicto lib. præſertim *cap.* 9. dicens: *Receſſit nutu Dei de terra & de cognatione ſua, & de domo patris in ſolitudinem, relinquens de cætero mundanas diuitias, non ſolùm mente, ſed etiam opere.* Chryſoſtomus *lib.* 3. *de prouidentia*, dum ait: *Nihil illi terrenum præter melotem erat.* & *hom.* 2. *ad popul. Antiochen.* ſic: *Quid enim, dic mihi, Elia pauperius?* & infra: *Ipſam verò paupertatem ex mentis opulentia elegit.* Grauina etiam relatus eum *paupertatis pro-* De paupertate.

totypum vocat. Alia quoque inferiùs. De Eliſæo etiam id comprobat illud 3. *Reg.* 19. iam relatum: *Statim relictis bobus cucurrit poſt Eliam.* quod eſt idem ac omnia reliquiſſe, ſeu repudiaſſe, ſicut Chriſti Apoſtoli fecerunt, & veri Religioſi faciunt, prout indicant Abulenſis *ibid. quaſt.* 23. & Gaſpar Sanchez *num.* 67. & 68. Clariùs idem Abulenſis 4. *Reg.* 6. *v.* 32. in illud Eliſæi, *ſedebat in domo ſua*, ait: *Veriſimile eſt quòd non erat ſua, quia ipſe erat pauper, & non habebat, niſi ea quæ ſibi dabantur ad ſuſtentationem.* Vnde Salianus *ſub ann.* 3144. *n.* 9. non ſolùm ipſius paupertatem commendat, ſed & eam fuiſſe voluntariam probat, *quòd cùm valeret gratia apud Regem, & militiæ Principem, adeo vt etiam alteri impetrare poſſet quod liberet, Sunamitis tamen charitate vti, & eleemoſynis viuere voluit. Quòd conſtanter repudiata Naamani munera, quæ gratitudinis nomine accipere potuiſſet, nonne voluntariam paupertatem clamant.* Et *ſub anno* 3145. *n.* 6. ſubiungit ex Theodoreto: *Chorus Prophetarum extremam amplectebatur paupertatem.* Et tam de ipſis, quàm de filijs Prophetarum, de quibus Somnius relatus ſupra *in admiranda rerum indigentia* illuſtres fuiſſe. Id probat illud Pauli *ad Hebraos* 11. vbi illos, *qui circuierunt in melotis*, quæ erat propria ipſorum veſtis, vocat etiam *egentes*. Quod exponit S. Tho. ibi *lect.* 8. *quia carebant diuitijs.* Vnde Ioannes Hieronymus Sopranis *Digreſſ.* 1. *de re veſtiaria Hebraor.* §. 2. melotarum veſtem propriam eſſe pauperum dicit, qualis fuit Elias egenus, & anguſtiatus, qui (vt inquit) *omnium rerum inopia laborabat.* Bellarminus etiam *lib.* 2. *de Monach. c.* 5. ſic: *Habemus deinde in eodem Teſtamento veteri Eliam, Eliſæum, & filios Prophetarum ſine vxoribus & diuitijs in hoc mundo vixiſſe.* Abulenſis etiam 4. *Reg.* 6. *q.* 4. de filijs Prophetarum ſignatim loquens dicit: *Quaſi nihil habebant, niſi ea quæ ſibi à populo dabantur.* Conſonat & Salianus dicto *n.* 9. dicens: *Eandem verò fuiſſe cæterorum Prophetarum vitæ rationem idem Theodoretus affirmat, & Giezi pœna ſignificat.* Vide & alia quæ dicimus *ſub ann.* 3144. & 3145.

De Caſtitate. 9 De caſtitate, ſeu virginitate id etiam quoad Eliam comprobat præfatus Ioannes Ieroſolymitanus *dicto libro*, præſertim *cap.* 9. vbi non ſolùm caſtitatem obſeruaſſe, ſed primum inter homines fuiſſe, qui virginitatem perpetuam propter Deum coluerit, ſic affirmat: *Crucifixit carnem ſuam cum concupiſcentijs, mortificans membra peccati, quæ ſunt ſuper terram, fornicationem, libidinem, immunditiam, & concupiſcentiam malam, altiori quodam modo anteceſſoribus ſuis; quoniam vt per puritatem caſtitatis, & incorruptionem ſuæ carnis æquaretur Angelis ad conuerſationis imitationem, ſeipſum (propter Deum) virgini-

virginitate perpetua primus hominum ſpontè decorauit. Fauet & veneranda Patrum cohors. Etenim Eliam virginitatem, vel caſtitatem coluiſſe tenet Ignatius Martyr *in Epiſtola ad Philadelph.* ſequitur S. Ephrem Syrus *exhortat. 1. ad Monachos to. 2. & ſermo. de transfiguratione*. Habet & id Hieronymus *ad Euſtochium*, dicens: *Virgo Elias, Eliſæus virgo, virgines multi filij Prophetarum*. Item Chryſoſt. lib. *de Virginitate*. Ambroſius *de Virgin. l. 1.* Adelmus, ſeu Altelmus pergrauis & vetuſtus Pater *lib. 1. de laud. Virg. in 8. to. Bibliotheca noua*. Habet & Iſidorus, *lib. 2. de offic. Eccleſiaſt. cap. 17.* Caſſian. *lib. 2. de Inſtitut renunc. c. 1. & lib. 6. de Spiritu fornicat. c. 4.* S. Tho. *in 4. diſt. 49. q. 5. ar. 3. quæſtiunc. 1. ad 3.* Gloſſ. ordinaria in *Ierem. 35.* & plures alij in tam copioſo numero, vt Gaſpar Sanchez *3. Reg. 17. n. 6.* dixerit, *Virginitatem coluiſſe perpetuam communis eſt veterum Patrum, conſtanſque ſententia*. Et Grauina relatus: *Quem primum colendæ virginitatis auctorem Patres, & Doctores appellant*. De Eliſæo autem, & alijs filijs Prophetarum id aſſerunt Ignatius Martyr, & Hieronym. relati qui rectè dixit: *Multi filij Prophetarum*. Quia non omnes caſtitatem ſeruabant, ſed vxores plerique ducebant, vt videbimus ſuis locis. De ipſis autem Elia, & Eliſæo, & filijs Prophetarum idem affirmant Bellarminus *lib. 2. de Monach. c. 5.* Suarez *to. 3. de Relig. lib. 3. c. 1. n. 6.* Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap. 6. ſect. 8.* Cornelius *in 3. Reg. 17.* Quòd autem Elias primus, & Anteſignanus cum cœtu ipſius fuerit in hac virginitatis perpetuæ obſeruantia, prout Ieroſolymitanus dixit, conſtat ex eo quòd alij quotquot eximiæ etiam ſanctitatis viri ipſum præceſſere, vxores duxerunt, & filios generarunt. Hi ſunt Enos, Henoch, Noë, Abraham, Iſaac, Iacob, Iob, Moyſes, Aaron, Eleazar, Phinees, Samuel, Dauid, &c. omittimus alia, de quibus in ſequentibus, pro huius intenti confirmatione.

10 Hæc autem Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis obſeruantia in Elia, Eliſæo, & ipſorum diſcipulis non temporalis, ſed perpetua, id eſt, non ad aliquod tempus modicum, ſed vſque ad vitæ limitem fuit. Quod de Elia quoad virginitatem ex communi, conſtantique ſententia veterum Patrum retulit Gaſpar Sanchez citatus, quem ſequitur Cornelius relatus; & de Elia, Daniele, Ieremia, & tribus pueris habet Claudius Eſpincæus *lib. 1. de continent. c. 1.* & de Elia, & Eliſæo approbat Serarius *in Tribæreſio lib. 3. c. 9.* De Eliſæo id ſatis ſuadet Abulen̄. *3. Reg. 19. q. 23. & 26.* aſſerens ſequendo Eliam non curaſſe *vacare negotijs ſecularibus*, receſſiſſe ab amicis, & cognatis, ita vt non eſſet *amplius rediturus ad ſtatum illorum*, — De perpetua obſeruantia iſtorum.

E 3 quo

quo denotat tranſiſſe ad diuerſum ſtatum, hoc autem non fit niſi per iugem conuerſationem. Idem etiam elicitur ex modo loquendi quorundam Patrum, qui Eliam, & aliquot alios ex Prophetis nedum virgines, ſed Deo ſacros, ſeu ſacratos virgines, vel virginitatis ſacræ aut ſacratæ auctores credunt. Hic enim loquendi modus, iuxta Eccleſiæ vſum, ſolùm adaptatur perennem virginitatem colentibus. Hos porrò Patres, *num. ſequenti* referemus. Præterea tam de ipſo Elia & Eliſæo, quàm de eorum diſcipulis, filijs videlicet Prophetarum (vltra dicenda ſuis locis de Rechabitis, & Eſſenis, qui ex illi erant) confirmari poteſt ex S. Thoma, 2. 2. *quæſt.* 152. *ar.* 3. *ad* 4. vbi inquit, quòd *virginitas ſecundùm quod eſt virtus, importat propoſitum voto firmatum integritatis perpetuò ſeruandæ*. Cùm ergo horum Prophetarum virginitas procul dubio virtus fuerit, quis hoc neget? erit etiam *integritatis perpetuò ſeruandæ*. De ea autem, & alijs obſeruantijs clarè id habet Ioannes Ieroſolymitanus, *in lib. relato cap.* 9. de illis inquiens: *Ipſi namque primi virorum ſeipſos Deo per virginitatem ſpontè dicantes, &c.* & *cap.* 10. *in principio*, dicens: *Elias in monaſtica vita eremitica, quam primus hominum à propoſito inchoauerat, ſucceſſores poſt ſe in perpetuum relinquere diſpoſuit.* & *cap.* 19. *Ad ſui, & diſcipulorum iugem manſionem elegit Carmeli montem tanquam commodiorem ad propheticam diſciplinam, & vitam monaſticam in eo edocendam, & exercendam.* Et *cap.* 20. *Ad continuam autem reſidentiam in Carmelo ſemper faciendam Elias montem hunc deuotiorem ſuis diſcipulis reddidit.* Clariùs *c.* 21. vbi de Eliæ diſcipulis inquit: *Religioſam vitam ſolitariam ſigillatim in modicis tabernaculis & cauernis atque cellis continuò, & inceſſanter duxerunt.*

An ex voto aliquali?

11 Quòd autem Elias, Eliſæus, & alij Prophetarum, & diſcipuli, ſeu filij nuncupati Obedientiam, Paupertatem, & Caſtitatem ex aliquali voto obſeruauerint, prout ad Religionis ſtatus normam neceſſariò exigitur, attenta tamen veteris legis imperfectione, roborandum reſtat. Primò de Elia, & caſtitate ipſius (quia in hoc eſt præcipua difficultas) quia illum referunt Tertullianus, *libro de monogamia c.* 8. Epiphanius, *Hæreſi* 58. & 63. Ioannes Ieroſolymitanus, *de Inſtit. monach. c.* 34. Anaſtaſius Sinaita, *in quæſtionibus ſacræ Scripturæ q.* 66. *in* 6. *to. Biblioth.* Robertus Arboricenſis, *to.* 1. *de cælibatu*. Franciſcus Somnius, *in demonſtrationibus tractatu duodecimo cap.* 5. & alij plures inter ſpadones, eunuchos, ſeu illos, qui ſemetipſos ſpontaneè caſtrauerunt, *propter regnum cælorum*. Eos autem eſſe illos, qui virginitatem, ſeu caſtitatem ex aliquali voto obſeruant, dicemus *ſub annis* 3341. & 4086. ex communi ferme Patrum,

De Elia.

Digitized by Google

trum, & Expoſitorum ſententia. Secundò, ex eo quòd Patres ipſum Eliam virginem conſecratum, aut dedicatum, vel virginitatis ſacræ, aut ſacratæ auctorem agnoſcunt. Quo denotatur virginem ex præfato votò fuiſſe; votum enim eſt, quod Deo ſacrat, ſeu dedicat rem: ſic enim Sanctimoniales noſtræ ob votum Deo ſacræ, aut dicatæ ſtylo Eccleſiæ dicuntur. Hi porro ſunt Ieroſolymitanus, *c.* 9. ſui libri, *num. præcedenti* relatus: Iſidorus 2. *lib. Offic. cap.* 17. vbi ſic: *Quæ ſit ſacra virginitatis integritas, vel à quo tam ſancti propoſiti ſtudium ſit exortum, breuiter intimabo. Quantum enim attinet ad vetus Teſtamentum, Elias, Ieremias, & Daniel caſtitatis, & continentiæ bono primi ſtuduiſſe noſcuntur.* Adelmus, ſeu Altelmus, *in lib.* 1. *de laude virgin.* vbi ſic carmine loquitur:

Elias vates, quem terna volumina Regum
Inſignem memorant virtutum, &c.
Virgo ſacer fueras, fama per ſecula notus.

Vnde ex recentioribus Thomas Ferrarius Ieſuatus Bononienſis, *in hiſtor. Imagin. Beatiſs. Virgin. Mariæ nuncupatæ* Del monte de la Guardia, *c.* 1 expreſsè ait, Eliam ad honorem Dei Genitricis emiſiſſe votum in Carmelo virginitatis perpetuæ, quo totum quod intendimus, corrobatum videmus. Deinde Eliæ paupertatem quadantenus ex voto firmatam ſufficienter probat D. Iſidorus, *lib.* 2. *de offic. cap.* 15. vbi loquens de paupertate monaſtica, quæ (vt apud omnes in confeſſo eſt) voti vinculum includit, dicit quòd auctores illius fuerunt, *Elias, & diſcipuli eius Eliſæus, ſiue filij Prophetarum.* De obedientia verò Eliæ, eo modo quo in primo Patriarcha Inſtituti monaſtici eſſe potuit, ſufficienter ſuadetur ex præiacto vtcumque voto etiam fuiſſe, tum ex dictis, *ſupra num.* 7. tum ex dicendis, præſertim quòd ipſe ſit omnium Monachorum Pater, iuxta dicenda, *cap. ſequenti.* tum denique ex maxima viri ſanctitate, ex qua nihil, quod ad perfectionem augendam conduceret, ignoraſſe, vel neglexiſſe ſuſpicari debemus. Pro quo valde iuuat pulchra doctrina Bellarmini Cardinalis, *lib.* 2. *de Monachis cap.* 21. vbi ſic: *Perfecta ſequela Domini, quæ in abnegatione ſui ipſius, id eſt, in perfecta obedientia conſiſtit, neceſſariò includit votum, quo quis ita ſeipſum abneget, vt non poſſit retrocedere. Non enim eſt perfecta abnegatio ſui obedire alteri ad tempus.* Ex qua, vt ſupra *num.* 7. cœpimus dicere, tale deducitur argumentum: Certum eſt, & apud omnes indubitatum, Eliam virum perfectiſſimum fuiſſe: egregia enim ipſius geſta, & miracula, & quæ in fine mundi facturus eſt, id ſufficienter oſtendunt. Atqui perfectio humana conſiſtit in ſequela Domini, iuxta illud

illud Chriſti *Matthæi* 19. *verſ.* 21. ad adoleſcentem: *Si vis perfectus eſſe &c. ſequere me*. Et perfecta ſequela Domini, vt Bellarminus dixit, *neceſſariò includit votum* obedientiæ; hoc ergo fuit in Elia. Nec incongruè idem aliqui ex noſtris eliciunt ex Eliæ Nazaræatu, de quo infra *cap.* 7. *num.* 10. *& ſub anno* 3124. Nazaræos namque hoc votum habuiſſe ex *Numer.* 30. iuxta ſeptuaginta Interpretum verſionem, accedentibus Origine *Homil* 24. *in Numeros*. D. Auguſtino *quæſt.* 56. Abulenſi *quæſt.* 2. & Vvaldenſi noſtro, *tom.* 1. *lib.* 3. *art.* 2. *cap.* 23. ſatis colligitur. Secundò de Eliſæo, & quoad

De Eliſæo. caſtitatem, quia prædictus Epiphanius *hæreſi* 63. & S. Ephrem *in reſponſione quadam circa illud: Melius eſt nubere, quàm vri*. Arboricenſis, & Somnius relati, eum quoque referunt inter ſpirituales eunuchos, qui *propter regnum cælorum ſe caſtrauerunt*. Vnde Thomas Ferrarius relatus Eliſæum quoque virginitatem vouiſſe ſcribit. Quoad obedientiam id probatur ex loco iam adducto ex 3. *Reg.* 19. *verſ.* 20. Poſtquam enim ad Eliæ contubernium admiſſus eſt, poſtulauit ab eo licentiam ſalutandi parentes. Hæc enim licentiæ poſtulatio, vt colligitur ex Abulenſi *ibid. q.* 24. *&* 26. ac ex Saliano, *ſub anno* 3127. *num.* 25. arguit ſe agnouiſſe legibus obedientiæ aſtrictum ad non faciendum aliquid contra voluntatem Eliæ. Vnde Abulenſis: *Putauit Eliſæus, quòd non poterat iam aliquid agere contra præceptum Eliæ*. Illud etiam præceptum ab Elia ipſi intimatum, *Reuertere*, idem valet (eodem Abulenſi teſte) ac *ſi non veneris aut moratus fueris, peccabis*. Quæ manifeſtè obedientiæ ligamen indicant. Conſonant Lyran. & Dionyſ. in 3. *Reg.* 19. dum aiunt Eliſæum voluiſſe *omnino, & inſeparabiliter adhærere Eliæ*. Hæc enim etiam obedientiæ votum, aliquale ſaltem, ſibi indicant. Idem inſinuat Nazaræatus Eliſæi iuxta ſuperiùs dicta. Quoad paupertatem verò id aſſerit expreſsè Sanctus Iſidorus *lib.* 2. *Offic. c.* 15. iam relatus. & colligitur ex D. Ambr. *lib.* 1. *de offic. c.* 30. vbi dicit ideo boues occidiſſe, quando ab Elia vocatus eſt, vt *nulla cura teneretur domeſtica, ſed relictis omnibus in diſciplinam ſe propheticam daret*. Hæc enim votum aliquod indicant, ſicut illa de Apoſtolis Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia*, iuxta communem expoſitionem. De omnibus autem votis, nexibus, aut ligaminibus (modo dicto) Religionis id ſatis exprimit Sanctus Hieronymus Eccleſiæ iubar *epiſt.* 28. quæ eſt ad Lucinium aſſerens: *Eliſæus boues & iuga prioris operis vertit in vota*. Quæ vota? ſanè non alia niſi Religioſis ſimilia, & inſtar ipſorum. Et Hugo Cardinalis in *cap.* 9. *Luc.* explicans enim illud: *Nemo mittens manum ſuam ad aratrum, &c.* inquit: *Eliſæus in aratro coxit carnes*,

carnes, mactauit boues, id eſt, Religionis votum fecit. Accedit quoque & Abulenſis 3. *Reg.* 19. *q.* 23. *&* 26. aſſerens ipſum in ſequela Eliæ receſſiſſe ab amicis & cognatis, non reuerſurum ad ſtatum illorum; quemadmodum Apoſtoli Petrus & Andreas, Iacobus, & Ioannes, ac Matthæus ſequuti ſunt Chriſtum. Conſtat autem apud Theologos, Apoſtolos ſequentes Chriſtum veros Religioſos fuiſſe, ac tria vota Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis emiſiſſe. Eliſæus ergo ipſorum præuius, quoad decuit, æmulator fuit. Vnde Gaſpar Sanchez 3. *Reg.* 19. *n.* 66. de vocatione Eliſæi mediante Eliæ pallio loquens appoſitè inquit: *Iniecto itaque pallio in ſuam ſibi ſocietatem adſcribit, quaſi eiuſdem ſecum Inſtituti participem. Vnctio igitur fecit Prophetam Eliſæum, pallium autem contubernalem, & Monachum.* Aptè quoque Salianus *ſub anno* 3144. *n.* 8. ad intentum. Ex eo enim quòd Eliſæus 4. *Reg.* 4. viginti panes hordeaceos ſibi oblatos in commune contulerit contubernium, non modò paupertatem ſpontaneam ipſius, ſed & vitæ communis ſectatorem fuiſſe, adinſtar Religioſorum legis nouæ, ſic infert: *Acceptum munus Eliſæus in communem impendit vtilitatem; erat enim eis menſa communis, vt Religioſis viris, nec Eliſæus ſibi proprium habere voluit, paupertatis ſtudio repugnante.* Tertiò de filijs Prophetarum idem conuincitur, De filijs Prophetarum.
tum exemplo parentum ſuorum Eliæ, & Eliſæi, quibus diſſimiles in hoc fuiſſe ſine fundamento dicetur; tum ex eo quòd ipſos *Monachos* appellant S. Hieron. in epiſ. *ad Ruſticum.* Iſidor. *loco relato.* Rupert. *lib.* 3. *in Cant.* 4. & plures alij. Quibus fauent Somnius *in demonſtration. Euang. c.* 40. Arboricenſis *to.* 2. *de Sacro cœlibatu.* & Carthagena *to.* 4. *homil. lib.* 17. *hom.* 2. *obiect.* 7. aſſerens etiam *tria vota ſubſtantialia Religionis emiſiſſe.* Tum etiam ex eo quòd illorum vnus Giezi ab Eliſæo lepra percuſſus veluti proprietarius fuit ob accepta munera à Naamano Syro, iuxta dicenda *ſub anno* 3150. Vnde ipſius peccatum comparat peccato Ananiæ, & Saphiræ (qui etiam proprietarij fuerunt) Caſſian. *lib.* 7. *de Spirit. Philargyæ c.* 14. *&* 30. & inter proprietarios ipſum recenſet. Coria *in Chronic. Carmelit. lib.* 1. *c.* 7. Colligiturque ex doctrina Bellarm. *lib.* 2. *de Monach. c.* 20. & Suar. *to.* 3. *de Relig. l.* 8. *c.* 2. *n.* 17. dum de eiſdem Anania & Saphira loquuntur, & indicant Carthagena *to.* 4. *l.* 17. *hom.* 1. & Salian. *ſub ann.* 3144. *n.* 9. & præcipuè *in Epitome anni* 3145 vbi non ſolùm præfatos filios Prophetarum *Religioſos* appellat, ſed eos Deo paupertatem promiſiſſe confitetur. Tum etiam ex ijs quæ in diſcurſu Operis de ipſis afferemus. Tum denique ex ijs, quæ de Rechabitis, & Eſſenis, qui omnes filiorum Prophetarum ſoboles erant, in

diſcurſu

diſcurſu etiam huius Tomi, maximè *ſub annis* 3159. & 3545. aſſerentur, vbi ipſos trium votorum ligamine (eo ſcilicet modo quo illa in tali ſtatu eſſe poterant) aſtrictos vixiſſe oſtendetur. Sed ſpecialiter ex Concilio Senonenſi *in decreto 9. de votis monaſticis*, id corroboratur. Ibi enim Concilium hoc inter eos, qui vota in lege veteri emiſerunt, Rechabitas recenſet. Rechabitæ autem ex filijs Prophetarum erant, & diſcipuli Eliſæi, vt dicimus ſuo loco. Verba porrò Concilij Senonenſis cum Religioſis loquentis ſunt hæc: *Si quis votum aliquod huiuſcemodi vouerit Domino, etiamſi perpetuum fuerit, non faciet irritum verbum ſuum, ſed Deiparæ Virginis, Annæ Samuelis matris, & Rechabitarum exemplo, omne quod promiſerit, implebit.* Quartò tam de Elia, quàm de Eliſæo, & filijs Prophetarum id ſuadet, quod diximus de perpetua obſeruantia harum virtutum.

Pulchra S. Thomæ doctrina.

vt enim pulchrè S. Thomas 2.2.q.186. *art. 6. ad 2. Non aliter homo poteſt totam vitam ſuam Deo exhibere, niſi per voti obligationem.* Quia vt bene Suarez 3. *to. de relig. lib.* 2. *cap.* 3. *n.* 2. inquit: *Cùm hoc ſit de re valde difficili, & de ſe non neceſſaria, ſed voluntaria, niſi aliquo morali vinculo firmata ſit, facilè fluctuabit.*

Rectè etiam Suarez.

Vnde, vt ait idem Suarez *dicto to. 3. lib. 8. c. 2. n. 14. ex ijſdem locis, & verbis, quibus Chriſtus Dominus paupertatem conſuluit, votum hoc etiam conſuluiſſe colligendum eſt. Quia ſi paupertatem conſuluit, ergo & perpetuitatem eius, ergo & immobilitatem ſeu firmitatem, propter quam votum adhibetur.* Si ergo hi Sancti Prophetæ totam vitam ſuam Deo exhibuerunt in obſeruantias Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, vt diximus, id fuit ex aliquali voto. Hoc enim argumento Suarez *to. 2. in 3. p. diſp. 24. ſect. 6. §. Quæret verò.* probat Ioannem Baptiſtam voto emiſſo virginitatem obſeruaſſe, quia ſcilicet *vitam cœlibem, ac ſolitariam perpetuò agere decreuit.* Quæ ratio eandem vim habet in Prophetis noſtris. Denique quintò vrgentiſſima, ac moraliter euidenti ratione ſuperiùs tacta id roboratur. Cùm enim certum, & indubitatum ſit Eliam, & Eliſæum, & Prophetarum plures filios Sanctiſſimos viros, à Deo illuminatiſſimos, & perfectionis ſtudioſiſſimos fuiſſe, vt vel eorum egregia facta, ſigna, miracula, & prophetiæ in S. Pagina expreſſa manifeſtant; conſtat etiam lumine naturali fide inſtructo (quod non niſi temerè, & ſine fundamento aſſeri poteſt eos ignoraſſe) opus bonum quodcunque fieri melius, Deo gratius, & magis meritorium, ſi ex voto fiat, quàm ſi ſine illo, procul dubio euidenter credibile ſit, Obedientiam, Paupertatem, & Caſtitatem, quam obſeruabant, aliquali voto facto firmaſſe; cùm in hoc nulla implicatio, nulla indecentia, nullumue inconueniens reperiri poſſit. Quin imò

maximè

Digitized by Google

maximè id decens videatur, vt iſto modo propoſitum ipſorum immobilius eſſet, & Deo gratius. Qua etiam ratione vtitur Suarez loco relato ad probandum cœlibatum Ioannis Baptiſtæ voto firmatum fuiſſe, *vt & immobilius* (inquit) *eſſet, & Deo gratius*. Eodem etiam argumento Ouandus *in 4. diſt. 3. propoſ. 8. de Matrim. Mariæ & Ioſeph*. & Coſterus *in Euangel. totius anni in Domin. 1. poſt Natiuit.* probant in lege veteri fuiſſe votum Caſtitatis. Hoc tamen non de omnibus, aut ſingulis, ſed de aliquibus illorum affirmandum credimus, non ſolùm quia vt *ſub anno* 3140. dicemus, quidam illorum vxorati erant, ſed etiam quia vt perdoctè Vvaldenſis noſter *in doctrinali fidei lib. 3. art. 1. c. 1.* dixit: etſi tria vota eſſentialia in omni Religioſo perfecto reperiantur, *non ſic tamen* (inquit) *antiquitus dum Religio infans erat, ſed alij quædam, alij vnum, alij vniuerſa ſeruabant*. Solùm ergo de aliquibus ipſorum ſermo nobis eſt. De vtriſque autem loquitur Abulenſis 4. *Reg.* 6. *q.* 1. dicens: *Erant filij Prophetarum coniuncti viuentes conuentualiter per diuerſa collegia, & ibi vacabant laudibus Dei, & vita religioſiori, quàm cæteri homines* (quia ſcilicet vota neceſſaria modo expoſito emittebant) *& cùm in iſtis erant aliqui non filij Prophetarum* (quia ſcilicet non emittebant talia vota) *qui erudiebantur ab eis in doctrina legis, & in rectitudine morum. Horum habebat curam Eliſæus, & ipſe Eliſæus, vt communiter manebat in locis, vbi erant talia Collegia*. En vtrorumque diſcrimen.

12 Meritò propterea plures, ipſique graues auctores præfatos Prophetas aut illos ſub Samuele inſtitutos, ex quibus ij erant, Religioſos appellant. Quod (vt diximus) ſano modo, & ſine præiudicio legis Euangelicæ accipiendum. Hi ſunt Ioannes Ieroſolymitanus *in lib. relato*, præſertim *cap.* 21. 22. 23. 24. & 25. Satis indicat S. Thomas 2. 2. *quæſt.* 187. *art.* 6. loquens de Elia, & alijs. Et eadem *quæſt. art.* 2. *ad* 3. loquens de Eliſæo, cuius verba inferiùs expendemus. Lyranus 1. *Reg.* 10. & 4. *Reg.* 2. ex Rabbi Salomone, quem ibi refert: Hugo Cardinalis 1. *Reg.* 10. Dionyſius Carthuſianus *ibidem* ex Petro Comeſtore *in Hiſtor.* quem etiam ibi refert. Vvaldenſis *tom.* 1. *l.* 3. *art.* 1. *c.* 4. Caſſaneus *in Catalogo gloriæ mundi 4. par. conſid.* 53. Abulenſis 1. *Reg.* 19. *quæſt.* 31. & 4. *Reg.* 2. *quæſt.* 13. Guillelmus Einſengrineus *in Hiſtor. Eccleſiaſt. Centur.* 2. Nicolaus Boherius *tom.* 3. *tract. Doctor. par.* 2. *fol.* 453. Paulus Morigia *in Hiſtor. de origin. Religion. c.* 30. Valderama *in Theatro Religion. in ſerm. S. Eliæ*. Gaſpar Sanchez 4. *Reg.* 17. *num.* 7. & *c.* 19. *num.* 66. & 68. Salianus *in Annalibus anno* 3133. *n.* 2. & *anno* 3139.

Vocantur Religioſi, & qualiter.

ſæpiùs

ſæpiùs. Antonius Fernandez *in lib. de viſion. veteris Teſtam. viſ. 9.* Alcazar *in Apocalypſ. c. 11. verſ.* 3. Honuphrius Saltus *in vita S. Honuphrij c. 18.* vbi prædictos Prophetas nedum *Religioſos*, ſed & *fratres* appellat. Qui verò ſpecialiter ex Patribus, Doctoribus, & alijs auctoribus ipſos *Monachos* vocant, ſequenti capite adducentur. Illud in præſenti non prætermittendum, non obſcurè indicari Prophetas, & ipſorum ſucceſſores in lege veteri *Religioſos* quadamtenus appellari poſſe, ex eo quòd *Daniel. 3. verſ. 90.* tres illi pueri Ananias, Miſſaël, & Azarias in fornacem miſſi Deo iubilantes dicebant: *Benedicite omnes Religioſi Domino Deo Deorum, laudate, & confitemini.* Si enim vox, *Religioſi*, proprijſſimè ſumatur, vt expedit, noſtrum intentum confirmare videtur. Vbi obiter Vvaldenſis noſter *tom. 1. lib. 3. art. 1. cap.* 4. notat ideo in fine hymni poſitos Religioſos fuiſſe, *vt daretur intelligi tales quoſdam Sanctos fuiſſe, alios à Sacerdotibus templi; & à vita, & à conuerſatione populi ſegregatos, qui quamuis ab antiquo fuerint inſtituti, nunquam tamen fuerunt vſque ad Eliam publicè & regulariter congregati.*

Quid S. Thomas.

13 Specialiter S. Thomæ Doctoris Angelici auctoritas, vtpote quæ tanti ponderis in Eccleſia Dei eſt, vt ad ipſam tanquam ad Lydium lapidem Theologica cuncta probari debeant, accuratiùs hac in re conſulenda. Ipſe ergo 2. 2. *quæſt.* 187. *art.* 2. dum quæreret, vtrum *Religioſis liceat ſecularia negotia tractare*, ſub diſtinctione reſpondens concludit *in ſolut. ad* 3. dicendo: *Adire palatia propter pias cauſas competit Religioſis; vnde dicitur 4. Reg. 4. quòd Eliſæus dixit ad mulierem: Numquid habes negotium, & vis vt loquar Regi, vel Principi militiæ?* Quo loco ex eo probat licere Religioſis adire palatia, quia Eliſæus id facere promittebat. Si autem Eliſæus ex S. Thomæ mente Religioſus vel quodam modo non eſſet, prorſus futile erat ipſius argumentum; poterat enim illi quilibet obijcere: Quorſum S. Doctor exemplum adhibes Eliſæi, qui Religioſus non fuit? Vt ergo S. Thomæ auctoritatem, prout decet, ſartam tectam teneamus, oportet dicere eum ſentire Eliſæum verè Religioſum, vel quadamtenus fuiſſe. Idem argumentum deſumitur ex eadem *quæſt.* 187. *art.* 6. vbi dum quæreret, *Vtrum liceat Religioſis vilioribus veſtibus vti, quàm cæteri*, reſpondet affirmatiuè; idque probat in argumento *ſed contra* ſic: *Sed contra eſt quod ad Hebr. 11. Apoſtolus dicit: Circuierunt in melotis & pellibus caprinis, Gloſſa vt Elias, & alij, &c.* Probat ergo licere Religioſis vti vilioribus veſtibus, quia Elias, & alij ſic fecerunt; quod argumentum etiam inſulſum eſſet, niſi dicamus exiſtimaſſe Eliam fuiſſe verum veteris legis, &

prout

prout tunc poterat, Religioſum. Fauet eadem 2. 2. *quæſt.* 184. *art.*8. vbi afferens verba Chryſoſtomi, quibus etiam Eliam *Monachum* appellat, admittit ipſum monachum fuiſſe; Fauet & eadem 2.2. *q.*152. *ar.* 3. *ad* 4. vbi ait: *Virginitas ſecundùm quod eſt virtus, importat propoſitum voto firmatum integritatis perpetuò ſeruandæ.* Cùm enim Elias & diſcipuli ipſius virginitatem perpetuò ſeruauerint, iuxta dicta ſupra *n.* 9. *&* 10. adeo vt de Elia (eademque ratio eſt de diſcipulis) dixerit Sanchez 3. *Reg.*17. *n.* 6. *perpetuam coluiſſe virginitatem communis eſt veterum Patrum conſtanſque ſententia.* Rectè ſequitur voto aliquali fuiſſe firmatam, ac proinde aliquo ſenſu Religioſum nuncupari poſſe; accedente etiam obſeruantia paupertatis, & obedientiæ ex pari voto, vt *num.*11. dictum manet. Nec obſtant teſtimonia aliqua ipſius ex 1. 2. *q.* 107. *art.* 2. *&* *q.* 108. *art. vlt.* *&* *opuſc.* 17. *cap.*4. *ac quodlibet.* 4. *q.*27. *&* 2.2. *q.*188. *art.*7. deprompta, in quibus denotare videtur Chriſtum Dominum fuiſſe primum auctorem Religioſi ſtatus, ſeu conſiliorum Euangelij. Hæc enim & ſimilia ſolùm ſuadent iuxta dicta in ſuperioribus, Chriſtum fuiſſe primum exemplar & finem Monaſtici ſtatus in quocunque tempore, imò & primum efficientem cum ſuis diſcipulis perfectionis, excellentiæ, & prærogatiuarum ipſius, prout in Euangelica Lege ſplendeſcit; iuxta dicta, & dicenda infra n. 22.

14 Meritò quoque propterea Religionis, Monachiſmique rationem (quod tamen iuxta dicta, & dicenda intelligi debet de Religione & Monachiſmo, nedum imperfectis, ſed carentibus illis prærogatiuis, ac excellentijs ex Chriſti priuilegio ſpectantibus ad Legis Euangelicæ Religionem, ſeu Monachiſmum) in Lege veteri à tempore Eliæ, Eliſæi, & filiorum Prophetarum fuiſſe, pluribus, nec parum vrgentibus argumentis confirmare poſſumus. Primò quidem ex dictis; cùm enim iuxta doctrinam Magiſtri *in quarto diſt.* 38. & S. Tho. 2. 2. *q.*188. *ar.*2. *ad* 3. quos alij ſcholaſtici, Theologi, ac Canoniſtæ varijs in locis ſequuntur, ratio ſeu eſſentia ſtatus Religioſi aut Monachiſmi in trium votorum Obedientiæ, Caſtitatis, & Paupertatis obſeruantia conſiſtat; ſi hæc aliquo pacto fuit in prædictis Prophetis, prout oſtenſum eſt in præcedentibus, rectè etiam ſequitur in illis fuiſſe, & ab illis incepiſſe rationem qualis talis Religionis, & Monachiſmi. Secundò ex dicendis *cap. ſequenti*. ibi enim ex plurimorum tum PP. tum DD. tum aliorum auctorum teſtimonijs comprobabimus Eliam, Eliſæum, & filios Prophetarum veluti Monachos ſeu Religioſos, quin potiùs Monachorum & Religioſorum omnium Patres, Duces, & Anteſignanos appellandos fore à

De monachiſmo veteris legis.

ex hoc enim clarè deducitur ſtatum Religionis & Monaſticen ab ipſis quadamtenus inchoari debere. Tertiò etiam ex dicendis *capite 6.* vbi etiam ex vetuſtiſſima, & receptiſſima plurimorum auctorum ſcriptis conſignata veluti traditione oſtendemus ipſos ſpecialiter Carmelitani Ordinis, qui modò in Eccleſia viget, Patriarchas, & Principes nuncupari poſſe. Ex eo enim liquidò innoteſcit ipſos vtcunque Monachos, & Religioſos fuiſſe; aliter namque Ordinis Religioſi Principes, vel Patriarchæ appellari nullatenus poſſent. Quartò quoque id conſtabit ex dicendis *ſub anno* 3159. vbi de Rechabitis oſtendemus eoſdem fuiſſe ac filios Prophetarum, & aliquos illorum dicta tria vota modo proportionato Moſaicæ legi obſeruaſſe, ac proinde veteris Legis quaſi Religioſos dici poſſe. Quintò præterea ex his, quæ de Eſſenis *ſub anno* 3545. dicemus; vbi probabitur ipſos ex Rechabitis, & filijs Prophetarum fuiſſe, tria præfata vota etiam ſuo modo obſeruaſſe, ac per conſequens Moſaicæ legis veluti Monachos, & Religioſos iure appellari debere. vnde conſequenter plures probati nominis auctores aliqualem trium votorum Religionis obſeruantiam, aliqualemue ſtatus Religioſi, ſeu Monachiſmi ratione in Lege veteri poſt Eliæ & diſcipulorum tempora agnoſcunt, quales ſunt Bartholomæus Caſſan. *in Cathalog. glor. mund. par. 4. conſider.* 53. Trithemius *de laudibus Carmelit. c.* 2. Paleonydorus *lib. 1. c. 1.* Carthagena *to. 4. homil. l. 17. hom. 2. Obiect. 7.* illis verbis: *Nec mihi vlla ratione perſuadere poſſum, antiquos illos monachos ab Elia Inſtitutos tria vota ſubſtantialia Religionis non emiſiſſe.* Quod & in ſequentibus probat Petrus Valderama relatus. Honuphrius Saltus etiam relatus. Iacobus Boulducus *de Eccleſia poſt Legem c.* 14. §. *Iam ſuperuacaneum.* Ioſephus de Siguenza *in vita S. Hieronymi.* Salianus *ſub anno* 3139. *n.* 12. Ægidius Camartus *de geſtis Eliæ cap. 6. ſect.* 8. omneſque Hiſtorici noſtri. Quibus accedunt etiam alij, qui caſtitatis, ſeu virginitatis votum in Lege veteri recipiunt, quales ſunt præter alios infra *num.* 20. referendos Abulenſis *Numeror.* 30. *q.* 12. & 29. Iodocus Clictouæus *to. 2. hom. 2.* Franciſcus Coſterus, *in Euangel. tot. anni in Dom. 1. poſt Natiuitat.* Lorinus *in Numeror.* 30. *v.* 3. & 4. Ioannes Suarez *in Matth. cap. 2. Tract. 1. & cap. 9. Tract. 2.* Ferdinandus Velloſillus *in Aduertent. Theolog. ad S. Ambroſ. quæſit.* 3. Ludouicus Thena *in conc. de Beatificat. S. Thereſiæ.* Et de S. Ioanne Baptiſta id aſſerit Suarez *to. 2. in 3. p. diſp. 24. ſect. 6.* Hi porro auctores & alij dicto loco citandi eatenus noſtro inſtituto fauere exiſtimandi ſunt, quatenus dum concedunt in Lege veteri ante aduentum Chriſti Seruatoris, id quod eſt in ſtatu

Auctores. Alij Auctores

Religio-

Religioſo difficilius, ſcilicet caſtitatis votum, duo alia quæ minoris difficultatis æſtimantur, conſequenter fatori neceſſe eſt, proportione ſeruata, vt diximus, ad illius Legis imperfectionem. Vocamus verò caſtitatis votum difficilius inter tria Religionis ligamina, non vniuerſalius, aut nobilius, quia hoc competit obedientiæ, vt Theologi tenent.

15 Obſtare tamen contra hæc multa videntur. Primum, quòd ex ſacra Scriptura elici videatur diuinum præceptum in Lege veteri extitiſſe de non ſeruanda caſtitate, & per conſequens multo magis de non vouenda. Ideo enim *Exod. 23. v. 26.* dicitur: *Non erit infœcunda neque ſterilis in terra tua.* & rurſus *Deuter. 7. v. 14. Non erit apud te ſterilis vtriuſque ſexus.* Propterea etiam filia Iephte dum ſe virginem morituram audiuit *Iudic. 11. v. 37.* dixit ad patrem: *Dimitte me, vt duobus menſibus plangam virginitatem meam.* Secundum, quòd communis Patrum videatur conſenſus, quòd primus inter viros Chriſtus, & inter fœminas Deipara Maria Virginitatem ſeruauerint. Origenes enim *in cap. 13. Matth.* ſic: *Virilis quidem* (inquit) *puritatis in caſtitate primitias fuiſſe Ieſum.* Ambroſius *l. 1. de Inſtit. Virginis cap. 5.* loquens de Maria: *Sacræ virginitatis ſignum extulit, & intemeratæ Virginitatis primum Chriſto vexillum leuauit.* Et *cap. 6.* inquit eam eſſe Virginitatis magiſtram. Epiphanius *hæreſi 87.* Mariam appellat *initium, & Principem Virginitatis.* Auguſt. *tract. 10. in Ioann. à Maria cœpit dignitas Virginum.* Chryſologus *ſerm. 146.* *Reginam Virginum* eam vocat. Damaſcenus *Reginam Matrem, & gloriam Virginum.* Iſidorus *Virginum caput.* Bernardus *Signum magnum Virginitatis primiceriam.* Idiota *Virginitatis primipilam.* Sophronius *Perfectionis Virginalis exemplum.* Argumenta in cōtrarium.

16 Tertium, quia ſaltem ex voto virginitatem primò ſeruaſſe, ſeu illam primò vouiſſe, ſpecialis videtur Beatiſſimæ Virginis prærogatiua, ita vt ante ipſam nullus alius, ſiue vir, ſiue fœmina id effecerit. Id enim indicant Patres, quorum aliquos afferunt Suarez *2. to. in 3. p. diſp. 6. ſect. 3.* & Ioannes Baptiſta Nouatus *in l. de Eminentia B. Virginis c. 7. q. 30.* Quartum, quia id videtur pertinere ad ſpecialem dignitatem Eccleſiæ Euangelicæ, vt ante ipſam non fuerit votum virginitatis, nec ſtatus Religionis, imò quòd Apoſtoli fuerint primi Religioſi. Vnde ex illo *Matth. 16. v. 24. Si quis vult poſt me venire, abneget ſemetipſum,* inferunt plures eo loco Religioſum ſtatum Chriſtum conſuluiſſe. Quintum, quia cùm tota Lex vetus figura fuerit Legis Euangelicæ iuxta illud *primo Corinth. 10. v. 11. omnia in figura contingebant illis.* nihilq; fuerit perfectum in illa Lege, Alia argumenta.

Digitized by Google

iuxta illud *ad Hebr. 7. v. 19. Nihil ad perfectum adduxit Lex*, contra rationem videtur ponere in illa aliquam rationem Religionis, & non ſolam figuram ipſius. Eliæ ergo Inſtitutum non Religio, ſed figura Religionis fuit. Tandem ſextum, quia pari, vel potiori ratione videtur dicendum ſtatum Monaſticum, & Religioſum incepiſſe à tempore Enos in lege naturæ, vel Samuelis in lege ſcripta, & non à tempore Eliæ. Etenim de Enos dicitur *Geneſ. 4. Iſte cæpit inuocare nomen Domini, quod fuit* (vt plures volunt) *quia vniuerſitatem inſtituit ad veram Dei ſcientiā docendam.* Vt propterea filij Seth, inter quos vnus erat Enos, appellētur *filij Dei*, id eſt, Religioſi ſupra alios cōmuniter viuentes, prout dictum eſt *c. 1.* De Samuelis etiam tempore iuxta dicta *c. præcedenti* habetur *1. Reg. 10. & 19.* fuiſſe Cuneos, Conuentus, ſeu Collegia Prophetarum, id eſt, virorum Dei cultui conſecratorum, quorum primus auctor fuit ipſe Samuel, vt Comeſtor, & Lyranus ſcribunt, & approbat cum alijs ibidem relatis Salianus *ſub anno Mundi 2962. num. 101.* qui etiam *Religioſi* à pluribus appellantur.

Primi ſolutio. 17 Hæc tamen etſi ſpecie tenus doctrinæ traditæ obſtare videantur, reipſa tamen, & enucleatiùs penſata parum vrgent. Primum enim falſo nititur fundamento: nullum enim præceptum in Lege veteri fuit de non ſeruanda caſtitate. Ita enim habent non ſolùm Ignatius, Hieronymus, Epiphanius, Damaſcenus, Iſidorus, & alij Patres in ſuperioribus relati, dum plures cœlibes in ea Lege commendant; ſed ex poſterioribus Abulenſis *in Leuit. c. 30. q. 32.* Sotus *in 4. d. 30. q. 2. ar. 1.* Bartholom. de Medina *3. par. q. 28. ar. 4.* & ibi Siluius, & Suarez *diſp. 6. ſect. 1.* Vaſquez *diſp. 124. c. 3.* Angles *in floribus de impedimento erroris ar. 3.* Baſilius de Leone *lib. 1. de matrimon. c. 19. n. 2.* Michaël Medina *de ſacror. homin. continentia l. 3. c. 46.* Mendoza *quæſt. 2. poſitiua & q. 4. in quodlib.* & quod magis eſt S. Tho. in *4. d. 33. q. 3. ar. 2. ad 2.* neque oppoſitum docuit *3. p. q. 28. ar. 4. ad 1.* quia ibi ſolùm dicit, quod *videbatur*, intellige iuxta mores illius temporis, *lege probibitum*. Vnde verba illa *Exodi 23. Non erit infæcunda, neque ſterilis in terra tua*, ſolùm continent benedictionem Dei illi populo promiſſam, ſi cuſtodiret legem illi datam, & ita immediatè ſubiungitur: *Numerum dierum tuorum implebo.* quod etiam ſignificat benedictionem longæuitatis. Clariùs hoc cernitur in illo *Deuteronom. 7. Non erit apud te ſterilis vtriuſque ſexus*, ſubiungitur enim *tam in hominibus, quàm in gregibus tuis*. Quo euidenter denotatur non præceptum (cùm illius capaces non ſint pecudum greges) ſed benedictionem, aut promiſſionem Dei illis verbis contineri. Ad illud de filia Iepte facilè reſpondetur cum Abulenſi ibi

plan-

planctum ipſius non fuiſſe, niſi de eo, quòd in tam teneris annis mortem ſubitura erat, vt vix poſſet virginitatem ſuam amiſiſſe. Dato autem quòd ipſa ploraſſet virginem mori, non ideo erat, quia eſſet præceptum de non ſeruanda virginitate, ſed quia deſiderabat, ſicut & totus ille populus, filios procreare, vt Meſſias deſideratus ex ſemine ſuo naſceretur. Addendum eſt ſecundùm plurium opinionem (quæ ſi vera eſſet, ſuo ſe gladio aduerſarij iugularent, dum hoc argumento filiæ Iepthe virginitatem in lege veteri odioſam fuiſſe probare nituntur) mortem quam Iephte filiæ propriæ intulit, corporalem non fuiſſe, ſed ſpiritualem, & ciuilem, eam videlicet cogendo, vt in fœminarum Collegium, ſeu contubernium virginitatem ſeruaret, ieiunijs, orationibus, & vigilijs Deo vacans, inſtar aliarum virginum Tabernaculi, vel Templi; de quibus alibi dicetur. Ità fermè Hebræi quidam apud Abulenſem *in Iudic.* 11. *q.* 56. Lyranus, Vatablus, & Arias Montanus, ac Claudius Eſpinceus *lib.* 4. *de continentia c.* 5. quod nec omnino reprobant Suarez *to.* 2. *in* 3. *par. diſp.* 6. *ſect.* 3. Vaſquez *diſp.* 124. *c.* 5. Thena *in cap.* 11. *ad Hebræos difficult.* 1. *n.* 14. Ouandus *in* 4. *diſt.* 30. Eſto autem hæc ſententia vera non ſit, quia ſacræ Scripturæ verba propriè accipi debent, *non tamen facilè falſitatis conuinci poteſt*, præſertim cum nomen mortis etiam Religioſis Deo per caſtitatis votum oblatis concedatur, vt notauit Eſpinceus relatus, nec diſcordat Mendoza *in quodlibet. q.* 4. *poſitiua num.* 9. Ad minus tamen ex prædictorum ſententia elicitur ipſos exiſtimaſſe Virginum Deo conſecratarum vſum familiarem fuiſſe veteri Teſtamento. *De voto Iephte.*

18 Secundum etiam nec multum vrget. Primò quidem, quia ſi Patrum encomia, quibus Chriſti, & Deiparæ Virginis virtutes celebrant, ſedulò attendâtur, procul dubio conſtabit ſimilia epitheta alijs eiuſdem Chriſti, & Virginis donis, & chariſmatibus, obedientiæ videlicet, humilitati, & præſertim charitati tribuere. Cùm ergo pro comperto cunctis ſit, has virtutes in alijs iuſtis præceſſiſſe, manifeſtum erit ea ſolùm de cauſa ita Patres locutos, quòd in Chriſto Domino præcipuè, deinde in ipſa eminentiſſimo & perfectiſſimo modo ſupra alios quoſcunque cernerentur. Pari ergo modo in præſenti de epithetis Virginitatis ipſis conceſſis exiſtimandum. Addendum ſecundò, quòd Patrum teſtimonia, vel ſolùm loquuntur de nouo Teſtamento, non de veteri. Propterea enim Iſidor. *lib.* 2. *de offic. Eccleſiaſt. c.* 17. dixit: *Quantum pertinet ad vetus Teſtamentum, Elias, Ieremias, & Daniel caſtitatis, & continentiæ bono primi ſtuduiſſe dignoſcuntur: quantum verò ad nouum, virorum* *Solutio ſecundi.*

F 3 *Vir-*

Digitized by Google

Virginum caput eſt Chriſtus, fœminarum Virginum caput eſt Maria. De quo Caniſius *lib. 2. de Deipara c. 12.* à nobis referendus *num. ſequenti*, vel eatenus intelligenda erunt, quatenus licet ordine temporis alij ante Chriſtum, & Deiparam virginitatem ſeruauerint, ordine tamen dignitatis, & excellentiæ Chriſti, & Deiparæ virginitas aliorum omnium virginitati præfertur. Chriſti namque virginitas cauſa finalis, efficiens moralis, ſeu meritoria, & exemplaris fuit virginitatis aliorum. Mariæ quoq; virginitas cauſa etiam exemplaris fuit, & ſpeculum virginitatis Sanctorum cunctorum, & aliquo modo finalis, & moralis. De qua ſolutione Suarez *to. 2. in 3. par. diſp. 6. ſect. 3. §. Ad has obiectiones.* inquit: *Hunc exiſtimo eſſe ſenſum Sanctorum Patrum.* Adde tertiò hunc primatum Beatiſſimæ Virginis in virginitate ſeruanda ſufficienter ſaluari in eminentia, & ſpeciali prærogatiua, qua in ipſa eluxit hæc virtus. De quo Nicolaus Ricchardus *ſerm. 11. ſuper Litanias.* Vide & quæ dicimus *ſub anno* 4042. *à num.* 4. ac dicenda *num. ſequenti.* & ſub anno 4086. *n.* 43. vbi dicemus intuitu Virginitatis Marianæ ab Elia prophetice ſub typo nubeculæ paruulæ præcognitæ ſuam etiam virginitatem Deo ſacraſſe, prout non obſcurè indicat S. Methodius *in homil. feſti Purificat. in 3. to. magnæ Bibliothec.*

Tertij ſolutio.

19 Ex quo ad tertium dicito primò cum Suarez, vt ſupra, *quòd Beata Virgo perfectum votum virginitatis emiſerit, ad perfectionem eius pertinet; quòd verò ante ipſam nullus hoc fecerit, ad eius commendationem non admodum refert.* Adde ſecundò cum eodem Suarez ibidem: *Deinde dici etiam poteſt prima, quæ propoſita eſt tanquam dux, & exemplar huiuſmodi voti, & hunc exiſtimo eſſe ſenſum Sanctorum Patrum.* Ecce ergo ex ſententia Suarez mentem Patrum aſſerentium B. Virginem primam fuiſſe in vouenda virginitate, non eſſe de ordine temporis, ſed ſolùm de ordine dignitatis, eminentiæ, & perfectionis, quia ſcilicet (vt inquit ipſe) *propoſita eſt tanquam dux, & exemplar huiuſmodi voti.* In quo autem conſiſtat huiuſmodi maior dignitas, eminentia & perfectio virginitatis, & voti Mariæ, ſic explicat ipſe inferiùs: *Virginitas Mariæ quoad propoſitum, & animum fuit tanto efficacior, & vehementior, quanto ex maiori charitate, & gratia procedebat; quoad immobilitatem habuit hoc propoſitum perfecto voto confirmatum; quoad intentionem ex perfectiſſimo Dei, & puritatis amore hoc fecit; quoad executionem verò tam perfectè illud ſeruauit, vt omni prorſus motu contrario, aut repugnante caruerit, imò alios ad caſtitatem prouocauerit, &c. Deinde caruit omni contrario, quod Virginitatis perfectionem poſſet minuere; nam & ipſum coniugium,*

quod

quod in alijs ad virginitatem tollendam ordinari ſolet, in illa fuit ad eius cuſtodiam, teſtimonium, & honorem inſtitutum. Habuit deinde comitantes omnes virtutes, temperantiam, & humilitatem, & alias, quæ illius perfectionem poſſent augere. En prærogatiuas ſpeciales voti Mariæ, quas nec Eliæ ipſi, nec Eliſæo, aut alijs tribuere poſſumus, eò præſertim, cùm de ipſis non conſtet vllo modo, venialiter ſaltem, contra illud peccaſſe, prout de Virgine puriſſima ſentit Eccleſia, nec ipſi carerent motibus contra caſtitatem inſurgentibus, quibus ipſa ob ſpecialiſſimam Dei gratiam ſine dubio caruit. Addendum tertiò eſſe alios titulos in voto Virginitatis Marianæ, qui prædictis Prophetis, aut quibuſcunque virginibus veteris legis nullatenus adaptari poſſunt, vt propter illos iure meritoque à Patribus prima in emiſſione talis voti celebretur. Primus, quòd huiuſmodi votum ab exordio ſuæ conceptionis emiſerit, prout piè credunt Barradas *to. 2. concord. lib. 6. c. 3.* Morales *in c. 1. Matth. lib. 2. tract. 6. n. 12.* Nouatus *de Eminentia Virginis c. 7. q. 28.* Secundus, quòd adeo firmiter, & immobiliter ipſi adhæſerit, vt etiam Angelo offerenti maternitatis dignitatem, quæ eſt quodammodo infinitam, eam acceptare quaſi noluerit, niſi veluti ex pacto ſeruandæ virginitatis votum, dum ait: ***Quomodo fiet iſtud, quoniam virum non cognoſco***, vt affert prædictus Nouatus *ibid. q. 29.* Tertius, quòd propter ipſum, puriſſimamque ipſius virginitatem meruerit quodammodo Deum hominem factum generare, prout Patres ſæpiùs expendunt. Quartò præterea, & probabiliter ſatis Patrum teſtimonijs, quæ Virginem Deiparam primam in voti caſtitatis emiſſione celebrare videntur, reſpondemus, ea ſolùm intẽdere, quòd Virgo puriſſima prima inter fœminas fuerit, quę huic voto ſe aſtrinxerit, non inter viros, ac proinde ex eo nihil derogari Eliæ, & diſcipulis. Ita enim expreſsè tenet Ieroſolymitanus noſter *c. 34. lib. de inſtit. Monach.* indicat valde S. Iſidorus *n. præcedẽti* relatus, clarè fauet S. Bonauentura *in 4. diſt. 30. q. 2.* dicens: ***Decuit Virginem Deo virginitatem vouere, vt eſſet mulieribus totius virginitatis exemplum. Sicut enim Deus Chriſtum viris propoſuit in exẽplum; ſic eius Matrem propoſuit in exemplũ mulieribus.*** & Caniſius *lib. 2. de Deipara c. 12.* inquiens: ***Semper id credidit, ſemper docuit, atque confirmauit antiquitas, quod apud Damaſcenum legimus Chriſtum virorum, Virginem Mariam verò fœminarum caput.*** Demum pro maiori cautela, & iam dictorum coronide illud iungendum, pauciſſimos inter Patres eſſe, vnum videlicet, vel alterum, qui tempore primam in voti caſtitatis emiſſione Virginem agnoſcant. Quod facilè conſtare poterit, ſi per ſingulos ab aliquibus relatos diſcurramus. Primò enim

Solutio alia.

Alia:

Alia:

enim Abdiæ Babylonici liber, vbi habetur S. Bartholomæum Apoſtolum affirmare ſolitum Beatiſſimam Virginem primam inter fœminas Virginitatem vouiſſe, inter apochryphos, & fabuloſos refertur à librorum cenſoribus, de quo Sixtus Senenſis, Bellarminus, Poſſeuinus, & alij. Eſto etiam quòd teſtimonium illud Apoſtoli eſſet, nihil contra nos facit, cùm ſolùm Virginem in voti emiſſione primiceriam inter fœminas aſtruat, quod non negamus, vt diximus. Imò ex eo quòd ſolùm inter fœminas hunc principatum Deiparæ tribuat, elici poteſt aliter de viris, iuxta ſuperiùs dicta, ſentiendum. Deinde Ambroſius *de inſtitutione Virgin. c. 5.* Hieronymus *in ep. 2. ad Euſtochium*. & Bernard. *ſerm. 3. in Miſſus eſt*. qui ab aliquibus citantur, nihil habenr de Mariæ voto. De illo verò mentionem faciunt Rupertus *in Cantic. 3.* Diuus Bonauentura *lib. 1. Pharetræ c. 5.* & indicant Beda *Luc. 1.* & Hugo de S. Victore *to. 3. in Opuſc. de Virginitate Mariæ*. Sed ibi ſolùm dicunt Beatiſſimam Virginem fuiſſe primam in emittendo hoc voto inter fœminas, quòd nihil facit contra nos, quin potiùs iuuat, vt diximus. Quo etiam ſenſu intelligi debent D. Antoninus, Ricchardus à S. Laurentio, & quidam alij à recentioribus citati.

Auctores concedentes votum caſtitatis in lege veteri.

20 Quia tamen aliqui ex illis plures auctores referunt, qui nobis aduerſari videntur, operæpretium erit nos alios etiam plures, nec minoris notæ, aut pretij, qui noſtræ ſententiæ fautores ſunt, adducere (etſi aliquos ex illo *n. 14.* retulerimus) concedentes in lege veteri ante Deiparam ſanctiſſimam Virginitatis, ſeu Caſtitatis votum. Hi ſunt Hugo Cardinalis loquens de Nazaræorum voto, verbis *num. ſequenti* referendis; Thomas VValdenſis doctor grauiſſimus *de ſacramentalibus to. 3. tit. 9. c. 89. n. 9.* expreſsè aſſerens eamdem ſanctiſsimam Virginem Eliæ in Virginitatis perpetuæ voto ſucceſſiſſe: *Quæ* (inquit) *prima virgo fœmina Propheta in Virginitatis perpetuæ voto ſucceſsit*. Claudius Eſpinceus *lib. 1. de contin. c. 1.* verbis etiam *num. ſequenti* referendis; Ioannes Trithemius Benedictinus *de laudibus Carmelit. c. 2.* vbi de Carmelitis inquit: *Fratres autem Carmelitæ Sancti Principis* (ſcilicet Eliæ) *exemplo inſtructi ad perpetuam ſe caſtitatem voto Religionis obligant*. Abulenſis *in cap. 30. Numer. q. 12. & præſertim 29.* Ferdinandus Velloſillus *in aduertent. ad S. Ambroſ. quæſit. 13. §. Duplex dubium*. Alphonſus Mendoza *in quodlib. q. 2. expoſit. n. 5.* (quod & repetit *q. 4. expoſit. num. 9.*) vbi ait Virgines illas, quæ Templo Salomonico vacabant, *ex voto* id feciſſe: Iodocus Clictouæus *to. 2. homil. homil. 2.* dicens: *Virginitatis perpetuæ ſeruandæ votum ab Elia ortum habet*. Ouandus *in 4. diſt. 3. propoſ. 8.*

poſ.8. de Matrimon. Mariæ & Ioſephi. Franciſcus Coſterus *ſuper Euangel. in Dom.1. poſt Natiuitatem* ſermonem inſtituens de viduis veteris Teſtamenti. Ioannes Carthagena *to.4. homil lib.17. hom.2. obiect. 7.* loquens de Eliæ diſcipulis; cuius verba *ſupra num.* 14. retulimus. Salianus *ſub anno mundi* 3139. *n.*12. de eiſdem loquens. Lorinus *in Numer.30. verſ.3. &* 4. Ioannes Suarez *in comment in Matth. c.2. tract. 1.* vbi inquit de voto virginitatis S. Deiparæ, quod *habebat exemplum in Elia, & Eliſæo.* Petrus Valderama *in Theatr. Religion. in ſerm. S. Eliæ* de eodem Propheta loquens. Ludouicus Thena *in concion. S. Thereſiæ Matriti* 1615. de eodem Elia diſſerens. Ægidius Camartus *in lib. de rebus Eliæ c.6. ſect.*8. etiam de eodem Elia agens. Iacobus Boulducus *de Eccleſia poſt Legem c.14. §. Iam ſuperuacaneum.* Honufrius Saltus *in vita S. Honuphrij* de Elia & Eliſæo, & filijs Prophetarum ſcribens. Indicant hoc eſſe probabile Arboricenſis *de tuendo ſacro cælibatu c.2.* loquens de Eſſenis. Baronius *in Apparatu §. Sed antequam cætera, & num.*58. de eiſdem Eſſenis agens. Sotus *in 4. diſt.30. q.2. ar.1.* vbi loquens de Deiparæ Virginitate, quam ibi docet ex voto fuiſſe, exemplum dicit in ſua gente, ſcilicet Prophetis, & Eſſenis, habuiſſe, Ioſephus de Siguenza *in vit. S. Hieronymi diſcurſ. 2. fol.*111. Petrus de Ribadeneira *in ſerm. S. Thereſiæ Matriti* 1627. §. 2. Nazarius *3.p. q.28. ar.2.* Keliſonius *ibidem* & alij. De noſtris etiam cuncti ferme hiſtorici hanc doctrinam ſuſceperunt, ſpecialiter Ioannes Ieroſolymitanus, & Vvaldenſis relati, Ioannes Paleonydorus *lib.1. cap.1.* Thomas de Ieſu vir doctiſſimus *in lib. de antiquit. Ord. & ſuper Regul. Carmel. c.1. §.1.* Coria *in Chron. Carmel.* ſæpius. Valerius Ximenez Embum *in ſtimulo deuot. ad Ord. Carmel. 1. p. c.2. §.4.* Th. Aquinas *de Patriarch. Eliæ 3.p. ſect.* 3. Petrus Sarracenus *in Menolog. Carmel. in vit. S. Eliæ.* Petrus Cornexo vir doctrina celebris *in Theſib. Theolog.* Romæ habitis anno 1613. Franciſcus à S. Maria *in hiſt. Prophetica* ſæpius. Michaël Munozius *in propugn. Eliæ l.2. tit.1. c.2. ar.5. à num.*4. Ioannes Silneira *lib. 2. in Matth. c.9. q.*10. & alij quos breuitati conſulentes prætermittimus.

21 Addendum eſt, ſatis probabiliter colligi, fuiſſe votum ca- De Eunuchis S. Scripturæ.
ſtitatis, vel virginitatis in Lege veteri ex benedictione conceſſa eunu-
chis in Sacra Scriptura. *Iſai.56. v.3. & Sap. 3. v.13.* hi enim ſunt
illi ſpirituales eunuchi, qui vt dicitur *Matth.19. v.12. ſeipſos caſtra-
uerunt,* ſeu *caſtrauerunt propter Regnum Cælorum*; id eſt, votum caſti-
tatis emiſerunt, prout plures exponunt. De quo *ſub anno* 3341. di-
cemus. Vnde notat Suarez *3. to. de Relig. lib.3. cap.1. n.2.* ex hoc lo-
co Iſaiæ ſumi magnum fundamentum ad aſſerendum votum caſti-

tatis

tatis in Lege veteri. De Rechabitarum etiam aliquibus an probabiliter id dici poſſit, *ſub anno* 3159. dicetur. De Eſſenis quoque quòd caſtitatem ex voto ſeruarent ante Chriſti tempora, dicemus *ſub anno* 3545. Idem affirmãdum de virginibus Deo in veteri Teſtamento dicatis. De quibus *Numeror.* 30. illis verbis: *Mulier ſi quidpiam vouerit &c.* iuxta dicenda *ſub anno* 4040. (quod intellige de voto caſtitatis ad tempus ſolùm, vt perpetuæ virginitatis primicerium votum inter fœminas ſoli virginum Virgini reſeruemus.) Vnde Abulenſis *ibid. quæſt.* 14. ait, *ad contrahendum, vel non contrahendum.* De quo Caniſius *lib.* 2. *de Virgine c.* 14. Michaël Medina *de ſacrorum hominum continentia l.* 4. *c.* 16. Idem dicito de Nazaræis, inter quos aliquos fuiſſe, qui caſtitatem ex voto ſeruarent, colligitur ex Chryſoſt. *to.* 2. *homil.* 4. *de vigilia Epiphaniæ* dicente: *Nazaræi ſecundùm legem nuncupabantur, qui caſtitatem Deo inſigni voto mancipabant.* Ex Damaſceno *lib.* 4. *fidei orthodoxæ c.* 25. vbi alludens ad Nazaræorum votum inquit: *An non denique lex ingens votum caſtitatem nuncupauit.* Id etiam Cornelius in *cap.* 4. *Thren. v.* 7. colligit ex Epiphanio *hæreſ.* 29. & Auguſtino *ſermone* 107. Præſertim id colligitur ex Hugone Cardinali, qui *Numeror.* 6. loquens de Nazaræorum voto inquit: *In voto eorum erant multi articuli Religionis*, inter quos numerat, quòd *amplexibus mulierum non vacabant.* Colligi etiam poteſt hoc caſtitatis votum in Nazaræis ex *Numeror.* 6. *v.* 2. vbi enim vulgatus dicit: *Vir ſiue mulier cùm fecerint votum, vt ſanctificentur &c.* legunt ſeptuaginta: *Qui magnè vouerit Domino, vt ſanctificetur ſanctificationem coram Domino.* ſeu, vt alij: *Magnè vouerit votum purificandi puritatem Domino.* Hoc enim magnum votum, quod Chryſoſtomus *inſigne*, & Damaſcenus *ingens* appellant, procul dubio caſtitatis eſt, quod propter ſui magnam arduitatem ijs nominibus nuncupatur. Vnde Claudius Eſpinceus *lib.* 1. *de Continent c.* 1. expreſsè ait: *Nazaræi quoque caſtitatis Deo magno inſignique voto conſecrati, ac mancipati:* & Auguſtinus Eugubinus *in recognit. vet. teſtam. ſup.* 6. *Num.* idem amplectitur. Nec diſſentit Lorinus *ibid.* Fuiſſe autem quorumdam ex illis votum perpetuum, & non tantùm ad tempus, docent expreſsè Lyranus, Hugo adductus, Abulenſis *ibid. q.* 2. & 3. & *in Iudic.* 13. *q.* 12. 17. & 18. quos plures alij ſequuntur, ſpecialiter Thena *ad Hebr.* 11. *diff.* 27. vt mirum ſit Suarez oppoſitum dixiſſe. Imò ex eo quòd perpetuò ſe aliqui Deo in Nazaræorum Ordinem obtuliſſent, colligi poteſt id ex voto feciſſe: vt enim habet S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 186. *art.* 6. *ad* 2. *Non aliter homo poteſt totam vitam ſuam Deo exhibere, niſi per voti obligationem.* Erat ergo votum

De Nazaræis.

tum Caſtitatis in Lege veteri ante Deiparæ Sanctiſſimæ æuum.

22 Ad quartum dicimus, quemadmodum ad ſpecialem dignitatem Legis Euangelicæ non ſpectat, quòd ante ipſam non fuerint in Lege veteri vera Sacramenta, vera ſacrificia, cerimoniæ, veruſque cultus Dei quoad eſſentiam & ſubſtantiam ipſorum, ſed ſolùm quòd ante illam non fuerint perfecta, & conſummata; multo minus ad eamdem Euangelicæ Legis dignitatem ſpectabit, quòd ante ipſam non fuerit aliquale exercitium votorum, etiam caſtitatis, aliqualiſque Religionis inſtar ſtatus, proportionatè quidem ad veteris Legis imperfectionem, ac imbecillitatem, vt dictum eſt, ſed ſolùm quòd ea omnia non fuerint nedum perfecta, & conſummata, ſed neque ijs priuilegijs ornata, quibus decorantur in Lege Euangelica. Imò potiùs videtur colligi contrarium ab æqualitate, vt dicitur, proportionis. Cùm enim illa Lex imperfecta fuerit, & veluti inchoatio Euangelicæ, videtur etiam neceſſariò poſtulaſſe modum aliquem imperfectum, & inchoatum Religionis, perficiendum & decorandum in Lege Euangelica. Et ſanè nulla aſſignabilis eſt ratio, quare in hominibus perfectis illius ſtatus fuerint excellentiſſima & perfectiſſima dona, & chariſmata prophetiæ, miraculorum, martyrij & ſimilium, non autem aliqualis Religionis etiam imperfectæ, aut quare hoc ſolum reſeruatum eſt Legi Euangelicæ, & non alia (præſertim cum Martyrem eſſe perfectius quid videatur, quàm Religioſum eſſe, iuxta illud: *Maiorem charitatem nemo habet, vt animam ſuam ponat, &c.*) Pro quo audiendus celebris Doctor Bartholomæus Medina 1.2. *q.*108. *ar.*4. §. *vt tamen*, vbi poſt aliqua de imperfectione veteris Legis dicta ſubiungit: *Sed ex hoc non inferat Theologus, quod viri iuſti & Sancti in antiquæ legis ſtatu non haberent ex inſtinctu Spiritus Sancti conſilia à Deo tum virginitatis, tum obedientiæ, atque etiam paupertatis, quæ & animo lubenti, & forti amplectebantur.* Et poſt pauca: *Sed pro temporis ratione non omnino conſummata, atque abſoluta.* Quo noſtra ſententia ſatis expreſſa videtur. Vota ergo virginitatis, caſtitatis, ſeu Religionis, & ſtatus Religioſus, ſeu Monaſticus, quæ Eliæ Inſtituto concedimus, proportionata ſanè fuerunt infantiæ Legis veteris, ac proinde, vt ſæpiùs inculcauimus maioris claritatis gratia, imperfecta, & inchoata, perfectibilia, & conſummanda per Chriſtum, & ipſius diſcipulos tempore Legis gratiæ. (quæ vocatur propterea *ad Galat.* 4. *v.*4. *plenitudo temporis*) Tum doctrina, & exemplo ipſius Chriſti, & diſcipulorum; tum quia tunc, & non priùs potuerunt eſſe cum ea ſolemnitate, quæ modò viget in Eccleſia, & quæ ab Apoſtolis cœpit, vt habet S.Tho. 2.2. *q.*88. *ar.*7. & cum tradi-

Solutio quarti

traditione ſub poteſtate Superioris habentis iuriſdictionem ſpiritualem clauium in ſubditos,quæ non fuit in Lege veteri, tum quia tunc non haberent eas prærogatiuas, & excellentias, quas modò habent, quales ſunt quòd per profeſſionem Religioſam Baptiſmi inſtar remittatur tota pœna temporalis, item quòd diſſoluatur matrimonium ratum præcedens, & irritetur matrimonium futurum, cum alijs ipſius priuilegijs; de quibus *to.1. ſummæ quæſt. Regular. cap. 3.* diximus. Denique, propter copioſiorem numerum ſectatorum Inſtituti Religioſi, cùm in Lege noua illud plurimi amplexati fuerint; in Lege autem veteri non niſi pauci. De hoc igitur ſtatu Religioſo perfecto,& conſummato intelligendi ſunt Patres, & Doctores, qui dicunt Chriſtum ad illud primò homines inuitaſſe, & Apoſtolos fuiſſe primos Religioſos, ſicut etiam dicuntur communiter Chriſtus, & Apoſtoli fundamenta fuiſſe Eccleſiæ, cùm tamen certum ſit Eccleſiam fuiſſe ante illos, etſi non cum ea perfectione ac excellentia, quam ab ipſis accepit. Quòd ita eſſe dicendum confirmatur vlteriùs ex alijs Patribus, ſeu Doctoribus, qui affirmant tempore Chriſti pullulaſſe, ſeu reuixiſſe, vel renouatum, aut innouatum fuiſſe Monaſticum Ordinem: hi enim clarè ſupponunt ante ipſum Chriſtum, tempore videlicet Prophetarum Eliæ, & Eliſæi extitiſſe ipſius aliqualia primordia; & à Chriſto & Apoſtolis poſtea perfectionem, decorem, & complementum habuiſſe. Etenim renouare, aut innouare eſt *priſtinum ſtatum reſtaurare*, iuxta *l. Prætor ait. ff. de reuis*. & Pereiram *de renouat emphyteut. q.1. in princip.* Hi ſunt D. Bernardus, vel auctor nomine ipſius inſignis *in Epiſt. ad fratres de Monte Dei*, vbi loquens de Monachorum Religione inquit, quòd fuerit tẽpore *Prophetarum demonſtrata*, & in Lege gratiæ *inſtaurata & innouata*. S.Antoninus *in ſumma 3. p. tit. 16. §.4.* De monachis enim Cœnobiticis loquens, de quibus dicit: *Videntur exorti ſub Eliſæo*. ſubiungit, *fuerunt renouati à Chriſto*. S.Odilo in vita S. Maioli, quæ extat *in Bibliotheca Cluniacenſi*, & apud Lipomanum hæc dicens: *Cœpit Monaſticus Ordo pullulare, ſeu (vt melius dicamus) reuiuiſcere, quem à B. Elia, & Ioanne Baptiſta nouimus proceſſiſſe*. Accedit egregius Doctor Thomas Vvaldenſis, qui *in doctrinali fidei to.1. l.3. ar.1. c.6.* inquit: *Quia Legi Chriſti perfectæ nihil deeſſe potuit, quoniam perfectionem contulit in quocunque ſtatu, ſtatum etiam Monachorum, & Religionem perfectorum approbare decreuit in principio naſcentis Eccleſiæ*. vbi expendendum verbum *approbare*, quod denotat rem antiquam confirmare, vel corroborare. Vnde inferiùs propterea dicit acutè ſatis, quòd *veterana Patrum Religio, tam*

An monaſticus Ordo tepore Chriſti.

Recha-

Rechabitarum, quàm Prophetarum ſolis tabernaculis colebant ſolitudinem in ſignum peregrinationis ſuæ, & Inſtitutionis nondum formatæ. Quibus clarè denotat Religionem Prophetarum ante Chriſtum fuiſſe aliqualiter inſtitutam, ſed non formatam, ſeu perfectam niſi à Chriſto. Sic etiam Raimundus Faigier *in to. 14. Tract. Doctor. de Religioſis fol.* 104. loquens de Cœnobitis: *Renouati* (inquit) *fuerunt à Chriſto in diſcipulis, Matth. 5:* & Nicolaus Boherius *to. 3. tract. Doctor. par. 2.* de eiſdem etiam Monachis Cœnobitis inquiens: *Fuerunt renouati à Chriſto, qui habuit diſcipulos pariter habitantes, &c.* Item Salianus *ſub ann. 3139. n. 13.* concionem referens Eliæ, qua ante ſui tranſlationem diſcipulis valedicebat ſic dicit: *Flagitetis Meſsiam mundi reparatorem, exterminatorem, atque expiatorem peccati, perfectioris, ſanctiorisque vitæ, quam quoquo modo inceptamus, auctorem.* Clariùs *n. 14.* ſic: *Ille eſt filius Dauid, filius Abraham, à quo noua fient omnia; à quo ſtudium voluntariæ paupertatis, illibata continentiæ, & obedientiæ ſponte ſuſceptæ mirabilia accipiet incrementa.* Hoc etiam ſenſu VValdenſis idem relatus dicto *lib. 3. ar. 1. c. 10.* ait Religionem profeſſam à Prophetis, continuatam fuiſſe ab Apoſtolis. eius porrò verba inferiùs *n. 24.* referemus.

23 Ex quo fermè ad quintum. Quemadmodum enim obedientia Iſaac, caſtitas Ioſeph, patientia Iob, & aliæ virtutes in antiquis Patribus repertæ, quamuis veram rationem, & eſſentialem virtutum participauerint, figura tamen fuerunt ſimilium virtutum, quæ in Chriſto Domino erant, ob eminentiam & maiorem perfectionem, quæ in ipſo effulſerunt. Sic pariter quamuis ratio Religioſi veluti ſtatus in veteri Lege vtcunque reperta illius primordialem, quaſi quidditatem induerit, figura tamen poteſt dici Religionis, ſeu Monachiſmi Legis Euangelicæ ob prærogatiuas, & excellentias aſſignatas, quaſque ex Chriſti, & Apoſtolorum inſtitutione, & exemplo participat, vt dictum eſt. Propter quam etiam cauſam tota ipſa Lex vetus, Sacramenta & Sacrificia ipſius dici poſſunt figura Legis nouæ Sacramentorum, & Sacrificij illius, quantumuis illa rationem, & eſſentiam talium participauerint, etſi imperfectè, quia gratiam non continebant, vt docet S. Tho. 1. 2. *quæſt. 98. ar. 1. & quæſt. 99. art. 2.* Quinti ſolutio.

24 Vltimum præterea ſolùm probat tempore Legis naturæ fuiſſe ſtatum Religioſum, quaſi à longè adumbratum, quia tunc cœperunt homines ad Dei cultum exercendum congregari (eſto quòd Baſilius Legionenſis *lib. 7. de Matrimon. c. 5. n. 22.* fateatur cum multis in Lege naturæ potuiſſe eſſe Religionis ſtatum) & tempore Sa- Vltimi ſolutio.

Digitized by Google

muelis clariùs delineatum, quia tunc fuerunt ab eo inſtituta Collegia, vel Cœnobia ipſorum, quia tamen tempore Eliæ vltra hoc, quod eſt in Carmelo, & alijs locis congregari, obedientiam præterea, paupertatem, & caſtitatem perpetuam ex aliquali voto obſeruare cœperunt. Ideo aſſerimus ſtatum veluti Religioſum, ſeu Monachiſmum tunc *quoquo modo*, vt Salianus *num.* 22. relatus dixit incepiſſe, licet poſtea tempore Chriſti *mirabilia incrementa*, conſummationem, & perfectionem acceperit, vt ex eodem Saliano dictum eſt. Quare, vt paucis verbis rem totam ſpectantem ad Religioſi ſtatus Inſtitutionem explicemus, dicere poſſumus, quòd Enos illum *adumbrauit*, Samuel *delineauit*, Elias qualitercunque *inchoauit*, Chriſtus *conſummauit*. Quod & Cardinalis Bellarminus *to.* 2. *lib.* 2. *c.* 5. §. *nos ergo*; eiſdem fermè verbis ſic expreſſit: *Dicimus itaque primùm vitam Religioſam adeo eſſe antiquam, vt quædam eius adumbratio fuerit in Lege naturæ ante diluuium, maior quædam expreſſio in Lege Moyſis, perfectio autem Apoſtolorum tempore.* Ergo expreſſio maior Religionis, etſi non perfectio, Eliæ tempore potuit eſſe, etiam ex mente Bellarmini eminentiſſimi Cardinalis, & eximij Doctoris.

Elias Propagator, & reformator.

25 Meritò proinde Eliam noſtrum Ordinis Prophetici propagatorem, & veluti reformatorem appellare poſſumus, quippe illum, quem Samuel primus in Cœnobialem erexerat, in Religionem vtcunque per trium votorum aliqualem modo expoſito obſeruantiam ipſe poſtea inſtituit, exemplo, & doctrina decorauit, ac nouis alumnis, & diſcipulis multiplicare, & amplificare ſtuduit. Quod luculenter ſapientiſſimus auctor Thomas Vvaldenſis *in doctrinali fidei to.* 1. *l.* 3. *c.* 4. ſic expreſſit: *Iſti tamen Monachi, ſeu filij Prophetarum à tempore Samuelis non ceſſabant vſque ad aduentum Eliæ Thesbitæ. In cuius temporibus inuadente Achab omnem populum ad cultum Idolorum, penè perijt tota Religio Prophetarum.* Et paucis interiectis, qualiter eos multiplicare ſtuduerit, ſic proſequitur: *Zelans multiplicare Religionem Prophetarum Sanctorum, ſolicitè huic rei operam dedit, Eliſæum primum inſtituens, & pallio ſuo induens, & demum alios poſt eum magno numero prouidens ab intento, vt ſanctæ Religionis ſucceſſio ſemper ſtaret, ſecundum quod ſapiens Eliam alloquens dicit &c.* Item inferiùs loquens de eiſdem veteris Teſtamenti Religionis Profeſſoribus inquit: *Qui quamuis ab antiquo* (intellige Samuelis) *tempore fuerint inſtituti, numquam tamen fuerunt vſque ad Eliam publicè & regulariter congregati.* Quod & proſequitur Ægidius Camartus *de rebus Eliæ c.* 6. *ſect.* 8. poſtquam enim dixit plures in veteri Lege virginitatem coluiſſe, *at Elias* (inquit) *id habet præeminentiæ ſupra illos,*

Digitized by Google

los, quòd non ſolùm virginitatem excoluit, ſed & præterea auctor fuit, cur plurimi diſcipulorum ei penitùs ſe addixerint. Et infra, etſi affirmet tempore Samuelis plura Collegia Prophetarum extitiſſe, tamen inquit *Eliam omnium Monachorum parentem fuiſſe, qui tria eſſentialia Religionis vota primus ipſe opere adimplerit.* Meritò proinde id ſequuntur hiſtorici noſtri, & inter eos Ioannes Palæonydorus *l. 1. c. 1.* ac Didacus Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 1. c. 7.* affirmans Eliam reformaſſe Samuelis Ordinem, trium votorum eſſentialium Religionis in eum introducens obſeruantiam, modo videlicet à nobis crebriùs inculcato.

26 Meritò etiam eundem Eliam ipſius Ordinis Prophetici, prout reformati, & in ſtatum Religionis inſtar inſtituti, Caput, Principem & Anteſignanum appellare poſſumus. Quod præterquam ex dictis in ſuperioribus, dum oſtendimus ipſum primum omnium hominum tria puncta Religionis obſeruaſſe, & diſcipulis obſeruanda oſtendiſſe, iuxta infirmæ Legis capacitatem; & ex dicendis capitibus ſequentibus deducetur; vlterius confirmatur ex illo Eccleſiaſtic. 48. v. 8. de Elia: *Prophetas facis ſucceſſores poſt te.* Huius namque loci expoſitio, alijs non contemptis, ea eſſe videtur, vt Prophetæ dicantur Eliæ ſucceſſores, quia Prophetalis, ſeu Prophetarum Ordo ab ipſo ad ſimilitudinem Religionis inchoatus, & inceptus eſt. Ita enim illum exponere videntur Ioannes Ieroſolymitanus *in lib. de Inſtit. Monachor. c. 10.* Tho. VValdenſis *in doctrinal. fidei l. 3. ar. 1. c. 4.* Carthagena *to. 4. homil. homil. pro Carmel.* Salianus *ſub ann. 3124. n. 10.* Ægidius Camartus *in lib. de geſtis Eliæ cap. 6. ſect. 6.* & alij tum de noſtris, tum de exteris auctoribus. Addit idem Camartus, quòd *nullus Prophetarum Societates inſtituit, qui non tantùm ipſius diſcipuli fierent, ſed & qui doctrina, vita ſanctimonia, miraculis, ſpiritu prophetico longa ſucceſsionis ſerie Iſraëlitas erudirent.* Quo non ſolum id, quod in præſenti intendimus, ſed & quod in Operis diſcurſu dicemus de Rechabitis, Eſſenis, Aſſidæis, & alijs, quòd Eliæ ſoboles fuerint, mirificè roboratur. Alij etiam nec incongruè idem probant ex illo 3. *Reg. 19. verſ. 16.* ſcilicet: *Eliſæum autem filium Saphat, qui eſt de Abelmeula, vnges Prophetam pro te.* Illud enim *Pro te* denotat ſucceſſionem quandam inter Eliam & Eliſæum, & cum illa non poſſit in alio intelligi, niſi in principatu Ordinis Prophetici, clarè elicitur eundem Eliam Principem & Caput Prophetici Ordinis modo dicto nuncupari debere. Hinc Chryſoſtomus *homil. 18. ad Rom.* ipſum vocat *Prophetarum caput.* Ambr. *lib. de Viduis* eum comparat Gabrieli Archangelo, quia ſunt (inquit) *ex Angelorum & Prophetarum*

Elias caput Ordinis Prophetici.

numero præſtantiſsimi, Abulenſis etiam in *cap.17. Matth. q.51.* eum ſimiliter appellat *Prophetarum Principem*. In vita etiam antiquiſſimi Patris S. Patritij Hiberniæ Apoſtoli *c.19.* inuocaſſe dicitur in quadam neceſſitate *Eliam Principem Prophetarum*, Theodoretus *q.49. in 3. Reg.17.* eum compellat *ſummum Prophetarum*. De quo alia in diſcurſu Operis, & apud Franciſcum de S. Maria *in hiſtoria Prophetica Hiſpan. l.2. c.16.*

Thomas Vvaldenſis.

27 Libet tamen pro eorum, quæ ſcripſimus, corona, & maiori dicendorum luce, quæ egregius auctor Thomas Vvaldenſis *to.1. doctrinalis fidei lib.3. ar.1. c.10.* dixit hîc apponere. Ex eis namque habetur, iuxta dicta in ſuperioribus vnam, & eandem Religionem fuiſſe in Lege naturæ adumbratam, in Lege ſcripta ſub Prophetis quoquo modo inceptam, & profeſſam; & in Lege gratiæ ſub Chriſto ab Apoſtolis omnino perfectam, & continuatam, ac poſtea iuxta dicenda, tum *cap. ſequenti*, tum in ſecundo & tertio Tomo latiùs propagatam, & multiplicatam, eſto in ritibus, & cerimonijs prorſus videatur diſſimilis, ac diuerſa. *Et quamuis*, inquit, *iſti Religioſi peculiares, quos induxi à primæuo tempore Legis gratiæ vſque ad tempora noſtra nobis in omni ſubſtantiali profeſsione ſunt conformes: prædictis tamē Sanctis Patribus de tempore Legis naturæ & Moſaicæ in multis videntur eſſe diſsimiles: eo quòd quidam paupertatem iſtam tenentes vxoribus vtebantur; quidam vxoribus vtentes, & paupertatem tenentes, & degentes ſub obedientia vino abrenunciabant, & domibus, quod nos omittimus: & cæteri omiſerunt, & cætera talia, quæ nec tunc ſine cauſa fiebant, nec iam ſine cauſa dimittimus, nihil ad nos, quantum ad præſens ſpectat. Quia peſsimè valet ratio: Peculiariter Religioſi primis temporibus vinum non bibebant, nec domos habitabant, moderni tamen vinum bibunt, & domos inhabitant, ergo moderni non ſunt Religioſi, vel illi non erant. Item nec hæc valet ratio: Chriſtus vt Religionis ſuæ ſuſtinuit mortem Crucis; moderni vulgares hoc non faciunt vt Religionis ſuæ, ergo vel ipſi non ſunt de Religione Chriſti, vel Chriſtus de Religione non erat. Ideo dicendum eſt, quòd ritus variant Religionem particularem, ſed non communem. Nam Auguſtinus 15. de Ciuit. & Euſebius primo Eccleſiaſticæ hiſtoriæ cap.2. probant Religionem Eccleſiæ Chriſti incepiſſe ab Abel, & ſic deſcendiſſe per Patres, & tunc alijs ritibus vtebantur Patres veteres, & alijs vtimur nos. Sicut ergo variatis ritibus Religionis Chriſti communis per varias mundi ætates eadem non minus manſit in ſubſtantia: ſic variatis ritibus Religionis peculiaris, Religio eadem manet in ſubſtantia. Sed hoc ergo ſatis eſt, probaſſe ſcilicet à primæuo tempore fuiſſe Religionem quandam peculiarem ſegregatam à vulgo, ſi-*

Religioſi legis nouæ ſimiliores.

go, ſicut arctioris Profeſsionis, ita longè meriti altioris, laudatam à Deo, probatam à ſancto vulgo, exercitatam à Sanctiſsimis Patribus, profeſſam à Prophetis, continuatam ab Apoſtolis, inſtitutam ſub Euangeliſtis: ex cuius fonte demum riui Religionis eiuſdem inundabant alluuione ſinceriſsima per tres Orbis partes Aſiam, Europam & Africam, ſanctiſsimis atteſtantibus ſine omni chronographo doctoribus ſupradictis. Hæc ille. Inter quæ præter alia notatu digna, illud non prætermittendum, quòd eam Religionem, quam *profeſſam à Prophetis* dicit, vocat etiam *continuatam ab Apoſtolis*, & *inſtitutam ſub Euangeliſtis*. ex quo magis id, quod diximus *n.* 22. elucidatur.

28 Pro illuſtriori tandem coronide, ſeu eorum quæ diximus, maiori robore Decretum S. Inquiſitionis Hiſpan. editum Matriti 9. Decembris 1639. coram Illuſtriſſimo Archiepiſcopo Inquiſitore Generali, alijſque Iudicibus in ſupremo illo Senatu Fidei cenſoribus, ſubſcribente Sebaſtiano de Huerta eiuſdem Tribunalis à ſecretis hîc adiungimus. In eo enim poſt magnam grauiſſimorum Theologorum conſultationem, & re maturiſſimè in iudicio contradictorio examinata ſequentes propoſitiones approbantur. Prima, *que en la Ley eſcrita huuò voto de caſtidad y virginidad perpetua.* Secunda, *que en la Ley eſcrita huuò voto de obediencia perpetua.* Tertia, *que en la Ley eſtrita huuò voto de pobreza voluntaria.* Quarta, *que en la Ley eſcrita huuò verdadero Monachato y Religion.* Additur tamen in eodem Decreto, prædictas propoſitiones ita declarari debere, vt ſcilicet denotetur non fuiſſe Monachatum in Lege ſcripta cum ea ſolemnitate, perfectione, & poteſtate clauium, prout in Lege gratiæ; quod nos intendimus. Quin etiam ad maiorem cautelam, & vt ſcrupulis quorundam vtcumque morem geramus, addidimus hunc veteris Legis Monachatum, illiuſque vota talia ſolùm fuiſſe, qualia illius Legis imperfectio poſtulabat, & veluti ad formam Monachiſmi ſeu votorum Euangelicæ Legis. S. Inquiſitionis Hiſpan. decretum.

Eliam, Eliſæum, ac filios Prophetarum Monachos, & Monachorum Principes appellandos. Cap. V.

1 QVAMVIS ex dictis perſpicuè oſtenſum videatur id, quod pro titulo Capiti præſenti præfiximus, clariùs tamen ex Patrum, & Doctorum id aſſerentium conſtanti aſſenſu, & veluti traditione innoteſcet; alij enim ipſum, vel ipſos Monachos, ſeu Monachorum Principes appellant; alij verò eos, qui tales fuerunt, Eliam æmu- Patrum teſtimonia.

 latos

latos fuiſſe deſcribunt: quorum propterea teſtimonia à vetuſtioribus incipiendo in medium producere operæ pretium erit. Et ante ipſos, vel ob Orientalis Eccleſiæ reuerentiam, quæ ex Martyrologio Ægyptio Arabicè conſcripto Abraham Ecchelenſis Maronita è Libano Philoſophiæ, & S. Theologiæ Profeſſor, ac in Almo Vrbis Gymnaſio linguarum Orientalium publicus Lector mihi amicè tradidit, hæc ſunt ad intentum congrua: *Sexta die menſis Tubæ translatus eſt Elias Propheta &c. Hic Elias Propheta fuit primus in veteri Lege, qui deſerta incoluit, & Monaſticam in montibus egit vitam.*

Dorotheus. 2 Audiantur iam Patres; ex quibus primus eſt Dorotheus auctor Synopſis Prophetarum, quæ extat *tom. 7. Biblioth. Sanctorum Patrum*, editionis Pariſienſis, qui Eliæ elogium ita auſpicatur: *Hic primus ex hominibus eſt, qui hominibus curſum ad Cælum ſubmonſtrauit; primus ex hominibus vnam Angelorum, & hominum vitam oſtendit.* Quæ verba Eliæ Monaſticæ ſeu Religioſæ vitæ principatum attribuere, eumque primum illius auctorem facere clarum eſt. Hoc enim vnico modo Eliam primum eſſe, qui curſum ad Cælum hominibus ſubmonſtrauerit, poteſt intelligi; cùm conſtet ante ipſum plures ſanctè, ſed non ad vitæ Monaſticæ normam vixiſſe. Vnde, & aptè ſubditur, primum eum *vnam*, & eandem *Angelorum & hominum vitam* oſtendiſſe: nam reuera Monaſtica vita Angelica vita eſt, vt communiter tradunt Sancti Patres, apud quos inuenias quoque Monaſteria Cælorum, Monachos verò Angelorum terreſtrium nominibus nuncupatos. Controuertitur inter Doctores, quis iſte Dorotheus fuerit, alijs Græcum, alijs Latinum, alijs Epiſcopum, alijs Presbyterum, alijs verò Martyrem, alijs denique ſuppoſititium Auctorem eum exiſtimantibus, de quo doctè noſter Thomas Aquinas *in diſceptat. hiſtor. Theologic. de Patriarchatu Eliæ par. 3. ſect. 4.* Nos autem ab his omnibus abſtinentes auctorem illius libri Dorotheum appellamus, quiſquis ille & qualis auctoritatis fuerit, & primo loco referimus, quia creditur ab aliquibus Diocletiani Imperatoris temporibus vixiſſe.

Macarius Abbas. 3 Pari dubio Macarium Abbatem cum alijs recenſemus, Macarium illum Ægyptium ſeniorem dictum autumantes. De quo, vel ſi placet, de alio iuniore hæc verba *ex ſerm. ad Monachos*, qui incipit: *Fratres chariſsimi*, refert Palæonydorus *lib. 1. c. vlt in fine.* & quem etiam refert Suarez *to. 3. de Relig. lib. 3. c. 1. nu. 1. Eliam & Eliſeum, ac filios Prophetarum, quos conſtat veraciter veteris Teſtamenti Monachos, imitari curate. Meliùs eſt enim cum Elia Carmelum, & cum Eliſæo, ac filijs Prophetarum Iordanis ripas frequentare, quàm cum*

quibuſ-

quibuſdam Iſraëliticis Bethel, Samariam, & Berſabea ciuitates inhabitare. Meliùs eſt cum Elia in deſerto ſub iunipero ſubcinericium panem accipere, & vas aquæ, quàm poſt Monachi profeſsionem delitias deſiderare carnales. Veniamus ergo ad Monachum noui Teſtamenti, Ioannem ſcilicet Baptiſtam, qui propter ſanctitatem, & munditiam à Domino vocatus eſt Angelus. Hic ab Angelo in ſpiritu, & virtute Eliæ Dominum præcurſurus prædicatur, & ab ipſo Domino de eo dicitur: Si vultis ſcire, Ioannes ipſe eſt Elias. Quorum exempla fratres chariſsimi in Ordine Monaſtico, quem ſectari cœpiſtis, debetis ſolicitè curare, vt ab eorum recto tramite, id eſt, Monaſtica vita nullatenus recedatis. Hos ſequuti ſunt Paulus, & Antonius, & multi huius propoſiti ſectatores, qui idcirco laudibus extolluntur, quia à cœpto Ordine nullatenus leguntur deuiaſſe. Hæc ille.

4 Præterea ex S. Athanaſio Eccleſiæ lucidiſſimo iubare *in vita S. Antonij Abbatis* habetur, eundem Antonium Monachorum eximium Eliæ Inſtituti imitatorem fuiſſe. *Igitur* (inquit Athanaſius) *Sanctus Antonius ſecum reputans oportere Dei famulum ex Inſtituto magni Eliæ exemplum capere, & ad illud ſpeculum vitam ſuam debere componere, ad ſepulchra non longè à villa conſtituta ſeceſsit, vni de cognitis mandans, vt ſtatutis diebus ſibi alimenta deferret.* Idem habetur ex auctore vitæ S. Pachomij, vbi ſic: *Erat per id tempus B. Antonij vita cunctis ad imitandum præclarè propoſita, qui magni Eliæ, atque Eliſæi nec non & Sancti Ioannis Baptiſtæ æmulator exiſtens, ſecreta interioris eremi ſtudio ſectatus eſt ſingulari, vitamque cæleſtium in terris geſsit amore virtutis, cui ſanctus Athanaſius Alexandrinæ ciuitatis Antiſtes proprio ſtylo teſtimonium præbuit.* S. Athanaſius.

5 De Sancto Honuphrio, de quo in Martyrologio Romano & Menologio Græcorum 11. die Iunij agitur, extat luculentiſſimum teſtimonium in vita ipſius per Paphnutium deſcripta, in libro cui titulus: *Vitas Patrum*, repoſita: eo namq; teſtimonio non ipſum ſolùm, ſed & omnes Monachos illius æui, Eliam vt ipſorum Principem agnouiſſe deducitur. Sic enim loquitur ipſe Honuphrius: *Profectò vitam Beati Patris noſtri Eliæ venerabiles fratres meos audiui frequenter laudare, qui ſe in eremo in tanta abſtinentia, & oratione ſtuduit affligere, vt maximam virtutem à Domino meruiſſet accipere, & igneo curru tranſuectus Spiritus ſancti dona, quæ habuerat, diſcipulo impertiri, ac adhuc longæuus ſenio mortis pœnam non videre.* Subiungit: *Inſuper ad exemplum Beatum Ioannem Baptiſtam protulerunt.* Conſonat & Menologium Græcorum ſic dicens: *Sancti Patris noſtri Honuphrij, qui cùm eſſet in Cœnobio in vrbe Hermopoli Thebarum, & audiret de Elia Propheta, & Ioannis præcurſoris vita, egreſ-* S. Honuphrius.

ſus è

Google

ſus è Cænobio, habitauit eremum annos ſexaginta hominem omnino non videns.

S. Baſilius. 6 Ex Sancto Baſilio *hom.* 48. quæ eſt *de Gordio milite* idem etiam deducitur. Dicit enim hunc Gordium abiecto militiæ baltheo, relictiſque honoribus, & cunctis, quæ habebat, *Eliæ Prophetæ exemplum ſecutum fuiſſe, eremiticam vitam ſectando.*

S. Ephrem. 7 Item ex S. Ephremo Syro *Paræneſ.* 1. vbi ſic: *Donum optimum Monachi eſt virginitas curru ipſum ad Cælum cum Elia vehens.* E paulo infra: *Ioannes Baptiſta tibi exemplo ſit, Monache, capillis cameli amictus, vt Elias de ſua pelle cooperiens caprina in Cælum introducat.* Item *in conſilio de vita ſpirituali cap.* 90. Monachum ſic monet: *Noli ſplendido veſtium ornatu gloriari, memor quomodo ouinis pellibus indutus fuerit Elias, quali item Ioannes Baptiſta veſtimento vſus ſit, ne obliuiſcaris.*

Gregor. Nyſſenus. 8 Ad hæc S. Gregor. Nyſſenus Baſilij frater veritatem hanc de principatu Eliæ in Monachos, & eremitas ſæpius ſcriptis conſignauit. Primò enim *in orat.* 7. *cap.* 4. *Cantic. Cantic.* circa illa verba: *Capilli tui ſicut greges caprarum, quæ aſcenderunt de monte Galaad*, ſic ſcribit: *Fortaſsis & Elias aliquid nobis ad hanc caprarum conſiderationem conferet, qui longo tempore verſatus in Monte Galaad inſignia vitæ continentis exempla præbuit, forma ſqualidus, capillis hirſutus, pro veſte molli pelle capræ tectus. Itaque omnes quotquot ad exempla Vatis illius vitam ſuam inſtituunt, ornamentum Eccleſiæ fiunt gregatim (qui philoſophandi mos hoc tempore in vſu cœpit) virtutem in conuerſatione mutua colentes.* Item *orat.* 15. *& vltima in Cantic. Cantic.* ſic dicens: *Talis erat Elias ille, qui de Galaad ſideris inſtar exortus eſt in horrido, ſqualidoque corpore, caprinis pellibus tectus, ad omnes Tyranni minas numquam non interritus. Quicunque igitur ad imitationem generoſi in hoc Vate animi ſeipſos ſupra mundum hunc vniuerſum attollunt egentes, preſsi; afflicti in montibus, antris, cauernis terræ, quibus denique mundus non eſt dignus; hi verò gregatim circa vniuerſi huius caput conſpecti, Eccleſiæ gloria fiunt ad cæleſtem gratiam vnà cum illo Galaadita conſcendentes.* Præterea in *Oratione*, qua fratris ſui Baſilij laudes commendat, ſic habet ad intentum: *An etiam audebimus ad ſublimem Eliam ſermone aſcendere, & oſtendere noſtrum Doctorem ſua vita inſtituto illius gratiæ aſsimilari?*

Gregorius Nazianzenus 9 Accedit & Sanctus Gregorius Nazianzenus Baſilio, & Nyſſeno coæuus. Hic *in orat.* 11. *aduerſus Arrianos*, qui ei exprobrabant paupertatem, & peregrinitatem, ſic ait: *Etiam Carmelus Eliæ me fallebat, qui currum igneum accepit, & Eliſæi melote, quæ plus potuit,*

quàm

quàm ferum fila, & vt coactum in veſtem aurum. Fallebat Ioannis ſolitudo, quæ virum illum in fœminarum natis maximum habebat vnà cum cibo illo, cingulo, & veſte. Notat ibi Elias Cretenſis Nazianzeni ſcholiaſtes hæc ab eo dicta eſſe *ſingulari cum ironia*, hoc eſt, quia ipſi paupertatem, & ſolitudinem Arriani exprobrabant, obiecit ipſe paupertatem Eliæ, & Eliſæi, quam æmulabatur, & Ioannis ſolitudinem, quam diligebat. Vnde conſequenter *Orat.* 19. ſic dixit: *Carmelum Eliæ conſiderabam, & Ioannis ſolitudinem, hominumque talem commentandi rationem ſequentium vitam vltra mundanam, ac res præſentes pro tempeſtate ducens, rupem quandam, præruptumue locum, aut murum quendam, vbi me tegerem.* Quo eremiticæ vitæ auctores Eliam & Ioannem exiſtimare videtur. Maximè notetur, quòd *in Orat. de laudib. S. Baſilij* Eliam, & Ioannem *Summos Philoſophos* vocat. Philoſophi namque nomen Monachum deſignat iuxta Patrum phraſim, de qua inferiùs.

10 Clariùs loquuntur alij Patres, & inter eos Ioannes Ieroſolymitanus Patriarcha dicto libro de *Inſtit. Monachor. cap.* 2. ſic ſcribens: *Hic Propheta Dei Elias Monachorum Princeps primus extitit, à quo ſancta eorum primæua Inſtitutio ſumpſit exordium. Ipſe enim obtentu contemplationis diuinæ, & deſiderio ſublimioris profectus, longè & ab vrbibus recedens, & ſeipſum cunctis terrenis, ac mundanis exuens, Religioſam, & Prophetalem vitam eremiticã primus hominum à propoſito ducere cœpit, quam, ſancto dictante, & mandante Spiritu, inchoauit, & inſtituit.* Inſuper *cap.* 10. ſic: *Denique Elias in Monaſtica vita eremitica, quam primus hominum à propoſito inchoauerat, ſucceſſores poſt ſe in perpetuum relinquere diſpoſuit.* Vbi illud *Eccleſiaſt.* 48. de Elia dictum, *& Prophetas facis ſucceſſores poſt te*, iuxta prædictum ſenſum, intelligit. Ioannes Ieroſolymitanus.

11 Nec minus clarè S. Hieronymus; ad Paulinum namque ſcribens cùm vnumquodque propoſitum ſuos Principes habere dixiſſet, idque varijs exemplis oſtendiſſet, ad Monachos poſt deueniens hæc ſubiunxit in *Epiſtola* ad ipſum: *Nos autem* (ſcilicet Monachi) *habeamus propoſiti noſtri Principes, Paulos, Antonios, Iulianos, Hilariones, Macarios; & vt ad Scripturarum auctoritatem redeam, noſter Princeps Elias, noſter Eliſæus, noſtri Duces filij Prophetarum, qui habitabant in agris, & ſolitudinibus, & faciebant ſibi tabernacula prope fluenta Iordanis.* Item *in epiſtola ad Ruſtic.* hæc: *Filij Prophetarum, quos Monachos in veteri Teſtamento legimus.* Hoc etiam ſenſu idem Hieronymus *in vita Pauli primi eremitæ vocati* introducit Antonium de Paulo loquentem ſic: *Vidi Eliam, vidi Ioannem in deſerto.* S. Hieronymus.

deſerto. Ad modum ſanè, quo videns Minoritam humilem, & pauperem dicere poſſet: *Video Franciſcum*, quia ſcilicet ex alumnis ipſius ſit, opere, & veritate.

S. Ambroſius. 12 Accedit Ambroſius eius ſeculi, & totius Eccleſiæ lumen *in epiſt. ad Vercellenſes*, qui poſtquam multa præclara de Elia dixit, poſtea de ipſo veluti Monachorum magiſtro, ipſiſque Monachis diſcipulis ſic loquitur: *Sed ſatis de magiſtro dictum puto, nunc diſcipulorum vitam perſequamur, quia in illam ſe laudem induerunt, hymnis dies, ac noctes perſonant; hæc nempe Angelorum militia eſt, ſemper eſſe in Dei laudibus, orationibus conciliare crebris atque exorare Dominum ſtudent, lectione, vel operibus continuis mentem occupant, ſeparati à cœtu mulierum ſibi inuicem præbent cuſtodiam; qualis hæc vita, in quâ nihil ſit quod timeas, & quod imiteris plurimum adeſt; ieiunij labor compenſatur mentis placiditate, leuatur vſu, ſuſtentatur otio, aut fallitur negotio, non oneratur mundi ſolicitudine, non occupatur alienis moleſtijs, non vrgetur vrbanis diſcurſibus.*

D. Auguſtinus. 13 Clarè etiam auctor ſermonum *ad fratres in eremo*, ſiue ſit D. Auguſtinus, vt plures exiſtimant, ſiue alius pius, doctus, & vetuſtus, vt alij autumant, eremitas *ſerm. 39.* ſic alloquens: *Pax vobis fratres, quoniam electi eſtis ante mundi conſtitutionem in hac vaſta ſolitudine, vt ſitis cum Elia, Paulo, Hilarione, Antonio, & Ioanne ſancti, & immaculati in conſpectu Dei, &c.*

Caſſianus. 14 Clariùs loquitur Caſſianus etiam eiuſdem ſeculi Pater *lib. 1. de Inſtit. c. 2.* ſic dicens: *Itaquè Monachum vt militem Chriſti in procinctu belli ſemper poſitum accinctis lumbis iugiter oportet incedere; hoc enim habitu etiam illos ambulaſſe, qui in veteri Teſtamento huius Profeſsionis fundauere primordia, Eliam ſcilicet & Eliſæum, diuinarum Scripturarum auctoritate demonſtratur.* Item *collat. 18. c. 6* de Anachoretis loquens, Anachoretas, id eſt, Seceſſores meritò nuncupari ait, eo quòd nequaquam contenti hac victoria, quæ inter homines occultas inſidias diaboli calcauerunt, aperto certamine, ac manifeſto conflictu dæmonibus congredi cupientes, vaſtos eremi receſſus penetrare non timeant ad imitationem Ioannis Baptiſtæ, qui in eremo tota permanſit ætate, Eliæ quoque & Eliſæi, atque illorum, de quibus Apoſtolus ita memorat: *Circuierunt in melotis, & in pellibus caprinis*, &c.

Paulinus. 15 Nec omittendus Paulinus Nolanus Antiſtes *in Epiſtola ad Sebaſtianum eremitam in quarto tomo Operum D. Hieronymi* ſic ſcribens: *Ipſe Dominus noſter donauit nobis, licet longo interuallo diſtantibus, appropinquare tibi in dilectione per odorem bonæ notitiæ, quam per fratrem in Do-*

in Domino chariſsimum Victorem accepimus, qui nobis, & opus propoſiti tui & ſecretum tabernaculi nuntiauit, quia veterum Sanctorum ſtrenuus æmulator ſuper torrentem tibi gratiſsimum, ſicut illi quondam filij Prophetarum Eliſæo duce ſuper Iordanem pacificam manſionem, & ſpiritualia caſtra poſuiſſes, & Diaconus tibi frater Benedictus Sarephtanæ illius Sunamitidis obſequio miniſtraret. Beatus ille, cui mandauit Dominus ſicut vni volatilium Cæli, vt te ſicut Eliam ad torrentem ſecreto ſedentem panibus pietatis paſceret.

16 Hiſtoria tripartita quæ Sozomeni, Socratis, & Theodoreti Auctorum eſt *lib.1. c.11.* clarè habet Monachiſmi, quem elegantiſſimam Philoſophiam appellat, auctores fuiſſe Eliam, & Ioannem Baptiſtam: *Huius itaque* (inquit) *elegantiſsimæ Philoſophiæ Princeps quidam fuit, vt quidam dicunt, Elias Propheta, & Baptiſta Ioannes.* Vide ſimiliter in Caſſiodoro in vita D. Antonij, & diſcipulorũ apud Lipomanum. Et animaduerte *Philoſophi*, & *Philoſophiæ* nomina apud Patres,& priſcos Doctores deſignare *Monachos*, & *Monaſticum ſtatum*, vt videre eſt in Philone *lib. de viri probi libert. & de vit. contemplat.* Ioſepho *in 2. de bello c.7. & 18. Antiquit. c.2.* Euſebio *in l.2. hiſt. c.17.* Nyſſeno *Orat.7. in c.4. Cantic.* Nazianzeno *in Orat. de laudib. Baſilij, & Orat.13.* Chryſoſtomo paſſim *in lib. contra vituperator. vit. monaſt.* Nilo *in lib. de monaſtic.* Photio *in Bibliothec.* dum loquitur de Eſſenis, Nicephoro *lib.2. hiſt. c.17.* & alijs paſſim. Tripartita

17 Adſtipulatur Sollius Sidonius Apollinaris antiquitate & doctrina celebris, qui Fauſtum Regenſem *carmine 16.* ſic compellat: Sidonius.

Seu te flammata ſyrtes, & inhoſpita Teſqua,
Seu cœno viridante Palus, ſeu nigra receſsit
Incultum mage ſaxa tenent, vbi ſole remoto
Concaua longæuas aſſeruant antra tenebras,
Seu te præruptis porrecta in rupibus alpis
Succinctos gelido libantem ceſpite ſomnos
Anachoreta tremit, qua quamquam frigora portet,
Conceptum Chriſti numquam domat illa calorem,
Qua nunc Elias, nunc te iubet ire Ioannes,
Nunc duo Macarij, nunc & Paphnutius heros,
Nunc Hor, nunc Ammon, nunc Sarmata, nunc Hilarion,
Nunc vocat in tunica nudus te Antonius illa,
Quam fecit palmæ folijs manus alma magiſtri.

18 Fauet etiam Antiochus Monachus Cœnobij lauræ alumnus, inter Bibliothecæ Patres relatus, qui *hom.89. de inopia* ſic inquit: Antiochus.

Facul-

Facultatum omnium poſſeſsio ablegata ſemel à quopiam, & excuſſa nihil obſcurè declarat ſinceram eſſe Monachi conuerſationem, qui nullum poſsidet peculium. Monachus aquila altiuola eſt, qui ſe exuit poſſeſsione facultatum, Eliæ comperitur eſſe imitator, & Ioannis. Item ex eorum qui dicunt: Ecce nos reliquimus omnia &c. Item *homil.* 112. *de renunciatione*, id eſt, Monachiſmo loquens: *Fac repræſentes Ioannem illum Chriſti præcurſorem verè Angelum Domini puritate vitæ.* Et poſt alia: *Quin Eliæ etiamnum, & Eliſæi atque aliorum, nec paucorum vitam nihil diſsimilem comperies, nimirum intemeratam, nec vlli peruiam reprehenſioni. Hos igitur ſi cupieris efficaciter æmulari, imitare ſeniores.*

S. Iſidorus. 19 Maximè adſtipulator extat S. Iſidorus Hiſpalenſis *lib.* 2. *de Offic. c.* 15. ſic loquens: *Vnde autem ad Monachos ſtudium defluxerit paupertatis? vel quis huius conuerſationis extiterit auctor, cuius iſti habitum imitantur? Quantum enim, inquam, pertinet ad auctoritatem veterum ſcripturarum, huius propoſiti Principes Elias, & diſcipulus eius Eliſæus fuerunt, ſiue alij Prophetæ, qui habitabant in ſolitudine, vrbibuſque relictis, faciebant ſibi caſulas prope fluenta Iordanis. Huius deinde propoſiti in Euangelio Ioannes auctor extitit, qui eremum ſolus incoluit, locuſta tantùm, & agreſti melle nutritus. Iam deinde progeniti ſunt conuerſationis huius nobiliſsimi Principes Paulus, Antonius, Hilarion, Macarius, cæterique fratres.* Idem de eremitis agens: *Secundum genus eſt eremitarum, qui procul ab hominibus recedentes deſerta loca, & ſolitudines vaſtas ſequi, atque habitare perhibentur, ad imitationem ſcilicet Eliæ, & Ioannis Baptiſtæ, qui eremi ſeceſſus penetrauerunt.*

Petrus Damianus. 20 Patrocinatur etiam Petrus Damianus Cardinalis *to.* 3. *Opuſculorum opuſc.* 15. *cap.* 2. de origine vitæ eremiticæ ſic loquens: *Huius vitæ normam, vt anteriora prætercam, Elias cœpit, Eliſæus verò aucto diſcipulorum Collegio dilatauit.* Et *lib.* 5. *Epiſtol. Epiſt.* 19. *ad Clericos, & Canonicos,* vbi ſic: *Certè noſtri, non veſtri Ordinis Moyſes, & Elias fuere, eremum qui incoluere, noſtri auctores greges Prophetarum, cum quibus reprobus Saul ſæpè cantauit.* Hæc ibi ſatis ad intentum:

Rupertus Abbas. 21 Præcipuus huius cauſæ patronus Abbas Rupertus eſt, qui *lib.* 3. *in Cantic.* 4. circa illa verba: *Capilli tui ſicut greges caprarum, qui aſcenderunt de monte Galaad.* ſic loquitur: *Qui greges caprarum vel quando greges caprarum apparuerunt de monte Galaad? Vtique greges rationales, greges caprarum rationalium tunc apparuerunt, quando cœperunt homines eiuſmodi eſſe, de qualibus Apoſtolus dicit: Circuierunt in melotis pellibus caprinis, &c. vſque & in cauernis terræ. Quando cœperunt eſſe homines eiuſmodi, vel vnde apparuerunt homines huiuſcemodi conuerſationis? Nimirum quando Iezabel interficiebat Prophetas Domini, tunc*

ni, tunc apparuerunt de monte Galaad, id eſt, de ciuitate eiuſdem nominis Galaad. Sic enim ſcriptum eſt: Et dixit Elias Thesbytes de habitatoribus Galaad ad Achab: Viuit Dominus Deus Iſraël, in cuius conſpectu ſto, ſi erit annis his ros & pluuia, niſi iuxta oris mei verba. Et factum eſt verbum Domini ad eum dicens: Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere, &c. Hæc dixit, & hæc fecit ille primus auctor, & Inſtitutor eorum, qui dicti ſunt filij Prophetarum, quos fuiſſe Monachos in veteri Teſtamento conſentit auctoritas Patrum venerabilium. Et rectè dicuntur apparuiſſe, quia iam dictus Inſtitutor illorum Elias ſic repentè illic introducitur, vt antea nuſquam Scriptura meminerit, quis, vel vnde fuerit progenitus. Nihil clariùs ad intentum vel deſiderari poteſt.

22 Nec prætermittendus D. Bernardus Clareuallenſis, ſiue alius eius ſpiritum reddens, pius, & doctus, qui fratres de Monte Dei *in epiſtola de vita ſolitaria* alloquens, vitamque Monaſticam & ſolitariam, quam per id temporis ab illis aſſumptam nouitatis inſimulabant, & arguebant aliqui, ab hac calumnia, & conuicio vindicans, ita ſcribit: *Hæc nouitas non eſt nouella vanitas, res enim eſt antiqua, hereditas Eccleſiæ Dei à tempore Prophetarum præmonſtrata, iamque noua gratiæ Sole exorto in Ioanne Baptiſta inſtauraea, & innouata, & ab ipſo Domino familiariſſimè celebrata, & ab eius diſcipulis ipſo præſente concupita: poſt paſſionem verò calente adhuc in fidelium cordibus effuſi ſanguinis recenti memoria, ſolitariam hanc vitam eligentibus, paupertatem hanc ſectantibus, & in ſpiritualibus exercitijs, & in contemplatione Dei pingue otiũ altero in alterum colentibus deſerta repleta ſunt, ex quibus legimus Paulum, Macarium, Antonium, Arſenium, & alios quamplures in ſanctæ huius conuerſationis republica conſulares viros.* Hæc autem ſi rectè expendantur, clariſſimè noſtrum indigitant intentum. Cùm nullus alius ex Prophetis clariùs aut expreſſiùs Monaſticem præmonſtrauerit, quàm Elias, nec Ioannes Baptiſta aliam Monaſticam, aut eremiticam vitam inſtaurauerit, quàm Elianam, iuxta dicenda *ſub anno* 4052. S. Bernardus.

23 Nec Hugo Victorinus, qui *ſerm.* 72. explicans illud *pſ.* 64. *Pingueſcent ſpecioſa deſerti.* Per *ſpecioſa deſerti* viros ſolitarios, & eremi cultores intelligens, ſic habet: *Ex his ſpecioſis deſerti Elias extitit, dum ad torrentem Carith ſolus pluribus diebus ſedit, & dum in deſerto Berſabeæ ſub iunipero quieuit, dumque in monte Sinai in ſpelunca manſit. Ex ſpecioſis deſerti, imò ſpecioſiſſimum deſerti Beatus Ioannes Baptiſta fuit, qui pilis camelorum indutus, locuſtas, & mel ſilueſtre in deſerto comedit, & aquam bibit. Specioſa quoque deſerti* Hugo Victorinus.

fuerunt innumerabiles Ægyptiorum monachorum ſolitudines, &c.

Ioachim. 24 Ex Ioachimo Abbate *in lib. de concordia noui, & veteris Teſtamenti* refert Palæonydorus *lib. 1. c. 2.* iſta: *Præceſſerat prophetica vita in Elia, ex cuius vita glorioſa Eliſæus Propheta in ſua charitate inchoauit Conuentum Ordinis*. Referre tamen nos poſſumus luculentiora. Primò enim in *cap. 2. Apocalypſis* hæc ſcripſit: *Eodem tempore apertionis quartæ inuentæ ſunt reliquiæ in populo Græcorum, & viri probatiſſimi habitatores eremi, quorum alij, qui in imitatione Eliæ ante præceſſerant, omnino iam areſcere incipiebant; alij verò qui ſucceſſerant in imitatione Eliſæi, cœperunt fieri Patres monachorum, & virginum, quorum imitatio vſque ad Latinos peruenit*. Item circa illud Apocalypſis *c. 6. v. 13. Stellæ ceciderunt ſuper terram, ſicut ficus mittit groſſos ſuos*, ſic habet: *Elias, cuius proſapia incerta eſt, Ordinem prænotat contemplantium*. & inferiùs: *Deſignatur autem per Eliam, ſicut per Solem Ordo monaſticus*.

Thomas Vvaldenſis. 25 Patrum tandem, & priſcorum Doctorum agmen claudat inter ipſos iure veluti cenſendus noſter Thomas Vvaldenſis, qui *in doctrinali fidei lib. 3. ar. 1. c. 4.* hæc habet ſatis ad intentum: *Iſti tamen Monachi, ſeu filij Prophetarum à tempore Samuelis non ceſſabant vſque ad aduentum Eliæ Thesbytæ, in cuius temporibus inuadente Achab omnem populum ad cultum Idolorum, penè perijt tota Religio Prophetarum, & inclinauit omnis populus ceruices ſuas ritibus Idolorum, in tantum quòd exclamaret Elias coram omni multitudine: Ego, inquit, remanſi Propheta Domini ſolus, Prophetæ autem Baal quadringenti, & quinquaginta, & Prophetæ lucorum quadringenti ſunt viri. 3. Reg. 18. Ideo zelans multiplicare Religionem Prophetarum Sanctorum, ſolicitè huic rei operam dedit. Eliſæum primò inſtituens, & pallio ſuo induens, & demum alios poſt eum magno numero, prouidens ab intento, vt Sanctæ Religionis ſucceſsio ſemper ſtaret, ſecundùm quod Sapiens Eliam alloquens, dixit*: Prophetas facis ſucceſſores poſt te, qui raptus es in turbine ignis, Eccleſiaſtici 48. *Primùm quidem ſtatuit eos multos, & poſt eum Eliſæus in Monte Carmelo, qui ad tantum numerum deuenerunt, vt ſpatioſum illud deſertum non poſſet eis ſufficere. Vnde venientes ad Eliſæum præceptorem ſuum, dixerunt: Ecce locus, in quo habitamus coram te anguſtus eſt nobis, eamus vſque ad Iordanem, & tollamus ſinguli de ſilua materias ſingulas, vt ædificemus ibi locum nobis ad habitandum; qui dixit: Ite. 4. Reg. 6. Et ſic tandem multi manſerunt ibidem iuxta littus Iordanis. Quidam autem manſerunt in Carmelo; quidam in Monte Ephraim; multi etiam in ſuburbijs ciuitatum Regulares tractabant obſeruantias, maximè autem in Galgala, quem locum frequentabat Samuel.*

In Be-

In Bethel quoque multi manſerunt, in Ieruſalem, in Sarepta, in Samaria & Iericho, ſeu Ierichunte Ciuitatibus, vt proceſsiuè patet 3. Reg. & 4. & manſit hac Religio Prophetarum continuò vſque in aduentum Chriſti, & deinceps facti ſunt Principes Religioſæ militiæ Chriſtianæ. Poſt quæ affert illa, quæ ex D. Hieronymo *ad Paulinum*, & D. Iſidoro *de Officijs* ſuperiùs retulimus.

26 Afferunt etiam pro eadem cauſa tuenda aliqui alios ex Patribus, videlicet, Chryſoſtom. *Hom. 68. in Matthæum.* Nilum eius diſcipulum *in Aſcetico longè poſt medium.* Theodoretum Cyrenſem *in Philoteo*, Paſcaſium Rathbertum Corbeienſem Abbatem, Odilonem Auernum *in vita S. Maioli in Biblioth. Cluniac.* Aldelmum, ſeu Adelmum *in lib. de laud. Virg. in tom. 8. Bibliothecæ noua.* Bernardum Caſſinenſem *in expoſit. Regulæ S. Benedicti.* S. Antoninum *in ſumma 3. par. tit. 16. §. 4.* & alios, quos omittimus, cùm ij qui relati ſunt, manifeſtè intentum concludant, nec teſtes alij deſiderentur, cùm res apud tam eximios pro inconcuſſa veluti veritate habeatur. Alij Patres.

27 Ex recentioribus porrò, ſeu neotericis Doctoribus, quamuis in infinitum progredi eſſet eorum, qui rem hanc teſtati ſunt, teſtimonia referre, grauiores tamen aliquos adducere non tædebit. Hi ſunt Bartholomæus Caſſaneus *in Catalogo gloriæ mundi 4. par. conſiderat. 53.* Ioannes Trithemius *in lib. de laudib. Carmelitar. cap. 3.* vbi de Elia, Eliſæo, & filijs Prophetarum loquens inquit: *Iſti ſunt viri fortes, atque prudentes, qui Monaſticæ conuerſationis fundamenta iecerunt.* Dixerat autem *cap. 2. Nec mireris, ſi etiam Monachos ante Chriſti natiuitatem in Iſraël fuiſſe dixerim, qui montem Carmeli & deſerta ſolitudinis inhabitarent, quandoquidem & apud Gentiles in Gallia noſtra Belgica Monachatus celebris fuit, cuius profeſſores antiquitas Druides appellauit.* Cardinalis Baronius *tom. 3. Annalium ad annum* 340. vbi de Monaſtico ſtatu loquens inquit: *Erat quidem in Oriente ſummum viuendi genus inſtar Eliæ, ac Ioannis cunctis hominibus etiam Ethnicis, & Imperatoribus venerandum, ſed & impijs quoque hæreticis reuerendum.* Bellarminus *tom. 2. lib. 2. de Monachis cap. 5.* vbi Monachorum vetuſtatem contra Magdeburgenſes oſtendens dicit, Eliam, Eliſæum, & filios Prophetarum ſine vxoribus, & diuitijs vixiſſe. Nicolaus Cœffeteaus *in Monarch. Eccleſiaſt. cap. 12. lib. 2.* Raymundus Fagier *in Tractat. Doctor.* Nicolaus Boherius *tom. 3. Tract. Doctor. par. 2.* Iodocus Aſcenſius Badius Baptiſtæ Mantuani Commentator *ſuper Eclogam* 10. Marianus Victorius *in epiſt. S. Hieronymi.* Galienus *de Origine Monaſt.* Caniſius *lib. 1. de corrupt. cap. 2.* Paulus Morigia *de Orig. Relig. c. 1. &* 30. Iacobus Syrmondus *in notis ad car-* Doctores varij.

mina Sidonij. Proſper Stellartius *lib. 2. de coronis & tonſuris Iudaeorum cap.* 13. Michaël Mauclerus Doctor Sorbonicus *in 2. par. Monarch. Eccleſiaſt. lib. 5. cap.* 13. Ioannes Carthagena *4. tom. homil. lib. 17. homil.* 1. Cornelius à Lapide *in Geneſ. cap. 5. & 3. Reg.* 18. Antonius Fernandez *in viſiones veteris Teſtamenti viſione 9.* Michaël Giſlerius *in Cantic. c. 4. verſ.* 1. Heribertus Rovverdus *iu notat, ad vitam Pauli primi Eremitæ*, Ægidius Camartus *in lib. de geſtis Eliæ cap. 9. ſect. 2.* vbi ex eo ortum ducere ait quidquid Monaſticæ diſciplinæ poſteriora ſecula frequentata ſunt. Dominicus Grauina *in voce turturis par. 2. cap.* 15. Petrus Caluus Dominicanus *in defenſ. Relig. lib. 2. cap.* 13. Aubertus Miræus *in libello de origine & incrementis Ordin. Carmelit.* Alardus Gazæus *in Comment. ad Caſsian. lib. 1. de Inſtit. renunciantium cap.* 2. Stephanus Paſquaſius Iuriſconſultus *epiſt. ad Ayraudum.* Alcazar *in cap. 11. Apocalypſ. verſ* 3. Petrus Bertius *in epiſt. ad filium Carmelitam*. Laurentius Landtmeter *in lib. 1. de vet. cler. mon. par. 2. cap.* 1.

Auctores noſtri.

28 Conſultò omittimus noſtrorum ſcriptorum teſtimonia, quibus huius intenti vnanimes, & concordes propugnatores ſeſe demonſtrant, ea namque quæ adduximus, adeo efficaciter illud conuincunt, vt ſuperuacaneum ſit vltra procedere. Vnus tamen non prætermittendus B. Cyrillus Conſtantinopolitanus, de quo capite 10. ſermo erit, qui *in Epiſtola ad Euſebium*, quæ per errorem dicitur ad Ioachimum, in Speculo Ordinis *lib. 8. c. 1.* expreſsè tradit vitam Monaſticam, ſeu eremiticam ab Elia ortum habuiſſe, & in libro Ioannis Ieroſolymitani deſcriptam contineri.

Baptiſta Mantuanus.

29 Pro capitis tandem coronide, quæ egregius Poëta Baptiſta Mantuanus noſter *in lib. 3. Parthenices* ſcripſit de Carmelo monte, in quo Elias Monaſtices fundamenta iecit, vnde alij Religionum Patriarchæ normam capere potuere, annectere placuit;

Mons patrum pietate ſacer, lateque priorum
Inclytus hoſpitio Vatum, nam dicitur illinc
Diſcipulo ambuſtam iaciens ex aëre veſtem
Elias ardenti cælum petijſſe volatu;
Illinc perpetuis ceu miſsi è fontibus amnes
Religio, & ſacri fluxit reuerentia cultus,
Quicquid habent alij montes pietatis, ab iſto
Ducitur hæc vna plures è vite racemi
Diffuſi latè terras, atque æquora complent,
Hinc Chartuſiacis æterna ſilentia clauſtris:
Hinc varias Benedictus oues collegit, ab iſto

Canabe

Canabe nodoſa tunicas arcere fluentes
Lignipedes didicere viri, quique arua colebant
Inuia, & aſsiduo terras ardore calentes,
Et quos Cyriacus de littore venit Ibero, &c.

30 Hos porro Patres, & peruetuſtos auctores dum Monachatus principatum Eliæ, & alumnis concedunt, non impropriè, metaphoricè, aut abuſiuè accipi debere, ſed ſtrictè, & propriè, reſpectiuè tamen ad imperfectionem veteris Legis, & iuxta modulum, quo Monachiſmus eo ſtatu eſſe potuit, & decuit, iuxta dicta capite præcedenti, vel ex conſtanti ipſorum conſenſu, vel quia ſic occaſio daretur omnia Patrum dogmata eludendi, ſufficienter conuincitur, ampliuſque demonſtrabitur Tomo ſecundo, vbi de ſingulis, qui vetuſtorum Monachorum Patriarchæ ab alijs cenſentur, Eliani Inſtituti cultores, ſeu æmulatores extitiſſe oſtendetur. Quomodo intelligendi.

Specialiter, & ſignatim Carmelitani Ord. eundem Eliam primum Patriarcham & fundatorem extitiſſe. Cap. VI.

1 PATER Franciſcus Suarez huius ſeculi celeberrimus Doctor 4. *to. de Relig. lib. 2. c. 10.* dum de Carmelitana Religione ſermonem inſtituit, non leuibus ductus fundamentis hæc protulit, quæ pro præſentis capitis argumento libuit apponere: *Eſt autem valde recepta, & ſatis antiqua traditio Religionem hanc à temporibus Prophetarum & ſignatim ab Eliæ Inſtitutione ſuam ducere originem, & quaſi hereditariam ſucceſsionem in monte Carmelo, à quo nomen etiam accepit, quam traditionem vt veram ſuſcipimus, præſertim, &c.* Quibus verbis Eliæ Patriarchatum ſuper Carmelitanum Inſtitutum *valde receptam, & ſatis antiquam traditionem* vocat, & ſuſcipit. Traditionem etiam hoc noſtrum intentum vocant Gaſpar Sanchez *in 3. Reg. 17. n. 12.* Carthagena 4. *to. Homil. Homil. pro Carmelit. Ordin.* & alij. Eam ergo ex plurium tum ſummorum Pontificum, & Patrum, tum Doctorum, & pergrauium ſcriptorum teſtimonijs deducere conabimur; primùm exteros, deinde proprios eiuſdem Ordinis alumnos referendo, temporis potiùs ordinem, quàm auctorum, ſeu teſtimoniorum dignitatem ſectando. Suarez.

2 Et primò ex Ioſephi Antiocheni vetuſtiſſimi auctoris (vtpotè, qui teſte Poſſeuino in Apparatu anno Chriſti 130. vixit) libro, *Speculum perfectæ Eccleſiæ primitiuæ* appellato *c. 12.* & 72. cuius hæc ſunt verba: *Perfectorum militum Chriſti Apoſtolorum coadiutores ſur-* Ioſephus Antiochenus.

H 3 *rexerunt*

rexerunt ſtrenuiſsimi Viri, ſolitarij, contemplationi dediti, Sanctorum Prophetarum Eliæ, & Eliſæi imitatores, qui de monte Carmelo deſcendentes per Galilæam, Samariam, & Palæſtinam Fidem Chriſti conſtantiſsimè ſparſerunt, quique in Virginis Mariæ honorem in montis Carmeli declivio fabricantes oratorium Saluatoris Matri ſpecialiſsimè ſeruierunt. Huius Ioſephi opus tempus edax rerum, ſicut alia plura vetuſta munumenta abſumpſit, vel ſub Bibliothecarum latebris abſcondit; illud verò quandoque extitiſſe conſtat non ſolùm ex eo quòd Emmanuel Romanus *in Elucidationib. Carmelitar. Elucidat.* 27. referat illud in Vniuerſitatis Salmanticenſis Bibliotheca vidiſſe, & legiſſe, ſed etiam ex Philippo Ribboti, qui ante 250. annos in viuis erat, qui & illud commemorat, ac refert in *Speculo Ordinis lib. 5. c.* 8. doctiſſimo Vvaldenſi in *to. 1. doctrinal. fidei l. 4. ar. 2. c.* 27. Ioanne Palæonydoro *lib. 2. de Orig. & proceſſu Ordin. Carmelit. c.* 1. Nicolao Lehuen *in Itinerario Sacro,* & alijs Ordinis hiſtoricis, qui ipſum etiam referunt. Quibus de exteris conſonant Aſcenſius Badius *in l. 3. Parthenic. Marian. Baptiſtæ Mantuani*, Laurentius de Zamora *in Concion. pro Carmelit.* Petrus Oxeda *de Concept. Virgin. fundam: 1. cap. 1.* Ioannes Bonifacius *de hiſtor. Virgin. l. 2. c. 1. in margine* Rodericus Carus *in Notis ad Flauium Dextrum* loquens de S. Leocadia; Ioannes Carthagena *to. 4. homil. homil. de Ord. Carmelit.* Syluester Marulus Ciſtertienſis *in Mar. Ocean. Relig. l.* 4. Laurentius Beyerlinck *in Theatro vit. hum. to. 6. litter. R. verbo, Religioſus Religio*, dum de Carmelitis loquitur, & alij. Deinde Luitprandus, ſeu Eutrandus nobilis & peruetuſtus auctor, qui circa ann. Dom. 960. claruit, de quo alia *cap. 2. n.* 23. diximus in opere *Fragmenta* nuncupato, fragmento 263. pro noſtro intento hæc ſcripſit: *Magna pars eorum, qui ex Iudæa traiecerant in Hiſpaniam tempore Nabuchodonoſoris, erat ex diſcipulis SS. Eliæ, Eliſæi, & Enoch, & ſucceſſores illorum.* Quæ noſtris fauere nullus refragabitur, cùm eadem fermè in Bullis Summor. Pontific. Sixti IV. Iulij II. Gregorij XIII. inueniantur pro Carmelitis, vt inferiùs videbitur. Traieciſſe autem Nabuchodonoſor in Hiſpaniam & cum eo Iudæos aliquos Hiſpani Hiſtorici fatentur, de quo Mariana *lib. 1. c.* 17. & alij. De quo, & iſto Luitprando, & opere illo ipſi attributo aliàs dicetur.

Luitprandus.

Chronicō Romanum.

3 Accedit antiquiſſimum quoddam Romanorum chronicon, quod Romanum dicebatur apud Palęonydorum *l. 1. c. 6.* ſic ſcribens: *A tempore Eliæ, & Eliſæi Prophetarum, Religioſi de numero eorum, qui morabantur in monte Carmeli iuxta Ciuitatem Dominæ noſtræ, Nazareth ſecretiùs ſolebant inhabitare vſque ad tempora Saluatoris, qui tandem*

dem prædicantibus Apoſtolis in Fide cõfirmati in vno latere ipſius montis primò Eccleſiam in honorem Virginis Mariæ conſtruxerunt. Hanc hiſtoriam, etſi forſan temporum iniuria in tenebris latentem, inter fide dignas recenſendam ſufficienter confirmant, quæ inferiùs afferemus ex Armacano Hiberniæ Primate, qui eadem, & eiſdem fermè verbis dixit, quò denotatur ex ea illud hauſiſſe, eamque fide dignam reputaſſe.

4 Hic igitur Armacanus in *ſermone de Conceptione Virginis*, qui incipit, *Aue*, quem habuit Auenione anno Domini 1342. prout refert Vvaldenſis *to. 3. de Sacramentalib. tit. 9. c. 89.* ſic dixit: *An non meritò dicimus illi Aue, quæ ſic erat illuſtrata virtutibus in origine? vtique hanc illuſtrationem in ſuo ortu hic ſanctus, ac peculiaris & antiquus Ordo ſuus Carmelitarum prætendit in habitu; qui hoc feſtum ſingulariter in eo ſolemnizat, candorem habitus ſui, vt exiſtimo, prudenter & deuotè referens ad hoc factum. Miramini forſan, quia dixi, Ordo ſuus peculiaris, & antiquus, cùm veritate attenta nullatenus ſit mirandum, quoniam vt dicunt fide digna hiſtoriæ, à tempore Eliæ, & Eliſæi, qui ſæpius morabantur in monte Carmelo, iuxta Nazareth Ciuitatem Dominæ noſtræ ad tria milliaria ſolebant homines deuoti ſecretiùs habitare vſque ad tempora Saluatoris: & tunc illi eremitæ prædicantibus Apoſtolis inter cæteros ſunt conuerſi, & in vno latere montis ipſius primò Eccleſiam ſiue Oratorium in honorem B. Virginis conſtruxerunt, in loco illo ſcilicet, in quo didicerant ipſam in vita ſua cum ſodalibus virginibus cohabitaſſe. Et ob hoc nimirum inter omnes Religioſos Dominæ noſtræ primitùs ſunt adſcripti, vt vocarentur fratres B. Mariæ de monte Carmelo.* Huius Armacani auctoritatem non leuis ponderis eſſe ex eo facilè conuincitur, quòd illa vtatur grauiſſimus auctor Vvaldenſis contra impium & obſtinatum Vviclephum, qui *lib. de Eccleſia, & membris eius c. 6.* figmentum appellauerat, Eliam in Carmelo Carmelitarum Religionem ſtabiliſſe. Armacanus.

5 Adſtipulatur Philippus Abbas Ieropolitanus *in Ioann. 1.* apud Palæonydor. *lib. 2. c. 1.* ſic dicens: *O Carmelitarum Religio, quàm magna facta es in domo Domini. Numquid olim à modico fonte Eliæ Dei Prophetæ principium habuiſti? & ecce nunc in magnum fluuium creuiſti. Tu olim plantata in eremo, nunc facta es Ciuitas plena populo. Tu fundatorem habes adhuc in Paradiſo viuentem, & glorioſam Virginem Mariam Reginam Cæli, Dominam mundi, in patronam ſingularem. Sicut enim olim de te proceſſerunt Patriarchæ, & Prophetæ, ſic nunc de te procedant Sacerdotes, & Leuitæ, Doctores, & Euangeliſtæ, qui patres, & patroni omnium Religioſorum facti ſunt.* Philippus Ieropolitanus.

Maxi-

Ioannes 22. 6 Maximè fauet Summus Pontifex Ioannes XXII. qui anno 1322. in Bulla, *Sacratiſſimo*, quam confirmauit Alexander V. poſtea ſui pontificatus anno primo, refert quandam reuelationem B. Virginis, in qua dicitur hunc Ordinem per Eliam & Eliſæum fuiſſe in monte Carmelo inchoatum. De hac porro Bulla, data ipſius, eaque reuelatione, & alijs concernentibus circa id tempus dicemus.

B. Petrus Thomæ. 7 Fauet & alia eiuſdem B. Virginis reuelatio B. Petro Thomæ Patriarchæ Conſtantinopolitano poſt aliquot annos ab hoc tempore facta, prout ſuo loco referemus, qua conſtat eandem Beatiſſimam Virginem illi dixiſſe, Religionem Carmelitarum in finem vſque mundi duraturam, quia Elias eius Inſtitutor id à Domino impetrauerat. Habetur hoc ex Ioanne de Hildenshein Saxone *lib. contra detractor. Ordin. c. 5.* & ex alijs hiſtoricis domeſticis, ac exteris, & quod magis eſt, ex approbatione Sacræ Congregationis Rituum in officio eiuſdem Beati ſub Vrbano Octauo ſub anno 1628. de quo aliàs.

Cantabrigienſis Academia. 8 Temporis etiam ordo poſtulat, vt Cantabrigienſis Academiæ in Anglia celeberrimæ, & Doctorum ipſius egregium teſtimonium, deciſio, ac ſententia pro parte, quam tuemur, in medium producatur. Accidit enim circa ann. Dom. 1374. vt nonnulli Vniuerſitatis prædictæ ſcholaſtici, iuuenili forſan leuitate ducti, & ab aliquibus ex maioribus excitati Inſtitutionem, intitulationem, & confirmationem Ordinis adeo præſumptuosè cauillarent, vt cùm quidam alij veritatis propugnatores in medium proſilirent, rixæ, & diſcordiæ inter ipſos ſuſcitarentur. Erat eo tempore quidam Ordinis noſtri Profeſſor, ac Regens in ea Vniuerſitate, Ioannes Hornebius vir doctus, ac pius, qui pro Religionis honore ſugillantium ora obtrudere cupiens, rem ad Vniuerſitatis Cancellarium iuridicè diſcutiendam detulit. Hic conuocatis Aſſiſtentibus, & alijs Academiæ Collegis ſub die 23. Februarij anni prædicti ſequens promulgauit decretum, prout in Speculo Ordinis *fol.* 81. & alijs Ordinis monumentis apparet: *Vniuerſis Sanctæ Matris Eccleſiæ filijs præſentes litteras inſpecturis, Ioannes de Donelbico Cancellarius Vniuerſitatis Cantabrigiæ ſalutem in Domino ſempiternam. Cùm nuper à nonnullis Vniuerſitatis prædictæ ſtudentibus Inſtitutio, intitulatio, & confirmatio Ordinis fratrum B. Mariæ de monte Carmeli nimis præſumptuosè reuocabantur in dubium, vnde diſcordiæ ac rixæ quamplurimæ inter ſcholares eiuſdem Vniuerſitatis fuerant ſuſcitatæ, nec non magna perturbatio inualeſcebat in eadem; eapropter religioſus vir frater Ioannes de hornebÿ*

neby Sacræ Paginæ profeſſor dicti Ordinis Beatæ Mariæ de mõte Carmeli confrater in ipſa Vniuerſitate Regens, nobis in plena congregatione Regentium, & non Regentium humiliter, & deuotè pro remedio opportuno per nos ordinando in præmiſsis inſtanter ſupplicauit. Nos verò Ioannes Cancellarius antedictus cupientes materias diſſenſionum, ac iurgiorum amputare, & veritatem præmiſſorum indagare, ac prout ad nos attinet, quietem ipſius Vniuerſitatis ſcholaribus reparare, præfiximus certũ diem dicto Religioſo viro fratri Ioanni de Horneby ad comparendum coram Nobis, ac alijs venerabilibus per Vniuerſitatem Regentium, & non Regentium vnanimi aſſenſu eorundem nominatis electis, & ad aſsiſtendum Nobis deputatis, & omnibus, quorum intereſt, in hac parte legitimè præmunitis, exhibituro, ac propoſituro euidentias, & monimenta quæcunque dictas Inſtitutionem, intitulationem, & confirmationem ipſorum fratrum B. Mariæ de monte Carmeli concernentia. Quo quidem die idem frater Ioannes comparuit, & quædam priuilegia Sedis Apoſtolicæ, ac Regulam eorum per eandem Sedem approbatam, ac etiam alia monimenta, & antiquas ſcripturas coram nobis Cancellario, & deputatis antedictis exhibuit, conſenſu, & aſſenſu dicti Ordinis confratrum præhabitis, & cum inſtantia nos requiſiuit, ac rogauit nomine ſuo ac Ordinis ſui, & confratrum ſuorum prædictorum, vt auditis rationibus, & allegationibus, viſiſque priuilegijs eorum Regula & alijs huiuſmodi monimentis, & antiquis ſcripturis, ac diligenter rimatis, & diſcuſsis ſuper præmiſsis veritatem decideremus, & declararemus. Hos verò Cancellarius memoratus attendentes præmiſſa conſona eſſe iuri, & rationi, auditis rationibus, & allegationibus, viſiſque priuilegijs dictis, & examinatis vnà cum nonnullis alijs monimentis, & ſcripturis antiquis, de conſilio, & conſenſu Diſcretorum, & Iuriſperitorum dictæ Vniuerſitatis Nobis aſsiſtentium in ea parte, & per eandem deputatorum dictum Ordinem fratrum B. Mariæ de Monte Carmeli in iure communi, ac ſpeciali confirmatum, & titulo B. Mariæ Dei Genitricis fore ſpecialiter inſignitum, ac etiam fratres dicti Ordinis, prout ſufficienter apparuit per præmiſſa exhibita, producta, & allegata, Eliæ, & Eliſæi Sanctorum Prophetarum fore imitatores & ſucceſſores, cauſæ cognitione, & iuris ordine in ea parte de iure requiſitis ad plenum obſeruatis, reputamus, decidimus, & decidendo declaramus in his ſcriptis. Inhibentes quibuſcunque noſtris, & dictæ Vniuerſitatis ſubditis, ne contra has, deciſionem, & declarationem noſtras in ipſorum fratrum præiudicium, & dictæ Vniuerſitatis vituperium, & ſtudentium in eadem inquietationem venire temerè præſumant ſub pœnis, & cenſuris, noſtro & ſucceſſorum noſtrorum arbitrio debitè in contrauenientes ferendis. In quorum omnium, & ſingulorum teſtimo-

ſtimo-

ſtimonium præmiſſorum præſentes litteras decretum noſtrum continentes ſigilli officij noſtri appenſione fecimus communiri. Data Cantabrigiæ viceſimo tertio die menſis Februarij anno Domini 1374. Hæc verò aliquantulum prolixiora exſcribenda curauimus, vt, & harum litterarum memoria non decidat, & maius robur id, quod intendimus, acquirat. Vt enim ex *cap. Ad abolendum extra de hæreticis* infert Valentia *to.1. diſp.4. q.1. punct.3. §. Minor autem.* ſuſpecta haberi poteſt de hæreſi ea propoſitio, quæ in aliqua Academia Catholica condemnata fuerit. Quod dixerimus, non vt vel leuem aliquam notam aduerſarijs noſtris inuramus, ſed vt maiorem firmitatem aſſertioni noſtræ præſtemus. Hæc porro *monumenta, & antiqua ſcripta,* ex quibus viſis & cognitis talem Cantabrigienſis Academia protulit ſententiam, proculdubio ſunt aliqua ex ijs, quæ retulimus, & forſan antiquiſſima Ordinis ſtatuta, quæ Palæonydorus *l.1. c.6.* refert, in quibus *l.1. c.1.* ſic legebatur: *A tempore Eliæ, & Eliſæi Prophetarum montem Carmeli inhabitare ſolitorum, Sancti Patres tam veteris, quàm noui Teſtamenti in eiuſdem montis ſolitudine pro contemplatione cæleſtium iuxta fontem Eliæ in ſancta pœnitentia ſunt laudabiliter conuerſati, &c.* Addit Palæonydorus: *Et hoc teſtimonium eſt de iure validum* 14. *q.2. ſuper prudentia, nam in teſtes ſunt aſſumendi, qui eadem negotia tractauerunt.* Sed de hoc nos plura inferiùs *cap.*10.

Sixtus IV. 9 Poſt id tempus Petri Cathedram moderante Sixto quarto Pontifice maximo duplici diplomate, altero quod eſt Mare magnum priuilegiorum, altero quod etiam eſt Mare magnum Indulgentiarum Ordinis, priori dato ſub anno 1476. quarto Calen. Decembr. poſteriori verò ſub anno 1477. Calendis Aprilis, & vtrumque incipit: *Dum attenta,* egregium noſtræ antiquitatis, & hereditariæ ſucceſſionis ab Elia, & Eliſæo teſtimonium Pontifex dedit, ijs verbis in vtraque Bulla repetitis: *Dumque ſublimium dicti Ordinis vtriuſque ſexus perſonarum virtutum merita Deo quidem grata, & in conſpectu Apoſtolicæ Sedis accepta digna memoria recenſemus, ac Ordinem ipſum, & illius perſonas ſub Sedis Apoſtolicæ, & Eccleſiæ Romanæ protectione immediatè exiſtentes, & inter cæteros Regularium Ordinum profeſſores in firmamento Catholicæ fidei militantes, tanquam Religionis ſpeculum & exemplar ſpeciali charitate fulgentes, Sanctorumque Prophetarum Eliæ, & Eliſæi, & aliorum Patrum, qui montem ſanctum Carmeli iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, ſucceſsionem hereditariam tenentes.* Additur in poſteriori Bulla poſt Eliam, & Eliſæum, *Henoc,* qui, vt obiter id dicamus, fuit quidam ex Chriſti Diſcipulis, de quo ſecundo Tomo latiùs dicetur. Nunc autem ad intentum id ſolum adijci-

adijcimus, vel hoc dumtaxat Pontificis teſtimonium ſufficienter probare noſtrum aſſertum. Etſi enim vt fide diuina rem credendam non tradat, intra limites tamen humani teſtimonij maximum robur habere nullus refragabitur.

10 Poſt aliquot annos, ſcilicet ſub 1504. duodecimo Cal. Maij Summus Pontifex Iulius II. in Bulla *Ad Sacrum Ordinem* illam Sixti IV. Bullam, *ac omnia & ſingula in eis* (ſcilicet litteris) contenta, vt ait Pontifex, & pro potiori cautela ipſa de nouo conceſſit, quò hereditariam ſucceſſionem Ordinis noſtri ab Elia, Eliſæo, & relato Henoch etiam ab hoc Pontifice approbatam habemus. Hìc verò interpellandus pius lector, vt animaduertat verba illa Sixti IV. pro Carmelitis dicta, & à Iulio confirmata, *Eliæ, & Eliſæi ſucceſsionem hereditariam tenentes* (idem dicito de alijs ſimilibus in Gregorio XIII. & alijs Pontificibus reperta) prolata à Pontifice fuiſſe, vt ex ipſiſmet numero præcedenti relatis conſtat, non ad noſtrorum inſtantiam, preceſue ipſi porrectas, non vt ab illis prætenſa, nec prout ab ipſis, alijſue Pontifici propoſita, ſed veluti ex proprio motu, certa ſcientia, & notitia, imò pro cauſa, fine, ac motiuo conceſſionis priuilegiorum, quæ in illis Bullis Ordini conceſſit. Quo quantum roboris Inſtituto noſtro accreſcat, doctis omnibus compertum erit. Iulius II.

11 Clarus erat circa id tempus, & inter hiſtoricos celebris VvernerusRovvelinck Carthuſianus, qui in Chronico, cuititulus, *Faſciculus temporũ*, nõ ſemel, ſed ſæpius in noſtræ cauſæ fauorem egregia protulit teſtimonia. Nam primò *circa ann.* 1294. ita loquitur: *Nobiliſsima ciuitas Acconis à Sarracenis deſtruitur, ac demum Deiferæ Mariæ in Carmelo Monaſterium ad quatuor milliaria ciuitati vicinum ab eis igne crematur, fratribus in eo degentibus perfidorum gladijs trucidatis, & tunc (proh dolor) Ordo Carmelitarum mellifluum locum ex toto perdidit, in quo ab Eliæ, & Eliſæi Prophetarum tempore duobus millibus, ducentis, & viginti vno annis perſtiterant.* Similiter idem auctor dum ageret de anno 4300. à creatione mundi ante Chriſti ortum ann. 923. ſic ait: *Elias Propheta auriga Iſraël, & origo Carmelitanæ Religionis Eliſæo viuente rapitur.* Item *circa annum Domini* 450. ita loquutus eſt: *Eliſæi Prophetæ Carmelitanæ Religionis primi poſt Eliam Patris & Patroni, Sigibertho Gemblacenſe teſte, oſſa transferuntur de Samaria in Palæſtinam.* Hæc celebris auctor. Vvernerus Rovvelinck.

12 Accedit reuerendiſſimus, pariterque doctiſſimus Abbas Ioannes Trithemius, qui prope idem tempus in inueſtigandis hiſtoriarum antiquitatibus diligentiſſimus extitit indagator, vt propterea eius Opera magnam eruditis hominibus veritatis agnoſcẽdæ ianuam Ioannes Trithemius.

nuam

nuam aperiant. Is etenim ægrè ferens noſtri Ordinis antiquiſſimam originem vulgi opinionibus quaſi tenebris obductam, atque oppreſſam iacere, præter librum *de Illuſtribus viris Ordinis Carmelitarum*, quem edidit, integrum etiam alium de Carmelitarum laudibus compoſuit, quem inter opera ipſius referunt Ioannes Duraclufius, Arnaldus Vio, & excuſus eſt primùm Moguntiæ, deinde Florentiæ apud Georgium Mareſcottum ann. 1593. ac nouiſſimè Coloniæ apud Ioannem Vvulffrath anno 1624. editus à Ioanne Buſæo Societ. Ieſu in opere, cui titulus: *Paralipomena Opuſculorum, &c.* Adhuc nuperiùs etiam Coloniæ ann. 1643. ſumptibus Iodoci Kalckouen. In hoc ergo libro *c.* 2. ſic habet: *Elias Propheta Domini eximius rectè & Catholicè Fundator Carmelitanæ Religionis dicitur, ſi eius facta ex voluminibus Regum abſque inuidia diſcutiantur: enimuerò ipſe montem Carmeli primus habitaſſe legitur, à quo fratres Carmelitæ nominantur. Triplici autem ratione oſtenditur, quòd iſtius obſeruantiæ Princeps Elias habeatur, à loco videlicet, ab habitu, & conuerſatione. Cùm ergo nomen Ordinis à loco ſumitur, meritò Carmelitarum Princeps Elias memoratur, quia mons Carmelus, cuius ille habitator extitit, huic Ordini vocabulum dedit. Non loquor vana, ſed teſtimonijs Scripturarum comprobata profero, cùm Eliam Prophetam eundem locum longè ante Chriſti natiuitatem habitaſſe dico, qui fratribus Carmelitis Religionis ſuæ nomen dedit, & exordium.* Et infra ait: *Conſentit ergo nomen loci, vt Elias ſit Fundator Ordinis Carmelitici. Vnde non ſunt vituperandi fratres huius Sacratæ Religionis, quòd Eliam, & filios Prophetarum ſui Ordinis Fundatores, & Principes aſſeuerant. Quantum verò ad rationem habitus pertinet, in Eliam Ordo Carmelitarum pulchra transfiguratione conſentit. Legimus ipſum amictum fuiſſe pallio, quo tangente Iordanis obſtupuit, & ſe pedibus tranſeuntis calcabilem dedit, ſic Eliſæus, ſic filij Prophetarum imitatores Eliæ facti ſunt, qui non ſolùm ei loco, ſed & habitu ſimiles permanſerunt. Quod ſi nobis de colore putas inferre calumniam, quamquam ſit vile argumentum, quod de inuiſis coloribus diſputat, ad veterum hiſtorias te vocamus, quibus in primitiua Eccleſia fratres Carmelitæ inſtar Eliæ virgulatis pallijs leguntur fuiſſe induti.* Et paucis interiectis ait: *Ratione autem conuerſationis Elias Fundator Ordinis Carmelitarum extitit, qui eos in monte Carmeli ſanctis moribus præceſſit: Quid fecit Elias, quod fratres Carmelitæ pro poſſe non imitentur? incoluit ille eremum, vaſta ſolitudinis dilexit, ſoli Deo, & ſibi vacauit. At fratres Carmelitæ ab exordio ſuæ Inſtitutionis vitam ſolitariam in monte Carmelo duxerunt, ſoli Deo vacare per contemplationis ſecretum eligentes, donec tandem nouiſſimis penè temporibus Sarracenorum perſecutione de ere-*

de eremo expulſi, iubente Sede Apoſtolica in vrbibus ſunt locati. Vnde & antiquitùs Eremitæ montis Carmeli vocabantur. Hæc ille. Alia ad intentum ſcribit *c.1.3.* & ſequentibus, quæ in eo curioſus lector, ſi placet, aſpiciet.

13 Nec omittendus Iodocus Clictouæus vir inſigniter doctus, qui in *Sermone quodã* habito in Comitijs Prouincialibus Carmelitarum, qui habetur inter conciones Sanctorum ipſius, & nouiſſimè Coloniæ editus à Iodoco Kalckouen ann. 1643. hæc habet paulò poſt initium: *Animaduertere non eſt indignum Carmelitani Ordinis exordium ob duo præcipuè excellentiam quandam habere, primò quia ante Inſtitutionem præcognitum eſt diuino nutu, & reuelatum: memoriæ enim proditum eſt, vt Scholaſtica refert hiſtoria, quod Sabatha pater Eliæ nondum nati vidit in ſomnis viros candidatos ſe ſalutantes, &c.* quæ omittimus, quia aliàs de hoc. Et infra: *Secundò quia hi qui primam Carmelitano Ordini præſtiterunt originem, vt Elias, & Eliſæus, ex Iudæis nati ſunt; qui verò cæteris Religionibus iecerunt fundamenta, ex gentibus progeniti ſunt. Conſtat itaque antiquiorem Carmelitanæ Religionis, quàm aliorum Ordinum eſſe originem, & ratione exordij cæteris præſtare.* Alia nec indigna Auctore in iſta concione cernet lector. Iodocus Clictouæus.

14 Accinit Guillelmus Eiſengreneus nobilis etiam auctor, & contra Centuriatores Antagoniſta, qui in *ſua hiſtoria centuria prima titulo de Religionibus, & Monaſtica vitæ cultoribus*, vbi ſpecialiter agit de Monachis Carmelitanis tempore Prophetarum, inter alia hæc dicit: *Elias Propheta primus Carmelita.* Et infra: *En hæretice, Eliæ poſteritatem dici Monachos Carmelitas.* Iſidem ſic ait: *Sanctus Eliſæus Carmelita, Princepſque Eliadum*, ideſt, Carmelitarum; & poſtquam aliqua attulit teſtimonia, vt probet Ordinem Carmelitarum tempore Prophetarum floruiſſe, infert contra Centuriatores: *En quàm antiquus ſit Ordo Beatæ Virginis.* Guillelmus Eiſengreneus.

15 Maximus prętereà noſtri aſſerti propugnator fuit vir ſui ſeculi decor Gilbertus Genebrardus omnium ore laudatiſſimus auctor, qui in *ſua Chronologia lib.4.* cùm ex Polydoro *lib.7. de Inuent. rerum c.3.* Ordinem noſtrum Aymerici Antiocheni Antiſtitis opera cœpiſſe retuliſſet, Polydorum tamen corrigens, ſic ſubdit: *Sed eorum* (ſcilicet Carmelitarum) *origo altiùs repetitur, nempe à Prophetis Elia, & Eliſæo, qui Carmelum montem Terræ Sanctæ primitùs conſecrarunt, & diſcipulos illic reliquerunt, quos Scriptura filios Prophetarum appellat.* Genebrardus.

16 Subſequitur Ioannes Molanus Martyrologiographus clariſſimus, qui in ſuo Martyrologio ad 17. Iunij raptum S. Prophetæ Eliæ ſic refert: *In Arabia raptus B. Elias Ordinis Carmelitarum Pa-* Molanus.

triarcha, qui tantam gratiam inuenit coram Domino, vt verbis clauderet, & aperiret Cælum. Quæ quanti ponderis ſint, expendet ſatis, qui animaduertat virum hunc doctiſſimum fuiſſe de Eccleſia optimè meritum, & qui in Martyrologium res incertas, & dubias nullatenus inſerendas curaret.

Bartholomæus Saligniacus.

17 Fauet & Bartholomæus Saligniacus Protonotarius Apoſtolicus, qui in *ſuo Itinerario Ieroſolym. to. 10. c. 6.* ſic habet ad intentum: *Prodigium viſitur in monte Carmeli, qui eſt in inferiori Galilæa ſitus ad Occidentem. Montem enim hunc olim Prophetæ Sancti Elias, & Eliſæus incolere ſoliti erant cum filijs Prophetarum, quorum ſucceſſores ſunt fratres, qui Carmelitæ vocantur.* Refert poſtea, quod *prodigium* vocauit, ſic: *Horum Cœnobium eſt in monte Carmelo, vbi fons ſcaturit non quidem perpetuis temporibus, ſed temporaneis, nulla enim ibi eſt aquarum copia, niſi tranſeuntibus fratribus peregrinis Chriſtianis, ita vt nunquam infideles bibant ex eo, vt verificetur illud Prophetæ:* Deriuentur foris in plateis aquæ eius, ſed non bibat alienus ex eis.

Gregor. 13.

18 Præcipuè fauet Summus Pontifex Gregor. XIII. qui in Bulla, *Vt laudes* anno 1577. edita Sixtum IV. & Iulium II. ſequens eadem de Ordine noſtro dixit his verbis: *Nos igitur Ordinem ipſum, illiuſque perſonas inter cæteros Regularium Ordinum Profeſſores in Catholica Eccleſia militantes, tanquam Religionis exemplar ſpeciali charitate fulgentes, Sanctorumque Prophetarum Eliæ, & Eliſæi, & Henoch, nec non & aliorum Sanctorum Patrum, qui montem Sanctum Carmeli iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, ſucceſſionem hereditariam tenentes, &c.* Anno etiam 1584. in Bulla, *Vt Breuiarij*, approbauit Ordinis Breuiarium, in quo habentur officia Sanctorum Eliæ, & Eliſæi veluti ducum, & fundatorum Religionis. In officio porrò S. Eliæ in hymno pro primis veſperis dicitur: *Hic ſacri eſt ductor, columen, decuſque Ordinis noſtri.* Deinde: *O Pater ſalue, placidus tuoſque excipe alumnos.* Et in hymno ad laudes: *Hilares nam decet hoc die noſtri nos memores Ducis.* Et infra: *Nos nunquam auxilium deſtituat Pater.* Et in hymno ad ſecundas veſperas: *Ordinis noſtri columen.* In officio autem Sancti Eliſæi, quem veluti primarium Eliæ diſcipulum ſemper in Patrem venerata eſt Religio, dicitur: *Namque Carmeli reſonat cacumen, ò Eliſæe.*

Sixtus V.

19 Approbauit eadem officia SS. Prophetarum Eliæ, & Eliſæi veluti Ordinis noſtri Patronorum Sixtus V. in Bulla, *Eximium quod in vobis*, ſub Datis Romæ 27. Iunij 1589. *in 2. to. Bullar. n. 96.* reuiſa per dominos Cardinales Antonium Garrafam, & Vincentium S. Mariæ in Via, vt conſtat ex eadem Bulla. Ex quo etiam firmita-

mitatem Apoſtolici teſtimonij Patronatus Eliæ in Ordinem noſtrum accepit.

20 Approbauit etiam hanc Ordinis ſucceſſionem ab Elia parente Summus Pontifex Clemens VIII. non ſolùm in diplomate, quod incipit, *In Apoſtolicæ dignitatis*, pro RR. PP. Diſcalceatis edito, & in alio, *Dominici gregis*, pro eiſdem, ſed & in litteris ad Sciahabam potentiſſimum Perſarum Regem datis anno 1604. quas refert Franciſcus à Sancta Maria *in Hiſtoria Prophetica Hiſpan. lib. 1. c. 10.* vbi hæc: *Habuerunt olim Religionis huius profeſſores, ſicut à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris memoriæ proditum eſt, ſui Inſtituti auctores Sanctos Prophetas Eliam, & Eliſæum omnibus nationibus, & gentibus notos, &c.* Quibus tam ſuam, quàm prædeceſſorum ſententiam, noſtrumque intentum confirmat. Clemens 8

21 Hinc plures graues Doctores, ſcriptoreſue huius temporis ſuis ſcriptis noſtri thematis aſſumptum dilucidè comprobarunt, quorum teſtimonia, ne prolixiores ſimus, prætermittenda duximus, etſi loca, in quibus aliqui ipſorum ea de re agunt, ſaltem notare operæ pretium ſit. Hi ſunt Suarez *4. to. de Relig. lib. 2. c. 10.* verbis relatis in principio huius Capitis. Paulus Morigia Ieſuatus *in hiſtor. Religionum lib. 1. c. 30.* Baptiſta Confettius *in Summar. materiar. tit. 1. c. 7.* Proſper Stellartius *in Opere de tonſuris, & coronis lib. 2. c. 13.* Renatus Chopinus *in tract. Religionum.* Carolus de Tapia *in authent. Ingreſsi verb. Monaſter. c. 17.* Petrus Caluus Dominicanus *in defenſ. Religion.* & alij. Alij auctores.

22 Tempore ſequenti ſub Paulo V. Pont. Max. non ſolùm officia Sanctorum Prophetarum Ordinis Patronorum Eliæ, & Eliſæi approbata ſunt à Sacra Congregatione Rituum ſub anno 1609. ſubſcribente eminentiſſimo Cardinali Bellarmino, ſed etiam in officio Commemorationis ſolemnis Beatiſſimæ Virginis, quam 16. Iulij totus Ordo concelebrat, lect. 4. de noſtris dicitur: *Viri plurimi, qui veſtigijs Sanctorum Prophetarum Eliæ, ac Eliſæi inſtiterant.* Et in officio Sancti Angeli Martyris pro 5. Maij, lect. 5. vocatur ipſe Angelus *Patribus ſuis Eliæ ac Eliſæo perſimilis.* Quibus ſatis clarè denotatur, S. Congregatione approbante, Eliam, & Eliſæum primos Ordinis Patriarchas iure, meritoque appellari poſſe. S. Congregatio.

23 Fuerunt etiam plures circa hoc tempus noſtri thematis propugnatores clari, videlicet Ioannes de Carthagena Minorita *4. to. homil. lib. 17. homil. 1.* Siluester Marulus Ciſtercienſis *in Mar. Ocean. Religion. lib. 4.* Honuphrius Mareſcal *to. 1. concion. in comm. B. Mariæ de monte Carmel.* Laurentius Beyerlinck *in Theatr. vit. hum. to. 6. littera* Alij auctores.

Digitized by Google

R. verbo Religioſus Religio, dum de Ordine noſtro agit: Petrus Valderama Auguſtinianus *in Theatro Religionum, in concione Sancti Eliæ*, Petrus Oxeda Ieſuita *in informatione pro immaculata Virginis Mariæ conceptione*, Leander de Granata Benedictinus *in lib. S. Getrudis* cum alijs, quos omittimus.

S. Congregatio 24 Currenti tempore ſub Vrbani Octaui Summi Pontificis auſpicijs non ſolùm à Sacra Congregatione Rituum approbata fuerunt ſupradicta officia Eliæ, Eliſæi, Commemorationis ſolemnis, & Sancti Angeli Martyris, vbi id quod intendimus de Eliæ Patronatu crebriùs, vt diximus, habetur, ſed etiam officium Beati Petri Thomæ Patriarchæ, vbi lect. 5. & officium S. Spiridionis Epiſcopi, vbi in oratione clarè exprimitur Eliam Ordinis Inſtitutorem extitiſſe. Et vt ſemel pro ſemper id dicamus, quantæ auctoritatis ſint argumenta ex Breuiarijs ab Eccleſia approbatis deſumpta, vt propterea magni quoque ponderis ſint ea, quæ in præſenti afferimus, omnibus pro comperto eſt. Eò præſertim, quòd vt S. Rota in vna Cæſarauguſtana *Cathedralitatis* corã Coccino anno 1630. decidit, hiſtoriæ in præfatis Breuiarijs contentæ, veluti canonizatæ ab Eccleſia cenſeantur, *cap. licet cauſam de probat. cap. in noſtra de teſtib.* Mariana *in Tract. aduent. S. Iacob. in Hiſpan.* Ambroſius de Morales *in Chronic. l. 9. c. 14. & l. 8. fol. 213.*

Gaſpar Sanchez. 25 Nec defuerunt plures, ipſique magni nominis auctores, qui circa id tempus idem intentum litteris conſignarunt, ex quibus vnus eſt Ieſuiticæ Religionis decus, ac inter ſacræ Paginæ expoſitores clariſsimus Gaſpar Sanchez Centumputeolanus, cuius in 3. *Reg.* 17. *num.* 12. hæc ſunt verba, quæ omittenda non ſunt, vtpotè à viro pietate, & doctrina conſpicuo prolata: *Cùm tot eſſent diſcipulorum Eliæ excitata Cænobia, non eſt difficile in Carmeli montem deductam eſſe quandam quaſi coloniam, quæ quia in loco tot nobilitato miraculis, & ipſo Eliæ nomine, & ſacrificijs illuſtri Principem tandem locum inter reliquas Prophetarum domus obtinuit. Quod curaſſe Eliſæum veriſimile eſt, cùm tot à magiſtro eſſet ornatus modis, neque beneficijs notari vellet ingratus & immemor: à quo loco iſte Sanctorum Ordo recepiſſe videtur nomen, & qui Inſtitutum illud ſunt complexi, Carmelitæ vocati. Hinc opinor ortum habuerunt antiquum, & nobilem, qui noſtro æuo Carmelitæ dicuntur, viri Religionis gloria, & vitæ ſanctitate conſpicui. Quod vt credam, facit non ſolùm illius Ordinis, ſed & omnium penè gentium conſtans, & perpetua traditio. Et quidem ſi ab hac mea cogitatione nihil ſtaret præter traditionem omni memoria ſuperiorem, ſatis putaretur habere præſidij: quia communis, conſpiranſque conſenſio, nullo interrupta*

tempo-

Digitized by Google

tempore, tam habet auctoritatem , quam nulla , niſi magna fides conuellere, aut infirmare poſſet . Qua de re nos pluribus in noſtro libello de aduentu Sancti Iacobi in Hiſpaniam tract. 2. ſed præter traditionem , quæ (vt diximus) conſtans exiſtimatur , atque perpetua , ſunt alia multa , quæ ad hanc cogitationem plurimum afferunt momenti . Doctorum nimirum , non tantùm ex illa Religioſa familia, quorum ingens numerus , ſed externorum , quos longum eſſet numerare , grauis auctoritas , & tam veteres quàm recentes hiſtoriæ ; & ſacri Ordinis antiqua monumenta. Accedit adhac Pontificum iudicio grauiſsimum pondus, qui ſacrum hunc Ordinem ab Eliæ diſciplina , atque Inſtituto exordium habuiſſe teſtantur. Ita ſanè apertè in ſuis Bullis Sixtus quartus , Iulius ſecundus , Gregorius decimus tertius , Clemens VIII. qui dicunt Carmelitanæ familiæ viros ab Elia atque Eliſæo hereditariam ſucceſsionem tenere . Hæc mihi grauiſsima ſunt , neque pauca neque leuia, quæ, ſi Carmelitanæ cauſæ vindicem agerem , libens adducerem , à quibus in præſentia abſtineo, ne ab Interpretis munere (quod longas digreſsiones non admittit) defeciſſe videar . Plura nobis dicenda ſunt de Elia , quæ in commodiorem locum reſeruamus . Hæc ille magni iudicij vir, & clariſſimus Doctor.

26 Idem intentum amplexatus eſt Iacobus Salianus Annaliſta, rum veteris Teſtamenti , iudicij acrimonia, rerum copia, & ſermonis elegantia celeberrimus, qui *in 4. to. ſuorum Annalium* Eliam Carmelitarum Anteſignanum fuiſſe ſæpius inculcat. Præſertim *ſub anno 3124. n. 10. 3127. n. 22. & 23. 3133. n. 2. 3139. n. 8. 12. 39. & 44.* clariùs *n. 45.* vbi hæc: *Ac ne quis noſtrum hoc beneuolentiæ potiùs erga Religioſiſsimum Carmelitarum Ordinem , quàm veritatis teſtimonium putet , quòd eos Sanctiſsimi Eliæ diſcipulos , atque imitatores agnoſcamus , audiat is Sixti quarti Romani Pontificis conſtitutionem , &c.* Refert poſtea eiuſdem Sixti IV. verba , quæ nos , & Clementem VIII. Salianus.

27 Adeſt & eiuſdem Inſtituti nobilis alius noſtræ ſententiæ propugnator Iacobus Tirinus *in 3. Reg. 17.* ferè ſimilia ex Summis Pontificibus, Sixto quarto, Iulio ſecundo, Gregorio XIII. & Clemente VIII. ductoribus profitens. His iungitur reuerendiſſimus Ægidius Camartus Minimorum Patrum quondam Generalis , qui in eruditiſſimo Opere, cui titulus eſt: *Elias Thesbytes*, ſeu *de rebus Eliæ Prophetæ c. 5. ſect. 10.* loquens de Elia dicit: *Si tot, & tam celebres diſcipulorum ſcholas reliquit Propheta in Carmelo, Bethel, Iericho, Galgalis, cur non in Galaad? credibile certè eſt Eliæ diſcipulos diu in illa viguiſſe, nec defuiſſe, donec ad Chriſti diſcipulos, Euangelicamq; doctrinam confluerent , vt vbi abundauit delictum , ſuperabundet & gratia : quamquam* Tirinus. Camartus.

I 3 *enim*

enim Galaatidæ, & quidem primi, vt auctor eſt Hieronymus, in captiuitatem abierint ſub Rege Salmanaſar, ſicut & Bethelitæ, Ierichuntini, Galgalitæ, Eliæ tamen diſcipulos ijs in locis numquam defeciſſe, ſed vſque ad Chriſti tempora perſeueraſſe auctor eſt Ioannes Ieroſolymitanus. Ex eorum verò reliquijs tanquam ex equo Troiano prodijt celeberrimus in Eccleſia Ordo Beatiſsimæ Virginis Mariæ de monte Carmelo. Accedit Petrus Bertius Geographus, & Profeſſor Regius in Gallijs, teſte Thoma Aquinate à Sancto Ioſepho *in ſua differt. Hiſtor. Theolog. de Patriarchatu Eliæ part. 2. ſect. 1.* vir doctiſſimus, & qui abiurato Caluiniſmo Catholicam fidem amplexatus, maximam pietatem cum eximia doctrina coniunxit. Is porro *ſecunda Epiſtola*, quam ad filium ſuum Abrahamum Bertium religioſiſſimam Carmelitarum Diſcalceatorum familiam ingreſſum, iamque in ea (in qua Petri à Matre Dei geſtat nomen) vota ſua emiſsurum ſcripſit, quæ vnà cum altera ad eundem ſcripta ſub ingreſſum illius in eandem familiam Pariſijs impreſſa eſt ann. 1628. poſtquam multa de Eliæ monachiſmo, de Carmelo monte, de ortu, progreſſu, reſtaurationibus, Regularum traditionibus non minùs eruditè, quàm eleganter proſecutus eſt, iſta reſumit aliquantò ante finem: *Atque hæc quidem ſunt Carmelitarum origines, omnium aliorum Monachorum, ſi verum fateri volumus, originibus antiquiores; quid enim vetuſtius in Eccleſia, aut Sanctius Elia, Eliſæo, Ioanne Baptiſta? quid monte Carmelo amœnius, aut ad diuinas meditationes opportunius?* Nec prætermittendum graue pro hac re teſtimonium, quod Comes Antonius Montecatinus Conſiſtorialis Aulæ Aduocatus coram Vrbano Octauo in publico Conſiſtorio anno 1629. pro Sancti Andreæ Corſini canonizatione poſtulanda protulit his verbis: *Carmelitanæ familiæ dat nomen Andreas aut potiùs flos hic iam delibatus è ſpinis in amœniſsimo Carmeli vertice collocatur. Et ſapienter ille quidem hanc ſibi præ cæteris Religioſam familiam ſelegit, quæ tum originis antiquitate, quam vel ab ipſis Prophetis Eliæ, atque Eliſæo repetit, tum Inſtituti integerrimi ſanctitate, tum illuſtrium vita, doctrinaque virorum copia in Chriſtiana Republica floruit ſemper, ac magis, magiſque floret in dies.* Hæc verò magni ponderis eſſe refragabitur nemo, ſi coram ſublimiſſimo Summi Chriſti Vicarij, & eminentiſſimorum Eccleſiæ Cardinum Cœtu dicta eſſe animaduertat. Auctor etiam Gallus libri, cui titulus: *Les Eſtats, Empires, Royaumes, & Principatez du monde,* in Tractatu *de Origine Religionum*, Carmelitanam ab Elia exordium ſumpſiſſe fatetur, & quod in Carmelo tria puncta Religionis obſeruauerit, ac quatuor diſcipulos Eliſæum, Ionam, Michæam, & Abdiam habuerit. Ait etiam quòd

Petrus Bertius.

Eliſæus,

Eliſæus, & filij Prophetarum vitam communem ſectati fuerint. Quæ tum pro dictis, tum pro dicendis valde conducunt.

28. Porro de noſtri Ordinis auctoribus illud omittendum non eſt, quod licet eos pro hac cauſa in medium producere ſuperuacaneum non ſit (cum conſtet ex 14. *q.* 2. *ſuper prudentia*, & ex dicendis inferiùs *c.* 10. vbi latiùs, & ex profeſſo de hoc puncto agetur, poſſe aſſumi in teſtes eos, qui ſunt de eadem familia in rebus, & negotijs ad eam ſpectantibus, vel conducentibus, imò hoc ſit iuri naturali conformius, quia ipſi præſumuntur meliùs ea noſſe, quàm alij extranei, vt propterea hiſtorijs Religionum ab auctoribus earundem compoſitis fides iure, meritoque habeatur) nihilominus ne ipſos recenſendo lectori faſtidioſi ſimus, ideo hoc vnicum animaduertere operæpretium duximus, hanc ſcilicet communem noſtrorum ſententiam de ſucceſſione hereditaria ab Elia repetenda, antiquam ſemper Ordinis traditionem fuiſſe, adeoque firmam, & conſtantem, vt nunquam alius præter ipſum titulo Fundatoris, aut Inſtitutoris creditus vel nominatus reperiatur. Quod magni argumenti loco apud prudentes haberi oportet. Nec enim vel leuiter ſuſpicari licet tot viros ſanctitate, & doctrina conſpicuos, qui in Ordine noſtro, Dei gratia, omni ſeculo claruerunt, in hac re vel inſcitia ſeductos, vel ambitione ſeductores extitiſſe. Huius porro traditionis primus adſit teſtimonium veritati perhibens Ioannes ille Ieroſolymitanus Antiſtes ſæpius relatus, qui in eo libro à ſe edito circa ann. Chriſti 400. cuius ſcopus is eſt, probare ab Elia, Eliſæo, & filijs Prophetarum Carmelitarum Ordinem hereditariam originem traxiſſe *c.* 1. dicit; *Sicut hæc omnia antiqui huius noſtræ conuerſationis ſectatores ante nos intellexerunt, & nobis tam in veteri, quàm in noua Lege doctrinis, & exemplis philoſophati ſunt.* Quo ſanè per traditionem accepiſſe ea, quæ ſcribebat oſtendit. Creuit deinde à fonte Eliæ fluentis riui continuata traditio cum eiuſdem Ioannis libro Græcè exarato vſque ad tempora Aymerici de Malefaida Antiocheni Patriarchæ, qui cernens aliquos Ordinis Profeſſores (qui ex Europæ partibus recuperata Terra S. Carmelitis Syris, & Græcis adiuncti erant) ob Græci idiomatis ignorantiam librum nõ intelligere, illum Latinum fecit circa ann. Chriſti 1141. Cœpit proinde inter Latinos Carmelitas eadem conſeruari traditio, vt propterea cùm ſub B. Brocardo Generali poſt annum 1200. habitum Ordinis ſuſcepiſſent SS. Angelus, & Ioannes Germani Eliam, & Eliſæum vt parentes agnouiſſent, vt ex eorum hiſtoria per Nicodemum Patriarcham deſcripta *c.* 6. & 9. elicitur. Ab eodem etiam B. Brocardo editas credit VVaſtellius *in vindic. lib. Ioannis Ie-*

Ordinis traditio.

Ioannes Ieroſolymitanus.

nis Ieroſolymit. ar. 14. antiquas Ordinis Conſtitutiones, quas commemorant Ioannes Metenſis, Ioannes Vineta, Bacconus, & Olerius, in quibus hæc eadem traditio exarata conſpicitur. Paulò poſt

B. Cyrillus.

cùm Beatus Cyrillus tertius Ordinis inter Latinos Generalis ad Euſebium eremitam librum, ſeu epiſtolam ſcripſiſſet, prout patet ex *Specula Ordinis lib.* 8. *c.* 1. in ea Eliam huius Ordinis primum Inſti-

Guillelmus de Sannico.

tutorem vocat. Claruit poſt hæc in Ordine Guillelmus de Sannico illuſtris Pater, *qui in libro, ſeu chronic. de multiplicat. Ordin.* vt videre eſt in *Speculo Ordinis lib.* 9. *c.* 1. hanc ſucceſſionem à filijs Prophetarum poſteritati commendauit. Deinde poſt annum Chriſti 1300. plures, & inſignes Patres, qui eo ſeculo claruerunt, eandem ab Elia ſucceſſionem ad ipſos per manus antiquiorum delatam litteris, & ſcri-

Ioannes Bacco.

ptis amplexati ſunt. Hi ſunt celebris Doctor Ioannes Bacco *in compend. hiſtoriarum* 3. *particula*, Ioannes de Cimineto *in paruo tractatu Speculum Ordinis nuncupato c.* 1. Ioannes de Vineta *in tract. at cùm qui-*

Philippus Ribboti.

dam fratres noſtri. Philippus Ribboti Cataloniæ Prouincialis in celebri illo opere *Speculum Ordinis vocato lib.* 1. *&* 2. & Ioannes Groſſi Generalis *in tractatulo de SS. Ordinis.* Nec omittendus B. Petrus

B. Petrus Thomas.

Thomas Epiſcopus, Patriarcha, Sedis Apoſtolicæ ſæpius eo tempore pro cauſis grauiſſimis legatus, & demum ſanctitate, & miraculorum gloria coruſcus, vt proptorea officium Canonicum ab Eccleſia meruerit, cui facta eſt reuelatio Beatiſſimæ Virginis, de qua ſupra. Sequenti etiam ſeculo poſt Chriſti annum 1400. plures, & illuſtriſſimi hanc eandem traditionem conſeruarunt. Inter eos

Thomas Vvaldenſis.

primum locum tenet clariſſimus Doctor Thomas Vvaldenſis Angliæ decor, hæreticorum malleus, & inter Theologos venerabilis *to.* 3. *de Sacramentalibus tit.* 9. *c.* 89. contra Vviclephum diſputans, cum quo nec nænijs, fabulis aut minus probatis documentis agere oporteret. Et paulo poſt ipſum egregius alius ſanctitatis vitæ, &

Ioannes Soreth.

miraculorum opinione egregius Ioannes Soreth inter Ordinis Beatos à multis relatus, qui veritatem, quam tuemur, grauiſſimis verbis *in præfatione ad expoſitionem paraneticam Regulæ noſtræ* pro ſuis ſubditis (erat enim Generalis Ordinis Præſul) doctiſſimè exarauit. Se-

Baptiſta Mantuanus.

quitur magnus alius Ordinis Pater toti mundo celebris Baptiſta Mantuanus varijs in locis ſuorum Operum, præſertim Eclogis, Par-

Palæonydorus.

thenicibus, & Faſtis idem intentum proſequens. Item Ioannes Palæonydorus Batauus in toto Opere *de Antiquitate, & Sanctimonia eremitarum montis Carmeli*. Quo etiam tempore Ioannes Balæus Anglus Virginis Ordini nomen dedit, vtinam poſtea veluti adulterinus non apoſtataſſet, Religioſumque habitum ad hæreticos trans-

fuga

fuga non reliquiſſet. Is ergo in Tractatu de ſuo Ordine hæc poſteris circa præſens negotium verſibus exarata tranſmiſit:

Tanta eſt Carmeli fratrum de monte vetuſtas,
Quam mentem ſuperet cunctorum penè virorum.
Namque per Eliam datur Ordo fuiſſe Prophetam
Hic primò inceptus, &c.

Poſt Chriſti annum 1500. inter plures Ordinis hiſtoricos, per quos eadem continuabatur traditio, celebriores ſunt Petrus Lucius Belga *in compendio hiſtoriali*, Didacus Coria *in Chronic. Carmelitarum*, & ex illuſtriſſima noſtrorum Patrum Diſcalceatorum familia doctiſſimus Pater Thomas de Ieſu varijs libris editis. Quam tandem hoc ſeculo poſt ann. 1600. perdocti alij Patres Ordinis ſuis ſcriptis illuſtrarunt, ex quibus clariores ſunt ex præfatæ Diſcalceatorum Patrum familiæ clariſſimis in orbe Congregationibus Thomas Aquinas *in libro de Patriarchatu Eliæ*, Franciſcus à Sancta Maria *in hiſtoria prophetica*, & ex noſtra obſeruantia Michael Munoz *in propugnaculo Eliæ*, libro Romæ nouiſſimè impreſſo ſub anno 1636. & Marcus Antonius Caſanate *in ſuo Paradiſo Carmelitici decoris*.

29 En iam pie Lector, qualiter Carmelitanam familiam Eliæ propaginem eſſe ſcripta traditione habetur. *Si autem eſt traditio, nihil aliud quæras*, inquit Chryſoſt. *hom. 4. ſuper cap. 2. ad Theſſalonic. 2.* Nec mireris traditionem (humanam videlicet) appellaſſe; hoc enim modo loquendi vtuntur de exteris Sanchez, Suarez, & Carthagena relati. Longi ergo temporis traditio cùm ſit Pontificia auctoritate firmata, & virorum grauiſſimorum teſtimonijs fulcita, diſplicere tibi non poterit, quem ſine liuore, aut zelo, ſed pia benignitate præſens Opus legere autumamus. Concluſio.

30 Id etiam ſuis locis Tomis ſequentibus ſpecialiter contra eos, qui veluti in re ſibi aliena hallucinantes, alium Ordinis noſtri auctorem, aliudue principium (alij namque ſolùm ab Apoſtolorum tempore, alij ſub Ioanne Ieroſolymorum 44. Antiſtite; alij ſub Aymerico Antiochenſi Præſule, alij ſub Alberto Legiſlatore quaſi Nili ignotum fontem inueſtigarent) commenti ſunt, Deo dante elucidabimus.

De ti-

De titulis, quibus Cultores Ordinis Prophetici à Samuele inſtituti, & ab Elia ad ſtatum veluti Religioſum euecti appellati ſunt. Cap. VII.

Cognomina varia.

1 SI ſermo ſit de illis cognominibus, quibus ante Samuelem, & Eliam ſpeciales Dei cultores nuncupati fuerunt ex dictis *cap.1.* elicietur facilè præſentis diſſertationis reſolutio. Appellati namque primitùs ſunt *filij Dei* in Sacra Scriptura *Geneſ.6. v.2. & 4.* vt ibi *n.3.* oſtenſum eſt. Deinde *Enoſcæi* ab Enos Sethi filio, & Adæ nepote, prout etiam ibidem *n.4.* dictum manet. Item *Cinæi* à Cainam filio Enos, prout aliqui putant, & nos retulimus *n.5.* licet tam ipſi, quàm iſta Cinæorum nomenclatura illuſtrari, ac propagari cœperit à tempore Iethronis ſoceri Moyſis, iuxta ibidem dicta *n.18.* Appellati inſuper ſunt *Iethræi* à dicto Iethrone, prout etiam ibi notatum manet. Cognominati tandem fuerunt *Rechabitæ*, & *Prophetæ*, de quibus titulis inferiùs fiet ſermo.

Alia cognomina.

2 Addit & Boulducus *lib.1. de Eccleſia ante Legem cap.9. & 10.* præclaris etiam alijs, & honorabilibus nominibus fideles iſtos, qui omnis virtutis Inſtitutum præ cæteris in Lege naturæ profitebantur, appellari ſolitos à diuerſis nationibus: à Moabitis enim vocabantur *Emim*, ab Ammonitis *Zanzumim*, à Chananæis *Rephaim*, ab Hamæis *Zuozim*, eiſque reſpondere iſta Latina, *Reuerendi, Sapientiſsimi, Reſtauratores, Illuſtres.* Commemorat etiam *lib.1. cap.15.* quandam ſpecialem Prophetarum poſt diluuiū Sodalitatem, quæ à Iaphet *Iephtæorum*, & ab Aſcenez *Cenezæorum* dicta eſt. Huius autem auctoris placitum etſi omnino non probemus (nomina enim iſta nationis, aut cognationis potiùs, quàm Religionis, aut Inſtituti videntur, prout de ſingulis conſtare poteſt in locis Sacræ Scripturæ, vbi de illis fit mentio) nec tamen proteruè improbamus; potuerunt enim vtrumque ſignificare, vel ex vno ad aliud ſignificatum vſu hominum transferri. Ad certiora idcirco greſſum faciamus, poſt tempora ſcilicet Samuelis, à quo illi in collegialem, ſeu clauſtralem Ordinem inſtituti ſunt, & Eliæ, à quo ad ſtatum vtcunque Religioſum euecti ſunt, iuxta dicta in ſuperioribus.

Prophetæ.

3 Hoc igitur tempore ſolemniſſimus, & celeberrimus Ordinis Prophetici aſſeclarum titulus erat, quo *Prophetæ* cognominabantur. Eo enim epitheto omnia fermè Sacræ Paginæ volumina, Patrum, Doctorum, & Scriptorum monumenta eos concelebrant.

Illo

Illo autem denotari ſæpeſæpius non tam eos, qui futura, aut occulta hominibus pandebant, quàm illos, qui ſpecialiori Dei cultui, & obſequijs vitam ſuam nuncupabant, ex dictis *cap. 2. & 3.* perſpicuè deducitur. Ad hunc porrò titulum reducitur alius, quo *Videntes* appellabantur Prophetæ; ſic enim conſtat plures Prophetas nuncupatos eſſe, inter quos vnus erat ipſe Samuel 1. *Reg. 9. v. 11. 18. & 19.* Notatur autem ibi *v. 9.* quòd qui eo tempore *Propheta* vocabatur, olim *Videns* diceretur. Item Sadoc 2. *Reg. 15. v. 27.* Gad. 2. *Reg. 24. v. 11.* Addo 2. *Paralipom. 9. v. 29. & 2. Paralipom. 12. v. 15.* Iehu filius Hanani 2. *Paralipom. 19. v. 2.*

4 Vocabantur etiam *filij Prophetarum* 4. *Reg. 2. v. 3. 5. 7. & 15. & c. 4. v. 38. & c. 6. v. 1. & c 9. v. 1.* Item *Act. Apoſtolor. 3. v. 25.* quo nomine non qualeſcunque Prophetici Ordinis alumnos appellatos, ſed illos ſpeciatim, qui ex Samuelis quondam ſchola facti erant diſcipuli Eliæ, & Eliſæi, conſtat ex dictis locis 4. *Reg.* ac proinde eos fuiſſe in ſanctioris vitę ratione à ſuis magiſtris inſtructos ea, quæ diximus *c. 4.* ſufficienter demonſtrant. Filij Prophetarum.

5 Inſuper appellabantur quandoque ijs titulis, *Homines Dei*, ſeu *Viri Dei*. Samuel enim *p. Reg. 9. v. 6. & 7.* vocatur *Vir Dei*, & *v. 8.* appellatur *Homo Dei*. Deinde Semeias Propheta *Vir Dei* dicitur 3. *Reg. 12. v. 22.* Item ille Propheta, qui venit de Iuda in Bethel ad Ieroboam, etiam nuncupatur *Vir Dei* 3. *Reg. 13. v. 1. 5. 6. 7. & 11.* Præterea Elias ipſe 3. *Reg. 17. v. 18.* vocatur à Sareptana *Vir Dei*; & 4. *Reg. 1. v. 9. 11. & 13.* à quinquagenarijs Principibus *Homo Dei*. Eliſæus etiam 4. *Reg. 4. 5. 6. 7. & 8.* eiſdem titulis cognominatur. Ille quoque Propheta, de quo 3. *Reg. 20. v. 28.* etiam *Vir Dei* dicitur. Ac tandem ille alius, qui 2. *Paralipom. 25. v. 7.* venit ad Amaſiam Regem, vocatur ibi ſæpius *Homo Dei*. Quem tamen de numero illorum fuiſſe, quos Eliſæus in ſuis Collegijs inſtituerat, ſuſpicatur Sanchez in 4. *Reg. 14. n. 4.* Homines Dei

6 Vocati præterea ſunt *Rechabitæ*, ſeu filij Rechab *Ierem. 35.* de quo titulo, quia inſignis valde eſt, diligentiùs agendum. Conſtat autem ex dictis *c. 1. n. 18. & ſequentibus* hos Rechabitas ex Cinæis fuiſſe, vel eoſdem cum ipſis ſolo nomine diuerſos. Quod præter ibi adducta confirmat Lyranus in *Ierem. 35.* dicens: *Dicunt Doctores Hebræi, & Latini, quòd iſti Rechabitæ deſcenderunt de Iethro ſocero Moyſis.* Diximus autem eo loco *Cinæos*, & *Iethræos* eoſdem fuiſſe. Poſſunt etiam pro eadem ſententia referri non ſolùm ex Catholicis Boulducus *lib. 3. de Eccleſia ante Legem cap. 16. §. Iſtorum autem inſtitutum*, & Cornelius *in cap. 10. Numeror. verſ. 29. §. denique*, ac Rechabitæ.

Leonar-

Leonardus Marius *in cap.24. Numer. n.33.* ſed & plures ex Sectarijs, videlicet Petrus Martyr, Fagius, Munſterus, Pellicanus, Iunius, Tremellius, & Rodolphus Hoſtinianus, quos citat Serar. *in Tribæreſio lib.3. cap.9. & Minerual. lib.5. c.21.* aſſerentes Rechabitas ex Cinæis fuiſſe, vel eiuſdem cum ipſis Inſtituti, & Ordinis. Cùm autem *Cinæi* iſti à tempore Iethronis ſoceri Moyſis vel eſſe cœperint, vt plures exiſtimant, vel ſaltem eſto à multis ſeculis, ſcilicet à Cainam filio Enos inchoati, ab hoc tamen Iethrone illuſtrati, & celebrati fuerint, iuxta dicta *eo capite primo*, ideo ab hoc etiam tempore Rechabitarum origo petenda eſt, eorum licet ſub hoc titulo memoria vſque ad Ieremiæ tempora in Scriptura non reperiatur; fuiſſe tamen ex filijs Prophetarum, præterquam quòd in diſcurſu Annalium oſtendetur, clarè deducitur ex D. Hieronymo *in epiſt. ad Paulin.* Ioanne Ieroſolymitano *in lib. de inſtit. Monachor. c.25.* Thoma Vvaldenſi *in doctrinali fidei to.1. lib.3. ar.1. c.5.* Quibus accedit Boulducus dicto *c.16.* vbi §. *Eliæ autem, & Eliſæo*, dicit Ionadab patrem Rechabitarum de quo *Ierem.35. v.6.* fuiſſe diſcipulum Eliæ, & Eliſæi; & §. *Ab illo ergo*, dicens: *Omnes illius Sodalitatìs alumni, qui primò Enoſcæi, deinde Cinęi, poſtea Cenezæi, adhęc Hębrei, Nazaræi, & filij Prophetarum nuncupati fuerant, deinceps Rechabitę ſunt appellati. Quod idem eſt* (inquit) *ac ſi Eliaitę, vel Eliſęitæ dicerentur.* Vnde infra §. *His pręmiſsis*, Iacobi Patriarchæ prophetiam de Nephtalim *Geneſ. 49. v. 21.* vbi vocatur *Ceruus emiſſus, & dans eloquia pulchritudinis*, explicat de Elia, Eliſæo, & eorum diſcipulis, qui erant ex Cinæis, vel Rechabitis, de quibus dicit: *Eloquia pulchritudinis ſunt Dei oracula per eorum ora reddita, ſunt conciones, & prędicationes, ſunt denique pſalmi, hymni, & cantica ſpiritualia, quibus decantandis iugiter die, ac nocte vacabant.* Sed de his in diſcurſu Annalium plura. Solùm hic adiungendum, quòd ſi quis contenderit Rechabitarum initium ſolùm à tempore Ionadab, qui ipſorum pater *Ierem.35. v.6.* appellatur, eſſe deſumendum, eatenus dumtaxat id accipiendum, quatenus illi ab eo, vtpote Eliſæi diſcipulo, & ipſe ab eodem Eliſæo in vitæ inſtar religioſæ formа, ſicut & alij Prophetarum filij inſtituti ſunt, iuxta ibidem dicenda. Quemadmodum enim dicimus Ordinē propheticum ab Elia inchoatum, non quidem ſimpliciter, cùm à tempore Samuelis exordiū duxerit, ſed quatenus Religioſi veluti ſtatus rationem induebat, ſic & de Rechabitarum Inſtituto loquendum, ita vt ſimpliciter à Moyſis, & Iethronis tempore cum Cinęis eſſe cœperit; à Ionadabi autē ęuo per Eliæ, & Eliſæi Inſtitutionem in ratione quaſi Religionis, quatenus in eo ſtatu eſſe potuit, cum alijs filiorum Prophetarum Collegijs.

Vocati

7 Vocati inſuper ſunt ijdem Prophetici Ordinis Profeſſores, quandoque ſaltem, *Scribæ*, videlicet 1. *Paralipom. 2. v. 55.* illis verbis: *Cognationes quoque Scribarum habitantium in Iabes, canentes atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes. Hi ſunt Cinæi, qui venerunt de calore patris domus Rechab.* Vbi clarè *Scribæ* dicuntur *Cinæi*, & *Rechabitæ*, quos Ordinis Prophetici alumnos diximus. Similiter 1. *Machabæorum 7. v. 12. &* 13. vbi dicitur: *Conuenerunt ad Alcimum, & Bachidem congregatio Scribarum requirere, quæ iuſta ſunt, & primi Aſsidæi.* Quo denotatur eoſdem eſſe iſtos Scribas cum Aſſidæis, quos ad Ordinem etiam Propheticum ſpectaſſe inferiùs dicemus. Vnde Chaldæus Paraphraſtes 1: *Reg. 10. &* 19. & alibi, vbi vulgatus *Prophetas* nominat, ipſe *Scribas* vertit. Hinc etiam D. Hieron. *in tradit. Hebraic.* & Genebrard. *in chronol. lib. 1. ſub anno* 3272. Rechabitas appellant *Scribas*. De quo in diſcurſu Annalium dicetur. Pro nunc enim ſolùm intendimus aliquando ſaltem aliquos Prophetici Ordinis alumnos *Scribas* nominari. Sed nota *Scribas* illos Phariſæorum ſocios in Euangelio ſæpiùs nominatos, ſolo nomine cum iſtis pijs, & Religioſis Scribis conuenire, moribus, vita, & doctrina diſſimiles, & valde corruptos, vt alibi dicetur. Scribæ.

8 Appellantur præterea ijdem Propheticæ familiæ cultores *Eſſeni* (prout etiam in Operis diſcurſu oſtendetur) maximè poſt reditum Iudæorum è captiuitate Babylonica circa ann. mundi 3545. quo tempore cultus Dei, Templum ipſum, & tota Reſpublica Iudæorum inſigni renouatione in melius reformabatur. Etſi enim hoc Eſſenorum cognomen in Sacra Scriptura non reperiatur, conſpicitur tamẽ in cunctis fermè Hiſtoricis, tum Catholicis, tum Sectarijs, tum Rabbinis, tum etiam, Ethnicis. Illud verò attributum fuiſſe dictis alumnis Ordinis Prophetalis, præterquam id latiùs oſtendetur dicto loco, pro nunc deducitur ex teſtimonijs plurium auctorum aſſerentium *Eſſenos*, & *Rechabitas*, ſeu *Cinæos* eiuſdem Inſtituti homines fuiſſe, vel quoſdam ex eis ab alijs originem traxiſſe. Hi ſunt Suidas vetuſtus auctor verbo *Eſſai*. S. Nilus *in Aſcetico in principio*. Georgius Cedrenus *in compend. hiſtor. in Claudio Imperatore*. Georgius Peccator Monachus Græcus *in Chronic. M.S. in S. & Apoſtolica Bibliotheca Vaticana Græcè deſcripta ſub num.* 153. & 154. loquens de temporibus Claudij Imperatoris. Ioſephus Scaliger apud Serarium *in Mineruali lib. 5. cap.* 13. ipſe Serarius *in Tribæreſio lib. 3. c. 9. & in Mineruali lib. 5. c.* 10. Villalpand. *in Apparat. Vrbis, & Templi lib. 3. cap.* 14. fauet Salian. *ſub ann. mund.* 3609. *n.* 31. Boulduc. *lib. 3. de Eccleſia ante Legem c.* 16. & ex noſtris Franciſcus à Sancta Ma- Eſſeni.

ria *in Hiſtor. Prophet. Hiſpan. lib. 2. cap. 20. n. 7.* ac alij. Sed de hoc, vt diximus, loco relato prolixior ſermo erit: modò etenim ſolùm intendimus hunc Eſſenorum titulum Inſtituti Prophetici cultoribus etiam conuenire.

Aſſidæi. 9. Nuncupati quoque ſunt ijdem Prophetalis Inſtituti Profeſſores *Aſsidæi* in tribus Sacræ Scripturæ locis, videlicet 1. *Machabæor. 2. v. 42.* illis verbis: *Tunc congregata eſt ad eos Synagoga Aſsidæorum fortis viribus ex Iſraël, omnis voluntarius in Lege.* & eodem primo *Machabæor. c. 7. v. 12.* illis: *Et conuenerunt ad Alcimum, & Bachidem Congregatio Scribarum requirere, quæ iuſta ſunt, & primi Aſsidæi, qui erant in filijs Iſraël.* Item 2. *Machabæor. 14. v. 6.* vbi Alcimus impius ad Regem Demetrium ſic dicebat: *Ipſi qui dicuntur Aſsidæi Iudæorum, quibus præeſt Iudas Machabæus, bella nutriunt, &c.* Hos enim *Aſsidæos* vocatos ex Prophetici Inſtituti cultoribus fuiſſe latiùs oſtendetur in diſcurſu Operis, circa annum præſertim 3847. quo tempore, vel circiter floruiſſe iure exiſtimantur. Nunc ſolum ſuadetur ex eo, quòd loco relato ex *p. Machabæorum 2.* id indicari videtur, dum vocantur *Synagoga,* & voluntarij *in Lege.* Quo denotatur illos fuiſſe Ordinem aliquem, ſeu Inſtitutum hominum ſpecialiori modo, ac vltra communem fidelium vſum Dei cultui nuncupatorum. Indicatur hoc etiam adhuc clariùs in 2. loco ex *p. Machabæorum 7.* cùm vocentur *Congregatio,* non quorumlibet, ſed *Scribarum,* quos eiuſdem Inſtituti fuiſſe ſupra oſtendimus. Ac in tertio ex 2. *Machabæor. 14.* Eo namque inſinuatur fuiſſe Congregationem quandam, cui vt Caput, Princeps, vel Prælatus Iudas Machabæus præeſſet. Maximè id conuincitur ex fermè communi Doctorum conſenſu, aſſerentium Aſſidæos, & Eſſenos eoſdem fuiſſe, vel eiuſdem Inſtituti, ſeu Aſſidæos ex Eſſenis originem traxiſſe. Hi ſunt Genebrardus *lib. 2. chronolog. ſub anno mundi* 3911. Nicolaus Serarius *in Machabæorum Harmonia ſuper c. 7. Machab. 1. & cap. 14. lib. 2.* Scaligerum etiam referens. Ioſephus Stephanus *in Prolog. ad lib. Machabæorum.* Lorinus *Actor. 12.* Torniellus *ſub anno 2545. num. 13.* Fauent Ioannes Philipæus *in Oſeam Proph. to. 1. c. 3. v. 1.* & Boulduc. *in lib. de Eccl. poſt Legem c. 7.* & tenent ex noſtris Coria *in chronic. Carmelitar. lib. 1. cap. 7.* Franciſcus à S. Maria *in Hiſtor. Prophet. Hiſpan. l. 3. cap. 7.* cum alijs. Quibus iunge ex Sectarijs Sebaſtianum Munſterum *in cap. 6. lib. 4. Gorionidis.* Ioannem Druſſium *in libello de Aſsidæis,* & Bonauenturam Cornelium Bertramum *de Polit. Iudaic. cap. 19.*

Nazaræi. 10. Poſſumus etiam inter cognomina Prophetici Ordinis alum-

nis in

nis in Sacra Pagina conceſſa titulum quoque *Nazaræorum* referre, ita vt per ipſum, etſi non ſemper, ſaltem ſæpe illi deſignentur. Nam præter dicta de Samuele, & eius diſcipulis ſuperiùs *c.3. n.3.* de Elia etiam, Eliſæo, & filijs Prophetarum, quòd eſſent Nazaræi tam ipſi, quàm alij eiuſdem Inſtituti cultores, tenet Boulducus *de Eccleſia ante Legem lib.3. c.16. §. Ab illo ergo*, eos coniungens cum Enoſcæis, Cinæis, filijs Prophetarum, & Rechabitis: *Omnes illius* (inquit) *Sodalitatis alumni, qui primò Enoſcæi, deinde Cinæi, poſtea Cenezæi, ad hæc Hebræi, Nazaræi, & filij Prophetarum nuncupati fuerant, deinceps Rechabitæ ſunt appellati. Quod idem eſt, ac ſi Eliaitæ, vel Eliſæitæ dicerentur*. Specialiter de ipſo Elia, quòd Nazaræus fuerit, eruditè probat Ægidius Camartus *de rebus Eliæ c.3. ſect.18.* tum ex abſtinentia à vino, quæ propria Nazaræorum erat *Numeror.6. v.3.* cùm conſtet miſſum eſſe à Deo ad torrentem Carith, vt de torrente biberet. *3. Reg.17. v.4.* & à vidua poſtulaſſe paululum aquæ in vaſe ad bibendum. *3. Reg. 17. v.10.* & ab Angelo *3. Reg.19. v.6.* accepiſſe *Vas aquæ*, tum etiam ex capillatura, quam geſtabat, vt propterea appellatus fuiſſet à miniſtris Ochoziæ *4. Reg.1. v.8. Vir piloſus*, Hebraicè *vir pili*, quia tam in veſte, quàm in capite totus piloſus erat. Similiter Adrianus de Adrianis *1. p.4. de diuin. inſpirat.* Eliam inter Nazaræos perpetuos refert. Vnde de Elia Proſper Stellartius Auguſtinianus *in erudito Opere*, quod de *tonſuris & coronis* edidit *c.13. lib.2.* huic titulum præfixit: *De Elia Theſbite Propheta, Religioſo, Nazaræo, piloſo, comato, Monachorum patre, & Ordinis à ſe denominati Fundatore, eiuſque diſcipulo Eliſæo*. Porro de ipſo Eliſæo id expreſſit Sanctus Hieron. in *cap.7. Ezechielis*, dicens: *Eliſæus licet corporis haberet caluitium, tamen quia Nazaræus Domini erat, cincinnis capitis fruebatur*. Quod etiam ſequitur relatus Camartus, ſubiungens cauſam, ſcilicet *quia à quo tempore in Eliæ contubernium admiſſus fuit, ſeſe diuino cultui ex voto nuncupauit*. De filijs autem Prophetarum, & alijs Eliæ, & Eliſæi diſcipulis, quod etiam Nazaræi eſſent, colligitur ex eo, quòd erant ex diſcipulis Samuelis, de quibus id oſtendimus ſuperiùs *c.3. n.3.* Conſonat & nomen *Nazaræus*, quod interpretatur *Separatus*; cùm enim omnes illi à communi, & ordinario aliorum hominum viuendi modo ſeparati eſſent, vtpote Dei cultui ſpecialiter addicti, *Nazaræi* dici poſſunt. Congruit etiam album Nazaræorum veſtimentum, propter quod *Threnor.4. v.7.* dicitur: *Candidiores Nazaræi eius niue, nitidiores lacte, &c.* Simili namque alba veſte vſos Rechabitas habet Boulducus *in lib. de Eccleſ. poſt Legem c.4. §. Quia verò*. quod idem dicemus de Eliæ diſcipulis, & Eſſenis in diſcurſu Operis.

Item abſtinentia à vino, quæ propriè erat Nazaræorum, & principalis ipſorum cerimonia, vt conſtat *Numeror. 6. v. 3.* Ea etiam vtebantur Rechabitæ, vt patet *Ierem. 35.* imò Eliam docuiſſe illam ſuos diſcipulos colligi poteſt ex Ioanne Ieroſolymitano *in lib. de inſtit. Monachor. c. 7. & 9.* Sed de hoc nunc ſatis, quia in ſequentibus iterum de eo redibit ſermo.

Eunuchi ſpirituales.

11 Poſſumus tandem aliud cognomen Propheticæ vitæ Profeſſorum ex Sacris Litteris deducere, *Eunuchorum* videlicet, quo nominati ſunt *Iſai. 56. v. 3.* illis verbis: *Et non dicat Eunuchus: Ecce ego lignum aridum, quia hæc dicit Dominus Eunuchis: Qui cuſtodierint Sabbata mea, & elegerint quæ ego volui, & tenuerint fœdus meum, dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à filijs, & filiabus; nomen ſempiternum dabo eis, quod non peribit.* Similiter *Sapient. 3. v. 13.* poſtquam enim de fœminis caſtis, ſeu virginibus dictum eſt: *Felix eſt ſterilis, & incoinquinata, quæ neſciuit thorum in delicto, habebit fructum in reſpectione animarum ſanctarum.* Subditur de Eunuchis: *Et ſpado, qui non operatus eſt per manus ſuas iniquitatem, nec cogitauit aduerſus Deum nequiſſima: dabitur enim illi fidei donum electum, & ſors in Templo Dei acceptiſſima.* Etenim prædicto loco Iſaiæ (& eadem videtur ratio de loco Sapientiæ) per *Eunuchos*, ſeu *Spadones* non intelligi corpore truncatos aut caſtratos, ſed ſpiritualiter illos, qui ſe, vt dicitur *Matth. 19. v. 12. caſtrauerunt* propter Regnum Cælorum, caſtitatem ſeruando ex propoſito, aut voto, vt diximus ſupra c. 4. n. 21. & dicemus in Operis diſcurſu, maximè *ſub anno 3341.* Cùm autem ſoli Ordinis Prophetici cultores fuerint illi, de quibus conſtat virginitatem, ſeu caſtitatem prædicto modo obſeruaſſe, propter dicta eo *cap. 4.* procul dubio illi appellati ſunt *Eunuchi*, ac proinde Eunuchorum cognomine intelligi poſſunt. Accedit quòd in ſummario eiuſdem cap. 57. dicitur *conſolatio Eunuchorum iuſtorum.*, quo ſatis exprimitur non eſſe ibi ſermonem de eunuchis corporalibus, ſed ſpiritualibus. Item accedit Gloſſæ interlinealis expoſitio, quæ pro *Eunuchis* exponit, *continentibus*. Maximè conſonat Dionyſius, per illos intelligens eos, qui ducunt *cælibem vitam*. Colligitur id etiam ex eo, quòd dicto loco Iſaiæ nomina illa *Eunuchus*, & *Eunuchi* cum littera maiuſcula ſcribuntur, quo ſanè denotatur illis non ſignificare vulgares eunuchos, ſeu corpore caſtratos, qui non magis nota illa inſigniori denotarentur, quàm claudi, cæci, ſurdi, muti, &c. ſed Eunuchos ſpirituales, qui cùm *Prophetæ*, *Rechabitæ*, & perſonæ illuſtres eſſent, tali nota digni erant. Hinc Boulducus *lib. de Eccleſia poſt Legem cap. 12. §. Nihil igitur*, per Eunuchos in

hoc

Digitized by Google

hoc loco Iſaiæ intelligi dicit *Eſſenos*, & *Rechabitas*. Hinc etiam Claudius Eſpinçęus *in l. 1. de Continentia c. 1.* Eliam, Ieremiam, Danielem, & ſocios concaptiuos, Eſdram, & Raziam, quos Ordinis Prophetici alumnos fuiſſe ſuis locis dicemus, *ſpirituales Eunuchos* appellat.

12 Hæc porro de Ordinis Prophetarum alumnorum nominibus dicta ſint, non ſolùm quia, vt Plinius in Panegyr. Traiani dicebat, *Sunt in honore hominum, deinde in honore famæ magna nomina*, ſed vt per eos, qui huiuſmodi titulis in Sacris Litteris denotantur, iugem eiuſdem Ordinis ſucceſſionem ab Eliæ vſque ad Chriſti tempus, prout ſequenti capite faciemus, deducere poſſimus. Concluſio.

Ordinem hunc Propheticum ab Elia vſque ad Chriſtum in Carmelo, ſeu alio Iudææ, vel Palæſtinæ loco perenniter perduraſſe. Cap. VIII.

1 RES hæc præcipuè eſt in hoc Opere intenta, neque enim themati noſtro ſufficiens erit Eliam primum Ordinis Prophetici fundatorem comprobare, niſi etiam oſtendatur illud idem ipſius Inſtitutum iugiter, & perenniter vſque ad Chriſti æuum permanſiſſe, quod Deo duce in præſenti capite fiet. Intentum.

2 Id primò ſuadetur ex ipſo *Prophetici Ordinis* nomine, quod etiam poſt Chriſtum viguiſſe ex hiſtorijs compertum eſt. Vt enim diximus *c. 2. n. 23.* Euſebius Cæſarienſis *lib. 2. hiſtor. c. 3.* ſermonem inſtituens de iis, qui in primitiua Eccleſia *Act. 11. n. 27.* commemorantur, dicit: *Apud Antiochiam florentiſsima congregatur Eccleſia, in qua erant etiam Prophetici Ordinis viri quamplurimi.* Deinde Ruffinus Aquileienſis *vndecimo libro* addito hiſtoriæ Eccleſiaſticæ eiuſdem Euſebij *c. 5.* ſic de Sancto Spiridione eiuſdem Prophetalis Ordinis alumno loquitur: *Ex eorum numero (etſi quid adhuc eminentius) fuiſſe dicitur etiam Spiridion Cyprius vir vnus ex Ordine Prophetarum.* Pariter Luitprandus, ſeu Eutrandus Ticinenſis Diaconus eo loco relatus *in ſuis fragmentis n. 256.* loquens de Elpidio, & alijs Epiſcopis, quos S. Iacobus in Hiſpanias traxerat, dicit eos fuiſſe *de numero Carmelitarum*, & ſubiungit: *Iſtos vocat Euſebius lib. 2. c. 3. Prophetici Ordinis.* quo ſuam, & Euſebij mentem ſatis declarat. Si autem hoc *Prophetici Ordinis* nomen in primitiua noſcitur viguiſſe Eccleſia, pariter & de re per illud ſignificata dicendum, ne aſſerere cogamur hos auctores omnino inani, & vacua vſos fuiſſe voce. Vide & alia præcitato loco *num. 23. 24. & 25.* dicta. Ex nomine Prophetici Ordinis.

Ex alijs nominibus. 3 Deinde idipſum roboratur ex dictis *cap. præcedenti*, videlicet Prophetalis Ordinis Profeſſores appellatos poſt Eliæ, & Eliſæi præcipuè tempora *Prophetas*, *filios Prophetarum*, *Scribas*, *Rechabitas*, *Eſſenos*, ſeu *Aſsidæos*, *Eunuchos*, & *Nazaræos*; omnes enim iſtos etiam Chriſti tempore permanſiſſe haud difficilè oſtendi poteſt. Et primò vt à Prophetis incipiamus, non defuiſſe Chriſti, & Apoſtolorum æuo aliquot, qui hoc nomine vocarentur, conſtat ex *Actib. Apoſtol. c.11. v.27.* illis verbis: *In his autem diebus ſuperuenerunt à Ieroſolymis Prophetæ Antiochiam.* Quo loco *Prophetæ* nomen non ſolùm ſignificare eos, qui futura, aut occulta prædicunt, ſed *Ordinis Prophetici* cultores, conſtat ex Euſebio, & Luitprando ſupra relatis, qui eos vocant *Ordinis Prophetici*. Quo ſanè denotatur eos etiam vocatos Prophetas eo ſenſu, quo diximus *ſupra cap.2.* in veteri Teſtamento ſæpiſſimè nomen *Prophetæ* vſurpari, videlicet pro viro Dei cultui, & obſequio ſpecialiori ritu addicto, quales erant Samuelis, & Eliæ diſcipuli. Colligitur id etiam ex eo, quòd vnus iſtorum Prophetarum in prædicto *cap.11. Act. Apoſtol. v.28.* nominetur Agabus, quem tamen Prophetici Ordinis Profeſſorem, imò & Carmeli eremitam fuiſſe ex Petro Dorlando, Baptiſta Mantuano, & alijs oſtendemus ſuo loco. Pariter etiam id deducitur ex eo, quòd cùm verbum *Prophetare*, & *Prophetia* in alio ſenſu ſumatur etiam in ſacra Scriptura noui Teſtamẽti, quàm in hoc, quod eſt futura aut occulta prædicere, ſcilicet pro prædicare, docere, interpretari, ſeu vitæ ſanctitate, & doctrina alios inſtruere, vt conſtat ex teſtimonijs *Act. Apoſtol. 2. v.39.* & Pauli. *1. Corinth. 14. v.1.3.4 & 5. & 1. ad Timoth. 1. v.18. & c.4. v.14.* quæ adduximus *ſupra c.2. n.13.* manifeſtè etiam deducitur, & nomen *Prophetæ*, quod à Prophetando, vel Prophetia dicitur, ſumi in eadem acceptione.

Prophetides. 4 Idem argumentum efformari poteſt ex fœminis, quæ *Propheteſſæ* vocabantur, quas fuiſſe in veteri Teſtamento pro comperto eſt, cùm Hebræi *in Seder Olam c.20. & 21.* vt habet Genebrardus *lib.1. chronolog. circa annum 3066.* referant ex eis Saram, Mariam Moyſis ſororem, Deboram, Oldam, Annam Samuelis matrem, Abigailem, & Eſther. Boulducus etiam *libro 3. de Eccleſia ante Legem c.16.* referat in Collegijs filiorum Prophetarum Eliæ diſcipulorum fuiſſe multitudinem *vtriuſque ſexus*. Quod etiam conſtat de Eſſenis, inter quos & fuiſſe fœminas eiuſdem Inſtituti, quas Philo *lib. de vita contemplatiua* vocat *Therapeutides*, cùm de ipſis agemus clarè oſtendetur. Has ergo *Prophetides* non defuiſſe etiam Chriſti tempore conſtat in Anna filia Pſanuelis de tribu Aſer, de qua *Luc.2. v.36.*

v. 36. vbi *Propheti*ſſ*a* appellatur. Cùm autem ſatis probabile ſit eas ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe, vt dicemus in diſcurſu Operis, cùm de Iſaiæ vxore, quæ etiam *Propheti*ſſ*a* ab aliquibus dicitur, & de ipſa Anna fiet ſermo; ideo ex hac etiam parte ſuadetur non defuiſſe Prophetalem Ordinem. Quid verò dicendum de illis quatuor Virginibus filiabus Philippi Euangeliſtæ, de quibus *Actor.* 21. *v.* 9. agitur, & an cum probabilitate affirmari poſſit eas ad eundem Prophetalem Ordinem ſpectare in 2. *Tomo* Deo duce dicetur.

5 Quòd etiam *filij Prophetarum*, & ſub iſto cognomine Chriſti ætate non defuerint aliqui, conſtat ex concione à B. Petro facta *Act.* 3. *v.* 25. vbi cùm inter auditores aliquot Elianæ Scholæ diſcipulos præſentes agnouiſſet, dixit: *Vos eſtis filij Prophetarum.* quo ſanè clariſſimè indicatur, aliquos tunc illi concioni adfuiſſe, qui hoc titulo appellabantur. Vnde Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de Inſtit Monachor. cap.* 31. dicit; *Vt autem Religioſos* (Eliæ videlicet diſcipulos, de quibus ibi loquebatur) *vehementiùs attraheret cognominans eos proprio titulo, quem à Prophetis traxerant, dixit eis: Vos eſtis filij Prophetarum, &c.* Fauet huic expoſitioni Cornelius, qui *hic* (inquit) *filij, ſcilicet ſpirituales in fide, & Religione.* Filij Prophetarum.

6 De Scribis etiam, quòd non defuerint vſque ad Chriſti ætatem, plus æquo manifeſtè conſtat ex Euangelica hiſtoria, in qua paſſim nominantur. Id tamen animaduertendum, quòd licet iuxta dicta *cap. præcedenti n.* 7. Ordinis Prophetici poſteri inter alia cognomina *Scribæ* etiam nominarentur, illi tamen prout colligi poteſt ex D. Hieronymo *in cap.* 8. *Iſaiæ* paulò ante Chriſti ortum à duobus vocatis, Sammei, & Hillel, quorum prior *Diſsipator* interpretatur, poſterior verò *Prophanus*, corrupti fermè, & prophanati fuerunt, ita vt Chriſto Domino infenſiſſimi aduerſarij, & ab Epiphanio *hæreſ.* 15. & 16. inter hæreticos recenſiti ſint. Solo ergo nomine cum Scribis antiquis iſti communicabant, non moribus, doctrina, aut Inſtituto, vt propterea veluti Apoſtatæ ab Ordine Prophetico cenſeri debent. Idem dicendum de Phariſæis, quos etiam inter Eliæ ſectatores, & tales appellatos à verbo *Pharaſcim*, id eſt, *equites* putat Boulducus *lib.* 3. *ante Legem cap.* 16. §. *Ab illo ergo dic.* & *lib. de Eccleſia poſt Legem c.* 7. §. *Quantum ad Phariſæos.* Eſto enim hoc ita eſſet, de quo alibi, quia tamen illi etiam omnino fermè à vero ſpiritu Elianæ ſcholæ declinauerant, & Chriſti doctrinæ hoſtes inuenti ſunt, ideo inter Ordinis Prophetici infames Apoſtatas, potius quàm inter Profeſſores legitimos numeramus. Scribæ.

7 Rechabitas quoque nominatos vſque ad Chriſti, & Apoſtolorum Rechabitæ.

lorum tempora perduraſſe compertum eſt ex hiſtoria, quam ex Egeſippo *in 5. libro ſua hiſtoria*, & Euſebio *lib. 2. c. 22.* referunt communiter hiſtorici, & inter eos Baronius *to. 1. Annal. ſub anno 63.* videlicet quòd, cùm morti traderetur S. Iacobus Apoſtolus Domini minor cognominatus, & primus Ieroſolymorum Epiſcopus, quidam Sacerdos *Rechabita*, de filijs ſcilicet Rechab, qui teſtimonio Domini *Ierem. 35.* commendati ſunt, voce emiſſa exclamauerit: *Quid agitis? Iuſtus pro vobis Deum deprecatur.* Subiungit item Baronius ex Epiphan. *hæreſ. 78.* hunc Rechabitam appellatum fuiſſe Simeonem eiuſdem Iacobi nepotem. Subiungit etiam Serarius *in Trihæreſio lib. 3. c. 9.* valde ad intentum noſtrum, hunc appellatum fuiſſe Rechabitam, *non quòd is genere, ac ſanguine à Rechab oriretur*, ſed quòd in Rechabitarum ſeſe diſciplinam, ſectamque contuliſſet. Quo egregiè confirmatur id, quod diximus: ſiquidem ex eo habetur non modò Rechabitas ipſos, ſed & eorum Ordinem, ſeu Inſtitutum Chriſti tempora vidiſſe. Accedit quòd ipſemet Sanctus Iacobus ſatis probabiliter creditur ex Rechabitis fuiſſe. Ita enim eum vocat Boulducus *in lib. de Eccleſia poſt Legem c. 8. §. & primò de Circunciſione.* & in expoſitione epiſt. Iudæ *verſ. 1. §. Quantum ad tertium*, dum dicit illum vixiſſe *iuxta priſcorum Enoſcæorum, & Rechabitarum Prophetarum modum.* Similiter §. *Quia tunc*, eum iterum *Rechabitam* appellat, & §. *ſequenti* dicit eum *perpetuæ Virginitatis obſeruantiam ab Eunuchis Rechabitis didiciſſe.* Et ſanè ſi eius vitæ ſanctimoniam, caſtitatem, à vino abſtinentiam, reliquaſque ipſius virtutes inſpiciamus, in quibus enarrandis hiſtorici plures verſantur, ſicut eum Eſſenum, iuxta dicenda, ſic & Rechabitam iure compellabimus. Concluditur ergo Rechabitas etiam ſub hoc nomine Chriſti tempore fuiſſe.

Eſſenos, ſeu Aſſidæos.

8 Eſſenos præterea, ſiue Aſſidæos ſub Eſſenorum cognomine longo temporis interuallo ante, & poſt, & in ipſo tempore Chriſti, & Apoſtolorum extitiſſe certum valde eſt. Et quidem ante Chriſti æuum illorum Inſtitutum floruiſſe conſtat in Iuda Eſſeno, qui Ioannis Hircani tempore vixit, de quo Flauius Ioſephus *lib. 1. de bello cap. 3. & lib. 13. antiquit. c. 18.* vbi eum *Eſſenum*, & *Prophetam* vocat, & alter Ioſephus Gorionides vocatus *lib. 4. c. 7. & 8.* eum *Aſſidæum*, cognominans, ac Serarius *in cap. 1. & 2. lib. 2. Machabæor*, & *in Trihæreſio lib. 3. c. 9.* & alij. de quo & nos plura in ſequentibus. Item in Manahemo, ſeu Manachemo etiã Eſſeno, qui circa tempora Herodis ſenioris viuebat. De quo idem Flauius Ioſephus *lib. 15. Antiquit. c. 13.* alter Ioſephus *lib. 5. cap. 33. & 24.* Bergomenſis *lib. 8.*

circa

circa annum Chriſti 30. & alij. de quo etiam nos plura ſuo loco. Similiter in Simone quoque Eſſeno, qui ipſis annis pueritiæ Chriſti ſub Archelao Herodis Antipatri filio in Iudęa dominante clarus fuit. De quo Ioſephus *lib. 17. Antiquit. c. 19. & 2. de bello Iudaic. c. 6.* ac Gorionides *lib. 5. cap. 44.* & nos alibi dicemus. Poſt Chriſti etiam tempora Eſſenos viguiſſe tam compertum eſt, vt probatione non egeat. De illis enim Philo *in lib. Quod omnis probus ſit liber, & in lib. de vita contemplatiua,* Ioſephus Euſebius, & alij hiſtorici Eccleſiaſtici plura, ipſaque mirabilia ſcripſerunt.

Chriſti tempore.

9 Cæterùm ipſo quoque viuente Chriſto Eſſenos vixiſſe manifeſtè id conſtat in Simone relato, in S. Iacobo Apoſtolo minore vocato, de quo ſupra, quem Eſſenum fuiſſe ſcribunt Serarius *in Tribæreſio lib. 3. c. 9. & 18. & in Mineruali lib. 5. c. 26.* & Bouldue. *in lib. de Eccleſia poſt Legem c. 7. §. alij ſcientes, & c. 8. §. & primo de circumciſione,* noſque id ſuo loco comprobabimus. Quin etiam Boulducus *in expoſit. Epiſt. Iudæ verſ. 1. §. Quantum ad tertium quæſitum,* Alphæum eiuſdem Sancti Iacobi patrem, *& lib. de Eccleſia poſt Legem c. 7. §. & quia iſti,* Simonem Chriſti etiam Apoſtolum vocatum Cananæum, & §. *Alij Saducæorum,* Nathanaëlem, & §. *Alia item erat,* Apoſtolum Thadæum Iudam inter Eſſenos recenſere videtur. Sed quid de hoc ſit, magis certum videtur Ioannem Baptiſtam eximium Eſſenum fuiſſe, imò & Eſſenorum illius æui Principem (ſi tamen ab eo ſecludamus imperfecta quædam, quæ Eſſenis communia fuiſſe creduntur) de quo cùm de ipſo agetur, dicemus. Adde graues Auctores, ſpecialiter Serarium, & Boulducum etiam Chriſtum Dominum Eſſenum Inſtitutum amplexatum fuiſſe defendere; de quo, & qualiter id moderandum vti paradoxon, ipſius Chriſti tempore, ſub anno ſcilicet 13. ſuæ ætatis erit ſermo. Meritò tamen inter huius Chriſti æui Orthodoxos, & ſanæ fidei Eſſenos certiùs referendus venit Schariotus Abbas, & Propheta Ioanni Baptiſtæ σύγχρονος, de quo Petrus Comeſtor *in hiſtor. Euangelica c. 178.* Bartholomæus Caſſanæus *in catalogo gloriæ mundi 4. p. conſid. 53.* Brocardus *in Itinerario Terræ Sanctæ p. 1. c. 7. §. 70.* & alij. Sacerdotem etiam illum, qui S. Iacobi internecioni ſcribitur adfuiſſe; de quo *ſupra num. 7.* Eſſenum appellari poſſe dicit Serarius *in Tribæres l. 3. c. 9.* Maneat ergo ex ijs, quæ diximus, & ex alijs, quæ omittimus, certum, & indubitatum eſſe Chriſti tempore Eſſenorum Inſtitutum viguiſſe.

Eunuchi ſpirituales.

10 Eunuchos quoque ſpirituales, quo etiam cognomine, vt dictum eſt, Prophetici Ordinis poſteri vocabantur, ad tempora Saluatoris perueniſſe non incongruè deducitur ex *Matth. 19. v. 12.* illis

verbis :

verbis: *Sunt Eunuchi, qui ſeipſos caſtrauerunt propter Regnum Calorum.* Verbum enim *ſunt* cùm denotet tempus præſens, ſatis inſinuat eos Chriſti tempore fuiſſe, & cùm iuxta communem Patrum, & Expoſitorum ſenſum de iiſdem Eunuchis loquatur Chriſtus, ac Iſaias *c. 56. v. 3.* verbis relatis *cap. præcedenti*, cùm ibi ſermo ſit de Eunuchis Prophetici Ordinis, vt ibi diximus, idem dici debet de Matthæi loco.

Nazaræi. 11 Perueniſſe etiam vſque ad Chriſti ætatem *Nazaræos* negari non poteſt, cùm *Actor. 18. v. 18.* dicatur de Paulo: *Nauigauit in Syriam (& cum eo Priſcilla, & Aquila) qui ſibi totonderat in cenchris caput, habebat enim votum.* Quod Nazaræorum erat, vt notat Baronius *ſub anno Chriſti 53. in fine*, & colligitur ex *Numer. 6. v. 13.* vbi præſcribitur modus explendi Nazaræatum. Similiter *Actor. 21. v. 23.* dicitur: *Sunt nobis viri quatuor votum habentes ſuper ſe*, id eſt, Nazaræi ex Eſſenorum Secta, vt habet Boulducus *de Eccleſia poſt Legem c. 12.* loquens de tonſura Clericorum, & Monachorum. Item *ibid. v. 24.* dicunt illi, qui aderant Paulo: *Sanctifica te cum illis, & impende in illis, vt radant capita*; quibus obſequens Paulus, ſe ritus obſeruaſſe Nazaræorum oſtendit. Vnde Iſidorus *de diuin. offic.* approbante Baronio *ſub anno 58. §. Ex his etiam.* inter Nazaræos Priſcillam, & Aquilam, Paulum, & quoſdam diſcipulos Chriſti refert. Boulducus etiam, *vt ſupra*, Iacobum, Paulum, Simonem, Iudam, Labium, & alios Apoſtolos, Chriſtique diſcipulos inter Nazaræos recenſet. Videntur autem omnes iſti præter Iacobum minorem, inter Nazaræos temporarios, & non perpetuos numerandi, ac per conſequens non directè ob hanc cauſam ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe, qui ſolùm ex perpetuis Nazaræis conſtabatur; licet ex eo quòd iſti temporarij tunc fuerint, bene inferri poſſit etiam fuiſſe aliquos ex perpetuis.

De eiſdem. 12 Poteſt etiam probari hæc perpetua, & perennis duratio Prophetici Ordinis, eiuſdemque alumnorum vſque ad Chriſti ſaltem tempora ex illo *Iſaiæ 56. v. 3.* de Eunuchis ſpiritualibus dicto, quos Ordinis prædicti aſſeclas denotare *cap. præcedenti n. 11.* diximus: *Dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à filijs, & filiabus: nomen ſempiternum dabo eis, quod non peribit.* Cùm enim illud *in domo mea* ad Eccleſiam militantem referant Lyranus, & Dionyſius; & Hugo ad familiam Dei, per illud *nomen ſempiternum* perpetuitatem in Eccleſia, ſeu Dei populo denotari videtur (eſto aliorum expoſitiones probabilitate non careant) vnde ſic illud exponit Hugo: *Quia nullo modo ſeparabantur à felicitate populi. Si*

ergo

ergo nunquam iſtorum ſpiritualium Eunuchorum familia in Eccleſia defuit, iure dici poteſt eos vſque ad Chriſti tempus perſeueraſſe.

De Rechabitis.

13 Maximè id ſuadet locus *Ierem. 35.* vbi cùm Propheta iuſſu Domini Rechabitas, quos etiam *cap. præcedenti n. 6.* diximus Ordinis Prophetici extitiſſe cultores, ad vinum bibendum inuitaſſet, ipſique facere renuiſſent, ex eo quòd ipſorum pater Ionadab vini potum illis interdixerat, in præmium tantæ obedientiæ *v. 18.* hæc eis prænunciauit Propheta: *Pro eo quòd obediſtis præcepto Ionadab patris veſtri, & cuſtodiſtis omnia mandata eius, & feciſtis vniuerſa, quæ præcepit vobis, propterea hæc dicit Dominus exercituum Deus Iſraël: Non deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus.* Etſi enim hæc Dei promiſſio variè ab Expoſitoribus intelligatur, commodiùs tamen intelligenda videtur, ſi per eam denotari dicamus Inſtituti Prophetici, & veluti Religioſi Rechabitarum perpetuitatem. Ita enim hunc locum exponere videntur Ioannes Ieroſolymitanus *de inſtit. Monachorum c. 27.* Serarius *in Tribæreſ. lib. 3. c. 9.* maximè Cornelius, dicens hanc promiſſionem ſimilem eſſe illi, quam Deus feciſſe dicitur Sanctis Benedicto, Franciſco, & Ignatio, *quòd Ordo eorum non deficiet*; addimus & nos, & B. Petro Thomæ de iugi perennitate Ordinis Carmelitici. De quo iterum in diſcurſu Operis fiet ſermo, modò enim ſolùm intendimus ex hoc loco deduci poſſe, Propheticum Inſtitutum in Rechabitis eiuſdem alumnis vſque ad Chriſti ſaltem tempora non defeciſſe.

Ex Pontificibus.

14 Nec incongruè huiuſmodi Prophetici Ordinis iugis, & perpetua vſque ad Saluatoris tempus ſucceſſio comprobari poteſt ex teſtimonijs Pontific. Sixti quarti, Iulij II. Gregorij XIII. & Clement. VIII. quæ *cap. 6.* retulimus: cùm enim in eis aſſerant Carmelitarum Ordinem, qui modò in Eccleſia viget, ab Elia, Eliſæo, & alijs Prophetis in monte Carmeli commorantibus *ſucceſſionem hereditariam* tenere, procul dubio etiam denotant illud Inſtitutum Propheticum, ſcilicet per quod ipſi hanc continuam ſucceſſionem habuerunt, ante, & poſt Chriſtum, & ipſo Chriſti æuo extitiſſe: quomodo enim ſucceſſio hereditaria appellari poteſt, quæ continua non fuit, ſed interrupta?

Auctores plures.

15 Propterea hanc iugem, continuam, nec interceptam Eliani, & Prophetici Ordinis cultorum ſucceſſionem vſque ad felicitiſſima Chriſti Seruatoris tempora, plures, & graues Doctores profitentur. Inter quos grauiſſimus Vualdenſis *to. p. Doctrinal. fidei lib. 3. art. 1. c. 4.* de filijs Prophetarum Eliæ diſcipulis, quos dicit manſiſſe

in Car-

in Carmelo, iuxta Iordanem, in monte Ephraim, Galgala, Bethel, Iericho, & alijs locis, ſubiungit: *Manſit hac Religio Prophetarum continuò vſque in aduentum Chriſti: & deinceps facti ſunt Principes Religioſæ militia Chriſtianę*. Deinde Ioannes Trithemius in libro de laudibus Carmelitarum (quem *c.6.n.12.* commemorauimus) *c.2.* ſic: *Si veterum teſtimonijs credendum eſt, poſt Elię raptum, & mortem Eliſęi, filij Prophetarum per ſucceſsionem generationis montem Carmeli inhabitantes claris vacuum nunquam ſinebant eſſe cultoribus*. Et infra: *A tempore ſiquidem Elię, & Eliſęi Prophetarum Dei vſque ad Chriſti natiuitatem plures montē Carmeli amore ſolitudinis incoluerunt, ſicut ex veterum hiſtorijs apertè demonſtratur*. Indicat idem intentum Genebrardus *lib.1. chronolog.* loquens enim de ſeculo Samuelis, & de Ordine Prophetico ab ipſo inſtituto, dicens: *Ab Orbe Prophetę quidem extiterunt, ſed rariùs, & extra ordinem. A Samuele crebriores, ordinarij, & ſucceſsione perenni*. Quæ enim poteſt hæc perennis ſucceſſio eſſe, niſi ad Chriſti æuum? Clariùs *l.4. Chronolog. circa anu.* 1180. verba ipſius ſub anno 3128. referimus. Accinit Ioannes Bonifacius *de Hiſtor. Virg. lib.2.c.1.* ſic: *Mirabiles quidam ſolitudinis amatores, Elię, & Eliſęi veſtigia perſecuti, rerum diuinarum attentiſsimę meditationi ſe totos dediderunt. Ad quorum tamen aures cùm Apoſtolorum primę de Chriſto mundi per crucem Seruatore Euangelica voces perueniſſent, continuò veteri Legi nuncium remittentes, ſeſe ad nouam tranſtulerunt, neque ſolùm ſe Apoſtolorum beneuolos, & dociles auditores, ſed etiam adiutores prębuerunt. Et cùm ex monte Carmelo deſcendiſſent, &c.* Clarè etiam id ſignificat Antonius Fernandez Ieſuita *in viſiones veteris Teſtamenti viſ.9.* qui poſt plura de Elia, Eliſæo, filijs Prophetarum, & Ioanne Baptiſta, quem Eliæ ſectatorem vocat, ſubdit: *Spiritus ergo Elię continuata ſerie in deſerto per homines Religioſę vitę, denique in Ioannem tranſmiſſus, illum quoque exhibuit mundo monachorum parentem*. Clariùs Ægidius Camartus *de rebus geſtis Elię cap.5. ſect.10.* dicens: *Si tot, & tam celebres diſcipulorum ſcholas reliquit Propheta in Carmelo, Bethel, Iericho, Galgalis, cur non in Galaad? Credibile certè eſt Elię diſcipulos in illa viguiſſe, nec defeciſſe, donec ad Chriſti diſcipulos, Euangelicamque doctrinam confluerent*. Item illuſtriſſimus D. Acuna *1.p. decreti ca. generalis d.54.* rem pro comperta ſupponens. Alia dabimus circa ann. 3128. loquentes de Eliæ Oratorio, vbi ſpecialiter hanc Ordinis Prophetici continuam ſucceſſionem in Carmelo monte (quam in titulo huius capitis promiſimus) probare ſtudebimus. Probabitur etiam, Deo duce, in Operis diſcurſu, cùm de ſingulis Eliani Inſtituti alumnis ſermo erit. Omnia

etiam, quæ ſupra *c.6.* adduximus ad probandam Ordinis ſucceſſionem hereditariam ab Elia, & alijs Prophetis, hoc etiam ſuadent intentum; vix enim, vt dictum eſt, Ordinis ſucceſſio ab Elia intelligi poteſt, ſi ea ſugis, continua, aut interrupta non fuerit.

16 Probabitur quoque ex dicendis *to.2. in Apparatu* illius, vbi varijs auctorum teſtimonijs oſtendemus Chriſti, & Apoſtolorum tempore Carmelitas extitiſſe, & quia ea ibi fusè referentur, ideo hoc loco ſufficiet auctorum quorundam nomina, ſeu libros, vnde extructa ſunt, adducere. Et primo loco Eccleſiæ teſtimonium in officio ab ipſa ſæpius approbato, de quo ſupra *c.6. n. 22. & 24.* Ibi enim de illis, de quibus *lect.4.* dictum fuerat: *Viri plurimi, qui veſtigijs SS. Prophetarum Eliæ, & Eliſei inſtiterant*, ſubiungitur: *Et Ioannis Baptiſtæ praconio ad Chriſti aduentum comparati fuerant.* Et infra: *Euangelicam fidem confeſtim amplexati ſunt.* Et inferiùs: *Primi omnium in eo montis Carmeli loco, &c.* & lect.5: *Fratres B. Mariæ de monte Carmelo paſſim ab omnibus appellari cœperunt.* Quibus luce clarius denotatur Carmelitas Eliæ, & Eliſæi ſucceſſores Chriſti æuo perduraſſe. Quod idem ſectantur Ioſephus Antiochenus *in Speculo perfectæ militiæ primitiuæ Eccleſiæ c.12. & 72.* Chronica antiqua Romana apud Ribbotum *in Speculo Ordin. l.5. c.8.* & alios. Alia Chronica etiam Romana apud Palæonydor. *l.1. c.6.* Luitprand. ſeu Eutrandus *in fragmentis n.171.* Antiqua Ordinis Statuta apud eundem Palæonydor. *l.1. c.10.* Philippus Abbas, & Sigisbert. etiam apud Palæonyd. *l.2. c.1.* Chronica Ordinis Prædicatorum *Compendioſa* dicta inter Conſtitutiones huius S. Religionis *in Ioanne Theutonico, & Hugone Cardinali.* Iacobus Suzatus *in Hiſtor. Ordin. Prædicator.* Armacanus apud Vvaldenſem *to.3. de Sacramentalib. tit.9. c.89.* Ioannes Trithem. *de laudib. Carmelit. c.2.* Vvernerus Rouelinck *in faſciculo temporum.* Hieronym. Platus *l.2. de bono ſtat. Relig. c.20.* Ferdinand. de Caſtello *in Hiſtor. Dominicanor. par.1. l.2. c.65.* Torniellus *to.2. annal. ſub ann. 3139. §.2. in impreſſ. Antuerp. 1620.* Ioann. Carthag. *in 4. to. homil. pro Carmelit.* Aubertus Miræus *l.3. de Orig. Carmelit.* Alphon. Caſſarub. *in Compend. Priuileg. Mendicant.* Iacobus Salianus *ſub anno 3139. n.14. & 15.* Ægidius Camart. *ſup.* alijque plures, quos in Operis diſcurſu, locis maximè relatis, afferemus.

Chriſti tempore Carmeli colæ.

Libri de Inſtitutione Monachorum, qui in Bibliotheca Patrum reperitur, auctor Ioannes Ieroſolymitanus Patriarcha vindicatur. Cap. IX.

Dubij occaſio 1 VNIVS dumtaxat Cæſaris Baronij Card. Emin. & ſcriptoris grauiſſimi auctoritas huic liti anſam in rè aliàs indubitata excitare potuit. Cùm enim inter Eccleſiaſtici monita *c.8. v.11. & 12.* illud ſit valde rationi conſentaneum: *Non te prætereat narratio Seniorum: ipſi enim didicerunt à patribus ſuis, quoniam ab ipſis diſces intellectum, & in tempore neceſſitatis dare reſponſum.* Eodem etiam Eccleſiaſtico *c.9. v.24.* teſtante: *In manu Artificum opera laudabuntur, & Princeps populi in ſapientia ſermonis ſui, in ſenſu vero Seniorum verbum.* quo pacto res indubia per plura comprobata ſecula, & proborum auctoritate confirmata iudicij aleam ſubitura in controuerſiam denuò reuocari poſſit, niſi à tantæ opinionis viro? Cum ipſo ergo, & ſub ipſius venia agendum, & pro veritate pugnandum.

Baronij ſententia. 2 Is enim *to.6. Annal. circa ann.444. §. Sanè quidem*, dum de Ioanne Ieroſolymitano Patriarcha huius nominis, vt creditur 44. Sanctis Hieronymo, & Epiphanio ſynchrono, & qui cum ipſis acres diſputationes habuit circa ann. Chriſti 400. ſermonem inſtitueret, eum contra immemorialem Ordinis traditionem Carmelitam fuiſſe negat, ex quo proinde conſequenter contra communem eo tempore omnium ſententiam refragari tenetur auctorem extitiſſe libri ad Capraſium *de inſtit. Monachor.* de quo in præſenti. Talis namque libri auctor ſe Carmelitani Ordinis Profeſſorem cognominat *c.1. & 41.* Vnde Card. Bellarmin. titulis multis Eminentiæ agnomine dignus, Baronio innixus *in lib. de Scriptorib. Eccleſiaſtic. circa ann. Chriſti* 390. talis libri auctorem præfatum Ioannem fuiſſe diffitetur eodem Baronij fundamento, quòd ſcilicet auctor illius ſe Carmelitam dicat, cùm tamen, vt putat, Carmelitarum Religioſorum nomen eo tempore fuerit inauditum. Quam etiam ipſorum ſententiam alij ſecuti ſunt, non maiori forſan diſcuſſione, aut indagine præmiſſa, ſed tantorum Scriptorum auctoritati morem gerentes, quod an rectè factum ſit, veritatis ſtudioſi non cæco affectu, ſed æqua iudicij lance nobiſcum, ſi placet, perpendant. Præfatum ergo *de Inſtitutione Monachorum* ad Capraſium librum, quem in Bibliotheca Patrum iuxta diuerſas editiones modò *in 8.* modò *in 9. tomo* Lector reperiet, eidem Ioanni Ieroſolymitano tanquam legi-

ſimo

Digitized by Google

timo auctori adſcribendum eſſe ſuadere intendimus: de ipſius Ioannis fide, moribus, geſtis, & monachiſmo in Carmelo diſcuſſionem in Tomum ſequentem ſeruantes.

3. Primò igitur Gennadius Maſſilienſis Presbyter, vetuſtus auctor, qui librum *de viris illuſtribus Eccleſiaſticis* ſcripſit, in eo noſtrum Ioannem commemorans, ſic habet: *Ioannes Ieroſolymorum Epiſcopus ſcripſit in obtrectatores ſtudij ſui librum, in quo oſtendit ſe Origenis ingenium, non fidem ſecutum.* Siue autem dicatur hunc librum, de quo Gennadius, & alij communiter, qui de Ioanne ſcripſerunt, eundem eſſe cum illo *de Inſtitut. Monachorum ad Capraſium*, de quo in præſenti, ſiue diuerſum, de quo dicendum ſequenti Tomo, probabiliter ſaltem ex ijs, quæ Gennadius de Ioanne dixit, duas notas accipere poſſumus pro illius legitimis Operibus agnoſcendis, ſcilicet quod *Origenis ingenium*, non autem *fidem* oſtendant. Legat iam, ſi libet, curioſus Lector totum hunc librum *de Inſtitut. Monachor.* & nihil magis excipiet, quàm *Origenis ingenium*, ſed non *fidem* in eo relucere; & quamuis vtrumque facilè legenti innoteſcere poſſit, cùm nullus eſt, qui ignoret Origenem adeo allegorijs deditum fuiſſe, vt propterea in abſurdas ſæpe ſententias inciderit (de quo doctè Godefridus Tilmannus *præfat. in allegorias Origenis*) auctorem etiam huius libri totum allegoricum, totumque moralem, ſalua ſemper fide Catholica, eſſe, ex toto ipſius Operis contextu; in quo vix alius, niſi allegoricus, ſeu moralis paſſim ſenſus cernitur, manifeſtè conſpicietur. Nihilominus quia Petrus Vvaſtellius Aloſtanus Prouinciæ noſtræ Belgicæ alumnus intentum doctè proſequitur *in Apologetico pro Ioannis monachiſmo in Carmelo cap. 23.* ideo mutuatis ex ipſo verbis ſic rem concludimus: *In primis mira eſt in hoc auctore orationis, & explicanda cuiuſque rei claritas, quæ fuit in Origene maximè. Dein præclara admodum eius ſunt moralia, quibus non longè Origeni videtur inferior. Inſuper ſanctarum Scripturarum eximia in eo elucet promptitudo, qua Origenes adeò excelluit, vt liberè dixerit Sanctus Hieronymus Scripturas ſanctas eum memoriter tenuiſſe. Denique apparet hunc auctorem plurima deſumpſiſſe ex ipſius Origenis ſcriptis, additа tamen propria lima, ſeu temperamento; nempe vbi Origenes à regulis fidei Catholicæ videbatur aberrare. Vt paucis id exhibeam, cap. 6.* Iordanem *interpretatur deſcenſionem, quod omnino conforme eſt ijs, quæ habet Origenes hom. 21. in Lucam. Deinde admonet hoc in loco, nimirum 3. Reg. 18. per Iordanem non abſurdè ſignificari peccatum, fortaſsis, quia Origenes varijs in locis per Iordanem intelligit vel Baptiſmum, vel ipſum Chriſtum. Sed ea præcipuè arguunt libri huius Auctorem Origenis*

Gennadius.

fuiſſe ſtudioſum, quæ eodem illo capite prolixè dicuntur de deſcenſu hominis à dignitate imaginis Dei per peccatum. Quamquam cautiùs Origene inueniatur locutus, & de deſcenſu animarum, & de hominis imagine, quas non dicit per peccatum in aliam naturam mutari, aut amitti, ſed ſordidari. Circa ea verò, quæ de modo, & neceſſitate dilectionis Dei ſubſequuntur, vide Origenem hom. 23. in Matth. His adiunge cap. 25. vbi ſic loquitur: Elias receptus in curru equorum igneorum aſcendit per turbinem ignis in Cælũ, id eſt, in Paradiſum voluptatis; qui longo maris, & terræ tractu à noſtra habitabili ſecretus adeò eſt editus, vt penè vſque ad Cælum attingat. Hanc doctrinam hauſit auctor ex Origene: niſi quod etiam hic conſideratiùs ſententiam ſuam pronunciauerit, dum non in tertio Cælo Paradiſum ponit, quod feciſſe Origenes dicitur, ſed in tertia dumtaxat aëris regione, quæ antiquorum de Paradiſi ſitu eſt ſententia.

Intentum. 4 Habes ergo iam, bone Lector, in hoc libro de Inſtitutione Monachorum ad Capraſium duo illa inuoluere auctorem ipſius, quæ Ioannem Ieroſolymitanum feciſſe in libro contra obtrectatores ſui ſtudij dixerat Gennadius, ex quo probabiliter ſatis deducere potes eum, & iſtius Operis auctorem extitiſſe.

Varij Auctores. 5 Accedant pro huiuſmodi thematis confirmatione plurium, & pergrauium Auctorum teſtimonia, quibus ipſi varijs modis ſubſcribunt, quibuſdam aſſerentibus hunc Ioannem pro Regula Carmelitis eum librum ſcripſiſſe, alijs dicentibus illum ab Aymerico Latinitati donatum, & eiſdem Carmeli eremitis etiam pro Regula traditum eſſe, alijs verò Albertum Patriarcham, qui Regulam, quam ijs temporibus Ordo profitetur, tradidit ex eo Ioannis libro eam extraxiſſe, alijs denique varijs occaſionibus, nunc caſu, nunc data opera illum ſub eiuſdem Ioannis nomine, ac titulo retuliſſe, citaſſe, & approbaſſe, vel clarè legitimum ipſius auctorem fuiſſe aliquando etiam aduerſarijs rejectis protuliſſe. Hi omnes ſuo ordine referendi erunt, vt vel inde conſtare poſſit, non ſine noſtrorum iniuria rem in dubium reuocari poſſe, vtpotè quæ plurium ſeculorum vetuſtate, & Doctorum grauiſſimorum auctoritate firmata, & confirmata conſpiciatur.

Aliſ auctores. 6 Qui ergo aſſerunt Ioannem pro Regula hunc librum Carmelitis ſodalibus tradidiſſe (quod ita contigiſſe Deo dante *in 2. Tomo* dicemus) ſunt iſti. Primus B. Cyrillus Conſtantinopolitanus Carmeli montis eremita ante annum Domini 1200. ſanctitate inſignis, vt propterea à multis annis, vicibus ſæpius repetitis, officium ipſius pro noſtro Ordine Eccleſia approbauerit, doctrinaque celebris, vt teſtantur innumeri Scriptores, qui ipſum commemorant, quos cap. ſe-

cap. ſequenti referemus. Hic enim B. Pater *in Epiſtola ad Euſebium Eremitam montis Neroi*, quæ habetur *in Speculo Ordinis lib. 8. c. 1.* inter alia hæc ad intentum: *Fuit autem tempore Arcadij, & Honorij Imperatorum in monte Carmeli Pater dictorum Religioſorum quidam vir miræ virtutis, & perfectionis Ioannes nomine, qui cæteros conſortes ſuos eiuſdem montis Monachos exemplo ſuo, & magiſterio ſolicitè inducebat ad perfectionem acquirendam ſecundùm Propheticam diſciplinam vitæ monaſticæ per Eliam Prophetam inſtituta: quam Ioannes eis exponebat ex diuerſis dictis tam veteris, quam nouæ Legis, & ex nonnullis tractatibus editis à prædeceſſoribus ſuis. Qui tandem propter eius ſanctitatem in Pontificem Ieroſolymitanæ Eccleſiæ ſublimatus Apoſtolo Iacobo in Epiſcopatu eiuſdem Eccleſiæ XLIIII. ſucceſſit. Hunc Ioannem charisſimus eius diſcipulus nomine Capraſius eiuſdem montis, & Religionis Monachus ſuppliciter flagitauit, vt quæ de Inſtitutione huius Religionis, & primis eius fundatoribus, & de perfectione ad exemplum eorum acquirenda frequenter differuerat, dignaretur ſibi, & ſuis conſortibus breuiter redigere in vnum volumen, in quo omnia per ordinem inuenirentur, ne oporteret eos librorum numeroſitatem euoluere. Ioannes ergo cernens, quòd propter occupationem ſuſcepti officij non poſſet vlteriùs iugem in monte Carmeli reſidentiam trahere, quod Capraſius ab eo flagitauerat, opere compleuit. Scripſit enim eidem Capraſio librum de Inſtitutione noſtræ Religionis Græco eloquio, & literis Græcis, quibus tunc Terra Sanctæ Eccleſia maximè vtebatur. In quo libro primariam noſtræ Religionis Inſtitutionem, & Fundatorum eiuſdem dignitatem, atque priſcorum Profeſſorum geſta, ſanctas, & glorioſas virtutes, exterioremque habitus ornatum prædictus Ioannes propterea breui, & lucido eloquio ordinatè deſcripſit, vt ſucceſſores dictorum Patrum in illo libro tanquam in nitido ſpeculo Inſtitutionem ſuam intuentes, eam obſeruare propenſiùs conarentur, & ſanctam vitam, ac virtuoſos mores dictorum Patrum ex totis præcordijs imitarentur. Quem librum ipſe Ioannes ſodalibus ſuis Religioſis Eremitis montis Carmeli legendum, & obſeruandum tradidit tempore Honorij Imperatoris anno Domini quadringēteſimo duodecimo.* Huius Patris teſtimonium pro noſtro intento roborando ſufficere poſſet, ob ipſius ſanctitatem, & doctrinam, ac quod in Orientalibus partibus Syriæ, ſicut ipſe Ioannes, per multum tempus conuerſatus, rei veritatem veluti domeſticus teſtis præ cæteris noſſe deberet; præſertim cùm tempora fermè attigerit, quibus in Carmelo hic liber pro Regula habebatur ante Alberti Regulam.

6 Idem profitetur intentum Ioannes de Malinis *in Speculo hiſtoriali cap. 6.* (de quo cap. ſequenti) ſic dicens: *Quidam frater Ordinis* Ioannes de Malinis.

B. Mariæ Virginis de monte Carmeli vocatus Ioannes in Patriarcham Ieroſolymitanum ſublimatus, ſicut ſcribitur in chronicis Romanis circa annum ab incarnatione Domini 400. quaſdam Religioſè viuendi normulas à B. Baſilij Regula excerptas dicti Ordinis fratribus in poſterum obſeruandas dereliquit. Has vero *religioſè viuendi formulas* fuiſſe præfatum librum ex iugi, & conſtanti Ordinis traditione conſtat, vt tradit Thomas de Ieſu *de varijs Regul. Carmelit. c. 2.*

Ciminetus. 7 Eadem fermè ſcripſit Ioannes de Cimineto (de quo etiam cap. ſequenti) in breui Tractatulo *Speculum Ordinis* dicto *cap. 5.* ſic dicens: *Verùm de Religione prædicta quidam frater Ioannes nomine Ieroſolymitanus Patriarcha, ſicut ſcribitur in chronicis Romanis prædictis fratribus ſuis certam Regulam non habentibus, Regulam à Beatis Patribus Paulino ſucceſsiuè, & à Baſilio viris Religioſis editam, ac in ſacro canone videlicet 18. q. 2. ſolemniter approbatam dedit in poſterum obſeruandam.* Hanc porrò Regulam non eſſe aliam præter librum *de Inſtit. Monachor.* de quo eſt diſceptatio ex eadem conſtanti Ordinis traditione noſcitur, apud quem prorſus inauditum eſt contrarium.

Ioannes de Vineta. 8 Clariùs adhuc id habetur ex Ioanne de Vineta (de quo ſimiliter *c. ſequenti* dicemus) *tractatu qui incipit: Cùm quidam fratres,* vbi *c. 4.* ſic ſcripſit: *Fuit autem tempore Arcadij, & Honorij Imperatorum in monte Carmeli Pater dictorum Religioſorum quidam vir miræ virtutis, & perfectionis Ioannes nomine, qui cæteros anteceſſores ſuos eiuſdem montis Monachos exemplo ſuo, & magiſterio ſolicitè inducebat ad perfectionem acquirendam, ſed præcipuè propheticam diſciplinam vitæ monaſticæ per Eliam Prophetam inſtitutæ. Quam diſciplinam Ioannes eis exponebat ex diuerſis dictis tam veteris, quàm nouæ Legis, & ex nonnullis tractatibus editis à prædeceſſoribus ſuis. Qui tandem propter eius ſanctitatem in Pontificem Ieroſolymitanæ Eccleſiæ ſublimatus Apoſtolo Iacobo in Epiſcopatu eiuſdem Eccleſiæ XLIIII. ſucceſsit. Hunc Ioannem chariſsimus eius diſcipulus Capraſius nomine, eiuſdem montis, & Religionis Monachus ſuppliciter flagitauit, vt quæ de Inſtitutione huius Religionis, & primis eius fundatoribus, & de perfectione ad exemplum eorum acquirenda frequenter differuerat, dignaretur ſibi, & ſuis conſortibus breuiter redigere in vnum volumen, in quo omnia per ordinem intuerentur, ne oporteret eos librorum numeroſitatem euoluere. Ioannes ergo cernens, quòd propter occupationem ſuſcepti officij non poſſet vlteriùs iugem in monte Carmeli reſidentiam trahere, quod Capraſius ab eo flagitauerat, opere compleuit. Scripſit enim eloquio, & literis Græcis in quodam libro primariam noſtræ Religionis Inſtitutionem, & fundatorum eius dignitatem, atque priſcorum profeſſorum geſta ſancta, & glorioſas virtu-*

Digitized by Google

virtutes, exterioremque habitus ornatum. Propterea prædictus Ioannes breui, & lucido eloquio ordinatè deſcripſit, vt ſucceſſores dictorum Patrum in illo libro, tanquam in nitido ſpeculo Inſtitutionem ſuam intuentes, eam obſeruare propenſius conarentur, & ſanctam vitam, ac virtuoſos mores dictorum Patrum ex totis præcordijs imitarentur. Quem librum ipſe Ioannes ſodalibus ſuis Religioſis Eremitis montis Carmeli legendum, & obſeruandum tradidit tempore Honorij Imperatoris anno Domini 412.

9 Pariter Ioannes Groſſus Ordinis Generalis, quem etiam *cap. ſequenti* commemorabimus in libro, cui titulus; *Viridarium cla. 2,* ſic habet: *Proceſſu autem temporis Adrianus Papa primus natione Romanus Pontificatus ſui anno 8. aſſumpſit in Patriarcham Ieroſolymitanum fratrem Ioannem eremitam dicti montis Carmeli propter illius ſanctitatem maximam, qui dictus frater Ioannes Patriarcha fratri Capraſio ſuo diſcipulo dilectiſſimo, cæteriſque eremitis montis Carmeli dictam Regulam Baſilij tradidit obſeruandam.* Inferiùs autem in titulo de Sanctis Ordinis: *Quintus fuit Sanctus Ioannes Patriarcha, vel Epiſcopus Ieroſolymitanus eremita montis Carmeli, qui Regulam Beati Baſilij recepit, quam fratribus tradidit obſeruandam.* Vocat autem iſte auctor, ſicut & cæteri, Regulam librum hunc *de Inſtitut. Monachor.* & ex B. Baſilio ait receptam, quia conformis eſt ipſius Baſilij dogmatibus. Generalis Groſſus.

10 Eodem etiam ſenſu Armacanus Hiberniæ Primas *in ſermone* habito Auenione, qui incipit: *Aue,* apud Vvaldenſem *to. 3. de Sacramentalib. tit. 9. cap. 89.* dixit: *Qui inſuper* (nempe Carmelitæ) *in principio naſcentis Eccleſiæ in partibus illis prædicando Euangelium ſolicitè laborarunt, & conſequenti tempore à Ioanne Ieroſolymitarum Patriarcha Regulam viuendi communiter ſuſceperunt.* Armacanus.

11 Idem intentum, & clariùs Vvaldenſis *ibidem* expreſſit dicens de Ordine noſtro: *A' Ioanne Patriarcha Ieroſolymitano primo Carmelita Regulam viuendi Græcè ſcriptam accepit, quam plenìori poſt ſub Alberto itidem Patriarcha forma digeſtam accepit.* Explicans porro quiſnam is Ioannes fuerit, dicit eum fuiſſe Ioannem 44. qui tempore Arcadij, & Honorij Imperatorum ad Capraſium Monachum montis Carmeli de peculiaribus geſtis Carmelitarum, *quod hactenus tranſlatum in Latinum habetur, volumen deſcripſit.* Quo clarè denotat hunc librum Regulam eſſe, quam Ioannes Ordini tradidit. Quod, & inferiùs confirmat, plura ex prædicto libro referens, de virginitate ſcilicet Eliæ, nubeculæ viſione, primicerio Carmelitarum in Caſtitate, & alijs, quæ apud ipſum videri poſſunt. Vtinam ad Vvaldenſis.

ea attendiſſent Eminentiſſimi Baronius, & Bellarminus, crederem enim ſanè, vel propter tanti viri (Vualdenſis) auctoritatem, nequaquam in contrariam deuiaſſent ſententiam.

Alij Auctores 12 Quia tamen prolixior hic noſter diſcurſus, quàm par eſt euaderet, ſi omnium eorum, qui Ioannem noſtris Regulam tradidiſſe aſſerunt, & qui proinde conſequenter affirmant hunc librum, de quo in præſenti, ab ipſo editum, teſtimonia ſigillatim afferemus, ideo ſufficiat eos ſummatim referre, vt lector, ſi placeat, poſſit illos conſulere. Ex his Thomas de Ieſu *dicto cap. 2. de varijs Regulis Carmelit.* refert Paulum Morigiam *lib. 1. de Orig. Relig. c. 30.* Hieronymum Platum *de bono ſtatu Religion. lib. 2. cap. 22.* Carolum de Tapia *in Authen. ingreſsi verb. Monaſterium cap. 17.* Gregorium de Valentia *22. diſp. 10. q. 4. punct. 1.* §. 1. (quamuis ipſe nihil de hac Regula dicat, ſed ſolùm librum præfatum Ioanni adſcribat) Ioannem Burlet *in Serm. Concept. B. Virginis.* Emmanuelem Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. q. 2. ar. 5.* His iunge Ioannem Baptiſtam Confettium *in collect. priuileg. in ſummar. mater. notab. cap. 7.* Ioannem Boniſacium *in hiſtor. virgin. lib. 4. cap. 14.* Silueſtrum Marulum Ciſtertienſ. *in Ocean. Relig. lib. 4.* Auguſtinum Torniellum *2. to. Annal. ſub ann. 3139.* §. 2. in editione Antuerpienſi anni 1620. Honuphrium Maneſcal *to. 1. Concion. Concio. B. Mariæ de Monte Carmel.* Illuſtriſſimum Archiepiſcopum Acuña *in 1. p. decret. ca. generalis d. 54.* Laurentium Beyerlinck *in Theatr. vit. hum. to. 6. litera R. verb. Religioſus Religio*, dum de Carmelitis eſt ſermo. & Salianum *ſub anno 3123. num. 7.* dum inquit Ioannem hunc librum edidiſſe ad certiorem Inſtitutionem Carmelitarum. Addere etiam poſſumus quoſdam, qui propter hanc cauſam, quòd Ioannes Regulam hanc Carmelitis dederit, ab eo tempore Ordinis exordia auſpicantur, non æqui ſanè argumentatores, tum quia Regula ſcripta non eſt de eſſentia Religionis, tum quia non incongruè, prout *cap. ſequenti* dicemus, ex Beati Cyrilli, & aliorum ex noſtris verbis deduci poteſt libros aliquos etiam ante id tempus habuiſſe, in quibus Religionis Inſtituta continebantur.

Ex noſtris. 13 Ex noſtris etiam præter ſuperiùs relatos referri debent Philippus Ribboti Prouincialis Cataloniæ, qui in egregio ipſius Opere, cui titulum eſt *Speculum Ordinis* fermè à 300. annis ab ipſo compoſito librum hunc Ioannis Ieroſolymitani inſeruit, ex quo falſitatis manifeſtè conuincuntur, qui dicunt illum à recentiore aliquo auctore editum, & ſatis ſuadetur ex vetuſtiſſima traditione Ordinis haberi Ioannem Præfatum illius auctorem extitiſſe. Cùm autem idem

idem Ribbotus *lib. 8. dicti Speculi cap. 1.* referat B. Cyrillum aſſerentem hunc Ioannis librum ab ipſo Concarmelitis traditũ pro Regula, proculdubio dicendum idem ipſum exiſtimaſſe. Referri etiam debet venerabilis Pater Ioannes Soreth Ordinis Generalis, & qui ob vitæ ſanctitatem, & inſignia opera Beati titulo à multis decoratur, qui in *expoſit. paranetica Regulæ Carmelitarum in prœmio* huius libri, & Regulæ Ioannis memoriam facit; Ioannes Palæonydorus Batauus, qui in tribus libris de *Antiquit. Ordinis* paſſim hunc librum præfato Ioanni adſcribit, & *in epiſt. ad Rumoldum Laupach Priorem Franckfordienſem*, dum hiſtoricos Ordinis affert, hunc Ioannem, & hoc ipſius volumen *de Inſtit. Monachor.* primò enumerat; & quod magis ad intentum eſt *lib. 2. cap. 5. & 6.* hunc librum fuiſſe Carmelitarum Regulam vſque ad tempora Alberti teſtatur. Innumeros penè alios recentiores prætermittimus, ſed grauiores aliqui ſigillatim recenſendi: hi ſunt Didacus de Coria, Maldonatus Bæticus Hiſpanus *in chronic. Carmelit. præſertim lib. 2. cap. 2. & lib. 9. cap. 12.* Thomas de Ieſu ex noſtris Patribus doctiſſimus alumnus loco ſuperiùs relato, Petrus Thomas Sarracenus *in Menolog. Carmelitar.* Petrus Vvaſtellius in ſuo illo erudito *de Monachiſmo Ioannis in Carmelo Apologetico*, quem viuente Baronio, vt ad ipſum tranſmitti poſſet, ſcripſit, approbans, & referens *cap. 22.* verba B. Cyrilli id affirmantia. Thomas Aquinas ex noſtris PP. Diſcalceatis, Munozius, Caſanate, & innumeri alij.

14 Qui verò aſſerunt hunc Ioannis librum ab Aymerico Antiocheno Patriarcha Latinum ex Græco idiomate factũ (vt ita Carmelitis, qui ex Europa venerant, & cum Palæſtinis, Græcis, & Hebræis colligebantur in Carmelo, prout ſuo loco dicemus, vtilis eſſet) ſunt qui ſequuntur. B. Cyrillus *in epiſtola ad Euſebium relata in Speculo Ordinis lib. 8. cap. 2.* Ioannes de Vineta *in opuſc. illo quod incipit: Cùm quidam fratres. cap. 6.* Palæonydor. *lib. 3. cap. 1.* Petrus Lucius Belga *in compend. hiſtor. Carmelit. c. 12.* & communiter hiſtorici noſtri. His iunge ex noſtris quondam, diaboli poſtea ſatellitem, Ioannem Balæum à Fide, & Ordine Apoſtatam (qui vtinam cum omnigena eruditione, quam multis voluminibus ante, & poſt Apoſtaſiam teſtatam ſcriptis reliquit, veram pietatem, ſanamque doctrinam coniunxiſſet) *in Catalogo Scriptorum Britanniæ Centur. 2. in Appendic. ad Florentium Brauonium.* Et de exteris Conradum Geſnerum *in Bibliotheca*, Carolum de Tapia *in Authent. ingreſſ. verb. Monaſt. cap. 17. num. 4.* vbi id inſinuat; quod, & facit Ioannes Carthagena inferiùs referendus, Silueſtrum Marulum Ciſtertienſem *in* Alij.

Ocea-

Oceano Religion. lib. 4. de Carmelitis loquentem Ioannem Molanum Louanienſem *in ſua Bibliotheca Theologica.* Poſſeuinum *in Apparatu Sacro, verbo Ioannes Ieroſolymitanus.* Salianum *vt ſupra num.*61 Ægidium Camartum *in lib. de geſtis Eliæ cap.* 10. *ſect.* 2. Honuphrium Maneſcal *ſupra relatum*, & Laurentium Beyerlinck etiam citatum.

Plures alij. 15 Ex eis tandem, qui eundem librum eidem Ioanni adſcribunt, vel eum ipſius nomine referunt varijs in locis, ſeu ſcriptis, nunc caſu, nunc ſeriò, quamuis plures ſint, quàm à nobis numerari queant, aliquos tamen notabimus, & de exteris quidem (domeſticos enim noſtros omnes numerare faſtidium procul dubio generaret.) Hi ſunt Trithemius *de laudib. Carmelit. cap.* 2. Angelus de Paz *to.* 1. *expoſit. Symboli lib.* 5. *cap.* 22. Petrus Caniſius *de B. Virgine lib.* 2. *cap.* 3. *circa medium* §. *non repetam*, Valentia loco ſuperiùs relato, & *lib. controuerſiar. Tract. de votis Religioſorum*, Ioannes Carthagena *to.* 4. *homil. lib.* 17. Siluester Marulus Ciſtertienſis *in Ocean. Relig. lib.* 4. Ioannes Zvvallartius *in ſuæ peregrinationis Ieroſolymitanæ hiſtoria lib.* 2. *cap.* 5. Aubertus Miræus *in Chronic. ad ann.* 1207. Poſſeuinus *vt ſupra*, Gaſpar Sanchez *in* 3. *Reg.* 17. *num.* 13. Ioannes Pitſeus *de Illuſtribus Angliæ Scriptoribus* agens de Carmelitis, Leander de Granata *in vita S. Getrudis*, Magallanes *in cantic. Moyſis lib.* 3. *ſect.* 2. *annot.* 6. Suarez *to.* 4. *de Relig. tractatu* 9. *lib.* 2. *cap.* 10. Laurentius à Ponte *in lib. Sapient. cap.* 1. *num.* 4. *Digreſſ.* 2. Petrus de Valderrama *in theatro Religion. in Serm. de S. Elia*, Petrus Oxeda *de Concept. B. Virgin. cap.* 1. Mexia de la Cerda *tract. de Immaculat. concept.* Ægidius à Præſentatione *tract. de Concept. lib.* 3. *q.* 4. *ar.* 1. §. 1. *nu.* 8. Hieronymus de Huerta *in Panegyrico Concept.* Cornel. *in epiſt. ad Hebr. cap.* 11. *ver.* 38. *&* 4. *Reg.* 10. *ver.* 15. Bæza in *comment. Moralib. in Euangel. lib.* 1. *cap.* 8. §. 9. *&* 13. Boulducus *lib.* 3. *de Eccleſia ante Legem cap.* 16. Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap.* 5. *ſect.* 10. *& cap.* 7. *ſect.* 1. Petrus Bertius Regius hiſtoricus *in epiſt. ad filium Carmelit.* Ioannes Serranus Epiſcopus Acernenſis *de Immacul. Mariæ Concept. lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 10. Theophilus Rainaudus *in nomenclator. Marian.* Thomas Ferrarius *in hiſtor. Imaginis Beatiſſ. Virgin. Mariæ c.* 1. Hippolytus Marracius *de fundatorib. Marian. cap.* 1. Sed pro omnibus vnus audiatur Ferdinandus de Salazar Sanctæ Inquiſitionis Hiſpanicæ Inquiſitor, & Archiepiſcopus electus, qui *in lib. de Immaculata Conceptione Virgin. Seculo* 4. *arg.* 12. *cap.* 42. hæc protulit: *Illud tamen ſcias velim Illuſtriſs. Cardinales Baronium, & Bellarminum ſeriò affirmaſſe librum illum de Inſtitutione Monachorum non eſſe Ioannis*

Iero-

Ieroſolymitani germanum opus, ea ratione ductos, quia meminit Carmelitarum, eorumque habitum graphicè deſcribit, quos aiunt Ioanne Ieroſolymitano longè poſteriores fuiſſe. Sed abſit, vt ego gloriam iſtam Carmelitanis Patribus inuideam, ne dictum Ioannem inter ſuos protoparentes numerem. Et inferiùs: *Vidi certè, atque euolui non pauca antiquitatis monumenta, vt in hac controuerſia aliquid certi definirem, nihil tamen reperi, quod non ſuaderet præmiſſum Ioannem Carmelitanum fuiſſe, & dictum de Inſtitutione Monachorum librum ab ipſo conſcriptum; atque adeo hanc ſententiam libentius amplector, & grauiſſimo, antiquiſſimoque Ordini, quæ ſua ſunt, liberè reſtituo.* Hæc grauiſſimus auctor ipſa rei veritate conuictus in noſtrorum gratiam protulit.

16 Ex his porrò, quæ diximus, facilè deduci poteſt, quantum valeant verba illa eminentiſſimi Cardinalis Bellarmini, quæ *in libro de Scriptorib. Eccleſiaſticis* de Ioanne noſtro, & hoc ipſius Opere loquens ſcripſit: *Hic liber videtur ſcriptus ab aliquo longè poſteriori.* & quæ Scholiaſtes Bibliothecæ Patrum de eodem dixit, habere ſcilicet *alium auctorem, quàm Ioannem, & quidem recentiorem:* cùm enim oſtēſum primò ſit hunc librum fuiſſe, quem pro Regula ſodalibus ſuis Carmelitis ipſe Ioannes tradiderat, procul dubio non ab alio *longè poſteriori*, aut recentiori editus erit. Et cùm ipſe Ioannes ante annos 1200. vixerit, circa annum videlicet Chriſti 400. ab eodem tempore antiquitas huius libri peti debet. Deinde cùm ſimiliter oſtenderimus Aymericum Patriarcham Antiochenum (qui iuxta Genebrardum, Panuinum, Pinedam, Bardum, Marquardum, & alios chronologiæ Scriptores circa annum Domini 1137. Patriarchatum aſcendit) hunc librum è Græco in Latinum idioma conuertiſſe, procul dubio etiam manifeſtè ſequitur à quingentis circiter annis verſionem hanc factam, ac proinde non ab aliquo recentiori, aut neoterico auctore compoſitum. Pariter cùm Beatus Cyrillus, qui, vt dicemus *cap. ſequenti*, fermè ſynchronus Aymerico fuit, aut aliquanto poſterior ante annum Chriſti 1200. huius libri à Ioanne Græcè editi, & ab Aymerico in Latinum cōuerſi memoriam fecerit, & Philippus Ribbotus, qui à trecentis fermè annis in viuis erat, eum in ſuo Speculo Ordinis retulerit, ac Ciminetus, Groſſus, Vineta, Ioannes de Malinis, & alij relati, quorum aliqui ante 200. annos ſuperſtites erant, ipſum commemorati fuerint, quo iure dici poteſt ab aliquo recentiori ſcriptus? Nunquid recentior, aut modernus auctor appellari poteſt, qui 400. annos ſuperaſſe comprobatur? Aut in hiſtoricis Sacrarum Religionum tam vetuſti Scriptores reperiun- Bellarminus.

periuntur, aut ſi inueniantur, moderni, aut recentiores nuncupari poterunt? Accedit, quòd teſtimonium illud, quod Cantabrigienſis Academia pro noſtri Ordinis Patronatu, ac ab Elia ſucceſſione dedit, de quo *cap.6. num.*8. locuti ſumus (prout teſtatur Vvaſtellius *in ſuo Apologet. cap.*19.) ob venerandam huius libri antiquitatem prolatum fuit; quo non ab aliquo recentiore editum facilè demonſtratur. Accedit etiam quòd, niſi cæci ſimus, libri ſtylus manifeſtè demonſtrat peruetuſtum, & antiquum valde ipſius auctorem fuiſſe: Sæpiſſimè enim Sacræ Scripturæ adducere teſtimonia, & quaſi ſua ipſius verba propria ferre, vt nihil præter Scripturam ſonare videatur, non allegare vel vnum auctorem, vbi etiam res ipſa id expoſtulare videbatur, eiuſdem Sacræ Scripturæ librorum non recenſere capita, quin imò plures libros vno titulo cognominare, vt dicere *librum Regnorum, Machabæorum hiſtoriam, Prophetam, Euangelium, &c.* quæ in hoc libro paſſim cernuntur, manifeſtè ſapiunt antiquitatem Priſcorum, Patrum vſum redolent, & morem ſcribendi veterum ſcriptorum perſpicuè indigitant. Vtinam qui nouitatis illum arguunt, hæc vel leuiter perpendiſſent. Quantum etiam valeant verba illa eiuſdem Cardinalis Bellarmini, vt ſupra, de hoc libro dicentis, quòd *ſtylus eſt hominis Latini*, ſeu vt ille Scholiaſtes ſcripſit, *ſtylus ipſe totus Latinus*, operæ pretium eſt inueſtigare. Quia tamen in hoc ſtudioſè ſatis, & eruditè Petrus Vvaſtellius *in ſuo illo Apologetico* laborauit, nec credimus nos meliora dicere poſſe, ideo verba ipſius fideliter referemus, quibus innumeros penè Græciſmos in eo libro repertos agnoſcet lector, vnde euidenter colligat eum Græcè, Græcoque ſtylo, non Latino ſcriptum eſſe. Ex *c. ergo* 24. *Apologetici* hæc damus, animaduertendo tamen Vvaſtellium correctius huius libri exemplar, quàm illud, quod apud Thomam de Ieſu *in libro de Carmelitarum Regula* conſpicitur, habuiſſe, vt propterea mirum non ſit alio modo, vel alia verba, alioue capitum ordine verba ſæpe referre. Sic ergo habet: *Græciſmi autem illuſtriores ſunt hi: Cap.*1. verborum doctrina, *pro verbis. Ibidem*, apprehendere laboraueris, *pro ſtudueris, vel conatus fueris apprehendere. Item*, ſicut doctrinis, & exemplis philoſophati ſunt, *pro diſciplinam Monaſticam docuerunt. Vnde Græcis, Baſilio, Gregorio Nazianzeno, Nyſſeno, & alijs Monachi dicti ſunt Philoſophi. Cap.*2. *& alijs multis ſine numero reciprocum pronomen pro abſoluto, & contra hoc pro illo ponitur: idque more Græcorum, quibus non eſt ea, quæ apud Latinos magni fit elegantia. Item* in libro Regnorum, *quod ipſum paſſim repetitur. Quod legis* in libro antiquitatis argumentum eſt. *Sic autem loquitur Felix Pontifex de conſe-*

crat

Liber Græcè conſcriptus.

Petrus Vvaſtellius.

erat diſt. 1. cap. conſecrationum Eccleſiarum. Regnorum *pro* Regum. *indicium eſt auctorem ſcripſiſſe Græcè. Loquitur autem ita inter cæteros Origenes in libro Regum. Ibidem* formam per Deum B. Eliæ propoſitam; *præpoſitio* Per *ad nauſeam vſque pro* à, *vel* ab *vſurpatur: quæ loquendi forma Latinis non probatur. Eodem cap.* vt hoc queas perſeuerare: *Perſeuero enim Græcis conſtruitur cum accuſandi caſu. Huius generis ſunt & alia, vt cap. 7.* Potabo te, & tuos ſodales; *Poto Græcorum more pro potum do cum accuſatiuo perſonæ, & actiui generis. Vnde cap. 9.* Torrente voluptatis potabatur. *Cap. 31.* Nihil Religioni eorum attinere; *Latinis ad Religionem. Cap. 33.* Quorum memoratus fuit; *Latinis memoror accuſatiuum regit. Cap. 41.* Virtus Altiſſimi obumbrauit illi, *pro illam. Cap. 7.* Silex eſt lapis durus, & ſolitarius; *Solitarius autem apud Latinos non inuenio, ſed ipſum vocabulum Græcum eſt, ſignificans ſalutiferum ſiue medicinale,* à ſotus *deriuatum Cap. 3.* Cùm habeat ipſe rebus domeſticis intendere; *Habeo apud Græcos iungitur infinito. Cap. 5.* Hoc eſt tibi eligibile, quàm inter turbas conuerſari in vrbe; *poſitiuus pro comparatiuo: quod quidam inter Syriſmos recenſet: Ianſenius verò inter Græciſmos. Cap. 7.* Habere bonam conſcientiam ad Deum. *Cap. 16. additur,* & ad homines: Ad *poſitum eſt pro coram. Cap. 9.* Peccata ſui, & aliorum ſolitarius luxit: *Sui primitiuum pro* ſua *poſſeſſiuo dixit. Pari modo cap. 16.* Geſta ſui, & merita demonſtrabat. *Cap. 18.* In perſona non quidem tui; ſed Eliſæi. *Cap. 19.* Ad ſui, & ſuorum diſcipulorum manſionem. *Cap. 20.* non ſolum exemplo ſui. *& his alia quædam habet ſimilia. Cap. 13.* Adduxit ad Regem Iſraël in ciuitate Samariæ: *pro ad Regem, qui erat in ciuitate. Similiter cap. 18.* Qui cultum Baal in Regno Iſraël introduxit. *Cap. 20.* ad eum in monte Carmeli miſit. *& alia. Cap. 15.* Alter *pro alius ponitur. Cap. 16.* In eius imitatione decreuit Deus conſiſtere huius Religionis perfectionem, *pro vt conſiſteret. Cap. 31.* In *pro ſecundùm* cuncta tibi tradita. *Cap. 33.* Quærebant ab eo, ſi ipſe erat Elias. *Et cap. 36.* Poſtulantes, ſi aduenerat tempus. *Vtrobique* ſi *pro an dixit. Cap. 35.* Propterea magis ſtupebant ſcientes Apoſtolos eſſe Galilæos, *pro quòd ſcirent. Item,* cernens eos eſſe ſcientes, *pro ſcire. Hi ſunt Græciſmi, quos obſeruaui illuſtriores, & magis obuios: cæteros obſeruabunt, qui intelligent.* Nobis tamen hæc ſufficient, vt credamus librum Græco idiomate conſcriptum.

17. Elucidat idem intentum *cap. 26.* idem Vvaſtellius confirmans Græcè hunc librum editum eſſe varijs argumentis ex ipſo deſumptis, ſic dicens: *Subiungam tamen & alia, & non minoris firmamenti. Capite enim 3. ex Eccleſiaſtici 7.* nec enim, *inquit,* eris in vno — Petrus Vvaſtellius.

immunis. *Deinde Scripturam explicans addit:* Sed quia, vt ait Sapiens, in monos (*ſic enim ibi legitur.*) id eſt, in vno, ſeu in ſingulari degens, non eris à peccato immunis. *Hic obſerua Sapientis pronunciatum allegari iuxta vulgatam editionem: deinde in explicatione eius liquidò ſignificari libri auctorem longè alia lingua illud legiſſe. Legit enim id quod ab interprete vides Latinè redditum, non in vno, ſed in mono, quod explicatur per vnum ſeu ſingulare. Quamquam ſuſpicor legendum eſſe non* mono, *ſed* mia *in fœminino genere, quod minimè intellectum tranſcriptor in* monos *mutauerit: ſicuti eodem vitio pro* Semneio *ſcriptum erat* Sennio. *Capite 47. legit auctor ex Matth.* 11. Hominem mollibus veſtimentis indutum, *veſtimentis autem in Latina editione non legitur: at verò habet contextus Græcus, leguntque Græci auctores. Item cap. 3. ex Matthæi* 19. Omnis qui reliquerit domum aut fratres, &c. centuplum accipiet iam in hac vita, & vitam æternam poſſidebit. *Vbi aduertendum eſt omnia ad vnguem recitari ſicuti nobis eſt apud Matthæum, niſi quod ex Marci cap.* 10. *explicationis gratia additum ſit:* Iam in tempore hoc *non quidem ſecundùm dictiones, ſed ſecundùm ſententiam, quam cùm non aduerteret Interpres in Euangelio legi, ſuis ipſe verbis reddidit. Rurſus cap.* 6. *cum ex* 1. *Petr.* 4. *dixiſſet:* Charitatem continuam habentes, quia charitas operit multitudinem peccatorum; *mox ſubiungit, pro quantitate dilectionis fieri peccatorum remiſsionem: fortaſsis occaſionem nactus ex eo quòd in Græco pro continuam legatur* ἐκτενῆ, *id eſt, propenſam ſeu vehementem. Addo c.* 42. *ita ex* 3. *Regum cap.* 18. *legi:* Iunge currum tuum, *& addi,* currus quidem à currendo eſt dictus: eſt enim vehiculum circularis formæ, & habile ad portandum onus. Significat autem Diuinam Filij Dei naturam, quę eſt circularis, id eſt, æterna carens inſtar currus principio, & fine. *Lector quis vnquam audiuit currum eſſe circularis formæ, carere principio, & fine? Vnde certum eſt auctorem non ſcripſiſſe currum, ſed* rotam, *maximè quia rota Græcis à currendo dicitur, & locum valde eſſe corruptum, vel Interpretem mirè luſiſſe, dum non vult à vulgata editione paululum recedere. Denique cap.* 6. *Scriptura adducitur ex Prouerb.* 14. Miſeros facit homines peccatum: *idque vt declararetur per* deſcenſum *bene intelligi peccatum: quod homines à dignitate ſua faciat deſcendere. Atqui verbis iſtis nihil dicitur de deſcenſu. Quid ergo ad ſenſum quem vrget? Rurſus in culpa eſt Interpres, qui nimis adhæſit vulgatæ editioni.* (Tu lector modifica hæc, cùm ſolùm intendat Vvaſtellius, quod Interpres dum Græcum librum transferret, Græcæ tranſlationi deberet conformari) *Septuaginta enim ſic habent:* Ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι, *id eſt,* Diminuunt autem populos peccata, *prout ver-*

[illegible] *ſit in*

tit in commentarijs Ianſenius, *pro* diminuunt *verti etiam poterat* inferiores faciunt. *Hoc enim etiam verbum Græcum ſignificat, & præcedentia ſuadēt. Præcedit namque immediatè* iuſtitia eleuat gentem. *Quamquam eadem ſint* diminuere, *&* inferiorem facere, *& vtrumlibet ſubſeruiens Inſtituto Ioannis. Vnde ſubdit etiam verba Moyſi:* Deſcendes, & eris inferior. *Hactenus ſatis probatum eſt auctorem libri ad Capraſium eſſe Græcum, ac proinde quæ conſequenter hic opponentur, maioris tantum lucis gratia à nobis ſcito fuiſſe appoſita.* Hæc Vvaſtellius *in ſuo illo Apologetico*; plura etiam addens ingenij qua pollet fæcunditate in nouiſſimo ab ipſo edito Opere *vindiciarum Ioannis Ieroſolymitani Operum*, quod non niſi ſero à nobis inſpici potuit, dum videlicet hoc noſtrum Opus iam ſub prælo eſſet.

18 Quod verò aliquando auctor libri iſtius Latinus videatur nō Græcus, eo quod ſæpius pro Græco textu 70. vulgatum Latinum ſubſtituat: quam ob cauſam Bellarminus, & alij putarunt eum non Ioannem Ieroſolymitanum, qui Græcus erat, ſed alium recentiorem Latinum fuiſſe, vitio Aymerici Interpretis, non auctoris id aliqui tribuunt, quaſi nimis ſcrupuloſè pro Græco contextu, quem in Ioanne libri auctore reperit, Latinum ſuppoſuerit; ſed tamen quod iſti vitium vocant, prudentiam nos potiori iure appellare debemus: boni enim, & prudentis Interpretis munus eſt non tam verbum pro verbo, quàm ſenſum ſenſui aptare. Quod docuit expreſsè Sanctus Hieronymus magnus Bibliorum Interpres *in epiſt. ad Pamachium* de optimo genere interpretandi differens, de quo inter alia eſſe dicit, *non verbum è verbo, ſed ſenſum exprimere de ſenſu*. Pro quo refert Tullium, qui ita ſæpius fecit, & Horatium dicentem: *Nec verbum verbo curabis reddere fidus Interpres.* Et inferiùs: *Si ad verbum interpretor abſurdè reſonant*. Nominat etiam Hilarium, qui hanc interpretandi regulam ſæpius amplexatus eſt. Referri & innumeri poſſent, qui ita quoque geſſerunt. Cur ergo mirabile erit Aymericum huius libri Interpretem ita geſſiſſe? mirabilius quidem eſſet hanc boni Interpretis regulam non obſeruaſſe. Cùm enim pro ſimplicibus, & omnino Latinis Carmeli deſerti eremitis eum transferret, apud quos Græcus contextus vix notus eſſet (propter eos enim hæc translatio facta eſt, qui venerant ex Europa, vt diximus) quid ni faceret? Nonne ſaniori conſilio duriora Græcorum exemplarium verba ab dulciora, & ipſis notiora Latinorum codicum accommodaret? Sanè, vt malæ aliàs fidei auctor Ioannes Balæus ſuperiùs relatus dixit, ideo hunc librum in Latinum ſermonem tranſtulit Aymericus, *vt deinceps eſſet ex Hebræis, Latinis, & Græcis*

Græcus auctor.

Latina Religio. Prudentiſsimè ergo aliqua, quæ ex Græco textu in præfato libro citabantur, iuxta vulgati Latini verſionẽ pro Latinæ Religionis vſu conuertit, quemadmodum alij Græci ſermonis Interpretes ſæpius feciſſe pro comperto eſt.

Argumenta. 19 Quamuis autem ex dictis ſatis conſtare poſſit legitimum illius libri auctorem Ioannem Ieroſolymitanum fuiſſe, omittere tamen non poſſumus alia ad idem intentum argumenta, quæ illud moraliter conuincunt. Primum ſit, quod ſi huiuſmodi opus Ioannis non eſt, ſed ab aliquo impoſtore poſteriori in Carmelitarum gratiam editum, quomodo tam fatuus, & imprudens hic homo fuit, vt ſi mentiri libuit, Ioanni Ieroſolymitano prauæ apud plures opinionis auctori illud adſcriberet? Cur homini ab Hieronymo, & Epiphanio Sacris Doctoribus accerrimè impugnato, de erroribus Origenis accuſato, & de alijs, ſi placet, hæreſibus ſuſpecto liber tribuendus? Cur non Gregorio Theologo, Nyſſeno, Baſilio, Macario, Climaco, Damaſceno, aut mille alijs non contemnendæ auctoritatis? Et ſi Ieroſolymorum Patriarcha ſolùm iſti impoſtori arriſit, quare non Iuſtum, Zacchæum, Tobiam, Beniaminum, Matthiam, Senecam, Cyrillum, aut alium ſimilem ex his, qui inter Ieroſolymæ Eccleſiæ Antiſtites Monachi, docti, & ſanctæ famæ fuerunt, arripuit? Non ſic, non ſic huius ſeculi mendaciorum inuentores libros appingunt dubiæ auctoritatis auctoribus, ſed diligentiſſimè obſeruant, conſpiciunt, & circumſpiciunt, ſi fortè aliquod in viro, quem Patronum comminiſcuntur, vitium reperiatur, idque in primis curant, vt ille ſit fide, moribus, & doctrina apud homines commendatus. At qui veritatis ſunt amatores (vt noſtri Dei gratia fuerunt) ipſa veritate, & ſinceritate ducti de ſuo cerebro nihil addunt, nihil confingunt, nihil immutant, omnia intacta relinquunt. A ſeculis multis huius libri auctorem Ioannem, etſi aliàs de hæreſi ſuſpectum, repererunt, illum prædicant, tuentur, ac defendunt eiuſdem germanum ſcriptorem.

Aliud. 20 Adhæc, ſi licet ab aduerſarijs noſtris vnum percunctari libet, à quo ſcilicet tempore hoc opus Ioannis ſuppoſititium editum fuiſſe exiſtiment? Si à duobus, vel tribus dumtaxat ſeculis id contigiſſe dicant, à veritate prorsùs deuiaſſe conuincentur, cùm conſtet à quatuor ſeculis, tempore ſcilicet Beati Cyrilli, de quo ſupra, & à quinque etiam, quando illius traductio in Latinum ab Aymerico facta eſt, librum extitiſſe. Si autem ab hoc Aymerici æuo librum editum, & falsò Ioanni adſcriptum autument, in primis cùm Baronius, & Bellarminus ante annum 1181. Carmelitarum nomen inaudi-

inauditum eſſe credant, fateri cogentur ab aliquo non Carmelitarem confictam eſſe. Quis ergo hic fuit tam ſtudioſus Carmelitarum, qui de ipſis, antequam eſſent, tam præclara præſcius ſcripſit? Si alicui ex noſtris eius æui impoſturā hanc appingant, idem redit argumentum, quomodo erant Carmelitæ, antequam Carmelitæ (vt aduerſarij putant) eſſent? Deinde quis tam doctus, in Sacra Pagina verſatus, literis diuinis, & humanis eruditus, qualis auctor libri oſtenditur, & ſimul tam artificioſè mendax, & tam ſolemniter impoſtor eſſe eo tempore potuit, quo noſtri (vt verum dicamus) humiles, deuoti, contemplatiui, Deo, & rebus diuinis, non humanæ gloriæ addicti prorſus exiſtimantur? Maneat ergo vt veritas inconcuſſa, libri iſtius auctorem Ioannem Ieroſolymitanum, prout probatum manet, extitiſſe. Et eſto (quod negamus) aliquis alius eius voluminis auctor fuerit, ſaltem vetuſtum valde illum fuiſſe, ac proinde dignum humana fide ea, quæ adduximus, ſufficienter conuincunt.

21 Nec refert, ſi dicatur hunc Ioannem de erroribus Origenis notatum dignum non eſſe, cui fides in hoc Opere adhibeatur: hoc enim futile omnino eſt, nec longa eget impugnatione. Omnibus enim pro comperto habetur Originem ipſum, etſi de multis erroribus ſuſpectum, à Catholicis citari, referri, & in eis, quæ Chriſtianæ fidei non contradicunt, probari, & defendi. Vnde de eodem Origene, Tertulliano, & Dydimo hæc ſcribebat *in Apologia aduerſus Ruffinum* Sanctus Hieronymus: *In Tertulliano laudamus ingenium, ſed damnamus hæreſim. In Origene laudamus ſcientiam Scripturarum, & tamen dogmatum non recipimus falſitatem. In Dydimo verò memoriam prædicamus, & ſuper Trinitate fidei firmitatem, ſed in cæteris, quæ Origeni malè credidit, nos ab eo retrahimur.* Ita & nos Carmelitæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ filij obſequentiſſimi, ſi Ioannes hic verè fuit Origenianæ, aut alterius hæreſis (de quo diligenter Tomo ſecundo dicemus) fautor, fotor, aut defenſor, ipſius errores anathematizamus, librum verò de *Inſtitutione Monachorum*, vt pium, Catholicum, & doctum brachijs expanſis amplectimur. Sic communiter fideles Euſebij Pamphili, qui Arrianus creditur, Opera non reijciunt; Ruffini Aquileienſis, qui malè in fide audit, libros recipiunt; Socratis, & Sozomeni Nouatianorum hiſtoriam amplectuntur, Ioannis Caſſiani, etſi de Pelagianiſmo ſuſpecti, monumenta perlegunt, & Palladij Galatæ, Nicephori Calixti, ac plurium aliorum dubiæ fidei auctorum ſcripta non aſpernantur. Cur ergo vnus Ioannes, quòd eius fidem aliqui labefactare conentur, non æquo animo in hoc libro,

Solutio futilis.

M 3 qui

qui totus Catholicus eſt, alicui diſplicebit? præſertim cùm eiuſdem nedum fidem integram, ſed & ſanctitatem quoque plures tueantur: de quo nos Deo dante in dicto ſecundo Tomo diſputabimus.

Scandali occaſio. 22 Id tandem hoc loco non prætermittendum, illam videlicet ſcandali petram, in quam non mediocris auctoritatis Scriptores impegerunt, quòd ſcilicet hoc Opus ipſius non ſit, quia in eo Carmelitam ſe nominat, eorumque habitum, geſtaque minutatim deſcribit tempore, quo in mundo non erant, facilè de medio tollendam, ne iterum ad ipſam tam oculati viri pedibus offendant, & oſtendendum præfato ſecundo Tomo à Chriſti æuo vſque ad Ioannem iſtum, & deinceps (ſicut in hoc primo ab Elia vſque ad Chriſtum) Carmelitanam ſeu Elianam, aut Propheticam non defuiſſe familiam habitu, geſtis, & Religione memorabilem, qualem ipſe Ioannes eam deſcribit. Interim vt ad alia progrediamur, hoc vnum animaduertat lector, quòd ſimili argumento vſus eſt Scaliger, vt libros S. Dionyſij veluti ſuppoſititios reprobaret, quòd in eis mentio Monachorum fieret, (videlicet *cap. 6. Eccleſiaſt. Hierarchiæ*) quos ipſe credit temporibus Dionyſij nondum extitiſſe, de quo Lanſellius *in Apolog. pro lib. S. Dionyſij*, & Laurentius Landtmeter *de veter. cleric. Monach. lib. 1. part. 2. cap. 1.* Quod ergo communiter Scaligero de ipſius argumenti inefficacia obijci ſolet, id nos pijs auctoribus, noſtris in hac parte aduerſarijs, iure reſpondeamus.

Epilogus. 23 Huius ergo Ioannis noſtri librum *de Inſtitutione primorum Monachorum* reuelata facie, ſi antagoniſtis placuerit, in huius Operis diſcurſu, prout neceſſitas poſtulauerit, ſæpiùs referemus, ſecundùm communem, & vulgarem lectionem, & capitum diuiſionem eiuſdem Operis inter Bibliothecæ Patres relati, & à doctiſſimo Thoma de Ieſu *in ſuis ſuper Regulam Carmelitarum Commentarijs* inſerti. Etſi nouiſſimè videamus diligentiſſimum auctorem Vvaſtellium aliter capita eiuſdem libri diuiſiſſe, pluraque in ipſo correxiſſe, de quibus *in 2.* Tomo latiùs dicemus. Nunc enim, vt dicimus, vulgari, & communiori editioni, quæ præ omnium manibus habetur, obtemperandum cenſemus.

Ordinis

Ordinis Hiſtoricos in rebus ad ipſum ſpectantibus, veluti legitimos teſtes audiendos, & qui ij fuerint. *Cap. X.*

1 CVM vnuſquiſque (teſte Ariſtotele *lib. 1. moral. c. 3.*) ea rectè iudicet, quæ cognoſcit, ambigendi locus non erat, quin vnius familiæ, ſeu Reipublicæ homines de ijs, quæ in ipſa acciderunt cæteris aptiùs iudicare poſſent, ac proinde veluti legitimi teſtes teſtimonium de ipſis proferre. Quia tamen ea ſunt quorundam ingenia adeo philautiæ morbo laborantia, vt quæ ſua ſunt ipſi ſupra modum diligentes, & quæ aliorum ſuperciliosè auerſantes, quantumcunque pio, & docto domeſtica narranti cum Iudæis dicunt: *Tu de te ipſo teſtimonium perhibes, teſtimonium tuum non eſt verum;* ideo vt iſtis ſatisfaciamus, operæ pretium erit breuiter ac ſuccinctè oſtendere Ordinum quorumcunque hiſtoricos in rebus ad ipſos ſpectantibus veluti germanos teſtes audiri debere, & non niſi à toruo ſpiritu reprobari poſſe. Capitis intentum.

2 Et quidem Religioſos omnes poſſe eſſe teſtes tam iudiciales, quàm cuiuſcunque inſtrumenti (ex quo etiam ſequitur teſtificari hiſtoricè poſſe domeſtica ſuorum Ordinum) res eſt certa. Colligitur ex *cap. nuper de teſtib, & auth. de Monachis. §. Cogitandum collat. 1.* atque ita docent Iaſon *auth. ingreſsi num. 20. C. de Sacroſanct. Eccleſ.* Angelus de Aretio *Inſtitut. de teſtament. §. ſed neque hæres num. vnico,* & alij, quos refert, & ſequitur Burgos de Paz *lib. 3. Tauri. par. 1. nu. 406.* & Farinacius *tract. de teſtibus q. 61. num. 126.* Quod & verificatur, etiamſi in aliquo teſtamento aliquid relinquatur Monaſterio Religioſorum, qui illius teſtes ſcribuntur, vt docent idem Aretio, & alij apud Farinacium *tract. de teſtib. q. 60. num. 468.* & ratio eſt, quia, vt inquit Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 13. num. 102.* quando aliquid non eſt ad ſpeciale ſingulorum commodum, ſed Vniuerſitatis, vel Collegij, cùm in communitatis vtilitatem, & non ſingulorum immediatam vergat, non dicitur ſingulorum proprium, ac proinde poteſt quilibet in ea cauſa teſtificari. Religioſi teſtes.

3 Hinc 14. *cauſa q. 2. cap. 1. ſuper prudentia* expreſsè determinatum eſt ab Eccleſia, quod licet in criminibus teſtes domeſtici admittendi non ſint, *cæterum in poſſeſsionum, vel huiuſmodi negotijs hi potiſſimum aſſumendi ſunt, qui eadem negotia tractauerunt, de quorum auditu, & viſu hæſitatio eſſe non debeat.* Addit etiam Gloſſa *verb. ſuper* Confirmatio.

pruden-

prudentia huius rationem, *quia cauſa Eccleſiæ non eſt cauſa ſingulorum.* Et infra *verb. tractauerunt*, ſubiungit hoc eſſe verum, *licet Lex dicat aliàs inter domeſticos facilè quid confingi poſſe*. Ergo ad intentum non obſtante vulgari illo: *Qui amant, ſibi ſomnia fingunt*, cùm domeſtici Ordinis ij ſint, qui eiuſdem negotia tractauerunt, & de quorum ſcientia viſu vel auditu dubitari non poſſit, procul dubio etiam in teſtes hiſtoriæ in Annalium noſtrorum diſcurſu aſſumendi erunt. Quod & probat intemeratus, & inoffenſus omnium Sacrarum Religionum, quæ in Eccleſia florent, vſus, quo ſemper peculiaria, & domeſtica ipſarum, alumnorumque geſta à domeſticis auctoribus deſcripta fidem apud exteros quoſcunque promeruiſſe omnibus compertiſſimum eſt. Illud ergo dumtaxat nobis oſtendendum relinquitur, quinã hi fuerint, qui ex noſtri Inſtituti Profeſſoribus Ordinis hiſtorias literis poſteritati commendarint fide cõprobata dignas:

Ioannes Ieroſolymitanus.

4 Et quidem Ioannem illum Ieroſolymorum Antiſtitem primum omnium, qui extant inter hiſtoricos Ordinis recenſendum in libro illo relato *de Inſtit. Monachorum ad Capraſium*, vbi priſcorum Patrum geſta hiſtoriæ inſtar, & futurorum documenta, & Inſtitutiones ad modum Regulæ traduntur, communiter ferè noſtri autumare videntur; nec ſine fundamento, cùm libet ille à 1200. annis, & ſupra ſcriptus fuerit, & nullum vetuſtius Ordinis monumentum oſtendi poſſit. Nihilominus ex B. Cyrillo in *epiſt. ad Euſebium cap. præcedenti num. 6.* relata, prout habetur in *Speculo Ordinis lib. 8. ca. 1.* oppoſitum deduci videtur. Dicitur enim ibi Capraſium efflagitaſſe Ioannem ſuum magiſtrum, *vt quæ de Inſtitutione huius religionis, & primis eius fundatoribus, & de perfectione ad exemplum eorum acquirenda frequenter diſſeruerat, dignaretur ſibi, & ſuis conſortibus breuiter redigere in vnum volumen, in quo omnia per ordinem intuerentur, ne oporteret eos librorum numeroſitatem euoluere*. Ex ijs enim verbis colligi videtur, prout etiam notat Vvaſtellius *in ſuo Apologet. cap. 22. ad marginem ipſorum*, fuiſſe libros aliquos de Carmelitis ante Ioannem conſcriptos. Hoc etiam clarè ſupponit Ioannes de Vineta eodem *cap. præcedenti num. 8.* relatus illis verbis: *Et ex nonnullis tractatibus editis à prædeceſſoribus ſuis*. Idque facilè ſuadetur exemplo Eſſeniorum, à quibus Carmelitæ illius æui proceſſerant, eos enim libros, ſeu volumina Priſcorum habuiſſe, quæ euoluerent, auctores, qui de ipſis ſcripſerunt, literis commendarunt. Ita ergo contigiſſe facilè credimus, vt propterea Ioannis librum ſolum vetuſtiſſimum inter ea, quæ extant Ordinis monumenta exiſtimemus, cùm alia prorſus temporis iniuria perierint.

Poſt

5 Poſt hunc Ioannem B. Cyrillus Conſtantinopolitanus, de B. Cyrillus
quo *cap. præcedenti* diximus, inter hiſtoricos Ordinis numerandus ſequitur. Scripſit enim inter alia ſui ingenij monumenta epiſtolam illam ad Euſebium confratrem ſuum, & montis Neroi prope Antiochiam Eremitam, quæ habetur in *Speculo Ordinis lib.* 8. vbi ea quæ in Ordine acciderunt à tempore Ioannis vſque ad Alberti Regulam, compendiosè refert. Fuit autem Beatus hic Pater ante annos 400. ſanctitate celebris, vt propterea officium ipſius à 250. fermè annis in vſu Religionis fuerit, tum decretis Capituli Generalis Conuentus Siluarum anno 1399. Bononienſis anno 1411. & Romani in conuentu S. Martini anno 1564. tum præcipuè ex Sedis Apoſtolicæ conceſſione, præſertim Gregorij XIII. Sixti V. & Sacræ Congregationis Rituum ſub Paulo V. & Vrbano VIII. miraculis, & diuinis reuelationibus claruiſſe, ea præſertim, qua oraculum illud Angelicum à Deo habuit, quod ad Ioachimum Abbatem eo tempore prophetiæ Spiritu famoſum tranſmiſit. Inſuper inter Scriptores iure numerandum, qui de ipſo ſcripſerunt, clarè demonſtrant. Hi ſunt Maurolicus, Molanus, Philippus Ferrarius, & Heribertus Roſvveidus in Martyrologijs, Catalogis, ſeu Faſtis Sanctorum. Petrus de Natalib. Epiſcopus Aquilanus *in Catalogo Sanctorum ad finem ſub titulo de Sanctis nuperrimè Canonizatis cap.* 3. legenda Sanctorum Nicolai Manerbij Veneti, Venetijs anno 1630. Bartholomæus Piſanus Minorita *in lib. conformitatum B. Franciſci ad vitam Ieſu Chriſti*, Theoloſphorus de Cuſentia Presbyter, & Eremita *in lib. de magnis tribulat. & Statu Eccleſiæ*, qui habetur inter aliqua Opera Abbatis Ioachimi Venetijs; Iacobus Græcus Sylanæus Ciſterecienſis *in chronolog. Ioachim Abbatis*, Theatrum vitæ humanæ *volum.* 5. *lib.* 4. *pag.* 1347. & 1337. & *volum.* 27. *lib.* 3. *pag.* 4126. & 4169. Gilbertus Anglus cognomento Magnus *in M. S. Bibliotheca Vaticana num:* 3820. Nicolaus Kenton, Anglus *in vita ipſius Cyrilli* apud Balæum *in Catalogo Scriptor. Britan.* Ioannes Erghom Anglus eremita Auguſtinianus *in lib.* quod appellauit *Compillationes vaticiniorum* apud eundem Balæum. Antonius Sabellicus *Æneid.* 9. *lib.* 5. Franciſcus Roſieres *in Stemmatibus Lotharingiæ to.* 4. *in fine*. Raphaël Volaterranus *in Anthropolog. lib.* 21. Gilbertus Genebrardus *lib.* 4. *chronolog. circa ann. Domini* 1216. Ciaconius *de vit. Pontific. ſub Clemente III. anno* 1191. Antonius Poſſeuinus *in Apparatu Sacro verb. Cyrillus*, & *verbo Baſilius*. Paulus Morigia *in hiſtor. Religion.* Silueſter Marulus *in Mari Oceano Religion. lib.* 4. Ioannes Carthagena 4. *to. homil. lib.* 17. Iacobus Gualterus *in Chronolog.* Carolus de Tapia *in authent. ingreſſi*

verb.

Digitized by Google

verb. Monaſteria. Leander Granata *in vita S. Getrudis in proœmio.* Martinus Delrio *lib.4. Diſquiſit. magic. cap.1. q.2. ſect.2.* Franciſcus Viuar. *in Apologetic. pro Abbate Ioachimo.* Domeſticos teſtes omittimus, dum de extraneis tot pro nobis loquuntur. Quibus etiam ex improbis auctoribus iunguntur Conradus Geſnerus *in Bibliotheca*, Ioannes Balæus *in Catalogo Scriptorum Britanniæ* ſæpius, & Centuriatores Magdeburgenſes *Centur.12. cap.10.* plures hos retulimus auctores Cyrillum noſtrum commemorantes, vt quantæ auctoritatis vir ille fuerit, clariùs innoteſcat.

Guillelmus de Sannico. 6 Cyrillo fermè coætaneus fuit Guillelmus de Sannico, aliàs de Samuco, quibuſdam Gallus, alijs Syrus, Carmeli tamen eremita circa annum 1291. quo tempore cùm vt barbarorum inſultus declinaret, Acconem confugiſſet, Accone ab eiſdem expugnata cum alijs Chriſtianis Cyprum fugiens vix eorum manus euaſit. Scripſit breue chronicon ſuæ Religionis per prouincias Syriæ, & Europæ, & de perditione Monaſteriorum Terræ Sanctæ, quæ habetur *in Speculo Ordinis lib.9.* Meminerunt huius auctoris Philippus Bergomenſis *in ſupplem. hiſtoria.* Poſſeuinus *in Apparatu Sacro*, Marcus Guazzus *in chronico*, & de noſtris Petrus Lucius *in Bibliotheca Carmelitar.* ac alij plures.

Sibertus de Beka. 7 Huic Guillelmo quaſi coæuus fuit Sibertus de Beka natione Theutonicus patria Geldrienſis Prouincialis Alemanniæ, qui inter alia volumina à ſe conſcripta vnum edidit ſuper Regulam Ordinis, cuius fragmenta extant in *Speculo Ordinis lib.8. cap.5.* De ipſo cum laude ſcripſerunt Euerardus Rouelinck *in faſciculo temporum circa annum 1334.* Trithemius *de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Philippus Bergomenſis *in ſupplem. chronic. ad ann. 1320.* Iacobus de Plebe *in Indic. Scriptor. Carmelitar.* & ex noſtris Petrus Lucius *in Bibliotheca*, ac alij quamplures.

Ioannes Bacco. 8 Non multò poſt clariſſimus, & celeberrimus in toto Orbe Chriſtiano erat Ioannes Bacco natione Anglus, Theologorum illius temporis facilè princeps, & Europæ, præſertim Galliæ, & Angliæ, quas perluſtrauit Regiones, ſplendidiſſimum iubar, *ſuis ſcriptis* (inquit Piſeus *de Illuſtribus Scriptoribus Angliæ*) *apud omnem poſteritatem tam immortalem famam eſt conſecutus, vt illa nulla vnquam delere obliuio, vel obſcurare valeat vetuſtas.* Inter quæ etſi innumera fermè, & ex omni materia tum Scholaſtica, tum poſitiua, tum Canonica, tum Philoſophica, circa Ordinis hiſtoriam aliquos edidit volumina, videlicet *Compendium hiſtoriarum, & iurium pro defenſione Ordinis*, quod incipit: *Inprimis attende.* & aliud Compendium *hiſtoriarum*,

rum, & Iurium de eadem re, quod incipit: *Beatus Bernardus in quodam ſermone*. Item Tractatum ſuper Regulam Ordinis, qui incipit: *Cuius libet Religionis titulus*. Alia etiam Opera circa idem intentum referuntur, quæ tamen non vidimus; ea verò, quæ retulimus, habentur cum *Speculo Ordinis fol.* 51. 52. & 56. *ex impreſsione Veneta anno* 1507. De ipſo veluti præclariſſimo Scriptore agunt communiter hiſtorici, & Bibliothecarum collectores, ſpecialiter Euernerus Ronelinch *in faſciculo temporum*, Philippus Bergomenſis *in ſupplem.* Ioannes Trithemius *de Scriptorib. Eccleſiaſt.* Sixtus Senenſis *in Bibliotheca Sancta*. Bellarminus *de Scriptorib. Eccleſiaſt.* Poſſeuinus *in Apparatu*, Ioannes Pitſeus *de illuſtribus Angliæ ſcriptoribus*, & plurimi alij, quos prolixum eſſet referre.

Ioannes de Cimineto.

9 Poſt idem quoque tempus Ioannes de Cimineto, ſeu Chimenetus natione Gallus, & Conuentus, vt dicitur, Metenſis vir egregius, ſcripſit opuſculum paruum *Speculum Ordinis nuncupatum*, quod incipit: *Filij Sanctorum*, & habetur cum alio maiori Opere etiam *Speculum Ordinis* nuncupato fol. 49. Venetijs 1507. de hoc, & alijs huius Patris ſcriptis agunt Trithemius *in lib. de Scriptorib. Carmelit.* Poſſeuinus *in Apparatu Sacro*, & de noſtris Petrus Lucius *in Bibliotheca Carmelit.* ac alij.

Ioannes de Vineta.

10 Pariter ſub idem quoque tempus valde clarus in Ordine fuit Ioannes de Vineta Armoricus Brito Prior Pariſienſis, & Prouincialis Franciæ per plures annos. Edidit inter alia ſui ingenij monumenta librum, ſeu Chronicon Ordinis, quod incipit: *Cum quidam fratres noſtri*, & habetur cum *Speculo Ordinis ex dicta impreſſione Veneta* 1507. *fol.* 57. de quo loquitur Poſſeuinus *in Apparatu*, Petrus Lucius *in Bibliotheca Carmelit.* & alij.

Ioannes Hildeshemenſis.

11 Similiter circa idem tempus Ordinem illuſtrauit Ioannes Hildeshemenſis (alij aliter hoc cognomen deſcribunt) natione Germanus, patria Saxo, vir in diuinis, & humanis literis ſtudioſus, & eruditus, ac Beati Petri Thomæ Conſtantinopolitani Patriarchæ diſcipulus, & familiaris; vt propterea de reuelatione eidem Beato Petro Thomæ à Dei Genitrice facta de ſui Ordinis perpetuitate fidele teſtimonium perhibere potuerit, de quo *c.* 6 *n.* 7. diximus. Inter plura huius Doctoris, quæ edidit, volumina vnũ fuit defenſorium ſui Ordinis, quod credimus illud idẽ Opus fuiſſe, quod Palçonydorus in *epiſt. ad Rumoldum Laupach* præfixa libris quidẽ Palæonydori vocat tractatũ per modum Dialogi vt dicit initium habere *Vetuſta Religionis*. Hunc Patrem cõmendant Trithemius *de Scriptor. Eccleſiaſt.* Conradus Geſnerus *in Bibliotheca*, Petrus Lucius *in Bibliothec. Carmelit.* & alij.

Acce-

Ioannes de Malinis.

12 Accedit & alius huius fermè temporis Pater Ioannes de Malinis vir doctiſſimus, prout Opus ipſius oſtendit; cui titulus eſt *Speculum hiſtoriale Carmelitarum*, quod incipit: *In diebus Achab Regis*, typis editum cum *Speculo Ordinis à fol.* 42. Aliqui confundere illum videntur cum Ioanne Palæonydoro, qui etiam Mechlinienſis, ſeu Malinenſis Conuentus fuit, ſed toto cælo falluntur, cùm ipſe Palæonydorus *in epiſt. ad Rumoldum Laupach* expreſsè aſſerat ſe ex hoc Ioanne de Malinis collegiſſe ſuum Opus, ex quo infertur diuerſum ab eo, & antiquiorem ipſo fuiſſe. De eo agit Franciſcus Svvertius *in libro, cui titulus eſt: Athenæ Belgicæ*. De eo etiam Antonius Poſſeuinus *in Apparatu Sacro*, dicens eundem eſſe cum Ioanne Paſchaſio Mechlinienſi etiam Ordinis noſtri; de quo alia Opera traduntur. Quod etiam habet Valerius Andreas *in ſua Bibliotheca*, etſi ſub dubio, de quo alibi.

Philippus Ribbotus.

13 Sed cui maximè debitores ſunt hiſtorici, ac chronologi noſtri, Philippus Ribbotus eſt, egregius hoc ſeculo Religionis alumnus. Fuit hic Philippus natione Hiſpanus, patria Catalanus, in ſacra Pagina Doctor, ſæpius in libro Ordinis pro Capitulis aliquot generalibus vocatus Diffinitor Generalis, & Prouincialis Cataloniæ. Zelo ſui Ordinis incenſus inter alia monumenta, quæ edidit, celebre illud, & ſæpius à nobis relatum volumen *Speculum Ordinis* appellatum compoſuit, in quo quæ de ipſo Ioannes Ieroſolymitanus Patriarcha, B Cyrillus Conſtantinopolitanus, Guillelmus de Samuco, & Sibertus de Beka ſcripſerunt, decem libris compilauit. Non ſine Dei ſpeciali prouidentia factum credimus, vt auctor iſte librum præfatum Ioannis Ieroſolymitani dicto Operi inſeruerit: ex hoc enim manifeſtè à veritate aberraſſe conuincuntur, qui illum à recentiore aliquo ſcriptum credunt, quia hic Philippus à trecentis fermè annis, vel ſupra 250. vixiſſe comprobatur: ex quo euidenter deducitur librum illum non à neoterico aliquo fuiſſe compoſitum, quod etiam clariùs innoteſcit ex epiſtola Beati Cyrilli, quam in eodem Opere collocauit, in ea enim talis liber Ioannis commemoratur: ex quo perſpicuè oſtenditur non ſolùm ante 400. annos, & ſupra, quo tempore B. Cyrillus viuebat, ſed à multis alijs perpetua veluti, & conſtanti Ordinis traditione teneri præfati libri legitimũ auctorẽ dictum Ioannem Ieroſolymitanũ extitiſſe. Sed de hoc *c. præcedenti* copioſiùs diximus. Nunc vero ſolùm adiungimus hunc noſtrum Ribbotum celebrẽ quoque eſſe apud exteros ſcriptores, vt videre eſt in Trithemio *de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Poſſeuino *in Apparatu Sacro*, de quo etiam Petrus Lucius *in Bibliotheca Carmelit.* & alij plures.

Acce-

Digitized by Google

14 Accedit Reuerendiſſimus Generalis Magiſter Ioannes Groſſus ſub anno 1389. Perpiniani in Generalem electus illius partis Ordinis, quæ Clementem vocatum Septimum tempore ſchiſmatis ſequebatur, licet poſtea ſub Ioanne 23. à toto Ordine ad idem officium aſſumptus fuerit in Bononienſi capitulo ſub anno 1411. natione erat Gallus, patria Toloſanus, & Conuentus Apamiarum alumnus. Hic inter plurimos pro ſuo Ordine exanthlatos labores, & aliquot libros editos hiſtorica duo opuſcula ſcripſit, quorum alterum vocatur *Viridarium*, quod incipit: *Quia ad res grandes*, & alterum de Sanctis Ordinis, quod incipit: *Quia enim Deus*. Habentur cum Speculo Ordinis in impreſſione Veneta relata à pag. 101. De ipſo agunt Trithemius *de Scriptorib. Eccleſiaſt.* Poſſeuin. *in Apparatu Sacro*, Petrus Lucius *in Bibliotheca*, & alij. Ioannes Groſſus.

15 Accedit & alius Ordinis venerabilis Pater, qui propter vitæ ſanctitatem, & mirabilia quæ geſſit, Beati nomine à pluribus decoratur, Ioannes Soreth Generalis Ordinis Præſul, & magnæ apud omnes auctoritatis, natione Normannus, ac Conuentus Cadomenſis alumnus, qui ſub anno 1471. temporalem pro æterna commutauit vitam. Hunc Patrem inter hiſtoricos Ordinis referimus, quia etſi ex profeſſo nullam hiſtoriam ediderit, in expoſitione tamen Parænetica Regulæ Carmelitarum *in præfatione* plura de Religionis antiquitate, Patribus, ſucceſſione, & Regulis ſcribit, de quibus in diſcurſu Annalium dicetur. Ipſius honorificam mentionem habent Euernerus Rouelinch *in faſciculo temporum circa ann.* 1464. Trithemius *in lib. de Illuſtrib. viris Carmelit. & de Scriptoribus Eccleſiaſtic.* Iacobus Philippus Bergomenſis *in ſupplemen. chronic:* Antonius Poſſeuinus *in Apparatu*, & plures alij, quos longum eſſet referre, de quibus, & iſtius egregij Ordinis noſtri geſtis nos ſuo tempore dicemus, ſperantes à S.R. Eccleſia in Sanctorum numero adſcribendum. Ioannes Soreth.

16 Nec eſt omittendus inter Ordinis Scriptores Reuerendiſſimus alius Ordinis Pater Thomas Scroppus Dromorenſis Epiſcopus circa annum 1491. clarus, qui adeo Ordinem ſuum digno amore, & honore proſequebatur, vt decem libros Philippi Ribboti Catalani in Anglicum ſermone tranſtulerit, & Cyrillo Garlandio ſui Conuentus Priori dedicauerit. Scripſit etiam ad Ioannem Blacneium Ordinis S. Benedicti Monachum ſatis Latinè, & valde copioſè de antiquitate, dignitate, & varijs laudibus Carmelitarum. Vnde inter alia ſcripta ipſius hæc numerantur, *de Carmelitarum Inſtitutione liber vnus, de eodem Ordine ad Eugenium Papam lib. vnus, Catalo-* Thomas Scroppus.

gus Sanctorum eiuſdem Ordinis lib. vnus. De ipſo proprerea nec ſine laude ſcripſerunt Lelandus apud Pitſeum, Balæus *in Catalogo Scriptorum Britanniæ*, & Pitſeus ipſe *de illuſtribus Angliæ Scriptoribus ætate 15. num.* 896.

Palæonydorus.

17 In idem etiam tempus referendus venit Ordinis alius Pater fama celeberrimus, & omnium noſtrorum hiſtoricorum veluti compilator Ioannes Palæonydorus, ſeu Palædorpius, qui etiam de Aqua veteri, quod eſt Bataviæ oppidum, cuius erat nationis. Is enim pro ferventiſſimo in ſuam Religionem zelo inter alia Opera, quæ edidit quoad Ordinis hiſtorias compoſuit primò *faſciculum*, ſeu *Opus tripartitum libris tribus digeſtum*, quod ſæpiùs in Annalium diſcurſu citabimus, item *propugnaculum Carmelitarum*, *Dialogum inter Carmelitam, & Carthuſianum*, ac *vitas Sanctorum Ordinis*. Specialiter Opus illud tripartitum teſtatur ipſe *in epiſt. ad Rumoldum Laupath Operi præfixa* ſe collegiſſe ex Ioanne Ieroſolymitano, Beato Cyrillo, Guillelmo de Samuco, Siberto de Beka, Philippo Ribboti, Ioanne Groſſo, Baccone, Ciminero, Vineta, Hildesheim, Thoma Bradlei, Petro Bruni, Arnoldo Boſtio, Martino Italo, Ioanne Gluel, Ioanne de Malinis, & Ioanne Gouda, quos partim retulimus, partim etiam alio loco afferemus. Pervenit vſque ad annum 1507, quo pluſquam ſeptuagenarius ad Cæleſtem patriam perrexit. De ipſo ſcripſerunt Valerius Andreas *in ſua Bibliotheca*, Antonius Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, Franciſcus Svvertius *in libro, cui titulus: Athenæ Belgicæ*, & alij non pauci.

Baptiſta Mantuanus.

18 Iure etiam inter Ordinis hiſtoricos celeberrimus Baptiſta Mantuanus clariſſimum Religionis noſtræ luminare recenſeri debet. Etſi enim ex intento Ordinis hiſtorias non ediderit, in diverſis tamen libris, & voluminibus ab ipſo compoſitis tum proſa, tum verſu ſæpiſſimè de illis agit. Fuit hic Pater, quamuis ex Hiſpania oriundus, Mantuæ tamen in Italia velut alter Virgilius natus, ſui ſeculi gloria propter eximiam eius cum vitæ probitate doctrinam in omni fermè materia Theologica, Philoſophica, morali, hiſtorica, & maximè Poëtica, prout clariſſima ipſius Opera quatuor tomis comprehenſa per Laurentium Cupperum Antuerpiæ anno 1576. edita dilucidè teſtantur. In quibus ſæpius, vt diximus, plura ad Ordinis hiſtoriam ſpectantia, & quæ nos ſuis locis referemus, doctiſſimè proſequitur. Huius porrò Patris Ordinis noſtri Generalis Magiſtri, & inter Chriſtianos Poëtas procul dubio Principis magnam habemus commendationem apud innumeros ferè auctores: præſertim Trithemium *de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, vbi eum vocat

in di-

in diuinis Scripturis eruditiſſimum, in ſecularium literarum ſcientia nulli ſecundum, Philoſophum inſignem, Poëtam, & Oratorem celeberrimum, ingenio excellentem, ſermone diſertum, vita, & conuerſatione preclarum Latinæ linguæ decus, Græcæ clarum interpretem, metro excellentem, & proſa; Ioannem Picum Mirandulanum *in epiſt. ad ipſum,* Ioannem Iouinianum Pontanum *in alia epiſt. ad ipſum,* Philippum Beroaldum *in epiſt. ad Hieronymum Carmelitam,* Petrum Opmerum *in opere Chronographico tom. 1.* Cardinalem Bellarminum *de Scriptoribus Eccleſiaſticis,* Antonium Poſſeuinum *in Apparatu Sacro,* & alios innumeros.

19 Hos vetuſtiores Ordinis hiſtoricos ſecuti ſunt alij plures recentiores, quos breuitati conſulentes ſolùm ſub compendio referimus. Hi ſunt Petrus Lucius Belga *in compendio hiſtoriali, & Bibliotheca Carmelitana,* Didacus de Coria, Maldonatus Hiſpanus *in Chronico Ordinis duodecim libris digeſto,* Thomas de Ieſu Hiſpanus etiam ex noſtris RR. PP. Diſcalceatis celebris alumnus *in commentar. ſuper Regulam Carmelit. & in libro de Sanctis, & antiquit. Ordinis;* Petrus Thomas Sarracenus Bononienſis *in Menolog. Carmelit.* Franciſcus Voerſius Cheraſcus Italus, *tum in libro de vita Henrici Siluij Generalis, tum in alio, cui titulus eſt: Giardino de teſori ſpirituali,* Petrus Vvaſtellius Belga tum in eximio opere *vindiciar. Oper. Ioannis Ieroſolymitani,* tum in *libro ſæpius relato pro Monachiſmo eiuſdem Ioannis in Carmelo;* Thomas Aquinas Gallus *in lib. de Patriarchatu Eliæ,* Franciſcus à Sancta Maria Hiſpanus *in Hiſtoria Prophetica,* Michael Munozzius ex eadem natione *in Propugnaculo Eliæ,* nouiſſimè Romæ 1636. edito, Marcus Antonius Caſanate *in paradiſo Carmelitici decoris,* & alij. Alij Auctores

20 Omittimus aliquot ex vetuſtioribus, qui de ea re ſcripſerunt, quòd eorum ſcripta non viderimus. Hi ſunt Ægidius Fabri Belga, Alphonſus ab Alſama Luſitanus, Arnoldus Boſtius Gandenſis, Baptiſta Ferrarienſis Italus, Bernardus à Monteſa Celtiber, Franciſcus Martini Catalanus, Guillelmus Conuentrienſis Anglus, Guillelmus Greneus etiam Anglus, Henricus Marionouenſis Germanus Epiſcopus, Ioannes Hornebius Anglus, Ioannes Oudenius Germanus, Iulianus Guingantius Theologus Pariſienſis, Nicolaus Kentonus Anglus, Nicolaus Simonis Batauus, Petrus Garnengius Armoricus, Simon Coëllus Luſitanus. Sed recentiores alij, quorum ſcripta magna ex parte videre potuimus, quòd de hac noſtra hiſtoria ſcripſerint, iure recenſeri debent. Hi ſunt Camillus Auſilius Italus, Emanuel Roman Hiſpanus, Franciſcus à Sancto Angelo etiam Alij Auctores.

N 2 Hiſpa-

Hiſpanus, Geneſius Roſanus Lombardus, Hieronymus à Matre Dei aliàs Gratianus Hiſpanus, Hieronymus Tonſtatus Bœticus aut Luſitanus, Ioannes Gerbrandus Leidanus, Ioannes Pintus de Victoria Luſitanus, Ioſeph Alſaconicus Italus, Iulianus Vrſatus Hannonius, Leo à Sancto Ioanne Gallus, Marcus Xauerius aliàs de Guadalaiara Celtiber, Michael à Fonte Hiſpanus, Petrus Royuela Hiſpanus, Philippus à Sancto Iacobo etiam Hiſpanus, Philocalus Caputus Italus, Valerius Ximenez ab Embun Epiſcopus electus, & Prouincialis Aragoniæ: quos omnes cum alijs in *libro de ortu, & progreſſu, ac viris illuſtribus Carmelitarum* Coloniæ impreſſo anno 1643. reperiet lector.

Ioannes Balæus. 21. Pudet tandem potius, quàm lubet inter hiſtoriographos noſtros vnum, veluti Ordinis fæcem, & omnium peripſema, vltimo loco referre Ioannem Balæum Anglum à fide, & Religione Apoſtatam, & pſeudo-epiſcopum Oſſorienſem. Hic enim miſerrimus poſtquam per plures annos in Religione ſtudioſè vixerat, Virginis habitum, & Ordinem eo tempore, quo florentiſſima quondam Anglia à fide declinabat, impudenter dimiſit, cælibatui renunciauit, & Eccleſiæ Catholicæ infenſiſſimè maledicere cœpit. Scripſit autem inter Catholicos, & noſtros conuerſatus plura ad hiſtoriam Ordinis ſpectantia, videlicet *Scriptorum ab Elia* libros duos, *Scriptorum à Bertholdo* libros ſex, *hiſtoriam Simonis Anglici, franci ſenenſis, & D. Brocardi*. Inter hæreticos verò præter plura alia, quæ compoſuit, illud eſt notabilius, cui titulus, *Catalogus Scriptorum Britanniæ*, cuius 13. Centuriam Baſileæ exiſtens, Conrado Geſnero, Contrado Lycoſten, & Ioſiæ Simlero hæreticus hæreticis dicabat. Quod Opus etſi aliàs ſpurciſſimis erroribus ſcateat, pro noſtra tamen hiſtoria vtile ſæpiùs erit, vt propterea hæc de ipſo, etſi aliàs infamis memoriæ, dixiſſe operæ pretium fuerit.

Concluſio. 22 Hi ſunt, mi lector, teſtes à te vt puto non ſpernendi, & in mei cauſam aduocandi. Exteris tamen non reiectis, ſed præcipuo loco habitis, ne vel aliquis (quod de Vviclepho Vvaldenſis *to. 3. de Sacramentalib.* olim dixerat) cum Iudæis ſugillet: *Tu de te ipſo teſtimonium perhibes, teſtimonium tuum non eſt verum.* De vtriſque ergo dicam: *Interrogabo Patres meos, & annunciabunt mihi, maiores meos, & dicent veritatem:* Piiſſimam quoque, & immaculatiſſimam Parentem ſic interpello:

Vbera nunc aperi Chriſto dulcedine plena
Nato melliſluens Virgo Maria tuo.
Diſiice terrena nebulas, & pondera molis,
Dirige ſcribentis Virgo Maria manum.

AN-

ANNALES CARMELITARVM

Notabiliores quoque Orbis euentus compendio recenſentes.

TOMVS PRIMVS.

Primum eiuſdem Ordinis ſtatum ab Elia Patriarcha inchoatum, & per filios Prophetarum, Rechabitas, Eſſenos, & Aſſidæos vſque ad Chriſtum Dominum continuatum, & propagatum comprehendens.

OPERIS DIVISIO.

MVNDI curſum, & veluti vitam ſub vno Deo viuente Creatore in ætates quaſdam, quoſdamve ſtatus Chronologi digeſſere, alij ſex, alij ſeptem, & alij plures recenſentes. Sapienter aliqui octo eſſe huiuſmodi ætates numerandas, quibus ſubſcribimus, aſſeruere. Prima inchoatur cum mundi ortu vſque ad Diluuium; ſecunda à Diluuio vſque ad Abraham; tertia ab Abrahæ natiuitate vſque ad Moyſem; quarta à Moyſe vſque ad Samuelem; quinta à Samuele vſque ad Cyrum; ſexta à Cyro vſque ad Chriſtum; ex quo agitur ſeptima vſque ad conſummationem ſeculi; octaua autem à reſurrectione generali in omnem propagabitur æternitatem. Sic etiam totius Carmelitici, & Eliani Inſtituti curſum ac tempus ſub vno primo Inſtitutore Elia viuente diſſecandum autumamus. Cum enim Status iuxta Angelicum D. S. Th. 2. 2. q. 183. art. 1. *Sit quædam moralis, ſeu ſpiritualis conditio vitæ pertinens ad quandam libertatem, ſeu ſubiectionem*; ideo ſecundùm huiuſcemodi vitæ conditionis varietatem, qua hæc familia à prima ſui inſtitutione vſque ad præſens tempus propagata eſt, illorum diuerſitas accipienda erit. Primus Status à Protoparente ipſius magno Elia Propheta ad Chriſtum vſque Saluatorem; qui rerum omnium plenitudo fuit, protenditur: Secundus ab eodem Chriſto, & Ioanne Baptiſta vſque

Mundi ætates octo.

ad alium Ioannem Ieroſolymitanum Antiſtitem, ſeu, ſi placet, ad magnum Baſilium eius æui Patres, qui huius Ordinis egregij propagatores fuerunt, numeratur: Tertius id tempus, quod inter iſtos Patres, & B. Bertholdi primam in Latinorum Generalem Creationem ſub Aymerico Antiocheno Patriarcha verſatur, amplectitur. Quartus ab hoc tempore ad Regulam datam ſub B. Alberto Ieroſolymorum Antiſtite B. Brocardo ſecundo Latinorum Generali numeratur. Quintus à Regula data vſque ad ipſius correctionem, declarationem, & aliqualem mitigationem tempore Innocentij Quarti Summi Pontificis cenſetur. Sextus ab Innocentio vſque ad Eugenij Quarti tempora, qui etiam nouam Regulæ mitigationem, & moderationem fecit. Et ſeptimus ab Eugenij præfati moderatione vſque ad S. Virginis Thereſiæ æuum, quæ angelicis ditata virtutibus, cum non modò propriam, ſed publicam quoque ſalutem ſolicita charitate deſideraret, ſeueriorem veterum Carmelitarum Regulam, Deo afflante, & Pio Quarto approbante primum mulieribus, deinde viris obſeruandam propoſuit, ex qua noua in Ordine ipſaque celeberrima reformatione (quæ hoc æuo viget) octauus Status initium ſumpſit, vſque ad aliam Ordinis mutationem, iuxta Dei beneplacitum, qui temporum diffinitor eſt, duratura. Operæpretium ergo erit de hoc primo Statu Religionis in hoc primo Annalium Tomo primùm diſquirere.

De primo Statu Carmelitani Ordinis ab Elia Patriarcha vſque ad Chriſtum. Lib. I.

Annus mundi 3123. ante Chriſtum 930.

Quis hic annus.

1 ANNO iſto (qui Mundi erat 3123. ante Chriſti ortum 930. à Diluuio 1467. quintæ ætatis 184. Templi fundati 101. Ioſaphat Regis Iudæ 3. Achab Regis Iſraël 7. Azariæ Pontificis 3. Troiæ excíſæ 252. Ophratei Aſſyriorum Imperatoris 20. & Imperij Aſſyriorum 1192.) nominatur primò in ſacra Hiſtoria Elias, comparet, & loquitur ad Achab Regem 3. *Reg.* 17. *v.* 1. dicens: *Viuit Dominus Deus Iſraël, in cuius conſpectu ſto, ſi erit annis his ros, & pluuia, niſi iuxta oris mei verba.* Ad huius anni hiſtoriam hoc pertinere autumat Iacobus Salianus *in Annalib. Eccleſiaſt. veter. teſtam. to.* 4. *ſub hoc anno num.* 5. ſub ſequenti id refert Torniellus *in ſuis Annalibus.* Congruentius tamen eſt, quòd Salianus ſcribit:

Horum

Horum verò Auctorum, quia doctiſſimi ſunt, & de Chronologia ſacra valde benemeriti, veſtigijs inſiſtemus quoad annorũ computationẽ in hoc primo Tomo; prçſertim quia à Ioánis Ieroſolymitani *in l. de Inſtit. Monachor. c.* 1. & Baptiſtæ Mantuani *in Parthenic. Mariane lib.* 2. noſtrorumque Scriptorum computo non valde differunt.

2 Quis tamen fuerit hic Elias Scriptura tacet, cùm ipſius parentibus, generatione, maioribuſque celatis, de eo ſolùm dicat: *Et dixit Elias Thesbites de habitatoribus Galaad.* idcircò nos ex alijs Patrum monumentis rem libare debemus. Quis Elias?

3 Et primò nomen *Elias* viri eximia magnalia non obſcurè ſubindicat. *Elias* namque idem eſt, quod *Dominus Deus*. Vt teſtantur S. Athanaſius *de fuga ſua*. Hieronym. *de nominib. Hebr. Malach.* 4. Iſidor. *in lib. de Patrib. veter. Teſtam.* Quo præexcelſa eius, & ſupereminens ſanctitas adumbratur: *quaſi humanitatis nihil haberet, ſed totus quaſi Deus*, inquit Anton. Fernan. *de viſion, veter. Teſtam. viſ.* 9. Cenſent autem Hebræi in *Gen. magna cap.* 27. (quod non reijcit Cornelius 3. *Reg.* 17. *verſ.* 1.) Eliæ nomen ſumptum fuiſſe ex illa populi acclamatione 3. *Reg.* 18. quando Baalitas in Carmelo ſuperauit: *Dominus ipſe eſt Deus*. nam antea eum vocatum eſſe *Iaberſchyt*. Idem Hieron. *in epiſ. ad Pamachium* Eliam interpretatur *fortem Domini*. Alij etiam *Deum fortem* in ſua etymol. denotare dicunt: quo ſimiliter Eliæ ſanctitas, virtus, & fortitudo inſinuatur. Notat, nec incongruè ad intentum, Cornelius in comment. *ſup. Danielem cap.* 4. *verſ.* 3. Hebræos ſolitos viros ſuos illuſtres, & Prophetas nominibus Dei *El*, & *Ia* compellare: ſic enim conſtat in Prophetis plurimos ijs nominibus appellatos, vt Iſaias, Ieremias, Abdias, Zacharias, Malachias, & alij, in quorum nominibus Dei nomen *Ia* inuenitur. Daniel, Ezechiel, Ioel cum alijs, in quorum etiam nominibus Dei nomen *El* cernitur. Cùm ergo in Eliæ nomine vtrumque Dei nomen reperiatur *El* & *Ia*, procul dubiò maxima eius inter Prophetas ſanctitas, vel præeminentia ex eo denotari videtur. Quadrat & alia ſingularis Eliæ nominis etymologia, quam Pagninus ei tribuit: *Deus Domini*. Quia ſicut Moyſes à Domino conſtitutus eſt Deus Pharaonis *Exod.* 7. *verſ.* 1. ſic ab eodem conſtitutus eſt Elias Deus Achabi, & Iezabelis, quos ſimiliter plagis affecit, ſicut Pharaonem Moyſes. Videtur enim contra eos ſuſcitatus Elias, ſicut contra Arrianos Athanaſius, cõtra Pelagianos Auguſtinus fidei Orthodoxæ Atlas, cõtra Neſtorianos Alexandrinus Cyrillus, & contra neotericos hæreticos illuſtriſſimi viri, quibus hoc ſeculum abundauit. Eliæ Etymon.

Ipſius

Eliæ patria. 4 Ipſius patria Thesbis erat, ſeu Thesbes, à Ioſepho *lib. 8. antiq. cap. 7.* appellata *Thesbone*. Non Thebas Bœotiæ, vel Ægypti, cum conſtet Eliam Hebræum fuiſſe, non Græcum, aut Ægyptium. Nec etiam Thebes, in qua occiſus eſt Abimelech *Iudic. 9.* vt Lyran. Hugo, & Abulen. *3. Reg. 17.* contendunt. Nec demum Thisbes, quæ fuit Tobiæ patria. Hæc enim ciuitas cis Iordanem eſt. Elias verò vltra-Iordaninus erat, de *habitatoribus* nempe *Galaad*, in tribu ſcilicet Gad, vt Adricomius vult, vel in ſorte dimidiæ tribus Manaſſe, vt Ioſephus credit, non de tribu Nephtalim, vt Iacob. Boulduc. *lib. 3. de Eccleſ. cap. 12.* ſcripſit. Multo minus de tribu Iuda, prout *in lib. quodam Gallico*, cui titulus, *le Pelerin veritable*, legitur. Quare dicendum, quod licet Elias cùm Leuita eſſet, vt inferius dicemus, gente de tribu Leui foret, ſicut omnes alij Leuitæ, natiuitate tamen ex tribu Gad, vel forſan Manaſſes erat. De qua re doctè ſatis Ægid. Camart. in *lib. de geſtis Eliæ cap. 5. per totum*, vbi *ſect. 6.* pias etiam rationes aliquot affert, quare Deus voluerit ignotum eſſe locum, vnde Eliæ ortus mundo fuit: inter quas ea non infimum locum tenet, vt omnis gloria, quam Elias magnificis ſuis actionibus peperit in ſibi dilectiſſimum Carmelum, quem pro domicilio ſuo, ſuæque familiæ elegerat, referretur. Sinamus ergo tribus omnes Iſraeliticas de Elia decertare potiori iure, quàm de Homero ſeptem vrbes Smyrnam, Rhodum, Colophon, Salamin, Chios, Argos, Athenas.

Parentes Eliæ 5 Parentes ipſius Scriptura Sacra alto ſilentio celat, ſicut, & Melchiſedech, nec ſine myſterio. Sicut enim Melchiſedechi pater, & mater, & genealogia reticentur, vt æternitas Sacerdotij Chriſti, cuius typus erat, aptiùs per ipſum deſignari poſſet, ſic & Eliæ genus abſconditur, vt Chriſti generationem myſticè adumbraret; de quo Iſaias 53. dicitur: *Generationem eius quis enarrabit?* Sic fermè ex Eucherio *in notis ad lib. 3. Reg.* Rabano, & Angelomo *in 3. Reg. 17.* Dicamus & nos, ideo Elianam originem ſilentij ſacramento Sacras literas obuoluiſſe, vt Eliæ eminentiſſima Sanctitas non communibus regulis metienda monſtraretur. Apud Romanos Cato, & Marius ſine parentibus inueniuntur, vt notauit Ælianus *lib. 12. var. hiſt.* vt eximios viros quaſi de Cælo lapſos populus exiſtimaret: nec deſunt gentes quæ illos exiſtiment omnium nobiliſſimos, qui prorſus ignorant patres, ac matres ſuas, eoſque tenere primos dignitatum gradus poſt ipſum Principem, quod ſcriptum reliquit Petrus Bellonus *lib. 2. obſeru. cap. 95.* Meliùs, & congruentiùs de Elia differemus, ſi ipſum propterea ſine parentibus deſcribi dicamus,

mus, vt eum quaſi ſupra humanum genus virum eſſe exiſtimemus. Nihilominus quia verus, & purus homo fuit, veros quoque genitores habuiſſe compertiſſimum eſt. Rabbini quidam eum eſſe Phineem putantes, qui *numeror.* 25. ſcortum Madianitidem cum Hebræo colludens pugione perfodit, conſequenter filium Eleazari faciunt, quod non diſplicuit Petro Damiano *l.* 1. *epiſtol. epiſt.* 6. Quod tamen placitum veluti inane recutitæ gentis figmentum communi applauſu exploditur cum Origene *hom.* 3. *in Ioannem.* Neque enim Scripturam tacuiſſe credendum, quod in magnam tantorum virorum Phinees, & Eliæ laudem cedere certum erat. Omittimus contrarium id eſſe eidem Sacræ paginæ, quæ filios, & nepotes Phinees in ſummi Sacerdotij dignitatem ſucceſſores recenſet; cum tamen Eliam cœlibem ſemper vitam duxiſſe communis ſit Patrum conſenſus, quorum aliquos *in Apparat. cap.* 4. *num.* 9. retulimus. Accedit, quòd Phinees Summus Pontifex fuit, qui proinde ratione ſui miniſterij primùm in Tabernaculo Dei, deinde in tribu Iuda, vel Beniamin, vbi erat Ieroſolyma, & Templum Domini, aſſiſtere debuiſſet, atqui Elias non in loco Tabernaculi, non Ieroſolymis, ſed in Galaad, Carmelo, & cum decem tribubus habitauit, nec niſi ſemel in Iudæam abijſſe legitur, quando ſcilicet Berſabee petijt. Non tamen propterea negandum Eliam Leuitam fuiſſe, ita enim tradunt Epiphanius *de vit. Prophetar.* Ioannes Ieroſolymitan. *de Inſtitut. Monachor. cap.* 1. Dorotheus *in Synopſi*, Metaphraſtes *in vita ipſius*, & alij eum ex tribu Aaron, qui erat Leui, originem traxiſſe dicentes. Leuita ergo erat, etſi non cum alijs Leuitis in Iudæ regno, ſed inter Iſraelitas propter eorum conuerſionem nutu Dei habitans, vt habet Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap.* 3. *ſect.* 21. nec diſſentit Cornelius ſupra. Alij ergo Eliæ patrem Aquimaam vocant ex Epiphanio *hæreſ.* 15. Sed neque ipſe Epiphanius huic traditioni fidit, nec ſolidè fundatur, cùm communior aſſertio aliud nomen eidem tribuat. Quod idem dicendum de ijs, qui Eliam Salomonis nepotem credunt; de quo perdoctè P. Franciſcus à Sancta Maria ex noſtris RR. PP. Diſcalceatis *in Hiſtor. Prophet. Hiſpanica lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 8.

An Phinees Elias.

6 Conſtantior ergo veritas eſt, Eliæ genitorem (nam de matris nomine pauci loquuntur) Sobac, vel Sabbacha appellatum fuiſſe. Ita enim habet Epiphan. *de vit. Prophetar.* Noſter Ioannes Patriarcha Ieroſolymit. *in l. de Inſtit. Monachor. c.* 40. Dorotheus *in Synopſ. Prophetar. in vit. Eliæ.* Metaphraſtes apud Surium 20. *Iulij.* Hugo Cardinal. 4. *Reg.* 2. & plures alij, quibus omnino aſſentiendum. Eliæ genitor.

Accidit

Viſio ante ortum ipſius. 7 Accidit autem ante Eliæ ortum mirabilis quædam ipſius patri viſa reuelatio, qua infantis Magnalia non obſcurè fuerunt præſignata. Viſio autem ſic erat ex Epiphanio *de vitis Prophetarum*, de Elia loquente: *Quem cum eniteretur parens eius, eiuſmodi Sobac patri viſio apparuit. Viri niueum quendam præſeferentes habitum, puſionem ſalutabant, matriſque vberibus in ignem alluebant, quin & flammam ignis cibi loco miniſtrabant. Profectus eſt itaque in Hieruſalem, viſaque ad Sacerdotes retulit. Reſpondit autem illi Chrematiſmus (hoc eſt oraculum, ſiue reſponſor) caue manifeſtum facias. Erit quippe lumen filij huius domicilium, ſermoque eius demonſtratio, ac ſententia breuis, & iudicabit Iſraël cum in igne, tum romphæa.* Dorotheus *in Synopſ. Prophet.* in vit. S. Eliæ ſic caſum refert: *Cum naſciturus eſſet Elias, pater eius Sabbacha vidit illum ab Angelis albicantibus ſalutari, & igne tanquam faſcijs inuolui, & flamma ignis veluti cibo ali; & Ieroſolymam profectus rem iſtam indicauit; dictumque illi ex oraculo ne timeret, fore enim, vt puer naſciturus in luce habitaret, & quæ diceret, firmam ſententiam haberet, indicaretque Iſraëlem in gladio, & igne.* Ioannes quoque ille Ieroſolymitanus Antiſtes *in lib. relato cap.* 40. hæc habet: *Ante quippe Eliæ natiuitatem vidit Sabbacha in ſomnijs viros candidatos, qui ipſum ſalutabant: quæ viſio ſibi præſignauit, quales eius filius Elias imitatores ſuæ vitæ monaſticæ habiturus eſſet. Cernens namque Sabbacha viros candidos, vidit in Spiritu Religioſos per Eliam inſtituendos, quos ideo candidatos vidit, quia Eliam velut monaſticè viuendi exemplar erant imitati, in candore, nedum mentali ſinceræ puritatis, ſed etiam corporali habitus albi eos deſuper tegentis.* Verba autem integrè retulimus, vt nedum (quod modò intendimus) de ortu Eliæ diuinitus prænunciato, ſed & de iure, quo Carmelitæ ipſum vt parentem colunt, vtpotè qui album pallium geſtantes viros illos candidos à Sabbacha viſos procul dubio prænotabant, aliquid per tranſennam vltra dicta *in Apparatu cap.6.* dixerimus. Vtrumque amplexus Ioannes Trithemius Benedictinus Abbas, qui *in lib. de laudibus Carmelitar, cap.2.* hæc dixit: *Legimus in hiſtorijs, quòd Sabbacha pater Eliæ nondum nati viderit in ſomnijs viros candidatos ſalutantes eum, per quos rectè fratres Carmelitas accipimus, quos habitu, & conuerſatione candidos eſſe cognoſcimus.* Mirabile ſanè eſt, quòd cum S. Romualdus per viſum ſcalam, per quam homines in veſte candida aſcendebant, & deſcendebant, conſpexerit, nouerint ex eo omnes Camaldulenſes Monachos, quorum ipſe auctor fuit, hac viſione deſignari; & cum Sabbacha Eliæ pater ſimiliter candidatos viros per ſomnium aſpexerit, illi non æquè Carmeli alumnos denuncient?

De hac

De hac verò viſione conſulatur Caſſiodorus *in vita S. Eliæ*; Simeon Metaphraſtes *in homil. de Elia* apud Surium ſub die 20. menſis Iulij; Comeſtor *in Hiſtor. Scholaſt. in 4. Reg. 2.* Petrus Caniſius *lib. 1. de corruptel. verb. Dei cap. 1.* & ante ipſum ſpecialiter Hugo Cardinalis ſuper 4. *Reg. 2.* Adde Thomam Beauxamis *in Harmon. Euangelic. to. 1. fol. mihi 164. in illud Ioann. 1. v. 21. Elias es tu?* Brunetum Latinum *lib. theſaur. cap. 46.* & ex recentioribus Gaſparem Sanchez, & Cornelium *in 3. Reg. cap. 17.* & Hippolytum Marracium *de fundatoribus Marianis cap. 1.* ac S. Rotam in relatione ad Paul. V. pro Canonizatione Sancti Andreæ Corſini.

8 Sunt & qui credant Eliam in vtero matris à peccati originalis macula ac labe, veluti Baptiſtam, & Ieremiam purificatum fuiſſe. Sic enim perdoctè ſatis tuetur Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap. 3. ſect. 16.* idque in publicis Theſibus Romæ in Purpuratorum Patrum conſeſſu, & Comitijs Generalibus Ordinis, aſſiſtente doctiſſimo magiſtro Petro Cornexo anno 1613 propugnatum fuit, quod poſtea ſcriptis approbauit Petrus Sarracenus *in Menolog. Carmelitar. in vita S. Eliæ §. At mirandum.* Nec deeſt huius Theſis non inualidum fundamentum, quod tam in Sacra Scriptura *Luc. 1. & Matth. 11.* quàm apud Patres, præſertim Hieronymum contra *Iouinianum*, Auguſtinum *lib. 83. quæſt. & tract. 4. in Ioann. & in lib. quæſt. veteris, & noui Teſtamenti q. 26.* (ſi hoc Opus eſt ipſius) Ioannem Ieroſolymitan. *de Inſtitut. Monachor. cap. 9. & 29.* & maximè Petrum Damianum *in ſerm. 2. de S. Vitali, & ſerm. 2. de S. Ioanne* habeatur Eliam, & Ioannem eiuſdem virtutis, gratiæ, & ſanctitatis fuiſſe. Ex hoc enim elici datur etiam in vtero matris, ſicut Ioannem, Eliam ſanctificatum fuiſſe. Accedunt alia, quæ relatus Ægidius affert, videlicet quòd Elias in vtero matris ab Angelis ſalutatus referatur, vt vidimus *num. 7.* ex Dorotheo, quòd vitam quaſi immortalem ad hoc vſque tempus gerat, vt ex ſequentibus notum erit, & quòd in Paradiſum Adamicum translatus fuerit, quæ ſigna, & notæ huius priuilegij eſſe videntur; præſertim cùm multis alijs conceſſũ aſſeratur. Obiter hîc nota hoc, quod dixit Dorotheus de Angelis Eliã in vtero matris ſalutantibus, recipi expreſsè etiam à Petro Caniſio auctore graui *l. 1. de corruptelis verbi Dei c. 1.* & indicari à S. Epiphanio, Ioanne Ieroſolymitano, Hugone, Trithemio, & alijs *eo n. 7.* relatis, dum dicunt à viris albicantibus ſalutatum fuiſſe. Nihilominus quia priuilegium hoc valde ſingulare, & à communi Eccleſię doctrina exorbitans eſt, ideo ipſius Eccleſiæ ſtandũ iudicio, & dũ efficacíora nõ ſuppetant fundamenta, pietas in parentem Eliã cõpeſcenda.

An in vtero ſanctificatus?

Cuius

Qua ætate ad Achab venerit.

9 Cuius autem ætatis Elias hoc tempore fuerit, Scriptura non loquitur, nec Patres, aut Doctores (etſi in eam ſententiam veniant vt ipſum ætate maturum credant, qualem decebat eſſe eum, qui ad Regi minas indicendas vocabatur) certi aliquid affirmant, cùm alij triginta, alij quadraginta, alij plurium annorum fuiſſe dixerint nos autem eò adducti aliquando fuimus, vt putaremus ipſum triginta annorum ætatis duntaxat tunc fuiſſe. Cùm enim Elias, Patribus præſertim Cypriano, Auguſtino, Ruperto, Eucherio, & alijs teſtantibus, expreſſiſſima Chriſti Domini (ſi quis alius inter veteris Teſtamenti Patres) effigies, & figura fuerit, cùm Chriſtus mundo manifeſtari, & prædicationis munus 30. ætatis anno cœperit; idem de Elia haud leuiter coniectandum videbatur. Vnde quod Abulenſis 4. *Reg.* 2. *q.* 26. ſub diſiunctione dixit triginta, vel quadraginta annorum ætatis fuiſſe, nos determinatè priorem ſectando partem acceptabamus. Quam etiam amplectitur Petrus Sarracenus in *Menolog. Carmelit. in vit. Eliæ:* Quia tamen 3. *Reg.* 19. *v.* 4. cùm in deſertum à facie Iezabelis fugiens ſubter Iuniperum ſederet mortemque à Domino poſtularet, dixit: *Sufficit mihi, tolle animam meam, neque enim melior ſum, quàm Patres mei.* quod indicat parentes ſuos ætate ſuperaſſe, Eccleſiæque picturæ ipſum ſemper ſenem, & prouectioris æui fuiſſe demonſtrent; ideo in re incerta huic ſubſcribimus opinioni, credentes eum cùm primùm Achabi conſpectui ſe obiecit quadrageſimum exceſſiſſe annum, prout etiam exiſtimare viſus eſt Abulenſis relatus, & maximè Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap.* 3. *ſect.* 19. qui eo tempore quinquageſimum attigiſſe annum exiſtimat. Plura quoque alia de Eliæ infantia, pueritia, educatione, & ſtudijs prætermittimus, quia certum apud omnes erit virum à Deo ad eximiam ſanctitatem, dona prophetiæ, & miraculorum deſtinatum, à patre puerili inſtitutione informatum feliciter in patria virtutum rudimenta poſuiſſe, & à populari Idololatriæ nequitia ſeiunctum vixiſſe, ea opinione ſanctitatis, vt omnibus admirationi eſſet. Salianus *ſub hoc anno num.* 10. Ægidius relatus illa *ſect.* 19. Alia autem ipſius eximia encomia in ſequentibus referemus: illud tamen non prætermittendum, probabile valde eſſe etiam ante hoc tempus per aliquot annos montis Carmeli eremum Eliam habitaſſe. Hoc enim ſuadetur non ſolùm quia eum locum pro ſui, Eliſæi, & aliorum diſcipulorum manſione poſtmodum elegit, ſed & quia in eum montem pro ſacrificio faciendo, vt probaretur quis verus eſſet Deus, Regem, & populum 3. *Reg.* 18. tanquam in proprium, & ſibi charum domicilium conuocauit. Sic fermè

An ante hoc tempus Carmelum habitauerit?

San-

Sanchez 3. *Reg.* 17. *nu.* 9. cui opinioni fauet Salianus *ſub anno* 3127. *num.* 23. dum ante tempus illius Sacrificij videtur inſinuare fuiſſe Collegium Prophetarum in Carmelo. Maximè etiam fauet Coria *in chronic. Carmelitar. lib.* 1. *cap.* 8. dum in eo monte Samuelem Collegium prædictum ædificaſſe autumat. Si enim ita fuit, prout probabile eſt accidiſſe, valde credibile fit in eo Eliam ſaltem per aliquod tempus ſuam manſionem habuiſſe.

10 Volunt etiam alij iam pridem, antequam Achabo Regi ſeſe obtuliſſet, Monaſticam, & Religioſam vitam ſectari incepiſſe. Suarez 4. *to. de Relig. Tract.* 9. *lib.* 2. *cap.* 10. *num.* 5. Franciſcus à Sancta Maria *in Hiſtor. Prophet. lib.* 2. *cap.* 16. *num.* 9. Quia tamen Ioannes Ieroſolymitanus relato *libro de Inſtitut. Monachor. cap.* 2. indicat tunc primùm Eliam à Deo edoctum fuiſſe de vita Religioſa ſectanda, cùm ei 3. *Reg.* dixit: *Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in torrente Carith, &c.* ideo licet credamus ante hoc tempus vitæ ſanctimonia, diuini honoris zelo, aliarumque virtutum ſplendore ſpecialiſſimum Dei cultorem fuiſſe, in Carmelo, vt diximus, forſan etiam in aliquo ex Collegijs Prophetarum à Samuele primitus inſtitutis, ſcilicet in Maſphat, Galaaditide, vt diximus *in Apparat. cap.* 4. *num.* 3. & 4. Religionis tamen ſubſtantialia vota modo ibidem inſinuato vſque ad id tempus, quo in Carith torrente latuit, obſeruare non cœpiſſe eiuſdem Ioannis Ieroſolymitani auctoritate ducti verius autumamus. Quia tamen Nazaræus erat, ſicut & alij Prophetarum filij, vt diximus in eodem *Apparat. c.* 7. *n.* 10. Nazaræatus Leges obſeruaſſe pro comperto erit.

Vitam ne monaſticam geſſerit:

11 Hic ergo Elias harum, cæterarumque virtutum præſidio munitus Achab Regis obtutibus hoc anno repræſentatus illa protulit: *Viuit Dominus Deus Iſraël, in cuius conſpectu ſto, ſi erit annis his ros, & pluuia, niſi iuxta oris mei verba.* Quid ad eiuſmodi denunciationem dixerit Achab, Scriptura tacuit; credibile eſt, vt hominem adhuc ignotum Regi, & nouum eiectum de conſpectu Regis quaſi inſanum, qui abſurda, & aliena ab hominum poteſtate polliceretur. Itaque licet diceret terram rore, & pluuia carituram, donec ipſe diceret futuram, non curauit Achab; aut potius, Deo rem diſponente, illi in mentem non venit Prophetam iſtum minacem comprehendere, & in vincula conijcere, vt ſi res ipſa minarum veritatem comprobaret, aut precibus, aut verberibus cogeretur ad impetrandam pluuiam, quomodo malefici dicuntur plagis compelli ad tollenda maleficia, quæ dæmonum ope in homines, beſtiaſvè induxerint. Interim autem reliquus annus à pluuia immunis com-

Achabo apparet.

Digitized by Google

minationi fidem facere cœpit. Quod qualiter contigerit, graphicè deſcriptum reliquit os aureum Chryſoſtomi in *ſerm. 2. de Elia to. 1.* nec diſcordat Ambroſij lepor *de Elia, & ieiun. c. 2.*

Quid poſtea egerit.

12 Abijt ergo Elias à conſpectu Achabi, *& factum eſt verbum Domini*, ſiue per Angelum, ſiue per ſomnium aut viſionem Dei *ad eum* (eo fine vt vrgente fame non reperiretur, nec vi cogeretur ad tollendam ſiccitatis plagam) dicens: *Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in torrente Carith.* id eſt, in aliqua ſpelunca huius torrentis, *qui eſt contra Iordanem*, cis Iordanem, vt Adrichomius putat, ſeu trans illum, vt S. Hieronymus in *locis Hebraicis* ſcripſit; *& ibi de torrente bibes: coruiſque*, id eſt, Angelis ſub coruorum ſpecie (hoc enim fieri potuiſſe dicit Salianus *ſub hoc anno nu. 18.*) vel quod verius eſt, ipſiſmet auibus hoc nomine vocatis, *præcepi*, mouendo, & inſtigando ſupra ipſorum innatam inclinationem, vt *paſcant te ibi*. Elias porrò Deo obedientiſſimus abijt, & ſtatim *fecit iuxta verbum Domini, cumque abijſſet, ſedit in Torrente Carith, qui eſt contra Iordanem*, Dei contemplationibus, & ſanctis meditationibus incumbens. *Corui quoque deferebant ei panem, & carnes mane, ſimiliter panem, & carnes veſperi*, de ipſa domo Achab, vt creditur, ad aliquem deſertum locum ab Angelis portata, & inde à coruis roſtro, & vnguibus ad Eliam delata. *& bibebat de torrente*, non vinum, quia Nazaræus erat. Sacra Scriptura 3. *Reg.* 17. Auctor de mirabilibus Sacræ Scripturæ *lib. 2. cap. 15.* Abulenſis *in 3. Reg. 17. q. 16. &* 21. Franciſcus à Sancta Maria *in hiſtor. prophet. Hiſpan. lib. 1. cap. 13.*

Annus mundi 3124. ante Chriſtum 929.

Anni huius hiſtoria.

1 ERAT hoc anno nouus Princeps Aſſyriorum Ophratanes, ſiue Ophratenes ob deceſſum Ophratæi. Et circa idem tempus cum quidam vir nomine Hiel auſus reædificare vrbem Iericho, induxit ſuper domum ſuam maledictionem illam, quam Ioſue fulminauerat contra illam reædificantem, *Ioſue 6. v. 26.* dicens: *Maledictus vir coram Domino, qui ſuſcitauerit, & ædificauerit Ierícho, in primogenito ſuo fundamenta illius iaciat, & in nouiſsimo liberorum ponat portas eius.* Ita enim adimpletum eſt. Etenim vt primùm vrbis fundamenta iacere cœpit, deceſſit Abiram primogenitus eius, & quando poſuit portas, mortuus eſt Segub poſtremus filius, vt vel ſic diſcerent homines ſuperiorum ſuorum anathemata pertimeſcere.

Sacra

Digitized by Google

Sacra Scriptura 3. *Reg.* 16. Euſebius *in chronic.* Auguſtinus Torniel-lus *in Annalibus to. 1. ann. mundi 3124.*

2 Elia autem noſtro in Carith hoc tempore abſcondité manen-te, fameque ob pluuiam impeditam iuxta verbum ipſius popu-lum Iſraël valde affligente, cum ſanctitatis illius, & miraculoſæ pluuiæ detentionis fama per terras volitaret, viri aliquot pij timore Dei, & Idololatriæ abominatione excitati ad eum accedebant, eo animo, vt ſub eius doctrina in cultu veri Dei perſiſtere poſſent, & Idololatriæ prauitatem, ſi à Regibus Achab, & Iezabele ad eam ſe-ctandam cogerentur, euitarent. Hac igitur occaſione nactus Elias ipſos non ſolùm in veri Dei cultu firmare ſtuduit, ſed etiam in ere-mitica, & monaſtica vita, quam ipſe primus hominum in ea torren-tis Charith ſpelunca inchoauerat, & iuxta formam vitæ Religioſæ, trium ſcilicet votorum obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis, quam ei Deus eo loco inſpirauerat, inſtruere, & informare diſpoſuit: quos etiam docuit prophetare, id eſt, ad laudem Dei cantica, hym-nos, & pſalmos cum muſicis inſtrumentis diu, noctuque decantare. Hæc habentur ex Ioanne Ieroſolymitano *dicto lib. de Inſtitut. Mona-chor. cap. 1. & præſertim* 10. quem alij tùm veteres, tum moderni Or-dinis Scriptores ſecuti ſunt, & Salianus *ſub hoc anno num.* 9. quod & perdoctè proſequitur *num.* 10. Ioannes ergo id teſtatur his verbis: *Denique Elias in monaſtica vita eremitica, quam primus hominum à pro-poſito inchoauerat, ſucceſſores poſt ſe relinquere diſpoſuit. Qui vt Pater primus monachorum fieret, in ſuos diſcipulos elegit quoſdam viros, qui id-circo ad ipſum in ſolitudine torrentis Carith tunc latentem confugiebant, ne per Regem Achab, & Reginam Iezabel cogerentur, ſicut & cæteri po-pulares adorare Baal. Viri quippe iſti timore Dei repleti cernentes Eliam ita verbo Domini tunc continere Cælum, quod pluuiam non dabat ſuper terram, ad eum tanquam ad Dei cultorem accedebant occultè in ſolitudi-ne Carith, vt ſub eius doctrina in cultu veri Dei perſiſtere poſſent, & Ido-lolatriam vitarent. Hos itaque Deo deuotos viros Elias ſecundum for-mam à Deo ei traditam habuit ſuæ monaſtica vita primos diſcipulos, & imitatores veros, quos etiam docuit prophetare, id eſt, ad laudem Dei cantica, hymnos, & pſalmos cum inſtrumentis muſicis cantare.* Quam-uis autem nec S. Scriptura, nec Ioannes in libro relato explicent, quinam fuerint hi deuoti viri, qui ad Eliam inſtructionis quærendæ cauſa acceſſerunt, ex alijs tamen auctoribus habetur ipſos (aliquot ſaltem) fuiſſe ex antiquis Samuelis diſcipulis Prophetis nuncupatis, & in cuneis ſeu Collegijs ab ipſo inſtitutis collocatis, de quibus 1. *Reg.* 10. & 19. etſi enim ipſorum plurimi impiæ Iezabelis gladio inter-

Elias informat diſcipulos.

O 2 fecti

Digitized by Google

fecti eſſent, vt propterea Elias 3. *Reg.* 19. coram Domino conque
retur, quòd gladio occiſi eſſent, & ipſe ſolus derelictus, quia tam
ex 3. *Reg.* 18. conſtat centum ipſorum Abdiæ pietate conſeruatos
ſe, ideo ex illis, vel alijs, qui mortem effugerant, hos deuotos vi
fuiſſe exiſtimandum, iuxta dicta *in Apparatu c.4. n.5.*

In vitæ Religioſæ obſeruã-tia, & quomodo.

3 Hanc verò vitæ formam, quam Ioannes dicit Eliæ à *Deo t*
ditam, & in qua inſtruere diſpoſuit hos primos diſcipulos, fuiſſe
tæ Religioſæ obſeruantiam per tria eſſentialia vota obedientiæ, pa
pertatis, & caſtitatis in eremo exercendam, iuxta modum ſanè q
in Lege veteri id potuit eſſe, colligitur ex eodem Ioanne in præc
dentibus capitibus eiuſdem libri, præſertim *cap.* 3. 4. & 5. vbi hab
Deum illis verbis: *Recede hinc & vade contra Orientem, & abſcon*
re in torrente Carith. &c. hæc illi demonſtraſſe. Paupertatem qu
dem illis, *Recede hinc*, ſcilicet vt *terrenis poſſeſsionibus tui generis,*
caducis mundi diuitijs cor tuum non apponas. Obedientiam illis: *Va*
contra Orientem, videlicet *poſt concupiſcentias tuas non eas, & à v*
luntate tua auertere, eam prorſus relinquens, & Superioris recto arbitr
vſque ad mortem propter me humiliter te ſubmittens. Caſtitatem aute
illis: *Et abſcondere in torrente Carith*, quia (inquit) *Carith diuiſio i*
terpretatur, quia expedit ad tui propheticam perfectionem, vt ita abſco
ſus & diuiſus ſis ab humano conſortio, quod etiam mulieri non coniung
ris coniugio. Eremi autem, ſeu ſolitudinis incolatum ex eodem ve
bo *Carith* colligit idem auctor: *Abſcondere* (inquit) *in torrente C*
rith; nolo enim te vlterius morari inter turbas in vrbe, quoniam vidi in
quitatem, & contradictionem in ciuitate. Eadem ferme Ioannes S
reth *in expoſit. Paraenet. Regul. Carmelitar. in præfat.* & alij. Vide dic
in Apparat. c.4.

Inchoatiuè ſo-lum.

4 Hoc autem loco, hacque occaſione primùm Elias ſuam ve
luti Religioſam familiam cum his primis diſcipulis inchoare cœp
non quidem illam eo loco perfectè inſtituendo; cum aptus non e
ſet vitæ Monaſticæ exercendæ, ſed eam veluti delineando, & adur
brando, quam poſtea loco commodiori, Carmelo ſcilicet expreſſi
inſtituturus erat, prout fecit poſt duos annos, vt ſub anno mun
3127. dicemus. Hinc eius diſcipuli non Charithæ, ſed Carmeli
vocantur, vt aiunt Ioannes Ieroſolymit. dicto *lib. c.* 17. & alij Hiſt
rici Ordinis.

Erant Nazaræi.

5 Fuiſſe autem primos hoſce Eliæ diſcipulos, & olim Samu
lis Nazaræos, ſeu Nazaræi Ordinis, habetur ex Gloſſa ordinari
1. *Reg.* 19. circa illa verba de Saule dicta: *Prophetauit cum cæteris*, i
quiens: *Iſti Prophetæ Religioſi viri erant dicti Nazaræi, qui non bib*
bant

bant vinum, & vacabant ſemper canentes hymnos, & pſalmos. Quæ etiam de cauſa vocantur *Religioſi* tam ab eadem Gloſſa hic, quàm à Lyrano 1. *Reg.* 10. in illa verba: *Obuium habebis gregem Prophetarum.* & 1. *Reg.* 19. in illa: *Qui cum vidiſſent cuneum.* & in illa: *Et expoliauit etiam,* ex eo ſcilicet, quòd in multis Religioſorum ſtatum æmulabantur. Gloſſam ſequitur Hugo Cardinalis *ibidem.* Cùm autem iuxta dicta *num.* 2. ex prædictis Samuelis ſectatoribus ſibi Elias in diſcipulos aliquos ſaltem elegerit, ſi illi Nazaræi erant, etiam Eliæ diſcipuli tales erunt. Cuius etiam ſignum eſt, quòd ipſe, vt colligitur ex Ioannis Ieroſolymit. *libro cap.* 7. & 9. à vino abſtinuerit, eamque vitæ rationem diſcipulis obſeruandam tradiderit. Vnde ipſum Eliam Nazaræum etiam fuiſſe latè probat Ægidius Camartus *de rebus Eliæ. cap.* 3. *ſect.* 18. Eliſæus quoque ipſius primarius diſcipulus Nazaræus Domini erat, vt expreſsè habet S. Hieron. *in cap.* 8. *Ezechiel.* etiamſi caluitium haberet. Idem dicito de Rechabitis ſcholæ Elianæ alumnis, cùm conſtet ipſos à vino abſtinuiſſe, Deique cultui conſecratos fuiſſe. Idemque exiſtimandum de alijs Prophetici Ordinis ſectatoribus propter eandem rationem. Imò cum inter Nazaræos alij ſolùm ad determinatum tempus, alij verò perpetui fuerint, vt cum communi ſententia tenet Cornelius *in Num.* 1. *cap.* 6. *verſ.* 2. & nos diximus in *Apparat. cap.* 4. *num.* 21. exiſtimamus ex ijs poſterioribus fuiſſe Eliæ alumnos, prout habet Franciſcus à S. Maria *in hiſtor. Prophet. lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 13. & *lib.* 3. *cap.* 30. *num.* 17. & ante ipſum Coria *in Chronic. Carmelitar. lib.* 1. *cap.* 7. dum agit de Nazaræis, doctè animaduertens ideo voluiſſe Eliam ſuos diſcipulos trium votorum vinculo, Legi tamen illi imperfectæ proportionato, conſtringi, vt eſſent perpetui Nazaræni, qui prius ſolùm temporarij fuerant, quod ſaltem de pluribus ipſorum certiſſimum autumamus. Quòd verò etiam Samuelis diſcipuli Nazaræi fuerint, diximus *in Apparatu cap.* 3. *nu.* 3.

Annus Mundi 3125. ante Chriſt. 928.

CIRCA id tempus infauſtas nuptias celebrabant Reges Iudæ, & Iſrael, vt earum peſſimus exitus manifeſtè poſtmodum comprobauit. Ioſaphat enim pius Rex Iudæ vxorem dedit filio ſuo Ioramo Athaliam Achabi improbi filiam, quæ poſtea maritum malè ambulare coram Domino fecit, & poſt eius mortem vniuerſum regium ſemen impia fœmina extinguere conata eſt. Salianus Nuptiæ Infauſtæ.

anno mundi 3124. Diſcant ergo Principes nonniſi cum veris Dei cultoribus filios, & filias ſuas matrimonio iungere.

Reuelatio Eliæ facta.

2 Interim creſcente ſiccitate, & fame in Iſrael ob defectum pluuiæ, ſiccatus etiam eſt torrens Carith, vbi Elias abſconditus manebat, Deo ſic prouidente, vt communis miſeriæ particeps eſſet, ac proinde pro ipſa tollenda Dominum exoraret. *Factus eſt ergo ſermo Domini* (per Angelum, vel interiorem viſionem) ad eum dicens: *Surge, & vade in Sarephta*, oppidum ſcilicet Gentilium, mediterraneo mari proximum, inter Tyrum, & Sydonem ſitum, vt propterea *Sydoniorum* appelletur, *& manebis ibi. Præcepi enim ibi mulieri viduæ, vt paſcat te*, clanculum ſcilicet, & abſconditè ne prodaris. *Surrexit ergo Elias, & abijt in Sarephta*, per medias vias regias incognitus, & forſan inuiſibilis. *Cumque veniſſet ad portam ciuitatis, apparuit ei mulier vidua colligens ligna:* erat enim pauper operaria ligna legens. *Et vocauit eam*, vtique edoctus à Deo, quòd ea eſſet, apud quam manſurus erat. *Dixitque ei: Da mihi paululum aquæ in vaſe, vt bibam*. Cumque *illa pergeret*, promptè, & libenter, vt afferret, cognita ab Elia ipſius pietate, *clamauit poſt tergum eius* dicens: *Affer mihi obſecro & buccellam panis in manu tua*, ne ſcilicet aquæ ſolus potus æſtuanti ex itinere noceret. *Quæ reſpondit*, ſuam paupertatem manifeſtans: *Viuit Dominus Deus tuus* (non iurauit per Deos ſuos, ſed per Deum Eliæ, quem nouerat Hebræum, vt ab ipſo crederetur) *quia non habeo panem, niſi quantum pugillus capere poteſt farinæ in hydria, & paululum olei in lecytho: en colligo duo ligna, vt ingrediar, & faciam*, id eſt, coquam, *illum mihi, & filio meo, & comedamus, & moriamur. Ad quam Elias ait: Noli timere*, mortem ſcilicet, quæ propter famem tibi imminet, *ſed vade, & fac ſicut dixiſti*, coquens panem: *veruntamen mihi primum fac de ipſa farinula ſubcinericium* (quia ſic citiùs & faciliùs coquitur) *panem paruulum, & affer ad me*, intellige in domo tua, ad quam tendo: *tibi autem & filio tuo facies poſtea*. Ne autem hoc videretur eſſe contra charitatem, quæ prius illam habenti, quàm alteri alij, cæteris paribus, conſulere

Miracula patratur.

debet, ſubiungit: *Hæc autem dicit Dominus Deus Iſraël: Hydria farinæ non deficiet, nec lecythus olei minuetur vſque ad diem, in qua Dominus daturus eſt pluuiam ſuper faciem terræ*. Sic enim præmiare voluit Deus pauperculæ mulieris fidem, & liberalitatem: *quæ abijt, & fecit iuxta verbum Eliæ, & comedit ipſe, & illa, & domus*, ſeu familia *eius, & ex illa die hydria farinæ non defecit, & lecythus olei non eſt imminutus, iuxta verbum Domini, quod locutus fuerat in manu Eliæ*. Deus enim miraculosè farinæ, & olei quantitatem creando augebat.

Sacra

Sacra Scriptura 3. *Reg* 17. Abulenſ. *ibidem* Salianus *in Annalib. ſub hoc anno*. Expoſitores hic.

3 Eodem etiam anno patratum ab Elia noſtro eſt nouum illud; & vſque ad id tempus inauditum miraculum de ſuſcitatione pueri filij viduæ Sarephtanæ, quod ſic narrat Sacra Scriptura 3 *Reg.* 17. v. 17. *Factum eſt autem poſt hæc*, ſcilicet poſt miraculum de multiplicatione farinæ, & olei, *ægrotauit filius mulieris matrisfamilias*, eiuſdem videlicet viduæ, *& erat languor fortiſsimus, ita vt non remaneret in eo halitus*; quia deficiente reſpiratione extinguebatur. *Dixit ergo* vidua ad Eliam: *Quid mihi, & tibi vir Dei?* vel quod peccatum commiſi contra te? *Ingreſſus es ad me, vt rememorarentur* coram Deo *iniquitates meæ*, quas olim commiſi, & tuæ ſanctitatis præſentia quaſi luce tenebræ apparerent, *& interficeres filium meum*. Ad quam Elias ait: *Da mihi filium tuum*, vtique iam mortuum. *Tulitque eum de ſinu eius, & portauit in cœnaculum, vbi ipſe manebat, & poſuit ſuper lectulum ſuum, & clamauit ad Dominum, & dixit*. (Suauiſſima ſcilicet querela eximiæ fiduciæ, & familiaritatis cum Deo indice) *Domine Deus meus, etiam ne viduam, apud quam ego vtcunque ſuſtentor, afflixiſti, vt interficeres filium eius? Et expandit ſe, atque menſus eſt ſuper puerum tribus vicibus*, inſpirando ſcilicet, vel inſufflando in ipſum, *& clamauit ad Dominum, & ait*, alternatim clamando, & procumbendo ſuper illum: *Dominus Deus meus, reuertatur obſecro anima pueri huius in viſcera eius*. Et poſt tertiam orationem, tertiumque procubitum *exaudiuit Dominus vocem Eliæ, & reuerſa eſt anima pueri intra eum, & reuixit, tulitque Elias puerum, & depoſuit eum de cœnaculo*, vbi patratum erat miraculum, *in inferiorem domum, & tradidit matri ſuæ, & ait illi: En viuit filius tuus*. Quo miraculo ſtupefacta mulier dixit: *Nunc in iſto cognoui, quia Vir Dei es tu, & verbum Domini in ore tuo*, quo ſcilicet nuncias nobis de vero ſolo Deo Hebræorum, *verum eſt*. Sacra Scriptura 3. *Reg.* 17. Abulenſ. & alij Expoſitores ibid.

Puerum ſuſcitat.

4 Tradunt Hebræi hunc filium Sarephtanæ à mortuis ſuſcitatum fuiſſe Ionam Prophetam, prout refert S. Hieronym. *in Prolog. ad Ionam*; & Ioannes Ieroſolymitanus dicto *lib. de Inſtitut. Monachor. cap.* 12. & alij, quos referimus *ſub ann.* 3127. *n.* 12.

Ionas Propheta.

Annus

Annus mundi 3126. ante Chriſtum 927.

Fames magna 1 TAM vehemens fames, tantaque annonæ penuria hoc anno in Iſraelis regno vigebat, vt Rex ipſe Achab perſonaliter ex vna parte, & eius diſpenſator Regius Abdias ex alia Regiones ſibi diuiſiſſent, quærendo per fontes, & valles, ſi fortè inuenirent herbam pro equis, & mulis alendis, & ab interitu liberandis. Sacra Scriptura 3. *Reg.* 18. In quo etiam improbus, & prauorum Principum typus Achab oſtenditur, qui tam ſolicitus pro equis, & mulis alendis, nullam de tot pauperibus, quos conſumebat fames, curam habuiſſe videretur. Torniellus *ſub ann.* 3124. *n.*4. Salianus *ſub hoc anno num.*4.

Victoria contra Baalitas. 2 Accidit hoc anno mirabilis ille caſus de victoria ab Elia contra Pſeudo prophetas Baalitas in monte Carmelo pro veri Dei cultu, & honore glorioſiſſimè reportata, quam Sacer textus refert 3. *Reg.* 18. Cùm enim, Deo ſic iubente, Elias poſt Sarephtæ patrata miracula oſtendere ſe vellet Achabo, vt pluuia eſſet ſuper terram, & obuium in itinere haberet Abdiam Regiæ domus œconomum, eique dixiſſet, vt nunciaret Regi de aduentu ſuo, eoque modeſtè ſe excuſante, (verebatur enim, quòd ſi tale nunciaſſet, & Spiritus Domini aliò transferret Eliam, ipſe veluti nuncius falſus in manus Achab incideret) confirmaret autem Elias promiſſum, Abdias Regem monuit, qui in occurſu Eliæ veniens in illa prorupit: *Tu ne es ille, qui conturbas Iſraël?* cui ille non minus animosè: *Non ego turbaui Iſraël, ſed tu, & domus patris tui, qui dereliquiſtis mandata Domini, & ſecuti eſtis Baalim.* Quia tamen ijs dictis veluti conterritum Regem videbat, vt dicti veritatem periculo facto oſtenderet, & regium animum aliquo modo pacaret: *Veruntamen* (inquit) *nunc mitte* (intellige Regias literas tuas) *& congrega ad me vniuerſum Iſraël in monte Carmeli, & Prophetas Baal quadringentos quinquaginta, Prophetaſque lucorum quadringentos, qui comedunt de menſa Iezabel.* Congregari autem eos voluit in monte Carmeli, quia is non procul erat à Sarephta, vnde diſceſſerat, vel quod magis arridet, quia ipſum pro ſui, & Ordinis ab ipſo inſtituendi manſione elegerat in Carith, vbi prima eius delineamenta poſuit, vt diximus *ſub anno* 3124. *num.*4 vel tandem, quia Carmelus erat antiqua ipſius habitatio, iuxta dicta *ſub ann.* 3123. *num.* 9. & 10. Congregato ergo populo, & falſis Prophetis iuſſu Regis in Carmelo, ait illis Elias: *Vſquequo claudicatis in*

duas

duas partes? Si Dominus eſt Deus, ſequimini eum, ſi autem Baal, ſequimini illum. Obmuteſcente autem populo, nec quidquam reſpondente, volens probare ſolum Deum Iſraël verum Deum eſſe, inquit: *Dentur nobis duo boues, & illi eligant ſibi bouem vnum, & in fruſta cadentes ponant ſuper ligna, ignem autem non ſupponant, & ego faciam* (id eſt, ſacrificabo) *bouem alterum, & imponam ſuper ligna, ignem autem non ſupponam. Inuocate nomina Deorum veſtrorum, & ego inuocabo nomen Domini mei, & Deus qui exaudierit per ignem, ipſe ſit Deus.* Hìc notant Hebræi ex Rabbi Salomone (prout referunt Liranus, Abulenſis, Carthuſianus, & Gaſpar Sanchez) bouem, quem Baalitæ pro Sacrificio ſibi elegerant, ab illis fugiſſe quaſi dedignatum dæmoni immolari, & ad Eliam confugiſſe, ab ipſoque illis traditum, vt aræ imponeretur. Acceptante autem populo conditionem, & ex pacto Baalitis inuocantibus Deum ſuum de mane vſque ad meridiem, nulloque reſpondente, Eliaque illis inſultante, cum ignis non caderet ſupra ipſorum holocauſtum; dixit Elias omni populo: *Venite ad me, & accedente ad ſe populo curauit Altare Domini, quod destructum fuerat.* Quod ſic exponit Cornelius hic: *Dico ergo Eliam, vt populum auocaret ab altari, & cultu Baal, iam ante instinctu Dei erexiſſe altare in monte Carmelo, & ad illud populum conuocaſſe, vt in eo Deo vero ſacrificaret; quare Iezabelem & Baalitas Eliæ indignantes hoc eius altare deſtruxiſſe; Eliam vero illud hic rurſus erexiſſe, & inſtauraſſe.* Hinc collige vulgatum Eliæ habitaculum fuiſſe Carmelum, etiam ante hoc tempus. Sequitur textus: *Et tulit duodecim lapides iuxta numerum tribuum filiorum Iacob, ad quem factus eſt ſermo Domini dicens: Iſraël erit nomen tuum. Et ædificauit de lapidibus Altare in nomine Domini, fecitque aquæductum quaſi per duas aratiunculas in circuitu Altaris, & compoſuit ligna, diuiſitque per membra bouem, & poſuit ſuper ligna, & ait: Implete quatuor hydrias aqua, & fundite ſuper holocauſtum & ſuper ligna. Rurſumque dixit: Etiam ſecundò hoc facite. Qui cum feciſſent ſecundò, ait: Etiam tertiò idipſum facite. feceruntque tertiò, & currebant aquæ circum Altare, & foſſa aquæductus repleta eſt.* Hoc fine ſcilicet, ne ſuſpicaretur populus illic abſconditum fuiſſe ignem. *Cumque iam tempus eſſet, vt offerretur holocauſtum, accedens Elias Propheta ait: Domine Deus Abraham & Iſaac, & Iſraël oſtende hodie, quia tu es Deus Iſraël, & ego ſeruus tuus, & iuxta præceptum tuum feci omnia verba hæc. Exaudi me Domine, exaudi me, vt diſcat populus iſte, quia tu es Dominus Deus. & tu conuertiſti cor eorum iterum. Cecidit autem ignis Domini, & vorauit holocauſtum, & ligna & lapides, puluerem quoque & aquam, quæ erat in aquæductu lambens.*

Digitized by Google

bens. Quod cum vidiſſet omnis populus, cecidit in faciem ſuam, & ait: Dominus ipſe eſt Deus, Dominus ipſe eſt Deus. S. Script. 3. *Reg.* 18. & ibid. Expoſitores.

Hebræorum traditio.

3 Fabulatur hîc (antequam ad alia pergamus notandum) Rabbi Salomon Eliam cùm tantum alueum aqua in hydria allata implere non poſſet, feciſſe vt pars aquæ ex hydria à ſe effuſæ manus ſuas attingeret, itaque nouo miraculo ex Eliæ manibus, quaſi è duobus fontibus aquas largiſſimas emanaſſe, quæ totum alueum implerent, ideoque 4. *Reg.* 3. 11. dici ab Eliſæo, in Eliæ manus aquam effuſam. Hoc ergo explodendum figmentum ex Hebræorum officina extractum eò credimus, quòd Eliſæus eo tempore non erat in comitatu Eliæ, ſed poſtquam ex Horeb reuertebatur ad Iſraëlem, vt ex dicendis compertum erit. Nec Eliæ eximia ſanctitas fictis miraculis veluti adminiculis eget. Eliam porro tantam aquæ copiam circa altare effudiſſe, ne quis putaret eum ſub altari abſcondiſſe ignem, ac proinde ignem ab eo è Cœlo euocatum non è Cœlo deſcendiſſe, ſed in terra ab eo abſconditum, inde in altare more ſuo aſcendiſſe, audi S. Chryſoſtomum homilia de Petro, & Elia, quam ex Metaphraſte recitat Surius die 1. Auguſti: *Attende quod dicturus ſum, vidi enim ipſe quod dicam. In Idolorum altaribus foramina quædam ſunt ex inferiore parte altaris, & fouea quædam obſcura: deſcendunt autem erroris artifices in foueam illam, & ex foraminibus ignem ſufflant ad ſacrificium conficiendum, ita vt multi decepti ignem illum cœleſtem exiſtiment eſſe. Ne igitur & Elias in ſuſpicionem veniret, quòd & ipſe aliquid tale machinatus eſſet, aquam effudit, vt aqua illa nulla eſſe infra altare foramina oſtenderet; vbi enim aqua foramen inuenerit, illic aqua non conſiſtit, ſed per foramina ipſa defluat neceſſe eſt*. Illud tamen non prætermittendum (vt ad Rabbinicam illam Salomonis traditionem redeamus) admitti poſſe, eo excluſo quod Eliſæus tunc aquam fundens ſuper manus Eliæ dicatur, cum id figmentum ſit, iuxta dicta. Illud enim textus: *Et currebant aquæ circum altare, & foſſa aquæductus repleta eſt*, maximam aquæ copiam denotare videtur ex ipſis Eliæ manibus profluxiſſe. Quî enim tam paucæ hydriæ aquæ alueos efficere, & magnam foſſam implere abundè poſſent (inquit Salomon) niſi quia aqua ipſa Eliæ manus primò tangens, inde ſic diuinitus aucta efflueret, vt affluens & redundans per altare, & foſſam cerneretur? Fauet huic Hebræorum placito, quod dum vulgatus noſter loco adducto habet: *Fecitque aquæductum quaſi per duas aratiunculas in circuitu altaris*, ex Hebræo ſic legat iſte Salomon: *Fecit in circuitu altaris foſſam quinquaginta cubitos patentem*. Tam grandis enim

ſeu

ſeu profunda cauerna impleri duodecim aquæ hydrijs neutiquam poſſet.

4 Egregia hac victoria contra Pſeudo-prophetas Baal à Deo Eliæ data animoſior ipſe factus, & feruentiſſimo eo diuinæ gloriæ, qui in eius pectore ardebat, zelo incenſus optimam ratus occaſionem ait ad populum: *Apprehendite prophetas Baal, & ne vnus quidem effugiat ex eis*. Obediente autem populo, & vel ipſorum odio, vel Eliæ timore perculſi certatim inuaſerunt eos. *Quos cum apprehendiſſent, duxit eos Elias ad torrentem Ciſon* (qui penè ad radices montis Carmeli excurrit) *& interfecit eos ibi*. Vt primus in veteri Lege fidei Inquiſitor, vel (ſi titulus non arrideat) vt eximius ac acerrimus diuini cultus propugnator contra hæreticam, & Idololatricam prauitatem, & in vindictam ſanguinis Prophetarum, quem impia Iezabel his annis effuderat. Sacra Scriptura 3. *Reg.* 18. Sulpitius Seuerus *in ſacra hiſtoria l.* 1. & Expoſitores. Occiſio illorum.

5 Sumpto iam de impijs ſacrificulis, & Pſeudo-ſacerdotibus ſupplicio ſciens Elias Deum iam placatum eſſe, velleque in terram pluuiam deſideratam emittere, ait ad Achab, qui teſtis fuerat necis impiorum in torrente factæ: *Aſcende*, in Carmelum ſcilicet vel aliũ locum aptum ad quieſcendum, *comede, & bibe* lætus, & ſecurus, *quia ſonus multæ pluuiæ eſt*: quo faciente, *Elias aſcendit in verticem Carmeli* (deſcenderat enim prius ad torrentem) *& pronus in terram poſuit faciem ſuam inter genua ſua*, in ſignum humillimæ, & feruentiſſimæ orationis, *& dixit ad puerum ſuum: Aſcende, & proſpice contra mare* (eſt enim Carmelus ſupra mediterraneum mare) *Qui cum aſcendiſſet, & contemplatus eſſet, ait: Non eſt quidquam. & rurſum ait illi: Reuertere ſeptem vicibus. In ſeptima autem vice, ecce nubecula parua quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari*. Quo cognito Elias ait illi; *Aſcende, & dic Achab: Iunge currum tuum, & deſcende, ne occupet te pluuia. Interim facta eſt pluuia grandis*. & Achab abijt in Iezrael vnam ex ciuitatibus ſui Regni, præeunte Elia illuc etiam à Deo miſſo 3. *Reg.* 18. Torniellus *ſub anno* 3124. *num.* 4. Salianus *ſub hoc anno*. De huius nubeculæ myſterijs, & qualiter per ipſam Eliæ denunciatus fuerit ortus Auguſtiſſimæ Virginis Mariæ, eiuſque immunitas ab originali labe, legi poteſt Ioannes Ieroſolymitanus libro relato c. 32. 33. & 34. de quo & nos *ſub anno mundi* 4037. & ſequentibus, ac *ſub annis* 4042. & 4086. Qualiter etiam in hoc loco, vbi Eliæ puero (ſcilicet Giezi) nubecula illa paruula viſa eſt ædicula eidem Deiparæ à Carmelicolis dicata, & vſque ad præſens tempus ſuperſtes ſit, dicenda in 2. To. monſtrabunt. Oſtenduntque Pluuiam promittit.

Digitized by Google

que fidæ relationes ab ijs, qui eum Carmeli locum inuiſerunt, datæ.

Iezabelem fugit.

6 Cùm autem audiſſet Iezabel ab improbo conſorte Achab, quæ fecerat Elias, & quomodo vniuerſos Baal Prophetas gladio occidiſſet, iracundia fœminea feruens miſit ad illum nuncium dicens: ***Hæc mihi faciant Dij, & hæc addant, niſi hac hora cras poſuero animam tuam ſicut animam vnius ex illis.*** Excæcauit ſanè Deus mentem mulieris, aliter enim non nuncium ad eum monendum de morte, ſed ſatellites ad eum capiendum, & occidendum miſiſſet. Elias autem timuit, & ſurgens ex Iezrael vbi erat, *abijt quocunque eum ferebat voluntas*, latebras ſcilicet, & abſcondicula quæritando. Sabbato id contigit, prout Beauxamis *in Harmon. Euangelic. tom. 2. circa illud Ioann. 5. Sabbatum eſt, non licet tibi tollere grabbatum fol. mihi 275.* teſtatur. & ſic *venit in Berſabee Iuda*, vrbem ſcilicet valde remotam, & in finibus auſtralibus Terræ Sanctæ. Suam autem vitam conſeruare tunc voluit, quia ad plura alia pro Dei gloria, & populi vtilitate neceſſariam eſſe ſciebat. 3. *Reg.* 19. Franciſcus de S. Maria *in hiſtoria prophetica Hiſpana l. 1. c. 19.*

7 Illud præterea non prætermittendum, huius inſignis hiſtoriæ de Eliæ ſacrificio cælitus igne miſſo abſumpto vſque ad hæc noſtra tempora, quando hæc ſcribimus, perſeuerare memoriam. Vt enim ex fida quorundam noſtri Ordinis Patrum ex illuſtriſs. Diſcalceatorum Congregatione S. Eliæ nuncupata, relatione accepimus, in Carmeli ſummitate verſus Nazareth reſpiciente duodecim lapides circa altaris locum videntur literis Hebraicis inſcripti, illos ex quibus ædificatum fuit indigitantes. Eoſdemmet eſſe traditur, quod vix ſine inſigni miraculo aſſeuerari poteſt. Forſan diuerſi erunt, à fidelibus tamen loco aliorum, ne tanti prodigij memoria periret, ſuppoſiti. Ergo iudicio prudentum res dimittenda.

Annus mundi 3127. ante Chriſtum 926.

Ioſaphati magnificentia

1 PIETATEM Ioſaphat Regis Iuda hoc tempore honeſtabat Deus. Admodum enim diues, & inclytus factus eſt, magnificas ædes, & palatia, ac vrbes munitas ædificabat; vndecies quoque centena, & ſexaginta hominum milla, id eſt, vnum millionem, centum, & ſexaginta hominum millia virorum bellatorum ad quemcúq; belli euentũ in paruo Regno Iuda, & Ieruſalem habebat. Sic enim ſui cultores honorare ſolet iuſtus Deus. 2. *Paralip.* 17. Salianus *ſub hoc anno num. 1. & 2.*

Elias

Digitized by Google

2 Elias noſter interea dum fugiens Iezabelem in Berſabeæ Iuda veniſſet, dimiſſo ibi puero (quem filium Sarephtanæ viduæ fuiſſe tradit Abulenſis) *perrexit in deſertum viam vnius diei*, in illud ſcilicet, in quo peregrinati fuerunt filij Iſrael ab Ægypto egreſſi. *Cumque veniſſet, & ſederet ſubter iuniperum, petiuit animæ ſuæ tædio vitæ tam ærumnoſæ, vt moreretur, & ait: Sufficit mihi Domine* (ſupple viuere) *neque enim melior ſum, quàm patres mei.* Itinere ergo laſſus *proiecit ſe; & obdormiuit in vmbra iuniperi; & ecce Angelus Domini tetigit eum, & dixit illi: Surge, & comede.* Expergefactus ergo *reſpexit; & ecce ad caput ſuum ſubcineritius panis, & vas aquæ*, quod creditur fuiſſe quotidianus victus tanti Prophetæ. *Comedit ergo, & bibit, & rurſum obdormiuit.* Tuncque *reuerſus eſt Angelus Domini ſecundò, & tetigit eum, dixitque illi: Surge, comede, grandis enim tibi reſtat via. Qui cum ſurrexit, comedit, & bibit*, reſiduum videlicet illius, quod primò ab Angelo receperat, *& ambulabat in fortitudine cibi illius quadraginta diebus & quadraginta noctibus vſque ad montem Dei Horeb.* non recta quidem via, ſic enim multo citiùs illuc peruenire potuiſſet, ſed per deuia, ac tortuoſa itinera, vtpote latebras quærens. *Cumque veniſſet illuc, manſit in ſpelunca*, credens ibi commodiſſimum eſſe ad latendum locum, & minas Iezabelis fugiendas. *& ecce ſermo Domini*, ſeu Angeli nomine Dei ad eum, dixitque illi: *Quid hic agis Elias?* quaſi redarguens ipſum, eo quòd non maneret in regno Iſrael. *At ille reſpondit: Zelo zelatus ſum pro Domino Deo exercituum*, occidendo videlicet Prophetas Baal, & lucorum, *quia dereliquerunt pactum tuum filij Iſraël, altaria ſua deſtruxerunt, & Prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus ſum ego ſolus* (intellige, qui palam, & publicè honorem Dei tueatur, & futura prædicat) *& quærunt animam meam, vt auferant eam.* Tunc dictum eſt illi: *Egredere & ſta in monte coram Domino, & ecce Dominus tranſit, & ſpiritus grandis, & fortis ſubuertens montes, & conterens petras ante Dominum; non in ſpiritu Dominus & poſt ſpiritum commotio, non in commotione Dominus, & poſt commotionem ignis, non in igne Dominus; & poſt ignem ſibilus auræ tenuis. Quod cum audiſſet Elias, operuit vultum ſuum pallio, & egreſſus ſtetit in oſtio ſpeluncæ, & ecce vox ad eum dicens: Quid hic agis Elias? & ille: Zelo zelatus ſum &c.* ſicut prima vice dixerat. Tunc ait illi Dominus: *Vade, & reuertere in viam tuam*, à meridie ſcilicet verſus Septentrionem *per deſertum* (longo videlicet, & multorum dierum itinere per Regiones Ammonitarum, & Moabitarum, ac montem Galaad) *in Damaſcum. Cumque perueneris illuc, vnges Hazael Regem ſuper Syriam, & Iehu filium Namſi vnges Regem ſuper Iſraël. Eli-*

Elias venit in deſertum.

Poſtea in Horeb.

Quid illi accidit.

ſeum autem filium Saphat, qui eſt de Abelmeula, vnges Prophetam pro te, id eſt, *in ſucceſſorem tuum,* ſeu Præpoſitum Prophetarum & Collegiorum ipſorum, vt habetur ex Abulenſi 4. *Reg.* 2. *q.* 11. Proſequitur: *Et erit, quicunque effugerit gladium Hazael, occidet eum Iehu, & quicunque effugerit gladium Iehu, interficiet eum Eliſæus.* Domini ergo intentum in hac viſione, verbiſque relatis videtur fuiſſe auferre ab Elia timorem, quem de Iezabele conceperat, & oſtendere illi iudicia ſua, quibus tam ipſum, quàm alios ſui cultores defendere decreuerat. Propterea enim *Eccleſiaſtic.* 48. *v.*7. dicitur de Elia audijſſe in Horeb *iudicia defenſionis.* Idcirco etiam ſubiunxit Deus ſe derelicturum in Iſrael ſeptem millia virorum, *quorum genua non ſunt incuruata ante Baal.* Sacra Scriptura 3. *Reg.* 19. Ioſephus *l.* 8. *antiquitat. c.* 7. Ioannes Ieroſolymitanus *dicto l. c.* 18. Abulenſis *in* 3. *Reg.* 19.

Obtemperat Deo.

3 Ergo Elias deinde à Deo animatus, ipſius præceptum impleturus profectus ex loco illo Damaſcum per viam, qua Dominus illi præceperat, Hazaelem in Regem Syriæ, & Iehu in Regem Iſrael vnxit, id eſt, futuros poſtea in Reges vngendos denunciauit. Hoc namque pacto explicat præfatus Ioannes eo *cap.* 18. hanc vnctionem ab Elia faciendam. Cæterùm vel hoc ſaltem modo illos vnxiſſe, etſi Sacra Scriptura hoc loco non exprimat, procul dubio credendum, quia Eccleſiaſtic. 48. *v.* 8. dicitur de ipſo vnxiſſe *Reges ad pœnitentiam*, id eſt, ad pœnam, & vltionem impiorum, nec par ſit credere impoſitum ſibi à Deo præceptum executioni non mandaſſe. Abulẽ. 3. *Reg.* 19. *q.* 21. Genebrardus *l.* 1. *Chronol. in Achab.* Torniellus *ſub anno* 3124. & Gaſpar Sanchez *in* 3. *Reg.* 19. *verſ.* 16.

Reperit Eliſæum.

4 Quod ad Eliſæum ſpectat, *profectus inde*, id eſt, ex Horebi montis ſpelunca *Elias* dum iret in Damaſcum, vel forſan in reditu, cum iam eſſet in terra Iſrael tutus ex Dei reuelatione ab ira Iezabelis, *reperit Eliſæum filium Saphat* in agro oppidi Abelmeula *arantem in duodecim iugis boum*, in cœtu videlicet 12. aratorum, *ipſe* enim *in* 12. *iugis boum arantibus vnus erat. Cumque veniſſet Elias ad illum, miſit pallium ſuum ſuper illum,* diſcipulum, & ſectatorem ſui, ac Prophetam poſt eum ipſum declarans, imò eiuſdem ſocietatis, & vitæ, ac Inſtituti participem, vt rectè Sanchez ſupra *verſ.* 19. §. *Quid ergo*, propterea ſubdens; *Vnctio fecit Prophetam Eliſæum, pallium autem contubernalem, & Monachum. Qui* (Eliſæus) ſtatim intelligens quid illo ſigno ſignificare vellet Elias, mundum ſcilicet, patriam, parentes, & temporalia bona ſibi relinquenda, *relictis bobus cucurrit poſt Eliam.* Recordatus autem parentum ſuorum, à quibus inſalutatis diſcedere inurbanum videbatur, ait ad Eliam: *Oſculer obſecro patrem meum, &*

matrem

Digitized by Google

matrem meam, & ſic ſequar te. Cumque iuſta & humilis eſſet poſtulatio, annuit Propheta dicens: *Vade, & reuertere* (intellige ad ſalutandos parentes) *quod enim meum erat, feci tibi.* Eliſæus autem vocationis factæ memor, ad demonſtrandum ſcilicet ſe libenter priori vitæ, modoque viuendi renunciare, *tulit par boum*, in quo ſcilicet arabat, *& mactauit illud, & in aratro boum coxit carnes, & dedit populo*, intellige in conuiuium, & *comederunt, conſurgenſque abijt, & ſecutus eſt Eliam, & miniſtrabat ei.* S. Scriptura 3. *Reg.* 19. Abulenſ. q. 24. 25. & 26. Sanchez *ſupra*.

De prima Ordinis Inſtitutione & Fundatione.

5 AB hoc anno & tempore Prophetici, Eliani, & Carmelitani noſtri Ordinis primordialis origo, & inſtitutio meritò deſumenda eſt. Poſtquam enim ſanctus Dei Propheta noſter Patriarcha Elias ex Horebi ſpelunca Dei iuſſu diſceſſiſſet, Damaſcum pro Hazaelis Regis vnctione perrexiſſet, Iſraelem quoque (iam ſecurus ab ira Iezabelis, quam Deus mitiorem fecerat) Iehu in Regem denunciando peruaſiſſet, ac tandem Eliſæum in Prophetam pro ſe vnxiſſet, ipſeque parentibus, patria, & bonis, quæ habebat, relictis eum ſecutus eſſet, à Deo doctus, & illuminatus ſtuduit ſtatim tum Eliſæum ipſum, tum quoſdam alios, quos iampridem à duobus annis, cùm in Torrente Carith à facie Achab abſconditus lateret, in vita Prophetica veluti Religioſa, & eremitica inſtituere cœperat, ſecum in Carmelum montem ducere, in præfata Prophetica ſanctiori, & eremitica vita denuò inſtruere, & ad ipſius obſeruantiam verbo, & exemplo commonere. ſic ferme ex hiſtoricis Ordinis. Quia tamen ipſi ex Ioanne Patriarcha Ieroſolymitano antiquiſſimo Ordinis hiſtorico *in lib. de Inſtitut. Monachor* hæc hauſere, propterea quæ Ioannes ad hoc intentum ſcripſit, in medium proferre placet. Is ergo in dicto libro *cap.* 11. ſic: *Cum autem de ſpelunca montis Horeb, in qua aliquamdiu manſerat, fuiſſet Elias iuſſu Dei reuerſus in terram Iſraël, ipſe collectis in vnum diſcipulis ſuis in monte Carmeli, protinus ſtuduit ſecundum formam à Deo ſibi traditam denuò inducere eos ad obſeruandam vitam monaſticam.* Et *cap.* 19. ſic: *Reuerſus itaque Elias iuſſu Dei de ſpelunca montis Horeb in terram Iſrael, confeſtim inſtar auræ tenuis ſibilauit, id eſt, conuocauit ſuos diſcipulos, & cæteros Dei ſeruos ad Deum deinceps in regno Iſrael ſecurè colendum, nuncians (ſicut à Deo acceperat) quod eos in pace dimitteret Dominus perſecutionibus eorum ſedatis: Dere-*

Prima Ordinis origo.

Ioannes Ieroſolymitanus

liqui mihi in Iſraël (inquit Dominus) ſeptem millia virorum, quorum genua non ſunt incuruata ante Baal, & omne os, quod non adorauit eum, oſculans manum. Quia igitur ex tunc, & non antea fuit Eliæ & ſuis diſcipulis liberum in Regno Iſrael ſecurè conuerſari, ſtuduit ipſe deinceps Religionem quam inchoauerat in loco idoneo plantare, quoniam ad ſui, & ſuorum diſcipulorum iugem manſionem elegit præ alijs eremis Carmeli montem, tanquam commodiorem ad Propheticam diſciplinam, & vitam monaſticam in eo edocendam, & exercendam. Approbat intentum inter plures alios, quos omittimus, Bartholomæus de Saligniaco Protonotarius Apoſtolicus *in Itinerar. Ieroſolym. to.10. cap.6.* inquiens: *Montem hunc* (ſcilicet Carmelum) *olim Propheta Sancti Elias, & Eliſæus incolere ſoliti erant cum filijs Prophetarum, quorum ſucceſſores ſunt fratres, qui Carmelitæ vocantur.* Item Iacobus Salianus in Annalibus *ſub hoc anno num.23.* dicens: *Hinc autem non leuem accipit probabilitatem, quod ſcribit Ieroſolymitanus Patriarcha Ioannes poſt reditum Eliæ de monte Horeb, videlicet aſſumptum Eliſæum in diſcipulum, ac ſucceſſorem, cùm Deo viſum eſſet ipſum hinc abducere, etiam alios diſcipulos in monte Carmeli collegiſſe, eoſque ad vitam religiosè traducendam, nominatimque ad laudes iugiter decantandas, vnde & prophetare dicebantur, inſtituiſſe, habitu à prophanis hominibus, cultu, conuerſationeque diſtincta.* Plura etiam & pulchra ad hoc intentum Gaſpar Sanchez *3. Reg. 17. num.12.* Antonius Ferdinandez *de viſionib. vet. Teſtam. viſ.9.* Iacobus Tirinus *in 3. Reg. 17.* Illuſtriſſimus Archiepiſcopus Vlyſſiponenſis Acuña *in 1. p. decret. ca. generalis diſt. 54.* & alij.

Motiua Inſtiutionis.

6 Motiua autem quibus ſanctus Dei Propheta permotus hunc Ordinem, modumque viuendi inſtituere decreuit, prout ex Sacra Pagina, alijſque Doctoribus habentur, hæc fuerunt. Primùm, Dei vocationi ſeu inſpirationi, qua ipſi id præcipiebatur, morem gerere: teſtante enim præfato Ioanne Ieroſolymitano dicto *lib. cap. 2. Elias Religioſam, & Prophetalem vitam eremiticam ſancto dictante, & mandante Spiritu inchoauit, & inſtituit.* Hoc autem Dei præceptum (præter internam ſibi factam inſpirationem) in illis etiam verbis agnouit: *Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in Torrente Carith.* illis enim (vt *ſub anno 3124. num. 3.* diximus) trium votorum aliqualis obſeruantia in eremo, & ſolitudine ab ipſo amplectenda, & alijs monenda denunciabatur. An autem propterea de iure diuino eius Inſtitutio ſit dicenda, licet communiter noſtri affirment, ſpecialiter Philippus Ribboti *in Speculo Ordin. lib. 10. c. 5.* Ioannes Bacço inter ſcholaſticos doctiſſimus *in compendio hiſtoriali particula 7.* & alij poſt ipſos; cautius tamen eſt ab hoc modo loquendi ab-

di ab-

Digitized by Google

di abſtinere, & dicere, quod licet huiuſmodi Propheticæ Religionis Inſtitutio reſpectu Eliæ, & Eliſæi fuerit de iure diuino particulari præcipiente, hoc eſt, ex diuina ordinatione ipſis intimata, ſeu inſpiratione illis facta, quia ſolùm Eliæ vt eam inſtitueret, & Eliſæum vocaret, à Deo præcipiebatur; reſpectu tamen aliorum dumtaxat de iure diuino conſulente, & approbante ſit dicenda, ad inſtar ſuo modo, quo de Religionis ſtatu in Lege Euangelica loquitur Suarez *3. to. de Relig. l. 3. c. 2.* ex S. Thoma, Vvaldenſi, & alijs.

7 Secundum dictæ Inſtitutionis motiuum amor fuit, & deſiderium vitæ contemplatiuæ à ſe, & alijs exercendæ. Teſtante enim præfato Ioanne Ieroſolymitano *cap. 2.* dicti libri, *obtentu contemplationis diuinæ*, hanc vitam Elias inſtituit. Ad cuius etiam contemplationis exercitium præcipuè accenſus creditur ex viſione ſibi à Deo in Horebi montis ſpelunca facta, vbi neque in ſpiritu grandi, & forti, neque in commotione, aut igne, ſed in ſibilo dumtaxat *auræ tenuis* (per quem contemplationis altitudo iuxta S. Gregorium *l. 5. moral. c. 26.* demonſtratur) Deum eſſe, ſibi oſtenſum fuit. Aliud motiuum.

8 Tertium fuit amor etiam & deſiderium maioris perfectionis à ſe, & ſectatoribus obtinendæ. *Deſiderio* (inquit Ioannes c. 2.) *ſublimioris profectus &c. Religioſam, & Prophetalem vitam eremiticam &c. inſtituit.* Quod Deus illis verbis illi dictis *3. Reg. 17. v. 3.* videlicet, *Vade contra Orientem, & abſcondere in Torrente Carith* ſuadere voluit, eodem Ioanne, *vt ſupra*, teſtante. Tertium.

9 Specialiter quartò in hac noui Ordinis Inſtitutione voluiſſe videtur Elias, vt ea temporis occaſione, qua impij Baalitæ Prophetæ Idolum ſuum ſuperſtitioſis cerimonijs colebant, prout vel ex eis, quibus in Carmelo coram Achabo vſi fuerant, diſcere poterat, pij ſanctique Prophetæ vero Deo cultum verum pſalmis, muſicis, & cantibus deuotè exhiberent. Hoc enim fuit præcipuum ipſorum exercitium, in quo ab Elia edocti fuerunt, vt ſub ſequenti anno dicemus. Similiter cùm Regina Iezabel Domini Prophetas occidiſſet, vt veri Dei cultum in Iſrael omnino deleret, debuit è contrario Ordinem Prophetarum Elias inſtituere, qui præfatum Dei cultum pſalmis, & citharis Deo iugiter canentes reſtaurarent. Hanc autem rationem tradit præfatus Ioannes *c. 17.* dicti libri. Quartum.

10 Quod autem Carmeli ſolitudinem præ cæteris Terræ Sanctæ eremis pro loco primario, & originali Ordinis elegerit, ideo fuit, non ſolum quia in eo loco fuerat iam primitus religioſè conuerſatus, iuxta dicta *ſub anno 3123. num. 9. & 10.* & per conſequens experimento cognouerat aptiſſimum eſſe ad vitæ Religioſæ, & eremi- Cur in Carmelo.

Digitized by Google

ticæ exercitium, ſed quia mons ille ob illuſtriſſimam ab ipſo contra Idololatras Baalitas obtentam victoriam illuſtris valde & nominatiſſimus in Iſrael erat; locus etiam veluti ſacer habebatur, quod in ipſo publico ritu Deo ſacrificium immolaſſet (propterea enim eos non in Carmelo,ſed in Torrente Ciſon interficiendos curauit, ne ſcilicet Deo ſacrum locum prophanare videretur, vt habet ex noſtris Ioannes de Malinis in *Specul. Hiſtor. cap.2.* Hoſtia quoque Deo ibi oblata igne cælitus emiſſo acceptabilis valde, & gratiſſima comprobata manebat. Voluit ergo montem illum nouo cœtu veri Dei Prophetarum à ſe inſtituto illuſtriorem reddere, vlteriùs conſecrare, & ad Deo iugem cultum exhibendum in perpetuum deſtinare. Loci etiam commoditas, & quòd ab vrbium frequentia ſeparatus eſſet, pro vita auſteriori eremitica exercenda iure optimo id poſtulabat, de quo pulchrè Ioannes relatus *cap.19.* dicti libri ſic: *Quia igitur ex tunc, & non antea fuit Eliæ, & ſuis diſcipulis liberum in Regno Iſraël ſecurè conuerſari, ſtuduit ipſe deinceps Religionem, quam inchoauerat,in loco idoneo plantare: quoniam ad ſui, & ſuorum diſcipulorum iugem manſionem elegit præ alijs eremi Carmeli montem tanquam commodiorem ad propheticam diſciplinam, & vitam monaſticam in eo edocendam, & exercendam. Mons quippe præbet Eremitæ homini ex ſua ſolitudine ſilentium, & quietem,ex ſuis antris congruam manſionem, ex ſuo ſaltu iucunditatem, ex ſuo eminenti ſitu aerem ſalubrem, ex ſuis herbis, & fructibus paſtum vberem, & ex ſuo fonte aquæ viuæ hauſtum dulcem, propter quæ omnia Elias in monte iſto non modò elegit habitare, verùm etiam domum orationi conſecratam, appellatam Seunion in eo ædificauit.* De huius ſacri montis deſcriptione, ſitu, finibus, fonte, ſaltu, & ſpeluncis, ac vrbibus vicinis ſæpius in ſequentibus noſter erit ſermo, ſpecialiter ſub anno 3236. interim videri poteſt Speculum Ordinis *lib.3.c.3.* & Franciſcus à S. Maria *in hiſtor. prophetica lib.1.c.8. à num. 8.*

Qui primi diſcipuli?

11 Qui autem fuerint primi Eliæ diſcipuli,cum quibus vt ſocijs primum hunc Religioſorum Prophetarum cœtum in Carmelo inſtituerit, operoſiùs inquirendum eſt. Et primò quod Eliſæus omnium illorum Anteſignanus, & veluti vexillifer, ac primus diſcipulus (etſi non tempore propter dicenda de Iona, dignitate tamen) fuerit, pro comperto habetur. Ipſius namque mirabilis vocatio, egregia facta, illuſtria miracula, & quod poſt raptum Eliæ Inſtituti Prophetici Pater deſignatus fuerit, hunc ei primatum iure concedunt. Hic, vt vidimus,ab Elia poſt regreſſum ad terram Iſrael de ſpelunca montis Horeb pallij impoſitione ipſius diſcipulus, & ſectator

ctator Carmelum vſque factus eſt. Adhæſit enim ex tunc Eliæ; eidem miniſtrans non vt ſeruus domino, ſed vt filius patri, diſcipulus magiſtro. Eius autem vocationem ab Elia factam ad monaſticam, & propheticam vitam fuiſſe comprobant ea, quæ ſuperius diximus, & tradunt Ioannes Ieroſolymitanus dicto *lib. cap.* 13. & alij hiſtorici Ordinis, ac de exteris Salianus in annalibus *ſub hoc anno num.* 23. & 26. & Gaſpar Sanchez *in* 3. *Reg.* 19. *num* 66. cuius hæc ſunt verba: *Poſtquam vnctione deſignatus eſſet Propheta per pallij communicationem ad eandem ſocietatem & vitæ communicationem vocaretur.* Et inferius: *Vnctio igitur fecit Prophetam Eliſæum, pallium autem contubernalem, & Monachum.*

12 Secundus Eliæ diſcipulus (etſi tempore primus) Ionas Propheta numeratur. Fuit autem hic Ionas filius illius mulieris Sarephtanæ viduæ, quem Deus Eliæ precibus à mortuis ſuſcitauit, vt tradunt S. Epiphanius *in Hiſtor. Prophetar.* Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de Inſtit. Monach. cap.* 12. Iſidor. Hiſpal. *lib.* 7. *etymolog. cap.* 7. *de Patriarch.* Dorotheus *in ſynopſi,* Lyra *cap.* 1. *in Ionam*, Rupertus, Haymo, Carthuſianus & alij ibidem. Id etiam vt Hebræorum traditionem refert, & non reprobat S. Hieronym. *in Prolog. ad Ionam* quem plures ſequuntur. Nec refert, quod hæc ſententia communiter à modernis reijciatur, tum quia Ionas Hebræus fuerit, non Sidonius, aut Sarephtanus, tum quia aliàs nimis longæuus eſſet, quando prophetauit. Non enim propter hæc antiquorum Patrum traditio deſerenda eſt, cum potuerit ex patre Hebræus, & ex matre Sidonius, aut Sarephtanus eſſe, & prophetare valde ſenex, vt ſuo loco, *ſub anno ſcilicet* 3216. dicetur. De quo Franciſcus à S. Maria *in hiſtor. prophetica Hiſpana lib.* 2. *cap.* 18. Hic ergo Propheta dum puer eſſet à mortuis Eliæ precibus ſuſcitatus, & ipſi à matre ex deuotione erudiendus traditus, eidem ſemper vt diſcipulus, & miniſter adhæſit, etiam in Carmelo, & propterea inter ipſius aſſeclas iure cenſetur à Ioanne Ieroſolymitano, *vt ſupra*, & alijs Hiſtoricis Ordinis, quos de exteris alij ſequuntur. Vide præter relatos Abulenſ. 3. *Reg.* 17. *q.* 31. Petrum de Natalib. *in Catalogo Sanctor. lib.* 3. *cap.* 26. Riberam in *c.* 1. *Ionæ*. Adrichomium *in Theatro Terræ Sanctæ in Tribu Aſſer num.* 71. Secundus diſcipulus.

13 Tertius fuit Michæas Propheta, non quidem ille Moraſtites, qui temporibus Ioathan, Achaz, & Ezechiæ Regum Iuda prophetauit, & in numero duodecim Prophetarum ponitur, ſed alius ex patre vocato *Iembla*, qui his temporibus, Achab ſcilicet, Ochoſiæ, & Ioram Regum Iſraël prophetiæ ſpiritu illuſtris claruit, de Tertius.

quo

Digitized by Google

quo in ſequentibus. Adhæſit hic Eliæ, cum de ſpelunca montis Horeb iuſſu Dei reuerſus fuit in Iſraël, vnde inter filios Prophetarum vnus erat. S. Epiphanius *vt ſupra*, Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. cap.* 14. Abulenſ. 3. *Reg. cap.* 20. *q.* 6. *&* 8. Gaſpar Sanchez 3. *Reg. cap.* 20. *in fine*, & alij. Hos tres primos Eliæ diſcipulos ſimul cum Abdia, de quo nos *ſub anno* 3138. numerat nobilis quidam Gallus auctor libri, cui titulus, *Les Eſtats, Empires, Royaumes, & Principateuz du monde*, in Tractatu *de Origine Religionum*, affirmans etiam Eliſæum cum ſuis diſcipulis habitaſſe (intellige magna ex parte) in Carmelo, Ionam cum ſuis in Sarephta, Abdiam in Samaria, alios in Galgala, Iericho, & Ephraim, quæ veriſſima credimus, & conformia ijs, quæ ſuis locis inferiùs dicemus; Ioannes quoque Balæus Ordinis quondam alumnus, etſi poſtea improbus ſectarius, eoſdem Ionam, Abdiam & Michæam inter Eliæ, & Eliſæi diſcipulos recenſet *in Tractatu de ſuo Ordine*.

Aij. 14 Præter hos præcipuos, & primos Eliæ diſcipulos, fuiſſe etiam alios, quorum nomina ignorantur, hoc eodem tempore illi adiunctos ad vitam eremiticam in Carmelo ſectandam, conſtat ex eodem Ioanne Ieroſolymitano *dicto lib. cap.* 19. vbi affirmat, quòd reuerſus Elias ex ſpelunca Horeb, *confeſtim inſtar auræ tenuis ſibilauit, id eſt, conuocauit ſuos diſcipulos, & cæteros Dei ſeruos*, ad vitam ſcilicet eremiticam, *& iugem manſionem* in Carmelo, vt inferiùs exponit. Vnde Aubertus Miræus in Tract. de orig. Carmelitar. ſic ait de Elia: *Poſtquam enim Dei iuſſu primogenitum ſuum, & ex aſſe paternæ laudis heredem Eliſæum ex agri cultura euocatum ſibi ſociauit, plurimos alios excelſum, & à fluxis mundi curis exemptum vitæ genus affectantes (quos filios Prophetarum appellatos Scriptura Sacra demonſtrat) in agmine illo primæuo recenſuit*. Hi autem diſcipuli, & ſerui Dei procul dubio erant illi, qui ex antiquis Samuelis alumnis Iezabelis ſæuitiam fugerant, & dum in Carith Torrente à facie Iezabelis abſconditus lateret, cernentes quod verbo ipſius claudebatur cælum, ne plueret, ad eum acceſſere, vt in doctrina, & cultu veri Dei informarentur, quoſque ipſe eo loco primum in præfata vita inſtituit, & ad laudem Dei cantica, & hymnos cum inſtrumentis muſicis cantare docuit, vt idem Ioannes *cap.* 10. *lib. præfati* aſſeuerat, & ſequitur Salianus *ſub anno* 3139. *num.* 9. de quo & nos *ſub anno* 3124. *num.* 2. neque enim alios diſcipulos eo tempore habuiſſe conſtare poteſt. Vnde poſtea *cap.* 11. ſic idem Ioannes: *Cum autem de ſpelunca montis Horeb, in qua aliquamdiù manſerat, fuiſſet Elias iuſſu Dei reuerſus in terram Iſraël, ipſe collectis in vnum diſcipulis in monte Carmeli, protinus*

tinus

tinus ſtuduit ſecundùm formam à Deo ſibi traditam denuò inducere eos ad vitam monaſticam; illa enim voce *denuò* manifeſtè denotatur, hos diſcipulos, quos in Carmelo monte congregauit, & ad vitam Monaſticam ſectandam induxit, reuerſus ex ſpelunca montis Horeb, illos eoſdem fuiſſe, qui primitus ab eo in Carith Torrente inſtrui cœperant. Vnde illos, etſi nobis nomine ignotos, inter primos Eliæ ſocios in Carmelo iure connumeramus. Quare autem filij Prophetarum appellati ſint, ſub anno ſequenti dicemus. Quod verò ipſi Nazaræi fuerint, dicta *ſub anno* 3124. *num.* 5. ſufficienter comprobant.

15 Eliam porrò, Eliſæum, & filios Prophetarum ipſius diſcipulos obedientiam, paupertatem, & caſtitatem etiam perpetuam, & ex voto obſeruaſſe, vt propterea meritò Legis veteris Religioſi, quatenus in ea imperfecta Lege eſſe poterant, appellari poſſint, ſufficienter, vt credimus, oſtenſum manet ex Patribus, Doctoribus, & alijs ſcriptoribus *in Apparatu ca.*4. fermè per totum, ſpecialiter *à n.*6. vbi etiam ijs, quæ obſtare videbantur, pro poſſe ſatisfecimus, ſimulque differentiam inter ipſos, & nouæ Legis Religioſos *num.*22. aſſignauimus, ac qualiter ea omnia ſano modo intelligi deberent. Similiter quòd propterea ipſi Monachorum, vel Religioſorum, ſeu potius Monachiſmi, aut ſtatus Religioſi quadamtenus Principes, & Anteſignani, ſpecialiter Carmelitanæ familiæ Patriarchæ, & primi fundatores nuncupari iure debeant, ex plurimorum Patrum, Doctorum, & aliorum teſtimonijs pro viribus *cap.*5. *&* 6. *eiuſdem Apparatus* oſtendimus. De nominibus porrò ac titulis, quibus huius Eliani Ordinis Profeſſores decorati ſunt, & qualiter per illos vſque ad Chriſti Seruatoris tempora propagatus ſit, *in eodem Apparatu c.*7. *&* 8. etiam diximus. Quæ autem ſuperſunt circa Ordinis fundationem, animaduertenda, de primo videlicet Ordinis oratorio, ſeu ſacello Eliæ, ac diſcipulorum exercitijs, manſionibus, ſeu Collegijs, filiorum Prophetarum nomine, geſtis, & miraculis in ſequentibus, prout occaſio venerit, differemus, ſicut ſub anno Chriſti 34. quomodo in Deiparæ Virginis honorem, cuius typus fuit nubecula illa paruula Eliæ in Carmelo viſa, hic Ordo ab Elia inſtitutus fuerit.

Qui modus viuendi.

Annus

Annus mundi 3128. ante Chriſtum 925.

Regum geſta. 1 OCHOZIAS Iorami filius, Ioſaphati nepos, Rex Iuda hoc anno ex impia Athalia filia Achab natus creditur. Torniellus, & Salianus *in Annalibus ſub hoc anno*. Peſſimè ſe geſſit hic in regni adminiſtratione, vt patet ex 2. *Paralipomenon* 22.*v*.3. vbi dicitur: *Ingreſſus eſt per vias domus Achab; mater enim eius* (videlicet Athalia) *impulit eum, vt impiè ageret*. Quo docentur fideles fugere coniugium infidelium fœminarum, quæ prolem ad impietatem lacte inſtillatam impellere ſolent.

Eliæ Oratorium. 2 Eo anno, vel circiter primum Ordinis Sacellum, ſeu Oratorium, in quo Prophetici Inſtituti alumni ad Dei laudes concinendas congregari poſſent, Elias ædificauit. Hæc verò orationis domus *Seunion* dicta fuit, *quoniam Elias, & eius diſcipuli de ſuis tabernaculis, & ſpeluncis egredientes ad illam honeſtè tribus vicibus quotidie conueniebant, nō quidem ad refectionem corporalem vel ad reliqua corporis miniſteria peragenda; ſed ad Creatorem omnium litanijs*(id eſt ſupplicationibus, à verbo Græcò λιτανεύω, quod eſt *ſupplico*) *& orationibus ſuppliciter placandum, & vt vnuſquiſque eorum cum Propheta diceret: Veſpere, & manè, & meridie narrabo, & annunciabo, & exaudiet vocem meam*. Sic fermè præfatus Ioannes Ieroſolymitanus *in dicto lib. cap*: 19. *&* 21. conſentiuntque reliqui hiſtorici Ordinis. Ex eo

Quæ in Oratorio agerentur. autem iure elici poteſt, in eum præcipuè finem inter alios hoc ſuum Inſtitutum erexiſſe Eliam, vt *veſpere, mane, & meridie*, quatenus per fragilitatem humanam liceret, Ordinis alumni Deo vacarent. Concurrebant etiam fideles ad hunc locum feſtiuis diebus, vt verbum Dei à Prophetis audirent, prout colligitur ex 4. *Reg*.4. *verſ*.23. vbi Sunamitidem Carmelum adire volentem, vt Eliſæum conueniret pro filij mortui ſuſcitatione, maritus percunctabatur: *Quam ob cauſam vadis ad eum? hodie non ſunt calendæ, neque ſabbatum*, iuxta dicenda inferiùs *ſub ann*.3143. *num*.5. Vnde Suarez ex huius fœminæ facto infert 4. *tom. de Relig. Tract*.9. *lib*.2. *cap*.10. quòd in hoc monte Carmeli habebant Prophetæ *locum aliquem operibus Religionis, & diuini cultus deſtinatum*, Oratorium ſanè iſtud Elianum.

Hebræorum traditio. Vt verò hæc clariora fiant, præmittenda eſt Hebræorum quædam traditio, quam inter alios refert Galatinus *lib*. 1. *cap*. 1. Statuunt enim duplex dogmatum genus, alterum *Tora ſcebicbetab* nuncupatum, id eſt, Legem ſcriptam; alterum *Tora ſcebealpe*, id eſt, Legem tradi-

traditam, ſeu Legis explanationem, quam dicunt Deum Moyſi ſimul cum Lege ipſa in Sinai monte tradidiſſe. Hæc verò explanatio Legis, quantum ex varijs Talmudicis, & Rabbi Moyſe Ægyptio elicit ipſe Galatinus, ſic poſteris communicata eſt. Moyſes eam tradidit Ioſue, Ioſue Phinees, Phinees Heli, Heli Samueli, Samuel Dauidi, Dauid Achię, Achias Elię, Elias Eliſæo, Eliſæus Ioiadæ Pontifici, Ioiadas Zachariæ, Zacharias Oſee, Oſee Amos, Amos Iſaiæ, Iſaias Michææ, Michæas Ioeli, Ioel Nahum, Nahum Habacuc, Habacuc Sophoniæ, Sophonias Ieremiæ, Ieremias Baruch, Baruch Eſdræ. Ad rem ergo noſtram, Oratorium hoc Elianum locus procul dubio erat, vbi Elias Legis expoſitionem ſuis, præſertim Eliſæo, tradebat, prout colligitur ex dictis, & indicat Suarez relatus, dum propterea Sunamitidem in Carmelum adire ſolitam fuiſſe dicit, *ad verbum Dei cum alijs audiendum à Propheta*. Et addit, quòd Prophetæ in Carmelo habebant *locum operibus Religionis deſtinatum*. Vide Lyranum 4. *Reg.* 4. & Abulenſem *ibidem quæſt.* 32. præſertim *quæſt.* 30. vbi habet quòd in Calendis, & principalioribus feſtiuitatibus Hebræi conueniebant *ad Synagogas, vel ad loca, in quibus eſſent viri periti, qui docere poſſent de Lege*. Quemadmodum ergo alia Prophetarum Collegia, videlicet illud quod *Collis Dei* dicebatur 1. *Reg.* 10. *verſ.* 10. appellabatur *Schola*, ſeu *Domus conſeſſus*, prout ipſum vocant Chaldæus Paraphraſtes, & Sanchez ibi, & aliud Collegium Naioth Ramatha vocabatur *Domus doctrinæ* ab eodem Paraphraſte, & Collegium Maſphat appellatur à Gloſſa 1. *Reg.* 7. *Speculatio*, & domus illa, in qua Holda Propheteſſa populum docebat 4. *Reg.* 22. *verſ.* 14. nuncupatur *Domus doctrinæ*, ſeu *Schola* ab ipſo Paraphraſte, Gloſſa, & alijs iuxta dicenda *ſub anno* 3412. pariter dicendum de hoc Eliæ Collegio, ijſdem ſcilicet nominibus appellari poſſe propter eandem cauſam. In hoc ergo Oratorio, vel Synagoga Carmeli populum diebus feſtis conuenire ſolitum tum orationis cauſa, tum vt Eliam, Eliſæum, & ſimiles concionatores audiret, præter relatos auctores tenet etiam Cornelius *in* 3. *Reg.* 18. *verſ.* 42. §. *Hinc & Nicephorus*.

3 Hoc Eliæ Oratorium idem videtur eſſe cum eo, quod Genebrardus *in Chronol. lib.* 1. *ann.* 3284. ei erectum poſt raptum dicit. *Quale fuerit.* Ex eo autem credimus hoc Eliæ Oratorium *Seuuion* appellatum, diuerſum non fuiſſe ab eo, quod ei erectum Genebrardus dixit: quia de poſteriori nullam inuenimus mentionem nec in Ioanne Ieroſolymitano, nec alio ex noſtris vel exteris auctoribus. Quare pro eodem habendum; & exiſtimandum Genebrardum in eo ſolùm deceptum, quòd putet non ab ipſo Elia, ſed à diſcipulis poſt illius raptum

tum

tum fabricatum. Ab eo autem extructum fuiſſe præter Ioannem relatum tenent ex recentioribus Ægidius Camartus *de rebus Eliæ c. 5. ſect. 4.* Fauet Sanchez *4. Reg. 4. num. 15.* Boulducus *de Eccleſia ante Legem lib. 3. cap. 16. §. Et hæc eſt ratio, & §. Secundo ex eo,* vbi nomen *Seunien* ſatis congruè deriuari dicit à *Senuim*, ſeu tabernaculis quibuſdam, quæ erant in tribu Nephtalim, vbi copioſa Prophetarum multitudo conueniebat, de quibus intelligit illud *Iudic. 4. verſ. 11.* de Haber vno ex Cinæis Prophetici Ordinis prædeceſſoribus, *& tetenderat tabernacula vſque ad vallem, quæ vocatur Sennim.* A qua etiam *Seunion* voce deriuari quoque videtur *Semmea*, quæ Eſſenorum Ordinis eiuſdem cultorum Oratoria deſignabat, prout habetur ex Philone *in lib. de vit. contemplat,* & Euſebio *lib. 2. Hiſt. Eccleſ. cap. 17.* qui tamen id nomen à *Semmon*, quod ſignificare dicit *honeſtorum conuenticulum*, deriuari exiſtimat. Nicephorus verò *lib. 2. cap. 16.* putat eam vocem ſignificare *honeſtatis & grauitatis locum*: ſed hæc in idem recidunt. Sententiam porrò Genebrardi, *vt ſupra*, aſſerentis Oratorium hoc ab Elianis Patriarchæ Eliæ erectum fuiſſe, eatenus veram putamus, quòd exiſtimemus idem Oratorium, quod ab ipſo Elia, eiuſque diſcipulis primitus extructum erat, poſt eius raptum à diſcipulis in eius nomine dedicatum fuerit. Sic enim Genebrardi mentem veluti exponit vir doctus Aubertus Miræus *in tractatu de origine Carmelitarum,* ſic dicens de Prophetarum filijs Eliæ diſcipulis: *Qui eius domum poſt raptum in Oratorium tanti Vatis nomine decoratum in Carmelo dedicarunt.* In hoc vigebat Oraculum, de quo Suetonius *in Veſpaſiano cap. 5.* eodem Genebrardo teſtante: in eo quoque Pythagoram philoſophaſſe dicemus *ſub ann. 3515.*

Ibi iugiter manſerunt Eliæ diſcipuli.

4 In hoc autem Eliæ Oratorio, vel alio Carmeli loco, prout commoditas, neceſſitas, vel rerum viciſſitudo poſtulabat, præfatos Eliæ diſcipulos continua, & perenni vſque ad Chriſti aduentum ſucceſſione perduraſſe, præterquam hiſtoriæ noſtræ diſcurſu oſtendetur, præter dicta etiam *in Apparatu cap. 8.* alijs etiam fundamentis, & Auctorum teſtimonijs comprobatur. Et primò id colligitur ex verbis Summorum Pontificum Sixti IV. Iulij II. & Gregorij XIII. præſertim, qui in Diplomatibus relatis *in Apparatu cap. 6.* dicunt Carmelitas *ſucceſſionem hereditariam* tenere ab Elia, Eliſæo, & alijs Patribus, *qui montem ſanctum Carmeli iuxta Eliæ fontem inhabitarunt.* Ijs enim denotatur ſucceſſionem hanc non ſolùm in Inſtituto, ſed & in loco, Carmeli ſcilicet, fuiſſe, & cùm vocetur *hereditaria ſucceſſio*, quæ eſt idem, ac continua, iugis, & perpetua, indicatur ipſos, vtpote Eliæ ſucceſſores, in eo loco continuè, iugiter, &

perpe-

perpetuò manſiſſe. Secundò id etiam elicitur ex conſtanti, & perpetua Ordinis traditione, qua ſemper hoc fuit receptum. Cuius teſtis eſt informatio per Bernardum Olerium Ordinis Generalem circa ann. 1376. facta, & Papæ præſentata per Cardinalem Petrum Corſinum S. Andreæ Corſini conſanguineum, quæ habetur cum *Speculo Ordinis fol.* 53. vbi de hoc puncto ſic dicitur: *Doceri poteſt ex documentis, & traditionibus antiquorum Patrum dicti Ordinis venientium de Terra Sancta ad partes ciſmarinas. Ipſi enim ſucceſſores ſuos, quos citra mare ad Ordinem duxerant, informarunt, & docuerunt, ac alijs ſubſequentibus in ſcriptis reliquerunt, quòd à tempore Eliæ, & Eliſæi vitam eremiticam in monte Carmeli ſectantium, alij viri deuoti primò filij Prophetarum, poſtea Religioſi eremitæ nominati, eorum veſtigia ſequentes iuxta fontem eiuſdem montis in ſancta pœnitentia vſque ad tempora Chriſti laudabiliter ſucceſſerunt.* Vnde ſuperuacaneum eſt omnes Ordinis Hiſtoricos pro hac re confirmanda adducere: cum enim communis omnium traditio ſit, eamque ſuis ſcriptis cuncti poſteris exaratam reliquerint, à Ioanne Ieroſolymitano, qui primus ipſorum noſcitur, numerando vſque ad vltimum neceſſarium non eſt ſingulos ſpeciatim referre. Vnus tamen, ipſeque grauiſſimus Thomas Vvaldenſis magnæ auctoritatis Doctor ſingulariter referendus, quòd eius eximia doctrina magno apud Eccleſiam in pretio ſit. Is ergo in 1. *to. doctrinal fidei lib.* 3. *ar.* 1. *cap.* 4. loquens de filijs Prophetarum, diſcipulis Eliæ, & Eliſæi, quos dicit manſiſſe in Carmelo iuxta Iordanem, in monte Ephraim, Galgala, Bethel, Ieruſalem, Sarephta, Samaria, & Ierichunte, ſubiungit: *Manſit hæc Religio Prophetarum continuò vſque in aduẽtum Chriſti, & deinceps facti ſunt Principes Religioſæ militiæ Chriſtianæ.* Deinde *to.* 3. *tit.* 9. *cap.* 89. vt Vviclepho Ordinis noſtri vetuſtatem neganti occurreret, Armacanum obiecit, qui *in ſermone de conceptione B. Virginis Mariæ,* quem prædicauit Auenione in Conuentu Carmelitarum anno 1342. hæc dixerat: *Vt dicunt fide digna hiſtoria, à tempore Eliæ, & Eliſæi, qui ſæpius morabantur in monte Carmelo iuxta Nazareth Ciuitatem Dominæ noſtræ ad tria milliaria, ſolebant homines deuoti ſecretius habitare, vſque ad tempora Saluatoris, & tunc illi eremitæ prædicantibus Apoſtolis inter cæteros ſunt conuerſi.* Et ſanè traditionem hanc valde veritati conformem eſſe nullus refragari poteſt. Cùm enim Carmeli loci ſanctitas, miracula à Prophetis ibi patrata, deuotio erga ſanctiſſimos viros Eliam, & Eliſæum, qui eum incoluerunt, & commoditas, quæ in ipſo erat, tum ad vitam eremiticam exercendam propter amœnitatem, ſolitudinem, & quietem, tum ad vitæ conſeruationem,

Thomas Vvaldenſis.

Traditio vera.

propter aërem ſalubrem, & ex herbis, & arbuſtis paſtum vberem, & ex fonte aquæ viuæ hauſtum dulcem, homines pios, & deuotos, qui ſemper in illa Regione fuerunt, ad ſe alliceret, & inuitaret, omnis dubitationis cauſa auferri videtur. Scimus his temporibus, quãdo hæc ſcribimus, ſub Pontificatu videlicet Vrbani VIII. non ſolùm ab aliquibus ex noſtris, ſed & ab impijs ex Sarracenorum ſecta hominibus *Santones* appellatis, propter adductam loci venerationem, & congruitatem inhabitari. Cur ergo id negabitur de toto tempore Synagogæ, in quo viri pijſſimi nunquam defuerunt? Robur hæc accipient ex dicendis, vbi oſtendemus tempore captiuitatum, immunes ab eis fuiſſe Carmeli incolas. Deinde tempore Iudith, conſtat ex libro ipſius *cap.* 1. fuiſſe *gentes in Carmelo*. Item circa *ann* 3515. dicemus in eo philoſophatum fuiſſe Pythagoram, non cum ſaxis, lapidibus aut arboribus, ſed cum hominibus ibi degentibus, & in Eliæ Oratorio, de quo *num. præcedenti*, commorantibus. Præterea anno 77. ante Chriſtum eò loci fuiſſe eremitas circa id tempus oſtendemus. Accedit quòd in re obſcura, antiquiſſima, & de qua nulla extant vetuſta monumenta (cùm Carmelus ipſe, qui erat veluti commune promptuarium, ſub barbarorum manu ſæpiùs venerit, qui Oratorium, & cuncta, quæ in eo erant, combuſſerunt, & fratres ibi aſſiſtentes interfecerunt) non requiritur maior demonſtratio, quàm ea, quæ per traditionem, & teſtimonia relata nos adduximus. Quibus fauent plura Iuriſprudentum dogmata, quæ affert Berthachinus *in Repertorio part.* 4. *verbo poſſeſſio*. Præcipua ſunt hæc. Primum, *Poſſeſſio præſumitur ex titulo præcedenti*. Secundum, *Poſſeſſio continua probatur probatis extremitatibus temporis, quia medio tempore præſumitur*. Tertium, *Poſſeſſio præſumitur continuata per eum, qui in præteritum poſſedit, niſi contrarium probetur, ſcilicet quod alius poſtea poſſederit*. Quartum, *Poſſeſſio auctoris, & ſucceſſoris præſumitur continuata*. Quintum, *Poſſeſſio præſumitur continuata tempore turbationis, & litis conteſtationis, quando actor probat de antiquiori*. Quæ omnia nobis in hac cauſa patrocinari omnes animaduertent, nec in eis amplius immoramur, cum hiſtoriam ſolùm texere, non autem iudicialiter rem tractare noſtrum inſtitutum ſit. Sufficiat ergo noſtri iuris fundamenta inſinuaſſe.

Exteri auctores.

5 Propterea de exteris plures continuam hanc noſtrorum in Carmelo ſucceſſionem ab Eliæ tempore vſque ad Chriſti Seruatoris ortum recipiunt. Quales ſunt Armacanus ex Vvaldenſi à nobis *num. præcedenti* relatus, *vt dicunt* (inquit) *fide digna hiſtoriæ*, Vvernerus Rolevvink Carthuſianus pergrauis auctor *in faſciculo temporum*

rum circa ann. 1291. his grauiſſimis verbis: *Nobiliſsima Acconenſium ciuitate à Sarracenis deſtructa, demum Deiferæ Mariæ in Carmelo monaſterium ad quatuor milliaria ciuitati vicinum ab eiſdem igne crematur, fratribus iuuentis in eo perfidorum gladijs trucidatis, & tunc (proh dolor!) Ordo Carmeliticus mellifluum locũ ex toto perdidit, in quo à tempore Eliæ, & Eliſei Prophetarum per 2221. annos perſtiterat.* Ioannes Trithemius Abbas Benedictinus magnæ auctoritatis vir *in lib. de laudibus Carmelitarum* (qui extat in Catalogis operum ipſius per Ioannem Duraclusium, & per Arnoldum Vionem apud Poſſeuinum in Apptatu Sacro) *cap. 2.* ſic: *A tempore ſiquidem Eliæ, & Eliſæi Prophetarum Dei vſque ad Christi natiuitatem plures montem Carmeli amore ſolitudinis incoluerunt, ſicut ex veterum hiſtorijs apertè demonſtratur.* Et vt Carmelitas eos fuiſſe demonſtret, inferiùs ſubdit: *Vnde & vocabulum loci, & Religionis recipere meruerunt.* Dixerat etiam priùs: *Si veterum teſtimonijs credendum eſt, poſt Eliæ raptum, & mortem Eliſæi, filij Prophetarum per ſucceſsionem generationis montem Carmeli inhabitantes, claris vacuum nunquam ſinebant eſſe cultoribus.* Fauet Genebrardus *lib. 4. Chronolog. circa ann. 1180.* dicens: *Carmelitarum origo reperitur à Prophetis Elia, & Eliſæo, qui Carmelum montem Terræ Sanctæ primi conſecrarunt, & diſcipulos illic reliquerunt, quos Scriptura filios Prophetarum appellat.* Clarius id fatetur Carolus de Tapia *in authent. Ingreſsi cap. 7. num. 2.* dicens, Prophetas in Carmelo ab Elia vſque ad Ioannem Baptiſtam ſemper habitaſſe. Sequitur Auguſtinus Torniellus *to. 2. Annal. ſub anno 3139. §. 2. in impreſsione Antuerpienſi 1620.* vbi poſt dubiam rei diſquiſitionem ſic tandem manus dat noſtris: *Et quidem mihi de hac re aliquoties cogitanti nihil probabilius in mentem venit, quàm ſi dixerimus fieri potuiſſe, quòd quemadmodum Samuel Propheta creditur auctor fuiſſe illius Congregationis Prophetarum, quæ erat in Ramatha, & in qua ipſe tanquam illius Præfectus collationes quaſdam ſpirituales celebrare ſolitus erat (vt videre eſt 1. Reg. 19. v. 24.) ita Elias quoque aliquando aliam eiuſmodi Prophetarum, ſiue ſpiritualium virorum Societatem in monte Carmelo erexerit, atque erudierit, quæ poſtea ibidẽ vſque ad Meſsiæ Legis Euangelicæ tempora perſeuerauerit.* Et Dominicus Grauina, qui *in lib. cui Vox turturis* titulus eſt, *part. 2. cap. 15.* de Carmelo, & Carmelicolis filijs Prophetarum ſermonem inſtituens, hæc habet: *Quorum alij etiam in Galgala, alij in Bethel, alij in Iericho, alij in Samaria morabantur; orationi & contemplationi vacantes, ad quos Eliſæus poſt Eliæ translationem, eiuſdemque pallij receptionem ſe recepit, ex Lyrano. Permanſerunt verò hi Prophetarum filij vſque ad tempora Apoſtolorum, ex Euſebio.*

Item Petrus Oxeda Ieſuita *in informatione Eccleſiaſtica pro Immaculatæ Conceptione Virginis, fundamento primo*, referens Palæonydorum, Ioſephum Antiochenum, Gilbertum Gemblacens. & Ioannem Ieroſolymitanum. Indicat Laurentius Beyerlinck *in Theatr. vit. hum. to. 6. litera R. verbo Religioſus Religio*, dum de Carmelitis loquitur ſic; *Igitur vt Elias Religionem Carmeli inchoauit in Lege veteri, ſic in noua S. Ioannes circa Iordanem; & B. Enoch quidam in Carmelo eam continuarunt, alijſque poſt ſe tradiderunt.* Indicat & Cornelius à Lapide *in 3. Reg. 18. verſ. 42. §. Porro Abulenſis;* & Salianus *ſub anno mundi* 3139. loquens de Eliæ concione ante raptum Concarmelitis facta illis verbis: *Credo enim fore, vt non deficiat in vobis, poſteriſque veſtris obſeruationis ſanctæ propoſitum, donec veniat is, qui eſt expectatio gentium.* Item Ægidius Camartus *in lib. de rebus geſtis Eliæ cap. 5. ſect. 10.* dicens: *Si tot, & tam celebres diſcipulorum ſcholas reliquit Propheta in Carmelo, Bethel, Iericho, Galgalis, cur non & in Galaad? Credibile certè eſt Eliæ diſcipulos dici in illa viguiſſe, nec defeciſſe, donec ad Chriſti diſcipulos, Euangelicamque doctrinam confluerent.*

Ante Chriſtum 924. 923. 922.

Horum annorum hiſtoria.

1 DE his tribus annis hiſtorici, & Annaliſtæ tacent. Cùm autem ſequentibus annis duas inſignes victorias Deus Achab, prænuncio Michæa ex noſtris filijs Prophetarum, qui in Carmelo degebant, contuliſſet, coniectari propterea licet Achabum, etſi in Idololatriæ peruerſitate perſiſtentem, tantiſper tamen emendatum mirabili Eliæ ſacrificio in Carmeli monte conſpecto, vel forſan aliquid boni ex ijs operibus, quibus & infideles carere non ſolent, exercentem (ad minus enim à perſecutione Prophetarum ceſſauerat, vt notat Ioannes Ieroſolymitanus *cap. 11.*) hoc temporali præmio remunerari meruiſſe. Hæc enim temporalia bona ſæpius Deus iuſtiſſimus etiam peccatoribus propter bene geſta donare ſolet, vt cum D. Auguſtino Theologi admittunt.

Exercitia Elianorum.

2 Interim Eliani noſtri Inſtituti ſectatores in Carmeli antris, & ſpeluncis latitantes, tribuſque vicibus, vt diximus, in die, veſpere, mane, & meridie ad *Seunion* conuenientes, nedum vocibus, ſed & pſalterio, cithara, cymbalis iubilationis, & alijs inſtrumentis muſicis Deum collaudabant: hoc enim veluti vnum ex præcipuis Ordinis Prophetici Inſtitutis ab Elia eorum parente ordinatum erat, vt vel ſic etiam vitæ Religioſæ Profeſſores hunc iubilandi Deo modum

dum

Digitized by Google

dum veluti ſibi extraneum non reſpuendum credant, quem à ſanctiſſimis Dei Prophetis adinuentum agnoſcunt Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. c.* 10. *&* 11. & alij hiſtorici noſtri. Quomodo etiam pia alia ſanctitatis exercitia ab Elia magiſtro edocti Eliades æmularentur, audi Cornelium *in Eccleſiaſt. cap.* 48. *verſ.* 12. *in fin.* ſic dicentem: *Eliſæus, & filij Prophetarum verſantes cum Elia, eius zelum, & heroicos animos imbiberunt, & factis expreſſerunt.* Hoc enim ſenſu exponere videtur illud Eccleſiaſtici 48. *verſ.* 11. *Beati ſunt, qui te viderunt, & in amicitia tua decorati ſunt.*

3 Ex hoc autem pio & Religioſo more Deo canendi muſicis inſtrumentis laudes, ortum habuit Eliani Inſtituti cõmune *Prophetarum* cognomen. Non enim iuxta dicta *in Apparatu cap.* 2. tales dicebantur, quia omnes futura præuiderent, aut prædicerent, ſed quia ad Deo deuotè pſallendum cum prædictis inſtrumentis muſicis à Samuele primò, deinde ab Elia inſtituti erant. *Propheta* enim idem eſt, quod *pſallens*, ſeu *pſaltes*, & propterea Dauid Propheta regius *pſaltes*, vel *pſallens* nuncupatur. Hac enim de cauſa de ipſo Elia Eccleſiaſtic. 48. *v.* 8. dicitur: *Qui Prophetas facis ſucceſſores poſt te.* Non enim hoc loco *Prophetæ* nomen eos, qui futura prænunciant, indicare poteſt, cùm conſtet Prophetiam *voluntate humana allatam non eſſe.* 2. *Pet.* 1. ſed à Deo ſolo infundi, vt teſtatur Paulus 1. *Corinth.* 12. *v.* 10. dicens à Dei ſpiritu dari. Vnxiſſe autem Eliam diſcipulum Eliſæum in Prophetam, ex eo ſolùm dicitur, quia illum Ordinis Prophetici alumnum, & ſui diſcipulum, & ſectatorem fecit, iuxta dicta *ſub anno* 3127. *num.* 4. & quia illi notificauit ſpiritu prophetico à Deo illuſtrandum fore poſt ipſius raptum. Cœperat primùm horum Prophetarum cœtus ſub Samuele Propheta, vt fermè communiter Sacræ Scripturæ Expoſitores tradunt, ſpecialiter Salianus *ſub anno mundi* 2962. *num.* 101. ex Comeſtore, & Lyrano, & Sanchez *in* 3. *lib. Reg. cap.* 10. *n.* 32. & nos diximus *in Apparat. cap.* 3. fit etiam de illis mentio 1. *Reg.* 10. *v.* 5. illis verbis Samuelis ad Saulem: *Obuium habebis gregem Prophetarum deſcendentium de excelſo, & ante eos pſalterium, & tympanum, & tibiam, & citharam, ipſoſque prophetantes.* Qui etiam inferius *Cuneus* Prophetarum nuncupantur. Commemorantur & 1. *Reg.* 19. *v.* 20. vbi etiam cuneus *Prophetarum vaticinantium* appellantur. Item 1. *Paralipom.* 15. *&* 25. *&* 2. *Paralipom.* 35. vbi cantores Regis prophetantes dicuntur. Vnde etiam 1. *Paralipom.* 15. dicitur, quòd Chonenias erat *Princeps Prophetiæ inter cantores*, id eſt, caput, ſeu magiſter iſtorum cantorum, qui dicebantur Prophetæ: de quo Sanchez *vt ſupra num.* 29. Horum etiam plures

Prophetæ nomen.

Prophetantes

Digitized by Google

Achab & Iezabelis gladio de medio ſublati ſunt, propterea quod veri Dei cultores eſſent, vt idcirco Elias 3. *Reg.* 19. *v.* 10. coram Domino conquereretur: *Prophetas tuos*, dicens, *occiderunt gladio*. Vnde eos *veros Martyres* Gaſpar Sanchez 3. *Reg.* 17. *num.* 8. compellare non dubitat. Plures etiam illorum in hac Achabi, & Iezabelis perſecutione Abdiæ Regis œconomi pietate in ſpeluncis abditi, pane, & aqua alebantur. Sic enim ipſe Abdias ad Eliam 3. *Reg.* 18. *v.* 13. dixit: *Nunquid non indicatum eſt tibi Domino meo, quid fecerim, cum interficeret Iezabel Prophetas Domini; quod abſconderim Prophetas Domini centum viros, quinquagenos, & quinquagenos in ſpeluncis, & pauerim eos pane & aqua?* Quare cum Elias poſtea 3. *Reg.* 19. *v.* 10. ad Dominum dixit: *Derelictus ſum ego ſolus, &c.* non ideo hoc aſſeruit, quia alij *Prophetæ* dicti, iſti ſcilicet Abdiæ miſericordia reſeruati ſuperſtites non eſſent, aut quia S. Dei Propheta illos ignoraret; ſed quia ipſe ſolus eſſet, qui Dei cultum publicè in Iſraël defenderet, & futura præuidendo prænunciaret. De his perdoctè Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. cap.* 10. & Vvaldenſis *in Doctrinal. fidei lib.* 3. *art.* 1. *cap.* 4. Quomodo autem plures ex illis *Prophetæ* appellati fuerint non ſolùm communi vocabulo, quia ſcilicet Dei cultui cantibus, & muſicis inſtrumentis exhibendo dicati erant, ſed & quia Prophetiæ ſpiritu & præſcientia futurorum à Deo illuſtrabantur, & cur filij Prophetarum appellati ſint, aliàs diximus, & ſub anno ſequenti afferemus.

Hebræor. traditio.

4 Quia verò de Eliæ ſchola, & ſpiritu prophetico ipſius filijs ſæpius à Deo conceſſo crebrius diximus, & in ſequentibus dicemus, præmonendus lector de quadam Hebræorum traditione, ex qua conſtat Prophetiam illam Eliæ communiter attributam de duratione mundi per ſex millia annorum, eiuſdem diſcipulis etiam adſcribendam videri. Etenim Rabbi Iacob filius Salomonis hæc ait: *Docet domus*, (hoc eſt ſchola, vel Academia ſeu ſecta Eliæ) *ſex mille annis erit mundus. Duobus mille inanitas: duobus mille Lex; duobus mille dies Chriſti. At propter iniquitates noſtras, quæ multiplicatæ ſunt, elapſi ſunt hi, quos præteriſſe cernimus.* Ita ex Talmud. *tract. Sanhedrin cap. Helec*, interprete Genebrardo, accipitur. Etſi autem Eliam iſtum non Thesbitem & Prophetam noſtrum fuiſſe, ſed Rabbinum quendam Caballicum aut Talmudicum, ſeu, vt alij credunt, Grammaticum plures exiſtimarint cum Genebrardo *lib.* 1. *Chronol. p.* 1. & alij cum Fino *lib.* 5. *cap.* 11. & Coſto *in typo Meſsiæ* prædictam traditionem adſcribant filio viduæ Sarephtanæ ex mortuo ad vitam ab Elia reuocato, poſteaque ipſius ſocio, & diſcipulo, qui ſecundùm

dùm

dùm Hieronymum *in præfatione Commentarij ad Ionam*, & alios fuit ipſe Ionas Propheta; aliorum tamen ſententia eſt, nec contemnendæ auctoritatis, iſtum Eliam fuiſſe Teſbitem noſtrum, prout tradunt Stratonicus Cumarum Epiſcop. *in Collectaneis*. Franc. Georgius *Harmonia mundi cant. 3. to. 7. cap. 7.* Ludou. Viues *in lib. 20. de Ciuit. Dei cap. 7.* Sixtus *lib. 2. Biblioth. in Elia, & lib. 5. annot. 190. & alij*. Vnde habetur hanc domum, ſcholam, Academiam, ſeu ſectam Eliæ Elianos noſtros indigitare: quod noſter Mantuanus *lib. 3. de patientia cap. 29.* ſic habet: *Concordat huic ſententiæ quod legitur in Talmud Hebræorum; in eo namque libro, vbi agitur de Idololatria, ſcribitur, filios Eliæ, qui fuerunt anteceſſores noſtri filij Prophetarum Carmelitæ, ſic dixiſſe: Sene alapim ſana aia bolam: ſene alapim tou; ſene alapim torat; ſene alapim dies Meſsiæ quod ſic interpretatur: Sex mille anni fuere mundi: hoc eſt aſsignati ſunt mundo à Deo, duo millia vanitatis vel inanitatis, quia ſine Lege tranſierunt; duo millia Legis; duo millia Chriſti.* Aliqua de hac traditione in *noſtro tractatu de Sancti Eliæ officio canonico* dicimus, ſimulque, quòd, ea non obſtante, Euangelicum illud proloquium: *De die autem illo, vel hora nemo ſcit*, omnibus præferri debeat.

Annus Mundi 3132. ante Chriſt. 921.

1 HIC annus creditur primus Regni Tyberini Siluij decimi Latinorum Regis, à quo Romæ fluuius *Tyberis* appellatus dicitur, Ouidio teſte in *2. faſtor.* dum canit: *Qualis hic annus.*

Albula, quem Tyberim merſus Tyberinus in vndis
Reddidit, hybernis fortè tumebat aquis

Alij tamen poſt Virgilium *Æneid. 2.* à Tybri Etruſcorum Rege iuxta hunc fluuium occiſo denominationem accipiunt. Quicquid hoc fuerit, de alia noſtrorum Eliani Inſtituti profeſſorum denominatione, quæ circa hoc tempus ortum habuit, diſquirere debemus.

2 Fuerunt Eliæ diſcipuli, ſicut & illi, qui ſub Samuele congregati erant, primitus *Prophetæ* nuncupati, ab hoc tamen tempore, quo Elias ſuum Inſtitutum veluti Religioſum ex illis fundare cœpit, nouo titulo filiorum Prophetarum in ſacris Literis ſæpius nominati conſpiciuntur. Huius ergo nuperi nominis cauſam quærimus: eam verò fuiſſe, quia erant ipſorum diſcipuli, ita vt *filij Prophetarum* idem ſit ac diſcipuli Prophetarum plures, & graues Doctores tradunt, ſpecialiter Lyranus, Abulenſis, & Vatablus 4. *Reg. 2.* Theodoretus *Prophetarum filij qui?*

ibid.

ibid.q.5. Serarius *ibid.* & *c.6.* Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap.1. ſect.5.* Quam expoſitionem vt veram admittimus, eſt enim valdè conformis S. Scripturæ, in qua illi, qui ab alijs in via ſpirituali erudiuntur, eorum *filij* nuncupantur. Sic Dauid *pſ.33.v.12. Venite filij, audite me, timorem Domini docebo vos.* Sic Paulus ad Galat.4.v.19. *Filioli mei, quos iterum parturio.* Sic etiam nihil frequentius in libris Prouerbior. & Eccleſiaſtici occurrit, quàm quòd nomen filij ei, qui veluti diſcipulus inſtruitur, tribuatur. Pariter ergo in propoſito *filiorum Prophetarum* appellatio idem erit ac diſcipulorum. Quod præter auctores relatos admittunt etiam Hebræi, maximè verò R. Salomon apud Lyranum 4. *Reg.2.* & inter omnes clarius, & diſtinctius Ioannes ille Ieroſolymitanus dicto *lib.cap.11.* ſimul alia ſcitu digna adiungens ſic: *Cum autem de ſpelunca montis Horeb, in qua aliquamdiu manſerat, fuiſſet Elias iuſſu Dei reuerſus in terram Iſraël, ipſe collectis in vnum diſcipulis ſuis in monte Carmeli, protinus ſtuduit ſecundùm formam à Deo ſibi traditam denuò inducere eos ad obſeruandam vitam monaſticam: quos etiam ſolicitè docuit diſciplinam propheticam, ordinans, vt deuotè in pſalterio, in cithara, & cymbalis iubilationis Deum laudarent. Cui officio prius non poterant perfectè intendere, propter graues perſecutiones, quas paſsi fuerant à Rege Achab, & præcipuè à Iezabel vxore eius. Sedatis autem per Deum perſecutionibus illis, ex tunc quoſdam horum monachorum excellentes viros cæteris perfectius cum inſtrumentis muſicis Deo in pſalmis deuotè iubilantes conſtituit Deus Prophetas, qui ſcilicet ſicut Elias prophetarent. Per hunc quippe pſalmorum iubilum aperiebant ita deuotè Domino penetralia mentium, vt frequenter in eorum corda immitteret Deus prophetiæ ſpiritum. Propter quod dum de occultis certificari à Domino volebant, ad hunc pſalmorum iubilum deuotiſsimè recurrebant. Hinc in libro Regnorum legimus, quod Eliſæus in hac diſciplina eruditus cum per Regem Ioſaphat eſſet quadam vice de futuris conſultus, & deeſſet ſibi tunc prophetiæ ſpiritus, pſalterium ad ſe ferri fecit, in cuius cantu cor deuotè Domino aperiens, prophetiæ ſpiritum de quæſitis à Deo accepit. Diuina itaque diſponente ſapientia ex tunc factum fuit, quòd Elias, multiplicatis iſtis monachis per eum inſtitutis, quoſdam ex eis excellentes Prophetas, qui futura præuidebant, aſſumpſit ad hoc officium, vt ſcilicet cum eo, & poſt eum dictos monachos ſolicitè in vita monaſtica ſecundum formam ei traditam à Deo erudirent: vt in diſciplina Prophetica, & in pſalmis pſalterio canendis eos inſtituerent, & ita diligentem curam eorum gererent, ac ſi filij eorum eſſent. Et propterea hi monachi, qui prius (vt prædixi) vocabantur Prophetæ, fuerunt poſtmodum appellati filij Prophetarum: quia dictorum excellentium propheta-*

pheta-

Digitized by Google

phetarum huius Religionis erant diſcipuli, & in prophetica, ac in monaſtica diſciplina ſub regimine ipſorum tanquam Patrum ſuorum Prophetarum, & ſub hoc titulo, quo dicebantur filij Prophetarum, fit ſæpe in lib. Regnorum de his monachis mentio.

3 Breuiùs id exprimit idem Ioannes dicto *libro cap.* 12. in principio ſic: *Igitur cum eorum Religio eſſet iam tempore Eliæ ita multiplicata, quod tam in eremis, quàm in ciuitatum ſuburbijs erant plures eorum cunei, neceſſe fuit, vt (præter Eliam) quidam ex eis excellentes Prophetæ, diſcipuli Eliæ eos regerent, & gubernarent, quos monachi prædicti vocabant Patres ſuos, & ipſi dicebantur filij Prophetarum.* Quæ fuerint hęc loca, ſeu eremitoria ab Eliæ diſcipulis tunc habitata, in ſequentibus, præſertim ſub ann. 3154. dicemus. Quomodo autem, non ſolùm propter hanc cauſam, ſed ob aliam etiam, ſcilicet quia, *filij Prophetarum* idē importat iuxta Scripturæ phraſim, ac *Prophetæ*, tales nuncupati ſint, diximus in Apparatu. Id verò quod vlterius docet Ioannes Ieroſolymitanus, videlicet huiuſmodi Prophetas appellare ſolitos ſuos Magiſtros *Patres*, eſt etiam valde certum, & docetur à S. Hieronym. in traditionib. Hebraic. vbi illud 1. *Reg* 10. *Et quis pater eorum?* ſic explicat: *Pater, Magiſter vocatur, ſicut Eliſæus Eliam Patrem, id eſt, Magiſtrum vocat* 4. *Reg.* 2. *& in lib. Iob. c.* 34. *Elia Eliphaz Patrem, id eſt, Magiſtrum vocat.* Hæc Hieronymus. Sic etiam Geneſ. 4. Iubal vocatur *Pater canentium*, id eſt, Magiſter, & Geneſ. 45. Ioſeph vocatur *quaſi Pater Pharaonis*, id eſt, veluti Magiſter. de quo Sanchez 3. *Reg.* 10. *n.* 30. Idem inventum.

Annus mundi 3133. ante Chriſtum 920.

1 ERAT hic annus quinquageſimus ſupra quingenteſimum, ex quo Ioſue populum Hebræorum, Iordane mirabiliter tranſmiſſo, in terram Chananitidem induxit: ex quo etiam conſequens, fuiſſe eodem anno vndecimum Iubileum, qui de quinquaginta in quinquaginta annos celebrari ſolitus erat. Salianus *ſub hoc anno n.* 1. Cum autem annus iſte ſpecialiter Dei cultui dicatus eſſet, ideo Eliā cum Prophetici Inſtituti Profeſſoribus eum ſolemniùs, & religioſiùs celebraſſe, accuratiùſque hymnis, & canticis, vocibus, & muſicis inſtrumentis pſallendis incubuiſſe, non tam ſuſpicandi, quàm pro certo credendi locus datur. Quis hic annus

2 De hoc anno loquens Salianus *vt ſupra num.* 2. ſic habet: *Hoc tempore florebat in monte Carmelo Elias, cum Religioſo diſcipulorum choro, in* Carmeli Religio.

Digitized by Google

ro, in quibus nuper à Deo nominatim vocatus Eliſæus maximè eminebat, quem poſtea Dominus multis prophetiæ, & miraculorum donis reddidit perilluſtrem: quæ cauſa fuit, vt Rabbini eum iam ab ipſo ortu prodigijs ornare voluerint. Refert enim Ioannes Ieroſolymitanus vtique ex eorum officina, in eius natiuitate vnum de vitulis aureis, quos Iſraelitæ ex Ieroboami inſtitutione colebant, acutum edidiſſe mugitum. Quod cum Sacerdos Domini Ieroſolymis audiſſet, diuino nutu dixiſſe fertur, Prophetam natum in Iſraël, qui ſculptilia Deorum deſtrueret. Quam narrationem iuſtius contemnere poſſumus, quàm illi ſine probatione ac probabilitate intrudere. Erat in eodem cœtu filius viduæ Sarephtanæ, quem Elias ſuſcitarat à mortuis, quem Hebræi exiſtimant à matre traditum Eliæ erudiendum & diſciplina Religioſa informandum, illumque ipſum eſſe, qui iuſſu Eliæ ſepties aliquod pluuiæ ſignum aucupabatur. Retulit præter Ioannem Ieroſolymitanum Hieronymus in Proœmio commentariorum ſuorum in Ionam. ſed de eo ſicut & de alijs eiuſdem diſcipulis alius erit dicendi locus.

Eliſæus.

Hebræorum traditio.

3 Veruntamen etſi inter Hebraicas traditiones plurimæ ſint, quæ potiùs næniæ, & figmenta æſtimari iure poſſint, quæ tamen ex illis PP. & DD. aſſenſu receptæ fuerint, non ſic facilè reijcienda huiuſmodi eſt iſta de Eliæ natiuitate. Etenim præter Ioannem Ieroſolymitanum dicto *lib. cap.* 13. eam etiam referunt S. Epiphanius *de vita, & morte Prophetar.* S. Iſidorus *de ortu, & interitu Prophetar.* noſter Ioannes de Malinis *in Speculo hiſtoriali cap.* 1. & alij hiſtorici Ordinis, quos de recentioribus ſequi videtur Gaſpar Sanchez *in 3. Reg.* 19. *num.* 64. referens etiam hiſtoriam ſcholaſticam. Quare hæc traditio reprobanda non eſt, ſicut nec illa de filio viduæ Sarephtanæ iuxta dicta *ſub anno* 3127.

Annus mundi 3134. ante Chriſtum 919.

Geſta huius anni.

1 INSIGNEM hoc anno victoriam de Benadab Syriæ Rege triginta duobus alijs Regibus aſſociato Samariam obſidente, ac opprimente, aurum, & argentum, vxores, & liberos poſtulante reportauit Achab Rex Iſraël, fugato Syro cum locijs, curribus, & equitibus ipſius, magnaque plaga Syriæ Regnis inflicta. Sic ex 3. *Reg.* 20. Expoſitoribus ibidem, & Annaliſtis *ſub hoc anno*. Tribuit autem Deus medio Propheta quodam prænuncio hanc victoriam Achabo, etſi improbo, vel quia improbior Benadab, vel quia aliqua opera bona exijs, quæ moraliter talia Theologi nuncupant, Acha-

bus

Digitized by Google

bus exercuerat, quæ Deus hoc temporali præmio gratificare voluit, vel vt noſſet Dei potentiam, quam in Carmelo Eliæ ſacrificio nondum didicerat, quod indicat Propheta ad eum nomine Dei dicens: *Vt ſcias, quia ego ſum Dominus*.

2 Quis verò Propheta hic fuerit (quod ad noſtros Annales propiùs attinet) inquirunt Doctores. Quidam Eliam volunt: hos verò redarguit Abulenſis 3. *Reg.* 20. *q.* 6. Nam Elias cum quaſi per excellentiam, & antonomaſticè ſingularis Dei Propheta eſſet, non communi nomine *Prophetæ*, ſed alio clariori deberet inſigniri. Accedit quòd non ita facilè Elias gregem Prophetarum in Carmelo deſerere deberet, niſi Dei vrgeret præceptum. Propterea ipſe Abulenſis putat hunc Prophetam fuiſſe Michæam filium Iemla (quem vnum ex Eliæ diſcipulis in Carmelo diximus ſub anno 3127.) Id etiam tenet Salianus *ſub hoc anno num.* 15. referens auctorem hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Lyranum, & Hæbreos in *ſeder olam*. Quod etiam aſſerit Ioannes Ieroſolymitanus *lib. citato cap.* 14. noſque libenter amplectimur. Nec obſtat quòd is ſimpliciter vocetur *Propheta*, non filius Prophetarum: nam hoc eodem *cap.* 20. *lib.* 3. *Reg. v.* 35. vt dicemus ſub anno ſequenti, vocatur *de filijs Prophetarum*, tum quia (quod maximè notandum pro dictis in ſuperioribus) licet is eſſet ex Eliæ diſcipulis, quia tamen ex illis erat, qui, vt diximus ex prædicti Ioannis Ieroſolymitani doctrina *ſub anno* 3132. alijs præerant vt excellentiores, ideo non *filius Prophetarum*, ſed ſimpliciter *Propheta* dicitur, quamuis quia vtroque modo appellari poſſet, vtroque etiam in prædicto *cap.* 20. *lib.* 3. *Reg.* vt diximus, nuncupetur.

Qui fuerit hic Propheta?

Michæas.

3 Ergo Michæas ad Achab Regem exercitus Benadab, & 32. aliorum Regum timore perterritum, ac penè deſperatum accedens, Dei nomine dixit: *Certè vidiſti omnem multitudinem hanc nimiam! Ecce ego tradam eam in manu tua hodie, vt ſcias, quia ego ſum Dominus*. Quaſi diceret: Si mirabili Eliæ ſacrificio conſpecto in Carmelo nondum didiciſti me vnum eſſe verum Deum, ignium, atque pluuiarum potentem, nunc diſces me eſſe Dominum exercituum, qui pauculis hominibus contra innumerabiles copias victoriam tibi tribuam. Interrogante ergo Achab: *Per quem*, id eſt, quo auxiliante, aut ope ferente hæc victoria reportanda eſt? Reſpondit Michæas: *Per pediſſequos Principum Prouinciarum*, hoc eſt, per iuniores pueros, aut filios Principum. Victoria ergo reportata, ac Benadabo cum equitibus fugato, accedens Propheta, idem videlicet Michæas, ad Regem dixit: *Vade, & confortare, & ſcito, & vide quid facias; ſequenti enim anno Rex Syriæ aſcendet contra te*: nouo enim hoc benefi-

Quid geſſerit.

cio

Digitized by Google

cio prædictionis belli futuri anno ſequenti Deus ſe beneficum in Achabum impium oſtendere voluit. Quid autem pro tunc vlteriùs egerit Michęas, Scriptura non loquitur, credi proinde par eſt, in Carmelum, vel alium locum ſibi ad manſionem cum filijs Prophetarum per Eliam deſignatum redijſſe.

4 De Elia porro in Carmelo per id tempus agente Scriptura tacet: ex fida tamen cuiuſdam ex noſtris Patribus Diſcalceatis, qui hoc tempore ſanctum colunt locum, accepimus, gentis illius traditione haberi, Eliam quondam in eleemoſynam poſtulantem ab hortulano, qui hortum iuxta mare ſitum habebat, terræ fructum (melonem vulgo) id reſponſi audijſſe, locum lapides, non melones germinare ſolitum, moxque fructus in ſaxa conuerſos. Fidem facit in ea montis parte lapides melonibus ſimiles cerni vſque ad hæc noſtra tempora. Si caſus contigit, res enim incerta, iure in hoc tempus incolatus Eliæ in ſuo Carmelo referri poteſt.

Annus mundi 3135. ante Chriſtum 918.

Benadab Rex. 1 INGENTEM conceperat Syrus Rex de accepta clade triſtitiam, vt propterea ſerui ipſius non inurbanam hanc conſolationem adinuenerint 3. *Reg.* 20. *v.* 23. dicentes ei: *Dij montium ſunt Dij eorum, ideo ſuperauerunt nos, ſed meliùs eſt, vt pugnemus contra eos in campeſtribus, & obtinebimus eos.* Accepto ergo conſilio iterum ſub hoc anno recenſuit exercitum Benadab in Iſraël potentiſſimũ; Achab etiam, vt aduerſario forti obuiaret, ſuas copias congregauit, modicas tamen, vt propterea dicantur, *quaſi duo parui greges caprarum.* Quo apparet quantum pietas, & verus Dei cultus ad Regnorum ampliationem conferat. Iſraël enim, qui iampridem aciem octingentorum millium virorum electorum ſub Ieroboam 2. *Paralipom.* 13. numerauerat, modò inſtanti euidenti periculo totalis deſtructionis Regni, ob Achabi, & Iezabelis improbitatem vix paruam manum congregare potuit. Salianus *ſub hoc anno nu.* 4. Moniti ergo ſint Principes Deum timere, & ipſius cultum pro viribus amplificare.

Michæas. 2 Mittitur interea *vnus vir Dei*, idem ſcilicet Michæas, Eliani Inſtituti alumnus ad Achabum dicens: *Hæc dicit Dominus: quia dixerunt Syri: Deus montium eſt Dominus, & non eſt Deus vallium, dabo omnem multitudinem hanc grandem* (exercitus videlicet Benadabi) *in manu tua, & ſcietis* (tu, & ille) *quia ego ſum Dominus.* Commiſſo ergo

Digitized by Google

ergo ſeptima die prælio, *percuſſerunt filij Iſraël de Syris centum millia peditum in die vna*, Syruſque Rex fugiens ingreſſus eſt ciuitatem, & in abditiſſimum Palatij cubiculum ſe prorupit, iuſſis interea ſuis ad muros hoſtem imminentem propulſare. Clauſis ergo portis, Syri ad 27. millia muros aſcendentes, ipſis cadentibus omnes illi ex ruina obtriti, ac contrucidati miſerè perierunt. Qua re cognita, ſaluteque deſperata, Syris conſulentibus Benadab miſericordiam ab Achabo poſtulat, impetrat, & fœdere icto liber dimittitur. S. Scriptura 3. *Reg.* 20. & Expoſitores ibidem.

3 Iratus ergo Dominus in Achabum, quòd improbum Benadabum morte dignum liberum dimiſiſſet, Michæam iterum ad eum durum, & infauſtum nuncium miſit, prout S. Scriptura eodem 3. *Reg. cap.* 20. *v.* 35. ſic narrat. *Tunc vir quidam de filijs Prophetarum* (Michæas ſcilicet, vt aiunt Ioſephus, & alij Hebræi, Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. cap.* 14. Salianus *ſub hoc anno num.* 15. Sanchez 3. *Reg. cap.* 20. *num.* 35.) *dixit ad ſocium ſuum*, alium nempè ex filijs Prophetarum, *in ſermone Domini*, ſiue ex Dei mandato: *Percute me*. Volebat enim inſtar aliorum Prophetarum in ſeipſo exprimere plagam, quam Achabo prædicturus erat. Sic Iſaias nudus nuditatem Ægyptijs *cap.* 20. portendit, Ieremias ligatus catenis populis ſeruitutem *cap.* 27: Ezechiel Iudæis captiuitatem, & tranſmigrationem aſſumens ſibi peregrinantis ſpeciem *cap.* 12. Forſan apparere voluit coram Achabo facie vulneratus, vt videretur in bello accepiſſe vulnus, & non cognoſceretur. Socius autem *noluit percutere* Michæam, procul dubio quia res dura ſibi videbatur Prophetam, & ſocium ſuum innocentem percutere. Cui Michæas: *Quia noluiſti audire vocem Domini, ecce recedes à me, & percutiet te leo: cumque paululum receſsiſſet ab eo, inuenit eum leo, atque percuſsit*. Hinc collige fuiſſe tunc Michæam cum ſocio in Carmelo, aut eremo aliqua, vel deſerto loco, vbi tunc erant Prophetarum manſiones, neque enim in locis populatis eſſe ſolent leones. Ex hoc autem quod Scriptura dicat: *Atque percuſsit*, credibile ſanè eſt occiſum non fuiſſe, ſed percuſſum, vulneratum, aut malè tractatum à leone; culpa enim illa maius videbatur non exigere ſupplicium. Michæas deinde *alterum inueniens virum, dixit ad eum: Percute me*; qui Dei viſioni obediens, *percuſsit eum, & vulnerauit*; in capite videlicet; ita vt ſanguine vultu conſperſo agnoſci non poſſet, maximè cùm mutauerit *aſperſione pulueris os, & oculos ſuos*. Abijt ergo ad Regem, & occurrens ei in via, qua veniebat, ait: *Seruus tuus egreſſus eſt ad præliandum cominus: cumque fugiſſet vir vnus, adduxit eum quidam ad me, & ait*:

Mittitur iterum.

Quid geſſerit.

Cuſtodi virum iſtum, qui ſi lapſus fuerit, erit anima tua pro anima eius, aut talentum argenti appendes (eandem ſcilicet ſubibis conditionem ſeruitutis aut mortis). *Dum autem ego turbatus huc, illuc me verterem, ſubitò non comparuit.* Tunc Rex ad eum: *Hoc eſt iudicium tuum, quod ipſe decreuiſti*, id eſt, tu ipſe contra te ſententiam protuliſti. *At ille ſtatim abſterſit puluerem de facie ſua, & cognouit eum Rex Iſraël, quod eſſet de Prophetis*, eo videlicet quia jam illi bis prædixerat victoriam, vel quia habitu Prophetarum eum indutum vidit. Ait ergo ad Regem: *Hæc dicit Dominus, quia dimiſiſti virum dignum morte de manu tua, erit anima tua pro anima eius, & populus tuus pro populo eius.* S. Scrip. 3. *Reg.* 20. Expoſitores ibidem.

Achab contra Michæam.

4 Non refert Scriptura, quid fecerit Achab contra Michæam, quia ſibi hæc prædixerat, cum ſolùm dicat reuerſum fuiſſe in domum ſuam, contemnentem ea quæ audiuerat, & furibundum veniſſe in Samariam. Nihilominus Ioſeph. *lib.* 8. *antiq. cap.* 8. Hiſtor. Eccleſiaſtic. Dionyſ. & Hugo, quos ſequitur Gaſpar Sanchez 3. *Reg.* 20. *num.* 42. aſſerunt iuſſiſſe in vincula conijci Prophetam: quod etſi Ioannes Ieroſolymitan. *dicto lib. cap.* 14. non referat, & Salianus neget, ſatis tamen veriſimile eſt, tum quia idem vel ſimilia fecerunt ſub hoc tempus alij Reges, vt Aſſa 2. *Paralipom. cap.* 16. Baaſa 3. *Reg.* 16. *v.* 8. & ipſe Achab cum eodem Michæa 3. *Reg.* 22. *v.* 27. tum quia ex hoc *cap.* 22. *lib.* 3. *Reg. v.* 8. conſtat Michæam manſiſſe apud Regem, procul dubio incarceratum, quia alio modo vix manere poterat. Regnante enim Iezabele, quæ odio inſectabatur Prophetas Domini, nullatenus eum liberum, & ſolutum in aula Regis pateretur.

Annus mundi 3136. & 3137. ante Chriſtum 917. & 916.

Nabothi hiſtoria.

1 CONTIGIT his duobus annis in vtroque partim, vel in alterutro ſolùm hiſtoria Nabothi, prophetica comminatio Eliæ Achabo facta, Achabi humiliatio, & Dei in ipſum miſericordia; quæ 3. *Reg. cap.* 21. referuntur. Habebat Naboth Iezraelita iuxta Regis Palatium vineam relictam à parentibus hereditario iure, quam cùm ab illo peteret Achab, vtpote ad laxandum animum, & domeſticos vſus opportunam, negauit Naboth, quia parum putabat pium à ſua familia vllo modo diſtrahere, quod in illa iampridem inueteraſſet. Accepit Rex hanc vocem, quam impudentem interpre-

terpre-

Digitized by Google

terpretabatur, & liberam cum ſtomacho. Cum autem ſui doloris ſigna neque leuia, neque obſcura prodidiſſet, illum vxor Iezabel bono animo eſſe iuſſit, certum de vineæ poſſeſſione proxima; quod negotium in ſeipſam recepit, perfecitque iniquo, crudelique conſilio. Inductis enim ſceleratis quibuſdam hominibus, qui reum blaſphemiæ facerent Naboth; illum populari frequentia ac manu lapidari fecit. Collige hinc nimias delicias quærere, quandoque Principibus interitum parare poſſe, ſicut & improbæ fœminæ commercia & conſilia ſectari.

2 Quid poſt hæc acciderit noſtris annalibus digniſſimum, ſic refert eadem Sacra Pagina: *Factus eſt igitur ſermo Domini ad Eliam Thesbitem*, in Carmelo cum Prophetarum filijs eiuſdem montis incolis ſancta quiete fruentem (vt colligitur ex Saliano *ſub anno* 3133. *num.* 2.) & ibidem à Iezabele tutum in protectione Dei Cæli commorantem, dicens: *Surge*, & deſcende de monte iſto, in quo habitas, *in occurſum Achab Regis Iſraël*, qui eſt in Samaria, *ecce ad vineam Naboth* iam lapidati & mortui *deſcendit, vt poſſideat eam, & loqueris ad eum dicens: Hæc dicit Dominus: occidiſti*, Naboth, *inſuper & poſſediſti*, animo ſcilicet, & voluntate. *Et poſt hæc addes: Hæc dicit Dominus: In loco hoc in quo linxerunt canes ſanguinem Naboth, lambent quoque ſanguinem tuum.* Cum autem Achab prophetica hac comminatione iratus dixiſſet: *Num inueniſti me inimicum tibi?* Reſpondit Elias feruentiſſimo illo, & ſupra humanam admirationem animoſiſſimo zelo: *Inueni, eo quod venundatus ſis, vt faceres malum in conſpectu Domini*, id eſt, quia totus traditus es Diabolo, vel peccato à multis annis. Subiunxitque: *Ecce ego inducam ſuper te malum, & demetam poſteriora tua, & interficiam de Achab mingentem ad parietem, & clauſum, & vltimum in Iſraël. & dabo domum tuam ſicut domum Ieroboam filij Nabat, & ſicut domum Baaſa filij Abiæ, quia egiſti, vt me ad iracundiam prouocares, & peccare feciſti Iſraël. Sed & de Iezabel locutus eſt Dominus, dicens: Canes comedent Iezabel in agro Iezrabel. Si mortuus fuerit Achab in ciuitate, comedent eum canes: ſi autem mortuus fuerit in agro, comedent eum volucres Cæli.* Cum autem hæc audiſſet Achab, experientiaque noſſet, quàm veridicus futurorum euentuum prænunciator Elias eſſet, *ſcidit veſtimenta ſua, & operuit cilicio carnem ſuam, ieiunauitque & dormiuit in ſacco, & ambulauit demiſſo capite*. Doluit enim reuera ea commiſiſſe crimina, quæ tantam pœnam à Deo mererentur. Propterea Deus ipſam mitigauit, dicens ad Eliam: *Nonne vidiſti humiliatum Achab coram me? quia igitur humiliatus eſt mei cauſa, non inducam malum in diebus eius,*

Reuelatio Eliæ.

Prophetat contra Achab.

ſed in diebus filij ſui inferam malum domus eius. Sacra Scriptura 3. *Reg.* c. 21. Sanchez *ibid.* Salianus *ſub anno* 3137.

Quò perrexerit. 3 Ergo Elias in Carmelum vulgatum ſui habitaculum, vel aliam filiorum Prophetarum manſionem reuerſus, quæ geſta erant alumnis prænunciabat, & ad Dei cultum cantibus, & muſicis inſtrumentis proſequendum animoſiores reddebat.

Annus mundi 3138. ante Chriſtum 915.

Achabi mors. 1 OBIIT hoc anno miſer Achab Rex Iſraël in bello contra Syros cœpto ob recuperationẽ Ramoth Galaad, quæ ad Iſraelitas pertinebat, incerta quadam ſagitta inter pulmonem, & ſtomachum percuſſus, canibus lingentibus ſanguinem ipſius, iuxta verbum Domini per Eliam factum. S. Scriptura 3. *Reg.* 22. Expoſitores *ibid.* Improborum Regum exitus condignus.

Michæas. 2 Plura interea de Michæa ex noſtris filijs Prophetarum vno, & eo tempore clariſſimo narranda euenerunt. Venerat pro auxilio Regi Achab præſtando in bello, in quo percuſſus fuit, Ioſaphat Rex Iuda, qui vt erat pius, & ſanctus, ipſum admonebat, vt antequam ad bellandum pergerent, Dominum conſulerent, ſicut & olim Iſraelitarum Reges facere ſoliti erant. *Congregauit ergo Rex Iſraël Prophetas*, falſos videlicet, & Baalis cultores, *quadringentos circiter viros*. (mirum porrò eſt improbum hoc ſemen poſt cladem 850. illorum in Ciſon iuxta Carmelum per Eliam eis illatam, in tantã multitudinem excreuiſſe.) Ait ergo ad illos Achab: *Ire debeo in Ramoth Galaad ad bellandum, an quieſcere?* At illi nihil cunctati reſponderunt: *Aſcende, & dabit eam Dominus in manu Regis*. Quia tamen Ioſaphat Rex Iuda, qui aderat, ex habitu, geſtis, & modo prophetandi iſtorum nouerat illos non eſſe ex Prophetis Domini, ſub Eliana diſciplina conſtitutis, qui habitu, & modo colendi Deum diuerſi ab iſtis erant, propterea dixit: *Non eſt hic Propheta Domini quiſpiam, vt interrogemus per eum?* Achab autem vt ſocio Regi ſatisfaceret: *Remanſit vir vnus* (inquit) *per quem poſſumus interrogare Dominum, ſed ego odi eum, quia non prophetat mihi bonum, ſed malum, Michaas filius Iemla*. Noluit dicere Achab ſe illum in carcere conſtitutum habere, ne fortè diſpliceret ſermo pio Regi Ioſaphato. Mentitus præterea eſt, vel hyperbolicè locutus, cùm dixit: *Non prophetat mihi bonum, ſed malum*, cùm duplicem illam victoriam, quam de Benadab annis ſuperioribus reportauerat, ab eo prænouiſſet. Solumque

Digitized by Google

lumque ab ipſo malum nuncium ſemel, propterea quod Abenadabum captum dimiſerat, audiſſet. Hæc tamen eſt improborum conditio, qui, vt bonis liberiùs noceant, beneficia ab eis recepta obliuioni tradentes, ſolùm ea, in quæ ſibi contrarij fuerunt, recordantur. Falſum etiam locutus videtur, dum dixit: *Remanſit vir vnus*, id eſt, ſolus, cum remaneret etiam Elias Propheta ſatis Achabo cognitus cum Eliſæo, & alijs filijs Prophetarum in Carmelo, & alijs Religioſis locis. Ioſaphat verò impiam Achabi voluntatem agnoſcens: *Ne loquaris* (inquit) *ita Rex*, amica ſcilicet obiurgatione eum reprehendens. *Vocauit ergo Rex Iſraël* eunuchum quendam, cubicularium ſcilicet, vel miniſtrum Regis, & dixit ei: *Feſtina adducere Michæam filium Iemla*, quem, vt diximus in ſuperioribus, in carcere detentum habebat. *Rex autem Iſraël, & Ioſaphat Rex Iuda ſedebant vnuſquiſque in ſolio veſtiti cultu regio in area*, platea quadam, ad quam de more populus ad iudicia confluebat, *iuxta oſtium portæ Samariæ, & vniuerſi Prophetæ prophetabant in conſpectu eorum. Fecit quoque ſibi Sedecias filius Chanaana cornua ferrea, & ait: Hæc dicit Dominus: his ventilabis Syriam, donec deleas eam: Omneſque Prophetæ ſimiliter prophetabant, dicentes: Aſcende in Ramoth Galaad, & vade proſperè, & tradet Dominus in manus Regis. Nuncius verò qui ierat, vt vocaret Michæam, locutus eſt ad eum dicens: Ecce ſermones Prophetarum ore vno Regi bona prædicant: ſit ergo ſermo tuus ſimilis eorum, & loquere bona. Cui Michæas ait: Viuit Dominus, quia quodcunque dixerit mihi Dominus, hoc loquar. Venit itaque ad Regem, & ait illi Rex: Michæa, ire debemus in Ramoth Galaad ad præliandum, an ceſſare? cui ille* (ironicè quidem) *reſpondit: Aſcende, & vade proſperè, & tradet eam Dominus in manus Regis*. Cognoſcens autem Achab Prophetam irriſoriè loqui, adiurauit eum, vt veritatem loqueretur. Tunc ille: *Vidi cunctum Iſraël diſperſum in montibus quaſi oues non habentes paſtorem, & ait Dominus: Non habent iſti dominum, reuertatur vnuſquiſque in domum ſuam in pace*. Tunc Rex Iſraël ad Ioſaphat conuerſus: *Numquid non dixi tibi, quia non prophetat mihi bonum, ſed ſemper malum?* Michæas autem proſequens inceptum ſic: *Propterea audi ſermonem Domini. Vidi Dominum ſedentem ſuper ſolium ſuum, & omnem exercitum Cæli aſſiſtentem ei à dextris, & à ſiniſtris, & ait Dominus: Quis decipiet Achab Regem Iſraël, vt aſcendat, & cadat in Ramoth Galaad? & dixit vnus verba huiuſcemodi, & alius aliter. Egreſſus eſt autem Spiritus, & ſtetit coram Domino, & ait: Ego decipiam illum. Cui locutus eſt Dominus, in quo? & ille ait: Egrediar, & ero Spiritus mendax in ore omnium Prophetarum eius. Et dixit Dominus: De-*

Quid prophetauerit.

R 3 *cipies,*

cipies, & praualebis; egredere, & fac ita. Nunc igitur ecce dedit Dominus ſpiritum mendacij in ore omnium Prophetarum tuorum, qui hic ſunt, & Dominus locutus eſt contra te malum. Tunc Sedechias Pſeudo-prophetarum Princeps indignatus ſe, ſuoſque in tali, tantoque confeſſu argui mendacij, *percuſsit Michaeam in maxillam,* alapam illi infigens, & dixit: *Me ne ergo dimiſit Spiritus Domini, & locutus eſt tibi?* Michæas autem iniuriam propter veritatem patiēter ſuſtinens, metum mortis, quem paſſurus erat Sedechias, eo quod falſo ſuo vaticinio cauſa fuiſſet mortis Achab, ei prædixit dicens: *Viſurus es in die illa, quando ingredieris cubiculum intra cubiculum,* id eſt, abditiſſimum cubiculum, *vt abſcondaris* à facie amicorum Regis quærentium animam tuam. Achab verò Michæam reduci iubet in carcerem, & ibi modico pane, & aqua paſci. Propheta autem teſtem vaticinij populum inuocans, ſubiungit: *Si reuerſus fueris in pace, non eſt locutus in me Dominus, & ait: Audite populi omnes.* S. Scriptura 3. *Reg.* 22. Expoſitores *ibid.*

Percutitur in maxilla.

Hiſtoria quinquagenariorum.

3 In eundem etiam annum hiſtoriam de quinquagenarijs iuſſu Eliæ igne conſumptis, quam Sacra Scriptura 4. *Reg.* 1. commemorat, Torniellus, & Salianus referunt; quæ ſic contigit: Cùm mortuo Achab in bello Ramoth Galaad, vt viſum eſt, regnaret Ochozias filius eius, etſi paruo tempore & infeliciter, pro ipſo, cecidit per cancellos cœnaculi ſui, quod habebat in Samaria, & grauiter ægrotauit. Miſit propterea nuncios in Accaron ciuitatem Palæſtinæ ad conſulendum Idolum Beelzebub, an deſperata eſſet eius ſalus, nec ne? Cum autem Elias in Carmelo monte cum diſcipulis manens id audiret ab Angelo ſibi nunciante, in occurſum nunciorum venit, & dixit ad eos: *Nunquid non eſt Deus in Iſraël, vt eatis ad conſulendum Beelzebub Deum Accaron? Quamobrem hæc dicit Dominus; De lectulo ſuper quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed morte morieris.* Abijt autem inde, vnde venerat, Carmelum ſcilicet. Nuncij autem cùm viderent hominem habitu Prophetico indutum, ſecreta legationis ipſorum penetraſſe, ac tam liberè malum euentum futurorum prædixiſſe, Prophetam fuiſſe credentes, ad Dominum ſuum redierunt: qui cùm cur tam citò reuerſi eſſent, interrogaſſet, reſponderunt: *Vir occurrit nobis, & dixit ad nos; Ite, & reuertimini ad Regem qui miſit vos, & dicetis ei; Nunquid quia non erat Deus in Iſraël, mittis, vt conſulatur Beelzebub Deus Accaron? Idcirco de lectulo ſuper quem aſcendiſti non deſcendes, ſed morte morieris.* Miratur Rex de improuiſo, & infauſto nuncio, ſcire volens quisnam talis vir fuiſſet, interrogauit illos: *Cuius figura, & habitus eſt vir ille, qui occurrit*

Digitized by Google

rit vobis, & locutus eſt verba hæc? At illi dixerunt: *Vir piloſus, & zona pellicea accinctus renibus.* Noſcens autem Rex hunc habitum Eliæ proprium eſſe, exclamauit: *Elias Theſbites eſt.* Tam ſeuera autem denunciatione triſtis, Prophetæ reprehenſione exacerbatus, & vindictæ appetens, militarem manum ad eum comprehendendum miſit, quinquagenarium videlicet Principem, & quinquaginta qui erant ſub eo. Qui ad eum in Carmeli monte quieſcentem aſcendens, per ironiam loquens dixit: *Homo Dei, Rex præcepit, vt deſcendas.* Elias autem non ex cupiditate vindictæ ſed ex Dei ardentiſſimo, quo feruebat zelo, ad eum dixit: *Si homo Dei ſum, deſcendat ignis de cælo, & deuoret te & quinquaginta tuos. Deſcendit itaque tunc*, formidoloſo vtique, planeque horribili ſpectaculo, *ignis de Cælo, & deuorauit eum, & quinquaginta, qui erant cum eo*, iuxta verbum Eliæ. Cum autem Rex Eliam comprehendere vellet, nec primus nuncius cum ipſo comprehenſo veniret, miſit ſimilem alium quinquagenarium cum quinquaginta militibus, qui adhuc ſuperbiùs, quàm primus ad Eliam in Carmelo aſcendens dixit: *Homo Dei, hæc dixit Rex, feſtina, deſcende.* Sed hic eundem omnino cum priore quinquagenario legationis ſuæ ſortitus exitum, idem reſponſum ab Elia accepit, igneque cæleſti cum ſocijs conſumptus interijt. Cùm autem nec ſecundus iſte quinquagenarius Regis deſiderium expleturus adueniret, moræ impatiens iterum miſit quinquagenarium tertium, & quinquaginta, qui cum eo irent. Erat hic pius, & bonus, Abdias ſcilicet, iam olim, vt *ſub anno* 3126. *n.* 2. vidimus, Eliæ cognitus, Achabi Regis familiæ procurator, vel œconomus, qui à Prophetis accolis Montis miſerum euentum præmiſſorum Ducum diſcens, ad Eliam ſupplex accedens, genibus curuatis ait: *Homo Dei noli deſpicere animam meam, & animam ſeruorum tuorum, qui mecum ſunt, ecce deſcendit ignis de Cælo, & deuorauit duos Principes quinquagenarios primos, & quinquagenos, qui cum eis erant, ſed nunc obſecro, vt miſerearis animæ meæ.* Elias ergo viri precibus commotus, Angeli præſertim inſtructione confortatus, mortis intrepidus, cùm cerneret ſolo ſuo verbo ignem de Cælo ſuper duos quinquagenarios bis decēdiſſe, cum Abdia quinquagenario tertio de Carmelo deſcendit, Samariam (quo iuxta Adricomium iter fermè duorum dierum eſt) ad Regem peruenit, eique à mortis metu vehementer afflicto, triſte illud, ac lugubre carmen iterauit: *Hæc dicit Dominus: Quia miſiſti nuncios ad conſulendum Beelzebub Deum Accaron, quaſi non eſſet Deus in Iſrael, à quo poſſes interrogare ſermonem. Ideo de lectulo, ſuper quem aſcendiſti, non deſcendes, ſed morte morieris.* Sacra Scriptura

Igne conſumuntur.

4. Reg.

Digitized by Google

4. *Reg.* 1: Abulenſis, & alij Expoſitores ibidem. Ioannes Ieroſolymitanus *in lib. de Inſtitutione Monachor. cap.* 15. & 37. Torniellus, & Salianus *ſub hoc anno*.

Quò perrexerit. 4 Quò ex Samaria funeſto hoc nuncio Ochoziæ intimato Elias perrexerit, ex dicendis ſub anno ſequenti coniectari poſſumus.

Abdias. 5 Interim Abdias Regis Achab diſpenſator, ac Ochoziæ nuncius ad Eliam miſſus vitæ beneficium ab eo receptum recognoſcens, obſequio Ochoziæ relicto, filijſque cum vxore in domo ſua dimiſſis, eiuſdem Eliæ diſcipulus factus eſt. Sic habet Ioannes Ieroſolymitan. *lib. relato cap.* 15. & alij Hiſtorici Ordinis, maximè Ioannes de Malinis *in Speculo hiſtoriali cap.* 1. Ioannes de Cimineto *in Tractatulo, Filij Sanctorum &c. Speculum Ordin. vocato cap.* 1. Vineta *in Tractatulo: Cum quidam fratres noſtri*, & Palæonydorus *lib.* 1. *cap.* 4. Subiungit vlterius idem Ioannes Ieroſolymitanus hunc Abdiam dono Prophetiæ à Deo decoratum fuiſſe, & *cap.* 24. deſcribit, eius vxorem viduā ab Eliſæo olei multiplicatione miraculoſa ab ære alieno, quo opprimebatur ob alimoniam centum Prophetarum, liberatam. Quæ duo vt ſubſiſtant, neceſſe eſt aſſerere paucis annis poſt Eliæ ſequelam obijſſe, cum hoc miraculum de olei multiplicatione ſub anno 3140. vel circiter contigerit, ac per conſequens videri vel hunc Abdiam non fuiſſe illum, qui inter 12. minores Prophetas vnus nominatur, vel ſi fuit, non conſtare cur in Sacris Biblijs quartus ordine referatur, qui primo loco ante Oſeam, & alios numerari deberet. Qua in re etſi ſatis incerta ac dubia dicere placet, quod ſi hic noſter Abdias ex 12. Prophetis minoribus vocatis vnus eſt, eius Prophetia primo loco ante omnes alios reponi deberet, ſiquidem ſub hoc tempore eam ſcripſiſſe creditur, vt colligitur ex Euſebio *in chronic.* Clem. Alexandr. *in* 1. *ſtromat.* Genebrardo *in Chronolog. in Achab Re*. Quare autem non niſi quarto loco repoſita fuit, nihil certi affirmari poteſt. De hoc iterum ſub anno 3140. redibit ſermo. Sepultum autem fuiſſe in Samaria, & iuxta ipſum poſtea Eliſeum, dicemus *ſub anno* 3204. Eliæ diſcipulum fuiſſe præter noſtros tradunt de exteris Epiphanius *de vit. Prophetar.* Dorotheus *in ſynopſi*, & alij apud Sanchez *in princip. Abdiæ Prolog.* 2. *n.* 4.

Annus

Digitized by Google

Annus mundi 3139. ante Chriſtum 914.

1 ERAT hic annus primus Iorami Regis Iſraël, ad quem ob mortem fratris Ochoziæ, qui ſine liberis deceſſerat, Imperium decem tribuum deuolutum erat, Ioſaphati Regis Iuda 19. & Amariæ Pontificis ſecundus. Ioram Rex.

2 In quem annum clariſſimi, & ſanctiſſimi noſtri Prophetæ Eliæ raptum, & ei ſupparis Eliſæi vaticiniorum & prodigiorum, ac Ordinis prophetici ſuſcepti regiminis initium, plures graueſque auctores referunt. Hi ſunt Abulenſis *q. 1. in cap. 2. in 4. Reg.* Torniellus, & Salianus *ſub hoc anno.* Franciſcus à S. Maria *in hiſtor. Prophet. lib. 1. cap. 28.* nec multum abſunt Hebræi *in ſeder olam cap. 17.* Genebrard. *in chronolog.* & Ioannes de Vineta *in Tract. qui incipit: Cum quidam fratres noſtri, cum Speculo Ord. fol. 57.* nec diſſentiunt Serarius, & Cornelius. Alijs ergo aliter opinantibus huic ſententiæ ſubſcribendum cenſemus. Ei tamen refragari videtur, quod Ioannes Ieroſolymitanus *dicto libro cap. 20.* dicat per ſexdecim annos manſiſſe Eliam in Carmelo, quod verum eſſe non poteſt, ſi hoc anno translatus eſt, ſiquidem ab anno 3127. quo Carmelum aſcendiſſe diximus, non niſi duodecim, vel tredecim numerentur. Sed præterquam dici poteſt errorem in numerum typographi negligentia incidiſſe, vel ita Ioannem iuxta ſui computi rationem exiſtimaſſe, ſuppetit alia ſatis probabilis ſolutio, cum ſcilicet non ſolùm computaſſe annos, quibus Elias Carmelum coluit cum Eliſæo, & alijs filijs Prophetarum, ſed etiam illos, qui ante illud tempus præceſſerant. Probabile namque valde eſt, vt cum Gaſparo Sanchez *ſub anno 3123. num. 9.* diximus Eliam prius quàm ante Achabum ſiccitatem minitans comparuiſſet, per aliquot annos Carmeli eremum habitaſſe, ideoque tanquam in loco ſibi bene cognito, vt in eo congregaretur populus, pro ſacrificio faciendo à Rege expoſtulaſſe. Vt vt res fuerit, nos communiorem ſequamur ſententiam. Annus raptus Eliæ.

3 Ibant igitur Elias, & Eliſæus de Galgalis, vrbe magna in tribu Ephraim, & vbi prophetici Ordinis Collegium erat, iuxta dicenda ſub anno 3154. n. 7. illuc enim è Carmelo deſcendentes conuenerant, vt teſtatur Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. cap. 23.* ex quo elicitur poſt mortis Ochoziæ prædictionem Eliam Carmelum aſcendiſſe, conſolaturum ſcilicet filios Prophetarum ibi manentes, deindeque in Galgalam eundem ob finem cum Eliſæo ſocio deſcendiſſe. Qualiter contigit.

Digitized by Google

diſſe. Cum autem diuinitùs ſibi reuelatum eſſet de medio mundi mirabiliter tollendum, nolens gloriæ translationis ſuæ quemquam habere teſtem, nec intimum quidem ſocium, diſcipulum, ac ſucceſſorem Eliſæum, ideo: *Sede*, inquit, *hic, quia Dominus miſit me in Bethel*. Eliſæus autem non præceptum, ſed adhortationem intelligens, reſpondit: *Viuit Dominus, & viuit anima tua, quia non derelinquam te*. Deſcenderunt ergo Bethel, & egreſſi ſunt eis obuiam filij Prophetarum in eo Collegio exiſtentes, iuxta dicenda eo ſub anno, & dixerunt ad Eliſæum: *Nunquid noſti, quia hodie Dominus tollet Dominum tuum à te?* Nouerant enim hoc, quia inter eos aliqui erant lumine prophetico à Deo donati, vt notat ibi Lyranus, & alij. Ideo autem hæc dixerunt Eliſæo, *quòd volebant* (inquit Abulenſis hic q. 11.) *quod Eliſæus ſuccederet loco Eliæ in principatu* eorum. Qui reſpondit: *Et ego noui*, eodem pacto ſicut & vos, *ſilete* ergo, ne ſcilicet hoc ſciat Elias. Hoc etiam loco monuit Elias Eliſæum, vt maneret, quia Dominus illum mitteret in Iericho, ſed Eliſæus eodem modo reſpondit non facturum. Aſcendentibus autem Iericho, filij Prophetarum in eo Collegio manentes de diſceſſu Eliæ Eliſæum etiam, ſicut & ij, qui erant in Bethel, monuerunt, quibus & idem reſponſum præbuit. Monente quoque etiam eo loco Elia, vt maneret quòd vſque in Iordanem iturus eſſet, idem quod prius reſponſum ab Eliſæo accepit. Ierunt igitur ambo pariter verſus Iordanem eos inſequentibus quinquaginta ex filijs Prophetarum Ierichuntinis (quo magnum illud Collegium fuiſſe denotatur) à longe tamen ſtãtibus, vt viderent finem. Cùm verò ad Iordanis ripam acceſſiſſent, cui nec pons, nec vadum, aut nauicula ad traijciendum erat, *tulit Elias pallium ſuum, & inuoluit illud*, in formam videlicet oblongam, rotundam, & aptam ad percutiendum Iordanem *& percuſſit aquas, quæ diuiſæ ſunt in vtramque partem*, id eſt, *in duas partes, & tranſierunt ambo per ſiccum*, duplici facto miraculo, primo diuiſi flumini, ſecundo fundi luculenti exſiccati. *Cumque tranſiſſent*, iamque proximè ſui raptum inſtare cognouiſſet Elias, ait ad ſocium: *Poſtula quod vis, vt faciam tibi*, in ſignum veteris amicitiæ, & ſubſidium pro tibi imponendo onere. *Sciebat* enim (inquit Abulenſis hic q. 15.) *Eliſæum ſibi futurum ſucceſſorem*, procul dubio quia illi dixerat Deus *3. Reg. 19. v. 16. Eliſæum filium Saphat vnges Prophetam pro te*. Cui Eliſæus: *Obſecro vt fiat in me duplex ſpiritus tuus*, ſpiritus videlicet occulta prædicendi, & miracula faciendi, vtrumque enim neceſſarium forſan credebat pro bona adminiſtratione muneris ſuperioratus ſibi iniungendi, ſicut fuerat in Elia, vel ſaltem ad exercendum munus

Venit Bethel.

Iericho.

Et Iordanem

Digitized by Google

munus prædicatoris contra populum peruicacem, & innumera peccata committentem, prout habet Auctor mirabil. S. Scriptur. *lib. 2. cap. 22.* Vide de hoc ſpiritu duplici alia apud Beauxamis *in Harmon. Euangelic. to. 1. fol. mihi 32.* ſubdit Elias: *Rem* (inquit) *difficilem poſtulaſti*, quam videlicet ſolus Deus, & non omnibus ſuis amicis concedere ſolet, *attamen ſi videris me, quando tollar à te, erit tibi*, à Deo videlicet, *quod petiſti, ſi autem non videris, non erit*: ita enim dictauit Dominus Eliæ reſpondendum. *Cumque pergerent, & incedentes ſermocinarentur, ecce currus igneus & equi ignei*, Angeli videlicet hac ſpecie, *diuiſerunt vtrumque, & aſcendit Elias per turbinem in Cælum.* Eliſæus autem ſui, & ſociorum, ac totius populi orbitatem dolens, *videbat, & clamabat: Pater mi, Pater mi, currus Iſraël, & auriga eius*, id eſt, columen, præſidium, & Pater totius populi. S. Scriptura 4. *Reg. 2.* Abulenſis, & alij Expoſitores *ibid.* Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. cap. 23.* Aliter exponit hæc poſteriora verba Boulducus *in expoſit. epiſt. B. Iudæ verſ. 1.* ita vt Eliam vocari *currum Iſrael, & aurigam eius*, idem ſit ac eum appellare *Generalem Prophetarum Archimandritam, in quo velut in curru, qui Spiritu Dei ducebantur, erant aggregati, & ad nutum eius moderati*. Sic ille. De curru porrò Eliæ multi multa dicunt, illud nobis non prætermittendum, quod Ioannes Geometra vetuſtus Auctor Græcè, Latinitati tamen à Federico Morello donatus *in to. 8. Biblioth. edit. 4. Pariſienſ.* hunc Eliæ currum Deiparam Virginem interpretatur. Sic enim *Hymn. 1. de laudib. Deiparæ* concinit;

Raptus eſt.

Gaude Thesbitæ viue & clariſsime currus,
Virtutum rapidis concite quadriiugis,

Quæ quo ſenſu accipienda, docti iudices ſunto. Mea quidem ſententia, vel quia Marianæ puritatis Elias typus fuit, vel quia tantæ Virginis in ſpiritu deuotiſſimus.

4 Antequam autem de loco, ad quem ſublatus Elias fuit, vitæ conditione, quam ibi gerit, & geſtis Eliſæi poſt ipſius raptum aliquid dicamus, operæ pretium videtur ipſius commonitionem, concionemue ad diſcipulos in Carmelo habitam, quam piè meditatur perdoctus Iacobus Salianus *ſub hoc anno num. 9. & ſequentibus*, hîc apponere: eam verò totam referimus, quia per ipſam multa ex ijs, quæ in ſuperioribus diximus, clariùs denotantur. Sic ergo Salianus Eliæ concionem refert: *Meminiſtis, ait, quanta tempeſtatis procella in nos ante aliquot annos concitata fuerit ab Achabo Rege, dum in pœnam peregrini cultus Idolorum, Deus illi me denunciare iuſsit ſiccitatem, indeque ſecuturam famem, cuius ſolutio ex ore meo, ac voluntate penderet. Nullum*

Concio Eliæ ad ſodales.

Digitized by Google

lum oppidum, nulla ciuitas, nulla tribus fuit, quam eius nuncij inquirendi mei gratia non peragrarent; nulla gens, nullum regnum, quod veredarij eius non percurſarent, vt comprehenſus ſuppliciorum acerbitate compellerer ad diuina decreta commutanda. Sed irritus fuit hic eius conatus, Domino me ad torrentem Carith occultante canibus hiſce venaticis, humaniſſimèque protegente, atque adeo perpetuis prodigijs ſuſtentante. Cuius rei conſcij ſunt nonnulli veſtrum, qui ad me tunc metu illorum temporum confugiebatis, vt ne vos inundantis idololatriæ torrens violenter abriperet, ac diſsiparet eos, qui vno iam tum ſpiritu, ac voluntate regebantur, & communem nobiſcum vitam in Religioſo Dei famulatu ambiebant. Nonne exiguum illum, electumque manipulum Dominus non ſolum à Regis furore, ſed à famis quoque neceſsitate prouidentiſsima miſeratione liberauit? ſicut & me apud viduam Sarephtanam, quam voluit reliquo famis tempore me habere hoſpitem; cuius filium vitæ reſtituit, cuius farinam multiplicauit ad preces meas, cuius oleum iugiter ſtillare iuſsit, neque deficere, quamdiu ſæuiret fames. Nec deſpero fore in hoc numero, qui tantum apud miſericordiſsimum Dominum gratia valeant, vt non ſolùm his ſimilia aliquando faciant, ſed maiora etiam faciant.

Monitio. 5 *Quidni confidatis in Domino filij Prophetarum, quamuis ſpirante adhuc, ac rugiente immani illa beſtia interfectrice Prophetarum, filij mihi longè chariſsimi, quos Deus ad gloriam ſui nominis conuocauit, vt dies, noctesque laudes eius ore, manuque decantaretis, vt à communi via iniquitatis abhorreretis, & in eam mecum incumberetis vitam, vt corda filiorum conuerteremus ad Patres, qui Domino Deo Iſrael corde perfecto ſeruierunt, vt fratres noſtros, quos Idolorum ſeruitus miſerè dementauit, à ſacrilegis vitulis abduceremus, neque pateremur oſculari eos Idoli manum, & curuare genua ante faciem Baal? Quidni confidatis, inquam, filij Patriarcharum Abraham, Iſaac, & Iacob dilectorum Dei, filij Samuelis, filij Nathan, filij Aſaph, filij Aſaph, filij Heman, & Idithum, & reliquorum qui doctrinæ domibus præfuerunt, & multos erudierunt ad iuſtitiam, & in perpetuas tanquam ſtellæ fulgebunt æternitates; quos inter nomen quoque humilitatis meæ deinceps memorabitur? Quidni præſenti animo ſitis, cum tam ſingularem in vos, meque ipſum Patrem veſtrum Dei prouidentiam oculis ipſi veſtris vſurpare, & manibus penè attrectare potueritis?*

Reuocat in memoriam præterita. 6 *Num memoriam depoſuiſtis temporis illius, quo quinquageni in ſpeluncis latitantes, dum detonaret à Iezabela tempeſtas, à diuina prouidentia veriùs multo, quàm Abdiæ benignitate protecti, ac nutriti fuiſtis, vt cæteris fame tabeſcentibus, nihil deeſſet vobis? Non tenetis horriſonas*

Digitized by Google

nas minas, quas Sidonia Iezabel ſuorum cæde Pſeudo-prophetarum ſaucia in me iactabat, & tam multis iam piorum cruenta cædibus omnes in me ſuorum ſcelerum adminiſtros armabat? Cum ego trepidus (nihil enim diffitebor infirmitatem meam) ille ego qui nuper quaſi murus æneus coram feroci, atque irato mihi Rege ſteteram, quo me cunque tum ferret impetus verſus inuiam ſolitudinem proripui me ab omni humano præſidio imparatus, & vnius diei itinere confecto, fatigatus ab itinere ſub vmbra Iuniperi vnius obdormiui: vbi ſemel, iterumque Angelico miniſterio excitatus, ciboque ac potu recreatus, ipſos quadraginta dies permanſi ieiunus, eiuſque cibi vi, & efficacitate roboratus ambulaui oberrans vſque ad montem Dei Horeb: quò cum perueniſſem, quod ego nunc abiens ab hominibus non iactandi mei, ſed conſolandi atque animandi veſtri cauſa dictum velim, & de Domino Deo, cui ſeruitis in bonitate ſentiendi, ſperandique in ſpeluncæ oſtio apparuit mihi Dominus in tenuis auræ ſibilo, & fluctuantes zelantis animæ motus beneuolè compoſuit, & de futura ſua aduerſus impios vindicta præmonuit, ijs quoque nominatis, per quos exercenda foret. Ibi tum mihi nominatim edidit Eliſæum filium Saphat, vngique iuſsit in Prophetam Eliſæum, noſtrum ab eo tempore ſocium; deinceps etiam diuino decreto ſucceſſorem, & omnium veſtrum à digreſſu meo parentem, Eliſæum diſciplinæ religioſæ Præpoſitum ac magiſtrum, cui ſecundùm Deum obtemperabitis, quicunque in Carmelo, & in Bethele, & in Galgalis, & in Naioth, & ad Iordanem, & in Gabaa, cæteriſque locis diuinæ militiæ, & religioſæ profeſsioni nomen dediſtis. Eius ex ore diuina accipietis oracula, & in eo agnoſcetis loquentem Deum. Ab eo directionem, & conſolationem, & auxilium in proſperis & aduerſis tanquam à parente amantiſsimo & ſpiritualium bonorum locupletiſsimo expectabitis. Eum enim ſcio multum gratia valere apud Dominum, vt res ipſa citiùs opinione veſtra docebit; & valiturum etiam ampliùs propter vos, in quos Dei loco ſuauiſsimum exercebit imperium: Hunc tanquam è Moyſis cathedra loquentem audietis, in eius manibus vota veſtra offeretis Deo. Ergo quam cœpiſtis caſtè ac religioſè vitam agitare, eandem ductore conſtanter ad mortem vſque ducere perſeuerabitis, ab eo ſiquidem ad omnem virtutem verbo, & exemplo informabimini. Eſt enim vir Propheta potens opere, & ſermone. Ille vobis propitium reddet Deum, nihil vt in vos poſsit immanis Iezabelis audacia, neque qui nunc regni gubernacula ſuſcepit Ioramus, non magis, quàm in me, voſque hactenus Ochozias & Achabus, cui impunè domum eius penitus excindendam pronunciaui, cuius vaticinij vos mihi non ita multò poſt teſtes eritis.

7 *Primum autem illud eſſe cupio ſiue in mandatis, ſiue in admonitionibus meis, vt omnem Idolorum ſpurcitiam deteſtati, vnius veri Dei* Exhortatio.

*cultum fideliter, conſtanterque amplectamini; illius Legem, cerimonias,
atque iudicia ſanctè, integrè inuiolatèque cuſtodiatis. Ab eo promiſſum
in Lege Meſsiam (cuius nonnullam nos quoque figuram geſsimus) ſingu-
lari fide, ac deuotione, conſtantia, charitate, deſiderio præſtolemini, &
intimis quotidie precibus more maiorum à Deo flagitetis Meſsiam mundi
reparatorem, exterminatorem, atque expiatorem peccati, perfectioris,
ſanctioriſque vitæ, quam quoquo modo incepta mus, auctorem. Meſsiam,
qui perſoluto redemptionis humanæ pretio iuſtitiam adducet ſempiternam,
& regnabit in domo Iacob, & in ſolio Dauid, & Regni eius non erit fi-
nis. Meſsiam, qui Cælum ipſis quadraginta ſeculis obſeratum morte ſua
patefaciet, & æternitatis aditum deuicta morte reſerabit. Primus quip-
pe illuc cum pompa inuectus, nobiliſsimoque triumpho iuſtorum animas
populato Abrahæ ſinu in locum Beatiſsimæ immortalitatis transferet, at-
que tranſcribet, & reliquis deinceps temporibus amicis ſuis ſtatim à
depoſito mortalitatis exuuio, purgatiſque delictorum reliquijs, felicitatis
præmium ſine mora largietur. Habete ergo in eo ſpem ſalutis veſtræ repo-
ſitam, proque eius accelerando aduentu Deum indefeſsis precibus fati-
gate. Credo enim fore, vt non deficiat in vobis, poſteriſque veſtris obſer-
uationis ſancta propoſitum, donec veniat is, qui eſt expectatio gentium; do-
nec ſurgat Propheta ille magnus, quem ſanctiſsimus diuinæ Legis promul-
gator Moyſes ſub ſeueriſsimæ animaduerſionis interminatione, ac indi-
cij Dei audiendum eſſe pronunciat. Ille eſt filius Dauid, filius Abraham,
à quo noua fient omnia, à quo ſtudium voluntariæ paupertatis, illibatæ
caſtimoniæ, & obedientiæ ſponte ſuſceptæ mirabilia accipiet incrementa,
adeo vt feruor vitæ arctioris, qui nunc paucis quibuſdam vnius Prouin-
ciæ oppidis, deſertiſque locis continetur, longè ſe inde lateque fundat, qua-
cunque Orbis terrarum patet. Suſcitabit Dominus alios Samueles, &
alios Nathanos, atque Elias, ſi ita vultis, qui diuerſis itineribus, di-
uerſo cultu, habituque, diuerſis legibus, & Inſtitutis ad culmen perfectio-*
Futurorum prædictio. *ris vitæ connitantur; & in Eccleſia Sancta laudabili varietate circun-
data ad brauium ſupernæ vocationis accendantur. Plerique inuias,
ſqualenteſque ſolitudines incolent, in quibus oberrabunt in melotis, in
pellibus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti, quibus dignus non erit
mundus, in montibus, & ſpeluncis, & in cauernis terræ, ibi in ſepul-
chris, quaſi mortui vltrò condentur, & aurea Cælorum palatia anguſtis
carceribus mercabuntur. Alij communem in ciuitatibus, & cœnobijs
vitam adamabunt, vt ſanctis ſociorum exemplis ad omnem virtutem eo-
rum induſtria acuatur, vt tam proprio, quàm proximorum profectui, &
commoditatibus ſeruiant, & mutua inter ſe charitate deuincti illud re-
gij Prophetæ oraculum incredibili animi exultatione decantare poſsint.*

Ecce

Ecce quàm bonum, & quàm iucundum habitare fratres in vnum. *Hi ergo ſolitudinem in hominum frequentia reperient, & contemplationem cum actione attemperabunt, vt vbi ex diuino fonte hauſerint in eremo, eructent in populis ad eorum ſalutem. O quando exorientur aurea illa tempora, quoniam viſio in multos adhuc propagabitur dies! Felices, quibus ſacroſanctam illam Meſsiæ faciem dabitur aliquando contemplari, & diuinas auribus vſurpare voces, quas tam multi Reges, & Prophetæ tot votis expetiere. Videbo ergo illum, ſed non modò, intuebor illum, ſed non prope: fulgebit enim lux eius in oculis meis in monte ſancto eius, & verba eius auribus meis inſonabunt, & in carne mea videbo Deum Saluatorem meum; repoſita eſt hæc ſpes mea in ſinu meo. Vos autem filioli, quos poſtremum alloquor, ea quæ dixi vobis, in altum pectus dimittite, religioſam humilitatem diligite, corporis, animique feroces ac turbulentos motus ſpiritus feruore compeſcite, linguam cohibete, mutua inter vos charitate, beneuolentiaque certate, pietate in Deum, & obſeruantia apud Præpoſitos, & maiores natu, bono denique aduerſus omnes exẽplo.*

7 Sed nos pro eodem magno Parente Elia ad terreſtris Paradiſi ianuas affigendum Elogium ſic damus:

ELOGIVM.

Hic ſtat, ò Viator, cælicus ille diuini honoris Zelotes Elias, ſpiritu duplex, puritate ſimplex, virtutibus diues, terreſtri mammona pauperrimus, Deo amiciſſimus, Diabolo inimicus, bonis amabilis, impijs formidabilis, ante Chriſtum natus, cum Chriſto conuerſatus, poſt Chriſtum contra Antichriſtum reſeruatus; Patriarcha eximius, Propheta celeberrimus, Sacerdos magnus, Monachus, Monachorum Pater, virgo cœlebs, vnicus Phœnix.

Chriſti

Apoſtolus veluti futurus, Martyr, Præcurſor, Anteſignanus, Propugnator ſtrenuus, veritatis præco, Eccleſiaſtes feruentiſſimus. Annoſus ſine carie, ſenex ſine ſenio, mortalis ſine morte, cibatus ſine cibo, longæuus ſine ærumnis, & ad viginti quinque annorum ſecula, ò mirum dictu! vitam ſanctiſſimam protrahens.

Qui

verberauit Tyrannos, neci dedit ſacrilegos, Cælos ſiccitate clauſit, rurſumque aperuit, Reges vnxit, Prophetas vindices inſtituit; ab Angelis in ortu denunciatus, in Carith cibatus, in Horeb ſalutatus, vbi medios inter ſonoræ tempeſtatis fragores, & concuſſos flagrantes montes ſuauiſſimæ ſub auræ ſibilo Deum operto vultu, prout fas eſt, attentus excepit.

Cuius

virtute hydria farinæ non defecit, vas olei perpetuo fonte manauit, ignis de cælo ter venit, Leæna Baalita canum laniena perijt, Iordanis aquæ ſcinduntur, Prophetæ ſpiritus datur, mortuus homo primò ab inferis reuectus auram ſpirat, mundusq; in conſummatione ad factorem ſuum reuertetur.

Cui

Deus honorem, Chriſtus claritatem, Baptiſta Ioannes dignitatem, Angeli obſequium, Cæli, & elementa obedientiam, Prophetarum cunei, lectique Religioſorum manipuli reuerentiam, magnus eius diſcipulus Eliſæus miniſterium, corui quoque panem, & carnes, & panem, & carnes veſperè præbebant.

Quem

Raptum mirabiliter, per aera ſubleuatum, curru & equis igneis euectum, magnifico triumpho, ſplendidiſſimo trophæo, nimium coruſca luce micantem in hunc amœnitatis, & deliciarum hortum tanquam mundi prodigium, Orbis miraculum, gratiæ, & naturæ monſtrum terra poſſidet, Cælum expectat, Eccleſia colit, & totus veneratur Orbis

Vita ſuperſtitem.

In quem locũ raptus ſit Elias.

8 Iam ergo de loco, in quem Elias raptus eſt, paucis diſſerere neceſſe erit. Etſi enim Patrum plures curioſam, nec humano ingenio dignam hanc diſquiſitionem arbitrentur, quales ſunt Chryſoſt. *hom. 21. in Geneſ. & hom. 22. ad Hebræos*; Auguſtin. *lib. 2. de peccato origin. cap. 23.* Theodoret. *q. 45. in Geneſ.* auctor apud Cyprianum *in l. de Sina, & Sion*, nihilominus cum res etiam obſcuriores à Patribus, & Theologis pro captu definiri ſoleant, non eſt cur in hac ipſorum placita non attendamus. Alij propterea ex eo quòd Sacer textus 4. *Reg. 2. v. 11.* dicat: *Aſcendit Elias per turbinem in Cælum*; in Cælum, quòd Beatorum ſedes eſt, translatum eſſe Eliam autumare videntur.

Non in Cælum.

Hi ſunt Ambroſ. *in lib. de Paradiſo epiſt. ad Simplician. & lib. de Pœnit. cap. 5.* Hieronym. *epiſt. 152. ad Minerium & Alexandrum*, Chryſoſt. *hom. de Aſcenſione Eliæ.* S. Ephrem *in Serm. de transfigurat.* Dorotheus *in ſynopſ. Prophetar. in vita Eliæ.* D. Gregorius *lib. 20. moral: cap. 26.* Sedulius *lib. 1. oper. paſch.* Alcimus Auitus *lib. 4. de diluuio c. 6.* Procopius Gazæus in *cap. 5. Geneſ.* Michael Pſellus apud Eugubinum *in cap. 2. Geneſ.* & alij. Quorum placitum, ſi vt ſonat de tranſlatione Eliæ tum anima, tum corpore ad Cælum Beatorum accipiatur, admitti non debet. Conſtat enim Chriſtum primum fuiſſe inter homines, qui Cælorum faſtigia penetrauit. Propterea nam-

que

que ipſe Ioann.3.v.13. dixit: *Nemo aſcendit in Cælum, niſi qui deſcendit de Cælo*. Et cap.14.v.2. etiam: *Vado parare vobis locum*. Et ad Hebr.6.v.20. Paulus: *Vbi præcurſor pro nobis intrauit Ieſus*. & *cap*.10. *v*.20. de ipſo Chriſto: *Initiauit nobis viam bonam*. Propterea etiam in Hymno, *Te Deum laudamus* canit Eccleſia: *Tu deuicto mortis aculeo aperuiſti credentibus Regna Cælorum*. Et Innoc. III. in cap. *Maiores de Baptiſmo* dixit: *Regnum Cælorum vſque ad mortem Chriſti fuiſſe omnibus obſeratum*. Ideo alij locum illum, in quem Elias raptus eſt, cum dicitur aſcendiſſe *per Cælum* (id eſt, per aerem, qui Cælum etiam in Sacris Codicibus appellatur) Adamicum Paradiſum, terreſtrem ſcilicet, intelligunt, commodius ſanè, & magis ad mentem Eccleſiæ. Hi ſunt S. Iræneus *lib.5. contra hæreſ. cap.5.* Iuſtinus *q.85. ad orthodoxos*; S.Hieronym. *ep.61. ad Pammachium*. Ioannes Ieroſolymit. *de Inſtit. Monachor. cap.23.* S. Thom. *1.p. q.102. art.2. ad 3. & 3.p. q.49. ar. 5. ad 2.* quos tot alij minoris notæ ſequuntur, vt prolixum valde eſſet eos ſigillatim recenſere. In Paradiſum

9 Sed ſiue in hunc Paradiſi locum, ſiue in illum, in quo Paradiſus erat, vt alij putant (ſi vera eſt ſententia illorum, qui credunt Noemici diluuij aquis periſſe) ſiue tandem in alium quemlibet translatum Eliam aſſeramus, illud pro comperto fermè omnibus eſt, eum viuere, nec mortis debitum Dei ſpecialiſſimo miraculo vſque modo exſoluiſſe: id enim (quibuſdam Hebræis reclamantibus, qui temerè eum *in ſuo raptu corpore laxatum, & in ſua elementa ſolutum* apud Genebrard. *lib.1. Chronolog.* dicunt) PP. veneranda cohors tenet. Hi ſunt Irenæus *lib.5. aduerſus hæreſes cap.5. & lib.4. cap.*30. Iuſtin. Philoſoph. & Mart. *in quæſt. ad Orthodoxos q.*85. Tertull. *lib. aduerſus Iudæos cap.2. & lib. de Anima cap.35. & 50. & lib. de reſurrectione carnis. cap.*58. Clemens Roman. *lib.5. conſtit. Apoſtol. cap.*8. D. Cyprian. *lib. de montibus Sion, & Sina*, D. Hieronym. *epiſt.61. ad Pammachium, & lib.3. contra Pelagianos, & in epiſt. ad marcell.* D. Baſilius *hom.2. in Hexam.* D.Chryſoſt. *hom.21. in Geneſim, & hom.22. in epiſt. ad Hebræos*. D. Ambroſ. *lib. de Paradiſo cap.3. & lib.4. de fide cap.1. & lib.2. in Luc.* S.Epiph. *lib.1. aduerſus hæreſes, hæreſi 64.* D. Auguſt. *lib.9. de Gen. ad literam cap.6. & lib.1. de peccatorum meritis, & remiſsione cap.3.* Theodor. *lib. quæſt. in Gen. q.45.* D. Gregor. *lib.9. moral. cap.4. & lib.21. mor. cap.36.* Eucher. *lib.1. in Gen. cap.18.* D. Anſelm. Theophil. Oecum. D. Thom. *in cap.11. epiſt. ad Hebr.* & alij. Hiſtoriographi etiam qui res in mundo geſtas diligentiſſimè exquiſierunt, veritatem hanc communiter amplexati ſunt. Ex millibus vnum vel alterum proferamus, videlicet Otton. Viuit adhuc.

S 3 Friſin-

Friſingenſ. *in Chron. cap.*30. & Hermann. Contract. *circa ann. mundi* 3064. Quod ille prior conceptis ſic expreſſit verbis: *Elias igneo curru in aera viuus tranſuectus adhuc manere creditur ſuperſtes.* Et poſterior ſic: *Elias igneo curru rapitur quaſi in vſque Cœlum.* Clariùs Gotfridus Viterbienſis *in Chron. p.*8. ſic: *Igneus eſt currus ſubmiſſus ab æthere Cæli, Viuus Elias quo ſcripto perhibente reſedit, Viuere perpetuò cui Deus ipſe dedit.* Et meritò ſanè Eliam ſanctum nondum mortuum tradiderunt, cum Sacra Scriptura id non obſcurè ſubindicet, cum eum 4. *Reg.*2. *v.*11. in Cælum translatum referat. *Et Eccleſiaſtici* 48. *v.*9. receptum dicat *in turbine, & inſcriptum in iudicijs temporum, lenire iracundiam Domini, &c.* Accedit quòd de communi Patrum, Doctorumque ſententia duo illi teſtes Chriſti, de quibus *Apoc.*11. *v.*3. & 4. Ioannes dicit: *Hi ſunt duæ oliuæ, & duo candelabra in conſpectu Domini terræ ſtantes,* Elias, & Enoch ſunt. De illis autem paulo poſt docet à Beſtia, id eſt, Antichriſto occidendos: *Et cum finierint teſtimonium ſuum, beſtia quæ aſcendit de abyſſo, faciet aduerſum eos bellum, & vincet illos, & occidet eos.* Si autem occidendi ſunt, ergo nunc ſuperſtites, & inter viuos numerantur, nondum vita priuati. Melius ergo ſapiunt Hebræorum alij, qui Eliam *ſeptimum humanæ vitæ continuatorem* dicunt. Eſt namque illorum traditio, ſeptem viris omnem à mundi principio vſque in finem vitam humanam continuatam eſſe. Primus eſt Adam, cuius vita vſque ad Mathuſalem peruenit. Secundus hic Mathuſalem, qui vixit vſque ad Sem filium Noë. Sem iſte, qui fuit tertius, peruenit vſque ad Iacob. Quartus Iacob vſque ad Amram patrem Moyſis. Hic Amram quintus in hac continuatione Ahiam Silonitem attigit. Sextus Ahias vſque ad Eliam, qui ſeptimus vſque in finem mundi eſt victurus. Ita ex Sixto Senenſe *in Bibliotheca ſancta lib.* 2. *in verbo Elias* extraximus. Hæc etiam traditio à noſtri Ordinis Profeſſoribus, qui iure hereditario filiorum ſucceſſionis Parentis Eliæ ſtatum diligentius obſeruare debuerunt, conſeruata eſt. Illam enim ſcriptis prodiderunt Ioannes Ieroſolymitanus in relato *libro de Inſtitut. Monachor. cap.*23. Ioannes de Malinis *in Speculo hiſtor. cap.*2. Ioannes de Cimineto *in paruo opuſculo Speculo Ordinis appellato cap.*1. Vineta *in tractatulo,* qui incipit: *Cum quidam fratres noſtri.* Franciſcus à Sancta Maria *in Hiſtoria prophetica lib.* 1. *cap.*30. Michael Munoz *in propugnaculo Eliæ lib.*3. *tit.*1. *cap.*2. *ar.*4. & plures alij. Rem hanc ad fidei dogmata pertinere plures aſſerunt: ſed cum loca S. Scripturæ allata non ſint ita manifeſta, vt ad alium ſenſum retorqueri non poſſint, nec traditio tam conſtans, vt non deſinat contrariæ partis fautores,

Probatur.

tores,

Digitized by Google

tores, nec ſuppetat aliqua Eccleſiæ quoad hoc expreſſa definitio, ideo licet vt certa, & indubitata noſtra doctrina tenenda ſit, quòd tamen oppoſita hæreſis appellari debeat, affirmare non audemus.

10 In eum autem finem ſuperſtitem Eliam à Deo reſeruari, vt Antichriſti tempore contra ipſum veniens, & pro Chriſti fide teſtimonium perhibens, martyrio peremptus de impio tyranno glorioſiùs triumphet, plurium etiam Patrum, & DD. aſſertio firmat, ſpecialiter Ambroſij, S.Thomæ, Aretæ, Aymonis, Riccardi, Ansberti, Dionyſij, & aliorum expoſitorum loci illius Apocalypſ. 11. iam relati: *Hi ſunt duæ oliuæ, &c.* & alterius ſimilis *Malach.* 4. *v.* 5. vbi ſic Propheta: *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies Domini magnus, & horribilis, &c.* Illos prætermittimus, quia vulgare hoc eſt, & commune Theologorum placitum, nec neceſſe ſit de eo longiorem diſputationem texere. De eo tamen inter alios Cornelius *in Eccleſiaſtic. c.* 48. *verſ.* 10.

Ad quem finem.

11 An verò interim Dei beatifica viſione, & fruitione noua Dei gratia, & miraculo potiatur, controuerſum eſt. Plures enim in affirmatiuam ſententiam propendunt. Primò illi, quos ſuperiùs adduximus, qui credunt ipſum in Cælum Beatorum translatum fuiſſe, conſequenter enim exiſtimare debent eum viſione, & fruitione Dei potiri. Secundò alij etiam, qui Eliam titulo Beati appellant, hoc enim Beati cognomen ex vſu Eccleſiæ illis ſolùm, qui Dei viſione fruuntur, applicatur. Patres verò, qui hoc titulo Eliam noſtrum decorant, ſunt Chryſoſt. *hom.* 2. *ad popul. Antioch. & hom.* 15. *ex varijs in Matth. & hom.* 42. *in Geneſ. cap.* 18. *Item ſerm. in Eliam Proph.* D. Hieron. *in vit. Pauli eremitæ.* S. Ambroſ. *lib.* 2. *offic. cap.* 4. *& lib.* 1. *de Iacob. cap.* 8. Ioannes Ieroſolymitan. *in lib. de Inſtitut. Monachor. cap.* 2. S. Cyrillus Alexandrin. *lib.* 3. *contra Iulianum.* S. Auguſt. *ſerm.* 201. *de temp. qui eſt ſecundus de Dominica* 3. *poſt Trinit.* Baſilius Seleucien. *Orat. de Elia.* Eucherius *in* 4. *lib. Reg.* Rupertus Abbas *in libros Reg. lib.* 5. *cap.* 19. quibus alij aſſentiuntur. Tertiò ſpecialiter illi, qui clariſſimè Eliam viſione beata frui concedunt; quales ſunt Ambroſ. Catarinus *in libello de conſummata gloria Chriſti.* Auguſtinus Eugubin. *in cap.* 2. *Geneſ.* Alphonſus Salmeron *tom.* 11. *tract.* 32. circa illa verba *Ioannis* 21. *Sic eum volo manere.* Sebaſtianus Barradas. 4. *to. hiſt. Euangelicæ lib.* 9. *cap.* 4. & Benedictus Pererius *lib.* 7. *in Geneſ. quæſt.* 5. vbi id probabile reputat. Quibus iungitur magnæ auctoritatis Doctor inter Græcos Gregorius Hiero monachus magnus Protoſyncelus, & à confeſſione Summi Pontificis, qui poſtea Patriarcha, & Romæ ſepultus miraculis claruiſſe dicitur, *in reſponſioni-*

An fruatur Dei viſione.

ſionibus ad epiſtolam Marci Epheſij in fin. Concil. Florentini. 4.*to. concilior: in impreſsione Colonienſi;* quod videtur ex Menologio Græcorum deſumptum, vbi in hymno ſeu oratione S. Eliæ ſic dicitur: *Propheta Chriſti præco tu nunquam à ſede maieſtatis abiungeris*. Et ex Metaphraſte, *qui* 20. die Iulij *in ſermone de Elia* de ipſo maximè à Dauide dictum eſſe putat: *Longitudine dierum replebo eum, & oſtendam illi ſalutare meum*. Alijs tamen Auctoribus, inter quos ſunt Suarez *to.* 2. *in* 3.*p. diſp.* 55. *ſect.* 1. Cornelius *in c.* 5. *Geneſ.* ſententia hæc non arridet propter adducenda fundamenta.

Feliciſſimam ducit vitam.

12 Eſto autem Beata Dei viſio, vel fruitio Eliæ concedenda non ſit, ne ſcilicet ſicut Chriſtus viator, & comprehenſor æquè cenſeatur (quod eiuſdem Chriſti Seruatoris proprijſſimum priuilegium creditur) & quia illi obſtare videntur Sacræ Paginæ teſtimonia, quibus Deum videri in hac vita denegatur, qualia ſunt illud *Exod.* 33. *v.* 20. *Non videbit me homo, & viuet*. Et 1. *ad Timoth. vlt. v.* 16: *Quem nullus homo videt, ſed neque videre poteſt.* Nihilominus in eo ſtatu, quo eſt, feliciſſimam, & fermè beatam ducere vitam pro comperto omnibus erit. Ita enim aſtruunt PP. & DD. ſpecialiter Sanct. Auguſt. *lib.* 9. *in Geneſ. ad literam cap.* 6. Hieronymus *ep.* 61. Epiphanius *hæreſ.* 64. Tertullian. *de reſurrect. carnis cap.* 58. Abulen. 4. *Reg.* 2. *q.* 24. Metaphraſtes die 20. Iulij *in ſerm. S. Eliæ*. Et ex recentioribus optimè Thomas Maluenda Dominicanus *lib.* 9. *de Antichriſto c.* 12. Franciſcus à Sancta Maria *in Hiſtor. prophetica lib.* 1. *cap.* 30. Michael Munoz *in propugnaculo Eliæ lib.* 3. *tit.* 2. *cap.* 1. *ar.* 1. cum alijs pluribus.

Pluribus Chariſmatibus decoratur.

13 Pariter etiam in eo feliciſſimo ſtatu, in quo eſt, ſi Dei viſione beata non perfruatur, ad minus tamen eximijs charitatis, & aliarum virtutum operibus, quibus exercendis per altiſſimam contemplationem, cui vacat, dirigitur, augmentum gratiæ & donorum in præſenti, & gloriæ pro futuro in patriæ ſtatu promereri negari nō debet. Quo namque iure Deus iuſtiſſimus, qui pronior ad præmiandum eſt, quàm ad puniendum, amiciſſimi ſui, & in altiſſimo ſanctitatis gradu conſtituti Eliæ in carne mortali ad modum viatoris degentis opera libera, bona, & ſupernaturalia ex gratiæ auxilio procedentia condignis præmijs, ſicut & aliorum iuſtorum opera non decorabit? Quid obſtare poterit? Sanè dicunt graues aliqui Theologi, quia alioquin Beatiſſimæ Virginis Mariæ ſuperabit merita. Infirma certè euaſio, nec tam doctis viris digna. Licet enim plures numero, & duratione Eliæ actus boni futuri ſint, quàm Deiparæ Virginis, intentione tamen, feruore, & charitatis ardore, quibus

præ-

Digitized by Google

præcipuè circumſtantijs maior, & copioſior ratio meriti deſumitur, opera B. Virginis eminentiora erunt, ac proinde magis meritoria. Huius propterea ſententiæ propugnatores ſunt Abulenſis 4. *Reg.* 2. *q.* 24. *&* *in cap.* 25. *Matth. q.* 566. Epiſcopus Tenas *in cap.* 11. *epiſt. ad Hebr. diſp.* 4. *ſect.* 3. Viegas *Apocalypſ. cap.* 11. *comment.* 5. *ſect.* 4. Henriquez *l. vlt. de fine hominis c.* 23. & plures alij.

14 Similiter in eo ſtatu, quo eſt, rectè & piè ab Eccleſia inuocari poſſe, ita vt mirum ſit Raphaelem de la Torre 2. 2. *quæſt.* 83. *art.* 4. *diſput.* 5. *&* *art.* 11. *diſput.* 5. *concl.* 2. id vel in dubium reuocaſſe, multis & efficaciter ſuaderi poteſt. Primò enim id probant officia Eccleſiaſtica illi ab Eccleſia conceſſa: antiqua enim, venerabilis, ſæpiuſque à Sede Apoſtolica confirmata facultas extat ipſius officium celebrandi. Primò enim id Carmelitis noſtris conceſſit Gregorius XIII in Bulla, *Vt Breuiarij*, anno 1584. & Sixtus Quintus in Bulla *Eximium*, anno 1589. Item S. Rituum Congregatio ſub Paulo V. anno 1609. & ſub Vrbano VIII. anno 1628. Deinde Clemens VIII. in Bulla quæ incipit: *Romanus Pontifex*, ſub Dat. Ferrariæ *die* 30. *Iulij* 1598. conceſſit, & indulſit Presbyteris, & Monachis Græcis, præſertim Ordinis S. Baſilij, vt vti poſſent Breuiario quodam Græco, Græciſque literis, & characteribus impreſſo, in quo officium S. Eliæ Prophetæ *pagina* 459. continetur. Fuit autem prædictum Breuiarium ab Antonio Arcudio Archipresbytero Soleti Hydrunt. Diœceſis ex mandato Cardinalis Iulij Antonij S. Seuerinæ in compendium redactum, & abſolutum, ad ipſumque Clementem Octauum per prædictum Arcudium Archipresbyterum dedicatum, vt ex epiſtola ipſius in principio talis Breuiarij conſtat. De alio quoque Eliano officio, antiquo ſanè, vtpotè quod ante Concilium Florentinum in vſu apud incolas Cretenſis Inſulæ videtur fuiſſe, agit Gregorius ille Hieromonachus magnus Protoſyncelus *in reſponſionibus ex varijs Sanctorum ſententijs ad epiſtolam Marci Epheſij in reſponſione ad abiectionem contra Beatitudinem Sanctorum*, aſſerens incolas prædictæ Inſulæ rogaſſe venerabilem Epheſi Præſulem, *vt ſermonem ſcriberet, quem annua Sancti Eliæ celebritate in officio legerent*, annuiſſeque petitioni ipſorum, *non abſque mercede*, inquit, *cum à Sancto ipſo exigenda, tum exhibita per vinum in vaſe, quod vulgo Barile vocant*, ſcripſiſſeque ſermonem, cuius principium tale eſt: *Opus profectò, &c.* Huius verò Auctoris liber 4. *to. Concil. impreſſionis Colonienſis* poſt acta Concilij Florentini extat impreſſus. Antiquiſſimis etiam temporibus officium eiuſdem Eliæ inter veteres Chriſtianos vſu receptum fuiſſe conſtat ex eo quòd S. Ioannes Chryſoſtom. qui circa ann. Domini 400. flo-

ruiſſe

Inuocari poteſt.

Officia illi conceſſa.

fuiſſe noſcitur, homilias, conciones, ſeu ſermones tres de Elia Sancto ſcripſerit, vt ex primo tomo Operum eiuſdem Chryſoſtomi habetur: harum enim homiliarum, ſeu concionum declamatio fiebat in ſanctorum ſolemnijs, quæ populus ritu annuo celebrabat. Conſtat id etiam in Simeone Metaphraſte, qui homiliam quoque pro Eliæ natali ſcripſit, quam Surius Latinam pro die 20. Iulij habet, vbi diem illum Eliæ feſtiuum *admirabilem* appellat. Ex Breuiario etiam Eccleſiæ Angrienſis in Vngaria Venetijs ann. 1514: typis edito id quoque manifeſtè perſpicitur. Habetur autē hoc Breuiarium cum Eliæ Antiphonis, & Oratione Hiſpali in noſtro S. Alberti Carmelitarum Collegio, in ipſius Bibliotheca. Ex dictis autem elicitur non rectè Cornelium *in cap. 5. Geneſ.* ſolùm à Græcis Eliæ feſtum coli indicare; cùm certum ſit & à Latinis id fieri, prout ex Breuiarijs relatis pro Carmelitarum Ordine liquidò innoteſcit. Minùs etiam bene eo loco dicit à Græcis coli tantùm memoriam raptus Eliç, quia mirabilis fuerit. Ex officijs namque adductis, precibus, hymnis, orationibus, Miſſarum ſolemnijs, &c. perſpicuè demonſtratur non Eliæ raptum, ſed ipſum raptum Eliam, eiuſque feſtum ab Eccleſia tum Græca, tum Latina celebrari. Ex eo autem quòd ipſi ab Eccleſia officium dicatum ſit, manifeſtè colligitur ipſum à fidelibus inuocari poſſe, conſtat ex fine ab Eccleſia intento, dum officia & feſta Diuorum inſtituit: is enim alius non eſt, niſi quem S. Bernardus *in ſermone quodam* dixit, ſcilicet, *vt quorum delectamur præconijs, eorum ſubleuemur patrocinijs*. Et Rabanus *in alio ſermone, vt per temporalia feſta quæ gerimus, eorum meritis interuenientibus ad æterna gaudia peruenire valeamus*. Ex quo ſanè conuincitur Eccleſiam, quæ ipſi officium conceſſit, eo ipſo poſſe inuocari à fidelibus declaraſſe. Idem eſto iudicium de Miſſis ipſius S. Eliæ, quarum plures extant in noſtri Ordinis Miſſalibus ab Eccleſia approbatis, & alijs antiquioribus ſecundùm ritum Ieroſolymitanæ Eccleſiæ & vna habetur in antiquiſſimo Bibliothecæ Vaticanæ Miſſali. Miſſæ enim Deo offeruntur in Sanctorum memoriam, eos inuocando, vt ipſi pro nobis apud Dominum intercedant. Secundò id ſuadetur ex magna templorum, & altarium multitudine, quæ Deo ſub titulo Sancti Eliæ in Eccleſia Græca, & Latina conſecrata ſunt: eò enim hæc templa Deo ſub titulis Sanctorum dedicantur, vt Chriſti fideles ad ea accedentes ipſorum Sanctorum meritis inuocatis, quæ poſtulant beneficia, à Domino conſequi mereantur. Neque enim, vt Cornelius ſupra autumare videtur, in Eliæ raptus memoriam hæc templa Deo dicata conſiſtunt, ſed in tam egregij Prophetæ, ac celeberrimi Sancti commenda-

Templa illi erecta.

Digitized by Google

mendationem. Illa porro commemorant hiſtoriæ, ſpecialiter Cedrenus *in compend. hiſtor. in Baſilio*, Genebrard. *in Chronolog. ann.* 3284. Nicephorus *lib.* 8. *hiſtor. cap.* 30. Adricomius *in theatro Terræ Sanctæ, in tribu Iſachar n.* 21. *in Ephraim loquens de Torrente Carith, in Zabulon n.* 95. *& in Ciuitate Ieroſolymæ n.* 221. Nicolaus Eluehen *in ſuo Itinerario*, Beniamin Iudæus *in Itinerar. p.* 38. Alia quoque hoc tempore videntur in Zantes Inſula ſub PP. Dominicanis, apud Litium, & Tranni in Apulia, & in Inſula Sardinia ſub Diœceſi Turritana, Meſſanæ quoque, & alijs fermè innumeris locis. Tertiò id ſupponunt aliqui PP. maximè Baſilius *hom.* 40. Gregorius *in* 9. *c. Iob.* Metaphraſtes *in ſerm. de Elia*, Gregorius ille Hieromonachus relatus, & alij. Quartò, vt omittamus id etiam ſupponi in officijs, & Miſſis eiuſdem Sancti Eliæ relatis, vbi ſæpius inuocatur, vt pro nobis ad Dominum intercedat: clariſſimè id quoque habetur in Menologio Græcorum, & apud præfatum Gregorium Hieromonachum, vbi etiam pluribus deprecationibus ipſius interceſſio ad Deum interpellatur. Habeo & apud me Hymnum de eodem Elia ex Sclauonico in Latinum translatum, vbi cuilibet ſtrophæ accinitur verſiculus: *Propheta Domini ora Deum pro nobis*. Quintò non incongruè etiam ex ſacra Scriptura elicitur; etenim 4. *Reg.* 2. *v.* 14. cum Eliſæus poſt Eliæ raptum pallio ipſius, quod ei ceciderat, aquas Iordanis ſcindere vellet, & ſemel percuſſæ non diuiderentur, exclamauit: *Vbi eſt Deus Eliæ?* quo meritis, & fauore Eliæ fluuij diuiſionem poſtulaſſe cernitur: ſic enim aliqui legũt ex ſeptuaginta: *Vbi eſt Deus, & Elias*; & Chaldæus: *Suſcipe petitionem meam Dominus Deus Eliæ, etiam ipſe*. Fauetque huic expoſitioni Ambroſ. *in pſal.* 37. clariùs Abulenſis *q.* 28. ſuper hunc locum, clariſſimè tamen Caietanus dicens: *Ad merita Eliæ inuocanda apud Deum confugit*. & Carthuſianus: *Meritis Eliæ precor hanc Iordanis impetrare diuiſionem*. Demum ſemper totius Synagogæ mentem fuiſſe Eliam in eo ſtatu, quo modò eſt, inuocari poſſe. Inuocatur. Suadetur primò, quod cum dixiſſet ad Eliſæum 4. *Reg.* 2. *v.* 10. *Si videris me, erit tibi quod petiſti*. Ideo ſic dixit, vt notat Rabbi Salomon, quia poſt raptum poterat aliqua facere, quæ prius non poterat, *per modum orationis, & meriti*, vt inquit Abulenſis *q.* 18. Secundò, quia cum *Matth.* 27. Chriſtus in Cruce dixiſſet: *Eli, Eli, lamma ſabbatani*, Hebræi exiſtimarunt in ſui adiutorium Eliam compellaſſe, vnde dicebant: *Eliam vocat iſte*; de quo *ſub anno* 4086 *n.* 21. latiùs dicetur. Tertiò quia in Diuorum precationibus, quas populus iſte incredulus, & incircumciſus adhuc retinet, vt videre eſt apud Genebrardum, qui illas collegit, ſic habetur: *Recordare obſecro Eliæ, atque Eliſæi*.

Digitized by Google

Eliſæi. Et rurſum: *Qui exaudiſti Eliam in monte Carmelo, exaudi nos*. Extat & de hoc viſio quædam Rab. Simeon Beniohai apud Galatinum *lib.6. cap.13.* vbi introducitur Elias orans, & plorans, pro populo videlicet Dei. Multa de hoc in ſpeciali tractatu à nobis ſcripto, etſi nondum typis edito, de officio, & inuocatione Eliæ; quæ omittimus, quia res, vt credimus, ſufficienter probata, vſu & praxi Eccleſiæ communiter recepta. Vide & dicenda *ſub anno 3148. n.3.* & Leonardum Marium *in Geneſ. c.5. n.35.*

Quomodo cognoſcat preces illi oblatas.

15 Sed, inquies, quomodo Elias, ſi viſione Dei beatifica, in qua, vel ex qua Sancti preces ad ipſos fuſas cognoſcunt, non fruitur, orationes, & deprecationes, quibus inuocatur, intelligere poteſt? Reſpondetur id fieri per frequentes Dei, & Angelorum reuelationes, illuſtrationes, & colloquia, quibus in eo feliciſſimo ſtatu frequenter fruitur. His enim ſupernaturalibus conſolationibus perfrui refragabitur nemo, & expreſsè concedunt Suarez *to.2. in 3. p. diſp.55. ſect.* 1. Thomas Maluenda *de Antichriſto c.14.* Gaſpar Sanchez *in 4. Reg.* 2. Addit relatus Marius non ſolùm per extraordinarias reuelationes noſtrarum inuocationum Eliam auditorem eſſe, ſed & ex eo quòd inſtar Angeli, aut ſpiritus, quæ alij ipſis manifeſtant, agnoſcunt, ipſe quoque ſibi manifeſtata percipiat. Vtcunque res ſit ſiue vno, ſiue alio, ſiue vtroque modo Elias orationes ad ipſum directas intelligat, res pro comperto eſt Eccleſiæ ſtylo comprobata ab omnibus inuocari poſſe.

Eliæ ſanctitas eximia.

16 Eliæ porrò ſanctitatem, eximiaque magnalia commendare ſuperuacaneum videtur, cum id ſæpius in S. Scriptura 3. ſcilicet, & 4. lib. Regum, Eccleſiaſtic. 48. *v. 1. & 1. Machab. 2. v. 58.* exaratum reperiatur: id quoque Patres imitentur, libros, homilias ſeu conciones integras de ipſius encomijs inſcribentes, prout fecerunt Chryſoſtomus, Baſilius Seleucienſis, Metaphraſtes, & alij. Illud tamen non prætermittendum, quod de ipſo Patres loquentes quaſi ipſius excellentiſſimam celſitudinem ſanctitatis admirantes ſæpius *magnum, ſublimem, mirabilem, eximium*, vel alium ſimilem ſupra communes aliorum titulum ipſi concedunt. Magnum eum vocant S. Athanaſ. *de fuga ſua*, Theodoret. *in lib. Reg.* Nyſſenus *orat. de laudibus Baſilij*, Chryſoſt. *hom.1. in cap.1. Geneſ.* Auguſt. *de Ciuitate Dei l.20. cap.29.* Baſilius Seleuc. *orat.11.* Laurent. Iuſtinianus *in ſerm. de S. Iacobo*. Sublimem appellat Nyſſenus *orat.3. in Cantic. & orat. de laudib. Baſilij*. Eximium Cæſarius *dialog.3.* & Damianus *ſermon. 2. de Sancto Vitali*. Præſtantiſſimum Principem Prophetarum S. Ambroſ. *in lib. de Viduis*. Caput Prophetarum Chryſoſt. *hom.18. ad Rom.*

Valde à Patribus commendatur.

Rom. Mirabilem, admirabilem, ſeu miræ virtutis virum, aut mirificum Chryſoſt. *lib. 3. de prouidentia*, Auguſtinus *de Ciuitate Dei lib. 20. cap. 29.* Gregorius *in 29. cap. Iob. cap. 5.* & Cyrillus Ieroſolymitanus *Catecheſi* 17. qui etiam ibidem *Spiritiferum* eum vocat. Drogo Hoſtienſis Epiſcopus *ſerm. 1. de paſsione* Eliam pijſſimum compellat, ne fortè quiſpiam ob multas ab illo impijs illatas cædes ſeueriorem crederet, illum quoque vocat *amicum & domeſticum Dei, imò domeſticorum, & amicorum præcipuum.* Abulenſis 4. *Reg. 2. q. 16.* eum dicit *glorioſiorem omnibus Prophetis*, & *q 25.* affirmat, quòd *Hebræi quandocunque videbant aliquem virum facientem miracula, putabant eum eſſe Eliam. Vnde quæſiuerunt à Ioanne, an ipſe eſſet Elias.* Demum Simeon Metaphraſtes *in ſermone de Elia*, ipſum *virum ſacroſanctum, & diuinum* appellat, & qui *à Deo accepit omnium maxima* (hæc tamen ſine præiudicio Deiparæ Sanctiſſimæ dicta credantur.) An verò cum Baptiſta Ioanne, & Apoſtolis conferendus, & maior illis ſit, ſeu potius pro tempore Antichriſti cum Enoch Apoſtolus, & de illis, in quibus typus Chriſti, alijs quoque ipſius prærogatiuis, quibus Præcurſor ſecundi Aduentus Chriſti gaudebit, alij tractant; & inter eos egregiè Franciſcus à Sancta Maria *in Hiſtor. Prophet. & in Apolog. pro ipſius defenſ.* Ægidius Camartus *de reb. Eliæ cap. 6. ſect. 8. & 9.* Munozius noſter *in Propugnac. Eliæ*, & alij. Nobis autem, qui ſolùm hiſtoriam teximus, hæc ſufficiant. Elogium tamen potius quàm epitaphium, quod ad limen Carmelitanæ ſpeluncæ appendendum vult perdoctus Iacobus Salianus *tom. 4. Annal. ſub hoc anno num. 43.* hìc nos adiungimus: *Hanc aliquando ſpeluncam incoluit viator, qui* Eliæ Elogiũ. *præter naturæ ordinem factus eſt Paradiſi colonus, & immortalitatis in mortali corpore candidatus, magnum illud Prophetarum lumen Elias Thesbites, in veſte cilicina, in horrido, ac neglecto capillo, in prophetico pallio, in melote, pelliceaque zona. Hoc ille ſolum rigabat lachrymis, has tenebras diuinarum illuſtrationum copia efficiebat illuſtres; ipſum denique informe, olidumque antrum precum ſuarum balſamo reddebat odoratum. Hic ſpiritum feruoris vates hauriebat, quo decem tribus ſacrilegæ impietatis reas duorum, & 40. menſium ſterilitate afflixit, quo impuriſsimæ vanitatis Architectos, Magos, Ariolos, Pſeudo-prophetas præſtigiarum conuictos, ad octingentos, & quinquaginta morti dedit, quo profanum ipſum Regem in ſuam perniciem coniuratum increpuit palam, & verborum pondere afflictum, ad ſaccum, & cineres, infimamque compulit humilitatem. Hic ille eſt Elias, qui quadraginta dierum continentis ieiunij proluſione vſus ad bis mille quingentos, & triginta quinque annos ingem ad hanc diem, ac perpetem cibi potuſque abſtinentiam*

Digitized by Google

protraxit; ad illumque protrahet diem, quo poſt rigata mortalium corda, tot menſium curriculo, quot terram ſterili ſiccitate damnauerat, in conſpectum ſedabit omnium importuniſsimi, cruentiſsimique tyranni Antichriſti: à quo cum conſorte prædicationis Enocho morti datus, poſt triduum rediuiuus recipietur in cælum. Hic eſt, qui medios inter ſonoræ tempeſtatis fragores, & concuſſos, flagranteſque in Horebo montes ſuauiſsimæ auræ ſibilum operto vultu pallio attentus excipit; qui Reges vngit, ac Prophetas vindices iniuriarum Dei, qui corda filiorum conuertit ad patres, imò ad omnium Parentem Deum, & per medios iniquitatis torrentes, lectos Prophetarum, & Religioſorum in Carmelo, totaque Chananitide manipulos ſui æmulos, atque imitatores inſtituit, ad Cæleſtem vitam mundo ignotam, ac contemptam traducendam adduxit, tot ſeculis ſuarum precum quaſi facularum ardore calefecit, & ad hanc diem tot inter rerum, locorum, temporumque varietates conſtantes reddidit magni ſui Patriarchæ ſectatores. Abijt ab hominibus Ioſaphati Regis Iudæ anno decimo nono, mundi ter milleſimo centeſimo, vnde quadrageſimo poſt Enochi translationem bis milleſimo centeſimo quinquageſimo ſecundo.

Quid poſtea geſſerit Eliſæus.

17 Iam ad Eliſæum regrediamur, qui poſtquam Eliam parentem per aëra aufugiſſe conſpexerat, *apprehendit veſtimenta ſua, & ſcidit ea in duas partes*, vt pium pro parente ſublato dolorem oſtenderet, *& leuauit pallium Eliæ, quod ceciderat ei*, eo ſe operiens, vt à filijs Prophetarum cognoſceretur Eliæ ſucceſſor in Patrem, & magiſtrum: Fuiſſe enim ipſius ſucceſſorem, Patrem, & Præfectum Ordinis Prophetici poſt ipſum conſtans eſt ſententia. Quam inter alios tradit Abulenſis 4. *Reg.* 4. *q.* 15. & 4. *Reg.* 2. *q.* 31. Salianus ſupra relatus *in exhortatione Eliæ*, Antonius Ferdinandez *in lib. de viſionibus veter. teſtamenti viſ.* 9. De hoc porrò Eliæ pallio nonnulla dicam infra circa *ann.* 3204. Proſequitur textus: *Reuerſuſque ſtetit ſuper ripam Iordanis, & videntibus filijs Prophetarum, qui contra erant, pallio Eliæ, quod ceciderat ei, percuſſit aquas;* confidens ſe Eliæ meritis eas ſciſſurum, quæ *non ſunt diuiſæ* illa vice, Deo ſic prouidente, vt orationi feruentius pro eo miraculo patrando inſtaret. Dixit ergo iterum meritis Eliæ confidens, Deumque & ipſum Eliam inuocans: *Vbi eſt Deus Eliæ etiam nunc?* id eſt, cur Deus Eliæ non mihi adeſt, ſicut ipſi, ſi in me reſedit ſpiritus ipſius? *Percuſſitque aquas, & diuiſæ ſunt huc atque illuc, & tranſijt Eliſæus. Videntes autem filij Prophetarum, qui erant in Iericho è contra*, miraculosè tranſijſſe Iordanem, & Eliæ pallio indutum eſſe, *dixerunt: Requieuit ſpiritus Eliæ*, ille ſcilicet duplex, *ſuper Eliſæum. & venientes in occurſum eius adorauerunt eum proni in*

Tranſit Iordanem.

terram

Digitized by Google

terram, veluti Superiorem & Patrem loco Eliæ. *Magna quippe* (inquit Salianus *ſupra n.48.*) *illi viro veneratio debebatur, qui tanti à Deo miraculi poteſtatem accepiſſet, & quem ſuum ipſi ſuperiorem, & ſpiritualem patrem agnoſcerent in eius pallio, qui prius eodem officio fungebatur.* Amore etiam ipſius Eliæ inducti dixerunt Eliſæo: *Ecce cum ſeruis tuis*, ex noſtris ſcilicet, *ſunt quinquaginta viri fortes, qui poſſunt ire, & quærere Dominum tuum, ne fortè tulerit eum Spiritus Domini, & proiecerit in vnum montium, aut in vnam vallium*, ſicut illi ſcilicet ſæpiùs contigiſſe nouimus. Eliſæus autem bene ſciens non ita hac vice contigiſſe, ſed diuerſum valde hunc raptum ab alijs fuiſſe; eos prohibere volens: *Nolite* (ait) *mittere ad quærendum eum, quia non inuenietis.* Eis autem inſtantibus, vt acquieſceret, dixit: *Mittite. Miſerunt ergo quinquaginta viros, qui cum quæſiſſent tribus diebus, non inuenerunt.* Idcirco reuerſi ſunt ad eum adhuc manentem in Iericho, qui dixit illis: *Nunquid non dixi vobis, nolite mittere*, ne ſcilicet incaſſum eum quærendo tempus tereretis? Scientes quoque Ierichuntini ciues miraculum patratum ab Eliſæo in tranſitu Iordanis, & in eo Eliæ ſpiritum requieuiſſe, dixerunt ad eum: *Ecce habitatio ciuitatis huius optima eſt, ſicut tu ipſe Domine perſpicis, ſed aquæ peſſimæ ſunt, & terra ſterilis*; precantes ſcilicet, vt communi ſaluti prouideret. Ille autem illorum ſortem miſeratus, opem allaturus: *Afferte* (inquit) *mihi vas nouum, & mittite in illud ſal*, vt vel ſic manifeſtiùs miraculum appareret. Quod cum attuliſſent, *egreſſus ad fontem aquarum, quæ peſſimæ erant, miſit in illum ſal, & ait: Hæc dicit Dominus: Sanaui aquas has, & non erit vltra in eis mors, neque ſterilitas. Sanatæ ſunt ergo aquæ vſque in diem hanc iuxta verbum Eliſæi, quod locutus eſt. Aſcendit autem inde Bethel*, ad viſitandos filios Prophetarum in ea ciuitate Collegium habentes. Viri autem ciuitatis illius, qui erant Idololatræ, cum in ea eſſet præcipuum Idolum aurei vituli, ipſum exoſum habentes, quia erat verus cultor Dei, in eius contemptum proiecerunt pueros ſuos paruos, vt deriderent Eliſæum. Propterea, *cum aſcenderet per viam, egreſsi ſunt de ciuitate, & illudebant ei, dicentes: Aſcende calue, aſcende calue*, videlicet exprobrando, vel quòd caluus eſſet, vt communiter creditur, vel quia tonſus Monachorum more, vt eruditè animaduertit Petrus Bertius Gallus Geographus, & Profeſſor Regius *in epiſt. quadam ad filium Eliæ ſectatorem*, vbi hæc: *Videntur igitur pueri iſti Eliſæum deriſiſſe, & caluum vocauiſſe, non quòd pili de capite fluxiſſent; tales enim in vrbe, & in tota Samaria non deerant, ſed quòd raſus & tonſus eſſet, hoc eſt, quòd vir Dei eſſet, & Propheta.* Hanc verò doctrinam non euertit, ſi dica-

Aquas ſanat.

Quomodo caluus Eliſæus.

tur, iuxta ſæpius in ſuperioribus inculcata, Eliſæum Nazaræum fuiſſe, ac per conſequens non tonſum, ſed comatum iuxta illud *Numer.6. Omni tempore ſeparationis ſuæ nouacula non tranſibit per caput eius*. Nam, vt in eodem loco adiungitur, id intelligitur *vſque ad completum diem, quo Domino conſecratur*. Tunc enim, vt habetur in eodem capite, radebatur caput Nazaræni, & capilli eius igne cremabantur. Quamuis ergo Eliſæus Nazaræus eſſet, potuit raſus & tonſus eſſe, ſicut ſimiliter Paulus *Actor.*21. & Priſcilla, & Aquila *Actorum.*18. ſecundùm plures. Inſultabant ergo pueri Eliſæo raſo, ſicut nouiſſimè hæretici inſultant Sacerdotibus, & Religioſis, ſucclamantes cum vno ex ipſis: *Turba Sacerdotum vertice raſa caput*. Illud porro *Aſcende*, idem eſt, ac ſi dicerent: *Aſcende* in montem noſtræ vrbis Bethel, aut etiam *aſcende* in aërem, vti aſcendit Magiſter tuus Elias, hoc eſt, rapiat, & auferat te malus aliquis genius in auras, vti abſtulit Eliam Magiſtrum tuum, ſequere diſcipulus Magiſtrum, vt nobis deſinas eſſe moleſtus, nec amplius nos ob cultum vituli aurei caſtiges, & obiurges. Ita ferè S. Iuſtinus *in quæſt.*80. ad Orthodoxos, & Cornelius hic.

Maledicit pueris.

18 Cernens autem Eliſæus verum Deum, cuius ipſe cultor erat, in hoc facto ab illius ciuitatis habitatoribus floccipendi, cum reſpexiſſet pueros, Dei afflatu impulſus, *maledixit eis in nomine Domini*; non vindictæ zelo, ſed parentes puniendi cauſa. *Egreſsi ergo ſunt duo vrſi de ſaltu, & lacerauerunt ex eis quadraginta duos pueros. Abijt autem inde in montem Carmeli*, filios Prophetarum ibi manentes viſitaturus, & conſolaturus, *& inde reuerſus eſt in Samariam*; quò ſcilicet eum ſpiritus Domini ducebat, tum alios ex Prophetarum filijs ibi manentes viſitaturus, tum vt imminenti belli expeditioni contra Moabitas intereſſet, & Hebræorum Regibus opem ferret, quod ſic accidit. Volens Ioram Rex Iſraël Achabi filius bellum Moabitis inferre, eo quòd præuaricati eſſent fœdus antiquum, quo reddere ſoliti erant annis ſingulis centum agnorum millia, & totidem arietum, belli ſocium aduocauit Ioſaphat Regem Iuda, & Regem Edom; cumque pergerent tres Reges, non erat aqua exercitui, vt propterea magnum ipſi periculum immineret. Ioſaphat autem Rex pius, & bonus à Domino duxit petendum conſilium, & propterea *eſt ne* (ait) *hîc Propheta Domini, vt deprecemur Dominum per eum?* Et reſpondit vnus de ſeruis Regis Iſraël: *Eſt hîc Eliſæus filius Saphat, qui fundebat aquam ſuper manus Eliæ*, id eſt, diſcipulus, & quaſi miniſter Eliæ. Diuino autem conſilio actum erat, vt Reges hoſce ſequeretur Eliſæus ex Samaria, quò venerat, & vnde exer-

citus

Digitized by Google

citus mouebatur. Tunc ait Ioſaphat: *Eſt apud eum ſermo Domini*, non interrogatiuè, ſed affirmatiuè, quo denotatur vel Eliſæum ipſi iam cognitum fuiſſe, etiamſi Eliſæus ſolùm in Iſraël, non autem in Regno Iuda ſigna feciſſet, vel ex eo quòd diſcipulus Eliæ fuiſſet, pro certo coniectaſſe eum eſſe verum Prophetam. Tres ergo Reges ad Eliſæum in loco, quo erat, acceſſerunt, nec enim eum ad ſe imperio vocarunt. *Dixit autem Eliſæus ad Regem Iſraël* (filium videlicet Iezabelis, & Achab impiorum) *Quid mihi & tibi eſt?* Ac ſi diceret: Quid mihi & tibi commune, qui Pſeudo-prophetas conſulere ſoles? *Vade ad Prophetas patris tui, & matris tuæ*, tacitè videlicet eum corripiens, quòd futilem, & inanem ipſorum Religionem ſectaretur. Pergit nihilominus Ioramus propter præſentem neceſſitatem obiurgationem Prophetæ diſſimulans, & dixit: *Quare congregauit Dominus tres Reges hos, vt traderet eos in manus Moab?* cui Eliſæus, paternam Eliæ in dicendo libertatem æmulatus inquit: *Viuit Dominus exercituum, in cuius conſpectu ſto, quòd ſi non vultum Ioſaphat Regis Iuda erubeſcerem* (erat enim probus Rex) *non attendiſſem quidem te, nec reſpexiſſem: nunc autem*, hoc eſt, veruntamen, *adducite mihi Pſaltem, cumque caneret Pſaltes, facta eſt ſuper eum manus Domini, & ait: Hæc dicit Dominus; facite alueum torrentis huius foſſas, & foſſas. Hæc enim dicit Dominus: Non videbitis ventum, neque pluuiam, & alueus iſte replebitur aquis; & bibetis vos, & familia veſtra, & iumenta veſtra. Parumque eſt hoc in conſpectu Domini. Inſuper tradet etiam Moab in manus veſtras, & percutietis omnem ciuitatem munitam, & omnem vrbem electam, & vniuerſum lignum fructiferum ſuccidetis, cunctoſque fontes aquarum obturabitis, & omnem agrum egregium operietis lapidibus.* Cauſa porrò cur ad prophetandum Eliſæus adduci iuſſit Pſaltem, ea fuit, quia canente Pſalte, harmoniæ ſuauitate ad deuotionem excitabatur, aptiorque fiebat ad accipiendam Propheticam illuſtrationem, quemadmodum etiam alijs filijs Prophetarum contingere ſolitum erat. Sacra Script. 4. *Reg.* 2. & 3. Lyranus, Abulenſis, & alij Expoſitores *ibid.* Ioannes Ieroſolymitanus de *Inſtit. Monachor. cap.* 24. 25. & 11.

Regibus adeſt.

Prædicit futura.

19. Ex eo autem quòd tam acriter & ſeuerè Eliſæus Ioramum Regem Iſraëlis coarguerit, ſuſpicionis locus datur ad credendum, circa hoc tempus contigiſſe mortem Michææ Prophetæ filij Iemla, & ex diſcipulis primis Eliæ, de quo in ſuperioribus egimus, ab hoc Rege ipſi illatam. Tam acris enim & ſeuera Prophetæ reprehenſio iuſtam eius iram in Regem tum propter impiam Michææ cædem demonſtrare videtur. Illud certiùs, hunc Ioramum Michæam præ-

Michææ mors

ſatum, eo quòd ipſum propter Idolorum cultum reprehendiſſet, præcipitari, & occidi iuſſiſſe. Sic enim habet Ioannes Ieroſolymitanus *libro relato cap.* 14. quem alij Hiſtorici Ordinis ſequuntur, ſpecialiter Palæonydorus *lib.* 1. *cap.* 14. Coria *lib.* 5. *cap.* 11. & Franciſcus à S. Maria *in Hiſtoria Prophetica lib.* 2. *cap.* 18. qui meritò eum vocat Protomartyrem Prophetici Ordinis, intellige, prout ab Elia ad normam Religioſam euectus eſt. Sepultus autem eſt in Moraſthi, iuxta ſepulchrum Senaquin, eodem Ioanne Ieroſolymitano teſte. Ex quo aliqui occaſionem ſumere potuerunt, vt crederent hunc Michæam alium non eſſe ab eo, qui inter minores Prophetas numeratur, & Michæas dicitur Moraſthites. Falſum tamen iſtorum dogma eſt, vt aſſerit præfatus Ioannes Ieroſolymitanus, eò præſertim quia ab hoc tempore vſque ad illud, in quo Moraſthites prophetauit, 150. circiter anni præterierunt.

Annus mundi 3140. ante Chriſtum 913.

Iorami victoria.

1 OBTINVIT Ioram Rex Iſraël victoriam contra Moabitas, quam illi promiſerat Eliſæus, vt diximus ſub anno præcedenti, vt credi par eſt, propter ſocium belli Ioſaphatum Principem bonum, vt hinc Reges de bonis ſocijs, & commilitonibus habendis commoneantur.

Olei miraculum.

2 Remanſerat autem Eliſæus in Samaria apud Ioramum Regem, quem ſperabat relicta ſenſim Idololatria ad meliorem frugem reducere poſſe. Interim *mulier quædam de vxoribus Prophetarum clamabat ad Eliſæum dicens: Seruus tuus vir meus mortuus eſt, & tu noſti, quia ſeruus tuus fuit timens Dominum* (à populari ſcilicet ſcelere abhorrens, vt reliqui Prophetæ) *& ecce creditor venit, vt tollat duos filios ad ſeruiendum ſibi* (vſitatum enim erat apud Hebræos, vt filij pro parentum debitis venderentur, aut à creditoribus ſumerentur vt ſerui) cui dixit Eliſæus, ipſius nempe calamitatis miſeratus; *Quid vis vt faciam tibi? dic mihi quid habes in domo tua?* illa autem reſpondente nihil habere niſi parum olei, quo vngeretur, id eſt, quo vngi poſſet, ait Eliſæus; *Vade, pete mutuò ab omnibus vicinis tuis vaſa vacua non pauca, & ingredere, & claude oſtium tuum: cum intrinſecus fueris tu, & filij tui, & mitte inde in omnia vaſa hæc, & cum plena fuerint, tolles. Iuit itaque mulier, & clauſit oſtium ſuper ſe, & ſuper filios ſuos, illi offerebant vaſa, & illa infundebat. Cum itaque plena fuiſſent vaſa, dixit ad filium ſuum: Affer mihi adhuc vas, & ille reſpon-*

Digitized by Google

dit non habeo: Stetitque oleum. Nunciauit poſt hæc Eliſæo ea, quæ acciderant, & ille: *Vade*, inquit, *vende oleum, & redde creditori tuo, tu autem, & filij tui viuite de reliquo.* S. Script. 4. *Reg.* 4. Expoſitores *ibid.* Salianus *ſub hoc anno.*

3 Circa quæ difficultatem primò ingerit, quæ fuerit hæc vidua *de vxoribus Prophetarum*, & quis vir eius? Plures enim, graueſque auctores putant huius viduæ coniugem fuiſſe Abdiam Prophetam, de quo *ſub anno* 3138. *nu.* 5. diximus. Hi ſunt Ioſephus *l.* 9. *cap.* 2. quem ſequuntur Theodoretus, hiſtoria ſcholaſtica, Lyranus, Abulenſis, & alij hìc, & communiter Hebræi, & quod magni nobis eſt, Ioannes Ieroſolymitanus lib. ſæpius relato *cap.* 24. Nititur hæc ſententia ſimilitudine verborum illorum, quibus ipſe Abdias agens cum Elia vtebatur, cùm diceret 3. *Reg.* 18. ſe ab infantia timuiſſe Dominum; & quia ibidem ait ſe pauiſſe centum viros abſconditos in ſpeluncis, colligitur eum æs alienum contraxiſſe, vt propterea ipſius derelicta à creditoribus grauaretur. Diſplicet alijs hæc traditio, præſertim Saliano *ſub hoc anno nu.* 5. tum quia Abdias diſpenſator Achabi Regis fuit, non Propheta, tum quia ſi Eliæ diſcipulus fuit, non diceret vxor eius ad Eliſæum: *Seruus tuus vir meus*, ſed diceret: *Seruus Eliæ*; tum tertiò, quia non videtur ſatis probabilis cauſa debiti ab ipſo contracti, quod aluiſſet centum Prophetas, quia copioſus diuitijs potuit eſſe, eoſque non ſplendidè, atque diuturnè aluiſſe. Sed hæc non cogunt, vt tantorum DD. ſententiam deſeramus. Nam verè fuit Propheta, & diſcipulus Eliæ, iuxta dicta *ſub anno* 3138. *n.* 5. imò & ipſius Eliſæi poſt Eliæ translationem, vt propterea *ſeruus* ipſius dici poteſt, maximè ex vrbanitate. Cum autem timens Dominum ab infantia eſſet, vt ipſe dixit ad Eliam 3. *Reg.* 18. propterea, etſi diſpenſator Regius, non multùm diues, tales enim miniſtri Regij ſæpius diuites ſolent fieri ex mercede iniquitatis, idcirco etiam ſuſtentando centum viros, prout decebat, quo tempore populus grauiſſima laborabat fame, per tres annos videlicet, & dimidium, ipſoſque occultando in latebris contra Iezabelis improbitatem, quæ illos ad mortem quærebat, procul dubio tot ſumptus facere potuit, quot poſtea ſoluere impotens eſſet. Magis vrget contra hanc traditionem, quod videtur hoc tempore, imò & poſt plures annos ſuperſtitem fuiſſe: prophetaſſe namque creditur ab aliquibus circa ann. mundi 3255. vel ſaltem, vt Torniellus credit, circa ann. 3238. ſed neque hoc conuincit falſitatis hanc ſententiam; nam de tempore quo Abdias prophetauit, vel vixit, nihil certi habetur, vt notauit Vatablus *in initio Abdiæ*, quin potius probabile ſatis ſit circa hoc tem-

Quæ fuerit hæc vidua.

Probabilis ſententia.

Digitized by Google

tempus prophetaſſe, quia vt, diximus circa ann. 3138. ex Euſebio, & Clem. Alexandrino, prophetauit tempore Ioſaphat, qui his annis regnabat.

Filij propheta rum aliqui cõiugati.

4 Difficultatem ſecundò ingerere videtur, quòd hæc mulier dicatur de *Vxoribus Prophetarum*, quod contrarium videtur ijs, quæ diximus *in Apparat. cap. 4. num. 9.* filios videlicet Prophetarum virginitatem coluiſſe. Sed facilè nodus ſoluitur, ſi aduertatur eam doctrinam non de omnibus, ſed de aliquibus dumtaxat accipiendam eſſe. Etſi enim aliqui ex illis virginitatem, vel caſtitatem etiam ex aliquali voto, & perpetuam coluiſſent, vt eo loco dictum eſt, non tamen omnes; alij namque vxores ducebant, & carnales filios procreabant. Propterea etenim S. Hieronymus *ad Euſtochium* dicebat: *Virgines multi filij Prophetarum*, quia non omnes tales erant, ſed vxorati, & filios generantes. Propterea etiam doctiſſimus Thomas Vvaldenſis *lib. 3. doctrinal. fidei ar. 1. cap. 1.* inquit, quòd licet in omni Religione perfecta moderna (intellige in Lege gratiæ) eſſentialiter requiſitum ſit tria vota obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis obſeruare, *Non ſic tamen* (inquit) *antiquitus dum Religio infans erat, ſed alij quadam, alij vnum, alij vniuerſa ſeruabant magnis de cauſis.* Ijergo qui tria vota ſeruabant, adinſtar Religioſorum cenſendi ſunt, etſi non perfecti, aut tales ſicut in Lege Euangelica, propter *ibid.* dicta. Alij verò qui vnum, vel duo tantùm non ſimpliciter, ſed ſecundùm quid, & analogicè veluti Religioſi nuncupari poſſent: quia (vt inquit idem Vvaldenſis) *Religioſi dicebantur omnes, quia ſingulariter præ alijs conciuibus, vel toto medio, vel alio æquiualenti diuino cultui ſe dederunt.* Dici etiam poſſent omnes illi eiuſdem Ordinis Prophetici ad modum, quo Tertiarij Ordinum mendicantium viri, vel fœminæ dicuntur eiuſdem Ordinis cum illa Religione, cuius ſunt Tertiarij, etiamſi tria vota non emittant, nec verè Religioſum ſtatum profiteantur. Ad intentum ergo, ſi Abdias, repudiata vxore, vel facto diuortio cum illa eſſentialia Religionis adinſtar Religioſorum perfectorum (quod incertum eſt) peregit, verè Religioſus ſicut & alij ex filijs Prophetarum eandem vitæ rationem, & qualiter in ea Lege id potuit eſſe, profitentes, dicendus erit, ſi autem non ita, ſed ſolùm ſe Dei cultui ſub Eliæ diſciplina dedicauit, non ſimpliciter Religioſus, ſed ſolùm ſecundùm quid, & analogicè appellari poteſt, licet eiuſdem Ordinis Prophetici cum alijs meritò compelletur. Franciſcus à Sancta Maria *in hiſtor. prophetic: Hiſpanè l. 2. c. 6. n. 1.*

Quo ſenſu Religioſi.

Annus

Digitized by Google

Annus mundi 3141. & 3142. ante Chriſtum 912. & 911.

1 MANSERAT, vt vidimus, Eliſæus in Samaria Ioramo Regi gratus, & beneuolus poſt victoriam de Moabitis reportatam, eo, vt credi par eſt, animo, vt ab Idololatriæ nequitia, ſi poſſet, eum reuocaret, quia tamen *peruerſi difficilè corriguntur*, ideo, vt videtur, oleum, & operam cum ipſo perdere exiſtimans, proprij officij debito ſatisfacere volens, filiorum Prophetarum collegia tranſiens viſitabat. Salianus *ſub anno 3140. num. 8.* Eliſæus cum Ioramo.

2 Quo tempore, & occaſione, his videlicet annis, vel proximè præcedenti, cum per Sunam ciuitatem Carmelo proximam, vtpote in tribu Iſachar, de more tranſiret (adibat enim eam teſte Brocardo *in deſcript. Terræ Sanct. p. 1. cap. 7. §. 5.* Eliſæus iter faciens de Carmelo in Iericho, Bethel, aut Galgala, Collegia Prophetarum inuiſens) accidit, vt quædam *mulier magna*, ſeu illuſtris virtute, & nobilitate, ad quam diuertere ſolebat hoſpitij gratia, dixerit ad virum ſuum: *Animaduerto quòd vir Dei Sanctus ſit iſte, qui tranſit per nos frequenter.* Experiebatur enim ſanctam ipſius conuerſationem, non quòd in menſa, quam illi toties ſtrauerat, & edulijs ipſius muſca nulla aut aliquid ſordidum inſediſſet, vt nugatur Rabbi Salomon, ſed ex verbis, & geſtis ipſius. *Faciamus ergo* (inquit) *ei Cœnaculum paruum, & ponamus ei in eo lectulum, & menſam, & ſellam, & candelabrum, vt cum venerit ad nos, maneat ibi.* Conſenſit maritus, paratus eſt locus, & cùm quadam vice illuc deuertiſſet Eliſæus, *requieuit ibi*. Grati ergo animi cauſa per Giezi ſeruum ſuum interrogauit eam, ſi quid vellet ab illo, aliquem præſertim fauorem apud Regem; ipſa verò ſignificante nihil velle, ſeu nullius egere patrocinio (hoc enim ſignificat verbum illud: *In medio populi mei ego habito*) vt aliquod beneficium illi rependeret, dixit ad eam: *In tempore iſto, & in hac eadem hora, ſi vita comes fuerit, habebis in vtero filium.* Exhilarata mulier propter filij, quem deſiderauerat, promiſſionem, & promiſſi auidior, quàm certior: *Noli*, inquit, *Domine mi, vir Dei, noli mentiri ancillæ tuæ*; id eſt, ne ſub vana ſpe conſolari velis ancillam tuam. Factum ergo eſt iuxta verbum Domini per Eliſæum, & mulier peperit filium, licet poſtea, vt in ſequentibus dicemus, Deo ſic prouidente, mortuus puer eſt, vt ipſum ſuſcitando ſpiritum Eliæ duplicem recepiſſe comprobaretur Eliſæus. Filium promittit Sunamitidi.

Digitized by Google

ſæus. Sacra Scriptura 4. *Reg.*4. Expoſitores *ibidem*, Salian. *ſub anno mundi* 3140. *n.*9.

Annus mundi 3143. ante Chriſtum 910.

Homeri mors 1 MORS Homeri Græcorum Poëtarum Principis in hunc annum, qui 272. ab exciſa Troia erat, contigiſſe dicitur. De qua Iulius Solinus *c.* 53. *ſui Polybiſtoris*, Herodotus *in vita Homeri*, & alij.

Iahaziel Propheta. 2 Erat hic annus Ioſaphati Regis Iudæ 23. & Iorami Regis Iſraël quintus; quo tempore congregabantur Moabitæ, Ammonitæ, & Idumæi, vt contra Ioſaphatum pugnarent. Ille autem Principibus exemplum præbens, vt in arduis præſertim negotijs Deum primum orationibus, & pœnitentijs conciliare ſtudeant; totum ſe ad rogandum Dominum contulit; ieiunium in vniuerſo Iuda prædicare præcipiens: eo autem ſimul cum populo precante Deus miſericors & clemens fidelium precibus inclinatus, Prophetiæ ſpiritum immiſit Iahazieli de poſteris Saphat, qui bono animo omnes fore iubens, pauorem excuſſit, locum demonſtrauit, & victoriam ſine ſanguine illis promiſit: quod verum fuiſſe euentus ipſe poſtea comprobauit. Sacra Scriptura 2. *Paralipom.*20. Expoſitores *ibid.*

Quis fuerit. 2 Hunc Iahazielem Prophetam ad Propheticum Ordinem ſpectare, qui primitùs in collegialem inſtitutus eſt ſub Samuele Propheta, & poſtea ad Religioſam veluti normam euectus (ſaltem quoad aliquos) ab Elia, ex ijs, quæ *in Apparatu cap.*2. diximus, ſufficienter probatum manet. Nec incongruè ex eo elicitur, quòd eum S. Textus appellet de poſteris Saphat, qui ex Cantoribus Dauid *Prophetis* nuncupatis vnus erat, ex quibus Elias ſui Inſtituti ſocios elegit, vt colligitur ex Saliano *ſub anno* 3127. *n.*23.

Miraculum Eliſæi de ſuſcitatione pueri. 3 Sub idem tempus referunt Annaliſtæ Torniellus, & Salianus miraculum illud inſigne de puero mulieris Sunamitidis filio Eliſæi precibus impetrato, eiuſdem quoque meritis, & oratione à mortuis ſuſcitato. Cum enim iam puer ad ætatem trium circiter annorum perueniſſet, alicuius domeſtici ductu ad patrem in agro veniens, feruenti ſolis radio tactus capite dolere cœpit. Patris ergo iuſſu ad matrem reuocatus, & ſuper genua poſitus, ſpiritum tandem exhalauit. Memor ergo mater Eliæ, qui puerum Sarephtanæ ſuſcitauerat, & Eliſæi, qui Eliæ ſpiritum duplicem quaſi pro hereditate acceperat, aſcendit ad cœnaculum Eliſæi, & puerum defunctum ſuper

lectu-

Digitized by Google

lectulum viri Dei collocatum relinquens, ſperans remedium ob lectuli contactum, vel vt ibi eum reperiret, cùm reuerteretur, ad maritum in agro pergit, licentiamque poſtulat adeundi in Carmelum inuiſendi Eliſæi gratia. Dubitat maritus inquiens: *Quam ob cauſam vadis ad eum? hodie non ſunt Calendæ, neque ſabbatum.* Ac ſi diceret: Non eſt iſte dies feſtus, vt more tuo ad Carmelum pergas. Vxore autem inſtante, viroque licentiam abeundi præbente, celerrimè verſus Carmelum iter direxit. Cumque eam Eliſæus ex montis faſtigio aſcendere vidiſſet, ad illam ſalutandam, & an rectè eius familia ſe haberet interrogandam, Giezi miniſtrum in occurſum miſit. Illa aduentus cauſam Giezi occultans ad Eliſæum in Carmelo exiſtentem accedit, animæ ſuæ amaritudinem, & filij mortem ad ipſius pedes prouoluta manifeſtat. Propheta autem hoſpitæ ſuæ calamitati miſeratus, Giezi præcipit, vt citius ad domum Sunamitidis pergat, baculum Eliſæi deferat, & ſuper defuncti corpus imponat. Pueri autem mater baculi geſtatione per miniſtrum non contenta, Prophetæ præſentiam requirit, vt propterea eam ſequi decreuiſſet. Noſcens autem in itinere baculi impoſitionem ſupra defunctum nihil profuiſſe, domum peruenit, cubiculum in quo erat aſcendit, & ea geſſit pro puero ſuſcitando, quæ S. Scriptura 4. *Reg.* 4. ſic narrat: *Ingreſſuſque clauſit oſtium ſuper ſe, & ſuper puerum, & orauit ad Dominum. & aſcendit, & incubuit ſuper puerum, poſuitque os ſuum ſuper os eius, & oculos ſuos ſuper oculos eius, & manus ſuas ſuper manus eius, & incuruauit ſe ſuper eum, & calefacta eſt caro pueri. At ille reuerſus deambulauit in domo ſemel huc atque illuc: & aſcendit & incubuit ſuper eum, & oſcitauit puer ſepties, aperuitque oculos. At ille vocauit Giezi, & dixit ei: Voca Sunamitidem hanc, quæ vocata ingreſſa eſt ad eum. Qui ait: Tolle filium tuum. Venit illa, & corruit ad pedes eius, & adorauit ſuper terram, tulitque filium ſuum, & egreſſa eſt; & Eliſæus reuerſus eſt in Galgala.* Antequam autem in Galgala reuerteretur (vt prudenter putat Salianus *ſub hoc anno num.* 33.) ſuſcitato puero, rediit ad dilectum ſibi Carmelum, vnde ipſum mulier Sunamites adduxerat, & poſt vnum, alterumue menſem Suna iterum tranſiens, mulierem, mortuo iam marito, de deſerenda patria, quòd in ea futura eſſet ingens fames per ſeptennium, monuit, prout ex 4. *Regum* 8. habetur. Quo pacto.

4 Ex hac porrò hiſtoria duo pro noſtri Prophetici Ordinis Inſtituto explanando ſuppetunt. Primum, vſum baculorum in conſuetudine fuiſſe apud primos huius Ordinis Profeſſores, vt colligitur ex illis verbis 4. *Reg.* 4. *v.* 29. Eliſæi ad Giezi: *Tolle baculum meum in ma-* Baculorum vſus.

in manu tua, & vade ad ſuſcitandum, ſcilicet filium mulieris Sunamitidis. Quod quamuis de Elia, alijſque Prophetarum filijs non legatur in ſacris Literis, id ſuadet tum neceſſitas illos geſtandi, cum magna ex parte per Carmeli, & aliorum locorum deſertorum rupes, & ſaxeos colles pedites incederent, tum auctoritas Ioannis Ieroſolymitani, qui id affirmat *lib. relato cap.*41. quem fermè eiſdem verbis ſequitur Caſſianus *lib.* 1. *de habitu Monachi c.*9. & alij Hiſtorici noſtri. Nec deeſt myſtica ratio, quare baculis vſi fuerint ij noſtri primi Ordinis parentes, quam ipſe Ioannes affert, ad denotandum videlicet Monachos ſemper armatos incedere debere contra ſpiritualium nequitiarum beſtias, de quibus Propheta *pſ.*73. *v.*19. inquit: *Ne tradas beſtijs animas confitentes tibi*. Hinc in Anonymo M.S: cui titulus eſt: *Origo Ordinis montis Carmeli*, in Bibliotheca Romana excellentiſſimi Ducis Altemps reperto, in fine dum de SS. Ordinis agitur, ſic habetur: *SS. Prophetæ de monte Carmelo, & depinguntur cum baculo in manu*. Moxque ſubiungitur: *S. Elias Propheta, S. Eliſæus Propheta, S. Ionas Propheta, S. Abdias Propheta*. Quomodo autem apud veteres Monachos vſus baculorum inualuerit, lege Laurentium Landmeter *lib.* 1. *de vet. cleric. Monach. p.*2. *c.*5. & 26.

Carmelum viſitabant fideles.

5 Alterum eſt, vſitatum inter Hebræos fuiſſe hoc tempore pijs perſonis Prophetarum loca, Carmeli præſertim Cœnobium, ſabbatis, & Calendis (peruigilijs videlicet horum dierum) adire, non quidem Sacrificij Deo offerendi gratia, cum id extra Ieroſolymitanum Templum non liceret, ſed voti, orationis, & religionis ergô, ac vt locum illum Eliæ, Eliſæi, ac filiorum Prophetarum præſentia decoratum piè venerarentur, diuinis laudibus, quæ in Carmeli Oratorio *Seunion* appellato celebrabantur, aſſiſterent, & ſanctis exhortationibus, Legiſque expoſitionibus, quæ ibi à Prophetis fiebant, intereſſent. Quod verba illa mariti Sunamitidis ad illam Carmelum, & Eliſæum adire volentem: *Quam ob cauſam vadis ad eum? hodie non ſunt Calendæ, neque ſabbatum*, manifeſtè indicant. Sic etiam tradunt Lyra. Caietan. Abulenſis, Serarius Tirinus, & Gaſpar Sanchez ſuper hunc locum 4. *Reg.*4. Sanchez verba, quia clariùs rem explicant, & plura ex ijs, quæ in ſuperioribus diximus, hìc apponimus: *Hinc conſtat vſitatum eſſe inter Hebræos, vt diebus ſacris, atque ſolemnibus orationis, ac religionis gratia, loca quædam adirent Religioni, & pietati deſtinata, qualia erant oratoria, aut templa, aut Sanctorum Cœnobia, qualia videntur fuiſſe illa, quæ inſtituerunt Elias, & Eliſæus, quorum præcipuum videtur fuiſſe in monte Carmelo, vbi magnus habitabat Prophetarum numerus, qui diuinis laudibus aſſiduè vacabant*. Nec

præ-

prætermittẽdus egregius Doctor Franciſcus Suarez, qui 4. *to. de Relig. Tract. 9. lib. 2. cap. 10.* expendens illa verba, *Quam ob cauſam* &c. dicit: *In his verbis inſinuantur duo, vnum eſt habuiſſe illam fœminam conſuetudinem adeundi illis diebus in Carmelum, ad conueniendum Prophetam illic habitantem. Aliud eſt, ſolitam eſſe illuc ire cauſa religionis ad verbum Dei cum alijs audiendum à Propheta, vel orandum, & canendum diuinas laudes, ſicut mos erat Hebræis eundi ad orationis loca in diebus ſabbatorum & Calendarum, & feſtiuis alijs, vt docuit Lyranus, & latiùs Abulenſis q. 30.* Vnde concludit: *Erat igitur mons ille habitatio iſtorum Prophetarum, & in eo habebant locum aliquem operibus religionis, & diuini cultus deſtinatum.* De quo *ſub ann. 3128.* iam diximus.

6 Ab hoc tempore quo Eliſæus filium Sunamitidis mulieris à mortuis ſuſcitauit, videns tam inſigne miraculum ab eo patratum, Ionadab filius Rechab vir clariſſimus, & inſignis valde in Iſraël, de quo plura *ſub anno 3151.* eum ſecutus eſt in Prophetica diſciplina, & vitæ inſtar monaſticæ. Ita habet Ioannes Ieroſolymitanus *lib. relato cap. 25.* Idque ſupponit Vualdenſis *to. 1. Doctrinal. fidei l. 3. art. 1. cap. 5.* dum inquit Ionadab, & ipſius familiam fuiſſe eiuſdem Inſtituti, ac filios Prophetarum. Tenent & alij Hiſtorici Ordinis, ſpecialiter Franciſcus de S. Maria *in Hiſtor Prophetica Hiſpanè l. 2. c. 19.* Quibus de exteris accedit Iacobus Boulducus *lib. 3. de Eccleſ. ante Legem cap. 16.* nec diſſentit Salianus *ſub anno 3151. num. 52.* & quod magis eſt, clarè id colligi videtur ex D. Hieronymo *in ep. ad Paulinum*, vbi tam ipſum, quàm alios Rechabitas inter filios Prophetarum recenſet. Fauet & Genebrardus *to. 1. Chronolog. circa ann. 1586.* vbi Ionadabum clarum Prophetam appellat. Cum enim non conſtet ipſum vnquam prophetaſſe, aut futura prædixiſſe, ſolùm eo ſenſu appellatus videtur *Propheta*, quia Ordinis Prophetici alumnus, aut ex filiorum Prophetarum ſchola, conformiter ad dicta *in Apparatu cap. 2.*

Ionadab filius Rechab.

Annus mundi 3144. ante Chriſtum 909.

1 MAGNA cœpit ſub hoc tempore in Iſraëlis Regno per ſeptennium, iuxta Eliſæi prædictionem, fames vigere. Quæcunque enim quantumuis fertiliſſima Regio *ob malitiam inhabitantium in ea* hac pœna à Deo puniri ſolet, iuxta id quod per Moyſem Dominus comminatus fuit *Deuteron. 11. v. 17.* Quanta porro huius

Fames in Iſrael.

ſeptennij fames fuerit, Dauid Chimius ex Hebræis refert. Ait enim primo anno (hoc videlicet) comediſſe Iſraelitas fructus, quos habebant in domibus ſuis ex annis præcedentibus collectos; in ſecundo fructus, quos primo anno collegerant; in tertio animalia munda in Lege permiſſa; in quarto immunda, vt equos, aſinos, camelos; in quinto reptilia; in ſexto filios ſuos; in ſeptimo carnes brachiorum ſuorum: quæ tamen etſi falſa, vel hyperbolica, magna ſaltem ex parte, cenſeantur, ad minus vehementiam famis, quæ tunc fuit ſatis exaggerant. Salianus *ſub hoc anno nu. 1. & 2.*

Eliſæi miraculum.

2 Interea fame inualeſcente Eliſæus noſter duplici inſigni miraculo, vtroque pro illa ſubleuanda, per id tempus claruit. Primo enim, cum in Galgalis cum filijs Prophetarum in Collegio eius vrbis eſſet, vni ipſorum præcepit: *Pone ollam grandem, & coque pulmentum filijs Prophetarum. Egreſſus* autem *vnus* illorum *in agrum, vt colligeret herbas agreſtes* (hoc enim videbatur eo tempore Prophetarum commune pulmentum) inuenit *quaſi vitem ſilueſtrem*, herbam videlicet viti ſimilem, *& collegit ex ea colocynthidas agri*, id eſt, cucurbitas agreſtes amaras, *& impleuit pallium ſuum, & reuerſus concidit in ollam pulmenti, neſciebat enim quid eſſet* illa herba. *Infuderunt ergo ſocijs* in ſcutellas, *vt comederent. Cumque guſtaſſent de coctione*, exiſtimantes venenum iniectum in lebetem, *clamauerunt ad Eliſæum, dicentes: Mors in olla vir Dei; & non potuerunt comedere. At ille* ſociorum neceſſitati conſulere volens: *Afferte, inquit, farinam. Cumque tuliſſent, miſit in ollam, & ait* Giezi: *Infunde turbæ, vt comedant, & non fuit amplius quidquam amaritudinis in olla.* Miraculosè videlicet, cum farina non fuerit ſufficiens ad tollendam amaritudinem illam, & eſto ſufficiens eſſet ad illam ſaltem minuendam, id non poſſet eſſe naturaliter tam breui mora. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 4. Abulenſis *ibid. quæſt.* 60. Valleſius *de Sacra Philoſophia cap.* 36. & 37.

Alterum.

3 Sequitur alterum miraculum Eliſæi: *Vir quidam* (ait Scriptura) *venit de Baal Saliſa*, vrbe Tribus Ephraim, iuxta Adrichomium, & in campeſtribus Saren, *deferens viro Dei panes primitiarum, viginti panes hordeaceos, & frumentum nouum in pera ſua.* Acceptum munus Eliſæus in communem impendit vtilitatem. Propterea dixit Giezi: *Da populo* (communitati ſcilicet filiorum Prophetarum) *vt comedat.* Erat enim eis menſa communis, vt Religioſis viris. Reſpondente autem Giezi: *Quantum eſt hoc, vt apponam centum viris?* tot enim videbantur eſſe in eo Collegio, dixit Eliſæus: *Da populo, vt comedat; hac enim dicit Dominus: Comedent & ſupere- rit.*

Digitized by Google

rit: Quod ita factum eſt iuxta verbum Domini per Eliſæum. S. Scriptura 4. *Reg.*4. Sanchez *ibid.* & alij Expoſitores.

4. Ex his miraculis colligit Salianus *ſub hoc anno n.*9. ex Theodoreto ab ipſo relato magnam paupertatem Eliſæi, & filiorum Prophetarum, quòd *nullas* (inquit) *habuerint poſſeſſiones*, quòd Eliſæus, *qui erat eorum primus*, eos pauerit *conuiuio olerum agreſtium*, & appoſuerit eis *panes hordeaceos, eoſque ab alijs allatos*. Addit & hanc paupertatem fuiſſe illis voluntariam, & alia quæ attulimus *in Apparatu cap.*4. *n.*8. Colligimus & nos eorundem filiorum Prophetarum obedientiam in ollæ coctione, immiſſione farinæ, & infuſione, ac diuiſione ciborum. Caſtitatem in eo, quòd inter centum viros nulla referatur mulier, quæ ſaltem coquinæ ipſorum adſtaret. Vitam communem in eo, quòd omnium idem eſſet cibus. Menſam frugalem in herbis agreſtibus, & panibus hordeaceis, ingentem numerum diſcipulorum Eliæ, & Eliſæi vitam iuxta normam Religioſam ducentium, ſiquidem de vno hoc Galgalenſi Cœnobio centum viri referuntur. Quæ omnia ſatis indicant Religionis methodum ab eo tempore inchoatam, iuxta dicta *in Apparatu cap.*4. *Paupertas Eliſæorum.*

Annus mundi 3145. ante Chriſtum 908.

1 IOSAPHATI. Iudæ Regis pijſſimi mortem in hunc annum referimus cum Torniello & alijs. Rex hic inter clariſſimos numeratur, quòd vnus ex Chriſti primogenitoribus fuerit, populum in diuina Lege erudiendum curauerit, & plura egregia ſuo tempore egerit, vt propterea eum Deus diuitijs, & gloria inclytum fecerit, bello fortem, ac felicem, ac numeroſa prole fortunatum. Quamquam & ipſe reprehenſibilis fuit, quòd ſe, familiamque ſuam impio Achabo affinitate coniunxerit, quam forſan ob cauſam Eccleſiaſticus *cap.*49. in Regibus Iuda, qui non peccauerunt, Ioſaphatum non poſuit. Salianus *ſub hoc anno num.* 2. Timeant ergo Principes probi improborum ſanguini admiſceri, ne ex tali commixtione labem aliquam ſibi aſciſcant. *Ioſaphati mors.*

2 Ad noſtra regredientes, cum eſſet Eliſæus in quodam Prophetarum Collegio non longè à Iordane, Galgalis ſcilicet, vbi erat ſub anno præcedenti, vel Iericho, multique ex filijs Prophetarum, qui ſub eius diſciplina vigebant, ad ipſum tanquam ad communem Parentem ſuum vndique confluerent, vt ab eo vel diuina ſubſidia per miracula, vel humana per eius eximiam apud omnes gratiam *Alterum Eliſæi miraculū.*

conſequerentur tempore illo famis, & anguſta redderetur habitatio illius Collegij pro tot hoſpitibus recipiendis, dixerunt ad ipſum: *Ecce locus in quo habitamus coram te*, id eſt, te vidente, *anguſtus eſt nobis. Eamus vſque ad Iordanem, & tollant ſinguli de ſylua materias ſingulas*, ligna videlicet, *vt ædificemus ibi locum ad habitandum.* Annuit Eliſæus, quin vno ex filijs Prophetarum rogante, cum illis ad Iordanem venit. Cùm autem quidam illorum minus cautè ligna cæderet, ferrum cecidit in aquam, *exclamauitque ille, & ait: Heu, heu, heu domine mi, & hoc ipſum mutuò acceperam*, ac ſi diceret: Væ mihi, quia hoc ſecuris ferrum non erat noſtrum, ſed mutuò acceptum à quodam, nec ſoluendo pretio pecunia adeſt. Tunc Eliſæus dixit: *Vbi cecidit?* ferrum videlicet; monſtrante autem ei locum, *præcidit lignum* Eliſæus, *& miſit illuc, natauitque ferrum, & ait* diſcipulo: Tolle. *Qui extendit manum, & tulit illud.* Vbi geminum factum eſt miraculum, alterum quòd recta via manubrium incidit in foramen ferri, alterum quòd nataſſet ferrum. S. Scriptura 4. *Reg.* 6. Abulenſis *q.* 2. Salianus *ſub hoc anno.*

Paupertas filiorum Prophetarum.

3 Hic iterum expendit Salianus *ſub hoc anno n.* 6. ex Theodoreto ab ipſo relato magnam paupertatem filiorum Prophetarum, quippe vtebantur tugurijs de lignis ab eiſdemmet factis, & neque ſecuris ferrum proprium haberent, ſed tantùm commodatum. Quod etiam expendit D. Hieronym *in epiſt. ad Ruſtic.* dicens: *Filij Prophetarum, quos monachos in veteri Teſtamento legimus, ædificabant ſibi caſulas prope fluenta Iordanis, & turbis vrbium derelictis, polenta, & herbis agreſtibus victitabant.* Expendit etiam noſter Vvaldenſis *in doctrinal. fidei l.* 3. *ar.* 1. *cap.* 4. multitudinem filiorum Prophetarum hoc tempore, qui nec in Carmelo, nec alijs locis poſſent commodè habitare, vt propterea de nouis colonijs conſtruendis circa Iordanem tractaſſent: *Et ſic tandem* (inquit) *multi manſerunt ibidem iuxta littus Iordanis.* Imò hæc Iordanis manſio celebris ſemper fuit in Religione, tum tempore Ioannis Baptiſtæ, & Eſſenorum, tum in poſterioribus ſeculis, vt ſuis locis dicemus. De illa Genebrardus *lib.* 1. *Chronolog. ſub anno mundi* 3272. ſic ait: *Eliſæus conſtruxit cellas Prophetis in Iericbuntis ſolitudine. Manauit Inſtitutum, & loci Religio ad poſteros, fuitque deſertum hoc vſque ad Engaddi ab Eſſenis habitatum, hominibus continentiæ incredibilis.* Idem habet Iacobus Zeigherus *in deſcript. Palæſtinæ in Monte Adumim fol.* 38. cuius verba afferimus *ſub anno* 4052. *n.* 13.

Eliſæi prædictio.

4 Reuelauit etiam ſub id tempus Eliſæus Regi Iſraël Prophetico ſpiritu inſidias, quas illi parabat Rex Syriæ, vt propterea Rex

Iſraël

Iſraël non ſemel ab ipſis Eliſæi monitu liberaretur; Regique Syriæ in animo eſſet Eliſæum capere, quem ab vno ſeruorum ſuorum ſciuerat occulta quæque ipſius Iſraëlis Regi manifeſtare. Sacra Scriptura 4. *Reg.*6. Quid autem Syriæ Rex egerit pro Eliſæo capiendo, ſequenti anno, quo acta credimus, commodius referemus.

Annus mundi 3146. ante Chriſtum 907.

1 REGNABAT in Iuda pro patre Ioſaphato defuncto Ioram, concurrente etiam eodem tempore eiuſdem nominis Rege in Iſraël. Hic porrò Ioram Rex Iuda non pium patrem, ſed impiam vxorem Athaliam filiam Achabi ſecutus, plurima mala, ſceleraque commiſit, quæ 4. *Reg.*8. & 2. *Paralipom.*21. narrantur. Vxores enim malignæ familiaribus illecebris, coniugali conſuetudine, & multiplici blandimento naturæ viros peruertunt. Caueant ergo viri cultores Dei à ſimili thalamo. Ioram Rex Iuda.

2 Turbatus interim Rex Syriæ Benadab, quòd ea, quæ in occultis cogitabat, ab Eliſæo Regi Iſraël panderentur, eum comprehendere deliberauit. Miſit ergo ſuos dicens: *Ite, & videte vbi ſit, vt mittam, & capiam eum*. Illi verò venientes inuenerunt eum in Dothan oppido Samariæ vicino, vbi fortaſſe etiam filiorum Prophetarum Collegium erat. Miſit ergo Benadab illuc equos & currus, & robur exercitus, vt oppidum vallarent, & Eliſæum comprehenderent. Cum autem diluculo ſurrexiſſet miniſter Eliſæi (quem credimus Giezi fuiſſe) vidit exercitum in circuitu ciuitatis, & equos, & currus, nunciauitque ei dicens: *Heu, heu, heu domine mi, quid faciemus?* Cui Eliſæus à Deo iam illuminatus reſpondit: *Noli timere, plures enim nobiſcum ſunt, quàm cum illis*. Quia tamen formidinem adhuc deponere non videbatur, conuerſus ad Deum, inquit: *Domine aperi oculos huius, vt videat*. Deus autem miraculosè, per ſpecierum videlicet infuſionem *aperuit oculos pueri, & vidit, & ecce mons plenus equorum, & curruum igneorum in circuitu Eliſæi*. Egreſſo autem Eliſæo ex Dothan hoſtes deſcenderunt ad eum: qui videns illos venientes, ait ad Deum: *Percute obſecro gentem hanc cæcitate*. *Deus autem percuſſit illos, ne viderent*; ita ſcilicet, vt Eliſæum, & ea, quæ ante oculos habebant, diſcernere non poſſent. Petentibus ergo ab illo, numquid ea eſſet ciuitas, in qua erat Eliſæus, dixit ad illos: *Non eſt hæc via, neque iſta eſt ciuitas*, non quidem mentiendo, ſed aliqua interna æquiuocatione licitè vtendo, quia erant ipſius inimi-

Benadab vult comprehendere Eliſæum.

Illuminatus Eliſæus.

ci, vel loquendo de ijs rebus, quatenus ipſis per ſpecies repræſentabantur, quæ vt ſic diuerſæ erant. Dixit etiam ad illos: *Sequimini me, & oſtendam vobis virum, quem quæritis. Duxit ergo eos in Samariam: cumque ingreſsi fuiſſent in Samariam, dixit Eliſeus: Domine aperi oculos iſtorum, vt videant; aperuitque Dominus oculos eorum, & viderunt ſe eſſe in medio Samariæ. Dixitque Rex Iſraël ad Eliſæum, cum vidiſſet eos: Nunquid percutiam eos Pater mi? At ille ait: Non percuties: neque enim cepiſti eos gladio, & arcu tuo, vt percutias: ſed pone panem, & aquam coram eis, vt comedant, & bibant, & vadant ad dominum ſuum. Appoſitaque eſt eis ciborum magna præparatio, & comederunt, & biberunt, & dimiſit eos, abieruntque ad dominum ſuum, & vltra non venerunt latrones Syriæ in terram Iſraël.* De hoc inſigni, & mirabili facto S. Scriptura 4. *Reg.*6. Expoſitores *ibid.* & Salianus *ſub hoc anno.*

Annus mundi 3147. ante Chriſtum 906.

Iorami geſta.

1 PER id tempus Ioram Rex Iuda optimi patris Ioſaphati filius peſſimus ſex fratres, quos habebat, & quoſdam de Principibus Iſraël gladio perimi fecit; ſiue vt omnem amittendi regni ſuſpicionem tolleret, ſiue vt alendorum pro dignitate fratrum onus abijceret, ſiue vt relicta eis à patre bona, & ciuitates adimeret. S. Scriptura 2. *Paralipom.*21. Sanchez *in* 4. *Reg.*8. *n.*27. En diaboli politicam, quam mundus *rationem ſtatus* appellat.

Alterius Iorami ingratitudo.

2 In Regno porrò Iſraëlis alius Ioram Rex ingratus valde beneficijs à S. Eliſæo receptis demonſtrabatur per id tempus 4. *Reg.*6. Cum enim Benadab Rex Syriæ Samariam Regiam ciuitatem tam arctè obſideret, vt fame obſeſſos opprimente putridis cadaueribus, & ſtercore veſcerentur, quin matres ipſæ in prolem indulgentiſſimæ filiorum carnibus paſcerentur, & caput canis, ac quarta pars ſtercoris columbarum ingenti pretio venderentur, Rex contra Eliſæum indignatus, vel quòd ciuitatem ſuis precibus, vt poterat apud Dominum, non liberaret, vel quòd permiſerit Syros, qui, vt anno præcedenti vidimus, in Samaria fuerant, impunè abire, vel forſan quia credebatur ipſum à Domino ob Idololatriæ vindictam illam famem, aut obſidionem obtinuiſſe, ait: *Hæc mihi faciat Deus, & hæc addat, ſi ſteterit caput Eliſæi filij Saphat ſuper ipſum hodie.* Eliſæus autem erat *in domo ſua*, domo ſcilicet, ſeu Collegio filiorum Prophetarum, quod erat etiam in Samaria, vt docet Ioannes Ieroſolymita-

Occidere vult Eliſæum.

mita-

mitanus *dicto lib. cap. 22.* neque enim Eliſæus, qui omnia reliquerat, & paupertatem profitebatur extremam, domum propriam habere poterat. *Et ſenes*, id eſt, filij Prophetarum, vel ipſorum ſeniores *ſedebant cum eo*. Rex autem *præmiſit virum*, ſicarium ſcilicet, qui Prophetam occideret. *Sed antequam veniret nuncius ille*, id eſt, iſte ſicarius, dixit Eliſæus *ad ſenes*, diſcipulos nempe ſuos (vt exponit Ioſephus) *Nunquid ſcitis, quòd miſerit filius homicidæ*, id eſt, Rex Ioram, qui erat filius Achab, qui occidit Naboth, *vt præcidatur caput meum? Videte ergo cum venerit nuncius, claudite oſtium, & non ſinatis eum introire: ecce enim ſonitus pedum domini eius*, id eſt, Rex ipſe iam facti pœnitens, *poſt eum eſt. Adhuc illo loquente eis apparuit nuncius, qui veniebat ad eum*. Venit etiam æquè cum illo Rex, & iam placatus ait ad Eliſæum: *Ecce tantum malum à Domino eſt, quid amplius expectabo à Domino?* Ac ſi diceret: Siquidem ad tantam famen deuenimus, Deo ſic volente, vt matres proprios filios deuorare cogantur, quid amplius ſpei in Deo poteſt eſſe? Eliſæus autem magnam in diem craſtinum abundantiam panis promiſit tum Regi, tum Ducibus, qui cum illo venerant, & vni illorum dubitanti comminatus eſt, non ea fruiturum, prout rei euentus manifeſtauit; fugientibus illa nocte, terrore immiſſo de Cælo Syris. De quo in S. Scriptura 4. *Reg.* 7. & ibi Expoſitores.

Annus mundi 3148. ante Chriſtum 905.

1 REGI Iuda Ioramo infelicia multa hoc anno, vel circiter contigere. Idumæorum namque Regnum irreparabili iactura perdidit, ciuitatem Lobna amiſit, & alui languore inſanabili diuinitùs percuſſus eſt. S. Scriptura 2. *Paralipom.* 21. Sciant ergo Principes publicè peccantes, publicè etiam à Deo plectendos eſſe. Regis Iorami infortunia.

2 Noſter etiam Princeps Elias in Paradiſum, vel locum alium amœniſſimum à Deo translatus, contra eundem etiam Ioramum Propheticas literas dedit. Sacra etenim Pagina 2. *Paralipom. cap.* 21. *v.* 12. teſtante, *allatæ ſunt ei literæ ab Elia Propheta*. Etſi enim putarint quidam alium Eliam à noſtro hunc eſſe, à quo illæ allatæ dicantur, quia tamen ſine fundamento nouum iſtum Eliam, & contra ipſum textum *ab Elia Propheta* dicentem, quo ſolus Elias noſter deſignari ſolet, confingunt, ideo audiri non merentur. Alij maioris probabilitatis apparentia à noſtro Elia has literas ſcriptas fatentur, ſed antequam per aëra tolleretur, licet hoc tempore ab aliquo, cui Literæ Eliæ.

rem

Digitized by Google

rem commiſerat, Regi datas. Sed quia nec iſti aliquo ſolido nituntur fundamento, & maiorem literæ auctoritatem haberent ad Ioramum conuertendum, ſi ab Elia in Paradiſo commorante ſcriptæ, & miſſæ eſſent, ideo huic ſententiæ firmiter adhærendum, prout etiam faciunt Hebræi *in Seder Olan cap.* 17. Ioſephus *lib.* 2. *antiquit. cap.* 2. Aben Ezra *in* 4. *Malach.* Lyranus *ibid.* Genebrard. *lib.* 1. *Chronolog.* Acoſta *lib.* 3. *de nou. temporibus cap.* 7. Maluenda *lib.* 9. *de Antichriſto cap.* 2. Torniellus *ſub anno* 3146. Salianus *ſub hoc anno n.* 5. Sanchez *in* 4. *Reg.* 2. *n.* 25. Cornelius *in Eccleſiaſtic. cap.* 48. *verſ.* 6. literæ porrò ex dicto *cap.* 21. feruentiſſimum Eliæ zelum ſpirantes, ſic erant: *Hæc dicit Dominus Deus Dauid patris tui: Quoniam non ambulaſti in vijs Ioſaphat patris tui, & in vijs Aſa Regis Iuda, ſed inceſsiſti per iter Regum Iſraël, & fornicari feciſti Iudam, & habitatores Ieruſalem, imitatus fornicationem domus Achab, inſuper & fratres tuos, domum patris tui, meliores te occidiſti: Ecce Dominus percutiet te plaga magna cum populo tuo, & filijs, & vxoribus tuis, vniuerſaque ſubſtantia tua. Tu autem ægrotabis peſsimo languore vteri tui, donec egrediantur vitalia tua paulatim per ſingulos dies.*

Corollarium. 3 Ex ijs porrò literis Eliæ ad Ioramum Angelorum miniſterio (vt Sanchez putat) tranſmiſſis, colligitur veriſſimum illud fuiſſe, quod *ſub anno* 3139. *n.* 14. diximus, videlicet Eliam in eo ſtatu, quo eſt, inuocari à nobis poſſe: ſi enim curam de his, quæ apud nos aguntur, ipſe gerit, quis negabit noſtris precibus ad eum directis eius interceſſionem apud Deum poſtulari poſſe? Vnde ex huiuſmodi literis curam habere Eliam de rebus ad ſe ſpectantibus inferunt Genebrard. Maluenda, & Sanchez relati, ac Sebaſtianus Barradas *to.* 1. *lib.* 5. *cap.* 11. Iunge ex eodem Genebrardo Hebræos *in Seder Olan cap.* 17. aſſerere Eliam poſt raptum ſcribere *geſta omnium ætatum, & temporum.* Quod idem habetur *in Chronolog. maiori Seder Olan Rabba* nuncupata. Recepto etiam conſenſu Hebræi tenent Eliam noſtrum Sacræ Scripturæ nodos, & difficultates explanaturum, vt vulgariter hoc prouerbium vſurpent: *Thisbi* (id eſt, Elias) *ſoluet dura*, vt notant Ioannes Cellarius, & Ioannes Quinquarboreus in *Abbreuiationib. Hebræorum*. Tradunt etiam hac gratia ornatum eſſe, vt nulla circumciſio apud eos fiat, cui Elias præſens inuiſibiliter non adſit, vt videre eſt apud Kimchium *Malach.* 4. Galatinum *lib.* 10. *de arcanis cap.* 6. & Genebrar. *l.* 1. *Chronolog. pag.* 115. Refert etiam Galatinus *l.* 17. *de Arcan. cap.* 12. quandam Eliæ reuelationem factam Rabbenu Haccadoſch circa Matris Meſſiæ genealogiam. Sed vt Hebræorum placita, quæ figmentis plena eſſe ſolent, omittamus, ex vita S. Pa-

tritij

tritij Hyberni *cap. 19.* per Thomam Meringhamum collecta habetur, quòd cum ſemel S. Patritius Sathanæ vexatione in membris torqueretur, Eliam inuocans ab ipſo adueniente liberatus fuit. Vnde in hymno, ſeu ſequentia de eodem S. Patritio ex vetuſto Miſſali deprompto apud eundem Meſinghamum ſic dicitur:

Opprimens per triduum
Sathan hunc vexauit,
Sed Elias artuum
Robur reparauit.

Noſtris ergo precibus præſto adeſt Elias, & iure à nobis in neceſſitatibus inuocatur, vt etiam diximus *ſub anno 3139. n. 14.*

Annus mundi 3149. ante Chriſtum 904.

1 SVB hoc tempore Ioram Rex Iuda infirmitate, quam illi per literas minatus eſt Elias, à Deo percuſſus, videns ſe inutilem ad Regni negotia pertractanda, Ochoziam vnicum ſuũ filium Regem declarauit, & ſucceſſorem. Salianus *ſub hoc anno n. 17.* Mira Dei prouidentia hic oſtenditur, vt qui fratres occiderat, vt in Regno conſeruaretur, cogeretur à Deo adhuc viuens alteri Regnum gubernandum committere. Attendat hoc mundus. Ioram filium Regem declarat.

2 Interim Rex Syriæ Benadabus Damaſcum poſt Samariæ obſidionis vilem ſolutionem reuerſus, in morbum grauem incidit ob mœrorem. Venit etiam Eliſæus noſter Damaſcum vncturus, vt creditur, Hazaelem in Regem Syriæ. Etſi enim Eliæ à Domino hoc fuiſſet præceptum in ſpelunca Horeb latitanti, vt *ſub anno 3127. n. 3.* vidimus, quia tamen ſolùm illum futurum, & vngendum Regem tunc declarauit, vt ibidem ex Ioanne Ieroſolymitano dictum eſt, ideo neceſſe fuit, vt Eliſæus Magiſtri nomine, & vt credimus, etiam mandato id expleret. Sciens autem Benadab ægrotus Eliſæi aduentum miſit in occurſum ipſius, Deo ſic diſponente, hunc Hazaelem vnum ex primis Regijs miniſtris cum muneribus, vt conſuleret Dominum per eum, ſi euadere poſſet de infirmitate, qua præmebatur. *Iuit igitur Hazael* (inquit Scriptura) *in occurſum eius, habens ſecum munera, & omnia bona Damaſci, onera quadraginta camelorum. Cumque ſtetiſſet coram eo, ait: Filius tuus Benadab. Rex Syriæ miſit me ad te dicens: Si ſanari potero de infirmitate mea hac?* Nihil ſignificat Scriptura, aut Ioſephus, an huiuſmodi munera receperit Eliſæus: recepiſſe videtur, cum nihil de repudiatione illorum Sacer textus

Eliſæus venit Damaſcum.

Occurrit ei Hazael.

Google

textus affirmet: rectius tamen erit cum Toſtato exiſtimare non fuiſſe recepta, *ne religioſam paupertatem* (inquit Salianus *ſub hoc anno num* 7.) quam adamabat, ac profitebatur, tot, tantiſque muneribus violare videretur. Tacuit autem (inquit) Scriptura *repudiata munera à viro ſancto cultore paupertatis, quòd id per ſe minimè obſcurum eſſet*. Caſu autem quo illa acceperit Eliſæus pro ſubuentione filiorum Prophetarum tempore ingentis famis, & penuriæ, qualis erat his ſeptem annis in Iſraël, nullatenus reprehenſibilis eſſet. Subiungit Sacer textus Eliſæum dixiſſe ad Hazaelem: *Vade dic ei*, ſcilicet Benadabo, *ſanaberis: porrò oſtendit mihi Dominus, quia morte morietur*. Quæ duo etſi contraria videantur, talia non ſunt. Verbum enim *ſanaberis* intelligitur, quantum eſt ex parte morbi, quem Rex patiebatur, quia ille mortalis non erat. Illud verò *morte morietur*, indicat ab alia extrinſeca cauſa occidendum, prout contigit. *Stetitque cum eo, & conturbatus eſt, vſque ad ſuffuſionem vultus*, volens ſcilicet reprimere lacrymas, & mœrorem, ſed tandem in lacrymas profuſus *fleuit vir Dei*. Quæ videns Hazael ait: *Quare Dominus meus flet?* At ille dixit: *Quia ſcio quæ facturus ſis filijs Iſraël mala. Ciuitates eorum munitas igne ſuccendes, & iuuenes eorum interficies gladio, & paruulos eorum elides, & prægnantes diuides*. Dixit tunc Hazael: *Quid enim ſum ſeruus tuus canis, vt faciam rem iſtam magnam?* Cui Eliſæus: *Oſtendit mihi Dominus te Regem Syriæ fore*. Tunc commodius creditur vnctum eſſe Hazaelem ab Eliſæo in Regem Syriæ. Reuerſus autem ad Regem, recepturum ſanitatem iuxta verbum Eliſæi promiſit, verumtamen altera die panno madido expanſo ſuper faciem ipſius illum ſuffocauit. Mortuo ergo Benadabo ſucceſſit Hazael iuxta eiuſdem Eliſæi prædictionem. Sacra Scriptura 4. *Reg*. 7. Expoſitores *ibidem*. Salianus *ſub hoc anno*.

(Margin: Prophetat Eliſæus.)

Annus mundi 3150. ante Chriſtum 903.

(Margin: Ioram mors.) 1 IN hunc annum Ioram Regis Iuda mors referenda videtur, miſera ſanè, & in exemplum impiorum Regum, eorum prælertim, qui ob diabolicam ſtatus rationem iniuſta ſuorum clade lætantur, improbæ & infideli vxori coniunguntur, vel Dei præcepta contemnunt. Mortuus enim eſt infirmitate peſſima, qua diuinæ iræ iudicio quotidie per ventrem inteſtina defluere cernebat. Regum ſepultura caruit, & populus cadaueri inſultans, quàm inuiſus

Deo

Deo fuiſſet, facilè coniectare potuit. S. Scriptura 2. *Paralip.* 21. Ioſephus *l.* 9. *cap.* 3.

Fœmina Sunamitis.

2 Septimus, & vltimus hic annus famis ab Eliſæo prænunciatæ in Iſraël erat. Quo tempore Sunamitis mulier, quæ propter prædictionem Eliſæi de terra Iſraël fugerat, nunc de Philiſtinorum Regione, vbi manſerat, in patriam reuertebatur. Quia tamen domum, & agros, quæ primùm habebat, ab alijs occaſione ſuæ abſentiæ occupata cognouit, ad Regem interpellandum venit. *Rex autem* (inquit Scriptura) *loquebatur cum Giezi puero viri Dei*, id eſt, Eliſæi, dicens: *Narra mihi omnia magnalia, quæ fecit Eliſæus. Cumque ille narraret Regi, quomodo mortuum ſuſcitaſſet, apparuit mulier, cuius viuificauerat filium, clamans ad Regem pro domo ſua, & pro agris ſuis. Dixitque Giezi: Domine mi Rex, hæc eſt mulier, & hic eſt filius eius, quem ſuſcitauit Eliſæus. Et interrogauit Rex mulierem, quæ narrauit ei. Deditque ei Rex eunuchum vnum dicens: Reſtitue ei omnia, quæ ſua ſunt, & vniuerſos reditus agrorum à die, qua reliquit terram vſque ad præſens.*

Eliſæus gratus Ioramo.

3 Grata ergo apud Ioramum Regem Iſrael Eliſæi memoria in cauſa fuit, quòd tam citò omnia ipſius bona ei reſtitui per ſuum Cubicularium fecerit. Sacra Scriptura *in* 4. *Reg.* 8. & Expoſitores *ibid.*

Vbi erat tunc.

4 Cauſa porro, cur hæc mulier vſa non fuerit opera Eliſæi ad impetrandum hunc fauorem à Rege, ſicut ipſe promiſerat facturum 4. *Reg.* 4. *v.* 13. ea fuit, quia *Eliſæus* (inquit Abulenſis 4. *Reg.* 8. *q.* 11.) *diſcurrebat per varia loca, viſitans Collegia Prophetarum.* Quod idem aſſerit Salianus *ſub hoc anno num.* 16. Nec enim placet, quòd dicatur adhuc fuiſſe in Damaſco. Quid enim faceret in terra Gentilium S. Propheta, expleto eo ad quod iuerat, videlicet vnctionem Hazaelis in Regem? Erat ergo iam in terra Iſrael.

Hiſtoria curationis Naaman Syri.

5 In hunc etiam annum meritò referenda eſt (etſi alij contrarium ſentiant) hiſtoria curationis Naaman Syri à lepra per Eliſæum Prophetam, vt bene Salianus *ſub hoc anno num.* 17. ex chronic. Hebræor. Toſtato, & alijs, quibus aſſentimur. Erat ergo Naaman iſte Princeps militiæ Regis Syriæ magnus, & honoratus, fortis, & diues, ſed leproſus. Accidit ergo quòd cum quidam latrunculi de Syria egreſſi captiuam duxiſſent ex Iſrael puellam paruulam, eaque in vxoris Naaman obſequio conſtitueretur, diceret ad dominam ſuam: *Vtinam fuiſſet dominus meus ad Prophetam, qui eſt in Samaria, profectò curaſſet eum à lepra, quam habet.* Vxor verò de viri ſalute ſolicita, quod à puella audiuerat, ipſi retulit. Qui præ ſanitatis deſiderio,

rio,

rio, & quòd ſine dubio de Eliſæo multa per famam cognouiſſet, Regi Hazaeli rem ſignificauit. Placuit Regi, & literas commendatitias ad Regem Iſraël dedit pro Naamani curatione. Is autem acceptis ſecum decem talentis argenti, ſex millibus aureis, & decem pretioſis veſtibus, profectus eſt verſus Iſraelis Regnum. Cum ergo talentum pondus ſit 125. librarum, & quælibet libra 12. vnciarum (vt docti communiùs aſſerunt) elicitur Naamanum ſecum duxiſſe quindecim millia vnciarum argenti, quæ cum ſex millibus aureis magnam pecuniæ quantitatem faciunt. Detulit autem (inquit

Literæ Regis Syriæ.

Scriptura 4. *Reg.* 5.) literas ad Regem Iſraël in hæc verba: *Cum acceperis epiſtolam hanc, ſcito quòd miſerim ad te Naaman ſeruum meum, vt cures eum à lepra ſua. Cumque legiſſet Rex Iſraël literas, ſcidit veſtimenta ſua, & ait: Numquid Deus ego ſum, vt occidere poſſim, & viuificare, quia iſte miſit ad me, vt curem hominem à lepra ſua? Animaduertite, & videte, quòd occaſiones quærat aduerſum me. Quod cum audiſſet Eliſæus vir Dei, ſcidiſſe videlicet Regem Iſraël veſtimenta ſua, mi-*

Quid geſſerit Eliſæus.

ſit ad eum dicens: Quare ſcidiſti veſtimenta tua? veniat ad me, & ſciat eſſe Prophetam in Iſraël. Venit ergo Naaman cum equis, & curribus, & ſtetit ad oſtium domus Eliſæi. Hanc credimus fuiſſe domum filiorum Prophetarum, de qua ſub anno 3147. diximus. Et in ea habuiſſe *centum Prophetarum filios ſub ſua diſciplina magiſterio* habet expreſſè Petrus Damianus *in Apologetico de contemptu ſecul. quod eſt opuſcul.* 12. *cap.* 28. Tunc miſit ad eum Eliſæus nuncium dicens: *Vade, & lauare ſepties in Iordane, & recipiet ſanitatem caro tua, atque mundaberis.* Non venit ad ipſum, vel in odium Idololatriæ, quia Naaman Gentilis erat, vel humilitatis gratia, vt miraculum non ipſi, ſed Deo tribueretur. Naaman autem credens ſe contemptum ab Eliſæo, quòd per nuncium ſecum ageret, *iratus recedebat dicens: Putabam, quod egrederetur ad me, & ſtans inuocaret nomen Domini Dei ſui, & tangeret manu ſua locum lepræ, & curaret me. Nunquid non meliores ſunt Abana, & Pharphar fluuij Damaſci omnibus aquis Iſraël; vt lauer in eis, & munder? Cum ergo vertiſſet ſe, & abiret indignatus, acceſſerunt ad eum ſerui ſui, & locuti ſunt ei: Pater, etſi rem grandem dixiſſet tibi Propheta, certè facere debueras: quanto magis quia*

Curatur Naaman.

nunc dixit tibi: Lauare, & mundaberis! Deſcendit, & lauit in Iordane ſepties iuxta ſermonem viri Dei, & reſtituta eſt caro eius, ſicut caro pueri paruuli, & mundatus eſt. Reuerſuſque ad virum Dei cum vniuerſo comitatu ſuo, venit, & ſtetit coram eo, & ait: Verè ſcio quòd non ſit alius Deus in vniuerſa terra, niſi tantùm in Iſraël. Obſecro itaque, vt accipias benedictionem à ſeruo tuo. At ille reſpondit: Viuit Dominus

ante

Digitized by Google

ante quem ſto, quia non accipiam. Cumque vim faceret, penitus non acquieuit, dixitque Naaman: Vt vis, ſed obſecro, concede mihi ſeruo tuo, vt tollam onus duorum burdonum de terra. Non enim facit vltra ſeruus tuus holocauſtum, aut victimam Dijs alienis niſi Domino. Hoc autem ſolum eſt, de quo depreceris Dominum pro ſeruo tuo, quando ingredietur Dominus meus Templum Remmon, vt adoret, & illo innitente ſuper manum meam ſi adorauero in Templo Remmon adorante eo in eodem loco, vt ignoſcat mihi Dominus ſeruo tuo pro hac re. Qui dixit ei: Vade in pace.

6 Interim Giezi ſeruus Eliſæi cupiditate pecuniæ, quam Naaman detulerat, agitatus, *pepercit* (inquit) *Dominus meus Naaman Syro iſti, vt non acciperet ab eo, quæ attulit, viuit Dominus, quia curram poſt eum, & accipiam ab eo aliquid.* Et ſecutus eſt Giezi poſt tergum Naaman, *quem cum vidiſſet ille currentem,* cupiditas enim illi alas ad currendum miniſtrabat, *deſilijt de curru in occurſum eius* (grati animi erga Eliſæum indicium) & ait: *Rectene ſunt omnia? & ille ait: Recte, Dominus meus* (ſubiungit mentiendo) *miſit me ad te dicens; Modò venerunt ad me duo adoleſcentes de monte Ephraim de filijs Prophetarum: da eis talentum argenti, & veſtes mutatorias duplices. Tunc Naaman gratus, & liberalis: Melius eſt vt accipias duo talenta. & coegit eum, ligauitque duo talenta argenti in duobus ſaccis, & duplicia veſtimenta, & impoſuit duobus pueris ſuis, & qui portauerunt coram eo. Cumque veniſſet iam veſperi, tulit de manu eorum, & repoſuit in domo, dimiſitque viros, & abierunt, ipſe autem ingreſſus ſtetit coram Domino ſuo, & dixit Eliſæus: Vnde venis Giezi? Qui reſpondit: Non iuit ſeruus tuus quoquam. At ille ait: Non ne cor meum in præſenti erat, quando reuerſus eſt homo de curru ſuo in occurſum tui? Nunc igitur accepiſti argentum, & accepiſti veſtes, vt emas oliueta, & vineas & oues, & boues, & ſeruos, & ancillas. Sed & lepra Naaman adhærebit tibi, & ſemini tuo vſque in ſempiternum. Et egreſſus eſt ab eo leproſus quaſi nix.* Sacra Scriptura 4. *Reg.* 5. Expoſitores ibid.

Giezi cupiditas.

Punitur ab Eliſæo.

7 Hunc exitum habuit auaritia Giezi, fraude, mendacio, & ſacrilegio cumulata. Eiectus etiam fuit à facie Eliſæi, nec amplius ad ipſius conſortium admiſſus, tum quia leproſus erat, cum quo ex Lege prohibitum fuit communicare, tum in ſcelerum ipſius pœnam. Vnde ſi ille ex filijs Prophetarum vnus erat, prout fuiſſe apparet ex tanta communicatione, quantam cum Eliſæo, & alijs Prophetis habebat, cenſendus primus expulſus, ſeu eiectus ab Ordine; erat autem honoris, & inanis gloriæ cupidus, vt propterea Theodoretus dixerit præcepiſſe ipſi Eliſæum, vt nemine ſalutato iret cum baculo ad ſuſcitandum puerum Sunamitidis 4. *Reg.* 4. *v.* 29. ne ſcilicet *occurren-*

Giezi expulſus.

tibus in via ſui curſus cauſam indicaret; & ita impediretur miraculum, ex eo etiam quod intuitu ſanitatis miraculosè à Deo Eliſæi precibus Naaman collatæ pretium ab eo petierit, ſacrilegus, & ſimoniacus iure cenſetur, qui rem ſacram pretio vendere nitebatur. Similiter ſi ex illis forſan fuit filijs Prophetarum, qui aliquale votum paupertatis emiſerant, proculdubio peccatum proprietatis commiſit, quia recepit pecuniæ magnam quantitatem contra voluntatem ſui ſuperioris Eliſæi. Eſto autem tale votum ipſe non emiſiſſet, quia ſcandalum fuit Eliſæo, & alijs, qui paupertatem iuxta normam Religioſam colebant, ideo lepra & expulſione dignus fuit. Addunt Hebræi, & inter eos Rabbi Salomon, & Rabbi Dauid apud Sanchez. 4. *Reg* 4.8.*n*.5. Giezi poſtquam lepram contraxerat, de ſalute animæ ſuæ deſperaſſe, atque ideo à patria, veraque Religione ad Idololatriam defeciſſe, vt propterea (inquiunt) Eliſæus in Damaſcum iret ad ipſum in fide confirmandum, & ab Idololatria abducendum. Quod ſi verum fuit, ſatis ſuadet improbum valde, & malæ indolis fuiſſe, præſertim cum exemplari vita Eliſæi, & aliorum Prophetarum contempta ad tantam miſeriam deuenerit. Timendum ergo valde eſt auaris, aut cupidis Religioſis.

Paupertas Religioſa.

8 Addendum præterea eſt in Eliſæi, & filiorum Prophetarum gratiam, quod (vt inquit Salianus *ſub hoc anno n*.29.) cum Eliſæus *pauper eſſet, & paupertatem cum diſcipulis ſuis profiteretur*, nihilominus à Naamam oblata munera recipere recuſauit. Quinimo, vt idem auctor *ſub anno* 3144.*n*.9. ex Theodoreto *q*.19.*in* 4.*Reg* notat, eadem fuit eorundem filiorum Prophetarum paupertas, quod ſignificat tam grauis pœna Giezi inflicta. Addere & vlterius poſſumus, quod ſi votum paupertatis in Anania, & Zaphira propter grauiſſimam, qua puniti ſunt, pœnâ *Actor*. 5. cognoſcitur, prout Suarez 3.*to. de Relig. lib*.8.*c*.2.*n*.17. infert, pari etiam de cauſâ ex grauiſſima pœna Giezi inflicta inferri poteſt tum ipſum, tum alios Prophetarum filios aliquale votum paupertatis emiſiſſe, iuxta dicta *in Apparatu c*. 4. *n*.11.

Annus mundi 3151. ante Chriſtum 902.

Hiſtoria huius anni.

1 CVNCTA quæ per id tempus in Iſraele, & Iuda contigerunt, ſanguine, terroribus, lamentis, & funeribus Principum, Sacerdotum, & Pſeudo-prophetarum pleniſſima erant, ob idololatriam Regum, crudelitatem Athaliæ, & quod præcipuum eſt, ob Dei iuſtiſſimam prouidentiam, qua improborum Regum peccata

in

Digitized by Google

in ſubditis etiam vindicantur. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 9. Recte ille.

---Delirant Reges, plectuntur Achiui.

2 Quoad noſtra hæc habemus eodem 4. *Reg.* 9. Præcepit Deus Eliſæo, vt ex diſcipulis Prophetarum filijs vnum mitteret ad vngendum in Regem Iehu Ducem exercitus Iſrael, qui erat in caſtris pro Ioramo Rege, & quem iampridem Regem futurum declarauerat Pater Elias reuerſus ab ſpelunca montis Horebi. *Vocauit* ergo *vnum de filijs Prophetarum*, Ionam videlicet, diſcipulum Eliæ quondam, nunc Eliſæi, vt tradunt Hebræi *in chronolog. c.* 18. *&* 19. Ioannes Ieroſolymitan. *lib. de inſtitut. Monach. c.* 12. & alij, & ait illi: *Accinge lumbos tuos*, idest, perge cum magna feſtinatione, *& tolle lenticulam olei hanc in manu tua, & vade in Ramoth Galaad*, vbi ſcilicet erat Iehu, *cumque veneris illuc, videbis Iehu filium Ioſaphat filij Namſi, & ingreſſus ſuſcitabis eum de medio fratrum ſuorum, & introduces in interius cubiculum; tenenſque lenticulam olei fundes ſuper caput eius, & dices: Hæc dicit Dominus: Vnxi te Regem ſuper Iſraël: aperieſque oſtium, & fugies, & non ibi ſubſiſtes. Abijt ergo adoleſcens puer Prophetæ, & ingreſſus eſt illuc: ecce autem Principes exercitus ſedebant, & ait: Verbum mihi ad te, ò Princeps, dixitque Iehu: Ad quem ex omnibus nobis? At ille dixit: Ad te ò Princeps, & ſurrexit, & ingreſſus eſt cubiculum: at ille fudit oleum ſuper caput eius, & ait: Hæc dicit Dominus Deus Iſraël: Vnxi te Regem ſuper populum Domini Iſraël, & percuties domum Achab Domini tui, & vlciſcar ſanguinem ſeruorum meorum Prophetarum, & ſanguinem omnium ſeruorum Domini, de manu Iezabel. Perdamque omnem domum Achab, ſicut domum Ieroboam filij Nabat, & ſicut domum Baaſa filij Abia; Iezabel quoque comedent canes in agro Iezrabel, nec erit qui ſepeliet eam. Aperuitque oſtium & fugit.* Cum autem Iehu ea, quæ circa illum acta erant, vidiſſet, egreſſus eſt ad ſuos è cubiculo, in quod intrauerat. Qui cum vidiſſent hominem ex Prophetarum Ordine, qui non vulgaria, aut iocoſa facerent, aut loquerentur, ſuſpicati ſunt aliquid noui cum Iehu geſſiſſe; atque ideo illum interrogant: *Rectè ne ſunt omnia? Quid venit inſanus iſte ad te?* Hoc enim nomine impia plebs Prophetas vocitabat. Illo ergo narrante quæ acciderant, omnes diuinitus excitati *pallium ſuum poſuerunt ſub pedibus eius, in ſimilitudinem tribunalis, & cecinerunt tuba, atque dixerunt: Regnauit Iehu*. Coniurauit itaque Iehu contra Ioram Regem Iſraël, & profectus in Iezraël, vbi erat, factuſque diuinæ iuſtitiæ miniſter, occidit eum ibi, proijciens cadauer eius in agro Naboth Iſraëlitæ, iuxta verbum Domini, quod Elias nunciauerat Achabo,

Eliſæus mittit ad vngendum Iehu.

Ionas mittitur.

Quid geſſerit.

Iehu Rex.

X 2 3. *Reg.*

Digitized by Google

3.*Reg.*2 1.*v.*1 9. occidit etiam Ochoziam Regem Iuda, qui pro Ioramo patre regnabat, & venerat ad viſitandum Ioramum Regem Iſraëlis. Occidit inſuper impiam Iezabelem, cuius carnes in agro Iezraël iuxta eiuſdem Eliæ prophetiam canes comederunt. Miſſis quoque litteris in Samariam occidi fecit ſeptuaginta filios Achab, qui ibi nutriebantur, & omnes qui erant de domo Achab optimates eius, notos, & ſacerdotes. Veniens etiam verſus Samariam in quadam paſtorum domo fratres Ochoziæ Regis Iuda iugulari fecit. Sacra Scriptura 4.*Reg.*9.*&* 10. expoſitores *ibidem*.

Quid egerit.

3 Iter ſuum verſus Samariam Iehu proſequebatur, vt poſteros omnes Achabi iuxta verbum Domini de medio tolleret; cumque pergeret, *inuenit* (inquit Sacra Scriptura 4.*Reg.*10.*v.*1 5.) *Ionadab filium Rechab*, Eliſæi diſcipulum, eum videlicet, de quo ſub anno 3143 diximus, *in occurſum ſibi*, *& benedixit ei*, id eſt, ſalutauit amicè, *& ait ad eum*, certam, ac mutuam in amicitia fidem explorando: *Nunquid eſt cor tuum rectum, ſicut cor meum cum corde tuo?* eo autem reſpondente: *Eſt*, ſubiungit Iehu: *Si eſt, da manum tuam*. Danteque manum, *leuauit eum ad ſe in currum, dixitque ad eum: Veni mecum & vide zelum meum pro Domino*, *& impoſitum in curru ſuo duxit in Samariam*, eoque præſente occidit omnes cognatos, & affines Achabi, Baalis Prophetas, cunctoſque ipſius Sacerdotes, ſtatuam quoque Baal combuſſit, ædem deſtruxit, & in latrinas conuertit. Voluit autem ſecum Samariam vſque Iehu ducere Ionadab, non quia Ionadab potens eſſet, copioſoſque aleret ouium greges iuxta illam cameram paſtorum, vbi Ochoziæ fratres extincti erant, vt non benè putauit Sanchez hic. Qui enim pauperem, & Religioſam vitam ducebat, vt conſtat ex *Ierem.*3 5.*v.*7. & ex eo quòd, vt diximus, Eliſæi diſcipulus in vitæ inſtar monaſticæ diſciplina factus erat, titulo potentis, & diuitis non ſic honorari potuit. Melius ergo Salianus *ſub hoc anno n.*5 1. dixit aſſumptum eſſe in ſocium Ionadabum à Iehu, *quoniam is magna erat in opinione virtutis apud omnes, propter ſtudium veræ pietatis, & probatos, ac religioſos mores, & vitæ inſtitutum ſeuerius, & à vulgi conſuetudine remotum*; quod veriſſimum putamus.

Ionadab in occurſum Iehu.

4 Quis porrò fuerit hic Rechab, cuius filius Ionadab deſcribitur, incompertum videtur. Plurium tamen ſententia tenet fuiſſe eundem ac Hobab filium Iethro ſoceri Moyſis, vel aliquem ex poſteris ipſius, qui omnes Cinæi (de quibus *in Appar.c.*1.*n.*5.1 8.*& ſequentibus* diximus) erant, vt habet Boulducus *lib.*1 *de Eccleſ.ante leg.c.*1 5. §.1 *Iſti ſunt Angeli*. Madianitæ etiam ſeu Amalecitæ vocabantur, quia ex ea patria erant, etſi populo Dei ob Moyſem adiuncti. Hi ergo à

Quis fuerit Rechab.

La-

Iabes, qui etiam Othoniel magno legis Doctore profundè in lege Dei eruditi (de quo Lyranus *in Iudi c.*1. *&* *Ioſuè* 18. Abulenſis *Iud. c.*1.*q.*6. Magallanus *in Ioſue* 15. *ſect.*2. & alij) Deo canebant muſicis inſtrumentis laudes in locis deſertis, caſulis, & tabernaculis, præſertim in loco, qui ab eo Doctore *Iabes* etiam vocabatur. Quia ergo ex feruore huiuſmodi Rechab didicerunt poſteri ipſius hunc ſanctum viuendi modum, ideo *Paralipom.*2. *verſ.*55. dicuntur *cognationes Scribarum habitantium in Iabes, canentes atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes, hi ſunt Cinæi, qui venerunt de calore Patris domus Rechab.* Ideo etiam Ionadab noſter filius Rechab nuncupatur, quia vnus erat ex ipſius poſteris, & ab ipſo talis viuendi modus incrementum acceperat. De quo doctè Serarius *in Triharesio lib.*3.*c.*9. *&* *in c.*1. *Iudic.* Cornelius *in c.*35. *Ieremiæ verſ.*2. & Franciſcus à S.Maria *in Hiſtor. prophetic. Hiſpanè lib.*2.*c.*19. ex S. Hieronymo *in traditionibus Hebraic.* & clarius ex Ioanne Ieroſolymit. *lib. relato c.*25. ex quo etiam in ſequentibus dicemus Cinæos iſtos, ſeu Rechabitas, ac Ionadab Regulam, & veluti Inſtituti reformationem accepiſſe ab Eliſæo, quin & ab ipſo Prophetici Ordinis diſciplinam mendicaſſe, & tandem Eſſenos, & poſtea Aſſidæos appellatos eſſe. De ijs propterea Rechabitis, quòd ex Cinæis fuerint, aſſerunt ex ſectarijs Petrus Martyr *in* 2.*Reg.*10. *&* *in c.*1. *Iudic. &* *in c.*4. *Iudic.* Fagius, aut Munſterus *in c.*1.*Iudic.* Pellicanus *in c.*4.*Iudic.* vt videre eſt apud Serarium in loco relato ex ſuo Trihæreſio; in *Mineruali* autem *lib.*5.*c.*21. refert tres alios idem aſſerentes, Iunium videlicet & Tremellium Caluinianos *in c.*35. *Ieremiæ*, 1.*Paralipomen.*2. *&* 4. *Reg.*10. ac Rodolphum Hoſtinianum Zvvinglianum *lib. de orig. Monachat. c.*7. Quibus iunge ex Rabbinis R. Salomonem Iarchi, & R. Dauid Kimchi *Ierem.*35. & alios idem aſſerentes, vt propterea Lyranus in idem Ieremiæ caput dixerit: *Dicunt Doctores Hebræi, & Latini, quod iſti Rechabitæ deſcenderunt de Iethro ſocero Moyſis.* Vide Montanum *in Iudic.*1. Vide & dicenda *ſub anno* 3159. *n.*2. vbi aliam huius nominis *Rechabitæ* congruam ſatis originis rationem ex Boulduco dabimus.

5 Aliqui ex noſtris credunt hunc Ionadab fuiſſe puerum illum ex filijs Prophetarum, qui ab Eliſæo cum lenticula olei pro vnctione Iehu miſſus eſt, quemque poſtea ſecum ad currum leuauit Samariam vſque. Illa enim Iehu verba 4.*Reg.*10.*verſ.*15. *Nunquid eſt cor tuum rectum, ſicut cor meum cum corde tuo?* indicare videntur eum interrogaſſe Ionadab, an id quod fecerat de occiſione poſterorum Achab, eſſet illud, quod illi intimauerat exequendum ex parte Dei Quis Ionadab.

X 3 quan-

quando illum vnxerat in Regem. Ita Didacus de Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 1. c. 7.* Michael Munozius *in propugnaculo Eliæ lib. 2. tit. 1. c. 2. ar. 5. n. 12.* Quia tamen Ioannes Ieroſolymitanus, & Hebræi relati aſſerunt hunc fuiſſe Ionam, vt vidimus, ideo ipſis magis credendum, præſertim quia verba illa Iehu ad Ionadab ſolum indicant mutuam, & veterem amicitiam, quæ inter eos erat. Vnde Ioſephus loquens de Iehu, & Ionadab inquit: *Paulò poſt occurrit ei vir bonus & iuſtus nomine Ionadab vetus amicus ipſius.*

Annus mundi 3152. ante Chriſtum 901.

Athaliæ impietas.

1 EXPERIENTIA ipſa comprobabatur hoc tempore, quod de impijs Salomon *Eccleſiaſt. 1. v. 15.* prædixerat dicens: *Peruerſi difficilè corriguntur.* Quamuis enim talem ac tantam de Achabo Rege ob necem Naboth Iſraëlitæ, & Baalis cultum vindictam Deus medio Iehu miniſterio, vt diximus, reportaſſet, nihilominus Athalia mater Ochoziæ Regis Iuda mortui omne ſemen Regium, auia videlicet nepotes crudeliter interfecit. Iehu etiam qui eam vindictam Dei nomine executus fuerat, à peccatis Ieroboam non receſſit, nec abſtulit vitulos aureos, qui erant in Bethel, & Dan ob peſſimam proculdubio ſtatus rationem, qua credebat, quod ſi illos auferret, populus Ieroſolymam Religionis cauſa conuolaſſet. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 10. & 11. & Expoſitores ibid.

Iehu præmiū.

2. Deus autem iuſtiſſimus, qui nullum opus bonum hominis ſine præmio proportionato abire permittit, hæc ipſi 4. *Reg.* 10. *v.* 30. prænunciari fecit: *Quia ſtudiosè egiſti quod rectum erat, & placebat in oculis meis, & omnia, quæ erant in corde meo feciſti contra domum Achab, filij tui vſque ad quartam generationem ſedebunt ſuper thronum Iſraël.* Euentus vaticinio reſpondit, quatuor enim filij eius, videlicet Ioachaz, Ioas, Ieroboam, & Zacharias in regnum ſucceſſerunt. Quis autem fuerit ille Propheta Domini, per quem hæc Deus prænunciauit Iehu, Doctores diſquirunt: quidam Eliſæum fuiſſe defendunt, quos ſequitur Salianus *ſub anno præcedenti n. 69.* alij Ionæ Prophetæ, ei ſcilicet, qui Iehu in Regem vnxit, id tribuunt. Sic habet Chronologia Hebræorum *c. 19.* facilè tamen in concordiam, & vt credimus, veritati conformius duci poſſunt, ſi dicamus, quod quemadmodum vnctio Iehu in Regem, & prædictio eorum, quæ facturus erat, nunciata ſunt per Ionam, ab Eliſæo tamen vtpotè Prophetarum Archimandrita primò miſſum, ſic & ſecunda hæc futurorum

torum prænunciatio, quæ in præmium rectè geſtorum à Iehu à Deo ordinabatur, ab eodem Iona vt miniſtro, ab Eliſæo tamen vt Præceptore, & Magiſtro facta ſit.

Annus mundi 3153. ante Chriſtum 900.

1 HVNC annum inſignem aliqui credere videntur cum Clemen. Alexandrino *in Stromatib. p. 226.* quòd in eo Lycurgus Lacedæmonijs leges dederit. Alijs id non placet, ſed putant eo tempore, in quo floruit Lycurgus Clementem locutum fuiſſe. Salianus *ſub hoc anno n. 1. & 2.* Nos ijs dimiſſis, de legibus, quas Eliſæus filijs Prophetarum hoc tempore dabat, ſermonem inſtituemus. Lycurgi leges

2 Eas verò ſic deſcribit Ioannes ille Ieroſolymitanus *lib. relato c. 25.* circa medium: *Denique Eliſæus ſumma cum diligentia creditos ſibi monachos filios Prophetarum regebat, quos ſuo exemplo, & magiſterio inducebat propter Regnum Dei melius conſequendum, ad perfectionem inquirendam, ſecundum formam. Diſciplinæ vitæ monaſticæ per Deum traditam Eliæ. Quibus etiam de craſtino non ſolicitis prouidebat in vitæ neceſſarijs, non ſolum per humanam induſtriam, imò interdum miraculosè ſupra naturalem potentiam.* Cum ergo ad perfectionem acquirendam omnium virtutum exercitium neceſſarium ſit, quia perfectio iuxta Sancti Thomæ doctrinam *2. 2. q. 184. art. 1.* etſi principaliter in actibus charitatis erga Deum, & proximum conſiſtat, minus principaliter tamen aliarum virtutum actus importat: ideo in filijs Prophetarum Eliæ, & Eliſæi Diſcipulis nec charitatis, nec aliarum virtutum exercitatio deſiderabatur. Non ergo ab eorum ſancto conſortio aberant orationis, & contemplationis dulcedo, humilitatis perfectionis baſis, conſolatio, abſtinentia, ſilentium, & alia mortificationis genera, quæ veluti charitatis adminicula ipſam comitari ſolent. Hæc eadem exercitia fuiſſe in huiuſmodi filiorum Prophetarum Collegijs ſic deſcribit Petrus Bertius Geographus Regius *in epiſtola ad filium Carmelitam: Habuit verò etiam Elias varijs in locis Regni Iſrael aſceteria, in quibus filij Prophetarum (ſic illi monachos, & diſcipulos vocabant) ſimul verſabantur ſub vno præfecto, eadem vtentes menſa, & Regula, ſobrij, caſti, abſtinentes à matrimonijs, vacantes lectioni, & meditationi legis Dei, & afflatus diuinos, reuelationeſque ſancti Spiritus captantes, aut prouocantes. Fuitque hoc ſingulare Dei in eam gentem & beneficium, poſt fœdiſſimam illam decem Tribuum Apoſtaſiam conſeruantis hoc modo inter prophanos ſemina ſalutaris do-*

Eliſæi documenta.

Qualia fuerint.

ctrina

ctrina, & ſcholas, atque officinas pietatis cum ſuis exercitijs. Hæc etiam Ionadabum Eliſæi diſcipulum, de quo ſub anno 3151. ſuis quoque diſcipulis in Regula ipſis data præcepiſſe, eaque ex Eliæ ſchola hauſiſſe in ſequentibus dicemus.

Annus mundi 3154. 3155. 3156. ante Chriſtum 899. 898. 897.

1 DE his annis quibus Iehu regnabat in Iſraël, Athalia in Regno Iuda, & Eliſæus noſter Princeps erat, & magiſter Eliani, ac Prophetici Inſtituti, vix aliquid ſcriptores produnt. Ordinis ergo ſtatus qualis tunc erat, magis elucidandus.

Eliſæi geſta. 2 Caput ipſius Eliſæus vitæ ſanctitate, miraculorum gloria, Prophetici ſpiritus dono, & fauore apud Reges, & Principes clariſſimus, ſicut toti populo Iſraël vtiliſſimus erat, ſic etiam commiſſum ſibi gregem, vt magis, ac magis indies creſceret, auctoritate confortabat. Iehu etiam in Regem Iſraël ab Elia denunciatus, & à Iona Propheta quaſi Eliſæi nomine vnctus, & Hazael, qui etiam ab Elia Regni Syriæ præſagium, & ab eodem Eliſæo vnctionem ſuſceperat, ingratiſſimi hominum eſſent, ſi vel propter parentis, ac magiſtri reuerentiam filiorum Prophetarum familiam non reuererentur. Horum ergo auxilio, & præſertim quia, vt Ioannes noſter *dicto lib. c. 25.* ſcripſit: *Eliſæus per ſigna, & virtutes, quæ operabatur inter plebes, trahebat ad ſuam Propheticam Religionem multos deuotos homines*, adeo Ordo multiplicatus erat, vt tota fermè Iſraëlitarum Syria Collegijs Prophetarum plena eſſet. De quibus Ægidius Camartus eruditiſſimus *in lib. de rebus Eliæ c. 5. ſect. 20.* ſic: *Montes, deſerta, vicos omnes obtinuerunt à mari, cui adhæret Carmelus ad flumen vſque Æthiopiæ, ad quod vſque mons Galaad protenditur*. Vnde Eliano Inſtituto illud pſalmi 79. applicat: *Plantaſti radices eius, & impleuit terram, operuit montes vmbra eius, & arbuſta eius cedros Dei, extendit palmites ſuos vſque ad mare, & vſque ad flumen propagines eius*. De hac etiam ingenti Collegiorum Prophetici Ordinis multitudine tempore Eliæ, tum Eliſæi Vvaldenſis noſter *in Doctrinali fidei lib. 3. art. 1. c. 4.* Abulenſis ſæpius, præſertim *in 4. Reg. c. 9. q. 13. & 31.* Serarius *4. Reg. 2. & 6.* Petrus Bertius Geographus Regius *in epiſt. ad filium Carmelitam* verbis relatis *ſub anno 3153. n. 2.* Laurentius Beyerlink *in Theat. vit. human. tom. 6. verb. Religioſus Religio*, de Ordine Carmelitarum agens. Tirinus *in 3. Reg. 17.* & alij. Inter quæ aliqua erant etiam à tem-

Ordinis Prophetici propagatio.

Collegia Prophetarum.

Digitized by Google

tempore Samuelis ab illis, qui Prophetæ, id eſt, pſallentes Deo laudes vocabantur, habitata, quæ tamen quia vitæ Religioſæ veluti modum per trium aliqualem votorum obſeruantiam ab Elia acceperunt, vt dictum eſt *in Apparatu c.4.* ideo etiam inter Eliani Inſtituti Cœnobia recenſentur. De ijs intelligendus Genebrardus *lib.1. Chronolog. circa ann. mund.* 3203. dum ait in Iſraël fuiſſe *multa Collegia Prophetarum*. Alia verò erant, de quibus conſtat non niſi poſt tempora Eliæ à diſcipulis habitari cœpiſſe, quale fuit illud, quod circa Iordanis littora ſub Eliſæo magiſtro ædificatum à filijs Prophetarum fuit, & de quo *ſub anno* 3145. diximus. De quibus omnibus quatenus ex ſcripturis nobis conſtare poteſt, aliquid dicemus.

3 Inter ea autem principem locum tenet Carmeli Colonia, quam Eliam, & Eliſæum, & filios Prophetarum habitaſſe dicta in ſuperioribus confirmant, & docet conſtans, & perpetua omnium traditio; quæ ad hoc vſque tempus etiam intet Mahumetanos Terræ ſanctæ incolas perſeuerat, vt mirum ſit Hieronymum Romanum *lib.2. rer. public. cap.9.* id potuiſſe negare. Videantur Genebrardus *lib.4. Chronolog. circa ann.* 1180. Ioannes Heroldus *in continuat. belli ſacri lib.5.c.3.* & plures alij apud Michaelem Munozium *in propugnaculo Eliæ lib.2. tit.1.cap.2.art.10.n.12.* fuiſſe autem præcipuam Prophetarum, & Ordinis Coloniam Carmelum etiam eſt certiſſimum, & affirmat Tirinus relatus *in 3. Reg.17.* dicens: *Inter reliqua eorumdem Cœnobia principem locum tenuiſſe*. Idque non tantum *ob frequentiorem iſtic Eliæ & Eliſæi præſentiam, & perluſtriora ibi patrata miracula*, vt ipſe dixit, ſed quia Carmelus patrium ſolum Religioſæ normæ ab Elia inſtitutæ, vt aſſerit Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de inſtit. Monachor. c.19.* erat, & quod in ipſo Elias ſacellum, templum, ſeu Oratorium dedicaſſet, vt diximus *ſub anno* 3128. *num.2. & 3.* Sunt alij qui credant hanc Carmeli manſionem primitus à Samuele Propheta fundatam fuiſſe, & in ea per aliquod tempus Eliam habitaſſe, etiam antequam Achabi obtutibus repræſentaretur, dicẽs: *Viuit Dominus, &c. 3. Reg. 17.* quod probabile eſſe ſub anno 3123. *n.9. & 10.* diximus. An autem ibi Saul Altare extruxerit, quod poſtea Iezabel euerterit, vt tenet Coria *lib.1.c.8.* & referunt Lyranus, & Abulenſis *3. Reg.18.* ex Rabbi Salomone, res eſt valde incerta, & probabilius contrarium. Illud enim quod de Elia eo loco dicitur: *Curauit Altare Domini quod deſtructum fuerat*, ſolum denotat, prout Serarius, & Sanchez ibidem dicunt, Baalitas qui ad Sacrificium in monte Carmelo perficiendum aſcenderant, inſilijſſe in Altare, quod

Carmelus.

Patrium ſolū Religionis.

Elias

Elias pro illo extrui fecerat, quod tamen ipſe Elias iterum ædificandum curauit.

4 Poſt Carmeli Cœnobium primum locum, ſaltem ratione antiquitatis obtinere videntur illa, quæ tempore Samuelis comperiebantur, ex quibus vnum erat in colle Dei, ſeu Gabaa Saulis, vel Beniamin: de quo 1. *Reg.* 10. *v.* 8. Samuel dixit ad Saulem: *Poſt hæc venies in collem Dei*, qui erat locus *Prophetarum*, vt habent Gloſſa interlinealis, Lyranus, & Abulenſis. Vnde ſubiunxit Samuel: *Et cum ingreſſus fueris ibi vrbem, obuium habebis gregem Prophetarum*. Quod ſic explicat Lyranus: *Eo quod manebant ibi Prophetæ, & vocantur hic Prophetæ homines deuoti & Religioſi, quos congregauerat Samuel ad laudandum Deum, & cum hoc habebant ſpiritum prophetiæ, ſaltem aliqui eorum.* Meminerũt autem huius Collegij Abulenſis *in* 1. *Reg.* 19. *q.* 31. Sanchez *in* 1. *Reg.* 10. *num.* 31. Vvaldenſis noſter *in doctrinali fidei lib.* 3. *art.* 1. *cap.* 4. etſi ibi confundere videatur hoc Collegium de Gabaa cum illo de Galgalis; Coria *lib.* 1. *c.* 8. vbi illud dicit fuiſſe primum eorum, quæ Samuel fundauerat. Sed ibi etiam confundit hoc Collegium cum alio de Cariatharim, vbi repoſita eſt arca Domini 1. *Reg.* 7. in domo Aminadab. Erat autem hæc Ciuitas Tribui Iuda aſſignata *Ioſue* 15. Fuiſſe etiam in ea collem habetur ex 1. Paralipomen. 13. illis verbis: *Aſcendit Dauid ad collem Cariatharim, qui eſt in Iuda*. & ita ſentiunt Theodoretus *q.* 20. *in* 2. *Reg.* Abulenſis *q.* 9. *in c.* 7. 1 *lib. Reg.* & alij. Propterea *Collem Dei*, de quo 1. *Reg.* 10. interpretantur *Cariatharim* Chaldæus Paraphraſtes, R. Salomon, Vatablus, Dionyſius, Sa, & Serarius. Licet alij melius cum Abulenſi, & Saliano *ſub anno* 2962. *n.* 97. & 98. per hunc *Collem Dei*, de quo 1. *Reg* 10. intelligant Gabaa Saulis, vel Beniamin, de quo diximus. In hoc verò Cariatharim loco fuiſſe Prophetarum aliud Collegium habet Coria *lib.* 1. *Chronic. Carmelitar. cap.* 8. Salianus relatus *n.* 100. Nec immerito creditur etiam appellatum *Collem Dei*, quia erat Collis, vbi erant arca Dei, & Prophetæ Dei circa illam canentes, & laudantes illum.

Collis Dei, ſeu Gabaa.

5 Alterum etiam Prophetarum Collegium tempore quoque Samuelis erat in Naioth in Ramatha, vbi cum cœtu Prophetarum, qui ibi erant ſub eodem Samuele ipſis præſidente prophetaſſe, ideſt, Deo laudes decantaſſe dicuntur nuncij Saul tertiò miſſi ad comprehendendum Dauid, & ipſe Saul 1. *Reg.* 19. De quo etiam Collegio agunt Vvaldenſis, Abulenſis, Sanchez, & Coria relati, & alij, & iterum ipſe Sanchez 1. *Reg.* 19. *num.* 14. & Salianus, *vt ſupra*, & *ſub anno* 2973.

Naioth in Ramatha.

Aliud

6 Aliud quoque Prophetarum Collegium tempore etiam Samuelis in Maſphat erat, iuxta Ieruſalem in confinio Tribus Beniamin, & Iudæ ſecundum Hieronymum *in locis Hebraicis*, & Adricomium *in Theatro Terræ ſanctæ*. Erat enim ibi domus Orationis, vt colligitur ex 1. *Reg.* 7. *&* 1. *Machabæorum* 3. *v.* 46. Ideo namque in ea ciuitate congregauit Samuel populum, vt oraret pro ipſo, vt patet ex dicto 1. *Reg.* 7. & vt Regem Iſraëlis declararet Saulem 1. *Reg.* 10. vt tradit Sanchez *ibid.* vbi plura de huiuſmodi Orationis domibus inter Iudæos agit ex Ioſepho, Philone, & S. Epiphanio. De hoc autem Maſphat Collegio agunt Coria *in Chronic. lib.* 1. *c.* 8. Franciſcus à Sancta Maria *in Hiſtor. prophetica lib.* 2. *c.* 16. *n.* 8. vbi etiam de alio Prophetarum Collegio in alia Maſphat Galaad, quem locum quoque fuiſſe orationis colligitur ex *Iudicum* 11. *v.* 11. De vtraque etiam Maſphat agit Salianus *anno mundi* 2960. *n.* 0. & in hac poſteriori Galaatide vixiſſe cum alijs Prophetis Eliam, antequam Achabi obtutibus obijceretur, rectè probat idem Franciſcus à Sancta Maria loco relato, maximè ex illo 3. *Reg.* 17. *Dixit Elias de habitatoribus Galaad*, vt propterea ſic appelletur, quia in iſto Collegio vitam propheticam primitus egerit, quod ſine dubio valde probabile eſt; & recipitur à Sanchez 3. *Reg.* 17. *n.* 7. nec diſſentit Ægidius Camartus *de rebus geſtis Eliæ cap.* 5. *ſect.* 10. Fauetque illud Ieremiæ 8. *Nunquid reſina non eſt in Galaad, aut medicus non eſt ibi?* per quæ Eliæ, & diſcipulorum eius doctrina intelligitur, vt habent Rabbi Ionatha, & Camartus relatus. Quibus adſtipulantur Lyra, & interlinealis, qui per *medicum* Prophetas intelligunt; maximeque Paraphraſtes Chaldaicus ſic locum vertens: *Deſiderabam vtique doctrinam Eliæ Prophetæ, qui fuit de Galaad, cuius verba erant medicina*. Fuiſſe etiam in Galaad Prophetarum ibi habitantium Inſtitutum tenet Boulducus *lib.* 1. *de Eccleſ. ante legem c.* 17. *§. Iſtud eſt*. Idque probat ex illo *Michææ* 7. *v.* 14. *Paſcentur Baſan, & Galaad iuxta dies antiquos*. Pro qua expoſitione vide dicenda *ſub anno* 3310.

Maſphat. Galaad.

7 De alijs tribus Collegijs, Galgalæ videlicet, Bethel, & Iericho diximus *ſub anno* 3139. *n.* 3. ea autem fuiſſe ſub Eliæ, & poſtea Eliſæi diſciplina conſtat ex ibi dictis. Qua enim de cauſa ab Elia ante raptum, & ab Eliſæo poſt illum tam ſedulò inuiſerentur, niſi quia illi filij Prophetarum ſub eorum cura & regimine eſſent? Vnde illorum Archimandritas fuiſſe Eliam, & poſtea Eliſæum afferunt Boulducus non ſolum *lib.* 3. *de Eccleſ. c.* 12. ſed etiam *c.* 10. *§. Deus autem*, dicens ibi fuiſſe tabernacula Rechabitarum, ſeu filiorum Prophetarum tempore Eliæ, & Eliſæi. Tirinus *in* 3. *Reg.* 17. cum alijs. De

Bethel, & Iericho.

quo

Digitized by Google

quo etiam Bertius *in epiſtola relata,* & Grauina *in lib. de voce Turturis part. 2. cap. 15.*

Samaria. 8 Idem dicitur de alio Prophetarum cœtu, qui erat in Samaria, de quo *ſub anno* 3147. *n.* 2. dictum manet. De his autem quatuor Prophetarum Cœnobijs Galgalæ, Bethel, Iericho, Samariæ noſter Ioannes Ieroſolymitan. *dicto lib. cap.* 22. affirmat extructa fuiſſe in ſuburbijs harum vrbium, vel villarum, & ibi inſtrui ſolitos in vitæ Religioſæ rudimentis eos, qui ad propheticam diſciplinam veniebant, ac inde poſtea ad eremos tranſlatos. Verba Ioannis ſunt hæc: *Vnde in ſuburbanis quarumdam ciuitatum, & villarum Terræ promiſſionis, maximè autem in Galgala, & in Bethel, & in Iericho & in Samaria habuerunt cunctos Religioſorum virorum, filiorum Prophetarum (ſicut legitur in libro Regnorum) apud quos manebant, dum ad ciuitates & villas veniebant. Et illos de populo, quos ad ſuam propheticam Religionem trahere poterant, primo quidem in his Conuentibus faciebant erudiri in diſciplina prophetica, & in rudimentis Religioſæ vitæ monaſticæ, vt eos paulatim à conuerſatione vrbium diſtraherent, quos poſtmodum ad eremos transferebant.*

Iordanis. 9 De alio quoque filiorum Prophetarum eremitorio iuxta fluenta Iordanis ab ipſis, Eliſæo adſtante, & cooperante, extructo, conſtat ex dictis *ſub anno* 3145. Illud autem, vt ibi dicere cœpimus, ſolemniſſimum ſemper fuit in Religione, quia primitus à filijs Prophetarum, poſtea ab Eſſenis, deinde à Ioanne Baptiſta, ac tandem poſt multa ſecula, & Terram ſanctam recuperatam à noſtris Carmeli eremitis habitatum fuit. Hac enim benedictione locum illum ditare voluiſſe videtur Deus, eo quod à tam ſancto Propheta prima ipſius fundamenta iacta fuerint. Vide dicta de eo *ſub eo anno* 3145. *num.* 3.

Mons Ephraim. 10 In monte etiam Ephraim manſionem quoque filij Prophetarum fuiſſe dicta *ſub anno* 3150. manifeſtant; & docet Vualdenſis loco relato, & maximè Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. c.* 22. rationem pariter ſubiungens, cur in illam ſolitudinem nutu etiam Eliſæi ſeceſſerint his verbis: *Quidam autem dictorum Monachorum filiorum Prophetarum in monte Ephraim ſuam manſionem elegerunt. De his loquebatur Giezi famulus Eliſæi, dum dicebat Naaman Syro: Dominus meus miſit me ad te dicens: Modò venerunt ad me duo adoleſcentes de monte Ephraim ex filijs Prophetarum. Iſti quidem ſegregantes ſe à turbis, quas videbãt colere vitulum aureum, quem Ierobam poſuerat adorandum in Bethel, ſeceſſerunt nutu Eliſæi in ſolitudinem montis Ephraim, ne poſſent exemplo populi infici Idololatria, ſed vacarent in ſolitudine liberius*

diui-

diuino cultui. Hunc etiam montem Ephraim cum Samaria, Galgalis, Iordane, & Carmelo inter manſiones Elianorum numerat Laurentius Beyerlinck *in Theatro vitæ humanæ tom 6. verb. Religioſus Religio*, §.*Agnoſcit hic Ordo*, dùm de Ordine noſtro ſermonem facit.

11 Præterea in deſerto montis poſtea *Quarantena* vocati prope fontem, cuius aquas ſteriles, & amaras Eliſæus ſanauit, in quo Seruator noſter Chriſtus quadraginta diebus, & totidem noctibus ieiunauit, habitaſſe Prophetarum filios videtur colligi ex Guillelmo de Sannico *in Chronic. de multiplicat Ordin. cap.* 1. Et ſaltem iuxta hoc deſertum inhabitaſſe Eſſenos illorum poſteros dicemus *ſub anno* 4082. Quarantena.

12 In ſancta quoque Ieroſolymorum Vrbe, ac in Sarephta Sydoniorum eoſdem filios Prophetarum habitationes habuiſſe tradit Vvaldenſis *loco relato*. Quod quidem etſi de Ieroſolymitana manſione pro comperto nobis ſit, quis enim credet pios, & Religioſos viros cultui Dei addictiſſimos, & per totam fermè Terram ſanctam diſperſos in ea Ciuitate, in qua ob Salomonicum Templum Deus præcipuè, imò ſingulariter colebatur, locum non habuiſſe, vbi liberius, quàm in alijs locis Deo laudes, & Pſalmos decantare poſſent? Accedit quod pijſſimus Ioſaphatus Rex, qui annis proximè præcedẽtibus Regni Iuda (cuius regia Ciuitas Jeruſalem erat) clauum tenebat, Prophetiſque ſanctis Eliæ, Eliſæo, & diſcipulis deuotiſſimus extiterat, nequaquam permitteret viris tam eximijs, ac de populo Dei benemeritis eam Ciuitatem carere, quæ toti Iſraëli Religionis & pietatis veluti norma, & exemplum habebatur; idque maximè cõfirmant, quæ inferiùs *ſub anno* 3412. de Holda Prophetide habitante Ieroſolymis in Collegio quodam, ſeu *Domo doctrinæ* appellata *ſecunda*. De Sarephta verò difficilius id creditur, cum ea Ciuitas extra Dei populum, & ſub Gentilium ditione eſſet. Nihilominus quia celebre valde fuit miraculum ab Elia de ſuſcitatione filij eiuſdem vrbis fœminæ patratum, ipſeque, qui à mortuis ſuſcitatus fuerat, Ionas iure deſiderare deberet illius gentis conuerſionem, ideo credibile etiam ſit eo in loco aliquorum ex Prophetarum filijs manſionem extitiſſe, quibus ipſe Ionas Præfectus adfuiſſet. Neque enim Vvaldenſis doctiſſimus Doctor ſine graui fundamento id aſſerere poſſet. Vnde nobilis quidam Gallus auctor libri, cui titulus eſt: *Les eſtats, Empires, Royaumes & Principateuz du monde* in Tractatu *de origine Religionum* Ionam cum ſuis diſcipulis in Sarephta habitaſſe deſcribit. Ieroſolyma.

13 In his porrò locis, & alijs quæ ignoramus noſtri illi prædeceſſores Prophetarum filij nominati manebant in cellulis quidem, & Cellulæ, vel tabernacula.

 exi-

Digitized by Google

exiguis caſulis, tabernaculis, vel tentorijs. Ita enim affirmat S. Hieronymus, dum de illis, qui iuxta fluenta Iordanis manſionem elegerant, in *epiſt. ad Ruſticum* affirmat *caſulas ſibi ædificaſſe, & in epiſt. ad Paulinum*, dum aſſerit in *tabernaculis habitaſſe*. Eſt autem tabernaculum (Calepino teſte) *ſubitarium quoddam tectum frondibus ſtragulisque coopertum, aduerſus ſolis, tempeſtatumque iniurias*. Quare huiuſmodi tabernacula adinſtar tuguriorum, quæ ex eadem materia conficiuntur, fabrefacta exiſtimamus. Ea etiam *caſulas* appellat S. Iſidorus *2. officior.* Habitabant quoque ſæpius, in eremis videlicet & montibus, in cauernis, & ſpeluncis terræ, quæ etiam antra vocantur, prout de illis inquit Apoſtolus *ad Hebr. 11. v. 38.* Inter quas celebrior eſt, & omni nationi mundi venerabilis, ac vſque ad hæc

Eliæ ſpelũca. noſtra tempora perſeuerans, quæ in Carmelo monte *ſpelunca Eliæ* dicitur, quæ ad partem occidentalem illius aliqualiter ad Caypham Ciuitatem reſpiciens cernitur, de qua præter dicenda *in 2. tom.* aliqua Beniaminus Hebræus *in ſuo Itinerario p. 38.* & alij, ſpecialiter Brocardus Dominicanus *in Itinerario ſeu deſcriptione Terræ ſanctæ p. 1. cap. 8. §. 2.* ſic: *Ex Caypha ad leucam vnam via quæ ducit ad Caſtrum Peregrinorum, per aſcenſum montis Carmeli fere dimidia leuca eſt ſpelunca Eliæ*. Deficit in eo quod ſubiungit: *In qua latuit fugiens à facie Iezabel, in cuius oſtio viſionem grandem vidit ſpiritus, & ignis, vt legimus in 3. Reg. cap. 19.* Hoc enim non contigit Eliæ in Carmeli ſpelunca, ſed in ea quæ erat in Horeb, vt vidimus *ſub anno 3127. n. 2.* In eo tamen quod præterea addit, videlicet: *Illic eſt fons, vbi Prophetarum filij habitabant*, veritatem aſſequitur, multi etenim de hoc fonte Eliæ ſcribunt, ſpecialiter Adrichomius *in Itinerario Terræ ſanctæ in Iſachar. n. 19.* (etſi non bene ipſum collocet ad partem orientalem montis) Ioannes Cotouicus *lib. 1. cap. 20.* & hiſtorici noſtri communiter; maximè tamen Bartholomeus de Saligniaco Protonotarius Apoſtolicus *in Itinerar. Ieroſolym. tom. 10. cap. 6.* dicens: *Horum* (ſcilicet Carmelitarum) *Cœnobium eſt in monte Carmelo, vbi fons ſcaturit, non quidem perpetuis aquis, ſed temporaneis, nulla enim ibi eſt aquarum copia, niſi tranſeuntibus fratribus Chriſtianis peregrinis, ita vt nunquam infideles bibant ex eo, vt verificetur illud Prophetæ: Deriuentur foris in plateis aquæ eius, ſed non bibat alienus ex eis*. Hæc ille. De his autem manſionibus noſtrorum Philippus Ribboti *in ſpeculo Ordinis lib. 3. cap. 6.* ſic eruditè diſcurrit: *Manſiones in quibus prædicti Monachi Carmelitæ in ſolitudinibus Terræ ſanctæ ſigillatim reſidentes fuerunt, varijs ſunt nuncupatæ nominibus. Quoniam dictæ ſunt antra, ſpeluncæ, cauernæ, tabernacula, caſulæ, & cellæ*. Antrum *eſt dictum, quaſi*

atrum,

atrum, ideſt, obſcurum, eo quod ſit locus in denſitate arborum, vel in profunditate terræ, ſeu rupium abſconſus, & aliqualiter obſcurus. Spelunca *verò eſt concauitas ſaxorum, ſeu rupium naturaliter, & nullo hominum artificio facta.* Cauerna *autem eſt locus concauus humano ingenio perfoſſus, vel perforatus.* Tabernaculum *eſt habitaculum à tabulis dictum, eo quod de tabulis conſtrui ſoleat, vel quia tabulis interſtantibus tentoria funibus diſtenta appendantur, ad euitandum ſolis ardores, imbriumque tempeſtates, & frigoris rigores.* Caſa *autem eſt agreſte habitaculum paleis, & virgultis, atque arundinibus contextum, quibus homo ſe poſſit tueri à vi frigoris, vel à caloris iniuria; & inde diminutiuè dicitur* caſula, *ideſt parua caſa. Quodlibet autem prædictorum habitaculorum communi nomine dicitur* cella, *quod celet, & abſcondet manentem in ſe.* Plura de ijs in diſcurſu Annalium. Manſiones Carmeli.

Annus mundi 3157. ante Chriſtum 896.

1 CELEBRIS hic annus eſt inauguratione Ioas pueri in Regem Iuda opera & induſtria Ioiadæ ſummi Sacerdotis facta. Cum enim Athalia Achabi, & Iezabelis filia, & vxor Iorami filij Ioſaphati, mortuo marito, & Ochozia filio, omne ſemen regium interfeciſſet, excepto Ioas, quem Ioſaba Ochoziæ ſoror à nece liberauerat, & in Templo Domini abſconditè nutrierat, Ioiadas Pontifex, re cum Deo communicata, militumque ſtrenua manu collecta, Ioas ſeptennem in medium produxit, Regem coronauit, Athaliam interfecit, & aras Baalis deſtruxit. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 11. & expoſitores *ibidem*. Ioas Rex.

2 Magna propterea lætitia affectos fuiſſe credimus Eliſæum, & diſcipulos Prophetarum filios, tum quia Athaliam impiam fœminam de medio ſublatam videbant, iuxta Dei verbum per Eliam factum 3. *Reg.* 21. v. 21. de quo *ſub anno* 3136. diximus, tum quia Baalis ara Ieroſolymis deſtructa erat, quod maximè deſiderarent ij ex noſtris Prophetarum filijs in ea ſancta Ciuitate commorantes, iuxta dicta. Eliſæi, & Prophetarum lætitia.

Digitized by Google

Annus mundi 3158. ante Chriſtum 895.

Iehu inglorius. 1 IEHV Rex Iſrael per id tempus inglorius regnabat in Samaria, contemptor enim & ipſe numinis, Religionis, ac legum à maioribus per manus acceptarum Syrum Regem à populationibus arcere non potuit (inquit Ioſephus *lib. 9. cap. 8.*) quod procul dubio Patri Eliſæo, & filijs Prophetarum Samariæ & per totum Iſraëlis Regnum collegialiter viuentibus afflictionis cauſa fuit, præſertim cum ille ab Elia in Regem denunciatus, & à Iona nomine Eliſæi inunctus fuerit, iuxta dicta in ſuperioribus.

Annus mundi 3159. vſque ad 3165. ante Chriſtum 894. vſque ad 888.

Rechabitæ clari. 1 IONADABI filij Rechabitæ nuncupati per id tempus clari erant in Iſraël Regno. Ipſi enim Parentis exempla ſecuti vitam quaſi Religioſam ab Eliſæo ipſis traditam amplexati fuerunt. Patri eorum ſemper obediebant, vinum non bibebant, domos non ædificabant, ſementem non ſerebant, agros non poſſidebant, & vineas non plantabant, aut tenebant, ſed in ſolitudinibus iuxta vrbes cunctis diebus in tabernaculis habitabant. Ita enim de ipſis traditur *Ierem. 35. v. 6.* & docet Ioannes Ioroſolymitanus *lib. relato c. 25.*

Eliæ diſcipuli. 2 Hos autem Rechabitas inter Eliæ diſcipulos numerandos eſſe, ac per conſequens Prophetici Ordinis ab eodem Elia propagati alumnos nominandos multa ſuadent. Primum auctoritas Ioannis Ieroſolymitani *dicto lib. c. 25.* vbi id conceptis verbis expreſſit, dicens: *Ionadab in his omnibus plenè inſtructus ad maiorem perfectionis cumulum fuit Eliſæum Prophetam in Monaſticæ vita imitatus.* Et infra: *Cinæi itaque ab hoc Rechab deſcendentes, & cum Ionadab filio eius Religionem Eliſæi eremiticam ſequentes dicti fuerunt Rechabitæ, quorum pater ſcilicet Ionadab per Eliſæum Prophetam in diſciplina prophetica Monaſticæ vitæ inſtructus iniunxit ipſis Rechabitis, & cunctis eiuſdem propoſiti per affinitatem eis coniunctis cætera, præter continentiam in Inſtitutione Eliæ conſulta.* Ioannem porrò ſequuntur Ordinis Hiſtorici, ſpecialiter Ioannes de Malinis *in ſpeculo hiſtoriali c. 3.* Secundum, S. Hieronymi auctoritas *in epiſtola ad Paulinum*, vbi loquens de antiquæ legis Monachis, poſtquam dixit: *Noſter Princeps Elias, noſter*

Eli-

Digitized by Google

Eliſaus, noſtri Duces filij Prophetarum, qui habitabant in agris, & ſolitudinibus, & faciebant ſibi tabernacula prope fluenta Iordanis, ſubiungit immediatè: *De his ſunt, & illi filij Rechab, qui vinum & ſiceram non bibebant, qui morabantur in tentorijs, qui Dei per Ieremiam voce laudantur, & promittitur eis quod non deficiet de ſtirpe eorum vir ſtans coram Domino*. Quibus verbis, ſiue illa *de his ſunt* referantur ad Eliam, vel Eliſæum, ſiue ad filios Prophetarum, manifeſtè conuincitur intentum, cum conſtet Eliſæum, & filios Prophetarum Eliani Inſtituti alumnos, & diſcipulos extitiſſe. Tertium, nomen ipſum *Rechabitæ*, id enim, vt Iacobus Boulducus auctor doctiſſimus *in lib. 3. de Eccleſ. ante legem c. 16.* ſcripſit à voce Hebraica *Recheb*, ideſt, *currus* deriuatur, & ex eo filijs Ionadab conceſſum, quòd eo nominati fuerint Elias & Eliſæus ipſorum Magiſtri, Elias quidem ab Eliſæo, dum ipſum per aëra ſubleuari videns dicebat 4. *Reg. 2. v. 12. Pater mi, Pater mi currus Iſraël, &c.* Eliſæus autem dum morti proximus à Ioas Rege Iuda eiſdem verbis compellatus fuit 4. *Reg. 13. v. 14.* ex eo enim quod hoc nomen hiſce clariſſimis Prophetis tributum eſt, honorificum valde æſtimabatur, vt propterea Ionadabo honoris gratia tributum, & inde ad poſteros, qui primitus Cinæi, & filij Prophetarum dicebantur, vt Rechabitæ vocarentur, tranſmiſſum ſit. Sed libeat ipſum Boulducum audire; omnia enim, quæ intendimus, verbis ipſius continentur: *Quinto conſtat ex libris Regum multa, ac frequentia filiorum Dei, qui poſtea filij Prophetarum ſunt appellati, in illa aut circa illam Tribum extitiſſe cœnobia: nempe in Galgalis, Bethel, & Iericho, præter illud celebre Haberis in Querceto, quod dicebatur Sennim, iuxta Cedes, atque in illis maximam fuiſſe multitudinem vtriuſque ſexus (vt colligere eſt ex ſtrenua illa Iahel vxore Haber Cinæi, quæ peremit Siſaram) quorùm Archimandritam poſterioribus ſeculis fuiſſe Eliam, cui ſucceſſit Eliſæus, ambigendi non datur locus. Eliæ autem & Eliſæo ſucceſſit in officio vir ſapientia & ſanctitate celeberrimus Ionadab, qui paſſim in Scriptura dicitur filius Rechab; non, vt multi putant, quod à quodam huius nominis viro (quem Scaliger militarem virum fuiſſe contra illa, quæ de eo habet Ieremias, audet aſſerere, propter Iehu ad eum verba, & quia in eius currum fecerit eum aſcendere, nempe horreret Scaliger ſanctum aliquem Monachum ſimili honore à Rege præueniri) ſecundum carnem genitus ſit, cum talis non reperiatur, & tam illuſtris familiæ parentem, & caput non inueniri incongruum planè videatur, ſed quia filius, ideſt, diſcipulus fuit eorum, qui primi hoc nomine Rechab honoris cauſa vocati ſunt. Iſti autem fuerunt Elias, & Eliſæus; ille quidem ab iſto quando ſurſum ferebatur per turbinem in cælum vidente, &*

Rechabitæ nomen vnde deriuatur.

Boulduci ſententia.

clamante: Abi, abi, Recheb Iſraël, Vpharaſciau: *Pater mi, pater mi* Recheb *Iſraël, & equites eius, vel equitum eius: iſte verò, nempe Eliſæus, ijſdem prorſus terminis à Ioas Rege Iſraël, cum ægrotaret infirmitate, qua mortuus eſt, ad quam Rex deſcendit, & ſtans coram eo dicebat*: Pater mi Pater mi, currus (Recheb) Iſraël, & auriga eius. *Ab illo ergo die nomen* Recheb, *ſeu* Rechab *honorabile factum eſt, ita vt præcipuus filiorum Prophetarum Archimandrita, qui hoc munere ſucceſſit Eliſæo filius Rechab quaſi vtriuſque Rechab, nempe Eliæ, & Eliſæi diſcipulus appellatus ſit, et omnes illius ſodalitatis alumni, qui primo Enoſcæi, deinde Cinæi, poſtea Cenezæi, ad hæc Hebræi, Nazaræi, & filij Prophetarũ nuncupati fuerant, deinceps Rechabitæ ſunt appellati. Quod idem eſt ac ſi Eliaitæ, vel Eliſæitæ dicerentur. Quæcunque alia fabricari poſſet huius nominis etymologia, multiplici abſurditate ſcatere videbitur. Confirmat quæ dicimus nuper citatus Ioannes Patriarcha Ieroſolymitanus, qui docet dictum Ionadab fuiſſe Diſcipulum Eliſæi Prophetæ.* Huius ergo auctoris ſententiæ eatenus aſſentiendum, quatenus etſi nouam, valde tamen probabilem etymologiam nominis Rechabitarum rationem affert, (cui fauet Druſius *de tribus ſectis Iudæor. lib.4.cap.17.* & Euſebius Nierembergius Ieſuita *in Doctrin. Aſcetic. lib.6. Doctrin.8.c.65.*) non quatenus communi DD. placito de Rechab vero homine Ionadabi progenitore aſſerendo contradicit. Expoſitio autem loci illius *1.Paralippom.2.* placuit etiam ex parte Ioanni noſtro Ieroſolymitano, vt ſupra, & propterea amplectenda, ſine præiudicio tamen illius, quæ admittit illo verbo *Calore*, verum aliquem hominem deſignari, prout indicatur à Sixto V. in Codicibus correctis, vbi littera maiuſcula deſcribitur, vt notat Sanchez *in 1.Paralippom.cap.2. num.8.* Admittendum porrò id quod pro certo Boulducus ſupponit, videlicet Rechabitas Eliæ, & Eliſæi diſcipulos fuiſſe. Vnde *lib. 2. de Eccleſ. ante leg. cap.11. § ſine genealogia*, illos Patres *Rechabitarum ſocietatis* appellat.

3 Præcipuè tamen huiuſmodi Rechabitas Ionadabi poſteros, Eliæ, & Eliſæi diſcipulos fuiſſe, inter Prophetarum filios numerandos, & eiuſdem Prophetici Inſtituti alumnos cenſendos, prout Boulducus relatus *dicto c.11. §.Neque initium*, confirmat, efficaciter comprobatur ex ſimili omnino viuendi ratione, quam hi omnes habebãt. Sicut enim filij Prophetarum Eliani Religioſi Inſtituti (iuxta modum ſanè quo illud in imperfectæ Legis ſtatu eſſe poterat, iuxta ſæpius inculcata) imitatores erant, vt omnes conſentiunt, & in ſuperioribus oſtenſum manet, ſic & Rechabitæ, vt ex teſtimonio Ioannis Ieroſolymitani vidimus. Vnde Albertus Magnus *in 4.diſt.38.art.13.* vota Rechabitarum commemorans, quod etiam facit Concilium Senonen-

Inſtitutum Rechabitarũ.

nonenſe *decreto* 9. ſupponere videntur aliqualis eos Religioſi Inſtituti alumnos exiſtimaſſe. Concilij porrò verba inferius referimus. Deinde ſicut obedientiam ſuis ſuperioribus filij Prophetarum præſtabant, vt in *Apparatu cap.* 4. *n.* 7. viſum eſt, ſic & Rechabitæ. Propterea enim *Ieremiæ* 35. *ver.* 8. dixerunt: *Obediuimus voci Patris noſtri in omnibus, quæ præcipit nobis*. Propterea etiam Ioannes Ieroſolymitanus *dicto libro c.* 25. inter præcepta illis à Ionadab impoſita hoc recenſet, *vt videlicet Patri eorum ſemper obedirent*. Hanc autem obedientiam veluti Religioſam fuiſſe, nec ſolùm communem illam, quam filij naturalibus parentibus exhibere debent, colligitur tum ex arduitate illorum, in quibus illi Parenti obſequebantur, tum ex eo quòd ipſi iam natu maiores, & emancipati erant. De quo Bellarminus *lib.* 2. *de Monach. cap.* 21. Cornelius *in Ierem.* 35. Bzouius *in Theſaur. Deiparæ ſermon.* 34. Præterea ſicut paupertatem ſeruaſſe eoſdem filios Prophetarum eo loco oſtendimus, ſic eam amplexatos fuiſſe Rechabitas habetur ex Ieremiæ *cap.* 35. *verſ.* 7. & Ioanne Ieroſolymitano relatis, & clariſſimè ex Abulenſi 1. *Paralippom.* 2. *q.* 21. vbi iſtorum voluntariam paupertatem ſimilem fuiſſe Apoſtolicæ affirmat. Quid enim eſt domos non ædificare, ſementem non ſerere, vineas non plantare, nec habere, prout de illis ibidem dicitur, niſi veram paupertatem ſectari? Vnde Theodoretus in eum locum: *Vitam curis vacuam, & prædijs carentem adamauerunt, & (quod maximè omnium ſuperat opinionem) habentes liberos paruipendebant poſſeſſiones, toti quoad ſe, ſuaque à fiducia in Deum pendentes*. Pariter etiam quemadmodum Eliæ, & diſcipulis vini vſus prohibitus erat, vt colligitur ex dicto Ioanne *cap.* 7. & 9. ſic & Rechabitis, vt habetur ex locis relatis Ieremiæ 35. *v.* 8. & præfati Ioannis. Item quemadmodum filij Prophetarum Scribæ erāt, ideſt, ſapientes, & Legis ſtudioſi, vt diximus *in Apparatu cap.* 7. Deique contemplationi, laudibus, & hymnis ipſi decantandis vacabant, vt diximus *ſub anno* 3128. *nu.* 2. ſic & Rechabitæ, vt expreſsè fatetur Cornelius *in c.* 35. *Ierem. verſ.* 2. dicens: *Erant Scribæ, ideſt, ſapientes, Legis ſtudioſi, Deique contemplationi, laudibus, & hymnis vacabant. Vnde ab ijs ſcriptus dicitur Pſal.* 70. *vt habet eius titulus. Ita Hebræi, & S. Hieronymus ſupra.* Hæc Cornelius. Ac tandem quemadmodum vitam Eremiticam extra vrbes in ſolitudinibus gerere præcipuè intimatum Eliæ à Domino fuit illis verbis 3. *Reg.* 17. *Recede hinc & abſcondere in Torrente Charith*, & ab ipſo filijs Prophetarum, & alijs ſuis diſcipulis, vt habetur ex eodem Ioanne *dicto lib. ſæpius*, ſic & Rechabitis præceptum erat à Ionadabo Parente, quod in ſolitudine, & in tabernaculis

Obedientia

Paupertas.

Vini vſus prohibitus.

Scribæ.

extra

Digitized by Google

extra vrbes ſemper habitarent, pront ex Ieremiæ, & Ioannis Ieroſolymitani locis relatis habetur.

Quid de Caſtitate dicendum.

4 Circa Caſtitatis obſeruantiam latum videtur interceſſiſſe diſcrimen inter filios Prophetarum, & Rechabitas, ita vt illi eidem ſeruandæ attenderent, vt *in Apparatu cap. 4. num. 9.* dictum fuit; iſti verò non niſi coniugio, & procreationi filiorum. Conſtat enim ex loco Ieremiæ adducto Rechabitas vxores habuiſſe, filios ac filias generaſſe. Quin ex *dicto lib.* Ioannis Ieroſolymitani *cap. 25.* manifeſtè habetur Ionadab ipſorum patrem omnia quæcunque in Eliæ Inſtitutione continebantur, per Eliſæum Prophetam illi intimata acceptaſſe, poſteriſque obſeruanda tradidiſſe, præter continentiam. *Volebat enim* (inquit is auctor) *propter fragilitatem carnis tam ſe, quam ſuos coniugio vti, & prolem ad Dei cultum procreare.* Hæc tamen, etſi manifeſtè conuincant inter eos plures numero fuiſſe eos, qui coniugij legibus, quàm qui caſtitati obſeruandæ ſtuduiſſent, in quo à filijs Prophetarum diſcerni videbantur, quòd in iſtis pauciores coniugio, plures verò caſtimoniæ intenderent, neque aliud relatis teſtimonijs conuincatur, nihilominus etiam inter Rechabitas fuiſſe aliquos, qui matrimonij iura repudiantes virginali cælibatui attenderent, pluribus de cauſis nobis arridet. Primò quidem quia cum ipſi ex filijs Prophetarum eſſent, vt vidimus ex D. Hieronymo *in epiſt. ad Paulin.* valdè ſanè credibile eſt, quod aliqui eorum ad filiorum Prophetarum imitationem (inter quos plures virginitatem ſeruabant) caſtitatis, & virginitatis cultores eſſent. Secundò, & præcipuè, quia cum Rechabitæ Eſſenorum Principes, Duces, & Anteſignani eſſent, vt docent S. Nilus Chryſoſtomi diſcipulus *in ſermone aſcetico*, Cedrenus *in Caligula fol. 163.* & alij iuxta dicenda *ſub anno 3545.* & modo ibi explicando, proculdubio quemadmodum inter Eſſenos plures erant, qui caſtitati colendæ ſtudioſè attenderent iuxta ibi dicenda, ita etiam inter Rechabitas. Tertiò, ex D. Gregorio Nazianzeno *in Poemate de vita ſua*, vbi de ſeipſo loquens, & qualiter de optimo viuendi modo ſecum deliberaret, cum iam à carnis illecebris abſtinendum decreuiſſet, ſic enim ait: *Quæ carnis eſſent, iam diu decreueram reijcere*, ſubiungit: *Aliam viam quærebam commodiſſimam.* Illam verò aſſerit fuiſſe vitam Eliæ in Carmelo, Ioannis Baptiſtæ, & filiorum Ionadabi. *Animo* (inquit) *Elias occurrebat vates meo magnuſque Carmelus, nouaque nutritio, & ſolitudo Præcurſoris illius, & vita Ionadabi ſimplex liberorum.* Quo ſanè denotat Ionadabi filios, Rechabitas nempe (nonnullos ſaltem) caſtitatem coluiſſe, ſicut Eliam, & Baptiſtam. Si enim eos omnes crederet coniugio operam dediſſe, non

Aliqui eam obſeruabant.

non erat cur illorum viuēdi modum ſectari vellet, qui iam *quæ carnis eſſent*, decreuerat reijcere? Quartò, id etiam colligi videtur ex Abulenſi 1. *Paralippom.* 2. *q.* 21. vbi de Rechabitis aſſerit: *Iſti erant viri Religioſi in veteri teſtamento, ſicut nunc ſunt Monachi*, & inferius, ex eo, inquit, prohibitum illis fuiſſe à Patre ipſorum Ionadab bibere vinum, vt diſponerentur *ad continentiam*. Quintò id ſuadetur ex auctoribus, qui tenent Rechabitas (nonnullos videlicet) à coniugio abſtinuiſſe. Pro quo Gregorius de Valentia *ſecunda ſecundæ diſput.* 10. *q.* 4. *puncto* 1. §. 1. hoc celebre dedit teſtimonium: *Inter omnes ſine controuerſia conſtat Rechabitas peculiari vitæ ratione præter communem obſeruantiam legis diuino cultui ſeipſos addixiſſe. Vinum enim non bibebant, à coniugio abſtinebant, exactam obedientiam ſuis Superioribus præſtabant*. Expendendum enim illud eſt *inter omnes ſine controuerſia conſtat*, & illud *à coniugio abſtinebant*. Id etiam clarè tuetur Serarius *in Tribæreſio lib.* 3. *cap.* 9. §. *Alterum diuerſa*, loquens de Eſſenis, quos eoſdem credit cum Rechabitis fuiſſe. Et clariſſimè vir doctiſſimus Aluarus Villegas Archiepiſcopatus Toletani moderator *in ſerm. S. Thereſiæ typis mandato Matriti* 1615. vbi non ſolùm Caſtitatem ſeruaſſe, ſed id ex voto (intellige aliquali) egiſſe tuetur. Obedientiam etiam, Paupertatem, & Caſtitatem obſeruaſſe non obſcurè indicat Medina 1. 2. *quæſt.* 108. *art.* 4. §. *Vt tamen*.

5 Has verò obſeruantias, præſertim obedientiæ, paupertatis, & continentiæ voto aliquali, veteris ſcilicet Legis imperfectioni proportionato firmaſſe, etſi nihil de eo certi affirmari poteſt (cum id non conſtet ex ſacra Scriptura, ſicut nec de alijs) nihilominus congruè ſatis, de nonnullis ſaltem ipſorum, ſuadetur. Primò à ſimili de filijs Prophetarum, de quibus ipſos fuiſſe affirmat S. Hieronymus *in epiſt. ad Paulinum*, & quos ex ſimili quadantenus voto illa obſeruaſſe diximus *in Apparatu cap.* 4. imò ex D. Auguſtino *in præfat. ad Pſal.* 70. colligi videtur, cum de obedientia Rechabitarum loquens afferat ad propoſitum illud Pſal. 55. *In me ſunt Deus vota quæ reddam*, & illud *Pſal.* 53. *Voluntariè ſacrificabo tibi*. Secundò etiam à ſimili de Eſſenis, qui ex ipſis originem duxerunt, & quos ſimili voto aſtrictos fuiſſe dicemus *ſub anno* 3545. Tertiò, quia id ſupponitur in Concilio Senonenſi *de Votis Monaſticis, Decreto* 9. illis verbis: *Si quis votum aliquod huiuſmodi vouerit Domino, etiam ſi perpetuum fuerit, non faciet irritum verbum ſuum, ſed Deiparæ Virginis, Annæ Samuelis matris, & Rechabitarum exemplo omne quod promiſerit, implebit*. Vbi notandum, tam certum videri ſupponi à Concilio votum Rechabitarum, quàm votum Deiparæ, & Annæ; imò ipſum perpetuum fuiſſe,

An vota emiſerent.

fuiſſe, tum ex verbis relatis, tum ex exemplo eiuſdem Deiparæ, & Annæ, ſine præiudicio tamen Euangelicæ Legis, elici poſſe videtur. Vnde etiam Abraham Bzouius *in ſerm.34. de Beata Virgine* vota Rechabitarum commemorat, *quod*, dicit, *apud Patres pluſquam clariſſimum eſt*. Quartò, quia ab Abulenſi loco relato vocantur *viri Religioſi, ſicut nunc ſunt Monachi*, & à Dionyſio Carthuſiano *in cap. 35. Ieremiæ* appellatur Ionadab *vir Religioſus, mundanorum contemptor, qui Religioſæ vitæ modum poſteris ſuis oſtendit, præfixit, reliquit*. Lyranus etiam *in Ierem.35.* ſic: *Ab iſto Ionadab incepit modus viuendi Religioſus*. Boulducus verò *lib.3. de Eccleſia cap. 16.* eum vocat *filiorum Prophetarum Archimandritam*. Quo denotatur, nonnullos ſaltem eorum, vt diximus, tria Religionis ligamina non omnino reſpuiſſe. Quintò, quia vt colligitur ex Ieremiæ 35. toto tempore vitæ ſuæ obſeruabant eas cerimonias, quas illis Pater ipſorum Ionadab præceperat. Ex hoc enim infertur ex aliqualis voti vinculo eas obſeruaſſe. Vt enim S.Tomas *ſecunda ſecundæ q.186.art.6.ad 2.* ait: *Non aliter homo poteſt totam vitam ſuam Deo exhibere, niſi per voti obligationem.* Denique quia erant viri magnæ perfectionis, mortificationi, ſolitudini, & abſtinentiæ addicti: quis ergo credat ijs non coniunxiſſe (aliquos eorum) vel aliquantulam promiſſionem obſeruandi ea, quæ obſeruabant? cum certum ſemper fuerit, opus bonum factum ex voti vinculo melius eſſe, & placere magis Deo? Vnde Aluarus Villegas relatus expreſsè fatetur ac probat ipſos caſtitatis votum emiſiſſe, & illud *Ierem.35. verſ.8. Et mulieres noſtræ*, exponit ipſe de fœminis, quæ ſectabantur idem Inſtitutum, ſicut & illud, *filij, & filiæ noſtræ*, de diſcipulis ipſorum. Illud autem *mulieres noſtræ* non denotare veras vxores, ſed fœminas eiuſdem Inſtituti ſectatrices colligit ex *Luc.24. verſ.22.* vbi dicebant diſcipuli, *mulieres quædam ex noſtris*, ideſt, noſtri Inſtituti. An verò id catholicè, quantaue probabilitate aſſeratur, alio loco dicemus.

Ordinis Eliani alumni.

6 Vtcumque ſit, ſiue dicatur ea obſeruaſſe ex voto, ſiue ſine illo, aſſerendum eſt omnes huiuſmodi Rechabitas ad ſeriem, & Ordinem Inſtituti Eliani pertinere, ita vt proinde per illos Ordinis continuatio deriuata merito credatur. Nam ſi præfatas cerimonias ex voto obſeruabant, cum in illis includantur obedientia, paupertas, & caſtitas, vt diximus, eſſent veri Religioſi veteris Legis, iuxta modum quo Religio fuit ante omnium rerum complementum, quod eſt Chriſtus. Si autem illa non obſeruabant ex voto, ſed ex conſuetudine tantum, & deuotione, cum in illis inſtructi fuerint ab Eliſæo, & adinſtar filiorum Prophetarum, vt diximus, pertinebunt ad ipſorum

rum Ordinem,& Inſtitutum, ſolum indirectè ad modum,quo in Lege Euangelica Tertiarij Ordinum Mendicantium ad ipſos dicuntur pertinere. Atque ita quomodolibet de eis ſentiamus, eorum geſta ad noſtram hiſtoriam & Annales ſpectabunt.

7 Maximè præterea roborantur,quæ diximus, ex plurium tum Patrum,tum grauium Doctorum teſtimonijs,qui Rechabitas *Monachos* vocant, vel *Religioſos*, aut inter ipſos illos recenſent. Hi ſunt D.Hieronymus *in epiſt. 13. ad Paulinum*. Ioannes Ieroſolymitanus *in lib. de inſtit. Monachor. c.27.* Lyranus, Dionyſius, Valencia, Villegas, & Boulducus relati, ac præcipuè Abulenſis etiam relatus. Fauet Sanchez *in c.35. Ieremiæ* ſæpius adductum, ſancti Hieronymi auctoritati nixus.

Annus mundi 3166. vſque ad 3169. ante Chriſtum 887. vſque ad 884.

1 HIC annus inſignis valde habetur ob ſtructionem eo tempore factam Carthaginis clariſſimæ quondam Africæ vrbis, & Imperij Romani æmulæ, quam Dido ex Tyro profecta condidit. Sic enim ex Ioſepho *lib. 1. aduerſus Apionem Grammaticum* colligunt Torniellus, Salianus, & alij. Carthago extructa.

2 Legibus interim non tam condere quàm firmare, & ſolidare ſuum Carmelum, & ſodales in eo habitantes curabat Eliſæus. Ex quibus illa videtur præcipua, de qua Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. cap. 25.* quod ſcilicet nihil ſoliciti indebitè eſſent, quod manducarent, aut biberent, aut quo operirentur, & quod primùm quærerent Regnum Dei, & iuſtitiam eius, proijcientes omnes ſuas ſolicitudines in eum,cui cura eſt de omnibus,ex eo autem magis firmatur id quod in ſuperioribus diximus, Rechabitas ſcilicet eiuſdem Inſtituti fuiſſe cum filijs Prophetarum, & alijs diſcipulis Eliæ & Eliſæi. Propterea enim Ionadab Parens ipſorum eis præcepiſſe videtur, ne domos ædificarent, ſementem ſererent, agros poſſiderent, vineas plantarent, aut haberent, quia ſcilicet iſthæc omnia humanæ ſolicitudinis fructus eſſe ſolent. Carmeli leges

An-

Annus mundi 3170. 3171. 3172. ante Chriſtum 883. 882. & 881.

Lycurgi modeſtia. 1 NIHIL ferè de his annis tam in ſacra quàm prophana hiſtoria. In hac autem celebris, & omnium memoria dignus per id tempus caſus contigiſſe fertur. Lycurgus Lacedæmoniorum inſignis legiſlator fratrem habebat Polydectem nomine, eius gentis Regem, quo defuncto Regnum Lycurgo omnium ſententia delatum eſt; quod ille tantillum temporis gubernauit, donec fratris ſui vxorem relictam in vtero prolem habere cognouit. Eo namque comperto ad conceptum fœtum, ſi maſculus eſſet, regnum pertinere affirmauit, ſeque tutoris loco Regnum adminiſtraturum. At grauida fæmina quæ magis Regina, quàm Regis mater dici deſiderabat, monuit Lycurgũ vt ipſi nuberet, ea namque curatura eſſet ad fœtum cõceptum extinguendum. Finxit Lycurgus ſe probare conſilium, monuit tamen ne fœtum medicamentis extingueret, quin etiam curauit, vt parturienti adeſſent fidi cuſtodes, qui natum infantem ad ſe illico deferrent. Allatus ergo infans recens eſt ad ipſum, dum cœnaret, quem acceptum in Regio ſolio collocauit dicens aſtantibus, eum Regem ipſorum eſſe. Quem omnes receperunt, animi eius magnitudinem, ac iuſtitiæ rectitudinem (O rarum exemplum!) admirantes. Salianus *ſub hoc anno* 3170. *num.* 2. *&* 3. ex alijs vetuſtioribus.

Eliſæi geſta. 2 Quæ interea agerent Eliſæus, filij Prophetarum, & alij diſcipuli, Scriptura non loquitur, quin per plurium annorum ſpatium nullam de ipſis mentionem facit, vel quia præſertim de Regibus agens, pauca de Prophetis proferat, niſi quatenus ad ipſos Reges ſpectat, vel quia peccata populi, Idololatria maximè, hac pœna digna erant, vt ſancti laterent, & ipſorum geſta non manifeſtarentur. Ex alijs ergo auctoribus res eſt mendicanda; & quidem ſi Abulenſis conſulatur, ille *in* 4. *Reg* 2. *q.* 31. hæc habet: *Eliſæus fuit tota vita ſua diſcurrendo per diuerſa loca* (Collegia ſcilicet filiorum Prophetarum) *viſitando viros Religioſos, quorum ipſe Pater, & Princeps erat.* Ex quo elicitur eam fuiſſe Eliſæi continuam his annis occupationem, vt propterea fixam ſedem in aliquo loco non haberet. Cum quo ſtat etiam id quod in ſequentibus dicemus, vt magnam temporis partem in Carmelo cum ſodalibus commorans inſumpſerit.

Anni

Annus mundi 3173. vſque ad 3177. ante Chriſtum 880. vſque ad 876.

1 DE his annis pauca quoque Hiſtorici loquuntur. Mors tamen Ophratanis Regis Aſſyriorum, & ſucceſſio Aſſyriorum Ocrazapas in Regnum hoc tempore accidiſſe credi- Reges. tur. Euſebius *in Chronic.* Torniellus *ſub his annis.*

2 Noſtrum Eliſæum Carmeli montem circa hæc tempora ſua præſentia inceſſanter decoraſſe, eo tamen excepto, quod in Collegiorum viſitatione per varia loca diſcurrendo iuxta dicta occupabatur, ſimulque quæ cum ſocijs in eo ſancto monte piè peragebat ex Ioanne Ieroſolymitano *dicto lib. cap.* 21. ſic habemus: *Eliſæus, & cæteri Eliæ diſcipuli Religioſi viri Prophetarum filij, necnon eorum tam veteris quam nouæ legis ſucceſſores, monteem Carmeli in veneratione ſpeciali* Carmelitarũ *ſemper habentes, ipſum alijs eremis, vt Religioni ſuæ magis congruum præ-* exercitia. *tulerunt, & propterea in eremo dicti montis præcipuè ad exemplum & imitationem illius ſancti viri, & ſolitarij Eliæ Prophetæ, prædicti Religioſi ſecundum formam per Deum Eliæ creditam in iuſtitia prophetica vitæ monaſticæ Domino Deo Iſraël deuotè ſeruierunt. Vbi Religioſam vitam ſolitariam ſigillatim in modicis tabernaculis, & cauernis, atque cellis continuè & inceſſanter duxerunt iuxta fontem Eliæ. Ob cuius ſanctitatem, & locì deuotionem ad maiorem ſeruandæ vitæ eremiticæ opportunitatem, ibique paſſionibus animæ viriliter reſiſtentes, peremerunt nequitiam, & bonorum actuum exercitatione ſecuti ſunt cordis munditiam. Ad myſteria itaque diuina ſe diſponentes, omnibus contentionibus, & certaminibus priuati, cum ſilentio, & vnanimitate, & communione animorum ad* Seunion *horis ſtatutis conuenerunt, celebrantes in pace,* Oratio. *cum timore & reuerentia Creatoris, quæ ad cultum pertinent diuinitatis & ad iuſtitiam Regni cæleſtis. Quemadmodum de eis, & de eorum loco dicto Iſaias Prophεta in perſona Domini vaticinatus fuit dicens:* Habitabit in ſolitudine iudicium, & iuſtitia in Carmelo ſedebit, & erit opus iuſtitiæ pax, & cultus iuſtitiæ, ſilentium, & ſecuritas vſque in ſempiternum. Et ſedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiduciæ, & in requie opulenta. *Vbi vide quam pulchrè deſcribit Propheta per ordinem bonam eorum vitam à poſteris Monachis Carmelitis imitabilem. Primò quidem ipſi ſigillatim habitantes ſoli in* Soli... *cellis montis Carmeli, citabant quotidie ſeipſos ad iudicium diſcernendi in propria mente, ſi cogitationes accuſarent, vel defenderent eos de aliquo*

iniquo, ideſt, deuiante à rectitudine Iuſtitiæ. Ideo prædixit Propheta: Habitabit in ſolitudine. *Secundò dum teſtimonium non reddebat illis conſcientia de quocunque iniquo, exercebant officium Monachi, quoniam ſedebat ſuper eos Iuſtitia in Carmelo, quia illud iniquum triſtes, & ſoli puniebant per veram pœnitentiam, & emendabant illico. Ob hoc prædicit Propheta:* Et iuſtitia in Carmelo ſedebit. *Tertiò, cum nihil iniquum reperiebant in viribus animæ expiandum, tunc opus, quo ipſi cæteras vires animæ conſeruabant in concordia perfectè cum recta ratione erat interna pax iuſtitiæ. Idcirco prędicit Propheta:* Et erit opus Iuſtitiæ pax. *Quartò, quia teſte Sapiente:* In multiloquio non deerit peccatum: qui autem cuſtodit os ſuum, cuſtodit animam ſuam. *Ideo ipſi, vt*
Silentium. *eſſent ſecuri à peccato, colebant aſſiduè iuſtitiam ſilentio. Propterea prędicit Propheta:* Et cultus iuſtitiæ ſilentium, & ſecuritas vſque in ſempiternum. *De his autem omnibus commendans eorum vitam Dominus*
Pax, & ſecuritas. *prędixit:* Et ſedebit populus meus in pulchritudine pacis, *ſcilicet internæ:* Et in tabernaculis fiduciæ, *de obtinenda ſcilicet iucunditate ſupernę glorię:* Et in requie, *mentis* opulenta *videlicet, ex guſtu, & contemplatione deliciarum procedentium de Torrente voluptatis diuinę. Quia ergo dicti Monachi ad exemplum Elię coluerunt iugiter in Carmelo iuſtitiam vitę monaſticę, propterea appellati ſunt eremitę Carmeli, cuius fuerunt incolę ſecundum modum prędictum, reſidentes ibi in iuſtitia aſſiduè, ſicut Propheta prędixit:* Iuſtitia in Carmelo ſedebit. Diſcant hinc noui Carmelitæ Parentum ſuorum veſtigia ſequentes hæc ſancta exercitia veluti ſui Ordinis propria pro viribus imitari. Qui enim *Genitoris opera non facit, genus negat*, vt ait Chryſologus *ſerm.* 123.

Annus mundi 3178. ante Chriſtum 875.

Mors Iehu. 1 OBIIT hoc anno Iehu Rex Iſraël in occupando Regno fortis, in deſtruenda familia Achabi ſacrilegi animoſus, in Baalis Prophetis, cunctiſque ipſius Sacerdotibus interficiendis, ipſaque Idoli effigie euertenda obediens, & veluti Religioſus, etſi poſtea ob vanam rationem ſtatus vitulos aureos non auferendo meticuloſus, vt propterea à Syris fugatus, & magna Prouincia ſpoliatus, Deo ſic prouidente, inglorius vitam finierit. *Audite hęc omnes gentes.*

Pius erga Elianos. 2 Qualiter is nihilominus circa Deum & Prophetici Ordinis alumnos pius extiterit, verbis Saliani ſub anno 3204. num. 10. ſic damus: *Iehu etſi in extinguendo vitulorum cultu parum animoſus fuit, verumtamen Deum, a quo Regnum acceperat, & agnouit, & coluit; ideoque in*

in eius cultores minimè ſeuerus fuit, placidus potius, ac mitis, vt qui Ionadab filium Rechab valde Religioſum dilexerit, in currum ſuum leuarit, teſtem zeli ſui pro Domino eſſe voluerit. Minimeque dubium eſt ab eo dilectum atque honóratum Eliſæum, omneſque illius diſcipulos, à quorum vno illius iuſſu in regem fuerat inauguratus. Hæc ille.

Annus mundi 3179. ante Chriſtum 874.

1 REGNARE cœpit Ioachaz filius Iehu hoc anno ſuper Iſraël in Samaria. Qui tamen non receſſit à peccatis Ieroboam, & impiorum Regum Iſraël, adorans videlicet vitulos aureos, qui in eo Regno petra ſcandali cunctis erant. Iratus propterea Dominus contra illum tradidit eum in manus Hazaelis, & Benadabi Regum Syriæ, qui Iſraëlis Regnum adeo contriuerunt, vt ex immenſa bellatorum multitudine, quam prius habere ſolitum erat, non ipſi remanſerint (mirum dictu!) niſi quinquaginta equites, decem currus, & decem millia peditum. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 13. Ioſephus *lib.* 9. *cap.* 9. Torniellus *ſub hoc anno*. Sic, ſic Deus de improbis Regibus vindictam ſumere ſolet. Rex Ioachaz.

2 Acceptum, & gratum nihilominus huic Ioachazo Regi fuiſſe Eliſæum noſtrum Salianus *ſub* 3204. *num.* 10. ſic deſcribit: *Ioachaz quoque, etſi funeſtos illos vitulos retinuit, Deum tamen non contempſit, ſed coluit quoque, & eius opem implorauit, atque obtinuit. Quis dubitet quin Eliſæo, qui in magna erat opinione ſanctitatis, annuente?* Eliſeus Regi acceptus.

3 Credimus tamen non ſolum ob ſanctitatem Eliſæi, eum filioſque Prophetarum hunc Regem coluiſſe & dilexiſſe, ſed etiam ex eo quod ſui ſucceſſionem in Regnum poſt patrem Iehu, vel ab ipſo Eliſæo, vel à Iona Eliæ diſcipulo, vel ab vtroque ſimul accepiſſet, vt *ſub anno* 3152. diximus. Cauſa huius.

Annus mundi 3180. 3181. 3182. ante Chriſtum 873. 872. 871.

1 FLOREBAT hoc tempore Regnum Iuda ſub Ioiada Pontifice, & Ioa Rege, Templi inſtauratione, ornamentorum renouatione, Sacrificiorum, & Holocauſtorum continuatione. Sacra Scriptura 2. *Paral.* 24. Cum enim Principes ſummo Sacerdoti obediunt, cuncta proſperè in Republica ipſorum eueniunt. Iuda floret.

Iſraël luget. 2 In Regno autem Iſraël cuncta fermè inſeliciter contingebant ob peccata Ioachaz, quia tamen ipſe deprecatus Dominum eſt, propterea miſericordiam à Deo obtinuit. Dedit enim (inquit Sacra Pagina 4.*Reg.*13.*v.*5.)*Dominus Saluatorem Iſraël, & liberatus eſt de manu Regis Syriæ, habitaueruntque filij Iſraël in tabernaculis ſuis, ſicut heri, & nudius tertius.* Quo autem tempore hoc acciderit, vel quis fuerit hic *Saluator*, valdè dubium eſt, & multi multa dicunt, nec ſatis congruè. Aptior autem expoſitio eſt hunc Saluatorem Iſraëli datum fuiſſe Eliſæum noſtrum, qui cum Hazaëli Regi Syriæ valde notus, & amicus eſſet, vtpotè quia eum in Regem vnxerat, mortem Benadabi prædixerat, & munera per ipſum Hazaëlem eidem miſſa acceptare noluerat, potuit apud ipſum, & alium Benadabum ipſius filium, & Regni ſucceſſorem precibus & interceſſione agere, ne Iſraëlem, & Ioachaz Regem omnino opprimeret, aut penitus euerteret, prout potuiſſet, & feciſſet, ſi ab Eliſæo impeditus non eſſet. Sic fermè Caietanus *in* 4.*Reg.* 13. Quod melius approbat Cornelius *ibid.* ex qua explicatione non incongruè elici poteſt Eliſæum in Syriam per id tempus veniſſe, vt pro Ioachaz & Iſraële apud Hazaëlem, vel filium eius intercederet. Nec improbabiliter etiam affirmari poteſt Eliſæum dici *Saluatorem* Iſraëlis, quia eius precibus, & orationibus apud Deum factum eſt, ne hi Syriæ Reges Dei populum ſic arctè vexarent, vt ad interitum iam proximè labentem penitus delerent. Piorum namque orationibus Regna fulciuntur.

Quis hic Saluator.

Eliſæus.

Annus mundi 3183. ante Chriſtum 870.

Lycurgi leges. 1 MEMORABILIS eſt hic annus legibus à Lycurgo Lacedæmonijs hoc circiter tempore latis, à Ioue, vel Apolline, Oraculoue, vt aiunt, acceptis. Clemens Alexandrin. *lib.* 1. *Stromat.p.*258. Salianus *ſub hoc anno à num.*2. Et ſanè ſi verum eſt quod Ariſtoteles *lib.*2. *de Republ. cap.*9. dicit, impudicas videlicet, & libidini ſuffragantes aliquas ex illis fuiſſe, illæ non niſi ex impuriſſimo dæmone magiſtro oriri poſſent. Ad eas ergo caſtiſſimas, & ſanctiſſimas, quas ſub Eliſæo noſtri filij Prophetarum acceperant, gradiamur.

Eliſæi documenta. 2 Quales autem illæ fuiſſent, ex eorum vitæ ratione, viuendi methodo, & pijs exercitijs à Ioanne Ieroſolymitano *dicto lib. c.* 26. deſcriptis veluti ex effectibus cauſas demonſtrare poſſumus. Primò enim quærebant (inquit) *ex totis præcordijs Regnum Dei.* Hoc enim veluti finis perfectionis eorum mentibus primò inſitum eſſe debebat

Digitized by Google

bat. Deinde *terrenas*, ait, *diuitias, & carnales delitias reſpuebaque.* Hæc enim cum ad obſeruantiam paupertatis, & caſtitatis ſpectent, ſecundo loco tanquam præcipua media ad perfectionem acquirendam cuſtodiri debebant. Subiungit, quod *humana conſortia, & turbarum tumultus vitabant.* Exemplo enim primi ipſorum Parentis Eliæ didicerant communem hominum habitationem eſſe fugiendam, & ſolitudinem ſectandam ab eo, qui ex toto corde adhærere Deo deſiderat. Ex eo namque ipſi Eliæ 3. *Reg.* 17. *v.* 3. dixerat: *Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in Torrente Carith.* quæ ſic explicat *cap.* 2. eiuſdem libri idem Ioannes: *Recede hinc, ſcilicet à rebus caducis mundi, & tranſitorijs, & vade contra Orientem, ſcilicet, contra originalem cupidinem tuæ carnis & abſcondere in torrente Carith, ne in vrbibus moreris cùm turbis.* Vnde etſi quandoque ciuitates, & villas frequentarent, imò in illis, vt diximus, collegia, & manſiones haberent, id erat (vt inquit idem Ioannes *cap.* 22.) *iubente Deo, proptèr vtilitatem ſui populi.* Miraculis enim, futurorum prædictionibus, & bonis exemplis vitia reprimebant, homines ad Deum vocabant, & ad vitam, & diſciplinam Propheticam ſectandam inducebant. Qualiter etiam pacem ad inuicem ſeruarent, ſilentij obſeruantiam cuſtodirent, quieti etiam animæ & corporis ſectandæ addicti eſſent, ſic proſequitur *dicto cap.* 26. idem Ioannes: *Ita erant ad inuicem per pacem diſpoſiti, quòd inter eos nullum erat bellum, & ſic erant in ore per ſilentium muniti, quod inter eos nullum erat multiloquium, & ita erant in corde quieti, & ſecuri, quod cor eorum non reprehendebat eos ante Deum.* Ex his ergo facilè elici poteſt, quæ, aut quales leges illis ab ipſorum primis Parentibus Elia, & Eliſæo fuerint datæ, & quòd eæ, quas Lacedæmonij à Lycurgo acceperant, nullatenus ipſis comparari, aut conferri potuerint.

Solitudo.

Pax & ſilentium.

3 Quæ etiam documenta ab eiſdem Prophetis circa habitus & indumenta geſtanda acceperint, ex vſu eorum manifeſtè colligi poteſt. Diuerſo enim exterioris habitus ornatu ab eo, quo communis plebs vtebatur, diſcretos fuiſſe pro comperto eſt, vel ex eo quod Ochozias 4. *Reg.* 1. *verſ.* 7. de qualitate veſtis Eliæ ipſorum primi Patriarchæ interrogans nuncios ſuos, ab eis audiuit, quòd eſſet *vir piloſus, & zona pellicea accinctus renibus.* Eſtque rationi valde conſentaneum, vt qui diuerſæ vitæ rationem ſectantur, diuerſo quoque habitus ornatu ab alijs ſegregentur. Teſtante enim Eccleſiaſtico *cap.* 19. *v.* 27. *Amictus corporis, & riſus dentium, & ingreſſus hominis denunciant de illo.* Quæ ergo hæc diuerſitas habitus in noſtris illis priſcis Patribus fuerit, in præſentia inueſtigamus.

Habitus.

Melota. 4 Et primò melotis vſos fuiſſe tum Eliam, tum Eliſæum, & alios filios Prophetarum omnibus indubitatum eſt. De eis enim id Paulus aſſeuerat ad *Hebr. 11. v. 37.* dicens: *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, &c.* quod de ipſis intelligendum eſſe *in Apparatu c. 4.* diximus, Conſtat id etiam ex eo quod Ioannes Baptiſta eximius ipſorum imitator, vt propterea *in ſpiritu Eliæ* veniſſe dicatur, *Luc. 1. ver. 17.* melote quoque in Lege noua indutus fuerit, vt teſtatur Euangeliſta Matthæus *cap. 3. v. 4.* dicens: *Ipſe autem Ioannes habebat veſtimentum de pilis camelorum*. Idcirco etiam de eo dixit *Matth. 11. v. 8.* Chriſtus; *Quid exiſtis videre, hominem mollibus veſtitum?* &, *Luc. 7. v. 25.* ſic: *Hominem mollibus veſtimentis indutum*, ad denotandum videlicet, hiſpidis, & hirſutis veſtibus, quales melotæ erant, vſum fuiſſe Ioannem. Melotes porrò noſtrorum priſcorum Patrum Prophetici, & Eliani Inſtituti habitum fuiſſe teſtantur Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. de inſtit. Monachor, cap. 38*, Ioannes de Malinis *in ſpeculo hiſtoriali cap. 9.* & alij hiſtorici Ordinis,

Quæ veſtis ſit Melota. 5 Hanc verò melotem propriè loquendo veſtem quandam fuiſſe valde hiſpidam ex pilis, vel pelle animalis, quod Melus, ſeu Taxus appellatur, tradunt prædicti Ioannes Ieroſolymitanus & Ioannes de Malinis relati; indeciſum tamen relinquunt, an fuerit ipſa pellis, an verò ex ipſius pilis ad modum panni, telæ, vel cilicij contexta. Credibilius tamen eſt Eliæ, & conſequenter diſcipulorum ipſius melotam hoc poſteriori modo fuiſſe, vt indicat Abulenſis *4. Reg. 1. q. 15.* & colligitur tum ex eo quòd S. Ioannes Baptiſta, qui omnimodè Eliæ viuendi rationem æmulabatur, adeo vt à Iudæis crederetur Elias, hanc veſtem cilicinam geſtare ſolitus eſſet, *de pilis nempe Camelorum*, vt *Matth. 3. v. 4.* habetur, non ex pelle animalium. Tum quia ipſe Elias & Enoch *Apocal. 11. ver. 3.* eadem veſte tempore Antichriſti prædicaturi credantur, *amicti* videlicet *ſaccis*, vt ſacer Textus loquitur. Tum quia cilicina hæc, ſeu ſaccina veſtis propria Prophetarum erat, vt colligitur ex *Iſai. 20. v. 2.* & *Zachar. 13. ver. 4.* cum Expoſitoribus ibidem, quorũ aliquos referemus *ſub anno* 3322. Tum præcipue, quia ſi Eliæ melota pellis erat alicuius animalis, non diceretur *4. Reg. 1.* ab Ochoziæ nuncijs *vir piloſus*, ſed vir pelle, vel pellicea veſte indutus, ſicut de zona dixerunt, *zona pellicea*, hoc enim pacto clarius, & manifeſtius illius indicium Regi darent. Imò ex eo quod zonam ipſius vocarunt pelliceam, non autem veſtem, manifeſtè ſequitur zonam ex pelle animalium factam fuiſſe, veſtem autem, ſeu melotam ex pilis contextam. Dictus autem fuit *vir piloſus*, quia pili ex quibus melota contexta erat, groſſiores erant, &

exte-

exterius prominentes. Poſſumus ergo illud Iuuenci Poetæ de Elia vſurpare, quia traditam doctrinam continet:

Texta camelorum fuerant velamina ſetis,
Et zona pellis medium cinxere Prophetam.

De illius figura proculdubio dicendũ eſt fuiſſe ad modum veſtis oblõgæ, ſeu tunicæ totum corpus à collo, manibus, pedibuſque exceptis cooperiens. Sic enim Hebræorum vſus, & traditio omnium docet. De colore etiam, quod fuerit natiuus, qualis eſt pilorum animalium griſeus, ſubniger, vel ad nigredinem tendens tum ex Ioanne Ieroſolymitano loco relato, tum ex vſu & traditione omnium ferme priſcorum Monachorum ipſius Eliæ ſectatorum habetur. Quod autem melota hæc diuerſa veſtis à pallio fuerit, dicemus *ſub anno* 3204. ſignificari verò per illam mortificationem, & compunctionem peccatorum iugem in Monacho futuram, mortificationem quidem per aſperitatem, & compunctionem per colorem, colligitur ex præfatis Ioanne Ieroſolymitano, Ioanne de Malinis, & alijs. Figura illius.

6 Superhumerali etiam (quod erat veſtis ſine manicis vſque ad renes deſcendens in vtroque latere aperta) vſos fuiſſe priſcos noſtræ Religionis Profeſſores tradit præfatus Ioannes Ieroſolymitanus *dicto lib. cap.* 39. quod ſequi videtur Ioannes de Malinis *in ſpeculo hiſtoriali cap.* 9. in ſymbolum videlicet obedientiæ, vt Ieroſolymitanus vult, vel humilitatis, & ſimplicitatis, vt Malinenſis deſcribit. Verumtamen, quod attinet ad Eliam, hoc genere veſtis vſum non fuiſſe probari videtur, tum quia illud Summi Pontificis ſolius ornamentum erat, vt colligitur ex *cap.* 28. *&* 39. *Exodi*, tum quia inter indicia, quæ nuncij Ochoziæ de ipſo dederunt, hoc non aſſignarunt, prout debebant, cum eſſet res valde notabilis, & extraordinaria, tum quia Ioannes Baptiſta, qui expreſſiſſimè, vt vidimus, Eliam repræſentabat, hanc veſtem non geſtauit. Eliſæum quoque, aut alios Prophetarum filios, ſeu ſucceſſores hoc indumento caruiſſe exemplo Eliæ, & ex eo quod ſummi Sacerdotis proprium eſſet, ſufficienter etiam videtur ſuaderi. Eſt tamen obſeruandum ex Sanchez 1. *Reg.* 2. *num.* 59. duplex fuiſſe huiuſmodi ſuperhumerale, alterum pretioſum, varium, & multicolor, quod vni conceſſum eſt ſummo Sacerdoti *Exodi* 28. alterum eſt lineum, & commune, quod *Ephod* dicebatur, quo inferiores Sacerdotes Leuitæ, immo & quicunque Dei cultui dicati erant, vtebantur, ſaltem cum actualiter eidem muneri incumbebant. Sic enim octoginta quinque illi Sacerdotes Nobe per Doeg Idumæum iuſſu Saulis interfecti 1. *Reg.* 22. *v.* 19. dicuntur veſtiri *Ephod lineo*. Sic etiam Samuel adhuc puerulus cum non eſſet Superhumerale. Superhumerale duplex.

con-

conſecratus Sacerdos, nec Leuita 1.*Reg.2.ver.*18. dicitur *accinctus Ephod lineo*. Sic quoque Dauid cum merè ſecularis eſſet 2.*Reg.6.v.*14. etiam dicitur *accinctus Ephod lineo*. Erat enim huiuſmodi *Ephod* veluti ſuperpelliceum eccleſiaſticum, & fermè eodem modo, & ex eadem materia; ac proinde quemadmodum eo vtuntur non ſolum priuati Sacerdotes, ſed & quicunque alij diuinis officijs miniſtrantes, ita etiam *Ephod* lineo vtebantur tam Sacerdotes inferiores, quam alij Dei cultui dicati tempore ſaltem ſui miniſterij. Vbi obiter notãdum, quòd licet Ephod iſtud lineæ materiæ fuerit, veſtis tamen illa, qua nudum corpus tegebant, lanea fuit. Sic enim colligo ex libro *Conſtitutionum Eccleſiæ Orientalis cap. 6. ſectione* 10. Arabicè conſcripto, & per Abrahamum Ecchelenſem Maronitam è Libano Philoſophiæ, & S. Theologiæ profeſſorem, ac in Almo Vrbis Gymnaſio linguarum Orientalium publicum Lectorem mihi oblato, vbi inter decem ad Monachatum requiſita, ſecundum ſic refertur: *Secundum eſt induere lanam ſuper nudum corpus, quo imitantur Eliam Prophetam, & Baptiſtam*. Ad intentum ergo noſtrum ea quæ adduximus ſolùm probant Eliam, & eius ſucceſſores vſos non fuiſſe ſuperhumerali illo pretioſo ſummi Sacerdotis proprio, non tamen eo communi, & lineo, quod *Ephod* dicebatur. Si enim ipſo vti poterant, quicunque diuino cultui aſſiſtebant, cur id non geſtarent hi Prophetæ, qui ex proprio munere, & officio ad canendum Dei laudes addicti erant? Meritò ergo Hiſtoria Eccleſiaſtica *in lib.1.Reg.cap.4.* Ephod iſtud lineum *Propheticum* appellat. Meritò etiam Ioannes Ieroſolymitanus, & Ioannes Malinis ſuperhumeralibus vſos fuiſſe hos Prophetas ſcripſerunt, loquendo videlicet de illis, qui *Ephod* vocabantur, vt bene Coria *in Chronic.Carmelit. lib.1. cap.7.* vbi etiam eruditè animaduertit Eliam, & diſcipulos geſtaſſe hoc Ephod non lineum, ſed ex pellibus caprinis confectum iuxta illud ad *Hebr.11.v.37. in pellibus caprinis*. Quomodo autem ſuperhumeralium vſus apud veteres monachos etiam poſt Chriſtum inualuerit, lege Laurentium Landtmeter de *vet.cleric.monach. lib.1. par.2.cap.5.*& de ſcapularibus *c.6.8. &* 20.

7 Zonis autem pelliceis vſos fuiſſe antiquos Ordinis Prophetici profeſſores, non ſolum exemplo Eliæ, de quo id ſupra vidimus, ſed & Ioannis Baptiſtæ, de quo *Marc.1.ver.6.* habetur *Zona pellicea circa lumbos eius*, fuiſſe veſtitum, ſufficienter demonſtratur. Idque expreſsè docet Ioannes Ieroſolymitanus *lib. relato cap.* 37. & Caſſianus *lib.de habitu Monachi cap.2.* dicens: *Hoc habitu etiam illos ambulaſſe, qui in veteri Teſtamento profeſſionis huius fundauere primordia, Eliam ſci-*

Ephod lineũ. Zonæ.

ſcilicet, & Eliſæum diuinarum Scripturarum auctoritate monſtratur. Item Iuuencus illis verſibus vt ſupra:

Texta camelorum fuerant velamina ſetis,
Et zonæ pellis medium cinxere Prophetam.

Zonæ autem geſtatione, per quam lumbi ſtringũtur, ſignificari Monachi caſtitatem Patres docent. Legantur Baſilius *Iſai.* 15. Auguſtinus *ſerm.* 39. *de verb. Domini.* Ieroſolymitanus *loco relato.* Dorotheus Abbas *doctrin.* 2. Gaudentius *in Homil.* Sozomenus *lib.* 3. *cap.* 13. Imò ex eo quod primus hominum Elias zona præcinctus deſcribatur, colligit idem Ieroſolymitanus eum primum fuiſſe, qui monaſticæ caſtitatis exemplum præbuit. Eam verò non fuiſſe ſimpliciter coriaceam, pilis videlicet, vel lana denudatam, ſed illis coopertam probat Salianus *anno mundi* 3138. *num.* 49. lege Landtmeterum relatum *cap.* 21.

8 Quod aperto capite Elias, & ſectatores in Lege veteri inceſſerint, conſtat ex vſu Hebræorum, qui nudum ſemper caput habere conſueuerunt, niſi tempore luctus, aut mœſtitiæ, vt multis probant Sanchez *in Acta Apoſtolor. cap.* 19. *num.* 7. & 2. *Reg.* 15. *num.* 35. Salianus *ſub anno mundi* 2543. *Scholio* 4. Idque ſuadent veteres etiam Eccleſiæ picturæ, quæ nunquam huiuſmodi Prophetas velato capite, ſed aperto demonſtrant. Eſtque id conforme illi Apoſtolico dogmati 1 *Corinth.* 11. *ver.* 7. *Vir non debet velare caput ſuum:* De quo Oecumenius, & Eſtius *ibid.* Nouitium autem inuentum eſſe laneum capitis tegmen, nec antiquis Latinis, Græcis, Gallis, ſeu Germanis in vſu ex Polydoro *de inuentor. rer. lib.* 3. *cap. vlt.* Lipſio *in Amphitheatro cap.* 19. & 20. & alijs habeat Lector. De quo & Laurentius Landtmeter. *de cleric. Monach. lib.* 1. *cap.* 3. & 4. Aperto capite

9 De pallio tum Eliæ, tum ſui Inſtituti ſectatorum dicemus *ſub anno* 3204. An calceati, vel calceis nudati inceſſerint, *ſub anno* 3322. diſcutiemus. Baculis autem vſos fuiſſe *ſub anno* 3143. *nu.* 4. diximus. De pallio.

An-

Digitized by Google

Annus mundi 3184. vſque ad 3191. ante Chriſtum 869. vſque ad 862.

Ioiadæ mors.

1 IVDÆ Regnum his annis non exigua nec pauca tolerauit nocumenta: Ioiadas enim ſummus Sacerdos eo tempore vltimum diem clauſit *ſub anno* 3184. vt Salianus credit, vel *ſub anno* 3191. vt Torniellus. Mortuus autem fuit plenus dierum, & in ſenectute bona cum eſſet centum triginta annorum, vt habet ſacer Textus 2. *Paralipomen.* 24. *ver.* 15. ſubiungens: *Sepelieruntque eum in Ciuitate Dauid cum Regibus, eo quòd feciſſet bonum cum Iſraël, & cum domo eius*, vel *cum Deo, & domo eius*; vt Hebraica, & Græca lectio habent, quia ſcilicet Religiosè ſe erga Deum, & Templum eius geſſiſſet. *Cum Deo quidem* (inquit Hieronymus hìc) *quia Idola, quæ in contemptum Dei facta fuerant, ſubuertit; cum domo eius, quia ruinas, & ſciſſuras reſtaurauit*. Quemadmodum autem ſolis abſentia quantum boni ipſius præſentia afferat, demonſtratur, ſic mors Ioiadæ quantum commodi Iudæ Regno ipſius vita attulerit, clarè præoſtendit. Eo namque defuncto *ingreſſi ſunt* (inquit ſacra Scriptura) *Principes Iuda, & adorauerunt Ioam Regem*, (adulantes forſan) *qui delinitus obſequijs eorum acquieuit*; permittendo illorum Idololatriam, *& dereliquerunt Templum Domini Dei patrum ſuorum, ſeruieruntque lucis, & ſculptilibus*. Deus propterea *mittebat eis Prophetas, vt reuerterentur ad Dominum, quos proteſtantes illi audire nolebant*. Sacra Scriptura 2. *Paralipomen.* 24.

Prophetarum triſtitia.

2 Quantum triſtitiæ, & mœroris impudentiſſima hæc Principum Idololatria, Regiſque tolerantia S. Eliſæo, Prophetarum filijs, eis præſertim, qui in Ieroſolymis, iuxta dicta *ſub anno* 3154. *nu.* 12. manſionem habebant, alijſque Rechabitis pijs & Religioſis afferre potuerit, pro comperto cunctis erit. Et propterea nec dubitandum hos Prophetas à Deo ad Iudæ Principes miſſos ex Eliani Inſtituti Profeſſoribus, qui communi vocabulo *Prophetæ* vocabantur, fuiſſe, Eliſæum forſan, Ionam, aut alium quem ignoramus. Nec enim alia ratione ſolò Prophetarum titulo, ipſorum nomine non expreſſo, eos compellaſſe intelligere par eſt. Quia ergo res hæc ſæpius in noſtris Annalibus inculcanda occurret, ideo operæ pretium exiſtimamus in medium proferre huius aſſerti fundamenta, ſub compendio tamen, ea quæ fuſius in Apparatu diximus colligendo.

3 Primum illud eſt, quod cum, vt *ibid. cap.* 2. *à num.* 3. latius

exte-

ex teſtimonijs tum ſacræ Paginæ, tum Doctorum, & Expoſitorum oſtendimus, hoc nomen *Propheta* in ſacris Literis ſæpiſſimè vſurpatur non pro eo, qui futura prædicit, aut occulta pandit (quæ videtur vulgarior Prophetæ acceptio) ſed pro homine iuſto, ſancto, vitam à mundo alienam agente, Dei cultui, vel laudibus decantandis ſpecialiori modo, & cerimonijs addicto, ad modum quo in Lege noua ſunt Religioſi, vel Monachi: ideo cum in eiſdem ſacris Literis aliqui appellantur *Prophetæ*, de quibus non conſtat futura aliqua, aut occulta prædixiſſe, exiſtimandum eſt ibi ſermonem eſſe de Prophetis in hac acceptione. Prophetæ nomen.

4 Secundum eſt, quia cum (vt in dicto *Apparatu cap. 2. à n. 14.* DD. etiam teſtimonijs probatum manet) in Lege veteri fuerit vna vera Congregatio, ſeu ſocietas hominum, *Ordo Propheticus*, ſeu *Prophetalis* appellatus, ad quem omnes fermè, qui in ſacra Pagina *Prophetæ* nuncupantur, ſpectabant, prout ibi *num.* 30. & 31. etiam ex eiuſdem ſacræ Paginæ teſtimonijs comprobauimus; proculdubio cum aliqui in ipſis ſacris Literis *Prophetæ* appellantur, ſi non conſtet eos tales dici propterea, quòd futura aliqua occulta hominibus prænunciauerint, credendum eſt *Prophetas* nuncupari, quia huius Prophetici Ordinis alumni, & Profeſſores fuerint, vtpotè homines ſpecialiori modo, & ritu Dei obſequio, & cultui deuoti, & addicti. Prophetarum Congregatio.

5 Tertium eſt, quia cum (vt ſimiliter in eodem *Apparatu c. 3. & 4.* oſtenſum manet) Samuel, & Elias primi auctores huius Ordinis Prophetici extiterint. Samuel quidem quatenus alumnos ipſius ad vitam veluti clauſtralem, Cœnobialem ſeu Collegialem reduxit, Elias verò quatenus illum & illos ad ſtatum quaſi Religionis Legis veteris per obſeruantiam aliqualem trium votorum obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis euexit, ita vt propterea ipſi Principes Prophetarum appellentur, habuerintque plures ſui Inſtituti ſectatores, qui modò *Prophetæ*, modò *Prophetarum filij*, modò *Rechabitæ*, *Aſſidæi*, aut *Eſſeni*, aut alio ſimili titulo, iuxta dicta in eodem *Apparatu cap. 7.* appellabantur, & quorum conuerſatio iugiter & perenniter ad tempora vſque Chriſti Seruatoris (à quo omnia perfectionem, & complementum acceperunt) peruenit, iuxta adducta *cap. 8. eiuſdem Apparatus*, abſque dubio non leui fundamento (niſi aliud ex circumſtantijs innoteſcat) affirmari debet eos, qui poſt ipſos *Prophetæ* in ſacris Literis appellantur, tales vocari, quia Ordinis Prophetici ipſorum (reſpectiuè ad tempora) alumni, Profeſſores, & ſucceſſores extiterint. Samuel et Elias.

6 Accedit quartum, quòd cum conſtet ex dictis ſuperius circa an-

ca *an-*

Collegia Prophetarum.

ca *annum* 1354. inter Iſraelitas, & Iudæos tum à tempore Samuelis, tum & maximè à tempore Eliæ, & Eliſæi fuiſſe plura, ipſaque frequentia Collegia, & Aſceteria Prophetarum, ex quibus crebrius diuino Spiritu afflati, & lumine illuſtrati ad futura populis prædicenda, ſecreta aperienda, vitia Principum arguenda, mala imminentia præmonenda, & legem ac voluntatem Dei populis prædicandam (quæ fuerunt præcipua ipſorum munia iuxta dicta in *Apparatu c. 2. num.* 27. *&* 28.) à Deo vocabantur, conſecutiuè etiam valde probabile erit omnes, qui in ſacra Pagina à tempore Samuelis, & Eliæ *Prophetæ* appellantur, & in quibus aliqua ex dictis Ordinis Prophetici ſigna concurrunt, niſi aliud ex circumſtantijs colligatur, ex illorum Inſtituto fuiſſe, ac per conſequens veros eiuſdem Prophetalis Ordinis aſſeclas, & Profeſſores.

Prophetæ iſti qui fuerunt.

7 Elicitur ergo iam ex dictis, quanto cum fundamento, quotque congruentiæ rationibus dixerimus ſuperius *n.* 2. Prophetas iſtos, qui poſt Ioiadæ ſummi Sacerdotis mortem ad Principes, qui ad Idololatriæ prauitatem declinauerant, coarguendos miſſi fuerunt, ex Prophetici Ordinis à Samuele inſtituti, ab Elia excitati, & promoti, ac Eliſæo tunc ſuperſtite continuati Profeſſoribus fuiſſe, eò vel præcipuè, quia Eliſæo, Iona, & alijs, quorum ignoramus nomina, viuentibus, *Prophetarum* nomen pro ipſis, vel ipſorum diſcipulis ſupponere neceſſarium videtur, vel antonomaſticè.

Annus mundi 3192. vſque ad 3196. ante Chriſtum 861. vſque ad 857.

Zachariæ mors.

1 IN hoc tempus vel circiter credimus incidiſſe Zachariæ filij Ioiadæ Pontificis mortem. Licet enim de anno, quo contigit, controuerſia ſit inter Doctores, circa id tamen tempus accidiſſe pro comperto eſt. Cum ergo pius hic Zacharias Sacerdos vidiſſet, quòd Principes Iuda, annuente Ioa Rege, ad Idololatriæ crimen diuertiſſent, populoque in ſcandalum eſſent, contra eos acriter exardeſcens diuinam vltionem comminatus eſt. A quibus propterea, Rege ingratiſſimo conſentiente, qui à patre ipſius poſt Deum vitam & regnum ſuſceperat, lapidibus obrutus eſt in atrio Templi Domini. Deus propterea ob tantum ſcelus indignatus contra Iudæ Regnum Syrorum exercitum venire permiſit, qui cunctos Principes interfecerunt (digna ſanè pœna improborum Conſiliariorum) ipſumque Regem indignè tractauerunt, magnamque prædam Damaſcum reportarunt.

Quin

Quin & paulo poſt ipſe Rex à ſeruis ſuis in lectulo ſuo occiſus interijt. Sic enim Deus innocentis Zachariæ ſanguinem vindicauit. Sacra Scriptura 2. *Paralipom.* 24. Torniellus *ſub anno* 3195. *&* 3196.

2 Cum autem Dominus nefarios illos Idololatriæ reſtaurarores Syrorum gladio de medio ſuſtuliſſet, credibile valde eſt Prophetici Ordinis cultorum, qui in Iudæa, ipſaque Solymorum Vrbe tunc erant, monitionibus, & prædicationibus actum eſſe, vt Rex ipſe, ante mortem præſertim, quia in lecto doloribus angebatur, & populus ad meliorem frugem, Deique veri cultum, Idololatria relicta, redigerentur. Salianus *ſub anno* 3194. Prophetarum monitiones.

3 An is Zacharias ad Ordinem Propheticum ſpectet, dubitari poteſt, cum communiter vt Propheta habeatur, & talem fuiſſe colligi videatur ex *Matth.* 23. *ver.* 35. vbi inter Prophetas à Chriſto recenſeri creditur. Ille enim Zacharias, de quo in illo loco, idem eſt, ac de quo in præſenti locuti ſumus, vt communior ſententia tenet S. Hieronymi, S. Thomæ, Alberti, Maioris, Abulenſis, Ianſenij, Salmeronis, Barradij, & aliorum. Verumtamen, quia in ſacra Scriptura *Paralipom.* 24. *ver.* 20, non vocatur niſi Sacerdos, nec videtur Prophetæ munus niſi ad horam exercuiſſe, & propterea eum Ægidius Camartus *in Elia Theſbite cap.* 1. *ſect.* 2. ipſum *horarium Prophetam* appellet, ideo non videtur ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe. Quis hic Zacharias.

4 Circa idem tempus alter Ioas filius Ioachaz Regni Iſraëlis gubernacula ſuſcepit. Fuit hic Ioas nepos Iehu, quem (etſi aliàs improbum, cum à peccatis Ieroboam non receſſiſſet) quia tamen Achab progeniem extinxit iuxta verba Eliæ, & illius Prophetæ diſcipuli Eliſæi, Ionæ videlicet, qui eum in Regem vnxit, & beneplacitum Ionadab Rechabitarum patris, iuxta dicta in ſuperioribus, hoc præmio donauit Deus, vt filij ipſius vſque ad quartam generationem ſederent ſuper thronum Iſraël 4. *Regum* 10. Videtur autem propterea Eliſæum Prophetarum Coryphæum, & diſcipulos ſpecialem curam habuiſſe iſtorum filiorum Iehu, vt colligitur ex eo quòd, vt diximus *ſub anno* 3180. Eliſæus vocetur *Saluator* Ioachaz, & à Ioas filio eius morti proximus appelletur Pater, *currus Iſraël, & auriga eius*, vt dicemus in ſequentibus. Ioas Rex Iſrael.

Annus mundi 3197. vſque ad 3203. ante Chriſtum 856. vſque ad 850.

Amaſias Rex Iuda. 1 HIS annis regnare cœpit Amaſias in Iuda poſt mortem Ioas Regis patris ſui, laudabiliter ſanè in principio, ob iuſtitiam adminiſtratam contra parentis interfectores, & ob Religionem, quia fecit rectum coram Domino, etſi non vt Dauid prædeceſſor. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 14. Expoſitores *ibidem*.

Amos Iſaiæ pater. 2 Claruit hoc tempore Amaſiæ Amos Propheta, non ille, qui inter Prophetas minores recenſetur, & ex armentario ſpiritu Prophetico illuminatus eſt, ſed alius nobilior valde Iſaiæ Prophetæ pater, & Amaſiæ Regis frater, vt aliqui volunt. Chronic. Hebræorum c. 20. Genebrardus *in Chronolog ſub Amaſia*. Hunc Amos fuiſſe Prophetam adeo clarum apparet, vt mirum ſit aliquos id negare potuiſſe. Suaderi poteſt primò ex illa generali regula apud quoſdã, quòd ſcilicet omnes, qui Prophetarum parentes in ſacra Pagina dicuntur, Prophetæ quoque fuerint; ad id enim inſinuandum, & quia hoc cedit in laudem ipſorum Prophetarum, quorum parentes ſunt, nominari videntur. Cum ergo Amos Pater Iſaiæ nominetur *Iſai.* 1. *v.* 1. illis verbis: *Viſio Iſaiæ filij Amos*, ideo comprobatum videtur Amos Prophetam fuiſſe. Hanc porrò regulam ex Hebræis referunt Lyranus *in princip. Ierem. Ezech. & Baruch. & in cap.* 1. *Ionæ*. Hugo Cardinal. *in cap.* 1. *Iſai.* Carthuſianus *ibidem*. Arias Montanus *in c.* 1. *Oſeæ, & Sophoniæ*. Vatablus *ibid.* & alij. Verumtamen hanc regulam incertam valde eſſe, nulloque ſtabili fundamento fixam comprobant doctiſſimi alij ex Hebræis, qui illam reſpuunt, videlicet Paulus Burgenſis *addit.* 1. *in c.* 1 *Ier.* R. Abraham filius Ezræ, qui vulgo dicitur Abenezra *in cap.* 1. *Oſeæ*, Dauid Kimchius *ibid.* & ex alijs plures, ſpecialiter Ribera, & Caſtrus in Prophetas, & Ægidius Camartus *in Elia Thesbite cap.* 1. *ſect.* 6. Nec enim credibile eſt, quòd ſi omnes Prophetarum parentes Prophetæ quoque eſſent, Scriptura id tacuiſſet, cum diligenter, ſi ſemel tantum aliquis prophetiæ dono illuminatus eſt, annotare id ſoleat. Fatendum ſane in hoc potuiſſe verum tenere Hebræorum illam regulam, quòd ſcilicet omnes, qui Prophetarum parentes dicuntur, viri fuerunt ſpecialiter Dei cultui dicati, in Collegijs Prophetalibus Samuelis, & Eliæ inſtructi, & ideo Prophetæ, quia Ordinis Prophetici, iuxta dicta *in Apparatu c.* 2. *& ſub anno* 3184. non tamen ſpiritu Prophetiæ decorari. Nihilominus

Hebræorum placitum.

Incertum.

Amos,

Amos, de quo in præſenti, verum Prophetam fuiſſe firmatur teſti- monijs PP. ſpecialiter Clem. Alexan. *lib. 1. Stromat*, vbi loquens de tempore Oziæ inquit: *Eius tempore prophetarunt Amos, & Iſaias eius filius*. Baſilij *in cap. 1. Iſaiæ* dicentis ideo Iſaiam Patrem ſuum nominaſſe, *vt oſtenderet donum prophetalis gratiæ patri prærogatum etiamnum ad ſe vel per manus perueniſſe*. Hieron. *in illud Iſaiæ 37. v. 2.* de Ezechia: *Miſit ſeniores de Sacerdotibus ad Iſaiam filium Amos Prophetam*, vbi ipſe legit, *filium Amos Prophetæ*, non *Prophetam*; etſi enim vulgatæ editioni correctiori ſtandum ſit, non tamen propterea neganda auctoritas Hieronymi, quatenus credit hũc Amos fuiſſe etiam Prophetam. Quod etiam tenent Chronic. Hebræorum relatum, Cedrenus *in compend. Hiſtor. pag.* 88. Genebrardus *vt ſupra*. Nec aſſentiendum Riberæ, qui *in præludio 4. comment. in Prophet.* aſſerere videtur Patres confudiſſe hunc Amos Iſaiæ patrem cum alio Amos paſtore, qui inter minores Prophetas numeratur. Hoc enim perperam dicitur, ſaltem de D. Hieron. & Baſilio, ille enim *in Proœm. in Amos Prophetam*, & iſte *in Iſaiam* manifeſtè vtrumque diſtinguit, prout etiam faciunt plures alij recentiores. *Amos Propheta.*

3 Cum ergo iſtum Amos Iſaiæ parentem Prophetam verum appellatum teneamus, nec extraordinarium, aut cui ex aliqua ratione, vel cauſa repugnet ex Prophetici Ordinis alumnis fuiſſe, conſtet, ideo inter ordinarios recenſemus, ex illis tamen, qui ob coniugalem vitam ſolum indirectè ad eum ſpectaſſe diximus *in Apparatu cap. 2. nu. 3.* Accedit ad hoc id quod de ipſo *ſub anno* 3208. ſaltem ex aliorum ſenſu dicetur. *An Prophetici Ordinis.*

Annus mundi 3204. ante Chriſtum 849.

1 ANNVS iſte, qui decimus erat Ioas Regis Iſraël, vltimus fuit vitæ ſanctiſſimi Patris noſtri Eliſæi. Sic enim habetur ex Chronic. Hebræor. *cap. 19.* & Saliano *ſub hoc anno*. Eius autem pretioſiſſima mors hoc contigit modo, prout ex ſacra Scriptura 4. *Reg. 13. ver. 14.* elicitur: *Ægrotabat infirmitate qua mortuus eſt*: Textus Hebraicus, Græcus, & Chaldæus legunt: *Ægrotauit morbo, ſeu ægrotatione ſua*; quo denotari videtur ipſum obnoxium fuiſſe alicui infirmitati, qua crebrò affligeretur, & tandem moreretur. Credimus autem eo tempore fuiſſe in Samaria, in Collegio ſcilicet Prophetarum, de quo *ſub anno* 3154. diximus. Proinde *deſcendit ad eum Ioas Rex Iſraël*, ex palatio ſcilicet, vel arce; magno enim pretio apud eum ha- *Eliſei mors.*

Ioas venit ad eum. bebatur, & credibile eſt, ſicut de Ioanne & Herode dicitur, quòd audito eo multa bona faciebat. *Et flebat coram eo*, ſe & ſui Regni iacturā, *dicebatque* ea, quæ ipſe Eliſæus Eliæ in raptu dixerat: *Pater mi, Pater mi, Currus Iſraël, & auriga eius*. Eliſæus autem conſiderans ex eo Ioas Regem ipſius abſentiam deploraſſe, quòd timeret poſt illam Syrorum excurſiones in Iſraël, conſolari eum volens, ait ad eum: *Affer arcum, & ſagittas. Cumque attuliſſet ad eum arcum, & ſagittas, dixit ad Regem Iſraël: Pone manum tuam ſuper arcum. Et cum poſuiſſet ille manum ſuam, ſuperpoſuit Eliſæus manus ſuas manibus Regis, & ait: Aperi feneſtram orientalem. Cumque aperuiſſet, dixit Eliſæus: Iace ſagittam, & iecit, & ait Eliſæus: Sagitta ſalutis Domini, & ſagitta ſalutis contra Syriam: percutieſque in Aphec, donec conſumas eam, & ait: Tolle ſagittas. Qui cum tuliſſet, rurſum dixit ei: Percute iaculo terram. & cum percuſſiſſet tribus vicibus & ſtetiſſet, iratus eſt vir Dei contra eum, & ait: Si percuſſiſſes quinquies aut ſexies ſiue ſepties, percuſſiſſes Syriam vſque ad conſumptionem: nunc autem tribus vicibus percuties eam.* Ex eo autem Eliſæus percutere terram Regi præcepit, quia diuinitus ſciebat, quoties eam iaculo percuſſiſſet, toties etiam percuſſurum Syriam, & propterea triſtatus eſt, quòd ſolùm ter id fecerit. Abulenſis *hic q.* 16. & Expoſitores.

2 *Mortuus eſt ergo Eliſæus* (inquit Scriptura) ipſique morienti Carmelitas, & alios eius diſcipulos cum pijs alijs viris, qui ab ipſo benedictionem, & monita ſalutis obtenturi aduenerant, affuiſſe, per- Qui affuerint morienti. doctus Salianus *ſub hoc anno num.* 10. & 11. ſic habet: *Rationi quoque conſentaneum eſt, Eliſæo morienti affuiſſe pleroſque viros Religioſos tam Carmeli, quàm aliorum locorum cultores, quos ipſe tot annis excoluerat, quibuſque Dominus non leue incrementum dederat. Nam Achabi filius Ioramus eum appellabat Patrem; & mox extincta Achabi familia, Iehu, etſi in extinguendo vitulorum cultu parum animoſus fuit, verumtamen Deum, à quo Regnum acceperat, & agnouit, & coluit; ideoque in eius cultores minimè ſeuerus fuit; placidus potius, ac mitis, vt qui Ionadab filium Rechab valde Religioſum dilexerit, in currum ſuum leuarit, teſtem zeli ſui pro Domino eſſe voluerit. Minimèque dubium eſt ab eo dilectum, atque honoratum Eliſæum, omneſque illius diſcipulos, à quorum vno illius iuſſu in Regnum fuerat inauguratus. Ioachaz quoque, etſi funeſtos illos vitulos retinuit, Deum tamen non contempſit, ſed coluit quoque, & eius opem implorauit atque, obtinuit; quis dubitet quin Eliſæo, qui in magna erat opinione ſanctitatis, annuente? Illum ſecutus eſt Ioas, qui Eliſæum Patris inſtar veneratus eſt, & à quo certiſſimum oraculum de victorijs contra Syros obtinendis accepit. His ergo in* Sama-

Samaria regnantibus, facilè toto Regno Eliæ diſcipuli multiplicati ſunt, & hoc tempore illud inter ſeſe vſurpabant: Neſcis, quia hodie Dominus tollet Patrem noſtrum à nobis? Morienti affuit Ionadab ille Rechabita, ſi tamen adhuc in viuis fuit, quem factum Eliſæi diſcipulum, totiuſque Inſtituti ſectatorem, vnà cum filijs ſuis poſteriſque omnibus, auctor eſt Ioannes Patriarcha in libro ſuo de Inſtitutione monachorum, vno tamen excepto coniugio. Affuerit & Amos Propheta Regis Amaſiæ frater, & pater Iſaiæ, vt tradunt Hebræi in Chronico ſuo, viditque ſæpius Prophetarum Coryphæum toto Regno celeberrimum, & prodigijs, atque oraculis vehementer nobilitatum; & abeuntem ad Dominum debito honore proſecutus eſt. Idemque de Iona, quem certum eſt hoc tempore floruiſſe, dicendum videtur, & de Sedechia Pontifice, quamuis in Regno Iudæ commorante. Ecquis enim piorum, qui aliquo numero eſſet, non magni beneficij loco acceperit ſancti ſenis e viuis abeuntis conſequi benedictionem, & eius ex ore veridico monita ſalutis poſtremum audire: vtique qualia olim Elias abiturus ab hominibus tradiderat ſuis, quibus adumbrandis nihil eſt neceſſe nos hoc loco iterum operam ponere. Hæc Salianus, quibus tam ea, quæ circa morientem Eliſæum acciderunt, quàm alia, de quibus nos in præcedentibus, mirè elucidauit. Ionadab.

3 Qua porro ætate curſum ſanctiſſimæ vitæ finierit, certum non eſt. Clemens enim Alexandrinus *lib. 1. Stromat.* prophetaſſe putat cum natus eſſet annos 40. quos inchoare videtur à raptu Eliæ. Cum autem Eliæ raptus anno 3139. contigerit, adiunctis illis 40. efficietur numerus ætatis Eliſæi 105. annorum, non procul abeſt Salianus, qui *ſub hoc anno* in Eliſæi epitaphio eum ſupra centum annos vixiſſe ſcribit. Torniellus etiam *ſub anno* 3198. eum ad ætatem centum, & duorum annorum perueniſſe credit. Quia verò, vt ipſe putat, quo tempore ab Elia vocatus eſt, ætatis annorum circiter 30. erat, cum id acciderit *ſub anno* 3127. adiunctis annis, qui ab eo tempore præterierunt, numerari poſſunt pro Eliſæi ætate 107. circiter anni. Qua ætate mortuus.

4 De die mortis conſtans videtur aſſertio. 18. Calen. Iulij, ſeu quod idem 14. Iunij contigiſſe. Sic enim habetur in Martyrologijs Romano, Bedæ, Vſuardi, Adonis, & Græcorum, quo etiam die, vt inferius dicemus, à noſtris Carmelitis ipſius natalitia celebrantur. Dies mortis.

5 Sepultus autem eſt, *ſepulchro honoratus magnifico* (inquit Ioſephus *lib. 9. cap. 9.*) *quale decuit hominem numini diuino acceptiſſimum.* Mauſolæum fuiſſe ſcribit Hieronymus *in init. comment. in Abdiam*: cui conſonat Abulenſis 4. *Reg.* 13. *q.* 17. dicens ſepultum fuiſſe *hono-* Vbi ſepultus.

rabiliter, vt totus Iſraël funeri eius magnum honorem impenderet. Nec diſſentiunt Epiphanius, & Iſidorus in eius vita.

6 De loco autem quo ſepulturæ traditus eſt (vt omittamus Adricomium, qui vult ſepultum eſſe in Carmelo, & translatum in Samariam, quia ſolus pro hac parte eſt) communis ſententia tenet, Samariam fuiſſe, quæ alio nomine *Sebaſte*, & Latinè *Auguſta* dicitur. Sic enim habet S. Hieronymus *in epiſt. 27. quæ eſt epitaphium Paulæ, & in Abdiam Prophetam*. S. Epiphanius *in eius vita*. Ioannes Ieroſolymitanus *de inſtit. Monachor. cap. 13*. Iſidorus & Dorotheus dum de ipſo loquuntur, Martyrologium Romanum *die 14. Iunij*. Raphaël Volaterran. *in Geograph. lib. 11*. & alij. Ab ea tamen recedit Abulenſis 4. *Reg. 13. q. 17*. affirmans ſepultum eſſe Eliſæum in propria patria, videlicet Abelmeula, quia veterum Patrum conſuetudo erat in ſepulchro patrum ſuorum recondi: verumtamen communi ſtandum ſententiæ. Regis enim deuotio in Eliſæum, quem ægrotum inuiſit, morientem luxit, patrem ſuum, currum Iſraël, & aurigam appellauit, non videtur permiſiſſe, vt in patrio ſepulchro conderetur, ſed pro ipſius ſolatio Samariæ remaneret. Quia verò in ea ciuitate noſtrorum Prophetarum Collegium erat, in ſuburbio videlicet, iuxta dicta *ſub anno 3154*. ideo eo loco conditum eſſe exiſtimandum, prout etiam tenuit Petrus Sarracenus *in vita S. Eliſæi num. 24*.

Sepulturæ locus.

7 Sepultum quoque fuiſſe iuxta ſepulchrum Abdiæ Prophetæ noſter Ioannes Ieroſolymitanus loco relato teſtatur. Ex hoc autem magis confirmatur id, quod diximus *ſub anno 3138. num. 5*. videlicet iampridem ante Eliſæum Abdiam obijſſe, immo ex eo quod Eliſæus voluerit etiam mortuus Abdiæ oſſibus aſſociari, conijci datur noluiſſe in patrio ſolo Abelmeula, ſed in Samaria, prout diximus, recondi; ne ſcilicet vel in morte à ſibi dilecto condiſcipulo, egregioque Propheta ſepararetur. Corpus autem Eliſæi, & Abdiæ ſimul in veneratione Samariæ haberi tradūt ſanctus Hieronymus *in initio Comment. in Abdiam, & in epiſt. 27. quæ eſt epitaphium Paulæ*: Comeſtor *in Hiſtor. ſcholaſtic. ſuper lib. Reg*. Martyrologium Romanum, & Volaterran. *vt ſupra*. Ad ipſorum quoque ſepulchra mirabilia cerni ex eodem ſancto Hieronymo, & Martyrologio Romano habetur. Qualiter etiam ipſorum, & S. Ioannis Baptiſtæ reliquiæ eo loco reconditæ ab impijſſimis ſatellitibus immaniter, & ſacrilegè tractatæ, combuſtæ, & cineres in aërem diſperſæ fuerint Iuliani Apoſtatæ tempore, Tomo ſequenti dicemus. Quia tamen ex Ruffino *lib. 1. hiſtor. cap. 28*. habetur ea occaſione Monachos quoſdam ſancta pietate no-

In quo ſepulchro.

tos

tos inter ethnicos intrepidè, & cum magno capitis periculo irruentes magnam ipſarum partem ſurripuiſſe, ideo hiſtoriæ de ipſarum poſtea translatione, & qua aſſeritur S. Eliſæi caput Rauennæ recondi, & ipſius Ioannis quoque cineres Ianuæ reſeruari, locus datur; de quo alias.

8 Ad Eliſæi porrò ſepulchrum Epitaphium ſequens, quod eſt veluti ipſius vitæ epitome, Iacobus Salianus *ſub hoc anno nu.* 18. appoſuit: *Hic ſitus eſt magni Præceptoris maior, ſi fas eſt dicere, diſcipulus Eliſæus, qui humili loco in Abelmeula natus, ab aratri tractatione ad nobilem animorum curam, ad Prophetæ ſcientiam, ac dignitatem, ad prodigiorum effectionem euocatus, impios bellis, obſidionibus, ſeptenni fame, cadibuſque caſtigat: qui feras ad lacerationem puerorum in vindictam parentum vocat, turpiſque lucri cupiditate ſordidos fœdiſſima, perennique lepra contaminat. Hic eſt qui ad vnam Prophetæ vocculam, aut pallij iniectionem ad Dei famulatum incaluit; & patri, matrique valedicens, omnia in proluſionem Euangelicæ paupertatis abdicauit à ſe, atque contempſit. Hic eſt qui Religioſæ paupertatis theſauro diues, egentes, obærataſque viduas, inopes Prophetarum cohortes, adeoque copioſos militum exercitus deſertis in locis ſiti enectos diuina benignitate locupletat, qui innumerabilium Religioſorum Parens, atque propagator ea ſemina annis penè* 80. *iecit, quæ ſuperueniens Euangelij gratia eduxit, excoluit, & ad debitam maturitatem perduxit, qui vt populi ſui clades præuidit, atque præluxit, ita eiuſdem ſalutem ac libertatem moriens feliciter parturiuit. Vixitque ad annos C. atque eo amplius; in Religioſa Diſciplina XXC. ſex Regum temporibus, Achabi, Ochoziæ, Iorami, Iehu, Ioachaz, Ioas. Annis ſex & LX. Prophetiæ munere functus; eoque vnà cum vita perfunctus eſt anno Ioaſi X. Amaſiæ VIII. ante Chriſti Ortum DCCC.XIX.* Corrige 849. Eliſæi Epitaphium.

9 An Eliſæus ante mortem ſuis Carmelitis *communem aliquem Patrem ſuo loco præpoſuerit, qui omnibus Religioſæ vitæ Profeſſoribus præeſſet*, quærit Salianus *num.* 11. & reſpondet: *Affirmare non poſſum*. Subiungit: *Non defuiſſe ſaltem ſingulis locis aliquem virum ſapientem, qui familiam regeret, meritò credi poteſt.* Cæterum quidam ex Hiſtoricis noſtris Abdiam Ordini Prophetico poſt Eliſæi obitum præpoſitum exiſtimant. Hoc tamen affirmare non poſſumus, cum iam à multo tempore diem clauſiſſe extremum nobis credibilius videatur, vt *ſub anno* 3138. diximus. Probabilius id aſſeri poteſt de Iona Propheta, quem ſuperſtitem hoc tempore fuiſſe ferè certum eſt, & cui, cum primus Eliæ diſcipulus fuerit, Ordinis regimen iure debitum videbatur. Sed nec hoc certum, cum neque in ſacra Pagina, nec in

Quis Præpoſitus poſt ipſū.

Ionas forſan.

no-

Vel Ionadab. noſtris hiſtorijs aliquid de hoc reperiatur. Propterea Iacobus Boulducus *lib. 3. de Eccleſia c. 12.* non ſine probabilitate affirmat Eliſæo in munere, & Ordinis gubernio ſucceſſiſſe Ionadabum, de quo *ſub anno 3143.* eſt dictum. Vnde eum appellat *Prophetarum Archimandritam* poſt Eliam, & Eliſæum; & ſanè ſi eo tempore in viuis erat, id ſatis credibile eſt, propter viri ſanctitatem, & auctoritatem; incertum tamen propter monumentorum eius æui inopiam: illud certius ſingulis Collegijs aliquem ſapientiorem cæteris præpoſitum, qui *familiam regeret*, vt Salianus dicebat, quin de toto corpore Ordinis id affirmandum credimus: Quomodo enim vnum corpus eſſe, regi, & propagari poſſet ſine vno præcipuo capite? Probabile etiam ſaltem ex mente Caietani *in 2. Paralipomen. 28.* eſt Eliſæi ſucceſſorem in Samaria fuiſſe Obed Prophetam, quem alij Oded appellant, de quo *ſub anno 3294.* dicemus, eiuſque geſta narrabimus. De eo enim inquit: *Mortuo Eliſæo florebat Propheta iſte in Regno Samariæ.*

De Eliæ pallio quid actū. 10 De pallio Eliæ, quod Eliſæo contigerat, dubitari poteſt, quid actum fuerit poſt ipſius tranſitum, de quo aliqua nobis dicenda ſunt. Primum illud ab Eliſæo, & diſcipulis in veneratione ſemper habitum. Quis enim aliter credat de chariſſimi, & ſanctiſſimi Parentis pretioſiſſimo pignore, plurium miraculorum inſtrumento, & cæleſtium, diuinarumque viſionum comite inſeparabili? Eo præſertim, quod cum eiuſdem pallij iniectione Elias Eliſæum Inſtituti Prophetalis, & inſtar Monaſtici contubernalem, & participem fecerit, iuxta dicta ex Sanchez ſupra *ſub anno 3127. num. 4.* proculdubio inſtar magni theſauri illud habuiſſet, vt notat idem Sanchez *4. Reg. 2. verſ. 13.* Vnde illud eiuſdem loci: *Leuauit pallium Eliæ, quod ceciderat ei*, non denotat illud cecidiſſe Eliſæo, vti negligenti, ſed cecidiſſe Eliæ, non fortuitò, ſed magno Dei conſilio, vt pignus haberet Eliſæus dati ſibi muneris; prout non ſolum Sanchez ipſe, ſed & Salianus *ſub ann. mund. 3139. n. 46.* exponunt. Deinde dicimus illud ab Eliſæo, & diſcipulis ipſius etiam poſt illius obitum qua fieri potuit cura conſeruatum; imò etſi Ioannes Hildeſmenſis Germanus *in lib. contra detractores ſui Ordinis cap. 1.* dicat in captione vrbis Accon à Sarracenis facta ipſum vſque ad id tempus à noſtris in Carmelo reſeruatum incendio peijſſe; contrarium verò ſentiendum. Conſtat enim ex Sebaſtiano Salmanticenſi Epiſcopo vetuſtiſſimo *in ſua hiſtoria*, huius pallij partem in Arca Ouetenſi in Hiſpanijs opera ſancti Fulgentij conſeruatam reſeruari. Illud autem album fuiſſe conſtat ex Ioanne Ieroſolymitano *lib. relato de inſtit. Monach. cap. 40.* & alijs Hiſtoricis Ordinis, præſertim Ioanne de Malinis *in ſpeculo Hiſtor. cap. 9.*

Album fuiſſe.

cap. 9. Conſtat prætereà ex viſione illa albicantium virorum, qui Sobach Eliæ parenti ante eius ortum oſtenſi ſunt, de qua *ſub anno 3123. n. 7* diximus. Ea namque nihil aliud portendere videbatur, niſi tam Eliam, quàm ipſius alumnos pallijs albis induendos fore. Induebantur verò pallijs albis veri Dei Prophetæ etiam ad differentiam Aruſpicum, ſeu Pſeudoprophetarum, quos nigris veſtibus vſos fuiſſe colligi videtur ex 4. *Reg. 23. v. 5.* illis verbis: *Aruſpices, quos poſuerant Reges Iuda*, vox enim *Chemarim*, quæ *aruſpices* ſignificat, etiam verti poteſt *atratos*, ſeu *pullatos*, id eſt, nigris veſtibus indutos, vt habet Salianus *ſub anno 3408. num. 2.* De albi porro coloris prærogatiua, pro veſte præſertim Religioſa, non pauca Laurentius Landtmeter *in lib. de vet. cleric. Monach par 1. c. 19. & 20.* pro feſtis, ſeu iucundis diebus, ex ethnicis ſcriptoribus, Ioannes Hieronymus Sopranis *Digreſſ. 1. de re veſtiaria Iudæor. cap. 3. §. 3.*

11 Quamuis autem Franciſcus de ſancta Maria *in Hiſtor. Prophetica Hiſpanè lib. 1. cap. 7. à num. 5.* dixerit Eliæ pallium idem fuiſſe cum melote, ex eo videlicet quod ſæpius illud *melota* nuncupatur iuxta translationem Græcam, & ſeptuaginta Interpretum, qui pro pallio, quod noſtra vulgata dicit, vertunt ipſi *melotem*, (quo etiam ſenſu alij Patres, præſertim Nazianzenus *Orat. funebri pro Sancto Baſilio*, & Iſidorus *lib. de Patribus veteris Teſtamenti* pallium Eliæ melotem vocant) nihilominus fuiſſe diuerſa conſtat nō ſolum ex Ioanne Ieroſolymitano dicto *lib. cap. 38. & 40.* vbi de illis tanquam diuerſis indumentis loquitur, ſed etiam ex Ioanne de Malinis *in Speculo Hiſtor. cap. 9.* & alijs Ordinis Hiſtoricis, qui id ſupponere videntur. Colligitur etiam ex illo ad *Hebr. 11. v. 37. Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis*, vbi melotæ & pallia vt diuerſa deſcribuntur: per pelles namque caprinas, pallia denotantur, quæ quia ex pellibus fiunt, vel pellibus conteguntur, pallia vocitantur, vt colligitur ex Iſidoro 19. *etymolog. cap. 24.* & ſanè ne dicatur Eliam in Paradiſum translatum nudum, quod indecorum videtur, dicendum eſt pallium, quod Eliſæo reliquit, diuerſum fuiſſe à melote, quam ſecum aſportauit. Similter cum Iordanem cum Eliſæo tranſiturus 4. *Reg. 2. v. 8.* fluuium pallio inuoluto diuiſit; proculdubio notatur ipſum diuerſum à melote fuiſſe, ne dicamus ea mora nudum indecenter coram eo, & alijs quinquaginta, qui aderant ex diſcipulis, ſpectatoribus apparuiſſe. Quod autem pallium *melota* à pluribus, vt obijcebatur, nominetur, ideo eſt, quia, vt Ioannes Ieroſolymitanus dicto *lib. c. 38.* notauit, *qualibet veſtis de pilis animalium aſperis, aut de pellibus hiſpidis facta*, melota vulgariter dicitur. Quia ergo pallium Eliæ de An idem cū Melote.

pel-

Digitized by Google

pellibus iſtis erat contextum, caprinis videlicet, vt colligi videtur ex loco Apoſtoli adducto, vel ouinis, vt Theodoretus *in 4. lib. Reg.* & alij indicant, ideo lato modo *melota* nuncupatur, cum in rigore loquendo diſtincta ſint. Quo ſenſu accipiendi non ſolum Patres relati, ſed & Cornelius, Serarius, & alij 4. *Reg.* 2. Erat autem hoc pallium Eliæ, quemadmodum Ioannes Ieroſolymitanus dicto *c.* 40. dixit: *Veſtis rotunda à collo vſque ad medias tibias totum corpus operiens; anterius aperta, ſed alibi vndique clauſa, ſuperius anguſta, inferius amplitudine expanſa.* Vt vel hinc diſcant noſtri longiora pallia Elianum Inſtitutum non redolere.

Lato modo melota.

Pallio albo vſos Eliæ diſcipulos.

12 Hoc etiam pallio albo vſos eſſe alios Eliæ diſcipulos oſtendit ipſe Ioannes loco relato, & confirmat ex viſione illa candidatorum virorum ipſius parenti Sobach ante Eliæ natiuitatem facta, & per illud aſſerit denotari Monachum ſeruare debere puritatem mentis, & ſanctimoniam carnis. Nec audiendi ſunt aliqui ex noſtris, videlicet Ioannes de Malinis *in ſpeculo hiſtor. c.* 9. Ioannes de Cimineto *in paruo opuſculo ſpeculum Ordinis nuncupato cap.* 6. & Generalis Groſſus *in viridar. claui* 1. qui etſi admittant Eliam album pallium geſtaſſe, eius tamen diſcipulos non niſi variegatis, ſeu barratis vſos fuiſſe credunt; eo quod Eliæ pallium cum de curru igneo ad Eliſæum dimittebatur, tranſiens per ignem intra plicas, & extra colores varios, album ſcilicet & ſubnigrum veluti aduſtionis ſigna, recepit. Hæc enim aſſertio pueriles exiſtimanda, & nullo nixa fundamento videtur, cum ille ignis verus non fuerit, ſed Angeli igni ſpeciem præ ſe ferentes, & eſto quod ignis eſſet, ſicut Eliæ nullum nocumentum attulit diuina virtute impeditus, ſic nec pallio ipſius. Accedit quod alborum palliorum in barrata, & variegata mutatio in Ordine facta non fuit, niſi ob Sarracenorum violentiam tempore Homa Arabiæ Regis, vt ſuo loco dicemus. De palliorum porro vſu legatur Laurentius Landtmeter *de vet. cleric. monach. lib.* 1. *p.* 2. *cap.* 22. & 23.

Cultus ſancti Eliſæo debitus.

13 Id tandem circa Eliſæum noſtrum non prætermittendum, ei videlicet cultum ſancti debitum eſſe. Id namque manifeſtè comprobant egregia ipſius facta, Propheriæ, & miraculorum dona, quæ de ipſo in ſacra Scriptura, præſertim 3. & 4. *lib. Reg.* & *Eccleſiaſt.* 48. referuntur, & encomia, ac laudes quæ de illo Patres, & Doctores tum Catholici, tum Hebræi prædicant. Propterea Officium canonicum ipſius veluti Patroni, & Principis Religionis cum octaua approbatum eſt pro Ordine noſtro à Summis Pontificibus, Gregorio Decimotertio, Sixto Quinto, & Sacra Congregatione Rituum ſub Paulo Quinto, & Vrbano Octauo. Prætermittimus vetuſtiora alia

ra alia

ra alia eiuſdem officia in ordine anni 1462. & 1495. & quod in Capitulo generali Conuentus Syluarūm in Prouincia Tuſciæ ſub anno Chriſti 1399. ordinatum fuit, quod de ipſo ſancto Eliſæo ſingulis annis officium celebraretur.

Annus mundi 3205. ante Chriſtum 848.

1 VRE in hunc annum refertur miraculum ſuſcitati mortui ad ſepulchrum Eliſæi, de quo S. Scriptura 4. *Reg.* 13. etſi enim ibi dicatur contigiſſe ipſo anno mortis Eliſæi, quia tamen hoc congruè intelligitur de ambitu anni quo mortuus eſt, faueatque, quod in Hebræo dicatur *ſequenti anno*, & apud 70. *vertente anno*, ideo hoc anno, initio ſcilicet ipſius, contigiſſe cum alijs ſentimus. Salianus *hic num.* 1. Miraculum ſuſcitati mortui.

2 Accidit ergo quòd cum latrunculi, ideſt, prædones quidam Moabitæ veniſſent verſus Samariam, & aliqui mortui hominis cadauer ad ſepeliendum deferentes, viſa à longe militari turma, fugere cogerentur, cum eſſent iuxta ſepulchrum Eliſæi (quia, vt credimus, illud erat in Collegio Prophetarum in ſuburbio Ciuitatis, & ipſi volebant in agrum exire ad ſepeliendum mortuū) *proiecerunt cadauer in ſepulchro* illius. *Quod cum tetigiſſet oſſa Eliſæi, reuixit homo, & ſtetit ſuper pedes ſuos*. Hoc facto mirabili, & vſque ad illum diem inaudito manifeſtante Domino ſui Prophetæ ſanctitatem, ſimulque oſtendente qualiter ipſius, & aliorum ſanctorum reliquiæ cultu, & veneratione dignæ exiſtimari debeant. Hanc enim ob cauſam Eccleſiaſticus *cap.* 48. *ver.* 14. & 15. de eo ſcripſit: *In morte mirabilia operatus eſt*, & *mortuum prophetauit corpus eius*, ideſt, mortuum ſuſcitauit. Verbum namque *Propheto*, ſicut ſignificat docere, diuinas laudes canere, futura prædicare, ſic & mortuos ſuſcitare, quia hæc olim aut propria fuerunt Prophetarum, aut cum paucis communia. Sanchez *hic num.* 17. Qualiter contigit.

3 Addunt Hebræi apud Abulenſem *q.* 20. *in* 4. *Reg.* 13. hunc mortuum excitatum ſtatim iterum obijſſe, quia impius erat. Alij vero apud Euſebium Emiſſenum volunt diù poſtea vixiſſe, & *Sellum* fuiſſe vocatum, ſed quidquid ſit de nomine ipſius, hæc ſecunda opinio certior eſſe debet, vt optimè probat Abulenſis relatus, præſertim quia ſubita illius mors ſuſpectum redderet miraculum, & finem à Deo intentum exaltationis ſanctitatis Eliſæi infirmare poſſet. Torniellus *ſub anno* 3198. *num.* 4. Hebræorum traditio.

Anni

Anni mundi 3206. & 3207. ante Chriſtum 847. & 846.

Victoriæ Ioas 1 HIS duobus annis vel circiter contigiſſe videntur tres illæ victoriæ, quas Ioas Rex Iſraël de Syris Eliſæo promittente, & coniectante ex trina terræ percuſſione reportauit. Sic enim habetur 4. *Reg.* 13. *v.* 25. *Porrò Ioas filius Ioachaz tulit vrbes de manu Benadab filij Hazaël, quas tulerat de manu Ioachaz Patris ſui iure prælij, tribus vicibus percuſſit eum Ioas, & reddidit ciuitates Iſrael.* Ioſephus *lib.* 9. *cap.* 8. ſic habet: *Omnem eam Regionem abſtulit, quæ vrbes, ac vicos de Patre ipſius captos complexa eſt, quod & ipſum Eliſæus iam ante prædixerat.* Magna ergo proculdubio deuotio in Iſraël erga Eliſæum proximè defunctum, & eius alumnos ſuperſtites harum victoriarum cauſa excitata eſt.

Annus mundi 3208. ante Chriſtum 845.

Amaſiæ victoria. 1 CONtigit hoc anno celebris valde victoria, quam Amaſias Rex Iudæ de Idumæis reportauit. In hunc enim annum referendam colligitur ex Chronic. Hebræor. *cap.* 19. Ioſepho *lib.* 9. *cap.* 10. & tenet Torniellus *ſub hoc anno.*

Qualis fuit. 2 Res ipſa in ſacra Scriptura 2. *Paralipom.* 25. *v.* 5. ſic enarratur: *Congregauit igitur Amaſias*, excitatus eo forſan quòd vidiſſet Regem Iſraël tribus vicibus Syros percuſſiſſe, *Iudam*, ideſt, Regnum ſuum, *& conſtituit*, hoc eſt, diſtribuit, vel diuiſit *eos per familias, Tribunoſque, & Centuriones in vniuerſo Iuda, & Beniamin.* (hæ enim duæ Tribus erant ſub Iudæ Regno) *& recenſuit à viginti annis ſupra, inuenitque* 300. *millia iuuenum, qui egrederentur ad pugnam, & tenerent haſtam, & clypeum*, ideſt, aptos ad præliandum. *Mercede quoque conduxit de Iſrael centum millia robuſtorum centum talentis argenti. Venit autem homo Dei ad illum, & ait: O Rex, ne egrediatur tecum exercitus Iſrael, non eſt enim Dominus cum Iſrael, & cunctis filijs Ephraim. Quod ſi putas in robore exercitus bella conſiſtere, ſuperari te faciet Deus ab hoſtibus: Dei quippe eſt adiuuare, & in fugam conuertere. Dixitque Amaſias ad hominem Dei: Quid ergo fiet de centum talentis, quæ dedi militibus Iſrael? & reſpondit ei homo Dei: Habet Dominus vnde tibi dare poſſit multo his plura. Separauit itaque Amaſias exercitum, qui vene-*

venerant ad eum ex Ephraim, vt reuerteretur in locum ſuum. At illi contra Iudam vehementer irati reuerſi ſunt in Regionem ſuam. Porro Amaſias confidenter eduxit populum ſuum, & abijt in vallem ſalinarum, percuſſitque filios Seir decem millia, & alia decem millia virorū ceperunt filij Iuda, adduxerunt ad præruptum cuiuſdam petræ, præcipitaueruntque eos de ſummo in præceps, qui vniuerſi crepuerunt. At ille exercitus, quem remiſerat Amaſias, ne ſecum iret ad prælium, diffuſus eſt in Ciuitatibus Iuda, à Samaria vſque in Betheron, & interfectis tribus millibus, diripuit magnam prædam.

3 Quis fuerit hic homo Dei appellatus in præſenti hiſtoria (quod ad noſtros Annales propriùs ſpectat) inquirere debemus: & primò Chronicon Hebræorum *c.20.* ex Hebræis refert fuiſſe Amos Prophetam, de quo *ſub anno* 3197. fratrem ipſius Regis Amaſiæ, & patrem Iſaiæ. Quamuis autem hoc tempore vixiſſe, & prophetiæ dono claruiſſe hunc Amos credamus, iuxta ea quæ loco relato diximus; nihilominus quia incongruum apparet, vt virum tam eximiū, & vt creditur, Regis fratrem Scriptura nomine proprio nō vocaret, præſertim cum hoc valde cederet in ipſius, & legationis, pro qua mittebatur, auctoritatem, ideo alterum fuiſſe Prophetam probabilius autumamus. Propterea Gaſpar Sanchez *in 4. Reg 14. num.4.* hæc habet: *Aduenit vir Dei, Propheta nimirum de numero illorum fortaſſe, quos in ſuis collegiis inſtituit Eliſaus.* Quis hic homo Dei.

4 Quam ſententiam amplectendam, ablata etiam particula *fortaſſe*, ex eo firmari poteſt, quòd quemadmodum Prophetæ nomen ſimpliciter dictum poſt tempora Samuelis virum aliquem Ordinis Prophetici à dicto Samuele inſtituti, & ab Elia propagati deſignat, iuxta dicta *in Apparatu cap.2 & ſub anno* 3184. ſic etiam de his nominibus *Homo Dei*, & *Vir Dei* philoſophandum videatur, vt cum abſolutè proferuntur, ſicut Prophetam quempiam denotant, ſic quoque aliquem etiam eiuſdem Ordinis Prophetici alumnum denuncient; vt benè Coria *in Chronic. Carmelit. lib.4. cap.6.* ex gloſſa interlineali 3. *Reg. 12.* cuius ſignum eſt, quod Samuel ipſe 1. *Reg. nono v.6.7. &* 8. Semeias 3. *Reg. 12. v.22.* Addo 3. *Reg. 13. v.1.* Elias ipſe 3. *Reg. 17. v.18. &* 4. *Reg 1.* ſæpius ſimiliter Eliſæus 4. *Reg. 4. 5. 6. 7. &* 8. & Michæas eiuſdem Eliæ diſcipulus 3. *Reg. 20. v.28.* iiſdem nominibus appellentur, & ſanè cum hæc nomina proculdubio ſignificent homines Dei cultui, aut obſequio dicatos, quid enim aliud per virum Dei aut hominem Dei denotari poteſt? nihil congruentius dici poſſe videtur, quàm importare etiam huius Prophetici Ordinis aſſeclas, quorum ex profeſſione munus erat Dei cultui, laudibus, & Ex Ordine Prophetico.

obſequijs aſſiduè vacare. Hinc Ægidius Camartus diligens auctor, cum in *lib.* cui titulus *Elias Thesbites cap. 1. ſect. 2* ex profeſſo diſputaſſet, quinam illi cenſendi Prophetæ, qui in Scriptura ſuppreſſo nomine communi vocabulo *Homines Dei*, vel *Viri Dei* nũcupentur; reieciſſetque quorundam ſententiam, qui eos Angelos exiſtimaſſe videntur; & magis ad veritatem accedere dixiſſet eos, qui putant tales dici illos, qui ſolùm pro breuiſſimo tempore munus prophetandi habebant; eam tamen opinionem, quam maximè veritati conformem credit, ſic refert: *Eſt tamen tertia aliorum ſententia, eos nimirum appellari viros Dei, quia ſolis rebus diuinis intenti, longeque ab vrbibus, populique contubernio ſemoti, rebus omnibus humanis, omniſque politico cœtui renunciarant, qui tamen extraordinariè aliquando aſſumebantur ad aliquod propheticum miniſterium, & nihilominus eam ſibi appellationem retinuere, quæ ex præcedentis vitæ inſtituto debebatur, fuiſſe enim quamplurimos, qui ab ipſis Ioſue temporibus, & deinceps ſeſe in ſolitudines receperunt, vt diuinis contemplationibus vacarent, conſtat tum ex ſacris Scripturis, tum ex Philone, Ioſepho, Euſebio, Hieronymo, aliiſque probatis Auctoribus, qua de re fuſius dicturi ſumus, cum inquiſitio fiet, quinam vocentur filij Prophetarum, qui in Bethel, Iericho, aliiſque locis habitaſſe leguntur. Satis eſt in præſentiarum, ſi nouerimus eos communi appellatione viros Dei nominatos, ex hoc autem Collegio aſſumebantur vt plurimum eiuſmodi Prophetæ, qui ob ſpecialem aliquam cauſam populo deſtinabantur. Certum enim eſt aſſiduam rerum cæleſtium meditationem animum hominis præcipuè diſponere ad lumen propheticum; ea vero meditatio facilius in ſemotis, & ſolitarijs locis acquiritur, quam in hominum frequentia.* Ex quibus, adiunctis etiam ijs, quæ nos ſupra *in Apparatu cap. 2. & 7. & ſub anno 3184.* diximus, maximè veritati conforme eſſe elicitur hunc *hominem Dei*, de quo in præſenti, & alios quoque ſimili nomine notatos in ſacris Literis poſt Samuelem, & Eliam ad ipſorum Ordinem Prophetalem ſpectaſſe.

Homo Dei, ſeu Vir Dei.

Annus mundi 3209. ante Chriſtum 844.

Amaſiæ ingratitudo.

1 INGENTIS ingratitudinis exemplum in Amaſia Rege Iuda ſub hoc anno habemus. Cum enim ipſe Dei adiutorio magnam de Idumęis reportaſſet victoriam, decem millia ipſorum interficiendo, alia decem millia captorum præcipitando, & Deos ipſorum in captiuos afferendo iuxta dicta ſub anno præcedenti; in hanc tamen dementiam deuenit. *Statuit* (inquit Scriptura 2. *Paralipom. 25. v. 14.*)

illos

illos in Deos ſibi, & adorabat eos, & illis adolebat incenſum. Sed qua cauſa in tam nefandum facinus Amaſias incidit? Hebræi *in traditionibus* apud S. Hieronym. eam fuiſſe ſcribunt, *quòd cum præcipitarentur illa decem millia, illa Idola, quæ ſecum habebant, reſponſum dederunt, ideo illos interfectos, quia in cultu eorum negligentes fuiſſent. Videns ergo Amaſias Idola reſponſa dare, & à ruina eripi, hoc errore deceptus adorauit ea*. Id putant alij Hebræorum figmentum, ſed ſiue tale fuerit, ſiue ex eo ſolùm motus fuerit Amaſias ad eos colendos, quòd reſponſa dare audiret, ſiue aliam ob cauſam, *iratus Dominus contra Amaſiam* (inquit Scriptura) *miſit ad illum Prophetam, qui diceret ei: Cur adoraſti Deos, qui non liberauerunt populum ſuum de manu tua? Cumque hæc ille loqueretur, reſpondit ei: Num conſiliarius Regis es? quieſce ne interficiam te. Diſcedenſque Propheta: Scio, inquit, quod cogitauerit Deus occidere te, quia feciſti hoc malum, & inſuper non acquieuiſti conſilio meo*.

2 Quis fuerit Propheta, Expoſitores inquirunt. Chronicum Hebræorum *cap.* 20. tenet fuiſſe Amos Iſaiæ patrem. Quod etiam ſequitur Salianus *ſub hoc anno num.* 2. Cum tamen ita acriter Rex indignatus ei reſponderit, præſertim quia plerique Græci habent dixiſſe illi: *Attende ne flagelleris*; Theodorus, *ne percutiam te*, ideo res eſt incerta, maximè ſi dicamus eum fuiſſe eiuſdem Regis fratrem, vt plures volunt. Alij credunt fuiſſe Eliezer, ſiue Eleazar filium Dodau, ſeu Dodai auunculum eiuſdem Amaſiæ. Ita habent Hebræi *in traditionibus*, & Gloſſa interlinealis *ſuper hunc locum*. Quod tamen Saliano non placet, quia iſte prophetaſſe creditur Ioſaphato Regi 2. *Paralipom.* 20. *ver.* 37. reprehendens eum propter fœdus initum cum Ochozia 70. annis ante hoc tempus, quòd incongruum videtur, aliàs tunc centenarius fuiſſet. Hoc tamen incongruum non eſt, Eliſæus namque ſupercentenarius fuit, & Ioiadas 130. annorum cum obijt, vt in ſuperioribus diximus: quiſquis verò hic Propheta fuerit, eum tamen Ordinis Prophetalis aſſeclam fuiſſe, quæ *in Apparatu cap.* 2. & *ſub anno* 3184. diximus, ſufficienter ſuadent. Quis hic Propheta.

Annus mundi 3210. ante Chriſtum 845.

Amaſias captus. 1 NIX alia hoc anno, quod ad noſtros Annales ſpectat, reperimus, niſi quòd Amaſias Iuda Rex, eo quod Prophetam, de quo ſub anno præcedenti, non audierit, captus ſit à Ioas Rege Iſraëlis, in Ieruſalem vinctus adductus, & coactus, vt in ea ciuitate admitteret hoſtem, qui eius murum à porta Ephraim vſque ad portam anguli 400. cubitis deſtruxit, omneque aurum, & argentum, & vniuerſa vaſa, quæ repererat in Domo Dei, in Samariam tranſportauit. Sacra Scriptura 2. *Paralipom.* 25. Ioſephus *lib.* 9. *cap.* 10. & Expoſitores.

Annus mundi 3211. ante Chriſtum 842.

Mors Ioas. 1 MORTVVS eſt circa id tempus Ioas Rex Iſraël. Poſtquam enim percuſſit Regem Syriæ, & Regem Iuda, vt virga & inſtrumentum diuinæ Iuſtitiæ, debuit & ille propter peccata ſua puniri à Deo. Ita enim diuina prouidentia ſæpius accidere ſolet, vt vnus Princeps à Deo puniatur mediante alio etiam nequiori; quem poſtea impunè Deus abire non permittit. Huius porrò Ioas ſucceſſor in Iſraëlis Regnum fuit Ieroboam eius filius huius nominis ſecundus. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 14. & Expoſitores.

Ieroboami regnum. 2 Iſtius Ieroboam tempore, in initio videlicet Regni ipſius, vel paulo poſt prophetaſſe credimus Ionam Prophetam, illum nempè quem ordine temporis fuiſſe primum Eliæ diſcipulum diximus *ſub anno* 3127. *num.* 12. In hunc autem annum; vel circiter prophetiam, & hiſtoriam miſſionis ipſius in Niniuem contigiſſe ex eo conijcimus, quòd diligentiores Annaliſtæ, Torniellus ſcilicet, & Salianus pro hoc anno, vel ſequenti referunt ipſum prophetaſſe Ieroboamo iſti Iſraëlis Regi. Prophetauit autem Ieroboamo poſt regreſſum e Niniue, vt teſtatur Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de Inſtit. Monachor, cap.* 12. ſupponimus namque eundem Ionam fuiſſe, qui ad Niniuitas, & Ieroboamum prophetauit, vt communiter Expoſitores putant, & docet ipſe Ioannes ibidem, imò & ſacra Scriptura, cum 4. *Reg.* 14. *ver.* 25. Ionam, qui Ieroboamo prophetauit, filium Amathi appellet, quo etiam nomine Ionas inter Prophetas minores quinto loco relatus, qui in Niniue prophetauit, patrem ſuum vocat. Hunc

Ionæ Prophetia.

etiam

etiam Ionam fuiſſe filium mulieris Sarephtanæ dicto loco ex antiquiorum conſenſu contra neotericos probauimus. Cum verò ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe pro comperto eſt, cum, vt vidimus, primus Eliſæ diſcipulus fuerit, & ab ipſo in vitæ Monaſticæ diſciplina inſtructus. Vnde ſimiliter Carolus Sigonius *de republ. Hebræor. lib. 5. cap. 9.* inter Collegij Prophetalis alumnos eum recenſet.

Mittitur Niniuem.

3 *Factum eſt igitur verbum Domini* ad hunc Ionam dicens: *Surge, & vade in Niniuem Ciuitatem grandem* (adeo magnam, vt murorum ambitus 60. milliaria, ſeu 20. leucas contineret, vt ex Diodoro Siculo *lib. 2. cap. 1.* elicitur) *& prædica in ea, quia aſcendit malitia eius coram me.* Timens autem Ionas ne in condemnationem Iſraëlis miſſio ipſius cederet, quod Niniuitis pœnitentibus, Iſraëlitæ in ſua malitia perſeuerarent, vel quod Deus exoratus Niniuitarum precibus illis parceret, & ipſe Propheta mendax reputatus, irriſionibus & verberibus ipſorum ſubijceretur, & fortè dolens, quod alij Prophetæ Elias, Eliſæus, & condiſcipuli ad oues Iſraël mitterentur, ille autem ad Aſſyrios, *ſurrexit, vt fugeret in Tharſis* (Tharſum videlicet Ciliciæ, vt vult Ioſephus *lib. 9. c. 11.* vel Carthaginem Africæ, vt colligitur ex 70. quos alij ſequuntur; vel mare Mediterraneum, vt putat Sanctus Hieronymus *in 1. cap. Ionæ,* vel denique *Tharteſſum* Bæticæ in Hiſpania, vulgo *Tariſa*, vt autumat Pineda *lib. 4. de reb. Salom. cap. 4.*) *à facie Domini, & deſcendit in Ioppem.* (Syriæ portum, nunc Iapha) *& inuenit nauem euntem in Tharſis, & dedit naulum eius, & deſcendit in eam, vt iret cum eis in Tharſis à facie Domini. Dominus autem miſit ventum magnum in mare, & facta eſt tempeſtas magna in mari, & nauis periclitabatur conteri, & timuerunt nautæ, & clamauerunt viri ad Deum ſuum: & miſerunt vaſa, quæ erant in naui in mare, vt alleuiaretur ab eis, & Ionas deſcendit ad interiora nauis; & dormiebat ſopore graui, & acceſſit ad eum gubernator, & dixit ei: Quid tu ſopore deprimeris? Surge, inuoca Deum tuum, ſi fortè recogitet Deus de nobis, & non pereamus, & dixit vir ad collegam ſuum: Venite, & mittamus ſortes, & ſciamus quare hoc malum ſit nobis: Et miſerunt ſortes, & cecidit ſors ſuper Ionam, & dixerunt ad eum: Indica nobis, cuius cauſa malum iſtud ſit nobis: quod eſt opus tuum? quæ terra tua, & quò vadis? vel ex quo populo es tu? & dixit ad eos: Hebræus ego ſum, & Dominum Deum Cæli ego timeo, qui fecit mare, & aridam, & timuerunt viri timore magno, et dixerunt ad eum: Quid hoc feciſti? (cognouerunt enim viri, quod à facie Domini fugeret, quia indicauerat eis) et dixerunt ad eum: Quid faciemus tibi, et ceſſabit mare à nobis? quia mare ibat, et intumeſcebat, et dixit ad eos: Tollite me, et*

Quid Tharſis.

Quid actum de illo.

mittite in mare, et ceſſabit mare à vobis: ſcio enim ego, quoniam propter me tempeſtas hæc grandis venit ſuper vos. Et remigabant viri, vt reuerterentur ad aridam, & non valebant, quia mare ibat, & intumeſcebat ſuper eos, & clamauerunt ad Dominum, & dixerunt: Quæſumus Domine, ne pereamus in anima viri iſtius, et ne des ſuper nos ſanguinem innocentem: quia tu Domine ſicut voluiſti feciſti. Et tulerunt Ionam, & miſerunt in mare; & ſtetit mare à feruore ſuo. Et timuerunt viri timore magno Dominum, et immolauerunt hoſtias Domino, et vouerunt vota. Ionæ 1. & Expoſitores *ibid.*

Deglutitur à ceto.

4 Cum autem in mare proiectus eſſet, *præparauit Dominus piſcem grandem*, de genere ſcilicet cetorum; *vt deglutiret Ionam.* Deglutiuit autem illum, in ventre miraculosè retinens *tribus diebus, & tribus noctibus*. Clamauit autem Ionas de ventre ceti ad Dominum miſericordiam poſtulans. In fine verò orationis ſubiunxit: *Ego autem in voce laudis immolabo tibi, quæcunque voui, reddam pro ſalute Domino.* Quibus verbis, eſto aliorum expoſitiones admitti poſſint, ad vitam Prophetalem rediturum promittere videtur. Illa enim in canẽdis Deo laudibus, & trium votorum aliquali obſeruantia continebatur, vt diximus *in Apparatu cap.* 4. Exaudiuit ergo Dominus Ionæ preces, & præcepit piſci, & *euomuit Ionam in aridam*. Non quidem in aliquam partem terræ vicinam mari rubro, ſeu ſinui Arabico (vt aliqui putant) ſic enim oportuiſſet incredibili celeritate totam Mediterranei maris longitudinem, vniuerſaque Africæ littora breui tempore peruolaſſe, quod ſine miraculo non neceſſario affirmari non poteſt; ſed in terram proximam ponto Euxino, vt Ioſephus putat, ſic enim vicinior eſſet Niniue, vel prope illum locum, vbi illum deglutierat, vt vult Caſtro. Tunc ſecunda vice factum eſt verbum Domini ad eum dicens: *Surge, & vade in Niniuem Ciuitatem magnam, & prædica in ea prædicationem, quam ego loquor ad te; & ſurrexit Ionas, & abijt in Niniuem iuxta verbum Domini. Et Niniue erat Ciuitas magna itinere trium dierum, & cœpit Ionas introire in Ciuitatem itinere diei vnius, et clamauit, et dixit: Adhuc quadraginta dies, & Niniue ſubuertetur. Et crediderunt viri Niniuitæ in Deũm, et prædicauerunt ieiunium, et veſtiti ſunt ſaccis à maiore vſque ad minorem, & peruenit verbum ad Regem Niniue, et ſurrexit de ſolio ſuo, et abiecit veſtimentum ſuum à ſe, & indutus eſt ſacco, et ſedit in cinere; & clamauit, & dixit in Niniue ex ore Regis, & Principum eius dicens: Homines, & iumenta, et boues, et pecora non guſtent quidquam, nec paſcantur, & aquam non bibant; & operiantur ſaccis homines, & iumenta, & clament ad Dominum in fortitudine, & conuertatur vir à via*

Euomitur.

Iterum mittitur in Niniuẽ.

Conuerſio Niniuitarum.

ſua

ſua mala, et ab iniquitate, quæ eſt in manibus eorum. Quis ſcit ſi conuertatur, et ignoſcat Deus, et reuertatur à furore iræ ſuæ, & non peribimus, & vidit Deus opera eorum, quia conuerſi ſunt de via ſua mala, & miſertus eſt Deus ſuper malitiam, quam locutus fuerat, vt faceret eis, & non fecit. Ionæ 2. & Expoſitores.

5 Quis fuerit hic Rex Niniue, diſcutiunt Expoſitores. Torniellus enim *ſub anno* 3215. Caſtro *in Chronolog. ſacra, & ſuper hunc locum Ionæ.* & Salianus *ſub anno* 3216. *num.* 24. volunt fuiſſe Sardanapalum: ſed cum Rex iſte fuerit vehementer impius, ac ſceleratus, paruo certè cum fundamento de ipſo aſſeritur tam pia, & ſubitanea conuerſio. Accedit quòd ſub hoc tempore Ocrazapes apud Aſſyrios Imperium tenebat, nec vſque ad annum 3215. vel 3216. Sardanapalus regnare cœpit, vt Annaliſtæ approbant, & eſto, imperare cœpiſſet, vix de iuuene Rege tam inſigne humilitatis, & pœnitentiæ exemplum credi poteſt. Vnde ad iſtius Ocrazapis tempora Niniuitarum conuerſionem refert Capellus ſectarius *anno mundi* 3161. Quis hic Rex

6 Videns autem Ionas, quòd tam citò Deus ad miſericordiam ſuper Niniuitas conuerſus eſſet, *afflictus eſt* (inquit ſacer Textus) *afflictione magna, et iratus eſt*, id eſt, *confuſus*, vt 70. legunt. Non quia Niniuitæ pœnitentiam egiſſent, ſed quia timebat, quòd conuerſio illorum in ruinam Hebræorum cederet, & quòd veluti mendax, & perturbator Ciuitatis à ciuibus tractaretur; cum id quod comminatus fuerat, non acciderat. *Et orabat ad Dominum, & dixit: Obſecro Domine, nunquid non eſt hoc verbum meum, cum adhuc eſſem in terra mea? Propter hoc præoccupaui, vt fugerem in Tharſis. Scio enim quia tu Deus clemens, & miſericors, & patiens, & multæ miſerationis, & ignoſcens ſuper malitia, & nunc Domine, tolle quæſo animam meam à me, quia melior eſt mihi mors, quàm vita.* Deus verò conſolari, & erudire volens diſcipulum (occaſione accepta ex quadam hædera, vel cucurbita, quam ſuper caput ipſius extra Ciuitatem exiſtentis, & æſtu laborantis ipſi præparauerat, & poſtea per vermem corrodi permiſerat, de quo valde Propheta triſtatus erat) dixit ad illum: *Tu doles ſuper hæderam, in qua non laboraſti, neque feciſti, vt creſceret, quæ ſub vna nocte nata eſt, & ſub vna nocte periijt, & ego non parcam Niniue Ciuitati magnæ, in qua ſunt pluſquam* 120. *millia hominum, qui neſciunt quid ſit inter dexteram & ſiniſtram ſuam, et iumenta multa?* Ionæ 3. cum Expoſitoribus. Ionæ afflictio.

7 Quid poſtea in patriam reuerſus Ionas egerit, ſequenti anno dicemus.

An-

Annus mundi 3212. vſque ad ann. 3214. ante Chriſtum 841. vſque ad 839.

Ieroboam Rex. 1 REGNABAT, vt diximus, in Iſraël Ieroboam Rex huius nominis ſecundus, eo præſertim felix quòd Ionam Prophetam conſultorem, & veluti protectorem Regni ſui habebat, ſicut Ioachaz auus, & Ioas parens Eliſæum. Quemadmodum enim Iehu eorum primus genitor ab Eliſæo, & eodem Iona vnctionem in Regem Iſraëlis acceperat, & à Deo promiſſionem de ſucceſſione in filijs vſque ad quartam generationem iuxta dicta *ſub anno* 3152. ſic tota ipſius progenies quaſi hereditario iure Ordini Prophetico amica & beneuola erat, vt propterea hic Ieroboamus Ionæ gratiam, & protectionem obtinere meruerit.

Ionæ timor. 2 Ionas ergo ex legatione Niniue in terram Iſraëlis regreſſus, cum in eo ſemper timore perſeueraret, quòd Niniuitarum conuerſio ruina Hebræorum futura eſſet, eo quod nouo titulo illos poſſet Deus omnino deſtruere, quos tot Propheris pœnitentiam prædicantibus rebelles ſemper inuenerat, Niniuitis ad vnius peregrini incogniti, & ruſticani hominis vocem ad eum conuerſis, à Deo illuminatus agnouit tempus nouiſſimæ ruinæ populi Iſraël nondum aduieniſſe, ſed potius Regni terminos ab introitu Emath (qui locus prope Damaſcum, & montem Libani Iſraeli ſeptentrionalis eſt) vſque ad mare ſolitudinis, ſeu mare mortuum dilatandum fore. Id propterea Ieroboamo prædixit futurum, vt eo oraculo excitarus ad arma capeſſenda pro ſui Regni ampliatione animoſior redderetur. Nec ſpes Regem feſellit, totos enim eos tractus ademptos Syris ſub ſua ditione poſuit, iuxta verbum Ionæ. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 14. Ioſephus *lib.* 9. *c.* 11. Ioannes Ieroſolymitanus *de Inſtitut. Monachor. c.* 11.

Annus mundi 3215. ante Chriſtum 838.

Sardanapali Regni initia. 1 IN hunc annum, vel circiter referunt Torniellus, & Salianus, alios etiam auctores adducentes, Sardanapali Regni apud Aſſyrios initia, Regis ſanè infamis opinionis, & improbæ famæ, vt dicenda ſuo loco indicabunt. Propterea Niniue, quæ Regia Ciuitas erat, conuerſionem melius ſub prædeceſſore ſuo Ocrazape, qui minus infamis, & minus notus fuit, accidiſſe autumamus, vt ſuperius dictum.

An-

Annus mundi 3216. vſque ad 3219. ante Chriſtum 837. vſque ad 834.

1 IN Regno Iſraëlis perſeuerabat per id tempus Ieroboamus, perpetuis bellis Syros atterendo, Damaſcum, & Emath regno ſuo reſtituendo, illudque vſque ad mare mortuum *ſolitudinis* nuncupatum, iuxta verbum Domini, quod illi per Ionam Prophetam intimatum erat, dilatando. Sacra Scriptura 4. *Regum* 14. Dilatatio Iſraëlis.

2 Sub hoc anno refert Salianus hiſtoriam conuerſionis Niniue Ionæ prædicatione factæ. Congruentius tamen nos *ſub anno* 3211. eam retulimus, cum iuxta doctrinam Ioannis Ieroſolymitani *lib. de inſtit. Monachor. c.* 12. illa contigerit, antequam ipſe Ionas Ieroboamo prænunciaſſet ſui Regni ampliationem, quam tamen *ſub anno* 3212. Salianus ipſe recenſet. Commodius ſub hoc tempore eiuſdem Ionæ mortem recenſere poſſumus, ætas namque ipſius id manifeſtat, cum iam eſſet centum circiter annorum: nec propterea inhabilis, vt ad prædicandum Niniuem mitteretur, vt recentiores aliqui aſſerunt, propterea etiam immerito, vt *ſub anno* 3127. *n.* 12. vidimus, negantes eum eſſe filium viduæ Sarephtanæ ab Elia ſuſcitatum. Deus enim, qui ſua gratia efficere potuit, vt hominem ignotum, peregrinum, ruſticanum, & abiectum, ignotæ linguæ, & extraneæ Religionis Niniuitæ auſcultarent, nec reſpuerent, aut verberibus exciperent, facere etiam potuit, vt homo prouectæ valde ætatis ad id munus aptus eſſet. Præſertim cum ex ſacra Scriptura conſtet Ioiadam his temporibus ad 130. annorum ætatem perueniſſe, & Eliſæum multi credant centenario maiorem obijſſe. Nec credi decet eos propterea ineptos redditos ad propria munera obeunda. Scripſiſſe etiam Ionam res geſtas ſui magiſtri Eliæ teſtatur Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap.* 10: *ſect.* 1. Ionæ mors.

3 De loco vbi ſepultus eſt, non eadem omnium ſententia. Quidam enim, vt refert S. Hieron. *Præfat. in Ionam*, apud Dioſpolim, ideſt, Liddam, conditum eſſe volunt. Diocæſareæ etiam exiguo viculo eius ſepulchrum, teſte eodem Hieronymo, oſtenditur. Ex Martyrologio Romano pro 21. Septembris in Geth ſepultum fuiſſe habetur. Epiphanius autem *in libello de vita et interitu Prophetarum* ſic de Iona ſcripſit: *Mœrore affectus Ionas natale ſolum repetit, nec domi permanendum ducebat, verùm aſſumpta parente ſua in Sur peregrinatus eſt, regione alienigenarum*, id eſt, in Phœnicia, cuius ciuitas eſt Sarephta Vbi ſepultus

rephta, vnde mater ipſius erat: vnde ſubiungit idem Epiphanius: *Cùm frequentaret itaque terram Saar, vita ibidem functus eſt.* Quod & indicat Martyrologiũ Romanum. Licet ergo credere in Sarephta patria ſua, vel prope in loco Geth nominata ſepulturæ traditum, fortè in proprio Collegio Sarephtano, iuxta dicta *ſub anno* 3154. ſicut de Eliſæo diximus.

Cultus illi debitus.

4 Cultum ſancti illi tribuendum ex eo ſufficienter conuincitur, quòd in Martyrologio Romano pro die 21. Septembris eius memoria habeatur. Omiſſis autem quæ de ipſo apud Patres leguntur paſſim, ex quo pietas, & ſanctitas ipſius demonſtratur, ex eo etiam elicitur, quod expreſſiſſima Chriſti Domini figura fuerit (ipſo teſtante *Matth.* 12. *ver.* 39. & 40.) præcipuè in reſurrectione tertia die, deſcenſu in profundum, prædicatione, & alijs, ſed non in inobedientia.

Annus mundi 3220. vſque ad 3224. ante Chriſtum 833. vſque ad 829.

Sardanapali geſta.

1 DE hoc tempore altum ſilentium in diuinis, & humanis literis eſt. Sub eo tamen referunt aliqui ex Euſebio Sardanapalum Aſſyriorum Regem duas vrbes, Tharſum videlicet, & Anchialem in Cilicia fundaſſe. Verumtamen cum plures aſſerant Ionam ad hanc Ciliciæ Tharſum confugere voluiſſe, cum ad Niniue prædicationem mitteretur, multis etiam ſeculis ante conditam ab Argiuis habeat Strabo *lib.* 14. & 16. ideo ſolùm hoc tempore à Sardanapalo reſtauratam exiſtimamus.

Annus mundi 3225. ante Chriſtum 828.

Amaſiæ mors

1 ADIMPLETVS videtur ſub hoc annó ſermo Domini de Amaſia Rege Iuda factus ad Prophetam illum, de quo ſub anno 3209. diximus, quemque Ordinis Prophetici fuiſſe ibidem autumauimus. Cum enim Rex iſte ab hoc Propheta corriperetur 2. *Paralipom.* 25. *v.* 16. quod poſt cædem Idumæorum, illorum Deos adoraſſet, ipſeque acriter, & ſuperbè contra Prophetam reſpondiſſet, tunc ille: *Scio* (inquit) *quod cogitauerit Deus occidere te; quia feciſti hoc malum.* Hoc igitur anno *facta eſt contra eum coniuratio in Ieruſalem, at ille fugit in Lachis. Miſeruntque poſt eum in Lachis, & interfecerunt eum*

ibi

Digitized by Google

ibi. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 14. Hac enim pœna Deus iudicauit dignum Regem ingratum, & qui poſt inſignem victoriam de Idumæis reportatam, eorum Deos, quaſi illi dediſſent talem victoriam, adorare non erubuerit. Tornellus, & Salianus *ſub hoc anno*.

Annus mundi 3226. ante Chriſtum 827.

1 HOC anno regnare cœpit in Iuda Ozias, qui etiam Azarias, priori quidem nomine *in* 2. *Paralipom.* 26. *v.* 1. poſteriori verò 4. *Reg.* 14. *v.* 21. nuncupatus, vtroque autem loco habetur ipſum fuiſſe ſexdecim annorum, cum regnare cœpiſſet, & filium Amaſiæ. Ozias Rex.

2 Ex hoc autem valde difficilis, nec planè ab aliquo expedita quæſtio exoritur, cuius ſolutio non longè eſt à noſtrorum Annalium ſcopo. Quomodo ſcilicet hic Ozias filius Amaſiæ dici poſſit, cum in Genealogia Chriſti *Matthæi* 1. dicatur filius Ioram, ibi enim habetur: *Ioram autem genuit Oziam*. In cuius enodatione etſi omnes conueniant immediatum genitorem Oziæ fuiſſe Amaſiam, & non Ioram, qui tantum mediatus, & remotus progenitor ipſius fuit, quatenus genuit Ochoziam, qui genuit Ioas, à quo genitus eſt Amaſias, qui fuit parens Oziæ; ita enim expreſsè ex ſacra Scriptura *in* 4. *Reg.* & 2. *Paralipom.* colligitur: reſtat tamen difficilis nodus ſoluendus; quare ſcilicet Matthæus tres illos Reges Oziæ progenitores, videlicet Ochoziam, Ioas, & Amaſiam in Chriſti genealogia prætermiſerit. Quidam cum ſancto Hieronymo *in locum illum Matthæi* id factum dicunt, quia intentum Matthæi ſolum fuit tres teſſaradecades Patriarcharum, Regum, & Sacerdotum referre, ſed quid tanti myſterij in his teſſaradecadibus eſt, vt propterea expungi debuerint hi Chriſti progenitores? Propterea alij errori vel ſcriptorum, vel librariorum id videntur tribuere. De quo Sanchez 4. *Reg.* 14. *à n.* 22. Sed cum in omnibus Biblijs ita reperiatur, & hoc anſam præbere poſſet alijs ad negandum vulgatæ auctoritatem, huic modo dicendi aſſentiri non libet. Nodus difficilis in Genealogia Chriſti. Quorumdam placitum.

3 Melior ergo omnium huiuſmodi ſolutio eſt propter maledictionem Dei per Eliam noſtrum Achabo Regi intimatam 3. *Reg.* 21. *v.* 21. de qua *ſub anno* 3136. diximus, vbi illi minatus eſt Deus demeſſurum, hoc eſt, euerſurum omnes poſteros eius, factum eſſe, vt tres iſti Reges, qui erant ex poſteris Achab per filiam ipſius Athaliam, delerentur ex genealogia Chriſti. Deus enim, qui ſicut propter zelum & obedientiam Iehu voluit, vt ex illius genere vſque ad Melior ſolutio.

quar-

Digitized by Google

quartam generationẽ eſſent Reges in Iſraël, iuxta dicta *ſub anno 3152:* ſic contra, quia, vt habetur *Exod. 20. v. 5. viſitat impietatem patrum in filios in tertiam et quartam generationem*, voluit propter iniquitatem Achab, vt Athalia filia eius, in qua prima generatio fuit, Ochozias in quo ſecunda, Ioas in quo tertia, & Amaſias in quo quarta, non recenſerentur ab Euangeliſta in catalogo Regum progenitorum Chriſti, nec in eius genealogia. Habetur huiuſmodi ſolutio ex pluribus eiuſdem Eliæ parentis poſteris. Illam enim habent Ioannes noſter Ieroſolymitanus *Opere in Matthæum* à Petro Vvaſtelio nouiſſimè ſibi vendicato. Item Guido noſter Elnenſis & Maioricenſis Epiſcopus in clariſſimo illo opere *Quatuor vnũ* vocitato *in c. 1. Matthæi.* Thomas Beauxamis *in Harmonia Euangelica tomo 1. folio mihi 75.* & Ioannes Sylueira *lib. 1. in Matthæum cap. 2. q. 29.* Quibus de exteris accedunt Abulenſis, Ianſenius, Caietanus, Maldonatus, & Cornelius. Quæ propterea à nobis libentius recipitur, quòd ex ipſa manifeſtè elicitur, quantum apud Deum valoris & virtutis Eliæ verbum fuit, vt propter ipſum firmandum, ipſiuſque propheticam prædictionem implendam, Reges veros Chriſti progenitores à genealogia ipſius remoueri voluerit.

Ruperti ſententia.

7 Adiungit Rupertus *lib. 1. in Matth. cap. 4.* ideo tres hoſce Reges ex linea hac nobiliſſima excidiſſe, quia Prophetas Domini audire noluerunt: Ioas etenim Zachariam occidit filium Ioiadæ, vt diximus *ſub anno 3192.* Amaſias verò Prophetam illum redarguentem minis excepit, vt diximus *ſub anno 3209.* Quæ ſolutio etſi omnino difficultati non ſatisfaciat, omitti tamen à nobis non debuit, quia per ipſam denotatur, quanti pretij apud Deum Prophetæ, & Ordinis Prophetici cultores ſemper fuerint.

Annus mundi 3227. ante Chriſtum 826.

Oziæ initia.

1 OZIÆ Regni ſub hoc tempore optima initia ſic deſcribit ſacra Scriptura *2. Paralipom. 26. v. 4. Fecitque quod erat rectum in oculis Domini iuxta omnia, quæ fecerat Amaſias pater eius, et exquiſiuit Dominũ in diebus Zachariæ intelligentis, et videntis Deum.* Quæ nobis difficultatem afferunt de hoc Zacharia *intelligente, et vidente*, quis fuerit, & an Ordinis Prophetici alumnus.

Quis hic Zacharias.

2 Quidam volunt eſſe Zachariam filium Ioiadæ, errant tamen, quia is iam fuerat occiſus à Ioas, vt *ſub anno 3192.* diximus. Alij apud Lyranum volunt eſſe eundem Oziam hoc etiam nomine nuncupa-

cupatum. Quo tamen fundamento id dicere poſſunt, cum Scriptura loquatur de illis, ac de diſtinctis hominibus? Communius ergo tenetur hunc Zachariam fuiſſe filium alterius Zachariæ Sacerdotis à Ioiada interfecti: ita habetur ex D. Hieronymo *in traditionibus*, Gloſſa interlineali *ſuper illum locum*, & alijs.

2 Sed cur vocatus *intelligens*, & *videns*? Aliqui apud Hieronymum relatum dicunt vocari *intelligentem* propter Sacerdotium, *videntem* propter Prophetiam. Quia tamen Hebræi, & Græci legunt; *Intelligentis in viſionibus Dei*, ideo congruentius apparet eum fuiſſe aliquem ex Prophetis: cui conſonat, quod olim Prophetæ videntes vocarentur, vt patet de Samuele 1. *Reg*. 9. *v*. 9. 11. 18. *et* 19. de Sadoch. 2. *Reg*. 15. *ver*. 27. de Gad 2. *Reg*. 24. *ver*. 11. de Aſaph 2. *Paralipom*. 29. *v*. 30. & de Iehu Hanani filio 2. *Paralipom*. 19. *v*. 2. ex quibus probabili coniectura ducti hunc Zachariam inter Prophetici Ordinis alumnos numerandum autumamus. *Cur vocetur intelligens, & videns.*

Annus mundi 3228. & 3229. ante Chriſtum 825. & 824.

1 FELIX erat hoc tempus Hebræis, non tam propter inſignes victorias, quas illis Deus contra eorum hoſtes tribuebat, Ioroboamo ſcilicet Regi Iſrael contra Syros, & Oziæ Regi Iuda contra Idumæos, vt 2. *Paralipom*. 26. habetur, quàm propter Prophetas, quos ad illos conuertendos, & de malis futuris præueniendos, ea tempeſtate miſericorditer præparabat. Cum enim aureorum vitulorum cultum, quem Ieroboamus primus Iſraëlis Rex erexerat, non derelinquerent per 170. circiter annos, nec prodigioſis ſignis, & miraculis Eliæ, Eliſæi, Ionæ, & aliorum moti Deum verum ſolum adorarent, veluti pro vltimo remedio, poſt quod captiuitatis flagellum ipſis deſtinauerat, Prophetas, & Prædicatores ex eodem populo excitauit; qui eorum crimina, ſcelus præſertim Idololatriæ, reprehenderent, ingratitudinem exprobrarent, terræ deſolationem, & tranſmigrationem prædicerent, & pro iuſtorum conſolatione Meſſiam venturum, iuxta fidelem ſui promiſſionem, denunciarent. Hoc enim quaſi commune Prophetarum omnium huius temporis argumentum eſt, quorum aliqui Maiores vocantur, quia eorum libri, ſeu Prophetiæ maiores, & prolixiores ſunt, alij verò Minores, quia breuiores, & pauciores eorum ſermones, comparatiuè ad alios fuerunt. De quibus omnibus agere noſtris Annalibus extraneum non *Prophetę miſſi ad Reges.* *Alij maiores, Alij minores.*

 eſt,

Digitized by Google

eſt, quia ad Ordinem Propheticum, cuius hiſtoriam teximus ſpectaſſe, quæ diximus *in Apparatu cap. 2. & circa ann. 3184.* ſufficienter ſuadent, vel ſaltem ſuſpicionis anſam tribuunt.

Oſeas Propheta.

2 Inter eos autem, qui Minores dicuntur, primum locum obtinere cenſetur Oſeas Propheta, qui cum in principio ſuæ Prophetiæ dicat verbum Domini ad ipſum factum *in diebus Oziæ, Ioathan, Achaz, Ezechiæ Regum Iuda, & in diebus Ieroboam Regis Iſraël*, cum hoc tempore regnaſſet in Iuda Ozias & in Iſraëlis Regno Ieroboam, ideo tunc, vel aliquot annos poſtea (quod magis credimus) prophetare incepiſſe prudenter creditur. Fuit autem filius Beeri, vt ipſemet ait, quem Hebræi etiam Prophetam credunt, ex ſua illa incerta valde regula, quod quando pater Prophetæ exprimitur, eum etiam Prophetam fuiſſe ſit exiſtimandū. Fuiſſe etiam Oſeam Ieroſolymitanū, ex alia quoque Hebræorum regula traditur: aiunt enim quoties nomen vrbis Prophetæ non declaratur in Prophetia, Ieroſolymitanum fuiſſe tenendum. Hanc tamen traditionem valde etiam incertam eſſe tenet Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap. 1. ſect. 3.* Alij idcirco cum Sancto Epiphanio *in eius vita*, Dorotheo *in Synopſi*, & chronico Alexandrino patriam ipſius *Belemoth* in tribu Iſachar appellant. Quidam etiam Hebræi apud Lyranum, & Montanum, putant illum de tribu Ruben fuiſſe. Quidquid de hac re fuerit, certum eſt rebus potius, quàm verbis prophetare cœpiſſe. Dei namque iuſſu, & reuelatione (ex quo ſanè intelligitur eum primitus cœlibatui cum alijs filijs Prophetarum in aliquo ipſorum collegio vacaſſe) accepit vxorem Gomer. Eam verò vocat *Vxorem fornicationum*, vel quia Gentilis, & Idololatra erat, vt aliqui putant, vel quia meretrix fuerat, vt communius habetur. Ex ea autem accepit primò vnum filium, quem iuſſu etiam Domini vocauit Iezrahel, *quoniam* (inquit) *adhuc modicum, & viſitabo ſanguinem Iezrahel ſuper domum Iehu*. Quaſi volens domum Iehu punire, quòd non plenè euertiſſet domum Achab propter ſanguinē Naboth Iezrahelitæ, iuxta verbum Eliæ *3. Reg. 21. verſ. 21.* In quo etiam obiter notatur ex Eliæ filijs in Prophetico Ordine fuiſſe Oſeam, quem prò ipſius verbo exactè adimplendo prophetare Deus voluit. Habuit etiam ex ea filiam, de qua ei dixit Dominus: *Voca nomen eius abſque miſericordia, quia non addam vltra miſereri domui Iſraël.* Peperit quoque & alium filium, quē vocari etiam iuſſit: *Non populus meus, quia vos* (inquit) *non populus meus.* Quibus ſanè denunciabatur Iſraëlitici populi repudiatio. Reliqua autem ipſius Prophetiæ capita de eadem populi deſertione, peccatis, & criminibus, vocatione gentium ad fidem Chriſti, & de ipſo Chriſto

Hebræorum traditio.

Incerta.

Oſeæ Prophetia.

ven-

venturo prænunciant. Longæuum ſatis fuiſſe ex eo conijcitur, quod ad tempora Ezechiæ Regis peruenerit, qui circa ann. 3309. regnare cœpit. Sepultus eſt in patria ſua, & eius feſtiuitas veluti ſancti ponitur pro quarta die Iulij in Martyrologio Romano, Bedæ, Adonis, & Vſuardi.

3 De Ioele & alijs, præter Ionam, & Abdiam, de quibus in ſuperioribus, ſub annis ſequentibus dicemus. De alijs Prophetis.

Annus mundi 3230. vſque ad 3232. ante Chriſtum 823. vſque ad 821.

1 HIS annis totus erat Ozias Rex Iuda in ſui Regni ampliatione curanda, Deo præſertim adiuuante. *Fuit autem* (inquit Scriptura 2. *Paralipom.* 26. *v.* 11.) *exercitus bellatorum eius, qui procedebant ad prælia ſub manu Iehiel Scribæ, Maaſiæque Doctoris, & ſub manu Hananiæ, qui erat de Ducibus Regis*. Quæ verba cogunt nos, vt enucleemus, an iſte Iehiel, & alij, qui Scribæ nuncupantur, ad Ordinem propheticum aliquo modo ſpectarent, eſto iam *in Apparatu cap.* 7. *nu.* 7. id tactum ſit. Eſt verò aduertendum hoc nomen *Scriba* in diuinis Literis aliquando ſumi pro miniſtro Regis, Cancellario ſcilicet, vel Secretario. Sic enim 2. *Reg.* 8. *v.* 17. vocatur Saraias Scriba Regis Dauid, quia ſcilicet (vt Lyranus ibidem habet) habebat officium ſcribendi geſta temporum, vel literas Regis, & 2. *Reg.* 20. *v.* 25. Siua etiam appellatur Scriba eiuſdem Dauid. Aliquando etiam ſumitur pro ſapiente, ſeu doctore, vt *primo Paralipom.* 2. *v.* 55. & 1. *Machabæorum* 7. *v.* 12. & 13. & 1. *Corinth.* 1. *v.* 20. illis verbis: *Vbi ſapiens, vbi ſcriba? &c.* in quo poſteriori ſenſu loquimur in præſenti. Ozias geſta. Scriba quid ſit.

2 Erant *Scribæ* apud Hebræos viri docti, atque ſapientes in doctrina Legis, ſeu Doctores Legis, ſic appellati apud eos, ſicut ſapientes apud Græcos Philoſophi, & apud Chaldæos Magi. Vocabantur autem *Scribæ* à ſcripturis, quia in ſacris Scripturis ſapientes erant, vt habet Abulenſis *Matth.* 17. *q.* 130. & *Matthæi* 23. *q.* 12. Vnde erant apud Hebræos idem quod Theologi apud Chriſtianos, vt habet Torniellus *ſub anno* 2545. *n.* 13. & 2993. *n.* 1. Quorum præcipuum munus videbatur eſſe Legem populo proponere, & explicare. Propterea enim Chriſtus *Matth.* 23. *v.* 2. dixit: *Super Cathedram Moyſi ſederunt Scribæ, & Phariſæi, quæcunque dixerint vobis, facite*. Vocantur etiam Lectores Eſdræ 3. *cap.* 9. vt notat Gaſpar Sanchez *in Eſdra lib.* 1. *c.* 7. *n.* 5. Quamuis autem aliqui cum Genebrardo *in Chronolog.* Scribarum officium.

l. 2. ſub anno 3638. (contra id tamen quod *ſub anno* 2727. dicit) exiſtimauerint eos incepiſſe à tempore Eſdræ, immerito tamen id aſſeritur, etſi enim Eſdras fuerit principalior inter Scribas ſui temporis, & Inſtitutum illorum forſan excitauerit, vt dicemus *ſub anno* 3608. *n.*9. primus tamen omnino inter Scribas appellari non poteſt, cum conſtet ante ipſum fieri mentionem de illis 1. *Paralipom.* 2. *ver.* 55. vbi dicitur: *Cognationes quoque Scribarum habitantium in Iabes, canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis habitantes*: & 1. *Reg.* 10. & 19. vbi Prophetæ appellantur *Scribæ* iuxta Chaldaicam paraphraſim, vt iam dicemus. Fabulantur Hebræi, videlicet R. Salomon, & Chaldæus *in Geneſ.* 49. ac Talmudici, dum dicunt *Scribas* ex Simeonis tribu fuiſſe. Conſtat enim, vt alios omittamus, Eſdram Scribarum ſui temporis Principem ex Leuitica Tribu deſcendiſſe, cum eſſet Sacerdos. Ex hac ergo Tribu, vel quod verius eſt, ex quacunque poterant eſſe, vt habet Serarius *in Tribhæreſio lib.* 2. *c.* 7.

An pertineſt ad Ordinem Prophetarum

3 De his igitur Scribis loquendo dicendum eſt pertinuiſſe (eorum ſaltem plures) ad Ordinem Propheticum. Colligitur id manifeſtè ex Chaldaica paraphraſi 1. *Reg.* 10. *v.* 5. *et* 19. *v.* 20. etenim 1. *Reg.* 10. *v.* 5. illis verbis noſtræ Vulgatæ Samuelis ad Saulem: *Obuium habebis gregem Prophetarum deſcendentium de excelſo*, Chaldæus legit: *Offendes cœtum Scribarum deſcendentium de domo conſeſſus*, & infra *v.* 10. dum Vulgatus dixit: *Ecce cuneus Prophetarum*, Chaldæus habet: *Ecce cœtus Scribarum*; & inferius *v.* 11. illis verbis: *Quòd eſſet cum Prophetis*, legit Chaldæus, *inter Scribas*. Adhuc inferius, vbi Vulgatus dicit: *Num Saul inter Prophetas?* Chaldæus, *num etiam Saul in Scribis*. Similiter 1. *Reg.* 19. *v.* 20. vbi Vulgata habet: *Cuneum Prophetarum, & Samuelem ſtantem*; idem Chaldæus legit: *Turmam Scribarum laudantium, et Samuelem ſtantem, & docentem*. Et infra *ver.* 24. dum dicitur: *Num Saul inter Prophetas?* legit ipſe vt ſuperius: *Num Saul in Scribis*. Idem cernitur 4. *Reg.* 23 & Ieremiæ 26. & 29. Cum ergo, iuxta dicta in ſuperioribus, præſertim *in Apparatu c.* 2. 3. & 4. Prophetæ illi alumni eſſent Prophetici Ordinis à Samuele inſtituti, & ab Elia excitati, propagati, & reſtituti, manifeſtè ſequitur etiam Scribas ad eundem Ordinem ſpectaſſe. Vnde Galatinus *lib.* 1. *de Arcanis c.* 1. eos vocat diſcipulos & ſucceſſores Prophetarum: *Eorum* (inquit) *doctrina à Prophetis ipſis, quorum ipſi & diſcipuli et ſucceſſores fuerunt, eis immediatè tradita fuerit*. Cum autem iuxta dicta *ſub anno* 3132. *filij Prophetarum* idem fuerint ac *diſcipuli Prophetarum*, rectè infertur Scribas inter filios Prophetarum numerandos. Id ſecundò ſuadetur ex eo, quòd *ſub anno* 3159. diximus, Rechabitas videlicet ad Ordinem etiam

Pro-

Propheticum pertinere, ex hoc enim etiã elicitur idem dicendum de huiuſmodi Scribis: ij enim ex Rechabitis erant, vt colligitur ex illo 1. *Paralipom. 2. v. 55.* vbi poſtquam dictum eſt: *Cognationes quoque Scribarum habitantium in Iabes, canentes atque reſonantes, et in tabernaculis commorantes:* immediatè ſubiungitur: *Hi ſunt Cinai, qui venerunt de calore Patris domus Rechab:* quo manifeſtè filios Rechab; ſeu Rechabitas *Scribas* appellat. Quod etiam facit ſanctus Hieronymus *in traditionibus Hebraicis*, & Genebrardus *in Chronolog. lib. 1. ſub anno mundi 3272.* vbi loquens de Rechabitis inquit: *Vocantur Scribæ, ſiue Doctores*; & *ſub anno 2727.* inquiens: *Scribæ ſiue Doctores de genere Cin, ſiue Iethronis ſoceri Moyſis per Hanimath Rechabitarum patrem inhabitarunt Iabes.* Quo non ſolum Scribas ex Rechabitis fuiſſe demonſtrat, ſed etiam eoſdem homines fuiſſe, ac per conſequens ſimul incepiſſe (quod credimus) oſtendit. Tertiò ſpecialiter ex vtrorumque munere id colligitur. Sicut enim Prophetarum munus diximus ſæpius fuiſſe docere populum Legem Dei, eamque explicare, & exponere, ſic & Scribarum, iuxta dicta ſuperius. Similiter ſicut *in Apparatu c. 2. et 3.* etiam ſcripſimus Prophetas deſtinatos fuiſſe ad diuinas laudes canendas, ſic & iſtos Scribas idem munus exercuiſſe, colligitur manifeſtè ex illis verbis 1. *Paralipom. 2. ver. 55.* adductis, *Canentes, et reſonantes*; Ex Chaldaica Paraphraſi illis verbis etiam relatis: *Turmam Scribarum laudantium*, & ex D. Hieronymo relato. Et quemadmodum *in dicto Apparatu c. 2. 3. &* 4. aſſeruimus Prophetas omnes ordinarios poſt Samuelem, & Eliam ad vnũ Ordinem Prophetarum ſpectaſſe, ſic etiam idem dicere poſſumus de huiuſmodi Scribis, quia, vt vidimus ex Genebrardo, ſunt idem cum Rechabitis. De quorum auctore (melius propagatore) Ionadab loquens *ſub dicto anno* 3272. inquit: *Auctor fuit Ordinis, ſiue Inſtituti Rechabitarum.* & infra: *Hoc Religioſorum virorum Inſtitutum durauit, &c.* & hoc etiam inſinuatur in Scriptura 1. *Machab. 7. ver. 12. &* 13. vbi vocantur *congregatio Scribarum.* & ijdem cum Aſſidæis (vt notat ibi Serarius) quos etiam ad Propheticum Ordinem ſpectaſſe dicemus *ſub anno* 3847. & ſequi videtur Torniellus *ſub anno* 3993. appellans eos, *Ordinem Scribarum.*

Rechabitæ Scribæ.

Ordinis Prophetici alumni.

4 Illud tamẽ animaduerſione dignum eſt hoc Scribarum Inſtitutum circa tempora Chriſti valde à primæua ſui Inſtitutione declinaſſe, ac propter commixtionem cum Phariſæis, ipſorum prauos mores ebibiſſe, vt propterea à Chriſto Domino ſæpius, præſertim *Matthæi* 23. fere per totum caput de varijs criminibus increpari meruiſſent; & ab Epiphanio *hæres* 15. & 16. inter hæreticos recenſeri. Eo-

Digitized by Google

(Rege cum concubinis, & eunuchis in pyra, quam ſibi præparauerat, cumbuſtis) Imperium diuidunt, Arbaci Mediam, Beleſo Babylonem, & Niniuem omnino quaſſatam Phul Aſſyrio concedentes. Quia ergo Arbaces Medus inter eos auctoritate pollebat, ideo Aſſyriorum Monarchia (etſi reuera omnino non defecerit, vt conſtabit ex dicendis in ſequentibus) ad Medos tranſlata dicitur. De quo Euſebius *in Chronic.* Torniellus, & Salianus *ſub his annis.* Capitur.

Annus mundi 3236. vſque ad 3244. ante Chriſtum 817. vſque ad 809.

1 VIX his annis pro hiſtoricis ſterilibus aliqua ex Diuinis, vel humanis ſcripturis reperiuntur, non tamen incongruum erit in id tempus referre, quæ ſacra Scriptura *Paralipom. 2. 26. à v. 9.* de Oziæ Regis Iuda geſtis domeſticis poſt ipſius inſignes victorias recenſuit. Oziæ geſta.
Ædificauit (inquit) *Ozias turres in Ieruſalem ſuper portam Anguli, & ſuper portam Vallis, & reliquas in eodem muri latere, firmauitque eas. Extruxit etiam turres in ſolitudine, & effodit ciſternas plurimas, eo quòd haberet multa pecora tam in campeſtribus, quam in eremi vaſtitate. Vineas quoque habuit, & vinitores in montibus, & in Carmelo, &c.*

2 Quis hic Carmelus fuerit, inueſtigandum eſt, vt obiter etiam de Carmelo noſtri Ordinis primario & natiuo loco, Eliæque, & ſucceſſorum habitaculo aliquid dicamus, prout *ſub anno 3127. nu. 10.* promiſimus. Eſt autem in ſacris Literis prout ex S. Hieronymo *in c. 1. Amos*, & alijs Expoſitoribus habetur, Carmelus mons duplex, alter in Tribu Iuda ad Auſtralem plagam in deſerto Maon iuxta vrbem eiuſdem nominis, à quo Nabal Abigailis maritus 1. *Reg.* 25. nomen accepit: & vbi Saul 1. *Reg.* 15. *v.* 12. poſt percuſſum Amalech *fornicem triumphalem ſibi erexit*. Alter in Regno Iſraëlis inter Phœnicem, & Palæſtinam circa Mediterraneum mare, vt propterea *Carmelus maris Ioſue 19. v. 26.* appellatur, ad Tribum Aſer, vt colligitur ex hoc loco Ioſue & Abulenſi ibidem ſpectans, vel ad Iſachar, vt Adricomius exiſtimat, vel ad Zabulon, vt alij credunt, vel ad omnes hos Tribus ſecundum diuerſas montis partes, vt habetur ex Ioſepho *l. 5. antiquitat. cap. 1.* Quod rectè explicuit VVolffangus VVeiſemburgius *in deſcript. Terræ ſanctæ* de Carmelo dicens; *Verſus ortum extenſus tantum, vt campum magnum, quem Eſdrelon vocant, ab vno latere claudat, ideoque à Ioſepho Tribui Iſachar adſcriptus, finiſque Zabulonitarum ad mare Galilææ, ſicut Aſſeritarum ad mare magnum.* Adeſt illi ad maris

Quis hic Carmelus. Carmelus duplex. Ipſius deſcriptio.

Digitized by Google

maris oram verſus Aquilonem nobiliſſima quondam Ptolemaidis, ſiue Acconis Vrbs, quatuor milliaribus, ſeu potius leucis, vt alij volunt, ab ipſa diſtans, inter Aquilonem & Ortum Damaſcum reſpicit ad ſexdecim leucas, Libanum ad triginta circiter. Ad Auſtrum verò in eadem maris ora Cæſaream vrbem habet ſex leucis procul, & ab Orientali plaga ſanctam Ciuitatem Ieroſolymam trium dierum itinere, ſicut & in proſpectu Ciuitatem Nazareth tribus milliaribus, vt quidam autumant, melius quatuor leucis, valle *Carmelon* nuncupata interiecta. Montis figura triangularis ferme, angulo vno Nazareth, alijs duobus occiduum mare, & auſtrum reſpiciens 18. milliarium longitudine extenſus. Habet hic mons plurimum ſaltus, eremi & ſolitudinis, & ad radices profluentem fluuium Belum appellatum, & verſus Acconem tendentem. Fertilis valde eſt paſcuis, herbis, fructibus, & oleis, arbuſtis, vineiſque condenſus, ita vt per illum, frugum vbertas, atque rerum abundantia quaſi prouerbialiter ſignificetur *Ierem.* 2. *v.* 7. illis verbis: *Induxit vos in terram Carmeli, vt comederetis fructum eius*; terreſtrium, & altilium animalium copia abundans, & adeo aſpectu viſuque mirabilis, vt iure de cæleſti Sponſa *Cantic.* 7. *v.* 5. dicatur: *Caput tuum, vt Carmelus*, quod celebri hac Paraphraſi nec noſtræ hiſtoriæ indigna ſic exponit Chaldæus: *Rex qui conſtitutus eſt ſuper te in Principem iuſtus eſt, ſicut Elias Propheta, qui zelo zelatus eſt pro Domino Cæli, & occidit, Prophetas falſos in monte Carmeli.*

Eliæ, & Eliſæi habitaculum. 3 Ex hoc verò teſtimonio, quin ex communi etiam Patrum, hiſtoricorumque conſenſu habetur huncCarmeli montem eum fuiſſe, qui Eliæ præſentia nobilis, Eliſæi, & diſcipulorum memoria inſignis, miraculorum ab ipſis factorum teſtis, Propheticæque, ac Carmelitanæ Religionis patrium ſolum eſt, & de quo ſæpius in noſtris Annalibus ſermo erit.

An is de quo in præſenti. 4 Eum autem non fuiſſe illum Carmelum, in quo Ozias, vt vidimus, vineas, & vinitores habuiſſe dicitur, ex eo certo roboratur, quod Carmelus Eliæ in Iſraëlis Regno erat; Ozias autem Rex Iuda non Iſraëlis erat. Quare ſolùm de Carmelo Nabalis, de quo ſuperius, qui ad Iudæ Regnum ſpectabat, id potuit verificari; nec audiendus eſt Salianus, qui *ſub anno* 3241. *n.* 4. ſolum appellatiuè hoc loco Carmeli nomen vſurpandum ſcripſit: eſto enim aliquando ita accipiatur in ſacra Scriptura, cum tamen in præſenti teſtimonio manifeſtè ſermo ſit de montibus, cum dicatur *in montibus et in Carmelo*, manifeſtè quoque colligitur ſermonem fieri de Carmelo monte, & cum non fuerit Eliæ Carmelus, vt potè in Regno Iſraëlis exiſtens, proculdubio Nabalis

balis Carmelus erat, qui in ditione, & Tribu Iuda cenſebatur.

5 Quamuis autem ea, quæ adduximus circa Sancti Montis, & confinium locorum deſcriptionem, conformia ſint communiori forſan ſcriptorum opinioni; nihilominus quia nouiſſimè Religioſus quidam noſter natione Gallus Sacræ Patrum Diſcalceatorum Italicæ Congregationis Alumnus Syriam nauigauit, parteſque illas Carmeli proximas, Carmelumque ipſum diligenter perluſtrauit, operæ pretium duximus delineationem, ac deſcriptionem ab ipſo in lucem editam, & verbis ipſius hic apponere, vt ex collatione cum alia, quam nos adduximus, quid verius, aut ſaltem veritati conformius ſit, prudens Lector coniectari valeat.

Noua deſcriptio, & delineatio Sancti Montis Carmeli, & confinium.

6 Sanctus Mons Carmeli eſt principium Terræ ſanctæ à parte Septentrionali maritima, eſt diuiſus in plures colles, & valles ſibi inuicem cohærentes. Pars Orientalis, & Septentrionalis eſt eminentior, Meridionalis verò, & Occidentalis demiſſior. Habet circiter tredecim leucas in circuitu. Eſt quaſi in inſula; ſeparatus eſt enim ab alijs montibus, eſt valdè amœnus, totus viridis, plenus in vertice arboribus, vt pinis, quercubus, ad radices verò oliuis, lauris &c. abundat aquis. In monte, ſeu ad radices ſunt plus quàm 40. oppida maiora, & minora. Diſtat ab Ieruſalem circiter 15. leucis, à mare Galilææ, & Iordane ſeptem, à monte Thabor quatuor, à Nazareth duabus, totidem à Ptolemaida, & Cæſarea. Angulus Occidentalis, qui reſpicit Septentrionem, dicitur *Promontorium Carmeli*, eſt valdè eminens, & prominet mari, eſtque ſanctior pars ipſius montis, quia fuit ibi habitatio S. P. Noſtri Eliæ. Ibi præuidit B. Virginem ſub typo Nubeculæ, ibi attraxit ignem de Cælo ad comburendos duos quinquagenarios, & alia mirabilia operatus eſt. Ibi eſt eius cauerna longa circiter viginti paſſus, lata, & alta decem, quæ eſt maximæ deuotionis tum apud Chriſtianos, tum Iudæos, tum Turcas; dicitur *el Kader*, & habitatur à Mahumetanis ſolitarijs. Intus ad læuam ingredientium eſt alia cauerna ſex paſſus longa, & lata, ibi traditur fuiſſe multoties B. Virginem, & fuit cella S. P. N. Eliæ (nam in maiori congregabantur filij Prophetarum tanquam in Oratorio.) In hac cauerna eſt altare cum imagine B. V. Mariæ de Monte Carmelo cum lampade ardente, & eſt iuriſdictionis Carmelitarum Diſcalceatorum. In ſummitate Promontorij ſunt rui-

næ

næ Conuentus in tempore,quo S. Ludouicus attulit in Europam noſtros Patres, vocatur ab incolis Turcis *S. Elias*. Adhuc extant aulæ, & cellæ integræ ex lapide quadrato. Retro ad Orientem eſt ædicula prima in toto Orbe ædificata in honorem B. V. Mariæ diſtans circiter ducentos paſſus à dicto Conuentu. Eſt figuræ quadrangularis perfectæ, fuit cooperta fornice innixa ſuper quatuor arcus, quorum duo adhuc extant, ſubtus eſt ciſterna. A parte eius Orientali eſt parua cauerna ſubterranea, in qua dicitur delituiſſe S. P. N. Elias, in qua PP. Carmelitæ Diſcalceati erexerunt Altare, ibique aliquando celebrant.

Alia quæ videntur in Carmelo, & prope.

7 Locus Sacrificij (vulgò dictus *Korban S. P. N. Eliæ*) coram Rege Achab, & toto populo, eſt maximæ venerationis apud Iudæos. Ibi adhuc viſuntur 12. magni lapides in memoriam illorum, quos poſuit S. P. N. Elias. Oppidum *Effra*. Oppidum *Nauabi*, vbi cernuntur habitationes Religioſorum. *Damon* magna ciuitas deſtructa. *Turtura* olim portus. Fons magnus, cuius aquæ per arcus pontis diuiſæ ſufficiant ad decem rotas molendini. Præter dicta oppida ſunt alia ſupra montem, ſcilicet *Currituria, Dubel, Aain Gaul, Aain Hud*, duo alia deſtructa *Karaq, Monſura* prope fontem *Moenta*. Ad radices verò ſunt plurima incipiendo à promontorio verſus Nazareth, ſic ſe conſequuntur: *Caſſer, Saudi, Naſous, Beluderq, Iatour, Nauaſſi, Nactumatia, Sceloq, Karcubi, Elsatut, Saude, Telamon*, & prope *Schif* eſt alia maxima cauerna penetrans vnum collem, intra quam ſunt aliæ cauernæ minores ſufficientes pro centum Religioſis. Ruſonia, & Lubri oppida. Celeberrimus fons S. P. N. Eliæ erumpens à monte in quadam valle peramœna à parte dextra, nunc duplici canali, olim multiplici, vt apparet, eius aquæ cryſtallinæ, ac dulciſſimæ ad magnitudinem brachij exilientes ad ſex paſſus in concham in ipſo monte exciſam recipiuntur; vnde iterum effluentes plurimam vallis partem percurrunt, plures arbores, & herbas irrigantes. Ruinæ Conuentus S. Brocardi. Ex alia parte vallis ad ducentos circiter paſſus ſupra fontem adhuc eſt ibi aula integra, Conuentus fuit valde magnus, nam ruinæ ſunt diffuſę ad centum quinquaginta paſſus longitudinis, non fuit valde latus, quia erat in decliui montis, in cuius ſummitate eſt campus plenus peponibus lapideis, qui miraculo S. Eliæ adſcribuntur ex traditione, facto ob deriſionem ruſtici S. Prophetæ peponem petente, reſpondentis

tis ſe non habere niſi lapides. E regione Conuentus eſt ſtabulum excisum in ipſo monte, vbi ſunt etiam excisa præſepia pro duodecim animalibus, ſupra eſt alia cauerna ad fœnum & paleas. Eſt memorabilis locus, quem hactenus naturales vocant *Schifel Durehan*, ideſt, *Cauerna Religioſorum*. Diſtat circiter quatuor milliarijs à fonte S. Eliæ, continet vallem multum diffuſam, cui ex vtraque parte excelſæ prominent rupes quadringentis ferè perforatæ cauernis, vbi lecti & feneſtræ exciſæ in rupe, vbi fontes guttis iugiter manantibus pleni, licet in S Monte pluſquam mille ſint cauernæ habitatæ à SS. Religioſis olim, nullibi tamen tot vnitæ videntur. Oppidum nomine *Iyr*: caſtrum peregrinorum, vbi eſt portus, ad quem veniebant peregrini, qui tendebant Ieruſalem. Oppidum *Burtan*, in quo eſt magna copia aquarum. Oppidum *Dali*: inter hoc oppidum & *Buſtam* credunt eſſe ſaltum Carmeli, nam eſt locus pluribus irriguis fontibus, nemoribuſque plenus, vbi ſunt 24. cauernæ ita diſpoſitæ, vt Eccleſiæ appareant, nam ex vtroque latere duæ ſunt quaſi Capellæ collaterales, & alia quaſi maior Capella.

8. Hæc ex præfato Religioſo accepimus, vtilia ſanè pro dictis, & dicendis in his Annalibus.

Annus mundi 3245. vſque ad 3247. ante Chriſtum 808. vſque ad 806.

1 HESIODI antiquiſſimi Græcorum Poetæ ætas his annis fuiſſe videtur, prout ex Euſebio, & alijs affert Salianus *ſub hoc anno*. Clariſſimi huius hominis opinionis celſitudo fecit, vt alij ab Atlante deſcendiſſe crederent, alij eius cadauer in mare proiectum à delphinorum grege exceptum fuiſſe dixerint, alij verò propter eius honeſtum funus hominum, & beſtiarum peſtilentiam ex Oraculi reſponſo ceſſaturam autumauerint. De his Pauſanias, Suidas, & Plutarchus. Heſiodi ætas.

2. Clarior, vtpotè Dei ſeruus, & ſanctus, erat ſub hoc tempore Ioel Propheta, quem ſub Regibus Ozia & Ieroboamo propheraſſe communior aſtruit opinio. Filius erat Phatuel, vt ipſe in principio ſuæ Prophetiæ c. 1. teſtatur, & de Tribu Ruben, vt S. Hieronym. *in principio Ioëlis*, & poſt eum alij affirmant. Ipſius ſcopus is præcipuus videtur, vt plagas Dei populo venturas prænunciet, illis præſertim verbis: *Reſiduum erucæ comedit locuſta, & reſiduum locuſtæ comedit bruchus, & reſiduum bruchi comedit rubigo*. Quæ ſic aliqui exponunt, vt per *erucam* Aſſyrij, per *locuſtam* Medi, per *bruchum* Græci, & per *rubigi-* Ioel Propheta.

Digitized by Google

videbatur: alioquin non ſcripſiſſet de eo tanquam de re magni momenti ad Regem, prout ſcripſerat *v. 10.* dicens: *Rebellauit contra te Amos in medio domus Iſraël, non poterit terra ſuſtinere vniuerſos ſermones eius. Hac enim dicit Amos: In gladio morietur Ieroboam, & Iſraël captiuus migrabit de terra ſua.* Nec tam Seriò & manſuetè ipſum admonuiſſet dicens: *Qui vides, gradere, fuge in terram Iuda, & comede ibi panem, & prophetabis ibi, & in Bethel non adijcies vltra, vt prophetes, quia ſanctificatio Regis eſt, & domus Regni eſt.* Falſi enim Prophetæ in ludibrio omnibus erant, vt fatui, & inſani habebantur, nec verbis, ſed verberibus contra ipſos procedebat populus. Reſtat ergo eo ſolùm ſenſu affirmaſſe Amos ſe non eſſe Prophetam, nec Prophetæ filium, quia ex Ordine Prophetarum non erat, nec habitu prophetico indueretur, nec in Prophetarum Collegijs, vt alij, educatus eſſet; ſed humilis ſolum paſtor à Deo, qui *ludens in orbe terrarum*, vbi vult ſpirat ſuam gratiam, extraordinariè ad donum prophetiæ ſublimatus. Tradit hanc expoſitionem Franciſcus de ſancta Maria *in hiſtor. prophetica lib. 2. c. 22.* cui fauent ea, quæ adduximus *in Apparatu cap. 2. n. 30.* vbi conſultò diximus ad Ordinem Propheticum *regulariter* ſpectaſſe *ferme* omnes Prophetas, verbo namque *regulariter*, & *ferme* denotamus extraordinarios aliquos Prophetas huius Ordinis alumnos non fuiſſe. Vnde Genebrardus *lib. 1. Chronolog. in ſeculo Samuelis* expreſsè ait hunc Amos non fuiſſe ex Inſtituto Prophetarum, ſed extraordinariè à Deo ad munus Prophetiæ vocatum.

Quid de alijs dicendum.

Amos mors

2 Ex quibus non ſolùm habetur hunc Amos Prophetam ad ſeriem Prophetici Ordinis non pertinere, ſed econtra omnes alios, qui ſimpliciter *Prophetæ* poſt Samuelem, & Eliam dicebantur, ideo tales dici, quia præfati Prophetici Ordinis alumni erant, vt diximus ſæpius. Finem nihilominus huius ſancti Prophetæ, quia de eo cœpimus dicere, ſilentio inuoluere non decet. Poſtquam ergo Amaſias Sacerdos, de quo diximus, eum flagellis cedi iuſſit, ab ipſius filio Ozia vecte per tempora transfixus, & ſemiuiuus in patriam delatus, ſancto fine quieuit, ſepultus cum Patribus ſuis. Ita enim habet Martyrologium Romanum *die 31. Martij.* ex S. Epiphanio Hieronymo, Iſidoro, & Dorotheo id accipiens, & corrigens, quod in Iſidoro per errorem intruſum erat; hunc ſcilicet Amaſiam Regem fuiſſe, cum reuera non niſi Sacerdos eſſet.

Annus mundi 3250. ante Chriſtum 803.

Terræmotus ingens.

1 INſignis valde hic annus fuit ob magnum terræmotum, qui eo tempore in Iudæorum Regno contigit, de quo Amos 1.& Zachariæ 14. mentio facta reperitur. Quem hoc anno, qui erat 25. Oziæ Regis Iuda, accidiſſe tradunt D.Hieronymus, & Procopius, ſecuti Hebræos in *Iſaia* 7. quos ſequuntur Torniellus, & Salianus poſt alios. Adeo ingens dicitur fuiſſe, teſte Ioſepho *lib.9.c.*11.vt terra concuteretur, fiſſoque ſupernè Templo, radius ſolis os Regis feriret, dimidium etiam montis ad Occidentē vergentis reuulſum, & per quatuor ſtadia volutum, obiectu Orientalis montis conſiſteret, obſtructa via publica, & oppreſſis ruina hortis Regijs. Portentoſus hic terręmotus procul dubio grādiora mala illi populo imminentia inteſtinę diſcordiæ, captiuitatis, & deuaſtationis prænūciabat. Solet enim Deus his naturalibus prodigijs ſuæ vindictæ flagella proximè futura hominibus denunciare, vnde occaſione illius Prophetici Ordinis alumnos, Rechabitas videlicet, & alios in Carmelo & Iudæę Collegijs commorantes ad prædicandum populo pœnitentiam excitatos fuiſſe non eſt ambigendum.

Annus mundi 3251. vſque ad 3259. ante Chriſtum 802. vſque ad 894.

Mors Ieroboami.

1 HIS annis pauca hiſtoriæ digna in Iſraëlis Regno contigere, præter mortem Ieroboami, qui primo, & quadrageſimo anno ſui Imperij huic anno mundi 3251.correſpondente vitam finijt. Poſt cuius obitum interregnum fuit in Iſraële vndecim annorum ob inteſtinas Iſraëlitarum diſcordias. Salianus *ſub anno* 3252. *n.* 1. Hac enim pœna dignum æſtimauit Deus populum ingratum ab ipſo, eiuſque ſanctiſſimis legibus iniquè diſcordantem.

Iſaias Propheta.

2 In Iudæ autem Regno ſuſcitauit Deus ſub hoc tempore poſt Ieroboami Regis Iſraëlis mortem plurimis titulis clariſſimū Iſaiam Prophetam. Fuit hic ſanctus Dei Propheta ex Tribu Iuda, filius Amos, non quidem illius ex armentario Prophetæ, de quo *ſub anno* 3248. diximus, ſed alterius Amos Prophetæ etiam, de quo *ſub annis* 3197. & 3208. dictūm manet. Genere quoque nobiliſſimus creditur, cum Amos parens ipſius frater Amaſiæ Iudæ Regis, & patruus

truus Oziæ hoc tempore regnantis ab Hebræis,& alijs cenſeatur, vt ibidem diximus. Patria fuit Ieroſolymitanus, vt S.Epiphanius *in libro de vitis Prophetar.* & alij affirmant. Quod etiam ipſe affirmare viſus eſt, cum *cap.2.v.3.* ait: *De Sion exibit lex, & verbum Domini de Ieruſalem.* Ex hoc enim loco Hebræorum traditio (quam & approbat Vatablus *in cap. 1. Oſeæ*) deprompta eſt, aſſerens Prophetas omnes, quorum patria non deſcribitur, Ieroſolymitanos fuiſſe. Quod etſi in alijs deficiat, vt probat Ægidius Camartus *de rebus Eliæ cap.1. ſect.3.* in Iſaia tamen, nullo, quem viderimus, diſcrepante, verum tenet. Omnes alios Prophetas in eo excedit, quòd ita Chriſti, & Euangelicæ Legis myſteria clarè,& enucleatè proſequatur, vt teſte Hieron. *in Præfat. in Iſaiam*) *non tam Propheta dicendus ſit, quam Euãgeliſta.* Et infra: *Vt non putes eum de futuro vaticinari, ſed de præteritis hiſtoriam texere.* Quod & approbat S.Auguſtinus 18. *de Ciuitate Dei c.29.* & ipſis oculis cernent legentes ſingula fermè eius prophetiæ capita, ſpecialiter *cap.7.9.11.34.35.53. & 60.* Patria fuit Ieroſolymitanus

3 Ad Ordinem Propheticum à Samuele inchoatum, & ab Elia excitatum ſpectare aliquo modo celeberrimum hunc Dei Prophetam Iſaiam, præter allata *in Apparatu cap.2. & ſub anno* 3184. confirmat veſtis ipſius quotidiana, quæ fuit *tunica cilicina*, vt Sanctus Iſidorus *in eius vita* deſcribit, qualem etiam Prophetarum habitum fuiſſe diximus *ſub anno* 3183.*n.4.* & 5. Confirmat etiam locus ille *ad Hebr.* 11. adductus, vbi in ſerie & ordine Prophetarum ſub Samuele eorum Principe militantium etiam Iſaias recenſetur illis verbis, *ſecti ſunt v.37.* Fauet quoque ipſemet *cap.56.v.4. &* 5. eiuſdem Ordinis alumnos, eos videlicet, qui caſtitatem ex aliquali voto obſeruabant (quos Eunuchos appellat) valde commendans, præmijſque, & honoribus à Deo decorandos demonſtrans, prout circa ann. 3341. expendemus. Vnde Boulducus *in lib. de Ecleſ. poſt Legem cap.14.§. Patet etiam*, eum ex Eſſæorum Inſtituto fuiſſe ſcribit. Sigonius etiam *de Republ. Hebræor. l.5. cap.9.* Collegij Prophetarum alumnis eum annumerare videtur. Propterea ergo ipſius principaliora geſta noſtris Annalibus extranea non erunt. An Ordinis Prophetici alumnus.

Digitized by Google

Anni mundi 3260. 3261. & 3262. ante Chriſtum 793. 792. & 791.

Iſaiæ Prophetia.

1 HIS annis, qui ferme vltimi erant Regni Oziæ Regis Iudæ, creditur Iſaias prophetaſſe, quę in primis quinque capitulis ſuæ prophetiæ continentur, nimirum multa de Iudæorum, ac Synagogæ exterminio; de Gentilium vocatione ad Chriſti fidem, ſanctæque Eccleſiæ exortu, ac mirabili incremento. Ita enim colligitur ex D. Hieronymo *in cap. 14. Iſaiæ*, Hectore Pinto *in principio cap. 7. Iſaiæ*, & alijs. Et ſanè cum illa, quæ *cap. 6.* vt conſtat ex eius initio, poſt mortem Oziæ ipſe prædicauerit, manifeſtum videtur, ne ſine cauſa hiſtoriæ Ordinem peruertamus, vt quæ in præcedentibus quinque capitibus enunciauit, ad Oziæ vitam pertinere dicantur. Quia verò *c. 1. v. 10.* appellat Hebræos *Principes Sodomorum*, & *populum Gomorrhæ*; idcirco, referente S Hieronymo *in traditionibus Hebraic. & in cap. 1. Iſaiæ*, aſſerunt ipſi occiſum eſſe. Sed cum mors eius non contigerit, niſi ferme poſt octoginta annos, vt ſuo loco videbitur, quo tempore vix aliqui eorum, qui nunc viuebant, ſuperſtites eſſe poſſent, ideo parum probabilis hæc cauſa mortis inuenitur, niſi forſan velimus hæc verba illis, qui eo tempore in Iuda erant, accōmodari poſſe, & illis etiam prænunciata. Ex eo etiam quòd *cap. 3. v. 2.* eiſdem comminatus fuerit Deum ablaturum ab eis *Iudicem et Prophetam*, quod Chaldæus vertit, *Iudicem & Scribam*, clariùs oſtenditur id quod ſuperiùs, *ſub anno videlicet 3230.* diximus, Ordinem nempe Prophetarum & Scribarum eundem eſſe.

Cauſa mortis ipſius.

Annus mundi 3263. vſque ad 3273. ante Chriſtum 790. vſque ad 780.

Regni Iſraelis mutationes.

1 VIX alia hoc decennio ex ſacra Scriptura narranda habemus, præter Regum Iſraëlis varias mutationes, & ad impletionem Vaticinij Prophetarum noſtri Prophetici Ordinis, Eliſæi videlicet, vel Ionæ, vel forſan vtriuſque, de quo *ſub anno 3152.* diximus: quæ ſic contigerunt. Cum poſt mortem Ieroboami Regis Iſraël, ob populi diſcordiam vndecim annorum interregnum fuiſſet, factus tandem Rex eſt in demortui patris locum Zacharias filius eius, non tam proprijs meritis, quàm propter diuinam promiſſionem à Deo per Eli-

Digitized by Google

Eliſæum Prophetam, vt aliqui putant, vel per Ionam, vt alij dixerunt, vel per vtrumque, iuxta dicta *ſub anno* præfato, Iehu Regi Iſraël factam in mercedem exterminationis domus Achab. Prædictum namque illi erat filios eius vſque ad quartam generationẽ ſuper thronum Iſraël regnaturos, quod fideliſſimè adimpletum conſtat. Poſt ipſius namque mortem regnauit Ioachaz, poſt Ioachaz Ioas, poſt Ioas Ieroboam, & poſt illum iſte Zacharias. Quia tamen iniquè ſe geſſit in Regno, vtpote *qui fecit quod malum eſt coram Domino, ſicut fecerunt patres eius*, ſacra Pagina teſtante, ideo permiſit Deus contra ipſum coniurari poſt ſex menſes Sellum quemdam potentem virum filium Iabes, qui eum palam interfecit, & regnauit pro eo. Hũc finem habuit familia Iehu, quæ centum, & duobus, vel tribus annis regnauit in Iſraël, ob ea quæ diximus. Quia tamen ipſa Dominum dereliquit, nec abſtulit vitulos aureos, qui erant in Bethel, & Dan, quos Ieroboam primus conſtituerat, ideo exterminata eſt, & à Regno deiecta iuxta verbum Domini per Oſeam *cap. 1. v. 4.* vbi ſe promiſit viſitaturum *ſanguinem Iezrael ſuper domum Iehu*. Rex etiam ſeu potius Tyrannus Sellus breui tempore felicitate potitus eſt, à Manahen namque filio Gaddi de Therſa percuſſus eodem anno, & occiſus, vitam & Regnum ſimul amiſit. Manahen verò, quia malum quoque in conſpectu Domini egit, nec receſſit à peccatis Ieroboam, ea pœna à Deo puniri meruit, vt Phul Aſſyriorum Regi tributa magna ſoluere cogeretur. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 15. Ioſephus *de antiquit. lib. 9. cap.* 11. Torniellus, & Salianus *ſub his annis*. Expendat pius Lector in his Iſraëlis Regum varijs caſibus, qualiter Deus in peccata Principum animaduertat, & quòd ſi ſæpiùs vnum pro alio puniendo ſuæ Iuſtitiæ executorem facit, contra eum poſtea gladium ſui furoris conuertit, nullum impunè abire permittens.

Finis familiæ Iehu.

Regum peccata valde puniuntur.

Annus mundi 3274. vſque ad 3277. ante Chriſtum 779. vſque ad 776.

Oziæ lepra.

1 PRÆSENTES anni quibuſdam caſibus, qui eo tempore contigerunt, ſolemnes inter hiſtoricos ſunt. Solemniſſimus eorum ille fuit de lepra à Deo miraculosè Oziæ Regi Iuda immiſſa, quem aliqui in hunc annum 3274. referendum cenſent. Accidit ergo quod occaſione ſolemnitatis generalis, quæ Ieroſolymis erat, vel natiuitatis, aut circumciſionis, ſeu oblationis in templo Achaz recens nati filij Ioachami, & nepotis Oziæ, voluerit ipſe Ozias in ſolemniori

niori ſactificio adolere incenſum in altari aureo Thymiamatis, quod intra Templum erat intra Sancta Sanctorum. *Ingreſſuſque* (inquit Scriptura) *Templum Domini adolere voluit incenſum ſuper altare Thymiamatis*. Quæ verò egerint Azarias ſummus Sacerdos (qui etiam Ioel appellatur) alijque Sacerdotes, & quomodo à Deo lepra percuſſus fuerit Rex, ex huiuſmodi ſacræ Paginæ verbis 2. *Paralipom.* 26. elicere poſſumus: *Statimque ingreſſus eſt poſt eum Azarias Sacerdos, & cum eo Sacerdotes Domini octoginta viri fortiſſimi reſtiterunt Regi, atque dixerunt: Non eſt tui officij Ozia, vt adoleas incenſum Domino, ſed Sacerdotum, hoc eſt, filiorum Aaron, qui conſecrati ſunt ad huiuſcemodi miniſterium, egredere de ſanctuario, ne contempſeris, quia non reputabitur tibi in gloriam hoc à Domino Deo. Iratuſque Ozias tenens in manibus thuribulum, vt adoleret incenſum, minabatur Sacerdotibus, ſtatimque orta eſt lepra in fronte eius coram Sacerdotibus in domo Domini ſuper altare Thymiamatis. Cumque reſpexiſſet eum Azarias Pontifex, & omnes reliqui Sacerdotes, viderunt lepram in fronte eius, et feſtinato expulerunt eum, ſed & ipſe perterritus accellerauit egredi, eo quòd ſenſiſſet illico plagam Domini. Fuit igitur Ozias Rex leproſus vſque ad diem mortis ſuæ, & habitauit in domo ſeparata plenus lepra, ob quam eiectus fuerat de domo Domini.* Ecce, religioſe Lector, quanto ſupplicio Deus huius Regis temeritatem comprimit, vt exemplum Principibus ſeculi fieret, ne ſe in Eccleſiaſticorum iura deinde intromittere auderent. Qui enim Sacerdotale munus inuaſerat, Regia dignitate priuatur: qui Sacerdotum correptionem contempſerat, Dei manu flagellatur; & qui in locum ſanctum temerè ingredi præſumpſerat, nec in communi, & prophano hominum habitaculo manere permittitur.

Quare ei inflicta à Deo.

In Principũ exemplum.

2 Quid autem ea occaſione Iſaias Ieroſolymis, & in Templo proculdubio præſens egerit, etſi Scriptura non exprimat, ex eodemmet Propheta *cap.* 6. *v.* 4. non obſcurè elicitur: *Væ mihi*, inquit, *quia tacui, quia vir pollutus labijs ego ſum*. Tacuit ergo Iſaias, nec ſine culpa, Eliæ exemplum, qui liberrimè Reges arguebat, in hoc non ſecutus, vt propterea, eodem ibidem atteſtante, à Seraphino calculo, quem forcipe tulerat de altari, tangi indiguerit, & à peccato mundari. De quo egregiè S. Hieronymus Epiſtola 142. *ad Damaſum, et in comment. in Iſaiam* ſic: *Quantum ego arbitror, Iſaias, quia Oziam in Templum irreuerentem non corripuerat, nec iuxta Eliæ exemplum libera voce impium deſignarat, labia habebat immunda*.

Quid tunc Iſaias.

3 Aſtruunt prætereà Chryſoſt. *hom.* 3 *in cap.* 6. *Iſai.* & Procopius *ibid.* ex eo quòd populus Oziam non à ciuitate expuliſſet, priuatum fuiſſe à Deo Prophetarum viſionibus. Sed quo ſenſu hæc dicta ſint, nec

Chryſoſtomi ſententia.

nec diuinare poſſumus, cum conſtet Iſaiam, & alios Prophetas poſteriores diuinis viſionibus poſt hæc illuminatos fuiſſe, nec Ordinis Prophetici alumnos vnquam defuiſſe. Conſtat etiam ex Chaldæo & Ioſepho *lib. 9. c. 11.* Oziam poſt hunc caſum extra vrbem in domo ſeparata vitæ ſuæ periodum conſummaſſe.

4 Eodem etiam anno, quo mortuus eſt Rex Ozias, qui ſecundum Hieronymum *in 2. Paralipom. 6.* correſpondet illi, quo lepra percuſſus eſt, & ſecundum alios anno 2277. celeberrimam illam viſionem habuit Iſaias Propheta, quam ipſe *cap. 6.* ſuæ prophetiæ refert, in qua myſterium altiſſimæ Trinitatis adumbratur, & in cuius expoſitione vtiliter, & ſubtiliter SS. Patres, & Doctores mira dicunt. *Iſaiæ viſio.*

Annus mundi 3278. ante Chriſtum 775.

1 QVAMVIS hic annus nihil de noſtri Prophetici Ordinis cultoribus afferat, omittendus tamen nobis non fuit, quòd ipſe celeberrimus, & dignus valde memoria ſit ob Olympiades (temporum notam accuratiſſimam, & certiſſimam) quæ eo anno inchoatæ in Græcia creduntur: quarum hiſtoriam ſic breuiter narramus. Fuit olim apud Græcos in occidentali Peloponneſi Regio quædam *Elea* nominata, ab occidenti habens Zacinthum nobilem inſulam. Erat in ea Ciuitas *Olympia* nomine prope Alpheum flumen, & Templum quoddam Iouis celeberrimum, quod propterea Iouis Olympij nuncupabatur. Hoc ergo loco in Iouis Olympij honorem inſtituta quondam fuerunt primitus ab Hercule quædam diuerſi generis certamina, ſeu ludorum gymnicorum genera quarto quoque anno exacto totius Græciæ concurſu celebranda: aliquoties poſtea intermiſſa, & à pluribus renouata, tandem ſub hoc anno ab Eleorum Rege nomine Iphito adeo firmiter, ſolemniterque reſtituta fuere, & deinde ab ipſo, poſteriſque continuata, vt exinde Olympiades appellari, & per eaſdem tempora metiri homines cœperint. Cum enim qui in huiuſcemodi ludis, vel certaminibus victores euaſerant, valde in populis commendari, ac honorari ſoliti eſſent, cœperunt quoque hiſtoriarum Scriptores ipſos in ſuis commẽtarijs referre, Olympiades numerare, annos ipſarum diuidere, & omnes orbis caſus per ipſas computare, dicendo videlicet, Olympiade prima, decima, vel vigeſima, & anno primo, ſecundo, tertio, aut quarto talis Olympiadis, hoc, vel illud actum eſt. Quia ergo pro Sacræ, & prophanæ hiſtoriæ intelligentia valde iuuat harum Olympiadum computatio, non de- *Olympiadum exordia.*

debuit a nobis ſilentio ſepeliri. De ea re Onuphr. Panuin. auctor diligentiſſimus *in commentar. ſup. 1. lib. faſtor.* Torniellus *ſub hoc anno*, & alij.

Annus mundi 3279. ante Chriſtum 774.

Infauſtus annus Iſraelitis.

1 INFAUSTVS valde, & luctuoſus hic annus Iſraelis populo fuit. Cùm enim ipſius Reges in commune illud barathrum miſeriæ, quod S. Scriptura ſolemni carmine vocat *facere malum coram Domino*, & non recedere *a peccatis Ieroboam, qui peccare fecit Iſrael*, in vitulis aureis videlicet, incidiſſent, ijsque annis in deterius tenderet, mortuo namque Manahem, de quo ſub anno 3263. diximus, ſuccedenteque Phacea filio Romeliæ; is non minus impius quàm iniuſtus (vt Ioſephus teſtatur) regni gubernacula teneret, Deus iuſtiſſimus ſeriò iam tam diuturnam Regum, & populi impietatem vlciſci volens, *ſuſcitauit* (inquit Scriptura 1. *Paralipom.* 5. *v.* 26.) *ſpiritum Phul Regis Aſſyriorum, & ſpiritum Theglatphalaſar Regis Aſſur, & tranſtulit Ruben, & Gad, & dimidiam tribum Manaſſe; & adduxit eos in Labela, & in Habor, & Hara, & fluuium Gozam*. Id etiam ſic narratur 4. *Reg.* 15. *v.* 29. *In diebus Phaca Regis Iſrael venit Teglatphalaſar Rex Aſſur, & cepit Aion, & Abel domum, Mahaca, & Lanoe, & Cedes, & Aſſor, & Galaad, & Galilæam, & vniuerſam terram Nephtatim, & tranſtulit eos in Aſſyrios*. De qua clade Ioſephus *lib.* 9. *c.* 11. D. Hieronymus *in c.* 1. *Oſeæ*, & alij.

Captiuitas illius populi.

Quid de Collegijs Prophetarum.

2 Ex quibus (quod ad noſtram principaliùs attinet hiſtoriam) elici poteſt communem hanc Iſraelitici populi miſeriam, Ordinis etiam Prophetici alumnos tetigiſſe, ita vt eorum Collegia, quæ in Galaatide Regione Ruben, Gad, Nephtalim, & dimidia tribu Manaſſe ſita erant, ab huiuſmodi Aſſyriorum exercitibus omnino euerſa eſſent, & eorum coloni Prophetæ cum alijs Iſraelitis in Regiones Ethnicorum tranſlati. Nec credi difficile eſt in harum tribuum partibus aliquot ex prædictis Collegijs fuiſſe, ſi memoria repetantur dicta *ſub anno* 3154. idque maximè verum eſſe videtur de Collegio illo Prophetarum, quod fuiſſe in Galaad, & in quo Eliam vitam propheticam profeſſum fuiſſe ibidem diximus. Si ergo vt ex locis ſacræ Scripturæ allatis habetur, Terræ Ruben, Gad, Manaſſe, Nephtalim, & Galaad habitatores captiui ad Aſſyriorum Regiones ducti ſunt, ſanè idem affirmandum credetur de Prophetis in Collegijs harum Prouinciarum commorantibus, Verumtamen cum Ioannes Ieroſolymi-

lymitanus *lib. de inſtit. Monachor. cap. 26.* & noſtri Hiſtorici, quos de exteris ſequuntur Aubertus Miræus Bruxellenſis *in tract. de orig. Carmelit.* & Aegidius Camartus *de rebus geſtis Eliæ c. 5. ſect.* 10 affirment Eliæ ſucceſſores præſeruatos eſſe a captiuitatibus, quas Deus Iudæorum populo miſerat, eo quod Dei regnum ex totis præcordijs quærerent, humanaque conſortia, & turbarum tumultus vitarent, ideo probabile ſanè, & credibile eſt, eos vel ſaltem illorum plures ſpeciali Dei prouidentia ab hac captiuitatis miſeria exemptos fuiſſe iuxta dicenda ſub annis 3314. & 3447. Verum quidem eſt Ioãnem ſolùm videri locutum de habitatoribus Carmeli, ſed quia quæ ibi affert, ad aliorum locorum incolas non incongruè referri poſſunt, & ita eum intellexiſſe videantur Camartus, & Miræus adducti, ideo diximus probabile id eſſe, & credibile, cùm tamen de ijs, qui Carmelum incolebant, certò credamus nihil tunc paſſos fuiſſe, Barbarorum namque gladius ad eorum partes, & tribum, vbi hic mons ſitus eſt, non peruenit.

3 Auberti porro verba, quibus tam ea, quæ in præſenti anno 3279. dicimus, quàm quæ dicemus ſub annis 3314. & 3447. & alia in ſequentibus inculcanda mirificè comprobantur, hæc ſunt: *Illi verò Prophetarum filij, Eſſenique Palæſtinam incolentes (quemadmodum & Eſſeni poſtea in Aegyptum traducti) miris exemplis cœptam inſtitutionem vſque ad Virginis partum produxerunt. Neque enim Chaldæorum, aut aliorum hoſtium feritas, quæ vindictam, ſpoliaque ſitiebat, in homines innoxios, & nihil mortale curantes deſæuijt, Deo ſic agente, vt tanti Vatis eruditio ad eum, cuius typum prætulit, illæſa pertingeret.* Aubertus.

Annus mundi 3280. vſque ad 3289. ante Chriſtum 773. vſque ad 764.

1 DE his annis id vnum præcipuè prophanæ hiſtoriæ loquuntur, ortũ videlicet Romuli, & Remi fratrũ Romanæ maieſtatis primorũ parentũ, quem ſic breuiter deſcribimus: Amulius Latinorũ Rex poſt mortẽ Numitoris filij germani ſui Numitoris, a quo ſibi timebat, etiam Rheã Siluiã neptem ex eodẽ Numitore veluti ciuili morte interimere volens Veſtæ ſacerdotiſſã conſecrauit, vt perpetuæ caſtitatis voto prolis habendæ impotem redderet, ſed illa a Numine (vt fingebatur) grauida effecta, & geminã prolem enixa, vt mortis rea ob violatam pudicitiã a iudicibus ad mortem damnata eſt, & proles, vt in fluuiũ abijceretur. Amulij tamen filiæ precibus, vt quidã aſſerunt, Romuli, & Remi ortus.

Rhea

Rhea poſt liberata eſt, & infantes, etſi in flumen proiecti, ac in cœno volutati, ad ripam caſu expoſiti a lupa ſuperueniente, vel fœmina Lupa cognominata educati mortem euaſerunt, Deo ſic prouidente, vt Romani populi primi conditores eſſent. Titus Liuius, Dionyſius Halicarnaſſeus, & alij antiquitatis Romanæ ſcriptores.

Michæas Moraſthites. 2 Circa idem tempus Michæas Moraſthites inter minores Prophetas ſextus numero relatus prophetare cœpit. Conſtat enim ex ipſius prophetia c. 1. eum ſub Ioathan Rege Iuda, qui hoc tempore poſt Oziæ lepram Regni clauum tenuerat, ſuum munus inchoaſſe, ex quo etiam liquidò monſtratur hunc Michæam diuerſum eſſe ab illo Eliæ diſcipulo eiuſdem nominis, de quo *ſub anno* 3127. *& ſequentibus* plura diximus, licet aliqui immeritò, nominis ſimilitudine ducti, eundem fuiſſe affirmauerint. Sed nos Ioannis Patriarchæ in *lib. de inſtitut. Monach. c.* 14. quem communiter recentiores ſequuntur, teſtimonio edocti, diuerſos fuiſſe pro comperto habemus. Alioquin, cum iſte Michæas tempore etiam Ezechiæ Regis prophetauerit, prout ipſe de ſe teſtatur, dicere cogeremur pluſquam 170. annis ſuperuixiſſe, ſi etiam ſub Achabo Rege vaticinatus eſſet, prout de altero Michæa filio Iemla ibi diximus. *Moraſthites* appellatus fuit a *Moraſthi* paruo vico ad Orientem Eleuteropolis celebris vrbis in tribu Iuda, vt habet Hieron. *in loc. Hebraic. & in Epitaphio Paulæ, ac in Proœmio*, licet alij cum Vatablo, & Andrea Maſſio *in cap.* 15. *Ioſue* credant fuiſſe Mareſam nobilem Iudææ vrbem. Prophetat contra Samariam, & Iudam, captiuitates imminentes illis prædicens: vaticinatur etiam de Chriſto venturo, & in Bethleem naſcituro, gentium conuerſione, & pluribus alijs ad Legem Euangelicam pertinentibus: quid etiam de Carmelo noſtro, Ordineque Prophetico prædicauerit, *ſub anno* 3303. dicemus: ex quo, ijs accedentibus, quæ *in Apparatu c.* 2. *ſub anno* 3184. diximus, non incongruè elici poteſt, eum aliquo modo ad eundem Ordinem Propheticum ſpectaſſe, prout ex Sigonio de *Repub. Hebræor. l.* 5. *c.* 9. colligi videtur.

Prophetia ipſius.

Nahum Propheta. 3 Sub eodem quoque Ioathan Rege prophetaſſe Nahum Prophetam credit Ioſephus *lib.* 9. *c.* 11. ſed nos re meliùs perſpecta, in annum 3315. eius prophetiam referemus.

Anni

Anni mundi 3290. 3291. & 3292. ante Chriſtum 763. 762. & 761.

1 PROPHETABAT Iſaias per id tempus populo Iuda, prænuncians ea, quæ c. 6. ab eo deſcribuntur, videlicet: *Audite audientes, & nolite intelligere, & videte viſionem, & nolite cognoſcere, excæca cor populi huius, & aures eius aggraua, & oculos eius claude, ne fortè videat oculis ſuis, et auribus ſuis audiat, et corde ſuo intelligat, et conuertatur, et ſanem eum. Et dixi: vſquequo Domine? et dixit: Donec deſolentur Ciuitates abſque habitatore, et domus ſine homine, et terra relinquetur deſerta. Et longè faciet Dominus homines, et multiplicabitur, quæ derelicta fuerat in medio terræ, et adhuc in ea decimatio, et conuertetur, et erit in oſtenſionem ſicut terebynthus, et ſicut quercus, quæ extendit ramos ſuos.* Sic enim habetur ex D. Hieronymo *in Iſaiam*: ex quò etiam illud elici poteſt, quod etſi Ioathan Iuda Rex probus, & pius eſſet, in populo tamen ipſius occultè graſſaretur Idololatria, vt propterea Deus illum impunè abire non permiſerit, inter alias pœnas hanc ei infligendo, vt iniquum Achaz in Regem paulò poſt haberet, prout iam dicemus accidiſſe. Iſaiæ propheta.

Annus mundi 3293. ante Chriſtum 760.

1 SVB hoc anno e vita deceſſit Ioathan Rex Iuda, & regnauit Achaz filius eius pro eo, cuius prauè geſta ſacra Scriptura 4. *Reg.* 16. *v.* 2. ſic enarrat: *Non fecit quod erat placitum in conſpectu Domini Dei ſui, ſicut Dauid pater eius, ſed ambulauit in via Regum Iſrael: Inſuper et filium ſuum conſecrauit transferens per ignem ſecundum Idola gentium: quæ diſſipauit Dominus coram filijs Iſrael. Immolabat quoque victimas, et adolebat incenſum in excelſis, et in collibus, et ſub omni ligno frondoſo.* Quomodo autem eum Deus impunè abire non permiſerit, ſed magnis bellis, & cladibus afflixerit, ea quæ dicemus in ſequentibus, liquidò comprobabunt. Ioathani mors.

2 Pro eo etiam ad meliorem frugem conuertendo, ſi ipſe vellet, prouiderat Deus Iſaiam Prophetam, quia *cap.* 7. Prophetiæ ipſius multa de ipſo habet, de quibus nos ſuis locis dicimus. Iſaias.

Annus

Annus mundi 3294. ante Chriſtum 759.

Achaz Regis peccata. 1 PVNIEBAT acriter Deus ſub hoc anno, vt diligentiores Annaliſtæ Torniellus, & Salianus referunt, peccata Achaz Regis Iuda. Tradidit enim Dominus exercitum ipſius in manus Regis Syriæ, qui percutiens eum, magnam ex ipſo prædam tranſtulit in Damaſcum. Manibus quoque Phacee Regis Iſrael traditus eſt, qui adeo grandi plaga eum percuſſit, vt centum viginti millia bellatorum de Iuda die vno occiderit, & quidam vir potens de exercitu Iſraelis Zechri nomine Maaſiam filium Regis, Ezricam ducem domus eius, & Elcanam ſecundum à Rege interfecerit, duxerintque Iſraelitæ captiuos ex Iudæis ducenta millia mulierum, puerorum & puellarum, cum infinita præda in Samariam. Sacra Scriptura 2. *Paralipom.* 28. Chronicum Hebræorum, Ioſephus *lib.* 9. *c.* 12. Quis iam ex Regibus non timebit Deum offendere, qui tam grauem vindictam de amico ſibi populo, ob Regis præſertim malitiam, ſumpſit.

Oded, ſeu Obed Propheta. 2 Accidit autem tunc (quod noſtris Annalibus magis proprium eſt) vt Propheta quidam nomine *Oded*, alijs *Obed*, qui apud Ioſephum *Obelas* dicitur, egreſſus fuerit obuiam exercitui Iſraelitarum venienti in Samariam, captiuoſque ducenti Iudæos, dixeritque illis: *Ecce iratus Dominus Deus patrum veſtrorum contra Iuda, tradidit eos in manibus veſtris, et occidiſtis eos atrociter, ita vt ad cælum pertingeret veſtra crudelitas. Inſuper filios Iuda, et Ieruſalem vultis vobis ſubijcere in ſeruos, et ancillas, quod nequaquam facto opus eſt, peccaſtis enim ſuper hoc Domino Deo veſtro. Sed audite conſilium meum, & reducite captiuos, quos adduxiſtis de fratribus veſtris, quia magnus furor Domini imminet vobis.* Sic habet S. Pagina 2. *Paralipom.* 28. *à v.* 9.

Quis fuerit. 3 Quis autem fuerit hic Oded Propheta, ſi ex Hebræis quæramus, ingens mendacium audiemus. Dicunt enim apud S. Hieron. *in traditionibus Hebraic.* fuiſſe patrem Azariæ, de quo 2. *Paralipom.* 15. qui Aſæ Regi prophetauit, adueniſſeque ad prophetandum in Samariam, quia de Iuda erat, idcirco non dixiſſe: *Hæc dicit Dominus*, quia ſcilicet indigni erant Iſraëlitæ ſermone Domini. Cum autem iſte Aſa ante annum mundi 3100. regnauerit, ſanè Oded pater Azariæ, qui ipſi prophetauit, pluſquamducentorum annorum hoc tempore eſſet, quod omnino fabuloſum eſſe cordatus quiſque iudicabit. Alius ergo ab illo Oded erat.

4 Dicendum ergo cum Caietano *in* 2. *Paralipom.* 28. hunc *Oded* *ſeu*

ſeu Obed ſucceſſorem Eliſæi fuiſſe in Samaria. Sic enim habet: *Mortuo ſiquidem Eliſæo florebat Propheta iſte in Regno Samariæ.* Quod autem ille non aduenerit ex Iuda, vt Hebræi etiam fingunt, & tenet Lyranus, ſed commoratus eſſet in Samaria, quò ducebantur Iudæi captiui, probat ipſe Caietanus ex textu, vbi dicitur: *Ea tempeſtate erat ibi Propheta Domini nomine Obed, qui egreſſus obuiam exercitui venienti in Samariam.* Cum enim, vt ipſe notat, nec ponatur aliqua limitatio temporis, nec dicatur, *quod aliunde venerit*, ſupponitur ex Samaria fuiſſe. Adde, quòd ſatis clarè ipſe textus ſupponit ex Samaria eſſe, immediatè enim ante ea verba dixerat, *pertuleruntque eam in Samariam*: & poſtea, *ea tempeſtate erat, &c.* quæ ſi expendantur, eum ex Samaria fuiſſe, & in Samaria priùs vixiſſe demonſtrant. Succeſſor Eliſæi.

5 Erat ergo proculdubio iſte Propheta ex illis, quos *ſub an. 3154.* diximus in Samariæ collegio habitationem habuiſſe. Quod, præter dicta ex doctrina Caietani, confirmant etiam, quæ adduximus *in Apparatu cap. 2. & ſub anno 3184.* vbi oſtendimus omnes, & quoſcunque Iſraëlitici populi Prophetas ordinarios ad Ordinem Propheticum per Samuelem inſtitutum, & per Eliam ad ſtatum quodammodo Religioſum excitatum, & euectum regulariter ſpectaſſe. Ex Samariæ Collegio.

6 Non fuiſſe autem irritam, aut inanem eius orationem, ſeu exhortationem ad Iſraëlitas pro liberandis captiuis Iudæis fratribus, constat ex ijs, quæ acciderunt, eius namque vocibus excitati nobiles alij ex Iſraelitis ipſis perſuaſerunt, vt modeſtè & benignè victoriæ gloria fruentes captos dimitterent, refectoſque, & veſtitos charitatiuè ad proprios lares adducerent, prout factum refert ſacra Scriptura vt ſupra his verbis: *Steterunt itaque viri de Principibus filiorum Ephraim, Azarias filius Iohanam, Barachias filius Moſollamoth, Ezechias filius Sellum, & Amaſa filius Adali contra eos, qui veniebant de prælio, & dixerunt eis: Non introducetis huc captiuos, ne peccemus Domino. Quare vultis adijcere ſuper peccata noſtra, & vetera cumulare delicta? Grande quippe peccatum eſt, & ira furoris Domini imminet ſuper Iſraël. Dimiſeruntque viri bellatores prædam, & vniuerſa, quæ ceperant, coram Principibus, & omni multitudine. Steteruntque viri, quos ſupra memorauimus, & apprehendentes captiuos, omneſque, qui nudi erant, veſtierunt de ſpolijs. Cumque veſtiſſent eos, & calceaſſent, & refeciſſent cibo, ac potu, vnxiſſentque propter laborem, & adhibuiſſent eis curam, quicunque ambulare non poterant, & erant imbecillo corpore, impoſuerunt eos iumentis, & adduxerunt Iericho Ciuitatem palmarum ad fratres eorum, ipſique reuerſi ſunt in Samariam.* Eius oratio vtilis. Quem fructũ habuit.

Annus mundi 3295. ante Chriſtum 758.

Viſio mirabi-lis. 1 MIRABILIS illa, imò & diuiniſſima Iſaiæ de conceptu Virgineo, & incarnatione Verbi Prophetia hoc anno in medium prodijt, prout ex ipſo Propheta *c. 7.* (vbi huius etiam anni hiſtoria, cuius occaſione tanti myſterij prædictio à Deo ipſi data eſt) ſic elicitur. Cum anno præcedenti Raſim Rex Syriæ, & Phacee Rex Iſrael ſigillatim, & ſeorſim Achaz Regem Iuda valde percuſſiſſent, præterita victoria erecti, & inuitati, contra eum ſimul venire decreuerunt hoc anno, ea intentione vt à Regno expellerent & quemdam filium Thabeel pro ipſo in Ieruſalem Regem collocarent. Commotum ergo eſt cor Achaz, & Iudæorum, ſicut mouentur ligna ſiluarum à facie venti, ob tremorem videlicet, & animi concuſſionem, & meritò ſanè, ſi enim ſinguli Reges paulò ante tam grauem cladem illis intulerant, quanto maiorem ab vtroque ſimul formidare poterant? Propterea de aduocando in auxilium ſibi Aſſyriorum Rege deliberabat Achaz. Tunc Deus ad Iſaiam: *Egredere in occurſum Achaz tu, & qui derelictus eſt Iaſub filius tuus ad extremum aquaductus piſcinæ* Iſaiæ Prophetia. *ſuperioris in via Agri Fullonis, & dices ad eum: Vide vt ſileat, noli timere, & cor tuum ne formidet à duabus caudis titionum fumigantium iſtorum in ira furoris Raſim Regis Syriæ, & filij Romeliæ.* Vocantur autem hi duo Regis *caudæ titionum fumigantium*, ad denotandum fumum ſolum, id eſt, rumorem cauſaturos, non autem flammam, aut aliquid amplius, quemadmodum titiones fumigantes. Sequitur Propheta: *Non ſtabit & non erit iſtud, ſed caput Syriæ Damaſcus, & caput Damaſci Raſim; & adhuc ſexaginta et quinque anni, & deſinet Ephraim eſſe populus: et caput Ephraim Samaria, & caput Samariæ filius Romeliæ.* Quod eſt dicere: Nõ erit quod iſti Reges deſiderant, vt ſcilicet Ieroſolymam occupent, ſed Raſim ſolum erit Rex in Damaſco, & Damaſcus caput Regni eius, & Phacee ſimiliter ſolum erit Rex in Samaria, & Samaria caput Regni eius; imo ipſius Regnum adimpletis 65. annis iam inceptis omnino diſſipabitur. Huiuſmodi autem ſexaginta quinque annos connumerandos eſſe à tempore Amos Paſtoris, & Prophetæ communiter expoſitores adſtruunt, ex S. Hieronymo, Hebræorum traditione, & alijs.

Incarnationis promiſſio. 2 Quia tamen adhuc Rex animo fluctuabat, & de liberatione ſui ab hoſtibus in tam vrgenti periculo incertus erat, inſtat Propheta, & ad conuincendum ipſum maiora ſigna, & omnium maximum,

de

de Incarnatione videlicet Verbi diuini ex Virgine incorrupta, illi offert dicens: *Peti tibi ſignum à Domino Deo tuo in profundum inferni, ſiue in excelſum ſupra. Et dixit Achaz: Non petam, & non tentabo Dominum. Et dixit: Audite ergo domus Dauid. Nunquid parum vobis eſt moleſtos eſſe hominibus, quia moleſti eſtis & Deo meo? Propter hoc dabit Dominus ipſe vobis ſignum. Ecce Virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emanuel, butyrum, & mel comedet, vt ſciat reprobare malum, et eligere bonum.* Quæ ſic explicat Hieronym. ibidem: *Quia tibi videtur eſſe difficile, quòd Regna potentiſſima breui tempore finienda ſint, & tu cum populo tuo de magno periculo libereris, pete tibi ſignum, nequaquam ab Idolis; quorum errore retineris, ſed à Domino tuo, qui tibi auxilium pollicetur, & ipſum ſignum optionis tuæ eſt, vnde poſtules, ſiue de profundo, ſiue de excelſo, vt cum de inferno, ſiuè de excelſo ſignum acceperis, credas futura quæ dixit. Vis vt ſcindatur terra, & grandi hiatu inferni pateant, qui in corde terræ eſſe dicuntur; an vt aperiantur cæli: quod vtrumque ad typum pertinet mortis Domini, & aſcenſionis.* Hæc Hieronymus, quæ eſt veriſſima & hiſtorica textus huius expoſitio. Eius expoſitio.

Annus mundi 3396. ante Chriſtum 757.

1 ADimplebatur hoc anno illa Iſaiæ Prophetia, de qua in præcedenti diximus. Cum enim Raſim Syriæ, & Phacee Iſraëlis Reges Ieroſolymam obſidione premerent, & Achaz in ſui auxilium Theglatphalaſar Aſſyriorum Regem conuocaſſet, is ipſius precibus, & muneribus allectus aſcendit in Damaſcum Regis Syriæ primariam vrbem, eamque ſic depopulando vaſtauit, vt propterea Raſim obſidionem ſoluere, & in patriam cum ſuis copijs redire coactus eſſet. Cum Aſſyriorum tamen Rege congreſſus ab eo occiditur, Damaſco priuatur, eius habitatoribus in Cyrenem captiuis traductis. Phacee autem Iſraëlis Rex, ſiue quia deſertus in obſidione ab Aſſyrijs eſſet, ſiue quia illi ipſius terras depopulabantur, plures Hebræorum in captiuitatem, & prædam deferendo, ad Regni ſui defenſionem Ieroſolyma relicta properauit, vbi ab Oſea filio Ela inſidiosè percuſſus interijt. Sicque iuxta verbum Iſaiæ duæ titionum fumigantium caudæ extinctæ ſunt. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 16. & expoſitores ibid. Prophetiæ adimpletio.

2 Nouus alius Propheta Zacharias filius Barachiæ hoc tempore erat in Iudæ regno, quem Iſaias *c.* 8. *v.* 2. inquit adhibuiſſe ſibi in teſtem fidelem ſuæ Prophetiæ cum Vria Sacerdote. Fuit hic Propheta, Zacharias Propheta.

vt habẽt S.Hieronymus, Paraphraſtes Chaldæus, Gloſſa interlinealis, Procopius & alij ibidem, diuerſus ſanè ab eo, qui à Ioas Rege occiſus eſt, cum hic à centum, & plus annis vitam finierit, vt diximus *ſub anno* 3192. Alius quoque à Zacharia, qui vndecimus eſt inter Prophetas minores, cum certum ſit, eodem teſtante *cap. 1.* ſuæ Prophetiæ, prophetaſſe in anno ſecundo Regis Darij, qui fuit poſt ducentos annos ab hoc tempore. Fuit ergo Propheta ab illis diuerſus, vt habet Dionyſius Carthuſianus, eumque vocat S.Hieronymus *eruditum in timore Domini*. Refertur autem in margine ipſius Hieronymi *cap. 29. lib. 2. Paralipom.* vbi ponitur hic Zacharias inter filios Saphat cum alijs filijs Eman, & Idithum, qui omnes Cantores cum eſſent diuinarum laudum, vt colligitur ex *1. Paralipom.* 25 *&* *2. Paralipom.* 35. excitati fuerunt ab Ezechia Rege ad renouandum cultum Domini, & ipſi laudes in canticis, cytharis, & muſicis inſtrumentis decantandas. Ex quo elicitur hunc Zachariam inter Prophetici Ordinis alumnos connumerandum, tum propter nomen *Prophetæ*, quod iuxta dicta *in Apparatu cap. 2. & ſub anno* 3184. huius Inſtituti Profeſſorem ſignificat, tum ex munere diuinas laudes canendi, ad quod deſtinatus erat, cum hoc Eliani Ordinis alumnorum proprium eſſet iuxta ſæpius dicta.

Anni mundi 3397. vſque ad 3301. ante Chriſtum 756. vſque ad 753.

Achaz impietas. 1 HOC tempus plenum eſt ſacrilegis impijſſimi Achaz Regis Iuda ſceleribus. Deo enim ingratiſſimus, qui cum ab hoſtibus ſuis liberauerat, contra ipſum inſaniens ea, quæ Sacra Scriptura *2. Paralipom.* 28. refert, perpetrabat; quæ Iſaiæ, Zachariæ, & alijs Ordinis Prophetici alumnis moleſtiſſimus fuit, vt in hoc etiam verum eſſet, quod de eo dixerat idem Iſaias *cap. 7. v.* 13. fuiſſe videlicet moleſtum *Deo, & hominibus*; Eius porro ſcelera ſic deſcribuntur ibi: *Immolauit Dijs Damaſci victimas percuſſoribus ſuis, & dixit: Dij Regum Syriæ auxiliantur eis, quos ego placabo hoſtijs, & aderunt mihi.* & infra: *Direptis omnibus vaſis domus Dei, atque confractis, clauſit ianuas Templi Dei, & fecit ſibi Altaria in vniuerſis angulis Ieruſalem. In omnibus quoque vrbibus Iuda extruxit aras ad cremandum thus.*

Prophetiſſa. 2 Narrat Iſaias *cap. 8. v. 3.* ſuæ Prophetiæ, quæ ad hoc tempus ſpectant, ſe acceſſiſſe *ad Prophetiſſam*, ideſt vxorem ſuam, prout relictis alijs expoſitionibus, plures recipiunt, ſpecialiter Ricchardus Victori-

ctorinus *lib.1.de Emmanuele cap.8.* Chryſoſtomus, S. Thomas, Sixtus Senenſis, Vatablus, Clarius, Forerius, & Montanus, & concepiſſe illi, ac peperiſſe filium. Ex quo Prophetiſſæ nomine ſiue de vxore Iſaiæ dicatur, ſiue de Deipara Virgine Beatiſſima, & acceſſu per contemplationem, vt Patres, videlicet Hieronymus, Cyrillus, Baſilius, Auguſtinus, Ambroſius, & alij à recentioribus relati, & ſecuti volunt, occaſio nobis datur ad inueſtigandum, an in Ordine Prophetico à Samuele inſtituto, & ab Elia reformato, vt diximus in ſuperioribus, fuerint præter viros aliquæ fœminæ eiuſdem Inſtituti alumnæ. Affirmatiuam partem tueri videtur doctiſſimus Genebrardus *lib.1.Chronolog circa ann.mundi* 3066. poſtquam enim dixit Propheticam profeſſionem ſeu Inſtitutum Prophetarum à Samuelis tempore incepiſſe, ſubiunxit ex Hebræis *in Seder Olam c.*20. *&* 21. fuiſſe quadraginta octo Prophetas celebratiſſimos partim viros, partim fœminas, inter quas reponit Saram, Mariam Moyſis ſororem, Deboram, Oldam, Annam Samuelis matrem, Abigailem, & Eſther. Clarius Iacobus Boulducus *lib.3.de Eccleſia c.*16. tenet in Cœnobijs Prophetarum, de quibus in libris Regum fit mentio, qualia erant Galgalis, Bethel, & Iericho, fuiſſe Prophetarum vtriuſque ſexus multitudinem, primùm ſub Eliæ, deinde ſub Eliſæi, & poſtea ſub Ionadabi filij Rechabi regimine, & gubernio, his verbis: *Conſtat ex libris Regum multa ac frequentia filiorum Dei, qui poſtea filij Prophetarum ſunt appellati in illa, aut circa illam tribum extitiſſe Cœnobia, nempe in Galgalis, in Bethel, & in Iericho, præter illud celebre Haberis in querceto, quod dicebatur* Sennim, *iuxta Cedes, atque in illis maximam fuiſſe multitudinem vtriuſque ſexus, quorum Archimandritam poſterioribus ſeculis fuiſſe Eliam, cui ſucceſſit Eliſæus, ambigendi non datur locus. Eliæ autem, & Eliſæo ſucceſſit in officio vir ſapientia, & ſanctitate celeberrimus Ionadab, qui paſſim in Scriptura dicitur filius Rechab.* Ex illis etiam, eodem Boulduco *lib.1.de Eccleſ.ante leg. cap.5.§. Ad hanc*, teſtante, videntur eſſe illæ, quæ in *Pſ.67.v.12.* iuxta Hebræam vocantur *Euangelizatrices*, & *Ierem.9.v.17.* dicuntur *Lamentatrices*, & *Sapientes*. Ex quo etiam videtur alio modo firmari intentum. Cum enim Rechabitæ huius Ionadabi filij inter Prophetarum filios numerentur, vt diximus ex S. Hieronymo, & Ioanne Ieroſolymitano ſub annis 3143. & 3151. ijque vxores habuerint, non videtur incongruum, eas etiam, ſicut viros earum, eandem vitæ auſteritatem, idemque Inſtitutum obſeruaſſe, & per conſequens aliquo etiam pacto ad Propheticum Ordinem pertinuiſſe. Quod ſimili coniectura dici poteſt de vxoribus filiorum Prophetarum, de quibus mentio fit

Prophetiſſæ an fuerint.

4. *Reg.*4. Adde & dicenda ſub 3545; de fœminis Inſtitutum Eſſenorum ſectantium. Quemadmodum enim illos ad Ordinem Propheticum pertinere eo loco dicemus, ſic & de iſtiuſmodi fœminis affirmandum videtur. Vnde huiuſmodi Prophetiſſarum claſſem *Ordinem* vocat Boulducus relatus *lib. 2. de Eccleſia cap.* 11. §. *At dices*, item *lib. 3. cap.* 16. §. *ſecundò ex eo*, appellat *Societatem*.

Traditio Hebræorum de Propheriſſis. 3 Nihilominus, vt ab illa Hebræorum traditione, quam Genebrardus ſuperius relatus attulit, incipiamus, Sara, Maria ſoror Moyſis, & Debora cum ante Samuelem, & Eliam fuerint, nullatenus ad Ordinem ipſorum, prout ab ipſis inſtitutum, pertinere poſſunt. De Anna Samuelis matre, & Abigaile maiori fundamento id affirmari poteſt, cum illa Samuelis tempore fuerit, etſi ſenior, vtpotè mater ipſius; hæc vero ætate poſterior, cum Dauidis vxor extiterit. Multò magis de Olda, & Eſther, cum vtraque multis annis poſt Samuelem, & Eliam vixerit, illa ſub Ioſia Rege, hæc autem tempore poſt captiuitatem, vt ſuis locis dicemus. Addimus propterea *Prophetiſſas*, ſeu *Prophetides* eas appellari, quia ſpiritu Prophetiæ quandoque à Deo decorarentur; quod de Maria, Anna, Debora, & Olda certum eſt, & de Sara, quam propterea *Ieſcham* vocant, ideſt ſpeculantem, quia prophetico ſpiritu illuſtrata, quæ longè aberant, intueretur, & de Abigail, & Eſther ab aliquibus affirmatur. Vide Abulenſem *in* 1. *Reg.* 25. *q.* 12. Salianum *ſub anno mundi* 2723. *nu.* 4. Torniellum *ſub anno mundi* 2545. *n.* 14. Sanchez 4. *Reg.* 22. *à num.* 9. Boulducum *lib.* 1. *de Eccleſ. ante leg. cap.* 5. §. *Iuxta hanc, & lib.* 2. *cap.* 11. vbi eas in alias mulieres auctoritatem exercuiſſe probat; & Ægidiũ Camartum *de rebus geſtis Eliæ cap.* 6. *ſect.* 7. An autem proprerea illæ, quæ poſt tempora Samuelis, & Eliæ vixerunt, ad Ordinem, & Inſtitutum ipſorum pertineant, valde eſt incertum; cum ſacra volumina nihil de hoc affirment. Nec propterea omnino improbabile propter adducta, præſertim quia illæ non ſic debẽt huius Inſtituti alumnæ vocari, quia verè fuerint Religioſæ, ſed quia ſpecialiter Dei cul-

Aliæ veræ, aliæ falſæ. tui, & obſequio dicatæ inſtar Prophetarum eius temporis. Quod idẽ de hac Iſaiæ vxore, de qua ſupra, affirmari poteſt, cum eam etiam apud Abulenſem, & Salianum relatos *Propheriſſam* appellent aliqui. Illud præterea animaduertendum, quod quemadmodum diabolus Dei ſimia pro veris Dei Prophetis viris in Iſraelitico populo degentibus falſos, & ementitos Prophetas ſuſcitabat, ſic etiam fœminis Dei Prophetiſſis pſeudoprophetides mulieres opponebat. Conſtat enim ex *cap.* 13. *verſ.* 17. *Ezechielis*, Prophetam vaticinari contra eas, quas vocat *filias populi, quæ prophetant de corde ſuo*, vetu-

las

las videlicet (vt Pradus interpretatur) maleficas collo conſulentium appendentes amuleta, & antidota, brachijſque quaſdam quaſi bullas reticulatas, aliaque ſuperſtitioſa, & magica geſtamina.

Annus mundi 3302. ante Chriſtum 751.

1 NATALIS annus almæ Vrbis Romæ præſens reputatur, quòd ille primus fuerit Olympiadis ſeptimæ, in quem Romæ fundatio ab auctoribus, præſertim Solino *cap. 2.* Polyb. Clem. Alexand. *lib. 1. Stromat.* & alijs refertur. Alij ante duos annos id accidiſſe credunt ex Marco Varrone. Illud certum hoc anno, vel paulo ante ædificari cœptam Vrbem. Dies communiter aſſignatur 21. Aprilis. Rei geſtæ compendium, quantum ex Dionyſio, Liuio, & Plutarcho colligi poteſt, ſic ferme fuit. Paſtoritiam exercebant artem Romulus, & Remus fratres iuuenes Rheæ Syluiæ filij, & Numitoris nepotes, cum audiunt à nutritio Fauſtulo ſuum genus, & caſum, & ab auo Numitore Amulium Albanorum Regem eiuſdem germanum filios, & Regnum abſtuliſſe. Ira ergo accenſi Amulium inuadunt, & obtruncant, & Numitorem Regem inſtaurant. Is illis pro noua Vrbe condenda in loco, vbi fuerant in pueritia educati, facultatem tribuit, & agros, qui ex magna plebis parte, Optimatibus non paucis, Troiani generis nobiliſſimis, & fugitiuis ac lare carentibus Ciuitatem conſtruere cœpere. Sed cum inter fratres æmulatio orta eſſet, alijs Remo, alijs Romulo fauentibus, Romulus Remum occidit, totaque Romæ conditæ auctoritas penes eum veluti Regem manſit. Diſtribuit ergo in partes populum, lictores aſſumpſit, Tribunos, ac Curiones creauit, maximæque & potentiſſimæ omnium Monarchiæ principium dedit. Quæ primùm ex raptis, in ficto ludo, virginibus Sabinis, cùm vicini filias ſuas in coniuges illis negarent, propagari cœpit.

Natalis Romæ annus.

Rei geſtæ compendium.

An-

Digitized by Google

Annus mundi 3303. vſque ad 3308. ante Chriſtum 750. vſque ad 745.

Michææ Prophetia.

1 HIS annis, quibus regnabat in Iſraël Oſeas, & in Iuda Achaz, prophetauit etiam Michæas Moraſthites inter duodecim Prophetas numero ſexto relatus. Ipſe enim in principio *cap. primi* id teſtatur, dum ait factum eſſe ad ipſum verbum Domini *in diebus Ioathan, Achaz, & Ezechiæ Regum Iuda.* Cum autem, vt ibi etiam affirmat, ipſius Prophetia ſuper Samariam, & Ieruſalem fuerit, ideo credimus Samariæ Regni deſtructionem, quæ non multos poſt annos contigit, ab ipſo prædictam fuiſſe. Eam ergo quam *cap. 7. v. 14.* ſcripſit, quia Carmeli noſtri hiſtoriam tangit, & præſeruationem Incolarum ipſius à captiuitate, hoc loco diſcutere debemus. Sic ergo habet: *Paſce populum tuum in virga tua gregem hereditatis tuæ habitantes ſolos in ſaltu, in medio Carmeli, paſcentur Baſan, & Galaad iuxta dies antiquos.* Quæ ſic exponit Chaldæus Paraphraſtes: *Paſce populum tuum verbo tuo, populum hereditatis tuæ in ſeculo, quod innouandum eſt, habitabunt ſoli qui erant deſerti, ſicut ſylua, & inhabitabunt in Carmelo, & paſcentur in terra Baſan, & Galaad iuxta dies priſtinos.* Pro quorum luce animaduertendum Prophetam in verbis præcedentibus egiſſe de deſolatione Iſraëlis propter captiuitatem. Propterea enim dixit: *In die illa, & vſque ad te veniet de Aſſur, & vſque ad Ciuitates munitas, & à Ciuitatibus munitis vſque ad flumen, & ad mare de mari, et ad montem de monte. Et terra erit in deſolationem propter habitatores ſuos, et propter fructum cogitationum ſuarum.* Ideſt, tunc terra à mari mortuo, quod eſt ad orientalem plagam vſque ad mare Mediterraneum, qui eſt ad occidentalem, & à monte Libano, qui eſt ad Septentrionem vſque ad montem Carmeli, qui vergit ad meridiem, erit in deſolationem. Poſtulat ergo pro Carmelo, & habitantibus in ipſo, vt hæc communis plaga ipſos non tangat, dicens: *Paſce populum tuum, etc. habitantes ſolos in ſaltu in medio Carmeli &c.* Ideſt, vt gloſſa moralis habet: *Virga Dei, ſeu hereditate paſcuntur, qui diuinis conſolationibus recreantur, quod contemplatiuis confertur.* Habitantes ſolos in ſaltu, *ideſt, in loco à tumultu negotiorum terreſtrium ſeparato in medio Carmeli paſcentur, in locis delectabilibus, nam cum Deo, et Angelis ſpiritibus eſt talium conuerſatio.* Fauet & Hugo Cardinalis dicens: *Paſce eos ſicut Eliam, & Ioannem, vitam eremiticam diligentes, & inſtar onagrorum multitudines contemnentes.*

De Carmelo.

De Carmeli Incolis.

tes. Admitti ergo debet hæc expoſitio inter alias, quas doctiſſimi alij expoſitores tradunt, tum quia conformis ſatis textui, tum quia eam tradunt Ioannes Carthagena 4. *tom. hom. lib.* 17. *hom.* 2. & Franciſcus à S. Maria *in hiſtor. prophet. lib.* 2. *cap.* 29. *n.* 5. qui eam acceperunt ex Ioanne Ieroſolymitano *in lib. de inſtit Monach c.* 26. dicente: *Quemadmodum Michæas Propheta concludendo terram Iudæorum fore propter peccata eorũ deſolandam dicens:* Terra erit in deſolationem propter habitatores ſuos, & propter fructum cogitationum eorũ; *ſubdit aliter de ipſis Monachis, inquiens:* Paſce Dominė populum tuum in virga tua, gregem hereditatis tuæ habitantes ſolos in ſaltu, in medio Carmeli paſcentur Baſan, & Galaad iuxta dies antiquos. *Vbi Propheta primò orat Deum, ne populus Monachorum montis Carmeli concludatur ſimili ſententia deſolationis cum Iudæis; ſed paſcatur, vt prius, doctrina Religionis per Deum ſub* virga, *ideſt, regula ſuæ directionis. Ideo ait:* Paſce Domine populum tuum in virga tua; *de qua Pſalmiſta ait:* Virga directionis, virga Regni tui. *Ne autem Propheta videretur pro toto populo Iudaico orare; ſpecificat hunc ſolum dicens:* Gregem hereditatis tuæ habitantes ſolos in ſaltu, *ſcilicet Carmeli. Secundò præuidens Michæas ſe eſſe exauditum, prophetauit venturum, quod orauerat dicens:* In medio Carmeli paſcentur Baſan, & Galaad; *intellexit autem per Baſan & Galaad hos Monachos montis Carmeli: tum primo quia quamplures eorum erant tunc de regionibus Baſan, & Galaad oriundi; tum ſecundò quia Baſan interpretatur pinguis, & cœtus horum Religioſorum fiebat in medio Carmeli, pinguis paſcuis diuinis, ſcilicet doctrinis veræ Religionis. Galaad quoque interpretatur aceruus teſtimonij, & Deus centum horum Monachorum aceruauit in monte Carmeli, in teſtimonium contra populum Iudæorum, vt intelligeret populus quod propter præuaricationem legis diuinæ fuit catenatus, & terra eorum deſolata, cum hi Religioſi, quia ſeruauerunt legem Dei, remanſerint liberi in terra illa in medio Carmeli. Deinde exponit Propheta qualiter* in medio Carmeli *paſcerentur, dicens:* Iuxta dies antiquos, *in quibus virga ſcilicet directionis regni Dei paſcebantur ab Elia in monte Carmeli doctrina Prophetica vitæ Monaſtica ſecundum formam inſtitutionis per Deum creditam Eliæ.* Sequitur & hanc expoſitionem Iacobus Boulducus *de Eccleſia ante legem lib.* 1. *c.* 17. *§. iſtud eſt ſacrificium,* ſic ſcribens: *Iſti ſunt, ad quos alludit Michæas loquens de Prophetis Eliæ ſectatoribus:* Paſce populum tuum (*Familiam Prophetarum*) in virga tua, gregem hereditatis tuæ habitantes ſolos (*in ſolitudinibus*) in ſaltu in medio Carmeli paſcentes (*ſua doctrina*) Baſan (*regionem Hus, in qua priſci Raphaim habitabant*) & Galaad iuxta dies antiquos, *hoc eſt, iuxta priſcum olim* Boulduci expoſitio.

ibi

Digitized by Google

ibi habitantium Prophetarum Inſtitutum. Hæc ille aptè ſatis ad noſtrum intentum.

Annus mundi 3309. ante Chriſtum 744.

Achaz mors. 1 HIC fuit vltimus annus vitæ impij Achaz Regis Iuda, cui Deus pientiſſimus optimum ſucceſſorem Ezechiam dedit, vt & in hoc verum eſſet, quod vbi abũdauit hominum delictum, ſuperabundauit Dei gratuitum donum. Vnde quantum triſtitiæ, & doloris improbi Achaz ſuperſtitio veris Dei cultoribus Prophetici Ordinis alumnis intulit, tantum gaudij, & lætitiæ religioſiſſimi Ezechiæ pietas eiſdem afferre potuit. Quæ autem geſſit, & dixit ſanctus hic Rex, ſacra Scriptura copioſè refert 4.*Reg.* 18. & 2.*Paralipom.*29.

Zacharias Propheta. 2 Inter eos autem, qui iuxta mandatum ipſius excitati ſunt ad expiandam domum Domini, & cultum diuinum promouendum, fuit Zacharias Propheta, de quo ſub anno 3296. diximus, vt patet illis verbis 2.*Paralipom.*29.*v.*13. *De filijs quoque Aſaph Zacharias, & Mathanias.*

Viſio Iſaiæ. 3 Viſionem eodem anno habuit Iſaias, quam refert *c.*14.*à v.*28. dicens: *In anno quo mortuus eſt Achaz, factum eſt onus iſtud: ne læteris Philiſthæa omnis tu, quoniam comminuta eſt virga percuſſoris tui, de radice enim colubri egredietur regulus, & ſemen eius abſorbens volucrem.* Quod in gratiam Ezechiæ Regis exponit S. Hieronymus, & poſt eum alij, eo quod Philiſthæi lętabantur de morte Achaz, quia eum timebant, & exiſtimabant nihil mali accepturos ab Ezechia ſucceſſore, quod contra euenturum prædicit Propheta, cum à nouo Rege percuſſi fuerint, vt conſtat ex 4.*Reg.*18.

Anni mundi 3310. vſque ad 3314. ante Chriſtum 743. vſque ad 739.

Ezechias Rex optimus. 1 DE his annis ante 3314. ſolùm habere poſſumus ex ſacra Scriptura res egregiè geſtas optimi Regis Ezechiæ, Philiſthinorum nempe percuſſionem, & ſui Regni ampliationem. Vt enim S. Scriptura 4. *Reg.* 18. *v.*5. affirmat: *In Domino Deo Iſraël ſperauit*, & propterea *erat Deus cum eo, & in cunctis ad quæ procedebat, ſapienter ſe agebat.* Non ſic infelix Oſeas Rex Iſraël, qui Ægyptiorum auxilium requirens, ſpe fruſtratus Regnum & libertatem amiſit.

Anno

2 Anno ergo 3314. qui decretorius & fatalis Iſraëlitico Regno fuit, cum per annos 255. vel circiter, ex quo per Ieroboam filium Nabath à Iuda Regno ſchiſmaticè ſeparatum fuit, Idololatriæ ſceleribus obſtinata ſemper mente Reges, & populi dediti eſſent, Prophetarum minas, eorum videlicet, qui ex Inſtituto Samuelis, & Eliæ inter ipſos fuerant varijs Collegijs, manſionibus, & eremis Carmeli præſertim congregati, proteruè neglexiſſent, nec plaga ipſis inflicta per Theglatphalaſar Aſſyriorum Regem, de qua *ſub anno 3279.* diximus, meliorem vitæ frugem elegiſſent, iam ſeriò, & veluti ineuitabiliter contra ipſos iratus Dominus tradidit illos in manus Salmanaſar Regis Aſſyriorum, qui decem tribus Iſraël (exceptis videlicet Iuda & Beniamin) ex ſuis ſedibus eduxit, in Aſſyrios tranſtulit, & in Hala, & Habor ciuitates Medorum collocauit, & inde per vniuerſum fermè orbem vagi, & profugi diſperſi ſunt. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 17. Ioſephus *lib.* 9. *c.* 14. Genebrardus, & alij. Sic ſic Deus lento gradu ad vindictam graditur, ſed tarditatem ſupplicij grauitate compenſat, vt ille dicebat. Iſraelis interitus.

3 Quid de noſtris Prophetici Inſtituti alumnis, qui in Collegijs, & Cœnobijs harum decem tribuum morabantur, Samaria videlicet, Bethel, monte Ephraim & alijs, ac præcipuè de Carmeli habitatoribus, qui ad has tribus ſpectabant, actum ſit, Scriptura non loquitur. Ioannes autem Ieroſolymitanus *in lib. relato de Inſtitut. Monacho. c. 26.* expreſsè aſſerit Dei benigniſſima prouidentia factum, vt Carmeli montis eremitæ ab hac, & alijs Hebræorum captiuitatibus præſeruati fuerint. Idem ſequitur Aubertus Miræus Bruxellenſis *in tract. de Orig. Carmelit.* & Ægidius Camartus *de geſtis Eliæ c. 5. ſect. 10.* vbi non ſolùm de Carmeli, ſed & de aliorum collegiorum Galaaditani, Bethelitæ, Ierichuntini, & Galgalitæ incolis id affirmat. Quod tamen de Ierichuntino, & Galgalita certum eſt, cum ea ad Regnum Iuda pertinerent, quod in hac Aſſyriorum inuaſione nihil mali perpeſſum fuit, ad quod placuit eiuſdem Ioannis verba referre ex *c. 26. libri relati*, quia ex ipſis plura hiſtoria noſtra digna iuxta expoſitionē congruam ipſius (quem alij ex noſtris ſequuntur) ad loca Iſaiæ, & Michææ, elici poſſunt. *Quoniam igitur prædicti Monachi dum regebantur per Eliſæum, & etiam poſt eius deceſſum quærebant ex totis præcordijs Dei Regnum, pro quo faciliùs conſequendo terrenas diuitias, & carnales delicias reſpuebant, humanaque conſortia, & turbarum tumultus vitabant, ideo præſeruauit eos Deus à captiuitatibus, ad quas ante Incarnationem Chriſti IESV induxit populum Iudæorum propter peccata eorum. Quod tamen ad maiorem Iudaici populi ceſſit confuſionem, vt ipſe* Quid de Prophetici Ordinis cultoribus. Ieroſolymitani verba. Præſeruantur à captiuitate.

in for-

in fortiſſimis Ciuitatibus & munitis ſaluari non poſſet, cum Monachi in aperta montis Carmeli eremo, & non munita, ab inſultibus Aſſyriorum & exercitus Chaldaici per Deum tunc protegerentur, ſed cauſa huius diuerſitatis fuit, ex parte quorumdam illius populi legis diuinæ præuaricatio: econtra verò ex parte dictorum Monachorum eiuſdem legis obſeruatio. Quod totum bene ſignificauit Propheta Dei Iſaias, dum in perſona Domini captiuitatem, & terræ diſſipationem populo Iudæorum venturam

Iſaiæ Prophetia .

vaticinaretur: ita inter cætera dicens: Plangite ſuper regione deſiderabili, ſuper vinea fertili, ſuper humum populi mei ſpinæ & vepres aſcendent: quanto magis ſuper omnes domos gaudij Ciuitatis exultantis. Domus enim dimiſſa eſt, multitudo vrbis relicta eſt. *Et paulo poſt de Monachis Carmelitis illius temporis contrariam ſententiam ſubdens Propheta in perſona Domini ait:* Et erit deſertum in Carmelo, & Carmelus in ſaltum reputabitur. Et habitabit in ſolitudine iudicium, & iuſtitia in Carmelo ſedebit, & erit opus iuſtitiæ, pax, & cultus iuſtitiæ ſilentium, & ſecuritas vſque in ſempiternum, & ſedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiduciæ, & in requie opulenta. *Licet namque temporibus Iudaicarum captiuitatum eſſet deſertum in Carmelo, ita quod Carmelus non in munitionem, vel ædificium, vel in ſaltum verè reputabatur, populus tamen Monachorum illic commorantium faciebat in ſolitudine illa iudicium Dei, & ſeruabatur in Carmelo iuſtitia cæleſtis Regni, ſicut Propheta prædixerat:* Habitabit, *inquit*, in ſolitudine iudicium, & in Carmelo iuſtitia ſedebit. *Cuius iuſtitiæ opus erat pax, qua ad inuicem perimebant bellum,* & cultus *prædictæ* iuſtitiæ *erat* ſilentium, *quo in ore vitabant multiloquium. Cuius quoque dictæ iuſtitiæ erat* ſecuritas, *qua à corde fugabant inimicorum metum, quippe Monachi ita erant ad inuicem per pacem diſpoſiti, quod inter eos nullum erat bellum: et ſic erant in ore (per ſilentium) muniti, quòd inter eos nullum erat multiloquium, & ita erant in corde quieti, & ſecuri, quod cor eorum non reprehendebat eos ante Deum. Ideo confidentes in Deo eos protegente, cuius beneplacita faciebant ſemper, nullum habebant de*

Sapiens Prou. 16. v. 7.

inimicis metum: teſte enim ſapiente, Cum placuerint Domino viæ eius (*ſcilicet hominis*) inimicos quoque eius conuertet ad pacem. *Quia ergo ipſi ſtudebant Deo per iuſtitiam placere, ideo protexit eos Deus à timore, & inſultibus inimicorum, & à captiuitatibus Iudæorum: ſicut promiſerat, dicens:* Sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiduciæ, & in requie opulenta, *ſcilicet virtutibus & paſtuis doctrinæ veræ Religionis vberibus.*

Michæas c. 7. v. 14.

Quemadmodum Michæas Propheta concludendo terram Iudæorum fore propter peccata eorum deſolandã dicens: Terra erit in deſolationem propter habitatores ſuos, & propter

per fructum cogitationum eorum. *Subdit aliter de ipſis Monachis inquiens:* Paſce Domine populum tuum in virga tua, gregem hereditatis tuæ, habitantes ſolos in ſaltu, in medio Carmeli paſcentur Baſan, & Galaad iuxta dies antiquos. *Vbi Propheta primò orat Deum, ne populus Monachorum montis Carmeli concludatur ſimili ſententia deſolationis cum Iudæis; ſed paſcatur vt prius, doctrina Religionis per Deum ſub* virga, *id eſt Regula ſuæ directionis. Ideo ait:* Paſce Domine populum tuum in virga tua, *de qua Pſalmiſta ait:* Virga directionis, virga regni tui. *Ne autem Propheta videretur pro toto populo Iudaico orare, ſpecificat hunc ſolum, dicens:* Gregem hereditatis tuæ, habitantes ſolos in ſaltu, *ſcilicet Carmeli. Secundò prævidens Michæas ſe eſſe exauditum, prophetauit venturum, quod orauerat, dicens:* In medio Carmeli paſcentur Baſan, & Galaad, *Intellexit autem per Baſan & Galaad hos Monachos montis Carmeli: tum primò quia quamplures eorum erant tūc de Regionibus Baſan, & Galaad oriundi, tum ſecundò quia* Baſan *interpretatur pinguis, & cœtus horum Religioſorum fiebat in medio Carmeli, pinguis paſcuis diuinis, ſcilicet doctrinis veræ Religionis.* Galaad *quoque interpretatur aceruus teſtimonij, & Deus centum horum Monachorum aceruauit in monte Carmeli, in teſtimonium contra populum Iudæorum, vt intelligeret populus, quod propter præuaricationem legis diuinæ fuit captiuatus, & terra eorum deſolata, cum hi Religioſi, quia ſeruauerunt legem Dei, remanſerint liberi in terra illa,* in medio Carmeli. *Deinde exponit Propheta, qualiter* in medio Carmeli *paſcerentur, dicens:* Iuxta dies antiquos, *in quibus* virga *ſcilicet directionis regni Dei, paſcebantur ab Elia in monte Carmeli doctrina Prophetica vita Monaſtica ſecundum formam inſtitutionis per Deum* creditam Eliæ. Ioannis expoſitio ad Michææ verba recipitur etiam iuxta dicta ſupra ſub anno 3303. à Boulduco *lib. 1. de Eccleſ. ante leg. c. 17. §. Iſtud eſt,* & vtraque tam Iſaiæ, quam Michææ aptè confirmatur à Vvaſtelio noſtro *in vindic. lib. Ioann. Ieroſolym. ar. 5.*

Baſan quid ſignificet.

Galaad quid.

4 Ex eo autem quod Ioannes affirmet plures ex ijs, qui tunc in Carmelo erant, ex Galaad oriundos eſſe & centum illorum ibi à Deo aceruatos fuiſſe, colligi datur eos ex illis fuiſſe, qui in Galaaditano Collegio (vbi Elias olim fuerat iuxta dicta ſub anno 3154. num. 6.) extiterant, & poſt deuaſtationem Galaad per Thelgatphalaſar Aſſyriorum Regem factam, de qua *ſub anno* 3279. diximus, relicti erant, remanſiſſe. Niſi fortè placeat dicere non ex illa Aſſyriorum inuaſione per Thelgatphalaſar, ſed ex iſta per Salmanaſar Aſſyriorum quoque Regem factam, reſiduos eſſe. Vtcumque tamen res fuerit, plures numero Carmeli eremitas hoc tempore fuiſſe, & per il-

Galaaditani Collegij.

los continuatum Ordinem Propheticum, ex teſtimonio Ioannis adducto comprobatur. Ipſius autem expoſitionem ad locum Iſaiæ congruam valde eſſe ex Chaldæo Paraphraſte, qui ſic eum explanat, aptè colligitur: *Et erit deſertum in Carmelo, & Carmelus Ciuitatibus multis habitabitur, & morabuntur in deſerto facientes iudicium, & facientes iuſtitiam in Carmelo habitabunt, & erunt operantes iuſtitiam in pace, & colentes iuſtitiam quieſcent, & habitabunt confidenter vſque in ſeculum.*

Anni mundi 3315. vſque ad 3321. ante Chriſtum 738. vſque ad 732.

Cuthæi, qui fuerunt.

1 HIS ſeptem annis Iſraelitarum captiuitatis primis, cum Aſſyriorum Rex terras Iſraëlis reliquiſſet proprijs habitatoribus ſpoliatas, ne tantæ Regionis fertilitatis fructum aliquem non exciperet, ex varijs locis, videlicet de Babylone, Cutha, Anath, Emath, & Sepharuaim colonos eò miſit & in Samaria collocauit: vocabantur autẽ hi Cuthæi à Cutha. Cumque ibi habitare cœpiſſet, nec Deum timerent, immiſit Deus in eos leones, qui ipſos interficiebant. Quod Rex Aſſyriorum noſcens præcepit illuc duci vnum de Sacerdotibus captiuis, qui eos doceret cultum Dei. Deum ergo verum colebant ſimul cum Dijs falſis. Sacra Scriptura 4. *Reg.* Abulenſis ibid. Ioſephus *lib. 9. c. vlt.*

Tobias.

2 Viuebat inter captiuos Iſraelis eo tempore ſanctus Tobias, qui cum captus eſſet ab exercitu Salmanaſar Regis, in captiuitate tamen poſitus viam veritatis non deſeruit, ſed memor Domini in toto corde ſuo ea opera pietatis, & charitatis exercebat, quæ in libro ipſius, præſertim *c. 1. &* 2. deſcribuntur, & de quibus nos aliqua *ſub ann.* 3377.

Nahum Propheta.

3 Quoad noſtram Prophetarum hiſtoriam, illud de hoc tempore ſupereſt notandum, eo videlicet prophetare cœpiſſe Nahum Prophetam, inter duodecim Prophetas ſeptimum, quem propter dicta *in Apparatu c. 2. & ſub anno* 3184. non extraneum ab Ordine Prophetico cenſemus, quod & indicare videtur Sigonius *de Repub. Hebræor. l. 5. c.* 9. Patria fuit Elceſæus, vt infra de ſe *c. 1.* ſuæ Prophetiæ teſtatur: erat autem Elceſæa vicus in Galilæa, vt habet S. Hieronymus *in Prologo ad hunc Prophetam.* Vnde ad tribum Nephthalim, ſicut & Galilæa ipſa ſpectabat, non ad Simeonem, vt alij ſcibunt. Prophetauit autem contra Niniuem, & Aſſyrios, vt meritò propterea hoc tempore

pore

pore, quo illi ob prædam captam de Iſraelitis gloriabantur, ad eos humiliandos ſpiritu prophetico à Deo illuminatus fuerit. Perueniſſe autem videtur ad tempora Manaſſes filij Ezechiæ, vt ex Chronic. Hebræor. *c.* 20. habetur.

Anni mundi 3322. vſque ad 3337. ante Chriſtum 731. vſque ad 716.

1 TOTVM hoc tempus claram, & manifeſtam Dei prouidentiam erga ſanctum Regem Ezechiam, & Iudæorum plebem illi ſubiectam abundè ſuppeditat. Cum enim pius hic Rex poſt captiuitatem fratrum Iſraelitarum, de qua iam diximus, timore, & tremore prudenter premeretur ob horrendam Aſſyriorum Regum potentiam, cui reſiſtendo vires humanæ non ſatis eſſent, & illis propterea inuitus tributa ſoluere cogeretur, volens nihilominus Dei hereditatem ab hoc infami iugo vindicare, defectionem à tyrannis cogitabat, de bello gerendo occultè diſponebat, Ieroſolymam muniebat, aquarum copiam illi prouidebat, & vniuerſi generis arma pro ciuium defenſione præparabat. Rebellauit ergo contra Regem Aſſyriorum, nec ſolita tributa pendere voluit; in ſui etiam defenſionem Aegypti Regem neceſſitate coactus conuocauit. Senacherib ergo Rex, qui patri Salmanaſaro ſuccedens apud Aſſyrios regnabat, maximis inſtructus copijs extoto penè Oriente collectis contra Ezechiam, & Regnum ipſius indignatus venit, Azotum vrbem munitiſſimam expugnauit, in Aegyptum etiam perrexit, Peluſium Aegypti robur obſedit, illius Regionis incolas, ac Aethiopes vicit, & in viles captiuos plures eorum abduxit. Cùm autem in Iudæa aliquot vrbes munitas oppugnare cœpiſſet, pecuniamque ab Ezechia oblatam acceptaſſet, nihilominus Rabſacam cum ſocijs Ieroſolymam miſit, qui deditionem Ciuitatis minis, terroribus, & blaſphemijs ſuaderet. Quibus auditis Ezechias Deum, & Iſaiam Prophetam interpellans, ab eo meruit conſolationis prophetiam audire illis verbis 4. *Reg.* 19. *v.* 6. *Noli timere à facie ſermonum, quos audiſti, quibus blaſphemauerunt pueri Regis Aſſyriorum me. Ecce ego immittam ei ſpiritum, & audiet nuncium, & reuertetur in terram ſuam, & deijciam eum gladio in terra ſua;* & poſt alia: *Non ingredietur vrbem hanc, nec mittet in eam ſagittam, nec occupabat eam clypeus, nec circundabit eam munitio. Per viam, qua venit: reuertetur, & Ciuitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. Protegamque vrbem hanc, & ſaluabo eam propter me, & propter Dauid*

Victoria Ezechiæ contra Senacherib.

ſeruum meum. Qualiter etiam id contigerit, & quomodo Deus Senacherib ſuperbiam fregerit, ſic narrat ſacer textus: *Factum eſt igitur in nocte illa, venit Angelus Domini, & percuſſit in caſtris Aſſyriorum centum octoginta quinque millia. Cùmque diluculo ſurrexiſſet, vidit omnia corpora mortuorum, & recedens abijt, & reuerſus eſt Senacherib Rex Aſſyriorum, & manſit in Niniue. Cùmq; adoraret in templo Neſroch Deum ſuum, Adramelech, & Saraſar filij eius percuſſerunt eum gladio, fugeruntque in terram Armeniorum, & regnauit Aſarbaddon filius eius pro eo.* ſacra Scriptura. 4. *Reg.* 18. & 19. & expoſitores *ibidem*.

Iſaiæ Prophetia. 2 Ex Prophetici Ordinis alumnis Iſaias ea tempeſtate clariſſimus, præter adducta, prophetiam quoque illam *c.* 22. quæ eſt de calamitate Ieroſolymitana, Babylonica, ſiue Romana, iuxta diuerſorum placita, prædixit: ea enim ad hoc tempus videtur pertinere, occaſione videlicet bellici apparatus, qui Ieroſolymis fiebat. Prophetia etiam illa *c.* 10. *de Virga Aſſur,* Senacherib videlicet Rege, ad idem tempus ſpectat. Mirabili etiam medicamento, maſſa videlicet ficorum Ezechiæ grauem ægritudinem curauit, & cum morbus lethifer eſſet, vt propterea illi dixiſſet: *Moritris tu, & non viues*; nihilominus Regi Deum deprecanti nunciauit ab eo liberandum, & quindecim annis vlterius ſuperuicturum, & in prophetiæ robur, quod vmbra horologij per decem lineas eſſet deſcenſura. Quod factum eſt, vel ſolum in radijs ſolaribus, qui horologium Achaz tangebant, vt Burgenſis, Vatablus, & alij affirmant, vel in ipſo corpore ſolis per decem illas lineas, ſeu gradus retrocedentis, ita vt dies ille aliquot horis maior fuerit cæteris, vt communiter Patres, & Doctores intelligunt: magnum ſanè prodigium diuinæ omnipotentiæ, & Iſaiæ ſanctitatis indicium. Cum verò poſtea aduenientibus legatis Babylonijs Ezechiæ gratulaturis de eius recuperata ſalute, vel de portentoſo miraculo retroceſſionis ſolis, eiſdem oſtendiſſet omnia, quæ habebat in ſua poteſtate, elationis, & ſuperbiæ ſpiritu ductus meruit in delicti pœnam audire à Propheta ea omnia auferenda ab eiſdem Babylonijs, prout contigit in diebus Manaſſes, Ioachim, & Iechoniæ ſucceſſorum ipſius. S. Scriptura 4. *Reg.* 20. Expoſitores *ibidem*, Torniellus, & Salianus *ſub his annis*, &c.

Celebris alia. 3 Celebrior tamen viſio Iſaiæ Prophetæ ſub hoc tempore ea fuit, de qua *cap.* 20. *v.* 2. ſic ſcripſit ipſi à Deo dictum: *Vade, & ſolue ſaccum de lumbis tuis, & calceamenta tolle de pedibus tuis*. Quod cum faceret Propheta: *vadens nudus, & diſcalceatus,* tunc dixit Dominus: *Sicut ambulauit ſeruus meus Iſaias nudus, & diſcalceatus, trium annorum ſignum, & portentum erit ſuper Aegyptum; & ſuper Aethiopiam; ſic*

mina-

minabit Rex Aſſyriorũ captiuitatem Ægypti, et tranſmigrationem Æthiopiæ iuuenum, & ſenum, nudam, & diſcalceatam diſcoopertis natibus ad ignominiam Ægypti. Ergo Iſaias trium dierum ſpatio nudus, & diſcalceatus inceſſit, nudus quidem à prophetali ſacco, non ab ea tunica, quæ pudori, & modeſtiæ ſeruandis deſeruiebat. Hoc autem factum eſt, vt notat ibi S. Hieronymus ad denotandum nuditatem, & ſpoliationem, quam paſſuri erant Ægyptij, populante Aſſyrio eorum Regiones.

4 Ex hac autem hiſtoria aliqua pro noſtri Prophetici Ordinis notitia accipienda ſunt. Primum ex eo quòd Deus Iſaiæ dixerit: *Solue ſaccum de lumbis tuis*, inferri verum eſſe id, quod diximus ſub anno 3183. videlicet, ſaccum, ſeu cilicium veſtem fuiſſe indumentũ Prophetarum, quam *Melotem* appellari ibidem diximus. Vnde Gloſſa interlinealis, & Hugo ibi habent *Cilicium*; & Dionys. Carthuſianus veſtem *Cilicinam*, Procopius etiam eam Melotem exiſtimaſſe videtur, & ad propoſitum affert illud Pauli: *Circuierunt in melotis*: deinde ex eo quòd hic Iſaiæ ſaccus, quem deponere iubetur à Deo, vocetur à Doctoribus *veſtis Prophetalis*, ſatis clarè denotari id, quod diximus *in Apparatu cap. 2. num. 26*. ſcilicet hanc fuiſſe communem veſtem omnium Prophetarum, ac per conſequens rectè ex eo inferri omnes regulariter ad eumdem Ordinem Propheticum à Samuele primitus inſtitutum, & ab Elia reformatum, & in ſtatum veluti Religioſum erectum ſpectaſſe, vtpote qui eodem habitu induebantur. Auctores porrò, qui hunc Iſaiæ ſaccum *veſtem Prophetalem* vocant, ſunt Gloſſa interlinealis, & Hugo Cardinalis ſuper verbum *ſaccum* dicentes: *Hic enim habitus Prophetæ plangentis peccata populi*. Dionyſius Carthuſianus ibidem ſic: *Veſtem tuam ſaccinam abiectam, & cilicinam, qua indutus es, exue, talibus enim veſtibus vti ſolebant ſancti Prophetæ peccata populi deplorantes, quemadmodum de Elia, atque Ioanne Baptiſta narrat hiſtoria*. Iacobus Salianus *ſub anno 3322. n. 9.* ſic: *Veſtem prophetalem*. & infra: *Prophetali amictu*. Refert etiam ibi *num.* 8. ex D. Hieronymo hæc: *Præcipitur Iſaiæ, vt depoſita ſaccea tunica, hic enim erat habitus Prophetalis*. Sed nos in S. Hieronymo hæc non reperimus. Præterea tertiò ex eo quòd illi dictum ſit, *ſolue ſaccum*, denotatur tertiò illum fuiſſe ligatum, vel præcinctum zona illa pellicea, qua *ſub eo anno* 3183. diximus vſos fuiſſe Prophetas Eliani Inſtituti ſectatores. Non enim ſolui dicitur niſi id quod ligatum, & præcinctum eſt. Vnde Hugo Cardinalis illud *ſolue* explicat, *laxa*, quod propriè dicitur de eo, quod prius erat ſtrictè cinctum.

Saccum Prophetarum veſtis.

Zona etiam.

5 Quartò etiam, eo quòd Iſaiæ præcipiatur à Domino tollere

Calceamenta, ſeu ſandalia. *calceamenta de pedibus* ſuis, ſeu, vt 70. habent, *ſandalia*, elici poteſt, tam eum, quam alios quoſcunque Eliani Inſtituti ſectatores calceamentis in pedibus vſos fuiſſe. Vt enim notat Ioannes Hieronymus Sopranis *Digreſſ.* 1. *de re veſtiaria Iudaeorum c.*4. §.5. id præcepit Deus Iſaiæ in ſignum veluti, & portentum, ac vt omnium oculos in ſe conuerteret ob inſolitam nouitatem. Erat namque communis Hebræorum vſus tam apud diuites, quam apud pauperes calceatos incedere, prout ibidem ex Eccleſiaſtic.46. *v.*22. Iſaiæ 5. *verſ.*27. Amos 6. *verſ.*8. & ex hac Iſaiæ Prophetia oſtendit. Imo ea coriacea fuiſſe ex D.Hieronymo, & Gloſſa huius loci infertur, dicunt enim ex eo dictum Iſaiæ fuiſſe, vt calceamenta tolleret, quia *opertis pelle pedibus ſtare non poterat in terra ſancta*. Accedit quod Eliam ipſum calceamentis vſum fuiſſe ex eo colligi datur, quod cum Ochozias 4. *Reg.* 1. à nuncijs ſuis peteret, *cuius figura, & habitus eſſet*, illi reſponderunt: *Vir piloſus, & zona pellicea præcinctus, &c.* Si autem diſcalceatus incederet Elias, optimum ſignum illius eſſet hoc, & ita id dixiſſet. Fauet quod diſcalceatum eſſe, vel incedere, ignominioſum valde erat apud Hebræos, propterea enim *Deuteron.* 25. *v.* 10. domus illius, qui nubere nolebat viduæ fratris ſui, vocabatur *Domus diſcalceati*, in opprobrium ſcilicet, & ignominiam, vt notat ibi Abulenſis *q.* 8. Fauet quoque quod effigies Prophetarum, quæ apud Cornelium *Comment. in Prophetas* conſpiciuntur, calceatos demonſtrant ſandalijs Iſaiam, Ieremiam, & Ezechielem, calceis verò Danielem. Notat autem ibi Cornelius illas extractas fuiſſe ex ipſorum iconibus in S.& Apoſtol. Bibliotheca Vaticana repertis. Vnde Phariſæi, qui rigidiſſimi erant in huiuſmodi exterioritatibus, calceamenta geſtabant, prout colligitur ex S.Epiphanio hæreſ 16. dicente: *In crepidis, & calceamentorum ligulis procedentes, &c.* Eſſeni etiam, qui à Prophetis originem trahebant, calceis vtebantur. Teſtatur enim Ioſephus *lib.*2. *de bello c.*7. quod nec veſtitum, neque *calceos* mutarent, *niſi aut omnino conſciſſis prioribus, aut longi temporis vſu conſumptis*. Ex his autem elici videtur veteris Legis Prophetas calceatos inceſſiſſe, ſandalijs ſaltẽ pedibus opertos, prout de Chriſto Domino, Apoſtolis, & viris Apoſtolicis docet plurium ſententia: de qua Sopranis relatus poſt alios. Nec propterea, qui in Lege noua, ſiue ex eiuſdẽ Ordinis Prophetici ſectatoribus, ſiue ex alijs nudipedes ambulant, vllatenus reprehendendi, ſed magis laudandi, quòd ſupererogatoriè id faciant, ex maioris perfectionis ſtudio, quale conueniens eſt Legi Euangelicæ, quę valde ſuperior perfectione eſt Legi antiquæ, & Synagogæ Iudæorum. Præſertim cum apud veteres ſeueriores iſti nudipedes commendati appareant,

Illis vtebãtur Prophetæ.

de

de quo, & alijs ad hoc ſpectantibus Laurentius Landtmeter in opere *de veter. cleric. monach. lib. 1. par. 1. c. 15. 16. 17 & 18. & part. 2. c. 25.*

6 Non incongruè præterea hoc etiam tempore, quo Senacherib Rex Palæſtinæ Regiones inuadebat, aliquod damnum Carmeli noſtris cultoribus intuliſſe conіectari poſſumus. Ipſe namque, vt conſtat 4. *Reg.* 19. *v.* 23. & 24. referente ibi Iſaia Propheta, inter alia, quæ ſibi ſuperbè arrogabat, ſic dicebat: *In multitudine curruum meorũ aſcendi excelſa montium in ſummitate Libani, & ſuccidi ſublimes cedros Dei, et electas abietes illius, et ingreſſus ſum vſque ad terminos eius, et ſaltum Carmeli eius ego ſuccidi.* Etſi enim Theodoretus, & alij *ibidem*, quibus ſubſcribit Sãchez *eo loco*, ad figuras confugiant, per *ſaltum Carmeli* Iſraëlem, vel Ieroſolymam intelligentes, quod Carmelus Galilææ, & Iſraëlis pars eſſet, & alij verbum *ſuccidi* de præterito minùs propriè pro *ſuccidam* de futuro vſurpent cum Lyrano; aptè tamen, & propriùs ijs verbis ſignificari videtur hunc Regem in hac inuaſione Iſraëlis, hos duos montes, Libanum videlicet, & Carmelum exercitu ſuo penetraſſe (quemadmodum de Veſpaſiano narrat geſſiſſe Ioſephus *lib.* 3. *belli c.* 5. & de Annibale refert tentaſſe in Alpibus Iuuenalis *Satyra* 10.) & penetrando, eorum arbores ſuccidiſſe, vel combuſſiſſe. Idque indicant 70. dicentes: *Aſcendi in celſitudinem partis Libani, et ſuccidi magnitudinem cedri eius, electas cupreſſos eius, et veni in partem ſiluæ Carmeli.* Quid enim inconuenit affirmare, quod dum traduceret Senacherib copias potentiſſimi exercitus, ex quo 185. millia hominum vna nocte cæſa ſunt, Ægyptum verſus, & Iudæam per hos montes tranſilierit, arbores ſucciderit, & viam ſibi planam per ardua hæc loca complanauerit? Nec longe abeſt ab hac expoſitione Abulenſis 4. *Reg.* 19. *q.* 15. dum inquit hæc nomine prædeceſſorum ſuorum dixiſſe Senacheribum. Vtcunque tamen res contigerit, Carmeli eremitas intactos, & incolumes ab huiuſmodi inuaſionibus, Deo ſic prouidente, fuiſſe, quæ diximus *ſub anno* 3310. ſufficienter ſuadent. Saltum porrò eſſe in Carmelo ea, quæ adduximus *ſub anno* 3236. ſatis oſtendunt.

Carmeli incõmoda.

Anni

Anni mundi 3338. & 3339. ante Chriſtum 715. & 714.

Manaſſes Rex impius.

1 PIISSIMVM Principem Ezechiam, qui hoc tempore vitæ curſum fecit, impiiſſimus Rex Manaſſes eius filius in Regno ſecutus eſt, à patre taliter diuerſus, vt vix duo diſſimiliores reperiri poſſint. Rectè geſta Ezechiæ in ſuperioribus deſcripſimus; praua autem opera Manaſſes ſacra pag. 4. *Reg.* 21. ſic refert: *Duodecim annorum erat Manaſſes, cum regnare cœpiſſet, et quinquaginta quinque annis regnauit in Ieruſalem: nomen matris eius Haphſiba. Fecitque malum in conſpectu Domini, iuxta idola gentium, quas deleuit Dominus à facie filiorum Iſraël. Conuerſusque eſt, et ædificauit excelſa, quæ diſſipauerat Ezechias pater eius, et erexit aras Baal, et fecit lucos, ſicut fecerat Achab Rex Iſraël, et adorauit omnem militiam cæli, et coluit eam, extruxitque aras in domo Domini, de qua dixit Dominus: In Ieruſalem ponam nomen meum, et extruxit altaria vniuerſæ militiæ cæli in duobus atrijs templi Domini, et traduxit filium ſuum per ignem, et ariolatus eſt, obſeruauit auguria, et fecit Pythones, et aruſpices multiplicauit, vt faceret malum coram Domino, et irritaret eum. Poſuit quoque idolum luci, quem fecerat in templo Domini; ſuper quod locutus eſt Dominus ad Dauid, et ad Salomonem filium eius: In Templo hoc, et In Ieruſalem, quam elegi de cunctis tribubus Iſraël, ponam nomen meum in ſempiternum.*

Iſaias Propheta. Nahum Propheta.

2 Prouidit tamen Deus contra improbiſſimum hunc Regem plures Inſtituti Prophetici cultores in Iudæa eo tempore commorantes, ex quibus clariſſimus fuit Iſaias, de quo multa in ſuperioribus, & alia in ſequentibus. Item Nahum Prophetam, de quo *ſub anno* 3315. diximus, quem etiam Manaſſes tempore prophetaſſe tradunt Hebræi *in chronic. c.* 20. & Genebrardus *lib.* 1. *chronolog.* non tamen videtur verum, quod Clemens Alexandrinus *lib.* 1. *Stromat.* affirmat Nahum poſt Ezechielem prophetaſſe, ſicut neque quod Ioſephus *lib.* 9. *c.* 11. dicit Ioathan Regis Iuda tempore id accidiſſe. Vterque enim a vera chronologia deuiaſſe videtur. Obijt autem in pace apud Begabar, vt S. Epiphanius ſcribit, quam fuiſſe ipſius patriam putat. Eius feſtum pro prima die Decembris in Martyrologio Romano ponitur: vbi nonnulla de ipſo Baronius ex Epiphanio, Hieronymo, & Dorotheo.

Habacuc Propheta.

3 Inter Prophetas etiam, qui huius Regis tempore prophetaſſe dicuntur, Habacuc numeratur, ex minoribus numero octauus. Sic enim

enim habent chronolog. Hebræor. c. 20. Ribera *in prælud. 2. in fine*. Caſtro *l. 4. de Prophet. c. 8.* Torniellus *ſub anno mundi* 3351. & alij. Refert autem præfatum chronicon ideo in initio prophetiæ ſuæ ſubticuiſſe Regis nomen, quia valde improbus erat. Hoc autem verum eſſe ex eo facilè ſuadetur, quod *cap. 1. v. 4.* ſcripſit dicens: *Propter hoc lacerata eſt lex, & non peruenit vſque ad finem iudicium, quia impius* (videlicet Manaſſes) *praualet aduerſus iuſtum*, ideſt, iuſtos, Prophetas ſcilicet ſanctos, quos occidebat. Prophetauit contra Iudæam, & Ieruſalem. Siquidem Chaldæos contra eam venturos prædixit *c. 1.* vnde non poſt captiuitatem duarum tribuum, vt ſanctus Hieronymus, & alij crediderunt, id fecit, aliàs non tam Propheta, quàm Hiſtoricus dici deberet. Sed ante illam, vt habet Ribera *prælud: 2.* ex ſancto Epiphanio *in vit. Prophetar.* Dorotheo *in Synopſi*, & Theophil. *in Prolog. prophetiæ eiuſdem*, imò tempore Ezechiæ prophetaſſe tenent Ribera, vt ſupra, & Salianus *ſub anno* 3327. *num. 7.* fuiſſe diuerſum ab eo alio Habacuc, qui tempore Danielis vixit, communiter tenent recentiores, & verè ſi ratione ducimur, ita affirmare debemus, propter diſtantiam temporum. Quamuis Patrum quorundam auctoritas oppoſitum aſtruat. De ipſo refert ſanctus Epiphanius fuiſſe ex agro Bezzachar, & tribu Simeonis oriundum, & quod cum ante expugnationem Ieroſolymæ eam proſpexiſſet, appropinquante Nabuchodonoſor ad Ciuitatem, vt eam deſtrueret, fugam arripuerit in Oſtracinam, & terram Iſmaelis, ibique incolam permanſiſſe, donec Chaldæi ex Ieroſolyma remearent. Reliqua autem, quæ de eo affert, potius ad alterum Habacuc, quam ad iſtum pertinere exiſtimamus; vix enim poſſibile fuit tanto tempore ſuperuixiſſe. Ad Ordinis Prophetici alumnos hûc etiam Prophetam ſpectare ea, quæ adduximus *in Appara tu c. 2. et ſub anno* 3184. ſufficienter ſuadent. Quibus etiam conſoniare videtur Carolus Sigonius *de Repub. Hebræor. l. 5. c. 9.* vbi eũ Proph etico Collegio aggregandum inſinuat. Accedit quod ipſe c. 1. *Prophetam* ſe vocat (quod præter Aggæum, & Zachariam alij nouem minor es Prophetæ non faciunt) quo non incongruè dici poteſt denotaſſe, ſe ex illorũ numero, & Ordine eſſe, qui tunc *Prophetæ* vocabantur; max imè id fieret credibile, ſi id quod habet paraphraſis quædam Chaldai ca Compluti in codice manuſcripto reſeruata (prout refert Franciſcus à ſancta Maria in Hiſtoria prophetica *lib. 2. c. 30. num. 5.*) verum eſſet, hunc ſcilicet Habacuc filium fuiſſe mulieris Sunamitidis, que m à mortuis Pater Eliſæus ſuſcitauit, de quo *ſub anno* 3143. diximus, ſed hoc videtur omnino à veritate deuium, aliàs dicendum eſſet eum ferme 200. annorum ſpatio ſuperuixiſſe. Sanctè tandem vixiſ ſe, & obijſſe

Diuerſus ab alio Habacuc.

Ordinis Prophetici cultor

ex

ex eo firmatur, quod eius feſtum die 15. Ianuarij in Martyrologio Romano ponitur, vbi nonnulla de ipſo Baronius.

De alijs. 4 De alijs verò Prophetici Inſtituti cultoribus, qui ſub hoc Manaſſe Rege vixerunt, & contra eum prædicantes, ab ipſo interempti ſunt, in ſequentibus dicemus, & primùm ſub anno ſequenti de Iſaiæ morte ab eodem patrata.

Annus mundi 3340. ante Chriſtum 713.

Prophetæ cōtra Manaſſem. 1 CLAMOR peccatorum Manaſſes ſub hoc tempore in Cælum aſcendebat, & ad ipſorum vindictam Dei iram irritabat. Medijs ergo ſeruis ſuis Prophetis hæc 4.*Reg.* 21. *v.* 11. illi intimabatur: *Quia fecit Manaſſes Rex Iuda abominationes iſtas peſſimas ſuper omnia, quæ fecerunt Amorrhæi ante eum, et peccare fecit etiam Iudam in immunditijs ſuis, propterea hæc dicit Dominus Deus Iſrael: Ecce ego inducam mala ſuper Ieruſalem, et Iudam, vt quicunque audierit, tinniant ambæ aures eius, et extendam ſuper Ieruſalem funiculum Samariæ, et pondus domus Achab: et delebo Ieruſalem, ſicut deleri ſolent tabulæ, et delens vertam, et ducam crebrius ſtylum ſuper faciem eius. Dimittam verò reliquias hereditatis meæ, et tradam eas in manus inimicorum eius, eruntq; in vaſtitatem, et in rapinam cunctis aduerſarijs ſuis.*

Sed ipſe ſurdis auribus. 2 Hæc prædicabant Prophetæ; ſed Rex nihilo melior effectus, ſurdis auribus ea excipiebat, & conuerſus in arcum prauum eos crudeliſſimè lacerari præcipiebat. *Sanguinem enim*, inquit ſacer textus *v.* 6. *innoxium fudit Manaſſes multum nimis, donec impleret Ieruſalem vſque ad os*, idest, *de latere ad latus*, vt Chaldæus vertit, vel *à porta vſque ad portam*, vt Pagninus.

Occidit Iſaiā. 3 Inter eos autem ſanctos Prophetas, quos impius Rex occidi fecit, Iſaias Propheta vnus fuit. Cùm enim ille vitæ ſanctitate clariſſimus eſſet, Regio ſanguine illuſtriſſimus, vtpote ipſius Manaſſes valde propinquus, vt colligi poteſt ex dictis *ſub anno* 3251. (alij apud Hieronym. *in c.* 20. *Iſaiæ, et* 2. *Paralipom.* minus probabiliter eum faciunt ſocerum, & auum ipſius) ætate prouectiſſimus, centenario videlicet maior, & Prophetiæ ſingulari dono digniſſimus, nec ferre poſſet adoleſcentis Regis ſcelerata geſta, Regem, Principes, & populum obiurgabat, ingratitudinem exprobrabat, vitia redarguebat, eoſque precibus, minis, verborumque acerbitate ad viam rectam trahere contendebat. Sed illi tam moleſtum interpellatorem, & obtrectatorem ſuſtinere nolentes, de medio tollendum curarunt. Aliam

eiuſ-

eiuſdem mortis cauſam tradunt Hebræi apud S.Hieronym. *in traditionibus* & *c.* 1. *Iſaiæ*, videlicet, quòd eos appellaſſet *Principes Sodomorum*, & *Gomorrhæ*. Sed cum hoc videatur illis annunciatum à multis retro annis (illud etenim habetur *cap.* 1. eiuſdem Prophetiæ) non videtur ex eo próximam, vel principalem cauſam deſumendam. Probabilior ergo, ſicut communior ea eſt, quam aſſignauimus; nec negamus ex parte ipſius Iſaiæ aliam quoque fuiſſe, præoptaſſe nimirum ipſum crudeliſſima morte interimi, vt clariùs, & expreſſiùs quæ Chriſtus paſſurus erat, mundo explicaret. Ita enim colligitur ex Origene *in cap.* 10. *epiſt. ad Rom.* Chryſoſt. *ibid.* Tertulliano *lib. de patientia cap.* 14. Cauſa mortis.

4 Quo tamen mortis genere occiſus ſit, etſi Scriptura non referat, communis traditio tenet ſerra lignea in duas partes crudeliter ſectum occubuiſſe. Ita enim habet S.Hieronym. *in cap.* 57. *Iſaiæ*, quam vocat certiſſimam Hebræorum traditionem. Epiphanius *in vita Iſaiæ*, Dorotheus *in Synopſi Prophetar.* Iſidor. *c.* 37. *de vita, et morte Sanctorum*, Euſebius *in Chronic.* Hiſtoria Scholaſtica 4. *Reg.* 32. & communiter alij, vno excepto Abulenſi 4. *Reg.* 21 *q.* 18. qui leui ductus fundamento id negauit. Hinc plurimi, ipſo Hieronymo referente, illud quod ad *Hebr.* 11. *v.* 3. Paulus dixit, *ſecti ſunt*, ad Iſaiam referunt, & meritò, cum de nullo alio in ſerie Prophetarum, niſi de ipſo hoc conſtet. Illud verò quod Thalmudiſtæ ſcribunt de Iſaia, quod cum fugeret, in cedrum ſe abdiderit, & ibi vnà cum arbore ſerratum eſſe, pro fabula habetur. Quo genere mortis.

5 Illud etiam in ipſius morte contigit prodigium, quod Epiphanius, Dorotheus, hiſtoria ſcholaſtica, & alij narrant. Cum eſſet in agone, & aquam poſtulaſſet, nec ipſi data eſſet, diuinitus prouiſum eſt, vt illi confeſtim daretur de ſublimi in eius os miſſa, vt quidam putant, vel de fonte proximo erumpens, vt alij credunt. Propterea fons ille *Siloe*, ideſt, *miſſus* appellatus. Alia de hoc fonte, & Iſaiæ ſepulchro ſub quercu Progel idem Epiphanius. Cuius etiam meminit Martyrologium Romanum die 6. Iulij, qua eius feſtum, vtpotè ſanctiſſimi viri recolitur. Vide Baronium ibid. Prodigium in morte Iſaiæ.

Anni

Anni mundi 3341. 3342. 3343. ante Chriſtum 712. 711. 710.

Inſaniebat Manaſſes in Prophetas.

1 PRVDENTI coniectura credimus his tribus annis immediatè præcedentibus captiuitatem Manaſſes, id tempus fuiſſe, quo inſaniiſſe ſcribitur in Dei Prophetas, plurimos eorum crudeliter interimendo. Ipſorum enim ſanguis eſt ille, quem ſacra Scriptura 4. *Reg.* 21. *v.* 16. *innoxium* appellat, vt vidimus ſub anno præcedenti, & tradit Ioſephus *lib.* 10. *antiquitat. c.* 4. Abulenſis *q.* 16. *et.* 17. quos alij Expoſitores ſequuntur. Vnde Sanchez ibidem: *Licet quinam hi fuerint, quorum ſanguinem Manaſſes effudit, ex Scriptura non conſtet, eſt tamen veriſimile, illorum fuiſſe Prophetarum, per quos Deus Regis impij peccata reprehendit; aut qui ſequi noluerunt illius mores, & inſtitutum, aut qui illius intemperantiam liberius exprobrarunt.* De cauſa autem propter quam eos occiderit, ſic habet Torniellus *ſub anno* 3338. *n.* 3. *Cauſa autem cur etiam Prophetas interimeret, erat, quia ipſum, & cum eo populum pariter arguebant de tot, tantiſque ſceleribus, quæ quotidie, ipſo Rege in primis auctore, committi videbant, & pro his multa eademque grauiſſima eiſdem à Deo imminentia mala pronunciantes comminabantur.* Quot autem ij Prophetæ à Manaſſe occidi iuſſi fuerint, ſic deſcribit Ioſephus relatus: *In omnes, quotquot erant in Hebræis, iuſtos graſſabatur cædibus, ne à Prophetis quidem cruentas manus abſtinens; Nam & ex horũ numero per ſingulos dies aliquem afficiebat ſupplicio, vt Ieroſolyma ſanguinibus inundaretur.* Quo ſane habetur magna horum Prophetarum, qui ab ipſo occiſi ſunt, multitudinem fuiſſe. Vnde illud Ierem. 2. *Deuorauit gladius veſter Prophetas veſtros,* ad hanc quotidianam Prophetarum internecionem refert Cornelius *ibid.* ex Hugone, Lyrano, & Dionyſio ſic dicens: *Manaſſes enim quotidie Prophetam aliquem perimebat, ait Ioſephus* 10. *Antiq.* 4.

Quam ob cauſam.

Quot fuerint occiſi.

An fuerint ex Ordine Prophetico.

2 Fuiſſe autem huiuſmodi Prophetarum ingentem cohortem ex Ordine Prophetico Samuelis & Eliæ, præter adducta in *Apparatu cap.* 2. & *ſub anno* 3184. etiam confirmat ſequens ratio. Vel enim omnes iſti appellantur *Prophetæ*, quia ſpiritu Prophetico illuſtrati omnes futura prædicerent, vel quia eſſent perſonæ Deo deuotæ Dei cultui ſpecialiter dicatæ, & populum vita, doctrina, & prædicationibus admonentes. Primum ſane nullus prudens affirmabit, quorſum enim tam magnus Prophetarum futura præuidentium numerus, vt per ſingulos dies aliquis eorum (vt Ioſephus dicebat) ſuppli-

cio

cio traderetur, in puſillo Iudææ Regno eſſet? quis talia finxit? Vix vnus Nahum, Abacuc, vel alius ex illis erat, qui tamen (vno excepto Iſaia) occiſi à Manaſſe non ſcribuntur. Neceſſe ergo dicere eſt hos appellatos *Prophetas* poſteriori ſenſu, quia ſcilicet gens erat Deo deuota, ipſius cultui ſpecialiter addicta, & talis vitæ, & doctrinæ, quod poſſet Regis, & populi peccata redarguere, vt propterea neci traderetur. Cum autem Samuelis, & Eliæ diſcipuli tales eſſent, manifeſtè ſequitur hos vocatos *Prophetas* ex eorum numero fuiſſe. Quod etiam ex noſtris tenet Franciſcus à ſancta Maria *in hiſtor. Prophet. Hiſpanè l.* 2. *c.* 28. *num.* 3. Probabilior ſententia.

3 Nec ſolum exiſtimamus Prophetas huiuſmodi ex eorum ſerie eſſe, quos non ſimpliciter, ſed aliquo duntaxat modo ad Ordinem Propheticum ſpectare diximus *in Apparatu dicto c.* 2. *nu.* 31. eo quod matrimonio iuncti vxores ducerent, & filios procrearent, vt proinde veri Religioſi eſſe non poſſent. Putamus enim plures, vel ſaltem aliquos eorum ex illis fuiſſe, qui in Collegio illo Prophetali Ieroſolymitano, de quo *ſub anno* 3154. *n.* 12. diximus, viuebant. Ij namque inter alios præcipuè Dei cultui deuoti, & aſtricti erant, & in populis legis diuinæ obſeruantiam prædicabant, ac proinde primi eſſent, quos Manaſſes exoſos haberet, & crudeliter tractari, ac trucidari præciperet. Inter quos (aliquos ſaltem) fuiſſe, qui trium votorum aliquali obſeruantia conſtricti, ad vitæ Religioſæ normam aſpirarent, ex ijs, quæ etiam diximus *in Apparatu c.* 4. colligi ſatis poteſt. Qui tales fuerint.

4 Nec temerè affirmamus de eis prædixiſſe Iſaiam ante hoc tempus ea, quæ de Eunuchis *cap.* 56. *à v.* 3. ſcripſit dicens: ***Non dicat Eunuchus: Ecce ego lignum aridum, quia hæc dicit Dominus Eunuchis: Qui cuſtodierint ſabbata mea, & elegerunt, quæ ego volui, & tenuerint fœdus meum: dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à filijs, & filiabus nomen ſempiternum dabo eis, quod non peribit.*** Hoc enim loco loquitur Propheta de Eunuchis ſpiritualibus, illis ſcilicet, qui continentiam voluntariam, vel ex voto aliquali obſeruant, vt docent Hieronymus, & Cyrillus *ibidem*; Auguſtinus *de S. virginitate cap.* 24. Baſilius *in lib. de vera virginit.* Ambroſius *in exhortat. ad virgines*, & Gregorius 3. *p. paſtor. c.* 29. quos refert & ſequitur Bellarminus *lib.* 2. *de Monachis c.* 9. contra Petrum Martyrem, & alios Sectarios, & communiter alij, ſpecialiter Mendoza *in quodlib. quodlib.* 4. *expoſit. num.* 5. Suarez 3. *to. de Relig. lib.* 3. *c.* 1. *n.* 3. & *l.* 9. *c.* 1. *n.* 17. (id doctè colligens ex Tertulliano *lib.* 1. *ad vxorem cap.* 6.) Baſilius de Leone *lib.* 1. *de matrim. c.* 19. *n.* 2. & Spinellus *lib. de Deipara c.* 32. & ratio eſt, quia vt docet Michael Medina *de ſacror. homin. continentia lib.* 3. *c.* 32. communis Eunuchi ſpirituales.

ſenſus Patrum eſt Iſaiam de eiſdem Eunuchis locutum fuiſſe, de quibus Chriſtus *Matth.* 19. dicens: *Sunt Eunuchi, qui ſeipſos caſtrauerunt propter regnum cælorum*. Quem locum de eunuchis ſpiritualibus, eis videlicet, qui voto aliquo caſtitatis ligati ſunt, intelligendum probat idem Bellarminus *d. lib. c.* 23. contra eoſdem Sectarios, ex Epiphanio *hæreſ.* 58. Hieron. *ibid.* Auguſtino *de ſanct a virginit. c.* 30. & Fulgentio *lib. de fide ad Petrum c.* 3. pro quo etiam refert Suarez Tertullianum *lib. de patientia c.* 13. Clem. Alexandrin. *lib.* 3. *Stromat. circa princip.* Fulgentium *epiſt.* 3. *ad Probam c.* 6. & alios, quatenus aſſerunt hos ſpadones eſſe illos, qui perpetuam caſtitatem profitentur: Vnde Epiphanius *dicta hæreſ.* 58. & Anaſtaſius Sinaita *in quæſtionib. S. Script. q.* 66. Monachos appellant eunuchos. De quo ſub anno mundi 4086. iterum loquemur. Imò, vt ipſe Bellarminus ibidem dixit: *Ipſa eunuchorum appellatio perſpicuè indicat votum, non enim eſt eunuchus, qui ſolum continet, ſed qui non poteſt non continere*. Quemadmodum enim eunuchus corporalis eſt ille, qui in carne habet aliquod impedimentum ad coniunctionem carnalem, ſic eunuchus ſpiritualis erit ille, qui in ſpiritu, & voluntate habet illud, nempe votum. Legatur Pamelius in Tertullianum *in ſcholijs ad c.* 9. *lib. de cult. fæmin.* 1. & *ad c.* 6. *lib.* 1. *ad vxorem*. Loqui autem Euangeliſtam non ſolum de Lege Euangelica, ſed etiam de Lege ſcripta optimè docet Salianus *tom.* 3. *Annal. ſub anno* 3021. *in ſcholio* 1. dicens: *Videtur Dominus non de re tantum futura, ſed iam tum vſitata loqui, nam octingentis, & amplius annis dixerat Iſaias c.* 56. *Et non dicat eunuchus, &c.* Similiter & Prophetam nō ſolum de eunuchis ſpiritualibus Legis Euangelicæ propheticè loqui (vt non rectè quidam putarunt) ſed & de illis, qui tempore Legis ſcriptæ erant, clarè colligitur ex Auguſtino *in lib. contra Adamantum Manichæum c.* 3. vbi cum hæreticus affirmaſſet vetus Teſtamentum nouo eſſe contrarium, ex eo quod in veteri commendatur matrimonium, in nouo autem cælibatus, reſpondet Auguſtinus inter alia, etiam in veteri Teſtamento laudati cælibes, illis verbis ex Iſaia relatis: *In veteri* (inquit) *Teſtamento habent apud Iſaiam, quanta promittantur ſpadonibus, ne in nouo ſolo arbitrentur eſſe laudatos à Domino, vbi dicit eſſe quoſdam, qui ſe caſtrauerunt propter Regnum cælorum. Nam & Iſaias ita dicit*: Hæc dicit Dominus ſpadonibus, &c. Hæc Auguſtinus. Eſſe autem conforme Prophetæ, ex eo deducitur, quia vt intuenti patebit, intentum ipſius eo capite eſt omnes homines cuiuſcunque legis, ſtatus, & conditionis ad bene agendum excitare, & promouere. Imò de Legis ſcriptæ eunuchis ſpiritualibus intelligēdum ex eo probatur, quod illi præcipuè erant, quos conſolari intendebat propter captiuitatem

Qui tales Eunuchi.

Fuerunt in lege veteri aliqui ex illis.

Digitized by Google

tatem, & alia flagella ipſis imminentia ex ipſis etiam verbis promiſſionis illis factæ, quæ ferme ſimilia ſunt ijs, quæ de Rechabitis refert Ieremias *c.35.* & nos expendemus *ſub anno* 3435. infertur tum de hominibus illius temporis loqui Iſaiam, tum de illis, qui ex filijs Prophetarum trahebant originem, quales fuiſſe Rechabitas diximus *ſub anno* 3159. Tales autem Eunuchos ſpirituales fuiſſe etiam in veteri Teſtamento, præter dicta de Elia, Eliſæo, & filijs Prophetarum *in Apparatu c. 4.* confirmat, & illud *1. Paralipom. 28. v. 1.* vbi in Concilio à Dauide coacto ante ſuam mortem recenſentur etiam *Eunuchi*; qui erant nutritores, inſtructores, & doctores filiorum Regis, viri caſti, & honeſti, vt habent Lyranus, & Dionyſius *ſuper hunc locum*, & Salianus ſuperiùs relatus dicens, eos vitam Religioſam & continentem duxiſſe. Adde Epiphanium, & Anaſtaſium Sinaitam relatos, qui Eliã inter hos Eunuchos recenſent, prout & faciunt Robertus Arboricenſis *tom. 1. de Cælibatu*, & Franciſcus Somnius *in demonſtrationibus tract. 12. c. 5.* dum ipſum Eliam, & Eliſæum inter præfatos Eunuchos numerant. His quoque iungitur Boulducus *in lib. de Eccleſ. poſt legem c. 12. §. Nihil igitur*, vbi hos Eunuchos ab Iſaia commemoratos dicit fuiſſe Enoſcænos, & Rechabitas.

4 Nec incongruè etiam ex huiuſmodi Rechabitis aliquos à Manaſſe occiſos fuiſſe ſuſpicari poſſumus, ipſi namque eo tempore in Regno Iuda erant, viri Deo deuoti, ipſius cultui addicti, & Legis obſeruantiſſimi, vt propterea non immerito in eis quoque de medio tollendis inſudaſſe credi fas ſit. *An ex Rechabitis aliqui occiſi.*

Annus mundi 3344. ante Chriſtum 709.

1 PRÆSENS annus, qui ſeptimus erat Regni Manaſſes, eatenus memoria noſtra dignus erit, quatenus tempore iſto captus credatur à Rege Aſſyriorum, & catenis, compedibuſque vinctus in Babylonem abductus. Captum hunc Regem ab Aſſyrijs certa fide tenendum eſt, etſi enim in hiſtoria Regum non habeatur, in *ſecundo tamen lib. Paralipom. c. 33.* expreſsè dicitur *v. 11.* poſt relata eius, & habitatorum Ieruſalem ſcelera: *Idcirco ſuperinduxit eis Principes Regis Aſſyriorum, ceperuntque Manaſſem, & vinctum catenis, atque compedibus duxerunt in Babylonem.* Hoc autem anno id accidiſſe probat Salianus *hic n. 13.* Qua verò de cauſa captus fuerit ab Aſſyrijs, quaue occaſione contra illum bellum mouerint, nec ipſe nec alius certi aliquid affirmare poſſunt, ſacra Scriptura, Ioſepho, & Patribus nihil *Manaſſes captus.* *Qua ex cauſa*

de hoc dicentibus, ex quo meritò elicere poſſumus, propterea Deũ id celare voluiſſe, vt certo crederemus ſolum ipſius iniquiſſima ſcelera, & Prophetarum admonitionũ contemptum tanti ſupplicij cauſam extitiſſe. Quod non obſcurè indicat Scriptura, quæ poſt relata eius crimina, & Prophetarum contemptum confeſtim ſubiunxit: *Idcirco, &c.* Alij etiam ex populi Principibus cum eo captiui abducti creduntur, quamuis Scriptura id non exprimat. Regem autem adeo inhumaniter, & crudeliter Aſſyrij vexarunt, vt non ſolùm catenis, & compedibus Babylonem vinctum ducerent, ſed & in carcere ferro onuſtum (adeo vt caput ſurſum attollere non poſſet) detinerent. Dura ergo vexatio, ſeuera cuſtodia, & præteritorum peccatorum recordatio ex ſcelerato adoleſcente virum fecit pœnitentē. Miſer namque malo ſuo doctus, commiſſa delicta agnouit, Deum exorauit, orationemque compoſuit, quæ in Biblijs extra ſeriem canonicorum librorum ſepoſita eſt, & olim inter canonicas ſcripturas à quibuſdam cenſebatur. Exaudiuit ergo Deus clementiſſimus peccatoris preces, pœnitentiam admiſit, à captiuitate liberauit, ſaluumque in Ieroſolymam reduxit, prout anno ſequenti, quo id creditur contigiſſe, referemus. Sacra Scriptura *2. Paralipom.* 33. Expoſitores *ibidem*; ſpecialiter Sanchez *in lib.* 4. *Reg. c.* 21. *nu.* 16. Ioſephus *lib.* 10. *cap.* 4.

Alij etiã Principes.

Conuertitur ad Deum Manaſſes.

Peccati Manaſſes enormitas.

2 Hoc tam acerbum Regis Manaſſis ſupplicium manifeſtè cõuincit, quam enorme crimen commiſerit, Iſaiam, & alios Dei Prophetas ſacrilegè interficiendo; vt propterea etiam meritò cēſeamus, eos, qui ex illis reſidui erant, ſimul cum Rechabitis benigniùs toto tempore vitæ ſuæ in Ieroſolymam reuerſum dilexiſſe, & tractaſſe.

Annus mundi 3345. ante Chriſtum 708.

Reſtituitur in Regnum.

1 REDITVR hoc anno Manaſſes in Regnum ſuum reſtitutus, & merito ſanè. Etſi enim Scriptura nihil referat de tempore, quo in captiuitate fuit detentus, cum ſolum *2. Paralipom.* 33. *v.* 13. dicat: *Reduxitque eum Ieruſalem in Regnum ſuum.* Nihilominus communiter aſſeritur breui tempore captiuum manſiſſe, alioquin Iudæi alium Regem eius loco creaſſent. Sed quo pacto liberatus fuerit, res eſt incerta. Hebræi apud D. Hieronym. *in traditionibus Hebraic.* aſſerunt in vas æneum perforatum igni applicatum immiſſum fuiſſe, ibique inuocaſſe nomina Idolorum, quæ coluerat, & cum ab illis non exaudiretur, ad Deum clamaſſe, eumque exaudiſſe, & in Regnum

Quo pacto.

gnum

gnum ſuum veluti Habacuc Prophetam reduxiſſe. Hoc tamen figmentum exiſtimatur Hebræorum. Auctor imperfecti *in Matth. hom. 1. c. 1.* affirmat, quòd cum in carcere detineretur, & ſolo pane hordeaceo, & aqua aceto admixta aleretur, Deum oraſſe, factaque circa eum flamma ignis vincula ipſius liquefacta eſſe, & ſic liberum reuerſum in Ieroſolymam: ſed hoc etiam, cum multa miracula inuoluat, non magnam facit fidem & Rabbinorum figmenta ſapit. Probabilior ergo modus libertatis Manaſſis ille creditur, quòd Nabuchodonoſor (Merodachus nuncupatus) qui eum in vinculis tenebat, in iuuenem Regem mitiùs inclinatus, ætati, & fortunæ indulgens, & quod plus eſt, à Deo motus, qui pœnitentis Regis orationem feruentiſſimam exaudierat, liberum dimiſerit, ſub fide vectigalis annui ipſi tribuendi. Sic Saul Agag; Achab Benadab; Achilles Priamum; & Carolus Quintus Fráciſcum Regem Gallorum ſub hac, vel alijs conditionibus liberos dimiſerunt. Salianus *ſub hoc anno.*

Anni mundi 3346. vſque ad 3349. ante Chriſtum 707. vſque ad 704.

1 ETSI variæ, multumque diuerſæ de tempore, quo hiſtoria Iudithæ contigit, ſententiæ Doctorum reperiantur, alij enim ad Xerxis, vel Cambyſis tempora poſt Babylonicam captiuitatem eam referunt cum Euſebio *in Chronic.* Auguſt. 18. *de Ciuitate Dei*, Beda *l. de ſex ætatibus*, & Ribera *in c. 2. Nahum*, alij verò, etſi ante captiuitatem eam accidiſſe dicant, ad Sedechiæ tamen, vel Ioſiæ ætatem pertinere exiſtimant. Nos tamen, vt probabiliorem ſupponimus ſententiam aliorum affirmantium hanc hiſtoriam ad hæc tempora Manaſſis ſpectare: ita enim probant Bellarminus *lib. 1. de verbo Dei c. 12.* Pererius *lib. 1. in Danielem*, Serarius *in cap. 1. Iudith*, & alij, quos ſequitur Salianus *ſub anno 3344. n. 7. & 8.* Hoc ergo tempore cum Nabuchodonoſor Merodachus cognomine Aſſyriorum Rex nimis exaltatus corde eſſet ob victoriam, quam contra Arphaxad Medorũ Regem obtinuerat, & quod Manaſſem Iudæorum Regem captiuum tenuiſſet, voluit omnem terram ſuo ſubiugare imperio. Miſſis ergo nuncijs, ijſque à Principibus Ciuitatum reiectis, Holofernem militię Principem cum magna potentia, copijſque inſtructis deſtinauit, vt quod voluntariè iugum acceptare nequiuerant, inuiti recipere cogerentur. Is multis vrbibus, caſtellis, arcibuſque expugnatis, alijſque Aſſyriorum dominio adiunctis à ſolis Iſraëlis filijs, qui ieiu-

Iudith hiſtor.

Circa hæc tempora.

nijs, & orationibus intenti Deo fidebant, contemptus, & à fœmina vidua Iudith virtutum donis famoſiſſima, quæ fugam e Bethulia ſimulauerat, dum in oculis eius captus eſt, capite truncatus miserè periit, toto ipſius exercitu fugam arripiente, & populo Hebræorum Deum, & Iuditham gloriosè magnificante. Sacra Scriptura *in libro Iudith*, & expoſitores *ibid.*

2 Vnum tantum pro noſtris Annalibus hiſtoria hæc ſuppeditat non prætermittendum, miſiſſe videlicet Nabuchodonoſor Aſſyriorum Regem ante huiuſmodi expeditionem ſub Holoferne Duce deſtinatam nuncios ad omnes (inquit Scriptura *Iudith. 1. v. 8.*) *qui habitabant in Cilicia, & Damaſco, & Libano, & ad gentes quæ ſunt in Carmelo, & inhabitantes Galilæam in campo magno Eſdrelon, & ad omnes, qui erant in Samaria, & trans flumen Iordanem vſque ad Ieruſalem, & omnem terram Ieſſe, quouſque perueniatur ad terminos Æthiopiæ*, vt ſcilicet eius ſubiecti eſſent Imperio. Quæri enim poteſt, quis ſit hic Carmelus, & quænam gentes in illo habitaſſe dicantur? Sed ad primum facile reſponderi poteſt, eum fuiſſe Carmelum Eliæ noſtrorum Prophetarum commune & vulgatum habitaculum, non illum Carmelum Laban, quem in Tribu Iuda ſitum eſſe *ſub anno 3236. n. 2.* diximus. Hoc enim ſuadetur ex eo, quòd immediatè *inhabitantes Galilæam* recenſeantur, hic enim noſter Carmelus Galilææ adhæret, vt propterea Nazareth Galilææ ciuitati proximus ſit. Accedit quòd cum Carmelus hic longè nobilior, clarior & celebrior, quàm Carmelus Nabalis fuerit, de eo ſemper intelligi debet Scriptura, cum indiſtinctè de Carmelo loquitur. Et ita de hoc Eliano Carmelo hunc locum intelligit Celada *in Iudith c. 1.* Sed quænam hæ gentes, quæ in Carmelo eſſe deſcribuntur? Sanè in hoc noſtro Carmeli monte gentes, aut populos extitiſſe non conſtat, niſi ſolum apud Plinium *lib. 5. c. 19.* qui in Carmelo fuiſſe oppidum *Carmelum* etiam appellatum primitus *Ecbatanam* refert. Ergo dici poſſet cum Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 2. c. 13.* gentes inhabitantes Carmelum, eas appellari, quæ in circumuicinis oppidis vel vrbibus degebant. Nicolaus Serarius *in Iudith cap. 1.* has gentes *Carmelitas* vocat, & Hugo Cardinalis ibid. *Religioſos*. Quod procul dubio noſtris eremitis ibi commorantibus, iuxta dicta *ſub anno 3236.* iure applicari poſſet: niſi obſtaret, pauperes, & humano auxilio deſtitutos viros non potuiſſe contradicere potentiſſimo Regi ipſos voléti ſubiugare, quemadmodum accidiſſe Scriptura commemorat. Sed nec hoc multum vrget, cum prudenter exiſtimari poſſit, eos diuino auxilio & aliorum populorum confinium Galilææ, & Samariæ conſortio fretos tyranni imperium repel-

Nuncij miſſi ad Carmelum

Qui habitantes Carmelū

repellere debuiſſe. Sicque in re dubia, & quam nullus alius tetigit, reſpondendum cenſemus. Accedit, quod ſi nouiſſimis Carmeli deſcriptionibus, quas *ſub anno 3236.* retulimus, fidem, vt par eſt, adhibeamus, in ipſo Carmelo plura hoc etiam tempore oppida cernuntur, videlicet *Esfia, Curriturin, Dubel, Aain, Gaul, Aain hud*, præter alia quoque, quæ in decliuio & verſus Nazareth etiam recenſentur, in quibus, & alijs, quæ euerſa fuerunt, quæ S. Scriptura hic commemorat, de gentibus Carmeli incolis verificari iure poſſunt.

Anni mundi 3350. vſque ad 3376. ante Chriſtum 703. vſque ad 677.

1 TOTVM ferme hoc tempus quaſi vacuum eſt in diuinis, & humanis litteris. Hæ namque nihil ad noſtrũ intentum ſuppeditant, cum ſolùm ex illis principaliora & notabiliora hominum geſta, caſuſque referre decreuerimus. Ex ſacris autẽ Litteris id duntaxat habemus, Manaſſem Regem, poſtquam ex captiuitate liber euaſerat, mutatum in virum alterum, piè, religioſeque vixiſſe. Vnde de ipſo *2. Paralipom. 33. v. 13.* ſic dicitur: *Et cognouit Manaſſes* (poſt captiuitatem videlicet) *quod Dominus ipſe eſſet Deus. Poſt hæc ædificauit murum extra Ciuitatem Dauid, ad occidentem Gihon in conualle ab introitu portæ piſcium per circuitum vſque ad Ophel, & exaltauit illum vehementer: conſtituitque Principes exercitus in cunctis Ciuitatibus Iuda munitis, & abſtulit Deos alienos, & ſimulachrum de domo Domini; aras quoque, quas fecerat in monte domus Domini, & in Ieruſalem, & proiecit omnia extra vrbem. Porrò inſtaurauit Altare Domini, & immolauit ſuper illud victimas, & pacifica, & laudem: præcepitque Iudæ, vt ſeruiret Domino Deo Iſraël.* Eius quoque poſt conuerſionem res bene geſtas auctor imperfecti oper. *in Matth. hom. 1.* ſic explicat: *Seruiuit ſoli Domino Deo in toto corde ſuo & in tota anima ſua omnibus diebus vitæ ſuæ; & reputatus eſt iuſtus.* & Ioſephus *lib. 10. antiquit. c. 4.* ſic: *Adeoque in melius mutatus eſt; vt ex quo Deum colere cœpit, toto vitæ tempore prædicatus ſit beatiſſimus.* Lege Cyrillum *lib. 5. in Ioannem c. 17.* & Comeſtorem *in hiſtor. ſcholaſtica.*

Manaſſes pius factus.

Quæ geſta ipſius.

2 Subiungitur præterea in *dicto 2. Paralipom. 33. v. 18.* ſic: *Verba quoque videntium, qui loquebãtur ad eum in nomine Domini Dei Iſraël, continentur in ſermonibus Regum Iſrael.* Cum autem *videntium* nomen iuxta dicta *in Apparatu c. 7. n. 3. Prophetas* indicet, ideo certum eſt plures Prophetas eius tempore non ſolùm ante captiuitatem ipſius, ſed

Videntes qui dicantur.

& poſt

& poſt illam ipſi propheta ſſe, geſtaque eius ſcripſiſſe, ac perinde non omnes Prophetici Ordinis alumnos, ſed plures duntaxat ab eo interfectos fuiſſe. De iſto autem libro *ſermonum Regum Iſrael*, ſeu Iuda (quoniam ex quo deletum fuit Regnum decem Tribuum, nomen Iſrael in Iuda commutatum eſt) nulla extat memoria, ſicut nec de alio, de quo in dicto *cap. 33. v. 29.* fit mentio, libro ſcilicet *ſermonum Hozai*. Quod enim aliqui dicunt per Hozai intelligi Iſaiam, difficile creditu eſt, cum Iſaias nihil de Manaſſe ſcripſerit. Apud 70. legitur pro Hozai *Videntium*, ex quo roboratur id quod diximus, Prophetici videlicet Ordinis cultores, qui hoc etiam nomine vocabantur, & qui à Manaſſe multa mala pertulerant, tam eorum, quàm bonorum, quæ geſſit poſt conuerſionem, hiſtoriographos fuiſſe.

Anni mundi *3377.* vſque ad *3386.* ante Chriſtum *676.* vſque ad *667.*

Tobiæ obitus. 1 EX ſacris Litteris id vnum præcipuè hoc tempore habemus, obitum videlicet Sancti Tobiæ ſenioris, eximiæ ſãctitatis viri. Genus ipſius fuit ex tribu nephtali, patria Galilæa ſuperior, oppidum natiuum, prout in Græca editione habetur, Thiſbe, ex qua etiã Elias noſter oriundus putatur ab aliquibus, etſi immeritò, vt *ſub anno 3123 n. 4.* diximus. Maturè à Deo probatus rebus aduerſis fuit: vtroque namque parente puer orbatus, & iuuenis captiuus Niniuem ductus, multa mala perpeſſus eſt. Viam tamen veritatis non deſeruit, ſed religione erga Deum, miſericordia & beneficientia erga proximos ſic eluxit, vt Deo acceptiſſimus, & Salmanaſſari Regi Aſſyriorum gratus propterea effectus eſſet. Defunctorum cadauera, quos Senacherib Rex à Iudæa reuerſus indignatus occidebat, ipſe ſepelienda non ſine vitæ periculo ſedulò curabat. Hinc cum à mortuorum ſepultura quadam die fatigatus veniſſet, & iuxta parietem paulùlum ſomni capturus ſeſe iactaſſet, Deo ſic prouidente, vt patientiæ ipſius haberetur exemplum, hirundinis ſtercore excæcatus fuit. Ludibrijs quoque, & opprobrijs conſanguineorum, quæ humilibus deprecationibus ſuperabat, piè exercebatur. Vxori, filio, Tobiæ quoque nomine, monitis, & conſilijs adiuuandis non deerat; eiuſque meritis factum eſt, vt Raphael Angelus filio comes eſſet vſque in Rages ciuitatem Medorum, à piſcis deuoratione erueret, à dæmonis inſultu liberaret, & incolumem ad patriam reduceret. Vita tandem longæuus, centum videlicet, & duorum annorum, monitis, & præ-

Geſta ipſius. (margin, beside "n. 4. diximus")

ceptis

ceptis ſalutaribus ſuos inſtruens obdormiuit in pace. Prophetauit morti proximus de interitu Niniue, reditu Iudæorum in terram ſuã, & vocatione gentium ad veri Dei cognitionem. Sacra Scriptura *in lib. Tobiæ*. Expoſitores *ibidem*.

2 Non tamen propterea eum inter Ordinis Prophetici alumnos recenſemus, etſi enim Propheta fuerit, fuit tamen talis non ex inſtituto, aut ordinarius, ſed extraordinarius ſolùm, & ex ſpeciali Dei gratia, vt Amos paſtor, & alij. Vt enim ſæpe diximus, illi Prophetæ tantùm ad Propheticum Ordinem ſpectaſſe cẽſendi, qui ex inſtituto tales erant, Dei ſcilicet cultui, & laudibus canendis dicati, & in aliquo ipſorum Collegio inſtructi, quod de Tobia, qui merè ſecularis fuit (etſi vitæ ſanctiſſimæ) prorſus ſine fundamento diceretur. Non fuit Ordinis Prophetici.

3 Hoc tempore ſub anno videlicet 3382. mortuus eſt Numa Pompilius ſecundus Romanorum Rex, cum 43. annos regnaſſet, prout ex Dionyſio Halicarnaſſ. & Liuio colligit Salianus *ſub eo anno num. 2.* ſucceſſorem habens Tullium Hoſtilium in Regno, non ſic in pietate, & religione. Qui tamen & Cælium montem Vrbi adiecit, & Romanos ſibi beneficientia nouit conciliare. Dionyſius, & alij. Numa Pompilius.

Anni mundi 3387. vſque ad 3391. ante Chriſtum 666. vſque ad 662.

1 HIS quatuor annis vix aliud (quod ad noſtrum poſſit ſpectare inſtitutum) hiſtoriæ ſuppeditant, præter ortum Ioſiæ Regis, qui ſub anno 3387. quinquageſimo videlicet Manaſſis Regis contigit, prænunciatus iam pridem à multis annis à viro quodam Dei Ordinis Prophetici Samuelis cultore (etſi non Eliani, cum Eliæ tempora anteceſſerit) cuius propterea hiſtoria noſtris Annalibus extranea non eſt, & proinde illis inſerenda. Ioſiæ Regis ortus.

2 Accidit ergo anno mundi 3061. ante Chriſtum 992. vt cum Ieroboam Rex Iſraël appellatus coniuraſſet aduerſum Roboam filiũ Salomonis, ipſique decem Tribuum Regnum abſtuliſſet, cum ſolum Roboamo Iudæ Regnum relictum eſſet, verituſque ne Iſraëlitarum populus, qui eum in Regem admiſerat, occaſione ſacrificandi Domino in Ieroſolymitano Templo, quod ſub ditione Roboami erat, Ieroſolymam aſcenderet, ipſumque interficeret, vel derelinqueret, peſſimum illud conſilium inijſſet, duos vitulos aureos conficiendi, & conſecrandi, vt loco veri Dei in Dan, & Bethel à populo colerentur, Sacerdotes etiam pro ſuo arbitrio eis in locis conſtituiſſet, Hiſtoria de viro Dei.

Digitized by Google

ſet, vt idolis miniſtrarent, ipſeque veluti Summus Pontifex ſuper Altare Bethel coram vitulo incenſum oblaturus aſcendiſſet, vt quidam vir Dei de Iudæ Regno in Bethel veniret, & contra Altare ex mandato Domini ſic exclamaret: *Altare, Altare, hæc dicit Dominus: Ecce filius naſcetur domus Dauid Ioſias nomine, & immolabit ſuper te Sacerdotes excelſorum, qui nunc in te thura ſuccendunt, & oſſa hominum ſuper te incendet. Deditque in illa die ſignum dicens: Hoc erit ſignum quod locutus eſt Dominus: Ecce Altare ſcindetur & effundetur cinis, qui eſt in eo.* Sacra Scriptura 3. *Reg.* 12. & 13. Expoſitores *ibidem* Ioſephus *lib.* 8. *cap.* 3.

Quiſnam fuerit. 3 Diſſentiunt autem valde Doctores circa hũc Prophetam, quinam videlicet fuerit. Ioſephus enim omnium antiquior *lib.* 8. *cap.* 8. eum vocat Iadon; Tertullianus *lib. de ieiunijs cap.* 16. Semiam; S. Hieronymus 2. *Paralip.* 10. Iaddo: Clemens Alexandrinus *lib.* 1. *Stromat. c.* 11. vocat Sameam filium Amame: S. Epiphanius *in lib. de Prophet. vita & interitu* appellat Ioam, atque à Samaria oriundum: communius autem tenetur vocatum Abdo, vel Addo, ſic enim habent Lyranus, Hugo, Dionyſius, & Sanchez, qui credit eum Addo fuiſſe, de quo 2. *Paralipom.* 9. *v.* 29. dicitur ſcripſiſſe geſta Salomonis *in viſione contra Ieroboam filium Nabath.* Hoc tamen meritò diſplicet Saliano *ſub anno mundi* 3061. *n.* 17. cum enim iſte Propheta occiſus ſit à leone hoc ipſo tempore, quod erat initium Regni Ieroboam, non apparet, quando potuerit ſcribere viſionem contra ipſum. Sed ſiue hoc ſiue alio nomine vocetur, ſiue fuerit Propheta aliquis incognitus, vt Abulenſis *q.* 17. tenet, illud certius ex Ordine Prophetico Samuelis fuiſſe, ſicut omnes alij eius ætatis, iuxta dicta *in Apparatu c.* 2. & *ſub anno* 3184. Addit Coria *in Chronic. Carmelitarum lib.* 4. *cap.* 8. diſcipulum fuiſſe Nathan, & ex Collegio collis Domini.

4 Proſequitur ſacra Scriptura 3. *Reg* 13. huius Prophetæ hiſtoriam, iucundam ſanè, Deique prouidentia dignam, nec à noſtro inſtituto prorſus alienam. Poſtquam enim verba illa contra Altare comminatoria, & Regis Ioſiæ (cuius cauſa de eo agimus) ortum prædicentia, de quibus ſupra, ſubiungit S. Textus: *Cumque audiſſet* Regis geſta. *Rex ſermonem hominis Dei, quem inclamauerat contra Altare in Bethel, extendit manum ſuam de Altari dicens: Apprehendite eum. Et exaruit manus eius, quam extenderat contra eum: nec valuit retrahere eam ad ſe; Altare quoque ſciſſum eſt, & effuſus eſt cinis de Altari iuxta ſignum, quod prædixerat vir Dei in ſermone Domini, & ait Rex ad virum Dei: Deprecare faciem Domini Dei tui, & ora pro me, vt reſtituatur manus mea mihi; orauitque vir Dei faciem Domini, & reuerſa eſt manus Regis ad*

Digitized by Google

Inuitat Prophetam.

ad eum, & facta eſt, ſicut prius fuerat. Locutus eſt autem Rex ad viru Dei, veni mecum domum, vt prandeas, & dabo eibi munera. Reſpondit- que vir Dei ad Regem: Si dederis mihi mediam pareem domus tuæ, non veniam tecum, nec comedam panem, neque bibam aquam in loco iſto. Sic enim mandatum eſt mihi in ſermone Domini præcipientis: Non comedes panem, neque bibes aquam, nec reuerteris per viam qua veniſti. Abijt ergo per aliam viam, & non eſt reuerſus per iter, quo venerat in Bethel. Prophetes autem quidam ſenex habitabat in Bethel, ad quem venerunt filij ſui, & narrauerunt ei omnia opera, quæ fecerat vir Dei illa die in Bethel, & verba quæ locutus fuerat ad Regem, narrauerunt patri ſuo, & dixit eis pater eorum: Per quam viam abijt? Oſtenderunt ei filij ſui viam, per quam abierat vir Dei, qui venerat de Iuda, & ait filijs ſuis: ſternite mihi aſinum, qui cum ſtrauiſsent, aſcendit, & abijt poſt virum Dei, & inuenit eum ſedentem ſubtus terebynthum, & ait illi: Tune es vir Dei, qui veniſti de Iuda? Reſpondit ille: Ego ſum. Dixitque ad eum: Veni mecum domum, vt comedas panem. Qui ait: Non poſſum reuerti, neque venire tecum, nec comedam panem, neque bibam aquam in loco iſto, quia locutus eſt Dominus ad me in ſermone Domini dicens: Non comedes panem, & non bibes aquam ibi, nec reuerteris per viam qua ieris. Qui ait illi: Et ego Propheta ſum ſimilis tui: & Angelus locutus eſt mihi in ſermone Domini dicens: Reduc eum tecum in domum tuam, vt comedat panem, & bibat aquam: Fefellit eum, & reduxit ſecum: comedit ergo panem in domo eius, & bibit aquam. Cumque ſederent ad menſam, factus eſt ſermo Domini ad Prophetam, qui reduxerat eum, & exclamauit ad virum Dei, qui venerat de Iuda dicens; Hæc dicit Dominus: Quia non obediens fuiſti ori Domini, & non cuſtodiſti mandatum, quod præcepit tibi Dominus Deus tuus, & reuerſus es, & comediſti panem, & bibiſti aquam in loco, in quo præcepit tibi, ne comederes panem neque biberes aquam, non inferetur cadauer tuum in ſepulchrum patrum tuorum. Cumque comediſſet, & bibiſſet, ſtrauit aſinum ſuum Prophetæ, quem reduxerat. Qui cum abijſſet, inuenit eum leo in via, & occidit, & erat cadauer eius proiectum in itinere: aſinus autem ſtabat iuxta illum, & leo ſtabat iuxta cadauer, & ecce viri tranſeuntes viderunt cadauer proiectum in via, & leonem ſtantem iuxta cadauer, & venerunt, & diuulgauerunt in ciuitate, in qua Prophetes ille ſenex habitabat. Quod cum audiſſet Propheta ille, qui reduxerat eum de via, ait: Vir Dei eſt, qui inobediens fuit ori Domini, & tradidit eum Dominus leoni, & confregit eum, & occidit iuxta verbum Domini, quod locutus eſt ei, dixitque ad filios ſuos: ſternite mihi aſinum. Qui cum ſtrauiſſent, & ille abijſſet, inuenit cadauer eius proiectum in via, & aſinum & leonem ſtantes iuxta cadauer: non comedit

Propheta Senex.

Decipit ipſum

Occiditur à Leone.

leo

leo de cadauere, nec læſit aſinum. Tulit ergo Prophetes cadauer viri Dei, & poſuit illud ſuper aſinum, & reuerſus intulit in ciuitatem Prophetæ ſenis, vt plangeret eum, & poſuit cadauer eius in ſepulchro ſuo, & planxerunt eum, heu heu mi frater. Cumque planxiſſent eum, dixit ad filios ſuos: Cum mortuus fuero, ſepelite me in ſepulchro, in quo vir Dei ſepultus eſt; iuxta oſſa eius ponite oſſa mea. Profectò enim veniet ſermo, quem prædixit in ſermone Domini contra Altare, quod eſt in Bethel, & contra omnia fana excelſorum, quæ ſunt in vrbibus Samariæ.

Sepelitur cũ honore.

Quis hic Propheta Bethelita.

5 Circa quæ cum perſpicua ſint, nec obſcura, vnum ſolum inquirendum de hoc Propheta ſene, qui habitabat in Bethel, & alium ad ſe ad prandium inuitauit, ipſius mortem prædixit, & cum eo ſepeliri elegit, eiuſque Prophetiam confirmauit, quis videlicet, qualiſue homo, ſeu Propheta fuerit. Nec de nomine tantum quærimus, ſupponimus enim cum ParaphraſteChaldæo vocatum fuiſſe *Michal*, ſed de re diſputamus, an verus, vel falſus Propheta fuiſſet, bonus, vel prauus. Plerique namque eum falſum, mendacem, pſeudoprophetam, vel fallacem vocant, vel eſto Prophetam verum dicant, malum tamen, vel ſceleratum hominem credunt: Sic fermè Ioſephus relatus, Paraphraſtes Chaldæus 3.*Reg.* 13. Rupertus *lib.* 5. *c.* 6. Comeſtor *lib.* 3. *c.* 29. Lyranus, Dionyſius, Hugo, Caietanus, Vatablus, Sa, Sanchez & alij; vix alio fundamento, niſi quia Prophetam illum decepit, ei dicens: *Angelus locutus eſt mihi in ſermone Domini dicens: Reduc eum tecum in domum tuam, vt comedat panem, & bibat aquam.* Quis tamen non videat fundamentum hoc leue eſſe, nec propter ipſum impietatis condemnandum, quem ſacra Scriptura non condemnat, quin potius plura de ipſo laude digna refert? Primò enim mendacium illud officioſum potuit eſſe, vt habet Torniellus *ſub anno* 3060. *n.* 5. Quorſum ergo propter ipſum impius, ſceleratus aut pſeudopropheta appellari debet? Deinde, etiamſi admittatur grauiter in hoc mendacio peccaſſe, huius tamen peccati malitia ex eo minuitur, quòd ſine hoſpitalitatis, humanitatis, beneficientiæ, vel commiſerationis erga eum, quod ieiunus ex Bethel, quo venerat receſſiſſet, illud commiſit: Non ergo tam grauiter, & enormiter peccauit, vt nulla excuſatione dignus cenſeri debeat. Accedit tertiò, quod Theodoretus *in* 3. *lib. Regum q.* 42. eo fine falſis illis verbis vſum fuiſſe expreſsè dicat, vt *benedictionem ab eo acciperet*. Non ergo omnino peruerſus erat. Maximè quartò, quia eum virum Dei, & Prophetam fuiſſe colligitur ex Sancto Auguſtino *in lib. de cura pro mortuis gerenda c.* 7. Theodoreto *vt ſupra*, imò ex D. Hieronymo *in cap.* 3. *Sophoniæ* qui piè ſatis, non niſi ex ore Ioſephi, eum pſeudopro-

Pſeudopropheta creditur.

Impugnatur.

phe-

phetam appellare auſus eſt. Vnde eum verum Dei Prophetam vocat Sanchez relatus, & perdoctè probat Salianus *ſub anno 3061*. contra Ioſephum, qui in hoc Propheta deceptus, deceptionis cauſa alijs fuit. Vide Abulenſem, & Serarium *in 3. Reg. 13*.

6. Noſtra ergo cogitatio, imò vt credimus, veritas eſt, hunc ſenem fuiſſe verum Dei Prophetam, prout ex Patribus, & Auctoribus relatis habetur, & conſtat ex ipſo Sacræ Scripturæ textu, vbi non ſemel, ſed bis verum prædixiſſe conuincitur. Primò cum dixit: *Hæc dicit Dominus: Quia non obediens fuiſti ori Domini, & non cuſtodiſti mandatum, quod præcepit tibi Dominus Deus tuus, & reuerſus es, & comediſti panem, & bibiſti aquam, in loco in quo præcepit tibi, ne comederes panem, neque biberes aquam, non inferetur cadauer tuum in ſepulchrũ patrum tuorum*. Secundò, cum in confirmationem prophetiæ illius, quam prædixerat in conſpectu Ieroboam, adiunxit ipſe: *Profectò veniet ſermo, quem prædixit in ſermone Domini contra Altare, quod eſt in Bethel, & contra omnia fana excelſorum, quæ ſunt in vrbibus Samariæ*. Tertiò quia tam *tertio Regum* 13. quàm 4. *Reg*. 23. *v*. 18. vbi iterum de ipſo fit ſermo, appellatur *Propheta* ſimpliciter, & non cum addito *Idolorum*, *falſus*, vel ſimili. Credimus etiam, quod etſi peccauerit mentiendo (nunquam enim mentiri licitum eſt, etiam ob quemcunque bonum finem) nihilominus non fuiſſe Idololatram, aut Idolorum cultorem, ſed fidelem, vt probat Salianus loco relato hæc dicens: *Quem ergo Scriptura impietatis non condemnauit, nec ego condemnabo, nec ero Auguſtino, vel Hieronymo ſapientior. Nec fas eſſe duco Scripturam in ſeueriorem partem interpretari, cum poſſis in mitiorem. Nec credibile eſt pſeudoprophetam, qui in eorum claſſe eſſet, qui Domini Prophetas capitali odio proſequebantur, hoc laborioſo charitatis, & humanitatis officio erga eum vſurum fuiſſe, vt ſemel atque iterum ad eum proficiſceretur, eique iuſta religioſè dolenterque perſolueret, aut etiam ſibi ſepulturam ad eius corpus electurum; quin id potius execratus, cadauer in flammas dediſſet, & ventos. Denique neque impij neque infidelis dæmonum aut vitulorum cultoris videntur illa verba*: Profectò veniet ſermo, quem prædixit in ſermone Domini contra Altare; *ſed Deum potius agnoſcentis, & credentis ſummam, quæ falli non poſſit, aut fallere, veritatem*. Quod optimè confirmat Theodoretus dicens: *Oſtendit autem eum eſſe Prophetam, & non pſeudoprophetam, quod & Deus per ipſum prædixerit homini Dei id, quod erat euenturum, & quod crediderit ea, quæ prædicta fuerant de Ioſia, & quod filijs ſuis mandauerit, vt cum deceſſiſſet ſe cum eius corpore ſepelirent*. Suaderi etiam poteſt, quia ſi Idololatra eſſet, aut Idolorum Propheta; procul dubio non abfuiſſet

Verus Propheta fuit.

Fidelis.

Confirmatur

à ſolemniſſimo ſacrificio Idolorum, quod Rex Ieroboam in Regni ſui principio tunc Bethel inſtituerat, non interfuiſſe autem certò colligitur ex ſacra Scriptura loco relato, vbi dicitur, ex relatione filiorum ſuorum nouiſſe ea, quæ geſſerat ille vir Dei coram Rege. Demum cum poſt plures annos Rex Ioſias 4. *Reg.* 23. ſepulchrum iſtius hominis Dei reperiſſet, & in eo etiam oſſa huius Prophetæ ſenis, ea ibi intacta reliquit, cum tamen ſi Idololatra, aut Idolorum Propheta fuiſſet, ſeparari facere à ſancti Prophetæ cadauere deberet, maximè ſi verum eſſet, quod R. Salomon refert, videlicet quòd in eo ſepulchro ea parte, qua hominis Dei oſſa continebat, herbæ pulchræ, & ſuauiter olentes cernerentur, qua parte verò ſenis Prophetæ cadauer claudebatur, ſpinæ naſcerentur, & fœtentes herbæ. Si enim hoc ita contigiſſet, iure pius Rex Ioſias cadauera ſeparare deberet, quæ Deus ſignis adeo diuerſis diſtincta eſſe voluit.

Rex Ioſias.

7 Nec prædictis obſtat, quod hic ſenex Propheta dicatur in præfato loco 4. *Reg.* 23. veniſſe ex Samaria, & quòd tunc eſſet in Bethel, quæ erant Idololatrarum vrbes. Cum enim tunc eſſet initium ſchiſmatis Ieroboam, vix tempus fuerat, vt ex eis locis receſſiſſent veri Dei cultores. Præſertim quia quemadmodũ poſt plures annos Elias, Eliſæus, Michæas filius Iemla, Ionas, & alij plures Prophetæ Dei erant inter Iſraëlitas Idololatras, ſiquidem maxima eorum pars à Iezabele Iſraëlis Regina interfecta eſt 3. *Reg.* 18. *&* 19. nam Deo ſic prouidente, erant iſti Prophetæ inter eos, vt illos verbo, & opere ad veri Dei cultum reuocare ſtuderent, ſic de iſto ſene Propheta dici poteſt. Multo minus obſtat, quòd ipſe dixerit ad virum Dei: ***Quia non cuſtodiſti mandatum, quod præcepit tibi Dominus Deus tuus, &c.*** non autem ***Dominus Deus noſter.*** Ex quo infert Caietanus, quòd ipſe eſſet cultor Idolorum; ſed non rectè. Primò (vt inquit Salianus) quia illa verba ipſe non protulit ex ſeipſo, ſed Deus per os eius locutus eſt. Secundò quia ea videtur Hebræorum phraſis, ſic enim Thecuites dicebat ad Dauid 2. *Reg.* 14. *v.* 17. ***Dominus Deus tuus eſt tecum:*** ſic etiam Moyſes paſſim loquens ad populum dicebat: ***Dominus Deus tuus, &c.*** vel ſimilia.

Potuit eſſe in Samaria.

8 Iungimus præterea hunc Prophetam ſenem non ſolùm Dei Prophetam verum, nec cultorem Idolorum fuiſſe, ſed magno cum fundamento affirmari poſſe, fuiſſe eiuſdem Ordinis Prophetici à Samuele inſtituti, ſicut & illum virum Dei, qui ex Bethel venerat: quod multis ſuadetur. Primò, ex nomine ipſo ***Prophetæ***, quod vt diximus eſt nomen Ordinis, vel Inſtituti Samuelis, iuxta dicta ***in Apparatu cap. 2. & ſub anno*** 3184. Secundò, ex eo quod eſſet in Bethel, conſtat

An Ordinis Prophetici aſſecla.

enim

enim certiſſimè ex 4. *Reg.* 2. in Bethel fuiſſe collegium horum Prophetarum, qui ibidem *filij Prophetarum* appellantur, eoſque propterea inuiſere voluiſſe Eliam ipſorum Patrem ante raptum. Tertiò, ex illis verbis, quæ dixit ad virum Dei: *Et ego Propheta ſum ſimilis tui*, quibus denotari videtur eiuſdem Profeſſionis Propheticæ fuiſſe. Quartò, ex eo quod huiuſmodi verbis aſſenſum præbuerit vir Dei, quo etiam indicari videtur ex veſtibus ipſius, vel alio ſigno cognouiſſe eſſe eiuſdem Inſtituti. Quintò, ex eo quòd tanta cura, & ſolicitudine eum ſepeliri fecerit, plangens & dicens: *Heu, heu mi frater*, ac voluerit cum eo ſepeliri. Vnde conſequenter aſſerendum videtur eos, qui ibi appellantur ipſius filij, fuiſſe illius diſcipulos, quorum ipſe Pater, ideſt, magiſter, ſeu ſuperior erat: conſtat enim ex dictis *ſub anno* 3132. & ex 4. *Reg.* 2. diſcipulos Prophetarum appellatos eſſe *filios* eorum, eo quòd magiſter, ſeu ſuperior ipſorum appellaretur *Pater*.

9 Illud tandem animaduertendum, quaſi communiter teneri hunc virum Dei à leone occiſum, ſanctum, & ſaluum fuiſſe. Sic enim docet Sanctus Auguſtinus ſuperius relatus, D. Gregorius *lib* 4. *Dialog. cap.* 24. Theodoretus *q.* 42. Caſſian *collat.* 7. Rabanus, Angelomus, Eucherius, Sanchez, & alij, & colligitur ex eo quòd Ioſias 4. *Reg.* 23. reperiens in eius ſepulchro ſanctitatis ſigna, intactum reliquerit; vel ergo eius peccatum tantum fuit veniale, leuis credulitatis videlicet, & ita propterea condemnari non meruit; vel eſto fuiſſet mortale (quod non eſt credendum) contritione perfecta ante mortem expiatum putandum. Multa autem peccata, quæ ſolum venialia fuerunt, morte corporis punita à Deo fuiſſe probat Sanchez 3. *Reg.* 13. *num.* 17. *Propheta occiſus à leone ſanctus.*

Anni mundi 3392. vſque ad 3394. ante Chriſtum 661. vſque ad 659.

1 HIS tribus annis finis impoſitus eſt vitæ, & Regno Manaſſis Regis Iuda, principium etiam & finem habuit Regnum Amon eiuſdem ſucceſſoris. Mortuo namque Manaſſe regnauit Amon ſolum duobus annis. De quo ſic ſacra Scriptura 4. *Reg.* 21. *verſ* 20. *Fecitque malum in conſpectu Domini; ſicut fecerat Manaſſes pater eius, & ambulauit in omni via, per quam ambulauerat pater eius: ſeruiuitque immunditijs, quibus ſeruierat pater eius, & adorauit eas, & dereliquit Dominum Deum patrum ſuorum, & non ambulauit in via Domini. Te-* *Amon Rex poſt Manaſſé*

tenderuntque ei inſidias ſerui ſui, & interfecerunt Regem in domo ſua. Imitatus itaque videtur patrem peccantem, ſed non pœnitentem.

Ozai Propheta.

2 De huius Amonis Regis tẽpore ſcribens Chronicon Hebræorum affirmat prophetaſſe tunc Ozai. Verumtamen ſi hic Ozai, ſeu Hozai idem ſit cum Iſaia, vt aliqui etiam ex Hebræis exiſtimant, procul dubio non prophetauit ſub Amon, ſed ſub Regibus prædeceſſoribus, cum à Manaſſe Amonis patre occiſus fuerit, vt diximus in ſuperioribus. Si autem ſit alius ab Iſaia (cum pauciſſima inueniantur apud auctores) iudicare non poſſumus, an Ordinis Prophetici fuerit, ſicut alij, an non; ideoque aliorum iudicio id remittimus.

Anni mundi 3395. vſque ad 3405. ante Chriſtum 658. vſque ad 648.

Ioſias Rex.

1 HI decem anni primordia ſunt optimi Regis Iudæorum Ioſiæ. Cum enim Amon parens ipſius ob eiuſdem ſcelera à ſeruis interfectus eſſet, conſtituerunt ſibi Regem Ioſiam filium eius octo tantum annorum pro ipſo: qui *fecit quod placitum erat in conſpectu Domini, & ambulauit per omnes vias Dauid patris ſui, non declinauit ad dexteram, ſiue ad ſiniſtram*. Sacra Scriptura 4. *Reg. 21. et 22.*

Ieremias Propheta.

Meruit propterea adiutorem à Deo illi miſſum, Ieremiam videlicet Prophetam, qui ſub ipſo, eiuſque filijs multa prophetauit, Idololatriam reprehendens, imminens exitium captiuitatis prædicens, & alia faciens, quæ ſuis locis dicemus. Huius enim clariſſimi Prophetæ geſta extranea non ſunt Annalibus noſtris, cum putemus ipſum ad Ordinem communem Prophetalem ſpectaſſe, iuxta dicta *in Apparatu c. 2. & ſub anno* 3184. Ad quod accedit, quod cœlibem, vel virginalem vitam egiſſe habent S. Ignatius *in epiſtol. ad Philadelph.* Athanaſius *orat. 4. contra Arrian.* Hieronym. *in prologo ſuper Ieremiam, & lib. 1. contra Iouinianum*, Iſidorus *de vita, & morte Prophetar. c. 38. et lib. 2. de officijs cap. 16.* Caſſianus *lib. 6. de ſpiritu fornicat. cap. 4.* Gloſſa ordinar. *in c. 35. Ieremiæ*, quos communiter Expoſitores moderni ſequuntur; præcipue Serarius, qui in *Tribæreſio lib. 3. c. 9.* eum fatetur *tota vita* ſicut Eliam, & Eliſæum caſtitatem ſeruaſſe: item Claudius Eſpinceus *lib. 1. de continentia c. 1.* eum cum Elia referens inter ſpirituales Eunuchos; maximè ex eo quod *cap. 16.* illi præceperit Deus: *Non accipies vxorem*, quod præceptum ſine dubio S. Propheta adimpleuit. Vnde quod Chaldæus Paraphraſtes *Ierem. 37. verſ.* 12. eum filios habuiſſe dicit, exponendum eſt de diſcipulis, vt enim ſæpius diximus

An Ordinis Prophetici.

ximus

ximus Prophetæ maximè illuſtriores diſcipulos habebant, qui eorum filij nuncupabantur. Ex eo autem quòd virginalem, vel cœlibem vitam Ieremias geſſerit, ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe elicitur, nam res tam ardua, & parum in populo Iſraëlis vſitata, vix apud alios, quam apud Eliæ ſectatores reperiebatur. Elias enim, vt teſtatur Dorotheus *in ſynopſi Prophetar.* primus ex hominibus fuit, qui *vnam Angelorum, & hominum viam oſtendit*. Hoc etiam non incongruè ſuſpicari poſſumus ex eo quod *Ierem.*13.*v.*1. dicatur vſum fuiſſe lumbari, quod 70. appellant *cinctorium*, & Chaldæus *cingulum*, quod idem videtur eſſe cum zona, quam in vſu Eliæ,& diſcipulorum fuiſſe *ſub anno* 3183. viſum eſt. Vnde Boulducus *in lib.de Eccleſ.poſt legem c.*7.§.*Prioris generis*,eum vocat *Enoſſæum*, id eſt, *Eſſeum*. Sigonius quoque *de Republ.Hebræor.lib.* 5.*c.*9.Collegij Prophetarum alumnum eum exiſtimare videtur.

2 Excitauit etiam Deus eiuſdem Regis tempore alium Prophetam, Sophoniam videlicet, nonum inter Prophetas minores. Ipſe enim in principio ſuę prophetiæ teſtatur ſe prophetaſſe *in diebus Ioſiæ filij Amon Regis Iuda*. Imo videtur ijs primis annis Ioſiæ prophetare cœpiſſe, cum ea,quæ *cap.*1.prænunciat de deſtructione reliquiarum Baal, poſt aliquot annos adimpleta fuerint. Huius etiam Prophetæ geſtorum narratio noſtræ hiſtoriæ & profeſſioni Propheticæ competit propter generalem regulam ſæpius aſſignatam; cui occinit Sigonius relatus. Sophonias Propheta. An Ordinis Prophetici.

Anni mundi 3406. vſque ad 3409. ante Chriſtum 647. vſque ad 644.

1 MAXIME his quatuor annis egregia facta Ioſiæ Regis Iuda annumerare debemus, iam enim ad eam ætatē peruenerat,qua congruenter exiſtimandum honoris Dei zelo feruentiori incaluiſſe, præſertim quia Sacra Scriptura 2.*Paralipom.*34.*v.*3. loquens de annis Regni ſui, qui correſpondent huic 3406. hæc habet: *Octauo autem anno Regni ſui cum adhuc eſſet puer, cœpit quærere Deum patris ſui Dauid, & duodecimo anno poſtquam regnare cœperat, mundauit Iudam,& Ieruſalem ab excelſis, & lucis, ſimulachriſque, & ſculptilibus. Deſtruxeruntque coram eo aras Baalim, & ſimulachra, quæ ſuperpoſita fuerant, demoliti ſunt. Lucos etiam, & ſculptilia ſuccidit atque comminuit, & ſuper tumulos eorum, qui eis immolare conſueuerant,fragmenta diſperſit. Oſſa præterea Sacerdotum combuſſit in Altaribus Idolorum, munda-* Egregia facta Ioſiæ.

uitque Iudam & Ieruſalem. Sed & in vrbibus Manaſſe & Ephraim, et Simeon vſque Nephtali cuncta ſubuertit. Cumque Altaria diſſipaſſet, & lucos & ſculptilia contriuiſſet in fruſta, cunctaque delubra demolitus eſſet de vniuerſa terra Iſraël, reuerſus eſt in Ieruſalem.

Iucunda pijs, & ſanctis Prophetis.

2 Hæc porrò egregia facta Ioſiæ Regis iucunda valde omnibus pijs, & iuſtis, qui erant in Iſraëlis Regno, iucundiora ſanè fuerunt Prophetici Ordinis alumnis; tam ijs, qui Ieroſolymis manebant, Rechabitis præſertim, quos ſemper permanſiſſe conſtabit ex dicendis *ſub anno* 3431. eis quoque, qui in aliarum Tribuum vrbibus, Collegijs, eremis, vel deſertis, & Carmelo ipſo morabantur. Cum enim ipſi ſupra commune populi vulgus, Dei cultui, & obſequijs dicati eſſent, maiori procul dubio voluptate, & lætitia affici deberent ob inſignem hanc diuini cultus reſtaurationem, Ioſiæ pietate factam. Ne autem lectorem offendat in id, quod S. Scriptura loco relato dicit de ſubuerſione cultus Idolorum in vrbibus Manaſſe, Ephraim, & Simeonis, animaduertere oportet, quod etſi iuxta dicta *ſub anno* 3310. à Salmanaſaro Aſſyriorum Rege captiui ducti fuerint Iſraëlitæ decē Tribuum, nihilominus quia plures antea diuerſa in loca fuga delapſi erant, poſtea cum hoſtes in ſua regna ſe recepiſſent, ad proprias ſedes remigrarunt, vt habet Sanchez 3. *Reg.* 23. *n.* 20. Quia ergo ij qui reuerſi in ſuas ſedes fuerunt, idololatriæ crimine infecti vſque ad hæc tempora permanebant, ideo Ioſiæ zelo eorum aræ euerſæ ſunt.

Ieremias Propheta.

3 Dignus propterea pius Rex fuit, vt tempore ipſius, iuxta ſuperius dicta, excitaretur à Deo Ieremias Propheta. Anno enim 13. Regni ipſius, qui correſpondet anno mundi 3407. audità Domino verba illa *cap.* 1. videlicet: *Priuſquam te formarem in vtero noui te, & antequam exires de vulua, ſanctificaui te, & Prophetam in gentibus dedi te. Et dixi: A, a, a, Domine Deus ecce neſcio loqui, quia puer ego ſum. Et dixit Dominus ad me: Noli dicere puer ſum; quoniam ad omnia quæ mittam te, ibis; & vniuerſa quæcunque mandauero tibi, loqueris. Ne timeas à facie eorum, quia tecum ego ſum, vt eruam te dicit Dominus. Et miſit Dominus manum ſuam, & tetigit os meum: & dixit Dominus ad me: Ecce dedi verba mea in ore tuo: Ecce conſtitui te hodie ſuper gentes, & ſuper regna, vt euellas, & deſtruas, & diſperdas, & diſſipes, & ædifices, & plantes.*

Ieremiæ deſtinatio.

4 Circa quæ ad intentum noſtræ Propheticæ hiſtoriæ duo animaduertenda, alterum illis verbis: *Miſit Dominus manum ſuam, & tetigit os meum,* denotari *externam conſecrationem, vel dedicationem externam* Prophetæ; vt ait Salianus *ſub anno* 3407. *n.* 6. cui congruit illud Eccleſiaſtic. 49. *v.* 9. vbi dicitur, *à ventre matris conſecratus Propheta*

pheta. Ex quo magis roboratur id quod iuxta quorundam placitum diximus *in Apparatu c. 2. n. 26.* omnes videlicet Prophetas vngi ſolitos in veteri Teſtamento: hæc enim conſecratio, vel dedicatio Ieremiæ, quædam veluti externa vnctio illius fuit. Alterum eſt illud *v. 17. Accinge lumbos tuos*, denotare etiam zonam Prophetalem, qua Prophetas vſos fuiſſe diximus *ſub anno* 3183. Illa autem verba *v. 5. Sanctificaui te*, eſto alias expoſitiones admittant, illam non excludunt, qua dicitur, illis denotari Ieremiam in vtero matris a peccato originali, velut Baptiſtam emūdatum fuiſſe. Huic enim opinioni ſubſcribunt Athanaſius, Hieronym. Leo, Nazianzen. Origen. Ambroſ. Petrus Damian. S. Bernard. & communiter Expoſitores huius loci, & S. Th. 3. *part. q. 27. ar. 6.* Vnctio. Zona.

Anni mundi 3410. & 3411. ante Chriſtum 643. & 642.

1 ACCIDIT circa hæc tempora hiſtoria illa de inuentione oſſium Viri Dei, qui venerat ex Iuda Bethel, & prædixerat circa Altare ea, quæ Ioſias hoc tempore adimplebat, de quo *ſub anno* 3387. diximus ad Ordinem propheticum Samuelis ſpectaſſe. Cùm enim ſanctus hic Rex alacriter vrgeret Idololatriæ euerſionem, & Altare, quod erat in Bethel à Ieroboamo erectum penitus deſtruxiſſet, ſepulchraque, quæ erant in eo monte, aperiri feciſſet, & oſſa, quæ in eis erant extraxiſſet, ac combuſſiſſet (iuxta eiuſdem Viri Dei prophetiam) inueniſſetque ſepulchrum eiuſdem Viri Dei, ac dixiſſet: *Quis eſt titulus ille, quem video?* Erat enim ſignum aliquod, ſtatua videlicet, vel quid ſimile ab illo Propheta ſene, de quo eo anno diximus, eo loco poſitum. *Reſponderunt ei ciues vrbis illius: Sepulchrum eſt hominis Dei, qui venit de Iuda, & prædixit verba hæc, quæ feciſti ſuper altare Bethel.* Tùnc ait Rex: *Dimittite eum, nemo commoueat oſſa eius, & intacta manſerunt oſſa illius cum oſſibus Prophetæ, qui venerat de Samaria.* S. Scriptura 4. *Regum* 23. Expoſitores *ibidem.* Hic Hebræi adiungunt id, quod loco relato diximus de herbis odoriferis, & ſuauè olentibus ex ea parte repertis, vbi viri Dei oſſa iacebant, & ex fœtidis, & ſpinoſis, quæ ex altera parte, vbi poſitum erat cadauer alterius Prophetæ ſenis, cernebantur, ſed hæc videntur multis Iudæorum figmenta, eſto vera eſſe poſſint. Inuentio oſſium Viri Dei.

2 His ipſis annis prophetaſſe perhibetur Sophonias, de quo *ſub anno* 3393. dicere cœpimus. Nam ad 16. annum Ioſiæ ipſius pro-

phe-

phetiam refert *Caſtro in c. 1. Sophoniæ, & lib. 4. de Prophet. c. 8.* Ex ea autem ad noſtræ hiſtoriæ Propheticæ notitiam ſpectare videtur illud *c. 3. v. 12. & derelinquam in medio tui populum pauperem, & egenum, & ſperabunt in nomine Domini.* Per quod non incongruè intelligi poſſunt ij, qui ex Ordine Prophetico ex captiuitate Babylonica futura in Ieruſalem relinquendi erant, Rechabitæ videlicet, & alij de quibus dicemus *ſub anno* 3431. Si enim iuxta ſanctum Auguſtinum 18. *de Ciuitate c. 32.* quem refert Ribera hic locus iſte intelligitur de illis, qui alijs pereuntibus relicti ſunt, procul dubio non incongruè de ipſis accipiendus, vt etiam habet Franciſcus a ſancta Maria *in hiſtor. Prophetica lib. 2. c. 30. n. 7.* non tamen propterea diſcedendum eſt à communi expoſitione, quæ hunc locum intelligit de Apoſtolis tempore Legis Euangelicæ, ſed vtraque admittenda. De hoc Propheta S. Epiphanius *de vit. Prophet.* ſic: *Vitam morte commutauit in Apocalypſi Domini, et in aruo ſuo ſolitarius funeratus eſt.* De eo agitur in Martyrolog. Romano die 3. Decembris.

Rechabitæ.

Anni mundi 3412. vſque ad 3421. ante Chriſtum 641. vſque ad 632.

1 INCIDIT hoc tempore, anno videlicet 3412. qui erat 18. Regni Ioſiæ, quod S. Scriptura 4. *Reg. 22.* refert noſtræ hiſtoriæ non extraneum. Incumbente Rege Templi inſtaurationi, & pecuniæ, quæ erat in eo, collectioni, caſu accidit vt reperiretur liber Legis, ſeu Deuteronomium, quod forſan Regum prædeceſſorum incuria perierat, vel latebat. Delatus ergo liber ad Regem fuit, & coram ipſo lectus: qui animaduertens horribilia, quæ in eo comminabatur Deus Legis transgreſſoribus, populumque ea perpetraſſe crimina, quæ Deus ibi punienda promiſerat, diuinæ vindictæ timore perculſus, *ſcidit veſtimenta ſua, & præcepit Helciæ ſacerdoti, & Haican filio Saphan, & Achobor filio Micha, et Saphan Scribæ, et Aſaiæ ſeruo Regis dicens: Ite, et conſulite Dominum ſuper me, et ſuper populo, et ſuper omni Iuda de verbis voluminis iſtius, quod inuentum eſt: magna enim ira Domini ſuccenſa eſt contra nos, quia non audierunt patres noſtri verba libri huius vt facerent omne, quod ſcriptum eſt nobis. Ierunt itaque Helcias ſacerdos, et Haican, et Achobor, et Saphan, et Aſaia ad Holdam Prophetidem vxorem Sellum, filij Theſua, filij Araas cuſtodis veſtium, quæ habitabat in Ieruſalem in ſecunda, locutique ſunt ad eam, et illa reſpondit eis: Hæc dicit Dominus Deus Iſraël: Dicite viro qui miſit vos ad me: Hæc dicit Dominus.*

Liber Legis repertus.

Quid geſſerit Rex.

Conſulitur Holda Prophetiſſa.

nus: Ecce ego adducam mala ſuper locum iſtum, et ſuper habitatores eius, omnia verba Legis, quæ legit Rex Iuda, quia dereliquerunt me, & ſacrificauerunt Dijs alienis, irritantes me in cunctis operibus manuum ſuarum, & ſuccendetur indignatio mea in loco hoc, & non extinguetur. Regi autem Iuda, qui miſit vos, vt conſuleretis Dominum ſic dicetis: Hæc dicit Dominus Deus Iſrael: Pro eo quod audiſti verba voluminis, & perterritum eſt cor tuum, & humiliatus es coram Domino, auditis ſermonibus contra locum iſtum, & habitatores eius, quod videlicet fierent in ſtuporem, & in maledictum, & ſcidiſti veſtimenta tua, & fleuiſti coram me, & ego audiui, ait Dominus, idcirco colligam te ad patres tuos, et colligeris ad ſepulchrum tuum in pace, vt non videant oculi tui omnia mala, quæ inducturus ſum ſuper locum iſtum.

2. Circa quæ duo præcipuè nobis expendenda ſuperſunt. Primum, quare non iuerint iſti ad Ieremiam Prophetam in Iuda, & Ieruſalem ſatis notum; vtpote qui iam prophetare cœperat; ad Sophoniam, aut Baruc, qui forſan tunc in viuis erant, vel ad aliquem virum ex Prophetis, & non ad fœminam? Abulenſis *hic q.* 14. putat Ieremiam ab vrbe ea occaſione abfuiſſe (quod idem de Sophonia, Baruc, & alijs dicere poſſet.) Quia tamen non ſatis credibile eſt, vel vnum ex illis Ieroſolymis tunc non fuiſſe, ideo videtur dicendum tantæ auctoritatis hãc fœminam Prophetidẽ fuiſſe, vt alijs prætermiſſis, ad eam ſolam recurrendam exiſtimauerint. Sic enim colligitur ex hiſtoria ſcholaſt. *ſuper hunc locũ*, & fauet S. Hieronym. li. 2. cõtra Pelag. & clariſſimè Caietanus dicens: *Deuotus Rex mittit ad mulierem ſolemnes valde nuncios. Quamuis enim Ieremias Propheta per quinquennium ante incepiſſet habere viſiones Dei, non erat in auctoritate apud Regem, et Principes, et populum ſicut iſta mulier. Qualitas enim perſonarum miſſarum à Rege ad eam teſtatur fuiſſe eam tunc in maxima auctoritate ſanctitatis, et Prophetiæ.*

Cur non Ieremias.

Magnæ auctoritatis hæc fœmina.

3 Secundum verò nobis inueſtigandum eſt de hac Prophetiſſa, an ad Ordinem Propheticum, ſicut de veris Prophetis diximus, ſpectauerit, & ſanè in re incerta & obſcura, & de qua nullus quidquam dixit, pars affirmatiua ſatis ſuadibilis videtur, non ſolum propter dicta *ſub anno* 3297. ſed etiam ſpecialiter ex eo quòd Sacra Scriptura in loco relato ex 4. *Reg.* 22. *v.* 14. dicat eam habitaſſe in Ieruſalem *in Secunda*; eſt enim *Secunda*, vt Paraphraſtes Chaldaicus habet, *domus doctrinæ*, ſeu vt gloſſa, *ſcholæ*, quod etiam ſequitur Pagninus, & Caietanus explicat, dicens *fuiſſe domum, in qua priuatim inſtruebat alios*; Vnde Genebrardus lib. 1. Chronolog. circa ann. mundi 3526. inquit: *Holda Prophetiſſa floret, ſcholas Ieroſolymitanas moderatur.* De quo doctè Boul-

An Ordinis Prophetici.

Bouldueus *de Eccleſia ante legem l.3.c.18.§. Porro honorificum*. Rectè etiam nobilis quidã Gallus auctor libri, cui titulus: *Les Eſtats, Empires, Royaumes, & Principauteuz du monde*, in Tractatu *de Origine Religionum* dicit hanc Holdam fuiſſe veluti Abbatiſſam quandam alicuius Monaſterij, & reſediſſe in ſecundo clauſtro Ieruſalem vocato *domus doctrinæ*. Nec contraria eſt hæc expoſitio illi, qui aſſerit, quod *Secunda* eſſet quædam vrbis pars ſic cognominata, prout habet ſanctus Hieronymus *lib. 2. contra Pelagianos, & in traditionibus Hebraic. in 2. Paralipom. et in c. 1. Sophoniæ*, quem alij ſequuntur; etſi diuerſimodè aſſignent hanc partem ciuitatis, quæ vocatur *Secunda*: facile enim vtraque ſententia conciliari poteſt, ſi dicamus hanc Prophetidem Holdam habitaſſe in parte ciuitatis, quæ dicebatur *Secunda*, & in domo doctrinæ, ſeu ſcholæ, quæ etiam *Secunda* ſumpta denominatione ab ea parte ciuitatis vocabatur. Et ſanè cum expreſsè notetur hic Holdam habitaſſe in *Secunda*, credẽdum eſt hanc *Secundam* denotare aliquid ſingulare, & egregium (propterea enim in vulgata ponitur cum littera maiuſcula) quod non videtur eſſe poſſe aliud, niſi quod hæc *Secunda* fuerit domus, in qua homines docebantur ſapientiam, & doctrinam Legis. Quod confirmat traditio quædam Hebræorum aſſerẽs, Ieremiam prophetaſſe cum Sophonia, & Holda, ſed Ieremiã in vicis, ac plateis, Sophoniã in Synagogis, Holdam in cœtu mulierum. Nec mirum id doctis ſit, huiuſmodi enim fœminas Prophetides fuiſſe paſtores, magiſtras, ſeu matres ſpirituales aliorum, eruditè probat Iacobus Bouldueus *lib. 2. de Eccleſia c. 11.* Maximè id confirmat, quod pro *Secunda* Vatablus *locum dignitatis ſecundæ* à Tẽplo intelligit, quia ſcilicet, vt habet Cornelius hìc *eo loco dabatur opera eruditioni & doctrinæ, quia in eo habitabant Prophetæ, & Doctores, ac inter eos Rechabitæ*. Hinc & Thalmud diuiditur in Miſnam, & Gemaram. *Miſna* enim ſecundam ſignificat, quaſi prima ſit Lex Moyſis, ſecunda ſit Legis Thalmudica repetitio, & explicatio, imò & propter hæc forſan dum Vulgatus legit *vxorem Sellum*, ſeptuaginta Sixtini habent *matrem*, eo ſcilicet quod quemadmodum Prophetæ Doctores, vt ſæpius diximus, vocabantur *Patres* reſpectu diſcipulorum, qui vocabantur *filij*; ſic & iſta Prophetides doctrix *mater* vocaretur reſpectu diſcipulorum, quos inſtruebat.

Quid ſit ſecunda.

4 Ex hoc autem inferri eam fuiſſe Ordinis Prophetici Samuelis alumnam conſtat, quia ea Prophetarum Collegia, quæ primitus ſub Samuele inſtituta ſunt, & poſtea ſub Eliæ, Eliſæi, & aliorum præcipuorum Prophetarum regimine manſerunt (de quibus nos ſub anno 3154. diximus) etiam vocabantur *domus doctrinæ*, ſeu *ſcholæ*, & in

Collegia Prophetarum domus doctrinæ.

in illis is, qui præerat alijs, eos inſtruebat; Collegium enim, ſeu Cœnobium collis Dei, de quo Samuel monebat Saulem 1. *Reg.* 10. *v.* 10. & in quo dicitur ibidem fuiſſe *cuneum Prophetarum*, appellatur *ſchola ipſorum*, ſic enim eũ vocat Sanchez *ibid. n.* 26. & conſonat Chaldæus Paraphraſtes, illud appellans *Domum conſeſſus*, ſimiliter & aliud Collegium Naioth Ramatha *Domus doctrinæ* vocatur à Chaldæo Paraphraſte; vnde Gloſſa ibidem ait ibi fuiſſe Samuelem docentem: & Salianus *ſub anno* 2973. *n.* 31. ſubiungit: *Vt facile ſit intelligere hoc loco inſtitutos fuiſſe adoleſcentes, qui in Lege Domini erudirentur, totam rem moderante Samuele*. Item & aliud Collegium Maſphat, prout colligitur ex Gloſſa 1. *Reg.* 7. Dicit enim, quod *Maſphat* interpretatur *ſpeculatio, contemplatio vel intentio*. Quod ſic vlterius explicat: *Quia Doctor eos maximè docet, quos in intentione contemplationis, & ad amorem patriæ cæleſtis intentos eſſe perſpexerit*. Clariùs Abulenſis 1. *Reg.* 19. *q.* 31. de his & alijs Collegijs Prophetarum, quæ erant in Iſrael dicens: *In quolibet eorum erant multi viri, qui ſpecialiter vacabant contemplationi, in comparatione ad alios homines, ſicut nunc ſunt Religioſi in comparatione ad populares, & iſti in illis Collegijs vacabant ſtudijs ſapientiæ, & doctrinæ, & diſciplinæ legis, & addiſcebant facere cantica diuinæ laudis, & illa faciebant*. Rectè ergo poterant iſta Collegia appellari *Domus doctrinæ, ſcholæ, &c.* ac per conſequens incongruum non erit hanc Holdam Prophetiſſam, de qua in præſenti in eo Collegio vicẽ magiſtri, ſeu Doctoris exercuiſſe, & in eo Prophetas, & Rechabitas inſtruxiſſe, vt Cornelius hìc ex Vatablo inquit, ac per conſequens ad Ordinem Propheticum aliquo modo ſpectaſſe.

Holda Magiſtra, ſeu Doctrix.

5 Pius ergo Rex Ioſias verbis Holdæ Prophetidis excitatus, cõuocato populo, accinxit ſe ad Dei cauſam promouendam. Irritamenta enim ſuperſtitionis impiæ aboleuit, Dei cultum renouauit, fœduſque, & pactum cum Deo inijt, vt ambularent poſt ipſum, præcepta eius cuſtodirent, teſtimonia, & cerimonias toto corde, & tota anima obſeruarent. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 23. Inter eos autem, qui cum Rege ad tam ſanctam cerimoniam Templum Domini aſcẽderunt, *Prophetæ* numerantur *v.* 2. quos Chaldæus *Scribas* interpretatur, ſed ſiue vnum, ſiue alterum dicatur, neceſſe eſt ex Prophetici Ordinis cultoribus eorum plures cum Rege fuiſſe. Vnde Salianus *ſub anno* 3412 *nu.* 16: in eis recenſet Ieremiam cum ſuo Baruch, Sophoniam, & Vriam, & Holdam Prophetiſſam. Sed cur non aliquos ex filijs Rechab, qui eo tempore in Iudæa erant, & pro filijs Prophetarum habebantur, imò ex diſcipulis Holdæ, vt ex Cornelio vidimus, & alios ex Propheticis Collegijs?

Ioſiæ geſta.

Prophetæ Scribæ.

Anni mundi 3422. vſque ad 3425. ante Chriſtum 631. vſque ad 628.

Floret pietas, & Religio ſub Ioſia. 1 FLOREBANT hoc tempore pietas & religio, & veri Dei cultus in Iudæa, & Ieruſalem, annitente Ioſia Rege, & coadiuuantibus Ieremia, Holda, & alijs pietatis columnis, Prophetis videlicet. In priuatis tamen familijs Idololatriam adhuc viguiſſe ex *c.7.8.9. & 11. Ierem. conſtat* vbi conqueritur Deus per Prophetā de obſtinata populi nequitia, qua viſis tot tantiſque ſupplicijs, quibus in eorum prædeceſſores animaduerterat, in eadem Idololatriæ peruerſitate, ſaltem in priuatis domicilijs, pertinaciter perſiſtebant. Adeo vt Ieremiam ipſum, qui eos ad pœnitentiam excitabat, & futura mala, niſi reſipiſcerent, prædicebat, occidere voluiſſent, prout aliqui inferunt ex illis verbis *Ieremiæ 11. v. 18. Demonſtraſti mihi, & cognoui; tunc oſtendiſti mihi ſtudia eorum. Et ego quaſi agnus manſuetus, qui portatur ad victimam, & non cognoui, quia cogitauerunt ſuper me conſilia dicentes: Mittamus lignum in panem eius, & eradamus eum de terra viuentium, & nomen eius non memoretur amplius. Tu autem Domine Sabaoth, qui iudicas iuſtè, & probas renes et corda, videam vltionem tuam ex eis: tibi enim reuelaui cauſam meam. Propterea hæc dicit Dominus ad viros Anathoth, qui quærunt animam tuam, & dicunt: Non prophetabis in nomine Domini, & non morieris in manibus noſtris.* Caſtro, & Sanchez ibidem.

Occulta Idololatria.

Holda Prophetidis prædictio impleta. 2 Adimpleta etiam eſt eodem tempore, anno videlicet 3425. iuxta computum Tornielli, & Saliani Holdæ Prophetidis prædictio de morte Ioſiæ Regis 4. *Reg. 22. v. 20.* illis verbis: *Colligam te ad patres ſuos, & colligeris ad ſepulchrum tuum in pace, vt non videant oculi tui omnia mala, quæ inducturus ſum ſuper locum iſtum.* Quod ſic contigit. Pharao Nechao Rex Ægypti volens cōtra Regem Aſſyriorum procedere, cum valido exercitu per ditionem Ioſiæ Regis pertranſire tētabat. Ioſias autem proprij Regni periculum pertimeſcens, & forſan ne Aſſyrios contra ſe prouocaret, iter Ægyptio impedire conatus, abijt cum exercitu in occurſum ipſius, vt cum ipſo dimicaret in campo Mageddo. Ibi ergo à ſagittarijs vulneratus, funeſtiſſima cum Dei populo cæde vitam finiuit, ſepultuſque eſt in Mauſolæo patrum ſuorum, vniuerſo Iuda, & Ieruſalem ipſum plangentibus. Sacra Scriptura 4. *Reg. 23. & 2. Paralipom. 35.*

3 Additur in eodem loco *Paralipomenon* Ieremiam maximè Ioſiam

ſiam luxiſſe, *cuius omnes cantores, atque cantatrices vſque in præſentem diem lamentationes ſuper Ioſiam recitant*. Ob quam cauſam plures, nec indocti, lamentationes Ieremiæ, quæ incipiunt: *Quomodo ſedet ſola Ciuitas, &c.* in funere Ioſiæ decantatas putant; quibus fauet Ioſephus *lib. 10. c. 6.* Verior tamen ſententia eſt eas lamentationes non niſi in totius Reipublicæ Iudæorum euerſione, tempore Sedeciæ Regis factas eſſe à Ieremia, de quo aliàs. Aliæ ergo Ieremiæ lamentationes pro Ioſiæ obitu factæ ſunt, quæ non extant. Qui autem ſint illi cantores, & cantatrices eas recitantes incertum eſt, maximè cum 70. legant *Principes, & dominatrices*; quæ nullatenus cantoribus, & cantatricibus vulgaribus applicari poſſunt; forſan erunt illi qui in ſacra Scriptura vocantur Prophetantes, & quorum capita erāt Aſaph, Hemman, & Idithum, iuxta dicta *ſub anno 3129. n. 3.* Cantores, & Cantatrices.

4. Poſt mortem Ioſiæ conſtitutus eſt Rex pro eo filius eius Ioachaz, qui malum fecit in conſpectu Domini, & propterea tribus tantum menſibus regnauit in Ieruſalem. Tradidit enim illum Deus in manus Pharaonis Nichao Regis Ægypti, qui confecto bello in patriam rediens eum duxit in Ægyptum, Eliakim fratrem eius, mutato nomine in Ioachim, Regem conſtituens. Sacra Scriptura *4. Reg. 23. et 2. Paralipom. 36.* Extat etiam inſignis Prophetia Ieremiæ *c. 22. v. 10.* de hoc Ioachaz in Ægyptū abducto illis verbis: *Nolite flere mortuum*, ideſt, Ioſiam, *neque lugeatis ſuper eum fletu, plangite eum, qui egreditur*, ſcilicet Ioachaz, *quia non reuertetur vltra, nec videbit terram natiuitatis ſuæ. Quia hæc dicit Dominus ad Sellum*, ideſt Ioachaz, *filium Ioſiæ Regem Iuda, qui regnauit pro Ioſia patre ſuo, qui egreſſus eſt de loco iſto: Non reuertetur huc amplius, ſed in loco, ad quem tranſtuli eum, ibi morietur, & terram iſtam non videbit amplius*. Sicque adimpletum eſt, nec conſtat quamdiu ſuperuixerit. Ioachaz Rex. Ducitur in Ægyptum.

Annus mundi 3426. ante Chriſtum 627.

1 IMPIETAS Ioachim Regis Iuda, qui hoc tempore regnabat, in cauſa fuit, vt quidam Propheta Dei eximius Vrias occideretur, & Ieremias in magno diſcrimine poſitus de vita periclitaretur. Quæ ſub hoc anno, qui primus erat Regni Ioachim, accidiſſe colligitur ex Ierem. 26. vbi caſus illius dicitur contigiſſe *in principio Regni Ioachim filij Ioſiæ Regis Iuda*. Simulque refertur alter caſus Vriæ. Ioachim impius.

2 Vriæ ergo caſum refert ſacra Scriptura *Ierem. 26. v. 20.* his verbis: *Fuit quoque vir prophetans in nomine Domini Vrias filius Semei de* Vriæ caſus.

Cariathiarim: & prophetauit aduerſus Ciuitatem iſtam, & aduerſus terram hanc, iuxta omnia verba Ieremiæ; & audiuit Rex Ioachim, & omnes potentes, & Principes eius verba hæc, & quæſiuit Rex interficere eum: & audiuit Vrias, & timuit, fugitque & ingreſſus eſt Ægyptum, et miſit Rex Ioachim viros in Ægyptum, Elnatham filium Achobor, et viros cum eo in Ægyptum, & eduxerunt Vriam de Ægypto, & adduxerunt eum ad Regem Ioachim, & percuſſit eum gladio, & proiecit cadauer eius in ſepulchris vulgi ignobilis.

An Ordinis Prophetici cultor.

3 Hunc verò Vriam ex Ordinis Prophetici alumnis fuiſſe, vt propterea eius hiſtoriam non prætermittere debuerimus, non ſolum dicta *in Apparatu c.2. & ſub anno* 3184. ſuadent, ſed etiam quod dicatur *de Cariathiarim*, quo loco Prophetarum Samuelis diſcipulorũ Collegium extitiſſe *ſub anno* 3154.*n.*4. diximus. Vnde hunc Prophetam inter Propheticæ Profeſſionis ſectatores refert Coria *in Chronico Carmelitarum lib.6.c.22.*

Ieremiæ periculum.

4 De Ieremiæ porro caſu, quomodo ſcilicet ob ea, quæ prædixerat contra Templum Domini, occidere eum vellent Sacerdotes, & Prophetæ, & qualiter ipſe prudenter ſe excuſaſſet, & mortis periculum effugiſſet, ex eodemmet Propheta *c.*26. ſic habemus: *In principio Regni Ioachim filij Ioſiæ Regis Iuda factum eſt verbum iſtud à Domino dicens: Hæc dicit Dominus: Sta in atrio domus Domini, & loqueris ad omnes Ciuitates Iuda, de quibus veniunt, vt adorent in domo Domini, vniuerſos ſermones, quos ego mandaui tibi, vt loquaris ad eos: noli ſubtrahere verbum, ſi forte audiant, & conuertantur vnuſquiſque à via ſua mala, & pæniteat me mali, quod cogito facere eis propter malitiam ſtudiorum eorum, & dices ad eos: Hæc dicit Dominus: Si non audieritis me, vt ambuletis in lege mea, quam dedi vobis, vt audiatis ſermones ſeruorum meorum Prophetarum, quos ego miſi ad vos de nocte conſurgens, & dirigens, & non audiſtis: dabo domum iſtam ſicut Silo, & vrbem hanc dabo in maledictionem cunctis gentibus terræ. Et audierunt Sacerdotes, & Prophetæ, & omnis populus Ieremiam loquentem verba hæc in domo Domini. Cumque compleſſet Ieremias loquens omnia, quæ præceperat ei Dominus, vt loqueretur ad vniuerſum populum, apprehenderunt eum Sacerdotes, et Prophetæ, & omnis populus dicens: Morte moriatur; quare prophetauit in nomine Domini dicens: Sicut Silo erit domus hæc: & vrbs iſta deſolabitur, eo quod non ſit habitator. Et congregatus eſt omnis populus aduerſus Ieremiam in domo Domini; & audierunt Principes Iuda verba hæc, & aſcenderunt de domo Regis in domum Domini, & ſederunt in introitu portæ domus Domini nouæ. Et locuti ſunt Sacerdotes, & Prophetæ ad Principes & ad omnem populum dicentes: Iuditium mortis eſt viro huic, quia pro-*

Prophetia ipſius.

Conſpiratio populi contra eum.

prophetauit aduerſus Ciuitatem iſtam, ſicut audiſtis auribus veſtris, et ait Ieremias ad omnes Principes, & ad vniuerſum populum, dicens: Dominus miſit me, vt prophetarem ad domum iſtam, & ad Ciuitatem hanc omnia verba quæ audiſtis. Nunc ergo bonas facite vias veſtras, & ſtudia veſtra, & [illegible] Domini Dei veſtri, & pœnitebit Dominum mali, quod locutus eſt aduerſum vos, ego autem ecce in manibus veſtris ſum, facite mihi quod bonum & rectum eſt in oculis veſtris; Verumtamen ſcitote, & cognoſcite, quòd ſi occideritis me, ſanguinem innocentem tradetis contra vosmetipſos, & contra Ciuitatem iſtam, & habitatores eius. In veritate enim miſit me Dominus ad vos, vt loquerer in auribus veſtris omnia verba hæc. & dixerunt Principes, & omnis populus ad Sacerdotes, & Prophetas: Non eſt viro huic iudicium mortis, quia in nomine Domini Dei noſtri locutus eſt ad nos. Surrexerunt ergo viri de ſenioribus Terræ, & dixerunt ad omnem cœtum populi loquentes: Micheas de Moraſthi fuit Propheta in diebus Ezechiæ Regis Iuda, & ait ad omnem populum Iuda dicens: Hæc dicit Dominus Deus exercituum: Sion quaſi ager arabitur, et Ieruſalem in aceruum lapidum erit, & mons domus in excelſa ſiluarum. Nunquid morte condemnauit eum Ezechias Rex Iuda, & omnis Iuda? nunquid non timuerunt Dominum, & deprecati ſunt faciem Domini: & pœnituit Dominum mali, quod locutus fuerat aduerſum eos? Itaque nos facimus malum grande contra animas noſtras. Subiungitur poſtea, qualiter Ahicam filius Saphan vir inter Iudæos primariæ auctoritatis ſalutis Ieremiæ curam ſuſcipiens, operam dedit, ne à populo interficeretur.

Excuſat ſe.

Defenditur.

Ahicam.

5 Dubitatio tamen hoc loco exiſtit, quinam fuerint hi *Prophetæ*, qui contra Ieremiæ vitam adeo ſæuè coniurarant, vt eum morti tradendum iudicarent. Ex vna enim parte videtur Dei Prophetas fuiſſe, ſicut & Sacerdotes etiam, qui eiuſdem coniurationis conſortes erant, nec enim in ſacro Textu aliquod verbum eſt, quo denotetur illos fuiſſe falſos, aut Idolorum Prophetas, præſertim cum cultus Idololatriæ, ſaltem publicus non eſſet tunc in Ieruſalem. Ad quod accedit, quod Chaldæus Paraphraſtes eos appellet *Scribas*, quo nomine veros Dei Prophetas denotari diximus *ſub anno* 3230. Ex alia verò parte communior videtur ſententia hos fuiſſe pſeudoprophetas, ſic enim eos appellat ſeptuaginta Interpretum verſio, quod idem faciunt Gloſſa, Hugo Cardinalis, Dionyſius, & alij. Addit Gloſſa eos fuiſſe, *qui videbantur eſſe Religioſi*; quo denotatur veros Prophetas Religioſos fuiſſe, & iſtos habitu, & geſtu illis aſſimilari, non autem factis. Quodcunque tamen horum dicatur, ſufficiēter ſuadet id quod ſæpius (vtpotè valde nobis neceſſarium) ſedulò inculcamus; no-

Quinam hi Prophetæ.

men videlicet *Propheta* crebrius in S. Pagina non futura præſagientem, ſed peculiaris cuiuſdam Inſtituti, ſeu Ordinis hominem prænotare.

Annus mundi 3427. ante Chriſtum 626.

Ieremias comminatio.

1 HOC tempore Ioachimo Rege Iuda tyrannicè regnante, vtpote qui Vriam Prophetam, vt vidimus, de medio tulerit, crudelitate etiam, impietate, & idololatria Deo, & hominibus abominabili facto ad eum Ieremias *c.22.v.18.* & 19. inter alia hæc Dei nomine comminabatur: *Hæc dicit Dominus ad Ioachim filium Ioſia Regem Iuda: Non plangent eum: væ frater, & væ ſoror; non concrepabunt ei: væ domine, & væ inclyte, ſepultura aſini ſepelietur putrefactus & proiectus extra portas Ieruſalem.* Quæ illi contigiſſe in ſequentibus dicemus. Caſtro & alij Expoſitores *in hunc locum*.

Annus mundi 3428. ante Chriſtum 625.

Nabuchodonoſor venit Ieruſalem.

1 TERTIO hoc anno impij Ioachimi Regis Iuda *venit Nabuchodonoſor Rex Babylonis in Ieruſalem, & obſedit eam, & tradidit Dominus in manu eius Ioachim Regem Iuda, & partem vaſorum domus Dei, et aſportauit ea in terram Sennaar in domum Dei ſui, & vaſa intulit in domum theſauri Dei ſui.* Sacra Scriptura *Danielis* 1. Expoſitores *ibidem*. Cauſa autem huius primæ inuaſionis in Iudæos à Babylonijs, præter diuinam vltionem impietatis, & ſcelerum Ioachimi, ea fuit, quòd confœderatus eſſet Regi Ægyptiorum, qui Babylonijs hoſtis erat. Salianus *ſub hoc anno n.* 8. Caſus ſanè timendus Principibus fidelibus, qui cum infidelibus fœdera ineunt.

Captiui ducitur Daniel, & ſocij.

2 Captiui cum Ioachimo Rege ducti ſunt Babylonem Daniel Propheta, & ſocij Ananias, Azarias, & Miſael: non enim videtur aliam fuiſſe cauſam præter iſtam, quare in initio ſuæ Prophetiæ verbis allatis meminerit captiuitatis huius Regis. Ita etiam habent Euſebius *in Chronicis*, D. Hieron. *in init. Danielis*, licet ibi ex aliorum ſententia hunc Ioachimum Iechoniam appellet. Torniellus *ſub hoc anno n.* 4. & alij contra quoſdam oppoſitum ſentientes. Erat tunc Daniel puerulus, puſio, & paucorum annorum, duorum videlicet vel trium infantulus, vt colligitur ex Epiphanio *in vit. Prophetar.* & Sulpitio *init. lib. 2. ſacra hiſtoria*, vel ſaltem decem annorum, vt putat Pererius

rius

rius. Quod enim Cornelius *in proœmio in Danielem* inquit, fuiſſe tunc viginti annorum, vix ſtare poteſt cum hiſtoria Suſannæ, quæ poſt non paucos annos ab hoc tempore contigit: non ſolum quia, vt plures Patres aſſerunt, ille caſus accidit anno duodecimo Danielis, ſed etiam, quia in narratione hiſtoriæ *Daniel. 13. v. 45.* vocatur *puer iunior.* quod non eſſet, ſi tunc fuiſſet viginti annorum. Infans ergo, vel puer delatus eſt in Babylonem cum alijs tribus pueris (quorum ætas ignoratur) eo quòd eſſent de *ſemine Regio*, vt patet ex *Daniel. 1. v. 3.* & tradunt ex Hebræis S. Hieron. *in c. 39. Iſai. & 1. lib. contra Iouinian.* Gregorius Nazianzenus *orat. 47.* & ante eos Origenes *tract. 7. in Matth.* qui propterea eos appellant *filios*, ideſt, poſteros Ezechiæ Regis. Danielis pater creditur *Sabaa* vocatus, patria verò fuit *Bethoron* ſuperior, vt habent Dorotheus, & Epiphanius. Dicitur eſſe in ſorte Ephraim iuxta Emaus, diſtareque nouem miliaribus à Ieroſolyma. Cum quo nihilominus ſtare poteſt, quòd fuerit ex Tribu Iuda, vt colligitur ex *Dan. 1. v. 3.* & Patribus relatis, vel quia *Bethoron* vnitum fuerit huic Tribui, vel quia Iudæ Reges illic dominabantur. **Infantes, vel pueri.**

3 Quòd ſancti huius Danielis, & ſociorum hiſtoria noſtris debeat Annalibus inſeri, vtpotè Ordinis Prophetici profeſſorum, ſuadetur, tum ex dictis *in Apparatu c. 2. & ſub anno 3184.* tum (inter alia, quæ afferemus) ex modo, rituque viuendi illorum, vt expendemus *ſub anno 3431.* Abſtinebant enim à vino, vt dicitur *Dan. 1. v. 8. & 12.* quæ erat propria obſeruantia Rechabitarum, & Ordinis Prophetici cultorum, iuxta dicta *ſub anno 3159. n. 3.* Propterea enim hunc viuendi modum ſuaſiſſe Danielem Nabuchodonoſor, poſtquam è beſtiæ ſtatu ad hominum redijt conſortium (vt Epiphanius, & Dorotheus ſentiunt) conijectari poſſumus: tum etiam, quia virginitatem coluiſſe Patrum ſententia eſt. Id enim de Daniele docent S. Auguſtin. *in Pſal. 132.* Iſidor *lib. 2. de offic. c. 16.* Caſſianus *de ſpirit. fornicat. lib. 6. c. 4.* Adelmus, ſeu Aldelmus *lib. 1. de laud. Virgin. in to. 8. nouæ Bibliothecæ*, & de ipſo, & alijs ſocijs affirmant Damaſcenus *lib. 4. de fide c. 25.* Vnde quod non ſolùm Ioſephus, ſed & Origenes *Homil. 4. ſuper Ezechiel.* Zonaras *tom. 1. Annal.* & S. Hieronym. *lib. 1. contra Iouinian.* aſſerunt eos fuiſſe Eunuchos, intelligendū de Eunuchis ſpiritualibus, illis ſcilicet, qui ſpontaneam caſtitatem obſeruāt, de quibus Iſaiæ *56. v. 3.* iuxta dicta *ſub anno 3341.* vt habet Lyra *in c. 1. Dan.* & fauet S. Tho. *in c. 39. Iſaiæ*, ac ſequitur Claudius Eſpinceus *lib. 1. de continentia c. 1.* Item fauet S. Epiphanius *in vita Danielis* dicens, eum propter modeſtiam, & probitatem iudicatum fuiſſe ſpadonem à Iudæis, indicans talem reuera non fuiſſe; prout etiam facit Dorotheus *in Synopſi* affirmans **An Prophetici Ordinis aſſeclæ.**

eum fuiſſe virum caſtum, ita vt propterea Iudæis ſpado, ſeu caſtratus videretur. Tum præterea teſtimonio D. Ambroſij in *epiſt. 82. ad Vercellenſes, verſus medium*; vbi eos Teſtamenti veteris *Monachos* appellare videtur, veluti Eliam, & Eliſæum. Poſtquam enim dixerat: *Duo pariter exigi videntur ab Epiſcopo Monaſterij, continentia, & diſciplina Eccleſiæ*, ſubiungit paucis interpoſitis: *Hinc illi præceſſerunt Viri, Elias, Eliſæus, & Ioannes, & Eliſabet, qui pelliceis tunicis, et caprinis exuuijs induti inopes, atque egentes anguſtijs, & doloribus afflicti in ſolitudinibus errabant, &c.* Et poſtea: *Hinc illi Daniel, Ananias, Azarias, Miſael, qui in aula regia paſcebantur*. Accedit quòd Daniel, vt conſtat ex c. 6. eius prophetiæ, tribus temporibus in die orabat de more. Huiuſmodi autem trina in die oratio propria Inſtituti Eliæ, & diſcipulorum ipſius erat, iuxta dicta ex Ioanne Ieroſolymit. *lib. de Inſtit. Monachor. c. 19 & 21. ſub anno 3128.* Accedit item Adelmus, ſeu Aldelmus relatus grauis, & vetuſtus auctor, qui de Daniele loquens ſic canit:

Quòd Daniel ſemper Virgo floreſceret almus,
Qui nobis normam ſacratæ virginitatis
Imbuit, & ſpeculum vitæ monſtrauit alumnis, &c.

Quibus nedum virginem, ſed & ſacratum virginem, & virginitatis Monaſticæ ſpeculum ipſum appellare videtur. Conſtat id denique ex quadam reuelatione eiuſdem Danielis cuidam Presbytero Gallo Ioanni de Boſco ſub anno Chriſti 1478. facta, quam refert Nicolaus Beltrandus aduocatus, & Iuris Profeſſor Toloſæ *in Opere de geſtis Toloſanor. in Tract atu de inuentione B. Suſannæ Babylonicæ ac ipſius eleuatione*, Toloſæ impreſſis vetuſtiſſimo charactere anno 1515. vbi ſic ad verbum, eademque retenta ſimplicitate verborum: *Reſpiciens vidi ſpecioſum iuuenem, &c. habitu tamen Carmeli, ſeu Eliæ à ſummo vſque ad deorſum eum circumdante. Præ timore autem territus fui, vt ſubito euerſus prope caderem; poſtpoſito tamen pede non cecidi, ſed eumdem aſpexi, nomineque I E S V priùs inuocato, ac ſigno Crucis in me celeriter facto, eidem ſermones meos dirigendo dixi: Adiuro te ex parte omnipotentis Dei, vt ſi tu es malignus ſpiritus, ſubito abeas ab hoc loco, & ipſe hilari vultu reſpexit me, & iterum ego: Adiuro te ex parte omnipotentis Dei, vt dicas quis es. Subridenſque ait: Veni huc, reuertere ad locum, vnde ſurrexiſti, & dicam tibi quiſnam ſum. Et egò illi: Verè non reuertar, neque lectum ingrediar, donec mihi dixeritis, cuiuſmodi ſpiritus eſtis. Veni, inquit ille, hùc, quia patieris frigus, ego enim ſum Daniel. Cui ego: Alienum eſt mihi credere, quòd ſis Daniel: cum videam te habitu Carmeli indutum, & nihil de tali habitu in Daniele reperitur. Et ille: Veni ad lectum, quia patie-*

patieris frigus, & deinde dicam tibi, ad quid veni. At ego illi: Miror inquam vos habitu Carmeli veſtitum. Et ille inquit: Ego accepi hunc habitum tempore, quo fui captiuatus in Babylone, & certiſſimè ſum Daniel. Scias inquit me directum à Domino, quem dulciter reclamaſti ad te auxiliandum in tribulatione tua, propter quam ſero in Eccleſia inuocaſti Suſannam. Et hac ad inuicem diſcutientibus, per mediam horam ſeu circa, ibidem manſimus. Reuelationē porrò hanc inter humana fide dignas, cum nihil orthodoxæ doctrinæ, boniſue moribus contrarium contineat, plures ex noſtris, & aliqui de exteris recipiunt, eamque ſpecialiter Franciſcus à S.Maria *in hiſtor. Prophet. Hiſpan. lib. 2. cap. 42. à n. 6.* latè refert, nec reijcit. Quin potius ad ea, quæ ipſi aduerſari poſſunt, reſpondet. Illis addendum: cum Daniel Nazareni Inſtituti aſſecla videatur, prout ea, quæ de abſtinentia ipſius à vino *ſub anno* 3431. dicemus, ſanè indigitant mirum non eſſe, quòd indumenta ipſius Carmelicolarum veſtibus ſimilia eſſent. Nazaræi namque albi, & ſubrufi, ſeu camelini coloris veſtibus vtebantur. Propterea enim *Thren. 4. v. 7.* vocantur *Candidiores niue*, in quo albus color, & *rubicundiores ebore antiquo*, in quo ſubrufus, camelinusque denotantur. De quo Iacobus Boulducus *de Eccleſ. poſt legem c. 14. §. Secundò dicimus*, egregium hoc dedit teſtimonium: *Alij videntur ſubrufis iſtis pellibus appoſuiſſe albas, laneaſque veſtes, eo modo quo Patres Carmelitæ induuntur, vt illis ſub nomine Nazaræorum rectè conueniat illud dictum*: Candidiores Nazaræi eius niue, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, *qui ſubruſi, camelinique coloris eſt*. In margine verò ſic habet: *Forma & color habitus Carmelitarum à Nazaræis deriuari videtur*. Hæc Boulducus. Ex his autem non incongruè elicimus Danielem, & ſocios Ordinis Prophetici alumnos fuiſſe, ad modum, quo de alijs Prophetis in ſuperioribus diximus, vt propterea *Danielis 3. verſ.* 90. ijdem tres pueri in fornacem miſſi, ſuo, Danielis, & aliorum Prophetici Ordinis cultorum nomine dicere iure potuerint: *Benedicite omnes Religioſi Domino Deo Deorum, laudate & confitemini ei*: meritò etiam S.Paulus *ad Hebr. 11. v. 33.* illos ſub Samuele Prophetarum Principe recenſuerit, Danielem quidem illis verbis: *Obturauerunt ora leonum*: ſocios verò illis immediatè ſequentibus (vt vel in hoc denotetur de illis loqui) *extinxerunt impetum ignis*, vt habet Ambroſius ſupra. Vnde relatus Boulducus *de Eccleſia poſt legem c. 7. §. Prioris generis*, Danielem vocat *Enoſæum*, ideſt, *Eſſenum*; cuius Inſtituti homines Heliades Prophetas æmulatos fuiſſe *ſub anno* 3545. comprobabitur.

An-

Annus mundi 3429. ante Chriſtum 624.

Ioachimus reuertitur in Iudæam. 1 PERMISSVS eſt ſub hoc anno Ioachimus Rex Iudæ Babylone captiuus in Iudęam regredi, obſidibus manentibus Daniele, & ſocijs, & ſub conditione ſoluendi tributi. Salianus *ſub hoc anno n. 1.*

Ieremias prophetat. 2 Hoc eodem anno, qui quartus erat Regni Ioachim, prophetabat Ieremias ea omnia, quæ de nouo aduentu Nabuchodonoſor Regis Babylonis contra Iudæos, & finitima Regna, Iudæorum captiuitatem, & Ieroſolymæ deſolationem annis 70. duraturam habentur *c. 25.* eiuſdem Prophetiæ. Iuſſus eſt etiam ſcribere ſermones, quos ad hanc diem Dominus per eum locutus fuerat *Ierem. 36.* Cum autem eos ſcriberet, Baruch ipſius famulus veritus eſt; ne excitato tumultu populari contra eum, comprehenderetur, vel occideretur vt Vrias: propterea ipſum reprehēdit Ieremias nomine Domini, monens, ne ſalutem ſuam ſaluti ſpirituali eorum, quibus vtiles futuri erant tales ſermones, præponeret. *Ieremiæ 45.* Torniellus, & Salianus *ſub hoc anno.*

Rechabitarū commigratio. 3 Credunt aliqui hoc tempore turbulentiſſimo in Iuda ob captiuitatem Ioachimi Regis, & voces Ieremiæ comminantis deſolationem Regni Iudæorum, & ſanctæ Ciuitatis futuram, Rechabitas Prophetici Ordinis Profeſſores, de quibus *ſub annis* 3151. & 3159. diximus, e campeſtri in tabernaculis commoratione in vrbanam Ieroſolymorum habitationem commigraſſe. Torniellus enim ſub anno præcedenti, & Salianus ſub hoc anno id credunt contigiſſe. Verumtamen cum Ioachim Iudæorum Rex hoc anno in Iudæ regnum reuerſus fuiſſet, eſſetque ſpes, quòd Nabuchodonoſor contentus eſſet tributo, quod illi ſoluere decreuerat Ioachimus, non erat cur aliam inuaſionem Chaldæorum hoc tempore pertimeſcerent, præſertim quia ex ore Ieremiæ audire poterant Ieroſolymæ vaſtationem futurā non tam citò imminere. Aliquot ergo poſt annis hæc Rechabitarum commigratio contigit, vt innuunt Caſtro, & Cornelius *in c. 35. Ieremiæ.* de qua nos *ſub anno* 3431. dicemus.

Baruch Propheta. 4 Sub hoc tempore notus eſſe cœpit in Iudæa Baruch Propheta Ieremiæ aſſecla, ſocius, & diſcipulus, ac veluti famulus, qualiter Eliſæus, & Ionas Eliæ comites & diſcipuli fuerunt. Vir fuit nobilis familiæ, vt habet Ioſephus *lib. 10. antiquit. c. 11.* colligitque hoc Cornelius *in proœmio Baruch,* eo quòd fuerit frater Saraiæ, qui *Ierem. 51. v. 59.* vocatur Princeps, ſed etſi credamus fuiſſe fratrem iſtius Saraiæ,

cum

cum habuerint eumdem patrem, & auum, vt colligitur *ex Baruch c. 1.* quia tamen Saraias non vocatur dicto loco Ieremiæ ſimpliciter Princeps, ſed *Princeps Prophetiæ,* ideo ex hoc non conuincitur magna ipſius nobilitas. Tradunt Hebræi non tantum Baruch fuiſſe Prophetam, ſed & eius patrem Neriam, auum Maaſiam, proauum Sedeciam, abauum Sedei. Ex hoc autem magis roboratur id, quod ſæpius diximus, præſertim *in Apparatu c. 2. & ſub anno* 3184. videlicet hoc nomen *Propheta* in ſacris Litteris non denotare ſemper eum, qui futura præuidet, aut prædicit, ſed illum, qui Propheticam vitam profitetur. Quis enim credit hos omnes futurorum prædictores fuiſſe, aut quo fundamento id aſſeritur? Accedit quod de eodem Baruch nihil conſtet Prophetice prænunciaſſe. Liber enim Baruch, qui in Biblijs reperitur, & vt canonicus approbatus eſt a Concilijs Florentino, & Tridentino, auctorem habet Ieremiam, & ſolùm Scriptorem ipſum Baruch, vt colligitur ex ipſo *c. 1.* primis illis verbis: *Et hæc verba libri, quæ ſcripſit Baruch,* & ſic paſſim Patres citant, & vocant hunc librum Ieremiæ, vt videre eſt in Maldonato *in proœmio Baruch,* Caſtro *in c. 1.* & Cornelius etiam *in proœmio.* Imò ipſorum Hebræorum, quos ſequitur Vatablus, traditio eſt Baruch conqueſtum eſſe apud Dominum, quòd ſpiritu Prophetiæ donatus non eſſet: quod etſi admittendum non ſit, cum viri ſancti huiuſmodi Dei dona ambire non ſoleant, eatenus tamen credendum, quatenus aſſeritur eum futura non præuidiſſe. Ergo Propheta appellandus erit, quia Propheticæ ſectator extitit profeſſionis à Samuele inſtitutæ. Vnde de ipſo veluti Ordinis Prophetici cultore ſcribunt Coria *in Chronic. Carmelit. lib. 6. cap. 23.* Franciſcus à ſancta Maria *in hiſtoria Prophetica lib. 2. cap. 38.* Michael Munozius *in propugnaculo Eliæ lib. 2. titul. 1. cap. 3. art. 2.*

Genus ipſius.

An Ordinis Prophetici.

Annus mundi 3430. ante Chriſtum 623.

Caſus Ieremiæ, & Baruch.

1 CONTIGIT hoc anno, qui quintus erat Regis Ioachim, id quod Ieremias *c. 36.* ſuæ Prophetiæ ſibi, & Barucho diſcipulo accidiſſe refert, videlicet, quod cum ipſi iuſſiſſet, vt vaticinia, quæ eo dictante ſcripſerat, populo in Templo notificaret, idque Baruch feciſſet, nuntiatumque hoc eſſet Principibus, qui ſedebant in domo Regis, miſerunt ad eum, qui ſtatim venit ad eos cum libro, quem cum iterum illis petentibus legiſſet coram eis, obſtupeſcebant omnes, & cum interrogaſſent, audiſſentque Baruch referentem qualiter,

ter, & quomodo cuncta, dictante Ieremia ipſe deſcripſiſſet, ſuadentes ei vt cum Ieremia pariter abſcondi curaret, decreuerunt, depoſito volumine in quodam Gazophylacio domus Regiæ denunciare omnino Regi. Quod vt factum eſt, iuſſit Rex afferri ſibi librum, ac denuo coram ſe ac Principibus alijs legi. Cum autem lectæ eſſent tres, vel quatuor pagellæ, non ſuſtinens impius Rex talia audire, neque quibuſdam ex Principibus reclamantibus acquieſcens, ſcidit illico, combuſſitque librum in arula prunis plena ante eum exiſtente, quia hyems erat, neque his contentus præcepit comprehendi Ieremiam Prophetam, & Baruch eius ſcribam: ſed Dominus abſcondit eos. Dominus etiam rurſus præcepit Ieremiæ, vt in alio volumine conſcribi faceret omnia, quæ in priori continebantur, & vt prophetaret contra Regem Ioachim, prædiceretque ei, quòd quia combuſſerat librum, propterea cadauer eius proijciendum foret inſepultum ad æſtum per diem, & gelu per noctem. Sacra Scriptura *Ierem. 36.* Expoſitores *ibidem*. Torniellus, & Salianus *ſub hoc anno*.

Comprehendi iubentur.

2 Quæ poſtea acciderunt, in ſequentibus commodius referemus.

Anni mundi 3431. vſque ad 3435. ante Christum 622. vſque ad 618.

1 CONFVSIO, & turbulentia rerum Iudæorum hoc tẽpore confuſam reddit hiſtoriam, & ideo ſub his annis aliqua ſimul coniungere licitum nobis erit. Perſoluit per aliquod tempus Ioachim Rex tributũ Nabuchodonoſor promiſſum pro libertate; quia tamen Deus voluit eius peccata punire, permiſit etiam, quòd vana ſpe Ægyptiacæ expeditionis inductus illud vlteriùs exſoluere nollet, à Chaldæorum iugo deficere tentans, Ioſeph. *lib. 10. antiquit. cap. 7.* Salianus *ſub anno 3433. num. 1.*

Ioachim deficere tentat.

2 Ex hac porro Ioachimi defectione à Chaldæis, cum ex illa prudenter valde timeri poſſet Nabuchodonoſoris indignatio, & irruptio in Iudæam, & Ieruſalem, & quòd agros, & vrbes plus ſolito depopularetur, proculdubio excitati Rechabitæ Prophetici Ordinis Profeſſores, qui vſque ad hæc tempora, vt diximus *ſub anno 3159.* in agris, eremis, & ſolitudinibus tabernacula habebant, in Ieroſolymam commigrarunt, ſuæ ſaluti, & ſanctæ Ciuitatis præſidio non defuturi, vel cum alijs perituri. Ita enim habetur ex *Ierem. 35. v. 6.* vbi illi ſic dixerunt Ieremiæ: *Non bibemus vinum, quia Ionadab filius Rechab pater*

Rechabitæ translati.

noſter

noſter præcepit nobis dicens: Non bibetis vinum vos, & filij veſtri vſque in ſempiternum, et domum non ædificabitis, & ſementem non ſeretis, & vineas non plantabitis, nec habebitis, ſed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus veſtris, vt viuatis diebus multis ſuper faciem terræ, in qua vos peregrinamini. Obediuimus ergo voci Ionadab filij Rechab patris noſtri in omnibus, quæ præcepit nobis, ita vt non biberemus vinum cunctis diebus noſtris nos, & mulieres noſtræ, & filij & filiæ noſtræ: & non ædificaremus domos ad habitandum, & vineam & agrum, & ſementem non habuimus, ſed habitauimus in tabernaculis, & obedientes fuimus, iuxta omnia, quæ præcepit nobis Ionadab pater noſter. Cum autem aſcendiſſet Nabuchodonoſor Rex Babylonis ad terram noſtram, diximus: Venite, & ingrediamur Ieruſalem à facie exercitus Chaldæorum, & à facie exercitus Syriæ; & manſimus in Ieruſalem. Ita etiam tradunt communiter doctores, etſi aliquantulum differant circa annum, quo commigratio in Ieroſolymitanam vrbem contigit. Nos autem commodius, vt credimus, tempus deſignamus. Addit ſanctus Hieronym. *in Epiſt. ad Paulin.* propter hanc cauſam vocatos fuiſſe captiuos Rechabitas in titulo *Pſ.* 70. qui eſt *filiorum Ionadab, & priorum captiuorum*; quia ſcilicet *poſt ſolitudinis libertatem vrbe quaſi carcere recluſi ſunt*. Sed nos alio præſertim ſenſu dictos fuiſſe captiuos in prædicto titulo dicemus *ſub anno* 3447.

Verba ipſorū ad Ieremiam.

Quomodo dicantur captiui.

3 Sumpta ergo occaſione ex eo quòd intra vrbem commorantes præcepta patris ſui Ionadab de non bibendo vino, domibus non ædificandis, ſemente non ſerenda, vineis non plantandis neque habendis, ſed in tabernaculis habitandi rigidiſſimè obſeruarent, & vt inde exprobrari meliùs poſſet Iudæorum inobedientia, qua Deum ipſum ſpernentes, mandatis ipſius obtemperare nolebant, dixit Deus ad Ieremiam Prophetam *Ierem.* 35. *v.* 2. *Vade ad Domum Rechabitarum, & loquere eis, & introduces eos in vnam exedram* (cellam ſcilicet, vel cubiculum, ſeu locum aptum ad ſedendum) *theſaurorum; & dabis eis bibere vinum*. Fecit hoc Ieremias, & poſuit coram eis ſcyphos plenos vino, & calices, & dixit ad eos: *Bibite vinum*; illi autem reſponderunt ea, quæ ſuperius adduximus, excuſantes ſe à vini potatione. Deus verò ex eorum ſtrictiſſima obedientia Iudæorum peruicaciam confundere volens, hæc dixit Ieremiæ *v.* 13. *Vade, & dic viris Iuda, & habitatoribus Ieruſalem: Nunquid non recipietis diſciplinam, vt obediatis verbis meis, dicit Dominus? Præualuerunt ſermones Ionadab filij Rechab, quos præcepit filijs ſuis, vt non biberent vinum, & non biberunt vſque ad diem hanc, quia obedierunt præcepto patris ſui: Ego autem locutus ſum ad vos, de mane conſurgens & loquens, & non obediſtis*

Ieremiæ prophetia de illis

diſtis mihi. Miſique ad vos omnes ſeruos meos Prophetas conſurgens diluculo, mittenſque & dicens: Conuertimini vnuſquiſque à via ſua peſſima, & bona facite ſtudia veſtra, & nolite ſequi Deos alienos, neque colatis eos, & habitabitis in terra, quam dedi vobis, & patribus veſtris, & non inclinaſtis aurem veſtram, neque audiſtis me. Firmauerunt igitur filij Ionadab filij Rechab præceptum patris ſui, quod præceperat eis: populus autem iſte non obediuit mihi: idcirco hæc dicit Dominus exercituum Deus Iſraël: Ecce ego adducam ſuper Iuda, & ſuper omnes habitatores Ieruſalem vniuerſã afflictionem, quam locutus ſum aduerſum illos, eo quòd locutus ſum ad illos, & non audierunt, vocaui illos, & non reſponderunt Præmium Rechabitarũ. *mihi. Domui autem Rechabitarum dixit Ieremias: Hæc dicit Dominus exercituum Deus Iſraël: Pro eo quòd obediſtis præcepto Ionadab patris veſtri, & cuſtodiſtis omnia mandata eius, & feciſtis vniuerſa, quæ præcepit vobis; propterea hæc dicit Dominus exercituum Deus Iſraël: Non deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus.* Contigiſſe hoc hiſce annis aliquo tempore poſt ingreſſum Rechabitarum in ſanctam Ciuitatem concors eſt Doctorum ſententia. Differunt tamen in explicatione illius, *non deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus*. Alij enim cre- Perpetuitas illis promiſſa. dunt ex Rechabitis electos fuiſſe Iudices populi; ex vi ſanè huius promiſſionis. Sed neque id conſtare poteſt, & eſto qnod ita ſæpius contigerit propter virorum auctoritatem; non eſt tamen fundamentum ad aſſerendum hunc morem perſeueraſſe ſemper inter Iudæos. Secundò Theodoretus, & Hugo putant ea verba verificari de filijs Rechab, non generatione, ſed imitatione, ſcilicet Chriſtianis, qui Rechabitarum abſtinentiam, obedientiam, & Religionem imitentur. At iſti Doctores communi aliorum ſenſui contradicunt, & ſine cauſa verba generalia ſolùm ad ſenſum allegoricum, vel moralem trahunt. Tertiò, alij cum Dionyſio putant hìc promitti Rechabitis liberationem ab exercitu Chaldæorum, & communi clade Iudæorum. Horum verò placitum, licet verum ſupponat de Rechabitarum liberatione in deuaſtatione Ieroſolymitana, vt dicemus ſuo loco, diminutè tamen, & contra proprietatem verborum relatam promiſſionem accipiunt.

4 Aliorum tamen placita, etſi diuerſa videantur, ad verum tamen ſenſũ trahi poſſunt, ſi dicamus ex ſingulis ſeorſum, & omnibus ſimul germanã huius loci expoſitionem deſumendam eſſe. Primò ergo cre- Poſteritas cõtinua. dimus his verbis denotari cõtinuam poſteritatem carnalem Rechabitarum. Ita enim ſupponit Ioannes Ieroſolymitanus *in lib. de Inſtit. Monach. c. 27.* etſi dicat non fuiſſe hoc principaliter intentum in promiſ-

miſſione. Fauet Cornelius in hunc locum Ieremiæ, & colligitur ex dicendis, non enim ea verificari poſſunt, ſi non admittatur hæc doctrina. Dicimus ſecundò, his verbis promitti à Deo nunquam defuturum aliquem ex ſtirpe Ionadab, & Rechabitarum, qui aſſiſteret miniſterio Tēpli Domini Ieroſolymitani. Ita enim intelligit hūc locum Serarius *in Minerual. lib.* 5. *c.* 21. referens ex Rabbinis R. Iuda, & R. Dauid Kimhi, & ex ſectarijs Scaligerum, quamuis illud non ad Templum Ieroſolymitanum materiale tantum, ſed ad Chriſtianā, & Catholicam Eccleſiam meritò referat. Id autem dupliciter intelligi poteſt, primo de miniſterio Sacerdotali; ſecundò de alio miniſterio, vtpute Cantorum, vel ſimili. Primo modo ea intelligere videntur Hebræi, vnde Chaldæus ſic vertit: *Non deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab miniſtrans coram me*: & fauet Salianus *ſub anno mundi* 3431. *n.* 3. Secundo autem modo ea intelligit Sanchez in hunc locum Ieremiæ, nec diſſentit Cornelius relatus, & colligitur ex illo *primo Paralipom.* 2. *v.* 55. vbi hoc eſſe eorum officium denotatur, dum dicitur: *Cognationes quoque Scribarum habitantium in Iabes, canentes, atque reſonantes, et in tabernaculis commorantes. Hi ſunt Cinæi, qui venerunt de calore patris domus Rechab*: quæ de Rechabitis intelligi diximus *ſub anno mundi* 3151. *n.* 4. Colligitur etiam ex eo quòd, vt diximus *ſub anno* 3159. Rechabitæ erant ex filijs Prophetarum, quorum munus erat Dei laudibus canendis, & hymnis reſonandis vacare, Vnde hoc etiam fuiſſe munus Rechabitarum habet Cornelius relatus. Quamuis autem hoc Rechabitarum miniſterium in Templo perenne, & perpetuum à Deo hoc loco promiſſum præſertim intelligi debeat hoc ſecundo modo propter allata: nihilominus etiam probabiliter primo modo poteſt intelligi, tum propter relata, tum propter auctoritatem Hegeſippi apud Euſebiū *lib.* 2. *hiſtor. c.* 22. vbi loquens de morte ſancti Iacobi Apoſtoli vocati fratris Domini inquit: *Cum eum lapidarent, vnus ex Sacerdotibus de filijs Rechab, qui ſunt Ieremiæ teſtimonio commendati, dixit, quid agitis? Iuſtus pro vobis Deum deprecatur*: ex quo conſtat etiam vſque ad tempora Chriſti fuiſſe aliquem ex Rechabitis Sacerdotem, quod & indicat Ioannes Ieroſolymitanus loco relato. Nec obſtat, quòd Rechabitæ ad tribum Leui non pertinerent, niſi forſan per affinitatem, ac perinde quod non potuerint eſſe Leuitæ, neque Sacerdotes. Poteſt enim dici cum Saliano *vt ſupra* potuiſſe nihilominus addici cultui diuino, vt Leuitas videlicet vel Sacerdotes, propter eorum ſanctitatem & exemplarem vitam, ſicut contigit Samueli, qui licet ad tribum Ephraim ſpectaſſet, ob eius tamen eximiam ſanctitatem Sacerdos ſaltem extraordinarius fa-

Aſſiſtentia ad templum.

Miniſterium in templo.

ctus eſt, vel dicito, eſto Rechabitæ non poſſent fieri Sacerdotes, & Leuitæ, ſaltem Sacerdotes, & Leuitæ obſeruare poſſent Inſtitutum Rechabitarum,& fieri Rechabitæ,& ita ſaluari poterit, quod Rechabitæ hæc munera exercerent, ita Franciſcus à ſancta Maria *in Hiſtor. Prophet.lib.2.c.20.n* 10.Quod & in hoc Sacerdote Rechabita contigiſſe affirmat Serarius in Trihæreſio *lib.3.c.9.* inquiens: ***Non quòd is genere ac ſanguine à Rechab oriretur, ſed quòd in Rechabitarum ſeſe diſciplinam, ſectamque contuliſſet, ita vt quemadmodum Rechabita, ſic et Eſſenus vocari potuiſſet***. Idque tuetur contra Scaligerum in Mineruali *lib.5.c.22.* & maximè fauet Theodoretus in Ierem.35.affirmãs ***omnem eum vocari filium Ionadab filij Rechab, qui leges illas obſeruabat***, ſiue ſcilicet ex eius ſemine eſſet, ſiue non.

5 Eſt tandem alius modus explanandi locum Ieremiæ allatum, & promiſſionem per illum Rechabitis à Deo factam,clarior,& forſan verior, ſi dicamus ibi ſermonem eſſe de continuatione, & perpetuitate Inſtituti Rechabitarum, vel in ſeipſo, vel in alijs pijs, & Religioſis Inſtitutis, Eſſenorum videlicet, Aſſidæorum, Monachorum Legis nouæ, & Carmelitarum, quæ ab eo poſtea emanarunt, vt ſuis locis dicemus. Ita enim expoſuit hunc locum noſter Ioannes Ieroſolymitanus *lib.relato c.27.* illis verbis: ***Intellexerit autem Deus per virum de ſtirpe Ionadab non quidem principaliter carnalem ipſius Ionadab generationem, ſed potius noſtræ Religionis eremiticæ genus: neque enim filij carnales ipſius Ionadab, aut ab eis geniti, ſed ſolum monachi in hac Religione eremitica eis ſuccedentes ſteterunt in conſpectu Dei cunctis diebus, quamuis carnalis ſtirps Rechabitarum perdurauerit vſque ad ruinã Ciuitatis Ieruſalem à Tito, & Veſpaſiano patratam***. Fauet valde huic expoſitioni Thomas Vvaldenſis *tom.1 doctrinal.fidei l.1.ar.1.c.6.* piè ſatis & doctè de hac Rechabitis promiſſa perpetuitate loquens. Ita etiam eum locum expoſuit Serarius in Trihæreſio loco relato, illud enim ***ſtans in conſpectu meo cunctis diebus*** ſic exponit: ***Mihi piè, religioſeque famulans, & obſequens***. Item Franciſcus à ſancta Maria *in hiſtoria Prophetic. Hiſpane lib.2.c.20.n.11.* & maximè fauet Cornelius *loco relato*, ad modum (inquit) quo ſancti Benedictus, Franciſcus, & Ignatius audierunt à Domino, ***quòd Ordo eorũ non deficiet, quodque Deus ſemper viros inſignes ei ſuggereret, qui diſciplinam, et ſanctitatem Ordinis tuerentur, fulcirent, reſtaurarent, & perficerent***. Ad modum etiam (ſubiungimus & nos) quo hiſtoriæ noſtræ tradunt Beatiſſimam Virginem Mariam Beato Petro Thomæ Patriarchæ Conſtantinopolitano Ordinis perpetuitatem vſque in finem mundi prædixiſſe. De quo in ſequentibus Tomis dicemus; accedente maximè approbatione Sacræ

Inſtituti Rechabitici perpetuitas.

Inſtar quarũdam Religionum.

træ Congregationis Rituum in officio eiuſdem B Petri Thomę. Porrò hanc eius loci expoſitionem etiã admittit Ioſephus Scaliger *Elencho Trihæresij c.* 24. dicens: *Filij Ionadab ſunt ij, qui Aſſidæi poſtea vocati, neque à Templo recedebant, & alia, quæ ſupra diximus de Aſſidæis, faciebant, vt meritò dictum ſit:* Nõ deficiet vir de ſtirpe Ionadab ſtans coram me. *Stare coram Deo nihil aliud eſt, quàm miniſtrare, & offerre Deo, & ſanctimonia operari in Templo, vt faciebat illa Anna Propheiſſa apud Lucam, quæ expectabat Regnum Dei.*

6 Ex dictis autem infertur non bene Cardinalem Baronium *tom.* 1. *Annal. ſub anno* 64. dixiſſe Rechabitarum Inſtitutum ceſſaſſe hoc tempore, quo Ieroſolyma à Chaldæis obſidebatur, quod ex D. Hieronymo elicere videtur. Primò etenim quod ad Hieronymum attinet, nihil ipſe de ceſſatione Inſtituti Rechabitarum ea epiſtola ad Paulinum dixit, vbi ſolum hæc: *Propter irruptionem Chaldaici exercitus Ieroſolymam intrare compulſi hanc primi captiuitatem ſuſtinuiſſe dicuntur, quod poſt ſolitudinis libertatem vrbe quaſi carcere recluſi ſunt.* Vbi nec verbum habet de Rechabitici Inſtituti ceſſatione: nec ex ijs verbis id colligi poteſt. Qui enim Eremiticam vitam ex profeſſione agunt, non cenſentur Inſtituti tranſgreſſores, ſi mortis metu, prout tempore belli contingit, ad vrbes confugiant. Deinde, quod ad rem ipſam ſpectat, cum Rechabitarum Inſtitutum per Eſſenos, & Aſſidæos, qui ipſorum ſoboles, & poſteri ſunt, iuxta dicenda *ſub anno* 3545. ſemper continuatum fuerit, nullatenus extinctum dici poterit. Ea namque familia, Religioſa præſertim, quæ, etſi mutato nomine, & aliquibus ritibus in aliam tranſit, cum illa durat, non perit. Ad hæc, cum ipſo Baronio fatente, tempore mortis S. Iacobi Apoſtoli vnus adfuerit *Rechabita* cognominatus ab Hegeſippo, & Euſebio, ſanè elicitur Rechabiticam profeſſionem nec Chriſti tempore defeciſſe. Cum enim iſte Sacerdos fuerit, potius credere debuiſſet Baronius, Inſtituto potius quàm genere talem extitiſſe; ſiquidem Rechabitæ genere Iudæi erant, Sacerdotes autem non niſi de tribu Leui. Quinimo etiam ſeculis poſt Chriſtum in Regione Seba Senaar confine repertos fuiſſe Iudæos, qui *Rechab filij appellantur*, teſtatur Beniamin Iudæus *in ſuo Itinerario*. In ſacra Scriptura etiam 2. *Eſdræ* 3. *verſ.* 14. quidam Melchias *filius Rechab* nominatur poſt regreſſum Iudæorum ex captiuitate Babylonica, quem Rechabitici Inſtituti fuiſſe ex Villalpando, & Saliano, alijſque fundamentis *ſub anno* 3608. oſtendemus.

Baronius non placet.

7 Exiſtimant aliqui (etſi alij poſt plures annos id referant) hoc circiter tempore contigiſſe ea, quæ *Daniel.* 1. habentur de abſtinen-

De Danielis historia. tia ipſius Danielis, & ſociorum, nolentium de cibis Regis, aut vino potus eius vti, quamuis Rex præceperit hæc illis apponi. Ex quibus maximè ad noſtrum intentum expendere poſſumus illud *v.8. Propoſuit autem Daniel in corde ſuo, ne pollueretur de menſa Regis, neque de vino potus eius.* Et infra: *Dentur nobis legumina ad veſcendum, & aqua ad bibendum.* Ex ijs enim colligi videtur Danielem, & ſocios imitari voluiſſe Inſtitutum Rechabitarum. Propterea enim vinum bibere, & cibos delicatos ſumere recuſabant, *ne pollueretur* (inquit Daniel ſuo, & ſociorum nomine) *de menſa Regis*; id eſt, ne eſſent tranſgreſſores obſeruantiæ Rechabiticæ, quæ vinum prohibebat, & cibos delicatos non admittebat, ſed tantum aquam ad potandum, & legumina ad veſcendum. Quod enim aliqui intelligunt hæc verba de tranſgreſſione Legis Iudaicæ, quæ prohibebat carnem porcinam, & quædam alia manducare, non planè ſatisfacit; cum certiſſimum ſit vinum hac Lege non eſſe eis prohibitum, & æquè certum, quòd in menſa Regis eſſent cibi multi Lege non prohibiti, quibus vti poſſent ſine peccato. Item quod alij dicunt, propterea Danielem ita feciſſe, quia cibi Regis Idolis eſſent oblati, & eorum nomine benedicti; prætérquam quod hoc eſt incertum, ad minus, vt hoc effugerent ſcandalum, poterant Daniel, & ſocij alijs cibis communibus vti, & eos à Præpoſito poſtulare, quos ille libentiùs concederet, quàm aquam, & legumina, cum inde minus timere poſſet, ne facies eorum macilentiores apparerent præ cæteris coæuis, & adoleſcentibus. Pariter Quo pacto intelligenda. quòd alij dicunt ideo ſic feciſſe Danielem, & ſocios, quia in cibis delicatis regijs eſſent aliqui, qui gulam, & venerem excitare poterant, etiam infirmatur; quia poſſent hos cibos ſpecialiter reſpuere, vel in tam exigua quantitate ſumere, vt nihil ipſis ſpiritualis damni afferrent. Quæ omnia clariùs roborantur ex eo, quòd ipſe Daniel *c.14. verſ.1.* ſuæ Prophetiæ vocetur *conuiua Regis*, quia ſcilicet adeo charus ipſi erat, vt ſæpiùs vel crebriùs cum ipſo in menſa manducaret. Quemadmodum ergo tunc non manducauit, vt omnes admitteret, cibos Lege prohibitos, Idolis oblatos, aut qui gulæ, vel luxuriæ irritamenta eſſent, pariter in præſenti dicendum eſſet. Maneat ergo vt probabilis expoſitio à nobis tradita, quam ex noſtris etiam recipiunt Franciſcus à Sancta Maria *lib.2.c.42.num.4.* & Michael Muñozius *in Propugnaculo Eliæ lib.2.tit.1.c.3.art.2.n.13.* fietque probabilior, ſi aduertantur ea, quæ *ſub anno* 3428. diximus, & quæ *ſub anno* 3465. dicemus, videlicet ipſum Danielem Nabuchodonoſori poſt adimpletionem ſeptennij (quo vt beſtia ex hominibus abiectus, fœnum vt bos comedit, & inter feras agri conuerſatus eſt) ad ſuum Regnum, reſti-

reſtituto conſuluiſſe, vt leguminibus, & aqua ſolis pro cibo, & potu vteretur, vt habent Dorotheus *in Synopſi*, & Epiphanius *in vita Danielis*. Ex hoc enim infertur hanc vitæ rationem obſeruatam à Daniele fuiſſe, & ab ipſo Regi ad pœnitentiam peragendam procliui ad imitandum propoſita.

Anni mundi 3436. 3437. & 3438. ante Chriſtum 617. 616. & 615.

1 IOACHIM Iudæ Regis impietas, & nequitia in cauſa fuerunt, quòd Nabuchodonoſor Rex Babylonis, à quo in tributis reddendis iam defecerat, contra eum veniret, Ieroſolymam obſidione premeret, fide data in Ciuitatem intraret, eumque cum flore iuuentutis Ieroſolymitanæ miſerè occideret, inſepultum, putrefactum, & proiectum veluti aſinum, iuxta Ieremiæ Prophetias, relinquens, & in ipſius locum Ioachimum eius filium Iechoniam nũcupatum Regem conſtituens. Quia tamen ipſe malum in conſpectu Domini, ſicut pater eius fecit, nec Ieremiæ vocibus auditum præſtare voluit; poſt tres menſes de ſolio Regni deiectus eſt, ab eodem Nabuchodonoſore captus, & cum matre, vxoribus, eunuchis, & theſauri Templi, ac domus Regiæ, alijſque Principibus, & potentibus in Babylonem translatus, Rege conſtituto in Iudæa, & Ieruſalem Sedecia patruo ipſius, qui prius Mathanias vocabatur. Sacra Scriptura 4. *Reg.* 24. & 2. *Paralipom.* 36. Ioſephus *de antiquitat. lib.* 10. *cap.* 8. & 9. Sanchez in *c.* 21. *Ierem.* Pererius *lib.* 1. *in Danielem* initio. Salianus *ſub anno* 3436. & *alij*.

Nabuchodonoſor Ieroſolymam occupat.

In Babylonẽ transfert Iudæos.

2 Abducti etiam ſunt cum Iechonia Babylonem Prophetæ plures. Ita enim habetur ex Ieremia *c.* 29. *v.* 1. *in principio*, in epiſtola, quam pro tranſmigratorum conſolatione ſcribit *ad Sacerdotes, & ad Prophetas, & ad omnem populum, quem traduxerat Nabuchodonoſor de Ieruſalem in Babylonem, poſtquam egreſſus eſt Iechonias Rex*. Cum autem *Prophetæ* iſti non eſſent, vel Ieremias ipſe, qui Ieroſolymis Dei prouidentia permanſit, nec Daniel, aut ſocij, qui iam à tempore primæ captiuitatis alterius Ioachim patris iſtius, qui modò captiuus ductus eſt, & fratris Sedeciæ, qui Rex manebat in Ieroſolymis, eò abducti erant, nec Rechabitæ, quia etiam iſti ab hac clade liberati ſunt; vt colligitur, tum ex promiſſione Dei *Ierem.* 35: de qua *ſub anno* 3431. diximus, tum ex Ioanne Ieroſolymitano *lib. de Inſtit. Monachor. c.* 27. nec illi, qui in Carmelo tunc erant, propter dicta *ſub*

Plures quoque Prophetas.

annis 3279. *&* 3310. & dicenda in ſequentibus, ideo neceſſe eſt no-
Qui illi eſſent — men *Prophetas* hoc loco, ſicut ſæpius notauimus, non ſignificare il-
los, qui futura prænunciant, ſed Ordinis Prophetici alumnos, qui
illi populo concionatorum officio fungentes viam veritatis prædi-
cabant, Dei laudibus decantandis aſſiſtebant, diuinoque cultui ſpe-
cialiter dicati erant. Cui conſonat Chaldæus vertens *ad Scribas*: hoc
enim titulo vocari ſolitos filios Prophetarum Samuelis, & Eliæ diſci-
Ezechiel vnus. — pulos ex dictis *ſub anno* 3230. conſtat. Fatendum ſanè eſt Ezechielem
Prophetam inter eos vnum fuiſſe, vt habet Ioſephus *lib.* 10. *c.* 8. ſed
cum ipſe vnus, & ſingularis eſſet, nec prophetare cœpiſſet vſque ad
annũ quintum tranſmigrationis Ioachim, vt ipſe ait in initio ſuæ Pro-
phetiæ, ideo verbum *Prophetas* non pro ipſo ſolùm, ſed pro alijs etiã,
quos diximus ſumendum eſſe exiſtimãdum. Neque obſtat, quod 70.
An pſeudoprophetæ. — legant *ad Pſeudoprophetas*, tum quia Vulgatæ præſertim ſtare debe-
mus, tum quod ex hoc ſolum habetur inter tranſmigrantes, & veros
Dei Prophetas fuiſſe etiam falsò diuinantes aliquos, à quibus cauen-
dum monet Ieremias *eodem c.* 29. *v.* 8. ab illis verbis: *Non vos ſeducãt
Prophetæ veſtri, &c.* & contra quos, præſertim contra Achab filium
Coliæ, & Sedeciam filium Maaſiæ, ibidem prophetat eorum ruinã.
Exiſtimant autem Hebræi, S. Hieronymus, Origenes, Rabanus, D.
Thom. Lyranus, Caſtro, Torniellus & alij, quos ſequitur Salianus
ſub anno 3436. *à n.* 46. hos duos fuiſſe illos ſenes, qui à Daniele falſi
teſtimonij contra Suſannam (cuius hiſtoria circa id tempus accidit)
conuicti morti adiudicati ſunt. Alijs vero, videlicet Maldonato,
Sanctio, & Cornelio *in c.* 29. *Ieremiæ* oppoſitum placet. Nos illis hãc
quæſtionem remittentes, ãd alia properemus.

Anni mundi 3439. vſque ad 3446. ante Chriſtum 614. vſque ad 607.

Huius temporis hiſtoria. — 1 HI octo anni ante totalem Ieroſolymę, & Regni Iudæo-
rum deſolationem vltimi, coniungendi nobis ſub
vno tempore erunt, quia res, quæ tunc euenere, fa-
cili compendio concludi poſſunt, nec multum ad
noſtros Annales ſpectant.

Sedecias Rex. — 2 Quod enim attinet ad Regni Iudæ ſtatum, Sedecias Rex à
Nabuchodonoſore conſtitutus in Babylonem perrexit. *Ieremiæ* 51.
vt Iechoniam nepotem ſuum vinculis detentum, & reliquam tranſ-
migratorum multitudinem inuiſeret, coſolaretur, et ſi fieri poſſet,
apud Chaldæorum Regem adiuuaret. Iuit autem cum eo Saraias,
quem

quem vulgatus *v.59.* vocat *Principem Prophetiæ*, quia (vt inquit Ca- Saraias.
ſtro) cantor erat egregius, qui hymnos, pſalmoſque componeret, & eleganter interpretaretur. Ex quo Prophetici Ordinis cultorem fuiſſe non incongruè elicitur, cum & *Propheta* nomen, & hymnos, pſalmoſque componendi, & canendi officium, quæ propria erant diſcipulorum Samuelis, & Eliæ, id ſuadeant. Hebraicè vocatur *Princeps quietis*, quod & congruit intento, nam iſtis vocatis Prophetis Deus in ſomnis, & quiete futura, & arcana reuelabat, iuxta illud *numerorum 12. v.6. Si quis fuerit inter vos Propheta Domini, in viſione apparebo ei, vel per ſomnum loquar ad illum*. Nec contradicunt 70. Interpretes, dum eum vocant *Principem donorum, & munerum*: quod etſi aliqui eo ſenſu intelligant, quia iſte erat Præpoſitus muneribus, quæ Regi offerebantur, vel quæ Sedecias Regi Chaldæorum offerebat, aptiùs tamen forſan erit, ſi dicamus ideo appellatum fuiſſe hoc nomine, quia Princeps erat, ſeu caput horum Cantorum, qui *Prophetæ* dicebantur, & quibus ſæpius dona, vel munera Prophetiæ, ſeu prædictionis futurorum Deus concedebat, iuxta dicta *ſub anno 3132.* ex Ioanne Ieroſolymitano *lib. de Inſtit. Monachor. c. 11*, Pariter quòd Vatablus, & Montanus hunc Saraiam vocent Principem *quietis, vel* Quis ille.
recreationis; quod eius commercio vteretur Rex, quoties animum recreare volebat, non contrariatur noſtræ expoſitioni, rectè enim pſalmorum, & hymnorum concentu, & muſica Regem recreare poterat.

3 Plura interea Ieremias Ieroſolymis manens de futuris euenti- Ieremias plura prophetat.
bus prophetabat contra Babylonios, Ammonitas, & Moabitas, ipſumque Sedeciam, & reliquias captiuitatis, contra Pſeudoprophetas, ſpecialiter vnum ex ipſis Hananiam nomine, qui ipſi contradicebat, & de horribili Ieroſolymorum clade futura, vt propterea Phaſſur Sa- Patitur multa
cerdos eum percuſſerit, & in neruum miſerit, licet poſtea inde eductus etiam contra ipſum Phaſſur prophetare non deſierit: iterum in carcerem miſſus, & à Principibus cæſus, ab ipſo Rege liberatus eſt. In profundum præterea, & cœnoſum puteum, ſeu lacum, vel foueam per funem demiſſus, niſi indè ab Abdemelech Eunucho, qui apud Regem interceſſoris vicem egit, extraheretur, vitam miſerè finijſſet, de quibus omnibus in toto Ieremiæ libro, & Expoſitoribus illius.

4 Nobilitatur etiam hoc tempus multis ſancti Prophetæ Eze- Ezechielis prophetiæ.
chielis prophetijs, tunc clareſcere incipientis. Natus creditur anno mundi 3411. ante Chriſtum 642. & Ioſiæ Regis Iudę 16. vt ex Diuo Hieronymo, Origene, Gregorio, & alijs elicit Salianus *ſub eo anno*, & ſe-

& ſequitur Franciſcus à ſancta Maria *in hiſtoria Prophet. lib. 2. cap. 39.* Eum fuiſſe Pythagoram illum Philoſophum clariſſimum putarunt quidam apud Clement. *lib. 1. Stromat.* ſed eſto illi ſimilis Pythagoras fuerit, ſymbolis, & ænigmatibus, quia tamen ſynchroni non fuerunt, ſed Ezechiel tempore prior, Pythagoras poſterior, ille Hebræus, iſte ex parte ſaltem parentum Græcus; ille fidelis, alter ethnicus, non eſt cur vnus idem cum alio putetur. Erroris forſan anſam præbuit, quòd Pythagoras in Carmelo philoſophatus fuerit, vt dicemus ex Iamblico, Lypomano, & Eugubino *ſub anno 3515.* ideo etiam forſan Ezechieli ſimilis, qui ferme eodem tempore floruit, æſtimatus fuit.

Ipſius excellentia. 5 Dignior tamen Ezechiel Pythagora, quem S Hieronymus *in c. 47* appellat *Scripturarum Oceanum, & myſteriorum Dei laberynthum.* Sacerdos fuit ex tribu Leui, vt teſtatur idem Hieron. *in cap. 14. ipſius Prophetiæ.* Patria ei fuit Sarara, ait Epiphanius *in eius vita:* fuit filius Buzi. An Ordinis Prophetici. Ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe non ſolum ſuadent generaliter dicta *ſub anno 3184. & in Apparatu c. 2.* & quod Sigonius *de Republ. Hebraor. l. 5. c. 9.* eum annumerare videatur Collegij Prophetalis alumnis; ſed etiam quod diſcipulus fuerit Ieremiæ Prophetæ, de quo idem diximus in ſuperioribus. Hoc enim ſenſu intelligendi ſunt Hebræi, qui eum vocant filium Ieremiæ, quos non rectè impugnant aliqui, non animaduertentes nomen filij inter Prophetas ſumi pro diſcipulo, vt omnibus notum eſt, præſertim ex ijs quæ diximus de filijs Prophetarum *ſub anno 3132.* vbi oſtendimus tales fuiſſe ipſorum diſcipulos. Hoc etiam ſenſu intelligendus eſt Nazianzenus *orat. 47.* dicens: *Ferunt Ezechielem ſeruum Ieremiæ prius extitiſſe.* Nomen etenim ſerui etiam tribuitur diſcipulis Prophetarum. Sic enim de Eliſæo veriſſimo Eliæ diſcipulo dicitur *3. Reg. 19. v. 21.* quòd *miniſtrabat ei*; & *4. Reg. 2.* vocatur Elias dominus ipſius: *Hodie Dominus tollet dominum tuum à te.* Quin & Baruch Ieremiæ diſcipulus, etiam ſeruus dicitur. Ad quod accedit, quòd Ezechiel non ſolùm Ieremiam in prophetando imitetur, adeo vt eadem plerumque & iiſdem ſententijs prænunciet, ſed meritò datus à Deo credatur, vt Ieremiæ prophetiam de vrbis & Iudæorum excidio confirmaret contra Hananiam, & Semeiam, ac alios Pſeudoprophetas, qui Ieremiam falſitatis arguebant. *Ierem. 28. et 29.* Vide S. Hieronym. *in præfatione ſuper Ezechielem,* & Cornelium *in prologomenis ſuper ipſum.* Addit Munozius *in Propugnaculo Eliæ lib. 2 tit. 1. c. 3. art. 2.* ex illis verbis eiuſdem Ezechielis *c. 8. v. 1. Ego ſedebam in domo mea, & ſenes Iuda ſedebant coram me*; credi fuiſſe Ordinis Prophetici cultorum Præpoſitum, ſicut ex illo *4. Reg. 6. v. 32. Eliſeus ſedebat in domo ſua, & ſenes ſede-*

ſedebant coram eo, colligitur idem de Eliſæo, iuxta dicta *ſub anno 3147.* Cui fauet Liranus ibi dicens: *Venerant ad interrogandum eum de ſtatu Ieruſalem.* Quo denotatur eum fuiſſe magiſtrum, & domum eius veluti *Scholam*, iuxta modum, quo Samuel dicebatur *Princeps*, vel *Præfectus* cœtus Prophetarum 1. *Reg.* 19. in Naioth Ramatha, & colligitur ex afferendis infra ex *c.* 20. eiuſdem Ezechielis. Propterea Boulducus *in lib. de Eccleſ. poſt legem c.* 11. §. *Alio modo*, Ezechielem vocat Enoſcæum, id eſt, Eſſenum inſtituto, quo clariùs ipſum ad Prophetale Inſtitutum pertinuiſſe demonſtrat. An fuerit Præfectus cœtus Prophetarum

6 Sub hoc tempore, anno videlicet 3440. qui erat quintus tranſmigrationis, nobiliſſimam illam viſionem habuit quatuor animaliũ, de qua *c.* 1. ſuæ Prophetiæ, Chriſtum myſticè denotantem, & hiſtoricè proximum excidium Ieroſolymæ, prout Patres, ſpecialiter Hieronymus, Theodoretus, Rupertus, & alij poſt ipſos expoſuerunt. Habuit & illas ſub hoc tempore, de quibus *c.* 2. *& ſequentibus*, vbi tam verbis, quàm factis tranſmigrationi Iſraëliticæ denunciat, quæ Deus illi præceperat. Maximè anno ſeptimo, qui correſpondet anno 3442. cum veniſſent viri de ſenioribus Iſraël, *vt quærerent doctrinam à facie Domini* (inquit Chaldæus) noluit illis aliquid reſpondere, propter eorum impietates. Nobiliſſima ipſius viſio.

Annus mundi 3447. ante Chriſtum 606.

1 ANnus iſte luctuoſiſſimus eſt, & lugubris valde; Regni Iudæorum deſolationis initium, & omnium Prophetiarum, quæ illam prædixerunt, finis, & complementum. Conſtitutus erat, vt vidimus in ſuperioribus, Sedecias in Iudę Regem à Nabuchodonoſore pro Iechonia nepote in Babylonem abducto. Quia tamen durum illi videbatur clientem ſe, & vectigalem Chaldæorum eſſe, Ægyptiorum, quos immortales ipſorum hoſtes nouerat, auxilio fretus, pſeudoprophetarum promiſſis excitatus, & quod præcipuum eſt, à Deo in pœnam peccatorum illius populi excæcari permiſſus, defectionem intentauit, & perfecit. Ea autem à Chaldæo cognita celeriter inſtructus copijs, in Iudæam armatus intrauit, Ieroſolymam obſidione cinxit, ſed mox Ægyptijs aduentantibus liberam ad tempus reliquit, illis tamen facilè repulſis, iterum reuerſus, Ciuitatem oppugnauit, planè expugnauit, miſerrimè oppreſſit. Sedeciæ nàmque filios coram eo occidit, eum excæcauit, Babylonem vinctum abduxit, Templum Domini, domum Regis, omneſque domos igni combuſſit, popu- Iudæorum deſolatio. Sedecias vinctus.

Digitized by Google

populum, & ea quæ in Templo erant, ſecum tulit, & pauperibus re-lictis in terra Principem Godoliam præfecit. S. Scriptura 4. *Reg.25. & 2. Paralipom.36.* Expoſitores *ibid.*

Ieremias refer-tatus. 2 Ad noſtrorum tamen Prophetarum hiſtoriam propius acce-dentes, primus Ieremias à nobis inuiſendus. Is enim, conſentiente Nabuchodonoſor & Nabuzardan Principe militiæ ipſius, in terra Iuda manſit, Godoliæ gubernatori commendatus, ſecum etiam ha-bens Baruchum ſocium, quem à Nabuzardano ſibi dari poſtulaue-rat, quo adiutore, & ſcriba ad ſolatium, & monitionem captiuo-rum epiſtolam eis ſcripſit, quæ habetur *Baruch 6.* Scripſit etiã Thre-nos, *Ieremiæ Lamentationes* appellatos. Cum autem Iſmael quidam de ſemine Regali Godoliam Iudææ gubernatorem fraudulenter oc-cidiſſet, & alios amicos ipſius, fugit populus in Ægyptum, Ieremiam & Baruch ſecum vi abducens. Ieremiæ 39.40.41.42. & 43. Expo-ſitores *ibidem*; Salianus *ſub hoc anno*.

Item Recha-bitæ. 3 De noſtris autem Rechabitis quid actum ſit, Scriptura non lo-quitur. Ioannes tamen Ieroſolymitanus in relato *lib. de Inſtit. Monach. c.27.* expreſsè habet dimiſſos fuiſſe in Ieruſalem cum Ieremia à Na-buzardan Principe militiæ Chaldæorum, quod colligit ex verbis Ie-remiæ *c.35.* quæ nos adduximus *ſub anno 3431.* Tenet etiam S. Au-guſtinus inferiùs referendus, & fauet Dionyſius *eo anno* relatus ita lo-cum exponens. Contextus etiam ipſe Prophetæ id poſtulat: ſicut enim Iudæis propter eorum inobedientiam, & peruicaciam eo loco minatur Deus captiuitatis plagam, ſic econtra humilibus, & obe-dientibus Rechabitis immunitas ab hac communi clade promitti-tur. Non ergo cum alijs Iudæis Babylonis captiuitatem ſubierunt, ſed iuxta Dei promiſſionem, & dicta *ſub eo anno* Ieroſolymis manſe-runt in ſeruitio Templi talis, quale poſt combuſtionem manere po-tuit; nec credimus in hac fuga Iudæorum cum Ieremia & Baruch, de qua *Ierem. 43.* agitur, comprehenſos fuiſſe Rechabitas, ſed adhuc perſiſtere voluiſſe in ſancta Ciuitate: tum quia ita infertur ex pro-miſſione illis à Deo facta de perenni, & perpetua aſſiſtentia in con-ſpectu Dei, ideſt, in Templo Dei, vel loco vbi fuerat Templum: tum quia hæc Iudæorum fuga in Ægyptum contra præceptum Domini fuit *Ierem.42.* & voluntatem ipſius Ieremiæ, vnde tam ipſum quàm Baruch ſocium non niſi inuitos illuc duxerunt. Eſto autem

An in Aegy-ptum ducti. per aliquod tempus in Ægyptum violenter ducti fuerint, quia *Ie-rem.43.v.6.* generaliter dicitur: *Omnem animam, quam reliquerat Na-buzardan Princeps militiæ cum Godolia*, abductam eſſe in Ægyptum, celeriter tamen reuerſos eſſe in Ieruſalem, ſaltem poſt mortem Iere-

miæ,

miæ, quæ ſequenti anno contigit, cum Barucho, & alijs, affirmare cogimur propter relata.

4 Hic occurrit explanandus titulus Pſalmi 70. quo id quod diximus de immunitate Rechabitarum à Chaldæorum captiuitate magis roboratur. Titulus ergo talis eſt: *Pſalmus Dauid filiorum Ionadab, & priorum captiuorum*; ſeu, vt alia littera habet, *eorum, qui primi in captiuitatem ducti ſunt*; ſeu, *qui primi captiui ducti ſunt*. Quocunque autem modo ſumatur, difficultatem ingerit, quomodo hic *captiui*, vel *in captiuitatem ducti* dicantur ij, quos liberos, & immunes à captiuitatis iugo diximus. In qua S. Hieronymus *in epiſt. ad Paulinum*, ex eo aſſerit hos fuiſſe primos captiuos, quia *propter irruptionem Chaldaici exercitus Ieroſolymam intrare compulſi, hanc primi captiuitatem ſuſtinuiſſe dicuntur, quòd poſt ſolitudinis libertatem vrbe quaſi carcere recluſi ſunt.* Hanc ergo ſolam captiuitatem recluſionis in Ieroſolymorum vrbe, de qua *ſub anno 3431.* illis tribuit, & propter ipſam captiuos appellari quæ expoſitio: etſi probabilis ſatis ſit propter auctoritatem Hieronymi, præſertim quia ſpiritualibus viris ſoli Deo vacantibus *multitudo carcer eſt*, ſicut *ſolitudo ſolatium*; nihilominus inuitat nos Sancti Auguſtini *in concione prima, ſeu præfatione huius Pſalmi* alia ſolutio. Inquit ergo: *Non quia filij Ionadab captiui ducti ſunt, ſed quia illis, qui captiui ducendi erant, oppoſiti ſunt filij Ionadab, quia patri obedientes erant, vt intelligerent illi propterea ſe fieri captiuos, quia Deo obedientes non fuerunt*. Explicans autem quo ſenſu dici potuerunt iſti filij Ionadab captiui, ſubiungit immediatè: *Accedit etiam, quia Ionadab interpretatur Domini ſpontaneus. Quid eſt hoc Domini ſpontaneus? Dei voluntati libenter ſeruiens. Quid eſt Domini ſpontaneus? in me ſunt Deus vota, quæ reddam laudes tibi. Quid eſt Domini ſpontaneus? voluntariè ſacrificabo tibi*. Quibus ſatis innuit Rechabitas Ionadabi filios captiuos appellari, quia per voluntariam obedientiam captiui facti prius fuerant, & cum afferat illud: *In me ſunt Deus vota, &c.* nõ incongruè elicimus ipſum ſentire ex aliquali voto obedientes fuiſſe, prout diximus *ſub anno 3159. n. 5.* Fauet huic expoſitioni Hugo Cardinalis *in hunc Pſalmum* dicens, agere *de filijs Ionadab, id eſt, de ſignificatis per eos, id eſt, de illis, qui obediunt ſpontaneè Dei voluntati*. Et Dionyſius dum inquit: *Filiorum obedientiæ*.

Titulus Pſ. 70.

Quomodo captiui.

Ex S. Hierony.

Ex S. Auguſt.

5 De alijs verò Ordinis noſtri profeſſoribus, qui Carmelum eo tempore incolebãt, faciliùs creditur communem Iudæorum plagam de Babylonica captiuitate effugiſſe. Ita enim habet Ioãnes Ieroſolymitanus *dicto lib. c. 26.* illis verbis: *Terrenas diuitias, & carnales delicias reſpuebant, humanaque conſortia, & turbarum tumultus vitabant, ideo*

Quid de Carmeli incolis.

præ-

ſuum prædicatorem, interceſſorem, & ſequeſtrem crudeliſſimè interemerũt. Ita ferme deſcribitur eius mors ab Epiphanio *in vita ipſius*, Dorotheo *in ſynopſi*, D. Hieron. *lib. 2. contra Iouinianum*, Auctore imperfecti *in Matth hom.* 41. Tertulliano *in Scorpiac. c.* 8. ſubſcribentibus Martyrologijs Græcis, & Latinis pro prima die Maij.

2 Ex quo iam reijcitur veluti inanis, & abſque fundamento aliquo aſſertio dicentium Ieremiam nondum eſſe defunctum: quorum Dux creditur Victorinus Afer antiquus ſcriptor in *cap. 11. Apocalypſis*: eam enim iampridem reiecit S. Hilarius *in cap. 20. Matth.* quem Sixtus Senenſis *lib. 6. Bibliotheca*, & alij moderni Doctores ſequuntur. Diximus ſine fundamento eſſe iſtorum ſententiam, quia hæc adducunt, ſcilicet quòd de Ieremiæ morte Scriptura nihil dicat, & quod *Ierem.* 1. *v.* 5. ipſi dicatur: *Prophetam in gentibus dedi te*; ac quod *Apocalypſis* 11. *v.* 3. duo teſtes illic referantur ab Antichriſto occidendi, ex quibus vnum credunt Ieremiam, friuola ſanè ſunt, cum conſtet nec de Iſaia, Ezechiele, aut Daniele referri mortem in Sacra Scriptura; & tamen certo certius eſſe vltimum diem clauſiſſe. Deinde illud *Prophetam in gentibus* optimè verificari de Ieremiæ Prophetia, quæ ſæpius eſt cõtra Chaldæos, Aegyptios, & alias nationes, & vniuerſaliter contra omnes peccatores, ac denique quod illud de duobus teſtibus communiter accipiatur pro Enoch, & Elia. Opinio falſa.

3 De ſepultura Ieremiæ, miraculis, quæ circa illam fieri ſolita erant, veneratione, & tranſlatione ipſarum agunt ſanctus Epiphanius *in eius vita*, Dorotheus *in Synopſi*, Chronicon Alexandrinum, Ioannes Moſcus *in prato ſpirituali c.* 27. & alij. Ieremiæ ſepultura.

4 De alia quoque eiuſdem Ieremiæ Prophetia in Aegypto prænunciata, de Virgine ſcilicet Maria, & eius infante Seruatore noſtro agunt idem Epiphanius, Dorotheus, & Chronicon Alexandrinum, ac Salianus *ſub hoc anno n.* 15. & nos dicemus in ſequentibus. Ieremiæ Prophetia.

5 In hac Iudæorum miſerrima clade illud ſingulariter notandum pro noſtræ hiſtoriæ continuatione, eos non ſolùm in Babylonem abductos, & in Ægyptum transfugas, ſed & per alias regiones, & totum ferme orbem diſperſos fuiſſe. Ita enim illis prænunciauerat Iſaias *c.* 11. *v.* 12. vbi loquens de vnione ipſorum facienda tempore Legis Euangelicæ dicit: *Leuabit ſignum in nationes, & congregabit profugos Iſrael, & diſperſos Iuda colliget à quatuor plagis terræ.* Dixerat autem in verſu præcedenti eos poſſeſſurum *ab Aſſyrijs, & ab Aegypto, & à Phetros, & ab Aethiopia, & ab Aelam, & à Senaar, & ab Emath, & ab inſulis maris.* Vbi inſulæ maris vocantur Græcia, Italia, Hiſpania, & tota occidentalis plaga, quæ quaſi clauditur Oceani ambitu, Iudæi diſperſi per orbem.

nec veſtigium aliquod habeatur eorum,qui eo tempore ex Iudæis in Hiſpaniam Nabuchodonoſore procurante traiecerant, extat tamen mirum, & ſingulare antiquitatis monumentum Diui Athanaſij primi Cæſarauguſtani Epiſcopi in inſula Sardiniæ repertum, prout refert Illuſtriſs. Prudentius de Sandoual Epiſcopus Pampilonenſis in libro, quem inſcripſit *de antiquitate Tudenſis Eccleſiæ in principio*, ex quo habetur ſanctum Petrum primum,vt fertur,Bracharenſem Epiſcopum ex illis vnum fuiſſe, à mortuis tamen poſtea à D. Iacobo Apoſtolo ſuſcitatũ, qui & antea Samuel iunior,vel Malachias ſenior Vriæ Prophetæ filius,& ipſe Propheta appellatus fuerit. Athanaſij en verba: *Ego noui ſanctum Petrum primum Bracharenſem Epiſcopum, quem antiquum Prophetam ſuſcitauit ſanctus Iacobus Zebedæi filius Magiſter meus, hic venerat cum duodecim tribubus miſſis à Nabuchodonoſor in Hiſpaniam Ieroſolymis Duce Nabucocerdan, vel Pyrro Hiſpanorum Præfecto, dictus eſt hic Propheta Samuel iunior, vel Malachias ſenior propter morum grauitatem, & vultus pulchritudinem, Vriæ Prophetæ filius, factus Epiſcopus multos Iudæorum ad fidem conuertit, dicens ſe veniſſe cum eorum maioribus, & prædicaſſe transmigratis, obijſſe verò viginti annis poſt aduentum eorum in Hiſpanias. Hic vir Apoſtolicus acceptis à ſancto Iacobo Inſtitutionibus Apoſtolicis, &c.* In re tam ſtupenda, & tot ſeculis abſcondita, etſi Deo, cui nihil impoſſibile factu,facili, fides ſit apud Auctorem, prout ſimiliter hæc eadem referens verba dixit doctor Auguſtinus Barboſa *de poteſtate Epiſcopi tit. 3. c. 8. num. 21.* Illud annotandum cenſeo,nomen videlicet *Prophetæ*,quod ei in relatis verbis tribuitur alienum non eſſe à Prophetici Ordinis alumnis, prout ſæpius his Annalibus inculcaui. Quis fuerint.

Anni mundi 3449. vſque ad 3452. ante Chriſtum 604. vſque ad 601.

1 QVATVOR iſtos annos in vnum coniungimus, quia in hiſtoria difficilè diſiungi poſſunt, & pauca continent noſtris Annalibus propria. Ratio temporis.

2 Id tamen non prætermittendum, eo tempore videri Baruch ex Aegypto Ieroſolymam verſus diſceſſiſſe. Mortuo enim Ieremia, eiuſque prædictione de clade imminente Iudæis ibi manentibus audita, & quod vix aliqua de ipſorum ſalute propter eorum obſtinatiſſimam proteruiam ſpes haberi poterat, maximè quia peculiariter in eum erant infenſi, vt colligitur ex Ierem. 43. non erat cur amplius ibi detineretur. Ad Templi ergo, & Baruch venit Ieroſolymam.

Vrbis ruinas cum aliquibus alijs reuerſus eſt, quod idem de alijs ex filijs Prophetarum, ſeu Rechabitis, ſi forſan in Aegyptum perrexerunt, affirmandum cenſemus; nec ſine fundamento, cum conſtet ex Baruch 1.*verſ.*2. quod anno 5. deſolationis, qui correſpondet anno 3451. vel circiter, miſerunt Iudæi, qui erant in Babylone, ad Sacerdotes, & populum, qui cum Ioachim Sacerdote inuenti ſunt in Ieruſalem, pecunias pro offerendis ſacrificijs ad aram Domini, & orãdum pro vita Nabuchodonoſor, & filij eius. Ex hoc enim colligitur aliquos eorum, qui in Ægyptum profugi abierant, Ieroſolymam rediJſſe, & in ruinis Templi leue aliquod, ſubitaneum, & vilis pretij Altare Deo erexiſſe, vbi iuxta præſentis temporis calamitates ſacrificia aliquot offerre poſſent, vt habent Lyranus, & Cornelius in dictum locum Baruch 1. Quia ergo, vt diximus *ſub anno* 3431. Rechabitis promiſſum erat à Domino *Ieremiæ* 35. nunquam defuturum aliquem ex illis, qui aſſiſteret miniſterio Templi, ideo inter paucos illos, qui hoc tempore huiuſmodi ſacrificijs aſſiſtebant, ipſi computari debent, vt diuinæ promiſſionis veritas ſubſiſtat.

Rechabitæ etiam.

Ieremiæ Prophetiæ adimpletio.

3 Implebantur eodem tempore Ieremiæ aliquot Prophetiæ, illa videlicet *Ierem.* 24 de morte miſerrima Sedeciæ Iudæorum Regis. Præ animi namque mœrore, oculorum erutorum dolore, liberorum, & Regni iactura, carceris forſan etiam duritia, vix potuit diu eſſe ſuperſtes. Quamuis autem aliqui apud S. Hieronymum *in Habacuch.* 2. Comeſtorem *in hiſtor. Scholaſtica*, & Abulenſem 4.*Reg.* 25.*q.* 38. velint eum vitã finiJſſe opprobrioſa, & ignominioſa morte fluxus ventris, & ſtercorum emiſſionis, præſentibus Nabuchodonoſor, & epulantibus, vel ebrietate dominante, impudica ſui corporis denudatione: Ieremiæ tamen teſtimonio *c.* 34.*v.* 4. & 5. *Non morieris in gladio, ſed in pace*, cogimur dicere morte violenta non fuiſſe defunctum, ſed in carcere detentum, vt habet Ioſephus *lib.* 10.*c.* 11. quem alij ſequuntur, probabiliter etiam exiſtimantes nonnullam de ſua ſalute ob pœnitentiam factam ſpem reliquiſſe. Salianus *ſub annis* 3449. & 3450.*n.* 10.

Sedeciæ mors

4 Pariter & illa eiuſdem Ieremiæ *c.* 46. Prophetia de Ægyptiaca calamitate ſub Rege Pharaone Nechao, vrbiumque eiuſdem prouinciæ depopulatione adimpleta hoc tempore eſt, ſicut & illa de Iudæorum quiſquilijs apud Ægyptum repertis, partim occiſis, & partim in Babylonem abductis. De qua *Ierem.* 43. & 44. vt habet Ioſephus *lib.* 10.*c.* 11. Nabuchodonoſor namque Aſſyriorum Rex tunc potentiſſimus has nationes, ſicut Philiſthæos, Idumæos, Moabitas, &

Aegypti calamitas.

Am-

Ammonitas & Arabes ſuo ſubiugauit imperio, Niniuem euertit, & monarchæ nomen ſibi obtinuit, Torniellus, & Salianus *ſub his annis.*

Annus mundi 3453. ante Chriſtum 600.

1 HIC annus, qui particularis hoc tempore fuit ob mirabile ſomnium Nabuchodonoſoris & mirabiliorem ipſius interpretationem per Danielem Prophetam ſigillatim à nobis recenſendus occurrit; & caſus iſte ex ipſa ſacra Scriptura *Dan. 2.* & Patribus explanãdus. Somnium Nabuchodonoſoris.

2 In anno ſecundo Monarchiæ, ſeu Imperij Babyloniorum vidit Nabuchodonoſor ſomnium, & conterritus eſt ſpiritus eius, ſomniumque fugit ab eo, ita vt, etſi ſe ſomniaſſe meminiſſet, ſomnij tamen penitus oblitus eſſet, Deo ſic prouidente, vt ſolus ipſe verus Deus agnoſceretur, qui ſomnium, & interpretationem indicare poſſet. Cum enim ab ariolis, magis, maleficis, & Chaldæis, præmijs, & ſupplicijs propoſitis id quæreret, nec ipſi ſe facere poſſe, niſi ſomnio ipſo narrato, faterentur, & propterea Rex omnes ſapientes Babylonis interfici mandaſſet, tunc Daniel, cuius etiam cauſa agebatur, cum ipſe & ſocij ad necem quærerentur, impetrauit à Rege, vt tempus ſibi daretur ad ſomnij interpretationem à Deo poſtulandam. Annuit Rex, & Daniel cum ſocijs Deum obnixè deprecantes ab eo obtinuerunt, vt ipſi Danieli per noctem in viſione myſterium reuelaretur. Gratijs ergo Deo actis pro beneficio in tempore tam neceſſario accepto, ad Regem introduci curat, & ab eo interrogatus ſic reſpondet: *Tu Rex cogitare cœpiſti in ſtrato tuo, quid eſſet futurum poſt hæc, & qui reuelat myſteria oſtendit tibi, quæ ventura ſunt. Mihi quoque non in ſapientia, quæ eſt in me pluſquam in cunctis viuentibus, ſacramentum hoc reuelatum eſt: ſed vt interpretatio Regi manifeſta fieret, & cogitationes mentis tuæ ſcires. Tu Rex videbas, & ecce quaſi ſtatua vna grandis: ſtatua illa magna, & ſtatura ſublimis ſtabat contra te, & intuitus eius erat terribilis. Huius ſtatuæ caput ex auro optimo erat, pectus autem, & brachia de argento, porrò venter, & fæmora ex ære, tibiæ autem ferreæ, pedum quædam pars erat ferrea, quædam autem fictilis. Videbas ita, donec abſciſſus eſt lapis de monte ſine manibus, & percuſſit ſtatuam in pedibus eius ferreis & fictilibus, & comminuit eós. Tunc contrita ſunt pariter ferrum, teſta, æs, argentum, & aurum, & redacta ſunt quaſi in fauillam æſtiuæ areæ, quæ rapta ſunt vento: nulluſque locus inuentus eſt eis. Lapis autem, qui percuſſerat ſtatuam, factus*

Qualeſuit.

Daniel interpres illius.

eſt mons magnus, & impleuit vniuerſam terram. Hoc eſt ſomnium. Interpretationem quoque eius dicemus coram te, Rex: Tu Rex Regum es: & Deus cæli Regnum, & fortitudinem, & imperium, & gloriam dedit tibi, & omnia, in quibus habitant filij hominum, & beſtiæ agri: volucres quoque cæli dedit in manu tua, & ſub ditione tua vniuerſa conſtituit. Tu es Propheria de Regnis futuris. *ergo caput aureum. Et poſt te conſurget regnum aliud minus te argenteum: & Regnum tertium aliud æreum, quod imperabit vniuerſæ terræ: & regnum quartum erit velut ferrum, quomodo ferrum comminuit, & domat omnia, ſic comminuet, & conteret omnia hæc. Porrò quia vidiſti pedum, & digitorum partem teſtæ figuli, & partem ferream, regnum diuiſum erit, quod tamen de plantario ferri orietur: ſecundum quod vidiſti ferrum miſtum teſtæ ex luto; et digitos pedum ex parte ferreos, & ex parte fictiles: ex parte regnum erit ſolidum, & ex parte contritum. Quod autem vidiſti ferrum mixtum teſtæ ex luto, commiſcebuntur quidem humano ſemine, ſed non adhærebunt ſibi, ſicut ferrum miſceri non poteſt teſtæ. In diebus autem regnorum illorum ſuſcitabit Deus cæli regnum, quod in æternum non diſſipabitur, & regnum eius alteri populo non tradetur; comminuet autem & conſumet vniuerſa regna hæc: & ipſum ſtabit in æternum. Secundum quod vidiſti, quod de monte abſciſſus eſt lapis ſine manibus, & comminuit teſtam, & ferrum, & æs, & argentum, & aurum, Deus autem magnus oſtendit Regi, quæ ventura ſunt poſtea, & verum eſt ſomnium, & fidelis interpretatio eius.*

Monarchia quadruplex. 3 Hæc quadriformis ſtatua ſymbolum quatuor Monarchiarum præcipuarum fuit, Chaldæorum videlicet, Perſarum, Græcorum, & Romanorum, quorum vna alteri ſucceſſit. Ex quibus prima auro comparatur, ſecunda argento, tertia æri, quarta ferro: ex quo Gentiles fabulam de primo ſeculo aureo, ſecundo argenteo, tertio æneo, Chaldæorum vna. & quarto ferreo acceperunt apud *Ouid. lib. 1. Metamorphoſ.* Chaldæorum autem Monarchia auro comparatur, non quod alijs præſtantior, ditior, aut latioris dominationis fuerit, ſed quia prima ſplendidiſſima, feliciſſima, & famoſiſſima fuerit, vtpotè quæ breuiſſimo tempore Syros, Iudæos, Tyrios, Ammonitas, Moabitas, & Ægyptios, qui tunc potentiſſimi erant, ſubiugauerit, adeoque ſuũ potentatum extenderit, vt Megaſthenes *lib. 4. de rebus Indicis* tradat Nabuchodonoſorem præter Orientis prouincias, Ægyptum quoque & Perſarum, & Medorum alia. Africam, ac Hiſpaniam ſubiugaſſe. Secunda etiam Perſarum, & Medorum argento ſimilis eſſe perhibetur, tum quia ſecunda tempore fuerit, tum quia adeo argento abundauerit, vt Cyrus ex debellata Aſia quinquaginta millia talentorum argenti, id eſt, trecentos ferme milliones extulerit, vt habet Plinius *lib. 33.* & in ſuo Conclaui

Rex

Rex Perſarum ad caput triginta milliones auri, quod *Cervical Regis* dicebatur, & ad pedes octodecim milliones argenti teſte Athenæo *ſub init. lib.* 12. ſemper haberet. Tertia Græcorum Monarchia æri comparatur, tum quia tertia tempore fuit, tum quia, vt ait Hieronymus hic: *Hoc Imperium rectè dicitur æneum, inter omnia enim metalla æs vocalius eſt, & tinnit clariùs, & ſonitus eius longe lateque diffunditur, vt non ſolùm famam, & potentiam Regni, ſed & eloquentiam Græci ſermonis oſtenderet.* Quarta tandem Romanorum Monarchia ferro aſſimilatur, quia fuit tempore poſterior alijs, etſi armis, & fortitudine militum firmiſſima & magis diuturna. De quo & alijs ad hanc viſionem ſpectantibus, maximè de Regno Chriſti, quod in æternum durabit, alia ad ſe trahet, in ſe conuertet, & quatenus illi contraria fuerint, comminuet, confringet, & euertet. Expoſitores Danielis plura, doctèque.

Græcorum tertia.

Romanorum quarta.

4 Illud dumtaxat ſupereſt, quòd cum Nabuchodonoſor Danielem tam ſapienter locutum audiſſet, *cecidit* (inquit ſacer textus) *in faciem ſuam, & Danielem adorauit, & hoſtias, & incenſum præcepit, vt ſacrificarent ei.* Daniele tamen non conſentiente, imo quà potuit reſiſtente, neque enim talibus aſſenſum præbuiſſe creditur ſanctus Propheta, niſi à ſolo Caluino impio, propterea Danielem accuſante. Confeſſus præterea Rex eſt Deum Danielis Deum deorum, Dominum Regum, & myſteria reuelantem eſſe. Ipſum etiam Danielem in ſublime extulit, Principem ſuper omnes prouincias Babylonis, & Præfectum Magiſtratuum ſuper cunctos ſapientes conſtituens. Ipſoque poſtulante etiam Sidrach, Miſach, & Abdenago ſocios ſuper negocia prouinciæ Babylonis præfecit. Sacra Scriptura *Dan.* 2. & Expoſitores *ibidem*.

Quid tunc Nabuchod.

Anni mundi 3454. vſque ad 3459. ante Chriſtum 599. vſque ad 594.

1 PRÆCIPVA mundi euenta ſub his annis, nec noſtris Annalibus extranea, ſunt ea, quæ propter Nabuchodonoſoris ſtatuam eo tempore erectã, de qua *Dan.* 3. contigerunt. Anno mundi 3455. vel 3456. accidiſſe credunt Pererius, & Salianus ex Theodoreto, & D. Hieronymo id coniectantes. Torniellus ad annum 34. Nabuchodonoſoris, qui correſpondet anno mundi 3462. rem refert. Cornelius verò longiùs protrahit hiſtoriam, ad annum videlicet Regni ipſius 37. ſed quia communior ſententia eſt paulo poſt ſomnium ſupra

Statua Nabuchodonoſoris.

pra relatum id eueniſſe, ideo ſub his annis caſum accidiſſe exiſtimantes, in id tempus confuſim eum referimus.

Quomodo res geſta.

2 Ergo Nabuchodonoſor Chaldæorũ Monarcha, vel ſuperbiæ ſpiritu ductus, cum audiſſet à Daniele: *Tu Rex Regum es, & Deus cæli regnum & fortitudinem, et imperium, et gloriam dedit tibi, et omnia in quibus habitant filij hominum, et beſtiæ agri, volucres quoque cæli dedit in manu tua, et ſub ditione tua vniuerſa conſtituit. Tu es ergo caput aureum*: vel à Chaldæis incitatus, vt ea occaſione Sidrach, Miſach, & Abdenago ſuper negotia Babylonis Præfectos gradu deijcerent, quos ſciebant hac in re Regi non obtemperaturos, fecit ſtatuam auream altitudinis ſexaginta, & latitudinis cubitorum ſex, & ſtatuit eam in cãpo Dura prouinciæ Babylonis, vt in ea adoraretur Belus Chaldæorum Idolum, prout aliqui putant, ſeu, quod probabilius eſt, vt ipſe Nabuchodonoſor in ea, vt credunt D. Auguſtinus *Tract. in Ioannem*. D. Hieronymus, Ambroſius, Chryſoſtomus, quos Pererius, Sanchez, Maldonatus, & Cornelius *in Dan.* 3. ſequuntur. Constructa ergo ſtatua, & congregatis Satrapis, Magiſtratibus, Iudicibus, Præfectis, omnibusq; Principibus Regionũ, præconis voce illis renunciatũ fuit à Rege: *In hora qua audieritis ſonum tubæ, et fiſtulæ, et cytharæ, ſambucæ, et pſalterij, et ſymphoniæ, et vniuerſi generis muſicorum, cadentes adorate ſtatuam auream, quam conſtituit Nabuchodonoſor Rex: ſi quis autem non proſtratus adorauerit, eadem hora mittetur in fornacem ignis ardentis.* Cum autem inter Principes Babylonis ſimul conueniſſent Sidrach, Miſach, & Abdenago, cæteriſque ſtatuam adorantibus, id facere contempſiſſent, & accuſati apud Regem palam negarent ſe facturos, Rex ira ſuccenſus fornacem ſeptuplum accendi præcepit, & in eam ligatis pedibus eos mitti, prout celeriter factum eſt. In fornacem verò miſſi, cum flamma eos, qui illos miſerant, interfeciſſet, & vincula, quibus conſtricti erant, vel combuſta, vel diſſoluta eſſent, ipſos nullatenus ignis tetigit, ita vt nec veſtes, aut capilli ipſorum vſtulati fuiſſent; quin potius Angelo Dei flammarum ardorem impediente, in medio fornacis deambularent Deum laudantes, & benedicentes. Rex id agnoſcens, facti pœnitens, inde eos educi iuſſit, Deũ laudauit, pœnis propoſitis blaſphemari vetuit, & ad maiora in ſuo regno officia peragenda illos promouit. Sacra Scriptura *Daniel* 3. & Expoſitores *ibid.*

Quomodo altitudinis.

Regis edictũ.

Miraculum circa pueros.

3 Circa quam hiſtoriam illud emergit dubium, quomodo ſcilicet in hac adoratione ſtatuæ omnibus Principibus, Satrapis, & Præfectis Babylonici Regni intimata, & à Sidrach, Miſach, & Abdenago reiecta, nulla de Daniele mentio facta reperiatur? Numquid ipſe cum alijs

Quid tunc Daniel.

alijs ſtatuam adorauit? Si ergo id facere renuit, cur de ipſo tam glorioſum facinus reticetur? quidam cum Sanchez credunt Danielem Regi adſtitiſſe, & propterea nec ſtatuam adoraſſe, nec apud Regem accuſatum fuiſſe. Sed quia difficile creditu eſt, quòd ſi Daniel tunc Babylone adeſſet, Regem pro tam enormi ſcelere non argueret, vel pro gratia, qua apud ipſum valebat, ſaltem modeſtè non reprimeret: ideo aptius credimus ſentiendum cum Lyrano, cui adhæret Cornelius, eum abſuiſſe aliò ad negotia Regis miſſum, ac propterea de ipſo memoriam in hoc euentu nullam fieri.

4 Circa illa verba ab Azaria in medio fornacis *Dan. 3. v. 38.* prolata: *Non eſt in tempore hoc Princeps, et Dux, et Propheta, neque holocauſtum, neque ſacrificium, neque oblatio, neque incenſum*, animaduertendum, quòd quamuis Salianus velit ſolùm de Ieruſalem intelligenda, nam Babylone, inquit Ioachimus, erat Iudæorum legitimus Princeps & Propheta Daniel, Baruch, & Ezechiel, & Summus Sacerdos Ioſedech, & poſt eum Ieſus filius eius. Nihilominus quia Ieroſolymis hoc tempore erant aliqui ex Rechabitis Dei cultui aſſiſtentes iuxta dicta *ſub anno* 3449. erant etiam ibi Ioachim Sacerdos, & alij Sacerdotes ſacrificia Deo offerentes, vt ipſe Salianus eo anno *n.* 2. fatetur. Fuiſſe etiam in Iudæa Habacuch Prophetam, qui prandium Danieli poſtea in lacum leonum miſſo detulit ex Epiphanio colligit idem Salianus, ideo melius prædicta verba eo ſolum ſenſu accipienda, quod licet ea, quę in eis referuntur, etiam hoc tempore manerent, quia tamen contempta iacebant, & nihili fiebant, vel paruo pretio habebantur, ideo non eſſe cenſebantur. Vide Sanchez, & Maldonatum *in hunc locum*, & Cornelium, qui illud *non eſt* (intellige Propheta) quaſi per hyperbolem explicat, id eſt, *vix vllus eſt*, propter paucitatem, videlicet comparatiuè ad tempus præcedens.

Quomodo intelligenda Azariæ verba.

Anni mundi 3460. 3461. & 3462. ante Chriſtum 593. 592. 591.

1 SVB id tempus Solonem Athenienſium Legiſlatorem floruiſſe ex Laertio, Clemente Alexandrino, & alijs colligunt recentiores Annaliſtæ, eò vel maximè, quòd circa 46. Olympiadem, quæ hoc tempore erat, claruiſſe ſcribatur. De legibus autem ab ipſo latis, inter alios agunt Laertius, & Plutarchus *in eius vita*;

Solon Athenienſium Legiſlator.

2 Ex noſtris autem Prophetis Ezechiel hoc tempore clariſſimus ea prædicebat, quæ 37. 38. *et* 39. continentur. Specialiter in annum

Ezechiel clariſſimus.

num 3460. cadit nobiliſſima illa viſio, quam à *cap.* 40. vſque ad finem Prophetiæ deſcripſit. Ea enim contigit, vt Propheta ipſe teſtatur, in *vigeſimo quinto anno tranſmigrationis*, qui præfato anno 3460. correſpondet. Adeo autem obſcura, & inexplicabilis ea viſa fuit ſancto Hieronymo, vt de eius intelligentia deſperans nihil de ipſa ſcribere decreuiſſet, niſi Euſtochij precibus cogeretur, & veritatem deſiderantem ad alium Doctorem remitteret, cui ferme adhæret S. Gregorius *in initio lib. 2. in Ezechielem*. Ad quos, & alios Expoſitores pro ipſius enodatione recurrendum.

Mors illius.

3 Quia tamen hæc fuit vltima Ezechielis Prophetia, ideo non immerito creditur ſub hoc tempore diem vltimum clauſiſſe. Eius autem mors, prout ab Epiphanio, Dorotheo, & Iſidoro traditur, & approbatur à Martyrologio Romano 10. Aprilis: talis, fuit: Arguebat Iudicem quemdam populi Iſraël ſimilem ſanè illis, qui in hiſtoria Suſannæ commemorantur, de cultu Idolorum. Is eum non ſuſtinens crudeliter occidi fecit. Quamuis autem de genere mortis non conſtet, nihilominus Auctor operis imperfecti *in Matth. hom.* 46. tradit eum raptatum, & excerebratum. Adricomius verò *in deſcript. Terræ Sanctæ num.* 3386. tradit eum equis fuiſſe diſtractum. Fortaſſis vtrumque fuit verum. Illud certius ad ipſius ſepulchrum Babylone magnam ſolitam fuiſſe hominum frequentiam. Referunt de ipſo multa miracula Epiphanius, Dorotheus, & Iſidorus. Primùm, quòd inſtar Moyſis Iudæos per flumen Chobar ſicco veſtigio deduxerit, Chaldæis eos inſequentibus demerſis. Secundum, quòd piſcium copiam ſuis precibus à Deo impetrauerit, alijs fame pereuntibus. Tertium, venenatos ſerpentes in impios Danitas, & Gadditas immiſerit. Quibus etſi non aſſentiantur aliqui recentiores, exiſtimantes ex Rabbinorum figmentis extracta eſſe, quia tamen à ſanctis viris recitata, & Ezechielis ſanctitati conformia ſunt, contemni non debent.

Qualis fuerit.

Anni mundi 3463. vſque ad 3472. ante Chriſtum 590. vſque ad 581.

Deus Rex Regum manifeſtatus.

1 SI quando Deus poſt hominum memoriam clarius, & expreſſius demonſtrauit ſe Regem Regum eſſe, & Regum ſuperbiam confringere poſſe, hoc maximè tempore cum Nabuchodonoſor Chaldæorum Monarcha potentiſſimo, de quo plura in præcedentibus, id maximè oſtendit. Hiſtoria autem ſanè admirabilis, nec à nobis prætermittenda fuit, cum in ea Daniel Propheta Prophetici Or-

Ordinis egregius ſectator, diuinorum judiciorum conſors, & mini-
ſter effectus fuerit. His porro annis contigiſſe in paucis diſſentientes
communiter tradunt, tum Danielis Expoſitores, tum Annaliſtæ. Ca-
ſum ergo idẽmet Nabuchodonoſor in epiſtola, quæ eſt in *c.4. Danie-
lis*, & titulus in *c.3.* quam mittit *omnibus populis, gentibus, & linguis,
qui habitant in vniuerſa terra.* Vt credamus etiam ad nos, & peccato-
res omnes ſuperbos præſertim miſſam. Sic enarrat:

2 *Ego Nabuchodonoſor quietus eram in domo mea, & florens in pa-
latio meo ſomnium vidi, quod perterruit me, & cogitationes meæ in ſtrato* Nabuchodonoſoris ſomnium.
*meo, & viſiones capitis mei conturbauerunt me, & per me propoſitum eſt
decretum, vt introducerentur in conſpectu meo cuncti Sapientes Babylonis,
et vt ſolutionem ſomnij indicarent mihi. Tunc ingrediebantur arioli, magi,
Chaldæi, et aruſpices, et ſomnium narraui in conſpectu eorum, et ſolutionem
eius non indicauerunt mihi, donec collega ingreſſus eſt in conſpectu meo
Daniel, cui nomen Baltbaſar ſecundum nomen Dei mei, qui habet ſpiritum
deorum ſanctorum in ſemetipſo, et ſomnium corã ipſo locutus ſum: Baltba-
ſar Princeps ariolorum, quoniam ego ſcio, quod ſpiritum ſanctorum deorum
habeat in te, et omne ſacramentum non eſt impoſſibile tibi: viſiones ſom-
niorum meorum, quas vidi, et ſolutionem earum narra. Viſio capitis mei in
cubili meo. Videbam, et ecce arbor in medio terræ, et altitudo eius nimia.* Quale fuerit.
*Magna arbor, et fortis, et proceritas eius contingens cælum, aſpectus illius
erat vſque ad terminos vniuerſæ terræ. Folia eius pulcherrima, et fructus
eius nimius, et eſca vniuerſorum in ea. Subter eam habitabant animalia, et
beſtiæ, et in ramis eius conuerſabantur volucres cæli, et ex ea veſcebatur
omnis caro. Videbam in viſione capitis mei ſuper ſtratum meum, et ecce
vigil, et ſanctus de cælo deſcendit. Clamauit fortiter, et ſic ait: Succidite
arborem, et præcidite ramos eius, excutite folia eius, et diſpergite fructus
eius: fugiant beſtiæ, quæ ſubter eam ſunt, & volucres de ramis eius. Ve-
rumtamen germen radicum eius in terra ſinite, & alligetur vinculo ferreo
et æreo in herbis quæ foris ſunt, et rore cæli tingatur, et cum feris pars eius
in herba terræ. Cor eius ab humano commutetur, et cor feræ detur ei, et
ſeptem tempora mutentur ſuper eum. In ſententia vigilum decretum eſt, et
ſermo Sanctorum, et petitio, donec cognoſcant viuentes, quoniam domina-
tur Excelſus in regno hominum, et cuicunque voluerit, dabit illud, et humil-
limum hominem conſtituet ſuper eum. Hoc ſomnium vidi ego Nabuchodo-
noſor Rex, tu ergo Baltaſar interpretationem eius narra feſtinus, quia
omnes Sapientes Regni mei non queunt ſolutionem edicere mihi: tu autem
potes, quia ſpiritus deorum ſanctorum in te eſt.*

3 Circa quæ prætermiſſis ijs, quæ clariora, & perſpicua ſunt, ea
ſolùm exponenda, quæ difficultatem ingerunt, & primò illud quod

Cur Daniel vocatus collega. Daniel vocetur *collega* Nabuchodonoſoris, ideo eſt, quia eum ad tantam dignitatem euexerat, vt eſſet particeps Imperij cum ipſo, & comes in adminiſtratione Babyloniæ, prout colligitur ex *cap.2.* ipſius Danielis, idque ob explicationem ſomnij de ſtatua, & ob admirabilem ſapientiam, & ſpiritum propheticum, quem in eo cernebat, vt ait Cornelius. Eſtque hæc expoſitio conformis Theodoreto, Hieronymo, Aquilæ, Symmacho, & Theodotioni. Vocatur autem Daniel à Nabuchodonoſor *Balthaſar ſecundum nomen Dei mei*: quia nomen Balthaſar compoſitum eſt à Baal, Bal, ſeu Bel, aut Belo (hæc enim omnia idem ſunt) Babyloniorum Deo. Dicitur etiam, *ſpiritum deorum ſanctorum in ſemetipſo habere.*

Et ſpiritum deorum habere. Quia diuina ſcientia, nempe notione futurorum prædictus erat, ſed vtitur plurali numero Nabuchodonoſor, quia ſcribebat ad gentes, inter quas plures deos eſſe credebatur. Quamuis Theodotion, teſte D. Hieronymo, & editio Septuaginta *ſpiritum Dei ſanctum* legant. Reliqua autem, quæ ad ſomnij interpretationem, & expoſitionem ſpectant, ex ipſo Daniele accipiamus.

Somnij expoſitio. 4 *Tunc Daniel, cuius nomen Balthaſar, cœpit intra ſemetipſum tacitus cogitare quaſi vna hora, & cogitationes eius conturbabant eum. Reſpondens autem Rex, ait: Balthaſar ſomnium, & interpretatio eius non conturbent te. Reſpondit Balthaſar, & dixit: Domine mi, ſomnium his, qui te oderunt, & interpretatio eius hoſtibus tuis ſit. Arborem, quam vidiſti, ſublimem, atque robuſtam, cuius altitudo pertingit ad cælum, & aſpectus illius in omnem terram, & rami eius pulcherrimi, & fructus eius nimius, & eſca omnium in ea, ſubter eam habitantes beſtiæ agri, & in ramis eius commorantes aues cæli. Tu es Rex, qui magnificatus es, & inualuiſti, & magnitudo tua creuit, & peruenit vſque ad cælum, & poteſtas tua in terminos vniuerſæ terræ. Quod autem vidit Rex vigilem, & ſanctum deſcendere de cælo, & dicere: Succidite arborem, & diſſipate illam, attamen germen radicum eius in terram dimittite, & vinciatur ferro, & ære in herbis foris, & rore cæli conſpergatur, & cum feris ſit pabulum eius, donec ſeptem tempora mutentur ſuper eum. Hæc eſt interpretatio ſententiæ Altiſſimi, quæ peruenit ſuper dominum meum Regem: Eijcient te ab hominibus, & cum beſtijs, feriſque erit habitatio tua, & fœnum vt bos comedes, & rore cæli infunderis: ſeptem quoque tempora mutabuntur ſuper te, donec ſcias quòd dominetur Excelſus ſuper regnum hominum, & cuicunque voluerit, det illud. Quòd autem præcepit, vt relinqueretur germen radicum eius, id eſt, arboris: regnum tuum tibi manebit, poſtquam cognoueris poteſtatem eſſe cæleſtem.*

Danielis Conſilium. *Quamobrem Rex conſilium meum placeat tibi, & peccata tua eleemoſynis redime, & iniquita-*

quitates tuas miſericordijs pauperum: forſitan ignoſcet delictis tuis.

5 Proſequitur Rex in ſuæ hiſtoriæ narratione dicens: *Omnia hæc venerunt ſuper Nabuchodonoſor Regem*. Quæ etſi humano ſenſui incredibilia, quomodo tamen accipienda ſint, inter diuerſa Doctorum placita, inueſtigare debemus. Primò ergo dicendum, illa non myſticè, parabolicè, aut ſpiritualiter ſolùm, ſed vero aliquo, & reali modo in Nabuchodonoſor contigiſſe. Ita enim ſupponit ſanctus Hieronymus Origeniſtas impugnans, quod dixerint non Nabuchodonoſorem, ſed diabolum hoc loco denotari, docentque communiter Expoſitores, ita vt contrarium hæreſim vocent. Ratio eſt, quia ex toto contextu præſentis *c.4.*& ſequentis *v.20.* & communi omnium nō ſolùm Catholicorum, ſed & Hæreticorum, & Hebræorum conſenſu conſtat hoc fuiſſe veram hiſtoriam. Et certè ſi hiſtoriam fuiſſe negetur, eadem facilitate, ſeu potius temeritate innumera alia, quæ in ſacra Pagina continentur, fanaticis huiuſmodi expoſitionibus eludi poſſent. Secundò aſſerendum, Nabuchodonoſorem non fuiſſe ſimpliciter mutatum, conuerſum, aut tranſubſtantiatum in beſtiam. Ratio eſt, quia etſi hoc impoſſibile non fuerit diuinæ omnipotentiæ, cum conſtet ex ſacra Scriptura, & fide Catholica, mulierem in ſal, aquam in vinum, panem, & vinum in corpus, & ſanguinem Chriſti hoc modo conuerti, nihil tamen eſt, quod cogat nos ad id in præſenti dicendum, tum quia ea quæ in ſacro textu continentur, ſufficienter ſaluantur per mutationem accidentalem, & ſuſpenſionem vſus rationis, de qua poſtea, tum quia in eo ſupponitur in hac potius deformatione, quàm transformatione manſiſſe hominem, & cum anima rationali, vt Dorotheus *in ſynopſi*, & Epiphanius *in vita Danielis* dicunt: alioquin nec fuiſſet idem, nec Rex, qui peccauerat, puniretur, ſed tantum beſtia illa, in quam conuerſus erat, nec ipſe dicere poſſet, prout dixit: *Senſus meus reuerſus eſt ad me, & figura mea reuerſa eſt ad me*. Quare tertiò dicendum, aliqua ratione accidentali mutatum fuiſſe, ſeu conuerſum in beſtiam. Primò ſecundum ſuam vitiatam imaginationem, vt habet S. Thomas, vel auctor *lib.2. de regimine Principum c.vlt.* cuius rei multa, & mira referunt exempla Galenus, & poſt eum Leuinus Lemnius *lib.2. de complex. ſub finem*. Secundò, quia cor, & corpus eius, ipſiuſque temperamentum à Deo efferatum eſt, & ſimile factum feræ, quantum fieri potuit citra humanitatis corruptionem, prout ſignificatur illis verbis: *Cor eius ab humano commutetur, et cor feræ detur ei*; & habent Pererius, Sanchez, & Cornelius. Tertiò, quia rationis vſu omninò priuatus manſit, & tantum phantaſia, & ſenſibus ferino modo vtebatur, prout habent idem

Impletio reuelationis.

Reali modo.

An Nabuchodonoſor realiter conuerſus in beſtiam.

Accidentali modo.

Sanchez, & Cornelius, & alij. Accedit quartò, credibile eſſe circa corpus Regis circumpoſuiſſe Deum figuram quamdam beſtiæ, ſub qua cum cerneretur ab alijs, beſtia putabatur, non quidem ad modum, quo lycanthropi, ſeu præſtigiatores vnum corpus aliud apparere faciunt, vt hoc genus deluſionis à Deo tollamus, ſed quia reuera pellis aliqua, ſeu beſtiæ figura Regi à Deo adiuncta erat.

Eiectus eſt ab hominibus. 6 In hac ergo corporis diſpoſitione cum eſſet, *ex hominibus* (inquit ſacer textus) *abiectus eſt*, eo enim dementiæ, & inſaniæ morbo correptus erat, vt contra omnes etiam domeſticos, vinculis, quibus tenebatur, diffractis, inſaniret, prout ex Theodoreto colligitur. *Fœnum* etiam *vt bos comedit:* quod nihil abſurditatis habet, cum ſciamus plures Eremitas, & Anachoretas rationis, & iudicij compotes herbis per multos annos victitaſſe; *& rore cæli corpus eius infectum eſt*, pluuias ſcilicet, ſolem, gelu, & æſtus perpeſſus; *donec capilli eius in ſimilitudinem aquilarum creſcerent, & vngues eius quaſi auium*, id eſt, *pilorum copia aquilis, & vnguibus volucribus ſimilis* euaſit, vt Vatablus explicat. Sicque per totum ſeptennium noctes, dieſque eiulans, ſeu potius vlulans, vel mugiens per ſaltus, inuiaque diſcurrens, Dei ſpeciali prouidentia à feris, & hominibus cuſtoditus, ſuperbus homo, quia veluti Deus adorari voluit, in hominum exemplum inauditum ab ipſo Deo puniebatur; dum interea Regnum ab Euilmerodach filio adminiſtratur, vt Abulenſis 4. *Reg.* 25. *q.* 37. exiſtimat, vel ab Optimatibus, qui iuxta Danielis prædictionem ſeptennij impletionem expectabant, vt alij credunt.

In ſuperbos exemplum.

Conuertitur ad Deum. 7 Tempore expleto *ego Nabuchodonoſor* (inquit ipſe in præfata epiſtola) *oculos meos ad cælum leuaui*, Dei videlicet gratia præuentus; *& ſenſus meus redditus eſt mihi* (per renouationem nempe imaginationis, & temperamenti) & *Altiſſimo benedixi, & viuentem in ſempiternum laudaui, & glorificaui, quia poteſtas eius poteſtas ſempiterna, & Regnum eius in generationem, & generationem: et omnes habitatores terræ apud eum in nihilum reputati ſunt: iuxta voluntatem enim ſuã facit tam in virtutibus Cæli, quam in habitatoribus terræ, et non eſt, qui reſiſtat manui eius, & dicat ei: Quare feciſti? in ipſo tempore ſenſus meus reuerſus eſt ad me, & ad honorem regni mei, decoremque perueni, et* Reſtitutus eſt ad priſtinum. *figura mea reuerſa eſt ad me, & optimates mei, & magiſtratus requiſierunt me, & in regno meo reſtitutus ſum, & magnificentia amplior reddita eſt mihi. Nunc igitur ego Nabuchodonoſor laudo, & magnifico, & glorifico Regem Cæli, quia omnia opera eius vera, & viæ eius iudicia, & gradientes in ſuperbia poteſt humiliare.* Hæc ille quondam arrogans, & ſuperbus Rex, qui tantum (Theodoretus inquit) vtilitatis *ex ca-*

lami-

lamitatibus percepit; vt Propheta inſtar de Deo et ſentiat, et loquatur. Vnde in hac ſeptennij pœnitentia ad Deum fuiſſe conuerſum, & toto corde contritum, ac per conſequens iuſtificatum, & cum paulo poſt obierit, ſaluum factum, probabile eſt, prout indicant non ſolùm Ioſephus, ſed etiam Dorotheus *in Synopſi*, Epiphanius *in vita Danielis*, Lyranus, Carthuſianus, & plures de Expoſitoribus eiuſdem Danielis, ſpecialiter Pererius, qui acerrimè id contendit. Quamuis Sanchez veriſimilius eſſe credat damnatum eſſe. Id tamen negantes afferunt Auguſtinum *epiſt. 122. & de prædeſtinatione & gratia c. 15.* Tertullianum *lib. de pœnitentia in fine*; Theodoretum *in c. 3 & 5. Dan.* *Ambroſ. lib. de pœnitent. c. 16.* Quod maximè confirmatur ex ijs, quæ ſanctus Epiphanius, & Dorotheus de ipſo dicunt, ſcilicet quòd poſt reſtitutionem in regnum ſolis leguminibus, & aqua, Daniele præcipiente, paſtus fuerit, quæ etſi incerta ſint, non tamen incredibilia.

8 Addit Dorotheus voluiſſe dare Danieli Regnum ſuum, vel ſaltem coheredem filiorum ſuorum conſtituere, ſed Prophetam id renuiſſe acceptare, quod etiam eſt incertum. Illud piè, etſi ſub dubio, credimus, velociter ab hac vita à Deo ſublatum, ne malitia mutaret intellectum eius, non potuiſſe Iechoniam Iudæorum Regem in carcere detentum liberare, Iudæis libertatem concedere, vaſa Ieroſolymitani Templi reſtituere, ſed hæc & alia meditantem morte præuentum ea filio ſuo Euilmerodacho in mandatis dediſſe, vt proinde ille Iechoniam à carcere exemerit, valde honorauerit, & menſa ſua pauerit, vt habetur *ex 4. Reg. 25.* *Quid egerit erga Danielem.*

Annus mundi 3473. ante Chriſtum 580.

1 INCIDIT in hunc annum, qui ſecundus erat Euilmerodachi Chaldæorum Regis miraculoſus ille caſus de ereptione Danielis Prophetæ à lacu leonum. Hoc enim anno, vel paulo poſt contigiſſe prudenter conijcit Salianus *num. 7.* præſertim cum probabilius ſit ſub hoc Rege accidiſſe, vt habent Pererius & Cornelius *in 14. Danielis*, ac Torniellus *ſub anno mundi 3494. n. 6.* licet hic auctor ſub 23. Euilmerodachi Regni anno illum referat; ſed melius Salianus, vt diximus: ideo ſub hoc anno ipſum referimus. *Daniel ereptus e lacu leonum.*

2 Erat ergo Daniel Propheta charus valde huic Regi, tum propter ipſius ſanctitatem, & ſpiritum propheticum, tum propter eius præclara merita in Nabuchodonoſorem patrem ſuum, erat etiam conuiua Regis, etſi ſemper, vt credi par eſt, abſtinens à cibis in lege

prohibitis, & vtens ſibi ſolita parſimonia, prout licebat, & ſuper omnes amicos ipſius honoratus. Erat quoque Idolum apud Babylonios nomine *Bel*, ſic denominatum à Belo, qui fuit idem ac Nemrod primus Babylonis fundator, & pater Nini. Hoc Idolum colebat, & adorabat Rex, non verò Daniel, & cum cauſam ab eo quæſiuiſſet, ille reſpondit ſe non colere Idola manufacta, ſed Deum viuentem. Inſtabat Rex, quod Bel Deus viuens eſſet, quippe quotidie duodocim menſuras ſimilæ, & oues quadraginta comederet, biberetque vini amphoras ſex. Sed cum Daniel ſubridens detegeret ei fraudes Sacerdotum Idoli, qui noctu per ſubterraneas quaſdam vias in templum eius ingredientes, quæ quotidie ei apponebantur, manducarēt, dicentes Regi, & populo ea ab Idolo manducari, quod conſperſo cinere in pauimento, & apparentibus veſtigijs pedum ingredientiū detexit, de licentia Regis Bel deſtruxit, & templum eius euertit, occiſis etiam Sacerdotibus ſeductoribus. Sacra Scriptura *Daniel.* 14. Expoſitores *ibidem*.

Bel Idolum. — Fraus ſacerdotum.

3 His actis, iterum Rex inuitauit Danielem, vt adoraret Draconem, quem Babylonij colebant, ſicut Romani quondam Epidaurium ſerpentem, Ægypti Crocodilum, & Troiani Dracones. Dicebat enim Rex Danieli: *Ecce nunc non potes dicere, quia iſte non ſit Deus viuens: adora ergo eum*. Cui Daniel: *Dominum Deum meum adoro, quia ipſe eſt Deus viuens, iſte autem non eſt Deus viuens*. Vt verò oſtenderet draconem non eſſe Deum viuentem, licentia prius à Rege obtenta, maſſas quaſdam ex adipe & pilis compoſuit, & coxit, eiſque draconi datis, diruptus interijt. Boli enim ex ea maſſa compacti gutturi adhæſerunt, reſpirationis viam opplentes, & beſtiam ſuffocantes. Tuncque clamauit Daniel: *Ecce quem colebatis*. At verò Babylonij, ſeditione concitata, compulerunt Regem vel inuitum tradere eis Danielem, quem protinus in lacum, ſeu foueam proiecerunt, vbi erant ſeptem leones, quibus quotidie dabantur duo corpora occiſorum, & duæ oues viuæ, quæ tunc non ſunt eis datæ, vt Prophetam deuorarent. Dei autem beneficio factum eſt, vt eum beſtiæ non læderent, & tam ipſe, quàm illæ per ſex dies conſeruarentur, Chaldæis, vt creditur, pluſquam ferina rabie conantibus, vt beſtijs nihil cibi traderetur, præter Danielem in lacum miſſum. Sacra Scriptura *Dan.* 14. Expoſitores *ibidem*.

Rex inuitat Danielem ad adorandum draconem. — Occidit illū. — Traditur leonibus.

4 Erat eo tempore in Iudæa Habacuch Propheta, alius ſanè ab eo, qui tempore Manaſſis Regis Iuda prophetauit, vt diximus *ſub anno* 3338. quem propter commune nomen Prophetæ, & dicta *in Apparatu c.* 2. & *ſub anno* 3184. Ordinis Prophetici fuiſſe probabiliter

Habacuch Propheta.

ter credi poteſt, etſi res ſit incerta, cum pauca de ipſo habeantur. Fuiſſe de tribu Leui, & ſcripſiſſe hanc hiſtoriam autumant nonnulli; eo quòd olim Belis hiſtoria iuxta Septuaginta hoc titulo prænotaretur: *Prophetia Habacuch filij Ieſu de Tribu Leui*, vt teſtatur S. Hieronymus *Prolog. in Danielem*. Si autem de Tribu Leui fuit, manifeſtum eſt ab alio Habacuch diſtingui, qui erat de tribu Simeonis, vt teſtatur S. Epiphanius. Aſſerunt præterea idem Epiphanius, ac Dorotheus prophetaſſe apud ſuos ſe aſportandum in terram longinquam, & citius reuerſurum. Sed alijs hoc non arridet, & credere videntur nihil vnquam prophetaſſe. Quod ſi ita eſt, maiori probabilitate aſſerere poſſumus Ordinis Prophetici alumnum fuiſſe, & propterea ſolùm in hac Danielis hiſtoria *cap.* 14 vocari *Prophetam*, non quia futurorum prænunciator eſſet. Quis fuerit.

5 Hic ergo Propheta (quiſquis ille fuerit) ductus Babylonem ab Angelo, Danielem in lacu leonum cibo confortauit, & in Iudæam cito reſtitutus eſt, prout ſimul cum alijs, quæ ad huius hiſtoriæ complementum ſpectant, in dicto *c.* 14. Danielis dilucidè ſic habemus: *Erat autem Habacuch Propheta in Iudæa, & ipſe coxerat pulmentum, et intriuerat panes in alueolo: & ibat in campum, vt ferret meſſoribus. Dixitque Angelus Domini ad Habacuch: Fer prandium, quod habes in Babylonem Danieli, qui eſt in lacu leonum, et dixit Habacuch: Domine Babylonem non vidi, & lacum neſcio, & apprehendit eum Angelus Domini in vertice eius, & portauit eum capillo capitis ſui, poſuitque eum in Babylone ſupra lacum in impetu ſpiritus ſui, & clamauit Habacuch, dicens: Daniel ſerue Dei, tolle prandium, quod miſit tibi Deus. Et ait Daniel: Recordatus es mei Deus, & non dereliquiſti diligentes te. Surgenſque Daniel comedit. Porrò Angelus Domini reſtituit Habacuch confeſtim in loco ſuo. Venit ergo Rex die ſeptimo, vt lugeret Danielem, & venit ad lacum, & introſpexit, & ecce Daniel ſedens in medio leonum, & exclamauit voce magna Rex dicens: Magnus es Domine Deus Danielis, & extraxit eum de lacu leonum. Porro illos, qui perditionis eius cauſa fuerant, intromiſit in lacum, & deuorati ſunt in momento coram eo. Tunc Rex ait: Paueant omnes habitantes in vniuerſa terra Deum Danielis, quia ipſe eſt Saluator, faciens ſigna, & mirabilia in terra; qui liberauit Danielem de lacu leonum.* Ductus eſt in Babylonem. Deferens prandium Danieli.

6 Solùm hic animaduertendum, non ſemel, ſed bis miſſum eſſe in lacum leonum Danielem, vt communius Expoſitores notant. Primò ſub hoc tempore, & ſub Euilmerodacho Babylonis Rege, ac per ſex dies, vt narratur *Dan.* 14. Secundò, circa annum 3516. & ſub Dario Medo per vnam noctem, eo quòd eius præceptum de Deo Bis miſſus in lacum leonũ Daniel.

non inuocando violaſſet, prout habetur ex *Dan. cap. 6.* vbi nulla mentio fit de Habacuch Propheta ad eum confortandum miſſo, quia id tunc neceſſarium non fuit.

Anni mundi 3474. & 3475. ante Chriſtum 579. & 578.

Daniel, & Habacuch. 1 HIS duobus annis, quod ad hiſtoriam noſtram Propheticam ſpectat, nihil occurrit dicendum, niſi quod Daniel gratia, fauore, & auctoritate apud Euilmerodach Chaldæorum Regem præditus captiuæ Iudæorum plebi ſolatio, & auxilio in tanta calamitate erat, ſicut & Habacuch Propheta patriæ ſuæ per Angelum iam reſtitutus cum Rechabitarum prole, reliquijs eius nationis, quæ in Iudæa remanſerunt, iuxta locum, in quo Templum Domini fuerat, expectantes eius reſtaurationem, & populi libertatem.

Septem Græciæ ſapientes. 2 Exteræ autem hiſtoriæ pro his annis, in quibus quinquageſima Olympias celebrabatur, illud vnum ſuppeditant, floruiſſe videlicet tunc ſeptem illos Græciæ viros *Sapientes* cognominatos, & per orbem celebres, de quorum magna animorum conformitate, mutuaque beneuolentia multi multa dicunt, illud præſertim de tripode aureo (alij vocant pateram, ſeu poculum) caſu reperto, & ad illorum vnum miſſo, ab ipſo ad alium, & ſic per omnes, donec ad primum redijſſet. De ijs Dionyſius Halicarnaſſeus *initio lib. 4.* Clemens Alexandrinus *lib. 1. Stromat.* Laërtius, & Plutarchus *in vit. Philoſophorum.*

Annus mundi 3476. ante Chriſtum 577.

Eſdras quidã. 1 ERAT hic annus deſolationis ſanctæ Ciuitatis Ieroſolymorum, Templique trigeſimus, totidem enim ab anno 3447. quo hæc accidiſſe diximus, numerantur. Quo tempore Eſdras quidam diuerſus ſane ab illo Scriba famoſiſſimo (de quo multa in ſequētibus) vtpotè ipſo antiquior, cum ille alius hoc anno natus non eſſet, apud Dominum conquerebatur valde in cubiculo ſuo Babylone recumbens de pace, & proſperitate impiorum, Babyloniorum videlicet, deſertione Iudæorum, & deſolatione Ieroſolymæ. Vnde in illa verba

De Deo conquerebatur. 4. *Eſdræ* 3. prorupit: *Tradidiſti Ciuitatem tuam in manibus inimicorum tuorum. Numquid meliora faciunt, qui habitant Babylonem? &*

pro-

Digitized by Google

propter hoc dominabitur Sion. Factum eſt cum veniſſem huc, & vidiſſem impietates, quarum non eſt numerus: & delinquentes multos vidit anima mea hoc trigeſimo anno, & exceſſit cor meum: quoniam vidi, quomodo ſuſtines eos peccantes, & pepercisti impiè agentibus, & perdidiſti populum tuum, & conſeruaſti inimicos tuos, & non ſignificaſti. Nihil memini, quomodo debeat derelinqui via hæc. Numquid meliora facit Babylon quam Sion? aut alia gens cognouit te præter Iſraël? aut quæ tribus crediderunt teſtamentis tuis, ſicut Iacob? Quarum merces non comparuit, neque labor fructificauit. Pertranſiens enim pertranſiui in gentibus, & vidi abundantes eas, & non memorantes mandatorum tuorum. Nunc ergo pondera in ſtatera noſtras iniquitates, & eorum, qui habitant in ſeculo, & non inuenietur nomen tuum, niſi in Iſraël. Retunditur tamen curioſi ſcrutatoris iudiciorum Dei præſumptuoſa querela ab Angelo, cui nomen Vriel, varijs ſimilitudinibus *c.* 4. relatis, illis præſertim verbis: *Tres vias miſſus ſum oſtendere tibi, & tres ſimilitudines proponere coram te, de quibus mihi ſi renuntiaueris vnam ex his, & ego tibi demonſtrabo viam, quam deſideras videre, & docebo te, vnde ſit cor malignum. Et dixi: Loquere Domine meus. Et dixit ad me: Vade, pondera mihi ignis pondus, aut menſura mihi flatum venti, aut reuoca mihi diem, quæ præterijt: & reſpondi & dixi: Quis natorum poterit facere, vt me interroges de his? Et dixit ad me: Si eſſem interrogans te, dicens: Quantæ habitationes ſunt in corde maris, aut quantæ venæ ſunt in principio abyſſi, aut quantæ venæ ſunt ſuper firmamentum, aut qui ſunt exitus paradiſi: diceres mihi fortaſſis: In abyſſum non deſcendi, neque in infernum adhuc, neque in cælum vnquam aſcendi. Nunc autem non interrogaui te, niſi de igne, vento, & die per quem tranſijſti, & à quibus ſeparari non potes, & non reſpondiſti mihi de eis. Et dixit mihi: Tu quæ tua ſunt tecum coadoleſcentia, non potes cognoſcere, & quomodo poterit vas tuum capere Altiſſimi viam, & iam exterius corrupto ſeculo intelligere corruptionem euidentem in facie mea?* Placuit autem huius Eſdræ viſionem noſtris Annalibus adiungere, eo quod in principio eiuſdē *lib.* 4. vocetur *Propheta*, nomen quidem iuxta dicta *in Apparatu c.* 2. *& ſub anno* 3184. cōmune omnibus Propheticæ Profeſſionis alumnis, quo ſuſpicari datur vnum ex illis fuiſſe, minus tamen notum alijs, quòd liber ille quartus Eſdræ, ſicut & tertius inter apocryphos numeretur à S. Hieronymo *in prologo in Eſdram*. Quam ob cauſam plures ipſius viſiones, & prophetias eo libro relatas non referimus. Ex eo tamen quod ipſe *c.* 2. *v.* 33. eiuſdem libri dicat: *Ego Eſdras præceptum accepi à Domino in monte Oreb, vt irem ad Iſraël*, ſi propriè, & per viſionem imaginariam accipiantur, ſuaderi videtur etiam pro-

Retunditur ipſius querela.

An is Ordinis Prophetici alũnus.

phe-

pheraſſe in terra Iuda, ſeu Iſraël. Niſi forſan ex eo dicatur confirmari traditio illa, ſeu potius fabula Hebræorum, qua dicunt omnes Prophetas præſentes cum Moyſe fuiſſe in monte Syna, quo tempore legem à Deo ſuſcepit, ibique eis prophetias traditas fuiſſe, prout habet Galatinus *lib. 2. de arcanis Catholicæ fidei c. 3.* ex Rabbi Thauma, & Rabbi Salomone, ſed, vt diximus, hoc eſt figmentum Iudæorum, & liber ille quartus Eſdræ, veluti & tertius dubiæ auctoritatis.

Querela communis Prophetarum. Hæc tamen querela ad Deum de proſperitate peccatorum, & deſertione iuſtorum communis eſt pluribus Prophetis, vt patet in Dauid *Pſal. 72.* illis verbis: *Mei autem pene moti ſunt pedes, pene effuſi ſunt greſſus mei, quia zelaui ſuper iniquos pacem peccatorum videns.* Et in Habacuch *c. 1.* præſertim *v. 13.* illis: *Quare reſpicis ſuper iniqua agentes, & taces deuorante impio iuſtiorem ſe?*

Anni mundi 3477. vſque ad 3494. ante Chriſtum 576. vſque ad 559.

Seruius Tullius. 1 NIHIL fermè his annis hiſtorię ſacræ ſuppeditant notatione dignum, vt proinde mirum non ſit de noſtra Prophetica hiſtoria quidpiam ſpeciale hoc tempore ſcribendum non ſupereſſe, pręter dicta in ſuperioribus. De exteris tamen & prophanis rebus non pauca animaduertenda occurrunt notabilia. Primum, Seruium Tullium in Romanorum Principatum, Tarquinio Priſco eius prædeceſſore indigna morte ſublato, hac tempeſtate euectum eſſe. Hic de Etruſcis triumphauit, Vrbemque ornauit, & auxit duobus montibus, Viminali, & Eſquilino; aliaque peregit, de quibus Dionyſius Halicarnaſſeus *lib. 4.* Secundum, vixiſſe eo tempore Crœſum Lydorum Regem, vt ex Laertio habetur. Tertium, Solonem Philoſophum magna cum ſapientiæ laude patriam illuſtraſſe, etſi non ſine crimine (vt Plutarchus refert) vt vel ex eo oſtendatur veram ſapientiam ab omni labe immunem ſolùm in ſchola innocentiſſimi, & verè ſapientiſſimi IESV reperiri poſſe. Quartum, Cyrum ſub anno 3494. qui primus erat Olympiad 55. ſuperato Aſtyage auo Perſis regnare cœpiſſe, vt colligitur ex Euſebio *in chronic. & in libro 10. de præparat. c. 3.* Ioſepho Scaligero *lib. 5. de emendat. tempor.* & alijs.

Crœſus Lydorum Rex.

Anacreon Poeta. 2 Hoc etiam tempore Anacreon Poeta Lyricus floruiſſe commemoratur, & Phalarides Siciliam totam tyrannide vexans: vtrumque enim ex Suida habetur. De hoc Phalaride illud rectè factum refertur, quòd cum ipſe hoſpites torqueret, & excruciaret, & Perillus faber

faber ærarius æream bubulam confecerit, tyrannoque obtulerit, vt in ea peregrinos viuos cremaret, tunc Phalaris ipſum in ea coniecit, & ementitos mugitus edere compulit. Iuſta ſanè ſententia ab iniuſto iudice. Floruit etiam Æſopus fabulator, vt ſcribit Laertius *in vita Chilonis*. Delphos veniſſe traditur à Suida, ibique e ſaxis præcipitatus.

Anni mundi 3495. & 3496. ante Chriſtum 558. & 557.

1 CREDITVR hoc anno 3495. regnare cœpiſſe Babylone Balthaſarem vltimum Chaldæorum Regem, poſt Euilmerodachi patris mortem. In magna enim opinionum varietate, quæ circa horum Regum chronologiam verſatur, alijs ſic, alijs aliter opinantibus, nos diligentiſſimi Saliani *ſub hoc anno num.* 1. ſententiam ſequimur. Balthaſar Rex

2 Illud tamen certius, vtpote in ſacra Scriptura *Dan.*7. expreſsè contentum, quòd eodem anno Balthaſaris regni primo celebrem habuerit ipſe Daniel viſionem quatuor ventorum, & quatuor grandium beſtiarum de mari aſcendentium; quam ſic refert: *Videbam in viſione mea nocte, & ecce quatuor venti cœli pugnabant in mari magno*, id eſt, mundo, vt Hieronymus, & Rupertus dicunt. Vnde venti tumultus, commotiones, & perturbationes ſignificant, quæ fuerunt in exordio quatuor Regnorum, quæ per quatuor beſtias denotantur; de quibus ſubiungit: *Et quatuor beſtiæ grandes aſcendebant de mari diuerſæ inter ſe*. Per eas enim ſignificari quatuor magna Regna inferiùs explicat idem Propheta, & communiter Doctores recipiunt. Vere enim Regnum magnum beſtia eſt, quia crebriùs, niſi timor Dei adſit, tyrannide acquiritur, vel gubernatur. *Commune enim vitium Monarchiæ eſt tyrannides* (ait Elias Cretenſis *in Apolog. Nazianzeni orat.* 1.) Erat autem prima beſtiarũ leæna habens alas veluti aquila; per quam, omnium conſenſu, Imperium Chaldæorum exprimebatur, quod fuit quaſi leæna ob potentiam, & ferocitatem, & veluti aquila ob celeritatem in bellis conficiendis. Secunda, quæ erat veluti vrſus Monarchiam Perſarum denotat, ex eo vrſo aſſimilata, quia Perſæ patientiſſimi erant laborum, & tolerantiſſimi inediæ, teſte Xenophonte, & ſancto Hieronymo, quales ſunt vrſi, vt docet Ariſtot. *lib.*8. *hiſtor. animal. c.*17. Tertia beſtia, quæ pardo ſimilis erat, & alas habebat ſicut auis, Monarchiæ Græcorum, & Alexandri

Daniclis Viſio

Quatuor beſtiarum.

Prima leæna.

Secunda veluti vrſus.

Tertia pardo ſimilis.

xandri magni comparatur, vt habent Ioſephus *lib.* 11.*antiquit.cap.* 8. D.Hieronym. & alij; apud quos plures conuenientiæ inter hoc animal, & Alexandri regnum cernuntur. Quarta beſtia, quæ (vt ſacer Quarta terribilis. textus deſcribit) erat *terribilis, atque mirabilis, & fortis nimis, dentes ferreos habebat magnos comedens, atque comminuens, & reliqua pedibus ſuis conculcans*, Romanorum Monarchiam deſignat, vt communiter Expoſitores aſtruunt, vtpotè, quia ipſi hæc omnia congruè adaptantur. Illud tamen quod ſubijcit Propheta de hac beſtia, ſcilicet, *habebat cornua decem*, ad decem Reges futuros in conſummatione Mundi, quando Romanum Imperium deſtruendum eſt, refert S.Hieronym. quod omnes (inquit) *ſcriptores Eccleſiaſtici tradiderunt:* Qui etiam cornu illud paruulum, quod ſubditur *de medio eorum* naſciturum, vndecimum Regem dicit futurum, qui tres ex illis ſuperabit, & cui alij ſeptem colla ſubdent. Hunc verò vndecimum Re- Antichriſtus. gem communior ſententia tenet eſſe Antichriſtum. Ita Irenæus *lib.* 5. Lactant. *lib.* 7.*c.* 16. Acoſta *lib.* 2. *de temporib.nouiſſim. c.* 9. & alij Interpretes, tam hic quàm Apocalyp. 13. & 17. Quod enim Iudæi dicunt hoc cornu eſſe Chriſtum, blaſphemum eſt, & ſtolidum; & quod Lutherani aſſerũt eſſe Papam, etiam eſt inſulſum, & abſurdum. Minus abſurdè Vatablus, & alij dixerunt per hoc cornu Turcam, ſeu Mahometem deſignari. Quia tamen illis non quadrant ea, quæ Daniel deſcribit, ideo ſine dubio verior ſententia eſt, ſolum ad Antichriſtum hanc Prophetiam referendam.

Annus mundi 3497. ante Chriſtum 556.

Alia Danielis viſio. 1 NOBILIS alia Danielis Prophetæ viſio hoc anno, qui tertius erat Regni Balthaſaris octauo capite comprehenſa à nobis de more breui expoſitione explananda: *Vidi in viſione mea, cum eſſem in Suſis caſtro* (in ſpiritu quidem, non corpore, quia Babylone erat) quemadmodum Ezechiel *c.* 11. in ſpiritu fuit in Ieruſalem, ibique multa vidit. Eſt autem Suſæ vrbs maxima, & Perſarum regia, vt habet Abenezra, in Ælam Regione Perſidis. *Vidi autem ex viſione eſſe me ſuper portam Vlai* (quæ eſt porta vrbis illius) *& leuaui oculos meos, & ecce aries vnus ſtabat ante paludem habens cornua excelſa, & vnum* Arietis vnius. *excelſius altero, atque ſuccreſcens. Poſtea vidi arietem cornibus ventilantem contra Occidentem, & contra Aquilonem, & contra Meridiem, & omnes beſtiæ non poterant reſiſtere ei, neque liberari de manu eius: fecitque ſecundum voluntatem ſuam, & magnificatus eſt. Et ego intelligebam:*

gebam: ecce autem hircus caprarum veniebat ab Occidente ſuper faciem totius terræ, & non tangebat terram: porrò hircus habebat cornu inſigne inter oculos ſuos. Et venit vſque ad arietem illum cornutum, quem videram ſtantem ante portam, & cucurrit ad eum in impetu fortitudinis ſuæ. Cumque appropinquaſſet prope arietem, efferatus eſt in eum, & percuſſit arietem, & comminuit duo cornua eius, & non poterat aries reſiſtere ei: cumque eum miſiſſet in terram, conculcauit, & nemo quibat liberare arietem de manu eius. Hircus autem caprarum magnus factus eſt nimis: cumque creuiſſet fractum eſt cornu magnum, & orta ſunt quatuor cornua ſubter illud per quatuor ventos Cæli. De vno autem ex eis egreſſum eſt cornu vnum modicum, & factum eſt grande contra Meridiem, & contra Orientem, & contra fortitudinem, & magnificatum eſt vſque ad fortitudinem Cæli: & deiecit de fortitudine, & de ſtellis, et conculcauit eas, et vſque ad principem fortitudinis magnificatum eſt: & ab eo tulit iuge ſacrificium, & deiecit locum ſanctificationis eius. Robur autem datum eſt ei contra iuge ſacrifitium propter peccata, et proſternetur veritas in terra, & faciet, & proſperabitur. Et audiui vnum de ſanctis loquentem; et dixit vnus ſanctus alteri neſcio cui loquenti: Vſquequo viſio, & iuge ſacrificium, & peccatum deſolationis, quæ facta eſt, et ſanctuarium, & fortitudo conculcabitur? et dixit ei: Vſque ad veſperam et mane, dies duo millia trecenti: et mundabitur ſanctuarium. Factum eſt autem, cum viderem ego Daniel viſionem, & quærerem intelligentiam: ecce ſtetit in conſpectu meo quaſi ſpecies viri; & audiui vocem viri inter Vlai, et clamauit, & ait: Gabriel fac intelligere iſtum viſionem. Et venit, & ſtetit iuxta, vbi ego ſtabam: cumque veniſſet, pauens corrui in faciem meã, et ait ad me: Intellige fili hominis, quoniam in tempore finis complebitur viſio. Cumque loqueretur ad me, collapſus ſum pronus in terram, et tetigit me et ſtatuit me in gradu meo, dixitque mihi: Ego oſtendam tibi, quæ futura ſunt in nouiſſimo maledictionis, quoniam habet tempus finem ſuum. Aries quem vidiſti habere cornua, Rex Medorum eſt atque Perſarum. Porrò hircus caprarum, Rex Græcorum eſt, et cornu grande, quod erat inter oculos eius, ipſe eſt Rex primus. Quod autem fracto illo ſurrexerunt quatuor pro eo: quatuor Reges de gente eius conſurgent, ſed non in fortitudine eius, et poſt regnum eorum, cum creuerint iniquitates, conſurget Rex impudens facie, & intelligens propoſitiones, et roborabitur fortitudo eius, ſed non in viribus ſuis, & ſupra quam credi poteſt, vniuerſa vaſtabit, et proſperabitur, et faciet, et interficiet robuſtos, et populum ſanctorum ſecundum voluntatem ſuam, et dirigetur dolus in manu eius; et cor ſuum magnificabit, et in copia rerum omnium occidet plurimos: et contra Principem principum conſurget, et ſine manu conteretur, et viſio

Hirci.

Cornu magnum.

Cornu modicum.

Gabriel Angelus.

Viſionis expoſitio.

veſpe-

veſpere et mane, quæ dicta eſt, vera eſt. Tu ergo viſionem ſigna, quia poſt multos dies erit. Et ego Daniel langui, et ægrotaui per dies, cumque ſurrexiſſem, faciebam opera Regis, et ſtupebam ad viſionem, et non erat qui interpretaretur.

Daniel ægrotus.

2 Interpretatio tamen, quam euentus ipſe declarauit, talis eſt: Aries ille fuit Regnum Medorum atque Perſarum, prout expoſuit Gabriel Angelus Danieli. Cornua illius excelſa, duo sūt primi fundatores huius Regni, ſcilicet Darius, & Cyrus, excelſius verò cornu Cyrus fuit, vt habet S. Hieronymus. Ventilaſſe contra Occidentem, Aquilonem, & Meridiem, & omnes beſtias ſubiugaſſe, denotat Imperium Perſarum bella geſſiſſe in Babylonia, Aſia minori, Græcia, Ponto, Ægypto, Æthiopia, & Libya, per Darium, Cyrum, Cambyſem, Hyſtaſpem, Xerxem, &c. harumque nationum Reges, & Regna ſubiugaſſe, ſuoque Imperio iunxiſſe. Hircus ille omnium conſenſu eſt regnum Macedonum, ſeu Græcorum, & cornu illud inſigne Alexander Magnus, cuius mirabilis in agendo celeritas cauſa eſt, vt dicatur non tangere terram. Veniſſe ad arietem, cumque percuſſiſſe, ingentia Alexandri geſta contra Darium, quem vicit, denotat, vt habet Theodoretus. Huius etiam Alexandri mors, & Imperij diuiſio, vt idem Theodoretus exponit, indicatur in eo, quod dicitur de cornu magno fracto, ex quo quatuor alia cornua exorta ſunt. Alexandro enim mortuo Ptolomæus Lagi Ægypti Imperium ſuſcepit, Seleucus Nicanor Syriæ, Antigonus Aſiæ, Philippus ſiue Aridæus Macedoniæ. Cornu verò illud modicum, de quo dicitur magnificatum fuiſſe, & factum grande contra Meridiem, & Orientem, Antiochum Epiphanem innuit, qui ad Orientem Artaxiam Regem Armeniæ deuicit, & ad Meridiem Ptolomæum Philometorem Regem Ægypti profligauit. Reliqua autem, quæ de eo dicuntur, ad ea, quæ cum Iudæis, Temploque Ieroſolymitano geſſit, de quibus ſuis locis dicetur, referuntur, ſicut & id quod verſ. 23. continetur, vbi *Rex impudens facie* nominatur. Illa tandem de vno Sancto loquente ad alium de viſione, iugi ſacrificio, & peccato deſolationis, ad perſecutionem eiuſdem Anthiochi Epiphanis ſpectant, & tempus, quo duratura erat. De quo D. Hieronymus, Theodoretus, Vatablus, Pintus, Pererius, Sanchez, & alij Expoſitores Danielis. Ioſephus autem in Paraphraſi huius vaticinij *lib.* 10. multa falſa dixiſſe comprobatur.

Aries Regnū Perſarum.

Hircus Regnum Macedonum.

Cornu modicum Antiochus.

Anni

Anni mundi 3498. vſque ad 3513. ante Chriſtum 555. vſque ad 540.

1 MIRVM quòd his annis ſacræ Hiſtoriæ ſileant, vt vix aliquid de ipſis pro hoc tempore extrahi poſſit. Mirum proinde non erit, quòd de noſtri Prophetici Ordinis Profeſſoribus nihil noui producamus, etſi enim ſanctus Cyrillus Alexandrinus & Euſebij Chronicon Agæum, & Zacchariam Prophetas pro quinquageſima ſexta Olympiade, quæ anno 3498. cœpit, referant, cum alijs tamen non niſi poſt aliquot annos floruiſſe probabilius autumamus. Sacræ Scripturæ ſilentium.

2 De exteris autem hiſtorijs non paruam ſuggerunt materiam Regni Cyri incrementa, quæ hoc tempore valde clara erant. Præcipua eorum cauſa fuit victoria de Crœſo Lydorum Rege, feliciter ab ipſo reportata. Initium belli à Crœſo datum eſt fluuium Halym, qui Regnorum fines diſtinguebat, traijciente, ambitionis, ſeu metus cauſa, vel Aſtyagis vindicandi prætextu. Traiecto ergo exercitu, Cyroque copias cogente, diriguntur acies, pugnatur acriter vtrinque, & multis cadentibus, noctis interuentu dirimitur prælium, nullus victor, nulluſque victus. Dum autem Crœſus auxilia maiora euocat, altera pugna inuaditur, à Cyro ſuperatur, Sardis obſidetur, ciuitas expugnatur, & diripitur, & viuus ipſe in poteſtatem Cyri venit. Vinctus deinde compedibus ſuper ſtruem lignorum cũ eſſet impoſitus, vt viuus cremaretur, Solonem ter ingemiſcens inclamauit, à quo didicerat *neminem in vita beatum dici debere*. Quo agnito Cyrus ſimilis fortunæ reueritus inconſtantiam, eum flammis eripi mandauit: Crœſus ergo reſeruatus apud Cyrum ſemper honorifice habitus, & conſiliorum particeps, belli, paciſque temporibus effectus eſt. Herodotus *lib.1.* Euſebius *in Chronicis*. Solinus *c.7.* Scaliger *lib.6. de emendat. tempor. in c. de Regibus Babylonis*, & alij. Addunt plures, quòd cum captis mœnibus Ciuitatis Perſa quidam occidere vellet Crœſum ſibi ignotum, idque filius ipſius mutus aſpiceret, in vocem erupiſſe hanc: *Homo ne perimas Crœſum*; atque poſtmodum toto vitæ ſuæ tempore loqui potuiſſe, quod etſi à pluribus celebratum, fabuloſum tamen videtur. Si enim ille mutus natura erat, ſurdus etiam procul dubio foret, cum natura mutus, natura etiam ſurdus ſemper reperiatur. Quomodo ergo illa verba, quæ nunquam audierat, proferre potuit? Si ad miraculum recurratur, ſanè perpetuum id eſſet, quia toto vitæ tempore durauit, quod inter Ethnicos

Regni Cyri incrementa.

Crœſus ſuperatus.

Hiſtoria de filio Crœſi muto.

ſine fundamento aſſeritur: niſi dicatur hoc opus inter illa eſſe, quæ diaboli naturales vires non excedunt. De quo alij iudices ſunto. Deinde Cyrus tam per ſe, quam per duces ſuos Aſiam penè vniuerſam occupauit, aditumque ſibi per multiplices victorias ad Babylonis Monarchiam occupandam, euertendam, & in Perſidem citiùs transferendam parauit. Herodotus, & alij.

Philoſophi clari.

3 Claruerunt hoc tempore Theognides Poeta apud Euſebium *in Chronicon*, Anaximander Philoſophus apud Laertium, Pherecides Syrus Pythagoræ præceptor apud S.Cyrillum *in primo contra Iulianum* & alij.

Annus mundi 3514. ante Chriſtum 539.

Habacuch moritur.

1 HABACVCH ille Propheta, qui ad Danielem in lacum leonum iniectum ex Iudæa Babylonem Angelorum miniſterio prandium allaturus delatus eſt, hoc anno vitam finijſſe creditur; vt enim teſtatur Epiphanius in vita ipſius, biennio antequam populus è Babylone redijſſet, mortuus eſt, & magnis honoribus in agro ſuo ſepultus; ſic etiam Salianus *ſub hoc anno num.* 1. ſupponens id quod & nos ſupra, anno videlicet 3338. diximus hunc Habacuch diuerſum ab illo fuiſſe, qui inter duodecim Prophetas numeratur.

Non defuit OrdoPropheticus.

2 Non tamen propterea defuiſſe Ordinis Prophetici cultores in Iſraël conſtat, non ſolum de Carmeli incolis, & eremitis, & de Rechabitis in Iudæa iuxta dicta in ſuperioribus, ſed & de alijs Prophetis Babylone exiſtentibus, videlicet Daniele, & alijs, quos ignoramus, inter quos aliqui etiam recenſent Agæum, Zachariam, & Malachiam, de quibus ſuis locis.

Annus mundi 3515. ante Chriſtum 538.

Pythagoras.

1 ERAT hic annus ſecundus Olympiadis ſexageſimæ, qua floruiſſe deſcribitur famoſiſſimus ille Pythagoras omni æuo celeberrimus. Etſi enim aliqui cum Euſebio *in Chronicon* ſub Olympiade 64. & Cambyſe Perſarum Monarcha floruiſſe aſſerant, quia tamen ex vita ipſius, quam Iamblichus Chalcidenſis Philoſophus ſcripſit, colligitur ante Cambyſis tempora clarum, & inſignem extitiſſe, ideo hoc tempore cum Saliano, & alijs de ipſo loquimur. Eius autem hiſtoria, ex parte ſaltem à nobis elucidanda eſt, quia ex ea plura ex ijs

quæ

Digitized by Google

quæ de Propheticæ profeſſionis alumnis, ac eremitis montis Carmeli, eorumque viuendi norma in ſuperioribus diximus, & quæ in ſequentibus de Eſſenis, & Aſſidæis afferemus, magnam lucem accipient. Primò ergo eum Græcum natione fuiſſe, Samium videlicet ex Samo inſula veteres paſſim docent, ſed quid de eius natali ſolo, vitæque ratione ſentiendum, ex præfato Iamblicho, quo nullus accuratiùs, aut veriùs de ea re, vt credimus, ſcripſit, accipiamus. Hic ergo auctor natione Syrus, patria Chalcis, quam Cælen nominant, diſcipulus Porphyrij illuſtris genere, & antiquitate venerabilis, qui circa tempora Conſtantini Imperatoris claruit *c. 2. lib. de vita Pythagoræ*, quem manu ſcriptum in Bibliotheca Vaticana vidimus, & typis mandauit Ioannes Arcerius Theodoretus Friſius anno 1598. habet Pythagoram ex Inſula Melamphylos, Ciuitateque Samo, & parentibus Mneſarcho, & Pythaide oriundum fuiſſe, & patri Delphos profecto Apollinem Pythium prædixiſſe, ſi Syriam verſus nauigationem inſtitueret, eam quidem gratiſſimam, lucroſiſſimamque fore; illuc profectum cum vxore, eamque apud Sydonios partu edidiſſe Pythagoram. Proſequitur Iamblichus eodem *c. 2.* Mneſarchum rurſus Pythagoræ patrem è Syria Samum verſus redijſſe, filiumque digniſſimis diſciplinis nunc Creophilo, nūc Pherecide Syro imbuiſſe. Refert poſt alia *c. 3.* Pythagoram Phœniciam enauigaſſe, in Carmeli Templo vt plurimum deguiſſe, plura ab ibi habitantibus collata accepiſſe, indemeliorem deſcendiſſe, vt propterea ab aliorum montium ſacris abſtinuerint nautæ, qui illum eò perduxerunt. Iamblichi hæc ſunt verba: *Ab Aegyptijs quibuſdam nautis opportuniſſimè in littora, quæ ſubſunt Carmelo monti, Phœniciæ appellentibus tranſuectus fuit Pythagoras, vbi ſolus in Templo vt plurimum degebat. Homines autem loci illius benigne ipſum datis dexteris exceperunt, lucrati ſcilicet hoc vt eius fama conſpicarentur, & ſi quid contuliſſent rerum, ſummam hominis æſtimationem pretiumque præuidentes, libenter conferebant. Cæterum cum inter nauigandum ſe temperanter & honeſtè, imò verò congruenter conuictui, in quem ſeſe dederat, ſe diſponeret, melius de ipſo ſentientes, ac magis quidquam pro humana natura in decoro pueri ornatu cernentes, recordati ſunt quemadmodum ſibi continuò ad littus appellentibus iam tum deſcendens à ſummis, extremiſque Carmeli collis iugis viſus fuerit, nempe ab aliorum montium ſacris abſtinuerunt: Atque hic mons multis inacceſſus erat.* Hæc ille. Hanc etiam ipſis in Carmelo manſionem agnoſcunt Nicolaus Scutellius eremita S. Auguſtini *in collectaneis de vita Pythagoræ*, Auguſtinus Eugubinus, & Lypomannus *in Pſ. 4.* verſu illo: *Iraſcimini, & nolite peccare.* Nec ſolùm in Carmelo, ſed & in alijs Syriæ partibus

Patria ipſius.

Magiſtri.

Philoſophatur in Carmelo.

cum Prophetis, & Sacerdotibus, & ab eis didiciſſe plurima ad Dei cultum ſpectantia, ſic tradit eo *cap.* 3. idem Iamblichus: *Sydonem nauigauit, partim quod perſuaſus eſſet eam natura patriam ſuam eſſe, partim etiam quod rectè iudicaret inde ſibi faciliorem in Aegyptum tranſitum fore. Hic cum Prophetis, qui ab Mocho rerum naturalium coniectore oriundi erant, cumque alijs Phœniciæ ſacrificis congreſſus, cunctiſque ſacris cum in Byblo vrbe, tum etiam Syro initiatus fuit, quæque in multis Syriæ partibus ex inſtituto ac hæreſi ſacra peragi ſolent, perfecit, neque verò cauſa ſuperſtitionis tam multa ſuſtinuit, vt quis ſimpliciter ſuſpicetur, ſed multo potius amore, ac deſiderio commentationis, ac reuerentiæ numinis ductus.* Cōſonant his ea, quæ Abulenſis *in* 4. *Reg.* 6. *q.* 1. de filijs Prophetarum dixit, videlicet: *Erant filij Prophetarum coniunctim viuentes conuentualiter per diuerſa Collegia, & ibi vacabant laudibus Dei, & vitæ religioſiori, quam cæteri homines, & cum iſtis erant aliqui non filij Prophetarum, qui erudiebantur ab eis in doctrina legis, & in rectitudine morum.* Hæc enim poſteriora verba ſatis confirmant, quæ de Pythagora referunt auctores citati.

Et alijs Syriæ partibus.

2 Ex ijs autem, vt diximus, magnam lucem accipiunt ea, quæ in ſuperioribus adduximus. Fuiſſe enim hoc tempore in Carmelo Tēplum, illud videlicet quod ab Elia erectum (vt *ſub anno* 3128. dictum eſt) diſcipuli frequentabant ex verbis illis Iamblichi: *In Templo vt plurimum degebat*, colligitur. Et ex eo quod dicit *ſolus*, elici datur eum ad eremitarum Carmeli imitationem, qui ſolitariam ibi vitam gerebant iuxta dicta ſæpius, eamdem vitę rationem eo loco æmulatum fuiſſe. Quod ibi cum Carmeli incolis, & Sydone cum Prophetis cōgreſſum habuiſſe deſcribatur, liquidò oſtendit, nec Carmelum, nec Syriam hoc tempore illis caruiſſe. Quod verò aſſerit in multis *Syriæ partibus* perfeciſſe ea, quæ ex inſtituto, *ac hæreſi ſacra peragi ſolent*, clariùs demonſtrat eam vitæ rationem, quam ibi didicerat, diſcipulis poſtea manifeſtaſſe, prout ex collatione dogmatum ipſius cum Inſtituto profeſſionis Propheticæ palam innoteſcit. Primò enim ſicut Eliæ diſcipulorum illuſtrior teſſera, obſeruantia erat obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis, vt habet Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de inſtit. monachor. c.* 7. & nos diximus *in Apparat. c.* 4. Sic harum virtutum veſtigia, & veluti vmbroſa delineamenta in Pythagoræ ſectæ alumnis cernebantur. Obedientiam namque, honorem, & reuerentiam parentibus, & maioribus exhibere, illis præceptum erat, vt conſtat ex eodem Iamblicho ſæpius. De caſtitate audi Iuſtinum *lib.* 10. De paupertate mira in eodem Iamblicho, adeo vt facultates ſuas cōmunes poſſediſſe *c.* 6. deſcribat. Hinc meritò S. Ambroſius *lib.* 1. *epiſt.* 6. aſſeruit

Eliæ Templū in Carmelo.

Dogmata Pythagoræ ſimilia Ordini Prophetico.

Obedientia.

Pytha-

Pythagoram diſcipulis ſuis communem, & vſitatam populi viam prohibuiſſe ab Hebræis edoctum. Deinde cultus ſilentij, in quo Eliæ diſcipuli exercebantur, vt patet ex eodem libro Ioannis *c.* 21. adeo à Pythagora receptus eſt, vt D. Ambroſio *in Pſ.* 118. *ſermo n.* 2. teſtante, inſtituerit, quod *diſcipuli ſui quinquennio non loquentes tanto ſilentio loqui diſcerent*. Omittimus alia, quæ de ſilentij obſeruantia in Scriptoribus vitæ ſuæ reperiuntur. Præterea abſtinentia à vino, quæ Elianis propria hoc tempore erat, vt ſæpius vidimus, & indicatur à Ioanne *d. lib. cap.* 7. etiam ad Pythagoricos träſiit, vt habet relatus Scutellius loco relato. Quod magis mirum eſt, candidis veſtibus ſeu pallijs vti, quod filijs Prophetarum, & Eliæ diſcipulis commune fuiſſe diximus *ſub anno* 3204. à Pythagoræ diſcipulis etiam vſurpatum fuit, vt habet Iamblichus *de vita Pythagoræ c.* 21. & ſequitur Scutellius loco relato. Idem dicimus de collegiali, ſeu cœnobiali vita, ſicut enim Eliæ ſectatores in collegijs, ſeu cœnobijs communiter degebant, iuxta dicta *ſub anno* 3154. ſic & Pythagoræ alumni, vt habet idem Iamblichus *c.* 6. ne autem vel obſeruantia illa de diſcuſſione ſui quotidiana, in qua Eliani exercebantur (teſte enim eodem Ioanne *c.* 21. relato *citabant quotidie ſeipſos ad iudicium diſcernendi in propria mente, ſi cogitationes accuſarent, vel defenderent eos de aliquo iniquo*) à Pythagoricis deeſſet, de illis referuntur hæc carmina ab Eugubino, & Lypomanno relata:

Silentium.

Abſtinentia à vino.

Albæ veſtes.

Diſcuſſio ſui

Nec prius optato claudentur lumina ſomno,
Singula quam tecum voluantur facta diurna.
Quid feci? quo abij? dimiſi? vel quid agendum?
Incipienſque à primo, & cautè cuncta recenſens
Delectare bonis, & triſtia facta refelle.

Et vt vno verbo plura cõcludamus, legat qui volet Pythagoræ vitam, carmina, ſymbola, hieroglyphica, & documenta, & pleraq; prorſus ijs ſimilia, quibus Carmeli incolæ, & alij Prophetæ imbuti erant, reperiet. Vnde nec mirum, quod Ambroſius loco relato eum ex Hebræorum populo vitæ præcepta hauſiſſe dicat, & Cornelius *in proœmio in Ezechielem* aſſerat Pythagoram à Iudæis, & Prophetis ſua dogmata, fortè etiam circumciſionem mutuatum fuiſſe, & cum in Carmelo philoſophatus fuerit, vt vidimus, nec etiam mirum erit, ſi dicamus à patribus illis priſcis eius montis colonis vitæ rectè inſtituēdæ rationem primitus accepiſſe. Quod magis roborabitur ex dicendis, vbi probabimus ipſum, & eius diſcipulos Eſſenorum ſectatores fuiſſe.

Accepit multa ab Hebræis.

Eſſenum inſtitutum.

3 Liceat proinde vnum nec ignobile Carmeli noſtri Encomiũ

non præterire, quòd, vt plures ex noſtris inſinuarunt, ipſe veluti Orbis Muſæum iure habeatur, cum Pythagoram veluti primum Philoſophorum Anteſignanum alumnum nactus fuerit. Adeò vt accommodum Carmelo ſit illud, quod cecinit quidam:

Muſarum generoſa parens, Academia Princeps,
Orbis, et excelſi gloria prima ſoli.

Annus mundi 3516. ante Chriſtum 537.

Huius anni hiſtoria. 1 MAXIMIS rebus, quæ hoc anno contigerunt, celebris valde, & inſignis tam ſacris, quàm prophanis hiſtoricis eſt. Ex quibus quæ proprius ad noſtrorum Prophetarum hiſtoriam ſpectant, præcipuè elucidandæ, & inter eas quia primum locum tenet, quòd is vltimus annus ſit ex 70. quibus Babylonica captiuitas durauit. Id verò qualiter, Deo prouidente, actum ſit, ex ſacra Scriptura *Dan. 5.* ſic habemus.

Balthaſaris conuiuium. 2 *Balthaſar Rex* Babylonis, nepos videlicet Nabuchodonoſoris, & filius Euilmerodach, occaſione alicuius feſti Beli, vel alterius Babyloniorum dei, ſeu, vt alij putant, vt oſtenderet ſe nullatenus timere nec curare Cyrum, & Perſas, qui eo tempore obſeſſam tenebant Babylonem, *fecit grande conuiuium optimatibus ſuis, et vnuſquiſque ſecundum ſuam bibebat ætatem*, digniores ſcilicet, & ſeniores prius, iuniores poſteriùs. *Præcepit ergo iam temulentus, vt afferrentur vaſa aurea, et argentea, quæ aſportauerat Nabuchodonoſor de Templo, quod fuit in Ieruſalem, vt biberent in eis Rex, et optimates eius vxoreſque eius, et concubinæ. Tunc allata ſunt vaſa aurea, & argentea, quæ aſportauerat de Templo, quod fuerat in Ieruſalem, & biberunt in eis Rex, & optimates eius, vxores, & concubinæ illius. Bibebant vinum, & laudabant deos ſuos aureos, & argenteos, æreos, ferreos, ligneoſque, & lapideos.* Viſio in pariete. *In eadem hora apparuerunt digiti quaſi manus hominis ſcribentis contra candelabrum in ſuperficie parietis aulæ regiæ, & Rex aſpiciebat articulos manus ſcribentis. Tunc facies Regis commutata eſt, & cogitationes eius conturbabant eum, & compages renum eius ſoluebantur, & genua eius ad ſe inuicem collidebantur. Exclamauit itaque Rex fortiter, vt introducerent Magos, Chaldæos, & Aruſpices, & proloquens Rex ait ſapientibus Babylonis: Quicunque legerit ſcripturam hanc, & interpretationem eius manifeſtam mihi fecerit, purpura veſtietur, & torquem auream habebit in collo, & tertius in Regno meo erit. Tunc ingreſſi omnes*

ſapien-

ſapientes Regis non potuerunt nec ſcripturam legere, nec interpretationem iudicare Regi. Inintelligibilis.

3 Ratio autem quare hæc ſcriptura nec legi, nec explicari poſſet à ſapientibus Regis, ea non eſt, quia Hebraicis litteris, non Chaldaicis deſcripta erat, quis enim credat inter tot Babylonis ſapientes non fuiſſe aliquem, qui Hebraicas litteras noſſet? Ea ergo fuit, vel quia tantùm per litteras initiales M.T.P. deſignata erat, vt Maldonatus, & alij cenſent, vel quia, eſto quod alijs etiam litteris deſcripta eſſet, eæ tantum erant conſonantes, non vocales, vt moris eſt Hebræorum, & ita neſciebant Chaldæi, quæ vocales, ſeu puncta pro vocalibus ſubſtitui deberent, vt certus, & commodus ſenſus redderetur, prout putat Cornelius. Quam ob cauſam.

4 Regina ergo monente Regem de Daniele, quod ipſe poſſet ſcripturam legere, & interpretari (Daniel enim etſi notiſſimus Babylone eſſet, eius tamen notitia Balthaſari temulento nó occurrebat) vocatus à Rege fuit, & præmijs propoſitis rogatus, vt id faceret. Tunc ille, muneribus reiectis, & cauſam Regi aperiens, cur ea ſcriptura à Deo miſſa fuiſſet, quòd ſcilicet vaſa Templi Domini, quæ Nabuchodonoſor detulerat, prophanaſſet, deos aureos, argenteos, & ligneos laudaſſet, nec Deum verum, vt decebat, glorificaſſet, illam ſic expoſuit: *Hæc eſt autem ſcriptura, quæ digeſta eſt: Mane, Thecel, Phares, et hæc eſt interpretatio ſermonis.* Mane: *Numerauit Deus regnum tuum, & compleuit illud.* Thecel: *Appenſus es in ſtatera, et inuentus es minus habens.* Phares: *Diuiſum eſt Regnum tuum, et datum eſt Medis, et Perſis.* Hoc audiens Rex, nihil cunctatus Danielem purpura indui, torquem auream collo eius cingi, & quod tertius in Regno ſuo haberetur, præcepit. Soluit enim promiſſum triſtia nuncianti, vel quia putabat cladem differendam, vel Danielis precibus auertendam. Sic fermè ſanctus Hieronymus, & alij. Daniel vocatus. Scripturam exponit.

5 *Eadem ergo nocte interfectus eſt Balthaſar Rex Chaldæus, et Darius Medus ſucceſſit in Regnum annos natus ſexaginta duos.* Ita enim habet ſacer textus *Daniel. 5.* Modum autem ſic tradunt Xenophon *lib. 7.* Herodotus *lib. 1.* S.Thom. *in opuſc. de regim. Princip. l. 3. cap. 7.* & paſſim Interpretes. Cyrus obſidens Babylonem circa eam multas foſſas fecit eo die, quo ſciebat Babylonios feſtum acturos, & ſe inebriaturos, ſubitoque de nocte compotantibus, & bacchantibus Chaldæis, in eas foſſas deriuauit Euphratem fluuium, qui Babylonem circumdat, ſicque per ſiccum in vrbem ingreſſus eſt, nihil de hoc cogitantibus Chaldæis, qui id impoſſibile autumabant. Addit Xenophon, duos ex Babylone transfugas apud Cyrum Gadatan, & Gobriã Balthaſar occiditur.

ducto-

ductores militum fuiſſe pro trucidandis omnibus, etiam Rege ipſo.

Cecidit Babylon. Ita cecidit Babylon illa magna, de cuius caſu multa prædixerant Prophetæ, ſpecialiter Iſaias *c.*13.*et* 14. Ieremias *c.6.5* 0.*et* 51. & ante eos Dauid *Pſ.*136. illis verbis: *Filia Babylonis miſera, beatus qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuiſti nobis. Beatus qui tenebit, & allidet paruulos tuos ad petram.*

6 Quemadmodum autem quando captiuus factus eſt populus Iudæorum à Babylonijs, Deo prouidente factum eſt, vt Nabuzardan Princeps militiæ Nabuchodonoſor Ieremiam Prophetam magna beneuolentia proſecutus eſſet, iuxta dicta in ſuperioribus, ſic

Darius Danielem diligit. etiam in hac Babylonis clade factum eſt, vt Darius Rex Medorum (cui Cyrus vtpote iunior, nepos, vel gener ſeniori auunculo, vel ſocero in Regnum Chaldæorum ſuccedere permiſerat) Danielem valde diligeret, & honoraret, iuxta eius virtutis & ſapientiæ meritū: eum quoque ſecum in Mediam duxit, vt habet Ioſephus *lib.*10 *antiquit.c.*13. & maximo honore apud ſe habuit.

7 Hinc iam ad perpulchram aliam eiuſdem Danielis hiſtoriam, de qua *Daniel.*6. ſcribitur, & quæ eodem anno contigiſſe videtur, gradum facimus. Erat Daniel cum Dario in Media adeo ipſi charus,

Principum inuidia. & beneuolus, vt ex tribus Principibus, quos conſtituerat ſuper 120. regni Satrapis, Præfectus eſſet, eumque ſuper omne Regnum conſtituere cogitaſſet. Alij ergo Medorum Principes inuidiæ tabe labefacti eum à latere Regis amouere quærentes, nec aliquam occaſionem reperientes in id prauum conſilium deuenere, vt Regi ſuaderent, quòd edictum ederet, vt omnis, qui aliquam petitionem à quocunque Deo, vel homine vſque ad triginta dies, niſi ab ipſo Rege, petijſſet, in lacum leonum mitteretur. Iniquam hanc legem

Darij decretum. Darius ſtatuit: ſed Daniel, re comperta, nihil veritus *ingreſſus eſt* (inquit Scriptura) *domum ſuam, & feneſtris apertis in cœnaculo ſuo*

Contemnitur à Daniele. *contra Ieruſalem tribus temporibus in die flectebat genua ſua, & adorabat, confitebaturque coram Deo ſuo, ſicut & ante facere conſueuerat,* ex hoc autem Danielis more tribus temporibus in die Dominum exorandi, roboratur id, quod *ſub anno* 3428. diximus, eum videlicet Ordinis Prophetici Profeſſorem fuiſſe, eiſdem enim tribus vicibus in die orare ſolitos in ſuo illo *Seunion* Carmeli oratorio Eliam & diſcipulos tradit Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de Inſtit. Monachor.c.*19 *&* 21. & diximus *ſub anno* 3128. Cum autem Danielis æmuli hunc eius orandi ritum animaduertiſſent, Regem adierunt, & licet inui-

Mittitur in lacum leonum. tum, vt eum in leonum lacum, iuxta decretum ab ipſo editum, mitteret, coegerunt.

Quæ

8 Quæ poſtea acciderint, quia ex ſe conſpicua ſunt, nec multa egent expoſitione, ex eodem ſacro textu *Danielis* 6. ſic damus: *Allatuſque eſt lapis vnus, & poſitus eſt ſuper os laci, quem obſignauit Rex annulo ſuo, & annulo optimatum ſuorum, ne quid fieret contra Danielem, & abijt Rex in domum ſuam, & dormiuit incænatus, cibique non ſunt allati coram eo, inſuper & ſomnus receſſit ab eo. Tunc Rex primo diluculo conſurgens feſtinus ad lacum leonum perrexit, & appropinquanſque lacui Danielem voce lacrymabili inclamauit, & affatus eſt eum: Daniel ſerue Dei viuentis, Deus tuus, cui tu ſeruis ſemper, putaſne valuit te liberare à leonibus? & Daniel Regi reſpondens ait: Rex in æternum viue. Deus meus miſit Angelum ſuum, & concluſit ora leonum, & non nocuerunt mihi, quia coram eo iuſtitia inuenta eſt in me: ſed & coram te, Rex, delictum non feci. Tunc vehementer Rex gauiſus eſt ſuper eo, & Danielem præcepit educi de lacu: eductuſque eſt Daniel de lacu, & nulla læſio inuenta eſt in eo, quia credidit Deo ſuo. Iubente autem Rege adducti ſunt viri illi, qui accuſauerant Danielem, & in lacum leonum miſſi ſunt ipſi, & filij, & vxores eorum, & non peruenerunt vſque ad pauimentum laci, donec arriperent eos leones, & omnia oſſa eorum comminuerunt. Tunc Darius Rex ſcripſit vniuerſis populis, tribubus, & linguis habitantibus in vniuerſa terra: Pax vobis multiplicetur. A me conſtitutum eſt decretum, vt in vniuerſo Imperio, & Regno meo tremiſcant, & paueant Deum Danielis. Ipſe eſt enim Deus viuens, & æternus in ſecula, & regnum eius non diſſipabitur, & poteſtas eius vſque in æternum, ipſe liberator, atque ſaluator faciens ſigna, & mirabilia in cœlo, & in terra, qui liberauit Danielem de lacu leonum. Porrò Daniel perſeuerauit vſque ad regnum Darij, regnumque Cyri Perſæ.*

Quid tunc Rex.

Daniel liberatur.

Honoratur Deus Danielis.

9 Ad hunc ipſum annum captiuitatis Babylonicæ vltimum, & Darij Regis primum ſpectat Prophetia illa *c.* 9. eiuſdem Danielis. Sic enim ipſe ait: *In anno primo Darij filij Aſſueri, &c.* & hanc eſſe conſtantem omnium exiſtimationem inquit Sanchez *ibidem*. Cum ergo Dominum feruenter exoraſſet pro ſolutione captiuitatis, ab ipſo per Angelum Gabrielem audire meruit, non ſolum qualiter ipſa iam terminum habitura eſſet, ſed etiam de tempore, quo Chriſtus in mũdum venire deberet, impletis videlicet hebdomadibus quibuſdam. De quibus, & tempore, à quo initium, & finis illarum deſumenda ſint, quia ad noſtrum non ſpectant inſtitutum, & de eis Patres, Doctores, & Danielis Expoſitores egregiè ſcripſerunt, nihil modò dicimus, noſtræ hiſtoriæ curſum interrumpere nolentes.

Danielis Prophetia.

An-

Annus mundi 3517. ante Chriſtum 536.

Cyri Regnum

1 REGNARE cœpit hoc anno in Chaldæorum, Perſarum, & Medorum Regnis poſt mortem Darij Cyrus Perſa, vt propterea Perſarum Monarchia, quæ ſecunda numero eſt, ab hoc anno computanda ſit, vt poſt multos Auctores ſuſtinent Torniellus, & Salianus *hic*.

Solutio captiuitatis Iudæorum.

2 Feliciſſimus etiam hic annus Iudæorum populo fuit, eo enim primùm ſoluta illorum Babylonica captiuitas, Danielis, & aliorum Prophetarum vaticinia certiſſima fuiſſe conteſtata eſt. Modus autem, quo Deo diſponente id actum eſt, talis communiter creditur. Erat Daniel, vt vidimus *ſub anno præcedenti*, Dario Regi chariſſimus, nec incognitus Cyro, tum propter admirabilem viri ſapientiam, tum propter ea, quæ nuper contigerant de explicatione abſtruſæ ſcripturæ in conuiuio Balthaſaris apparentis, & eius miraculoſa à lacu leonum ereptione, damnatis ijs, qui eius vitæ inſidiabantur, & fortè etiam propter ſomniorum Nabuchodonoſoris interpretationem, & alia mirabilia, quæ patrauerat, de quibus in præcedentibus diximus.

Danielis induſtria.

Daniel ergo hac congrua occaſione nacta, ſpe præſertim diuinæ reuelationis de futura populi libertate confortatus, ad Regem ingreſſus illi oſtendit, quæ de eo Iſaias longè ante prædixerat; videlicet illa Iſaiæ 44. v. 24. *Ego Dominus, &c. qui dico Ieruſalem: Habitaberis, et Ciuitatibus Iuda: Ædificabimini, & deſerta eius ſuſcitabo. Qui dico profundo: Deſolare, & flumina tua areſaciam. Qui dico Cyro: Paſtor meus es, & omnem voluntatem meam complebis. Qui dico Ieruſalem: Ædificaberis, & Templo: Fundaberis. Et illa c. 45. v. 1. Hæc dicit Dominus Chriſto meo Cyro, cuius apprehendi dexteram, vt ſubijciam ante faciem eius gentes:* Videns etiam Daniel, quòd Rex delectaretur tanto, ac tam veteri teſtimonio de ipſo nominatim à Deo per Iſaiam Prophetam celeberrimum prolato, eumdem humiliter precatus eſt, vt pro gratiarum actione tam præclaræ prælectionis ſuæ ad tantam gloriã præciperet Iudęos in patriam ſuam regredi liberos, & Templum Domini, quod Babylonij deſtruxerant, reædificari. Rex autem viſis & auditis admiratus, Dei præceptum agnoſcens, edicto publico ſtatuit, vt omnes Iudæi in Ieruſalem aſcenderent, Templum Dei ædificarent, de ea re publicum confici inſtrumentum, & in Regia Bibliotheca collocari.

Cyri edictum

Edictum porro Regium tale fuit: *Hæc dicit Cyrus Rex Perſarum: Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cæli, & ipſe*

pre-

Digitized by Google

præcepit mihi, vt ædificarem ei domum in Ieruſalem, quæ eſt in Iudæa. Quis eſt in vobis de vniuerſo populo eius? ſit Deus illius cum ipſo. Aſcendat in Ieruſalem, quæ eſt in Iudæa, & ædificet domum Domini Dei Iſrael, ipſe eſt Deus, qui eſt in Ieruſalem. Et omnes reliqui in cunctis locis vbicunque habitant, adiuuent eum viri de loco ſuo, argento, & auro, & ſubſtantia, & pecoribus, excepto quod voluntariè offerunt Templo Dei, quod eſt in Ieruſalem. Sacra Scriptura *Eſdræ lib.* 1. *c.* 1. *&* 2. *Paralipomen.* 36. Theodoretus *in Daniel.* 1. *&* 11. Ioſeph *de antiquitat. lib.* 11. *c.* 11. & Expoſitores.

3 Iudæi autem tam fauorabili gratoque Regis edicto læti, ſurrexerunt cum Zorobabel (qui à Babylonijs Saſſabaſſar vocabatur, vt rectè Lyra, Dionyſius, Vatablus, & alij) ipſorum Principe filio Salathiel, & nepote Iechoniæ Regis in Babylonem captiui ducti, & cum Ioſue Pontifice, Sacerdotibus, Leuitis, alijſque Principibus ad quinquaginta millia exules cum paruulis, mulieribus, ſupellectili, ac ſubſtantia ipſorum, & cum vaſis aureis, & argenteis à Cyro gratioſè relaxatis, alijſque muneribus ampliſſimis in Ieroſolymam redierunt, quatuor vel quinque menſium ſpatio in itinere inſumpto. Congregati autem in ſancta Ciuitate ædificauerunt Altare pro holocauſtis offerendis, fecerunt ſolemnitatem tabernaculorum, feſtiuitates Legis celebrauerunt, & eorum Rempublicam, etſi Perſis ſubiectam, pro poſſe reſtaurauerunt. Sacra Scriptura *Eſdræ lib.* 1. *c.* 1. *&* 3. & Expoſitores *ibid.*

Iudæi reuertuntur Ieroſolymam cum Zorobabele.

4 De noſtris autem Propheticæ profeſſionis cultoribus id ſupereſt dicendum. Primò Danielem Babylone manſiſſe, vt conſtabit ex dicendis inferiùs. Prouidentia enim Dei factum eſt, vt ibi maneret, tum vt Iudæorum iam Ieroſolymam reuerſorum negotia apud Regem Cyrum promoueret, tum vt veri Dei cultum in illis partibus Ethnicorum tueri, propagare, & promulgare poſſet. De quo Theodoretus *ſuper Daniel.* 10. Genebrardus *lib.* 1. *Chronolog.* De alijs quoque eiuſdem Inſtituti alumnis, Prophetis videlicet Rechabitis, & alijs tam qui ex Babylone Ieroſolymam tunc redierunt, quam ex ijs, qui in Iudæa, & Carmeli partibus remanſerunt, procul dubio affirmandum ſumma fermè voluptate, & lætitia affectos fuiſſe ob cultum, & templum Dei in illa Regione renouatum.

Daniel manet Babylone.

Anni

Anni mundi 3518. & 3519. ante Chriſtum 535. & 534.

Reædificatur Templum.

1 DVM his annis prima Templi fundatio poſt ſolutam captiuitatem Babylonicam à Zorobabel Iudæorum Principe, & Ioſue Summo Pontifice, alijsque Sacerdotibus, & Leuitis fiebat, prout *primo Eſdræ cap.* 3. habetur, tam ſanctum opus vicinis populis, Samaritis videlicet, & Cuthæis impedire conantibus, ſicut in eiuſdem libri *c.* 4. legitur, poſtremam viſionem Daniel habuit, quæ tribus capitibus 10. 11. & 12. continetur: eam namque ad annum 3519. ſpectare tradunt Theodoretus *orat.* 10. Torniellus *ſub anno* 3519. *nu.* 1. & alij. Placuit enim Deo poſt viginti vnius dierum afflictionem in aſſiduis ieiuniis, fletu, & oratione à Daniele ſuſceptam, ſiue quod videret Iudæorum complures neglecto in patriam reditu, Babylone manere voluiſſe (vt ait Theodoretus) ſiue, quod credibilius eſt, quod Templi inſtauratio à vicinis gentibus impediretur (vt placet Maldonato, Sanchez, & Cornelio) ſiue tandem (vt Pererius exiſtimat) quia cernebat inimicos Iudæorum calumniis, & criminationibus Cyrum Regem, ipſiusque piam beneuolentiam erga illos labefactare voluiſſe, erudire eum per Gabrielem Angelum longa illa viſione iuxta Tigrim illi oſtenſam de iis, quæ ventura erant. De aliquot nimirum Perſarum Regibus ſucceſſiuè poſt Cyrum futuris, eorum Monarchia ad Græcos transferenda, Græcorum Regno poſt Alexandri obitum in plura capita ſcindendo, impio Antiocho Epiphane dicto, impiiſſimo Antichriſto, & Dei iudicio poſtremis temporibus futuro. Quæ omnia Danielis expoſitoribus relinquimus, cum noſtrū munus id ſolum ſit, quæ ad Prophetas ſpectant, breuiter elucidare.

Samaritæ, & Cuthæi impediunt.

Danielis viſio.

2 De Danielis obitu aliqui ſub hoc tempore tractant, ſed nos commodiùs D. Iſidori, & aliorum veſtigiis inhærẽtes, *ſub anno* 3535. de ea re dicemus.

Anni

Anni mundi 3520. & 3532. ante Chriſtum 533. & 521.

1 QVIA etſi his annis multa ad humanam hiſtoriam ſpectantia euenerunt, pauca verò ad Sacram, cum quæ noſtrorum Prophetarum geſta coniuncta ſunt, ideo ſimul coniungendi, & de omnibus aliqua dicenda erunt. Anni huius hiſtoria.

2 Cyrus, qui in Perſarum Monarchia vnus Princeps hoc tempore erat, de ea ſtabilienda,& amplificanda ſedulò meditabatur. Cyri geſta. Primò contra Lydos rebellantes arma oſtentans; deinde contra Maſſagetas bellum mouens, quos etſi primum vicerit, ab eis tamen poſtea victus, & occiſus perijt, capite à Tomyre Regina inuento, & in vtrem humano cruore plenum immiſſo,& ſic inſultante: *Satia te ſanguine, quem ſitiſti.* Cyro vita functo, regnum ſuſcepit Cambyſes eius filius,qui & Aſſuerus, & Artaxerxes *Eſdræ* 4.nominatur. Hic contra Ægyptios bellico apparatu procedens,eos ſuperauit,expeditionemq; in Carthaginienſes, Ammonios, & Æthiopes, etſi inaniter,ſuſcepit. Sed dum cædibus bacchatur,à ſuis proditoriè vita,& Imperio priuatus eſt,& Darius Hyſtaſpis pro vero Rege à cunctis veneratus. Herodotus, Iuſtinus, Ioſephus, & alij.

3 Quoad ſacram hiſtoriam,Danieliſque geſta,illud compertum, quod cum Iudæi Ieroſolymitani Templi fabricam, etſi lentè, proſequerentur ob impedimenta à vicinis gentibus illis oppoſita, & credi par ſit,annitente Daniele, à Rege Cyro auditos, nihilominus quia ipſe in alia negotia, & expeditiones bellicas diſtractus erat,vel forſan alijs rem commiſerat, qui nihil de ea curarunt, propterea nihil ab ipſo in fauorem ipſorum factum eſt. Eo autem mortuo, cum Cambyſes, Aſſuerus, Artaxerxes etiam nominatus, Perſici Imperij dominus factus eſſet, hoſtes Iudæorum ad eum præſentes litteras ex 1. *Eſdræ cap.*4.ſcripſerunt: *Artaxerxi Regi, ſerui tui, qui ſunt trans fluuium, ſalutem dicunt. Notum ſit Regi, quia Iudai, qui aſcenderunt à te,ad nos venerunt in Ieruſalem Ciuitatem rebellem, & peſſimam, quam ædificant extruentes muros eius, & parietes componentes. Nunc igitur notum ſit Regi, quia ſi Ciuitas illa ædificata fuerit, & muri eius inſtaurati, tributum, & vectigal, & annuos redditus non dabunt,& vſque ad Reges hac noxa perueniet. Nos autem memores ſalis, quod in Palatio comedimus, & quia læſiones Regis videre nefas ducimus,idcirco miſimus, et nuntiauimus Regi, vt recenſeas in libris hiſtoriarum patrum tuorum, et inuenies ſcri-* Literæ hoſtiũ Iudæorum ad Artaxerxem.

ptum in commentarijs, & ſcies, quoniam vrbs illa, vrbs rebellis eſt, & nocens Regibus, & Prouincijs, & bella concitantur in ea ex diebus antiquis: quamobrem & Ciuitas ipſa deſtructa eſt. Nuntiamus nos Regi, quoniam ſi Ciuitas illa ædificata fuerit, & muri ipſius inſtaurati, poſſeſſionem transfluuium non habebis.

Regis Reſponſio.

4 Quibus Rex ſic reſpondit: *Accuſatio, quam miſiſtis ad nos, manifeſtè lecta eſt coram me, et à me præceptum eſt: et recenſuerunt, inuenerunt que, quoniam Ciuitas illa à diebus antiquis aduerſum Reges rebellat, et ſeditiones, et prælia concitantur in ea, nam & Reges fortiſſimi fuerunt in Ieruſalem, qui et dominati ſunt omni Regioni, quæ transfluuium eſt; tributum quoque, et veſtigal, & redditus accipiebant. Nunc ergo audite ſententiam: Prohibeatis viros illos, vt vrbs illa non ædificetur, donec ſi forte à me iuſſum fuerit. Videte ne negligenter hoc impleatis, & paulatim creſcat malum contra Reges.* Quo Imperatoris edicto inſolentiores facti Iudæorum hoſtes, abierunt in Ieruſalem, & prohibuerunt eos in brachio, & robore, vt propterea ceſſare cogerentur ab incepto opere. Sacra Scriptura *Eſdræ* 1. c. 4.

Danielis preces.

5 Interim Deniel precibus apud Deum pro ſuorum Iudęorum ſalute, Templi, vrbiſque ædificatione inſtabat, vt propterea exauditus videatur, Cambyſe de medio ſublato, & Dario Hyſtaſpi, qui Iudæis beneuolus fuit, & Templi reędificationis adiutor, vt dicemus, in Regni ſucceſſorem electo.

Anni mundi 3533. & 3543. ante Chriſtum 520. & 519.

Templi reſtauratio.

1 CELEBRE valde eſt hoc biennium & noua Templi Ieroſolymitani reſtauratione, & nouis duobus Prophetis Aggæo, & Zaccharia, qui eo tempore vaticinari cœperunt, quos Ordinis Prophetici nedum cultores, ſed & egregios propagatores fuiſſe, vtpotè quia ab eis Eſſeni, & Aſſidæi eiuſdem profeſſionis viri originem traxerunt, in ſequentibus oſtendemus.

2 Hæc autem Templi reſtauratio iucundam nimis ſupponit hiſtoriam, de qua auctor *lib. 3. Eſdræ c. 3.* & 4. quæ etſi inter canonicas ſcripturas non computetur, vt vera tamen communi applauſu recipitur. A nobis propterea elucidanda eſt, ipſiſmet hiſtorici verbis, vbi difficultas non fuerit, alijs autem expoſitorijs, cum textus obſcurus apparebit. Ergo Rex Darius Hyſtaſpis cognominatus, de quo in præcedentibus dictum, eo videlicet fine, vt ab omnibus Prouin-

ciarum

Digitized by Google

ciarum, & populorum Præfectis, vt Rex agnoſceretur, & populorum ſuorum tributa ordinaret, conuentum indixit, & ipſius occaſione *fecit cœnam magnam omnibus vernaculis ſuis, & omnibus magiſtratibus Mediæ, & Perſidis, & omnibus purpuratis, & Prætoribus, & conſulibus, & Præfectis ſub illo ab India vſque Æthiopiam centum viginti ſeptem prouincijs, & cum manducaſſent, & bibiſſent, & ſatiati reuerterentur, tunc Darius Rex aſcendit in cubiculum ſuum, & dormiuit, & expergefactus eſt.* Tunc illi tres iuuenes (inter quos erat vnus Zorobabel Princeps Iudæorum, qui ex Iudæa Babylonem redierat, de vrbis, Templique reſtauratione impedita tractaturus, vt ait Ioſephus *lib. 11. c. 3.*) *corporis cuſtodes, qui cuſtodiebant corpus Regis, dixerunt alteri ad alterum: Dicamus vnuſquiſque noſtrum ſermonem, qui præcellat*; ideſt loquamur exercitij, & ingenij oſtenſionis cauſa, quæ ſit ea res, quæ cæteris omnibus totius orbis præcellat: *et cuiuſcunque apparuerit ſermo ſapientior alterius, dabit illi Rex Darius dona magna, purpura cooperiri, et auro bibere, & ſuper aurum dormire, et currum aureo fræno, & cydarim byſſinam, & torquem circa collum, & ſecundo loco ſedebit à Dario, propter ſapientiam ſuam, et cognatus Darij vocabitur.* Hæc enim ſibi de benignitate Regis promittebant, vel, vt credibile eſt, ipſe Rex, qui iam euigelauerat, ita promiſerat ipſis petentibus. *Tunc ſcribentes ſinguli ſuum verbum,* ideſt, ſuam ſententiam, circa quæſtionem propoſitam, *ſignauerunt,* ne quiſquam mutare poſſet placitum, *& poſuerunt ſubter ceruical Darij Regis, & dixerunt: Cum ſurrexerit Rex, dabimus illi ſcripta noſtra, et quodcunque iudicauerit Rex e tribus, & magiſtratibus Perſidis, quoniam verbum eius ſapientius eſt, ipſi dabitur victoria, ſicue ſcriptum eſt. Vnus ſcripſit, forte eſt vinum; alius ſcripſit, fortior eſt Rex; tertius ſcripſit, fortiores ſunt mulieres; ſuper omnia autem vincit veritas. Et cum ſurrexiſſet Rex, acceperunt ſcripta ſua, & dederunt illi, & legit, & mittens vocauit omnes magiſtratus Perſarum, & Medos, & purpuratos, & Prætores, & Præfectos, & ſederunt in concilio, & lecta ſunt ſcripta coram ipſis. Et dixit: Vocate adoleſcentes, & ipſi indicabunt verba ſua. Et vocati ſunt, & introierunt. Et dixit illis: Indicate nobis de his, quæ ſcripta ſunt: & cœpit prior, qui dixerat de fortitudine vini, & dixit: Viri, quam præualet vinum omnibus hominibus, qui bibunt illud? Seducit mentem: itemque Regis, & orphani facit mentem vanam. Item ſerui, ac liberi, pauperis, ac diuitis, & omnem mentem conuertit in ſecuritatem, & iucunditatem, & non meminit omnem triſtitiam, et debitum, et omnia præcordia facit honeſta, et non meminit Regem, nec magiſtratum, et omnia per talenta loqui facit, et non meminerunt, cum bi-*

Regis conuiuium.

Tres corporis cuſtodes.

Quæ res præcellat in orbe.

Quidam ait quod vinum.

berunt, amicitiam nec fraternitatem, ſed non multum poſt ſumunt gladios, et cum vino merſerint, et ſurrexerint, non meminerunt, quæ geſſerunt. O viri, num præcellit vinum? quis ſic cogitat facere? & tacuit hoc dicto.

Secũdus quod Rex.

2 *Et inchoauit ſequens dicere, qui dixit de fortitudine Regis: O viri, num præcellunt homines, qui terram, & mare obtinent, et omnia quæ in eis ſunt? Rex autem ſuper omnia præcellit, et dominatur eorum, et omne quodcunque dixerit illis, faciunt. Et ſi miſerit illos ad bellatores, vadunt, et demoliuntur montes, et muros, et turres, iugulantur, et iugulant, et Regis verba non prætereunt: nam ſi vicerint, afferunt Regi omnia, quæcunque prædati fuerint. Similiter et alij omnes, et quotquot non militant, nec pugnant, ſed colunt terram: rurſum cum fuerint metentes, afferunt tributa Regi: et ipſe vnus ſolus, ſi dixerit, occidite, occidunt: dixerit, remittite, remittunt: dixerit, percutite, percutiunt; dixerit, exterminate, exterminant: dixerit, ædificate, ædificant: dixerit, excidite, excidunt: dixerit, plantate, plantant: et omnis plebs, et virtutes eum obaudiunt, et ſuper hoc ipſe recumbit, et bibit, et dormit. Hi autem cuſtodiunt in circuitu eum, & non poſſunt ire ſinguli, & facere opera ſua, ſed in dicto obaudientes ſunt ei. Viri, quomodo non præcellit Rex, qui ſic diffamatur? Et tacuit. Tertius, qui dixerat de mulieribus, & veritate, hic eſt Zorobabel, cœpit loqui: Viri non magnus Rex, & multi homines, nec vinum præcellit. Quis eſt ergo, qui dominatur eorum? Nonne mulieres genuerunt Regem, & omnem populum, qui dominatur mari, & terræ, & ex illis nati ſunt, & ipſæ educauerunt eos, qui plantauerunt vineas, ex quibus vinum fit. Et ipſæ faciunt ſtolas omnium hominum, et ipſæ faciunt gloriam hominibus, & non poſſunt homines ſeparari à mulieribus. Si congregauerint aurum, & argentum, & omnem rem ſpecioſam, & viderint mulierem vnam bono habitu, & bona ſpecie, omnia hæc relinquentes, in eam intendunt, & aperto ore conſpiciunt, & eam alliciunt magis, quam aurum et argentum, et omnem rem pretioſam. Homo patrem ſuum reliquit, qui enutrijt illum, et ſuam regionem, et ad mulierem ſe coniungit, et cum muliere remittit animam: & neque patrem meminit, neque matrem, neque regionem, & hinc oportet vos ſcire, quoniam mulieres dominantur veſtri. Nonne doletis? et accipit homo gladium ſuum, et vadit in viam facere furta, & homicidia, et mare nauigare, & flumina, & leonem videt, et in tenebris ingreditur, et cum furtum fecerit, et fraudes, et rapinas, amabili ſuæ affert. Et iterum diligit homo vxorem ſuam magis, quam patrem aut matrem, et multi dementes facti ſunt propter vxores ſuas, et ſerui facti ſunt propter illas, et multi perierunt, et iugulati ſunt, et peccauerunt propter mulieres, et nunc credite mihi, quia magnus*

Tertius, quod mulier.

Digitized by Google

gnus eſt Rex in poteſtate ſua, quoniam omnes regiones verentur tangere eum. Videbant tamen Apemen filiam Bezacis mirifici concubinam Regis, ſedentem iuxta Regem ad dexteram, & auferentem diadema de capite eius, & imponentem ſibi, & palmis cedebat Regem de ſiniſtra manu, & ſuper hæc aperto ore intuebatur eam, et ſi arriſerit ei, videt: nam ſi indignata ei fuerit, blanditur, donec reconcilietur in gratiam. O viri, cur non ſunt fortiores mulieres? Magna eſt terra, & excelſum eſt cælum: quis iſta agit? Et tunc Rex, & purpurati intuebantur in alterutrum. Et incboauit loqui de veritate. O viri, nonne fortes ſunt mulieres? magna eſt terra, & excelſum eſt cælum: & velox curſus ſolis, conuertit in gyro cælum in locum ſuum in vna die. Non ne magnificus eſt, qui hæc facit, & veritas magna, & fortior præ omnibus? omnis terra veritatem inuocat; cælum etiam ipſam benedicit, & omnia opera mouentur, & tremunt eam, & non eſt cum ea quidquam iniquum. Vinum iniquum, iniquus Rex, iniquæ mulieres, iniqui omnes filij hominum; & iniqua illorum omnia opera, & non eſt in ipſis veritas, & in ſua iniquitate peribunt, & veritas manet, & inualeſcit in æternum, & viuit, & obtinet in ſecula ſeculorum. Nec eſt apud eam accipere perſonas, neque differentias: ſed quæ iuſta ſunt, facit omnibus, iniuſtis ac malignis, & omnes benignantur in operibus eius, & non eſt in iudicio eius iniquum, ſed fortitudo & regnum, & poteſtas, & maieſtas omnium æuorum. Benedictus Deus veritatis. & deſijt loquendo, & dixerunt, magna eſt veritas, & præualet. Nomine autem veritatis Zorobabel Deum intellexit, vt poſtrema ipſius verba denotant, neque enim alioquin ipſam cælo, terræ, ſoli, Regibus, mulieribus, & viris omnibus prætuliſſet. Veritas præfertur.

4 Quid porro Rex tunc dixerit, hiſtoricus ſic proſequitur: *Pete, ſi quid vis amplius, quam quæ ſcripta ſunt, et dabo tibi ſecundum quod es inuentus ſapientior proximis, et proximus mihi ſedebis, et cognatus meus vocaberis.* Zorobabel autem ſic reſpondit Regi: *Memor eſto voti tui, quod vouiſti, ædificare Ieruſalem in die, qua regnum accepiſti, et omnia vaſa, quæ accepta ſunt ex Ieruſalem, remittere, quæ ſeparauit Cyrus, quando maƈtauit Babyloniam, & voluit remittere ea ibi, et tu vouiſti ædificare Templum, quod incenderunt Idumæi, quando exterminata eſt Iudæa à Chaldæis, et nunc hoc eſt, quod poſtulo Domine, et quod peto, hoc eſt maieſtas, quod à te poſtulo, vt facias votum, quod vouiſti Regi cæli ex ore tuo.* Votum quod hic inculcat Zorobabel emiſſum à Dario, fuit dum eſſet priuata perſona, vt ait Ioſephus *lib. 11. antiquit. c. 4.* Quid autem tunc egerit Rex, & quam benignum, & liberalem ſe in Zorobabelem populumque Iudæorum exhibuerit, ſic exprimitur loco relato: *Tunc ſurgens Darius Rex oſculatus eſt illum, & ſcripſit epiſtolas ad omnes di-* Zorobabelis petitio. Regis votum. Annuit Rex.

Reædificatio Templi. *ſpenſatores, & præfectos, & purpuratos, vt deducerent eum, & eos, qui cum illo erant omnes aſcendentes ædificare Ieruſalem, et omnibus præfectis, qui erant in Syria, et Phœnice, et Libano, ſcripſit epiſtolas, vt traherent ligna cedrina à Libano in Ieruſalem, vt ædificarent cum eis Ciuitatem, et ſcripſit omnibus Iudæis, qui aſcendebant à Regno in Iudæam pro libertate, omnem potentem, et magiſtratum, et præfectum non ſuperuenire ad ianuas ipſorum, et omnem regionem, quam obtinuerant, immunem eſſe eis, et Idumæi relinquant caſtella, quæ obtinent, Iudæorum, & in ſtructuram Templi dare per ſingulos annos talenta viginti, vſque dum peræedificaretur: & ſuper ſacrarium holocauſtomata vitulare quotidie, ſicut habent præceptum: alia talenta decem offerre per ſingulos annos, & omnibus, qui procedunt à Babylonia condere Ciuitatem, vt eſſet libertas tam ipſis quam filijs eorum, & omnibus Sacerdotibus, qui præcedunt. Scripſit autem & quantitatem, & ſacram ſtolam iuſſit dari, in qua deſeruirent; & Leuitis ſcripſit dare præcepta vſque in diem, qua côſummabitur domus, & Ieruſalem extruetur; et omnibus cuſtodientibus Ciuitatem ſcripſit dari ei ſortes, & ſtipendia. Et dimiſit omnia vaſa, quæcunque ſeparauerat Cyrus à Babylonia, et omnia, quæcunque dixit Cyrus, & ipſe præcepit fieri, & mitti Ieruſalem.* Zorobabel autem vt pius & bonus eleuans faciem in Ieruſalem benedixit Regem cæli, & dixit: *Abs te eſt victoria, & abs te eſt ſapientia et claritas. Et ego ſeruus tuus ſum. Benedictus es, qui dediſti mihi ſapientiam, & tibi confitebor Domine Deus Patrum noſtrorum, & accepit epiſtolas, & profectus eſt in Babyloniam, & venit, & nunciauit fratribus ſuis omnibus, qui fuerunt in Babylonia, & benedixerunt Deum Patrum ſuorum, quoniam dedit illis remiſſionem, & refrigerium, vt aſcenderent, & ædificarent Ieruſalem, et Templum vbi nominatum eſt nomen eius in ipſo, et exultauerunt cum muſicis, et lætitia diebus ſeptem.*

Zorobabel gratias refert Deo.

Aggæus, & Zacharias.

5 Suſcitauit interim Deus in Iudæa duos Prophetas, Aggæum, ſcilicet, & Zachariam, vt vaticinijs clareſcerent, populum ad Templi ædificationem animarent, immo vt Ordinem Propheticum, qui per captiuitates multam ruinam paſſus fuerat, excitarent, & promouerent, etſi non tam ſub Prophetarum, aut Rechabitarum nomine, vt prius, quam ſub Eſſenorum, vel Aſſidæorũ, iuxta dicenda inferius.

Aggæus quis.

6 Ergo Aggæus, quem Sacerdotem, & de tribu Leuitica fuiſſe ex Epiphanio, & Dorotheo in eius vita colligere poſſumus cum Sanchez, & de profeſſione Prophetica, tum propter dicta *in Apparatu c.2. et ſub anno* 3184. accedente Sigonio, qui *de Republ. Hebræor. l.5. c.9.* Collegio Prophetico eum aggregare videtur, tum ex eo quod in principio ſuæ Prophetiæ *Propheta* appelletur, qui titulus huius profeſ-

ſionis

ſionis alumnos denotat, iuxta dicta ibidem, hoc tempore prophetare cœpit, anno ſcilicet ſecundo Darij Regis, vt ex eius Prophetia c. 1. habetur. Increpat autem Iudæos eo c. 1. quòd neglecta Templi Dei ædificatione, propria ædificia curarent, ob quam cauſam dicit illis à Deo immiſſam ſterilitatem. Quo denotatur aliquali ſaltem negligentia culpabiles fuiſſe in Templi Domini ſtructura procuranda. Eodem etiam anno, vt c. 2. refertur, prophetiam habuit de aduentu Meſſiæ, & de maiori gloria futura in tempore ipſius in Templo illo ab ea, quæ fuit primùm cum ædificatum erat à Salomone.

7 Zacharias etiam (quem propter eadem fundamenta, ac Aggæum inter Ordinis Prophetici profeſſores collocamus) hoc eodem tempore clareſcebat. Fuit filius Barachiæ, & nepos Addo, vt ipſe teſtatur in principio ſuæ prophetiæ. E terra Chaldæorum ſoluit Ieroſolymã profecturus, ſicut & Aggæus, prout ſanctus Epiphanius in eius vita ſcripſit. Quem etiam inter proficiſcendum multa populo vaticinatum fuiſſe, & miracula deſignaſſe aſſerit. Plura diuina oracula hoc tempore habuit; anno videlicet ſecundo Darij Regis ea, quæ refert c. 1. de monitione populi ad reſipiſcentiam, & viro illo, qui ſtabat inter myrteta, Angelo ſcilicet, qui conquerebatur de diuturnitate afflictionum populi Dei, ac de quatuor cornibus, & quatuor fabris. Refertur etiam à Caſtro, & alijs ad annum tertium Darij, qui correſpondet anno 3534. Vaticinium eiuſdem Zachariæ quinto capite comprehenſum de volumine maledictionis, & amphora punitionis in terram Senaar, quæ eſt Babylon. Quadrigæ etiam illæ ſexti capitis, & equi nigri ad hoc etiam tempus pertinent. Nam hi equi nigri, Hieronymo, & Theodoreto interpretibus, ſignificant vltionem contra Babylonem, quæ hoc tempore contigit, Dario eam obſidente, ob rebellionem expugnante, & capiente, de qua re Herodotus, & alii Hiſtorici.

Zacharias quis. Eius Prophetiæ.

Annus mundi 3535. ante Chriſtum 518.

1 IN hunc annum referendum cenſemus obitum Danielis Prophetæ Salianum ſequentes inter diuerſas de huius ſanctiſſimi viri ætate opiniones. Illud certiùs ſenio confectum viuere deſiiſſe, centum videlicet, & decem annorum, vt Iſidorus *in libro de vita, et obitu Prophetarum c.* 40. ſcripſit; vel forſan maioris ætatis, iuxta dicta *ſub anno* 3428. obiit Babylone, & dies mortis eius in Martyrolog. Romano ponitur 21. Iulij conſentiente Beda, & aliis. Græci autem vnà

Danielis obitus.

cum

Sepulchrum. cum tribus eius ſocijs ad 16. Kalend. Ianuarij referunt. In ſepulchro Regio ſepultum tradit Dorotheus *in Synopſi*. Epiphanius autem dicit in anguſta cauerna, fortè vtrumque verum, ſi in eo ſepulchro talis cauerna fuit; ſicut & quod refert Ioſephus *libro.* 10. *cap. vlt.* de turri quadam à Daniele apud Ecbatana Mediæ ædificata, quam dicit fuiſſe Regum ſepulturam. Quæ Epiphanius, Dorotheus, & Iſidorus ſcribunt de Prophetia quadam Danielis de montibus ſuper Babylonem fumigantibus, & ardentibus, & rurſum aqua, vel ſanguine fluentibus, velut Rabbinica figmenta à pluribus exploduntur. Addit Genebrardus *lib.* 1. *Chronolog. in* 6. *ætate* Danielem, Ananiam, Azariam, Miſaelem cum Aggæo, Zacharia, & Malachia interfuiſſe, aut potius præfuiſſe Iudæorum Concilio ſub tempore captiuitatis de emendandis libris ſacris, eorumque conſtituendo canone iuxta præceptum Cabalæ. Sed quamuis illud referat ex Elia *præfat.* 3. *Maſoreth. Hãmaſoreth*, Rabbi Moyſe *præfat. in Sepher Mizuoth, et in Talmud tract. de votis*, non videtur multum conforme Chronologiæ iſtorum Prophetarum, præſertim cum inter eos etiam referat Nehemiam, Eſdram, & Mardochæum, qui tempore fuerunt poſteriores: prætereà oporteret Ananiam, Azariam & Miſaelem longæuos valde fuiſſe, ſicut & ipſum Danielem, quod etiam eſt incertum.

Conſultatio Iudæorum. 2 Hoc etiam eodem anno, qui quartus erat Regis Darij, vt conſtat ex Zachar. *c.* 7. conſuluerunt Iudæi Sacerdotes & Prophetas, an eſſet illis tunc ieiunandum, ſicut ieiunabant tempore captiuitatis Babylonicæ, ex quo ad noſtræ hiſtoriæ Propheticæ intentum elicimus, tunc fuiſſe alios præter ipſum Zachariam Ordinis Prophetici cultores; ſolum enim de illis verificari poterat verbum illud *Prophetis*, quod in textu habetur, ſeu *Scribis*, vt Chaldæus habet, quod filios Prophetarum denotare diximus *ſub anno* 3230. cum enim pluralis numeri ſit, denotat plures eos fuiſſe, ac per conſequens alios ab ipſo Zacharia, & Aggæo. Occaſione autem huius quæſtionis reuelauit illis Deus per eumdem Zachariam, non placuiſſe illis ieiunia eorum, propter ea quæ ibi notata reperiuntur.

Anni

Anni mundi 3536. vſque ad 3544. ante Chriſtum 517. vſque ad 509.

1 IVDÆI per id tempus ſolicitè curabant Templi conſtructionem annitentibus Prophetis Aggæo, & Zacharia, prout ex *lib. 1. Eſdræ c. 6.* habetur. Vnde anno ſexto Darij Regis, qui correſpondet anno mundi 3537. completa eſt ædificatio, vt eodem loco Eſdræ dicitur, magnoque gaudio, & ſolemnitate dedicatio celebrata; in qua publica, & communi populi lætitia facile principes extitere ijdem Aggæus, & Zacharias Prophetæ, qui cæteros ad tam ſanctum opus peragendum incitarant. Hinc ſanctus Epiphanius *in vita Aggæi* dixit, primum illum fuiſſe, qui eo tempore *cecinit Alleluia, quod eſt, laudibus efferamus viuentem Deum, & Amen, quod fiat fiat interpretatur*. Et poſtea: *Proinde etiam hodie pſallimus Alleluia, qui hymnus Aggæi, & Zachariæ perhibetur*. Hinc etiam ortus videtur titulus ille *Pſalm. 3.* qui talis eſt: *Alleluia, Reuerſionis Aggæi, & Zachariæ.* Dicitur enim ipſorum fuiſſe, non quia ab ipſis editus ſit, ſed quia à Dauide compoſitus pro illis: illi enim (vt incognitus noſter ibi habet) fuerunt, qui de reædificatione Templi propherarunt, & ad illam faciendam cooperatores adſtiterunt. Templi conſtructio. Alleluia cantatum.

2 Ad idem tempus referuntur à Caſtro *lib. 4. de Prophetis cap. 8.* varia Zachariæ vaticinia. Illud nempe *c. 9.* ad quintum Darij annum, qui eſt 3536. Illud *cap. 10.* ad ſextum, qui eſt 3537. & illud *cap. 11.* ad nonum annum, qui eſt 3540. ſicut & illud *cap. 12.* ad 10. & 11. eiuſdem Regis annum, qui correſpondent annis mundi 3541. & 3542. Reliqua autem Zachariæ oracula, quæ 13. & 14. continentur, ad annum 3544. vel circiter ea refert idem Caſtro. Pro quorum enodatione egregiè laborarunt huius Prophetæ Expoſitores. Zachariæ vaticinia.

Anni mundi 3545. vſque ad 3555. ante Chriſtum 508. vſque ad 498.

1 INITIVM vidit hoc tempus, anno ſcilicet 3545. vel 3546. Olympiade 68. initiante, nouæ Reipublicæ Romanorum ex Regum Imperio ad Conſulum principatum. Cum enim Regis nomen abrogandum fore, quod ad tyrannidem tendere videretur, Romani decreuiſſent, poteſtatem regiam in duos, qui annuo Magiſtratu Conſulum Romanorum initia.

pati

pari iure atque auctoritate fungerentur, diuidendam eſſe iudicarunt. Cum ergo Regum Imperium per 244. fermè annos perduraſſet, Cōſules primi regiam poteſtatem ſumpſerunt L. Iunius Brutus, & L. Tarquinius Collatinus ambo Patritij. Dionyſius Halicarnaſſ. *lib.* 4. *&* 5.

Iudæorū Reſpublica in melius mutata.

2 Notabiliter etiam ſub hoc tempore Iudæorum Reſpublica in melius mutata erat, Templi videlicet noua conſtructione, ſolemni dedicatione, Paſchæ, & Azymorum celebratione, prout in *lib.* 1. *Eſdræ cap.* 6. deſcribitur. Vbi etiam adiungitur, qualiter ſtatuerint *Sacerdotes in Ordinibus ſuis, & Leuitas in vicibus ſuis, ſuper opera Dei in Ieruſalem, ſicut ſcriptum eſt in libro Moyſi.* Quod eſt dicere, renouatum eſſe cultum Dei iuxta antiquum Iudæorum ritum in Lege præſcriptum. Multi propterea ex gentibus earum Idolis deſertis ad verum Deum facti proſelyti conuertebātur. In quibus forſan ij erāt, qui tempore captiuitatis ad vicinas gentes peregrinati ſordibus Idolorum cum ipſis coinquinati erant. Nec deſunt exiſtimantes non modò eos Iſraëlitas, qui de tribu Iuda aut Beniamin erant, ſed & alios pleroſque ex alijs decem tribubus, ſublata iam diſtinctione Regnorum Iuda, & Iſraël, cum vxoribus, filijs, amicis, ſeruis, & facultatibus ſuis, Iudæis adiunctos tunc fuiſſe, vt iam vnum ouile populus Hebræus, & vnus Paſtor, & Pontifex Ioſue cernerentur. Ioſephus *lib.* 11. *antiquitat. cap.* 4. Salianus *ſub anno* 3538.

Ordinis Prophetici mutatio.

3 Occaſione autem huius inſignis renouationis Reipublicæ Iudæorum noua alia, & celebris Prophetici Ordinis mutatio, quæ aliquo modo hoc tempore contigiſſe videtur, Eſſenorum, vel Heſſæorum veluti inſtitutione, vel reſtauratione, ex ijs, qui eiuſdem Prophetici Ordinis alumni, & ſectatores erant, à nobis elucidanda eſt. Vt verò per viam minimè tritam, nec omnibus obuiam ſecuriùs incedamus, & de hoc hominum Inſtituto apud pleroſque incognito clariùs diſputemus, aliqua de ipſis ſigillatim enucleare operæ pretiū erit. Primò, de eorum ortu, & origine; ſecundò, de nominis Eſſenorum etymologia, ſeu deriuatione: tertiò, de ipſorum ritibus, forma, regulaque viuendi: quartò, an aliquibus votis obſtringerentur; quintò, an vere veteris Legis Religioſi dicendi: ſextò, an & quo iure Eliani Inſtituti aſſeclæ, profeſſores, & propagatores dici queant. Interea enim quæ de illis deſiderari poſſunt, in ſequentibus, maximè 2. Tom. commodiùs elucidabimus.

Eſſenorum ortus.

4 Horum primum, videlicet de ipſorum ortu, & origine adeo obſcurum & incertum cunctis viſum eſt, vt nullus in eo certam ſententiam protulerit, etſi ſolùm probabilibus fundamentis, & congruē-

tijs

tijs nixi, in varias diſtracti ſint auctores opiniones. Verum quia earum plures, ſaltem ex parte veritatem attingunt, ideo poſtremo loco de ipſis agendum, dum tamen primùm Cardinalis Baronij Auctoris clariſſimi ſententiam diſcutiamus.

5 Hic ergo auctor in Orbe Chriſtiano iure celeberrimus in eam ſententiam, etſi non mordicus, aut tenaciter, inclinare videtur *to. 1. Annalium ſub anno Chriſti* 64. vt credat Eſſenorum Inſtitutum à tempore Chriſti, vel paulò ante ſuum primordiale habuiſſe principium. Nec in eo, inquit, credendum ethnicis auctoribus, ſed Hebræis, vtpotè eiuſdem nationibus hominibus. Nititur Baronius non leuibus fundamentis; ſed quia contraria ſententia grauiora pro ſe argumenta producit, & fermè omnium conſenſu firmatur, eam vt certiſſimam, & indubitatam amplectimur, quam recipiunt tum Hebræi, quos pro ſe in teſtes aduocat Baronius, tum ethnici, quos reijcit; tum præcipuè Doctores Chriſtiani plures, de quibus inferiùs. Baronij ſententia.

6 Primò enim Plinius *lib. 5. hiſtor. natural. c.* 17. de Eſſenis loquēs ait: *Per ſeculorum millia (incredibile dictu) gens æterna eſt, in qua nemo naſcitur.* Cum autem primo ſeculo Chriſti claruerit Plinius, tempore Veſpaſiani Imperatoris, cui libros nuncupauit, *ſi per ſeculorum millia* Eſſenorum gentem deguiſſe dicit, multis ante Chriſtum ſeculis eos fuiſſe demonſtrat. Impugnatur ex Plinio.

7 Deinde Solinus, qui non multò poſt Plinium, ſeculo videlicet ſecundo, tempore Euariſti Papæ, iuxta Genebrardum, florens, *cap.* 36. ſic de illis inquit: *Per immenſum ſpatium ſeculorum, incredibile dictu, æterna gens eſt, ceſſantibus puerperijs.* At *immenſum ſpatium ſeculorum*, proculdubio plura ſecula etiam ante Chriſtum denotat. Ex Solino.

8 Sed accedat Ioſephus, quem ſolum veluti Hebræum, vt teſtem admittere videtur Baronius. Hic *lib.* 13. *Antiquit. cap.* 8. loquens de tempore Ionathæ fratris Iuda Machabæi, & filij Mathathiæ, qui per 160. fermè annos Chriſtum præceſſit, inquit: *Eodem tempore tres hæreſes Iudæorum fuerunt, quæ de rebus humanis diuerſa credebant, quarum vna Phariſæa dicebatur, altera Saducæa; tertia verò Eſſenorum.* Quî ergo affirmari poteſt Eſſenorum Inſtitutum nouitium fuiſſe tēpore Chriſti, cum Ioſephus de ipſo loquatur, non tanquam de re noua, ſed ſubſiſtente tot annis ante illum? Vnde *lib.* 18. *c.* 2. ſic: *Iudæis ergo Philoſophiæ tres erant, iam inde ab initio inſtitutæ patrijs derelictæ, Eſſenorum, Saducæorum, & tertia, qua philoſophabantur, qui dicebantur Phariſæi.* Verbum enim illud *ab initio*, vt contra Druſium ſectarium vrget Serarius in *Trihæreſio lib.* 1. *cap.* 6. idem importat ac *ab* Ex Ioſepho.

anti-

antiquo, & veteri memoria, à priſcis patriorum institutorum temporibus. Clariùs in Geneuenſi editione ſic dicitur: *Iudæi patriæ ſapientiæ ſtudioſi iam inde à multis retro ſeculis in tres ſectas erant diuiſi.* Quid clarius?

Ex libris Machabæorum. 9 Eſto autem Plinius, Solinus, aut Ioſephus nihil de Eſſenorum vetuſta conuerſatione ante Chriſti natalitia dixiſſent, ea tamen ex ipſa ſacra Scriptura ſufficienter elicitur. Conſtat enim ex libris Machabæorũ tempore Mathathiæ, & Iudæ cognominati Machabæi 160. circiter annis ante Chriſti ortum fuiſſe inter Iudæos Congregationes Aſſidæorum. Sic enim dicitur primo Machab. 2. v. 42. *Congregata eſt ad eos* (ſcilicet Mathathiam, & ſocios) *Synagoga Aſſidæorum.* Et rurſum *c. 7. v. 12. Conuenerunt ad Alcimum & Bachidem Congregatio Scribarum, & primi Aſſidæi, &c.* Item 2. *Machabæorum* 14. *v.* 6. vbi dicitur: *Ipſi qui dicuntur Aſſidæi Iudæorum, quibus præeſt Iudas &c.* Huiuſmodi enim Aſſidæos Eſſenos fuiſſe, eiuſdem Inſtituti cum ipſis, vel ab eiſdem ſolo nomine diuerſos, adeo efficaciter iuxta materiæ capacitatem ex Doctoribus Catholicis, ſectarijs, & Rabbinis *ſub anno* 3847. oſtendetur, vt dubitandi locus vix relinquatur. Vrgere tamen interim poſſumus teſtimonium Ioſephi ex *cap. 8. lib.* 13. adductum. Si enim Mathathiæ & filiorum tempore inter Iudæos erat Eſſenorum ſecta, vt ipſe fatetur, cum eo tempore ſolùm Aſſidæi nominentur, clarè denotatur Eſſenos Aſſidæos, vel Aſſidæos Eſſenos fuiſſe etiam ex mente Ioſephi.

Iterum ex Ioſepho.

Baronij fundamentum. 10 Baronij porrò præcipuum argumentum, quo Eſſenorum vetuſtas labefactari videtur, illud eſt, quòd cum Appion quidam grammaticus multa contra Iudæos calumnioſè dixiſſet, & Ioſephus totis viribus cõtra eum duos libros ſcripſiſſet, quibus calumnias ab Appione congeſtas refellit, in medium proferens quidquid nobile, & dignum de gente ſua ex quibuſcunque ſcriptoribus venari poſſet, de Eſſenorum tamen Inſtituto nihil prorſus dixit. Meritò ergo ſuſpicionis locus datur, vt putetur eos nouos valdè fuiſſe. Sed primò, ſi

Solutio. placet contra eximium virum Baronium telum retundamus. Cum enim ipſe admittat tempore Chriſti, & forſan paulo antea, ac per conſequens quando Ioſephus viuebat, & Apionem impugnabat, Eſſenos Alexandriæ, & alijs locis inſignes, & præclaros eſſe, quærere etiam poſſumus, cur illorum Inſtitutum cõtra oblatrantis Grammatici impudentiam non obiecit, cum vnico illo Iudæorum exemplo ipſum ſatis retundere poſſet. Certè quam ſolutionem Baronius adhibuerit, pro nobis accipiemus. Si enim dicat ſatis id conſtaſſe Appioni, qui Alexandriæ, vbi Eſſeni erant degere conſueuerat, ac proinde

non

non neceſſum fuiſſe Ioſepho illud inculcaſſe, etſi hoc non omnino ſatisfaciat, pro nobis tamen idem dici poteſt. Si vero ſecundò (quod aptius credimus) dicatur, Eſſenos illos, qui tempore Ioſephi erant, Chriſtianos fuiſſe, non autem Iudæos, niſi ſolum origine, & propterea illos Religione iam Iudæis extraneos factos non numeraſſe, proculdubio id verum credimus: alioquin Appio Ioſepho dixiſſet, *aliena laudas*, Chriſtianos commendas, non Iudæos. Dicimus ſecundò, Ioſephus in dictis libris non intendit Iudæorum in ſpeciali laudes deſcribere, alioquin non omiſiſſet de Moyſe, Ioſue, Sanſone, Dauide, Salomone, Elia, Eliſæo, Iſaiâ, Ieremia, Ezechiele, Daniele, & alijs plura dicere, de quibus pauca, aut nihil. Vnde ipſe *lib.2.* ſic: *Non enim propoſui laudes conſcribere noſtrorum*. Quid ergo mirum, quod non commendet Eſſenos? Sed tertiò, quia ipſi aliqui cum Baronio obijcere poſſent, cur tuæ nationis virorum inſignium laudes non commemoras? Sic enim facilius Appionis mordacitatem reprimere poſſes? Reſpondet ipſe eodem *lib.2.contra Appionem: De viris autem, qui fuere apud nos, titulo nullo laudis inferiores ſciunt, qui voluerint antiquitatis noſtræ libris incumbere*. Quia ergo de Eſſenis aliqua dixerat egregia *lib.18.antiquit.cap.2.* plura etiam *lib. 2. de Bello Iudaico cap 7.* ad quem ſe refert *lib. 13. antiquit. cap.8.* ideo ſuperuacaneum duxit ea referre in libris contra Appionem. Quamuis autem hęc ſola ſolutio abundè ſufficeret contra Baronianum argumentum, nihilominus ad maiorem abundantiam ſubiungimus, non incongruè exiſtimari poſſe aliqua de Eſſenis dixiſſe Ioſephum in libris cõtra Appionem, quæ tamen alicuius incuria vel malitia ablata ab illis ſunt. Extat enim de hoc clarum D.Hieron. teſtimonium *lib.2. aduerſus Iouinianum*, vbi ait: *Ioſephus in ſecundo Iudaicæ captiuitatis hiſtoriæ, & in 18. antiquitatis libro, & contra Appionem duobus voluminibus tria deſcribit dogmata Iudæorum, Phariſæos, Saducæos, Eſſenos*. En iam ex Hieronymo Ioſephum in libris contra Appionem Eſſenos commemoraſſe, etſi ab aliquo curioſo ea obliterata fuerint. Adijcimus prætereà Eſſenos non omnino prætermiſiſſe Ioſephũ contra Appionem ſcribentem non ſolum, quia communi laude Iudæorum eos comprehendit, ſed etiam quia, vt Serarius *in Triharefio lib.3.cap.9.* ait, ab eis, & Rechabitis plura didiciſſe Pythagoram, eiuſque diſcipulum Zamolxim eiſdem libris refert. Dicit namque *in primo lib. contra eundem Appionem* hæc de Pythagora: *Pythagoras igitur Samius, cum ſit antiquus quidem ætate, ſapientia vero & diuina pietate Philoſophos omnes excellens, non ſolum quæ noſtra ſunt, agnouiſſe manifeſtum eſt, ſed etiam æmulatus ea ex multis apparet*. Et infra ex Hermippo Hiſtorico dili-

Alia ſolutio.

Pythagoras diſcipulus Eſſenorum.

gentiſſimo de eodem Pythagora loquens dicit: *Dicitur enim verè, quod ille vir multas Iudæorum leges in ſuam tranſtulit Philoſophiam*. Quia ergo hæc, quæ Pythagoras à Iudæis accepit, non à communi ipſorum vulgo, ſed ab Eſſenis Rechabitarum poſteris mutuauit, vt inferius latiùs oſtendetur, ideo ſufficienter illos commendaſſe credendus Ioſephus, dum Philoſophorum præſtantiſſimum illorum diſcipulum appellat.

Cur de Eſſenis nihil in ſacra Scriptura.

11 Minus vrget pro Baronij ſententia, quòd de Eſſenis nulla reperiatur mentio facta in ſacra Scriptura veteris Teſtamenti, nec in Euangelijs, vbi de alijs Iudæorum ſectis, Phariſæis, Saducæis, Galilæis & Herodianis ſępiùs agitur, nec in Ethnicis Scriptoribus. Quod enim attinet ad vetus Teſtamentum, etſi in illo non reperiatur illorum memoria ſub Eſſenorum nomine, reperitur tamen ſæpiùs ſub Cinæorum, Rechabitarum, filiorum Prophetarum, Prophetarum, & Aſſidæorum nominibus, ijdem enim ſunt cum illis, vt diximus, & inferiùs dicemus. Nec obſtat, quòd replicat Baronius, diuerſam ſcilicet fuiſſe Eſſenorum, & Rechabitarum inſtitutionem, illi enim agros colebant, & ex illis victum quæritabant; iſti verò nonniſi ex ijs, quæ ſponte terra ferebat abſque cultura, vtebantur. Hoc enim, vt bene Serarius *vbi ſupra*, ſolùm indicat fuiſſe plures ipſorum formas, etſi enim commune omnibus eſſet pietatis, virtutis, & cultus Dei ſpeciale ſtudium, in alijs tamen liberi erant, quæ quidam amplexabantur, quidam non. Vnde propterea inter eos quoſdam vxores duxiſſe, & filios procreaſſe dicit, & alios non, quod nos etiam diximus *ſub anno* 3159. *n.* 4. Addunt Villalpandus in *Apparatu Vrbis & Templi lib.* 3. *cap.* 14. Salianus *ſub anno* 3609. *n.* 31. Eſſenos fuiſſe eoſdem cum Rechabitis, laxioris tamen diſciplinæ, quàm ipſi. Quod etſi quoad aliqua, & aliquos ad mitti poſſit, ſi tamen conſideremus ea, quæ Philo *in lib. de vita contemplatiua* de Theoricis Eſſenis dixit, ſtrictioris obſeruantiæ, quam Rechabitæ apparebunt. Quod ſubiunxit Baronius de huiuſmodi Rechabitis, videlicet quod ipſorum Inſtitutum tempore Sedechię, cum Babylonij Ieroſolymam obſidebāt, ceſſauerit, & quod D. Hieronymus id aſſeruerit, verum non eſt, quemadmodum *ſub anno* 3431. probatum manet. Addendum eſt ad quæſitum Baronij cum Boulduco *de Eccleſia ante legem l.* 1. *c.* 14. Eſſenos fuiſſe eoſdem ac Enoſcenos, ac proinde Enoſcenorum nomine Hebraicè ſæpiùs in ſacra Scriptura deſignatos eſſe. De quo dictum eſt *in Apparatu c.* 1. *n.* 4. & infra aliquid dicetur.

Eſſeni varij.

Cur non commemorati in Euangelijs.

12 Ad illud de Euangelio, quod in ipſo non memorantur Eſſeni, optimè reſpondent Abulenſis *in Matth.* 3. *q.* 63. & Serarius re-

latus

Digitized by Google

latus, ea de cauſa non referri, quia Chriſto Domino nulla in re aduerſati ſunt, nullas ei aut verbo aut facto tendiculas poſuerunt, nulliſque grauioribus vitijs, quæ ſcandalum præbere poſſent, obſtringebantur. Quorſum ergo neceſſarium erat de illis loqui Euangeliſtas, qui magna breuitate, nec omnia, quæ fecit Chriſtus, ſcripſerunt. Accedit Boulducus *de Eccleſia ante legem l.* 1. *cap.* 13. doctrinam ſequens Abulenſis, & ſubiungens, Chriſtum, & Ioannem ipſius præcurſorem *Eſſenorum duxiſſe vitam*: quod ſi ita fuit (de quo ſuo loco) quid mirum, quòd Chriſtus nihil contra ipſos, nec ipſi contra Chriſtum aliquid dixerint, vel egerint? vt per conſequens neceſſarium non fuerit eorum memoria in Euangelio haberi. Addit *c.* 17. Eſſenorum Inſtitutum ſub nomine Prophetarum reperiri in Euangelijs. Addit, & Ioſephus Scaliger apud eumdem Serarium in *Mineruali lib.* 5. *c.* 7. non ineptè: *Minime ambitioſum genus erat, neque fraudulentum, vt Phariſæorum, neque impium vt Saducæorum, propterea non erat Chriſto negotium cum illis*. Addit etiam: *In locis à locorum celebritate remotiſſimis habitabant*, intellige magna ex parte. Subiungit Druſſius *de tribus Sectis Iudæorum lib.* 4. *cap.* 19. *Fortè pauciores erant, ita vt nemo eorum vnquam cum Chriſto congreſſus ſit. Poteſt etiam fieri, vt in quiete, ac ſilentio vitam tranſegerint; vnde quidam eorum etymon acceſſunt à verbo Chaldaico, in quo ſignificatio ſilentij, & quietis*. Hæc ille.

13 Illud tandem de ſilentio Ethnicorum ſcriptorum circa Eſſenos ſic refellit Serarius *loco citato* ex Trihæreſio: *At iſtud tam longum facilius expeditur argumentum, quia plurimarum maximarumque Iudaicarum rerum, ſummum apud Gentilium ſcriptores illos ſilentium. Quis autem Trogus, aut Strabo, & Ariſtæas Rechabitarum, Prophetarum, tot tantorumque Regum, victoriarum, miraculorum commeminit? Pauca interdum hic, aut ille libat, Iudaica perſequitur nemo, vnus omnia. Quanta res fuit ſolis Ioſueno tempore inſtitiſtio? quanta eiuſdem ad Ezechiæ votum regreſſio? Et tamen de his apud veteres, vbi & quis aliquid?* Hæc ille. Si quis plura deſiderat, propter quæ Ethnici ſcriptores Hebræorum hiſtorias vix vnquam referant, legat Ioſephum *lib.* 1. *contra Appionem*. Cur Ethnic de illis pauca.

14 Relicta ergo Eminentiſſimi Baronij de Eſſenorum ortu ſententia, aliorum placita veritati magis conformia audiamus. Ex quibus Boulducus *de Eccleſia ante legem lib.* 1. *c.* 13. & 14. & alibi ſæpius tenet Eſſenorum Inſtitutum incepiſſe à tẽpore Enos filij Seth, & nepotis Adæ, qui in lege naturæ ſodalitatem quandam hominum inſtituit Enoſcenorum nomine, qui ijdem ſunt ac Eſſeni corruptè. Cæterum hæc Boulduci doctrina licet ſatis rationi congrua ſit, propter Alia ſententia.

dicta *in Apparatu cap.1.n.*4. ex eo tamen non arridet, quia ſtatus Eſſenorum, vel Enoſcæorum pro illo tempore nimis imperfectus, & vmbraticus videtur fuiſſe, ſaltem reſpectiuè ad illum, quem poſterioribus ſeculis habuerunt, in quo proculdubio aliqui erant veram Religionis imaginem ſectantes. Quemadmodum ergo licet Ordo Propheticus ante Eliæ tempora fuerit, quia tamen ab ipſo ad Religioſi inſtar ſtatus normam euectus eſt, ideo ſolùm de illo ab Elia æuo curandum exiſtimamus. Sic pariter de Eſſenorum Inſtituto dumtaxat agere debemus ab eo tempore, quo Religionis methodum, etſi imperfectè participaſſe autumare poſſumus. Deinde Serarius relatus in ſuo illo *Triharesio lib.*3.*cap.*9. quod & confirmat in *Mineruali lib.*5.*cap.*10. hæc habet: *Quando vero cœperint, vel quomodo, non poteſt dici aptiùs, quam eos iam inde ab illo tempore, quo in promiſſionis terram ex Ægypto ingreſſi Iudæi ſunt, ſemper fuiſſe maiore, aut minore numero, aliquaque inſtitutorum quorumdam, vel mutatione, vel acceſſione, eoſdemque eſſe, qui Iudic.cap.*1. *Cinæi vocantur, orti e Moyſis ſocero Iethrone, ipſiuſque filio Hobab, de quo num.*10. *Horum verò alteruter, vel ex ijs certe fuit Rechab, cuius filius Ionadab ad veterem diſciplinam quadam addidit, eumque cœtum, ſeu ſectam procreauit, quæ Ierem.*35. *Rechabitarum dicitur, qui genere quidem, ac ortu Cinæi, & Heſſæi erant, ſed aliqua cum inſtitutorum ac nominis mutatione, ita vt Cinæorum, & Eſſæorum duo eſſent genera, vnum vetus, veteri cum inſtituto, ac nomine, alterum recentius, Rechabicum ſcilicet.* Hæc ille. Cuius verba eò retulimus, non quia omnimode vera credamus, ſed quod aliquo ſenſu inferius explicando veritatem attingunt, & quia iſte auctor in hoc negotio plus cæteris, & forte diligentius laborauit. Fauet illi Suidas priſcus Græcus auctor, verbo *Eſſæi* dicens: *Eſſæi erant maiores, ſeu parentes, & ductores Ionadabi, filij Rechab iuſti illius.* Non enim dixit eos fuiſſe *poſteros* ipſius, vt malè Vvolphius Sectarius vertit, ſed *maiores*, aut *parentes*. Ex hoc autem innui videtur fuiſſe eoſdem cũ Cinæis, qui fuerunt etiam Rechabitarum parentes, & à tempore Moyſis in Dei populo commorantes, iuxta dicta à nobis *ſub anno* 3151. Affert etiam pro ſe Serarius S. Nilum in principio Aſcetici verbis inferius referendis, quæ tamen illi parum, aut nihil patrocinij præſtant, vt legenti conſtabit. Hæc autem ſententia, etſi vera videatur quantum ad hoc, quod aſſerit de Eſſenorum vetuſtate, quoad Inſtituti ipſorum veluti primordialem, & vmbraticam inchoationem, iuxta dicta *in Apparatu cap.*1.*n.*4. & quatenus intendit tam Rechabitas, quàm Eſſenos Cinæos fuiſſe, & ex eorum progenie, ita vt quemadmodum ex Cinæis Rechabitæ ortum habuerunt, ſic & Eſſeni aliqua

Serarij ſententia.

Quid de illa ſentiendum.

qua

qua ſaltem ratione;in eo tamen deficit,quòd non explicat,à quo tempore primum iſti Cinæi, aut Rechabitæ cœperint nominari Eſſeni, & Eſſenorum proprijs ritibus modoque viuendi vti, quod in hoc puncto deſideramus,& quod magis eſt,quia non declarat,à quo tempore iſtud Eſſenorum Inſtitutum Religioſæ diſciplinæ veluti formam ſortitus fuerit.

15 Pari iure reijciendus eſt Ioannes Druſſius Sectarius ab eodẽ Serario *in Mineruali lib. 5, cap. 10.* relatus, dum ex Iudæorum ſententia aſſerit Aſſidæos(quos eſſe eoſdem cum Eſſenis nunc ſupponimus) tempore Dauid, & Eſdræ extitiſſe, immo ex eis illos fuiſſe. Quod enim attinet ad Dauid, etſi verum credamus quadamtenus ad Samuelis familiam ſpectaſſe (prout habet Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 1. cap. 10.*) quia eius erat diſcipulus, & ſpiritualis filius, vt propterea ad ipſum, & non alium à Saule perſecutus 1. *Reg.* 19. mortem fugiens venerit in Ramatha, & inde abierit cum eo in Naioth, *& morati ſunt in Naioth* (inquit textus) vbi erat cuneus, & collegium Prophetarum, iuxta dicta *ſub anno* 3154. quia tamen eo tempore (eſto eſſet Ordo Propheticus à Samuele inſtitutus, ad quem pertinebat collegium illud cum alijs, quæ tunc erant in Iſraël) de Eſſenorũ, aut Aſſidæorum ritu, & obſeruantia, vel nomine, multominus an aliqualiter Religioſi ſtatus, vel vmbram induerit, nihil ſcriptum reperitur. Idcirco leui fundamento aſſeritur Dauidem Aſſidæum, vel Eſſenum cognominandum. De Eſdra vero probabilius id credimus, vt conſtabit ex dicendis. Reijcitur Druſius.

16 Verior ergo ſententia eſt Eſſenos ſub proprio ritu, & nomine Eſſenorum, & quatenus ipſorum ſodalitas quadamtenus Religionis nomen mereri poſſet, poſteriores Rechabitis, & Prophetis fuiſſe, veluti ſpirituales ipſorum ſoboles, ex ipſis primordialiter ortum, & originem trahentes, Rechabitas, & Prophetas in vnum coniungimus, quia eiuſdem Inſtituti vtroſque Profeſſores extitiſſe, *ſub anno* 3159. iam oſtendimus. Meritò ergo pro eiſdem eos in præſenti vſurpare poſſumus, & primò pro præſenti cauſa teſtem proferimus ſanctum Nilum *in Aſcetico in principio*, cuius hæc ſunt verba: *Iudæi, qui talem viuendi rationem inſtaurauerunt* (ideſt Rechabitæ) *à Ionadab ſunt oriundi, & omnes, qui ad ſe, vt eodem modo viuant, accedunt, ad eadem ducunt inſtituta. In tabernaculis perpetuo habitant, à vino, atque omnibus cibis delicatis abſtinent, vi ctu tenui contenti corpus affligunt. Magnam igitur morum curam gerunt, & contemplationi vacant aſſidue, ex quo Heſſei appellantur.* Affert hæc Serarius *in Triharesio* loco relato, ex eis inferens Eſſenos parentes fuiſſe Rechabitis. Nos autem Verior ſententia. Ex S. Nilo.

oppoſitum ex illis libamus (loquendo de Eſſenis ſub proprio nomine, & ritu, & prout aliqua ratione veteris Legis veluti Religioſi appellari poſſunt) Rechabitas nempe priores Eſſenis fuiſſe, non enim dixit, quod Heſæi vocentur Rechabitæ; ſed è contra quòd Rechabitæ appellentur Heſæi, quo Rechabitas vetuſtiores agnoſcere videtur;

Ex Cedreno.

Accedit Georgius Cedrenus in *compend. hiſtor. in Claudio Imperatore,* ſic de Eſſenis loquens: *Ij à Ionadab Rechabi filio genus ducentes præſtantiſſimam longè nihil poſſidendi rationem, iuſtitiam, temperantiam, atque duriter agendo vitæ inſtitutum intenderunt.* Quibus ſanè à Rechabitis, qui ab eodem Ionadabo augmentum, propagationemque ſumpſerunt, ortos fuiſſe ſatis declarat.

Ex Georgio Peccatore.

Tuetur etiam hanc doctrinã Georgius Peccator monachus Græcus *in chronic. manuſcripto* ab orbe condito vſque ad Michaelem Imperatorem Theophili filium in S. & Apoſtolica Bibliotheca Vaticana ſub *n.* 153. *&* 154. Græcè, Latinitati tamen per Leonem Allatium doctum virum donato. Ibi enim dum loquitur de temporibus Claudij Imperatoris, ſic dicit: *Eſſæi enim ab Ionadabo Rechabi filio genus ducebant.* Deinde relatis illis verbis *Ierem.* 35. in quibus de Rechabitis loquitur Propheta, ſubiungit: *Ex ijs itaque iuſtitia illuſtribus principio ducto, Eſſæi iſti ſanè admirandi magis, ac magis diuitiarum, opumque deſpectum, qui omnium calculo veluti virtutis apex in admiratione eſt, & vnà cum eo vitam duram illam quidem, & laborioſam, ſed piam, & ſanctam, ſanctitatemque non leuibus incrementis auctam, intenſamque propagarunt, vt eorum ſingula examinanti manifeſtò patebit.* Refert poſtea de ipſis teſtimonia Ioſephi. Huius etiam ſententiæ ſunt Villalpandus *in Apparatu Vrbis, & Templi l.* 3. *c.* 14. quem refert, & non reijcit Salianus *ſub ann. mundi* 3609. *n.* 31. Cornelius *in c.* 10. *Numer. verſ.* 29. *§. denique*, noſter Franciſcus à S. Maria *in hiſtor. Prophet. lib.* 2. *c.* 20. *n.* 7. & ex dubiæ fidei auctoribus Ioſephus Scaliger apud Serarium *in Mineruali lib.* 5. *c.* 13. affirmans omnes veteres Scriptores Eccleſiaſticos ita dixiſſe.

Quo tempore cœperant Eſſeni.

17 Sed quo tempore Eſſeni ex Rechabitis, & Prophetis orti ſint, ſeu quando nomen, & ſpeciale ipſorum Inſtitutum modo dicto cœperit, definitum nondum eſt. Coniecturis ergo probabilibus potius, quàm firmis fundamentis inhærendo, aſſerendum videtur, hoc tempore reditus Iudæorum ex Babylonis captiuitate piam hanc Eſſenorum ſectam ex Rechabitarum, Prophetarumue reliquijs prodijſſe. Sic habet pro hac ſententia Scaliger relatus à Serario *in Mineruali lib.* 5. *c.* 10. de Aſſidæis ſcribens, quos idem cum Eſſenis fuiſſe iam diximus: *Eorum origo iam inde à temporibus Eſdræ, auctoribus Inſtituti ſanctis Prophetis, in quibus familiam ducebant Aggæus, & Zacharias*

rias

Digitized by Google

riæ nepos, Addo filius Barachiæ, Quia ergo tempore hoc hi duo Prophetæ in viuis erāt, ideo tunc credimus ipſis promotoribus hanc familiam pullulaſſe. Fuiſſe autem eorum Congregationem hoc tempore renouationis Templi, imò propter ipſam renouationem promouendam, ſic ſcribit idem Scaliger apud eundem Serarium *in Mineruali lib. 5. c. 11.* aptè ſanè: *Præter Gemiluth Cheſadim ſarta tecta Templi maiori ex parte curabant, et voluntarias ſumptus faciebant hoc Inſtitutum mordicus tenentes à ſanctis Dei Prophetis, Eſdræ 52. vnuſquiſque pendebat vectigal ad ſarta tecta Templi iam à temporibus Eſdræ, et Nehemiæ 10. 32. Præter illud conſtitutum tributum, ſponte Aſſidæi plura erogabant tam ad ipſum Sanctuarium, quàm ad eos muros, & porticus. Idem etiam meritò vocati Cheſadim, vel quia à SS. Prophetis eorum Collegium inſtitutum, vel potius à pijs operibus, & ædificijs ab illis inſtauratis à fundamentis excitatis.* Ex quibus omnibus proculdubio ex Rabbinorum monumentis erutis ſatis indicatur hoc tempore reſtaurationis Ieroſolymitani Templi Aſſidæos, ſeu Eſſenos ex Prophetis, & Rechabitis inſtitutos fuiſſe. Fauet Villalpandus *in Apparat. Vrbis, & Templi lib. 3. c. 14.* vbi non ſolum Eſſenos ex Rechabitis ortum duxiſſe affirmat, ſed etiam Melchiam quendam, de quo 2. *Eſdræ c. 3.* dicitur ædificaſſe (tempore videlicet Eſdræ, & Nehemiæ) portam Ieruſalem appellatam *Sterquilinij*, vocat Rechabitam, & Principem Eſſenorum, ac portam illam portam Eſſenorum. Ex quo manifeſtè deducitur hoc tempore fuiſſe Eſſenos in Iudæa, iuxta ipſius opinionem. Maximè etiam fauet Boulducus *lib. de Eccleſ. ante legem c. 17. §. & certè Zorobabel*, vbi ait tempore Zorobabelis cœpiſſe plus ſolito honorari, & reuereri Inſtitutum Eſſenorum ob ſingularem ſanctitatem, & antiquitatem, quod ſatis indicat noſtram ſententiam. Villalpandum etiam imitatur Nicolaus Lombardus eiuſdem Inſtituti in 2. *lib. Eſdræ c. 3. verſ. 14.*

18 Id etiam ſuadet, quod cum è captiuitate redeuntes Iudæi cum Zorobabele, & Prophetis Aggæo, & Zacharia, præſertim Dei cultum promouere, populum in lege Domini inſtruere, eamque ſicut primitus inuiolatam cuſtodire deſiderarent, nullo aptiori, ſeu congruentiori medio id aſſequi poſſent, quàm huiuſmodi Eſſenorū Congregationis reſtauratione, cum illi eſſent diuino cultui aſſidui, (propterea enim Aſſidæi vocati à pluribus creduntur) populi inſtructores, & diuinæ Legis integerrimi obſeruatores. Accedit quod hoc eodem tempore reuerſionis Babylonicæ Iudæi Synagogam magnam, ideſt Concilium veluti generale Ieroſolymis habuerunt, cuius quaſi Principes numerantur Zorobabel filius Salathielis, Ieſus, Nehemias, Suadetur.

Sa-

Saraias, Rahabias, Mardochæus, Balſan, Maſpar, Begoas, Rahum, Baanas. In eo autem proculdubio de diſciplina, & inſtructione populi rudis, qui ex Gentilium commercio multa praua dogmata imbiberat, tractarunt, ac perinde operæ pretium fuiſſe decreuerunt; vt huiuſmodi Aſſidæorum, ſeu Eſſenorum Collegium, ſeu Congregatio excitaretur ex Rechabitis vetuſtioribus.

19 Confirmat intentum ex S. Epiphanio non inefficax deſumptum argumentum. Ipſe enim *hæreſ.* 10. 11. *&* 12. ſatis clarè habet apud Samaritas fuiſſe aliquos Eſſenos hoc tempore reædificationis Templi per Eſdram, & Nehemiam factæ. Huiuſmodi verò Eſſeni Samaritæ etſi non ſanæ fidei credantur ex eo, quod in Iudaicis feſtiuitatibus celebrandis à cæteris Iudæis diſcreparent, proculdubio ad inſtar aliorum eiuſdem Inſtituti orthodoxorum inter Iudæos Ieroſolymæ, & in alijs ciuitatibus cõmorantium erant. Ex quo manifeſtè ſequitur Eſſenorum Ordinem ab hoc tempore fuiſſe, modo ſuperius explicato.

20 Quod autem efficaciter arguit hac tempeſtate erectam, vel
Pythagoræ inſtitutum. reſtauratam fuiſſe hanc Eſſenorum, ſeu Aſſidæorum piam ſectam, illud eſt, quod hoc etiam tẽpore Pythagoras, qui circa 70. Olympiadẽ, quæ his annis correſpondet, viuebat, eadem fermè via, eademque viuendi ratione, qua illi vtebantur, ſuos diſcipulos inſtruebat. Hac enim de cauſa Ioſephus *lib* 15. *Antiquit.c.*13. Munſterus *in lib.*5. *Gorionidis c.*23. Eſſenos eundem viuendi modum, quem Pythagoræi apud Græcos, inter Hebræos obſeruaſſe aiunt. Cum autem conſtet ex Ioſepho *lib.*1. *cõtra Appionem*, Hermippo inſigni hiſtorico ab eo ibidem relato, Numanio *in lib. de bono*, Origene *lib.*1. *cõtra Celſum*. D. Ambroſio *lib.*1. *epiſt.*6. & pluribus alijs, ſpecialiter Serario *Tribæreſio lib.*3. *c.*4. Pythagoram cum Iudæis conuerſatum fuiſſe, ab eiſque præclara non pauca dogmata, quæ ſuis diſcipulis impertiri poterat, didiciſſe, manifeſtè conuincitur hoc circiter tempore Eſſenos claruiſſe, & ex ijs ſuam
Simile Eſſeno. doctrinam Pythagoram mendicaſſe. Id verò quam euidens ſit ex collatione eorum, quæ Eſſenis propria eſſe docuerunt Ioſephus *lib.*2. *de bello Iudaico c.*7. *&* *lib.*18. *Antiquit. Iudaic. c.*2. & Philo *in lib. quod omnis probus liber ſit*, *&* *lib. de vita contemplatiua*, ac alii cum eis, in quibus Pythagorici etiam exercebantur liquidò innoteſcet; nec diminutioribus obſeruantijs ſermonem texemus, quas ad alium locum commodiùs tractandas, relinquimus, ſed de grauioribus, ijſque, quæ in-
In caſtitate. ſtituti notæ certiſſimæ eſſe poſſunt. Primò ergo Eſſeni caſtitatis obſeruantiſſimi erant. De quo Ioſephus *lib.*2. *de bello c.*7. inquit *Nuptias quidem faſtidiunt*. & *lib.*18. *antiquit. c.*2. ſic: *Vxores non ducunt*. Philo

in

in dicto libro: *Caſtitatem in tota vita perpetuam*, ſcilicet ſeruant. Porphyrius *in 4. lib. de rerum animatarum abſtinentia apud Euſebium Præparat. Euangelic. l. 9. c. 3.* ſic: *A voluptatibus abhorrent tanquam à ſcelere, continentiam, & cupiditatum victoriam virtutis loco ducunt*. Plinius *lib. 5. c. 17.* hæc: *Gens* (Eſſenorum) *ſola, & in toto orbe præter cæteras mira ſine vlla fœmina omni venere abdicata*. Solinus *cap. 36. Nullæ ibi fœminæ venere ſe penitus abdicarunt*. Volaterranus *lib. 11. in Caleſyria, & Palæſtina: Omnis primum veneris expertes, quippe qui remoti à fœminis degunt*. Baronius *in Apparatu §. ſed antequam cætera, & num. 58.* Sotus *in 4. diſt. 30. quæſt. 2. ar. 1.* Velloſillus *in aduertent. ad S. Ambroſ. quæſt. 13. §. dubium duplex*. Medina *cap. 2. quæſt. 108. art. 4. §. vt tamen.* Druſſius *de tribus ſectis Eſſenorum lib. 4. c. 22.* & alij. Hoc tamen de vna eorundem Eſſenorum claſſe intelligenda docet idem Ioſephus loco relato ex *lib. 2. de bello Iudaico*. Altera enim, quam ipſe vocat *aliud Collegium*, propter humani generis propagationem vxores ducebat. In hac autem caſtitatis obſeruantia ſimiles illis fuiſſe Pythagoricos conijcitur ex Iuſtino *lib. 20.* & Cicerone *lib. de ſenectute*; vbi eorum doctrina circa carnales voluptates coercendas commendatur.

21 Deinde paupertatem ſectari, diuitiaſque contemnere adeo Eſſenorum proprium erat, vt (mirum dictu!) vitam communem obſeruarent, facultateſque omnibus communes haberent. Vnde Ioſephus *lib. 2. de bello Iudaico c. 7.* de illis. *Diuitiarum contemptores ſunt, rerumque apud eos communicatio admirationi habetur, neque inuenias alterum alteri opulentia præſtare, legemque ſibi dixerunt, vt qui diſciplinam ſuam ſectari vellent, bona contubernio publicarent. Ita enim fore, ne vel paupertatis humilitas, vel diuitiarum dignitas appareret, ſed permixtis facultatibus velut inter fratres vnum eſſet omnium patrimonium*. Item inferius: *Deſignatos autem communium rerum procuratores habent, & ad vſus omnium ſingulis indiuiſos*. Clariùs idem Ioſephus *lib. 18. antiquitat. Iudaic. c. 2.* ſic: *Omnes illis opes in medio ſunt, & ab eis omnia communia poſſidentur, nihil amplius inter illos ditior fruitur, nihil pauperior defraudatur*. Plura etiam de hoc in Philone *in lib. quod omnis probus ſit liber, & lib. de vita contemplatiua* de Eſſenis contemplatiuis agente, Philiaſtro *in catalogo* Niceta Choniate *lib. 1. Theſaur. Orthodox. fidei c. 36.* Abulenſi *q. 113. in c. 3. Matthæi*. Arboricēſi *lib. 2. de ſacro cœlibatu.* & Serario *in Tribæreſ. l. 3. cap. 4. num. 10. 11. 13. & 33.* vbi etiam quod nec conſanguineis aliquid dare ſine Curatorum licentia illis liceret, quod & voti paupertatis indicium eſt, vt habetur ex Baſilio Legionenſi *l. 3. de matrimonio c. 3.* & aliis. Imò ipſa communis vita paupertatis votum arguit, prout colligitur ex Bellarmino *l. 2. de Monach.* In paupertate.

nach. cap. 20. & Suarez *tom.* 3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* 2. *num.* 17.

Porphyrij verba.

22 Porrò prætermittenda non ſunt, quæ Porphyrius loco relato de hac vita omnino communi Eſſenorum ſcripta reliquit, his verbis: *Diuitias aſpernantur, admirabili omnium inter ſeſe rerum communione coniuncti, vſque adeo, vt neminem, qui alterum opulentia ſuperet; inuenire poſſis. Lex enim apud illos eſt, vt qui hoc vitæ Inſtitutum profiteri velint, ſuas ij facultates ad communes ſodalitatis vniuerſæ rationes conferant, atque ita nec in quoquam egeſtatis humilitas, nec immodica vis opum, ac fortunarum appareat, ſed potius confuſis, ac permixtis ſingulorum inter ſe rebus, vna omnium ſit tamquam fratrum, eademque poſſeſſio.* Et infra: *Communibus ſuffragijs rei communis Procuratores creant, nulloque omnium diſcrimine, quod cuique opus eſt, æqualiter ſuppetit.* Audiant hæc, et mirentur ſeculi noſtri Regulares, communis vitæ rationem à Summis Pontificibus, & Concilijs ſibi præſcriptam in Eſſenorum Inſtituto viguiſſe, vt vel ex eo diſcant feruentiori proſequi amore, quod à tot ſeculis inualuiſſe cernunt. De eo etiam Druſſius *d. cap.* 22.

Pythagoræorum communis vita.

23 Hoc vero in Pythagoricis etiam reperiri admirata eſt antiquitas. Sic enim de ipſis narrant Laertius, & Iuſtinus. Gellius quoque *lib.* 1. *c.* 10. hæc: *Id quoque prætereundum non eſt, quod omnes ſimul, qui à Pythagora in cohortem illam diſciplinarum reperti erant, quod quiſque familiæ, pecuniæque habebant, in medium dabant, & coibatur ſocietas inſeparabilis.* Vide & dicta *ſub anno* 3515.

Eſſenorum obedientia.

24 Obedientiæ quoque, & obſeruantiæ maiorum addictiſſimos Eſſenos fuiſſe, quaſi propria ipſorum teſſera conſpiciebatur. De illis enim idem Ioſephus dicto *lib.* 2. *de Bello Iudaico* ſic: *Veneratio quoque apud eos magna legislatoris eſt.* Et rurſus: *Senibus quoque obedire, & plurium quoque decreto probabile arbitrantur officium.* Item: *Nihil ſine præcepto faciunt Curatoris.* Philo etiam in dicto libro: *Senioribus iuniores debitam curam, honorem, reuerentiam exhibent, tanquam germani filij.* Idem amplectitur ex Ioſepho, & Solino Serarius *in Tribæreſio lib.* 3. *c.* 4. *n.* 37. ac ex Philone Arboricenſis *to.* 2. *de tuend. ſac. cælibа.* & ex Abraham Zacuth Druſſius *c.* 22. relato. Cæterum Pythagoricos hoc etiam genus viuendi ad ſuperiorum ſuorum nutum ſibi aſſumpſiſſe diximus ex Iamblicho Pythagoræ vitæ ſcriptore *ſub anno* 3515: & videri poteſt in Laertio, & alijs, de ipſo, eiuſque diſcipulis hiſtoriam texentibus.

Pythagoræorum.

Dei cultui addictiſſimi Eſſeni.

25 Præterea Dei cultum præ hominibus alijs ſectatos fuiſſe Eſſenos. Sic Ioſephus *de Bello Iudaico* loco adducto, quem ſequitur ferme eiſdem verbis Porphyrius ſupra relatus: *Præcipue circa Deum Religioſi*

Digitized by Google

ligioſi ſunt. Vnde ante prandium (inquit ipſe) *voce cibum Sacerdos anteuenit, neque guſtare quemquam fas eſt, niſi prius Deo celebretur oratio*. De fine autem prandij ſic: *Nam & cum incipiunt, & cum deſinunt, quaſi datorem victus Deum laudibus canunt*. Item *de antiquitatibus Iudaic. lib. 18. cap. 2. Eſſeni*, ait, *ad Deum cuncta redigunt*. Philo etiam *in lib. quod omnis probus ſit liber*, ſic: *Eſſæi à ſanctitate dicti, quia ſumma religione Deo ſeruiunt*. De quo & Druſſius eo *cap. 22.* Hoc autem ſuo ethnico more etiam æmulabantur Pythagorici, prout ex vitæ Pythagoræ Scriptoribus, Iamblicho, Laertio, & alijs ſatis deſumi poteſt.

26. Silentij etiam obſeruantiam apud Eſſenos valde viguiſſe cōpertum eſt, cum Philo *in lib. de vita contemplatiua* loquens de Theoricis Eſſenis in conuiuio adſtantibus dicat: *Silentium maius, quam antea, ita vt ne mutire cuiquam liceat, aut reſpirare vehementius*. Et Ioſephus *de Bello* loco adducto dicat: *Ante ſolis ortum nihil prophani loquuntur*. Et de cœnaculi loco: *Ibi cum ſilentio reſidentibus*. Et de alijs locis: *Neque verò clamor vnquam tectum illud, neque tumultus inquietat, cum etiam loquendi ordine alijs alij cedant, eorumque ſilentium extra tectum conſtitutis arcanum quoddam videatur venerabile*. Quibus prorſus ſimilia in Porphyrio relato. Pro quo etiam Druſſius *eo cap. 22.* — Eſſenorum ſilentium.

27. Pythagoricos autem hanc quoque ſilentij formam arripuiſſe notiſſimum cunctis eſt. Cui enim quinquennale Pythagoræum ſilentium ignotum? Adeo ſane in eo obſeruando laborabant, vt propterea ipſos *ſilentio* eruditos Gellius *lib. 1. c. 9.* vocet. & Ouidius *l. 15. Metamorph. Cœtuſque ſilentum*. — Idem imitabantur Pythagoræ alumni.

28. Nouitios etiam antequam ad ſocietatem admitterent Eſſeni, quanta cautione experirentur, aliqua Druſſius ſupra ex Abraham Salmaticenſi. Sic eos probabant ex Ioſepho vt ſupra: *Per annum integrum extrinſecus commoranti, cuique eumdem victus ordinem tribuunt, dolabellam quoque, & quod prædictum eſt, perizoma, & albam veſtem tradentes*. Et poſtea: *Duobus annis alijs mores eius probantur, cumque dignus apparuerit, tunc demum in conſortium aſſumitur*. Vnde Solinus. *cap. 36. Nullus admittitur, niſi quem caſtitatis fides, & innocentiæ meritum proſequatur*. Ioſephum ſequitur Porphyrius adductus eiſdem ferme verbis. Sed hunc quoque tyronum probandorum ritum à Pythagoræis receptum ex Gellio, & Laërtio elicit Serarius relatus. Lege & Laurentium Landtmeter *de vet. cleric. Monach. victu, & diſciplina lib. 2. cap. 5.* — Nouitiorum probatio apud Eſſenos. — Idem apud Pythagoricos.

29. Albis præterea veſtibus indutos fuiſſe Eſſenos Ioſephus *lib. 2. de Bello cap. 7.* ſic habet: *Squallorem decorem putant, dummodo ſemper* — Albarum veſtium vſus.

in

in veſte ſint candida, Porphyrius etiam relatus: *Perpetuum candidæ veſtis vſum honori ducunt*. Vnde hanc candidam veſtem nouitijs poſt annum tribuebant, eodem Ioſepho, vt vidimus, teſtante. Hinc inter Eſſenorum dogmata Sixtus Senenſis *in Bibliotheca ſancta lib. 2.* hoc refert: *Albis vtendum veſtibus*. De quo plura Druſſius *d. cap. 22.*

Item apud Pythagoræos. Quem etiam morem obſeruaſſe Pythagoræ alumnos diximus *ſub anno 3515.* ex Iamblicho, & Scutellio.

Eſſenorum Cœnobia. 30 Habuiſſe itidem Eſſenos plura ſui Inſtituti cœnobia, vbi plures morabantur, ſic deſcribit Philo *in Apologia pro Iudæis*: *Incolunt* (inquit) *multas Iudææ vrbes, multos vicos magnos, numeroſoſque hominum cœtus*. Item Ioſephus *de bello Iudaico* loco relato: *Non eſt* (inquit) *illis vnica ciuitas certa, ſed in ſingulas multi domicilia transferunt*. Et inferiùs: *In ſingulis autem ciuitatibus ex eodem Collegio ſpecialis curator hoſpitum conſtituitur*.

Et Pythagoricorum. Sic etiam Pythagoræ aſſeclas degiſſe diximus loco relato, & fauet Iuſtinus dicens: *Trecenti ex iuuenibus ſodalitij iure ſacramento quodam nexi, ſeparatam à cæteris ciuibus vitam exercebant*.

Fœminæ Eſſenæ. 31 Tandem non ſolùm viros, ſed etiam fœminas huius Inſtituti Eſſeni ſectatores eſſe teſtatur Philo *in lib. de vita contemplatiua*, vbi loquens de Eſſenis contemplatiuis, eos vocat *Therapeutas*, & *Therapeutides*, hoc eſt, *Curatores*, & *Curatrices*, & iterum de illis: *Separatis virorum, & mulierum cœtibus, nam mulieres quoque ſimul auſcultant ex more duntaxat, quæ Inſtitutum idem ſectantur*. Vbi etiam quomodo iſtæ fœminæ cum viris ſe haberent, ſic narrat: *Adhibentur menſæ fœminæ quoque, anus pleræque, ſed virgines, non coactæ caſtitatis, ſicut apud Græcos quædam ſacrificulæ, ſed ſponte continentes præ amore ſapientiæ, cuius ſtudio per totam vitam contempſerunt voluptates corporis, nimirum diuinæ, non mortalis prolis cupidæ, quam ſolæ Deo charæ animæ ex ſeipſis pariunt, excipientes pro ſemine intelligibiles patris radios*. De queis etiam alia proſequitur, & inter ea, quòd ad imitationem chori Moyſis, & Mariæ eius ſororis *hic Therapeutarum Therapeutidumque chorus compoſitus ex mixtis ad graues virorum, acutis fœmineis vocibus concinne temperatus, concentum reddit ſuauiſſimum, vereque muſicum*.

Pythaghoricæ fœminæ. Pythagoræ autem ſectam etiam fœminas ſuiſſe ſecutas narrant Laertius, & Iuſtinus, & ex ipſis Serarius relatus.

Hoc tempore clari Eſſeni. 32 Ex ijs autem, vt ea quæ ſuperius diximus, repetamus, clarè habetur, hoc tempore vel circiter, Eſſenos, ſaltem ſub nomine, & ritu ſpeciali claruiſſe, vel clareſcere cœpiſſe. Cum enim apud omnes conſtet Pythagoram, qui hac etiam tempeſtate florebat, à Iudæis ſua dogmata, ritumque viuendi ſumpſiſſe, neceſſum eſt affirmare Eſſenos

Digitized by Google

ſenos, qui vnicè, & duntaxat inter Iudęos hanc Inſtituti rationem obſeruabant, iam tunc extitiſſe, vt affirmari poſſit à Iudęis mendicatam eſſe. Cohæret etiam hoc cum eis, quæ ex Iamblicho, Scutellio, Eugubino, & Lippomanno *ſub anno 3515.* diximus, in Carmelo videlicet philoſophatum fuiſſe Pythagoram. Hinc eundem Pythagoram Eſſenorum ſectatorem appellat Boulducus *de Eccleſia ante legem lib. 1. c. 1. §. præterea Græci*. Qui etiam *lib. 2. cap. 17. §. certe*, Pythagoræos ait eiuſdem fuiſſe Inſtituti, ac Eſſenos, idque probat ex Herodoto, Strabone, Laertio, & Ioſepho, ac ex pluribus, in quibus illi conueniebant. Item *lib. de Eccleſ. poſt leg. cap. 9. §. De Sacramento Baptiſmi*, expreſsè ait Pythagoram Eſſenorum vitam profeſſum fuiſſe; quod & repetit *eodem cap. §. vltimo*. Pythagorei Eſſenorum ſectatores.

33 De etymologia porro nominis *Eſſeni* (quod ſecundo loco examinandum propoſuimus) multa Serarius *in Trihæreſio lib. 3. cap. 1. & 2.* vbi ex duodecim, quas affert, hanc ſibi maximè probat, vt à ſanctitate ſumatur, à verbo videlicet Hebræo *Chaſid*, quod eſt *ſanctus*, Græcè *Hoſius*, ita vt duritate vocis mollita ſit *Aſſeus*, vel *Eſſeus*, ſeu *Eſſenus*. Ita etiam habet Philo *in Apologia Iudæorum, & in libro, quod omnis probus ſit liber*, quem alij ſequuntur. Boulducus autem *lib. 1. de Eccleſia ante legem cap.* 14. cum Eſſenos, & Enoſcenos eoſdem credat, ex eadem origine deriuari contendit. Eſt & alia eiuſdem nominis etymologia, quam ex eo recipiendam credimus, quia ſinceriùs & clariùs originem ſuam demonſtrar, etſi in antiquis auctoribus non reperiatur: ea vero eſt, vt Eſſeni, ſeu *Eſſei* quaſi Eliſeni ab Eliſæo ſint dicti. Ita enim habet Enriquez noſtri ſeculi grauis auctor *in to. 2. ſummæ lib. 12. cap. 5. in gloſſa in littera B*, quem ſequuntur perdoctus Pater Thomas de Ieſu *de varijs regulis Carmelitarum par. 1. c. 1. §. Pro quo recolenda*, Ioannes Carthagena *to. 4. homil. homil. pro Carmelit.* & Honuphrius Maneſcal. *to. 1. Concion. in Concion. B. Mariæ de monte Carmelo*. Qualiter autem hæc nominis etymologia rei veritati cohæreat, quod ex Elia, & Eliſæo originem Eſſeni habuerint, in ſequentibus dicemus. Robur etiam accipit ex eo, quod iuxta dicenda *n. 36.* Eſſeni ſucceſſores fuerunt Ierichuntinæ habitationis ab Eliſæo constructæ, vt propterea mirum non ſit ab ipſo denominationem hauſiſſe. Nominis Eſſeni etymologia.

34 Nunc de ritibus, formaque viuendi, vitæuè Inſtitutione Eſſenorum agendum reſtat. Sed quia de ijs aliqua iam diximus, plura etiam in ſequentibus, maximè Tomo ſecundo dicemus, eaque fermè omnia in Ioſepho, Philone, & Porphyrio locis relatis, ex quo alij deſumpſerunt, habentur, ab eis modò ſuperſedendum cenſemus, aliquibus duntaxat prænotatis pro hiſtoriæ noſtræ copioſiori luce. Eſſenorum ritus.

Voto, vel iuramento firmati.

35 Primum (ex quo etiam quarto, quod promiſimus tractandum, ſatisfiet) eos ritus, formæque viuendi Inſtituta, quæ Eſſeni obſeruabant, voti alicuius, iuramentiuè vinculo (quod idem eſt, vt habet Sanchez *lib. 3. Summæ c. 9. n. 11. & cap. 13. n. 1.*) adſtrictos cuſtodiſſe pro comperto eſt. Conſtat enim id primò ex D. Hieronym. *in epiſt. ad Euſtochium*; vbi loquens de ſui tempore Monachis, qui ſine dubio voti vinculo aſtricti erant: *Tales*, inquit, *Philo Platonici ſermonis imitator, tales Ioſephus Græcus Liuius in ſecunda Iudaicæ captiuitatis hiſtoria Eſſenos refert*. Secundò ex Ioſepho *lib. 2. de Bello Iudaico c. 7.* vbi loquens de Nouitij probatione, inquit ea finita ad ſocietatem ipſorum admitti, præmiſſo tamen iuramento de obſeruantijs Inſtituti illorum adimplendis. Sic enim habet: *Cumque dignus apparuerit, tum demum in conſortium admittitur. Priùs verò quam incipiat communem habere cibum, magnis execrationibus adiurat ſe primum quidem colere Deum, deinceps quoque erga homines ſeruare iuſtitiam, & neque propria ſponte nocere cuiquam, neque ex præcepto obeſſe, quinimo iniquos omnes odiſſe, & collaborare ſemper iuſtitiæ ſectatoribus, fidem omnibus ſeruare, &c.* Et infra: *Super hæc autem addunt nihil ſe de dogmatibus, quam ipſi ſuſceperint tradere, & conſeruatum ire dogmatis ſui libros.* Deinde poſt alia ſubdit: *His quidem exerationibus explorant, & quaſi præmuniunt accedentes.* Et infra: *Illis quidem ſacramentis ac ritibus obligatus, &c.* Quibus ſanè ritus Inſtituti Eſſeni iuramento firmatos eſſe ab aſſeclis oſtendit. Sed clariùs Ioſephi intentum exprimit Cedrenus *in Compend. Hiſtor. in Claudio Imperatore*, vbi loquens de Eſſenis, & iuramento eorum, qui ad illud Inſtitutum admittuntur, inquit; *Iurant huic diuinæ Religioni vnicè vſque ad ſanguinem ſe pie, ac reuerenter operam nauaturos.* Eadem ferme Georgius ille Peccator Græcus auctor ſupra relatus ſic: *Quem* (ſcilicet nouitium) *ante omnia terribili iuriſiurandi vinculo conſtringunt. Primò, vt Deum colat, &c.* & poſt alia, quæ iurare dicitur, hoc addit: *Diuinæ huic Religioni, & Inſtituto vnice vſque ad ſanguinem operam nauet.* Quo omnes ritus, & obſeruantias Inſtituti iuramento firmari denotat. Fitque hoc ſatis credibile, cum conſtet etiam Pythagoræ diſcipulos, qui ſua mutuabantur ab Eſſenis, vt dictum eſt, ſimili iuramento obſtringi ſolitos eſſe. *Trecenti*, inquit Iuſtinus, *ex iuuenibus, ſodalitij iure, ſacramento quodam nexi, ſeparatam à cæteris ciuibus vitam exercebant.* Recipiunt etiam hoc Eſſenorum iuſiurandum, ſeu votum Beauxamis *in Harmon. Euangel. to. 1. ad c. 3. Matthæi, Luc. 3. et Marci 1. fol. mihi 135.* Suarez *3. tom. de Relig. lib. 6. c. 1. n. 3.* Serarius *in Triharesio l. 3. cap. 4. & in Mineruali l. 5. cap. 6.* & apud ipſum R. Abraham, Zacuthus, & Druſ-

Ex Ioſepho.

Ex alijs.

ſius

ſius ſectarius. Maximè id confirmat Porphyrius relatus, ipſorum iuramentum referens, quod inter alia dicit eſſe *conſtantis, & integræ fidei erga Præſides*, per quod & obedientiæ votum indicari videtur, prout modò dicemus.

36 Pariter etiam ex Solino *in ſua hiſtoria c.36.* hoc Eſſenorum votum, ſaltem reſpectu caſtitatis obſeruantiæ, confirmari poteſt. Dicit enim: *Nullus admittitur, niſi quem caſtitatis fides, & innocentiæ meritum proſequitur.* Vbi per caſtitatis fidem intelligi videtur promiſſio illius: iuxta phraſim enim Sacræ Scripturę Geneſ. 44. ad Rom. 3. maxime *1. ad Timoth. 5* fides ſignificat votum, ſeu promiſſionem, vt oſtendunt Vvaldenſis *in Doctrinal. fidei lib. 3. art. 2. cap. 22. num. 4.* & contra Lutherum Bellarmin. *lib. 2. de monachis cap. 24.* ac Suarez *to. 3. de Relig. lib. 9. c. 1. n. 18.* Vnde ipſe Bellarminus dicto *2. lib. c. 5.* Eſſenos Theoricos (quos eoſdē fuiſſe cū aliis, etſi ſtrictioris, & rigidioris obſeruantiæ alibi oſtendemus) profeſſionē caſtitatis habuiſſe affirmat. Baronius quoq; id confirmat *in App. ad Annal. §. ſed antequam*, in fine; vbi ex eo S. Ioſephum Deiparæ ſponſum virginitatē vouiſſe ſibi perſuadet, quòd Phariſæi ad tempus, & Eſſeni per totam vitā id obſeruarent. Ex Solino præcipue.

37 Roboratur etiam hoc ex Plinio *lib. 5. c. 17.* de Eſſenis dicente vixiſſe *omni venere abdicata*, quod exponere viſus eſt Sixtus Senēſis in Bibliotheca: *Ab omni prorſus coniugio per omnem vitam abſtinebant.* Hoc enim denotat aliquale votum, tum quia continentia perpetua voti ſignū eſt, tū argumento Legis. *Solutū non videtur §. ſi in ſortem ff. de pignoratitia actione.* Accedit & Robertus Arboricenſis, qui *tom. 2. de tuendo ſacro cælibatu* loquens de Eſſenorū continentia dicit, quòd erat *qualis eſt, quæ Ordini Monaſtico congruit*; Erat ergo voto vtcumque firmata. Item ex Plinio.

38 Ex quo etiam ad aliud, quod examinandum promiſimus, acceſſum habemus. Colligitur enim ex dictis Eſſenos fore appellandos veluti Religioſos veteris Legis, ſeu Teſtamēti, eo tamen imperfecto Religionis modo, quo Lex illa, quæ *Hebræor. 7.* nihil ad perfectum adduxit, & quæ Chriſti expectabat plenitudinem, capax erat. Si enim, vt præmiſſum eſt, obedientiam, paupertatem, & (quidam illorum) caſtitatem ex iuramento (quod voti vim habet) obſeruabant, ſane quicquid ad Religionis normam petitur, & prout in ea Lege poterat eſſe, illorum ſtatus continebat. Accedit quod de Rechabitis diximus *ſub anno 3159.* cum enim Eſſeni illorum velut filij, poſteri, & eiuſdem cum illis Inſtituti fuerint, eodem & pari Religioſorum titulo potiri debent. Vnde eorum Inſtitutum *Religionem* appellant Cedrenus, & Georgius Peccator *num. 31.* relati. Sic etiam Philaſtrius *de hæreſibus* ſic: *Eſſeni ſunt, qui Monachorum vitam exercent*, Caſſanæus *in* An appellari poſſent Religioſi. Quid de Rechabitis.

Catalogo glor. mundi par. 4. conſider. 53. ſic: *Eſſei ferè in omnibus vitam monaſticam ducebant.* Sixtus Senenſis in Bibliotheca: *Nec multum Chriſtianis Monachis abſimiles.* Iacobus Bergomenſis *lib. 8. circa annum Chriſti 30. Vitam monaſticam tenent.* Scaliger *in ſuo de emendat. tempor. opere l. 6.* inquiens, quod *Eſſeni, & Aſſidei ab inſtituto vitæ, & Religionis* ſint dicti. Serarius *in Tribæreſio lib. 3. c. 10.* cùm quæſiuiſſet: *Poſſunt ne Eſſeni Monachorum, aliorumque Chriſtianorum Religioſorum inchoatores, & exemplaria quadam cenſeri?* Reſpondit: *Poſſunt ſane, cum generatim, tum ſpeciatim. Generatim quidem, dum ea, quæ in Religioſorum ſtatu præcipua ſunt, ſeruabant, egregiam erga Deum religionem, eiusque cauſa corporis animæque caſtitatem, voluptatum fugam, paupertatis ſtudium, facultatum omnium communionem, et ſi qua ſimilia: ſpeciatim verò, dum nonnulla, quæ præ alijs certi adamarunt Religioſi, vſurparunt, vt hoſpitalitatem, ſilentium, iuuentutis eruditionem.* Affert etiam Druſſium ſectarium dicentem: *Eſseni cultores pietatis, & religionis, quos Galli Religioſos appellant,* & Hugonem Brohugtonum *in concentu* aientem: *Tertia inter Iudęos ſecta fuit Eſſenorum, qui monachis non abſimiles.* Adde & Dauidem Chytræum *in Onomaſtico ſuo Theologico* dicentem, Eſſenorum ſectam ferè monaſticæ vitæ imaginem referre. Clariùs Solinus *ſub anno mundi 3893. n. 48.* ſic ſcribens: *Aſſidai autem ſicut & Eſseni Religioſi erant illorum temporum, ſicut & filij Prophetarum.* Legatur noſter Beauxamis *in Harmonia Euangel. to. 1. in c. 3. Matthæi,* vbi de nouitiatu, votis, & monachiſmo Eſſenorum agit, & qualiter ab ipſis monachatus cœperit, de quo nos latiùs Tomo ſequẽti. Item Boulducus *de Eccleſia poſt Legem c. 14. §. iam ſuperuacaneum,* vbi Eſſenos, quos ipſe Enoſcæos appellat, ſub Religioſorum nomine comprehendit, & obedientiam, paupertatem, ac caſtitatem *adhibito voto* obſeruaſſe dicit. Idem Medina *l. 2. q. 108. ar. 4. 6. vt tamen* eos *veteris Teſtamenti monachos* appellat. Conſonat Arboricenſis *tom. 2. de ſacro cælibat.* dum eos ait: *Inſignis fuiſſe continentiæ, qualis eſt, quæ Ordini monaſtico congruit.* Et *tom. 1. notab. 8.* in eis cerni dixit *vniuerſam monachiſmi panopliam ſuis abſolutiſſimis coloribus ornatam.*

Quid ſentiant Sectarij.

Ordinis Prophetici alumni Eſſeni.

39 Maximè tamen ex dictis elici poteſt huiuſmodi Eſſenos Ordinis Prophetici, prout ab Elia inſtituti alumnos fore appellandos. Hoc namque ſuadet primò etymologia nominis ipſorum, quod ab Eliſæo deſumptum diximus: ex hoc enim elicitur Inſtitutum quoque illorum ab hoc Propheta emanaſſe, medijs videlicet Rechabitis, qui ab eo illud immediatè acceperunt, vt diximus *ſub anno 3159.* Deinde di probant dicta *ſub eo anno* de Rechabitis, vbi inter filios Prophetarum eſſe recenſendos oſtendimus. Cum autem, vt antea diximus,

mus, Eſſeni Rechabitarum poſteri, ſoboles,& progenies ſint,ex ipſis ortum habentes, & viuendi ritum modo ſuperius dicto mendicantes: clarè proinde infertur eos omnes eiuſdem Inſtituti Prophetici aſſeclas eſſe dicendos. Id etiam certò patebit animaduertenti eamdem fermè vitæ rationem, & obſeruantias in filijs Prophetarum, qui certiſſimi fuerunt Eliani Inſtituti Profeſſores, ac in Eſſenis reperiri,quo pro comperto erit vnius ſcholæ fore compellandos diſcipulos. Hoc autem ex mutua vtriuſque Inſtituti collatione manifeſtè conſtabit. Primò enim ſicut filios Prophetarum tria illa præcipua religioſi ſtatus munia,obedientiam,caſtitatem, & paupertatem, voti etiam vinculo,quale in veteris Legis ſtatu eſſe poterat,obſtrictos obſeruaſſe *in Apparatu c.4.*affirmamus;ſic & de Eſſenis ſuperiùs dictum manet. Non omnes illos cælibatum ſeruaſſe, ſed pleroſque vxores duxiſſe *ſub anno* 3140.aſſeruimus; quod de iſtis etiam dicendum, quæ ex Ioſepho adduximus, confirmant. Quoſdam ex filijs Prophetarum in vrbibus habitaſſe, quoſdam verò in eremis, Carmelo videlicet, & alijs, ſæpius in ſuperioribus inculcauimus, præſertim *ſub anno* 3154. Eſſenos autem ſimili viuendi forma vſos conſtat ex Philone,& Ioſepho locis relatis. Conueniebant Prophetarum filij ſingulis diebus ad *Seunion*,ſeu Oratorium Carmeli Deo laudes,& hymnos concenturi, iuxta ſcripta *ſub anno* 3128. conueniebant, & Eſſeni in ſua *Semnea*, quæ vel ipſo nomine ſimilia loca denotant,ad non abſimile pietatis exercitium peragendum,prout ex Philone *in lib.de vita contemplatiua* deſumitur.Erant inter Prophetici Ordinis aſſeclas quidam veluti Patres,& Magiſtri, qui cæteros vt filios, & diſcipulos Legem Domini, & monaſticam diſciplinam docerent, vt Ioannes Ieroſolymitanus *in lib. de inſtit.Monachor.c.*11. ſcriptum reliquit. Erat & inter Eſſenos hoc idem Inſtituti genus, vt Philo docuit *in lib. quod omnis probus ſit liber.* Numeroſos cœtus filiorum Prophetarum, præſertim Eliæ, & Eliſæi temporibus, fuiſſe, quæ in ſuperioribus attulimus,manifeſtè confirmant, ſic Eſſenorum numerum ingentem,& copioſum valde fuiſſe vel ex vno Ioſepho traditur, qui *in lib.*18.*antiquit.c.*2.ſupra quatuor millia ipſorum refert. Prophetico ſpiritu illuſtratos ſæpius fuiſſe Eliæ diſcipulos crebrius in ſuperioribus admonuimus, vt vel in vno vel altero Eliſæo, Michæa, Iona, & alijs perſpicitur. Hoc etiam cæleſti dono decoratos quandoque fuiſſe & Eſſenos conſtat ex Ioſepho *lib.* 2. *de bello Iudaico c.*1. & ex Porphyrio tum loco relato, tum apud S.Cyrillum *lib.*5.*aduerſus Iulianum.*Idem habet Cedrenus ſupra relatus de eis aſſerens, quòd *diuino nutu, atque gratia etiam futura præuideant*. De quo Serarius *in Trihæreſio lib.*3.

Propter tria cuncta Religioſis.

Propter manſiones.

Commune Oratorium.

Quidam Patres, alij filij.

Numeroſi cœtus.

Aliqui Prophetæ.

c.4. Subiungens: *Huiuſque rei exempla ſunt apud eumdem Ioſephum illuſtria in Iuda Eſſeno lib.13.c.19.lib.1.captiuitat. c.3. Manaemo itidem Eſſeno lib.15.c.13.* de quibus & nos ſuis locis dicemus. Fuiſſe prӕterea inter Eliani Inſtituti ſectatores etiam fœminas diximus *ſub anno* 3297. Pariter inter Eſſenos fœminas fuiſſe num. 27. dictum eſt, quarum *eadem eſt conuerſatio* (inquit Cedrenus.) dixerat autem de viris: *Vatum priſcorum æmulantur, atque imitantur vitam.* Rurſus: *Sacras litteras legentes Philoſophiam paternam exercent.* Idem ergo & iſtæ fœminæ (quas vocat virgines non coactas, ſed *ex inſtituto bono*) faciebant. Demum quemadmodum filijs Prophetarum veluti proprium erat albis pallijs vti, iuxta dicta *ſub anno* 3204. ſic & Eſſenis, vt dictum eſt ſupra *num.*25.

Succeſſio in eundem locum.

40 Nec minus efficaciter huiuſmodi Eſſenorum Inſtitutum à filijs Prophetarum originem traxiſſe roboratur ex ſucceſſione in eumdem locum. Quemadmodum enim domorum, & familiarum ſucceſſio ex eiuſdem fundi, prædij, aut palatij poſſeſſione aptè comprobatur; ſic Eſſenos filiorum Prophetarum ſucceſſores fuiſſe congruè ex eiuſdem loci habitatione conijcitur. Nunc ad intentum. Eliſæum filijs Prophetarum caſulas iuxta Iordanis fluenta conſtruxiſſe, ex ſacra Scriptura 4.*Reg.6.* & dictis *ſub anno* 3145. manifeſtè habetur. Hunc vero locum ad Eſſenos poſtea deueniſſe clarè habet Genebrardus *lib.1.Chronolog. circa ann.mundi* 3272. non obſcurè indicans etiam Eliſæi Inſtituti ſucceſſores eſſe: *Eliſæus* (inquit) *conſtruxit cellas Prophetis in Iericbuntis ſolitudine, manauit inſtitutum, & loci religio ad poſteros, fuitque deſertum hoc vſque ad Engaddi ab Eſſenis habitatum hominibus continentia incredibilis.* Eadem fermè Iacobus Zeglerus *in deſcript. Palæſtinæ in monte Adumim* (quem dicit eſſe portionem montis Engaddi) *fol.*38. (liber editus eſt Argentorati 1536 & extat in Bibliotheca Vaticana *ſub num.*4450. ſic dicens: *In huius ſolitudinis parte ſedit Eliabu Propheta, & Eliaſab conſtruxit cellas Prophetis. Manauit inſtitutum, & loci religio ad poſteros, fuitque deſertum hoc vſque ad Engaddi habitatum ab Eſſenis, hominibus incredibilis continentiæ.* Item Guillelmus Poſtellus *in lib. Coſmograph. in deſcript. Syriæ.* Fauent ijs Auctoribus quantum ad hoc, quod afferunt de habitatione Eſſenorum in Engaddi, Plinius, & Solinus in ſuperioribus relati; ex illis autem noſtrum fulciri intentum manifeſtum eſt.

Teſtimonium Philonis.

41 Grauium tandem Auctorum teſtimonijs ipſum roboratur intentum, quod ſcilicet Eſſeni Propheticum, & Elianum ſectarentur Inſtitutum, ex quibus Philo *lib. illo relato de vita contemplatiua* de Eſſenis Theoricis agens, dicit: *Verſantes enim ſacra volumina dant*

ope-

operam Philoſophiæ, per manus acceptæ à maioribus, ſerutando eius allegorias. Deinde *habent etiam priſcorum commentarios, qui huius ſectæ auctores multa reliquerunt monumenta de allegorijs huiuſmodi, ad quorum imitationem ſe accommodant*. In quibus verbis certum eſt illud *Philoſophiæ*, denotare vitam veluti religioſam, & Propheticam; valde enim vulgare eſt apud Patres, & Auctores antiquos, vt *Philoſophiæ nomen* Monaſticum Inſtitutum deſignet, vt videre eſt in Sozomeno *in hiſtor. tripartita lib. 1. c. 11.* & pluribus alijs, quos retuli *in Apparatu c. 5. n. 16*. Illud etiam *per manus acceptæ à maioribus*, ſatis indicat loqui de illa vita inſtar Religioſæ, quæ à Prophetis Elia, Eliſæo, & diſcipulis emanauit, nulla enim alia in veteri Teſtamento erat, quæ per traditionem ad ipſos deriuari poſſet. *Sacra* autem illa *volumina* proculdubio ſunt libri veteris Teſtamēti à Prophetis editi, quos prius appellauerat *Prophetarum oracula diuinitus prodita*. Cum vero dicat *ſcrutando eius allegorias*; & Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de Inſtitut. Monach. c. 23. & ſequentibus* afferat ex illis verbis 3. *Reg.* 17. ad Eliam dictis: *Recede hinc, & vade contra Orientem, & abſcondere in Torrente Carith, qui eſt contra Iordanem*, hauſiſſe Eliam (in ſenſu ſanè allegorico) vitæ veluti Religioſę normam, quam ipſe diſcipulis communicauit, bene conijcitur hanc, & ſimiles in alijs Prophetis allegorias ſcrutatos eſſe Eſſenos; Vnde illa, quæ ſubiunxit Philo: *Habent etiam Priſcorum commentarios, &c.* innuunt ſatis volumina illa ſacra commentarijs illuſtrata fuiſſe *à priſcis huius ſectæ Patribus*, ad quorum imitationem ipſi ſe accommodare ſtudebant. Confirmat hanc expoſitionem id, quod proſequitur Philo, videlicet: *Itaque non ſolum contemplantur, ſed etiam cantica, hymnoſque in Dei laudem componunt vario metrorum carminumque genere rythmis concinnatos in auguſtiorem ac religioſam ſpeciem*. Cum enim mos iſte hymnos, & cantica Deo pſallendi à Prophetis, Elia præſertim (vt conſtat ex Ioanne Ieroſolymitano *de Inſtit. Monachor. c. 10. & 11.*) propagari cœperit, denotatur ſane eorum Inſtitutum æmulatos fuiſſe Eſſenos. Confirmat etiam eamdem expoſitionem, ſimulque intentum Nicephorus *lib. 2. hiſt. Eccleſiaſt. c. 16.* vbi tractans hunc locum Philonis, & ipſius mentem circa eoſdem Eſſenos ſic explicat, dicens illos *vitam Propheticam flagranti, atque ferventi fide meditari, atque æmulari*. Quæ verò eſt hæc vita Prophetica, quam meditari, & æmulari ſtudebant Eſſeni, niſi ea, quam Elias, Eliſæus & filij Prophetarum coluere? Idem habet Cedrenus loco relato dicens: *Vatum priſcorum æmulantur, atque imitantur vitam*. Et infra: *Sacras enim litteras legentes Philoſophiam paternam exercent*. Vita autem *priſcorum vatum*, & *Philoſophia paterna* quid

Idem Philo

Nicephori teſtimonium.

quid aliud denotare poteſt, niſi Eliæ, & filiorum Prophetarum Inſtitutum? Fauet Porphyrius loco relato, ſic de illis ſcribens: *Hoc igitur ex Inſtituto, & continenti veritatis, pietatiſque ſtudio, mirum profectò non eſt exiſtere plurimos rerum etiam futurarum ſcientia præditos, quippe qui à pueritia cùm ſacris litteris, tum varijs luſtrationibus, Prophetarumque dictis aſſidue, atque diligenter informantur, vt rarò admodum ſuis in prædictionibus illos à vero aberrare contingat?* Fauet & Sozomenus *in hiſtor. tripartita lib. 1. cap. 11.* vbi de Monachis, & eorum inſtitutione loquens, inter quos reponit Eſſenos à Philone relatos, huius Philoſophiæ, ideſt, religioſæ viuendi normæ auctores refert (etſi ex aliorum placito) Eliam, & Ioannem Baptiſtam. Fauent quoque illi Patres, aut Doctores, qui Monachos omnes, præſertim Ægypti, & Palæſtinæ (inter quos etiam ipſi Eſſeni recenſeri debent) ab Elia, Eliſæo, & filijs Prophetarum originem ducere tradunt, quos retulimus *in Apparatu c. 5.* Vnde expreſsè & clarè Eſſenos Eliæ ſectatores fuiſſe tenent ex noſtris Ioannes Palæonydorus *de antiquit. Carmelit. lib. 1. c. 5* Didacus Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 1. cap. 7.* Thomas de Ieſu *in Regulam Carmelitar. par. 1. cap. 1. §. Pro quo recolenda.* Franciſcus à Sancta Maria *in Hiſtoria Prophetica*, præſertim *l. 3. c. 13.* Michael Muñoz *in Propugnaculo Eliæ lib. 2. tit. 2. c. 2. art. 6. n. 16.* & alij. De exteris autem Iacobus Salianus *ſub anno 3893. n. 48.* dum expreſsè ait: *Eſſeni Religioſi erant illorum temporum, ſicut & filij Prophetarum.* Ergo erant Eliæ diſcipuli. Adrianus Adrianius Ieſuita *in lib. de vit. Monaſtic. Orig. c. 2.* vbi eos ex *filijs Prophetarum* eſſe, & *meliores Eliæ, & Eliſæi diſcipulos* vocat. Item Iacobus Boulducus *de Eccleſia ante legem l. 1. cap. 3. §. Qui geſtus*, clarè docens Eliam fuiſſe Patrem Eſſenorum. Ioannes Carthagena *4. tom. Homil. l. 17. Homil. 2. obiect. 8.* poſt verba Nicephori relata, vbi Eſſenos *vitam Propheticam* æmulatos eſſe deſcripſerat, ſubiungit: *Quæ eſt igitur hæc vita Prophetica, niſi ea, quam Elias, & Eliſæus, filijque Prophetarum coluere?* Item Aſcanius Tamburinus *tom. 1. de iure Abbat. diſput. 2. q. 1.* dum Eſſenos, & filios Prophetarum *communem viuendi rationem obſeruaſſe* dicit. Dominicus Grauina *in libro de voce Turturis par. 2. cap. 15.* ſic: *Permanſerunt verò hi Prophetarum filij vſque ad tempora Apoſtolorum, ex Euſebio. Succeſſerunt eis illi, qui ſupra Eliæ inſtitutiones alijs ſupererogauerunt, forte ab Eliſæo Propheta eorum Magiſtro, & Auctore acceptas, hi fuerunt Eſſeni, &c.* Accedit Honuphrius Maneſcal *tom. 1. concion. in concion. B. Mariæ de monte Carmelo*, vbi loquens de Eliæ Religione, inquit: *Continuata eſt per Prophetarum filios, aut per eos Religioſos, qui Eſſeni, vel Eliſeni ab Eliſæo appellati ſunt.* Optimè etiam vir doctiſſimus Aubertus Miræus

Aliorum.

Noſtratum, & aliorum.

in

in tractatu de Origine Carmelitar. ſic dicens: *Nec Palæſtina, Syriaue tantum finibus Cæleſtis inſtitutio circumſcripta eſt; in Ægyptum enim temporis excurſu lectiſſimæ gentis colonia (quos Eſſenos nuncupabant) deducta ſunt, vt Eliæ imitatione Alexandria quoque clareſceret. Quidquid enim Orientis, Auſtrique primores, quorum genere Monachorum cœtus gloriantur, tradidere: quidquid etiam ab Oriente in Occidentem extat inuectum; non minima ex parte Inſtitutionis Eliæ quadam expoſitio & ad nationes diuerſas coaptatio eſt.*

42 Scrupulus tamen dirimendus reſtat circa hos Eſſenos, de quibus in præſenti diximus, & alibi, maximè ſecundo Tomo, ſi Deus conceſſerit, dicemus; an ſcilicet veri, boníque Catholici tempore Legis veteris fuerint, an verò alicuius hæreſis nota digni. Et, vt patet, ſermo eſt de illis pro ſtatu Moſaycæ Legis ante Chriſtum: nam de ipſis tempore Euangelicæ Legis dicto ſecũdo Tomo commodiùs diſſeremus. Et quidem hæreticos in Synagoga fuiſſe plura ſunt, quę ſi ſolum primo aſpectu intueamur, id ſuadere videntur. Primum, quòd eorum Inſtitutum *ſecta* ſæpius, immo & aliquando *hæreſis* nuncupatur. Nomen enim ſectæ illi tribuunt Philo *in libro de vita contemplatiua*, Porphyrius ſupra relatus, Occumenius *in Actuum Apoſtolorum cap. 22.* Dauid Chrytræus *in Onomaſt. Theolog.* & alij plures. *Hæreſis* autem nomine appellatur à Ioſepho *Antiquitat Iudaic. lib. 13. cap. 8. & lib. 18. c. 2. in titulo capitis*: Secundum, quia S. Epiphanius *hæreſ. 10.* Eſſenos facit genus Samaritanorum, qui hæretici erant. Tertium, quia idem Epiphanius *Hæreſ. 19* Oſſenos ait Iudæos fuiſſe, ac hæreticos. Quartum, quia de ipſis S. Nilus *in Aſcetico in princip.* ſic: *Habuerunt quidem mores ſimiles moribus Monachorum, ſed quia fide in Chriſtum caruerunt, nihil eis profuerunt ſancti mores.* Quintum, quia teſte Ioſepho *lib. 18. antiquit. cap. 2.* à communi Templo Ieroſolymitano arcebantur, & ſacrificia ſeorſim peragebant. Sextum, quia ſacrificijs à Deo inſtitutis ſuas anteponebant luſtrationes, vt colligitur ex eodem Ioſepho. Septimum, quia Solem tanquam Deum precabantur. Octauum, quia fato tribuebant omnia, vt colligitur ex eodem Ioſepho *13. antiquit. cap. 8.* Tandem, quia ſimiles erant Pythagoricis, in quibus plures errores cernebantur, vt colligitur ex Origene *lib. 6. ad Roman.* S. Hieronymo *ad Cteſiphontem aduerſus Pelagianos*, & alijs.

An boni Catholici.

Nomina ſectę & hæreſis.

Ex Epiphanio

Ex Ioſepho.

43 Sed quis prudenter credat viros à tota antiquitate, Philone videlicet, Ioſepho, Porphyrio, Euſebio, Sozomeno, Nicephoro, Hieronymo, & alijs commendatiſſimos, & laudatiſſimos inter hæreticos cenſeri? Quis putet illos, de quibus Bergomenſis *in ſupplement.*

Eſſeni commendatiſſimi & laudatiſſimi.

Chro-

Chronic.circa ann.Chriſti 30.dixit: *Nec inhoneſtus ſermo vnquam de illis in Hiſtorijs habitus eſt*, hæretica fuligine tinctos? Quiſue exiſtimet infideles, quos tam pijs moribus inſtructos fuiſſe conſtat, vt de illis Volaterranus relatus hæc aſſerat: *Hi prædicti memorabili diſciplina, à moribus gentium reliquarum abſunt.* Et infra: *Ex æquo Iudicis conuenarum turba renaſcitur, tam fœcunda illis aliorum vitæ pœnitentia eſt, nemo admiratur, vel leuis culpæ ſibi conſcius?* Quis etiam illos, quos Baronius *tom.1.in Apparat.* §.*Tres*, ſic commendat: *Vitæ moribus fuiſſe conſpicuos omnes vno ore fatentur*, hæreſis nota inurere præſumat? Quiſue autùmet eos, qui propter eximiam ſanctitatem Monachorum Legis nouæ Duces, & Anteſignani iudicati ſunt, vt ſecũdo Tomo oſtendemus, ſana fide caruiſſe? Quis vnquam de ſancta Aſſidæorum Congregatione, qui ijdem cum Eſſenis erat, *vt ſub anno* 3847. probabimus, mali aliquid vel ſuſpicari potuit? Deinde ſi tales fuerunt, quomodo à Chriſto, vel ab Apoſtolis, Phariſæorum, Scribarum, vel Saducæorum inſtar, cum eo tamen tempore, & loco vigerent, reprehenſi non fuerunt? Abſcedat ergo talis exiſtimatio, nec turpiſſimam hæreſeos notam ijs inuramus, quos facili negotio vindicare poſſumus. Pro quo vel vnus Serarius *in Trihæreſio lib.3.cap.5.* ex quo plura mutuauimus, ſic: *Neque quod ſciam veterum vllus eſt, qui turpiſſimam ijs hæreſeos notam inurat, quin à multis valde, prout partim vſque vidimus, partim, ſi, vt ſpero, annuerit poſtea votis Dominus, videbimus, laudantur, neque vnquam à Chriſto Domino, Phariſæorum vel Saducæorum inſtar, vel ab Apoſtolis reprehenſi, cum eo tamen vigerent tempore, & loco.* Si quis porrò ijs non contentus adhuc deſideret Eſſenorum Inſtitutum ab erroris labe vindicari, adeat Abulenſem *in cap.22.Leuit.q.7. & in cap.3. Matth. q.63.* Cornelium *in c.10. Numer. verſ.29.* §.*Denique*, & Adrianum Adrianium eiuſdem Ieſuiticæ familiæ *in lib.de vit. Monaſtic. Orig. cap.2.* vbi Eſſenos *ſanctitate claros viros* compellat.

Catholici.

Secta, & hæreſis, quid importent.

44 Primum ergo, quod in contrarium adducitur, leuiſſimum eſt, cum apud doctos valde compertum ſit, *hæreſis*, & *ſectæ* nomen etſi apud Chriſtianos in malam ſemper partem accipiatur; *hæreſis* quidem pro doctrina falſa, & erronea pertinaciter retenta, & *ſecta*, pro multitudine hominum, qui tali doctrinæ obſtinatè adhærent, hoc enim ſenſu tota Eccleſia loquitur de *hæreſis* & *ſectæ* nomine, & de *ſecta* in ea acceptione eſt ſermo *ad Galatas* 5. & 2. *Petri* 2. apud prophanos tamen auctores *hæreſis* accipi ſolet in bonam partem pro ea opinione, quam ſibi quis eligit, vt apud Tullium *in Præfat. Paradoxorum*, Galenum *in lib.* quem ſcripſit *de hæreſibus*; Laertium & alios. Similiter *ſectæ* nomẽ in bonam quoque partem pro hominum inſtituto,

tuto, formaque viuendi ſæpius vſurpatur, vt apud Tullium *in Verrem, & in claris Oratoribus*. Quid nunc mirum, quod Eſſenorum Inſtitutum *hæreſis*, vel *ſecta* ab aliquibus appelletur?

45 Secundum ex Epiphanio maius negotium faceſſere poteſt, ſiquidem Suarez 3. *tom. de relig. lib.* 3. *c.* 1. *n.* 13. propterea dicit non credi Eſſenos habuiſſe veram, & ſanam fidem, ac per conſequens nec veros Religioſos fuiſſe, ſed neutrum verum eſt, vt diximus. Epiphanium autem non loqui de noſtris Eſſenis, ſed de alijs, ait Serarius vt ſupra; at non explicat quales ij fuerint. Liberiùs loquitur Scaliger apud eumdem Serarium *in Mineruał. lib.* 5. *c.* 7. dicens: *Eſſenos quod in Samaritis poſuerit Epiphanius, neque cauſam ſcio, neque ſi ſciam, probare poſſim.* Et poſtea: *De Eſſenis Samaritarum omnino diſſentimus ab eo.* Nihilominus aliquo fundamento ea dixiſſe S. Epiphanium vel reuerentiæ ergò ad tantum Patrem dicere debemus. Illud vero (vt credimus) ſumendum eſt ex ijs, quæ ſæpius in hoc Tomo inculcauimus, videlicet Samaritanorum regionem à tempore, quo Ieroboam cum decem tribubus à Iudæ regno, & Rege Roboam filio Salomonis ſeparatus fuit, regnum Iſraëlis conſtituens, ferme ſemper veluti ſchiſmaticam permanſiſſe, ſummo Sacerdoti Iudæorum rebellem, & à ſãcta Ciuitate, & Templo Domini, quod in ea erat, excluſam; vt proinde Ieroboam Rex, ne populus eam ob cauſam cõtra ipſum rebellaret, duos aureos vitulos pro Dijs adorandos in Dan, & Bethel collocauerit, populum ad Idololatriæ crimen impellens. Magna proinde ex parte populus Iſraelitarum ab eo tempore Idolorum cultui addictus veram Iudæorum religionem deſeruit. Ne tamen fratribus Iudæis in Ieroſolyma, & Iudæ Regno exiſtentibus inferiores apparerent, cuncta quæ apud illos erant, ſimiarum inſtar imitari curarunt. Pro veri namque Dei cultu, falſorum Idolorum adorationem; & pro vero, & vnico Dei Templo Ieroſolymitano ſua illa delubra, & excelſa elegerunt. Sic pro veris Dei Sacerdotibus, pſeudoſacrificos, & pro veris Prophetis, falſos & fallaces retinentes; contra quos maxime pſeudoprophetas plura Elias, Eliſæus, Michæas, & alij, vt in ſuperioribus viſum eſt, peregerunt. Cum autem poſteà Eſſenorum Inſtitutum inter Iudæos vigere cœpiſſet, Samaritani ipſorum æmuli falſos ſibi alios Eſſenos, ſicuti falſa Templa, & ſacrificia, falſos Sacerdotes, & Prophetas habere voluerunt; ad modum, quo in Regionibus ſchiſmaticis Chriſtianorũ pſeudo-Epiſcopi, pſeudoſacerdotes, & pſeudomonachi (etiam eiuſdem nominis cum veris alijs, videlicet S. Baſilij, S. Antonij, Pauli, &c.) reperiuntur. De his ergo pſeudo-Eſſenis loquitur S. Epiphanius dicta *hæreſ.* 10. eos inter

Epiphanius loquitur de Eſſenis Samaritis.

Qui erant iſti.

Eſſenorum ſimiæ.

ter

ter hæreticos recenſens, eo videlicet ſolùm, quod in celebratione feſtiuitatum à Iudæis diſſentirent, tum propter euitandum tranſitū illorum, qui per Samaritas eo tempore tranſire volebant, tum in odium Eſdræ, & Neemiæ, qui poſt reditum ex Babylone noluit eos admittere, vt cooperatores ad Templi ædificationem, vt colligitur ex ipſo Epiphanio *hæreſ.* 10. & 11. Ex quo clarè elicitur omnes alios Eſſenos per orbem diſperſos veros fideles fuiſſe, nec à Iudæis in eo diſſenſiſſe, cum rationes, ob quas Eſſeni Samaritæ id fecerint, in alijs Eſſenis nullatenus procedant. Vnde ipſe Epiphanius *hæreſ.* 29. alios Eſſenos cum Philone commendat, & vt Poſſeuinus *in Apparatu ſacro littera I, in Ioſepho Flauio* notat S. Epiphanius illa *hęreſ.* 10. de Eſſenis Samaritis dumtaxat loquitur. Ecce iam ad propoſitum tam infirmū ſumi argumentum ad probandum Eſſenos fuiſſe hæreticos, ex eo quod Eſſeni Samaritæ tales eſſent, ac ſi ſimili modo diceretur: Aliqui Monachi S. Baſilij cognominati, qui ſunt modò inter Græcos & Armenios, ſunt ſchiſmatici, ergo Monachi S. Baſilij ſunt ſchiſmatici. Vtraque enim conſecutio futilis eſt. Id autem ex eo etiam roboratur, quia cum certum ſit Samaritanos propter plures errores, quos habebant, infenſos valde fuiſſe Iudæis, ita vt ſemper verum fuerit illud Ioannis 4. *v.* 9. *Iudæi non coutuntur Samaritanis*. Nihilominus apud omnes ſemper quoque compertum fuit Eſſenos valde charos fuiſſe Iudæis, & apud illos magno pretio, & æſtimatione habitos, vt vel ex encomijs, quibus eos illuſtrant Philo, & Ioſephus, conſtare poterit. Euidens ergo ſignum eſt Eſſenos à Samaritanis diſtingui, ac per conſequens Eſſenos illos pro hęreticis ab Epiphanio habitos pſeudo-Eſſenos fuiſſe, ſolo nomine cum alijs conuenientes, de quo iterum redibit ſermo *ſub anno* 3608. *n.* 11.

Infirmum argumentum.

Samaritæ pſeudo-Eſſeni.

Oſſeni diuerſi ab Eſſenis.

46 Tertium etiam valde debile eſt. Oſſeni enim illi Iudæi, quos ſanctus Epiphanius dicta *hęreſ.* 19. inter hæreticos cenſet, nullatenus Eſſeni erant, vt probat Serarius *in Tribęreſio lib.* 3. *cap.* 5. & ſequitur Vvaſtelius *in vindic. lib. de inſtit. Monachor. Ioan. Ieroſolymit. cap.* 8. §. 8. nec diſſentiunt Druſſius, & Scaliger apud ipſum in Mineruali *lib.* 5. *cap.* 7. idque euidenter conſtabit intuenti ea, quæ de Oſſenis refert idem Epiphanius, & de Eſſenis Philo, Ioſephus, & alij auctores. Vnde & in hoc deficit Suarez, *vt ſupra n.* 12. vir aliàs doctiſſimus, dum minus ſcitè Oſſenos cum Eſſenis confundere videtur.

Quarti, & quinti ſolutio.

47 Quartum quoque ex S. Nilo petitur, vel ſolum de Eſſenis Samaritis accipiendum; vel ſi de alijs, ſolùm de aliquibus ipſorum, qui ante Chriſtum viuentes, ipſius doctrinam, ac Euangelium amplecti renuerunt, prout Franciſcus de S. Maria in *ſua Apolog. par.* 2. §. 11.

§. 11. *n.* 99. tuetur. Nec id mirum; etſi enim Eſſeni præcipuè inter alias Iudæorum ſectas Chriſtum amplexati fuerint; ipſorum tamen aliqui in Iudaiſmo perſiſtere maluerunt, prout ex Philiaſtro approbat Baronius *tom.* 1. *ſub anno* 64. §. *Verus*. Quintum verò argumentum vel ſolum de huiuſmodi Eſſenis Samaritis probat, propter rationes adductas, vel eſto quod alios tangat, ita vt apud illos talis mos eſſet, non propterea vt hæretici damnandi; cum Philo, nec Ioſephus id faciat; & forſan humilitatis, paupertatis, ſolitudiniſue amore, vel hominum frequentiæ fugiendæ, aut alia ſimili pia cauſa, quam ignoramus, ita facere poſſe opinabantur, quod eſt credendum. Adde quod credibilius eſt, locutum fuiſſe Ioſephum de illis Eſſenis, quos ipſe ſuo tempore nouerat, qui cum magna ex parte Chriſtiani eſſent, iure à Templo Iudæorum, eorumque ritibus abſtinebant, vni vero Euchariſtico Sacrificio à Chriſto inſtituto incumbentes. Ita Richardus Hall. *in Tract. de propriet. Monachor. c.* 4.

48 Illud de adoratione ſolis, quod pro ſexto afferebatur argumento, minoris ponderis eſt. Quis enim pijſſimos, prudentiſſimos, & in ſacræ Scripturæ libris verſatiſſimos inter Iudæos viros Idololatras fuiſſe credet? Quis talia ipſis appinxit ſcelera? numquid Ioſephus? Sed is de illis *lib.* 2. *de bello Iudaico c.* 7. hæc habet: *Præcipuè circa Deum religioſi ſunt*: non ergo adorant creaturas. Poſtea: *Namque ante ſolis ortum nihil prophani loquuntur*. Ecce Religioſum ſilentium, quod vſque ad præſens tempus obſeruat Carmelitana Religio, cui ex Regula præceptum eſt ſilentium obſeruare *vſque ad primam dictã ſequentis diei. Sed et quædam patria vota celebrant, quaſi vt oriatur precantes*. Hoc ſic explicat Philo *in libro de vita contemplatiua*, loquẽs de Eſſenis Theoreticis: *Quotidie bis precari ſolent, mane ac ſub veſperam: oriente ſole petentes diem felicem, vtque mentes eorum cœleſti repleantur lumine*. A quo? ſanè à Deo. Propterea Ioſephus non dixit *Precantes* abſolutè; ſed *quaſi Precantes*. Vnde illud *et patria quędam vota celebrant*, proculdubio non eſt aliud, niſi quod ipſi per proſopopœiam loquerentur Prophetarum priſcorum more dicentes cũ tribus pueris fornacis Babylonis: *Benedicite Sol, & Luna Domino*. & cum Dauid *Pſal* 148. *Laudate eum Sol, & Luna*; quod & facit tota Eccleſia in laudibus matutinalibus. Fortaſſis etiam orabant verſis vultibus ad Orientem, quod moris fuit etiam Chriſtianorum. De quo, & alijs ad intentum Serarius *in Tribęreſio lib.* 3. *c.* 4. & Franciſcus à S. Maria *in Hiſtor. Prophet. lib.* 3. *c.* 9. Quibus nos iungimus Cedrenũ relatum, de illis dicentem: *Preces & Pſalmorum cantum à media nocte ad lucem vſque Deo religioſè, ac cum grauitate offerunt, eo facto quiſ-*

Quid de adoratione ſolis.

Philo.

que ad ſuum munus à præſide dimittitur. Vbi eſt iam illa Solis adoratio? Omittimus creaturæ adorationem, non vt creatura eſt, ſed vt aliquid Dei, & diuinitatis veſtigium, à pluribus Theologis recipi, ac proinde etiamſi hoc modo in Eſſenis Solis adoratio cerneretur, Idololatriæ condemnari non poſſent.

Fatum Eſſenorum quale.

49 Eiuſdem ponderis eſt ſeptimum argumentum relatum, ex eo deſumptum, quod omnia fato tribuiſſe videntur Eſſeni, vt colligitur ex Ioſepho *lib. 13. antiquit. c. 8.* vbi ſic: *Genus Eſſenorum omnia ſub fato eſſe confirmat, & nihil eſſe, quod hominibus non illius decreto proueniat*. Nomine enim fati non intelligit Ioſephus ſeriem aliquam aſtrorum, aut cauſarum ſecundarum liberum arbitrium hominis tollentium; ſed firmam, & conſtantem Dei voluntatem, omnia creata gubernantem, & ad ſuos fines dirigentem, iuxta modum naturæ cuiuſque, libera liberè, & neceſſaria neceſſariò, quemadmodum optimi Theologi docent. Quod primò colligitur ex verbo illo *decreto*, quo vtitur; hæc enim Dei efficax voluntas *decretum* à Theologis appellatur. Secundò, ex ipſo nomine *fati*, quod in proprijſſima ſui ſignificatione à verbo exoleto *for faris* deriuatum ſignificat id, quod eſt dictum, prolatum, aut decretum. Tertiò, ex ipſo Ioſepho *18. antiquit. c. 2.* dicente: *Eſſeni autem ad Deum cuncta redigunt*, nomen ergo fatum Dei voluntatem in præſenti denotat. Tollitur tandem omne dubium circa hoc ex *lib. 6. Apoſtolicarum Conſtitutionum c. 6.* vbi cum dictum eſſet aliquos fuiſſe, qui fato omnia tribuebant, ſubiungitur: *Ab his omnibus ſegregarunt ſe Eſſei, qui patrios ritus ſeruant*. Eſſeni ergo catholicè ſentiebant, & non ethnicè de fato. De quo Serarius, & Franciſcus à S. Maria *vt ſupra*. Vide & Sixtum Senenſem in Bibliotheca ſancta *lib. 2.* vbi de fato, quod ponebant Eſſeni, loquens, illud vocat *Dei voluntatem*.

Quomodo ſimiles Pythagoreis.

50 Pariter vltimum illud de Pythagoricis facilè reijcitur. Etſi enim ipſi ab Eſſenis plura proba acceperint, vicio tamen ſuo è ſuo captu alia praua eligentes, dum dicunt *ſe eſſe ſapientes, ſtulti facti ſunt*, vt inquit Paulus *ad Rom. 1.* Quorum errorum culpa in Eſſenos cur referatur? Sic ſolent hæretici ex Eccleſiæ limpidiſſimis fontibus plura bona dogmata haurire, quæ tamen cũ alijs è ſuo cerebro confictis nouitatibus cõfundunt, abſq; eo quod Eccleſia illarũ cauſa cenſeatur.

Quid de loco animarum.

51 Quomodo tandem ſine verę fidei præiudicio accipienda ſit doctrina eiuſdem Ioſephi, dum loquitur de ipſis Eſſenis *lib. 2 de Bello c. 7.* circa locum animarum piorum hominum poſt mortem, dicemus commodiùs inferiùs, dum de Iuda Machabæo, & Aſſidæorum Principe loquemur.

Annus

Annus mundi 3556. ante Chriſtum 497.

1 ERAT hic annus quadrageſimus ſolutæ captiuitatis Babylonicæ, prout numeranti ex anno 3517. quem primum libertatis fuiſſe diximus, manifeſtè patebit. Qui à nobis debuit ſigillatim recenſeri propter ea, quæ Genebrardus *lib. 2. Chronolog. ſub anno mundi* 3638. ex Talmud *tractat. Baba Bathra c.* 1. refert, videlicet poſt deſtructum Templum à Prophetis ſublatam fuiſſe Prophetiam, & datam Legiſperitis. Inſuper ex auctore libri *Coſre* ceſſaſſe Prophetiam quadraginta annis poſt reditū ex exilio Babylonico, qui huic anno vel ſequenti correſpondet. Refert etiam Torniellus *ſub anno mundi* 3540. *num.* 4. ſimilem Hebræorum traditionem aſſerentium in hoc ſecundo Templo Ieroſolymitano, quod hoc tempore renouabatur, defuiſſe inter alia donum Prophetiæ. Quæ omnia quomodo intelligenda inueſtigemus, præſertim cum hiſtoriæ noſtræ extranea non ſint, vt iam videbimus. An ſublata Prophetia à Iudæis.

2 Diximus ergo traditiones has, vt iacent, falſas eſſe, & ſine illo fundamento. Et primò priorem mendaciſſimam eſſe (verè Talmudicam) ex eo conſpicitur, quòd adhuc poſt deſtructum Templum Prophetæ Ieremias, Ezechiel, Daniel, & alij ſpiritu Prophetiæ à Deo donati ſunt, vt vidimus in ſuperioribus; nec poſterior magis vera. Ratio eſt, quia hoc tēpore adhuc in viuis creduntur eſſe Zacharias, & Aggæus Prophetæ, nec eſt aliquid, quod cogat ad aſſerendum priuatos à Deo fuiſſe Prophetiæ dono, eſto nihil circa hoc ſcriptum reperiatur. Secundo, & præcipuè, quia Malachiam, & Eſdram, ſiue vnus ſiue duo homines fuerint (de quo alibi) poſt hoc tempus prophetaſſe conſtat. Tertiò, quia, vt conſtabit ex dicendis in hoc Tomo, alijs quoque hoc donum à Deo collatum fuit poſt hæc tempora. Etenim Iudas Eſſenus tempore Ioannis Hircani circa annum 3920. Prophetiæ ſpiritu claruit, vt eo tempore dicemus. Item Manahemus ſeu Manachemus Eſſenus quoque Herodis ſenioris æuo, de quo *ſub anno* 3988. ac Simon etiam Eſſenus, de quo ſimiliter *ſub anno* 4061. dicetur. Traditiones non veræ.

3 Quo ergo ſenſu affirmari poteſt ab hoc tempore ceſſare incepiſſe Prophetiam inter Iudæos? certè non alio, vt putamus, niſi quia Prophetæ non erant inter illos tam ordinarij, publici, & ſolemnes, ſicut primitus, prout in ſimili dicemus, cum de Malachia Propheta in ſequentibus ſermonem inſtituemus. Quibus iungitur, ex eo An ceſſauerit Prophetia.

 etiam

etiam dici poſſe ab hoc tempore ceſſaſſe Prophetiam in populo Dei, quia nomen *Propheta*, quod communiter, & vulgariter omnibus piè, & veluti religioſè viuentibus in Ordine Prophetico Eliæ iuxta dicta *ſub anno* 3184. & præcipuè *in Apparatu c.*2. concedi ſolitum erat, veluti commutatum fuit in nomen Eſſeni vel Aſſidæi, illis in poſterum regulariter conceſſum. Hoc enim tempore, vt diximus, Eſſenorum Inſtitutum ſub ſpeciali nomine, & ritu propagari incepit. Si quis autem congruentiorem de hoc attulerit rationem, libenter ei acquieſcemus. Diximus regulariter, quia aliquoties hoc *Prophetæ* nomen etiam poſt hoc tempus aliquibus eiuſdem Inſtituti profeſſoribus tributum eſt, vt conſtabit ex dicendis.

Anni mundi 3557. vſque ad 3567. ante Chriſtum 496. vſque ad 486.

S. Scripturæ ſilentium.

1 De his annis nihil Sacra Hiſtoria prodit, vt proinde nihil etiam noſtris Annalibus de Prophetici Ordinis rebus, præter dicta addere debeamus. Plura enim alia ad Romanos ſpectantia, quæ Annaliſtæ referunt, vtpote nobis extranea in Dionys. Halicarnaſſeo, Liuio, & alijs ſcriptoribus legenda dimittimus.

Pythagoræ mors.

2 De Pythagoræ tamen morte, quod is aliquandiu cum noſtris Carmeli Eremitis in eo monte commoratus, & philoſophatus fuerit, iuxta dicta *ſub anno* 3515. & ab Eſſenis eiuſdem Prophetici Ordinis alumnis multa didicerit, vt diximus in præcedentibus, aliqua referenda ſunt. Eam ſub hoc tempore contigiſſe plurium ſententia eſt. Primò etenim Marianus Scotus *in Chronic.* ſub Conſulibus App. Claudio Sabin. & P. Seruilio Priſco *ſub anno* 3560. obijſſe ſcribit; deinde Euſebius *in Chronic.* triennio ante, vltimo videlicet anno Olympiad. 70. qui correſpondet anno 3557. id accidiſſe refert, Laërtius autem, & Suidas mortis eius tempus ſiluerunt, fortaſſis quia incertum erat. Illud certius circa hoc tempus contigiſſe, etſi annus ignoretur. Ac proinde verum eſſe id, quod in ſuperioribus diximus, eum potuiſſe ab Eſſenis, vtpote qui ante ipſius mortem vigebant, plura dogmata, quæ diſcipulis communicare poſſet, didiciſſe; etſi ethnico more id geſſerit.

Annus

Annus mundi 3568. ante Chriſtum 485.

1 ALIQVOT hiſtoria noſtra digna annus iſte continet. Zachariæ mors. Primò, mortem Zachariæ Prophetæ, de quo *ſub anno 3533.* diximus: eam enim ſub hoc anno accidiſſe tenent Caſtro *lib. 4. de Prophetis c. 8.* & Salianus *ſub hoc anno num. 1.* Chronicon breue Hebræorum ſecuti. Cēſuerunt plurimi eam à Chriſto Domino deſcriptam fuiſſe, *Matth. 23. v. 35.* illis verbis: *Vſque ad ſanguinem Zachariæ filij Barachiæ, quem occidiſtis inter Templum & Altare.* Sed probabilius eſt eum Zachariam, de quo eo loco Chriſtus, non fuiſſe iſtum, de quo in præſenti, & qui inter duodecim Prophetas minores nominatur, ſed alium, qui tempore Ioas Regis Iudæ lapidibus obrutus à Iudæis fuit in atrio Templi Domini, iuxta dicta *ſub anno 3192.* Hic ergo, de quo nunc, Zacharias naturæ neceſſitate in ſenectute bona obijt, prout innuunt Epiphanius, & Dorotheus, nec Iudæi à Babylonica captiuitate reuerſi, malis, & ærumnis perpeſſis edocti, tam impij erant, vt illum occiderent, eo maximè tempore, quo de Templi renouatione; cultus Dei reſtauratione, & ſuæ Reipublicæ, ac populi inſtructione tractabant. Eius mortem Martyrologium Romanum cum reliquis Latinis in ſextam Septembris diem referunt; Menologium verò Græcorum in præcedentem.

2 Aggæi etiam Prophetæ mortem in hunc annum referunt Aggæi mors. relati Caſtro, & Salianus cum Hebræis; fuiſſe autem cum gloria, & honore ſepultum Ieroſolymis ex Epiphanio, & Dorotheo elicitur. Scribitur quoque eumdem cum Zacharia commune ſepulchrum habuiſſe. Romanum Martyrologium pro quarta die Iulij eius & Oſeæ obitum deſcribit: Menologium verò Græcorum de Aggæo 17. Kalend. Ianuarij, & de Oſea 16. Kalend. Octobr.

3 Poſt mortem Darii Hyſtaſpidis Perſarum Regis, ſuſcepit hoc Xerxis Imperium. anno Xerxes patris Imperium. De quo Danielis illa Prophetia *c. 11.* habetur: *Ecce adhuc tres Reges ſtabunt in Perſide, & quartus ditabitur opibus nimijs ſuper omnes, & cum innaluerit diuitijs ſuis, concitabit omnes aduerſum Regnum Græciæ.* Quæ in hoc Xerxe famoſiſſimo contigerunt, vt dicemus. Torniellus *ſub hoc anno num. 1.*

Digitized by Google

Anni mundi 3569. vſque ad 3589. ante Chriſtum 484. vſque ad 464.

Aſſidæorum Congregatio ex Eſſenis.

1 ALTVM ſilentium, quod in his annis habemus in ſacris Litteris, quibus noſtrorum Annalium hiſtoria innititur, in cauſa eſt, quod de Ordinis Prophetici alumnis, eorumque geſtis nihil noui proferri poſſit. Illud tamen veriſimum, poſt mortem Aggæi, & Zachariæ Prophetarum, quos Eſſenorum Inſtituti ſub illorum ſpeciali ritu promotores fuiſſe exiſtimamus, iuxta dicta *ſub anno* 3545. in eo viuendi modo, quem ab eis acceperant, perſeueraſſe, cùm conſtet Aſſidæorum Congregationem, qui ex illis Eſſenis erant, in ſacra Scriptura poſt plures annos 2.*Machabæor.* 1. *v.* 42. commemorari.

Xerxes Rex famoſiſſimus.

2 Toto hoc tempore regnabat in Perſidis Monarchia Xerxes Rex, vt diximus, famoſiſſimus, vt propterea eius clariſſima geſta iure referri mereantur. Primùm ille expeditionem fecit in Ægyptios, qui rebellauerant, eos ſubijciens, & in arctiorem, quam ſub Dario fuerant, ſeruitutem redigens. Ingentem deinde exercitum contra Græciam, & Europam totam præparauit, qualem nulla hominum memoria, terra, marique ſimul congregatum vidit. Erant enim in pedeſtri exercitu pluſquam 800. millia hominum, triremes 1200. hippagogæ, quæ ſunt naues equis ductandis idoneæ 850. Alij aliter numerant, in tanto exceſſu, vt nec mare nauigijs, nec caſtris terra locandis ſufficeret. Flumina ab exercitu ſiccata fuiſſe, & Græciam totam vix capere potuiſſe exercitum ab aliquibus dicitur. Tantis ergo copijs inſtructus Helleſpontum ponte iungendum, Athonque montem perfodiendum deſtinauit. Circumducto inde per Thraciam exercitu, ad Thermaicum ſinum peruenit, & loco, qui *Tempe* dicitur, Theſſaliæ amœniſſimo potitus eſt. Congreſſus tandem cum Græcis, infeliciter pugnauit, vt retrogredi cum magna iactura poſt aliquot tempus cogeretur. Illuſtriſſimo ſanè admodumque mirabili Regibus documento, ne in magnitudine diuitiarum, aut multitudine copiarum, ſed in Deo vero ſuam ſpem reponant, qui ſuperborum Principum colla propria virtute calcare ſolet. De hac mirabili Xerxis expeditione plura Herodotus, Euſebius, Diodorus Siculus, & alij.

Geſta ipſius.

Ariſtidis Athenienſis exemplum.

3 In gratiam voluntariæ paupertatis, quam ſectari omnes Religioſi profitemur, exemplum Ariſtidis Athenienſis hominis ethnici, qui circa hoc tempus, Plutarcho teſte in eius vita, degebat, recenſendum eſt. Is inuidia metu mixta, eo quòd cognomentum Iuſti adeptus

ptus eſſet, Oſtraciſmo in exilium pulſus eſt. Paupertatis adeo amator, vt cum Xerxes per legatos ſuos tria millia Daricorum ei obtuliſſet, eos reiecerit, negaueritque ſe, dum egena vita contentus eſſet, Perſicas diuitias curare. Cum quondam Calliam quemdam reum ſibi donari petijſſet, atque imperraſſet, iſque viciſſim non exiguam auri ſummam miſiſſet, eo repudiato inquit: *Calliæ vita Ariſtidis paupertate indiget, ſed paupertas Ariſtidis Calliæ opes contemnit*, indicans Calliæ nequitiam ex opum copia procedere. Videas Religioſe Lector, quomodo ſpontanea paupertas etiam apud cæcos Gentiles pretioſiſſima erat. De hoc Plutarchus, & Suidas in *vita ipſius*.

Anni mundi 3590. & 3591. ante Chriſtum 463. & 462.

1 CONTINENT duo iſti anni nouum Perſarum Monarcham, & populi Iudaici inſignis Benefactoris Imperium. Is fuit Artaxerxes Longimanus appellatus, quod brachium dextrum altero longius haberet, Xerxis filius, & Eſtheris maritus, à ſacra Scriptura dictus Aſſuerus. Etſi enim plurimæ, ipſæque inter ſe diſcordes ſententiæ de hoc Rege reperiantur, placet tamen iſta, quam tenent Seuerus Sulpitius *lib. 2. hiſtoriæ Sacræ*, Nicephorus Conſtantinopolit. *in Chronic.* Ludouicus Viues *in c. 36. l. 18. de Ciuitate*; Bellarminus *tom. 1. lib. 1. c. 7. fi.* & alij apud Salianum *ſub anno 3590. n. 10.* cum quibus dicimus hunc Artaxerxem Longimanum fuiſſe Aſſuerum Eſtheris maritum, de quo in ſacra Scriptura mentio habetur, potius id ſupponentes, quàm probantes, cum à prædictis auctoribus non leuiter factum conſpiciatur.

Artaxerxes Rex, Iudæorũ benefactor.

2 Huius autem Eſtheris hiſtoriam noſtris Annalibus adijcimus, quia ſecundùm plurium placitum inter Prophetides, ſeu Propheteſſas ipſa numeratur. Ita enim refert Genebrardus *lib. 1. Chronolog. circa ann. mundi 3066.* ex Hebræis *in Seder Olam c. 20. & 21.* quod & facit Ægidius Camartus *de rebus geſtis Eliæ cap. 6. ſect. 7.* Cum enim nihil Prophetaſſe, aut prædixiſſe referatur, videtur *Prophetiſſa* nomen eò illi ſolùm conceſſum, quod Propheticum Inſtitutum ſecuta fuerit, antequam ſaltem ad Aſſueri Regis connubium admitteretur, aliquo forſan ſpecialiori modo vitæ, iuxta modũ *ſub ann. mundi 3297.* à nobis deſignatum. Quod ſi hoc alijs non arrideat, oſtendant, quo ſenſu *Prophetiſſæ* nomen ipſi adaptetur, nos enim libenter veritati acquieſcemus. Interim in re obſcura quod veroſimilius eſt, inſpicimus,

Eſtheris hiſtoria.

Digitized by Google

mus, iuxta Regulam 45. *de Regulis iuris in 6: & l. in obſcuris, ff. eodem.* Præſertim quia etiam inter Eſſenos fœminas ipſorum Inſtitutum (quod hoc tempore iam vigebat) ſectantes fuiſſe *ſub anno 3545.* oſtendimus.

Anni mundi 3592. vſque ad 3594. ante Chriſtum 461. vſque ad 459.

Aſſueri conuiuium. 1 AD ſolemniſſimum epulum, quod *Eſtheris* 1. continetur, ex quo eiuſdem Eſtheris cum Rege coniugium occaſionem ſumpſit, vocauit Aſſuerus ſub hoc tempore (anno videlicet tertio regni ſui, qui correſpondet anno 3592.) Principes Perſarum, & Medorum, & Præfectos prouinciarum, vt oſtenderet diuitias Regni ſui, magnitudinem, & iactantiam potentiæ ſuæ, ipſorumque animos ſibi magis conciliandos, non vno, vel paucis diebus, ſed totis centum, & octoginta continuis. Conuiuij locus Suſa fuit vrbs Metropolis, & ſolium primarium Regni. Cumque implerentur dies conuiuij, in vltima nempe hebdomada, inuitauit omnem populum, qui inuentus eſt in ea ciuitate à maximo vſque ad minimum, & iuſſit ſeptem diebus præparari in atrio hortorum Regis, quo plebei exciperentur,
Magnificentia vt viri Principes intra ipſos hortos, & lucos, vbi delitioſiſſimi fontes, vmbracula, & innumeræ voluptatum illecebræ conſpiciebantur, conuiuari poſſent. De loci porrò ornatu hæc prodit ſacer textus: *Pendebant ex omni parte tentoria aërei coloris, & carbaſini, & hyacinthini*; ideſt aulæa candida, viridia, & rubra, ſiue byſſina, & hyacinthina, *ſuſtentata funibus byſſinis atque purpureis, qui eburneis circulis inſerti erant*, & columnis marmoreis fulciebantur. Cum autem antiquo ritu conuiuantes in menſis diſcumberent, ideo parati erant
Diuitiæ. *lectuli aurei, & argentei ſuper pauimentum ſmaragdino, & pario*, ideſt candido marmore, ſeu porphyretico diuerſicolore *ſtratum lapide, quod mira varietate pictura decorabat*. Cibi porro, ac cibaria proculdùbio tanto Rege, tantoque conuiuio digna erant. De potu verò ſic ſequitur textus: *Bibebant autem, qui inuitati erant aureis poculis.* Deinde: *Vinum quoque vt magnificentia regia dignum erat, abundans, & præcipuum ponebatur. Nec erat, qui nolentes cogeret ad bibendum, ſed ſicut Rex ſtatuerat, præponens menſis ſingulos de Principibus ſuis, vt ſumeret vnusquiſque quod vellet.* Sacra Scriptura *Eſth.* 1. Expoſitores *ibidem*, & Ioſephus *lib.* 11. *antiquit.*

2 Accidit poſtea id, quod in humanis rebus etiam iucundiſſimis fre-

frequentiſſimum eſt, vt extremum gaudij huius ſolemniſſimi conuiuij luctus Vaſthi Reginæ, eiuſque repudium occuparet, Deo ſic prouidente, vt Eſther ipſius loco ad Regis connubium vocaretur. *Cum enim Rex* (inquit textus) *eſſet hilarior, & poſt nimiam potationem incaluiſſet vino, præcepit ſeptem Eunuchis, qui in conſpectu eius miniſtrabant, vt introducerent Reginam Vaſthi* (quæ ſimile conuiuium fœminis in Palatio Regis fecerat) *coram Rege, poſito ſuper caput eius diademate, vt oſtenderet cunctis populis, & Principibus pulchritudinem illius: erat enim pulchra valde.* Ea verò vel ſuperbia ducta, vel honeſtatis oſtentandæ cauſa *renuit, & ad Regis imperium, quod per Eunuchos mandauerat, venire contempſit.* Iratus autem Rex, & nimio furore ſuccenſus, conſilio à ſapientibus accepto, Vaſthi Reginam repudiare, alteram pro illa quærere, & edictum conſilij ſui per totum Imperium diuulgare decreuit. Quærentibus ergo virgines inuenta eſt inter eas Eſther Hebræa adoleſcentula pulchra nimis, & decora facie, quæ mortuis parentibus ſub Mardochæo in filiam adoptante manſerat. Tradita itaque eſt cum alijs Egæo Eunucho ad cuſtodiam. Cui valde placens meruit ab ipſo ſeptem puellis ſpecioſiſſimis de domo Regis honeſtari, & decentiſſimo ornatu, ac cultu tam pro ſe, quàm pro pediſſequis honorari. Degebat ergo in domo regia virginum electarum vſque ad ſeptimum annum Imperij Aſſueri, qui correſpondet anno 3596. Quo tempore quid actum ſit, poſtea dicemus. Sacra Scriptura *Eſther.* 1. & 2. Expoſitores *ibidem*, & Ioſephus *lib.* 11. *cap.* 6.

Vocatur Vaſthi Regina

Renuit venire

Repudiatur.

Loco illius Eſther.

Annus mundi 3595. ante Chriſtum 458.

1 NOVVS Ordinis Prophetici alumnus Eſdras ſub hoc anno clareſcere cœpit. Ita enim ex Euſebio *in Chronicis*, & Saliano *ſub hoc anno num.* 1. habetur. Genus ipſius ab eo deſcriptum habemus 1. *Eſdræ* 7. vbi numeratis ſexdecim ipſius progenitoribus ex Aaron, qui ex Tribu Leui erat, ab eo traxiſſe originem ſcribit. Erat etiam primarius Dei Sacerdos Babylone apud Iudæos ibi commorantes, vt bene Ioſephus *lib.* 11. *antiquit. c.* 5. ſicut Eliaſib totius populi Iudæorum Ieroſolymis Pontifex erat. Fuit quoque Legis Doctor, & Scriba doctiſſimus. Ita enim eum vocat Rex Artaxerxes, ſeu Aſſuerus in Epiſtola, quam ad eum ſcribit 1. *Eſdræ* 7. *v.* 12. Hic enim titulus eidẽ præfigitur: *Artaxerxes Rex Regum Eſdræ Sacerdoti, Scribæ Legis Dei Cœli doctiſſimo ſalutem.* Quando ergo eodem *capite* 7. *v.* 6. vocatur

Eſdras.

Ipſius genus.

Fuit Scriba.

Scri-

Scriba velox in Lege Domini, non ſignificatur (inquit Salianus vt ſupra *n. 5.) eum amanuenſem tantum fuiſſe, ſed ad reliquam ſapientiam etiam expeditam ſcribendi promptitudinem adiunxiſſe.* Vnde eodem Scribæ abſolutè titulo eum vocant S. Hieronymus *in Prolog. Galeato*, Genebrardus *in Chronolog. l. 2. circa ann.* 3638. eum quoque primum Scribam appellans Serarius *in Triharefio lib. 2. c. 7.* Torniellus *ſub hoc anno* Ægidius Camarthus *de rebus Eliæ cap. 10. ſect. 1.* & alij. Propheta randem fuit: hoc enim titulo afficitur 4. *Eſdræ 1. v. 1.* qui liber, etſi canonicus non ſit, reprobatus tamen non eſt. Vnde *Prophetam* eum cognominant Genebrardus, Torniellus, & Ægidius Camarrhus relati, & fauet S. Auguſtinus 18. *de Ciuitate c. 36.* imò probabile eſt eũdem eſſe cum Malachia Propheta. Ita enim tradunt Hebræi, quos ſequuntur S. Hieronym. *in proœm. ad Malachiam*, & ſæpius in expoſitionis Prophetæ curſu, Remigius, Rupertus, Ribera, Figuerius *in Malachiam* referens vetuſtum manuſcriptum vulgatæ Latinæ id affirmans, & Franciſcus à S. Maria *in hiſtoria Prophetica lib. 2. cap. 42.* Addunt Torniellus, & Salianus ſatis probabile eſſe, vt magna propenſio Regis Artaxerxis in ipſum ex eo orta fuerit, quòd Propheticè ei prædixiſſet, rerumque euentu confirmaſſet proſperum rerum ſuarum ſucceſſum, ſi verum Deum coleret, & ab eo imploraret opem exemplo Cyri, & Darij Hyſtaſpis aui ſui.

Item Propheta.

Ordinis Prophetici aſſecla

2 Hunc ergo eximium, & clariſſimum virum Prophetici Ordinis aſſeclam fuiſſe ex dictis haberi poteſt. Titulus enim *Prophetæ*, & *Scribæ*, quo decoratur, id ſufficienter ſuadet, propter dicta *in Apparatu cap. 2.* præſertim *num. 4.* & *ſub annis* 3184. & 3230. Quibus iungitur; quòd cum de ipſo non referatur vxorem, vel filios habuiſſe, conijci datur cælibem fuiſſe, ac per conſequens propius, & intimius ad idem Prophetarum Inſtitutũ pertinuiſſe, quàm alij, qui cælibes non fuerunt. Vnde inter cælibes, & Eunuchos ſpirituales cum Elia ipſum refert Claudius Eſpinceus *lib. 1. de continentia c. 1.* Nec modò inter priuatos Prophetici Ordinis Profeſſores recenſendus eſt, ſed inter præcipuos, primates, & excellentiores, vtpote Scribarum, & Aſſidæorum Congregationum Princeps, reſtaurator, & caput, iuxta dicenda. Hinc inter Eliæ alumnos eum referunt Coria *in Chronic. Carmelit. lib. 6. c. 25.* Franciſcus à ſancta Maria *vt ſupra*, & Michael Munozius *in propugnaculo Eliæ l. 2. tit. 1. c. 3. art. 2. n. 14.*

Quo anno natus.

3 Nec tanti viri annus natalitius ſilentio prætermittendus, etſi enim de eo nihil certi habeatur, nihilominus creditur annus 3556. fuiſſe. Ita enim probabile cenſent Torniellus, & Salianus *eo anno*, & ſequũtur Franciſcus à ſancta Maria, & Munozius relati. In Perſide

vel

vel Babylóne natum fuiſſe,ſicut ibi commoratum probabiliter conieɛtari poſſumus. Sub hoc ergo anno 39. aut 40. annorum eſſet.

4 Cum autem in Regis amicitiam veniſſet,ſanctitatis, doctrinæ & legum peritiæ opinione, vt ex Ioſepho *lib.* 11.*cap.* 5.colligitur, vel quia veridicus Propheta ipſi demonſtratus erat,vt diximus, vel vtraque de cauſa; legis, & populi Dei amore accenſus Ieroſolymam cum ſocijs proficiſci,populum inſtruere,& quæ in moribus,vel cultu Dei deprauata erant, reſtaurare, à Deo inſpiratus in animo ſuo diſpoſuit. Quia tamen ſine brachio Regis difficile erat tam ardua negotia aggredi, aut perficere, ipſius fauorem, & beneuolentiam in Domino Deo ſuo confiſus poſtulauit. Rex autem, Deo inſpitante, Eſdræ precibus motus benigniſſimè epiſtolam, & decretum huius tenoris, prout 1.*Eſdræ cap.*7. *v.*12.habetur de ſuorum conſiliariorum ſentẽtia dedit: *Artaxerxes Rex Regum Eſdræ Sacerdoti, Scribæ legis Dei cæli doctiſſimo ſalutem: A me decretum eſt, vt cuicunque placuerit in Regno meo de populo Iſraël, & de Sacerdotibus eius, & de Leuitis ire in Ieruſalem, tecum vadat. A facie enim Regis, & ſeptem conſiliariorum eius miſſus es, vt viſites Iudæam, & Ieruſalem in lege Dei tui, quæ eſt in manu tua: & vt feras argentum, & aurum, quod Rex, & conſiliatores eius ſponte obtulerunt Deo Iſraël, cuius in Ieruſalem tabernaculum eſt. Et omne argentum, & aurum quodcunque inueneris in vniuerſa prouincia Babylonis, & populus offerre voluerit, & de Sacerdotibus, quę ſponte obtulerint domui Dei ſui, quę eſt in Ieruſalem, libere accipe, & ſtudioſe eme de hac pecunia vitulos, arietes, agnos, & ſacrificia, & libamina eorum, & offer ea ſuper Altare templi Dei veſtri, quod eſt in Ieruſalem. ſed et ſi quid tibi, & fratribus tuis placuerit de reliquo argento, & auro, vt faciatis iuxta voluntatem Dei veſtri, facite. Vaſa quoque, quę dantur tibi in miniſterium domus Dei tui, trade in conſpectu Dei in Ieruſalem. Sed & cętera, quibus opus fuerit in domum Dei tui quantumcunque neceſſe eſt, vt expendas, dabitur de theſauro, & de fiſco Regis & à me. Ego Artaxerxes Rex ſtatui, atque decreui omnibus cuſtodibus arcę publicę, qui ſunt transflumen, vt quodcunque petierit à vobis Eſdras Sacerdos Scriba legis Dei cęli, abſque mora detis vſque ad argenti talenta centũ, & vſque ad frumenti coros centum; & vſque ad vini batos centum & vſque ad batos olei centum; ſal vero abſque menſura. Omne quod ad ritum Dei cęli pertinet, tribuatur diligenter in domo Dei Cęli, ne forte iraſcatur contra Regnum Regis, & filiorum eius. Vobis quoque notum facimus de vniuerſis Sacerdotibus, & Leuitis, & Cantoribus, & ianitoribus Nathinæis, & miniſtris domus Dei huius, vt vectigal, & tributum, & annonas non habeatis poteſtatem imponendi ſuper eos. Tu autem Eſdras* *ſecun-*

In Ieroſolymã mittitur.

Litteræ Artaxerxis.

ſecundum ſapientiam Dei tui, quæ eſt in manu tua, conſtitue Iudices, & Præſides, vt iudicent omni populo, qui eſt trans flumen, his videlicet, qui nouerunt legem Dei tui, ſed & imperitos docete libere, & omnis, qui non fecerit legem Dei tui, & legem Regis diligenter, iudicium erit de eo ſiue in mortem, ſiue in exilium, ſiue condemnationem ſubſtantiæ eius, vel certe in carcerem.

Quid poſtea Eſdras.

5 His itaque, & præcipuè ſpiritu diuino confortatus Eſdras Principes Iſraelis de gratioſo Regis decreto monuit, litteras ad abſentes miſit, & ad profectionem in ſanctam Ciuitatem omnes inuitauit, quo vehementer cuncti læti, & multi ſuis facultatibus aſſumptis, ad iter accincti ad ipſum Babylone congregati ſunt, alijs in Perſide manentibus, veteri domicilio aſſuetis, vel alijs cauſis, vt Mardochæo. Prima ergo die menſis primi, qui *Niſan* dicitur, cum magna exulum Iudæorum multitudine, quæ 1. *Eſdræ* 8. recenſetur, de Babylone profecti, & ad oſtium fluminis decurrentis in Ahana pro proſpero itinere à Deo obtinendo aliquot diebus ieiunantes, alijſque peractis, Ieroſolymam peruenerunt, vaſa, & ſacrificia Domino obtulerunt, magna cum populi lætitia, & fauore Præfectorum Regis. Tunc primum de illegitimis matrimonijs Iudæorum cum filiabus Gentilium actum eſt, diuortium ordinatum, & matrimonia dirempta populo conſentiente. Hæc etſi ad annum ſequentem pertineant, ſub præſenti referenda erant, ne hiſtoriæ curſus rumperetur. Sacra Scriptura 1. *Eſdræ* 8. Expoſitores *ibidem*, & Ioſephus.

Profecti Iudæi de Babylone.

Annus mundi 3596. ante Chriſtum 457.

Eſther admittitur ad connubium Aſſueri.

1 ERAT hic annus Regis Aſſueri ſeptimus, quo vt ex *Eſtheris* 2. habetur, peractis ijs, quæ de more à virginibus antequam ad eum ingrederentur, perficienda erant, ad eius thalamum ipſa Eſther admiſſa eſt, extraordinario muliebri cultu reiecto, & eo ſolùm ornata, quem virginum cuſtos Eunuchus Egæus ipſi dare voluit. Quia autem ea pro Dei potius honore promouendo, quàm propria voluntate hoc connubium acceptauit, ideo, ſacra Scriptura referente, *Adamauit eam Rex pluſquam omnes mulieres, habuitque gratiam, & miſericordiam coram eo ſuper omnes mulieres, & poſuit diadema regni in capite eius, fecitque eam regnare in loco Vaſthi, & iuſſit conuiuium præparari permagnificum cunctis Principibus, & ſeruis ſuis pro coniunctione, & nuptijs Eſther. Et dedit requiem vniuerſis prouincijs, ac dona largitus eſt iuxta magnificentiam principalem.* Ioſephus vero *l.* 11.

rem

rem ſic enarrat: Perducta verò Eſthere, delectatus eius *conſuetudine, & amore correptus, legitimam coniugem eam ſibi adiunxit, nuptiasque celebrauit.* Quæ poſtea acciderunt, ſequens annus enarrabit.

Annus mundi 3597. ante Chriſtum 456.

1 CONSPIRATIO Eunuchorum Artaxerxis Regis cõtra eum, & proditionis manifeſtatio per Mardochæũ & Eſther Reginam facta, de quibus ſacra Scriptura *Eſther 2.* hoc anno poſt nuptias prudenter creditur eueniſſe. Cum enim Mardochæus quaſi cubicularius Regis ad eius ianuam maneret, agnoſcere potuit inſidias, quas Regi moliebantur Bagatham, & Thares ipſius Eunuchi, inuidia videlicet ducti, vt ſeptuaginta exponunt, vel indignatione ob Vaſthi repudiũ, & ignotæ Eſtheris matrimonium. Voluerunt enim inſurgere in Regem, & occidere eum, vel illi venenum propinando, quia pincernæ ipſius forſan erant, vt R. Salomon putat, vel caput alio modo amputando, & ad Regem Macedonum deferendo. Id agnoſcens Mardochæus, eorum ſermocinationes audiens, vel à Pharnabaſo alterius illorum Iudæo ſeruo rem intelligens, nunciauit Eſtheri, & illa Regi. Quæſitum ergo eſt diligenter de tanto crimine, & veritate reperta, Eunuchi in cruce appenſi ſunt, & Mardochæi factum in Regis Annalibus conſcriptum.

Conſpiratio Eunuchorum Artaxerxis.

Reuelat eam Mardochæus.

Anni mundi 3598. vſque ad 3607. ante Chriſtum 455. vſque ad 446.

1 MONSTRABATVR his annis diuini altitudo conſilij in cõiugio Eſtheris cum Aſſuero Artaxerxe Perſarum Rege. Nec enim ſine magna cauſa connubium hoc aliàs Lege prohibitũ, vtpote Hebrææ cum Ethnico, à Deo permitteretur. Ea verò fuit totius populi Iudæorum, qui tunc in Perſide erat, à crudeli morte liberatio, prout indicant illa verba *Eſther 4. v. 14.* eidem dicta: *Quis nouit, vtrum idcirco ad regnum veneris, vt in tali tempore parareris?* Quod ſic accidit, quemadmodum ex canonico libro Eſtheris habetur. Exaltauit Rex Aman filium Amadathi, qui erat de ſtirpe Agag, etſi natione Macedonem, & forſan ex aliquo parente Perſam, vt ait Sulpitius *lib. 2. hiſtor.* Ad tantum autem dignitatis faſtigium euectus eſt, vt ſecundus à Rege diceretur, imò & Regis pater, & àb omnibus adora-

Finis à Deo intentus in matrimonio Aſſueri.

Hiſtoria Amã.

retur poſt Regem ſecundus, cunctiſque Perſarum prouincijs præpoſitus eſſet. Cuncti propterea ſerui Regis, qui in foribus palatij verſabantur, flectebant genua, & adorabant eum. Sic enim præceperat eis Imperator. Solus Mardochæus id non faciebat, quamuis ab alijs conſeruis de eo requiſitus eſſet; quia dicebat ſe eſſe Iudæum: eò videlicet quod Aman Deorum imagines picturatas in veſtibus geſtabat, quibus honorem feciſſe videretur Mardochæus, ſi illum adoraſſet, vt aſſerunt Hebræi, vel quia Deo ſoli debitum honorem ſibi volebat Aman exhiberi, vt alii veritati conformiùs credunt. Cum autem audiſſet, & experimento comprobaſſet Aman, quòd Mardochæus non flecteret ſibi genu, nec adoraret; iratus valde, non ipſum ſolum, quem ſciebat Iudæum, ſed vniuerſam nationem Iudæorum in regnis Aſſueri commorantem perdere, & occidere decreuit. Regem ergo adijt, eique ſuggeſſit, vt illorum gentem per omnes prouincias regni ſui diſperſam, & nouis legibus, ac cerimonijs vtentem, ipſique inobedientem, vt dicebat, de medio tolleret, funditus extirparet; & ne fortè Rex cauſaretur imminutionem tributorum, quæ Iudæi vbique penderent, arcarijs Regijs decem millia talentorum ſoluenda promiſit, ſi occiderentur. Annuit Rex, & nulla facta diſcuſſione, annulum, quo vtebatur, dedit ei, vt faceret quod libuiſſet, talenta ipſi promiſſa non acceptans: Aman ergo Regis nomine ad omnes Satrapas Regis, & Iudices prouinciarum litteras ſcripſit, vt occiderent, & delerent omnes Iudæos à puero vſque ad ſenem vna die, hoc eſt 13. menſis duodecimi vocati *Adar*, ipſorumque bona diriperent: Cum his litteris feſtinabant curſores, quos Perſæ Angaros vocant, edicta affigebantur, Amano ridente, flentibus miſeris Iudæis, Mardochæo præſertim ob ſui, & aliorum innocentum iniuſtam cædem. Sacra Scriptura *Eſther.* 3. & Expoſitores *ibid.* Ioſephus *lib.* 11. *antiq. c.* 6.

Decreuit perdere Iudæos.

Annuit Rex.

Nunciatur Eſther.

Quærit placare Deum.

2 Delatum Reginæ Eſther à puellis, & Eunuchis ſuis fuit cruentum contra Iudæos promulgatum edictum. Quo prius conſternata (eo præſertim cum ad ipſam ſpectare cerneret) pro imminenti malo vitando, preces ad Regem fundere primò decreuit; quia verò id ſine vitæ periculo facere non poterat, quia lex inuiolabilis erat quòd quicunque non vocatus ad atrium ipſius accederet, ſtatim occideretur, in ſpem tamen erecta, ieiunium triduanum ſibi, ac cunctis Iudæis indixit, illud cum puellis ſuis obſeruauit, orationibus, & humilitatis, ac pœnitentiæ actibus feruentiſſimè incubuit, & tota in Domino Deo ſuo confidens Regem adire etiam non vocata ſtatuit. Regalibus ergo veſtimentis induta, gloriæ ſuæ monilibus ornata, puelliſque dua-

duabus, quarum vni, quaſi præ delicijs, & nimia teneritudine corpus ſuum ferre non ſuſtinens, innitebatur, & alij veſtimenta defluentia dimittebat, aſſociata, ingreſſa eſt atrium interius ante baſilicam Regis, qui ſuper ſolium ſuum in ſolio Palatij veſtibus regijs indutus, auro, & precioſis lapidibus fulgens ſedebat; eam primùm cum Rex terribili aſpectu, ardentibusque oculis aſpexiſſet, corruit Regina, & in pallorem colore mutato, laſſum ſuper ancillulam reclinauit caput. Conuertit tunc Deus ſpiritum Regis in clementiam, & feſtinus exiliuit de ſolio, ac ſuſtentans eam vlnis ſuis, donec ad ſe rediret, ſic blandiebatur: *Quid habes Eſther? ego ſum frater tuus, noli metuere, non morieris, non enim pro te, ſed pro omnibus* (præter te) *hæc lex conſtituta eſt.* & in ſignum clementiæ extendit contra eam virgam auream, quam manu tenebat. Tunc ipſa accedens oſculata eſt ſummitatem virgæ, & iam confortata audit à Rege: *Quid vis Eſther Regina, quæ eſt petitio tua? etiamſi dimidiam partem regni petieris, dabitur tibi.* At ea id ſolum poſtulauit, vt veniret cum Aman ad conuiuium, quod eis parauerat; obtinuit, & poſt epulas ab exhilarato Rege de ſua petitione interrogata rurſus ad ſequentis diei conuiuium vtrumque inuitauit, pollicita tunc voluntatem ſuam aperturam. Sacra Scriptura *Eſther* 4. & 5. Expoſitores ibidem. Ioſephus *lib. 11. antiq. c. 6.*

Auditur à Rege.

3 Aman autem dum lætus in domum ſuam reuertebatur, mœrore magno affectus eſt, quòd Mardochæus ſibi è palatio exeunti non aſſurrexiſſet, crucem propterea altiſſimam quinquaginta cubitorum, vxore conſulente, ei in domo ſua præparari iuſſit. Eius verò improbam mentem irriſit Deus, cui prouiderat longe aliud euenturum; ea enim nocte ſomnum abſtulit à Rege, ſomnijque defectum non muſica, ſed lectione Annalium regni, vt ſuppleret, inſpirauit, & quod in ipſis ſcriptum erat (quomodo Mardochæi fide Eunuchorum nequitia Regem iugulare volentium cognita eſt) audire, ac proinde, vt eam non planè gratificatam præmiis condignis decorare decerneret, Deo etiam interius mouente, ſtatuit, vt Aman ipſe, qui maturiùs ſolito ad palatium venerat, vt Mardochæum patibulo affigi faceret, ipſum, iubente Rege, veſtibus regijs indutum, diademate Regis redimitum, & ſuper equum ipſiusimpoſitum, per plateam ciuitatis veheret, equum tenens, & clamans: *Sic honorabitur, quem Rex voluerit honorare.* Nec eo ſolùm infelicis Amani ſuperbia à Deo deiecta eſt; ſed & præcipuè quòd cum ad infauſtum Regis, & Reginæ conuiuium acceſſiſſet, Rexque iterum interrogaſſet: *Quæ eſt petitio tua Eſther, vt detur tibi? & quid vis fieri? etiamſi dimidiam Regni mei petieris, impetrabis*, ipſaque poſtulaſſet pro ſe, & alijs Iudæis, qui ob crudelitatem Aman mor-

Aman parat crucem Mardochæo.

Rex præcipit honorari.

Et ſuſpendi Aman. ti addicti erant, Rex valde iratus eum ſuſpendi iuſſit in patibulo; quod ipſe Mardochæo parauerat, domum ipſius Eſther Reginæ dari, Mardochæum regiæ domui præfici, & annulum, quem Amano dederat, ipſi tradi, vt priores litteræ internecionis Iudæorum nouis alijs datis, & obſignatis obliterarentur, prout factum eſt, cum magna etiam Perſarum occiſione. Sacra Scriptura *Eſther 5.6.7. & deinceps*, Expoſitores *ibid.* Ioſephus *lib. 11. antiquit. c. 6.*

Eſther gratioſiſſima, & feliciſſima. 4 Hæc in gratiam pulcherrimæ, gratioſiſſimæ, & feliciſſimæ Eſtheris ſcripſimus, quod eam, vt ſuperius viſum eſt, aliqui *Prophetiſſam* fuiſſe, & per conſequens Prophetici Ordinis cultricem exiſtimauerint, idcirco enim ipſius hiſtoriam Annalibus noſtris non extraneam iudicauimus. Quod ſi hoc verum non fuerit, ex eo ſaltem, quòd immaculatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ paupertate, humilitate, obedientia, & potentia typus fuerit, vt propterea à multis aliarum fœminarum ad corporis, & animæ puritatem ſpectantibus legibus immunitatem adepta, audire meruerit à Deo Rege Regum: *Non pro te, ſed pro omnibus hæc lex conſtituta eſt*, huiuſmodi ipſius hiſtoriæ breui deſcriptione dignam cenſuimus. Nunc ad certiorem eiuſdem Inſtituti alumnum Eſdram, eiuſque geſta referenda pergamus.

Malachias Propheta. 5 Prius tamen de Malachia Propheta, quem communiùs recentiores Expoſitores, videlicet Vatablus, Iſidorus, Montanus, Caſtro, Sanchez, & alij *in commentarijs in Malachiam* diuerſum fuiſſe ab Eſdra commemorant, aliqua dicenda ſunt; præſertim quia circa hoc tempus diem ſuum obijſſe iure exiſtimetur; cum eum in iuuentute poſt reditum populi è Babylone (vt Epiphanius *in eius vita* ſcribit) fato functus ſit. Eodem Epiphanio teſte de tribu Zabulon erat, ex quo ab Eſdra, qui de tribu Leui fuit, diuerſus agnoſcitur. Ab ineunte ætate vitam inculpabilem egiſſe fertur, vt propterea, & quia forma præſtanti erat, inditum illi fuerit nomen *Malachir*, quod ſonat *Angelus*. Prophetauit ea, quæ ſacra Scriptura ſub nomine ipſius in duodecimo Prophetarum minorum numero leguntur. Ac tandem poſt obitum iuxta maiores ſuos in proprio agello repoſitus celebratur. Quod inter Ordinis Prophetici aſſeclas cenſendus ſit, ea, quæ *in Apparatu c. 2. & ſub anno 3184.* diximus, quibus accinere videtur Sigonius *de Republ. Hebræor. l. 5. c. 9.* probabiliter ſuadet, & illis ſtandum, dum clarior notitia non habeatur. De illo Epiphanius, & alij.

An Ordinis Prophetici.

An vltimus Propheta. 6 Hunc Malachiam aſſerunt Hebræi teſtāte Genebrardo *lib. 2. Chronol. ſub anno 3638.* fuiſſe vltimum Prophetarum inter Iudæos. Quod tamen ſi vniuerſaliter accipiatur, falſum profectò eſt. Cum conſtet ex dictis *ſub anno 3556.* aliquos fuiſſe poſt hæc tempora hac

gratia

gratia à Deo donatos. Solùm ergo in ſenſu ibi adducto verum eſſe poterit. Conſonat idem Genebrardus eo loco ſic ſcribens: *Cum autem Malachiam nouiſſimum fuiſſe Prophetarum aſſerunt* (ſcilicet Hebræi) *eſt intelligendum, quòd Prophetarum ſucceſſio non deinceps certa, & accurata extiterit.* Hauſit hoc ex Ioſepho *lib. 1. contra Apponem*, vbi habet, quòd à tempore Artaxerxis *non fuerit certa ſucceſſio Prophetarum.*

Anni mundi 3608. vſque ad 3621. ante Chriſtum 445. vſque ad 431.

1 ESDRAM reliquimus ſub annis præcedentibus Ieroſolymæ cum Iudæis Babylone reuerſis commorantem, Dei cultum promouentem, illegitima connubia reſcindentem, & ſibi commiſſum populum pro poſſe gubernantem. Nihilominus ob vicinorum populorum, Samaritanorum videlicet, Arabum, Ammonitarum, & Idumæorum nequitiam in afflictione magna erant cuncti, & hominum opprobrio. Cum enim tacito Perſarum Regum conſenſu partem aliquam murorum reſtauraſſent, montem Sion, & Templum muris (etſi rudi opere) circumdediſſent, ac portis adhibitis locis opportunis commodè ornaſſent, vicini illi populi id non ſuſtinentes, coniuratione facta murum diſſiparunt, portas igni combuſſerunt, & cuncta de nouo extructa impiè diſiecerunt. Sic enim colligitur *ex 2. Eſdræ c. 1.* Pererio *in Daniel lib. 10.* Saliano *ſub anno 3608. nu 8. & 9.* Quibus fauet Petrus Comeſtor *in hiſtor. ſcholaſt. Iudit. 6.* aſſerens Iudæos per dies ſuſtinuiſſe hoſtium impetus, & noctibus intrare ſolitos latrunculos, qui plateas cadaueribus occiſorum implebant. Eſdræ geſta.

2 Quæ vbi Ieroſolymis facta ſunt, Iudæi ibi exiſtentes, Eſdra etiam procul dubio mouente, Hanani quemdam, & ſocios in Perſidem miſerunt, Nehemiam Iudæum inſignem eo tempore in aula Regis potentem, vtpote qui pincerna ipſius erat, vt is pro ſua ad Principem gratia remedium aliquod tantis malis procuraret. Ij Perſidem venientes Nehemiæ narrauerunt S. Ciuitatis, & Iudæorum in ea exiſtentium miſerabilem afflictionem. Tunc ille ieiunijs, fletibus, & orationibus à Deo primitus poſtulauit, vt ſibi modum præberet, quo terribilis Regis animum flectere poſſet ad obtinendum remedium neceſſarium. Deinde congrua ſatis oblata occaſione, quòd Rex dum ei vinum porrigeret, ipſum interrogaret, cur triſtis appareret, dixit: *Rex in æternum viue, quare non mæreat vultus meus, quia Ciuitas domus ſepulchrorum patris mei deſerta eſt, & portæ eius combuſtæ ſunt* Mittitur Hanani in Perſidem ad Nehemiam. Nehemias loquitur ad Regem.

Sſ 3 *igni?*

Digitized by Google

igni? Tunc Rex illi: *Pro qua re poſtulas?* Ipſe autem breui oratione iaculatoria ad Deum facta reſpondit: *Si videtur Regi bonum, et ſi placet ſeruus tuus ante faciem tuam, vt mittas me in Iudæam ad Ciuitatem ſepulchri patris mei, & ædificabo eam*. Annuentibus ergo Rege, & Regina miſſus eſt in Iudæam cum equis, & militibus, ac cum litteris ad Duces Regionis trans flumen, vt traducerent eum in Ieruſalem, & ad cuſtodem ſaltus Regis (qui creditur fuiſſe in Libano) vt daret illi ligna pro ædificanda Ciuitate. Hiſque fauoribus regijs fretus Ieroſolymam cum ſocijs in muris, turribus, ac portis, cooperantibus Sacerdotibus, Leuitis, ac alijs Iudæorum Principibus, & Optimatibus reſtaurauit. Sacra Scriptura 2. *Eſdræ c.* 1. 2. & 3. Expoſitores *ibidem*, & Torniellus *ſub anno* 3609.

Melchias Rechabita.

3 Inter eos autem, qui huic pio operi renouandæ Ieroſolymæ incubuiſſe referuntur dicto *cap.* 3. *Eſdræ v.* 14. vnus cenſetur Melchias filius Rechab Princeps vici Bethacaram, de quo dicitur: *Et portam ſterquilinij ædificauit Melchias filius Rechab, Princeps vici Bethacaram, ipſe ædificauit eam, & ſtatuit valuas eius, & ſeras, & vectes*. Addunt 70. & *filij eius*, ad denotandum hunc Melchiam cum filijs ædificaſſe hanc portam. Hæc verò porta *ſterquilinij* eadem eſt cum illa, quæ *cap.* 2. vocatur *porta ſtercoris*, vt docet Hugo 2. *Eſdræ* 3. & Salianus *ſub anno* 3609. *num.* 31. & colligitur ex eo, quod tam *cap.* 2. quàm 3. *lib.* 2. *Eſdræ*, ponitur hæc porta iuxta portam *vallis*. Vocabatur autem porta *ſtercoris*, ſeu *ſterquilinij*, quia, vt inquiunt Lyranus, Hugo, & Dionyſius, per illam tempore pluuiæ immunditiæ ciuitatis in torrentem Cedron emittebantur. Cum enim Ciuitas Ieruſalem ſita eſſet in decliuio montis, aquæ pluuiales deſcendentes immunditias Ciuitatis verſus illam portam trahebant. Hunc autem Melchiam filium Rechab ex eo talem appellari, quia verè Rechabita, ſeu ex Rechabitis fuerit, filioſque ipſius proinde etiam Rechabitas nuncupari poſſe, colligitur tum ex illo titulo *filij Rechab*, quo alij Rechabitæ in Sacra Scriptura cognominantur, vt patet in Ionadab 4. *Reg.* 10. & *Ierem.* 35. tum ex eo, quod illa porta *ſterquilinij* vocabatur etiam porta *Eſſenorum*, quia ad eam Vrbis partem commorabantur Eſſeni, eo quod, cum agriculturæ dediti eſſent, teſtibus Philone, & Ioſepho, fimoſa loca quærebant, vt fuſiùs declarat Villalpandus *in Apparatu Vrbis, & Templi lib.* 3. *c.* 14. & conſentit Salianus, *vt ſupra*. Propterea enim hunc Melchiam *Rechabitam* appellant; quod & facit Boulducus *l.* 2. *de Eccleſ. ante leg. c.* 11. eum quoque Rechabitam compellans. Eos quoque ſequitur Nicolaus Lombardus Ieſuita *in* 2. *lib. Eſdræ c.* 3. *verſ.* 14. Eſſenos autem ex Rechabitis fuiſſe oſtendimus *ſub anno* 3545. Tum denique

Melchias ex Rechabitis, & Eſſenis.

Digitized by Google

nique, quia cum (iuxta dicta *ſub anno* 3431.) promiſſio à Deo domui Rechab *Ierem.* 35. facta, aptiùs intelligatur, ſi dicamus ea denotari nunquam defuturum aliquem de illa familia ſtantem in conſpectu ipſius, ideſt, in Tẽplo, vel iuxta Templum Domini *cunctis diebus*, mirum non erit, quòd hic Melchias filius Rechab, ideſt, *Rechabita*, inter reædificatores Ieroſolymæ vnus cẽſeatur. Fuiſſe autem virum illuſtrem valde, non ſolùm ex eo conijcitur, quod ipſi porta illa *Eſſenorum* appellata reſtauranda committeretur, ſed etiam quia 2. *Eſdræ cap.* 8. *v.* 4. cum Eſdras Legem Domini populo recitaret, ipſe ſtans iuxta illum ad ſiniſtram cum alijs deſcribatur, & *cap.* 10. *v.* 3. inter eos, qui ſignauerunt fœdus cum Deo, nono loco recenſeatur, cum in his actibus ſolùm principaliores, & optimates notari deberent. Vnde Principem *Eſſenorum* eum vocat Villalpandus *vt ſupra*: Boulducus verò relatus eum in ſpiritualibus moderatorem, & paſtorem appellat. Vir valde illuſtris.

4 Referuntur etiam eo *cap.* 3. *lib.* 2. *Eſdræ v.* 26. Nathinæi, & de illis dicitur: *Habitabant in Ophel vſque contra portam aquarum ad Orientem, & turrim, quæ prominebat.* Qui autem hi Nathinæi fuerint, exponit Gloſſa interlinealis dicens, quòd eſſent *profeſſione perfectioris vitæ Deo dicati*. Quod ſi verum fuiſſet, proculdubio eos ad Ordinem Propheticum Rechabitarum, vel Eſſenorum reducere cogeremur, quia tamen communi plauſu Doctorum Nathinæi ſolùm erant poſteri quidam Gabaonitarum à Ioſue addicti ad ligna cædenda, aquãque portandam, priùs pro tabernaculo, & poſtea pro Templo Dei, vt habetur *Ioſue* 9. & notat hic Cardinalis Hugo; ideo nonniſi laxa ſignificatione verba Gloſſæ intelligi poſſunt. Salianus autem *ſub anno* 2584. *n.* 159. Nathinæos dicit ſimiles eſſe Religioſis aliquibus laicis, qui dati, ſeu donati in templorum famulatum ſunt. In quo aliqualis eſt proportio, non vera ſimilitudo, cum iſti laici Religionum ſæpius veri Religioſi ſint per trium votorum eſſentialium profeſſionem, quod nullatenus Nathinæis conueniebat. Nathinæi, qui fuerint.

5 Hæc dum Ieroſolymæ fierent, Iudæorum hoſtes, & præcipue Sanaballat Samarita, & Tobias Ammanites, ſiue Ammonites inuidia frementes, quòd Ciuitas reædificaretur, primò ſubſannationibus, deinde calumnijs, & poſtea minis, inſidijs, ac terroribus eos ab incepto opere diuertere conabantur; ſed fruſtra: nam Iudæi, Nehemia duce, acriter reſiſtentes, altera quidem manu ædificantes, altera verò gladium tenentes ad ſe defendendum, ſi opus eſſet, præparati, toto conatu operi inſiſtebant, nec ab eo diſtrahi potuerunt, magnis difficultatibus ſuperatis, donec, Deo dante, quinquaginta duobus diebus Sanaballat, & alij impediebant ædificationem templi.

bus murum Ciuitatis per circuitum inſtaurauerint. Tumque adimpleta eſt Prophetia Danielis *cap.* 9. dicentis: *Ædificabitur platea, & muri in anguſtia temporum.* Sacra Scriptura 2. *Eſdræ* 4. 5. 6. Expoſitores *ibid.* Torniellus *ſub anno* 3610.

Fuiſſe eo tempore Prophetici Ordinis profeſſores.

6 Fuiſſe hoc tempore, quo Ieroſolyma reſtaurabatur, plures Ordinis Prophetici Profeſſores inter Iudæos commorantes, præter Eſſenos, & Rechabitas, Melchiam ſcilicet, & filios eius relatos, qui 2. *Eſdræ* 11. *v.* 13. vocari videntur *Principes patrum*, & dicuntur fuiſſe 242. non incongruè elicitur ex eo, quod 2. *Eſdræ cap.* 6. *v.* 6. & 7. interminas & calumnias, quas Sanaballat Samarita contra Nehemiam ſcripſit, vna ſit hæc: *Propter quam cauſam Prophetas poſueris, qui prædicent de te in Ieruſalem dicentes: Rex in Iudæa eſt.* Quæri enim poteſt, qui fuerint hi Prophetæ. Non enim dici poteſt fuiſſe Aggæum, & Zachariam, prout Lyranus exiſtimare videtur: hi enim ab aliquot annis iam deceſſerant, cuius ſignum eſt, quòd inter alios clariſſimos, qui geſtis Eſdræ & Nehemiæ cooperatos fuiſſe *in* 2. *Eſdræ* deſcribantur, ipſi non notantur; qui tamen, ſi viuerent, non omitterentur: nec Malachias Propheta propter eamdem rationem: nec denique ipſe Eſdras, quia cum ipſe nominatiſſimus eſſet, vtpotè Sacerdos, Scriba maximus, & Propheta, Regiuſque Commiſſarius, vt in ſuperioribus diximus, communi & confuſo *Prophetarum* vocabulo non comprehenderetur. Alij ergo præter iſtos hi Prophetæ erant, & propterea iuxta dicta *in Apparatu cap.* 2. & *ſub anno* 3184. Inſtituti Prophetici alumni. De illis autem, qui eodem *cap. v.* 14. referuntur illis verbis: *Sed & Noadiæ Prophetæ* (Hebraicè Propheriſſæ) *& cæterorum Prophetarum, qui terrebant me*, idem placeret dicere, niſi credibiliùs eſſet pſeudo-Prophetas fuiſſe, vt aliqui putant, vel ſaltem iniquos.

De alijs quid dicendum.

Dedicatio vrbis.

7 Poſt murorũ extructionem dedicatio Ciuitatis ſolemniſſimè, & iucũdiſſimè celebrata eſt, quemadmodũ 2. *Eſdræ* 12. latè explicatur, facta ſimul proceſſione, ſeu cõprecatione vniuerſi populi ſuper murũ in duos choros diſtributi diuinas laudes, & pſalmos Dauidicos cãtantis. Ad huiuſmodi autem ſolemniſſimam proceſſionem, vt textus loquitur, *congregati ſunt filij Cantorum de campeſtribus circa Ieruſalem, & de villis Nethuphati, & de domo Galgal, & de regionibus Geba, & Azmaueth, quoniam villas ædificauerunt ſibi cantores in circuitu Ieruſalem.* Hos porrò cantores pluribus coniecturis ducti autumare poſſumus ex Rechabitis, Eſſenis, vel alijs Prophetici Inſtituti cultoribus fuiſſe. Primò, quia, vt Gloſſa exponit, hi cantores erant *imitatores eorum, qui deuota, & hilari mente Domino famulari, & ver-*

Qui hi cantores.

& verbum eius alijs prædicare ſtuduerunt. Quod ſine dubio prædictorum veluti proprium munus erat, vt diximus ſuis locis. Secundò, quia ipſum nomen *Cantores*, ſeu *filij Cantorum* id denotat: Rechabitas enim, & alios Eliani Inſtituti aſſeclas huic exercitio vacaſſe, dicta *ſub annis* 3128. 3129. 3151. 3159. ſuadent, maximè quia 1. *Paralipom.* 2. *v.* 55. dicuntur Rechabitæ *canentes atque reſonantes*. Tertiò etiam ex eo, quòd dicantur de *campeſtribus*, ſeu villis congregati, hoc enim veluti proprium Rechabitarum fuiſſe habetur, tum ex dicto loco 1. *Paralipom.* 2. vbi etiam dicuntur, *in tabernaculis commorantes*, tum ex *Ierem.* 35. vbi etiam id exprimitur. Quartò, ex eo quod dicantur congregati *de domo Galgal*, Galgalis enim fuiſſe Collegium Prophetarum olim tempore Eliæ *ex* 4. *Reg.* 2. Expoſitoribus *ibid.* & dictis *ſub anno* 3139. manifeſtè habetur. Iuuat etiam ad intentum, quod vt colligitur ex relato *c.* 12. *lib.* 2. *Eſdræ* huiuſmodi proceſſio, ſeu Cantorum chorus initium ſumpſit à porta ſterquilinij vocata, quam diximus fuiſſe portam *Eſſenorum*, & Rechabitarum. Vnde videtur quaſi in gratiam ipſorum ex eo loco hanc ſolemnitatem profectam fuiſſe. Maximè iuuat, quod eo *c.* 12. *v.* 44. ſic dicitur: *Et cuſtodierunt obſeruationem Dei ſui, & obſeruationem expiationis, et cantores, et ianitores iuxta præceptum Dauid, & Salomonis filij eius, quia in diebus Dauid, & Aſaph ab exordio erant Principes conſtituti cantorũ in carmine laudantium, & confitentium Deo*. Quo denotatur huiuſmodi cantorés de nouo inſtitutos eſſe adinſtar Aſaph, & Idithum cantorum Dauid, quos Ordinis Prophetici Samuelis cultores extitiſſe colligitur ex Ioanne Ieroſolymitano *in lib. de inſtit. Monachor. cap.* 10. Abulenſi 1. *Reg.* 10. *q.* 5. Torniello *ſub anno* 2545. *n.* 14. & nos diximus *in Apparatu c.* 3. *n.* 8. *et c.* 2. *n.* 3. Hæc ſub dubio, ſed non ſine magno fundamento aſſerimus, maiorem lucem à doctioribus expectantes. Illud non prætermittendum, quod vt in prædicto *c.* 12. habetur, huiuſmodi Cantores in magno pretio à Iudæis poſt reditum e captiuitate erant, quia vt ibi habetur in fine capitis *v.* 46. *Dabant partes cantoribus per dies ſingulos*. & *c.* 11. *v.* 22. *et* 23. magna diligentia de illis curaſſe denotatur, cũ dicitur *de filijs Saphat, Cantores in miniſterio domus Dei. Præceptum quippe Regis ſuper eos erat, & ordo in Cantoribus per dies ſingulos*. Vnde ibidem *v.* 17. nominatur Mathania *Princeps ad laudandum, & ad confitendum in oratione:* ſeu, vt Hugo exponit, *Princeps Cantorum*. Vocatur etiam *filius Aſaph*, quo denotatur ex eodem Ordine Prophetico ſicut *Aſaph* fuiſſe.

Proceſſio, ſeu Chorus illorum.

8 Interim de Eſdra Scriba, & Propheta, quem pluribus titulis Prophetici Inſtituti egregium ſectatorem in ſuperioribus diximus, Eſdræ geſta.

non

non pauca ſuppetunt dicenda, quæ hoc tempore acciderunt. Primò enim in relata dedicatione murorum 2.*Eſdræ* 12. *v.*35. vnus, & ex præcipuis aderat, immo dum ibi fit ſermo de Cantoribus, qui Deum laudabant *in varijs canticis Dauid viri Dei*, ſubiungitur, *&* *Eſdras Scriba ante eos*. Quo denotatur in eo etiam munere Deo canendi laudes, quod proprium vitæ erat Prophetici Ordinis, ipſum præiſſe. Deinde, vt habetur 2.*Eſdræ c.*8. menſe ſeptimo toti populo congregato diſtinctè verba Legis recitauit, & expoſuit, ſtante iuxta ipſum Melchia illo Rechabita, & Eſſeno (vt credimus) de quo ſupra. Similiter cum feſtum tabernaculorum celebraretur, legebat Eſdras per ſingulos dies librum Legis 2.*Eſdræ* 8. Quo iam tempore proculdubio euenerunt, quæ de Eſdræ ſtudio circa ſacros Bibliorum libros communiter referuntur: etſi enim eos de nouo non reſtituerit, aut repoſuerit, quaſi priùs omnino deperditi, vel combuſti fuerint in Babylonica captiuitate, ſeu deſtructione Ieroſolymæ, vt contra aliquos ex vetuſtioribus Patribus, præmiſſa, vt par erat, ob eorum reuerẽtiam decenti excuſatione, probant Genebrardus *lib.*2.*Chronolog.* Bellarmin.*lib.*2.*de verbo Dei capite primo*; Pererius *in Præfat. Comment. in Geneſ.* & Torniellus *ſub anno* 3447.*num.*4. (Quis enim credat vel vnum Iudæum Biblia non reſeruaſſe, vel aliquem Iſraelitam ex ijs, qui per totum orbem, maximè poſt præcedentes captiuitates diſperſi erant, ea apud ſe non habuiſſe) nihilominus Eſdras plura pietatis officia circa ſacra volumina geſſit. Primò enim illa omnia apud ſe, cum eſſet vir induſtrius, & lector prædiligens, cuſtodiuit, & ab interitu vindicauit, vt habet S.Athanaſius *in ſynopſi*. Deinde ea quæ erant in ipſis deprauata, & corrupta Iudæorum captiuorum incuria, vel hoſtium nequitia, correxit, & emendauit, vt habet Rabbanus *lib.*2. *Inſtit.Cleric. cap.*54. Item ea in vnum corpus, ſeu volumen redegit, cum antea ſparſim, & ſeparatim reperirentur, vt habet Torniellus *ſub anno* 3610.*num.*19. ex quo (notat ipſe *num.*21. & Salianus *ſub anno* 3621. *n.*10.) ortum habet, vt ratio temporis non obſeruetur in ſacris libris, & partibus ipſorum, vt in Ieremia, Daniele, & alijs. Sed hoc melius refundi debet in ſpecialem Dei prouidentiam, oſtendere volentis S.Scripturam non humana diſpoſitione, ſed iuxta voluntatem ipſius ordinatam eſſe, prout ex Auguſtino, Beda, & Gloſſa ordinar. *in c.*35.*Ierem.* tandem reſoluit ipſe Torniellus. Addunt etiã prędicti Auctores aliqua vocabula exoleta locorum, quę in ſacra Scriptura reperiebantur, in alia recentiora commutaſſe. Addere & nos poſſumus ex D.Hieronymo *in Prologo Galeato* Eſdram nouas litteras Hebraicas inueniſſe, eaſque tradidiſſe Iudæis, antiquas autem reliquiſſe

Eſdræ ſtudiũ circa Biblia quale.

Quæ geſſerit.

Nouas litteras an inuenerit.

quiſſe

quiſſe Samaritanis; quod & comprobant Bellarminus, & Torniellus relati. Sunt etiam, qui credant ipſum, aſſiſtente illi Spiritu ſancto, quædam libris ſacris addidiſſe, quæ deeſſe videbantur, qualia ſunt quæ de morte Moyſis habentur in fine Deuteronomij, & in fine Prophetiæ Ieremiæ de Regno Euilmerodach, & ſimilia, de quibus Torniellus relatus, & Salianus *ſub anno mundi 3621. n. 10.* Denique Genebrardus *lib. 2. ſua Chronolog.* ait, quod Eſdras, & viri Synagogæ magnæ diuino afflati ſpiritu Scripturas ſacras diſtinxerunt *in Peſukim*, hoc eſt, verſus, cum antea continuatæ eſſent, ac ſi eſſet vnicus verſus. De quo idem Torniellus.

9 Ex hoc autem diligentiſſimo ſtudio, quod noſter Eſdras circa ſacra volumina exercuit, occaſionem quoque ſumpſit inſtituendi Congregationem, ſeu Ordinem Scribarum, qui ſui inſtar Legem ad litteram interpretarentur, difficultates illius explicarent, libroſq; ſacros intactos ſemper haberent, & conſeruarent. Ita enim tradunt Galatinus *lib. 1. de arcanis c. 1.* Genebrardus *lib. 2. Chronolog. circa ann. mund. 3638 & circa ann. 3984.* & Torniellus relatus *num. 24.* Dicuntur autem tunc inſtituti, non quia primò eo tempore cœperint, conſtat enim ex dictis *ſub anno 3230.* pluribus annis ante Eſdram fuiſſe in Iſrael. Vnde ipſe Genebrardus *lib. 1. Chronolog. circa ann. mundi 2727.* expreſsè nominat Scribas circa Ioſue ſeculum, dicens: *Scribæ, ſiue Doctores de genere Cin, ſiue Iethronis ſoceri Moyſis per Hanimath Rechabitarum patrem inhabitarunt Iabes 1. Paralipom. 2.* & *eod. 1. lib. Chronolog. circa ann. mundi 3272.* circa Iorami ſeculum etiam commemorat Scribas; loquens enim de Rechabitis filijs Ionadab, inquit: *Vocantur Scribæ, ſiue Doctores 1. Paralipom. 2.* Eo ergo ſolum ſenſu ab Eſdra inſtitutos eſſe Scribas aſſerere debemus, quatenus ab ipſo excitati, & propagati fuerunt. Vnde rectè Serarius *in Tribæreſio lib. 2. c. 7. in fine* inquit: *Neque verius ijdem Thalmudici aſſerũt eos* (videlicet Scribas) *ab Eſdra ipſo conditos, cum antea iam fuerint, & ipſe tantum inter eos ſuo tempore ſummus, & omnium quaſi Princeps.* Quod & nos aſſerimus. Cum verò iuxta dicta *ſub eo anno 3230.* Scribæ ad Ordinem Propheticum quodammodo ſpectarint, proculdubio aſſerendum eſt Eſdram eiuſdem Prophetici Ordinis propagatorem, vel ſi placet, reformatorem appellari poſſe. Addit Galatinus relatus hos Scribas, ſeu Sapientes tantæ eſſe auctoritatis apud Iudæos, vt eorum ſcripta primum poſt Prophetas locum obtineant: *Neque tamen* (inquit) *immeritò, cum eorum doctrina à Prophetis ipſis, quorum ipſi & diſcipuli, & ſucceſſores fuerunt, eis immediatè tradita fuerit.* Quo ea, quæ diximus de Scribis, quod ſcilicet ad Prophetarum Ordinem ſpectarent, robur accipiunt.

Inſtituit Congregationem Scribarum.

Quo ſenſu id accipiendum.

Ordinis Prophetici propagator.

piunt. Id verò quod addimus de Scribis ab Eſdra inſtitutis pro librorum ſacrorum explanatione, robur etiam accipit ex eo, quod relatus Galatinus ex Hebræorum traditione refert, videlicet expoſitionem Legis ſimul cum Lege traditam à Deo Moyſi; quaſi per manus deriuatam ad ipſum Eſdram perueniſſe per Ioſue, Phinees, Heli, Samuelem, Dauid, Achiam, Eliam, Eliſæum, Ioiadam, Zachariam, Oſeam, Amos, Iſaiam, Michæam, Ioelem, Nahum, Abacuch, Sophoniam, Ieremiam, & Baruch. Potuit ergo illam tradere Scribis, & ad hunc finem, vt ipſam conſeruarent, eorum Congregationem excitare.

Quo pacto id factum eſt.

10 Res ergo ſic accidit, quatenus ex relatis elicere poſſumus. Eſſenorum, ſeu Aſſidæorum Inſtitutum paulò ante hoc tempus ex Rechabitis excitatum, vel propagatum fuit, iuxta dicta in præcedentibus *ſub anno* 3545 Quia ergo pro conſeruandis, exponendis, & interpretandis ſacris voluminibus neceſſarij erant aliqui inter Iudæos, qui veluti Magiſtri, & Doctores id munus exercerent, deſignatis aliquibus ex ipſis vtpotè doctioribus, & peritioribus rem Eſdras commendauit. Qui etſi Eſſeni, vel Aſſidæi religione eſſent, *Scribæ* tamen propterea appellati ſunt. Vnde 1. *Machabæorum* 7.*v*.12.*&* 13. Aſſidæi, & Scribæ ſimul pronunciantur, dum dicitur: *Conuenerunt ad Alcimum, & Bacbidem Congregatio Scribarum requirere quæ iuſta ſunt, & primi Aſſidæi, &c.* Vbi etiam expēdendum verbum illud *Congregatio*, quo denotatur *Scribas* fuiſſe viros alicuius Ordinis vel Inſtituti, prout & indicat Torniellus *vt ſupra*, dum: inquit *Ab Eſdra primo Scriba inſtitutum fuiſſe Ordinem Scribarum.* Hæc autem nomina *Congregatio*, & *Ordo* proculdubio deſignant Ordinem Propheticum, ad quem ſpectaſſe diximus. Quare id quod prædictus Genebrardus *circa ann.* 3638.*ex Thalmud tract. Baba Bathra c.*1. notauit, videlicet poſt deſtructum Templum ſublatam fuiſſe Prophetiam à Prophetis, & datam Legisperitis, ſic accipiendum, vt verum teneat; ſcilicet Prophetæ nomen non fuiſſe tam commune, ſicut prius in Iſraël, mutatum enim eſt in Eſſenorum, Aſſidæorum, & Scribarum, eisque datum quandoque donum Prophetiæ à Deo. Sed hoc non à tempore deſtructi Templi computandum, ſed pótius à tempore reędificati, cum cōſtet poſt deſtructum Templum Ezechielem, Danielem, Aggæum, Zachariam, Eſdram, & Malachiam appellari Prophetas.

Quomodo ſublata Prophetia à Prophetis.

Secta Pſeudo-Eſſenorum.

11 Circa hoc tempus regreſſus Iudæorum è Babylone ſub ducibus Eſdra, & Nehemia, quantum colligi poteſt ex Epiphanio referendo, ortum habuit ſecta illa Pſeudo-Eſſenorum apud Samaritas, de quibus *ſub anno* 3545.*n*.41. dictum eſt. Cum enim, vt ibidem diximus,

ximus, veluti ſimiæ Iudæorum eſſent, ipſorumque æmuli, & aduerſarij, viderentque, quòd non admitterentur ſimul cum ipſis ad Templi Domini reſtaurationem, prout clarè habetur 1. *Eſdræ* 4. & quòd propterea ipſi quaſi Schiſmatici haberentur, litesque, & contentiones inter ipſos orirentur, propter Iudæos, qui per eorum regiones tranſibant, dum irent ad celebrandum feſtiuitates à Lege præſcriptas in Ieroſolymitano Templo, tranſpoſuerunt tempora prædictarum feſtiuitatum alijs temporibus, contra Legis mandatum, quamuis in alijs cum Iudæis conuenirent. Hoc dogma primò ſecuti ſunt Sebuæi, & illis adhæſerunt Eſſeni vicini ipſis. Ita habetur ex S. Epiphanio *hæreſ.* 10. 11. *&* 12. quod vtinam animaduerterent Doctores aliqui, qui ex hoc Epiphanij loco Eſſenos omnes veluti hæreticos condemnare præſumunt, cum tamen ille ſolùm loquatur de Eſſenis Samaritis, eis ſcilicet, qui (vt inquit *hæreſ.* 12.) ſunt *vicini ipſis*. Quo ergo iure hoc ad Eſſenos alios Orthodoxos per totam Iudæam, & Palęſtinam diffuſos extendere volunt?

Anni mundi 3622. vſque ad 3629. ante Chriſtum 431. vſque ad 424.

1 ERAT ſub hoc tempore Nehemias in Perſide, quo, vt habetur 2. *Eſdræ* 13. profectus à Iudæa fuerat anno 32. Artaxerxis', qui correſpondet anno 3621. Cum autem, vt ibi habetur, *in fine dierum* (intellige Regis) vt exponunt Genebrardus, & Torniellus veniſſet in Ieruſalem, poſt octo annos, videlicet ſub anno 3629. inuenit multa mala, quæ ibi fiebant. Eliaſib enim ſummus Sacerdos in gratiam Tobiæ alienigenæ, fecerat ei theſaurum, ſeu gazophylacium in veſtibulo domus Dei; partes Leuitarum, & Cantorum non dabantur, Sabbatha non cuſtodiebantur, ac connubia illicita à Iudæis cum alienigenis contrahebantur. Ijs ergo omnibus remedium opportunum adhibuit, Tobiæ theſaurum è domo Dei eiecit, Leuitas, & Cantores in ſuum locum, & ius reſtituit, Sabbathi obſeruantiam indixit, & abuſum affinitatum malè contractarum correxit. Sacra Scriptura 2. *Eſdræ* 13. & Expoſitores *ibidem*. Nehemias venit in Ieruſalem.

2 Quo etiam tempore huius reformationis per Nehemiam factę, ſaltem ex parte, contigiſſe videntur, quæ de Aſſidæorum, ſeu Eſſenorum Inſtituti Prophetici, vt diximus, hominum pijs exercitijs Serarius *in Mineruali lib.* 5. *c.* 11. ex Ioſepho Scaligero, & Ioanne Druſio (etſi non ſanæ fidei auctoribus) extraxit. Ijs ea ratione ſolum Aſſidæorum inſtitutum.

credendum exiſtimamus, quatenus ipſi ex reconditis Rabbinorum ſcrinijs, qui accuratiùs illa conſeruare ſoliti ſunt (etſi non omnino fideliter) deprompſerunt, quæ ſic referimus, theorematum inſtar, aliquo ſingulis adiuncto examine. *Erant Aſſidaï quidam, qui vulgo dicuntur Confratres.* Hoc nomen Inſtituti, & Ordinis eſt, ac proinde ex eo firmatur id, quod ſæpius inculcauimus de Ordine Prophetico, ad quem ſpectabant. *Qui præter ea quæ tenebantur ex Lege facere, etiam ſponte impendia quædam in Templum, & in ſacrificia faciebant.* Hoc etiam denotat ſtatum quaſi Religioſum, proprium enim Religioſorum eſt operibus conſilij, & ſupererogationis attendere. *Non ſolùm, vt ex præſcripto Legis viuerent, ſed etiam, ſi quid ex verbis Legis per conſequentias, & interpretationes erui poſſet, ei ſatisfacere teneri, & cum omnia fecerint, nihil feciſſe videri, ſiue ad eleemoſynas, & officia pia, quæ Hebraicè dicuntur Gemiluth Cheſidim, item ad ſarta tecta Templi, & ad ſacrificia.* Hoc etiam confirmat ſtatum illorum extra communem populi, & ſupra communia præcepta fuiſſe. *Sarta tecta Templi maiori ex parte curabant, & voluntarios ſumptus faciebant.* quod tendit ad idem. *Hoc Inſtitutum mordicus tenentes à ſanctis Dei Prophetis*, Elianis videlicet. De quo iam diximus *ſub anno 3545. nu. 14. Vnuſquiſq; pendebat vectigal ad ſarta tecta Templi iam à temporibus Eſdræ, & Nehemiæ.* Propter hanc cauſam hæc ſub hoc tempore recenſemus. *Præter illud conſtitutum tributum ſponte* Aſſidæi *plura erogabant, tam ad ipſum Sanctuarium, quàm ad muros, & porticus.* Hæc iam ſupra expendimus. *Nunquam fere recedebant à Templo, ita vt quaſi illud peculiare habere viderentur, & numquam temere per aliud, quam per Templum iurarent hammahon hazeb, item hammalon hazecb, per hoc habitaculum, vel per hanc domum.* Quibus ſanè maximi Dei cultores, & Templi ipſius veneratores oſtendebantur. *Meritò vocati Cheſidim, vel quia à ſanctis Prophetis eorum Collegium inſtitutum* (Ecce Ordinem Propheticum indigitatum) *vel potius à pijs operibus, & ab ædificijs ſacris ab illis inſtauratis, & à fundamentis excitatis.* Quo ea quæ ſupra diximus, magis corroborantur. *Tribuebant nouem horas orationi, cum alij tres tantum ei darent.* In quo maximè Religioſi, & Prophetarum Eliæ, & diſcipulorum ſectatores monſtrabantur. *Vocatur autem Congregatio ſancta, vt quidam volunt, quia laborabant in Lege, hyeme, æſtate, & cum opus facerent, vt alij cenſent, quia diſtribuebant diem in tres partes, quarum vna dabant precationi, alteram Legi, tertiam operi.* In quibus etiam nedum Religioſiores, ſed & nouæ Legis Religioſorum veluti prototypon fuiſſe demonſtrantur. *Decem res illis peculiares erant. Prima, non attollere oculos vltra decem cubitos. Secunda, non incedere retecto capite.*

Ter-

Qui fuerint.

Prophetarum progenies.

Statuta ipſorũ.

Tertia ſtabilire tres refectiones. Quarta, diſponere cor ſuum ad precationem. Quinta, non reſpicere ad latera. Sexta, circuire, ne moleſtia cœtum afficerent. Septima, non edere in conuiuijs potentum. Octaua, ſi quem ad iram prouocauerant, ſtatim eum placare. Nona, vocem dulcem habere, & deſcendere, vel demittere, ſed ad interrogationem Legis. Decima, aſſueſcere ijs filis, qui tſiſith vocantur, & phylacterijs, quæ Thephyllim dicunt. Ex quibus, ijs exceptis, quæ propria Moſaicæ Legis erant, alia communia ſunt in Lege Chriſti ſtrictioris obſeruantiæ Regularibus, quæ vtinam omnes pari diligentia ac ipſi opere exercerent.

3 De quibuſdam ſuperſtitionibus, quas illis aliqui tribuunt, alibi erit ſermo, id ſolùm pro nunc animaduertentes, multa eo tempore Legis Moyſis ſine ſuperſtitionis periculo admitti poſſe, quæ nunc vt tales à Chriſticolis reijciuntur. Inter illas tamen nullatenus recenſendum, quod ipſis aliqui adſcribũt, & inter eos Gaſpar Sãchez *in c. 2. lib. 1. Machab. nu. 39.* ipſos videlicet ſacramento, aut Templi cuſtodiæ, aut ſacræ militiæ addictos fuiſſe, quales ſunt noſtra ætate Militarium Ordinum Equites. Quæ enim in hoc ſuperſtitionis, vel vmbra conſpicitur? De alijs.

4 Superſtitione quoque carent alia, quæ ipſis tribuit Druſius *lib. 1. de tribus ſectis Iudæor. c. 12.* quæ etiam placuit hic intexere, quia pietatem non modò illius æui, ſed & Chriſtianorum Monachorum ſapiunt, etſi ex Rabbinorum ſcrinijs extracta etiam ſunt: *Quotidie hoſtiam immolabant.* Quod de Baba Aſſidæo filio Buta ibi refert: *Aſſidæi cuſtodiebant ſe etiam à cogitatione.* Ad differentiam ſanè eorum, qui erroneè putabant hominem non peccare cogitatione. *Voluntas eorum non erat abſque voluntate cæli, id eſt, Dei*, iuxta factum Aſſidæi illius, de quo narratio extat in tractatu de ſabbatho. *Omnes ſapientes, & Aſſidæi, qui inter eos erant, fugiebant ex Vrbe.* Aſſidæi antiqui dicebant: *Remitte, & condona ijs, qui vexant me.* Vnde de quodam ipſorum refertur, quod dum in forum, aut vehiculum aſcenderet, dicere ſolitus erat: *Remitte & condona omnibus, qui me vexant.* Aſſidæi priores *tardabant ad horam vnam, quo pararent cor ſuum ad Deum.* Item, *æſtimabant res prout ſpirituales erant, non corporales.* Præterea, *In menſa de Lege ſermo erat, & dabant ex ea pauperibus.* Demum, *iudicabant omnem hominem lance æquitatis.* Hæc omnia pijſſima ſunt, & pijſſimorum hominum teſſeræ.

Anni mundi 3630. vſque ad 3640. ante Chriſtum 342. vſque ad 413.

Artaxerxes diuturnus Rex.

1 ARTAXERXIS Perſarum Monarcha quòd ſe benignum, & beneuolum in Dei populum demonſtrauerit, Eſtherem in vxorem acceperit, Eſdram, & Nehemiam pro reędificandis Vrbe, & Tēplo in Iudæam miſerit, Mardochæum, & Iudæos omnes ab Amanis ſæuiſſima tyrannide liberauerit, diuturni Regni dono à Deo decoratus videtur. Quadrageſimum namque ſui Imperij annum cōpleuit, vt putabat ex Thucidide Scalig. *lib. 5. de emendat. temporũ*, & colligitur ex Diodoro *lib. 2.* Euſebio, & alijs, quos plures ſequuntur. Huic ſucceſſit circa annum 3630. Xerxes eius filius huius nominis ſecundus, qui à Sogdiano fratre occiſus breui tempore dumtaxat Imperatorem egit. Sogdianus etiam non multo poſt vi, doloque interemptus vitam, Imperiumque perdidit. Poſt eos Darius etiam Artaxerxis filius illegitimus, vt dicunt, & Nothus appellatus ad nouemdecim annos regnum tenuit, ſic ex Euſebio, Diodoro, & Beda Torniellus *ſub annis 3630. & 3631.*

Xerxes ſucceſſor.

Sogdianus.

Darius Nothus.

Eſdræ mors.

2 Anno autem huius Darij Nothi circiter decimo, qui correſpōdet anno 3640. vel circiter obijſſe credimus famoſiſſimum illum Eſdram Sacerdotem, Scribam, & Prophetam, imò Scribarum, & Prophetici Ordinis ſuo tempore alumnorum (iuxta dicta in præcedentibus) Principem. Etſi enim 2. *Eſdræ* 12. ipſe videatur nominatim recenſuiſſe Pontifices, qui fuerunt vſque ad Ieiodan, ſiue Iaddum, quem credunt fuiſſe Pontificem tempore, quo Alexander magnus Ieroſolymam venit, tamen, quia difficile credi poteſt, vſque ad id tempus perueniſſe, ideo exiſtimare par eſt, quod ſi ipſe eſt auctor eius libri, id ſolùm propheticè prænouerit. Multò minus credibile eſt, quod Genebrardus *lib. 2. Chronolog. circa ann.* 3760. ex R. Abraham ſcripſit, ſcilicet eo tempore, quo Alexander Ieroſolymam adijt, obijſſe Eſdram, Zachariam, Aggæum, & Malachiam, hæc enim nec veritati, nec ijs, quæ in ſuperioribus diximus, congruere poſſunt. Congruentiùs ergo exiſtimandum eſt circa hoc tempus obiiſſe, cum Torniello *ſub anno 3610. in fine*, etſi nihil de mortis ipſius genere; aut modo in ipſo, aut alio vſque modo reperiamus.

Scriptor rerum Eliæ.

3 Illud tamen pro coronide geſtorum ipſius addere poſſumus, eum videlicet, à pluribus exiſtimari fuiſſe ſcriptorem rerum Eliæ, quæ *in 3. & 4. libris Regum* continetur. Si enim dicamus cum pluribus

ribus ex vetuſtioribus Patribus eum fuiſſe reparatorem ſpiritu prophetico Bibliorum deperditorum, cum inter ea fuerint prædicti tertius, & quartus liber Regum, manifeſtè inde fit illum vocari poſſe ſcriptorem rerum geſtarũ ab Elia. Si verò aſſeramus eum dumtaxat fuiſſe ſeruatorem, & emendatorem ſacrorum librorum, iuxta dicta in præcedentibus, illi quoque accepta debebitur Elianæ hiſtoriæ relatio. Vtcunque res fuerit, Eliæ geſta ab ipſo ſcripta, vel promulgata fuere cum libris Regum. De quo Lyranus *præfat. in Bibl.* Comeſtor. *in Hiſtor. Scholaſt.* Abulenſis *prolog. in 3. lib. Regum*, Driedo *lib. 1. cap. 3.* Serarius *in prolegomen. Biblia.* & Ægidius Camartus *de rebus geſtis Eliæ c. 10. ſect. 1.* vbi doctè proſequitur intentum.

Anni mundi 3641. vſque ad 3650. ante Chriſtum 412. vſque ad 403.

DE his annis, & pluribus ex ſequentibus, cum nihil ſacra Pagina probat, nihil quoque, quod ad noſtrum Propheticum Ordinem ſpectet, proferre poſſumus. Sub hoc tamen tempore, circa annũ videlicet 3650. regnare cœpit in Perſarum Monarchia poſt Darij Nothi mortem alius Artaxerxes *Mnemon*, ideſt *memor*, ob inſignẽ memoriam, qua præditus erat. Eius vitam fuſiùs ſcribit Plutarchus ſub titulo *Artaxerxis*. Putat Torniellus hunc fuiſſe Aſſuerum Eſtheris maritum, Mardochæi, & Iudæorum defenſorem, de quo in ſuperioribus plura. Nos tamen contrariam ſecuti ſumus ſententiam cum Bellarmino, & alijs; cum quibus diximus eum, qui in libro Eſther Aſſuerus nominatur, maritus ipſius, & Iudæorum benefactor, fuiſſe Artaxerxem Longimanum, non hunc Mnemonem. Vide Bellarm. *lib. 1. de verbo Dei c. 7.* Artaxerxes Mnemon.

Anni mundi 3651. vſque ad 3689. ante Chriſtum 402. vſque ad 364.

DE his etiam annis altiſſimum ſilentium Hiſtoriæ ſacræ tenent. Poſt Eſdræ namque, & Nehemiæ geſta, quę in libris 1. & 2. *Eſdræ* referuntur vſque ad Machabæos nihil habetur, vt notat Genebrardus *in Chronol. lib. 2. circa ann. mundi* 3638. nihilominus, quia ipſo Genebrardo teſte eodem *lib. 2. ſub anno* 3944. Eſſeni eo tempore valdè augebantur, ideo certum fit ſub tempore præſente poſt eorum Eſſenorum propagatio.

Inſtitutionem creſcere, & propagari cœpiſſe, ſub nomine videlicet Eſſenorum, vel Aſſidæorum, vel etiam Scribarum, de illis loquendo, qui inter illos doctiores, & peritiores erant.

2 Illa ergo, quæ de Eſſenis practicis referunt Philo *in lib. quod omnis probus ſit liber*, & Ioſephus *lib. 13. antiquit. c. 8. lib. 18. c. 2. l. 2. de Bello c. 7.* & Theoricis, ſeu ſpeculatiuis idem Philo *in libro de vita contemplatiua* huius ſeculi Eſſenis, ſeu Aſſidæis iure applicari poſſunt, cum eorum Inſtitutum iam à multis annis, vt diximus, cœperit. Vnde etiam ab hoc æuo alij Theorici, alij practici erant, ſicut alij coniuges, alij cælibes. Plures proinde Iudææ vrbes incolebant, ſodalitia, cœtus vel collegia faciebant, practici manuaria opera tractantes ac ſuis ſe laboribus ſuſtentantes, Theorici verò plus quieti, orationi, lectioni, & veterum Prophetarum oraculis incumbentes. Etſi autem temperantia omnibus communis eſſet, rigidior tamen in iſtis, quam in illis cernebatur, idemque de amictu corporis, lectiſternijs, & ſimilibus vtenſilibus ſuſpicamur. Cerimonioſiores quoque hos quam illos fuiſſe facilè credi datur, propter maiorem vitæ auſteritatem.

Eorum inſtitutum.

3 Aliqua nihilominus, quæ de ſuis Eſſenis aſſerit Ioſephus ab huius ſeculi Aſſidæis, ſeu Eſſenis remoueri debent. Primùm illud de ſacrificando extra Templum Hieroſolymitanum, de quo *lib 18. c. 2* hoc enim cum Lege prohibitum eſſet, admitti non debet in ijs, qui ſanctiores, & religioſiores cœteris erant, quemadmodum Magi apud Perſas, apud Indos Gymnoſophiſtæ, & apud Græcos Pythagorici. Quare ſi Ioſephus loquatur de Eſſenis veteris Legis, ſolum ad pſeudo Eſſenos Samaritas applicandum eſt, ſi vero de ijs quos ſuo tempore agnouit, quia inter eos plures Chriſtiani erant, de illis quidem admittendum. Pariter id quod ſubiungit, præpoſuiſſe ſcilicet ſacrificijs ſuas luſtrationes, non ad veros Eſſenos veteris Legis applicandum, ſed ad falſos. Si autem de Eſſenis poſt Chriſtum, ſeu Chriſtianis loquatur, eo ſenſu admittendum; quatenus ſacrificijs Moſaicis, quæ iam ceſſauerant, proprias cerimonias pias anteponebant.

An ſacrificaſſe rint extra Templum.

4 De exteris hiſtorijs omittendum non eſt his annis duos celeberrimos Philoſophos, Platonem videlicet Academicorum, & Ariſtotelem Peripateticorum Principes claruiſſe, ex quibus Plato natus perhibetur circa ann. mundi 3625. prout ex Laertio *lib. 3. in initio*, & Athenæo *lib. 5.* infertur. Genus ipſius ad Solonem, & Codrum refert Laertius. Doctrina fuit tam egregius, vt veluti diuina, & ipſe quaſi diuinus cenſeretur. Hinc illa Numenij Pythagorici vox: *Quid eſt Plato, niſi Moyſes atticè loquens?* Allegorijs plenam fuiſſe ex eo elicitur, quòd Græci cum Philonica conferant. Teſte enim Hieronymo

Plato, & Ariſtoteles floret.

Plato quis.

nymo *de Scriptoribus Eccleſiaſt.* vulgò apud Græcos dicitur, *aut Plato Philonem ſequitur, aut Platonem Philo*. Nuptiarum autem, & corporeæ omnis commixtionis expertem mortuum eſſe traditur.

5 Ariſtoteles autem, qui Olympiade nonageſima nona, quæ anno 3670. correſpondet, natus eſt, filius fuit Nicomachi; & Phæſtidis, eiuſdem Platonis auditor factus Olympiade 103. quæ anno 3686. occurrit, & apud ipſum viginti annos commoratus. Poſt Platonis mortem primùm apud Hermeiam triennio vixit, inde Mitylenem, inſignem Lesbo Inſulæ vrbem venit, vnde ſibi viam parauit, vt ad Philippum Macedonum Regem, vt Alexandrum filium inſtrueret, accerſiri poſſet, de quo in ſequentibus. Dionyſius Halicarnaſſæus, Laertius, & alij. Ariſtoteles.

Anni mundi 3690. vſque ad 3715. ante Chriſtum 363. vſque ad 338.

1 NOVVS Perſarum Monarcha ſub hoc anno imperare cœpit. Mortuo namque Artaxerxe Mnemone, alius Artaxerxes Ochus cognominatus, quod *magnum* interpretari perhibent, ſucceſſit. Sic enim ex Euſebio, Beda, & alijs antiquioribus recentiores Annaliſtæ eliciunt Plutarcho relicto, qui longiorem vitam Mnemoni conceſſit. Tenuiſſe regnum Ochum viginti ſex annis, ex eiſdem Euſebio, & Adone habetur, licet vltra vigeſimum tertium non proceſſiſſe Diodorus Siculus *lib.* 15. Sulpitius Seuerus, & plures alij aſſerant. Illud certius poſt Ochi mortem Arſem eius filium Imperio ſuffectum ex arbitrio Bagoas Eunuchi, illudque per aliquot paucos annos gubernaſſe. Torniellus *ſub anno* 3716. Salianus *ſub anno* 3713. *n.* 1. Artaxerxes. Ochus.

2 Ea quæ deſunt Hiſtorijs ſacris ſub hoc tempore, ex Ioſepho à *c.* 7. *lib.* 11. *antiquit. Iudaic.* ſuppleri debent, vt habet Genebrardus 2. *tom. Chronolog. circa ann.* 3638. quia ergo caſum illum de pollutione Templi, & pœnam, quam propterea Deus Iudæis inflixit, de quibus idem Ioſephus *eo cap.* 7. agit, hoc tempore accidiſſe credunt ijdem Torniellus, & Salianus ſub anno 3690. ideo recenſendus nunc erit. Quidam Ieſus ſummi Sacerdotis, quem Ioſephus Ioannem vocat, frater Bagoſis Ducis Artaxerxis amicitia fretus contra fratrem ſuum in Templo adeo acriter altercatus eſt, vt ab eo in templo ipſo (quod inauditum erat) interficeretur. Quo cognito Bagoſes Templum violauit in illud ingreſſus, & per ſeptem annos necem illatam puniuit, Iudæos cogendo, vt pro quotidianis hoſtijs vnoquoque Templi prophanatio.

anno

anno vectigal ſoluerent drachmarum quinquaginta. Non paruam proinde triſtitiam attulit ignominioſa hæc in Templum, & ſacrificia iniuria illata Eſſenis, ſeu Aſſidæis noſtris, qui ſpontanea impendia in ſacrificijs faciebant, nunquam fermè à Templo recedentes, ſed illud ſumma reuerentia venerantes, iuxta dicta in ſuperioribus.

Alexander Magnus.

3 Hoc etiam tempore circa ann. videlicet 3698. ex Philippo Macedonum Rege, & Olympiade Neoptolemi Regis Moloſſorum filia natus perhibetur Alexander cognomento *Magnus*, prout ex Plutarcho, & Euſebio tuentur plures ex recentioribus. Qui etiam illud eiuſdem Plutarchi afferunt, tres videlicet fauſtos nuncios eodem die accepiſſe Philippum, primò Illyrios à Parmenione eiuſdem Philippi duce fuiſſe ſuperatos; ſecundò in ludis Olympicis ſe equi pernicitate victorem declaratum; tertiò, natum eſſe Alexandrum. Eius aliqua geſta, quæ noſtræ Hiſtoriæ coniunctiora fuerint, & quòd ipſe caput tertiæ Græcorum Monarchiæ extiterit, in ſequentibus referemus.

Eliæ diſcipuli in Sarephta.

4 Circa idem etiam tempus, & annum 3703. non modica mala perpeſſos eſſe Eliæ diſcipulos Carmeli incolas, etſi qui forſan in Sarephta Sydoniorum, prout credibile eſt, tunc erant in manſione à tempore eiuſdem Eliæ ibi exiſtente, iuxta dicta ex ſententia doctiſſimi Vualdenſis *ſub anno* 3154.*n.*12. ſuſpicari poſſumus. Suſpicionis anſam præbet, quod Artaxerxes Ochus Perſarum Imperator, à Phœnicibus (quibus iunctus eſt Carmelus) & Sydonijs irritatus contra ipſos grauiſſima bella mouit eoſque ſuperauit, ac ſubiugauit, magnaque clade illata ipſorum Ciuitates in deditionem accepit. Diodorus Siculus *lib.*16. Ab hac autem communi Phœniciæ, & Sydoniorum miſeria immunes non fuiſſe tum Carmeli, tum Saraphtæ incolas non incongruè autumari poteſt.

Anni mundi 3716. vſque ad 3729. ante Chriſtum 337. vſque ad 324.

Darius vltimus Perſarũ monarcha.

1 HIS annis 3716. videlicet, aut 3718. iuxta varia Chronologorum placita, vltimus Perſarum Monarcha Dareus communiter Darius, Arſa patre interrempto, Imperij clauum, curante Bagoa Eunucho tenere cœpit. Hic Bagoas, ſeu Bagoſes, qui Templum Domini, vt vidimus, violauit, Artaxerxem Ochum, & liberos eius, Arſem etiam, & prolem interemit, cum & Darium potione necare inſtituerit, ab ipſo, inſidijs patefactis, eam ſumere coactus, ſceleſtus homo

Digitized by Google

homo occiditur: Sic feliciter regnare potuiſſet Darius, niſi Deus regnum ipſius, totamque Monarchiam ad Alexandrum Magnum, qui hoc etiam tempore Philippo patri ſucceſſit, præparaſſet. Is enim Helleſpontum veniens, in Aſiam traiecit, Perſas vicit, in Lydiam proceſſit, plures vrbes occupauit, & cum Dario Monarcha pugnans illum ſuperauit, & fugauit, eiuſque gazas, & familiam ſuo dominio ſubiecit. Ioſephus 11. *Antiquit. cap.* 7. Diodorus *lib.* 16. & 17. Iuſtinus *lib.* 9. Torniellus *ſub anno* 3718. & ſequentibus.

2 Nec modicum etiam tunc inquietudinis, & perturbationis ſaltem, detrimentum, noſtros Carmeli, & aliorum Phœniciæ locorum incolas toleraſſe ob maximos tumultus bellicos Alexandri potentia illis in locis ſub hoc tempore excitatos, credibile valde eſt. Etenim poſt Darium victum, Damaſcum occupatam, aliaſque Aſiæ ciuitates receptas, ipſe interea in Phœniciam profectus, Aradum inſulam, Marachum, Biblon, & Sydonem recepit, Tyrum expugnauit, totamque prouinciam, quæ Carmelo, vt diximus, confinis eſt, ſubegit. Ioſephus *lib.* 11. *c.* 8. Diodor. *lib.* 17. Incommoda perpeſſos Carmeli incolas.

3 Similis quoque perturbationis expertes non fuiſſe Eſſenos, & alios Ordinis Prophetici cultores Ieroſolymam, & Iudæam hoc tempore habitantes, non incongruè ex dicendis elici poteſt. Cum enim Alexāder pro bellis, quæ gerebat, auxilium litteris ſcriptis ad Iaddum Iudæorum Pontificem poſtulaſſet, & quod ea, quæ prius Dario conferre ſolitus erat, ei exhiberet, Pontifexque nuncijs reſpondiſſet, ſacramento ſe obligatum Dario, ne arma contra eum ſumeret, iratus Alexander ruinam Iudæis, & Pontifici minatus eſt. Tyro ergo, Gaza, & alijs vrbibus expugnatis, Ieroſolymam properè petijt, vbi quæ Ioſephus *lib.* 11. *cap* 8. refert, etſi à quibuſdam in dubium reuocentur, acciderunt: *Alexander* (inquit) *capta Gaza Ieroſolymam aſcendere feſtinauit. Quod Princeps Sacerdotum Iaddus audiens, in pauore eſt conſtitutus, moliebatur Iaddus quemadmodum Macedonibus feſtinus occurreret, rege indignante propter priorem contumaciam. Præcipiens igitur populo ſupplicationem, & immolationem Deo offerre, ipſe deprecabatur ſubuenire genti, venturiſque eum liberare periculis, obdormienti verò poſt ſacrificium Deus præcepit, vt confideret, ſertiſque Ciuitatem ornaret, protinuſque portas aperiret, & alios quidem cum veſte alba, ipſum autem, & reliquos Sacerdotes cum legitimis ſtolis iuſſit occurrere, nihil ſæuum ſperantes pati, Deo prouidente. Cumque à ſopore ſurrexiſſet, valde congaudens nocturnum oraculum omnibus indicauit, & quæ vidit in ſomno cunctis facere mandans, Regis præſentiam expectabat. Quem audiens non longe eſſe à Ciuitate, proceſſit cum Sacerdotibus, & ciuili multitudi-*

Et Eſſenos. Alexander Ieroſolymam petijt. Iaddus Sacerdos. Alexandro occurrit.

ne,

ne, ſacram & maiorem alijs gentibus ei præparans occurſionem, ad aliquem locum, qui Saphin appellatur, quod nomen Latine translatum Scopulum *ſignificat, ex quo loco Ieroſolyma, Templumque potuiſſet videri. Phœnices verò, & Chaldæi Regem ſecuti, putabant, quia quicquid potuiſſet furor imperialis permittere in Ciuitatem, ipſe committeret, & vt Principem Sacerdotum ſummis afficeret contumelijs. Quod e diuerſo contigit euenire. Nam Alexander præuidens multitudinem veſtibus albis indutam, antiſtites vero cum byſſinis ſtolis, & principem Sacerdotum hyacintina, & aurea ſtola, ſuper caput habentem cidarim, & ſuper la-*
Benigne exceptus. *minam auream, in qua ſcriptum erat Dei nomen, adijt eum ſolus, & numen adorauit, & Principem Sacerdotum primus veneratus eſt. Omnibus verò Iudæis vna voce Alexandrum ſalutantibus, & circumſtantibus, Syriæ Reges, & reliqui hoc facientem ſtupuerunt, corruptamque Regis mentem putauerunt. Parmenio verò ſolus eum interrogauit, cur omnibus eum adorātibus ipſe adoraſſet Principem Sacerdotum gentis Iudææ,*
Qua de cauſa. *cui ille: Non hunc, inquit, adoraui, ſed Deum, cuius principatu Sacerdotij functus eſt. Nam per ſomnium in huiuſmodi eum habitu conſpexi, adhuc in Dio Ciuitate Macedoniæ conſtitutus. Dumque mecum cogitaſſem poſſe Aſiam vincere, incitauit me, vt nequaquam negligerem, ſed confidenter tranſirem. Nam ſe perducturum meum dicebat exercitum, & Perſarum traditurum potentiam; ideoque neminem alium in tali ſtola videns, cum hunc aduertiſſem, habens viſionis & probationis nocturna memoriam, ſalutaui, exinde arbitror diuino iuuamine me directum, Dariumque viciſſe, virtutemque ſoluiſſe Perſarum. Propterea & omnia, quæ meo corde ſperantur, prouentura confido. Poſtquam Parmenioni locutus eſt, Principem Sacerdotum honorans, occurrentibus reliquis Sacerdotibus ad Ciuitatem vſque peruenit, & ad templum aſcendens ſacrifica-*
Alexander munificus. *uit Deo ſecundum Sacerdotis oſtenſionem. Ipſe autem Sacerdotum Principi, & reliquis Sacerdotibus munificenter multa donauit. Allato verò ei volumine Danielis, in quo ſcriptum erat, quemdam Græcorum deuicturum Perſarum potentiam, arbitratus ſeipſum eſſe, quem Scriptura ſignificabat, gauiſus eſt. Et tunc quidem multitudinem dimiſit. Poſtera autem die conuocans eos, iuſſit petere, quas vellent donationes accipere. Principe verò Sacerdotum petente, vt liceret patrijs vti legibus, & ſeptimum annum ſine tributis eſſe mandaret, omnia conceſſit. Cumque ab eo poſtulaſſet, vt Iudæos in Babylone, & Media gente præciperet ſuis potiri legibus, promiſit libenter facere, quæ poſcebant. Dicente vero ipſo ad multitudinem, ſi quis eligeret ei militare, permanens in patrijs legibus, & ſecundum eas viuens, paratum ſe eos ducere, ſe pugnaturos cum eo dixerunt.*

Hu-

4 Huiuſmodi autē communis lætitia populi proculdubio Eſſenos maximoperè affecit, qui enim zelo Legis, & diuini cultus ardentiores inter Iudæos erant, maiori ſane voluptate exciperent, quæ Alexandri fauoribus ad Dei honorem promouendum geſta cernebantur. Eſſeni lætabundi.

5 Triſtitiæ autem nouæ illis cauſa eodem tempore accidit, ſicut & pſeudo-Eſſenis Samaritis iucunditatis, & lætitiæ. Cum enim quidam ſatrapa genere Cutheus nomine Sanballetes, filius forſan vel nepos alterius Sanaballat, qui tempore Nehemiæ viuebat, & de quo in ſuperioribus diximus à Dario in Samariæ prouincia Princeps cōſtitutus eſſet, & ab ipſo defeciſſet, & ad Alexandrum cum octo millibus ſuæ prouinciæ ſe contuliſſet, ope Alexandri innixus, eiuſque habito conſenſu Templum in Samaria in mōte Garizim, qui ipſi imminet, ædificauit, Ieroſolymitano ſimile, & in eo Manaſſem generum ſuum, ac fratrem Iaddi Summi Pontificis Iudæorum Sacerdotem conſtituit, quo facto Samaritanorum ſchiſma inter Iudæos confirmatum eſt, quod vſque ad Chriſti tempus peruenit, Iudæis Ieroſolymitanis aſſerentibus ſolum in Ieroſolymitano Templo Domino adorandum; Samaritis verò è contra idem de ſuo Garizitano affirmantibus. Propterea enim *Ioan.* 4. *v.* 20. Samaritana mulier ad Chriſtum dixit: *Patres noſtri in monte hoc*, ſcilicet Garizim, *adorauerunt, & vos* (videlicet Iudæi) *dicitis, quia Ieroſolymis eſt locus, vbi adorare oportet*. Fuit etiam hoc Garizitanum Templum plurium Iudæorum ruinæ, ad illud namque, & Samaritanorum regionem confugiebant non ſolùm, qui alienigenas vxores duxerant, vt ipſe Manaſſes pſeudo-Sacerdos, ſed etiam illi, qui illiciti cibi eſu, Sabbathi violati, aut alicuius criminis contra Legem rei agnoſcebantur. Refert hanc hiſtoriam Ioſephus *lib.* 11. *Antiquit. c.* 8. & alij poſt ipſum. Ex ea autem ad noſtrum intentum elicimus pſeudo-Eſſenorum cum Samaritanis commorantium ſectam hoc tempore magnum incrementum ſumpſiſſe, noua hac Templi, & Sacerdotij erectione, & plurium Iudæorum acceſſione, rectèque *ſub anno* 3545. dictum fuiſſe Samaritas veluti ſimias Iudæorum ipſorum Inſtitutum æmulari ſtuduiſſe, quod hoc tempore maximè fecerunt, Templi, & Summi Sacerdotij æmuli Ieroſolymitani fundatione.

Templum Garizitanum.

Schiſma inter Iudæos, & Samaritanos.

Pſeudo-Eſſenorum incrementa.

6 Noui ſocij eodem etiam tempore Alexandri, vel paulo poſt, pſeudo-Eſſenis Samaritis adiuncti ſunt, nouique ſectarij, ſeu hæretici Iudæis exorti. Hi ſunt Saducæi, de quorum initio, etſi varia ſint Doctorum placita, illud tamen magis receptum ab Iſadok, vel Sadoch huius ſectæ auctore habuiſſe originem. Ita enim ex Philaſtrio,

Saducæorum ortus.

Digitized by Google

ſtrio, Catholicis, hæreticis, & Rabbinis, colligit Serarius in *Triberesio lib.2.c.18.* modum autem inſtitutionis ſectæ ſic habet Rabbi Abraham in Cabala hiſtorica, ex quo etiam ea, quæ diximus ſupra, magis elucidantur: *Venit Alexander in terram Iſrael, ad ipſius auditionem acceſſit Sanballat Horonites, et cætri Cuthæorum ſiue Samaritanorum Principes, eumque rogarunt, vt Sacerdotibus generis, et affinibus ſuis liceret ædificare ædem alteram ſatram Garizim, itemque omnibus, qui duxerunt vxores alienigenas, nec eas volebant dimittere. Cui petitioni cum Rex aſſenſiſſet, ædificarunt ædem. Tunc populus Iſrael in duas partes ſectus eſt, vna ſecuta eſt Simeonem iuſtum, & Antignum diſcipulum ipſius, cætumque eius, idque iuxta ea, quæ traditione acceperant ab Ezra: altera Sanballat, et generoſos ipſius. Itaq; obtulerunt holocauſta, et ſacrificia extra ædem Domini; decreta conſtituerunt, et iudicia, prout cor eorum dictitabat. In hoc fano Sacerdotis munere fungebatur Manaſses Ioſue filij Ioſedech filius. Primarius erat Sadoch cum collega Baietos. Hoc fuit initium hæreſis, nam Sadoch, et Baietos ſeſe diuiſerunt à magiſtro ſuo Antigno, et defecerunt ad fanum Montis Garizim.* Hæc iſte Rabbinus, ex cuius verbis elici poteſt illum Simeonem; & Antignum eius diſcipulum, eorumque cœtum ex Scribis fuiſſe Eſdræ diſcipulis. Fuerunt autem

Eorum errores.

iſti Saducæi peſſimi hæretici, negantes Spiritum ſanctum, reſurrectionem mortuorum, Angelos, animarum perpetuitatem, præmium, aut ſupplicium poſt mortem. De quibus Ioſephus *lib.2. captiu. c.12. et lib.13. antiquit. cap.9. et lib.18.c.2.* Epiphan. *hæreſ.*14. & alij.

Danielis Prophetiæ adimpletio.

7 Adimpleta tandem eſt ſub hoc eodem tempore Danielis Prophetia *c.*8. de hirco caprarũ, & cornu grandi vincente arietem, de qua *ſub anno* 3497. diximus. Aries enim ille ab hirco ſuperatus Darius Perſarum Rex erat, hircus verò eum vincens, & ſuperans Græcorum ſeu Macedonum regnum fuit, & cornu illud grande Alexander Magnus. Cuius rei hiſtoria etſi annalibus noſtris extranea, omittenda non eſt, & quia cunctis grata, & quod ex illa liquidò demonſtratur veriſſimè dixiſſe Danielem *c.* 4. Nabuchodonoſori, *quod dominatur excelſus ſuper regnum hominum, & cuicunque voluerit, det illud.* Res ergo, prout ex varijs, pluribusque Alexandri geſtorum ſcriptoribus

Hiſtoria victoriæ Alexandri contra Dariũ.

colligitur, ſic erat. Ingentes copias, easque probè ad certamen inſtructas hoc tempore Darius habebat, vt victori Alexandro occurrere poſſet, legatos nihilominus ſemel, & bis ad ipſum miſit ea occaſione, quod vxorem ipſius mortuam planxerit, honorificè ſepeliuerit, & honeſtiſſimè tractauerit, qui eum ſuo nomine laudarent, quòd familiam ipſius tam honeſtè tractaſſet, ac peterent, vt amicitia ſecum inita, filiarum alteram in vxorem acciperet, & in dotem quicquid

ter-

terrarum citra Euphratem eſſet, triaque (alij decem, alij triginta dicunt) millia talentorum. Ea re ad concilium delata, Parmenio ex primatibus Alexandri conſiliarijs reſpondit: *Ego ſi Alexander eſſem, oblata acciperem*. At ille conſiliantem retundens ſic: *Acciperem & ego, ſi Parmenio eſſem.* Pacis ergo oblatæ conditionibus reiectis, Dario reſpondit: *Nec mundum duos ſoles, nec orbem duos ſummos Principes ſuſtinere poſſe*. Vel ergo (inquit) Darius Alexandrum ſuperiorem agnoſcat, Reijcitur ab Alexandro. aut bellum paret. Ad certamen igitur vtrinque ventum eſt, vtroque Principe exercitum ſuum maxima cura, maximoque affectu ad fortiter pro gloria, pro ſalute, pro libertate pugnandum hortante. Erat, vt dicitur, Darij exercitus 40. millia equitum, & peditum decies centena millia, Darij copiæ. cum Alexandri copiæ ſolum ſeptem equitum millibus, & peditum quadraginta conſtarēt. Denique pugnatum eſt, & Perſarum Alexandri. in principio decantabatur victoria. Cum autem auriga Darij, qui curru vehebatur, haſta transfixus eſſet, Perſæque Regem occiſum crediđiſſent, lugubri vlulatu, & incondito clamore totam ferme aciem æquo marte pugnantem turbauere. Tunc Darius currum ſuū in fugam vertit, Arbellam peruenit, trans montes Armeniæ in Mediam fugit, Alexandrum permittens copias ſuas Suſas, Babylonem, Vincitur Darius. aliasque populoſas vrbes, vbi infinita erat præda, deducere, glorioſè triumphare, & Aſiæ Regem cognominari. Nec multo poſt grauiter vulneratus à ſuis vitam, & Imperium perdidit; Alexandro Imperatori, Perſarum, Medorum, & Indorum monarchiam relinquens.

Anni mundi 3730. vſque ad 3753. ante Chriſtum 323. vſque ad 300.

1 IMPLEBATVR ſub hoc tēpore Prophetia illa Danielis c. 8. de qua *ſub ann.* 3497. diximus, videlicet: *Hircus autem caprarū magnus factus eſt nimis, cūq; creuiſſet, fractū eſt cornu magnū, & orta ſunt quatuor cornua ſubter illud per quatuor ventos cæli*. Alia Danielis Prophetia adimpleta. Quod explicans Gabriel Angelus eidē Danieli inferius, dicit: *Porro hircus caprarū Rex Græcorum eſt, et cornu grande, quod erat inter oculos eius, ipſe eſt Rex primus. Quod autē fracto illo ſurrexerunt quatuor Reges de gente eius cōſurgent, ſed non in fortitudine eius*. Vt enim dictū eſt, cornu illud magnū hirci Alexandrum Magnum ſignificat, Græcorum Imperij primum Monarcham, qui moriens quatuor poſt ſe Reges ſuæ monarchiæ heredes, & ſucceſſores reliquit, quod qualiter euenerit, pro noſtræ hiſtoriæ luce explanare debemus. Diuiditur Alexandri Imperium. Anno primo Olympiadis 114. qui correſpondet anno

3730. Alexandrum Babylone obijſſe communiter auctores prodidere, ſpecialiter Euſebius *lib.8.demonſtrat.c.2.*& Diodorus *lib.17.* Diuiſiſſe autem ſuum Imperium, cum adhuc viueret, expreſsè habetur 1. *Machabæor.1.v.6.& 7.* illis verbis: *Et cognouit, quia moreretur, & vocauit pueros ſuos nobiles, qui ſecum erant nutriti à iuuentute, & diuiſit illis regnum ſuum, cum adhuc viueret.* Vnde corrigendi ſunt Iuſtinus, & alij aſſerentes eam diuiſionem poſt mortem ipſius factam, niſi velimus dicere cum Torniello *ſub hoc anno nu. 5.* fuiſſe ab eo, dum viueret, indictam, ſed poſt eius obitum à Perdicca intimo eius miniſtro executam. Quo pacto id factum S. Hieronym. *in Daniel.8.* deſcribit: *Poſt Alexandrum in quatuor ventos cæli, Orientem videlicet, & Occidentem, Meridiem, & Septentrionem Regnum illius diuiſum eſt. In Aegypto enim primus regnauit Ptolemæus Lagi filius, id eſt ad Meridiem; in Macedonia Philippus, qui & Aridæus frater Alexandri, id eſt ad Occidentem; Syriæ, & Babylonis, & ſuperiorum locorum Seleucus Nicanor, id eſt ad Orientem; Aſiæ, & Ponti, cæterarumque in ipſa plaga prouinciarum Antigonus, id eſt ad Septentrionem. Hæc ſecundum totius orbis plagas dicimus. Cæterum, qui in Iudæa eſt, ad Aquilonem Syriam, & ad Meridiem Aegyptum habet. Quod autem ait: Et non in poſteros eius; hoc ſignificat, quod liberos non habuerit, ſed regnum ipſius in alienos laceratum ſit, excepto fratre Philippo, qui Macedonas tenuit. Neque ſecundum potentiam illius, qui dominatus eſt. Diuiſum enim in quatuor partes regnum, imbecillius fuit, dum aduerſum ſe dimicant, & inteſtino furore bacchantur. Lacerabitur enim eius regnum etiam in exteros, exceptis his. Præter regna quatuor, Macedoniæ, Aſiæ, Syriæ, Aegypti, etiam in alios obſcuriores, & minores Reges, Macedonum regnum laceratum eſt. Significat autem Perdiccam, & Crateron, & Lyſimachum: nam Cappadocia, & Armenia, Bithynia, & Heraclea, Boſphorus q; & aliæ prouinciæ de poteſtate Macedonum recedentes, diuerſos ſibi Reges conſtituerunt.* Hucuſque ſanctus Hieronymus.

Quo pacto ex S. Hieronymo

Ariſtotelis caſus.

2 Ariſtoteles, de quo alia dicturos in præcedenti promiſimus, poſt Alexandri mortem, cum tredecim annis docuiſſet Athenis, ſchola, & docendi munere Theopraſto relictis, clam in Chalcidem metu mortis ſeceſſit, vel ob id, quod aliquid in deorum contumeliam dixiſſet, cum ipſe vnum tantùm Deum agnoſceret, vel quia ob mutationem regiminis, Athenis ab aliquibus ſibi metuebat. Ibi ergo exiſtens, morte præoccupatur, tertio anno Olympiadis 114. mundi videlicet 3732. ætatis ſuæ fermè 63. Veneno hauſto quidam obijſſe credunt, alij morbo naturali. Illud autem de Ariſtotelis morte, quod ſe in mare abieciſſet, quia reciprocos illius curſus capere non poſſet, fabulo-

buloſum reputatur. Laertius *in vita Ariſtotelis*, Dionyſius *in epiſtol. ad Ammæum*, & alij.

3 Turbines etiam hoc tẽpore, & anguſtiæ erant Eſſenis, alijſque Prophetici Ordinis Profeſſoribus in Phœnicia, & Iudæia exiſtẽtibus, prout ex eis, qui tunc contigerunt rumores, pro comperto haberi poteſt. Cum enim Ptolemæus Lagi, qui, vt dictum manet, poſt Alexandri mortem Ægyptum poſſidebat, ea non contentus portione, Phœniciam & Syriam appeteret, miſſo ibi copioſo exercitu, Syriam totam in poteſtatem redegit, Phœniciæ vrbes ſubiecit, Ieroſolymam die Sabbathi occupauit, & Iudæos plures in Ægyptum ſecum duxit. Ioſephus *de antiquitat. Iudaic. lib.* 12. *c.* 1. Euſebius *in Chronic.* & alij. De alijs ſimiliter ab Alexandri ſucceſſoribus in Syria, & Iudæa per id tempus, diſcordijs, & bellis ſuſcitatis, de quibus Hiſtorici loquuntur, idem prorſus iudicari poteſt, ex eis videlicet plurima eiſdem Eſſenis, & Prophetici Ordinis alumnis proueniſſe incommoda, & damna, quæ ob monumentorum illius æui paucitatem recenſere non poſſumus. Turbines, & anguſtiæ inter Eſſenos.

Anni mundi 3754. vſque ad 3765. ante Chriſtum 299. vſque ad 288.

1 PER hæc circiter tempora Ptolemæi in Ægypto regnantis Summum Pontificatum tenuit in Iudæa Simon filius illius Oziæ primi, qui Iaddo, vt ait Ioſephus *lib.* 11. *cap. vlt.* ſucceſſerat. Sic enim ex Euſebio *in Chronic.* habet Salianus *ſub anno* 3754. *num.* 1. Fuit hic Simon, teſte eodem Ioſepho *lib.* 12. *c.* 2. *Iuſtus appellatus propter pietatem, quam in Deum, & fauorem, quem erga Regem habere videbatur*. Ex Ordine Scribarum, & Eſdræ diſcipulorum fuiſſe, ex R. Abraham in Cabala hiſtorica elicimus. Ibi enim habet: *Populus Iſrael in duas partes ſectus eſt, vna ſecuta eſt Simeonem Iuſtum, & Antignum diſcipulum ipſius, cœtumque eius, idque iuxta illud, quod traditione acceperunt ab Eſdra*. Illum etiam appellat Boulducus *l.* 1. *de Eccleſia ante Legem c.* 17. Cedmonæum, & ex Enoſcæorum ſocietate, quo & Eſſenum fuiſſe denotat, cum apud hunc auctorem, Enoſcæorum, & Eſſenorum cognomina idẽ importent. Eſt ille, de quo *Eccleſiaſt.* 50. mira celebrantur præconia, ab illis verbis: *Sacerdos magnus, qui in vita ſua ſuffulſit domum, & in diebus ſuis corroborauit Templum*. Vt habent Ianſenius *ibid.* Genebrardus *lib.* 2. *Chronolog ſub anno* 3830. Torniellus *anno mundi* 3744. & alij, quorum aliqua nobis expendenda ſunt

Simon Summus Pótifex.

Celebratus in Eccleſiaſtico.

ſunt, quia in eis proculdubio cooperatores, & adiutores habuit Eſſenos, ſeu Aſſidæos noſtros, de quibus in ſuperioribus. Primò in illis: *In vita ſua ſuffulſit domum, & in diebus ſuis corroborauit Templum. Templi etiam altitudo ab ipſo fundata eſt.* Siquidem, iuxta dicta *ſub anno* 3622. prædicti Eſſeni, vel Aſſidæi *ſponte impendia quadam in Templum faciebant*. Item contribuebant *ad ſarta tecta Templi*. Præterea: *Sarta tecta Templi maiori ex parte curabant*. Ad hæc: *Vnuſquiſque pendebat vectigal ad ſarta tecta Templi*. Secundò in illis: *Ingreſſum domus & atrij amplificauit*. In eo namque etiam cooperatores fuiſſe præfatos Aſſidæos manifeſtant, quæ eo loco diximus, videlicet quod *præter conſtitutum tributum ſpontè plura erogabant tam ad ipſum Sanctuarium, quam ad muros, & porticus*. Illud etiam: *Circa illum corona fratrum*, eos quoque denotare videtur, qui, vt ibi dictum eſt, vocabantur quaſi *confratres*. Similiter & illud: *Ingreſſum domus, & atrij amplificauit*; iuxta Gloſſæ interlinealis expoſitionem, quæ ſic id explicat: *Ingreſſus domus, & atrij eſt ordo Doctorum*, non diſſonat intento, cum illius temporis Doctores, Scribæ videlicet, ex his noſtris Eſſenis fuerint, iuxta dicta *ſub anno* 3230.

Eſſeni, ſeu Aſſidæi coadiutores.

2 Quemadmodum autem Iudæa & Ieruſalem Simonis ſummi Sacerdotis, & verorum Eſſenorum pietate magis, ac magis hoc tempore amplificabatur, dicente Eccleſiaſtico *c.* 50. relato de Simone: *Præualuit amplificare Ciuitatem*, ſic è contra ob Samaritanorum, & pſeudo-Eſſenorum in Samaria exiſtentium, iuxta dicta *ſub an.* 3545. nequitiam, Deo prouidente, factum eſt, teſte Euſebio *in Chronic.* vt ſub ineũte Olympiade 121. quæ correſpondet anno 3758. Demetrius, qui bonam Syriæ partem tunc tenebat, Samaritanorum vrbem vaſtaſſet, vel quia pro Ptolemęo ſtare vellet, vt Salianus *ſub eo anno n.* 9. ſuſpicatur, vel, vt credimus, illis à Deo miſſum, ob ſchiſma tam pernicioſum quod contra Iudæos fouebant, maximè poſt Templi Garizitani, & noui Sacerdotis erectionem, de qua *ſub anno* 3716. dictum manet.

Samaria vaſtatur.

3 Seleucus interea Aſiæ Rex, cum Antiochiam, Laodiciam, Seleuciam, Apanicam, Edeſſam, Berceam, & Pellam Ciuitates fundaſſet; primæ nomen patris tribuens, ſecundæ matris, tertiæ ſuum, quartæ vxoris, & reliquis vrbium Macedoniæ Iudæis ius ciuium, & municipalem ordinem cum Græcis æqualiter in eis conceſſit. Ioſephus *lib.* 12. *antiquit. cap.* 3. Euſebius *in Chronic. c.* 3. Salianus *ſub anno* 3764. *n.* 1. Cum quibus & aliquot ex Eſſenis, & Aſſidæis, qui cæterorum Doctores, & magiſtri eſſent, iuxta dicta in ſuperioribus, conueniſſe, iure exiſtimandum eſt.

Seleucus Aſię Rex.

Anni

Anni mundi 3766. vſque ad 3796. ante Chriſtum 287. vſque ad 257.

1 NOVVM Iudæorum Pontificem, ipſumque inſignẽ hoc tempus præſtat, Eleazarum videlicet, de quo Ioſephus *lib. 12. c. 2.* Euſebius *in Chronic.* & alij, quem vel ex eo clariſſimum putare debemus, quod ſub ipſo celeberrima illa ſacræ Scripturæ verſio per Septuaginta duos illos ſeniores, procurante Ptolemæo Philadelpho Ægypti Rege facta eſt. Hiſtoria ſane omnibus iucunda, ſacræ Scripturæ ſtudioſis perutilis, nec à noſtrorum Annalium ſcopo aliena, cum plures ex illis ſenioribus ex Eſſenis, vel Aſſidæis fuerint, vt inferius dicetur. Pro ea autem magis elucidanda, præmittenda ſunt S. Hieronymi verba *in illud Danielis 11. verſ. 5. Et de Principibus eius præualebit ſuper eum, & dominabitur ditione, multa enim dominatio eius.* Vbi ſic Hieron. *Iſte eſt Ptolemæus Philadelphus ſecundus Rex Aegypti, filius Ptolemæi ſuperioris* (ideſt Lagi) *ſub quo 70. Interpretes Alexandriæ Scripturam ſanctam in Græcum dicuntur vertiſſe ſermonem, qui & Eleazaro Pontifici multa Ieroſolymam, & in Templi donaria vaſa tranſmiſit, cuius Bibliothecæ præfuit Demetrius Phaleræus, idem apud Græcos Orator, & Philoſophus, tantæque potentiæ fuiſſe narratur, vt Ptolemæum fratrem vinceret. Narrant enim Hiſtoriæ habuiſſe eum peditum 200. millia, equitum 20. millia, curruum verò duo millia, elephantos, quos primus eduxit ex Aethiopia 400. naues longas, quas nunc liburnas vocant, 1500. alias ad cibaria militum deportanda 1000. auri quoque & argenti grande pondus, ita vt de Aegypto per ſingulos annos 14800. talenta argenti acceperit, & frumenti attabas quinques, & decies centena millia.* Hæc Hieronymus, quæ etiam repetunt Beda *in lib. de ſex ætatibus*, & alij.

Eleazarus ſummus Sacerdos.

Hiſtoria de translatione 70. interpretum.

S. Hieronymus.

2 Huius ergo Ptolemæi tempore, prout communior ſententia tenet, Hieronymi relati, Auguſtini 18. *de Ciuit. c. 42.* & aliorum poſt Ariſtęā, qui hanc hiſtoriam primus teſtis ſcripſit, Philonem *lib. 2. de vita Moyſis*, & Ioſephum *lib. 12. antiquit. cap. 2.* inſignis hæc verſio facta eſt. De anno Ptolemæi diſcordant auctores: quidam enim ad principium Regni eius eam referunt; alij ad finem, poſtremoſque annos ipſius; alij ad tempus intermedium; nos autem illorum diſcuſſioni rem hanc remittentes, cum Saliano *ſub anno 3775.* qui rem hanc diligenter tractauit, ad ſeptimum, vel octauum ipſius annum pertinuiſſe credimus.

Quo tempore facta.

Digitized by Google

Qua occaſione.

3 Occaſionem facti communiter omnes ex Ariſtea, & Ioſepho eam afferunt, quod Philadelphus nobiliſſimam Alexandriæ Bibliothecam condere volens, cùm agnouiſſet Iudæorum libros eius Bibliothecæ maximum ornamentum fore, quos ſummo ſtudio, vtpote ſacros, & à Deo ipſo inſpiratos conſeruabant, decreuerit tum beneficijs, tum precibus, & litteris eos allicere, vt libros iſtos ad ſe mitterent, ſimul cum viris doctis, qui eos ex Hebraico idiomate ſolis Hebræis noto in Græcum transferrent. Pluribus ergo Iudæorum millibus, qui apud ſe erant in captiuitatem ducti à Ptolemæo Lagi ipſius parente, ſeruitute liberatis, donis pretioſis pro Dei Templo Ierc-

Scribit Ptolemæus ad ſummum Sacerdotem.

ſolymitano miſſis, epiſtoliſque ad Eleazarum Summum Pontificem Iudæorum datis, ab eo medijs Andrea, & Ariſtæa nuncijs poſtulauit, vt libros ſacros, ſimulq; Interpretes ipſorum ad ſe tranſmitteret, Eleazarus autem litteris, & muneribus acceptis, Regi gratificaturus, humaniſſimam ad ipſum epiſtolam ſcripſit, gratias de donis acceptis retulit, hoſtias Deo pro ipſo, & illi coniunctis obtulit, ac iuxta beneplacitum ipſius, ex ſingulis tribubus Iſraël ſenos, videlicet ſeptuaginta duos viros, bonos, honeſtos, & ætate graues illi cum donarijs deſtinauit.

Qui 72. viros illi deſtinauit.

Aliqui ex illis Eſſeni, ſeu Aſſidæi.

4 Quòd inter huiuſmodi probos, ætate, & doctrina graues ſeptuaginta duos viros ab Eleazaro deſignatos, aliqui, ſi non plures, vel omnes, ex Eſſenis, vel Aſſidæis fuiſſent, ac proinde ex Ordinis Prophetici cultoribus eo tempore inter Iudæos commorantibus, nullus, vt credimus, doctus, aut prudens refragari poterit. Nec ex eo præcipuè huiuſmodi noſtrum aſſertum robur ſumit, quod illi *Prophetæ* à pluribus appellantur, videlicet Philone *lib. 2. de vita Moyſis*, Clem. Alexand. *lib. 1. Stromat.* & Genebrardo *lib. 2. Chronolog. ſub anno* 3860. *&* 3880. & quod hoc Prophetæ nomine Propheticæ Profeſſionis viros denotari dixerimus *in Apparatu c. 2. & ſub anno* 3184. Cum enim iſti ex eo ſolùm Prophetæ nuncupentur, quod Sacræ Scripturæ verſionem ſeparatim, & diuiſim conſtituti, eodem ſenſu, eiſdemque verbis fecerint, ideo ex hoc *Prophetæ* titulo non ſatis colligitur intentum. Meliùs id elicitur ex epiſtola Ptolemæi ad Eleazarum, quam refert relatus Ariſteas, vbi conditiones virorum, quos poſtulabat, ſic exprimit: *Qui & honeſtè vitam traduxerint, & in legum peritia ſint exercitati, & interpretandi facultate polleant.* Cum enim dubium non ſit, Eleazarum, iuxta Regis beneplacitum, cuncta feciſſe, prout & in litteris reſponſiuis denotat, dicens: *Quæcunque tibi cordi fuerint, exequemur.* Et infra: *Elegimus honeſtos, & bonos viros, ætate graues, ex ſingulis tribubus ſenos.* Benè infertur viros ad Ptolemæum deſignatos, eas

An Prophetæ.

Honeſti, & probi viri.

quali-

qualitates habuiſſe, quas Rex exigebat. Alias verò in Eſſenis, & Aſſidæis præſertim repertas fuiſſe, manifeſtum eſt, cum ipſi honeſtiſſimè vitam traducerent, in Legis peritia exercitati eſſent, ac eam interpretandi facultate pollerent, iuxta dicta in ſuperioribus: ex illis ergo aliqui, ſi non plures, aut omnes ex ijs miſſis erant. Idem cōfirmat ipſe Ariſtæas, inquiens: *Eliguntur viri optimi, & doctrina præſtantes, omnes claris parentibus orti, non Iudaicarum tantum litterarum eruditione excellentes, ſed qui Græcam quoque linguam multa meditatione excoluerint. Quapropter ad legationes commodi ſemper, paratiq; aderant, munus huiuſmodi, ſi quando res poſtulat, ipſi obeunt. Conciones etenim, & reſponſa de Lege mira facultate peragunt, & ad dicendum, & ad iudicandum prompti.* Quibus ſatis clarè denotatur, hos 72. viros ex Legiſperitis, Doctoribus, & Scribis fuiſſe, quibus hæc propria munia erant, iuxta dicta *ſub anno* 3230. Vnde Thalmudiſtæ in tractatu, quem vocant *Scribarum*, de illis ſcribunt. Cum autem Eſſenos, & Aſſidæos etiam Scribas fuiſſe *ſub anno* 3608. *nu.* 10. dictum maneat, rectè ſequitur intentum. Fauet Clem. Alexandr. *lib. 1. Stromat.* inquiens, quod hi viri erant apud Iudæos *probatiſſimi, & maximæ exiſtimationis, Scripturarum periti*; quæ Eſſenorum notæ ſunt. Eorum nomina ex Ariſtæa deſumi poſſunt. Legiſperiti, & Scribæ.

5 Alexandriam ergo venientes, & à Rege benigniſſimè excepti, magnifico apud eum conuiuio honorati fuerunt. In eo, teſte Ioſepho, illorum vnus nomine Eliſæus Sacerdos precatione menſam conſecrabat, & ſtans in medio, precatus eſt omnia fauſta Regi ſimul, atque ſubditis, applauſumque atque acclamatum eſt ab omnibus libenti, atque hilari animo. Erat autem hic idem Eſſenorum mos, vt idem Ioſephus de illis ſcripſit *lib. 2. de bello Iudaico cap. 7.* dicens: *Voce cibum Sacerdos anteuenit, neque guſtare quemquam fas eſt, niſi prius Deo celebretur oratio.* Ex quo confirmatur id, quod diximus, ſcilicet inter hos viros aliquos, ſi non plures, vel omnes, Eſſeni Inſtituti fuiſſe. Alexandriam veniunt. Conuiuandi mos.

6 Poſt conuiuium aliquot dierum continuatum, ad locum, vbi ſacrorum voluminum interpretatio facienda erat, Rege iubente, Demetrio verò Præfecto Bibliothecæ conſtruendæ curante, omnibusq; neceſſarijs pręparatis, Interpretes ducuntur. Quis verò hic locus fuerit, quiſuè modus interpretandi, magna concertatio eſt inter Patres, & Doctores; etſi namque omnes concorditer aſſerant in inſula *Pharum* apud Alexandriam ductos, & congregatos fuiſſe, diſſentiunt tamen, an in eadem domo, vel habitatione, an in diuerſis, & ſeparatis exiſtentes, in eundem interpretandi modum conuenerint. D. namque Hieronym. aculeato ſtylo *in præfat. ad Pentateuchum*, quę eſt *epiſtola ad* Ducti ad locum deſtinatum. An vna, vel diuerſæ manſiones.

Deſi-

S. Hieronymi ſententia. *Deſiderium*, in eos inuehitur, qui putant diuerſis cellulis diuiſos, in eã-dem miraculoſè conueniſſe omnes ſententiam. Exiſtimat enim in vna Baſilica, ſeu domo congregatos, diſcuſſione facta, id, in quo conueniſſent, elegiſſe. Habet pro ſe Hieronymus Ariſtæam, & Ioſephum propugnatores, qui hos ſolummodo interpretatos fuiſſe ſacram Scripturam ſcripſerunt, eumque plerique poſtea ſunt ſecuti, præſertim nouatores, qui diuina miracula diſſimulare, extenuare, vel non credere ſæpius conſueuerunt: ſed tanti Doctoris reuerentia, clariſſimorum aliorum Patrum, & Doctorum placitum, aſſerentium diuerſis Aliorum placitum. cellulis (quas alij 72. alij 36. dicunt) conſtitutos, diuino inſpirante lumine in eandem ſententiam propheticè conueniſſe, nobis complectendum eſt. Quod ſequuntur ſanctus Iuſtinus Martyr *in cohortatione ad Græcos*, vbi non ſolum ita accidiſſe, ſed etiam veſtigia domunculaum vidiſſe, audituque ex incolarum traditione accepiſſe affirmat. S.Irenæus *lib.3.c.25.* Cyrillus Ieroſolymitan. *Catbec.4.* Epiphan. *lib. de ponderibus, & menſur.* D.Auguſt. 18. *de Ciuit.c.42.* & 43. & *lib.2.de doctr.Chriſt.c.15.* & Ruffinus *lib.2.contra Hieronym.* Quibus fauent Philo *lib.2.de vita Moyſis;* Tertullianus *in Apologet.* & Clem. Alexandr. *lib.1. Stromat.* Ac ex recentioribus planè ſequuntur plures, ſpecialiter Leo Caſtrenſis, Salmeron, Gretſerus, Baronius, Serarius, & alij; ratioq; Congruentia. ſeu potius congruentia illis fauet. Quomodo enim ſacrarum Scripturarum ſanctitas Ptolemæo Regi, alijſque deinceps gentibus probaretur, ſi aliquo ſpeciali diuinæ prouidentiæ ſigno illis noto non maneret commendata, præſertim cum ſemper dubitari poſſet Iudæos, qui ægrè admodum ſacra volumina communicabant, non ea fideliter interpretatos eſſe. Credendum ergo eſt huiuſmodi vetuſtiorum Patrum, veluti traditioni, & exiſtimandum Ariſtæ hiſtoriam ab impijs Iudæis in hac parte mutilatam eſſe, vt auctoritati verſionis derogarent, qua ſæpius in diſputationibus confodi cernebantur, eademque de cauſa, vel alia ſimili Ioſephum etiam Iudæum idem miraculum ſilentio diſſimulaſſe. De quo Leo Caſtrenſis *in diſputat. de tranſlat. ſacræ Scripturæ*.

Abſoluta verſio. 7 Septuaginta ergo duobus diebus S. Scripturæ verſione ab illis abſoluta, ſolemnique imprecatione ab eiſdem Interpretibus adhibita contra eos, qui addere, vel mutare ex ipſa quidquam auderent, in domum ſuam dimiſſi ſunt cum ingentibus donis, & incredibilis valoris. De quo Ariſtęas, & Ioſephus relati.

Anni

Anni mundi 3797. vſque ad 3806. ante Chriſtum 256. vſque ad 247.

1 ADIMPLETA videtur circa hoc tempus illa Danielis Prophetia *cap. 11. v. 6.* vbi ſic: *Et poſt finem annorum fœderabuntur, filiaque Regis Auſtri veniet ad Regem Aquilonis facere amicitiam, & non obtinebit fortitudinem brachij, nec ſtabit ſemen eius, & tradetur ipſa, & qui adduxerunt eam adoleſcentes eius, & qui confortabant eam in temporibus.* Quæ ſic explicat S. Hieronymus ibidem, quem alij ſequuntur: *Fæderabuntur, Ptolemæus Philadelphus videlicet, Aegypti Rex,* cuius rogatu, vt diximus, ſeptuaginta Interpretum verſio facta eſt, *& Antiochus vocatus Deus, Rex Syriæ,* qui regnum ſuſceperat poſt aliũ Antiochum appellatum *Soterem*, ſucceſſorem Seleuci Nicanoris, ad quem Syriæ Regnum poſt Alexandri mortem obuenerat, iuxta dicta *ſub anno* 3730. Hi enim duo Reges iampridem dimicauerant. *Filiaque Regis Auſtri veniet, &c.* id eſt, Berenices filia Ptolemæi, qui *Rex Auſtri* vocatur, eo quod Aegyptus ad Auſtrum ſita ſit, dabitur in coniugem Antiocho illi, conciliandæ amicitiæ cauſa. Dicitur autẽ: *Non obtinebit fortitudinem, nec ſtabit ſemen eius,* quia etſi eam in principio Antiochus in Regni conſortem acceperit, & Laodicen aliam in concubinam, poſt aliquod tamen tempus Laodicę amore ſuperatus, eam cum liberis in Regiam duxit. Vnde Berenices non perſeuerauit in Reginæ ſtatu. Quin ipſa, proles ipſius, imo & maritus a Laodice interfecti ſunt. Hoc enim eſt, quod ſubiungitur: *Et tradetur ipſa, & qui adduxerunt eam, &c.*

Danielis Prophetia adimpleta.

S. Hieronymi expoſitio.

2 Circa id tempus Eleazaro ſummo Iudæorum Sacerdoti ſucceſſor fuit in Pontificatu Manaſſes. Sic enim habetur ex Ioſepho *lib. 12. c. 3.* & Euſebio *in chronic.* ineunte videlicet Olympiade 131. quæ correſpondet anno mundi 3798. de quo pauca Hiſtorici.

Manaſſes ſuccedit in Sacerdotium.

3 His etiam temporibus, vel circiter aliqui clariſſimi viri inter Iudæos effulſerunt, de quibus, quia dubium eſt, an ex Eſſenorum, Aſſidęorum, vel Scribarum numero fuerint, cum geſta ipſorum id indicare videantur, aliquid dicendum. Inter hos vnus eſt Ieſus Sirach Ieroſolymita, qui, vt refert Genebrardus *lib. 2. chronolog. circa ann.* 3797. vnus fuit è ſeptuagintaduobus Interpretibus. Idque ſuadetur, quod in Ariſtæę Catalogo, vbi illi nominantur, tres huius nominis reperiuntur, tempuſque conſentit. Scripſit Hebraicè librum Eccleſiaſtici, quemadmodum expreſsè traditur in calce

Clariſſimi inter Iudæos Ieſus Sirach.

Digitized by Google

calce capitis penultimi. Nec hoc repugnat aliquorumſententiæ, aſſerentium auctorem huius libri fuiſſe Salomonem. Creditur enim hunc Ieſum ex Salomonis ſententijs a ſe collectis hunc librum confeciſſe, qui propterea tum Salomoni, tum ipſi tribuitur. Lege Ianſenium *in Proœm. commentar. in Eccleſiaſticum*, & Bellarmin *lib. 1. de verb. Dei c.* 14. ac Genebrardum, *vt ſupra ſub anno* 3860. vbi tam eum, quam Philonem, de quo infra, Prophetas appellare videtur. Coria verò *in chronic. Carmelitar. lib. 6. cap.* 26. ipſum inter Prophetici ordinis aſſeclas refert.

Philo Iudæus diuerſus ab alio eiuſdem nominis.

4 Alius eſt Philo Iudæus, qui etiam ex eodem 70. Interpretum numero creditur a Genebrardo, *vt ſupra*. Etſi enim tale nomen non reperiatur in Catalogo Ariſtæ, forſan binomius fuit, & alio nomine ibi vocatus, vt ait Salianus *ſub anno* 3775. *num.* 63. Illud certiſſimum, diuerſum fuiſſe ab alio Philone, qui tempore Caij, & Claudij Romanorum Imperatorum poſt Chriſtum claruit. Tribuitur illi liber Sapientiæ, vt habet S. Hieronymus *in Prologo*; quia videlicet eſto ſententiæ illius ſint Salomonis, vt patet ex *cap.* 9. illas tamen hic Philo in vnum corpus collegit. Alij eum tribuunt Ieſu Sirach. Lege Genebrardum, *vt ſupra ad annum* 3830. Bellarmin. *lib.* 1. *de verbo Dei, cap.* 13. & nota librum hunc eſſe canonicum (quidquid in contrariũ male dixerit Rupertus, vir alioquin egregius *lib.* 3. *commentar. in Geneſ. cap.* 31.)

Ieſus Sidrach nepos.

5 Tertius eſt Ieſus quoque Sidrach nepos illius, qui Eccleſiaſtici librum conſcripſit, a quo liber ex Hebraico Græcus factus eſt, temporibus Ptolemæi Euergetis Regis Aegypti, vt ipſe teſtatur. Cum enim ſacra Biblia iam Græcè translata a 70. in Orbe conſpicua cerneret, noluit hac gloria carere librum Eccleſiaſtici a ſuo auo Hebraicè ſolùm compoſitum. De eo Ianſenius *in proœm. in Eccleſiaſtic.* Scaliger *lib.* 4. & 5. *de emendat. temp.*

Anni mundi 3807. vſque ad 3821. ante Chriſtum 246. vſque ad 232.

Onias Pont.

1 ALIVM Iudæorum Pontificem Oniam Simonis Iuſti (de quo ſub anno 3754. dictum eſt) filium poſt mortem Menaſſes hoc tempus tribuit, vt videre eſt in Euſebio *in chronic.* Virum ſane parum laudabilem, cum amatorem pecuniæ eum Ioſephus depingat *lib.* 12. *cap.* 3. & 4. Ad hunc Oniam hoc nomine ſecundum, non ad alium eiuſdem nominis tertium arbitratur probabiliter Salianus

ſub

Digitized by Google

ſub anno 3821. num. 2. miſſas fuiſſe litteras illas ab Ario, ſiue Areo Lacedęmoniorum Rege, de quibus 1. *Machab.* 12. ſermo habetur, in quibus ſignificabatur de ſocietate, & fraternitate Spartiatarum cum Iudæis. Nouum pariter Aegypti Regem, videlicet Ptolemæum Euergetem, ideſt, benefactorem poſt Ptolemæi Philadelphi interitum, quam ſanctus Hieronymus *in Daniel* 11. ipſius fratrem, Iuſtinus vero *lib.* 27. filium appellat. Illud certum, fuiſſe de proſapia ipſius, prout vel ex Danielis Prophetia, de qua modò, colligitur.

2 De illo enim prophetauerat Daniel *cap.* 11. *verſ.* 7. ſic: *Et ſtabit de germine radicum eius plantatio, & veniet cum exercitu, & ingredietur prouinciam Regis Aquilonis, & abutetur eis, & obtinebit. Inſuper & deos eorum, & ſculptilia, vaſa quoque pretioſa argenti, & auri, captiua ducet in Aegyptum; ipſe præualebit aduerſus Regem Aquilonis, & intrabit in Regnum Rex Auſtri, & reuertetur ad terram ſuam.* Quorum verborum expoſitio, iuxta S. Hieronymum ibidem ea eſt: Occiſa ſcilicet Berenice filia Philadelphi, ipſoque Philadelpho mortuo regnaturum hunc Euergetem Philadelphi fratrem, qui propterea vocatur *plantatio de germine radicum eius*, ipſumque venturum cum exercitu magno in prouinciam Seleuci cognomento *Callinici*, qui regnabat in Syria, ac eam obtenturum, ſecumque portaturum in Aegyptum ſimulacra deorum illius prouinciæ, & innumera vaſa auri, & argenti. De qua victoria, & alijs circumſtantijs Salianus *ſub anno* 3809.

Danielis Prophetia.

Hieron. explanatio.

3 In hoc tempus, vel circiter referendum cenſemus Phariſæorum ſectæ ortum, & initium, inter varias, ſibique contrarias Doctorum de ea re ſententias, quas priuſquam referamus, vt curioſo lectori ſatisfactum eat, illud pręmittendũ, de Phariſæis tractare alienum non eſſe Annalibus noſtris, in quibus de Prophetici Ordinis alumnis agere inſtitutum eſt. Etſi enim ipſi ad hunc Ordinem non ſpectent, quin potius ab ipſo maximè deuient, propter inferius adducenda; quia tamen ex Eſſenis, vel Scribis prodierunt, non vt legitima, ſed vt adulterina ipſorum proles, vt dicetur, Eſſeni autem, & Scribæ eiuſdem Prophetici Ordinis partes cenſeantur, iuxta ea, quę in ſuperioribus adduximus, ideo de Phariſæorum ortu aliquid dicere, & qualiter cum Eſſenis comparentur, extraneum nobis non eſt. Igitur Phariſæos ex Eſſenis prodijſſe expreſsè habet Serarius *in Trihæreſio lib.* 3. *cap.* 6. in fine illis verbis: *Liceat pari modo aſſerere, Phariſæos ex Eſſenis natos, quod & nomen diuiſionis, a quo Phariſæi, & alia quæ infra ponentur, faciunt veriſimilius.* Clarius in margine extractum eſt illud: *Potius ex Eſſenis Phariſæi.* Fauet illi ab eo relatus Ioannes Druſius

Phariſæorum ortus.

Ex Eſſenis prodeunt.

Druſius *in libello de Aſſidæis*, vbi,etſi valde inconſtanter Eſſenos Phariſæos vocat, ita vt prius Aſſidæi, poſtea Phariſæi, qui ex illis orti ſunt, appellentur. Fauet & nominis Phariſæus etymologia, inter alias,quas Serarius *vt ſupra lib. 2. cap.* 1. refert,connumeranda, quod a *Phares*, ideſt, diuiſio, & *Eſſeus*, ſeu Eſſenus originem trahere videtur, quaſi Phariſæus ſit idem, quod *Eſſenus diuiſus*, ſeu diuiſus ab Eſſenis. De quo plura ſuppeditat Boulducus. Primo enim *lib. 3. de Eccleſia ante legem c. 16. §. Ab illo ergo die*, ait quod quemadmodum a nomine *Recheb*, ideſt,*currus* in illo 4.*Reg.2.verſ.12.Currus Iſrael*, denominati ſunt Rechabitæ, Eliæ diſcipuli, ſic & a verbo *Pharaſcim*, ideſt *Equites*, ſeu *Auriga*,eodem loco nomen deſumpſerint Phariſæi,tamquam Eliæ ſectatores. Quod etiam repetit *lib.de Eccleſia poſt legem, cap.7.§. Quantum ad Phariſæos*. Quinimo eo *cap.7-§. Prioris generis*, Scribas, & Phariſæos Enoſcęorũ, ideſt Eſſenorum ſectatores appellat. Et dicto §.*Quantum ad Phariſæos*,expreſsè ait eiuſdem ſectæ fuiſſe cum Rechabitis. Ibidem etiam (quod magis ſpectat ad intentum) clarè dicit, quod *Secta Phariſæorum, tamquam ex Eſſenis orianda vocatur Syriacè* Iouſphanariſchaia, *ideſt*, doctrina, & inſtitutio prima. Item ibidem *c. 1. §. Quinto lex*, Phariſæos ab antiquis Enoſcæis, & Prophetis originem traxiſſe comprobat. Et *c.10. §.de ſacramento Ordinis eos* Eliam ſectari profeſſos eſſe ſcribit.

Boulduciſen-tentia.

Quo tẽpore cœperint.

4 Quo autem tempore cœperint, res eſt valde incerta. Diuus enim Hieronymus *in c.8.Iſaiæ*, quem ſequitur Maldonatus *in cap. 2. & 5. Matthæi*, affirmat non multo ante tempora Chriſti extitiſſe. Quia tamen Ioſephus grauis auctor, & ipſe ſecta Phariſæus, *antiquitat.lib.13.cap.8.* diſertè aſſerit tempore Ionathæ Machabæi,qui 150. vel 160.annis ante Chriſtum vixit,fuiſſe tres Iudæorum ſectas,Eſſenorum ſcilicet, Phariſæorum, & Saducæorum, ideo pluribus annis ante Chriſtum neceſſe eſt extitiſſe. Idcirco Genebrardus *lib.2. chronolog.* ſub Ionatha præfato Phariſæos, & Saducæos conſtituit, ac Eſſenos tunc auctos dicit. Quod quidem, etſi quoad Eſſenos verum teneat, & quoad Saducæos quid ſentiendum ſit, *ſub anno 3716.* diximus; quoad Phariſæos tamen non placet. Primò, quia Ioſephus non ait iſtas tunc enatas Sectas, ſed quaſi de ijs, quæ iam vigebant, loquens dicit: *Circa hoc tempus erant tres Iudæorum hæreſes, &c.* Secundò, quia cum illa Ionathæ, & Machabęorum tempora bellicis tumultibus pleniſſima eſſent, vix credi poteſt in eis cœpiſſe hanc, vel aliam quamlibet hominum Congregationem, quæ vel ſpecietenus pietatem redoleret. Rerum namque turbulentia talibus Inſtitutis contraria eſt. Eamdem ob cauſam non placet, quod Adricomius

Genebr. ſent.

mius in ſua Ieruſalem dicit ab Iaſonis pſeudo-Pontificis tempore ipſorum initium deſumendum eſſe. Neque enim ſchiſmatis tempus, quale tunc erat, aptum videtur huiuſmodi Inſtitutioni. Altius petendam credit Serarius *in Tribæreſio lib.* 2. *cap.* 13. a viris ſcilicet Synagogæ magnæ, quod & ſequitur Boulducus relatus §. *Quantum ad Phariſæos*. Sed quia non explicant, quo tempore id acciderit, & videntur ſupponere geſtum ſub Eſdra, ſub quo potius Scribarum Cõgregatio ſumpſit exordium, modo dicto *ſub anno* 3608. immo ipſos viros Synagogæ magnæ Scribas fuiſſe colligitur ex Galatino *lib.* 1. *de Arcanis cap.* 1. ideo ne Scribarum, & Phariſæorum Inſtitutionem, confundamus, placet dicere ſub hoc tempore, vel circiter Phariſæos incepiſſe. Hoc enim ſuadet Reipublicæ Iudæorum eo æuo pax, tranquillitas, & felicitas ſub vtriuſque Ptolemæi Aegypti Regis auſpicijs, & quod tempus huius Inſtitutionis ab alijs aſſignatum veritati non cohæreat propter dicta. **Eorum exordium.**

5 Id tamen concedi poteſt Serario, Phariſæos ex Scribis ortũ habuiſſe, vt ſuperius diximus. Ab eis tamen valde diuerſi erant. Scribæ namque iuxta dicta *ſub anno* 3608. ſolùm ad id munus maximè ſub Eſdra ipſorum Propagatore, attendiſſe vidẽtur, vt libros Legis cuſtodirent, legerent, & exponerent, & qui ex eis Ordinis Prophetici erant, iuxta dicta *ſub anno* 3230. propria Ordinis exercerent: Phariſæorum autem dogmata, & inſtituta plurima erant, de quibus poſtea. Erant ergo tunc Scribæ, ſicut nunc ſunt Doctores, vel Magiſtri in Theologia: Phariſæi autem, ſicut & Saducæi ſectatores quarumdam ſectarum, habentium certa Inſtituta, modumque viuendi, contingebat tamen ſæpius, vt Phariſæi Scribæ eſſent, ſicut modo in Lege Euangelica contigit, vt Religioſi aliquorum Ordinum ſint etiam Doctores in Theologia. De quo bene, & clare, vt ſolet Abulenſis *in Matth.* 23. *quæſt.* 12. ſic habet: *De Scribis dicendum, quod non erãt ſecta aliqua Iudæorum, ſicut Phariſæi, & Saducæi, ſed erant ſapientes: nam viros doctos Sapientes vocamus, Græci verò Philoſophos, Hebræi Scribas, Perſæ autem Magos, & ideo cum Chriſtus vellet dicere doctos in Lege, dicit Scribas, quia ita Iudæi loquuntur. Sciendum autem, quod licet ponantur hic Scribæ, & Phariſæi tanquam diſtincti, non diſtinguuntur inter ſe, ſicut Phariſæus, & Saducæus, ſiue ſicut oppoſita, quia nullus Phariſæus eſt Saducæus, neque è contrario, quia erant ſectæ diſparatæ, & quaſi oppoſitæ, ſed diſtinguuntur, ſicut Grammaticus, & Dialecticus: quia licet aliud ſit Grammaticum eſſe, aliud Dialecticum, tamen idem poteſt eſſe Grammaticus, & Dialecticus; ſic etiam aliud eſt eſſe Scribam, quam Phariſæum, quia Scriba eſt eſſe Sapientem, Pha-*

Phariſæi ex Scribis orti.

Phariſæi quidoque Scribæ erant.

riſæum eſſe, erat habere modum certum viuendi, & ſectam, & tamen accidit eundem eſſe Phariſæum, & Scribam, ideſt, doctum in Lege.

6 Id vero, quod ſupra diximus, Phariſæos ſcilicet, & ſi ab Eſſenis ritibus diuiſos, ab eis tamen & Scribis prodijſſe, manifeſtius fiet ex mutua collatione dogmatum, & inſtitutorum vtrorumque: ex ea enim vtrumque conſtabit, ac iure potuiſſe Eſſenos de Phariſæis illud 1. *Ioann.* 2. dicere: *Ex nobis prodierunt, ſed non erant ex nobis, nam ſi fuiſſent ex nobis, permanſiſſent vtique nobiſcum.* Primo ergo ea, in quibus omnes conueniebant, deinde in quibus diſcordabant, recenſebimus.

Phariſæi, ex Eſſenis.

7 Erant Phariſæi ex omnibus tribubus, non quemadmodum Sacerdotes, & Leuitæ ad vnam Leui tribum alligati. Colligitur ex illo Lucæ 5. v. 17. *Erant Phariſæi ſedentes, & Legis Doctores, qui venerant ex omni caſtello Galilaę, & Iudaę, & Ieruſalem.* Et id habet Chryſoſt. *Matth.* 15. ſic: *Eſſeni, Scribę, & Aſsidęi ex omnibus tribubus erant.* Diximus hoc de Scribis *ſub anno* 3230. & de Eſſenis conſtare poteſt legenti Philonem *in Apologia pro Iudæis, & in libro, quod omnis probus ſit liber,* cum eos aſſerat, multas vrbes, multos vicos per Syriam, & Palęſtinam ſupra quatuor millia incoluiſſe, *non ex genere*, ſed ex amore virtutis huic Inſtituto incumbentes. Deinde Caſtitatis amatores erant Phariſæi, vt proinde S. Epiphanius *hæreſ.* 16. de quibuſdam illorum dicat: *Cum ſe exercebant, præſcribebant decennium, aut octennium, aut quadriennium virginitatis ſuæ continentiam.* Immo propter caſtitatem ſeruandam orationibus, & vigilijs incubuiſſe dicit. Hinc etiam Ioſephus, qui Phariſæus erat, quanto tempore caſtè vixerit, in ſua vita ipſe refert. Hoc autem caſtitatis documentum ex Eſſenis progenitoribus accipere potuiſſe Phariſæos conſtat ex dictis *ſub anno* 3545. *num.* 17. ex Ioſepho, Philone, Plinio, & Solino. Ieiunijs quoque Phariſęi dediti erant. Ieiunabant enim bis in Sabbatho, ſecunda, & quinta die, vt habet idem Epiphanius, & colligitur ex *Matth.* 9. & *Luc.* 5. maximè ex *Luc.* 18. vbi Phariſæus ille ſuperbus dicebat: *Ieiuno bis in Sabbatho*, ideſt, in hebdomade. Sic etiam Eſſeni, de quibus Philo in libro, *quod omni probus ſit liber*, dicit: *Frugalitatem non vana exiſtimatione ducentes eſſe quæſtum maximum.* Et infra: *Viuunt continenter in laboribus complexi frugalitatem.* In *lib.* autem *de vita contemplatiua* ſic: *Nec cibum, nec potum quiſquam ſumit ante Solis occaſum.* Item: *Nonnulli ex his vix tertio quoque die famem ſentiũt.* Et infra: *Vix ſexto die deguſtant cibum neceſſarium.* Vbi plura alia ad inuenium. Orationibus quoque ſedulò vacabant, vt ex Epiphanio relato his verbis habetur: *Frequentius orant, crebrius certamen hoc*

Phariſæi, ex omni tribu.

Item Eſſeni.

Caſtitas Phariſæorum.

Eſſenorum.

Ieiunia Phariſæorum.

Eſſenorum.

aggre-

aggrediebantur. Et ex Ioſepho 18. *Antiquit. cap. 2.* dum inquit: *Orationum celebrationes* ipſos prædicaſſe; maximè ex *Luc. 5. Matth. 23. & Matth. 6.* id certò conſtat: quod & in Eſſenis comprobatur. Aſſeuerāte enim Philone *in lib. de vita contemplat. Quotidie bis precari ſolent.* Deinde: *Medium verò matutini, veſpertinique temporis interſtitium totum meditationi attribuitur.* Sabbathi obſeruantiſſimi erant, immo ſupra modum, vt conſtat *Matth. 12. Luc. 6. et Ioan. 9.* Sic & Eſſeni: teſtante enim Philone *lib.* illo de probi viri libertate, *Recurrente die ſeptimo, quem ſacratum exiſtimant, feriantur tunc ab omnibus alijs negotijs.* In libro autem *de vit. contemplatiua*, hæc & maiora reperiet Lector. De obedientia Phariſæorum hæc habet Ioſephus *lib. 18. Antiquit. cap. 2.* *Præpoſitis nullo modo reluctantur, maiores natu competenti honore venerantur, ita vt nec contrarium alicui aliquando reſpondeant.* In quo etiam æmulatos fuiſſe Eſſenos, à quibus hæc haurire potuerunt, colligitur ex dictis de eorum obedientia *ſub anno 2545. n. 20.* Carnis tandem mortificationi adeò incumbebant, vt vix credantur ea, quæ de ipſis Epiphanius relatus ſic refert: *Alij ex ipſis aſſeres ſibi ipſis parabant, et in has ſe ad veſperam locabant, vt ſi quis dormiſſet, in pauimentum decideret, et rurſus excitaretur ad orationem. Alij lapillos ex aquis collectos ſibi ipſis ſubſternebant, vt dum his pungerentur, non in profundum ſomnum deferrentur, ſed vigilantiam ſibi parare cogerentur.* Item quod maius erat, *alij ſpinas pro ſtrato habebant.* In his autem, & alijs auſteritatibus præceptores habere potuiſſe Eſſenos ex ijs, quæ Philo in vtroque illo relato libro ſcripſit, non incongruè elici poteſt.

Sic Eſſeni.

Vtrique obſeruantiſſimi dici ſabbathi.

Obedientia Phariſæorum

Et Eſſenorū

Mortificatio carnis in vtriſque.

8 Differre tamen in multis ab Eſſenis Phariſæos, vt meritò propterea ab eiſdem diuiſos fuiſſe dixerimus, ex ipſiſmet auctoribus habetur. Primò enim in turpem illum errorem videntur Phariſæi inducti, vt dicerent aliquarum animarum fatendam eſſe tranſmigrationem. Quod Ioſephus *Antiquit. lib. 18. c. 2.* ſic exprimit: *Alias quidem animas æternis retrudi carceribus, alias autem facultatem reuiuiſcendi percipere* (ſupple fatentur) *et ob hæc populis quidem ſunt acceptabiles, credibileſque.* Hinc enim ortum videtur, vt Chriſtum Dominum *Matth. 16. num. 14.* crediderint *alij Ioannem Baptiſtam, alij autem Eliam, alij verò Ieremiam, aut vnum ex Prophetis*; quia ſcilicet vulgares homines à Phariſæis acceperant animarum ſanctarum tranſmigrationem. Hoc autem de Eſſenis nullus dixit, nec ſomniauit. Aſtronomiæ vſum Phariſæis ſolitum tradit S. Epiphanius *loco relato*, & propterea planetis, zodiacique ſignis duodecim nomina quædam particularia affinxiſſe, quæ ipſe refert. Quæ tamen omnino aliena ab Eſſenis erant, qui, vt Ioſephus *lib. 18. Antiquit. c. 2. ad Deum cuncta redigunt.* Et vt Philo

Differebant in multis.

Phariſæorum error.

Non Eſſenorum.

Aſtronomiæ vacabant Phariſæi, non Eſſeni.

lo *in libro, quod omnis probus ſit liber*, ait, neque dialecticam, neque philoſophiam ſcrutabantur, *niſi quatenus de Creatore mundi, et eius creatione diſſerit, in ſola morali ſe exercent.* Non ergo in aſtrorum ſcientia exercebantur. De Phariſæorum exteriori ornatu, ac indumentis

Ornatus Phariſæorum.

hæc habet Epiphanius: *Per amicula, et alios ornatus, ac muliebria pallia, in latis crepidis, et calceamentorum ligulis procedentes.* Geſtaſſe etiam fimbrias, & phylacteria habemus *ex Matth.* 23. illis verbis: *Dilatant enim phylacteria ſua, et magnificant fimbrias.* Vbi Græcè additur, *veſtimentorum, ſeu palliorum.* Erant autem hæc phylacteria ſecundum ipſũ Epiphanium *hæreſ.* 15. notæ quædam purpuræ; ſecundum alios, & communiter, chartæ quædam, ſeu membranæ, quas ad frontem ligabant, & in quibus Decalogi præcepta inſcripta habebant. De indumentis autem Eſſenorum nihil tale habetur, quin potius, vt Ioſephus

Eſſenorum habitus ſimplex.

lib. 18. *Antiquitat. c.* 2. inquit: *Habitus inſumptuoſus, et mundus.* & *de bello Iudaico lib.* 2. *c.* 7. ait: *Amictus autem, cultusque corporis omnibus pueris in metu, et ſub cura magiſtri agentibus par eſt.* Iurareq; cum recipiuntur, cogi *neque veſte, aut ambitioſo aliquo ornatu reliquis eminere.* Item *de vita contemplat.* Philo: *In veſte autem eadem apparet ſimplicitas in hyeme, æſtate verò exomis, aut interula linea.* Quibus manifeſte ſimplicitas habitus eorum commendatur. Voto aliquali, vel iuramento ſuum firmaſſe Inſtitutum Eſſenos, ea, quæ diximus *ſub anno* 3545. *n.* 31. ſuadent; Phariſęos autem vota aliqua emiſiſſe pro ſuæ ſectæ confirmatione nunquam legimus. Quod enim ſanctus Epiphanius, vt ſupra, de illis inquit, quod *vota exactiſſimè ſoluebant*, aptè intelligitur de alijs votis. Paupertatis amãtiſſimos Eſſenos extitiſſe, immo vitę communis ſectatores, *ſub eo anno nu.* 18. comprobauimus. Phariſæi verò hanc vitæ rationem non ſunt ſecuti, cum *Lucæ* 16. vocentur auari, & conſtet decimas bonorum, quæ ſingulatim habebant, ſolueres ſolitos eſſe. *Matth.* 23. *Luc.* 11. maximè *c.* 18. vbi Phariſæus dicebat: *Decimas do omnium, quæ poſſideo.* Pariter Eſſenorum fuiſſe collegia, cœtus, vel cœnobia, vbi collegialiter viuebant, *eo anno num.* 26. dictum manet. De Phariſęis verò nihil tale affirmari poteſt vllo fundamento. Tandem Eſſenos veros Eliani, & Prophetici Inſtituti alumnos appellandos *ibid. à nu.* 35. contendimus. De Phariſęis autem nec poſſumus, nec volumus id aſſerere, cum toto cęlo ipſorum vita à Prophetico Inſtituto aliena eſſet, qui hypocritę, auari, ſtulti, inanis glorię cupidi, & filij gehennę in Euangelijs appellantur. Vnde nec mirum (quod eſt pręcipua differẽtia inter Eſſenos, & Phariſęos) quòd illi nullatenus Chriſto Seruatori noſtro contrarij fuerint, nunquam cum ipſo contenderint, nullas ei verbo, aut facto tendiculas poſuerint, nunquam ab

Votum, vel iuramentum Eſſenorum, non Phariſæorum.

Paupertatis amatores Eſſeni, non Phariſæi.

Eſſeni collegia habebant, non Phariſæi.

Eſſeni Ordinis Eliani non verò Phariſæi.

Eſſeni nullatenus contrarij Chriſto Domino ſicut Phariſæi.

ab eo reprehenſi ſint, iuxta dicta *eo anno num.* 11. quin potius ipſum vt verum Filium Dei, & Meſſiam die Pentecoſtes agnouerunt,iuxta dicenda pro eo tempore. Phariſæi autem è conuerſo eum contumaciſſimè, & peruerſiſſimè offenderunt, accuſantes, culpantes, calumniantes, capientes,& crucifigentes: Pereat ergo ipſorum memoria à noſtris Annalibus.

9 Id tamen non prætereundum de illis, eos videlicet quædam preclara Apophthegmata præſcripſiſſe,quę quia à pijs Eſſenis mendicata credimus, omittenda non ſunt. Primò enim de illis refertur illud: *In iudicio diu moraminor*. Quod conforme valde eſt filiorum Prophetarum, à quibus Eſſeni traxerunt originem, iuxta dicta *ſub anno* 3515.*n* 2.Ioſue Parachites dicebat: *Magiſtrum tibi para*. Hoc etiam Prophetici, & Eſſeni Ordinis inſtitutum apparet, vt colligitur ex Ioanne Ieroſolymitano *in lib.de inſtitut. Monachor. c.* 11. Simon Sarachius: *Eſto in verbis tuis cautus*. Quod ſimiliter Eſſenorum ſilentium redolet, de quo *ſub anno* 3545.*n.*22.Pariter & illud R. Abtalionis: *Adhibete magnam in verbis veſtris cautionem*. Et illud R. Schamei: *Loquere parum,& fac multum*. Ac illud R. Gamalielitis:*Non inueni taciturnitate corpori quidquam vtilius*. Ea verò R. Hilellis talia ſunt, vt non Phariſæi, ſed Chriſtiani perfecti eſſe videantur: *Qui nomen ſuum celebrat,idipſum perdit,& qui non auget,auget*. Et: *Si non ego mihi, quis mihi? & cum ego mihi ipſi, quid ego? & ſi non modò,quando?* Ac: *Ne iudices proximum tuum,donec ad eius locum pertingas*.De quibuſdam tandem Phariſæis in Oriente morantibus ante annos non plurimos hæc deſcribebat Beniamin Iudæus *in ſuo Itinerario fol.* 75.quæ non tam de ipſis, quàm de Eſſenis Elianis dicta videntur: *Lugent Sion, & Ieroſolymam deplorant, carnibus, & in vino abſtinentes, pullatiſque veſtibus ſemper induti,ſpecubus,aut caſulis inhabitantes,cũctiſq; diebus,prater ſabbathum ieiunantes,aſſiduis etiam precibus Dei miſericordiam, & nomen ſanctum implorantes erga liberationem captiuitatis Iſrael*. Illud de *pullatis veſtibus*, quod Carmelęum redolet habitum, hìc notandum pro alio intento.

Phariſæorum apophtegmata.

Quidam Phariſæi in Oriente.

Anni mundi 3822. vſque ad 3846. ante Chriſtum 231. vſque ad 207.

Simon Summus Sacerdos.

1 TOTVM hoc tempus Pontificatus noui Simonis Iudæorum ſummi Sacerdotis coniungimus ſimul, ſicut & in præcedentibus fecimus de Pontificatibus alterius Simonis, Eleazari, Manaſſis, & Oniæ Secundi, ob penuriam hiſtoriæ ſacræ, cum qua noſtri Prophetarum Ordinis notitia coniuncta eſt. Fuit hic Simon Oniæ præcedentis filius, vt habet Ioſephus *lib. 12. Antiquit. c. 4.* diuerſus ab eo, qui *Priſcus*, & *Iuſtus* dictus eſt, de quo in ſuperioribus, etſi in hoc hallucinatus fuerit Euſebius *in Chronic.* vt habet Salianus *ſub anno 3822. num. 1.*

Seleuci mors.

2 Obijt etiam per id tempus, circa annum videlicet 3827. vel paulò poſt Seleucus ille Callinicus Rex Aſiæ, Syriæque intitulatus, ex equo deiectus, vt refert Iuſtinus *lib. 27.* De quo Pererius *lib. 13. in Daniel.* Regnauit pro ipſo Seleucus alius cognomento Ceraunus, de quo, & Antiocho fratre eius prophetauit Daniel *c. 11. v. 10.* illis verbis: *Filij autem eius prouocabuntur, & congregabunt multitudinem exercituũ plurimorũ; & veniet properans, & inundans, & reuertetur, & cõcitabitur & congredietur cum robore eius* Quæ ſic explicat ibidẽ S. Hieronymus: *Poſt fugam, & mortem Seleuci Callinici duo filij eius, Seleucus cognomento Ceraunus, & Antiochus, qui appellatus eſt Magnus, prouocati ſpe victoriæ, & vltione parentis, exercitu congregato aduerſus Ptolemaum Philopatorem arma corripiunt. Cumque Seleucus maior frater tertio anno Imperij eſſet occiſus in Phrygia per dolum Nicanoris, & Apaturij, exercitus qui erat in Syria, Antiochum fratrem eius cognomento Magnum de Babylone vocauit ad regnum.* Hæc S. Hieronymus, cui ſimilia ferme Polybius *lib. 5.* & Appianus *ſub fin. libri de Bellis Syriacis.* Illud autem: *Et veniet properans, & inundans, & reuertetur, & concitabitur, & congredietur cum robore eius*, explicat idem D. Hieronym. de iſto Antiocho *Magno* appellato, *quòd venerit de Babylonia in Syriam, qua eo tempore tenebatur à Ptolemao Philopatore filio Euergetis, qui quartus regnauit in Aegypto.*

Danielis Prophetia.

S. Hieronym. explanatio.

Alia Danielis Prophetia.

3 Pariter ea, quæ idẽ Daniel eo *c. 11. v. 11.* ſubiunxit, videlicet: *Et prouocatus Rex Auſtri egredietur, & pugnabit aduerſus Regem Aquilonis, & praparabit multitudinem nimiam, & dabitur multitudo in manu eius, & capiet multitudinem, & exaltabitur cor eius, & deijciet multa millia, ſed non praualebit*, etiam conſpiciebantur hoc tempore adim-

pleta. Interprete enim eodem Hieronymo: *Prouocatus Rex Aegypti Philopator amiſſa Syria proditione Theodoſij congregauit plurimam multitudinem, et ingreſſus eſt aduerſus Antiochum Magnum, et inito certamine iuxta oppidum Raphia, quod in foribus Aegypti eſt, omnem Antiochus amiſit exercitum, et per deſerta fugiens penè captus eſt.* Illud verò: *Deijciet multa millia, ſed non praualebit*, adimpletum eſt modo relato à Polybio *lib. 5.* quod ſcilicet ex exercitu Antiochi deſiderati fuerint ferme decem millia, ſed ipſe captus non fuerit, Antiochiam tamen reuerſus, inducias cum Ptolemæo per annum impetrauit. Expoſitio ſancti Hieronymi

4 Hac ergo victoria elatus Ptolemæus cum prauæ indolis homo eſſet, & qui patrem, ac matrem interfecerat, ex facinore cognomentum *Philopator*, à contrario, & per antiphraſin accipiens, vt placet Iuſtino *init. lib. 29.* vel eſto quod id crimen non perpetrauerit, vt ex Polybio *lib. 2.* & Plutarcho in Cleomene colligi poteſt, quia laſciuiæ nimium deditus erat, pacem Iudæorum turbare, Templum Dei violare, ipſoſque in magnum diſpendium adducere decreuit, prout in tertio libro Machabæorum inter apochryphos numerato caſus recenſetur. Eum autem eò libentius referimus, quod magna ex parte Ordinis Prophetici alumnos, Aſſidæos videlicet, vel Eſſenos procul dubio tangat, qui ipſius Templi veluti perpetuæ excubiæ erant, pro eo ſtipendia ſpontanea faciebant, ſarta tecta curabant, religioni, ac cultui Dei præ cæteris diligentiùs attendebant, iuxta dicta in ſuperioribus, maximè *ſub anno 3622.* ex quo colligi datur, hanc Iudæorum pro Dei Templo illibato ſeruando communem anguſtiam maiorem in ipſis, quàm in alijs fuiſſe. Ptolemæus. Hiſtoria ex 3 Machabæor.

5 Cùm ergo poſt præcedentem victoriam Syriæ ciuitates in Ptolemæo recipiendo, de ipſa gratulando, donisque offerendis certarent, ipſeque eorum delubra inuiſeret, donisque honoraret; Iudæi quoque huic officio minimè defuerunt, quin ex ſenioribus elegerũt, qui ei bene precarentur, munera donarent, & amoris ſigna oſtenderent. Ille vrbis, Templique viſendi deſiderio accenſus, Ieroſolymam venit, Templum adijt, & oblatis Iudaico ritu ſacrificijs, ædis ſacræ pulchritudinem admiratus, etiam in Templi interiora, & *Sancta Sanctorum*, contra Iudæorum legitima, penetrare voluit. Illi è contra obſiſtentes, nulli, niſi ſummo Sacerdoti, & ſemel in anno, locum illum intrare permiſſum eſſe aſſerebant. Sed Rex inſolentior factus, ſe omnino, ſicut in alia delubrorum prophanorum penetralia, ingreſſurum aſſeuerabat. Hìc Sacerdotum, Seniorum, populique totius omnis ſexus, & ætatis gemitus, planctus, & tumultus, quibuſdam etiam ad arma conuolantibus, cernebãtur, ſed meliori conſilio accepto, oratione Ptolemæus Ieroſolymam venit. In Sancta Sanctorum intrare contendit.

Flagellatur à Deo.

ne ad Deum ſuppliciter fuſa, diuinum adiutorium affuit. Deus enim elatum Regem flagellauit,hinc & inde vibrans eum,vt arundinem à vento,ita vt in ſolo iam inutilis, & membris reſolutus, ne fari quidem poſſet, iuſto iudicio implicatus. Quare amici, & corporis eius cuſtodes ingenti timore perculſi, veriti, ne moreretur, eum citò extraxerunt. Is, etſi caſtigatus, non tamen emendatus,in Ægyptum perrexit, Iudæos vexauit omnes, litteris datis ad Principes ſubditos occidere voluit,quos tamen nouo miraculo liberauit Deus, prout in præfato 3. Machabæor.lib.prolixius habetur. Similia ferme refert Ioſephus *lib. 2. contra Appionem*, eueniſſe Iudæis ſub Phyſcone Ægypti Rege, cui credat,qui voluerit:hæc enim,quæ retulimus,ſub Philopatore accidiſſe Auctor dicti tertij Machabæorum libri expreſsè affirmat.

Prælium Annibalis cum Romanis.

6 Quo etiam tempore celeberrimum illud prælium Annibalis Carthaginienſis cum Romanis apud Cannas contigit, quo Paulus Conſul telis confoſſus occubuit, Terentius alius profugus abijt, duo alij Conſules præcedentis anni interierunt, & Romanis tam magna clades illata eſt,pluſquam quadraginta millibus occiſis, & innumeris in captiuitatem retentis, vt ſi Annibal victoria vti noſſet,Romam incunctanter petendo,de Romana Republica actum tunc eſſet. Mora ipſius populi Romani ſalus fuit. Tres modios aureorum annulorum, quos Romani gerebant,Carthaginem miſſos referunt. De his Liuius,Polybius, Florus, Zonaras, & alij.

Anni mundi 3847. vſque ad 3878. ante Chriſtum 206. vſque ad 175.

Oniæ Pontificatus.

1 TERTIVS huius nominis Onias Pontificatum Iudęorum hoc anno gerere cœpit, iuxta Euſebij Chronicon. vbi ſecundo anno Olympiadis 143. qui illi correſpondet,id tribuit. Putat ipſe, & Ioſephus *lib. 12. Antiquit. c. 5.* ad hunc Oniam miſſas eſſe litteras illas Arei,ſeu Arij Lacedęmoniorum Regis, de quibus 1. *Machabaor.* 12. ſermo fit. Sed alij ad Oniam ſecundum, de quo ſub anno 3807. dictum eſt, ſcriptas referunt. Illud certum hunc Oniam eximiæ virtutis, fortitudinis, pietatis, & integritatis virum fuiſſe,prout ex dicendis conſtabit, vt propterea ipſius tempore Aſſidæorum Ordinem valde floruiſſe,eius meritis, & religioni iure tribui poſſit. Horum mentio quia propria noſtris Annalibus eſt, ſub hoc tempore diligentius habenda;& inquirendum primò, quinam hi Aſſidæi fuerint; ſecundò

Onias eximiæ virtutis vir.

cundò cuius Inſtituti, Ordinis, vel Sectæ hominibus annumerandi.

2 Quoad primum, Aſſidæorum nomen tribus locis ſacræ Scripturæ reperitur, videlicet 1. *Machabæorum* 2. *verſ.* 42. illis verbis: *Tunc congregata eſt ad eos Synagoga Aſſidæorum* (ſic enim legitur in vulgata Sixti Quinti correcta) *fortis viribus ex Iſrael, omnis voluntarius in Lege*. Et 1. *Machabæorum* 7. *verſ.* 12. illis: *Et conuenerunt ad Alcimum, & Bachidem Congregatio Scribarum requirere, quæ iuſta ſunt, & primi Aſſidæi, qui erant in filijs Iſrael*. Item 2. *Machabæorum* 14. *verſ.* 6. vbi impius Alcimus ad Regem Demetrium dicebat: *Ipſi, qui dicuntur Aſſidæi Iudæorum, quibus præeſt Iudas Machabæus, bella nutriunt, & ſeditiones mouent, nec patiuntur Regnum eſſe quietum*. Ex quo fit primò illos ex Iudæis, ſeu Hebræis natos fuiſſe. Ideo enim vocantur *Synagoga Aſſidæorum*, aliàs *Iudæorum*, & *ex Iſrael*. Item, *qui erant in filijs Iſrael*, ac *Aſſidæi Iudæorum*. Secundò Aſſidæorum nomen non eſſe familiæ, domus, aut cognationis. Nullus enim inter Chriſtianos, aut Hebræos ita exiſtimat, quin potius omnes in eo conueniunt, iuxta dicenda infra *num.* 4. vt ſit nomen Ordinis, Congregationis, ſeu Inſtituti. Hoc enim notat nomen *Synagoga*, de quo 1. *Machab.* 2. & nomen *Congregatio*, de quo 1. *Machab.* 7. ac verbum illud: *Quibus præeſt Iudas Machabæus*, quod eſt 2. *Machabæorum* 14. Eo enim denotatur eſſe Congregationem quandam, cui vt caput, Princeps, vel Prælatus, Iudas præeſſet. Vocari autem poſſe *Sectam* rectè docet Serarius *in Mineruali lib.* 5. *cap.* 9. Hoc enim nomen, ſicut & *hæreſis*, in bonam etiam partem ſæpiùs ſumitur, iuxta dicta *ſub anno* 3545. *n.* 40. & probat dictus Serarius ibidem ex Syneſio, Euſebio, Tertulliano, Cypriano, & Solone. Druſius etiam in libello de Aſſidæis eos *Sectam* appellat. Sed purior eſt vox *Inſtituti*, quam eis tribuit Ioſephus Scaliger *in Elench. Trihæreſ. cap.* 22.

Aſſidæorum inſtitutum.

Non eſt familia, aut domus ſed Congregatio.

3 Quoad nominis Etymologiam, plurium ſententia eſt, *Aſſidæos ab aſſiduitate cultus diuini* fuiſſe dictos. Ita S. Thomas, & Rabanus apud Serarium inferius referendum, Hugo Cardinalis in 2. *Machabæor.* 14. Lyranus, & Dionyſius *in* 1. *Machab.* 7. Quorum placitum proculdubio valdè probabile eſt (etſi noſter Vvaſtelius contradicat *in vindic. Ioann. Ieroſolymit. libr. art.* 6. §. 3.) tum quia Doctores iſti doctiſſimi ſunt, & Lyranus in Hebraica lingua verſatiſſimus, tum quia clarè explicat non ſolum, *quod nominis* Aſſidæorum, ſed etiam, *quod rei*, cum diuinis vacare præcipuum eorum munus fuerit, vt ex dicendis conſtabit. Nec propterea reijcienda, ſed amplectenda etiam aliorum aſſertio, qui à voce Hebræa *Chaſid*, ſeu *Haſid*, quod eſt *ſanctus, pius, benignus, & miſericors*, deriuari exiſtimant. Hi ſunt Ioſephus

Etymologia nominis.

Chaſid, ſeu Haſid, quid.

Digitized by Google

phus Stephanus *in Prolog. ad lib. Machab.* Lorinus *Actor.* 12. Serarius *in Harmon. Machabæorum lib.* 1. *cap.* 7. *& lib.* 2. *cap.* 14. *& ſæpius in Tribæres. & Minerual*i Boulducus *de Eccleſia ante legem lib.* 1. *cap.* 9. §. *vbi prorſus, & cap.* 17. §. *iſta igitur familia.* Druſius Sectarius *in lib. de Aſſidæis*, qui etiam affert, & approbat. Et R. Dauid *Chaſid*, non quomodolibet ſignificare Sanctum, vel Iuſtum, ſed eum, *qui plus facit, quam iubeatur facere.* Cui conſonat R. Alexander *in Midras Thehilim*, dum dicit: *Omnis, qui audit factam ſibi contumeliam, ſeu maledictum, & tacet, vocatur Chaſid, ſeu pius, vt Dauid* 2. *Reg.* 16. Denotans ſanè *Chaſid* importare opera ſupererogationis. Quod rurſus explicat idem R. Alexander ſic: *Chaſid, ſeu pius, eſt, qui intrat, audit, & facit, intrat templum, audit verbum Dei, facit quod ibi docetur, hoc eſt, viuit ex præſcripto eius.* Id & alius Rabbinus *in cap.* 3. *Pirke auot*, ſic exponebat: *Vulgaris homo non eſt Chaſid, ſeu pius*; ideſt, *pius*, qui denotatur per *Chaſid*, eſt, qui exercetur non ſolum in operibus præcepti, ſed etiam conſilij, & ſupererogationis. Hinc Haſſidæos cũ H plures ſcribunt, ſectarij præſertim, nouitatum amatores, & inter eos Druſius *in libello de Aſſidæis*, ſed nos Vulgatæ correctæ Sixti veſtigijs inhærentes, Aſſidæos ſine H vocabimus.

Congregatio, ſeu Societas Aſſidæorum.

4 Nec *Chaſid*, vel Aſſidæorum nomen in locis relatis ſignificat quomodolibet iuſtos, ſanctos, pios, aut miſericordes, etiam modo dicto, qui operibus ſupererogationis incumbebant, ſed ſignificat vnam congregationem, & ſocietatem talium hominum, ſeu vnum cœtum, collegium, vel inſtitutum illorum, qui ſocietate inter ſe inita, ex peculiari quadam viuendi forma, ſeu ritu, religionem, ac pietatem ſectabantur. Ita expreſſe Serarius *in Tribæreſio lib.* 3. *cap.* 7. *& in Minerual. lib.* 5. *cap.* 9. idem ſequitur Gaſpar Sanchez *in cap.* 2. *lib.* 1 *Machab. num.* 38. *& cap.* 7. *num.* 7. fauent quæ diximus ſupra *ſub ann.* 3622. *num.* 2. fauet & Franciſcus Iunius Sectarius *in ſuis ad cap.* 2. *lib.* 1. *Machabæor. notationib. num.* 12. & impius Lutherus, quem Serarius refert, quin & Scaliger apud ipſum, dum Aſſidæorum nomen pro *Collegio* vſurpari dicit. Colligitur tum ex dictis ſupra ad probandum nomen eſſe Congregationis, ſeu Inſtituti, tum quia aliàs ſi ſolum iuſtos denotaret, vt vult Druſius *in lib. de Aſſidæis*, quo iure, quaue cauſa, tum in Græcis, tum in Latinis codicibus Aſſidæorum nomen retinetur? cum potius *piorum, ſanctorum* dici deberet. Deinde cur maiuſcula littera ſcribetetur? cum potius communi, & vſitata vti oporteret. Vnde Gorionides *lib.* 5. *cap.* 23. expreſſè nomine *Collegij* vtitur: ex quibus iam ad primum quæſitum vno verbo reſpondemus, Aſſidæos fuiſſe quandam Iudæorum piorum Congregationem,

Digitized by Google

nem, Societatem, Cœtum, Ordinem, ſeu Collegium ad Dei cultum ſub peculiari viuendi forma, ſeu ritu deſtinatorum.

5 Ad ſecundum verò dicimus eos fuiſſe eiuſdem Ordinis, & Inſtituti cum Eſſenis, ſeu eoſdem ac Eſſenos. Quod quia ad Prophetici, & Eliani Ordinis continuationem probandam valde conducit, tum Doctorum teſtimonijs, tum rationibus accuratius corroborandum eſt. Ex Doctoribus priſcis non parum fauet Beatus Nilus in Aſcetico, vbi loquens de Eſſenis dicit: ***Contemplationi vacant aſſiduè, ex quo Eſſęi appellantur***. Cum enim Aſſidæorum nomen ab aſſiduitate diuini cultus dici ſuperius viſum ſit, vti Nilum verbo illo ***aſſiduè***, cum de Eſſenis loquitur, videtur Eſſęos, & Aſſidęos eoſdem exiſtimaſſe. Ex alijs modernis expreſsè id plures tenent. Primus eſt doctiſſimus Genebrardus, qui ***lib. 2. Chronolog. ſub anno mundi*** 3911. inquit: ***Haſſidęos, ideſt Eſſęos, quaſi ſanctos***. Ipſum ſequuntur Serarius in ***Machabæorum Harmonia ſup. cap. 7. Machabęorum*** 1. ***& cap. 14. lib. 2.*** referens Scaligerum ***lib. 6. fol.*** 503. & in ***Trihæreſio lib. 3. cap. 7.*** Becanus ***in lib. Analog. vet. & nou. Teſtam. cap. 11. quæſt. 10.*** Franciſcus Lucas ad 1. ***Machabæor. cap. 2. verſ. 42.*** Georgius Vvicelius ***ad Euangel Dominic. 18. poſt Trinitatem***. Ioſephus Stephanus ***in prolog. ad lib. Machabæorum***, Martinus Delrius ***in ſuis Adagialibus, Adagio*** 1030. Lorinus ***actor. 12.*** Torniellus ***ſub anno 2545. num. 13.*** Fauet Ioannes Philipæus ***tom. 1 in Oſeam Prophet. cap. 3. verſ. 8.*** & Boulducus ***de Eccleſ. poſt Leg. cap. 7.*** Adde ex Sectarijs Sebaſtianum Munſterum ***in cap. 6. lib. 4. Gorionidis***, Ioannem Druſium ***in libello de Aſſidæis***, & Bonauenturam Cornelium Bertramum ***de Polit. Iudaic. cap. 19.*** Ac ita ex noſtris id diſertè affirmarunt Didacus de Coria ***in Chronic. Carmelitar. l. 1. cap. 7.*** Franciſcus de S. Maria ***in Hiſtoria prophetic. lib. 3. cap. 7.*** Petrus Vvaſtelius ***in vindic. Ioannis Ieroſolymit. ad lib. de Inſtitut. Monachor. cap. 8. num. 4.*** cum alijs. Etſi contradicat Gaſpar Sanchez ***in cap. 2. lib. 1. Machabęorum num. 42.*** leui ductus fundamento, quod ex dictis, & dicendis facilè eneruatur.

6 Rationibus præterea, eiſque Hebræorum teſtificationibus innixis intentum conuincitur. Prima cum certum, & indubitatum ſit apud Chriſtianos, & Hebræos tres tantum præcipuas Sectas, ſeu viuendi modos inter Iudæos fuiſſe; ſcilicet Eſſenorum, Saducæorum, & Phariſæorum, vt conſtat ex S. Hieronymo ***lib. 2. aduerſ. Iouinian.*** Theophylacto, & Occumenio ***in Act. Apoſtol. cap. 22.*** Photio in ***ſua Bibliotheca***, & ante illos ex Chryſoſt. ***homil. 44. in Act. Apoſtol.*** vt alios omittamus. Nihilominus cum Ioſephus Gorionides Hebræus in ſua hiſtoria res geſtas, & illuſtres viros Iudæorum gentis referret, rariſ-

Eiuſdem inſtituti cum Eſſenis.

Tres præcipuæ Sectæ apud Iudæos.

Gorionidis per Aſſidæos Eſſenos intelligit.

rariſſimè, videlicet *lib.*4. *cap.* 6. *&* *lib.*5. *cap.* 23. *&* 24. nominauit Eſſenos, ſed ſolum Saducæos, Phariſæos, ac Aſſidæos. Ex hoc enim liquidò infertur, Eſſenos, & Aſſidæos apud eum eiuſdem Inſtituti homines eſſe. Nulla enim ratione dici poteſt, vel Eſſenorum oblitum, cum cunctis ij noti eſſent, nec cum Phariſæis, aut Saducæis illos confudiſſe, cum conſtet Saducæos peſſimos hęreticos fuiſſe, & Phariſæos vel hęreticos, vel prauorum dogmatum aſſertores; Eſſenos autem, ſiue Aſſidæos, pios, probos, & ſanctos, vt vel ex ipſo nomine elicitur. Hoc autem argumento conuinctus eſt Bonauentura ſectarius relatus ad credendum Eſſenos Aſſidæos fuiſſe, ſic enim ait: *Iudęorum hęreſibus, ſeu ſectis primus locus Eſſęis, ſeu Eſſenis merito tribuitur: illos enim eſſe puto, qui* 1. *Machabæorum* 7. 13. *Aſſidęi appellantur, Iudęorumque primi, & pręcipui dicuntur. Eſſęos, ſeu Eſſenos Aſſidęos eſſe arguit, quod apud Ioſephum filium Gorionis Hebraicè ſcribentem, qui Eſſęi, ſeu Eſſeni dicuntur ab alijs, & prę ſertim a Ioſepho Gręcè eaſdem hiſtorias deſcribente*, Chaſidim, *id eſt, benigni, ſeu pij appellantur*. Propterea etiam Munſterus *in cap.* 6. *lib.* 4. *Gorionidis* Aſſidæos, & Eſſenos pro eiſdem accipit. Roboraturque argumentum ex eo, quod Iudas quidam Propheta, de quo nos *ſub anno* 3920. dicemus, qui a Ioſepho Flauio vocatur *Eſſenus*, a Gorionide dicto *lib.* 4. *cap.* 7. dicitur *Aſſidęus*, quo denotatur Eſſenum, & Aſſidæum idem importare; vnde relatus Munſterus Gorionidis Scholiaſtes in dicto *cap.* 7. præfatum Iudam modò *Eſſenum*, modò *Aſsidæum* nuncupat. Similiter Manahemus, ſeu Manichemus, quem Ioſephus *lib.* 15. *Antiquit. cap.* 13. & Gorionides *lib.* 5. *cap.* 23. *&* 24. Eſſenum vocant, fuit *de Collegio piorum*, vt ipſe Gorionides ſcribit, quo titulo Aſſidæos ipſe appellare ſolet in ſuis libris, vt euidenter legenti conſtare poteſt, ex quo elicitur, Eſſenos, & Aſſidæos apud Gorionidem idem genus hominum importare.

Sic etiam alij.

7 Simile argumentum fit ad intentum de alio Ioſepho Hebræo, Flauio nominato. Cum enim certum ſit, tum ex Sacra Scriptura, locis ex libris Machabæorum relatis, tum ex alijs auctoribus vetuſtis. Hegeſippo præſertim *lib.* 1. *cap.* 1. tempore Machabæorum fuiſſe horum Aſſidæorum Inſtitutum; nihilominus ipſe Stephanus de eodem tempore loquens, tantum tria illa Iudæorum Inſtituta, Eſſenorum, videlicet, Saducæorum, & Phariſæorum ſæpius refert locis ſuperius adductis. Hoc enim manifeſtè arguit apud ipſum Eſſenos, & Aſſidæos eiuſdem Ordinis homines eſſe. Alioquin, vel craſſiſsimæ inſcitiæ, quod eos ignoraſſet, vel turpiſsimi erroris, quod cum Saducæis, aut Phariſæis valdè ab ipſis diuerſis ipſos cõiunxiſſet, cõuinci poſſet.

Ioſephus Eſſenos Aſſidæos exiſtimat.

Ex quo

88 Ex quo iam patet dubij poſterioris enodatio. Cum enim Aſſidæi Eſſeni fuiſſent, vel, ſi placet, Eſſeni Aſſidæi, ad idem Inſtitutum, eumdem Ordinem, eamdemve ſectam ſpectabant vtrique. Ac proinde, ſi Eſſeni, iuxta dicta *ſub anno 3545. num. 31.* Prophetici Ordinis alumni erant, pariter de Aſſidæis idem aſſerere debemus. Deinde ſi Eſſeni veteris Legis, iuxta illius temporis rationem, ac limitationem, Religioſi appellari poſſunt, propter ibidem *num.* 34. allata; & quia inter ipſos aliqui ſaltem erant trium ligaminum Religioſi ſtatus vinculo (modo ſatis illi imperfectæ Legi accommodato) obſtricti, æquè ſane de Aſſidæis exiſtimandum, prout ex dicendis liquidiùs comprobatum manebit. Hinc Salianus ſub anno mundi 3893. num. 48. inquit: *Aſſidæi autem, ſicut et Eſſeni Religioſi erant illorum temporum, ſicut et filij Prophetarum*. Hinc etiam Scaliger *ſupr. cap. 22.* ait eos originem habuiſſe *auctoribus Inſtituti ſanctis Prophetis*. Hinc quoque ex noſtris nobiles Scriptores Ioannes Palçonydorus *lib. 1. cap. 5.* Didacus Coria *in Chronic. Carmelitarum lib. 1. cap. 7.* & alij inter Prophetici Ordinis conſeruatores eos iure recenſent. Nunc iam ad Oniam Summum Iudęorum Sacerdotem, cuius tempore Aſſidęorum familia ſub hoc nomine celebris reperitur, gradiamur.

Ad idem Inſtitutum filiorum Prophetarum ſpectant.

89 Eius pietate, ac ſancto zelo fiebat, vt non ſolum a Iudæis legitima fideliter cuſtodirentur, & ſancta Ciuitas in omni pace conſeruaretur, ſed etiam, quod Reges, & Principes Ethnici, ac extranei ſacrum Ieroſolymitanum Tẽplum maximis muneribus illuſtrarent. Seleucus enim Philopator tunc Aſiæ Rex, & eius pater Antiochus Magnus de redditibus ſuis pro ſacrificijs, & Templi fabrica magni pretij donaria contulerunt. Accidit tamen, quod cum quidam Simon Beniamita Templi Præpoſitus iniquum aliquid in ciuitate moliri vellet, eique obſiſteret Summus Pontifex Onias, vt eum vinceret, ad Apollonium Tharſeę filium ducem Cęleſyrię, & Phœnicis ſe contulit, nuncians ei ærarium Ieroſolymitani Templi innumerabilibus pecunijs non neceſſarijs plenum eſſe, quę ſub Regis poteſtate venire poſſent. Quid autem geſſerit Apollonius, quid Rex ordinauerit, & qualiter Deus Templum ſuum ab Heliodori ſacrilega inuaſione liberauerit, equo, & terribili ſeſſore, ac duobus Angelis miſſis, qui eum multis plagis verberarunt, ac quomodo Onię oratione a morte liberatus fuerit, ex S. Scriptura 2. *Machabæor. 3.* perſpicuè habetur, & ex Ioſepho *in lib. de Machabæis*, quamuis in aliquibus hiſtorię circumſtantijs erraſſe conſpiciatur hic auctor, prout non ſemel feciſſe in alijs hiſtorijs diligens Lector facilè reperiet.

Oniæ pietas.

Simon iniquus homo.

Heliodori hiſtoria.

Vnde ad inſulas ſe conuertens, plures illarum accepit.

13 Præterea & illud eiuſdem capitis Danielis *verſ. 20. Et ſtabit in loco eius viliſſimus, & indignus decore regio, & in paucis diebus conteretur non in furore, nec in prælio*, currenti tempore completum eſt, eodem Hieronymo interprete. Occiſo enim Antiocho Magno Seleucus eius filius Imperium ſuſcepit, qui nihil dignum geſſit, & abſque vllis prælijs inglorius perijt. Sub quo Seleuco ea, quæ diximus de Onia, contigerunt.

Item aliud.

Anni mundi 3879. vſque ad 3886. ante Chriſtum 174. vſque ad 167.

1 LVCTVOSVM valdè hoc tempus Iudæorum Reipublicæ fuit, quo illorum criminibus graſſantibus, Dei cultu magna ex parte deſerto, Idololatria inuecta, & ſummo Sacerdotio per ambitionem, ac intruſionem obiento, grauiſſima ſupplicia, æqua lance, Deus illis inflixit, prout ex libris Machabæorum, qui huc maximè ſpectant, perſpicuè habetur. Res ſanè hiſtoria noſtra dignæ, & propter grauitatem ipſarum, quæ communes erant toti populo Dei, & quia ad Prophetici Ordinis alumnos, Eſſenos ſcilicet, Aſſidæos hoc tempore vocatos, præſertim pertinebant, cum ipſi ex pręcipuis Dei cultoribus, Moſaicæ Legis rituũ propugnatoribus eſſent, vt dicenda monſtrabunt.

Iudęorum ſcelera a Deo punita.

2 Primaria autem, & veluti totalis cauſa horum malorum fuit Antiochus Epiphanes, ſeu Illuſtris cognominatus, Syriæ Rex, qui hoc tempore, anno videlicet 3879. qui concurrit cum anno Regni Græcorum 137. vt colligitur ex primo Machab. 1. poſt mortem fratris Seleuci Regnum aſcendit. Eius improbam vitam, deprauatos mores, & infamia geſta, ac infelicem exitum dicenda demonſtrabunt. De quo Daniel Propheta *cap. 8. & 11.* plura prædixit, ex quibus aliqua adduximus *ſub anno* 3497. & alia in ſequentibus adducentur. Maximè illud eiuſdem *cap. 8. verſ. 23.* nunc referendum: *Conſurget Rex impudens facie, & intelligens propoſitiones, et roborabitur fortitudo eius, ſed non in viribus ſuis, & ſupra quam credi poteſt, vniuerſa vaſtabit, et proſperabitur, & faciet. Et interficiet robuſtos, & populum ſanctorum ſecundum voluntatem ſuam, & dirigetur dolus in manu eius, et cor ſuum magnificabit, & in copia rerum omnium occidet plurimos, & contra Principem Principum conſurget, & ſine manu conteretur*. Circa quę S. Hieronymus ita ſcribit: *Conſurget Antiochus Epi-*

Antiochus Epiphanes ſceleratus.

Prophetia de ipſo.

S. Hieronymi expoſitio.

 phanes

phanes (*filius*, inquit, ſed voluit dicere frater *Seleuci*) *qui & Philopater appellatus eſt. Qui cum obſes fuiſſet Romæ, & neſciente Senatu per dolum cepiſſet imperium, contra Ptolemæum Philometorem dimicauit, hoc eſt contra Meridiem, & contra Aegyptum; rurſumque ad Orientem, contra eos, qui res nouas in Perſide moliebantur. Ad extremum contra Iudæos dimicans, capta Iudæa ingreſſus eſt Ieroſolymam, & in Templum Dei ſimulacrum Iouis Olympij ſtatuit. Et vſque ad fortitudinem Cæli, ideſt, filios Iſrael, qui Angelorum vallabantur auxilio, erexit magnificentiam ſuam: ita vt de ſanctis plurimos Idololatriæ ſubijceret, & velut ſtellas cæli conculcaret pedibus ſuis. Atque ita factum eſt, vt & Meridiem, & Orientem, ideſt, Ægyptum, & Perſidem ſuo teneret imperio. Quodque ait: Vſque ad Principem fortitudinis magnificatus eſt; hoc ſignificat, quod erectus ſit contra Deum, & ſanctos illius perſecutus ſit, & tulerit Endelechiſmon, ideſt, iuge ſacrificium, quod mane offerebatur, & veſpere, & polluerit, atque deiecerit locum ſanctificationis eius: & hoc non ſua virtute, ſed propter peccata populi: atque ita factum eſt, vt veritas proſterneretur in terram, & cultu Idolorum florente, Dei religio conquieſceret.* Hucvſque S. Hieronymus.

Iaſonis ambitio.

3 Occaſione ergo noui Regis, & quod eſſet pecuniarum auidus, nacta, Iaſon Oniæ Pontificis frater, diuturni Pontificatus ipſius pertæſus, & eum adipiſcendi ambitione motus, Regem adijt, fratrem de ſolio deturbare inijt, argenti talenta 360. promiſit, & ex redditibus alijs talenta 80. inſuper & alia 150. ſi poteſtati eius concederetur Gymnaſium, ideſt, ſchola ritu gentilitatis, & Ephebia, hoc eſt, proſtibulum adoleſcentium ſibi conſtituere, ac qui Ieroſolymis erãt, Antiochenos ciues conſtituere. Rege autem iniquo annuente, Pontificatum inuadit, Oniam Pontificem deturbat, fugere compellit, & ad Gentilem ritum Hebræos transferre cœpit. Exierunt autem tunc ex Iſrael viri iniqui Iaſonis ſocij, & impietate illi ſuppares multi ſuadentes patrias Leges derelinquere, ritus Gentilicos imitari, & Gymnaſium Ieroſolymis ſecundum Leges nationum extruere, prout fecerunt. Inualeſcebant ergo in ſancta Ciuitate impuriſsimi Ethnicorum ritus, Sodomitici adoleſcentum abuſus, & indigniſſima Sacerdotum turba, qui non iam Altaris officijs incumbentes, ſed Templo, & ſacrificijs neglectis, Gentilium, & Græcorum ludis dediti, Dei legitima omnino contemnebant. His, & ſimilibus annitente pſeudo-Pontifice Iaſone; ſed non impunè, nam iuſto Dei iudicio Menelaus quidam plura Regi talenta pollicitus, Iaſonem Pontificatu expoliauit, & profugum in Ammanitidam Regionem abire fecit. Cum autem hic Menelaus Regi promiſſa præſtare non poſſet, vel

Pontificatum inuadit.

nollet,

nollet, a Sacerdotio ſummotus eſt, & ſubrogatus Lyſimachus eius frater. Menelaus verò Oniæ veri Summi Sacerdotis reprehenſionem non ſuſtinens, illum mediante Andronico peremit, qui propterea Antiochi iuſſu occiſus eſt. S. Script. 1. *Machabæorum* 1. *&* 2. *Machabæor.* 4. Expoſitores ibidem, ac Ioſephus *lib. 12. Antiquitat. c. 6. & in libello de Machabæis*, etſi ijs locis plura afferat meritò ex Sacræ Scripturæ textu corrigenda. Onias occiditur.

4 Volens autem Deus fœdiſſima hæc Iudæorum ſcelera condigna pœna punire, Antiochum ipſum, quem illi veluti Protectorem elegerant, ſuæ iuſtitiæ vindicem in eoſdem retorſit. Cum enim Ægypti Regis duces primò ſuperaſſet, Ægyptum expugnaſſet, munitaſque ipſius ciuitates cepiſſet, quod ſubobſcurè prædixerat Daniel *cap. 11. verſ. 22.* illis verbis: *Brachia pugnantis expugnabuntur a facie eius, & conterentur*; iterumque idipſum facere vellet, licet a Romanis impeditus opere non perficeret, iuxta eiuſdem Danielis *eodem cap. 11. verſ. 29.* Prophetiam, dum inquit: *Veniet ad Auſtrum, & non erit priori ſimile nouiſſimum*, &c. Indignatus valde, & animo efferato Ieroſolymam adijt, armis ciuitatem cepit, multiſque millibus Iudæorum interfectis, alijs in vincula coniectis, alijs verò pretio venditis, introiuit, Menelao, de quo ſupra, ductore, ac patriæ proditore, in ſanctificationem, ac Templum cum ſuperbia; ibique prophanans omnia, accepit aurum, & argentum, ac vaſa concupiſcibilia, & theſauros abſconditos, factaque ſtrage, Antiochiam abijt, relictis in Iudæa Præpoſitis ſeipſo crudelioribus, qui gentem illam affligerent, Ieroſolymis nempe Philippum genere Phrygem, & in Garizim Samariæ Andronicum (alium vtique ab eo, qui propter mortem Oniæ interfici iuſſus eſt) & Menelaum. S. Scriptura 1. *Machabæorum* 1. *&* 2. *Machabæorum* 5. Ioſephus 12. *Antiquitat. cap. 7. & in lib. de Machabæis*, qui etiam, vt ſuperius dictum, in multis a veritate hiſtorica deuiat.

Antiochus diuinæ iuſtitiæ vindex.

Danielis prædictio.

Antiochus venit Ieroſolymam.

Templum prophanat.

5 Quanta veri Dei cultores Eſſeni, vel Aſſidæi noſtri in hac rerum turbatione paſſi fuerunt, vix explicari poteſt. Qui enim Templi excubias, veluti primi gerebant, Dei honorem feruentiùs zelabantur, & inter alios enixiùs pietatis operibus incumbebant, prout ex dictis elici poteſt, proculdubio præ cæteris inſtantibus malis angebantur. Quod autem nihilominus ab Inſtituto non receſſerint, vel ex ijs, quæ de Eleazaro, Iuda Machabæo, Razia, & alijs Aſidæis dicemus, colligi valet.

Eſſenorum, & Aſſidæorum calamitates.

Annus mundi 3887. ante Chriſtum 166.

Antiochus Iudæos conturbat.

1 HIC annus (qui 145. erat Regni Græcorum, vt habetur 1. *Machab.* 1. & ex Ioſepho 12. *antiquit. cap.* 7. Torniello, ac Saliano hic) ſi quis alius, Iudæis lugubris valde fuit, rapinis, incendio, euerſionibus, captiuitate, ac cędibus ipſorum redundans. Impius enim Antiochus Rex malis, quæ illis ante duos annos inflixerat, non contentus, eorum Religionem funditus euertere diſponens, Principem tributorum, nomine Apollonium, Iudæis valde odioſum cum exer-

Apollonium mittit.

citu 22. millium virorum in Iudæam miſit, ei præcipiens, vt ante omnia viros perfectæ ætatis interficeret, imbellem autem iuuentutē, ac mulieres diuenderet. Qui cum veniſſet Ieroſolymam, & aſtutè pacem aliquantiſper ſimulaſſet, irruit ſuper ciuitatem repente die Sabbathi, feriantibus Iudæis, percuſſit eam plaga magna, accepit ſpolia ipſius, igni ſuccendit, domos, & muros deſtruxit, atque vaſtauit, cæſa grandi hominum multitudine. Poſt quæ in ciuitate Dauid, tanquam in tutiori loco ſe recipiens, ibique ſpolia ciuitatis, mulieres captiuas, natoſque ipſarum, & pecora includens, in circuitu eius murum turreſque firmas extruxit, & Sion in arcem, præſidiumque munitiſsimum impiorum erexit. Inde per circuitum ſanctificationis diſcurrentes Ethnici, varijs modis Templum propbanabant, populum vexabant, & quoſcunque ad illud piè accedere volentes impiè mactabant. Quamobrem Iudæi, qui ex necibus reſidui

Iudęi fugiunt

erant, de ciuitate aufugere compulſi, eam, & ſanctificationem in habitationem exterorum, & populi Dei luctum, & opprobrium deſerebant. S. Scriptura 1. *Machabaeor.* 1 *&* 2. *Machabaeorum* 5. Ioſephus *lib.* 12. *antiquit. cap.* 7.

2 Inter eos autem, qui hac ſæuiſsima tempeſtate graſſante, in campeſtria è Ieroſolyma fugerunt, vnus expreſsè nominatur *dicto*

Iudas Machabæus.

cap. 5. *lib.* 2. *Machabaeorum*, Iudas Machabæus, cuius hiſtoria a nobis diligentius examinanda, quia propria Annalium noſtrorum eſt, cum ipſe ex Aſsidæis, ſeu Eſſenis (quos ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe dicta *ſub anno* 3545. *num.* 35. *&* *ſub anno* 3847. *num.* 8. ſufficiēter ſuadent) vnus eſſet, immo Princeps, caput, & veluti Generalis ipſorum, vt ex dicendis conſtabit. De eo ergo ſic ibi *verſ.* 27. dicitur: *Iudas autem Machabaeus, qui decimus fuerat, ſeceſſerat in deſertum locum; ibique inter feras, vitam in montibus cum ſuis agebat, & fœni cibo veſcentes demorabantur, ne participes eſſent coinquinationis.* Qua

verò

verò ratione *Decimus* appelletur, diſſentiunt Doctores. Liranus etenim, Dionyſius, & Hugo Cardinalis *Decimum* vocari credunt, quia decimus fuit inter Pontifices Iudæorum, a Regno Græcorum. Sed, vt ait Salianus ſub hoc anno *num. 5. profectò mirum eſt, hic decimum Pontificem intelligi, cum nulla ſit mentio Pontificum*. Quod eſt dicere: Cum nullam in hoc loco memoriam faciat S. Scriptura de Pōtificibus Iudæorum, qua cauſa, quauè occaſione Decimum Iudam appellet, quia decimus Pontifex fuerit? Deinde, cur non expreſsit, quod fuerit decimus Pontifex, aut Sacerdos, vel quare Decimi nomine eum appellauit? Quod myſterium in hoc ſilentio, & verbi ambiguitate? Addit idem Salianus: *Nec oſtendi certo poteſt, vnde capiendum ſit Catalogi principium*. Alij enim ab vno, alij ab alio id deſumunt. Subiungit: *Et vt a Regno Græcorum capiatur, decimus eſſe non poteſt, niſi omiſsis pſeudo-Pontificibus, & inſerto Mathathia*. Rectius ergo, ac ſimplicius idem Salianus arbitratur, Iudam vocari Decimum, quia cum nouem alijs ſocijs in deſertum ſeceſſerat. Sed licet in hoc optimè dicat, non explicat tamen, cur cum nouem ijs ſocijs abierit. Vera ergo, & genuina loci expoſitio, ex qua etiam comprobatur Iudam Machabæum Eſſenum, & Aſidæum inſtituto fuiſſe, ex Ioſepho *lib. 2. de bello Iudaico cap. 7.* & ex Serario *in Machabaeorum Harmonia ſuper cap. 1. lib. 1. & cap. 5. & 6. lib. 2. & ſuper cap. 7. lib. 1. & cap. 14. lib. 2. Machabaeorum* deſumenda eſt. Ioſephus enim eo loco ſic habet, de Eſſenis loquens: *Cum ſimul denique ſederint decem, nullus vnus nouem loquitur inuitis*. Ex quo infert Serarius: *Solebant ij, vel per Decurias, quibus Decani praeeſſent, multitudinem ſuam diſtinguere*. Quod ſane ita erat: nulla enim alia ratione ſuſpicari poſſumus Ioſephum iſta protuliſſe. Illum verò, qui alijs nouem præerat, appellat idem Serarius *Decadarchum*, ſeu *Decarchum*, ideſt, *Decanum*, vel *Decurionem*. Ecce ergo ad intentum cauſam, ob quam Iudas *Decimus* vocatur, Græcè *decimus factus*, quia ſcilicet ex iſtis Decadarchis, Decarchis, Decanis, vel Decurionibus Eſſenorum, vel Aſſidæorum erat. Vnde illud *cum ſuis* denotat nouem alios ſuę Decuriæ Eſſenos, vel Aſſidæos, vt Salianus explicat, vel quod verius eſt, vt conſtabit ex Ioſepho Gorionide infra adducendo, alios eiuſdem Inſtituti ſectatores. Illud autem *fœni cibo veſcentes*, etiam indicat, eodem teſtante Serario, eum, & ſocios ex Eſſenis, vel Aſſidæis fuiſſe, qui, eodem Ioſepho vt ſupra affirmante, *herbas pecudum more* manducabant.

Cur Decimus appellatus.

Decurio Eſſenorum.

Eſſenorum abſtinentia.

3 Fuiſſe vero ipſum Iudam ex Eſſenis, ſeu Aſſidæis, certiſſimū videtur ex S. Scriptura 2. *Machabaeorum cap. 14. verſ. 6.* vbi impius Alcimus ad Regem Demetrium veniens, dicebat: *Ipſi, qui dicuntur Aſſidaei*

Iudas ex Eſſenis, ſeu Aſſidæis.

Digitized by Google

ſidai Iudæorum, quibus præeſt Iudas Machabæus, bella nutriunt, et ſeditiones mouent, nec patiuntur Regnum eſſe quietum. Quo loco cum Prælatus Aſſidæorum vocetur, clarè etiam ipſum Aſſidæum fuiſſe denotatur. Vnde Hugo Cardinalis ibi eum, & ſuos Aſſidęos vocat. Idemque colligitur ex Ioſephi Gorionidis verbis *lib. 3. cap. 3.* de quibus infra. Eſſenum quoque eum appellant Serarius inferius referendus, Salianus *ſub anno* 3893 *num.* 34. Propterea Coria *in Chronic. Carmelitarum lib. 6. cap.* 27. Franciſcus a Sancta Maria in Hiſtoria Prophet. *lib. 3. c. 4.* & Michael Munozzius *in Propugnaculo Eliæ lib. 2. tit. 1. cap. 3. art. 3.* inter Prophetici Ordinis cultores meritò eum, ſicut & Aſſidæos, recenſent. Serarius etiam *in cap. 7. lib. 1. Machab. & cap. 14. lib. 2.* de illis intelligit illud Apoſtoli ad Hebr. 11. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in ſolitudinibus errantes, in montibus, et ſpeluncis, & cauernis terræ.* Quæ Ordinis Prophetici aſſeclas deſignant, iuxta dicta *in Appar. cap. 2. num. 30.* Idque magis conſtabit ex dicendis de ipſo in ſequentibus.

Ordinis Prophetici aſſecla

4 Porrò huiuſmodi Iudę ſocios, qui cum ipſo in deſerta loca Antiochi miniſtrorum ſęuitiam aufugientes abierunt, ibique fœno, & herbis ferarum more victitarunt, fuiſſe totum cœtum, Collegium, & Congregationem Aſſidæorum, ſic habet Ioſephus Gorionides *lib. 3. cap. 3.* his verbis, quę Serarius *in cap. 1. lib. 1. Machabęorum, et cap. 5. ac 6. lib. 2.* refert: *Diſperſit* (Antiochus videlicet medijs ſuis miniſtris) *vniuerſum Cœtum, ſeu Collegium, & Congregationem Aſſidæorum, qui erant humaniſſimi, & fugerant Aſſidæi in ſiluas, & comederunt herbam, veluti pecudes, & latuerunt beſtiarum inſtar in ſiluis.* Non ergo nouem dumtaxat ij erant, prout Salianus relatus ſentire videbatur, ſed cuncti. Idque ſuadet, tum quod perſecutio ſæuiſſima vrgeret, tum quia de cauſa omnibus illis communi agebatur, conſeruatione videlicet diuini cultus, & proprij Inſtituti. Hinc poſtea cum Mathathia coniungi potuerunt, vt bella gererent contra Dei hoſtes, vt ſub anno ſequenti dicetur. Aliter vertit illa Gorionidis verba eius interpres Munſterus, *Cœtum piorum* pro *Cœtum Aſſidæorum* legens. Sed idem ſonat apud ipſum *piorum*, ac *Aſſidęorum* vox, vt habet *lib. 4. cap. 6. et lib. 3. cap. 7.*

Aſſidæorum Collegium.

5 In eumdem etiam annum referenda eſt cum Torniello, & Saliano hiſtoria, & paſſio S. ſenis Eleazari, prout ex *cap. 6. lib. 2. Machabæorum* habetur. Eam verò non eſſe alienam ab iſtis Annalibus, ex eo valdè probabiliter opinamur, quod eum ex Inſtituto Prophetico fuiſſe, Eſſenum videlicet, vel Aſſidęum, non incongruè exiſtimari

Eleazari hiſtoria.

mari

mari poſſit. Id primò ſuadet, quod eo cap. 6. *Vnus de primoribus Scribarum* vocetur. Hoc enim Scribarum titulo ſæpius huius Inſtituti alumni appellabantur, iuxta dicta *ſub anno* 3230. præſertim cum Aſſidæi 1. *Machabæorum* 7. *verſ.* 12. & 13. cum Scribis coniungantur illis verbis: *Et conuenerunt ad Alcimum, & Bachidem Congregatio Scribarum requirere, quæ pacis ſunt, & primi Aſsidæi.* Deinde id colligitur ex verbis Ioſephi *in lib. de Machabæis* de Eleazaro loquens, vbi dicitur: *Diſciplinæ, & timoris artibus eruditus.* Hoc enim Eſſenorum, vel Aſſidæorum redolet ſcholam. Vnde inferius ſic idem Eleazarus Tyranno reſpondens introducitur: *Docti ſumus ſobrietatem diligere, deſideria libidinum vincere, corpus caſta obſeruatione retinere, & ſi quid pro Dei inferatur nomine, ſuſtinere, veritatem, iuſtitiam, pietatem, & inter cætera vnum Deum, qui ſolus, & verus eſt, non negare.* Quæ ſi conferantur cum ijs, quæ de Eſſenorum, ſeu Aſſidæorum inſtitutis ipſe Ioſephus, Philo, & alij ſcripſerunt, valde illis ſimilia comperientur. Tertiò, ex alio Ioſepho Gorionide *lib.* 3. *cap.* 2. & 4. vbi eum inter 70. Interpretes numerat. Cum enim impoſſibile ſit ex eorum numero fuiſſe, quia diſtantia temporum contrarium manifeſtè probat, ſolùm eo ſenſu appellari poſſe videtur ex eis, quia ſcilicet ex eorum Inſtituto eſſet. Diximus autem *ſub anno* 3766. *num* 4. eos, vel eorum aliquos, ex Eſſenis fuiſſe. Iuuat denique ad intentum, quod bonus iſte Eleazarus a Gregorio Nazianzeno *orat.* 22. & D. Ambroſ. *lib. de Iacob cap.* 11. vocetur *Pater, Magiſter,* ſeu *Doctor* ſeptem puerorum Machabæorum, qui eodem fermè tẽpore, ac ipſe paſſi ſunt, & illi vocentur eius *Diſcipuli.* Conſtat enim non ſolùm ex dictis *ſub anno* 3132. Ordinis Prophetici profeſſores ſolitos fuiſſe diſcipulos filios nuncupatos habere, ſed ex Ioſepho etiã, qui *lib* 2. *de bello Iudaico cap.* 7. expreſſiſſimè ſcripſit Eſſenorum morem hunc eſſe: *Nuptias* (inquit) *faſtidiunt, alienos vero filios, dum adhuc molles ſunt, eruditioni traditos, pro cognatis habentes, ſuis moribus diligenter inſtituunt.* Iam ergo ad ipſius Martyris hiſtoriam tranſeamus.

Videtur Eſſenus.

Vnus ex 70. Interpretibus

6 Miſerat Rex ſenem quemdam Antiochenum, qui omnibus modis Iudæos compelleret patrias Dei Leges relinquere, & tranſire ad ritus Gentium; contaminare etiam Ieroſolymitanum Templum, & Iouis Olympij cognominare, ac ſimiliter Garizitanum apud Samaritas, de quo *ſub anno* 3716. diximus. Quæ cum ipſe, & alij Regij miniſtri plus æquo ad vnguem præſtaſſent, ita vt Templum luxuria, & comeſſationibus ſcortantium cum meretricibus plenum eſſet, ſacratæque ædes, ac altare prophanaretur, nec legitima Iudęorum

Antiochenus ſenex.

rum

rum obſeruarentur, ſed ad Ethnicorum ritus non ſolum Ieroſolymis, ſed & in alijs proximis ciuitatibus, Regio decreto vrgente, Iudæi cogerentur: duæ etiam mulieres, quod natos ſuos circumcidiſſent, infantibus ad vbera ſuſpenſis, per muros præcipitatæ eſſent; alij quoque, qui in abditas ſpeluncas confugerant, celebrandi Sabbathi cauſa, flammis ſuccenderentur, prout *ex 2. Machab. 6.* elicitur. Inter eos, qui ad Dei legem tranſgrediendam compellebantur, vnus fuit nobilis, ac venerandus nonagenarius ſenex Eleazarus nominatus. Hic Antiochiam ad Regem ductus (vt colligitur ex Ioſepho *in lib. de Machabæis*, S. Antonino *1. par. hiſtor. tit. 4. cap. 4. §. 13.* Lyrano, & alijs) *aperto ore*, inquit ſacer textus, *hians compellebatur carnem porcinam manducare. At ille glorioſiſſimam mortem magis, quam odibilem vitam complectens, voluntariè præibat ad ſupplicium. Intuens autem, quemadmodum oporteret accedere, patienter ſuſtinens deſtinauit non admittere illicita propter vitæ amorem. Hi autem, qui aſtabant, iniqua miſeratione commoti, propter antiquam viri amicitiam, tollentes eum ſecretò, rogabant afferri carnes, quibus veſci ei licebat, vt ſimularetur manducaſſe; ſicut Rex imperauerat, de ſacrificij carnibus, vt hoc facto a morte liberaretur, & propter veterem viri amicitiam, hanc in eo faciebant humanitatem. At ille cogitare cœpit ætatis, ac ſenectutis ſuæ eminentiam dignam, & ingenitæ nobilitatis canitiem, atque a puero optimæ conuerſationis actus, & ſecundum ſanctæ, & a Deo conditæ Legis conſtituta reſpondit cito, dicens, præmitti ſe velle in infernum. Non enim ætati noſtræ dignum eſt, inquit, fingere, vt multi adoleſcentium, arbitrantes Eleazarum nonaginta annorum trãſiſſe ad vitam alienigenarum, & ipſi propter meam ſimulationem, & propter modicum corruptibilis vitæ tempus decipiantur, & per hoc maculam, atque execrationem meæ ſenectuti conquiram: nam etſi in præſenti tempore ſupplicijs hominum eripiar, ſed manum omnipotentis nec viuus, nec defunctus effugiam. Quamobrem fortiter vita excedendo, ſenectute quidem dignus apparebo: adoleſcentibus autem exemplum forte relinquam; ſi prompto animo, ac fortiter pro grauiſſimis, ac ſanctiſſimis Legibus honeſta morte perfungar. His dictis confeſtim ad ſupplicium trahebatur. Hi autem, qui eum ducebant, & paulo ante fuerant mitiores, in iram cõuerſi ſunt propter ſermones ab eo dictos, quos illi per arrogantiam prolatos arbitrabantur: ſed cum plagis perimeretur, ingemuit, & dixit: Domine, qui habes ſanctam ſcientiam, manifeſtè tu ſcis, quia cum a morte poſſem liberari, duros corporis ſuſtineo dolores. Secundum animam verò, propter timorem tuum libenter hæc patior. Et iſte quidem hoc modo vita deceſſit, non ſolum iuuenibus, ſed & vniuerſæ genti memoriam mortis ſuæ, ad exemplum virtutis, & fortitudinis derelin-*

Eleazari paſſio.

Mors.

linquens. Sacra Scriptura 2. *Machab.* 6. Ioſephus *in lib. de Machabæis*, etſi ibi aliqua ex ſuo marte more ſibi ſolito adiungat.

7 Supplicij genus, quo Eleazarus interijt, *tympanum* fuiſſe ex Græco legitur. Proinde fuſtibus tympani inſtar pulſatum, diſtentum, ſuſpenſumque non incongruè Serarius autumat. Martyrum, veteris Teſtamenti primitiæ vocatur a Nazianzeno, ſicut Stephanus noui. Verumtamen cum ante ipſum non ſolùm Abel, ſed etiam Iſaias, Ieremias, Zacharias, & alij pro Dei cauſa occiſi ſint, ac per conſequens Martyres cẽſeantur, ſolum eo ſenſu Protomartyr ipſe appellari poteſt, quia pro Moſaica Lege conſeruanda primus vitam poſuiſſe deſcribatur. Genus ſupplicij. Martyr veteris Teſtamẽti

8 Eodem loco, & tempore ſeptem Machabæorum fratrum Martyrium celebratur. De quo S. Scriptura 2. *Machabæorum* 7. Ioſephus *in lib. de Machabæis* fingens ſuo more plura, alter Ioſephus Gorionides *lib. 3. c. 5. & 6.* & Patres paſſim, præſertim S. Auguſtin. *ſerm.* 109. Chryſoſtom. *homil. de ipſis*, Ambroſ. *in lib. de Iacob*, Leo *in ſerm. de Machabæis*, Cyprianus *lib. 4. epiſt. 6.* Prudentius *hymno de S. Romano*, & Gaudentius Brixianus *tract. de Machabæis*. Septem Machabæorum Martyrium.

Annus mundi 3888. ante Chriſtum 165

1 HEBRÆORVM Reſpublica, Religio, & Sacerdotium fermè per id tempus perierant, niſi Deus miſericors ipſa ſubleuaſſet *auxilio paruulo*, iuxta Danielis *cap. 11. verſ.* 34. prophetiam, ideſt, Mathathia, & Iuda Machabæo, alijſque fratribus, quod ſub hoc anno, vel circiter, prout ex Ioſepho, & alijs colligitur, euenit. Hiſtoria noſtris Annalibus propria, quod cum illa Aſſidæorum geſta coniuncta ſint, quam ex Sacra Scriptura 1. *Machabæorum* 2. & alijs Doctoribus ſic damus. Hebræorum Reſpublica qualis.

2 Diebus iſtis, quibus ob ſæuiſſimam Antiochi Regis in Iudæos perſecutionem, Dei populus omnino in præceps ruebat, ſurrexit Mathathias Sacerdos de filijs Ioarib, ex tribu Leui per paternam lineam, & ex Iuda per maternam, vt habent Lyranus, Abulenſis, Carthuſianus, & alij *in Geneſ.* 49. ab Ieruſalem, vnde ſe proripuit, ne particeps fieret coinquinationis, quæ tunc fiebat, & conſedit in monte Modin, ciuitate videlicet huius nominis, etſi, quia parua forſan fuit, vicus vocatur a Ioſepho *lib. 12. cap.* 8. & S. Hieronymo *in cap. 11. Daniel. & Iſai.* 30. Habebat is quinque filios, Ioannem cognominatum Gaddis, Simonem cognominatum Thaſi, Iudam Machabæum, Mathathias. Habuit quinque filios.

Elea-

Eleazarum, qui cognominabatur Abaron, & Ionatham, qui cognominabatur Aphus. Hi videntes mala, quæ fiebant, ſimul erant in ea ciuitate cum patre Mathathia, cilicijs, & planctu diuinam indignationem in Iudæos mitigare cupientes. Ex quo, vt apparet, colligitur, Iudam, qui, iuxta dicta ſub anno præcedenti, ad deſerta cum Aſſidæis ſocijs confugerat, poſtquam pater ipſius cum alijs filijs ad

Quid de Iuda

Modim perrexerat, eò abijſſe. An verò cum ſocijs, incertum ſanè. Dici enim poteſt ſatis probabiliter, cum illis ſimul ad patrem veniſſe, ita vt illud: *Tunc congregata eſt ad eos Synagoga Iudæorum*, &c. de quo poſtea, ad hoc tempus referatur. Niſi placeat dicere ipſum primò, deinde Aſſidæos acceſſiſſe, poſt illa, quæ proximè retulimus. Cum ergo in ea ciuitate Mathathias, & filij profugi a facie perſecutoris manſiſſent, in eam etiam Regij miniſtri venerunt, Bachides videlicet, vt ait Ioſephus *lib. 1. de bello cap.* 1. ſiue Apelles, vt idem *lib.* 12. *antiquit. cap.* 8. aſſerit, vocatus, vt incolas eius, & quos ibi confugiſſe comperirent, thura accendere Idolis, Dijs immolare, & a Lege Dei diſcedere compellerent. Igitur cum multi de populo Iſrael eo-

Mathathiæ geſta.

rum iuſſa facerent, Mathathias tamen, & filij eius, etſi verbis honorificis compellati, & pollicitationibus allecti, conſtantiſſimè reſtiterunt. Quin Mathathias cum Iudæum quemdam in omnium oculis ſacrificare Idolis reſpexiſſet, Phinees zelo accenſus tam ipſum, quam virum a Rege miſſum interfecit, aram deſtruxit, claſſicumque canens contra Antiochum, ac vexillum defectionis erigens, voce magna exclamauit in ciuitate dicens: *Omnis qui zelum habet Legis ſta-*

Fugit in deſertum.

tuens teſtamentum exeat poſt me. Tunc fugit ipſe, filij eius, & multi alij, quæ habebant in ciuitate, relictis, in occultiora deſerti. Ibi primo prælio a Regijs profligati, quod die ſabbathi aggreſſi reſiſtere noluerunt, ſed poſtea confortati, prudentius exiſtimantes ſabbathi Lege in tanta neceſſitate non obſtringi, hoſtibus occurrerunt, terga vertere fecerunt, pluresque illorum plaga magna percuſſerunt, prout in ſequentibus notabitur. S. Scriptura. 1. *Machab.* 2. Ioſephus relatus, & Expoſitores.

3 Eo tempore, inquit Sacer textus, congregata eſt ad eos (ſcilicet Mathathiam, & filios ipſius) *Synagoga Aſſidæorum, fortis viribus ex Iſrael, omnis voluntarius in Lege.* Quæ verba cum expreſſe tangant Aſſidæorum Congregationem, quam eamdem ac Eſſenorum fuiſſe diximus *ſub anno* 3847. *num.* 5. ac per conſequens eiuſdem Eliani, ſeu Prophetici Inſtituti, vt ibi dictum eſt, accuratius expendenda ſunt. In primis enim *Synagoga* cum idem ſit, quod *Congregatio, ſeu adunatio*, manifeſtè denotat Aſſidæos, ſeu Eſſenos vnum *corpus*,

Synagoga Aſſidæorum.

pus,

pus, Collegium, ſeu *Ordinem* Iudæorum eo tempore fuiſſe, iuxta dicta eo loco. Vnde & Religionis nomen illis tribuere videtur Genebrardus *in Pſalm.* 78. (quē de ipſis intelligendum dicemus in ſequentibus) in illis verbis: *Carnes ſanctorum tuorum beſtijs terræ*, vbi ſic: *Sancti hoc loco vocantur profeſſione Religionis, & fidei*. Idem ſequitur Serarius *in Machabæorum Harmonia ſuper cap. 7. lib. 1. & cap. 14. lib. 2.* dicens: *Ex quibus etiam apparet fuiſſe homines iſtos a cætero Iudæorum populo inſtitutis, & nomine diſtinctos, ſocietate verò inter ſe ſancta, & religioſa deuinctos*. Quod dicatur *fortis viribus ex Iſrael*, ſeu, vt Græce, habetur, *fortes potentia de Iſrael*, indicat ipſos, tum corporis, tum animæ viribus valde potentes fuiſſe propter nobilitatem, ingenuitatem, ſapientiam, & probitatem; vnde Lyranus fortes eos appellat, *quantum ad robur corporis, & Spiritus*. Quod verò dicantur *omnis voluntarius in Lege*, ſeu, vt Græcè, *omnis voluntarius Lege*, non ſolùm deſignat, prout Lyranus exponit, quod omnes *haberent voluntatem ſeruandi Legem*, ſed maius aliquid, fuiſſe videlicet homines qui communibus Legis præceptis non contenti, ſupererogationis operibus incumberent. Vt enim ex Rabbinorum placitis diximus ſub anno 3847. *Chaſid*, a quo Aſſidæorum nomen deriuatur, non denotat hominem quomodocunque ſanctum, & pium; ſed eum, *qui plus facit, quam iubeatur facere*, ſeu qui ſupererogationis actibus exercetur. Cui conſonant dicta ſub anno 3622. vbi oſtenſum, eos, *præter ea, quæ tenebantur ex Lege facere, etiam ſponte impendia quædam in Templum, & Sacrificia* feciſſe. Item: *Non ſolum ex præcepto Legis, ſed etiam ex conſequentijs, & interpretationibus* vixiſſe. Præterea, quod *ſarta tecta Templi maiori ex parte curabant, & voluntarios ſumptus faciebant*. Et ſanè cum Aſſidæi idem ſint cū Eſſenis, iuxta dicta *ſub anno* 3847. ſiquidem Eſſenorum aliqui tria Religioſi ſtatus vota, quatenus in veteri Lege hæc obſeruantia eſſe potuit, iuramento etiam obſtricti obſeruabant, prout oſtenſum *ſub anno* 3545. Idem de Aſſidæis affirmandum, vt propterea *voluntarij in Lege* iure appellari poſſint.

An Religioſi.

Quale ipſorū Inſtitutum.

Quę autem ſtrenuè, & præclarè ab his Aſſidæis Mathathiæ, & filijs eius adiunctis geſta ſint, qualiter hoſtibus obſtiterint, ac egregiè de ipſis triumphare cœperint! S. Scriptura 1. *Machabæorum* 2. poſt verba relata ſic habet: *Omnes, qui fugiebant a malis, additi ſunt ad eos, & facti ſunt illis ad firmamentum, & collegerunt exercitum, & percuſſerunt peccatores in ira ſua, & viros iniquos in indignatione ſua, & cæteri fugerunt ad nationes, vt euaderent, & circuiuit Mathathias, & amici eius, & deſtruxerunt Aras, & circumciderunt pueros incircumciſos, quotquot inuenerunt in finibus Iſrael, & in fortitudine. Et perſe-*

Strenuè geſta ipſorum.

enti ſunt filios ſuperbiæ, & proſperatum eſt opus in manibus eorum, & obtinuerunt Legem de manibus gentium, et de manibus Regum, et non dederunt cornu peccatori. Ea etiam Hegeſippus *lib.* 1. *cap.* 1. ſic refert Hegeſippus. de Mathathia loquens: *Congregata manu, atque Aſſidæis in ſocietatem adſcitis, ipſe eum filijs ſuis temerantes vſum patrium, & iuſtitias Legũ, alios necauit, pleroſque expulit, belliqne Sabbatho adoriendi auctor fuit, ne ſimili quoque arte deciperentur, ſicut iam plerique eorum, dum Sabbatho bellum ſuſcipere detrectant, irruentibus in ſe hoſtibus multi occubuere.* Alia porrò ipſorum egregia facta ſequentibus annis dabimus.

Annus mundi 3889. ante Chriſtum 164.

1 OBIERAT anno præcedenti, qui 146. erat Regni Græcorum, vt colligitur ex 1. *Machabæorum*. 2. venerandus ſenex Mathathias, morti proximus pia exhortatione ſuos ad conſtantiam in patrijs inſtitutis, & diuinis Legibus, egregijs Patrum operibus propoſitis, ſeruandam commonens, eiſque benedicens, ac Simonem tamquam patrem, Iudam verò vt ducem belli deſignans. Dicitur autem a Ioſepho Gorionide *lib.* 3. *cap.* 9. & Ioſippo vnxiſſe cornu olei Mathathiam filium ſuum Iudam, in Sacerdotem videlicet, & Regem, plaudente populo, quod alij recipiunt. Vtcumque id ſit, eius famoſiſſima geſta noſtrorum Annalium propria ſunt, tum quia ipſe Eſſenus, ſeu Aſſidæus erat, immo Eſſenorum, & Aſſidæorum dux, iuxta dicta *ſub anno* 3887. tum quia vt 1. *Machab.* 3. *verſ.* 2. ipſum adiuuabãt *vniuerſi, qui ſe coniunxerant patri eius*, inter quos Aſſidæi erant, vt dictum eſt *ſub anno præcedenti* ex *cap.* 2. *eiusdem lib.* 1. *Machabæorum*. Vnde Ioſephus 12. *Antiquit. cap.* 8. de ipſo inquit: *Adiuuantibus ſe prono animo fratribus, cæteriſque religioſis finitimis, inimicos a prouincia expulit*, &c. Iſti enim *Religioſi finitimi* proculdubio Aſſidæi erant, cum tale nomen illis ſolum propriùs adaptari poſſit.

Mathathiæ mors.

Iudas Dux.

2 Sed antequam huius Machabæi Iudæ ſtrenua geſta pro patria, & Religione referamus, operæpretium erit exponere, qua de cauſa tum ille, tum alij Machabæi appellati ſunt. In quo communis, & vera ſententia tenet, hoc nomen illis inditum, quod Iudas militibus ſuis pro belli teſſera dediſſet illam *Exod.* 15. *verſ.* 11. ſententiam: *Quis ſicut tu in Dijs, vel fortibus Domine?* per quatuor has litteras initiales M. C. B. I. quas populus breuitatis cauſa *Machabæi* legens, tum illi, tum fratribus, tum poſteris Machabæorum cognomentum dederit. Ita Genebrardus *lib.* 2. *Chronolog. circa ann.* 3923.

Cur Machabæus appellatus.

ex R.

ex R. Iſaac Benſbola, tenent etiam Reuchlinus *lib. 3. Cabalæ*, Mercerus *de abbreuiaturis Hebræis*, Sixtus Senenſis *lib. 1. Biblioth.* Montanus *in Iſai. 20.* & alij. Quamuis Ioſephus Gorionis *lib. 3. c. 9.* a *robore* Iudæ, quo præditus fuit, dum hoſtes Iſrael profligauit, ſeu verbo *Caba*, quod eſt, extinxit, id cognomen obueniſſe credat. Vocantur etiã non Machabæi tantum, ſed etiam Aſſamonęi ab vtroque Ioſepho, Flauio, & Gorionide, Rabbinis paſſim, & aliquibus ſectarijs (qui veluti nouitatis amatores, & Grammaticæ plus quam veræ Theologiæ ſtudioſi obſcurioribus delectantur vocabulis) ſed nos cum S. Scripturæ, & Patrum communi vſu, etſi eos *Aſſamonęos* appellari poſſe exiſtimemus, nihilominus ſolum *Machabæos* appellabimus. Qui verò plura de hoc Aſſamonæorum titulo ſcire deſiderat, conſulat Serarium *in Harmon. Machabæorum cap. 2. lib. 1.* Et maximè Boulducum, ex quo plura ad noſtræ hiſtoriæ intentum elicere valemus. Primò enim *lib. 1. de Eccleſia ante Legem c. 14. in fine* Machabæos, Aſſamonæos, Enoſcæos, & Aſſidæos vocat, quo ſanè denotatur Prophetici Ordinis profeſſores eos exiſtimaſſe, ſicut Enoſcęos, ideſt, Eſſenos, & Aſſidæos. Idem fermè repetit *eodem lib. cap. 17. §. Iſtud eſt ſacrificium*; ſimiliter §. *Quod ego admitto*, expreſsè ait filios, & nepotes Simonis Aſſamonæorum cognomine donatos eſſe, quia erant ex *Enoſcæorum*, ideſt, *Eſſenorum Inſtituto*. Præterea ibidem §. *multa ſanè*, adhuc expreſſiùs ait conſtare, quod Machabæi fuerint Eſſeni: ſed clariſſimè ibidem §. *quibus præmiſſis*, affirmans Machabæos dici Eſſenos ſub Aſſidæorum, Cedmonæorum, ſeu Aſſamonæorum nominibus. Quæ eò libentiùs adducimus, vt oſtendamus ſufficienti titulo de his Machabæis, ſeu Aſſamonæis in noſtris Annalibus agere debuiſſe. Ibidem etiam §. *Cui ſucceſſit*, inter huiuſmodi Aſſamonæos, Cedmonæos, ſeu Enoſcæos refert Iudam, Ionathan, Simonem, Hircanum, Ariſtobulum, & Alexandrum, de quibus in ſequentibus, ſicut in præſenti de Iuda.

Aſſamonæi dicti.

Boulduci placitum.

3 Geſta porrò Iudæ noſtri, adiuuantibus fratribus, & Aſſidæis, ex *cap. 3.* eiuſdem primi Machabæorum libri hæc ſunt, eiſdem ſacri textus verbis relata, quia perſpicua ſunt, non difficilia: *Dilatauit gloriam populo ſuo, & induit ſe loricam, ſicut Gigas, & ſuccinxit ſe arma bellica ſua in prælijs, & protegebat caſtra gladio ſuo; ſimilis factus eſt Leoni in operibus ſuis, & ſicut Catulus Leonis rugiens in venatione, & perſecutus eſt iniquos, perſcrutans eos, & qui conturbabant populum ſuum, eos ſuccendit flammis: & repulſi ſunt inimici eius præ timore eius, & omnes operarij iniquitatis conturbati ſunt, & directa eſt ſalus in manu eius. Et exacerbabat Reges multos, & lætificabat Iacob in operibus*

Iudæ geſta.

Zz 2 *ſuis,*

ſuis, & in ſeculum memoria eius in benedictione, & perambulauit ciuitates Iuda, & perdidit impios ex eis, & auertit iram ab Iſrael. Et nominatus eſt vſque ad nouiſſimum terræ, & congregauit pereuntes. Et congregauit Apollonius gentes, & a Samaria virtutem multam, & magnam ad bellandum contra Iſrael. Et cognouit Iudas, & exijt obuiam illi; &

ſnon.

percuſſit, & occidit illum: & ceciderunt vulnerati multi, & reliqui fugerunt, et accepit ſpolia eorum: & gladium Apollonij abſtulit Iudas, & erat pugnans in eo omnibus diebus. Et audiuit Seron Princeps exercitus Syriæ, quòd congregauit Iudas congregationem fidelium, & Eccleſiam ſecum, & ait: Faciam mihi nomen, & glorificabor in Regno, & debellabo Iudam, & eos, qui cum ipſo ſunt, qui ſpernebant verbum Regis. Et præparauit ſe, & aſcenderunt cum eo caſtra impiorum fortes auxiliarij, vt facerent vindictam in filios Iſrael. Et appropinquauerunt vſque ad Bethoron: & exiuit Iudas obuiam illi cum paucis. Vt autem viderunt exercitum venientem ſibi obuiam, dixerunt Iudæ: Quomodo poterimus pauci pugnare contra multitudinem tantam, & tam fortem, & nos fatigati ſumus ieiunio hodie? et ait Iudas: Facile eſt concludi multos in manus paucorum: & non eſt differentia in conſpectu Dei cæli liberare in multis, & in paucis: quoniã nõ in multitudine exercitus victoria belli, ſed de cælo fortitudo eſt. Ipſi veniũt ad nos in multitudine contumaci, & ſuperbia, vt diſperdãt nos, & vxores noſtras, et filios noſtros & vt ſpoliẽt nos, nos verò pugnabimus pro animabus noſtris, & ipſe Dominus conteret eos ante faciem noſtrã, vos autem ne timueritis eos. Vt ceſſauit autem loqui, inſiluit in eos ſubito, & contritus eſt Seron, & exercitus eius in conſpectu ipſius, & perſecutus eſt eum in deſcenſu Bethoron vſque in campum, & ceciderunt ex eis octingenti viri, reliqui autem fugerunt in terram Philiſthijm. Et cecidit timor Iudæ, ac fratrum eius, et formido ſuper omnes gentes in circuitu eorum, et peruenit ad Regem nomen eius, et de prælijs Iudæ narrabant omnes gentes.

Percuſſit Apollonium.

Contriuit Seron.

De his etiam vterque Ioſephus, Flauius quidem *lib. 12. antiquit. c. 10.* & Gorionides *lib. 3. cap. 10.*

4 Circa quæ id primò animaduertendum, prælium iſtud cum Apollonio a Ioſepho Gorionide *lib. 3. cap. 10.* (vt aliqui legunt) dici initum inter Macedones, & Aſſidæorum cœtum, quo Aſſidæos his prælijs perſonaliter interfuiſſe declaratur. Secundò, ieiunium illud, propter quod detrectabant Iudæi pugnare cum Serone, non incongruè exiſtimari poſſe fuiſſe ieiunium non neceſſitate, ſed Religionis cauſa ſuſceptum, prout indicat Salianus *ſub hoc anno num. 12.* Quod ſi ita fuit, non ſolum pietas Iudæ, & Aſſidæorum patefit, ſed etiam denotatur eos ex Eſſenis fuiſſe, quos ieiunijs, & abſtinentijs valde addictos fuiſſe teſtatur Philo *in lib. de vita contemplatiua*, vbi in-

Aſſidæi.

Eſſenorum ieiunia.

ter

ter alia habet, *nec cibum, nec potum quiſquam ſumit ante ſolis occaſum.* Quod forſan eo die contigerat.

5 Proſequitur ſacer textus eiuſdem *cap.* 3. *lib.* 1. *Machabæorum*, referens ea, quæ Antiochus Rex, eiuſque miniſtri geſſerunt, & qualiter Iudas ad illis reſiſtendum, ieiunijs, cilicijs, & orationibus exercitum ſuum præparabat: *Vt audiuit autem Rex Antiochus ſermones iſtos, iratus eſt animo, & miſit, & congregauit exercitum vniuerſi regni ſui, caſtra fortia valde, & aperuit ærarium ſuum, & dedit ſtipendia exercitui in annum, & mandauit illis, vt eſſent parati ad omnia. Et vidit, quod defecit pecunia de theſauris ſuis, & tributa Regionis modica, propter diſſenſionem, & plagam, quam fecit in terra, vt tolleret legitima, quæ erant a primis diebus: & timuit, ne non haberet, vt ſemel, & bis in ſumptus, & donaria, quæ dederat ante larga manu, & abundauerat per Reges, qui ante eum fuerant. Et conſternatus erat animo valde, & cogitauit ire in Perſidem, & accipere tributa Regionum, & congregare argentum multum. Et reliquit Lyſiam hominem nobilem de genere regali, ſuper negotia regia a flumine Euphrate vſque ad flumen Ægypti, & vt nutriret Antiochum filium ſuum, donec rediret. Et tradidit ei medium exercitum, & elephantos, & mandauit ei de omnibus, quæ volebat, & de inhabitantibus Iudæam, & Ieruſalem, & vt mitteret ad eos exercitum ad conterendam, & extirpandam virtutem Iſrael, & reliquias Ieruſalem, & auferendam memoriam eorum de loco, & vt conſtitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finibus eorum, & ſorte diſtribueret terram eorum. Et Rex aſſumpſit partem exercitus reſidui, & exiuit ab Antiochia ciuitate regni ſui anno centeſimo, & quadrageſimo ſeptimo: & tranſfretauit Euphratem flumen, & perambulabat ſuperiores regiones. Et elegit Lyſias Ptolemæum filium Dorymini, & Nicanorem, & Gorgiam viros potentes ex amicis Regis, & miſit cum eis quadraginta millia virorum, & ſeptem millia equitum, vt venirent in terram Iuda, et diſperderent eam ſecundum verbum Regis. Et proceſſerunt eum vniuerſa virtute ſua, et venerunt, et applicuerunt Emmaum in terra campeſtri. Et audierunt mercatores regionum nomen eorum, et acceperunt argentum, et aurum multum valde, et pueros, et venerunt in caſtra, vt acciperent filios Iſrael in ſeruos; et additi ſunt ad eos exercitus Syriæ, et terræ alienigenarum. Et vidit Iudas, et fratres eius, quia multiplicata ſunt mala, et exercitus applicabant ad fines eorum: et cognouerunt verba Regis, quæ mandauit populo facere in interitum, et conſummationem, et dixerũt vnuſquiſque ad proximum ſuum: Erigamus deiectionem populi noſtri, et pugnemus pro populo noſtro, et ſanctis noſtris, et congregatus eſt conuentus, vt eſſent parati in prælium, et vt orarent, et peterent miſericordiam,*

Antiochus iratus.

Cogitat ire in Perſidem.

Exijt ab Antiochia.

Mittit exercitus in Iudæos.

Iudæ geſta.

& miſerationes. Et Ieruſalem non habitabatur, ſed erat ſicut deſertum, non erat qui ingrederetur, & egrederetur de natis eius, & ſanctum conculcabatur, & filij alienigenarum erant in arce. Ibi erat habitatio gentium; & ablata eſt voluptas a Iacob, & defecit ibi tibia, & cithara. Et congregati ſunt, & venerunt in Maſpha contra Ieruſalem, quia locus orationis erat in Maſpha ante in Iſrael. Et ieiunauerunt illa die, & induerunt ſe cilicijs, & cinerem impoſuerunt capiti ſuo, & diſciderunt veſtimenta ſua, & expanderunt libros Legis, de quibus ſcrutabantur gentes ſimilitudinem ſimulacrorum ſuorum, & attulerunt ornamenta Sacerdotalia, & primitias, & decimas, & ſuſcitauerunt Nazaræos, qui impleuerant dies; & clamauerunt voce magna in cælum, dicentes: Quid faciemus iſtis, & quò eos ducemus? & ſancta tua conculcata ſunt, & contaminata ſunt, & Sacerdotes tui facti ſunt in luctum, & in humilitatem. Et ecce nationes conuenerunt aduerſum nos, vt nos diſperdant: tu ſcis, quæ cogitant in nos. Quomodo poterimus ſubſiſtere ante faciem eorum, niſi tu Deus adiuues nos? & tubis exclamauerunt voce magna. Et poſt hæc conſtituit Iudas duces populi, tribunos, & centuriones, & pentacontarchos; & decuriones, & dixit his, qui ædificabant domos, & ſponſabant vxores, et plantabant vineas, et formidoloſis, vt redirent vnuſquiſque in domum ſuam ſecundum Legem. Et mouerunt caſtra, & collocauerunt ad Auſtrum Emmaum. Et ait Iudas: Accingimini, & eſtote filij potentes, & eſtote parati in mane, vt pugnetis aduerſus nationes has, quæ conuenerunt aduerſus nos diſperdere nos, & ſancta noſtra: quoniam melius eſt nos mori in bello, quam videre mala gentis noſtræ, & ſanctorum. Sicut autem fuerit voluntas in cælo, ſic fiat.

Oratio, & ieiunium. — Nazaræi excitati. — Præparantur ad prælium.

6 In quibus hiſtoria noſtra dignum illud eſt, quòd antequam cum tam terribili exercitu Antiochi ducum pugnaret Iudas, euidentiſſimum periculum imminens præcauere volens, & vt Deum precibus, ieiunijs, & pœnitentiæ operibus placaret, ſuos congregauerit in *Maſpha* contra Ieruſalem; *quia locus orationis* (inquit textus) *erat in Maſpha ante in Iſrael.* Ex quo valde confirmatur id, quod *ſub anno* 3154. *num.* 6. diximus, in hoc videlicet *Maſpha* fuiſſe Ordinis Prophetici Collegium a tempore Samuelis: propterea enim locus iſte præ alijs a Iuda eiuſdem Ordinis alumno, vtpotè Eſſeno, vel Aſſidæo electus eſt, ad hæc pietatis exercitia implenda, vt rectè notat Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 6. cap. 27.* præſertim quia erat *contra*, ideſt, verſus *Ieruſalem*; Hebræi namque verſus Templum Ieroſolymitanum orabant, vt colligitur ex Daniel 6. immo ex eo, quod dicatur: *Et ſuſcitauerunt Nazaræos, qui impleuerant dies*, infert eos etiam ex Ordinis Prophetici profeſſoribus fuiſſe, ac propterea in hoc oratorio

Maſpha locus orationis. — Ordinis Prophetici Collegium.

Digitized by Google

torio collocatos, cum aliàs propter bella, & perſecutionem Antiochi diſperſi eſſent, vt ibi more ſuo Dei cultui inſeruirent. Nec diſcordat Gloſſa ordinaria hic Nazarços intelligens eos, *qui per caſtitatis munditiam gratam vitam omni tempore Deo exhibere ſtudent*. Verbum autem *ſuſcitauerunt* explicat Hugo Cardinalis, dicens: *Ideſt, conuocauerunt, & comparere fecerunt, & orare fecerunt, & offerre vota ſua*, intellige, in eo oratorio. Fauet & Dionyſius, qui per Nazaræos intelligit *quoſdam ſpecialiter Deo conſecratos*. Propterea etiam primitias, & decimas eò intulerunt, in ipſorum videlicet ſuſtentationem. Ordinis autem Prophetici ſectatores fuiſſe Nazarços ea, quæ *in Apparatu c.3. num.3.* & *ſub anno 3124. num.5.* diximus, ſufficienter ſuadent. Qui iſti Nazarçi.

7 Pariter id, quod in relatis verbis dicitur, videlicet: *Expanderunt libros Legis, de quibus ſcrutabantur gentes ſimilitudinem ſimulacrorum ſuorum*, quia Eliæ Prophetæ noſtri magnalia tangit, omittendum non eſt. Horum ergo verborum ſenſus, alijs relictis expoſitionibus, ex Serario, & Saliano, qui illum ex Beda *quæſt.27. in libros Regum* referunt, hic eſt: Soliti erant Gentiles, ſi quando in libros ſacros incidiſſent, quod maximè hoc tempore eueniret, quando Ieroſolyma, & Iudæa tota ſub eorum dominio erat, inſignes hiſtorias, & Dei miracula, quæ in ſacris Biblijs reperiebantur, ad ſuos Deos tranſferre, qualiter Eliæ raptum in curru ad Solis currum depingendum tranſtulerant. Vt ergo Iudas ſuis militibus oſtenderet ſolum Deum verum eſſe illorum miraculorum factorem, non autem falſos Ethnicorum Deos, vt vel ſic animoſiores redderentur ad firmam ſpem in ipſo collocandam, iuſſit expandi ſacros libros, & in eis ea Dei mirabilia legi. Solis autem illam figuram ſupra igneam quadrigam ex Eliæ raptu in Cælum Ethnicos mendicaſſe, habetur ex Chryſoſtomo *tom.1. in homil. de Elia*, & alijs pluribus. Cauſamque tradidit Sedulius Presbyter *lib.1. Paſchalis operis*, ſic de eodem Elia ſcribens: Quid eſt expădere libros. Solis quadriga ex Eliæ raptu mendicata.

Quam bene fulminei prælucens ſemita cęli
Conuenit Eliæ, meritoque, & nomine fulgens,
Æthere dignus erat, nam ſi ſermonis Achiui
Vna per accentum mutetur littera, Sol eſt.

Quod eſt dicere, idcirco Solem ſuper aurigam igneam Ethnicos depinxiſſe, quia Sol Græcè *Elios* vna ſola mutata littera *Elias* eſt, cui talis honos debitus erat.

8 Reliqua Iudæ geſta hoc anno, qualiter ſcilicet hoſtes ſuos fuderit, eorum ſpolia ditiſſima acceperit, gratiaſque Deo pro tanto beneficio egerit, ex *cap.4.* eiuſdem *libri 1. Machabæorum*, vbi ea habentur, ſic damus: *Et aſſumpſit Gorgias quinque millia virorum, & mille* Alia Iudæ geſta.

mille equites electos, & mouerunt caſtra nocte, vt applicarent ad caſtra Iudæorum, & percuterent eos ſubito, & filij, qui erant ex arce, erant illis duces. Et audiuit Iudas, & ſurrexit ipſe, & potentes percutere virtutem exercituũ Regis, qui erant in Emmaum. Adhuc enim diſperſus erat exercitus a caſtris. Et venit Gorgias in caſtra Iudæ nocte, & neminem inuenit, & quærebat eos in montibus, quoniam dixit: Fugiunt hi a nobis. Et cum dies factus eſſet, apparuit Iudas in campo cum tribus millibus virorum tantũ, qui tegumenta, & gladios non habebant, & viderunt caſtra gentiũ valida, & loricatos, & equitatus in circuitu eorum, & hi docti ad prælium. Et ait Iudas viris, qui ſecum erant: Ne timueritis multitudinẽ eorum, & impetũ eorum ne formidetis. Mementote qualiter ſalui facti ſunt patres noſtri in mari rubro, cum ſequeretur eos Pharao cũ exercitu multo. Et nunc clamemus in Cælũ, & miſerebitur noſtri Dominus, & memor erit teſtamenti patrum noſtrorum: & cõteret exercitum iſtum ante faciem noſtram hodie, & ſcient omnes gentes, quia eſt, qui redimat, et liberet Iſrael. Et eleuauerunt alienigenæ oculos ſuos, et viderunt eos venientes ex aduerſo, & exierunt de caſtris in præliũ, & tuba cecinerunt hi, qui erant cum Contriuit gentes. *Iuda. Et congreſſi ſunt, & contritæ ſunt gentes, & fugerunt in campũ. Nouiſſimi autem omnes ceciderunt in gladio, & perſecuti ſunt eos vſq; Gezeron, & vſque in campos Idumeę, & Azoti, et Iamniæ, & ceciderunt ex illis vſque ad tria millia virorum. Et reuerſus eſt Iudas, & exercitus eius, ſequens eum. Dixitque ad populum: Non concupiſcatis ſpolia, quia bellum contra nos eſt, & Gorgias, & exercitus eius prope nos in monte, ſed ſtate nunc contra inimicos noſtros, & expugnate eos, & ſumetis poſtea ſpolia ſecuri. Et adhuc loquente Iuda hæc, ecce apparuit pars quædam proſpi-* Gorgias timet. *ciens de monte, & vidit Gorgias, quod in fugam cõuerſi ſunt ſui, & ſuccenderunt caſtra. Fumus enim, qui videbatur, declarabat, quod factum eſt: quibus illi conſpectis timuerunt valde aſpicientes ſimul, & Iudam, & exercitum in campo paratum ad prælium, et fugerunt omnes in campum alienigenarum, et Iudas reuerſus eſt ad ſpolia caſtrorum, et acceperunt aurum multum, et argentum, et hyacinthum, et purpuram marinam,* Capit Iudas ſpolia. *et opes magnas. Et conuerſi hymnum canebant, et benedicebant Deum in cælum, quoniam bonus eſt, quoniam in ſeculum miſericordia eius. Et facta eſt ſalus magna in Iſrael in die illa. Quicunque autem alienigenarum euaſerunt, venerunt, et nunciauerunt Lyſiæ vniuerſa, quæ acciderant. Quibus ille auditis conſternatus animo deficiebat, quod non qualia voluit, talia contigerunt in Iſrael, et qualia mandauit Rex.*

Prælĩu aliud. 9 Sub idem quoque tempus prælium aliud, de quo 2. *Machabæorum* 8. fit ſermo, contigiſſe videtur, prout Torniellus, & Salianus etiam exiſtimant. In hoc prælio Iudas cum ſeptem millibus a ſe in

Do-

Domino confortatis, ſupra viginti millia hominum hoſtium occidit: munitiones excelſas obtinuit, prædas diuiſit, Philarchen virum ſceleſtum, qui in multis Iudæos afflixerat, interfecit, ac Nicanorem, qui mercatores ad Iudæorum venditionem adduxerat, humiliatum, confuſum, ac confitentem, quòd Deus auxilia Iudæis præberet, effugauit. Hic Philarchen, quem aliqui Philippum appellant, teſte Gorionide, viuus combuſtus a Iudæis fuit in vltionem ſanguinis Eleazari, & Aſſidæorum (vt aliqui legunt, licet Munſterus *bonorum virorum* vertat) quem effuderat. Ex quo intelligimus aliquos ex Aſſidæis ab hoc ſceleſto cum Eleazaro interfectos.

Superat Iudas inimicos.

10 Ad hæc ipſa tempora, vel circiter referenda eſt noua Iudæorum Templi in Ægypto conſtructio. Cuius rei hiſtoria, quia lucem præbet dicendis in noſtris Annalibus, prætermitti non debuit. Occaſione ergo Ieroſolymitanæ cladis ab Antiocho Rege illatæ, de qua *ſub anno* 3879. dictum eſt, cum multi inter cædes, & captiuitates, vti aſſolet, fuga euaſerint, & in Arabiam, Ægyptum, propinquasvè regiones, terra, marique penetraſſent, ex eis vnus fuit Onias Oniæ Iuſti Summi Sacerdotis eo tempore occiſi filius, qui in Ægyptum transfuga abijt cum Iudæorum multis, ibique a Rege benignè ſuſceptus de Templo illi, quod Ieroſolymis erat, ſimili, ædificando cogitauit. Quis fuerit hic Onias, Doctores diſſentiunt. Ioſephus enim parum ſibi conſtans hallucinatur, modò vnum, modò alium deſignans. D. Hieronymus autem *in cap.* 11. *Danielis* nominis Oniæ ſimilitudine inductus, Oniam Summum Sacerdotem violenter occiſum, de quo ſub anno diximus, exiſtimat. Torniellus verò *ſub anno* 3850. *num.* 6. Oniam iſtius Oniæ Summi Sacerdotis non filium, ſed fratrem natu minorem putat; ſed nos Sigonium *lib.* 5. *de Republic. Hebræorum cap. de Pontificibus*, & Salianum *ſub anno* 3885. *num.* 26. *et ſub anno* 3889. *num.* 50. ſequentes hunc Oniam Summi Sacerdotis Oniæ occiſi filium probabilius exiſtimamus. Hic cum vidiſſet Iudæam ab Aſſyrijs, & Macedonibus vaſtatam, Templum Ieroſolymitanum ab Antiochi miniſtris prophanatum, ſeque Pontificatu ſummo expoliatum, vt ſibi forſan nomen faceret, & Iudæos in Ægyptum etiam Religionis cauſa attraheret, Regibuſque Ægypti pluſquam Syriæ deditos redderet, innixus præſertim Iſaiæ oraculo *cap.* 19. *verſ.* 19. illis verbis: *In die illa erit altare Domini in medio terræ Ægypti, et titulus Domini iuxta terminum eius erit in ſignum, et in teſtimonium Domino exercituum*, prauè a ſe intellectis, licentia prius a Ptolemæo Philometore Ægypti Rege obtenta, in Heliopolitano tractu Templum ingens (etſi magnitudine diſſimile ei, quod erat in Ieru-

Templi Ægyptij cōſtructio.

Onias tranſfuga cum Iudæis multis.

Quis hic Onias.

Conſtrui curat Tēplum in tractu Heliopolitano.

Digitized by Google

Ieruſalem) conſtrui curauit. Ipſo quoque Rege ad Oniæ inſtantiam concedente, Sacerdotes, & Leuitas in eo conſtituit, agri etiam, & pecuniarum redditus pro Dei cultu ab eo accepit. Ioſephus *lib. 7. de bello Iudaic. cap.* 30.

11 Cum autem occaſione Templi denuo extructi, bellorum; quæ in Iudæa erant, & Oniæ Pontificis filij, ad quem iure hereditario Pontificatus ſpectare videbatur, *infinita examina Iudæorum* (ſic enim loquitur S. Hieronymus relatus) in Ægyptum confugerint, & ciuitas, quæ nomine ipſius Oniæ *Onion* vocabatur, eodem Hieronymo teſtante, *Cyrenæorum multitudine* repleta eſſet, maximè, quia ibi iam Dei cultus per Sacerdotes, & Leuitas conſtitutos vigeret, procul dubio aliqui ex Eſſenis, ſeu Aſſidæis bellorum, & perſecutionis metu a Iudæa exules eò conuolarunt. Meritò proinde ſuſpicari datur, eos Eſſenos, quos circa tempora Chriſti apud Alexandriam, & Lacum *Mariam* appellatum verſabantur, de quibus *in lib. de vita contemplatiua* loquitur, ex eis transfugis originem duxiſſe. Neque enim commodius tempus aſſignari poteſt, quo Eſſeni natione Iudæi, quales prædicti erant, in partibus Ægypti commorari cœperint. In hoc ergo tempus præcipuè referendum credimus, quod Aubertus Miræus clariſſimæ litteraturæ Auctor *in tract. de Orig. Carmelit.* dixit, videlicet: *Nec Palæſtina, Syriaue tantum finibus cæleſtis inſtitutio circumſcripta eſt, in Ægyptum enim temporis excurſu lectiſſimæ gentis Coloniæ, quos* Eſſenos *nuncupabant, deductæ ſunt, vt Eliæ imitatione Alexandria quoque clareſceret.* Item quod Adrianus Adrianius *in lib. de Monaſt. vitæ orig. cap. 2.* dixit, videlicet: *Iudæorum meliores Eliæ, atque Eliſæi diſcipuli Eſſeni appellati ſunt, atque è vicinioribus Engaddi locis totam peruaſerunt Aegyptum.*

Annus mundi 3890. ante Chriſtum 163.

Iudæ Machabæi magnalia.

1 HOC etiam anno Iudæ Machabæi Ducis, & Pontificis Iudæorum magnalia valdè effulſerunt, provt ex *cap. 4. lib. 1. Machabæorum* habetur, vbi ſic: *Et ſequenti anno congregauit Lyſias virorum electorum ſexaginta millia, et equitum quinque millia, vt debellaret eos, & venerunt in Iudæam, & caſtra poſuerunt in Bethoron, & occurrit illis Iudas cum decem millibus viris, & viderunt exercitum fortem, & orauit, & dixit: Benedictus es Saluator Iſrael, qui contriuiſti impetum potentis in manu ſerui tui Dauid, & tradidiſti caſtra alienigenarum in manu Ionathæ filij Saul, & armigeri eius, conclude exercitum iſtum in manu populi*

tui

Digitized by Google

tui Iſrael, & confundantur in exercitu ſuo, & equitibus, da illis formidinem, & tabefac audaciam virtutis eorum, & commoueantur contritione ſua. Deijce illos gladio diligentium te: & collaudent te omnes, qui nouerunt nomen tuum, in hymnis. Et commiſerunt prælium, & ceciderunt de exercitu Lyſiæ quinque millia virorum. Videns autem Lyſias fugam ſuorum, & Iudæorum audaciam, & quod parati ſunt aut viuere, aut mori fortiter, abijt Antiochiam, & elegit milites, vt multiplicati rurſus venirent in Iudæam. Ex Lyſiæ exercitu quinque millia occiſi.

2 Qua victoria conſecuta pius, & religioſus Iudas, qui veluti ex Aſſidæorum Ordine ea, quæ Templi erant, curare debebat, eiuſdem purgationi, altaris noui extructioni, celeberrimæque dedicationi religiosè incubuit, ſacro textu eiuſdem *cap. 4. lib. 1. Machabæorum* ſic perhibente: *Dixit autem Iudas, & fratres eius: Ecce contriti ſunt inimici noſtri, aſcendamus nunc mundare ſancta, & renouare; & congregatus eſt omnis exercitus, & aſcenderunt in montem Sion, & viderunt ſanctificationem deſertam, & altare profanatum, & portas exuſtas, & in atrijs virgulta nata ſicut in ſaltu, vel in montibus, & paſtophoria diruta. Et ſciderunt veſtimenta ſua, & planxerunt planctu magno, & impoſuerunt cinerem ſuper caput ſuum, & ceciderunt in faciem ſuper terram, & exclamauerunt tubis ſignorum, & clamauerunt in Cælum. Tunc ordinauit Iudas viros, vt pugnarent aduerſus eos, qui erant in arce, donec emundarent ſancta; & elegit Sacerdotes ſine macula voluntatem habentes in Lege Dei; & mundauerunt ſancta, & tulerunt lapides contaminationis in locum immundum. Et cogitauit de altari holocauſtorum, quod profanatum erat, quid de eo faceret. Et incidit illis conſilium bonum, vt deſtruerent illud, ne forte illis eſſet in opprobrium, quia contaminauerunt illud gentes, & demoliti ſunt illud, & repoſuerunt lapides in monte domus in loco apto, quoadusque veniret Propheta, & reſponderet eis. Et acceperunt lapides integros ſecundum Legem, & ædificauerunt altare nouum, ſecundū illud, quod fuit prius, & ædificauerunt ſancta, & quæ intra domū erant intrinſecus, & ædem, & atria ſanctificauerunt, & fecerunt vaſa ſancta noua, & intulerunt candelabrum, & altare incenſorum, & menſam in Templum. Et incenſum poſuerunt ſuper altare, & accenderunt lucernas, quæ ſuper candelabrum erant, & lucebant in Templo. Et poſuerunt ſuper menſam panes, & appenderunt vela, & conſummauerunt omnia opera, quæ fecerunt. Et ante matutinum ſurrexerunt quinta, & vigeſima menſis noni (hic eſt menſis Casleu) centeſimi quadrageſimi octaui anni; & obtulerunt ſacrificium ſecundum Legem ſuper altare holocauſtorum nouum, quod fecerunt ſecundum tempus, & ſecundum diem, in qua contaminauerunt illud gentes, in ipſa renouatum eſt in canticis, & citharis,*

Iudas Templi dedicationi incumbit.

Sancta mundantur.

De altari holocauſtorum, quid actum.

tharis, & cinyris, & in cymbalis, & cecidit omnis populus in faciem, & adorauerunt, & benedixerunt in cælum eum, qui proſperauit eis. Et fecerunt dedicationem altaris diebus octo, & obtulerunt holocauſta cum lætitia, & ſacrificium ſalutaris, & laudis. Et ornauerunt faciem Templi coronis aureis, & ſcutulis, & dedicauerunt portas, & paſtophoria, et impoſuerunt eis ianuas, et facta eſt lætitia in populo magna valde, et auerſum eſt opprobrium gentium, et ſtatuit Iudas, et fratres eius, et vniuerſa eccleſia Iſrael, vt agatur dies dedicationis altaris in temporibus ſuis ab anno in annum per dies octo, a quinta, et vigeſima die menſis Caſleu cum lætitia, et gaudio. His ſimilia leguntur *in 2. Machabæorum* 10. Ioſepho *lib.* 12. *antiquit. cap.* 10. & Gorionide *lib.* 3. *cap.* 13. qui hoc factum tribuit Iudæ, & *omni piorum cœtui*, iuxta verſionem Munſteri. Hunc verò *piorum cœtum* Aſſidæos denotare ex ipſo Munſtero *ſuper cap.* 6. *lib.* 4. *Gorionidis* habetur. Vide & ipſum ſuper *lib.* 3. *cap.* 21

Dedicatio facta octo diebus.

3 Ex eo, quod dicatur repoſuiſſe lapides altaris holocauſtorum in loco apto, *quoadvſque veniret Propheta, et reſponderet de eis,* non certò colligitur, vt aliqui putant, caruiſſe hoc tempore Iudæos Prophetis, poterant enim aliqui eſſe, quibus tamen Deus non reuelauerit, quid agendum eſſet de illis lapidibus. Veriùs videtur iam ſuboratos magnum illum inter Prophetas Chriſtum Dominum, de quo Deuteronom. 18. *verſ.* 15. dicitur: *Prophetam de gente tua, & de fratribus tuis, ſicut me, ſuſcitabit Dominus,* iam inſtare. An verò omninò ceſſauerit Prophetia in Iſrael, a tempore ſolutæ captiuitatis, vel à tempore Malachiæ, diximus *ſub anno* 3556. *num.* 3. & *ſub anno* 3598. *num.* 6.

An caruerint hoc tempore Iudæi Prophetis.

4 Diuino cultu, & religione piè, feliciterque reſtitutis, prouidendum erat de præſidio, & munitionibus, vt tantum bonum perpetuum eſſet, nec facilè ab hoſtibus deijceretur. Montem ergo Sion, qui adiacebat monti Moria, vbi erat Templum, muniri fecit Iudas, & per circuitum muros altos, & turres firmas ædificari ad Templi cuſtodiam. Inſuper in rupe *Bethſura* nominata arcem inſignem conſtruxit, vt haberet populus munitionem contra faciem Idumææ. S. Scriptura 1. *Machabæorum* 4. Ioſephus *lib.* 12. *Antiquit. cap.* 11. De alijs Iudæ geſtis, quæ ad hunc annum forſan ex parte pertinebant, in ſequenti diſſeremus.

Mons Sion munitur.

Annus

Annus mundi 3891. ante Chriſtum 162.

1 OBIISSE hoc anno Antiochum Epiphanem malorum, quæ acciderant Iudæis hoc tempore, auctorem, colligitur ex ſacra Scriptura 1. *Machabaeor.* 6. Ioſepho *lib.* 1. *de bello Iudaic. cap.* 1. & 12. *antiquit. cap.* 14. & alijs. Mors autem ipſius in exemplum impiorum Regum, quæ iniuſta bella alijs mouent, nobis iure referenda. Perambulabat infelix ſuperiores Regni ſui prouincias, corradendę pecuniæ gratia, & in congregandis theſauris occupatus. Audiens autem, quod in Perſide eſſet ciuitas nobiliſſima, & ditiſſima, nomine *Elimaides*, ſeu *Perſepolis*, Templumque in ea locuples valde, & illic velamina aurea, loricas, & ſcuta ab Alexandro Magno relicta, venit illuc putans capere, & deprædari ciuitatem, ſed non potuit, quia innotuit ſermo ijs, qui erant in ea, & inſurrexerunt contra eum, fugauerunt, ac in Babylonem reuerti triſtem, & mœſtum coegerunt. Accepit tūc nuncium cladium, quas Iudas ducibus ipſius Nicanori, Lyſiæ, & alijs intulerat, qualiter diruiſſet abominationem, quam ædificauerat ſuper altare, & ciuitatem Bethſuram, quæ erat ipſius Antiochi. Rex propterea primò in furorem verſus, iuſſit accelerari currum, & ſine intermiſſione iter agere Ieroſolymam verſus, eam volens diruere, ac, vt ipſe ſuperbè dicebat, cōgeriem ſepulchri Iudęorum facere. Sed eum, diuina prouidentia, de curru, in quo ferebatur, impetu nimis concito corruiſſet, grauiter colliſo corpore, & diro inteſtinorum dolore correptus, ita vt in ſella geſtatoria portari ipſum deinceps oporteret, & morbus, tum ex triſtitia ob calamitates, quæ illi in Perſide, & Iudæa acciderant, tum ex eo, quod cum fœtore intolerabili vermes de eius corpore ſcaturirent, vehementer ingraueſceret, diuinā in ſe vltionem ſentiens, ac mala, quæ in Ieruſalem fecerat, recogitare incipiens, in illam vocem erupit: *Iuſtum eſt ſubditum eſſe Deo, & mortalem non paria Deo ſentire.* Orabat etiam ſceleſtus Dominum, proponens ſe liberam Ieroſolymam facturum Templum Dei ornaturum, Iudæum ſe futurum, & Iudæos pro amicis habiturum. Sed quia hæc ipſius pœnitentia non vera, ſed ficta, non de Dei offenſa, ſed de malis, quæ illi contigerant, erat, promiſſioneſque eius inanes, & ſimulatæ credantur, quantumuis etiam litteras amicabiles ad Iudæos ſcripſerit, morte nihilominus peſſima a Deo impius punitus, in montibus vita functus eſt, Philippo vno de amicis ſuis ſuper regnum conſtituto. Sacra Scriptura 1. *Machab.* 6. & 2. *Machabaeorum* 9. Ioſephus

Impij Antiochi mors.

Pergebat in Perſidem.

Regredi conabatur in Ieroſolymam.

Corruit grauiter, correptus.

Orat multa promittens.

Morte peſſima functus.

Digitized by Google

phus Gorionides *lib. 3. cap. 12.* Eius epitaphium ex Danielis 8. ab illis verbis: *Rex impudens facie*, habet Serarius in hæc loca ex libris Machabæorum; & aliud Salianus ſub hoc anno num. 22. quibus infamis Regis facinora graphicè deſcribuntur.

Ob ſanguinẽ Aſſidæorum effuſum.

2 Sic miſerè perijſſe Antiochum inter alia ob ſanguinem noſtrorum Aſſidęorum, quem effuderat, ex dicto Gorionide loco relato expreſsè habetur, prout aliqui ex Hebræo vertunt apud Serarium loco relato: *Habuit (inquit) zelū pro ciuitate, Temploque ſuo, et pepercit populo ſuo, ſanguinemque Aſſidæorum ſuorum de Antiochi manu requiſiuit. Nam percuſſit eum vlcere peſſimo*, &c. Nunc de Iuda Machabæo eorum Principe, quæ ſub hoc tempore geſſerit, requiramus.

Gentium vicinarum inuidia.

3 Audierant gentes, quæ erant in circuitu Ieruſalem, quòd ędificatum eſſet altare, & ſanctuarium, ſicut prius ante Antiochi vaſtationem erat, & inuidiæ liuore, vel potius timore Iudæ, & Aſſidęorum commoti, deſtruere cogitabant Iudæos, quos poſſent; eos perſequendo, & occidendo. Iudas autem contra ipſos conſurgens, in ſuorum vindictam feliciter pugnam inijt, prout in 1. *Machabęor. 5.* ſic refertur: *Debellabat Iudas filios Eſau in Idumæa, et eos, qui erant in Acrabathane, quia circumſedebant Iſraelitas, & percuſſit eos plaga magna. Et recordatus eſt malitiam filiorum Bean, qui erant populo in laqueum, et in ſcandalum, inſidiantes ei in via. Et concluſi ſunt ab eo in turribus, et applicuit ad eos, et anathematizauit eos, et incendit turres eorum igni, cum omnibus, qui in eis erant. Et tranſiuit ad filios Ammon, et inuenit manum fortem, et populum copioſum, et Timotheum ducem ipſorum, et commiſit cum eis prælia multa, et contriti ſunt in conſpectu eorum, et percuſſit eos: & cepit Gazer ciuitatem, et filias eius, & reuerſus eſt in Iudæam.*

Debellabat Iudas hoſtes Iſrael.

Infauſta alia populo Dei.

4 Inter hęc fauſta alia minus proſpera tunc Dei populo contigerunt. Cum enim Iudas ex Galaaditide regiones huc, illucque diſcurrens, contra hoſtes dimicaturus diſceſſiſſet, congregatę ſunt gẽtes, quę erant in Galaad aduerſus Iſraelitas, qui erant in finibus illorum, eoſque fugere compulerunt in munitionem *Datheman* nuncupatam, pluribus illorum interfectis. Vnde ad Iudam, & fratres pro auxilio obtinendo litteras miſerunt. Adhuc epiſtolę legebantur, & ecce nuncij alij ex Galilęa venerunt, tunicis conſciſſis, nunciantes Gentes a Ptolemaide, Tyro, & Sydone contra Iudęos conueniſſe, totamque Galilæam impleſſe. Sacra Scriptura 1. *Machabæorum 5.* ex quo aptè coniectari poſſumus, non pauca ea tempeſtate mala ab ijs alienigenarum exercitibus perpeſſos fuiſſe Carmeli in illis partibus montis eremitas, quos a tempore Eliæ ibi iugiter commoratos fuiſ-

Et Carmeli incolis.

ſe

ſe *ſub anno* 3128. diximus, etſi monumentorum penuria, & temporis diuturnitate qui, & quales fuerint, ignoremus.

5 Quæ verò tunc egerit Iudas cum fratribus, licet melius dare non poſſimus, quàm ipſis S. Scripturæ eodem 1 *lib. Machabæor. cap.* 5. verbis, ſub compendio tamen ea ſic redigimus. Prædictis nuncijs acceptis, conſultatione cum ſuis præhabita, Iudas, relicta ſub ducibus Ioſepho, & Azaria parte exercitus, Simonem fratrem ſuum miſit cum manu forti in Galilæam, qui fugatis feliciter, ſpoliatiſque hoſtibus, & ad tria millia occiſis plures ſecum in Iudæam traduxit. Iudas verò ipſe, qui cum Ionatha, & alijs ſocijs in Galaaditidem Regionē profectus fuerat, cum ſemel, atque iterum Timothei exercitum profligaſſet, hoſtium ciuitates deſtruxiſſet, & facta ingenti præda cum omnibus Iudæis in illis partibus repertis, cum lætitia magna, & ſpolijs plurimis reuerſus eſt in Iudæam, vbi in montem Sion, hoc eſt, in Templum aſcendentes, obtulerunt holocauſta Domino. Triſtitiæ verò cauſam, qua, prout ſæpius accidit, magna ipſorum lætitia temperata eſt, regreſſi repererunt. Nam Ioſephus, & Azarias, quos reliquerat Iudas in Iudæa, vt renouatum Templum, ciuitatemque cuſtodirent, audientes res benè geſtas ipſius, & ſociorum, voluerunt & ipſi, Iudæ præcepta contemnentes, cum hoſtibus pugnare. Quod fecerunt; ſed exitu funeſto: nam Iamiam abeuntes, cum hoc reſciuiſſet Gorgias, & qui cum illo erant, & ipſis occurriſſent, eos in fugam verterunt, duobus ferme millibus interfectis. S. Scriptura 1. *Machabæorum* 5. Ioſephus *lib.* 12. *Antiquit. cap.* 12.

Simon mittitur in Galilæ.

Iudas ſuperatis hoſtibus reuertitur Ieroſolymam.

6 Ex textu autem, vnde prædicta compendio retulimus, aliqua animaduerti poſſunt, quæ ad noſtros Aſſidæos ſpectare videntur. Primò, quod Ioſephus, & Azarias prædicti fugati ab alienigenis fuerint, duas rationes aſſignari in textu. Prima, *quia non audierunt Iudam, & fratres eius*. Secunda, quia *non erant de ſemine virorum illorum, per quos ſalus facta eſt in Iſrael*, ſeu, vt in Græco, *quibus Iſraelis ſalus data, vt ipſorum manu fieret*: quo denotatur harum victoriarum gloriā ſoli Iudæ Aſſidæorum Principi, & ipſis Aſſidæis a Deo eſſe conceſſam. Secundò, quod poſtquam percuſſit Iudas Timotheum, & exercitum ipſius, *diuertit in Maſpha, & expugnauit, & cepit eam, & occidit omnem maſculum eius, & ſumpſit ſpolia eius, & ſuccendit eam igni*. Quod non eſſe intelligendum de illa Maſpha Iudææ, in qua congregauit Iudas populum, quia locus ſacer erat, & de qua *ſub anno* 3886. diximus: ſed de alia Maſpha in terra Gentilium aſſerunt Lyranus, Hugo, & Dionyſius. Nec ſanè credibile erat, vrbem Dei cultui ſacrā, in qua & Ordinis Prophetici Collegium quondam fuerat, vt ibi di-

Aſſidæi.

Maſpha vbi.

Quinam hi Scribæ. ximus, a pijſſimo Iuda hoſtiliter tractatam. Tertiò, Scribas illos populi, quos ad Torrentem aquæ ſtatuiſſe Iudam dicitur in textu, etſi Lyranus credat fuiſſe, apud quos numerus militum deſcriptus erat; Salianus verò ſuſpicetur fuiſſe centuriones, aut tribunos illic poſitos, vt auctoritate ſua prohiberent populum, ne ſubſiſteret cis Iordanem, ſed tranſiret ad prælium, probabile etiam eſt Aſſidæos eos fuiſſe, quibus veluti ſecurioribus aliorum cura committeretur. Nec mirũ eſt eos *Scribas* appellari, non ſolum quia 1.*Machabæorum* 7. cum illis coniunguntur, quaſi ex illis, cum dicitur: *Congregatio Scribarum, & primò Aſſidæi*, ſed etiam quia iuxta dicta ſæpius præſertim *ſub anno* 3230. Ordinis Prophetici alumni (quales erant ij Aſſidæi) *Scribæ* vocabantur.

Eupator Rex poſt Antiochũ. 7 Regnauit poſt Antiochum filius eius Eupator, cum cuius etiã ducibus feliciter ſæpè pugnauit Iudas, prout ex ſacro textu habetur, quod & in hunc annum referendum videtur cum Torniello, & Saliano. Primò enim cum Gorgias vnus de regijs ducibus aſſumptis aduenis frequenter Iudæos debellaſſet, Iudas, & ſocij ſupplicationibus, & orationibus de more ad Deum præmiſſis (quod vtinam Chriſtiani duces, & milites æmularentur, ſic enim feliciùs res illis cederent) & facto in hoſtes impetu, multa Idumæorum loca obtinuerunt, & non minus viginti millibus hoſtium trucidarunt. Cum autem quidam in duas turres valde munitas confugiſſent, omnem apparatum ad repugnandum habentes, relicto fratre ſuo Simone ad illas expugnandas, ipſe ad vrgentiores pugnas conuertebatur. Reuerſus tamen omnes in eis exiſtentes pariter interemit. Deinde cum Timotheus iam pridem a Iudæis ſuperatus, conuocato exercitu peregrinæ multitudinis, & equitatu Aſiano in Iudæã rediret, quaſi eam capturus; Iudas poſt ſolitas ſupplicationes eum aggreſſus, ac cæleſti quodam quinque equitum de cælo auxilio mirabiliter adiutus, eum contriuit, in fugam coegit, ac tandem occidit, viginti millibus, & quingentis, ac equitibus ſexcentis interfectis. Sacra Scriptura 2.*Machabæorum* 10.

Gorgias ſuperatur.

Timotheus occiditur.

Equites de cælo miſſi. 8 In hac Iudæ victoria de Timotheo reportata illud noſtris Annalibus proprius eſt, quod equites iſti de cęlo miſſi (Angeli procul dubio ea ſpecie) in Iudæ ſubſidium, pro Aſſidæorum etiam ſpeciali auxilio a Deo deſtinati fuerunt, duobus quidem pro ipſo Iuda, tribus autem pro Aſſidæis. Primum locus relatus ex *ſecundo Machabæor.* 10. ſic exprimit: *Sed cum vehemens pugna eſſet, apparuerunt aduerſarijs de cælo viri quinque in equis, frenis aureis decori, ducatum Iudæ præſtantes. Ex quibus duo Machabæum medium habentes, armis ſuis circumſeptum*

Pro Iuda.

tum incolumem conſeruabant, in aduerſarios autem tela, et fulmina iaciebant, ex quo & cæcitate confuſi, & repleti perturbatione cadebant. De alijs autem tribus, quorum textus ſacer meminit, ſic loquitur, iuxta quorundam verſionem apud Serarium relatum, Ioſephus Gorionides *lib. 3. cap. 13.* alios etiam duos non prætermittens: *Clamans ad Deum Iudas in medio profundi pugnæ ipſius, attollenſque oculos ſuos vidit quinque iuuenes ſedentes ſuper equos, quorum indumenta erant aurea, & duo ex ijs ſtabant pro Iuda, vnus ab hoc latere, alter ab altero defendentes cum clypeis ſuis, & tres pugnabant aduerſus Timotheum. Factum itaque eſt, cum vidiſſet eos Iudas, cognouit eos miſſos pro auxilio Aſſidæorum, & confirmans ſuos iuuenes, irruit in Timothei copias, & ex eis percuſſit 20500.* Ex quibus inferat lector Aſſidæos primos eſſe in huiuſmodi prælijs, ac a Deo præ alijs auxilia promeruiſſe. Et Aſſidæis

9 Proſequitur ſacer textus *2. lib. Machabæorum cap. 11.* aliam Machabæi victoriam præcedenti maiorem; vtpote contra Lyſiam Regis Procuratorem, propinquum, ac negotiorum Præpoſitum, quem iure ſummum omnium Ducem, ac Proregem appellare poſſumus. Lyſias Procurator Regis. Hic grauiter ferens Iudę victorias audire, cõgregatis nõ minus octoginta millibus militum, equitatu vniuerſo, ac octoginta elephantis aduerſus Iudæos veniebat, exiſtimans ſe ciuitatem capturum, Gentiumque habitaculum facturum, Templum in pecuniæ quæſtum, ſicut cætera delubra habiturum, ac Sacerdotium per ſingulos annos venditurum. Ingreſſus autem Iudæam, Bethſuræ præſidium expugnabat. Quod vt nouit Iudas, & qui cum eo erant, fletu, & lacry mis Deum precabantur, vt bonum Angelum mitteret in ſalutem Iſrael; quod ita contigit. Nam cum aduerſus hoſtes procederent, apparuit Ieroſolymis præcedens eos eques in veſte candida, armis aureis haſtam vibrans, quem, ſicut dubium non eſt, Angelum bonum fuiſſe, ſic certum videtur *in veſte candida* apparuiſſe, ad denotandum pręcipuè in auxilium Aſſidæorum, qui in eo exercitu erant, qui ſimili etiam veſte vtebantur, iuxta dicta *ſub anno 3545. num. 25.* a Deo miſſum fuiſſe. Eques in veſte candida. Tunc omnes ſimul benedicentes Deum de cælo habentes adiutorium, leonum inſtar irruentes in hoſtes, proſtrauerunt ex eis vndecim millia peditum, & equitum mille ſexcentos, Lyſiam autem, & alios in fugam turpem dederunt. Qui ſecum conſiderans Iudæos non humanis viribus, ſed Dei auxilio innixos prorſus inuincibiles eſſe, pacis conditiones propoſuit Iudæ, ipſoque annuente, eas a Rege confirmari fecit. Ijs autem firmabatur, quod Iudæi deinceps fideles eſſent Regi, ipſis verò liceret vbique legitima Patrum ſuorum obſeruare, tam in Templo, quam in cibis, & alijs quibuſcunque, &

ad bona in Antiochi Regno exiſtentia proficiſci quandocunque placeret: S.Scriptura 2.*Machabaorum*.11.

10 His factis pactionibus, Iudæi armis depoſitis, agriculturæ operam dabant. Quod etiam de Aſſidæis, qui cum illis erant, ſpecialiter intelligendum; hoc enim illorum, ſeu Eſſenorum Inſtitutum fuiſſe, perſpicuè habet Philo *in libro, quod omnis probus ſit liber*. Verumtamen cæteri duces Regis, inter quos vnus erat nomine Timotheus (diuerſus ſanè ab eo, quem Iudas interfecerat) & alter etiam Apollonius, diuerſus quoque ab eo, de quo in ſuperioribus dictum eſt, non ſinebant Iudęos quietè viuere. Quamobrem coactus eſt Iudas contra ipſos arma capere. Et primò, quia Ioppitę callidè Iudæos in nauibus ſuſceptos in mare demerſerant, contra eos exurgens portum noctu ſuccendit, eorum naues exuſſit, & eos, qui ab igne fugerant, gladio peremit. Deinde Iamnitis, qui ſimile facinus in Iudęos cogitabant, portum etiam cum nauibus ſuccendit. Vnde abiens proſperè cum Arabibus conflixit, & cum ijs, qui poſt pugnam remanſerant, pacta pacis inijt. Mox Caſphim vrbē valde firmam aggreſſus expugnauit, & in ea innumerabiles cędes fecit. Cum verò veniſſet ad vrbem aliam nomine *Characa*, & Timotheum, quem quærebat, ibi non reperiſſet, pręſidiarios milites Timothei a Iudę ducibus perempti ſunt; Machabęus verò cum ſex millibus procedens aduerſus Timotheum habentem 120. millia peditum, & equitum duo millia quingentos, Dei virtute hoſtibus timorem incutiente, proſtrauit ex eis triginta millia, & ipſum Timotheum viuum cepit; ſed pro redemptione captiuorum liberum dimiſit. Ad Carnion pręſidium deinde egreſſus (viginti millibus interfectis, & totidem in Ephron ciuitate munita; eis verò, qui erant in Scytopoli, benignè conſeruatis) Ieroſolymam redijt ad Pentecoſtes feſtum celebrandum. Poſtea contra Gorgiam Idumęę Prępoſitum exiens, & cum eo congreſſus nonnullos amiſit, qui in bello ceciderunt, & inter eos vnum fortem nomine Doſitheum, qui dum conaretur Gorgiam viuum comprehendere, ab alio quodam equite percuſſus interijt, Gorgia effugiente cum alijs è ſocijs. S. Scriptura 2.*Machabaor*.12. Ioſephus Gorionides *lib*.3.*cap*.17.

Iudæi pacis negotijs ſtudent.

Iudas Ioppitarum portū ſuccendit.

Timothei exercitum profligauit.

11 Cum autem occaſione ſepeliendi eos, qui in pręfato prælio ceciderant, reperiſſet Iudas ſub tunicis clam donaria quędam Idolorum, quę apud Iamniam erant, ſurripuiſſe, quod Lege prohibitū erat *Deuteron*.7. *verſ*. 25. illis verbis: *Sculptilia eorum igne combures, non concupiſces argentum, et aurum, de quibus facta ſunt, nec aſſumes ex eis tibi quidquam, ne offendas, propterea quod abominatio eſt Domini Dei tui*,

cognouit

cognouit hanc eſſe cauſam, propter quam in bello cecidiſſent, Dei iuſtum iudicium laudauit, & hac occaſione arrepta ſuos enixè exhortari cœpit, vt tali exemplo commoniti, deinceps a tali crimine cauerent. Quoniam verò ſperabat illos non intentione colendi Idola, ſed potius cupiditate, & auaritia vel ſolùm venialiter peccaſſe, vel ſi mortaliter, non ſine pœnitentia deceſſiſſe: tum cunctorum precibus, tum 12. millibus drachmarum argenti Ieroſolymam miſſis, vt pro defunctis ſacrificia offerrentur, eorum peccata expiari curauit. S. Scriptura 2. *Machabæorum* 12. Cadunt aliqui propter quædam Idolorum donaria ſurrepta. Offert pro defunctis ſacrificia.

12 Addit ſacer textus, quod hæc fecerit Iudas *bene, et religioſe de reſurrectione cogitans*, ſeu, vt Salianus *hic num.* 111. animaduertit, quod ipſe, & ſocij *virorum Religioſorum partes* accuratè expleuerint. Primò, quia ex tali Iudæ facto ad confuſionem hæreticorum plura dogmata Catholici accipiunt, videlicet animarum immortalitatem, corporum reſurrectionem, Purgatorij poſitionem, & ſacrificiorum, ac ſuffragiorum pro mortuis oblationem. Nam ſi hæc omnia veriſſima non eſſent, vtique ſuperfluum, & vanum Iudæ factum putaretur. Secundò, quia in eo, quod geſſit, ſe Eſſenum, ſeu Aſſidæum religioſum demonſtrauit. Eſſenorum enim proprium erat animarum immortalitatem confiteri contra Saducæos, vt expreſè habet Ioſephus *lib. 2. de bello Iudaic. cap. 2. et* 18. *antiquit. c. 2.* Quemadmodũ ergo ex eo, quod Ioſephus Gorionides huiuſmodi Iudę factũ prætermiſerit, ſuſpicio eſt ipſum ad Saducæos pertinuiſſe: *Si tamen* (inquit Salianus *num.* 114.) *eius interpres hæretica fuligine tinctus Hebræa fideliter exhibuit*, ſic è conuerſo ex Iudæ pijſſima actione infertur, eum Principem Eſſenorum, ſeu Aſſidęorum eſſe, vt colligit Serarius *in Machabęor. Harmonia in cap.* 14. *lib.* 2. de Iuda loquens. Iudæ religioſe factum. Eſſeni immortalitatem animorum fatebantur.

13 Idem pariter colligitur ex eo, quod habet ſacer textus, videlicet: *Quia conſiderabat* (ſcilicet Iudas) *quod hi, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repoſitam gratiam*. Eſſenorum namque, ſeu Aſſidæorum dogma erat, iuſtorum animas poſt eorum mortem præmijs a Deo decorari: ſic enim habet Ioſephus dicto *2. lib. de bello Iudaic. cap. 7. Cum vero fuerint* (Animæ ſcilicet) *a carnalibus releuatæ vinculis, quaſi de ſeruitute longiſsima releuatas ita illico lętari, ſublimeſque ferri. Et quidem bonas, concinnentes in hoc Græcorum ſententijs, prænunciant vltra Oceanum degere, vbi eis ſit repoſita perfruitio. Illic quippe eſſe Regionem, quę neque niuibus, neque æſtibus aggrauetur, ſed quam Oceano oriens, zephyrus, et leniter aſpirans amœnet.* In quibus etſi veritatem Catholicam de præmio ſanctarum animarum perfectè purgatarum, quam Eſſeni credebant, odoratus fuerit Eſſenorum, ſeu Aſſidæorũ dogma.

Ioſe-

Ioſepus, non tamen de loco talis fruitionis, ſicut neque de limbo ante Chriſtum mortuum aliquid agnouiſſe cernitur ipſe, quod tamen Aſſidæi illi, vtpote doctiſſimi, non ignorabant.

Annus mundi 3892. ante Chriſtum 161.

Iudæ magnalia.

1 REDEVNT ſub hoc anno, iuxta computum Ioſephi *lib.* 12. *cap.* 14. alia Iudæ Machabæi Eſſenorum Inſtituti alumni magnalia non pauca recenſenda. Cum enim, vt habetur 1. *Machabæorum* 6. hi, qui erant ex Gentibus in arce Sion, mulctis, vel cædibus, quas per excurſiones crebras faciebant, opprimerent Iudæos venientes ad Templum Domini contra pacis fœdera inita, Iudas cogitauit diſperdere eos, & arcem obſidere balliſtis, & armis præparatis. Cum autem obſidio arcta videretur, nec obſeſſis alia ſpes, niſi in Antiochi potentiſſimo exercitu poſita eſſet, exierunt aliqui ex arce, & adiuncti aliquibus impijs Iſraelitis, ad Regem abierunt auxilium poſtulantes, damna, quæ illis Iudas inferebat, & arcis Sion obſidionẽ ei referentes. Iratus Rex formidabilem exercitum contra Iudæos coëgit, ſimul cũ Lyſiæ perſonaliter per Idumæam Iudæam veniens. Cui cum Menelaus pſeudo Pontifex, de quo in ſuperioribus dictum eſt, ſe adiunxiſſet, Lyſia ſuggerente, de celſa turri, velut auctor malorum, quæ acciderant, præcipitatus eſt. Iudas autem, vt cognouit Eupatorem Regem cum ingenti bellico apparatu Iudæorum fines attigiſſe, recedens ab arcis Sion obſidione, deprecationeque coram Domino, & trium dierum ieiunio præmiſſis, caſtra mouit contra eum, & in ipſius caſtris quatuor millia, & maximum elephantorum ex triginta duobus, quos ſecum Rex portabat cum eis, qui ſuperpoſiti erant, vna nocte interfecit. At Rex, cognita Iudæorum audacia, Bethſuram, quæ erat Iudæorum præſidium, expugnare tentauit, reſiſtentibus tamen viriliter ijs, qui intus verſabantur, & Iuda neceſſaria miniſtrãte. Propterea ordinato exercitu, elephantiſque ad præliandum inſtructis, vuæ, & mororum ſanguine eis oſtenſo ad ipſos acuendum, contra Bethzacaram procedebat, ei occurrente Iuda cum ſuis copijs. Et primo quidem impetu ceciderunt de exercitu Regis ſexcenti viri, & de exercitu Iudæ memorabilis Eleazarus frater ipſius, qui cum vidiſſet elephantem cæteris eminentiorem loricis regijs loricatum, credens, quod in eo eſſet Rex, cucurrit audacter in medio legionis, interficiens a dextris, & a ſiniſtris, & ſubtus ventrem beſtię ingreſſus, eam viriliter perfodiendo interemit, ſuæque morti cauſam

Cogitat diſperdere eos, qui erant in Sion.

Menelaus præcipitatus.

Hoſtes interempti.

Eleazari factum inſigne.

dedit

dedit, bellua ſuper ipſum cadente. Sed cum Iudæi viderent ſe longe inferiores eſſe, qui poſſent cum validiſſimo Regis exercitu pugnare; Ieroſolymā ſe receperunt. Tunc denuo Rex ad obſidendam Bethſurā redijt, quam eſcis deficientibus breui per deditionem accepit, & in ea præſidium reliquit. Poſt cum toto exercitu Ieroſolymam adijt, vbi totis viribus nitebatur locum Sāctificationis iam ante a Iuda bene munitum, & in quem cum ſuis ſe receperat, expugnare. Fame tamen perurgente, cum diu acriter vtrinque pugnatum eſſet, vix ſe poterant Iudæi continere, quin Regi ſub qualibuſcunque conditionibus ſe traderent. Tunc verò diuinum auxilium, in quo ſpem ſuam repoſuerant, euidentiſſimè adfuit. Siquidem derepente nuncius venit ad Lyſiam, referens aduenïſſe Philippum de Perſide cum exercitu, ac Regijs inſignibus ab Antiocho Epiphane defuncto acceptis, vt Regni negotia adminiſtraret. Quo cognito ſuaſit Regi, vt fœdus cum Iudæis iniret, & quantocyus aduerſus Philippum rebellantem proficiſceretur. Pace itaque breui compoſita, amplexatus eſt Rex Iudam Machabæum, ducem, & principem a Ptolemaide vſque ad Garrenos eum conſtituens. Exeuntes autem de munitione Iudæi, introduxerunt honorificè Regem in montem Sion. Qui reconciliatus obtulit ſacrificium, honorauit Templum, & munera poſuit; loci tamen munitionem, vt omnem Iudæis iterum a ſe deficiendi opportunitatem tolleret, violato, quod paulò ante præſtiterat, iuramento, mandauit deſtrui, ac feſtinanter diſceſſit. Lyſias verò Ptolemenſes indignatos propter amicitię conuentiones, oratione facta ſedauit. S. Scriptura *1. Machab. 6. & 2. Machab. 13.* Ioſephus *12. antiquit. cap. 14. & 15.*

Rex accepit Bethſuram.

Pacem init cum Iuda

2 Circa quę, etſi hiſtorię noſtrę aliena non ſint, cum ad Iudam Eſſenum, & Aſidęorum Principem, vt diximus in ſuperioribus, ea ſpectent, alia etiam propria expendi poſſe videntur. Primum, ex hoc Iudę principatu in Ptolemaidenſem ciuitatem, ſiue eò cum Eupatore cōtenderit, ſiue in Iudęa permanſerit, nō incongruè elici poſſe, eum Carmeli eremitis Ptolemaide, ſeu Acconi vicinis melius hac parta occaſione fraternę charitatis, vtpote eiuſdem communis patris Elię filijs, ſubſidia impertitum fuiſſe. Eo pręſertim tempore, quo bellorū turbinibus graſſantibus Iudęi omnes, vbicūque eſſent, miſerè premebantur. Secundum, ex eo, quod *1. Machabæorum 6. verſ. 54.* dicatur de tempore obſidionis Sanctificationis, & Templi, de qua diximus: *Remanſerunt in ſanctis viri pauci, quoniam obtinuerat eos fames, & diſperſi ſunt vnuſquiſque in locum ſuum*; non incongrue per *ſanctis* intelligere nos poſſe Aſidęos, ſeu Eſſenos: hoc enim eodem

Iudas an beneuolus Carmeli incolis.

Sancti qui vocentur.

dem titulo vocantur ipſi *cap.7. ſequenti*, dum ibi, & *pſalm.78.* dicitur: *Carnes ſanctorum tuorum*, &c. Similiter *pſalm.49. num. 5.* illud: *Congregate illi ſanctos eius*, ſic legitur a quibuſdam, *Aſſidæos eius*. Præſertim, quia non ſolùm Eſſeni, ſeu Aſſidæi nomen a ſanctitate dictum plures credant, ſed etiam, quia ipſi ſancti vocari poterant, vtpote Dei cultui, & religioni ſacri, & addicti. Fatendum ſanè communem Doctorum expoſitionem illud *Sanctis* ad locum ſanctificationis referre, vt habet Hugo Cardinalis cum alijs, ſed etſi hoc admittatur propter auctoritatem ipſorum, eam tamen, quam adduximus, textui ſacro ſatis congruam, & probabilem eſſe docti refragari non poterunt.

Annus mundi 3893. ante Christum 160.

Demetrius Syriæ Rex. 1 PROFERT hic annus nouum Syrię Regem Demetrium, noua geſta, eaque præclara tum Iudæ Machabæi, tum Aſſidæorum, ipſorumque pro patrijs Legibus cædes; de quibus omnibus agendum, & prius de Demetrij Regno, quia ex hoc reliqua clariora fient.

2 Hoc ergo anno, qui centeſimus quinquageſimus primus Regni Græcorum vocatur 1. *Machabæorum* 7. Demetrius filius Seleuci Antiochi Epiphanis fratris, cum eſſet Romæ obſes, & cognita morte Roma fugit Antiochi, deſiderio regnandi flagraret, nec poſſet ad id habere conſenſum Romanorum, quibus tutius videbatur Regnum teneri ab Eupatore pupillo, quam a Demetrio viro, ſpecie venationis ab Vrbe profectus, Oſtiæ tacitus nauem conſcendens, in Syriam delatus eſt. Venit igitur cum paucis viris fugæ comitibus Tripolim Syriæ, ſiue Phœniciæ vrbem, vbi ſingulari omnium fauore exceptus regnare cœpit, confluentibus vndique ad ipſum populis, ac pro legitimo Regionem occupat. ipſorum Rege eum ſalutantibus. Congregata deinde multitudine valida, regiones aliquas aduerſus patruelem ſuum Eupatorem, & Lyſiam ducem feliciter occupauit. Illos tandem ab exercitu ipſorum comprehenſos, & ei oblatos noluit aſpicere. Quare illis occiſis, vltro ſe tradidit exercitus Demetrio, vt propterea deinceps ſolus, & quietus in Regno ſedere cœperit. S. Scriptura 1. *Machabæor.* 7. & 2. *Machabæorum* 14. Ioſephus 12. *Antiquit. cap.* 16. Iuſtinus *in calce lib.* 34. & alij.

3 Hac rerum nouitate in Iudæa percepta, continuò ſurrexerũt viri iniqui ex Iſrael, quorum dux erat Alcimus ſummus Sacerdos factus,

ctus, ſed qui ob Idolorum cultum, vel Gentilium rituum acceptationem meritò a Machabæis de illa dignitate deiectus erat. Hic ergo cupiens Pontificatum obtinere, nec aliter ſe voti compotem fieri poſſe animaduertens, niſi nouo Regi exoſos faceret Iudam, & Machabæos, ad illum venit, munera quędam aurea, quæ de Templo ſublata creduntur, ei obtulit, & occaſionem opportunam nactus, Iudæos Machabæum ſequentes, Aſſidæos noſtros præſertim, & eorum ducem Iudam grauiter accuſauit, tanquam Regni perturbatores, bellorum, ac ſeditionum auctores, & amicorum Regis exterminatores: *Ipſi* (inquit) *qui dicuntur Aſsidæi Iudæorum, quibus præeſt Iudas Machabæus, bella nutriunt, & ſeditiones fouent, nec patiuntur Regnum eſſe quietum*. Subiunxit: *Sed oro his ſingulis, ò Rex, cognitis, & regioni, & generi, ſecundum humanitatem tuam peruulgatam, omnibus proſpice*. S. Scriptura 1. *Machabæor*. 7. & 2. *Machabæor*. 14. Ioſephus 12. *antiquit. cap*. 16. & 17. Alcimus impius. Regem adit. Aſſidæos accuſat.

4 Hic Serarius longam, ſed vtilem, de Aſſidæis iſtis diſputationem texit; aſſerens eos a pietate, & ſanctitate dictos, non ab aſſiduitate cultus diuini (ideſt, non tam ab illa, ſic enim intelligendum credimus) homines iuſtos, & ſanctos, a cætero Iudæorum populo inſtitutis, & nomine diuerſos, ſocietate verò inter ſe ſancta, & religioſa fuiſſe deuinctos, diuinarum litterarum præ cæteris ſtudioſos, atque peritos, & propterea in Scribarum numero repoſitos, & pręcipuæ apud Iudæos auctoritatis; eoſdem cum Eſſenis, vel ipſorum partem; quæ nunc prætermittimus, quia de illis actum *ſub anno* 3847. De Iuda etiam Machabæo Aſsidæorum Principe plura ſcribit, quæ a nobis nunc omittenda, cum de illis partim in ſuperioribus dixerimus, partim in ſequentibus aliqua dicturi ſimus. Aſſidæorum Inſtitutum.

5 Cæterum Iacobus Salianus cum *ſub hoc anno num*. 19. Serarij doctrinam retuliſſet, nec improbaſſet, poſtea *num*. 48. quaſi in ipſius declarationem inquit: *Aſsidæi autem, ſicut & Eſſeni, Religioſi erant illorum temporum, ſicut & filij Prophetarum, ſi qui tum Carmelum montem incolebant*. In quibus etſi verum ſit id, quod de Aſſidęis, & Eſſenis aſſerit, fuiſſe videlicet veteris Legis Religioſos, ſicut & filios Prophetarum, de quo & nos *ſub annis* 3545. & 3847. plura diximus, nihilominus non debuit bonus auctor dubitare, quòd etiam ſub hoc tempore aliqui ex filijs Prophetarum, vel eorum poſteris, ſiue hoc, ſiue alio nomine vocarentur, Carmelum montem incolerent. Primò etenim, quia id ſufficienter ſuadent, quæ diximus *in Apparatu cap*. 8. & *ſub anno* 3128. *num*. 4. Deinde, quia ipſemet Salianus *ſub anno* 3139. id ſatis inſinuat, dum in commonitione, quam Eliam ante Aſſidæi ſicut Eſſeni an Religioſi. An aliqui ex filijs Prophetarum Carmelum tunc incolerent.

raptum

raptum ſuis in Carmelo diſcipulis feciſſe autumat, hæc dixiſſe *n.* 14. meditatur: *Habete ergo in eo* (ſcilicet Chriſto) *ſpem ſalutis veſtræ repoſitam, proque eius accelerando aduentu Deum indefeſsis precibus fatigate. Credo enim fore, vt non deficiat in vobis, poſteriſque veſtris obſeruationis ſanctæ propoſitum, donec veniat is, qui eſt expectatio gentium.* Et *num.* 44. dum in Elogio Eliæ ſic ſcribit de ipſo: *Hic eſt, qui &c. Lectos Prophetarum, & Religioſorum in Carmelo, totaque Chananitide manipulos, ſeu æmulos, atque imitatores inſtituit, ad cæleſtem vitam mũdo ignotam, ac contemptam traducendam adduxit, tot ſeculis ſuarum precum, quaſi facularum ardore calefecit, & ad hanc diem, tot inter rerum, locorum, temporumquè varietates, conſtantes reddidit magni ſui Patriarchę ſectatores.* Item *ſub anno* 3204. *num.* 18. in epitaphio Eliſęi ſic ſcribens: *Hic eſt*, &c. *qui innumerabilium Religioſorum parens, atque propagator, ea ſemina annis penè* 80. *iecit, quæ ſuperveniens Euangelij gratia eduxit, excoluit, & ad debitam maturitatem perduxit.* Quomodo ergo, quæ ijs locis de Carmeli Ordinis alumnorum iugi vſque ad Chriſtum ſucceſſione pro certo aſſerere videtur, loco relato ſub dubio egregius Auctor relinquit? Sed iam ad alia pergamus.

6 Rex ergo Demetrius impij Alcimi verbis, quæ ſupra retulimus, aduerſus Iudam inflammatus, præſertim quia ſubdiderat: *Quamdiu ſupereſt Iudas, impoſsibile eſt pacem eſſe negotijs*; eidem Pontificatum detulit, & cum eo vnum de præcipuis ſuis ducibus in Iudæam miſit, Bachidem nomine, mandans ei facere vltionem in filios Iſrael. Is cum exercitu magno in terram Iuda veniens, nuncium pacis ad Iudam primò remiſit; cui facile credentes Aſſidæi noſtri, & congregatio Scribarum, eo quòd ſcirent Alcimum, cum quo Bachides venerat, de genere Sacerdotali eſſe, & propterea nihil de ipſis metuendum, ad eos conuenerunt, de pace tractaturi, contra voluntatem tamen Iudæ, vt videtur, qui ipſis fidem non adhibendam exiſtimabat. Locutus illis tunc eſt Alcimus verba pacifica, iurans nihil illis mali illaturum, falsò tamen, quia ſexaginta ex eis vna die occidi fecit. S. Scriptura 1. *Machabæorum* 7.

Rex credit Alcimo.

Mittit cum eo in Iudæam Bachidem

Aſſidæi conuenerunt ad Alcimum.

Sexaginta ex eis occidũtur.

7 Huiuſmodi autem innoxius Aſſidæorum ſanguis ab Alcimo iniuſtè effuſus, propheticè decantatus eſt in Pſalm. 78. qui incipit: *Deus venerunt gentes in hæreditatem tuam.* Ita enim expreſsè habetur in textu *cap.* 7. *lib.* 1. *Machabæorum relati*. Poſtquam enim dictũ fuit ſexaginta hos viros ex Aſſidęis occiſos fuiſſe, ſubditur: *Secundùm verbum, quod ſcriptum eſt: Carnes ſanctorum tuorum, & ſanguinem ipſorum effuderunt in circuitu Ieruſalem, & non erat qui ſepeliret.* Quę ſunt verba prædicti Pſalmi. Vnde ſic hunc Pſalmum intellexerunt S. Auguſtinus

Horum occiſio decantata erat pſ. 78.

guſtinus, Theodoretus, Euthymius, & alij tam vetuſti, quam recentiores. Ex quibus Genebrardus notat Aſſidæos hic vocari *ſanctos profeſsione Religionis*. Quo magis firmatur id, quod ſæpius diximus de Eſſenis, ſeu Aſſidæis, fuiſſe videlicet veteris Teſtamenti Religioſos, tales videlicet, quales Lex illa patiebatur.

8 Videns verò populus crudelem hanc Aſſidæorum occiſionẽ Alcimi nutu patratam, iuramenti tranſgreſſionem, & iniuſtitiam commiſſam, aliorum malo ſapientior effectus, cautiùs procedebat: Bachides autem, pluribus ex ijs comprehenſis, & alijs mactatis, ac in puteum magnum proiectis, Regionem commiſit Alcimo, partẽ exercitus ipſi relinquens, & ipſe ad Regem rediens. Contendebat tunc Alcimus Principatu, & Sacerdotio fungi, eum adiuuantibus aliquibus ex populi perturbatoribus; ſed illis adeo fortiter reſiſtebat Iudas, vindictam ſumens de ipſorum ſceleribus, vt cogeret Alcimum iterum regredi ad Regem. Miſit ergo Rex Nicanorem vnum ex Principibus ſuis nobilioribus cum exercitu magno in Iudæam, præcipiens ei, vt populum euerteret, Iudam viuum caperet, eius comites diſpergeret, ac Alcimum in poſſeſſione ſummi Pontificatus conſtitueret. Tunc gentes, quæ de Iudæa fugerant, gregatim ſe Nicanori miſcebant, miſerias, & calamitates Iudæorum, proſperitates rerum ſuarum exiſtimantes. Iudæi autem precibus ad Deum fuſis, & in conſpectu ipſius humiliati, pro populi ſui libertate eum deprecabantur. Conuenerunt etiam in Caſtellum Deſſau; ſed Nicanor virtutem comitum Iudæ, & animi magnitudinem pro patria defendenda ipſorum agnoſcens, veritus pugnare cum eis, tentauit per legatos pacificè res componere, prout factum eſt, Nicanore Ieroſolymis manente, & nihil iniquè agente, quin potius Iudam verè, & ex animo diligente. S. Scriptura 1.*Machabæor*. 7. & 2. *Machab*. 14. Ioſephus *lib*. 12. *Antiquit. cap*. 7.

Populus cautius procedit.

Bachides quid geſſerit.

Mittit Rex Nicanorem.

Qui res pacificè tractat cũ Iuda.

9 Hac occaſione fœderis inter Iudam, & Nicanorem initi, cum eum ſincerè, & ex corde diligeret, ad ſtirpem tanti viri propagandã matrimonium contrahere ſuaſit. *Rogauitque eum* (inquit ſacer textus 2. *Machabæorum* 14. *verſ*. 25.) *ducere vxorem, filioſque procreare*. Proſequitur textus, dicens: *Nuptias fecit, quietè egit*. Quæ ad Nicanorem refert Hugo Cardinalis, quaſi ipſe vxorem duxerit in Iudæa. Quia tamen communior aliorum ſententia, textuique conformior ad Iudam id refert, de eo accipienda, ita vt ipſe fuerit, qui vxorem duxerit, & quietè egerit. Sed quomodo Eſſenus vxorem ducebat? Facilè nodus ſoluitur, ſi aduertamus ex Ioſepho *lib*. 2. *de bello Iudaico cap*. 7. quod etſi inter Eſſenos alij eſſent omnino cælibes, & ab omni mu-

Matrimoniũ inire ſuadet.

Iudas vxorem ducit.

liebri commercio alieni, de quibus loquuntur Plinius *lib. 5. cap- 17.* & Solinus *cap.* 44. alij tamen erant, qui vxores ducebant,in reliquis verò alijs Eſſenorum communibus legibus obtemperantes. Ex his ergo Iudas potuit eſſe, qui Nicanoris precibus, & quia id credebat ad bonum commune ſpectare, nuptias contraxit, nullatenus tamen ab Eſſenorum Inſtituto recedens. Vnde illud *quietè egit* rectè explicat Serarius, quem Salianus *ſub hoc anno num.* 34. commendat, & ſectatur,ipſum videlicet ſeſe nihil commouiſſe,nihil a priſtina viuendi ratione deflexiſſe, ideſt, in Eſſenorum viuendi Inſtituto conſtanter perſeueraſſe. Quare illud, quod ſequitur, *communiter viuebant*, etſi Serarius, & Salianus ex Græco textu velint legendum, *viuebat*: quia ſcilicet vitam communem, abſque aliquo proprio facultatum, poſſeſſionum, & diuitiarum, quemadmodum Eſſenorum Inſtitutum erat, iuxta dicta *ſub anno* 3545. gerebat, commodè etiam ſatis, iuxta Vulgatam noſtram, quam alijs quibuſcunque verſionibus Catholici præponere debemus,retento verbo *viuebant*,explicari poteſt, ita vt referatur tam ad Iudam, quam ad reliquos Aſſidæos, ſeu Eſſenos, quibus Iudam preeſſe in eodem capite dictum fuerat. Vt ſenſus ſit, eum vita prædicta communi, & veluti Religioſa, abſque vlla proprietate cum Aſſidęis, & Eſſenis, quorum Princeps erat, matrimonio non obſtante,de cætero vixiſſe. Filium generaſſe affirmat Gorionides *lib.* 3. *cap.* 21: Cui meritò contradicit Serarius, non ſolum quia in ſacra Scriptura nulla illius mentio fiat, cum tamen laudatiſsimi viri proles prȩteriri non deberet,ſed quia,teſte Ioſepho vt ſupra, Eſſeni antequam vxoribus iungerentur, per triennium totum earum fȩcunditatem explorabant, at ſequens annus Iudam noſtrum abſtulit,vt dicemus. Ex quo ad minus ſequitur,ſi prolem genuit,eam poſthumam fuiſſe, & præpropera morte ſublatam.

Nõ relinquẽs Eſſenorum Inſtitutum.

Communiter viuebat.

10 Tabeſcebat interim inuidia Alcimus, quod cerneret Nicanorem, quem ad Iudæ perditionem attulerat, illi ex animo amicum comprobari; ſeque diu ſummi Sacerdotis dignitate expectata non potiri. Propterea tertiam profectionem ad Regem inſtituit, vt natam amicitiam diſſolueret, & iterum Nicanorem contra Iudam impelleret. Falſis ergo criminationibus id egit, vt Rex exaſperatus Nicanori ſcripſerit,dicens, grauiter ſe ferre de amicitiæ conuentione, ac præcipiens,vt quantocyus Iudam vinctum mitteret Antiochiam. Doluit Nicanor de voluntate Regis, & quod amicitias cum Machabæo ſibi charo, & a quo nihil damni acceperat,diſſoluere cogeretur. Nihilominus quia iuſſio Regis vrgebat, opportunam occaſionem expectabat, qua illum commodè, & abſque tumultu capere poſſet.

Alcimi inuidia.

Regem prouocat in Nicanorem.

Nec

Digitized by Google

Nec interim præ interna animi perturbatione priſtinam ei comitatem exhibebat. Quod præſentiens Iudas, paucis ſuorum congregatis, a Nicanore ſe occultauit. Sed cum ille nouiſſet ſe a Iuda præuentum, maximopere iratus ad Templum Domini venit, Sacerdotibus ſolitas hoſtias offerentibus virum ſibi tradi iuſſit, ijſque negantibus ſcire vbi eſſet, iuramento proteſtatus eſt, niſi id feciſſent, Templum euerſurum, altare effoſſurum, & Libero Patri conſecraturum: Illi verò manus protendebant in cælum, vt ſacrum Templum impollutũ, & incontaminatum præſeruaret. Receſſit Nicanor, ad Regem, vt creditur, abiturus, tum vt ſe de criminibus ab Alcimo impoſitis purgaret, tum vt exercitum nouum ſibi colligeret, quo poſſet Iudam capere, &, vt imperatum ſibi fuerat, Antiochiam tranſmittere. Ieroſolymam deinde ſecundò reuerſus cum exercitu magno, cum iterũ Iudam dolo, & verbis pacificis comprehendere tentaſſet, idque Machabæo innotuiſſet, prouidè ab eo dilapſus eſt, nolens amplius ipsũ auſcultare. Aperto iam marte bellum initum, & primo prælio iuxta Capharſalama ſuperatus Nicanor eſt, de exercitu eius ferè quinque millibus interfectis, alijſque Ieroſolymam fugatis. Aſcendit poſtea in Templum Sacerdotibus ei occurrentibus, & ſacrificia, quæ pro Regis ſalute offerebant, oſtendentibus, irriſit, eos ſpreuit, iterũque ſuperbè iram euomens iurauit Templum euerſurum, niſi traditus ei foret Iudas. Quibus auditis Sacerdotes pro ſacræ ædis incolumitate, & blaſphemi hominis vindicta Dominum deprecati ſunt. S.Scriptura 1.*Machabæorum* 7. & 2.*Machabæor.* 14. Ioſephus *lib.* 12. *Antiquit. cap.* 16. & Gorionides relatus.

Nicanor eapere vult Iudam.

Recedit ad Regem.

Iterum Iudã capere tentat.

11 Noui Aſſidæorum Ordinis alumni, viriquc celebris hiſtoria hoc tempore occurrit. Razias hic eſt, alijs *Razius*, alijs *Ricaſius* appellatus, de ſenioribus Ieroſolymitanis, ſanctæ ciuitatis amator, magnæ apud omnes opinionis, Iudæorum Pater dictus, magniſque, & claris natalibus ortus. Hic multis temporibus continentiæ propoſitum tenuerat in Iudaiſmo. Erat enim Aſſidæus, vt habet Gorionides *lib.* 3. *cap.* 22. & ſequuutur Serarius *hic*, & Salianus *ſub hoc anno num.* 48. Addit Salianus. *Aſſidæi autem, ſicut & Eſſeni Religioſi erant illorum temporum, ſicut & filij Prophetarum*. Vnde & *num.* 51. eum *Religioſi profeſſorem Inſtituti* vocat. Quo ea, quæ in ſuperioribus ſæpiùs inculcauimus, magis roborantur. Ex eo autem, quòd de hoc Razia in ſacro textu 2. *Machabæorum* 14. dicatur: *Hic multis temporibus cõtinentiæ propoſitum tenuit in Iudaiſmo, corpuſque, & animam tradere cõtentus pro perſeuerantia*, etiam colligitur eum Eſſenum, ſeu Aſſidæum fuiſſe, & hoc *continentiæ propoſitum*, ſeu perſeuerantiam, fuiſſe caſtita-

Razias.

Aſſidæus.

Caſtitatis amator.

Bbb 2 tis

tis aliquale votum, ſeu iuramentum, quod Eſſeni, aut Aſſidæi emittebant, iuxta dicta *ſub anno 3545.* etſi enim aliter hic locus ab alijs exponatur, congrua tamen eſt hæc expoſitio, cui fauet Dionyſius Carthuſianus, & maximè Lyra, qui de continentia carnis illum intelligit, & ſubdit: *Ex quo patet, quod continentia carnis tempore veteris Teſtamenti fuit laudabilis.* Vnde Claudius Eſpinceus *lib. 1. de continentia cap. 1.* inter Eunuchos ſpirituales veteris Legis cum Elia ipſum refert; quod pro dictis *in Apparatu cap. 4.* valde deſeruit. Hic ergo ſic cõmendatus vir cũ delatus eſſet Nicanori, volens Nicanor odium, quod erga Iudęos habebat, manifeſtare, 500. milites miſit ad eum capiendum, ex quo magnam cladem Iudęis allaturum exiſtimabat. Quid verò Razias egerit, quia in ipſo textu *2. Machabaeor. 14. verſ. 41.* perſpicue explicatur, ipſius verbis damus: *Turbis autem irruere in domum eius, & ianuam diſrumpere, atque ignem admouere cupientibus, cum iam comprehenderetur, gladio ſe petijt, eligens nobiliter mori potius, quam ſubditus fieri peccatoribus, & contra natales ſuos indignis iniurijs agi. Sed cum per feſtinationem non certo ictu plagam dediſſet, & turbæ intra oſtia irrumperent, recurrens audacter ad murum, præcipitauit ſemetipſum viriliter in turbas, quibus velociter locum dantibus caſui eius, venit per mediam ceruicem: & cum adhuc ſpiraret, accenſus animo ſurrexit, & cum ſanguis eius magno fluxu deflueret, & grauiſſimis vulneribus eſſet ſaucius, curſu turbam pertranſijt, & ſtans ſupra quamdam petram præruptam, & iã exanguis effectus, complexus inteſtina ſua vtriſque manibus proiecit ſuper turbas, inuocans dominatorem vitæ, ac ſpiritus, vt hæc illi iterum redderet, atque ita vita defunctus eſt.*

Capitur a Nicanore.

Seipſum interemit.

12 Sed peruetus quæſtio eſt, an ſeipſum interimendo Razias hic noſter peccauerit. Affirmat S. Auguſtinus *epiſt. 61. & lib. 2. contra Gaudentium cap. 23.* quem ſequitur S. Thomas *2. 2. quæſt. 64. art. 5.* In negatiuam tamen inclinant Lyranus ſuper hunc locum, Canus *relectione de homicidio*, & Serarius *hic*. Nobis verò, debita reuerentia Auguſtino, & Thomæ Eccleſiæ luminaribus exhibita, id occurrit dicendum, quod ſi Razias ſine aliquo ſpeciali Dei inſtinctu, aut interno, & certo pręcepto id fecit, proculdubio mortaliter peccauit. Si tamen hic particularis inſtinctus, Deivè interna, & certa iuſſio non defuit, benè, & laudabiliter fecit. Communis enim ſententia Theologorum eſt, ducibus eiſdem Auguſtino *lib. 1. de Ciuitate Dei*, & ſancto Thoma *loco relato*, quod occidere ſeipſum nullatenus licet, niſi in prædicto caſu internæ, & certæ inſpirationis, ſeu reuelationis Dei ita iubentis fieri, quemadmodum Samſoni, S. Apolloniæ, & alijs quibuſdam ſanctis contigiſſe creditur. An autem defacto Raziæ ita euenerit;

An ſic faciendo peccauerit

Quid vero ſimilius.

Digitized by Google

nerit, etſi incertum ſit, credibilior tamen pars affirmatiua: quæ ſatis, & abundè ſuadetur ex eo, quod vir tantæ probitatis, pietatis, & religionis in ſacro textu deſcribatur, ibi eius factum commendari videatur, & quòd Dominatorem mundi proximus morti, veluti eã ipſi oblaturus, deprecatus fuerit. In eo autem, quod geſſit, ſatis ſe Eſſenum, aut Aſſidæum demonſtrauit. Ioſepho enim *lib. 2. de bello Iudaico c. 7.* teſtante de Eſſenis: *Mortem, ſi cum decore obeunda ſit, iudicant etiam immortalitate meliorem:*

13 Iudas, qui hoc tempore abſens erat a Ieroſolyma, & in locis Samariæ verſabatur, copias congregans contra Nicanoris ferocitatẽ, *cum audiſſet*, inquit Gorionides *cap. 22. Raziæ mortem, ſuccenſus furore miſit ad Nicanorem, dicens: Quandiù accingis te? egredere in agrum, & oſtendam virum, quem etiam intra penetralia quæſiuiſti. En is expectat te in conualle, & planitie.* Iuſta ergo indignatione commotus contra Nicanorem, quòd amici, ſocij, & eiuſdem Inſtituti Eſſeni collegæ Raziæ morti cauſam dediſſet, eum ad ſingulare certamen prouocauit. At ille, etſi ſuperbus, timidus tamen, ſolus exire auſus non eſt, ſed cum toto exercitu. Quid tamen acciderit, qualiterque ob ipſius blaſphemam arrogantiam a Iuda de cælo confortato victus, & occiſus fuerit, eiuſque caput, & manus, quam prophanus homo contra Dei Templum extenderat, Ieroſolymam delata, ipſius textus *2. Machabæor. 15. verſ. 1.* verbis, quæ perſpicua ſunt, oſtendemus: *Nicanor autem, vt comperit Iudam eſſe in locis Samariæ, cogitauit cum omni impetu die Sabbathi committere bellum. Iudæis verò, qui illum per neceſſitatem ſequebantur, dicentibus: Ne ita ferociter, & barbarè feceris; ſed honorem tribue diei ſanctificationis, et honora eum, qui vniuerſa conſpicit. Ille infelix interrogauit, ſi eſt potens in cælo, qui imperauit agi diem Sabbathorum, et reſpondentibus illis: Eſt Dominus viuus ipſe in cælo potens, qui iuſſit agi ſeptimam diem. At ille ait: Et ego potens ſum ſuper terram, qui impero ſumi arma, et negotia Regis impleri. Tamen non obtinuit, vt conſilium perficeret. Et Nicanor quidem cum ſumma ſuperbia erectus cogitauerat commune tropheum ſtatuere de Iuda. Machabæus autem ſemper confidebat cum omni ſpe auxilium ſibi a Deo affuturum, et hortabatur ſuos, ne formidarent ad aduentum nationum, ſed in mente haberent adiutoria ſibi facta de cælo, et nunc ſperarent ab omnipotente ſibi affuturam victoriam. Et allocutus eos de Lege, et Prophetis, admonens etiam certamina, quæ fecerant prius, promptiores conſtituit eos, et ita animis eorum erectis ſimul oſtendebat Gentium fallaciam, et iuramentorum præuaricationem. Singulos autem illorum armauit, non clypei, et haſtæ munitione, ſed ſermonibus optimis, et exhortationibus, expoſito digno fide ſom-*

Iudas prouocat Nicanorẽ ad ſingulare certamen.

Recuſat Nicanor.

Illius ſuperbia

nio, per quod vniuerſos lætificauit. Erat autem huiuſcemodi viſus Oniam, qui fuerat ſummus Sacerdos, virum bonum, et benignum, verecundum viſu, modeſtum moribus et eloquio decorum, et qui a puero in virtutibus exercitatus ſit, manus protendentem orare pro omni populo Iudæorum. Poſt hoc apparuiſſe, et alium virum ętate, et gloria mirabilem, et magni decoris habitudine circa illum. Reſpondentem verò Oniam dixiſſe: Hic eſt fratrum amator, et populi Iſrael, hic eſt, qui multum erat pro populo, et vniuerſa ſancta ciuitate, Ieremias Propheta Dei. Extendiſſe autem Ieremiam dextram, et dediſſe Iudæ gladium aureum, dicentem: Accipe ſanctum gladium, munus a Deo, in quo deijcies aduerſarios populi mei Iſrael. Exhortati itaque Iudæ ſermonibus bonis valde, de quibus extolli poſſet impetus, et animi iuuenum confortari, ſtatuerunt dimicare, et confligere fortiter, vt virtus de negotijs iudicaret, eo quod ciuitas ſancta, et Templum periclitaretur. Erat enim pro vxoribus, et filijs, itemque pro fratribus, et cognatis minor ſolicitudo: maximus verò, et primus pro ſanctitate timor erat Templi. Sed et eos, qui in ciuitate erant, non minima ſolicitudo habebat pro his, qui congreſſuri erant. Et cum iam omnes ſperarent iudicium futurum, hoſteſque adeſſent, atque exercitus eſſet ordinatus, beſtiæ, equiteſque opportuno in loco compoſiti, conſiderans Machabęus aduentum multitudinis, et apparatum varium armorum, et ferocitatem beſtiarum, extendens manus in cælum, prodigia facientem Dominum inuocauit, qui non ſecundum armorum potentiam, ſed prout ipſi placet, dat dignis victoriam. Dixit autem inuocans hoc modo: Tu Domine, qui miſiſti Angelum tuum ſub Ezechia Rege Iuda, et interfeciſti de caſtris Sennacherib centum octoginta millia, et nunc dominator cælorum mitte Angelum tuum bonum ante nos, in timore, et tremore magnitudinis brachij tui, vt metuant, qui cum blaſphemia veniunt aduerſus ſanctum populum tuum, et hic quidem ita perorauit. Nicanor autem, et qui cum ipſo erant, cum tubis, et canticis admouebant. Iudas verò, et qui cum eo erant, inuocato Deo per orationes congreſsi ſunt, manu quidem pugnantes, ſed Dominum cordibus orantes, proſtrauerunt non minus triginta quinque millia, præſentia Dei magnificè delectati. Cumque ceſſaſſent, et cum gaudio redirent, cognouerunt Nicanorem ruiſſe cum armis ſuis. Facto itaque clamore, et perturbatione excitata, patria voce omnipotentem Dominum benedicebant. Præcepit autem Iudas, qui per omnia corpore, et animo mori pro ciuibus paratus erat, caput Nicanoris, et manum cum humero abſciſſam Ieroſolymam perferri. Quò cum perueniſſet, conuocatis contribulibus, et Sacerdotibus ad altare, accerſijt et eos, qui in arce erant; & oſtenſo capite Nicanoris, et manu nefaria, quam extendens contra domũ ſanctam omnipotentis Dei magnificè gloriatus eſt. Linguam etiam impij Nica-

Iudæ ſomniũ de Onia ſummo Sacerdote

Ieremias dat gladiũ Iudæ.

Iudæ oratio.

Proſtrantur 35. millia.

Caput, & manus Nicanoris Ieroſolymã delata.

Nicanoris præciſam iuſſit particulatim auibus dari: manum autem dementis contra Templum ſuſpendi. Omnes igitur cæli benedixerunt Dominum, dicentes: Benedictus, qui locum ſuum incontaminatum ſeruauit. Suſpendit autem Nicanoris caput in ſumma arce, vt euidens eſſet, & manifeſtum ſignum auxilij Dei. Itaque omnes communi conſilio decreuerunt nullo modo diem iſtum abſque celebritate præterire: habere autem celebritatem tertiadecima die menſis Adar, quod dicitur voce Syriaca, pridie Mardochai diei.

14 De hac etiam iucundiſſima hiſtoria præter ſacræ Paginæ expoſitores, tractant etiam Ioſephus *lib. 12. Antiquit. cap. 16.* & Gorionides ſupra relatus, qui tamen in ijs, quæ ſacro textui aduerſantur, correctione egent. Iudæ autem poſtrema geſta ſequens annus indicabit.

Ioſephus, & Gorionides i

Annus mundi 3894. ante Chriſtum 159.

1 POST memoratam de Nicanore, & ipſius copijs Machabæi victoriam, cum proinde terra aliquantulum a prælijs quieuiſſet, & ſub felici eius dominio pace frueretur, ad eam conſeruandam intentus, &, vt Græcorum iugum a Iudæa auertere poſſet; cum Romanorum potentiam in dies magis, ac magis augeſcentem, magnas vbique terrarum reportatas victorias, humanitatem, benignitatem, ac fidelitatem in conſeruanda cum ſocijs amicitia didiciſſet, elegit Eupolemum filium Ioannis; & Iaſonem filium Eleazari, & miſit eos Romam conſtituere cum eis amicitiam, & pacem. Hi Romam venientes, facilè a Senatu, Populoque Romano ſocietatis, atque initi fœderis reſcriptum in tabulis ęreis obtinuerunt, & litteras ad Demetrium Regem, ne deinceps illos infeſtare auderet, alioquin à Romanis bellum terra, marique ſine mora expectaret. Sacra Scriptura 1. *Machabæorum.* 8. Ioſephus *lib. 12. antiquit, cap. 17.*

Mittit Iudas Romam Legatos.

Acceptantur a Romanis.

2 Non dormiebat interim Demetrius Rex, qui clade Nicanoris, & ſuorum percepta, rurſum miſit alium de ducibus ſuis, Bachidē cum Alcimo impio, & cum exercitu valido in Iudæam; cuius expeditionis euentus, & qualiter exitioſus valde fuerit Iudæis, eorum ſummo duce Iuda interfecto, eiſdem ſacræ Scripturæ 1. *Machab. 9. verſ. 2.* verbis ſic habemus: *Abierunt viam, quæ ducit in Galgala, & caſtra poſuerunt in Maſaloth, quæ eſt in Arbellis, & occupauerunt eam, & peremerunt animas hominum multas. In menſe primo anni centeſimi, & quinquageſimi ſecundi applicuerunt exercitum ad Ieruſalem & ſurrexerunt,*

Rex mittit Bachidem.

Hoſtium exercitus.

rexerunt, & abierunt in Beream viginti millia virorum, & duo millia
Iudæ copiæ. *equitum. Et Iudas poſuerat caſtra in Laiſa, & tria millia viri electi cũ eo; & viderunt multitudinem exercitus, quia multi ſunt, & timuerunt valde, & multi ſubtraxerunt ſe de caſtris, & non remanſerunt ex eis, niſi octingenti viri. Et vidit Iudas, quòd defluxit exercitus ſuus, & bellum perurgebat eum; & confractus eſt corde, quia non habebat tempus congregandi eos, & diſſolutus eſt. Et dixit his, qui reſidui erant: Surgamus, & eamus ad aduerſarios noſtros, ſi poterimus pugnare aduerſus eos: & auertebant eum, dicentes: Non poterimus, ſed liberemus animas noſtras modo, & reuertamur ad fratres noſtros, & tunc pugnabimus aduerſus eos, nos autem pauci ſumus. Et ait Iudas: Abſit iſtam rem facere, vt fugiamus ab eis: & ſi appropiauit tempus noſtrum, moriamur in virtute propter fratres noſtros, & non inferamus crimen gloriæ noſtræ. Et mouit exercitus de caſtris, & ſteterunt illis obuiam, & diuiſi ſunt equites in duas partes, & fundibularij, & ſagittarij præibant exercitum, & primi certaminis omnes potentes. Bacchides autem erat in dextero cornu, & proximauit legio ex duabus partibus, & clamabant tubis.*
Committitur prælium. *Exclamauerunt autem & hi, qui erant ex parte Iudæ etiam ipſi, & commota eſt terra a voce exercituum, & commiſſum eſt prælium a mane vſque ad veſperam. Et vidit Iudas, quod firmior eſt pars exercitus Bachidis in dextris, & conuenerunt cum ipſo omnes conſtantes corde, & contrita eſt dextera pars ab eis, & perſecutus eſt eos vſque ad montem Azoti; & qui in ſiniſtro cornu erant, viderunt, quòd contritum eſt dexterum cornu, & ſecuti ſunt poſt Iudam, & eos, qui cum ipſo erant a tergo; & ingra-*
Iudas cum alijs cecidit. *uatum eſt prælium, & ceciderunt vulnerati multi ex his, & ex illis, & Iudas cecidit, & cæteri fugerunt. Et Ionathas, & Simon tulerunt Iudam fratrem ſuum; & ſepelierunt eum in ſepulchro patrum ſuorum in ciuitate Modin. Et fleuerunt eum omnis populus Iſrael planctu magno, & lugebant dies multos, & dixerunt: Quomodo cecidit potens, qui ſaluum faciebat populum Iſrael? Et cætera verba bellorum Iudæ, & virtutum, quas fecit, & magnitudinis eius non ſunt deſcripta: multa enim erant valde.*

3 Circa quam hiſtoriam aliqua nobis annotanda occurrunt. Primum, non ſine Dei ſpeciali nutu, forſan reuelatione Iudæ facta, ipſius mortem contigiſſe. Ait enim Ioſephus Gorionides *lib. illo ter-*
An reuelata illi fuerit mors *tio cap. 23.* ſic: *Factumque eſt poſt reuolutum annum, vt appropinquaret dies mortis Iudæ, & præciperet Dominus Iudæ, vt clauderet diem ſuum, colligereturque ad populos ſuos Aſſidæos.* Verbum namque *præciperet* id denotat, pietaſque, & religio Iudæ id facit credibile, præſertim cum huiuſmodi reuelationes illi inſolitas non eſſe, ea, quam in ſom-

nis

nis habuit de auxilio ſibi præſtando a Ieremia, & Onia, de qua *ſub anno præcedenti* diximus, ſufficienter ſuadent. Secundum, id quod ſubiunxit Gorionides: *Colligeretur que ad populos ſuos Aſſidęos*, non ſolùm probare eum ex Aſſidæis fuiſſe, ſed ex Eſſenis etiam, qui & animæ immortalitatem, & loca illarum poſt ſeparationem a corporibus admittebant, iuxta dicta *ſub anno* 3545. Tertium, ex illis Iudæ verbis: *Si appropinquauit tempus noſtrum, moriamur*, prorſus ſine fundamento inferri, ſuperſtitioſam, fatalemque neceſſitatem, qualem hæretici conſtituunt, denotatam fuiſſe. Conſtat enim ex dictis *ſub anno* 3545. Eſſenos (idem dico de Aſſidæis, qui eiuſdem Inſtituti erant) ab hac labe omnino immunes extitiſſe. Potius illa verba maximam cum Dei voluntate conformitatem indicant, ſicut ex illa Chriſti, *Matth. 26. verſ. 46. Appropinquauit hora, ſurgite, eamus*. Quod plures alij ſancti imitantes, cum mors illis imminebat, Deo dixerunt: Si aduenit hora mortis, *fiat voluntas tua*. Quartum, quod etſi aliqui, videlicet Rupertus *lib. 10. de victoria verbi Dei cap. vlt.* & alij ipſum ſecuti, exiſtiment idcirco Iudam, immò & fratres eius Ionatham, & Simonem morte violenta cadere permiſſos fuiſſe, quod cum Romanis, qui erant Idololatræ, fœdera iungere non dubitaſſent, nihilominus id & incertum eſt, cum ad Dei iudicia inſcrutabilia ſpectet, & certius ſit licere fidelibus iure diuino, & humano infidelium auxilio vti contra alios infideles. An verò & contra fideles etiam, ipſi, qui hoc faciunt, viderint; neque enim deſunt ſic facientes, & Theologi (proh dolor!) ita conſulentes, de ſcandalis, damnis, & magnis inconuenientibus, quæ inde fermè neceſſariò ſequuntur, parum curantes. Illud maiori ponderatione dignum, quod ideo in hoc prælio Iudas cecidiſſe videatur, quod in textu relato nihil legatur de oratione, aut Dei inuocatione ab ipſis, ſicut in alijs prælijs præmiſſa. Orationem namque hominis armaturam eſſe Patres ſæpius inculcant; & experientia quotidie docet.

Aſſidæi.

An fato quidquam conceſſum.

An Iudas occiſus propter fœdus cum Romanis initum.

An ob aliam cauſam.

Anni mundi 3895. vſque ad 3911. ante Chriſtum 158. vſque ad 142.

1 SVMMVM Sacerdotium, & Principatum Iudęorum tenuit is annis Ionathas (quem inter Aſſamonæos, & Enoſcęos refert Boulducus *lib. 1. de Eccleſ. ante Legem cap. 17.*) poſt Iudæ fratris obitum a populo electus, ea occaſione, qua tota Regio ſub Bachidis, & impiorum quorumdam, qui ab ipſo conſtituebantur, dominio erat, prout

Ionathas Princeps.

prout *ex 1. Machabæorum 9.* habetur. Eos autem in vnum collegimus, quia quamuis plura eo tempore noſtris Annalibus extranea contigerint, ex proprijs tamen pauca ſuppeditant ſacræ, & humanæ litteræ, quæ tamen prætermittenda non ſunt.

2 Ex illis vnum eſt, quod eo *cap. 9.* poſt obitum videlicet Iudæ
Aſſidæi Iudæ amici. ſic refertur: *Elegit Bachides viros impios, & conſtituit eos dominos regionis, & exquirebant, & perſcrutabantur amicos Iudę, & adducebant eos ad Bachidem, & vindicabat in illos, & illudebat.* Iſti enim Iudæ amici proculdubio Aſſidæi erant, quibus ipſe veluti Princeps, & Prælatus præerat, vt conſtat ex præcedentibus. Ex hoc autem elicitur Aſſidæos, ſeu Eſſenos multa perpeſſos mala ſub hac Bachidis ſæuitia; quæ Ioſephus lib. 13. antiquit. cap. 1. ſic explicat: *Quos torquens crudeliter occidebat.* Illudebantur ergo, & puniebantur, prout habetur ex ſacro textu, quia, vt inquit Lyranus, contemptibiliter iugulabantur, immò tormentis, & cædibus vexabantur, prout colligitur ex Ioſepho.

3 Secundum, id, quod notatur eodem *cap. 9.* videlicet, quod poſt electionem Ionathæ in Principem, cum id cognouiſſet Bachides, & vellet eum occidere, ipſe, & Simon frater ipſius, & omnes,
Lacus Aſphar qui cum eo erant, *fugerunt in deſertum Thecue, & conſederunt ad aquã lacus Aſphar*: Cum enim iſte lacus Aſphar ſit idem, ac mare mortuum, ſeu lacus Aſphaltites, vt habent Lyranus, & Dionyſius, manifeſtè ſequitur Iudæos Ionathæ ſocios tunc conſediſſe, ſeu, vt Ioſephus habet, commoratos fuiſſe apud lacum Aſphaltitem. Quia verò prope hunc lacum vetuſta Eſſenorum habitatio erat, vt habet Plinius *lib. 5. cap. 17.* dicens: *Ab occidenti Aſphaltitæ littore Eſſeni*, &c. cui fauet Solinus *cap. 44.* non incongrue ſuſpicari poſſumus ab hoc tempore, ſi non primum, ibi habitare cœpiſſe Aſſidæos, qui Ionathę ſocij proculdubio erant, ſicut & Iudæ fratris primitus extiterant. Deſertum enim illud, loci ſpatium, & quietis amor eos ad id inuitare poterat, ea præſertim occaſione, qua ab impijs Ieroſolymitanum Templũ tenebatur, & tota Regio bellicis tumultibus æſtuabat. Erat enim & alia ratio, ob quã locus gratior eſſe poſſet, quòd ſcilicet fons Ierichuntinus, qui & Eliſęi, propterea, quod ipſius precibus ab ſterilitate liberatus fuerat, iuxta dicta *ſub anno 3139.* verſus illam partem ſcaturiret, vt habet Brocardus *1. p. c. 7. §. 35.* & colligitur ex Ioſepho *lib. 5. de bello Iudaic. cap. 4.* Parentis ergo Eliſęi amore pij Eſſeni locum delegiſſe merito creduntur. Ad quod etiam accedebat, quod manſio circa Iordanis fluenta, ex ea præſertim parte, qua Iericho vicinior eſt, familiariſſima, & deuotiſſima Prophetici Ordinis cultoribus

erat,

erat, & propterea ab Eſſenis habitata, ea præcipuè de cauſa, quod idem Eliſęus talis manſionis fundator extiterat, iuxta dicta *ſub anno* 3145. vt conſtat ex Genebrardo *lib. 1. Chronolog. ſub ann. mundi* 3272. & Iacobo Zeighero *in deſcript. Palęſtinæ in monte Adumim fol.* 38. Genebrardi verba, quibus ſimilia Zeigherus, ſunt hæc: *Eliſæus conſtruxit Cellas in Ierichuntis ſolitudine. Manauit Inſtitutum, & loci Religio ad poſteros, fuitque deſertum hoc vſque ad Engaddi ab Eſſenis habitatum, hominibus continentiæ incredibilis.* Engaddi autem viciniſſimum Aſphaltiti, ſeu Aſphar lacui, vel mari mortuo eſſe, ex tabulis Chronographicis habet curioſus.

4 Ijs verò, quæ diximus, maximè cohæret aliorum placitum de Eſſenorum conuerſatione ſub hoc tempore, ex quibus Flauius Ioſephus *lib. 13. antiquit. cap.* 8. dum de Ionathę Principatu ſermonem agit: *Eodem* (inquit) *tempore tres hęreſes Iudęorum fuerunt, quæ de rebus humanis diuerſa credebant, quarum vna Phariſæa dicebatur, altera Saducęa, tertia vero Eſſenorum.* Ex contextu namque ſermonis, modoque loquendi elicitur has hæreſes (Inſtituta nempe, modoſque viuendi, iuxta dicta *ſub anno* 3545. *num.* 40.) non eo tempore cœpiſſe, ſed iampridem inter Iudæos notas eſſe, prout eo anno contra Baronium oſtendimus. Quo enim pacto Plinius, & Solinus ibi relati, qui eodem Chriſti ſeculo, vt ille, vel paulò poſt, vt iſte, ſcripſerunt, de Eſſenis dicere poſſent, *per ſeculorum millia*, prout Plinius, vel *per immenſum ſpatium ſeculorum*, qualiter Solinus, perduraſſe? Aut quomodo verum erit, quod Eſſeni tempore Chriſti, vel paulò ante cœperint, vt Baronius autumat, ſi ex Plinio, & Solino per tot ſecula tranſijſſe, & ex Ioſepho, quem ſolum audiendum credit, 150. circiter annis ante Chriſtum viguiſſe oſtenditur? Idem eſto argumentum de Ioſepho Gorionide, qui etſi de Eſſenis ſolum ſub *Aſidęorum*, & *piorum* nomine, ſub toto Machabæorum, ſeu Haſmonæorum tempore loquatur, nihilominus de Ioannis Hircani, quo pluſquam centum ante Chriſti ortum annis loquens *lib. 4. cap. 6.* fuiſſe tunc Eſſenorum ſectam perſpicuè ſcribit. In quo etiam animaduerſione dignum eſt, non loqui de illa, ſicut nec de alijs duabus, Saducæa, & Phariſæa, tanquam de recenter exortis, ſed veluti de rebus iampridem ſubſiſtentibus, & cognitis apud Iudæos. Merito proinde ſub hoc tempore Iudæ Eſſeni pietate, & Ionathæ fratris auctoritate auctum, & propagatum Eſſenorum Inſtitutum exiſtimare poſſumus.

Eſſenij ſub hoc tempore.

Antiquiores Chriſto.

5 Clariùs id habet Genebrardus lib. 2. Chronolog. ſub Ionathæ Principatu, dicens: *Phariſæorum Ordo ſub hoc oritur.* Ioſeph. *lib. 13. antiquit. cap. 9. 18. & lib. 18. cap. 2. & lib. de bello cap. 7. ſic & Saducęorum*

Genebrardi ſententia.

rum ſecta, Eſſeni valde augentur affines Pythagoræis. Ioſeph. lib. 10. *c.* 13. *& Religioſis noſtris lib.* 2. *de bello cap.* 12. Hæc ille. In quibus, etſi ea, quæ de Phariſæis, & Saducæis dicit, minus vera ſint, propter dicta à nobis *ſub anno* 3716. *&* 2807. quæ tamen de Eſſenis profert, veriora ſunt, propter dicta. Quod etiam Pythagoricis affines fuerint, ea, quæ anno 3545. *num.* 17. ſcripſimus, manifeſtè conuincunt. Proprius diceret Genebrardus, Pythagoreos Eſſenorum alumnos, & veluti poſteros, ſeu diſcipulos fuiſſe, propter ibidem dicta, & *ſub anno* 3515. vbi oſtendimus Pythagoram in Carmelo noſtro philoſophatum fuiſſe. Illud denique eiuſdem Genebrardi de Eſſenis, quod affines etiam fuerint *Religioſis noſtris*, vt ipſe loquitur, quæ eo anno 3545. diximus, ſatis oſtendunt.

6 Robur accipiunt ea, quæ diximus, ex Ioſepho *lib.* 13. *Antiquit. cap.* 1. vbi loquens de Ionatha, & ſocijs ipſius, inquit: *In nemoribus Iordanis caſtra poſuiſſe*, & ad oram Iordanis reuerſos (ſcilicet Simonem, & Ionathā) ibi permanſiſſe. Cum enim familiariſsima fuerit Iordanis habitatio filijs Prophetarum, vt conſtat 4. *Reg.* 2. *&* 6. & ex dictis *ſub annis* 3139. 3145. & 3154. credi par eſt, maximè ab hoc tempore, quo pij omnes cum Ionatha in huiuſmodi campeſtribus Iordanis Regionibus habitabant, Ieroſolyma exules Eſſenos, & Aſſidæos, qui inter ipſos erant, ea loca deſerta ſibi ad incolatum elegiſſe.

Manſio Ionathæ, & Sociorum.

7 Refloreſcentibus tamen poſtea rebus Iudæorum, eo quod Alexander Antiochi Nobilis nuncupati filius Ptolemaidem occuparet, bellumque contra Demetrium moueret, Ionathas in Ieruſalem venit ædificare ciuitatem, montem Sion cepit, & ab vtroque Rege de amicitia ſolicitatus, Alexandro adhærens, ab ipſo poſtea plurimum honoratus eſt, prout 1. *Machabæorum.* 10. habetur. Quo tempore proculdubio ad antiqua munia in Templo gerenda, de quibus *ſub anno* 3622. dictum eſt, Aſſidæi, vel Eſſeni redire potuerunt. Aucta præterea eorum gloria eodem tempore fuit ob victoriam partam à veris Dei cultoribus Iudæis contra Samaritanos in cõtrouerſia Alexandriæ agitata apud Regem de principatu Templi. Cum enim Samaritani contenderent ſuum Garizitanum Templum Ieroſolymitano præferendum, & oppoſitum æquius Iudæi tuerentur, Rex Ptolemæus diem indixit, cauſam auditurus conſedit, & pro Ieroſolymitano Templo ſententiam protulit, morte mulctatis aduerſæ partis cauſidicis. Rem refert Ioſephus *lib.* 13. *antiquit. c.* 4. & ad hæc tempora Euſebius *in Chronic.* & Salianus *ſub anno* 3906. *num.* 1. referunt.

Ionathes Ieroſolymam reſtaurat.

Aſſidæi, & Eſſeni.

Annus

Anni mundi 3912. vſque ad 3919. ante Chriſtum 141. vſque ad 134.

FVALIS his annis fuerit noſtrorum Eſſenorum ſtatus, ex varia Iudæorum fortuna, cum alia non extent monumenta, coniectari licebit. Capto proditoriè Tryphonis fraude ſacrilega Ionatha ſummo Sacerdote, & Iudæorum Principe, prout habetur 1. *Machabaeor.* 12. omnes gentes, quæ erant in circuitu eorum, quærebant eos conterere, eo quod Principe, ac duce carerent. Ipſe etiam Tryphon, qui cauſa fuerat captionis Ionathæ, eum verbis pacificis Ptolemaidem introducens, & faciens a ciuibus, ſocijs trucidatis, comprehendi, exercitum copioſum congregabat, vt veniret in terram Iuda. Simon autem (quem etiam inter Aſſamonæos, & per conſequens Enoſcenos cenſet Boulducus *l. 1. de Eccleſ. ante Legem cap. 17.*) Ionathę frater videns populum in magno timore, ac trepidatione poſitum, aduocata publicè Ieroſolymis concione, & breuiter commemoratis, quæ, & quanta ipſe, & fratres eius feciſſent pro ſanctis, & patrijs legibus, mira animi generoſitate ſe offerens ad vindictam faciendam de inimicis eorum, ab vniuerſo populo conclamatus eſt Dux, & Princeps loco fratrum ſuorum Iudæ, & Ionathæ. Tunc, congregato exercitu, Ieroſolymam muris muniuit, validum præſidium in Ioppen miſit, & contra Tryphonem copias mouit. Is artificioſiſſima proditione ad Simonem miſit, dicens ſe comprehendiſſe Ionatham pro argento, quod Regi debebat, eumque dimiſſurum, ſi centum talenta argenti, quæ debebat, & duos filios ipſius obſides ei miſiſſet. Simon verò etſi probe intellexerit proditoris malitiam, nihil ominus ne fratris redemptionem neglexiſſe videretur, omnia miſit. Verum Tryphon illis acceptis non modò Ionathan non dimiſit, ſed eum, & filios eius interfecit. Manſit ergo Simon pro fratre Dux, & Princeps Iudæorum, qui primum cadauera interfectorum in Modin ciuitate patris ſui honorificè ſepelienda curauit. Deinde litteras fœderis a Demetrio Rege impetrauit, Gazaram expugnauit, arcem Ieroſolymorum obtinuit, feſtum celebrauit, & alia notabilia geſſit, quæ 1. *Machabaeorum* 13. 14. 15. & 16. narrantur.

Ionathas captus proditoriè.

Simon cõclamatus Dux, & Princeps.

2 Quoad noſtra illud notatu dignum occurrit ea tempeſtate, qua proditor hic Tryphon ſęuiebat in Iudæos, non modica damna perpeſſos fuiſſe eos, qui ex Eliæ filijs Carmeli deſerta incolebant, iuxta dicta *ſub anno* 3128. credibile ſanè eſſe. Primò, quia ipſe (vt dici-

Deſerti Carmeli incolæ incommoda perpeſſi.

tur 1. *Machabaor.* 12.) *exercitum, & equites in Galilæam, & in campum magnum miſit*. Hic enim magnus campus, qui *Eſdrelon*, *Mageddo*, & planicies Galilçæ vocatur, Carmelo vicinus eſt, immò ipſius Carmeli pars, vt habet Vvolffgangus Veriſſenburgius *in deſcription. Terr. ſanct. in Carmel.* Secundò, quia poſtea *cap.* 13. dicitur de eodem Tryphone, & illis, qui cum ipſo erant in exercitu: *Girauerunt per viam, quæ ducit Ador*, alijs *Dora*. *Ador* namque, & *Dora*, vt Ioſephus habet *lib.* 2. *contra Appionem*, eſt ciuitas *iuxta montem Carmelum*. Cui fauet D. Hieronymus in locis Hebraicis, dicens Doram eſſe in nono milliario Cæſarçæ Palçſtinæ pergentibus Tyrum; ex quo proculdubio vicina Carmeli denotatur, quæ in eadem ferme diſtantia eſt à Cæſarça verſus Tyrum: idemque colligitur ex 1. *Machabaor.* 15. vbi *Dora* ponitur iuxta mare, prout etiam erat Carmelus. Hanc verò ciuitatem non extare modò certum credimus, niſi forſan, variato nomine, aliquod ex ijs oppidis ſit, quæ etiam his temporibus in Carmelo cerni ex nouiſſimis ipſius deſcriptionibus *ſub anno* 1236. diximus.

Dora vrbs iuxta Carmelum.

3 Celebratur deinde *cap.* 14. *eiuſdem primi libri Machabaeorum*, pax magna, tranquillitas, & requies Iudæorum toto tempore Pontificatus Simonis, & qualiter ſuum dilatauerit Imperium, acceperit Ioppen in portum, ex quo in mare, & inſulas pro commercijs, & negotiationibus liceret excurrere; ac dominatus fuerit Gazarç, Bethſuræ, & arcis, quæ erant præcipua Iudæorum fortalitia, legemque exquiſiuerit, ſancta glorificauerit, & multiplicauerit. Ex quo abſque vllo dubio inferre poſſumus, Inſtitutum Eſſenorum, & Aſſidæorum valde tunc auctum, & propagatum fuiſſe. Omnium namque hominum iudicio certum eſt, pace vigente in Regnis, Religioſorum Inſtituta floreſcere, & propagari ſolita eſſe, ſicut è contra bellorum turbinibus graſſantibus, cuncta in ruinam, & deſtructionem vergere. Quod videtur indicari eodem *cap.* 14. *verſ.* 36. vbi inter Simonis encomia illud refertur, quod abſtulerit milites, qui erant in arce Ieroſolymitana, qui ſuis militaribus eruptionibus *contaminabant omnia, quæ in circuitu ſanctorum ſunt, & inferebant plagam magnam caſtitati*. Quod etſi de caſtitate fçminarum, quas illi rapiebant, & quibus abutebantur, exponat Lyranus, de caſtitate propria Eſſenorum intelligi nihil inconuenit. Cui fauet Serarius, dicens: *Valde illos impediebant, qui in Dei cultu caſti, ſiue puri eſſe volebant, qui vt caſtitatem, ſiue puritatem aſſequerentur, ad Templum venire conſueuerant*, vel vt Dionyſ. *Sacris miniſtris Templi*. Hoc enim Eſſenis accommodari poſſe ea, quç diximus de ipſorum aſſiſtentia ad Templum, ſatis comprobant.

Pax tempore Simonis.

Quid hic denotat caſtitatem.

Fuit

Digitized by Google

4 Fuit & hoc tempore Simonis Rex Antiochus alius huius nominis ſeptimus dictus, filius Demetrij Regis, & alterius Demetrij frater in inſula Rhodo (vt ait Appianus) qui litteras ad Simonem miſit 1. *Machab.* 15. ſocietatis, & amicitiæ, ac confirmatorias immunitatum, & priuilegiorum, quæ priores Reges illi conceſſerant. Cognomen huic Antiocho erat *Aſſidetes*, vt ex Rabbano affert Serarius, & approbat Torniellus *ſub anno* 3915. Vocatus enim fuit *Pius* a Iudæis, vt habet Ioſephus *lib.* 13. *antiquit. cap.* 15. propter pietatem, & religionem, ſimiliter *Euſebes*, ideſt, Pius: ex quo dubitat Serarius, an ex eadem radice ac Aſſidæi, *Aſſidetes* appellaretur. Sed quidquid de hoc ſit, ſicut certum eſt eum non fuiſſe Aſſidæum, vtpote Ethnicum, ſic etiam valde credibile eſt a Iudæis appellatum *Pium*, & *Aſidetem*, propter pietatem, & religionis ſpeciem, quam oſtendit circa Dei cultum, & honorem Templi, mittendo ſcilicet tauros auratis cornibus, & pocula aurea, & argentea aromatibus referta in Templum Domini offerenda, vt habet Ioſephus relatus. Ex quo firmatur id, quod ſępius inculcauimus, hanc pietatem, & religionem circa Dei cultum, & Templum veluti propria Aſſidæorum fuiſſe, vt propterea ſicut ipſi pij, & Aſſidæi idcirco vocabantur, ſic etiam alijs eadem æmulantibus ſimilia cognomina communicarentur.

Alius Antiochus.

Pietas veluti Aſſidęorum propria.

5 In Iericuntina prouincia, vbi noſtros Eſſenos habitationem elegiſſe *ſub anno* 3895. diximus, turbines, & tumultus ſummo Sacerdoti Simoni exitiales ambitio cruentiſſima beſtia hoc tempore excitauit. Quidam enim Ptolemæus filius Abobi gener Simonis, & Dux in cąmpo Iericho ab eo conſtitutus, opibus, & ſuperbia elatus proditionem cogitauit aduerſus ſocerum, filios eius, totamque familiam. Cum ergo Simon ciuitates Iudæę perambularet, & in Iericho deſcenderet, a Ptolemæo ad conuiuium cum duobus filijs in quadam munitiuncula, nomine *Doch*, inuitatus, proditoriè, medijs ſiccarijs, ipſe, & filij ipſius interfecti ſunt. S. Scriptura 1. *Machabæorum* 16. Ioſephus *lib.* 13. *antiquit. cap.* 14. Turbauit hoc facinus Iudæorum pacem, & tranquillitatem, pijſque Eſſenis, ſeu Aſſidæis magnæ tribulationis, & anguſtiæ cauſa extitit.

Turbines in Iericuntina regione.

Anni mundi 3920. vſque ad 3950. ante Chriſtum 133. vſque ad 103.

Ioannis Hircani Pontificatus. 1 TOTVM hoc tempus Pontificatus, & Principatus Ioannis Hircani Simonis recitati filij in Iudæa in vnum coniungere neceſſarium fuit, cum poſt Simonis mortem Machabæorum libri, & totius veteris Teſtamenti hiſtoria, paucis de iſto Ioanne enarratis, terminentur. Is ergo audito patris interitu, & quod eum etiam interficere vellet Ptolemæus, comprehenſis, & occiſis illis, qui venerant perdere illum, fugit in Gazam, vbi a ciuibus Ptolemæum ingredi volentem repellentibus tutatus, paternum Pontificatum, & Principatum adeptus eſt. Confeſtim exercitu comparato, contra proditorem egrediens, profligauit, ac in munitione quadam nomine *Dagon*, alijs *Digonam* ſupra Ierichuntam ſita concluſum expugnare nitebatur. *Obſidio Dagon.* S. Scriptura 1. *Machab.* 16. Ioſephus 13. *Antiquit. cap.* 15. Gorionides *lib.* 4. *cap.* 2. Addit vterque Ioſephus in hac obſidione contigiſſe, vt quoties Ptolemęus ſe nimis arctatum agnoſcebat, matrē Hircani, & fratres eius ſuper murū ligans flagellaret, atq; omni genere verberū duriſſimè torqueret, quod videns Hircanus ceſſabat ab oppugnatione, quantūuis mater clamaret, ne ſic faceret, ſed patris vindictam contra proditorē ſumeret, quod quia incertū eſt, cum ex S. Scriptura conſtare videatur cū patre Simone interfectos filios eſſe, nec de matre aliquid dicatur, ideo ad certiora, & magis propria properemus.

2 Fuit hic Pontifex valde felix in ijs, quæ geſſit. Ptolemæum enim patris, & fratrum interemptorem in Philadelphiam fugauit, *Felix hic Ioannes.* Antiochum Pium, qui Ieroſolymam magno exercitu obſederat, amicum ſibi fecit, plures ſibi Syriæ ciuitates ſubiecit, Templum Samaritanum Garizitanum ſubuertit, Idumęorum vrbes cepit, eoſque ad circumciſionem amplectendam coēgit, ac tandem ſtrictam amicitiam cum Romanis compoſuit. Sed felicior, quia bonus, & probus creditus eſt, & quòd Deus cum illo eſſet, vt propterea futurorum præſcium eum faceret. *Futurorum præſcius.* Quod contigit, dum in quadam vrgenti occaſione a Deo audire meruit, quòd filij eius victores futuri eſſent in quodam prælio, & quòd non diu Principatu potituri erant, prout rerum euentus manifeſtauit. De quibus prolixiùs Ioſephus *lib.* 13. *Antiquit. cap.* 15. 16. & 17. & Gorionides *lib.* 4. *cap.* 3. 4. & 5. Vnde ab Vvernero Rolevvinch *in Faſciculo temporum in 5. ætate* appellatur *Propheta Religioſus*, quod & approbare videtur Serarius *in Tribæreſ.*

lib. 2.

lib.2.cap.28. affirmans vlterius ab Alberto Magno in ſua Litania vocari *Sanctum*. Nos autem, etſi *Prophetam* credamus propter dicta, & idcirco non approbemus traditionem eorum, qui dicebant ſpiritum Propheticum hoc toto tempore defuiſſe inter Iudæos, prout retulimus in ſuperioribus, ſanctum tamen vocare non audemus, quia Phariſęus fuit, & ad Saducæos propter iniuriam quandam illi a quodam Phariſæo illatam translatus. De quo Ioſephus *ſupra cap.17.* Genebrardus *in 2. lib. Chronolog. circa ann. mundi 3983. ex Seder olam*. Excuſatur a Serario relato, ſed res eſt valde incerta. Eum quoque inter Aſſamonæos, ac proinde inter ſuos Enoſcæos refert Boulducus *lib.1. de Eccleſ. ante Legem. cap.17.*

3 Erant tempore huius Ioannis inter Iudæos duæ prędictę Sectę Saducæorum, & Phariſæorum inter ſe valdè altercantes, diſſidijſque populum diuidentes, vt habetur ex Ioſepho *dicto cap.17.* & Gorionide *lib.4. cap.6.* Cum autem Eſſenos commemorent, & nihil tale de ipſis aſſerant, manifeſtè denotant ipſos quietè, & pacificè, vt probos, & veluti Religioſos viros decet, vitam tranſegiſſe. Hoc denotat Philo Iudæus, dum *in lib. Quod omnis probus ſit liber*, loquens de Eſſenis practicis Palæſtinis, inquit: *Tela, iacula, gladios, galeas, thoraces, ſcuta nemo apud eos fabricat, ſicut nec arma cętera, nec machinas, aut aliud quidpiam bello vtile*. Quo gentem omninò pacificè degentem fuiſſe demonſtrat. Clariùs id colligitur ex eo, quod id ipſum idem Philo *in lib. de vita contemplatiua* de Eſſenis Theoreticis aſſerit, cum eorum vitam humilem, modeſtam, pauperem, & cunctis amicabilem prædicat. Adhuc clariùs Ioſephus *lib.2. de bello Iudaico cap.7.* dum eorum Inſtitutum (quod propterea *probabilius*, quam Phariſęorum, & Saducæorum vocat) commendans, dicit: *Inter ſe mutuo amore coniunctiſſimi*. Infra: *Paci obſecundant*. Inferiùs de illo, qui de nouo recipitur ad contubernium, iurare dicit *erga homines ſeruare iuſtitiam, & neque propria ſponte nocere cuiquam, neque ex præcepto obeſſe*. Deinde *lib.18. Antiquit. cap.2.* eorum etiam mores deſcribens, omnino a litibus, & contentionibus alienos eſſe ſufficienter denotat, dum eos cultu morum, atque conuerſationis optimos, *& ad colendam terram omni ſtudio* intentos dicit; maximè dum poſtea propter euitandam *ſeditionis opportunitatem*, ſeruis carere ſcribit. Hac etiam de cauſa, vt notauimus *ſub anno 3807. num.8.* cum Phariſæi, & Saducæi, vipotè ſuperbi, contentioſi, & ſupercilioſi Chriſto Domino contrarij eſſent, nihilominus Eſſeni, quia ex oppoſito humiles, mites, & manſueti, nihil cum ipſo contentionis habuerunt, nullatenus reſtiterunt, quin potius inter primos ipſius doctrinam

Phariſei, ac Saducæi.

Eſſeni pacifici.

amplexati ſunt, iuxta dicenda ſuo loco.

4. Inter eos autem Eſſenos, qui huius Ioannis Hircani tempore
Iudas Eſſenus vixerunt, vnus erat clariſſimus nomine Iudas. De quo Ioſephus *lib.* 1. *de bello Iudaico cap.* 3. ſic ſcripſit: *In hoc autem etiam Iudam quis non rectè miretur? Eſſeus erat genere, qui nunquam diuinando aberrauit, neque mentitus eſt*. Sed & *lib.* 13. *Antiquit. cap.* 18. hæc habet: *Admirari poteſt quilibet & Iudam Eſſeum genere, qui nunquam in his, quæ prædixit, mentitus eſt*. Ioſephus autem Gorionides *lib.* 4. *cap.* 7. ſic: *Aderat autem vir quidam nomine Iehudas ex probatioribus Aſſidæis*. Et *c.* 8.
Ex Aſſidæus. hæc: *Sapiens ille Iehudas vnus ex probatioribus Aſſidæis*. Hegeſippus autem *lib.* 1. *cap.* 6. eum *Eſſenum* dicit, ac propter bonam vitam, vel myſticam obſeruationem ſæpius futura prædixiſſe. Serarius *in cap.* 1. & 2. *lib.* 2. *Machabæor. quæſtiuncula* 2. hunc Iudam *Eſſenum* appellat,
Futurorum præſcius. & *ob ſapientiam, futurorumque prædicendorum ſcientiam magnæ apud omnes auctoritatis* fuiſſe affirmat: fermè ſimilia *in Trihæreſ. lib.* 5. *cap.* 9. §. *Sextum nulla*. Salianus quoque *ſub anno* 3930. *num.* 8. eum *ſectæ Eſſenum, & virum Religione, & prophetiæ gratia celebrem; ideoque magnæ apud Iudæos omnes auctoritatis, præſertim circa ea, quæ ad Religionem, & Dei cultum pertinerent*, commendat. In quibus huius Iudæ encomijs (antequam ad ipſius egregia facta recenſenda tranſeamus) aliqua penſanda ſunt pro maiori luce eorum, quæ in ſuperioribus ſcripſimus. Primum, eum, quem Flauius Ioſephus, Hegeſippus, & alij *Eſſenum* vocant, Ioſephum Gorionidem *Aſſidæum* appellare; quo denotatur id, quod & nos *ſub anno* 3847. diximus, videlicet Eſſenos, & Aſſidæos eiuſdem Inſtituti homines eſſe. Vnde Munſterus ſectarius eiuſdem Gorionidis Scholiaſtes *in Scholijs dicti cap.* 7. eum modò *Eſſenum*, modò *Aſſidæum* cognominat. Secundum, prætatos au-
Propheta ab aliquibus cenſetur. ctores hunc Iudam *Prophetam*, vel ſpiritu Prophetico, aut prædictionis donatum appellare; quo etiam magis roboratur id, quod in ſuperioribus diximus, non defuiſſe ſcilicet inter Iudæos hoc tempore ſpiritum Prophetiæ. Tertium, quod cum iſte Eſſenus, ſeu Aſſi-
Ordinis Prophetici. dæus fuiſſet, ac proinde Ordinis Prophetici, iuxta dicta *ſub ann.* 3545. corroborari id, quod eo anno diximus, videlicet Eſſenos quandoque Prophetiæ dono a Deo decoratos fuiſſe, & quod *ſub anno* 3132. *num.* 2. etiam ſcripſimus, Ordinis nempe Prophetici alumnis hanc gratiam ſæpius Deum donaſſe. Quartum, quòd etſi vterque Ioſephus, & Hegeſippus huius Iudæ mentionem fecerint ſolum ſub Ariſtobuli Ioannis Hircani filij, & ſucceſſoris in Principatu, quia tamen iſte Ariſtobulus vnico dumtaxat anno in Principatu vixit, ideo neceſſum eſt, vt etiam hoc tempore Hircani ipſe floruerit, prout ex modò

modò dicendis conſtabit, & ſupponit Salianus *loco relato*.

5 Clariſſimum porro hunc Iudam Eſſenum fuiſſe, pręter dicenda inferius, ex eo etiam manifeſtè conuincitur, quòd in epiſtola illa, quam Iudæi Ieroſolymitani mittunt ad Iudęos in Ægypto commorantes, quæ habetur 2.*Machabaorum* 1. ipſe ſolus ſpecialiter cum Populo, & Senatu *verſu* 10. nominetur; ſimiliter *cap.* 2. *verſ.* 14. ipſe dicatur collegiſſe ea omnia, quæ in bellis eorum temporum contigerant. Quæ, vt magis perſpicua ſint, circa præfatam epiſtolam aliqua inquirere debemus, quæ nec ſacræ Scripturæ ſtudioſis inutilia erunt, & nobis ſatis proderunt pro huius Iudæ Eſſeni clariori notitia. Primum, an ea epiſtola vna dumtaxat ſit, vel plures. Secundum, an Iudas ille in eo nominatus noſter hic Eſſenus fuerit, an alius. Tertium, quinam illi Iudæi in Ægypto commorantes, ad quos litteræ ſcribuntur. Epiſt. Iudęor.

6 Et quoad primum, non vnam tantum, ſed plures epiſtolas ibi numerari, duas ſcilicet, vel etiam tres, habetur ex Ruperto *lib.* 10. *de victor verbi Dei*; Lyrano *in* 2. *Machabęor.* Cano *lib.* 2. *de locis c.* 11. Michaele Medina *lib.* 6. *de fide c.* 13. Bellarmino *lib.* 1. *de verb. Dei c.* 15. & Torniello *ſub anno* 3892. *num.* 10. Nihilominus verior ſententia tenet ibi tantum eſſe vnam epiſtolam ſcriptam anno 188. continentem tamen aliam vel partem ipſius datam ante annos 19. anno videlicet 169. Ita expreſsè Serarius *hic*, Salianus *ſub anno* 3930. *num.* 1. *&* 2. & ante eos Genebrardus *lib.* 2. *Chronolog. circa ann.* 3952. vbi totum ſecundum librum Machabæorum vnam epiſtolam vocat: *Iudęi* (inquit) *qui erant Ieroſolymis, ſecundum Machabaorum librum in formam epiſtola ſcribunt ad Iudaos, qui erant in Aegypto* 2. *Machabaorum.* 1. *verſ.* 10. Id probat primò ipſe contextus, ita vt vim ei afferant oppoſitum aſſerentes. Secundò, quia id ſatis exprimitur in textu Gręco, cum enim dictum eſſet *verſ.* 7. *ſcripſimus vobis*, &c. additur Græcè: *Et nunc, vt agatis dies Scenopegia*. Quaſi diceret: Scripſimus vobis aliàs, vt dies illos feſtos ageretis, nunc verò iterum ſcribimus. Ex hoc enim denotatur eam tantùm eſſe vnam epiſtolam, inſertam tamen habentem aliam aliàs ſcriptam. Tertiò, quia qui hic ponunt plures epiſtolas, coguntur illa verba *verſ.* 10. *Anno centeſimo octogeſimo octauo, populus, qui eſt Ieroſolymis, & in Iudaa* disiungere; ita vt illud *anno centeſimo octogeſimo octauo* ſit finis vnius epiſtolæ, & illud *Populus, qui eſt Ieroſolymis* initium alterius, quod abſurdum videtur (inquit Serarius) cum Codices correcti tam Latini, quam Græci hęc verba coniungant ſine aliquo puncto medio, quod neceſſariò debebat apponi. Angit hoc argumentum Torniellum, & meritò, quia An ea epiſt. vna tantū ſit.

ſatis

ſatis efficaciter concludit intentum. Poſito ergo hanc vnam dumtaxat eſſe epiſtolam, reſtat ſatisfacere ſecundo quæſito, quinam ſcilicet ſit ille Iudas, qui ibi nominatur, dum dicitur: *Anno centeſimo octogeſimo octauo populus, qui eſt Ieroſolymis, & in Iudæa, Senatuſque, & Iudas Ariſtobulo*, &c.

Quis hic Iudas.

7 Primò dicendum, eum Iudam, non fuiſſe illum celeberrimũ Machabæum, cuius ſtrenuiſſima geſta in ſuperioribus retulimus (quicquid Bellarminus, Canus, & alij cenſeant) euidens namque eſt eo anno 188. quo litteræ ſcriptæ ſunt, Iudam Machabæum in viuis non fuiſſe, qui ante annos 36. in prælio occubuerat, ſub anno ſcilicet 3894. qui triginta ſex annis anterior eſt ann. 3930. cui correſpõdet dictus annus 188. Imperij ſcilicet Græcorum. Quomodo ergo nominatur in ea epiſtola tanquam vnus ex eis, qui illam ſcribunt? Aliqui ſunt, qui fateantur Iudam, etſi iam mortuum, huic epiſtolæ ſcribendæ adfuiſſe, qualiter Eliæ poſt raptum diximus extare epiſtolam ad Ioram Regem Iuda miſſam anno 3148. Sed alia ratio eſt Eliæ, qui mortuus non eſt, ſed a communi conſortio ſeparatus, ac de Iuda, qui verè eo tempore diem ſuum obierat. Deinde mortuum viuis litteras ſcribere omnino miraculoſum eſt, ac proinde non niſi maiori fundamento aſſerendum. Sed ſiue viuus, ſiue mortuus Iudas Machabæus hanc epiſtolam ſcriberet, cur non primo loco nominatur, cum ſummus Sacerdos, Princeps, & Dux maximus populi eſſet? Quo iure poſt populum, & Senatum caput eorum recenſetur? Alia apud Serarium, & Salianum relatos contra hanc ſententiam videri poſſunt. Poſito ergo, quòd Iudas huius epiſtolæ ſcriptor ille Machabæus non fuerit, neceſſumque ſit fuiſſe virum aliquem magnæ auctoritatis apud Iudæos, alioquin nulla erat cauſa, cur cum Senatu, & populo ipſe ſolus nomine proprio cenſeretur, operæ pretium eſt id diligenter inueſtigare.

Sed iſte Eſſenus.

8 Et dicendum eſt, eum fuiſſe Iudam illum Eſſenum iam relatum. Ita habetur ex Ruperto *lib. 10. de victoria verbi cap. 15.* Serario, & Saliano relatis. Fundamentum eſt, quia in huiuſmodi Eſſeno Iuda concurrunt omnia ſigna, ex quibus ſatis perſpicuè conijci poteſt eum prædictæ epiſtolæ ſcribendæ adfuiſſe. Primò enim ipſe prædicto anno 188. Imperij Græcorum, & ſub Principatu Ioannis Hircani in viuis erat, cum conſtet ſuperſtitem fuiſſe vſque ad tempus Ariſtobuli filij, & ſucceſſoris Ioannis, vt habetur ex vtroque Ioſepho, Hegeſippo, & auctoribus relatis. Deinde ſenex, & prouectæ ætatis tẽpore prædicti Ariſtobuli fuit, vt colligitur ex Ioſepho *lib. 1. de bello cap. 3.* Item valde ſapiens, & plurium diſcipulorum Magiſter, vt

vt ex eodem Ioſepho tam ibi,quam 13. *Antiquit.cap.* 18. ac Gorionide *lib.* 4. *cap.* 7. & 8. etiam elicitur. Vir etiam probatæ vitæ, vt ex Hegeſippo, & Gorionide colligitur: propterea enim ab ipſo appellatur *ex probatioribus Aſſideis*: prophetię quoque gratia valde celebris,adeo vt cum plura prædixiſſet, numquam falſum protuliſſe cõpertum erat. Ad quod accedebat ex Inſtituto Eſſenorum, ſeu Aſſidæorum eſſe, quod (vt ait Ioſephus *lib.* 18. *Antiquit.cap.* 2.) inter Iudæos probabilius erat. Quid ergo mirum, vt tot, tantiſque auctoritatis adminiculis in eo concurrentibus, præſertim circa ea, quæ ad Religionem,& Dei cultum promouendum ſpectabant,ipſe ſolus veluti eximius, & celeberrimus in epiſtola illa referretur. Aliam congruentiæ rationem inferiùs afferimus. Hic verò ſolum expendendũ, in alijs eximijs eiuſdem nominis viris,qui hoc tempore Ioannis Hircani viuebant, nequaquam tales conuenientiæ rationes, quales pro iſto Eſſeno adduximus,reperiri,vt credibile ſit aliquem illorum talis epiſtolæ ſcriptorem commendari. Etenim filium ipſius Hircani natu maiorem, qui etſi Ariſtobulus nominetur, etiam Iudam appellatam teſtatur Ioſephus *lib.* 20. *Antiquit. cap.* 8. intelligi non conuenit. Eſto enim Princeps eſſet,& Iudas appellaretur(ſi Ioſephus non errat) non tamen credibile eſt in publicis litteris, omiſſo parente, qui ſummus Pontifex, & Princeps erat, filium iuuenem inſcribi, quantæuis gratia, & auctoritate polleret. Caſu autem, quo ipſe inſcriberetur, cur poſt populum nominatur? Similiter Iudas alius auctor quarumdam traditionum, quem refert ſanctus Epiphanius *hæreſ.* 33. & 42. potiori iure videtur rejiciendus; tum quia non conſtat, quo tempore vixerit, tum quia,eſto alicuius auctoritatis eſſet, conferendus non videtur cum Eſſeno noſtro Propheta eximio, probæ vitæ, & doctrinæ, ac celeberrimi Inſtituti alumno. Multo magis excludendus alter Iudas Simonis ſummi Sacerdotis filius, & Hircani frater. Is enim cum parente a Ptolemæo parricida interemptus iã erat, vt conſtat ex 1. *Machabæorum* 16. *verſ.* 14. & 16. Præiacto iam,quod ſolus Iudas Eſſenus ſit ille, qui nominatim in dicta epiſtola refertur, reſtat tertij dubij ſolutio,quinam videlicet ĳ Iudæi in Aegypto commorantes eſſent,ad quos ſcribebatur.

Non filius Hircani.

Nec Iudas alius.

9 Et ſanè licet credibile ſit tunc in Aegypto fuiſſe plures Iudęos, tum per captiuitatem illuc ductos, tum voluntariè transfugas, vt putat Serarius vt *ſupra quæſtiuncula* 3. probabilius tamen eſt, vt ipſe etiam affert,eos præcipue fuiſſe, qui cum Onia illo Templi Heliopolitani fundatore, de quo ſub *anno* 3889. diximus, illuc ſe contulerant, illicque manebant in eo Templo cultum Dei, ac in Ieroſo-

Nec Iudas Simonis filius.

lymi-

lymitano exercentes. Immo ex hoc ſumitur noua ratio congruentiæ ad credendum Iudam, qui in ea epiſtola nominatur, fuiſſe illum Eſſenum iam relatum. Cum enim inter eos, qui illum Oniam in Ægyptum euntem comitati ſunt, aliqui fuerint ex Eſſenis, iuxta dicta eo anno, ſanè conueniens valde fuit, vt vnus Eſſenus eximius ſpecialiter nominaretur in ea epiſtola, qua de Religione, & cultu Dei admonebantur. Sic enim melius Iudæi Ieroſolymitani intentum ſuum conſequerentur, quod videtur fuiſſe reducere illos ab errore, in quo manebant, Deum in Templo illo Heliopolitano colentes contra Dei Legem. Propterea enim dicunt: *Adaperiat Dominus cor veſtrum in Lege ſua, & in præceptis ſuis*. Et rurſus: *Et reconcilietur vobis, &c.* Immò & propterea monent illos, vt celebrent quaſdam feſtiuitates, ſcilicet dati ignis tempore Nehemiæ, & Purificationis Templi tempore Iudæ Machabæi. Hoc enim totum pertinebat ad tollendum ſchiſma eorum, qui in Ægypto aliud Templum erexerant: celebrando namque huiuſmodi feſtiuitates, virtualiter confitebantur ſolum Ieroſolymitanum Templum legitimum eſſe, & veram diuini cultus ſedem. Idcirco etiam *cap. 2. verſ. 18.* ſperare ſe dicunt omnes congregandos *in locum ſanctum*, ideſt in Ieroſolymitanum Templum.

Cauſa ſcribendi

De quibus admoneatur.

10 Cum autem in *cap. 2.* eiuſdem libri 2. *Machabæorum* dicatur, quod Iudas congregauerit omnia, quæ acciderant Iudæis, & hoc de Iuda Machabæo non videatur intelligi, cum proximè inferius proprio nomine Iudas Machabæus ipſe nominetur, intelligi id videtur de iſto noſtro Iuda Eſſeno, prout etiam Serarius *quæſtiuncula illa 2.* relatus approbauit. Ex quo etiam egregium aliud eiuſdem Iudę facinus referre poſſumus, eum ſcilicet fuiſſe auctorem huius ſecundi libri, quod et iam tenet idem Serarius *præloquio ſecundo in libros Machabæorum*. Et ſanè id manifeſtè probatur ex dicto *cap. 2. lib. 2.* ibi enim *verſ. 24.* dicunt auctores eius epiſtolæ ſe ab Iaſone *Cyrenæo quinque libris comprehenſa* vno volumine breuiaſſe. Cum ergo Iudas hic Eſſenus ſit vnus ex ijs, qui epiſtolam ſcripſerunt, proculdubio cum totus liber non ſit aliud, quàm vna epiſtola, vt ex Genebrardo vidimus, rectè ſequitur eum etiam fuiſſe auctorem libri. Vnde etſi (quod communiter a Doctoribus dicitur) ex Iaſonis illius quinque libris hunc ſecundum Machabæorum compilatum eſſe veriſſimum ſit, quia tamen ſi compilatorē ab eis petas, neſcire ſe dicunt, & aliqui perperam Ioſepho Flauio id tribuunt, ideo nos gratum obſequium ſacræ Scripturæ ſtudioſis facere putamus, ſi hunc Iudam Eſſenum huius ſecundi libri Machabæorum auctorem, ſeu compilatorem laudamus. De quo & alia in ſequentibus.

Iudas Eſſenus

Auctor 2. lib. Machabæor.

Illu-

11 Illuſtratur & hoc tempus (vt aliquid de hiſtorijs exteris afferamus) natali duorum inſignium valde in orbe virorum, M. Tullij Ciceronis, & Pompeij Magni, qui ſub eodem anno 3948. & Conſulibus Q. Seruilio Cępione, & C. Attilio Serrano nati ſunt. De Tullio enim id colligitur ex Gellio, Plutarcho, & alijs, de Pompeio autem ex Velleio *lib.2*. De vtroque, vtpotè ſuo ſeculo celeberrimo, aliqua in ſequentibus erit nobis mentio. Cicero, & Pompeius Magnus.

Annus mundi 3951. ante Chriſtum 102.

1 ANNVS iſte ſigillatim nobis recenſendus fuit, & quia Ariſtobuli Pontificatus, ac Principatus vnicus, & quia hiſtoria Iudæ Eſſeni, de quo in ſuperioribus, id expoſtulat. Oportuit etiam Ariſtobuli, & Iudæ ſimul memoriam fieri, quia Iudaicæ hiſtoriæ auctores geſta vtriuſque ſimul deſcribunt. Ergo quæ Flauius Ioſephus, Gorionides, & Hegeſippus de illis memoriæ commendarunt, in medium proferamus. Mortuo Ioanne Hircano Pontifice ſummo, ac Principe Iudæorum, ex quinque filijs, quos genuerat, quorum pręcipuè fuerunt tres, Ariſtobulus ſcilicet natu maior, Antigonus ſecundus, & Alexander tertius Ariſtobulus Principatum aſcendit, & nomen Regis aſſumpſit, Regium diadema ſuper caput ſuum primus imponens, eò quod plurimum Iudæorum terminos dilatauerit, Tyrum, & Sydonem expugnauerit, pluresque gentes, Ituræos maximè, ſuæ ditioni ſubiecerit. In rebus tamen domeſticis, ſuperbia, & æmulatione agitatus, peſſimè ſe geſſit: matrem enim, & fratres in vincula coniecit; Antigonum verò ſolum diligebat, quem & purpura induit, & magno honore decorauit. Miſit etiam illum ad bellum contra quoſdam Ariſtobuli rebelles, qui plurimos proſtrauit, innumeros protriuit, & Ieroſolymam cum magna gloria victor reuerſus eſt tempore, quo populus ſolemne Scenopegię feſtum celebrabat. Cum verò ea occaſione Rex ægrotųs decumberet; Antigonus tum feſtum celebraturus, tum pro ſalute fratris vota facturus, Templum cum armatorum comitatu ſplendidiſſimè ornatus ingrediebatur. Accidit autem eo tempore, vt celebris ille Iudas Eſſenus, de quo in ſuperioribus diximus ſpiritu Prophetiæ inter Iudæos clarum eſſe, prædixiſſet mortem iſtius Antigoni futuram eo die, quo ipſe veniebat ad Templum, & quod eſſet moriturus apud turrim quandam, quæ vocabatur *Stratonis*, quæ diſtabat ab Ieroſolymis ſtadijs quingentis, aut ſexcentis. Cum ergo vidiſſet eum ad Templum cum mili-

Ariſtobulus Pontifex.

Ipſius geſta

Iudas Eſſenus

Ipſius prædictio.

Digitized by Google

militibus accedentem, & quòd turris illa, apud quam moriturum prædixerat, tam longe aberat a Ieroſolyma, vt impoſſibile eſſet ea die id accidere, & quod, re communicata cum diſcipulis, ipſi quoque affirmaſſent falſam euaſiſſe illam ipſius prædictionem, valde dolens, & vanitatem exiſtimans, quod ſpiritum Propheticum fuiſſe credebat, iacuit immobilis, quaſi ſomno oppreſſus, feſſus, vel fatigatus præ nimio cordis ſui mœrore. At Deus, cuius prouidentia nunquam fallitur, propter occulta ſuæ ſapientiæ iudicia, & interea, ne pius Eſſenus pſeudo-Propheta exiſtimaretur, permiſit, vt ij, quibus ſtudium erat excitare inter fratres diſcordias, occaſionem nacti è rebus proſperè geſtis ab Antigono, & pompa, qua vtebatur, venerint ad Regem ægrotum, rem exaggerantes, ac dicentes, ea iam eſſe ſupra priuati hominis conditionem, & affectati Regni manifeſta indicia, aiebantque venturum breui cum valida armatorum manu ad occidendum Regem. Ariſtobulus autem, quamuis non ijs omnino crederet, vt tamen ſibi conſuleret, & ſuſpicionem vitaret, collocauit ſatellites in obſcuro quodam loco iuxta turrim, quæ etiam *Stratonis* vocabatur, ſicut & illa, quæ longe erat a Ieroſolymis, præcepitque eis, vt ſi frater Antigonus ad eum veniret ſine armis, nemo eum attingeret, quod ſi armatus aduentaret, trucidaretur. Præmiſit tamen ad eum nuncium dicens, quod inermis veniret; ſed Regina, quæ Salome, & Alexandra vocabatur, & reliqui inſidiatores proditoriè nimis nuncio perſuaſerunt, vt contraria diceret Antigono, videlicet Ariſtobulum fratrem audiſſe, eum armaturam eximiam ſibi comparaſſe, cupereque ita armatum videri. Antigonus proinde nihil mali ſuſpicatus, armatus veniebat ad Ariſtobulum. Cumque perueniſſet ad nominatam turrim *Stratonis*, a ſatellitibus ibi abſconditis percuſſus innocens interfectus eſt eo in loco, de quo Iudas Eſſenus Propheticè prænunciauerat, etſi non crederet ibi eſſe talem turrim *Stratonis* cognominatam, ſed ſolum in remotis a Ieroſolyma. Audita ergo Antigoni morte, etſi valde ipſi diſplicuiſſet, cognouit tamen ſuum oraculum veriſſimum, & à Deo fuiſſe. Rex verò tum dolore, tum triſtitia de fratris morte, a Deo præſertim ob ſcelera in matrem, & fratres commiſſa punitus, paulò poſt miſerè perijt. Hanc hiſtoriam ſcribunt Ioſephus *lib. 13. Antiquit. cap. 17. & 18. & de bello c. 3.* Gorionides *lib. 4. cap. 7. 8. & 9.* & Hegeſippus *lib. 1. c. 6. & 7.*

Diſcordia inter fratres.

Prædictio adimpleta.

2 Circa quam, in gratiam huius noſtri Eſſeni Iudæ, aliqua animaduertenda occurrunt. Primum cum Saliano *ſub hoc anno num. 9.* ex eo quòd ipſe deceptus fuerit, exiſtimans eã turrim *Stratonis*, apud quam occidendus eſſet Antigonus, fuiſſe illam, quæ longe erat a Ieroſoly-

roſolymis, non quæ in vrbe erat, & iuxta quam mors Antigoni accidit, non inferri, eum non fuiſſe Prophetam; non enim neceſſe eſt Prophetas intelligere omnia, quæ prænunciant, eo ſaltem modo, quo a Spiritu ſancto intenduntur, vt colligitur ex illo *Ieremiæ 4. v. 10. Heu, Heu, Heu, Domine Deus, ergo ne decepiſti populum iſtum, & Ieruſalem, dicens: Pax erit vobis, & ecce peruenit gladius.* Item ex illo *Ieremiæ 20. verſ. 7. Seduxiſti me, & ſeductus ſum, fortior me fuiſti, & inualuiſti.* Maximè ex illo *Ioannis 11. v. 10.* Caiphas enim prophetauit, dicens: *Expedit vobis, vt vnus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat.* Quæ tamen ipſe Caiphas non intelligebat eo ſenſu, quo a Deo intenta erat. De quo plura horum locorum Expoſitores. Secundum, ex eo quòd iſte Iudas Eſſenus dicatur a Ioſepho Flauio, Gorionide, & Hegeſippo locis relatis habuiſſe Diſcipulos, immò ex eo quod filios eos vocaret, vt habet Gorionides *dicto cap. 7.* inferri non ſolum Ordinis Prophetici eum alumnum fuiſſe, ſed & Patrem, Pręfectum, & Superiorem in eo Inſtituto. Conſtat enim ex dictis *in Apparatu c. 3. num. 12. & ſub anno 3132.* Præfectos, ſeu Superiores Ordinis Prophetici appellatos fuiſſe *Patres*, ſicut & ſubditos, diſcipulos, & *filios*. Specialiter quoque, quia Ordinis Prophetici aſſecla fuit, propterea inter noſtræ Religionis Prophetiæ dono inſignes in Catalogis noſtrorum Hiſtoricorum, & in eo, quem Laurentius Beyerlinck *in Theatr. vit. hum. to. 6. lib. 16. verbo Religioſus Religio*, collegit, refertur.

An Prophetæ noſcit omnia.

Iudas Eſſenorū Præfectus.

Anni mundi 3952. vſque ad 3975. ante Chriſtum 101. vſque ad 78.

1 TOTO hoc viginti quatuor annorum ſpatio Pontificatum & Regnum Iudæorum obtinuit Iannæus Alexāder filius Hircani, & frater Ariſtobuli, de quibus in ſuperioribus. Quod ſimul in vnum cōiungimus, cum ſacra Scriptura nihil de hoc tempore habeat, & vterque Ioſephus, ac Hegeſippus, qui aliqua de ipſo ſcribunt, pauca ad Propheticum noſtrum Ordinem, & Eſſenum Inſtitutum ſpectantia eloquuntur. Prius ergo, etſi breuiter, quę ad iſtius Iannæi hiſtoriam, & poſtea, quæ ad noſtrum Inſtitutum pertinent, perſtringemus.

Iannęus Alex. Pontifex.

2 Fuit hic Iannæus is, de quo patri ſuo Hircano Deus reuelauerat ipſius futurum ſucceſſorem, vt propterea, cum præ cæteris filijs Ariſtobulum, & Antigonum dilexiſſet, in Galilæa educari fecerit.

Geſta ipſius.

Digitized by Google

Poſt Ariſtobuli autem obitum Salome eius vxor, ſolutis eius fratribus, quos ipſe vinxerat, hunc Iannæum Regem conſtituit, ætati, & modeſtia cæteros præcedentem. Regno potius alterum fratrem inſidiantem ſibi interfecit; alterum contentum priuata, & otioſa vita in honore habuit. Ita Imperij ſui rebus conſtitutis ad finitimos ſubiugandos, Regum Syriæ contentiones in ſua lucra conuertens, progreſſus eſt; Ptolemaidenſes primò obſedit, licet Ptolemæi Lathuri Ægypti Regis copijs confortatos deſerere coactus eſt: Zoilum tamen Sydoniorum Regem ſuperauit, ac fugauit, totamque illius Regionem cepit, & Raphiam, Gazam, & Anthidonem ſuo Imperio ſubegit. Accidit autem, vt cum quadam die in ſolemnitate tabernaculorũ aſcenderet ad altare, iuxta morem Sacerdotum, vt incipe-

Contentio cũ Phariſæis.

rent Phariſæi, qui ibi erant, ludere cum pomis citreis, & ſurculis palmarum læti, & iucundi (mos enim Iudæis erat iſte) Tunc quidam ex illis deliberato animo proiecit citrum in Regem; ſatellites verò id ęgrè ferentes, ad Phariſæos dixerunt: Cur ſic facitis? quare ſic contemnitis Regem, citrum in eum proijcientes? Reſponderunt, id non fit ex contemptu, ſed ex conſuetudine noſtra, qua ſic agere ſolemus. Opprobrijs proinde afficientes Regem, dixerunt eum filium eſſe prophanæ mulieris, atque ob id ſibi non competere Sacerdotium. Vnde iratus plurimum Rex, diuertit ab altari, & exclamauit ad milites, vt occiderent Phariſæos, qui ſex millia ipſorum peremerunt, totum Templi atrium cadaueribus implentes. Magna proinde bella inter ipſum, & Phariſæos exorta ſunt, quæ per ſex annos durarunt cum magno ipſorum detrimento. Ex quibus etiam octingentos crucifigi fecit, vt propterea à Iudæis Alexander Crucida appellatus fuit. De his, & alijs ab hoc Pontifice geſtis Flauius Ioſephus *lib. 13. Antiquit. cap. 19. 20. & 21. & lib. 1. de bello Iudaico cap. 3. & 4.* Ioſephus Gorionides *lib. 4. cap. 9. 10. 11. & 12.* Hegeſippus *lib. 1. cap. 9. 10. 11. 12.*

3 Non modica interim hoc tempore perpeſſos incommoda Carmeli Eremi incolas, ex ijs, quæ tunc acciderunt plus æquo conijci datur. Cum enim Ptolemæus Lathurus Ægypti Rex Ptolemaidẽſes adiuturus exercitum circiter triginta millibus militum conſtantem Sycaminum Phœniciæ vrbem inter Carmelum, & Ptolemaidem (vt Ptolemæus aſſerit) duxiſſet, inimicitiaſque cum Iannæo Iudęorum Rege haberet, proculdubio Carmeli eremitæ, qui ex Iudęis erant, ab ipſo, & ipſius exercitu eas clades, quas bellum inferre ſolet etiam inſontibus, pertulerunt.

Incommoda Eremitarum Carmeli.

4 Nihilominus poſt hæc huius Iannæi tempore propagatum valde

valde fuiſſe Eſſenorum, & Prophetarum Ordinem etiam iuxta Carmelum ex propagatione Imperij huius Regis, ea præſertim parte, qua Carmelo ipſi proximum erat, non leuiter coniectari poſſumus. Primo enim *Doram* a Zoilo Sydoniorum Rege abſtuliſſe ſatis teſtatur Gorionides, dū *lib.4.c.9.* in fine ait Iannæum totam terram Zoili accepiſſe, cum ergo, teſte Ioſepho *lib.13.Antiquit. cap.19.* Dora ſub Zoili poteſtate eſſet, recte ſequitur eā cepiſſe Iannæum. Erat autem *Dora*, vt ſub anno 3912. vidimus, Carmeli monti ciuitas vicina. Deinde, vt ait idem Ioſephus ibidē, ille habebat omnes ciuitates maritimas, Ptolemaide, & Gazia exceptis. Carmelus ergo maritimam tangens oram (propterea enim *Ioſue 19.verſ.26.* appellatur *Carmelus maris*) ſub eius ditione erat. Clariùs ipſe Ioſephus eodem *lib.13. cap.21.* numerans Iudæorum ditionem ſub Iannæi Imperio, recenſet *iuxta mare quidem Stratonis turrem, Appolloniam, Ioppem, Iamiam, Azotum, Gazam, Anthidonem, Raphiam, Rinocholuram*. Et poſtea: *Carmelum montem, & Thaburium montem*. In comperto ergo ſit noſtrum Carmeli montem ſub Iudæorum pacifica poſſeſſione hoc tēpore fuiſſe, nec locum dubitandi ſupereſſe, quo minus in eo monte noſtri Eremitæ tunc commorati fuerint, quod pro dicendis *ſub anno ſequenti* vtile erit. Propagatio Inſtituti Eliani.

Annus mundi 3976. ante Chriſtum 77.

1 HVIVS anni hiſtoria ſigillatim nobis recenſenda eſt, ob ſingularem a Deo noſtris Carmeli Eremitis gratiam eo tempore, prout refertur, conceſſam de viſione, ſeu reuelatione quadam, aliquorum conſanguineorum, ſeu ſecundum ſanguinem Ieſu Chriſti Saluatoris noſtri, eiuſque immaculatiſſimæ Virginis Matris coniunctorum progeniem tangente. Hoc enim anno, qui 77. ante eiuſdem Ieſu Chriſti ortum erat, Iannæi Regis, & Pontificis Iudæorum vigeſimus quintus, Ptolemæi Auletis Ægypti Regis tertius, Olympiadis 175. annus etiam tertius, & Vrbis conditæ 675. Conſulibus Romanis M. Æmilio Lepido, & Q. Lutatio Catulo eam contigiſſe auctores referendi aſſeuerant. Primo ergo eorum verba, quibus prędictam reuelationem deſcribunt, deinde qualiter accipienda, & a difficultatibus, quæ contra illam eſſe poſſunt, vindicanda, in medium proferemus. Anni hiſtoria. Reuelatio facta Carmeli Eremitis.

2 Petrus ergo Dorlandus Carthuſianus grauis, & doctus auctor, vt ipſius ſcripta apud Poſſeuinum *in Apparatu ſacro littera P.* demon- Relata a Petro Dorlando.

ſtrant, & qui eodem Poſſeuino teſtante, anno 1490. in viuis erat, in *libro de vita ſanctæ Annæ*, quem ex Theutonico idiomate vertit Iodocus Badius,& habetur in fine libri *de vita Chriſti*, Lodolphi de Saxonia etiam Carthuſienſis *cap.* 1. ſic caſum deſcribit: *Appropinquante plenitudine temporis, qua per filium ſuum Deus humanũ genus redempturus erat, ſeptuaginta ſeptem, vt D. Cyrillus Carmelita ait, ante diuini verbi Incarnationem annis floruit in Iudea virgo quędam generoſiſſima ex Dauid ſtirpe nata, diues admodum, mirèque formoſa, optimè morata, validèque cordata, ac ſpei de redemptione Iſrael refertiſſima. Quæ cum parentum venia filios Prophetarum in Carmelo viſitare ſolita, ab eiſdem, moribus, & prudentia, ac ſanctitate plurimum illuſtrabatur, donec iam matura viro iam plenis nubilis annis, matrimonio ad generis propagationem a parentibus optimis, & prudentiſſimis ex veteri Inſtituto addiceretur. Quibus tamen virgo caſtis colloquijs imbuta, virginalique vitę aſſueta, animo deſtinato primum refragata rem ad Carmelitas retulit. Qui in ieiunio, & oratione Deum conſuluerunt, donec eorum tres in ſpiritu rapti radicem videre pulcherrimam, geminam ex ſe arborem emittentem; e quarum altera natus eſt ramus ſpecioſiſſimus tria diffundens ramalia; è quorum primo longe decentiſſimo natus eſt flos puriſſimus, atque fragrantiſſimus odore cælum, ac terram perfundens optimo. E reliquis quoq; prioris arboris ramalibus flores nati ſunt, ſi ſeorſum ſpectentur, pulcherrimi, ſed ad primi floris comparationem nihil. Ex altera verò arbore orta eſt virga ſane pulchra, pulchriorem producens florem, nec tamen primo comparabilem. Hac radice ſic viſa, audita eſt ſimul vox, dicens: Hæc radix eſt Emerentiana noſtra magnæ propagationi deſtinata. Qua re intellecta, virgo Deo, et parentibus obediens, Stollano viro iuſto, et Deum timenti nupſit.*

Emerentiana virgo.

Viſio.

3 Ioannes etiam Palęonydorus Batauus Dorlando fermè coætaneus, & inter Ordinis noſtri Hiſtoricos celebris valdè, ſic de hac re in opere de *antiquitate, et ſanctimonia Eremitarum montis Carmeli lib.* 1. *cap.* 5. loquitur: *Scribit etiam B. Cyrillus Patriarcha Alexandrinus in libro de Ortu Beatiſsimæ Mariæ Virginis, quem poſt habitum concilium Epheſinum miſit Cęleſtino Papæ primo. Quomodo ante Chriſti natiuitatem virgo Emerentiana Deo deuotiſſima ex ciuitate Bethleem, frequenter conſueuit cum ſua genitrice viros ſanctos in monte Carmeli viſitare. Quæ licet animo ſuo continentiam conſeruare ſtatuerit, tamen parentum voluntate, et diuina poſtmodum reuelatione, ac ordinatione, ex conſilio Carmelitici montis tunc Eremitarum Dei oraculum conſulentium, Stollano viro fuit matrimonio iuncta. Poſt hæc peperit ſanctiſſimam Annam Dei Genitricis Mariæ Matrem, & Eſmeriam matrem Eli-*

Eadem viſio ex Palęonydoro.

ſabeth

Digitized by Google

ſabeth vxoris Zachariæ patris Ioannis Baptiſtæ.

4 Poſt illos Guillelmus Pepinus Doctor Pariſienſis, & clariſſimi Prædicatorum Ordinis egregius alumnus in *tomo concionum de ſanctis ſerm. 2. de S. Anna* eamdem reuelationem, quam ex quodam antiquo libro Bibliothecæ Valencienenſis Ordinis Prædicatorum extraxiſſe fatetur, *quaeſtiuncula* 3. ſic deſcribit: *Tertia quaeſtiuncula eſt, vtrum aliquid legatur de parentibus B. Annæ. Reſpondetur quod ſic. Reperi enim, quod B. Cyrillus dudum inhabitator montis Carmeli, qui regnauit circa annum Domini 428. Scripſit de ortu B. Annæ, oſtendens quis fuerit pater illius, ſimiliter & mater. Refert ergo, quod anno circiter ſeptuageſimo octauo ante Chriſti incarnationem fuit quædã virgo nobilis de genere & tribu Iuda, pulchra corpore, ſed pulchrior mente, cui nomen erat Emerentiana. Hæc igitur honeſtiſſima virgo de licentia parentum viſitauit quoſdam fratres deuotos in prædicto monte Carmeli commorantes, & cum eis conferre cœpit de aduentu Meſſiæ, & de Prophetijs, atque promiſſionibus ſuper hoc factis. Cumque illa attigiſſet annos nubiles, parentes voluerunt eam dare cuidam honeſto iuueni in vxorem. Illa tamen conſentire noluit, eo quòd in occulto promiſiſſet Domino ſe ſeruaturam virginitatem, ſi modo Deo placeret. Recurrit ergo pro hac re ad dictos Patres, narrans ſuorum parentum voluntatem pariter, & ſuam. Qua audita, illi orauerunt Dominum, vt dignaretur oſtendere ſuper hoc voluntatem ſuam, quod cum triduo feciſſent, tandem ſeniori inter eos pariter, & duobus alijs, qui erant magis deuoti, oſtenſum eſt arbuſtum quoddam, ſuper quo erat quidam ramuſculus portans pulcherrimum florem, fructum delectabiliſſimum in ſe continentem. Deinde facta eſt vox ad eos dicens, quod arbuſtum deſignabat Emerentianã, & eius bonam voluntatem cum Dei voluntate vnitiſſimam. Ramus verò ſignificabat quandam filiam ſanctiſſimam, quam in ſtatu matrimoniali Deus ſibi daturus erat. Flos autem deſignabat Virginem quamdam caſtiſsimam, quã filia ipſius Emerentianæ eſſet paritura, quæ Virgo permanens, fructum vitæ, ideſt, Filium Dei naturalem, qui per fructum prædictum deſignabatur, eſſet clauſura in ſuo vtero virginali, & tandem tempori debito ſine dolore paritura. Hanc igitur iuſſionem retulerunt prædicti patres Emerentianæ puellæ; quam audiens illa dixit: Fiat voluntas Domini. Ex tunc ergo illa conſenſit intrare matrimonium, orans humiliter Deum, vt nulli in matrimonium iungeretur, qui non timeret Deum. Cumque poſt hæc ſucceſſiuè ad illam adducti fuiſſent ſex viri, nulli eorum voluit copulari propter corruptam eorum intentionem, quam Spiritu ſancto reuelante illa præcognoſcebat. Poſtremo ſuperuenit ſeptimus, dictus Stollanus, qui Deum timebat, & qui non cauſa explendæ libidinis, cum illa eſſet ſpecioſiſsima, vt dictum eſt, ſed potius cauſa*

Emerentiana.

Viſio.

Matrimonio iungitur Stollano.

ſuſcitandæ prolis eam quærebat habere in ſponſam. In hunc igitur Stollanum conſentit. Facto ergo inter eos honeſto matrimonio, illa concepit filiam, quam Annam vocauit. Hæc Cyrillus.

Ex Petro Morales.

5 Sequenti tempore Petrus Morales inter celebres Ieſuiticæ familiæ ſcriptores nobilis auctor eamdem hiſtoriam in commentarijs in Matthæum *cap. 1. lib. 1. tract. 6.* his verbis amplexatus eſt: *Conceptio ſanctiſsimæ Annæ fuit diuino munere à Deo reuelata quibusdam ſanctis viris Religioſam vitam in monte Carmelo agentibus, vt refert Petrus Dorlandus Carthuſianus in tractatu, quem de noſtra glorioſiſsima Anna compoſuit, & habetur in fine vitæ Chriſti à Lodolpho Senenſi etiam Carthuſiano deſcriptæ. Inquit enim Dorlandus: Annam noſtram filiam fuiſſe Stollani, & Emerentianæ ſanctorum coniugum, & quod Emerentiana procreata fuit (ſecundum ſanctum Cyrillum) anno ſeptuageſimo ſeptimo ante incarnationem Chriſti, quæ ſemper in maxima Religione, & virtutũ ſplendore, caſtitatis, & virginitatis præcipuè, vitam geſsit, quoad vſque conuenit Religioſos viros in monte Carmelo habitantes, qui poſt longam ieiuniorum, & orationum præparationem debitam, tres eorum in ſpiritu rapti viſionem huiuſmodi acceperunt. Radicem videre pulcherrimam geminam ex ea arborem emittentem, è quarum altera natus eſt ramus ſpecioſiſsimus, ex altera verò arbore nata eſt virga ſanè pulchra, pulchriorem producens fructum, & florem: hac radice ſic viſa, audita eſt ſimul vox, dicens: Hæc radix eſt Emerentiana noſtra magnę propagationi deſtinata: Qua re intellecta, virgo Deo, & parentibus obediens, Stollano viro iuſto, & Deum timenti nupſit. Ex quo matrimonio, & ex radice Emerentianæ duæ frugiferæ arbores prodiere: altera fuit Sobe mater S. Eliſabeth, & auia Præcurſoris Baptiſtæ; altera verò arbor ſpecioſior, noſtra glorioſiſsima Anna mater ſanctiſsimę Deiparæ Mariæ, & Chriſti auia.* Hæc ille.

Stollanus, & Emerentiana.

Viſio.

Auctores.

6 Perplures quoque nobiles alij auctores hanc reuelationem in ſcriptis ſuis commendarunt. Specialiter Ioannes de Robles Canonicus Regularis *in vita ſanctæ Annæ,* Ioannes Cartagena Minorita *tom. 4. homil. lib. 7. homil. 1.* Syluester Marulus Ciſtercienſ. *in Ocean. Relig. lib. 4.* Honuphrius Maneſcalcus *tom. 4. Concion. in Concion. B. Mariæ de monte Carmeli,* & ex noſtris hiſtoricis Didacus de Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 2. cap. 13.* Thomas de Ieſu *de Antiquitat. Carmeli lib. 1. cap. 15.* Franciſcus Vaerſius *in lib. cui titulus: Giardino de teſorò ſpirituali della Religione Carmelitana,* Emmanuel Roman: *in Indice Alphabetico de antiq. Ordin.* Muñoz. *in Propugnaculo Eliæ lib. 2. tit. 1. cap. 3. art. 3.* Laurentius Cuperus *l. de vita S. Annę,* & alij.

Probabilem fidē meretur.

7 Quibus iam præmiſſis dubitandi locus non ſupereſt, quin huiuſmodi reuelatio inter eas referenda ſit, quæ probabilem fidem, aſſenſumque

ſenſumque merentur. Cum enim tot doctorum virorum, qui ipſam retulerunt, calculo veluti firmetur, nec contra ipſam vel ex ſacra Scriptura, traditione, aut Patribus aliquid extrahi poſſit, habeatque omnes conditiones, quas pro ſimilibus viſionibus comprobandis ſacri Theologi aſſignare ſolent, vt diſcurrenti per ſingula compertum erit, proculdubio inter alias æquo iure ſolum piè credendas recenſeri debet. Ad quod accedit, quod cum de huius temporis hiſtoria ſacræ Litteræ nihil prodant: poſt Machabæorum namque geſta vſque ad Chriſtum nullæ canonicæ extant ſcripturæ, & auctores Ethnici, ac prophani, qui huius æui hiſtorias texunt, non niſi Ethnica, & prophana tractent, Hebræi etiam Scriptores, Ioſephus videlicet, & Gorionides nihilminus, quam de rebus huiuſmodi ad Chriſtum, & eius Matrem ſanctiſſimam, aut parentes, vel conſanguineos ipſius ſpectantibus agant, certè credendum videtur præfatis auctoribus doctis, & pijs; eſto ea, quæ dicunt, in probatioribus hiſtorijs non reperiantur.

8 Emergunt tamen aliquot dubia pro maiori elucidatione examinanda. Primum eſt, qui ſit iſte ſanctus Cyrillus Carmelita, qui primus eam litteris commendaſſe a prædictis auctoribus refertur. Et quidem Cyrilli ſolum nomine audito ſuſpicari quis poſſet, eum fuiſſe Cyrillum illum Græcum Doctorem, ac Eremitam montis Carmeli, qui circa annum Chriſti 1200. vita, Prophetiæ dono, & diuinis illuſtrationibus in eo monte claruit (de quo in Apparatu cap. 10. diximus) & qui ex eius incolatu, quaſi per manus acceptum a maioribus, noſſe potuerit hanc viſionem eo Montis Carmeli loco prędeceſſoribus a Deo manifeſtatam fuiſſe. Verumtamen cum in præfatis auctoribus expreſſe habeatur eum Cyrillum fuiſſe illum Alexandrinum, qui tempore Cæleſtini Papæ, & Concilij Epheſini mundi iubar erat, proculdubio alius eiuſdem nominis quærendus non eſt. Quo autem titulo, quoue iure Carmelita vocetur, in ſecundo Annalium noſtrorum Tomo pro poſſe oſtendemus. Interim tamen vel relatis auctoribus credendum, vel ſaltem Eccleſiæ teſtimonio, cuius auctoritate ſæpius, Diplomatibus Pontificijs, vel ſacræ Congregationis Rituum decretis approbatum manet pro Ordine noſtro officiũ eiuſdem Cyrilli, in cuius lectione quarta habetur: In Carmelo monte *cum aliquot pijs hominibus illic degentibus, cęleſtem vitam in terris aliquandiu egit*. Quis hic Cyrillus.

9 Maiorem difficultatem ingerere videtur, quod liber *de ortu ſeu natiuitate B. Virginis*, vel *ſanctæ Annæ*, ex quo talis reuelatio deſumpta dicitur, hucvſque incognitus ſit, nec inter ſancti Cyrilli Alexandrini Quis ille liber Cyrilli.

xandrini opera relatus. Sed nec hoc magnum viris doctis ſcrupulum afferre poterit. Eis namque compertiſſimum eſt, plurima ſanctorum Patrum ſcripta, tum temporum, tum hominum quorumdã iniuria omnino perijſſe; alia diu latuiſſe, & ex tineis, & blattis, ipſiſque tenebris ſtudioſorum diligentia poſt multum tempus erutos luci commendatos fuiſſe. Et ne extera exempla requiramus, in hoc noſtro Cyrillo Alexandrino, de quo eſt ſermo, clariſſimè id conſpicitur. Etenim cum certiſſimum ſit, ipſum duodecim libros in Ioannem ſcripſiſſe, nihilominus quatuor illorum, videlicet quintus, ſextus, ſeptimus, & octauus a multis annis deſiderantur, ita vt a Iodoco Clictouæo adiecti fuerint, ex Chryſoſtomo, & alijs Patribus collecti. Scripſiſſe etiam dicitur Cyrillus in Prophetas, vt notat Bellarminus *in lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, & tamen ſolùm in Iſaiam Commentaria ipſius extant, & Homiliæ dictatę in Danielem, Oſeam, & Abacuch, ac Commentaria in duodecim Prophetas minores in Bibliotheca Vaticana, vt ait Poſſeuinus, reſeruata. Theſaurus etiam (eodem Bellarmino teſte) creditur imperfectus, ita vt plura ex ipſo perierint. Teſtante quoque Caſſiodoro *in præloquio inſtitutionis ſuæ diuinarum lectionum*, S. Cyrillus diuinam Scripturam ab initio vſque ad finem interpretatus eſt. Quæ tàmen monumenta nullibi extant, *niſi quod* (vt ait Poſſeuinus) *ſubinde prodeunt nonnulla eiuſdem Patris, quæ hactenus alibi delituerant*. Liber etiam alius nomine S. Cyrilli Alexandrini Romæ prodijt de plantarum, & animaliũ proprietate nuper ab Hieronymo Brunello Ieſuita editus. Liber quoque cui titulus, *Apologi Morales S. Cyrilli* a Balthaſario Corderio eiuſdem Inſtituti editus, acumen, leporem, & grauitatem eiuſdem S. Cyrilli redolet, vt notat Cornelius *in fine Commentariorum in Eccleſiaſticum*. Demum eiuſdem ſancti Cyrilli Lexicon ſecundum Alphabetum extare Conſtantinopoli M. S. aliqui aſſeuerant. Quid ergo mirum, ſi dicamus hoc etiam opuſculum cum alijs Cyrilli, quæ deſiderantur, tempus abſumpſiſſe, vel occultaſſe? Illud autem extitiſſe, nec commentitium eſſe auctores relati, qui ex ipſo dictam reuelationem hauſere, teſtimonium perhibent. Quibus iungitur Trithemius, qui in *opere de Scriptoribus Eccleſiaſticis* inter Cyrilli opera hunc etiam librũ commemorat. Similiter idem Trithemius *in lib. de Laudibus S. Annæ cap. 6.* numerans eos, qui de ſanctæ Annæ geſtis ſcripſerunt, hunc Cyrillum Alexandrinum commemorat. Ait enim: *S. Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus cultor quondam montis, & Ordinis Carmeli, cùm de ortu B. Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ ad Cęleſtinum Papam ſcriberet; de vita, & conuerſatione S. Annæ multa laudum præconia inſeruit.*

Plures Cyrilli libri latent.

Extat

Extat hic liber opera Ioannis Buſæi Ieſuitæ editus Coloniæ 1624.

10 Difficile etiam in ea reuelatione videtur, quod de parentibus ſanctæ Annæ, Stollano, & Emerentiana dicitur, vtpotè alijs hiſtorijs contrarium, in quibus aliter appellantur. Sed neque hoc magni ponderis argumentum eſt. Cum enim neque ſacro Euangelio, aut alia canonica ſcriptura, Eccleſiæ definitione, traditione, Patrũvè conſenſu aliquid de ſanctæ Annę parentibus habeatur proculdubio nihil certi de illis, eorumque nomine affirmari poteſt. Hinc in varias Auctores diſtrahuntur ſententias. Quidam enim ex ſancto Hippolyto martyre apud Nicephorum in *Eccleſiaſt. hiſtor. lib. 2. cap.* 3. volunt S. Annæ parentes vocatos Mathan, & Mariam. Alij matris nomine ſuppreſſo Garizim patrem ipſius vocant ex quadam hiſtoria, quam apocrypham aſſerit Torniellus *ſub anno* 4037. *num.* 4. Alij verò eiuſdem Annæ patrem Iſaac appellant, matris nomen non referentes. Ita enim habebatur olim in antiquo Carmelitano Breuiario anno 1495. Venetijs impreſſo, & ab Ordine reiecto. In tanta demum ſententiarum varietate, noſtra hæc reuelatio, & qui illam referunt, Stollanum, & Emerentianam parentes ſanctę Annæ nuncupatos exiſtimant. Quibus eo magis aſſentiendum videtur, quod vt apocryphæ reijciantur hiſtoriæ relatæ, in qua aliud nomen patri Annæ conceditur, & id, quod ex ſancto Hippolyto adductum eſt, etſi maiorem fidem mereatur, vt propterea Baronius *in Apparatu ad to.* 1. *Annal.* ei cum alijs ſubſcribat, nihilominus incertum quoque eſſe, vel ex ipſis verbis Hippolyti conijci datur. Eis enim aſſerit tres fuiſſe ſorores Bethleemiticas, ſcilicet Mariam, Sobam, & Annam filias Mathan Sacerdotis, & Mariæ coniugis eius ſub Cleopatrę, & Caſſoparis Perſæ Regno. Dubitari namque poteſt, & meritò, cur, cum de rebus ad Iudæos duntaxat ſpectantibus ageret, Cleopatræ Ægypti Reginæ, & Caſſoparis Perſæ Regis mentionem fecerit? Cur non potiùs Iudæorum ſummum Sacerdotem, aut Principem commemoratus fuit? Deinde eſto propter aliquam cauſam horum extraneorum Principum recordari debuerit, vt habet Torniellus *ſub anno* 3414. *num.* 10. certè valde incertum eſt, quis fuerit iſte Caſſoparis. Et ſi enim ipſe Torniellus putet fuiſſe Pacorum Parthum, tamen nec nomen, nec gens, nec Regis officium ei conueniunt, vt habet Salianus *ſub anno* 4016. *num.* 12. Quæ dicta ſint non tam ad infirmandam huiuſmodi Hippolyti verborum auctoritatem, ſi eam habet, quam ad oſtendendum nihil certi in hac parte de parentibus Beatæ Annæ vſque modo haberi. Ac proinde inter dubia, incerta, & probabilia ſuſtineri poſſe id, quod ex relata reuelatione adduximus, vocatos videlicet,

S. Annæ parentes.

Diuerſorum opiniones.

Stollanus, & Emerentiana.

S. Hippolyti ſententia.

delicet Stollanum, & Emerentianam. Quod etiam ſequuntur doctiſſimus Ioannes Eckius *in ſerm. ſanctæ Annæ*, Ioannes Trithemius *in Tract.* relato *de Laudib. ſanctæ Annæ cap.* 6. Alphonſus Villegas in *Flos ſanctorum in vita ſanctę Annæ*, & alij.

Anni mundi 3977. vſque ad 3978. ante Chriſtum 76. vſque ad 75.

Iannæi mors.

1 DVO iſti vltimi anni fuerunt vitæ, & Principatus Alexandri Iannæi inter Iudæos. De morte autem ipſius, & qualiter Phariſæorum voluntati ſuum cadauer, & Regnum aſtutè commiſerit, quidve ipſi egerint, vterque Ioſephus latè ſcribit. Flauius quidem *lib. 13. Antiquit. cap.* 21. & Gorionides *lib. 4. cap.* 13. Rei ſumma eſt, quòd, cum morti vicinus vidiſſet Alexandram coniugem ſuam valde deſolatam, ac corā ſe flentem, conſuluerit ei, vt ſi vellet ſecurè cum filijs Regnum obtinere, cum Ieroſolymam rediret, Phariſæis,

Conſilium datum Côiugi.

qui plurimum apud Iudæos auctoritate valebant, cadauer ipſius traderet, vt quod placeret, de ipſo facerent, atque ex ipſorum ſententia Regnum adminiſtraturum promitteret. Ita enim (dicebat) & tu ſecurè dominaberis, & mihi magnificentior, quam a te ſepultura parabitur. Quæ omnia cum Alexandra accuratè obſeruaſſet, Phariſæos ſibi ex infenſis beneuolos reddidit, & ipſi progreſſi prædicabant plebi Alexandri res geſtas, & Regem iuſtum ſe amiſiſſe conquerentes, populum ad eum luctum, & mœſtitiam prouocauerunt, vt nullum ante id tempus Regem ſumptuoſiùs funerauerint.

Corollarium.

2 Ex hac autem Phariſæorum pietate in cadauer Alexandri Regis ipſis infenſi inimici roboratur id, quod *ſub anno* 3807. diximus, eos ſcilicet ab Eſſenis ortum habuiſſe. Ea namque Eſſenam pietatem redolere videtur, de qua *ſub anno* 3545. aliquid dictum eſt, maximè ex Ioſepho *lib. 2. de bello cap.* 7. vbi inter alia, quæ illos adiurare, cum ad ſocietatem admittuntur, dicit, vnum eſt, *neque propria ſponte nocere cuiquam, neque ex præcepto obeſſe*. Cum tamen in huiuſmodi Iudæorum Reipublicæ rumoribus numquam Eſſeni auditi fuerint, ſed ſolum Phariſæi, colligi datur, quòd ſicut illi præcurſores fuerunt

Phariſæi præcurſores imperfectorum Religioſorum.

perfectorum Religioſorum Legis nouæ, qui ſoli Deo vacantes ſui Inſtituti operibus aſſidui inſiſtunt, ſic & iſti imperfectorum, qui terrenis rebus, & ſecularibus negocijs plus æquo implicantur.

Anni

Anni mundi 3979. vſque ad 3987. ante Chriſtum 74. vſque ad 66.

1 IVDÆORVM Regni clauum moderabatur hoc toto tempore Alexandra Alexandri Iannæi iamdudum Regis, & Pontificis vidua, nec ſine tumultibus propter ſuperbiam Phariſæorum. Cum enim penes ipſos tota fermè Regni adminiſtratio eſſet, omnia ipſorum Inſtituta, quæ a Ioanne Hircano antiquata fuerant, denuo ſanciebantur, & cædes perpetrabantur eorum, qui tempore Iannæi ipſis aduerſarij extiterant. Fauebat autem inimicis ipſorum Ariſtobulus minor Alexandræ filius. Hircanus verò natu maior Pontificatum gerebat. Ioſephus *lib. 13. Antiquit. cap. vlt. & lib. 1. de bello c. 4.* Alexandra. Phariſæorum ſuperbia.

2 Dum autem Phariſæi Reipublicæ perturbationi ſuis corruptis moribus intendebant, Eſſeni è contra, a quibus Phariſæi, iuxta ſui nominis etymon, diuiſi, & ſeparati erant, ſilentio, ſolitudini, ſcripturarum diuinarum meditationi, & Prophetarum imitationi aſſidui vacabant, vt propterea Chriſtus Seruator, qui iam prope in ianuis erat, hoc eodem ſeculo natus, & cum hominibus conuerſatus in Phariſæis multa, in Eſſenis autem nulla obiurgaſſet, iuxta dicta *ſub anno* 3807. Non tamen omnino quietè eo tempore illos, qui Carmeli deſerta incolebant, vitam duxiſſe, ex bellis, & tumultibus per proxima loca tunc graſſantibus, conijci poteſt. Ioſepho enim *vt ſupra* teſtante, Tigranes Armeniorum Rex cum incredibili militum copia Syriam inuaſit, & Ptolemaidem Carmelo vicinam vrbem obſedit. Seleuce etiam aliàs Cleopatra Ægypti Regina aliquas Phœniciæ vrbes, ad quam Carmelus ſpectat, ſuo imperio ſubiecit. Eſſenorum exercitia. Rumores circa Carmelum

Anni mundi 3988. vſque ad 4005. ante Chriſtum 65. vſque ad 48.

1 HOC annorum ſpatium, quod eſt inter Alexandræ Reginæ obitum, & Iulij Cæſaris Imperium ſimul coniungimus propter rerum Iudaicarum, Principumque Iudæorum confuſionem, quæ eo tempore fuit. Primò ergo varios, qui tunc acciderunt, euentus, deinde (quæ ad noſtros Annales proprius ſpectant) Eſſenorum geſta recenſebimus. Alexandræ obitus.

2 Vix Alexandra è viuis exceſſerat, cum eius filius Ariſtobulus, qui

Ariſtobulus bellum infert fratri. qui,ipſa viuente,magnam Regni partem occupauerat,Hircano fratri maiori,& ſummo Pontifici, quem illa ſucceſſorem conſtituerat, bellum inferre cœpit. Commiſſo autem ad Hericuntem prælio, cũ multi ex Hircani militibus ad Ariſtobulum confugiſſent, victor is euaſit. Actum deinde de pacis conditionibus inter fratres, & datis dexteris ſtatutum, vt Ariſtobulo Regnum cederet, Hircanus autem vita priuata,ex proprijs facultatibus vitam ageret. Erat tunc Ieroſolymis Antipater quidam Antipæ filius, & Herodis poſtea Regis pater, genere Idumæus, vel, vt alij, Aſcalonita, fortunis diues, ac potens, natura tamen factioſus, & induſtrius, qui Hircano amicus, & Ariſtobulo infenſus, occultis obtrectationibus ſeminabat inter fratres diſcordias, Iudæorum potentiores contra Ariſtobulum incitans, ac iniquum eſſe dictitans ſinere eum quietè agere, qui regnum fratri natu maiori abſtuliſſet. Pariter & Hircanum incitabat, ſubiungens etiam nec vitam illi in tuto eſſe, niſi matura fuga ſaluti ſuæ proſpiceret, quòd Ariſtobuli amici de ipſo è medio tollendo conſultarent. Obtinuit tandem importunis ſuaſionibus, vt ad Aretam Arabum Regem eum deferret, ageretque cum illo, vt in Iudææ Regnum reſtituere tentaret. Aretas ergo quinquaginta millibus militum inſtructus contra Ariſtobulum venit, prælio commiſſo vicit, fugauit, ac in Ieroſolymitano Templo occluſum obſedit. Cum autem Scaurus Romanorum Dux a Pompeio miſſus in Iudęã veniſſet, & ad eum Legatos cũ muneribus pro ipſius auxilio poſtulando Ariſtobulus, & Hircanus miſiſſent, ipſeque Ariſtobulo fauiſſet, coacti ſunt Hircanus,& Aretas obſidionem ſoluere Romani exercitus metu: quin eos poſt Ariſtobulus perſequens, prælio vicit, multis illorum interfectis. Veniens poſtea Pompeius in Iudæam, inter fratres arbiter factus, & ex eorum rixis occaſionem nactus, Ieroſolymitanum Templum obſedit, ingreſſus prophanauit, Pontificatum Hircano detulit, Ieroſolymam Romanis ſtipendiariam fecit, muros eius euertit, & vrbes, quas Iudæi in Cœleſyria ſibi ſubiugauerant, illis ademptas proprio Præſidi parere iuſſit. Romam quoque properans, Ariſtobulum vinctum cum duabus filiabus, totidemque filijs, quorum vnus Alexander in itinere aufugit, ſecum abduxit. Hic porrò Alexander Iudæam, & Hircanum valde incurſionibus exercuit, donec a Gabinio Romanorum Duce ſuperatus, & in caſtello *Alexandrio* dicto incluſus, veniam petere coactus fuit. Interim Ariſtobulus Roma profugus in Iudæam veniens, & cum Romanis male pugnans, iterum ab eiſdem captus Romam remittitur, ac vinculis mancipatur. Poſt hæc M. Craſſus alius

Antipater Herodis genitor.

Perturbat pacem.

Pompeius in Iudæa.

Ariſtobulus Roma profugus.

alius Romanornm Dux in Iudæam veniens, Ieroſolymitanum Templum adijt, & pecuniam, quam Pompeius piè non tetigerat, impiè ſurripuit cum toto pariter auro, quod ibi reperit, ac aurea trabe immenſi pretij. Orto deinde ſummo illo, maximoque ciuili bello inter Iulium Cæſarem, & Pompeium, Cæſar Ariſtobulum ſolutis vinculis in Iudęam mittere decreuit, etſi a Pompeianis veneno ſublatus, ſpe, vitaque fruſtratur. Nec multo poſt Alexandrum eiuſdem Ariſtobuli filium, Scipio, cui eodem tempore Syria obuenerat, in Antiochia, mandante Pompeio ſecuri, percuti iuſſit, eo quòd aliquoties a Romanis rebellaſſet. Frater verò eius Antigonus cum duabus ſororibus apud Ptolemæum Mennæum Chalcidis (vrbs eſt Libani) Dynaſtam ſe recepit. Et Philippus dicti Ptolemæi filius alteram illarum nomine Alexandram duxit vxorem. Sed mox Ptolemæus, perempto filio, eam ſibi matrimonio iunxit, huiuſque affinitatis gratia germanorum curam habebat. De his plura Ioſephus *lib. 14. antiquit. c. 1. 2. 3. 4. & ſequentibus, & lib. 1. de bello cap. 4. 5. & ſequentibus.*

Varij eius caſus.

3 Quod ad Eſſenos noſtros attinet, illud pro comperto videtur eſſe, vt in huiuſmodi communibus Iudæorum Reipublicæ turbinibus, eorum quoque quies valde fluctuaret. Bellici enim illi tumultus, quos Hircanus, & Ariſtobulus dimicantes circa Ierichuntinam Regionem excitarunt, obices proculdubio erant pacifico eorum Inſtituto, qui in illis deſertis morabantur. Bellum quoque illud ab Areta Arabe contra Iudęos ſuſceptum, ſacrique Ieroſolymitani Templi obſidionem ab ipſo tentatam, quis refragabitur incommoda attuliſſe grauia illis, qui ſoli Deo, & Templi obſequijs aſſiduè, vtpote ex Aſſidæis, incumbebant? Quod certius ſuſpicari poſſumus eueniſſe, dum idem Templum a Pompeio, & Craſſo Romanis ducibus ſacrilegè prophanabatur. Nec incongruè etiam affirmari poteſt in huiuſmodi Romanorum exercituum in Iudæam, & ſanctam ciuitatem inuaſionibus contigiſſe id, quod Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de Inſtitut. Monachorum cap. 3.* accidiſſe refert; plures videlicet promiſcui ſexus ex Iudæis has oppreſſiones a Gentilibus Dei populo illatas ferre non valentes, propriam patriam reliquiſſe, & in alias regiones ad habitandum properaſſe, quorum filios in exteris illis Regionibus natos poſtea Ieroſolymam, & Iudæam tempore pacis, & tranquillitatis reuerſos, Prophetici Ordinis profeſſoribus adiunctos, eorum Inſtitutum recepiſſe. De hoc tamen aliàs in ſequentibus.

Eſſenorum quies fluctuãt

Templum a Pompeio, & Craſſo prophanatur.

Ioan. Ieroſolymitanus.

4 Erat tamen tempore hoc inter Eſſenos vnus celebris, vitę probitate inſignis, & Prophetiæ ſpiritu valde clarus, Manachemus no-

Manachemus celebris Eſſenus.

mine, qui Herodi tunc puero, vel adoleſcenti, Antipatri, de quo ſupra, filio (natus enim creditur ſub anno mundi 3982. prout ex Ioſepho eliciunt Torniellus, & Salianus *ibidem*) Regnum, Regni diuturnitatem, & felicitatem, ſimulque obliuionem pietatis, & æquitatis, aliaque ipſius peccata futura prænunciauit. Caſum ex Ioſepho *lib.* 15.

Caſus ex Ioſepho. *Antiquit. cap.* 13. ſic damus: *Quidam Eſſenorum nomine Manachemus fuit per omnem vitam benigna voluntate probatus, præſcientiam a Deo futurorum habens. Is dum adhuc Herodem puerum ad Doctores pergentem*

Herodis pueritia. *vidiſſet, vt Regem Iudæorum ſalutauit: qui illuſum ſe putans, commonebat eum ſermone adhuc priuatus. Manachemus hic ridens, & feriens manu poſteriora eius: Regnabis, inquit, feliciter, nam iam a Deo dignus iudicatus es, & recole Manachemi plagas, vt hoc tibi ſit ſignum de peccatis in regno committendis: nam optima eſt ratio, ſi iuſtitiam, & Dei pietatem dilexeris, & modeſtiam circa ciues habueris, ſed non talem te futurum intelligo, dum omnia cognoſcam. Felicitate namque omnes præcelles,*

Præſagium de Herodis moribus. *& habebis gloriam æternam, obliuionem verò pietatis, & æquitatis poſſidebis. Hæc non latebunt Deum in vltimo vitæ pro tuo facinore.* Subiungit Ioſephus: *Quibus ſtatim nullatenus animum intendit, dum ſpes Herodi deeſſet*, intellige, Regni adipiſcendi. Meminit huius Manachemi Eſſeni Bergomenſis *in Compend. lib.* 8. *circa ann. Chriſti* 30. licet malè dicat, hunc Herodem, cui talia prędixit, fuiſſe Herodem Antipam, non enim fuit, niſi Herodes iſte antiquior Antipatri filius, vt diximus. De eo etiam Palęonydorus *lib.* 1. *c.* 5. loquitur, Prophetam dicens, & quod tempora Herodis maioris, & Antipatri eius genitoris decorauerit, ac quod cauſa ipſius Rex omnem Carmeli familiam honorificè tractauerit, de quo nos in ſequentibus. Serarius etiam hunc quoque Manachemum Eſſenum commemorat, & inter Prophetas Iudæorum refert.

5 Maximè verò Ioſephus alter Gorionis filius *lib.* 5. *Hiſtoriarum*

Ex Gorionide. *Iudaicarum cap.* 23. *in fine*, eum vocat Manahem, & dicit, quod fuit *vir iuſtus, & ſapiens*. Deinde *cap.* 24. *ſequenti* ſic de eo ſcribit: *Non autem fuerunt ſapientiores homines in mundo, quam fuerit populus Domini, nec regnauit ſapientia in alio populo, quam in populo Dei. Id quod facile agnoſcent, & deprehendent cunctæ gentes in memorato Manahem, in quo fuit eximia ſapientia, ſicut & in alijs Iſraelitis collegis eius.*

Herodes iuuenis. *Nam cum eſſet Herodes iuuenis, & diſcendi gratia veniret ad ſapientes, Manahem autem ſederet in loco ſeniorum, atque eorum, qui decernebant iuſtitiam, videns puerum, incuruauit ſe coram eo, & ait: Viuat Rex. Rex putans ſe irrideri a Manahem, maledixit ſapienti. Sapiens verò apprehendens eum percuſſit eum manu ſua in fimbrijs eius, more puerorum, qui ſe ſe*

inuicem

inuicem percutiunt, & ait: Regnabis in diuitijs multis, & magnis, & magnificabitur valde Regnum in populo Domini. Cumque ſederis in ſolio Regni tui, recordare percuſſionis iſtius, qua te percuſſi, quia ſignum ſcelerum, & iniquitatum, quas perpetrabis, facturus plurima mala, tametſi bona quoque facturus ſis. Audi propterea vocem meam, & proſequere ea, quæ recta ſunt, quæ autem peruerſa, dimitte. Sed fruſtra arguo te bis verbis, videns, quod futurum ſit, nam non ceſſabis mala facere. Flens itaque Manahem apprehendit eum iterum, & percuſſit cum in fimbrijs eius. Commotus autem puer ad fletum, abijt in viam ſuam. Hęc iſte Gorionides. Plura etiam de iſto Manahemo habet Druſius *in lib. de tribus ſectis Iudæorum lib. 4. cap. 3.* Plura nos quoque in ſequentibus. Prædictio Manachei.

6 Solum ſub hoc tempore Herodis videtur Baronius *tom. 1. Annal. ſub anno Chriſti 64. §. verum.* agnouiſſe in mundo Eſſenos: *Nulla enim* (inquit) *antiquior apud Ioſephum de ipſis habetur memoria.* Sed quantum in hoc deficiat grauiſſimus auctor, ex his, quæ *in Apparatu cap. 7.* & *ſub anno 3545.* diximus, liquidò comprobatur. Ibi enim oſtendimus antiquiſſimos fuiſſe inter Iudæos, vtpote non ſolum ex vetuſtiſſimis Cinæis, ſed & eoſdem cum Aſſidæis, & Rechabitis, ſeu filijs Prophetarum. Eſto etiam, quòd adeo vetuſtum ipſorum Inſtitutum non eſſet, mirum ſanè eſt, quod cum apud Ioſephum *lib. 13. antiquit. cap. 18. & lib. 1. de bello cap. 3.* ſermo ſit de alio Eſſeno, *Iuda* nomine, de quo *ſub anno 3920.* diximus, & qui tempore Ioannis Hircani a multis annis in Iudæa vixit, nihilominus Baronius aſſerat nullam ante Herodis tempus antiquiorem a Ioſepho de ipſis memoriam haberi. Omittimus de vtroque Eſſeno, Iuda, & Manachemo mentionem facere tam Ioſephum, quam alios, qui de ipſis loquuntur, tanquam de ſectatoribus peruetuſti cuiuſdam Inſtituti, non noui, aut recentioris. Baronij placitum. Impugnatur.

7 Ex eo autem, quod Ioſephus aſtruat huiuſmodi noſtrum Manachemum Eſſenum futura prædixiſſe Herodi puero, cum conſtet effectu ipſo vera comprobata fuiſſe, elicitur verum quoque eſſe id, quod nos in ſuperioribus diximus, numquam a Prophetico Ordine ſpiritum Propheticum defeciſſe. Verum quoque id, quod & notauit idem Ioſephus *in fine dicti cap. 13.* nec caruiſſe Iudæorum fidelem plebem vllo tempore hac notionis futurorum gratia, prout etiam aliàs notauimus. Spiritus Propheticus an defecerit.

8 Nec incongruè ex eo, quod Herodem puerum, quo tempore ad ſcholas ſtudij gratia pergebat, tam familiariter Eſſenus iſte allocutus fuerit, terga manu percuſſerit, totque ipſi euentura bona, & mala domeſticè prædixerit, ſuſpicandi locus datur, vt credamus Herodes educatus ab Eſſenis.

puerum Herodem in ipſa Eſſenorum ſchola educatũ fuiſſe, vt propterea facilè hęc cum illo fieri poſſent. Ad quod accedit, quod iuxta dicenda *ſub anno* 4053. *num.* 13. Eſſenis mos erat, ſicut & filijs Prophetarum, vt extraneorum filios veluti proprios bonis litteris imbuendos ſuſciperent, quod facile credi poteſt in caſu præſenti. Idque maximè confirmant alterius Ioſephi, Gorionidis ſcilicet, verba illa relata ſuperius: *Cum eſſet Herodes iuuenis, & diſcendi gratia veniret ad ſapientes; Menahem autem ſederet in loco ſeniorum, atque eorum, qui decernebant iuſtitiam, videns puerum incuruauit ſe coram eo, & ait: Viuat Rex*, &c. His enim clarius demonſtratur Herodem apud hunc, & alios Eſſenos, hic vocatos *Sapientes*, ſtudij gratia aduentaſſe.

Gorionidis verba.

Ortus S. Eliſabeth.

9 Neceſſe eſt affirmare S. Eliſabetham ſanctiſſimi Ioannis Præcurſoris Chriſti genitricem circa id tempus, annum videlicet 3988. natam fuiſſe. Cuius hiſtoriam nobis extraneam non credimus, nedum quia mater Ioannis Baptiſtæ eximij Eliani, & Prophetici Ordinis ſectatoris, vt ſub anno 4053. oſtendemus, ſed & quia ipſa cum filio inter Eſſenos Eremitas ipſorum Inſtitutum, & Eſſenam vitam per aliquod tempus in deſertis egerit iuxta dicenda *ſub eodem anno* 4053. Ipſius porrò ortum in hoc tempus referimus, quod iuxta Euangelicam hiſtoriam *Luc.* 1. Angelus de ea dixerit: *Concepit filium in ſenectute ſua*. Cum ergo id actum ſit circa annum 4051. vt ibi dicetur, vt verum teneat in ſenectute concepiſſe, cogimur affirmare eo tempore quinquagenariam circiter fuiſſe, ac proinde annorum computo retrogrado circa tempus præſens ortam.

Annus mundi 4006. ante Chriſtum 47.

Iulius Cæſar Orbis caput.

1 IVRE hic annus ſigillatim recenſendus venit, quod ipſius hiſtoriam ſingulariſſima ſit. Eo enim tempore orbis ferme totus vnum ſupremum caput, & cõmunem Principem C. Iulium Cęſarem veluti miratus agnouit. Is poſt Prætoris, & Conſulatus Romæ munia geſta, Galliam obtentam, Belgium ſuperatum, Germaniam deuictam, Hiſpaniam receptam, ac Italiam occupatam, Pompeium, qui non minori felicitate ex Africa triumphauerat, Hiſpaniam obtinuerat, Syriam ſubiugauerat, Iudæam præſertim Romano Imperio ſubiecerat, ſuperauit, fugauit, ac in Ægyptum, vbi doloſè interemptus eſt, ſecedere coegit, primique Romanorum Imperatorum, a quo alij Cęſares dicti, ſibi nomen ambitioſè arrogauit. Sub

hoc

hoc anno rem accidiſſe cum Euſebio *in Chronic.* Saliano, & alijs exiſtimamus.

2 Impletum præterea eſt illud a tot iam ante ſeculis a Daniele Prophetæ Nabuchodonoſori pronunciatum *c.* 2. *verſ.* 40. ſuæ Prophetiæ. De quo etiam *ſub anno* 3453. diximus: *Et Regnum quartum erit velut ferrum; quomodo ferrum comminuit, & domat omnia, ſic comminuet, & conteret omnia hæc.* Etenim Romanorum Imperium, quod a Iulio Cæſare Imperatore tunc veluti enaſcebatur, & quartum Regnum, ordine ſcilicet temporis, vocatur, omnia, quæ Chaldæorum, Perſarum, & Græcorum Monarchiæ (quæ ſunt tria Regna a Daniele ea prophetia deſignata) poſſederant, domans, conterens, & comminuens, ſuæ ditioni ſubiecit. Sed quia vna veluti ſola Ægypti prouincia deſiderabatur, eam Cæſar armis inuaſit, Regem occidit, Cleopatram loco fratris Reginam conſtituens. Appianus *lib.* 2. *de bellis ciuilibus*, Eutropius *lib.* 6. *Rom. Hiſtor.* Oroſ. *lib.* 6. *c.* 15. 16. & alij. Danielis Prophetia impleta. Romanum Imperium.

3 Interim Iudææ, & noſtrorum Eſſenorum ibi commorantium res quietiùs gerebantur. Cum enim, victo, & mortuo Pompeio, Antipater Herodis pater in Cæſaris clientelam ſe contuliſſet, & in Ægyptiaco bello multis in rebus eidem opem attuliſſet, de Hircani ſummi Sacerdotis mandato, Cęſar viciſſim tranſiens per Iudæam contra Pharnacem Ponti Regem dimicaturus (quod adeo feliciter, & celeriter fecit, vt tunc dixerit illud: *Veni, vidi, vici.*) Antipatrum multis immunitatibus donauit, Iudææ Procuratorem fecit, & auctoritatem reficiendi mœnia Ieroſolymæ, quæ Pompeius euerterat, conceſſit, ac Hircano Pontificatum confirmauit. Ioſephus *1. de bello cap.* 7. & 8. & *lib.* 14. *antiquit. cap* 14. 15. & 16. Appianus, *vt ſupra*, Sigon. *in faſtis*, & alij. Meritò proinde, vt diximus, exiſtimandum hoc pacis, & tranquillitatis Iudaicæ tempore Eſſenos diuino cultui, puerorum educationi, alijſque pietatis operibus ſibi de more ſolitis expeditiùs vacaſſe. Quid de Eſſenis.

Anni mundi 4007. vſque ad 4010. ante Chriſtum 46. vſque ad 43.

Cæſar interfectus.

1 CÆSARIS fortuna his annis ad ſupremum euecta, pondere tandem ſuo veluti oppreſſa impetuosè concidit. Cum enim ille poſt Pompeij mortem pluribus in Vrbe priuilegijs, & honoribus decoratus, Pōpeianos tum in Africa, tum in Hiſpania compreſſiſſet, diadema illi oblatum non ſincerè reieciſſet, Senatui ad ſe venienti non aſſurrexiſſet, Regis nomen Romanis odioſiſſimum, quin & honores veluti diuinos ipſi fieri non recuſaſſet, adeò plurium odiū, & inuidiam excitauit, vt a coniuratis (inter quos primi erant Caſſius, & Brutus) tribus, & viginti plagis confoſſus in Senatu interfectus fuerit. Appianus *lib. 2. de bellis ciuilibus*, Plutarchus *in vita Cæſaris*. Eutropius *lib. 6.* & alij.

Antipater Procurator.

2 Eo autem tempore Iudaicus populus, & Eſſenorum Collegium in eo exiſtens in pace verſabatur, ſub regimine Antipatri prouinciæ Procuratoris a Cęſare conſtituti. Is enim ante omnia, diſiecta per Pompeium Ieroſolymæ vrbis mœnia reſtituit, & Regionem obeundo, nouarum rerum cupidos ſanioribus conſilijs, minisque compeſcuit. Cum autem Herodi filio Galilæam curandam commiſerit, prout ex Ioſepho *lib. 14. antiquit. cap. 18.* alij depromunt, credibile valde eſt in ea prouincia, Carmelo maximè eidem finitimo, commorantes Eſſenos piè Herodem fouiſſe, fauoribuſque protexiſſe, vel memorem, quòd ipſorum diſcipulus eſſet, iuxta dicta in ſuperioribus. Hoc enim ex ijs, quæ poſtea Rex factus geſſit, & in ſequentibus recenſebimus, conijci poteſt.

Anni mundi 4011. vſque ad 4014. ante Chriſtum 42. vſque ad 39.

Auguſti Cæſaris Imperiū

1 AB hoc tempore initium Principatus Octauiani Cæſaris Auguſti deſumendum eſt. Poſt Iulij namque Cæſaris necem cū in filium ab ipſo in teſtamento adoptatus eſſet (erat autem ex filia ſororis nepos) Cæſaris nomen aſſumpſit, & heredem illius eſſe profeſſus eſt. Conſulatum deinde petijt, & obtinuit, Iulij percuſſores damnari curauit, ac M. Antonio gratia, & affinitate coniunctus, cum ipſo, & Lepido triumuiratum conſtituit. Diuiſo poſtea cum Antonio Romano

Geſta illius.

mano

mano Imperio, illud cum ipſo primùm, deinde ſolus gubernauit per multos annos, & inter alia feliciſſimus, quod eius Imperij tempore Redemptor noſter Ieſus Chriſtus inter homines naſci dignatus eſt. De ipſo multa Romanarum rerum ſcriptores; ſpecialiter Appianus, Dio, & Plutarchus.

2 Ciceronis Latinorum eloquentiſſimi obitus eodem quoque tempore contigit. Clariſſimus hic vir vtramque fortunam expertus, nunc Conſul, nunc Patronus, nunc etiam Imperator appellatus, ab inimicis calumnias perpeſſus, patria, bonis, honore, ipſaque vita ætatis anno 64. priuatus occubuit. De ipſius geſtis plena ſunt Scriptorum monumenta, Plutarchi præſertim *in eius vita*: Appiani *lib.* 4. Vellæi *lib.* 2. quæ collegit Marcus Duran. *in eius hiſtoria*. Ciceronis mors.

3 Iudæa interim, Ieroſolyma, & Carmelus noſter bellorum turbinibus, ac tumultibus agitabantur. Cum enim Antigonus Ariſtobuli quondam Iudæoru m Regis filius paternum Regnum contra Hircanum patruum ſummum Sacerdotem, & Herodem, qui illi fauebat, affectaret, locus datus eſt ijs domeſticis bellis, & vt Parthi Syriā inuaderent. Horum ergo Dux vnus a Pacoro Regis filio in Iudæam miſſus Carmelum depopulatus eſt, vt habet Ioſephus *lib* 1. *de bello cap.* 11. quo non mediocria Carmeli pios noſtros Eremitas ſuſtinuiſſe damna, vel ex eo, quod hæc inuaſio ab hoſtibus Iudæorum, & Ethnicis facta ſit, plus æquo colligi datur. Subiungit idem Ioſephus *lib.* 14. *antiquitat. cap.* 22. quoſdam Iudæorum è Carmelo monte veniſſe ad Antigonum paratos ad auxilia ipſi ferenda, & eorum auxilio Ieroſolymam ingreſſum fuiſſe. De quibus iure dubitari poteſt, quinam ipſi fuerint. Non enim congruè credi videtur, ipſoſmet eiuſdem Carmeli Anachoretas, Prophetarum Eliæ, & Eliſęi diſcipulos, vel Eſſenos huiuſmodi bellicis actibus affuiſſe; præſertim cum Antigoni intentio ea videretur eſſe, vt Hircanus ſummus Pontifex a ſede deponeretur; ſed potius exiſtimandum, fuiſſe vulgares alios Iudæorum Carmeli vicinarum vrbium, Dora præſertim, de qua *ſub anno* 3012. diximus, incolas, & habitatores. Sed nec hoc conuincit intentum. Cum enim Aſſidęi, qui eiuſdem cum Eſſenis Inſtituti erant, iuxta dicta *ſub anno* 3847. bella Machabæorum tempore geſſiſſe deſcribantur, 1. *Machabæorum* 4. *verſ.* 42. 1. *Machabaeorum* 7. *verſ.* 13. *&* 2. *Machabæorum* 14. *verſ.* 6. de quo & nos in ſuperioribus egimus, probabiliter etiam dici poteſt, ipſos quoque Carmeli Eremitas Eſſenos, vel Aſſidæos Antigoni partes non contra Hircanum Pontificem, ſed contra Herodem, & Phaſeolum fratrem ſuum tuendas ſuſcepiſſe, quod crederent ipſi Regnum iure deberi,

Ieroſolyma, & Carmelus bellis agitabantur.

Quinam hi fuerint.

beri, ac proinde ex eis fuiſſe Iudæos illos, quos è Carmelo monte Antigono auxilia præbituros deſcendiſſe, a Ioſepho notatur.

Prædictio Manachemi. Adimpleri incipiebat hoc eodem tempore prædictio prophetica Manachemi illius Eſſeni, de quo *ſub anno* 3988. dictum, qua Herodi tunc iuueni Regem Iudæorum futurum prænunciauit. Cum enim Herodes poſt multa prælia feliciter commiſſa, & alia, quæ ipſi non ita ad placitum contigerunt, præſidij inueniendi cauſa, primùm ad Malchum Arabum Regem, deinde ad Cleopatram Ægypti Reginam, ac tandem Romam confugiſſet, ibique tum Antonio, tum Cæſari labores, quos tulerat, & quæ contra ipſum Antigonus egerat, enarraſſet, Antonij prius, deinde Cæſaris animos ſic ad commiſerationem commouit, accedente odio, quo Romani Antigonum proſequebantur, vt eum in Senatu Iudæorum Regem commendarent, & crearent, ac poſtea inter Antonium, & Cæſarem medium in Capitolium Religionis ergò deducerent, conuiuioque exciperent, de nouo Regno congratulantes. De quo Ioſephus *lib.* 14. *Antiquit. cap.* 23. *&* *lib.* 1. *de bello cap.* 11. Gorionides *lib.* 5. *cap.* 11.

Herodis geſta.

Venit Ptolemaidem. 5 Venit poſt hæc Herodes ex Italia Ptolemaidem, collectiſque non mediocribus copijs, tum ex conductitio, tum ex ſuæ gentis militibus properabat per Galilæam contra Antigonum. Vnde quotidie eius vires creſcebant, præſertim cum tota fermè Galilæa eidem ſe tradidiſſet, vt habet Ioſephus *d. lib.* 14. *cap.* 24. Colligi inde poteſt Carmeli incolas Ptolemaidi confines armis inuaſiſſe, eiſque damna aliquot intuliſſe, vel eo prætextu, quod Antigono aduerſario ipſius opem præſtitiſſent ad obſidionem Ieroſolymæ.

Incipit Aera Cæſaris. 6 Eodem tempore circa annum videlicet 4014. vel 4015. ex occaſione cuiuſdam tributi ab Auguſto Cæſare Hiſpanis impoſiti cœpta eſt noua ratio computandi tempora, quę vocatur Æra Cæſaris, vel ab *Aere*, quod ſoluebatur, vel (vt alij volunt) ab *Hera*, ideſt dominatione ipſius Cæſaris, vel (vt quidam putant) ab ijs litteris *A. ER. A.* ideſt, Anni erant Auguſti. Vtcumq; ſit, hæc Æra cœpit 38. annis ante Chriſti natiuitatem. De ea Genebrardus *ſub finem lib.* 2. *ſuæ Chronolog.* Scaliger *lib.* 5. *de emendat. temp. cap. de æra Hiſpanica*, & Torniellus *ſub anno* 4014. *num.* 2.

Anni

Anni mundi 4015. vſque ad 4018. ante Chriſtum 38. vſque ad 35.

1 QVANTVMVIS Herodes a Senatu Romano in Regem Iudæorum, vt diximus, inſtitutus fuiſſet, at vt actu poſſideret Regnum, neceſſe illi fuit armis cōtra Antigonum procedere, & Ieroſolymam èxpugnare, prout feliciter egit Romanorum auxilio confortatus. Antigonus enim captus eſt, ad Antonium perductus, & poſtea occiſus: vrbs etiam, ingenti hominum cæde facta, in ipſius poteſtatem venit. Sicque Machabæorum ſtirps in Iudæę Regno defuit, Herode Romanorum potentia intruſo. Ioſephus *lib.* 14. *Antiquit. cap.* 24. 25. 26. & 1. *de bello cap.* 12. & 13. Herodis Regnum.

2 Ex ijs liquido conſtat Manachemi Eſſeni prædictionem de Herodis Regno, de qua *ſub anno* 3988. diximus, & quam Ioſephus *lib.* 15. *Antiquit. cap.* 13. illis verbis comprehendit: *Regnabis feliciter, nam iam a Deo dignus iudicatus es*, veriſſimam fuiſſe, ſiquidem Regnum iam quietè poſſidere ſub hoc tempore cœpit. Cœpiſſe autem *feliciter* regnare, vel ex duplici caſu, qui illi contigit, conijci datur. Primò enim de repentina cuiuſdam triclinij ruina, in quo fuerat cōuiuatus, mirabiliter ereptus eſt; deinde, dum ſe in quodam cubiculo lauaret, a tribus militibus, qui eum nudum interficere poſſent, mirabili etiam Dei prouidentia vitæ diſcrimen euaſit. Ioſephus *lib.* 14. *Antiquit. cap.* 25. Gorionides *lib.* 5. *cap.* 11. & 12. Manachemi prædictio.

3 Habetur etiam veram quoque fuiſſe eiuſdem Manachemi prædictionem, quam eidem Herodi manifeſtauit, dum dixit dicto *cap.* 13. *lib.* 15. apud Ioſephum: *Recole Manachemi plagas, vt hæc tibi ſit ſignum de peccatis in Regno committendis: nam optima eſt ratio, ſi iuſtitiam, & Dei pietatem dilexeris, & modeſtiam circa ciues habueris; ſed non talem te futurum intelligo, dum omnia cognoſcam. Felicitate namque omnes præcelles, & habebis gloriam æternam, obliuionem vero pietatis, & æquitatis*. Et apud Gorionidem *lib.* 5. *cap.* 24. ſic: *Recordare percuſſionis iſtius, qua te percuſſi, quia ſignum ſcelerum, & iniquitatum, quas perpetrabis*. Hæc enim omnia adimpleri incipiebant, his etiam primis Regni annis. Plura enim tunc mala commiſit, quę idem Ioſephus *lib.* 15. *Antiquit. cap.* 1. ſic recenſuit: *Cum autem totius Iudæę Principatum Herodes ſumpſiſſet, quantoſcunque priuatos ſui fautores inuenit, in dignitatibus eos conſtituit; illos autem, qui contraria elegerant, non deſtitit tormentis ſingulis diebus afficere*. In quo tum crudelitas, Verificabatur Herodis geſta

tum

tum acceptionis perſonarum vitium cernebantur. Deinde (proſequitur Ioſephus) *cum Ieroſolymam veniſſet Herodes, omnem ornatum ciuium auferens in aula colligebat. Ex quo multum pondus argenti, & auri Antonio, vel amicis eius donabat. Interfecit autem quadraginta quinque Primates partis Antigoni: nam & custodes per portas muri diſpoſuerat, ne quid deportari poſſet cum defunctis. Cadauera verò dum excuterentur, ſiquid argenti, vel auri, vel aliud neceſſarium fuiſſet inuentum, Regi ferebatur. Nullus verò malorum terminus erat, nam auaritia Rectoris malè conquiſita deteriùs expendebat.* In quibus etiam nedum Herodis auaritia, ſed & eius ſęuitia oſtendebatur.

4 Dubitari autem poteſt, an illud, quod ipſe Ioſephus *d.lib. 15. cap. 13.* ſubiunxit de Herode, & Manachemio Eſſeno, videlicet: *Paulatim verò cum eleuatus vſque ad Regnum fuiſſet, & feliciter Principatum egiſſet, acerſijt Manachemum, & de tempore, quantum regnaret, conſuluit eum*, &c. his prioribus annis Regni ipſius euenerit? Dubitandi namque anſam præbet, quod alter Ioſephus, Gorionides videlicet, qui *lib. 5. cap. 24.* eamdem hiſtoriam refert, hoc contigiſſe dicat anno decimo octauo Regni Herodis, non igitur hoc tempore. Si autem dicatur cum Gorionide, decimo octauo Regni Herodis anno id factum eſſe, contra hiſtoriæ veritatem videtur, ſic enim Herodes vltra quadraginta & octo annos regnaſſet, ſiquidem Gorionides dicit eo anno decimo octauo dixiſſe Manachemum Herodi interroganti, ſi adhuc regnaturus eſſet? *Decem etiam, viginti, immo triginta, & vltra.* Triginta enim & vltra ſupra decem & octo pluſquam quadraginta & octo efficiunt; quod, vt diximus, veritati aduerſatur, cum primo Chriſti anno Herodes mortuus fuerit, vt eo tempore dicetur.

Acerſijt Manachemum.

5 In re ergo dubia arbitrari poſſumus Flauium Ioſephum veritati conformiùs loqui, dum hoc primùm tempore Regni Herodis prædicta indicat contigiſſe. Idque ſuadet Herodis ingenium, & ambitio, quæ duo, accedente etiam plagarum inflictione, dum puer eſſet, proculdubio memorem eum facerent prædictionis Manachemi Eſſeni ipſi Regnum promittentis. Neque enim ſolent homines in re tanti apud ipſos momenti immemores eſſe. Quid ergo tunc acciderit, eodem Flauio teſte, ſic habemus. *Acerſijt* (ſcilicet Herodes) *Manachemum, & de tempore quantum regnaret, conſuluit eum. Manachemus autem cum omnino nihil reſpondiſſet, ſed tacuiſſet, interrogauit eum, ſi decem tantum anni Regni ſui eſſent; reſpondit: Et viginti, & triginta, ſed finem non addidit. Herodes autem his contentus Manachemum cum bonore dimiſit.*

Ioſephus probatur.

Conſe-

5 Conſequenter etiam id, quod idẽ Ioſephus ſubiunxit, hoc quoque tempore principij Regni Herodis accidiſſe exiſtimandum · *Omnes Eſſenos propter illum (* videlicet Manachemum *) honorauit*. Quod & tenet Druſius *de tribus ſectis Iudaeorum lib.* 4. *cap.* 3. Idem etiam ſequitur Bergomenſis *circa annum Chriſti* 30. dicens: *Hos Eſſenos, ſeu Eſſeos propter Manachemum quemdam inter eos virum ſanctum Herodes Antipas (* fallitur in hoc, quia non fuit hic Herodes Antipas *) dum vixit honorauit*. Et Palæonydorus *lib.* 1. *cap.* 5. dicens de ipſo: *Ob quem Rex omnem Carmeli familiam honorificè tractauit*. Eſtque id valde credibile, cum eodem Ioſepho *lib.* 15. *cap.* 1. teſtante, etiam Phariſæi, Pollio videlicet, & Sumæus apud ipſum honorarentur: cur ergo non Eſſeni, qui probiores, & ſanctiores Phariſæis erant, & per conſequens aptiores ad intentum Herodis, quod erat de ſui Regni conſeruatione? Immò ex verbis Palçonydori habemus etiam Eſſenos, ſeu filios Prophetarum in Carmelo Eremitas, quantumuis ipſi infenſi fuiſſent, & Antigoni fautores, iuxta dicta *ſub anno* 4011. honorificè tractaſſe.

Eſſeni honorati ab Herode

Anni mundi 4019. & 4020. ante Chriſtum 34. & 33.

1 HOS duos annos idcirco in vnum coniungimus, quia pro vno, vel altero ipſorum ortus creditur S. Iacobus Alphæi, frater Domini appellatus, vnus ex Chriſti Apoſtolis, & inter Eſſenos, ſeu Rechabitas illius temporis clariſſimus putatus, vt dicemus: vt proinde ipſius hiſtoria ad noſtros Annales propriè ſpectet. Hoc autem tempore natum communiter ſcriptores tenere debent, cum concorditer etiam aſtruant animam Deo reddidiſſe nonaginta ſex annos natus, ſeptimo Neronis anno, prout ex Breuiarijs Romano, & Carmelitano habetur. Septimus namque Neronis annus ſexageſimo tertio Chriſti correſpondet, cui ſi adiungantur triginta tres, vel triginta quatuor, qui ab hoc tempore vſque ad Chriſti ortum numerantur, prædictus nonageſimus ſextus ætatis annus efficietur. Verum quidem eſt plura eſſe difficilia valde in his, quæ de hoc Iacobo dicuntur, ſi hoc tempore, cum communi ſententia, natus credatur. Primùm, quod frater Domini appellatus ſit: ſi enim dicatur talem nuncupatum, quia Beatiſſimæ Virginis filius extiterit, putidiſſimum mendum id erit contra Deiparæ perpetuam virginitatem ſçpiſſimè ab Eccleſia eliminatum. Omittimus etiam, nec fratrem Domini appel-

S. Iacobus Alphæi.

Circa hoc tẽpus natus.

appellari potuiſſe, quia filius fuerit S. Ioſephi patris putatiui Chriſti. Etſi enim hoc placuerit aliquibus Patribus, præſertim Hippolyto, Origeni, Hilario, Epiphanio, & alijs; cum Hieronymo tamen Eccleſiæ lumine, & pleriſque ipſius ſectatoribus perpetuò virginem Ioſephum cenſemus, vt & ſic aptior virginitatis ſanctiſſimæ Deiparæ cuſtos diceretur. Sin verò id dictum credatur, quia conſobrinus Chriſti fuerit, prout communiter dicitur, filius videlicet Mariæ ſororis germanæ ſanctiſſimæ Dei Genitricis, & filiæ ſanctæ Annæ, & alterius mariti (quod ipſa tres ſucceſſiuè maritos habuerit, ex eoque tres *Mariæ* nomine vocatas filias genuiſſet, in nouas tricas deſcendimus, cum hoc communiùs Doctores reijciant, quia nec ſanctæ Annæ honeſtati, nec veræ hiſtoriæ id congruere exiſtimant. Sunt enim aliqui, qui hanc opinionem de tribus maritis, & filiabus ſanctę Annæ vulgarem appellant. In quo certè falluntur, cum Auctores, qui illam tuentur, videlicet Gloſſa ordinar. *ſup. cap.* 1. *epiſt. ad Galatas*. Hugo Victorinus *ibidem*. D. Anton. 1. *p. hiſtor.* Magiſter hiſtoriæ in *Hiſtor. Euangel. cap.* 42. Ludolphus *de vita Chriſti cap.* 5. Ecchius *in ſermon. ſanctæ Annæ*, Petrus de Natalibus *in Catalogo*, & alij vulgares non ſint, præſertim cum eiſdem faueant ex Patribus, Hieronym. *Matth.* 12. *& contra Heluidium*, Iſidorus *in lib. de vita, & morte ſanctorum*, Theodoret. *ad Galat.* 1. Beda *Luc.* 6. & alij. Præterea ſi frater Domini hic Iacobus vocetur, quia etſi nec vere frater, nec conſobrinus, ſed tantum conſanguineus fuerit, cum nullus alius conſanguinitatis gradus illi aptiùs competere poſſit, niſi quod filius fuerit Mariæ Cleophæ, quæ *Ioann.* 19. vocatur ſoror conſobrina ipſius, & quæ ex Alphæo viro Iacobum genuerit, prout Torniellus *ſub anno* 4037. habet, certè dubium reſtat, cur Iacobus *Minor* appelletur reſpectu alterius Iacobi Zebedæi, cum conſtet iſtum ætate fuiſſe minorem. Et quia poſſet reſponderi Iacobum Zebedæi prius a Chriſto vocatum ad Apoſtolatum, ideoque *Maiorem* appellatum; idcircò vlteriùs inquiri poteſt, quomodo Iacobus hic noſter, qui ęqualis Chriſto Domino in gradu conſanguinitatis erat, cum eorum matres conſobrinæ eſſent, triginta tribus, vel triginta quatuor annis maior Chriſto eſſe potuerit? rurſus ſi tam grandæuus, cur *frater Chriſti* appellari potuit? Si recurratur cum ſancto Ignatio ad corporis delineamenta, & morum honeſtatem, in quibus quamſimillimus Chriſto deſcribitur, non omnino quieſcit animus, cum & hoc certum non ſit, nec liquido conſtare poſſit.

Quis ille fuerit,

Quomodo frater Domini appellatus.

Tres Iacobi a quibuſdã introducuntur.

2 Propter hæc plures Doctores tres Iacobi nomine vocatos diſtinguendos cenſent, duos ex numero Apoſtolorum, Iacobum ſcilicet

licet Maiorem, & Minorem, & tertium fratrem Domini appellatum Ieroſolymorum primum Antiſtitem. Alij verò tam hunc Iacobum, quam alios fratres Domini vocatos non veros Chriſti conſanguineos credunt, ſed putatiuos tantum, inſtar ſancti Ioſephi, qui pater Chriſti ſolum putatiuus fuit. Quarum ſententiarum patronos, & fundamenta affert Suarez *tom. 2. in 3. par. diſp. 5. ſect. 4.* apud quem videri poſſunt; nobis enim neceſſe non eſt de hac re diſputare, ſed ſolum, vt ad propriora pergamus, hunc Iacobum fratrem Domini vocatũ, ac primum Ieroſolymitanum Epiſcopum Eſſeni, & Rechabitici Inſtituti alumnum fuiſſe, ac propterea ipſius hiſtoriam ad noſtros Annales pertinere pro poſſe roborare.

3 Qua in re Nicolaus Serarius huius ſeculi celebris auctor in *opuſculo Triħæreſium nuncupato lib. 3. cap. 9.* veriſimile ſibi videri ſcripſit, Iacobum Apoſtolum Eſſenum fuiſſe: *Nam certè (*inquit*) quę de ſanctiſſimi huius Apoſtoli virginitate, abſtinentia, precandi aſſiduitate, ſummaque apud Iudæos auctoritate grauiſſimi tradidere ſcriptores, ad Eſſæorum mores quadrant optimè.* Quin *cap. 18. §. alterum argumentum,* eum appellat *Eſſæorum Chriſtianorum Principem.* Idque defendit contra Scaligerum dubiæ fidei auctorem in *Mineruali lib. 5. cap. 26.* Serarij doctrinam ſequitur Iacobus Boulducus *in lib. de Eccleſia poſt Legem cap. 7. §. alij ſcientes,* approbans Iacobum Apoſtolum *ſtatum Eſſenorum profeſſum fuiſſe, vt multi (*inquit*) graues auctores ſcribunt.* Deinde *cap. 8. §. Et primo de Circumciſione,* eum vocat *Eſſenum,* ſeu *Rechabitam,* & *in expoſit. epiſt. Iudæ verſ. 1. §. Quantum ad tertium,* illum dicit vixiſſe iuxta priſcorum *Rechabitarum*, & *Prophetarum* modum. Sed & §. *Quia tunc,* eum iterum *Rechabitam* appellat, & §. *ſequenti* eum ab Eunuchis Rechabitis perpetuæ virginitatis obſeruantiam didiciſſe confirmat. Item *lib. 1. de Eccleſ. ante leg. cap. 17. §. Quartò quòd,* dicit hanc ſententiam eſſe ferè omnium cum Hegeſippo. Munozius etiam noſter *in Propugnaculo Eliæ lib. 2. tit. 1. cap. 2. artic. 5. num. 10.* eum vocat *Eſſenum, & Rechabitam.* S. Iacobus Eſſenus fuit.

4 Et ſanè inſpicientibus ea, quæ nos ſuperiùs *ſub anno* 3545 de Eſſenis, & *ſub anno* 3847. de Aſſidæis, qui eiuſdem profeſſionis cum Eſſenis erant, diximus, & cum S. Iacobi geſtis, & moribus comparantibus, clariſſimè innoteſcet ipſum Rechabitarum, ſeu Eſſenorum Inſtituti conſpicuum fuiſſe profeſſorem. Primò enim vel nomen ipſum *Iuſtus*, Hebraicè *Chaſid*, quo vulgo vocabatur teſte Hegeſippo in *5. lib. hiſtor.* id denotat: hoc enim Epitheton, iuxta dicta *eo anno* 3847. *num.* 3. veluti fontalis origo nominis Aſſidæorum eſt. Similiter & nomen Alphæi, qui pater fuit S. Iacobi. Alphæorum Inſtituti Rechabitarum, ſeu Eſſenorũ.

enim nomen familiam ſignificat ab Eſſenis ortum ducentem, vt habet Boulducus *in lib. de Eccleſ. poſt Legem cap.* 7. Vtebatur Iacobus albis veſtibus, lineis ſcilicet, vt idem Hegeſippus refert, quod & indicat Eſſenorum Ordinis fuiſſe, qui ſimili albicanti indumento tegebantur, iuxta dicta *ſub eo anno* 3545. *num.* 25. Hinc Epiphanius *Hæreſ.* 78. putauit hunc illum fuiſſe, qui relicta ſindone nudus paſſionis Chriſti tempore aufugit, *Marc.* 14 idcirco hæc opinatus, quòd eum linea ſindone ſemper indui ſolitum crediderit. Sed obſtat Euangelicus textus, qui hunc vocat adoleſcentem (Iacobus autem, ſi vera ſunt ea, quæ ſuperiùs diximus de ipſius ætate, tempore paſſionis Chriſti pluſquam ſexagenarius erat. Vinum, & ſiceram non bibiſſe teſtatur idem Hegeſippus, quod & Eſſenum, ſeu Rechabiticum Inſtitutum erat, prout dictum *ſub anno* 3431. *num.* 2. Idem dicito de ſingulari ipſius abſtinentia, & parſimonia, de qua Hegeſippus, eaque namque Eſſenorum etiam temperantiam ſapit; de qua Philo in *lib. de vita contemplat.* Nec Nazaręatus Iacobi, quem idem Hegeſippus commemorat, ab intento diſcordat; cum conſtet ex dictis *in Apparatu cap.* 3. *num.* 3. & *ſub anno* 3124. *num.* 5. Prophetici Ordinis cultores Nazaræos fuiſſe. Virginitatem coluiſſe ſemper ex relato Epiphanio habemus, quo & Eſſeni Ordinis alumnus, immò ex illis rigidioribus, qui ſemper cœlibes erant, de quibus *ſub anno* 3545. *num.* 17. diximus, demonſtratur. Singulare quoque illud Iacobi encomium, quod in Templum intrare ſolus ſolitus eſſet, atque ibi genibus humi poſitis pro populi peccatis veniam poſtulare, ita vt eius genua, quòd tam aſſiduè, tum ad Deum religiosè orandum, tum ad veniam precibus populo expoſcendam procumberet, cameli inſtar tuberculis contractis obdurarentur, frons etiam ob iugem in pauimento proſtrationem callo obducta fuiſſet, prout in eodem Hegeſippo, & Chryſoſt. in *Matth. hom.* 5. legitur, etiam indicat Eſſenorum, & Aſſidæorum mores. Illi enim, prout ex Philone *vt ſupra*, elici poteſt, tota fermè die orationibus incumbebant. Dicit enim: *Quotidie bis precari ſolent, mane, ac ſub veſperam.* Et poſt pauca: *Medium verò matutini, veſpertinique temporis interſtitium totum meditationi attribuitur.* Iſti verò, iuxta dicta *anno* 3622. *num.* 2. nunquam ferè a Templo diſcedebant. Quin & illud eximium, quod de Iacobo refertur, ſcilicet illi permiſſum fuiſſe ingredi Sancta Sanctorum, prout ſanctus Epiphanius de illo dicit *hæreſ.* 29. Aſſidæum fuiſſe denotat. Etenim tam familiarem, & iugem conuerſationem in Templo habere ſolùm ad Aſſidæos ſpectare videtur, qui continui Tẽpli veluti erant, iuxta dicta *eo anno* 3622. *num.* 2. Hoc autem priuilegio potitum fuiſ-

ſe

[Margin notes: "S. Iacobi mores." beside line 2; "Eſſenorum iugis oratio." beside "tota fermè die orationibus".]

ſe S.Iacobum non ſolum ex S.Epiphanio, & alijs habetur, ſed ex Ecclesiæ teſtimonio in Breuiarijs ab ipſa approbatis. Vnde mirum eſt doctos aliquos id in dubium reuocaſſe, tametſi etenim ex vi Legis veteris, vt docet Paulus *ad Hebræos* 9. *verſ.* 7. in Sancta Sanctorum *ſolus Pontifex*, & *ſemel in anno* ingredi poſſet, hoc tamen non tollit, quo minus ex ſpeciali priuilegio, & propter eximiam ſcilicet Iacobi ſanctitatem hoc ipſi concederetur, eo præſertim tempore, quo, vt inquit Boulducus loco relato in *epiſt. Iudæ*, Sacerdotium Aaronicum *admodum langueſcebat, antiquabatur, ſeneſcebat, ac prope interitum erat, miniſtri quoque eius, ac Sacerdotes erant veluti homines morientes.* Quod ſi hoc alicui inconueniens videatur, nec menti Pauli cohærere, fateatur ſaltem S.Iacobo permiſſum fuiſſe in aliquem Templi locum ingredi, ad quem alij aditum non haberent. — *An in Sancta Sanctorum ingreſſus fuerit Iacobus.*

5 Pari ratione videtur philoſophandum de alio ſingulariſſimo S.Iacobo conceſſo, vt dicitur, priuilegio, quod ſcilicet in vtero matris iuſtificatus fuerit, prout referūt Hegeſippus relatus, ſanctus Hieronymus *in Catalogo Scriptorum Eccleſiaſt.* & alij, ita ſcilicet, vt licet communi lege, & iuxta vniuerſales S. Scripturæ regulas omnes homines peccatores ex vtero naſcantur, ex ſpeciali tamen priuilegio ipſe in vtero ſanctificatus fuerit, vt alter Baptiſta, & iuxta plures, Ieremias. Sed quia res eſt valde incerta, & lex communis filiorum Adæ ſatis expreſſa in ſacris Litteris, nec teſtimonium Hegeſippi, ex quo S.Hieronymus, & alij rem ſumpſerunt, multum vrgeat, propterea probabilius ſentiendum eſt oppoſitum. Poteſt tamen dici *ex vtero ſanctificatus*, ideſt, deſtinatus, ſeu præparatus ad vitam ſanctiſſimam, Apoſtolatum, Martyrium, &c. Verbum enim Hebraic. *Cadas* Latinè *Sanctifico*, ſæpius in ſacra Pagina deſtinationem, ſeu præparationem ſignificat, vt *Iſai.* 13. *v.* 3. *Ierem.* 6. *v.* 4. *Ierem.* 12. *verſ.* 3. & *Sophon.* 1. *verſ.* 7. — *An in vtero matris ſanctificatus.*

6 Inter huius æui Eſſenos etiam recenſendus forſan Alphæus pater eiuſdem S.Iacobi, quem quia ex Alphæorum ſchola, ſeu familia eſſet, *Eſſenum*, ſeu *Enoſcenum*, & virum *Religioſæ profeſſionis* appellat relatus Boulducus *in expoſitione epiſtolæ Iudæ verſ.* 1. §. *quantum ad tertium quæſitum*, reſpectu cuius, & non alterius Iacobi Zebedæi exiſtimat ibidem §. *quorum Patrum*, & ſequentibus, vocatum fuiſſe noſtrum Iacobum Minorem. Credit enim hunc Iacobi patrem appellatum Iacobum Alphæum, ſeu Cleopham, & propterea filium ipſius Iacobum Alphæi, ſeu Minorem Iacobum. Quæ etſi probabilia ſint, præſertim cum auctor iſte non mediocriter in ſacris Litteris verſatus conſpiciatur, quia tamen incerta, nec noſtro intento — *Alphæus pater S.Iacobi.*

Fff 2 neceſ-

neceſſaria,alijs eorum diſcuſſionem relinquimus, ad certiora properantes. Quid autem ſentiendum ſit de alijs huius Alphæi filijs, ſcilicet Iuda, Simone,& Ioſepho,& an ad Eſſenum Inſtitutum attineant, alibi dicetur.

Anni mundi 4021. vſque ad 4033. ante Chriſtum 32. vſque ad 20.

Rerum viciſſitudo.

1 MIRIS, varijſque mundi,& rerum mundanarum viciſſitudinibus tempus hoc tredecim annorum ſuperabundat, vt propterea a nobis omnino ſaltem prætermitti non debeant, ſed coniungi cum ijs, quæ ad Eſſenorum Inſtitutum proprius accedunt.

Sextus Pompeius victus.

Auguſti Cæſaris victoria de Antonio.

Cleopatra ſe occidit.

2 De exteris ergo rebus hæc ſuggerunt hiſtoriæ. Primò cum Sextus Pompeius Magni Pompeij filius,qui poſt mortem patris mũdum turbauerat, a Cæſare in bello ciuili Siculo victus, ac fugatus eſſet, & poſtea a quodam Antonij miniſtro interfectus, Cæſar, & Antonius, inter quos Imperium diuiſum erat,contra ſe inuicem pugnare cœperunt. Apparatus ad bellum pro vtraque parte maximus fuit, Cæſarem enim omnis Italia, Hiſpania, Gallia, Illyricum, & Africa ſequebatur; Antonium autem Aſia vniuerſa, Thracia, Græcia, & Ægyptus cum Inſulis adiacentibus. Copijs iam ingentibus terra, marique vtrinque congregatis, famoſa illa Actiaca naualis pũgna, ad Actium nempe Epiri Promontorium, commiſſa eſt, in qua Cæſar, victo, fugatoque Alexandriam Antonio, totius Romani Imperij dominium ſolus obtinuit. In Ægyptum deinde pergens, vbi Antonius cũ ſua Cleopatra morabatur, ipſum iterum ſuperatum, vt ſibimet mortem inferret, Cleopatræ præſertim cooperante fraude, quę idem effeciſſe finxerat, coegit. Illa verò, cum nec Cæſarem ſibi vllatenus reconciliare poſſet, & Romam deferri pro triumpho pertimeſceret, ſibi etiam vitam eripuit, ſiue aſpidis morſu inter herbas latentis, ſiue acu veneno illita, qua capillos componere ſolebat, & in hunc nouiſſimum vſum reſeruauerat. Sic ergo improba mulier, quæ in bonis dies ſuos duxerat, in puncto ad inferna deſcendit. Quam Cæſar mortuam miſericordia proſecutus, inſigni pompa, & eadem cum Antonio vrna ſepeliuit, vtriuſque filios honorauit, etſi Cæſarionem (quem ex Iulio Cæſare ſuſcepiſſe Cleopatra prædicabat) ſupplicio affecerit. Strabo *lib.* 17. Suetonius *in Octauiano Auguſto*, Sigonius *in faſtis*, & alij.

3 De Iudæorum, & ipſorum Regis Herodis geſtis illud perſpicuum,

ſpicuum, manifeſte comprobata hoc tempore fuiſſe ea, quæ Manachemus Eſſenus noſter illi prædixit,iuxta Ioſephum *lib.* 15. *Antiquit. cap.* 13. ſic: *Felicitate omnes praeelles, & habebis gloriam æternam, oblinionem verò pietatis, & æquitatis poſſidebis*. Et iuxta Gorionidem *lib.*5. *cap.* 24. ſic: *Regnabis in diuitijs multis, & magnis, & magnificabitur valde Regnum in populo Domini.Cumque ſederis in ſolio Regni tui, recordare percuſſionis iſtius, qua te percuſſi; quia ſignum ſcelerum,& iniquitatum, quas perpetrabis, facturus plurima mala, tametſi bona quoque facturus ſis*. Etenim ſummum Sacerdotium a Machabæis, ſeu Aſſamonæis abſtulit, cuidam Ananelo obſcuro homini tradidit, ipſique abrogatum Ariſtobulo adoleſcenti decem & ſeptem annorum filio Alexandræ ſocrus ipſius poſtea conceſſit; quem tamen aliquo interiecto tempore in aquis præfocari fecit. Cum vero à matre defuncti iuuenis ad Cleopatram Ægypti Reginam, & Antonij amicam pro delicti vindicta delatus eſſet, eaque Antonium ad vltionem incitaret,ab ipſo Herodes vocatus, ad iudicium venire coactus eſt. Muneribus tamen,ac dulcibus verbis Antonio placato,in propria regreſſus, Ioſephum, cui Regni curam commiſerat, interimi iuſſit, Alexandram ſocrum in vincula coniecit, & Mariannem vxorem zelotypiæ ſtimulis agitatus penè occidit. Veritus deinde poſt Actiacam pugnam, & Antonium deuictum Hircani ſummi Sacerdotis nobilitatem, ne fortè ad ipſum Iudææ Regnum deuolueretur, quod vltimus ex Aſſamonæis, ſeu Machabæis eſſet, calumnijs appetitum interfici fecit, ſicut & Mariannem vxorem, & ſocrum Alexandram, ac nobiles alios. Cæſaris præterea gratiam conſecutus,& ab ipſo magnis beneficijs ornatus, viciſſim in honorem ipſius Athletica certamina quinto quoque anno celebranda inſtituit, Amphitheatrum extruxit, ædes duas Cæſaream, & Agrippium vocatas in ſuperioris vrbis parte, alteram Cæſari, alteram Agrippæ Cæſari amiciſſimo dicatas ædificauit, & *Stratonis* olim turrim dictam *Cæſaream* ab ipſo nominatam inſtaurauit; Samariam quoque iam in cineribus ſedentem a fundamentis ſuſcitans, in honorem Auguſti *Sebaſtem*, quod idem eſt, ac *Auguſtam* appellauit. Ioſephus *lib.* 15. *Antiquit. pene per totum, & lib.* 1. *de bello Iudaico cap.* 13. 15. & 16.

Manachemi prædictio vera

Herodis geſta.

In gratiam Cæſaris, quæ geſſerit.

4 Ex ijs iam ad noſtrorum Annalium propriora accedentes,patet, vt diximus ſuperius, rectè prædixiſſe Manachemum Eſſenum Herodi puero multa mala geſturum in Regno,etſi cum eis aliqua bona, plura namque ex iſtis crudelitatem, & ſæuitiam ſapiunt, aliqua verò generoſitatem. Circa Sebaſtes, ſeu Samariæ inſtaurationem illud animaduerſione eſt dignum,eam vrbem circa ann. 3940. a Ioanne Hircano

Mala geſta Herodis prænunciata.

cano deuaſtatam fuiſſe, ac ſolo æquatam, vt habet Ioſephus *lib. 13. Antiquit. cap.* 17. ex quo conſequenter habetur pſeudo-Eſſenos, de quibus *ſub anno* 3545. *num.* 41. diximus, eo tempore ibi non habitaſſe. An verò, ea de nouo ab Herode inſtaurata, illuc denuo confugerint, incertum eſt, etſi credibilior pars affirmans, ſiquidem Chriſti Domini tempore in eo vetuſto errore perſedebant Samaritæ de Deo colendo in Garizitano phano, vt conſtat ex *Ioann. 4. verſ. 20. & Luc. 9. verſ.* 51. Eſſeni etenim, ſeu Aſſidæi Templum ſequebantur; veri quidem Ieroſolymitanum, falſi verò Samaritanum, iuxta dicta in ſuperioribus.

5 Circa conſtructionem verò Cæſareæ vrbis, quæ etiam Cæſarea Palęſtinæ appellatur, id etiam animaduertendum occurrit, eam ciuitatem Carmelo proximam fuiſſe, inter *Doram* videlicet, & *Ioppem*, in ipſa maris ora, vt habet Ioſephus *lib. 1. de bello cap.* 16. vt proinde, cum poſtea in Epiſcopalem ſedem erecta fuerit, ſub eius Diœceſi Carmelus reponatur a Mantuano noſtro *in Apolog. pro Carmelitis*, & propterea etiam aliqualis memoria de ipſa hoc loco fieri debeat.

Cæſarea conſtructa.

Annus mundi 4034. ante Chriſtum 19.

1 CONTIGIT hoc anno, qui 18. poſſeſſionis Regni Herodis erat, licet vigeſimus primus a collatione ipſi Romæ facta, id quod Gorionides *lib. 5. cap.* 24. de ipſo refert, recordatum nempe ea, quæ illi adoleſcenti prædixerat Manachemus Eſſenus de Regno futuro, illum ad ſe vocaſſe, ac interrogaſſe de vitæ, & Regni diuturnitate, gratèque accepiſſe, quæ illi Eſſenus reſpondit. Eis ſimilia prioribus Regni annis contigiſſe, prout a Ioſepho *lib. 15. Antiquit. cap.* 13. indicatur, ſuſpicati ſumus *ſub num.* 4015. quia tamen Gorionides expreſſius caſum refert, & hunc 18. Herodis Regni annum commemorat, ideo hoc tempore prætermitti non debent. Gorionides ergo ſic habet: *Cumque Regno potiretur Herodes, vt illi prædixerat Sapiens, recordatus verborum iſtorum, vocauit Manahem, & ait illi: Impleta ſunt verba tua, quæ prædixiſti, & ob id video eſſe in te ſapientiam Dei, & nunc cupio a te ſcire, quot annis regnaturus ſim, quotq; annis victurus. Tacuit autem Sapiens, & nihil reſpondit. Videnſque Rex, quòd non reſponderet ei verbum, ſtupefactus, ait in corde ſuo: Vere Sapiens iſte vidit appropinquaſſe dies meos, & ob id tacet. Et interrogans eum rurſum Rex, dixit ei: Indica mihi, ſi adbuc regnaturus ſim,*

Recordatur Herodes prædictionis Manachemi.

Illum ad ſe vocat.

ſim vel decem annis? Reſpondens Manahem, ait: Decem, etiam viginti, immò triginta, & vltra. Ait Rex: Quot vltra? Tacuit Sapiens, & non reſpondit ei vltra ad ſermones iſtos. Lætatus eſt tamen Rex propter verba Manahem, & credidit ei, honoranſque eum, dedit ei diuitias magnas. Contigerunt autem iſta in populo Domini eo tempore, quo Herodes impleuerat decimum octauum Regni annum. Honorat eum

2 Expendenda tamen ſunt illa, *honoranſque eum, dedit ei diuitias magnas.* Non enim conſtat, quomodo illum honorauerit, aut quas diuitias contulerit. Nec de hoc aliquid vterque Ioſephus, præter id, quod inferius afferemus. Nec etiam id apparet conforme Eſſenorum Inſtituto. Philone enim in libro, *quod omnis probus ſit liber* atteſtante, *diuitias, honores, voluptateſque contemnunt fortiter.* Rectius ergo rem videtur explicaſſe Flauius Ioſephus loco relato, dum dixit: *Manachemum cum honore dimiſit, & omnes Eſſenos propter illum honorauit.* Quo pacto id acciderit.

3 In eo tamen hic honos ab Herode Eſſenis exhibitus conſpici potuit, quod cum ipſe firmandi ſui Regni cauſa fidelitatis iuramentum a cunctis fermè ſuis ſubditis extorqueret, aliquos ex Phariſæis ſibi amicos ab hoc onere exemit. *Sed nec Eſſenos* (inquit Gorionides, *vt ſupra cap. 23.*) *qui de Collegio piorum erant coegit ad iuramentum propter Manahem iuſtum, qui fuit vir iuſtus, & ſapiens in diebus illis.* Alter verò Ioſephus loco relato: *Liberati*, inquit, *ſunt etiam de hac neceſſitate hi, qui dicuntur apud nos Eſſeni.* Et infra: *Eſſenos autem ex hac cauſa ſic honorabat, quia maius quiddam de his ſentiebat, quam de mortali natura.* Iuramentum ab Eſſenis nō extorquet.

4 Ex quibus Ioſephi poſterioribus verbis magnum pro Eſſenorum vita, & Inſtituto deſumi poteſt teſtimonium, quippe cum vir impius Herodes tam altè de ipſis conciperet, vt ſupra mortalem naturam eos exiſtimaſſe videretur. Similiter ex eo, quod Gorionides hunc Manachemum *de piorum Collegio* vnum vocet, ſequitur veriſſimum eſſe id, quod *ſub anno 3847. num. 5.* diximus, ſcilicet Eſſenos, & Aſſidæos eiuſdem Ordinis, & Inſtituti fuiſſe. Gorionides namque hoc *piorum* titulo ſuos Aſſidæos appellare ſolet, vt eius libros legenti conſtabit. Pariter ex eo, quòd Eſſenorum congregationem vocet Gorionides *Collegium*, tum loco relato, tum in alio inferiùs referendo, clarè elicitur & verum eſſe id, quod eo loco *num. 4.* diximus, Aſſidæos, ſeu Eſſenos importare quoddam Inſtitutum, Ordinem, vel Congregationem. Encomium magnum Eſſenorum.

5 Quia etiam diximus *ſub anno 3230.* Sapientes, Scribas, ſeu Doctores veteris Legis ad Ordinem Propheticum ſpectaſſe, id etiam hoc

Sapientes, & Scribæ Ordinis Prophetici

hoc loco, etſi obiter, comprobare poſſumus ex alijs eiuſdem Gorionidis verbis. Loquens enim de iſto Manachemo *dicto lib. 5. cap. 24.* ſic habet, prout *ſub anno 3988.* retulimus: *Non autem fuerunt ſapientiores homines in mundo, quam fuerit populus Domini, nec regnauit ſapientia in alio populo, quam in populo Dei; id quod facile agnoſcent, & deprehendent cuncta gentes in memorato Manahem, in quo fuit eximia ſapientia, ſicut & in alijs Iſraelitis collegis eius. Nam cum eſſet Herodes iuuenis, & diſcendi gratia veniret ad Sapientes, Manahem autem ſederet in loco ſeniorum, atque eorum, qui decernebant iuſtitiam, videns puerum, incuruauit ſe coram eo, & ait: Viuat Rex. Rex putans ſe irrideri a Manahem, maledixit Sapienti; Sapiens vero apprehendens, &c.* Quibus verbis clarè eum fuiſſe ex numero Scribarum (ij enim erant, qui apud Hebræos vocabantur *Sapientes*) denotat. Idem colligitur ex eodem Gorionide *lib. 5. cap. 44.* vbi loquens de quodam, quem Ioſephus *lib. 17. Antiquit. cap. vlt.* vocat *Eſſenum*, & Simonem nomine, ipſum appellat *Sapientem*, & vnum *de Sapientibus*. Ex hoc loco enim deducitur hos Eſſenos Scribas populi fuiſſe. Ne tamen propterea quis eis calumnietur fuiſſe participes mortis, & paſſionis Chriſti, quæ in Euangelio tribuuntur Scribis, & Phariſæis, animaduertat in primis ab hac labe liberos extitiſſe Eſſenos, iuxta dicta *ſub anno 3545 num. 11.* Deinde etſi nos dicamus Eſſenos fuiſſe Scribas, quia ſcilicet plures, vel omnes tales eſſent, non tamen è contra dicimus omnes Scribas Eſſenos fuiſſe. Alij enim præter Eſſenos Scribæ erant, vt Phariſæi, iuxta dicta in ſuperioribus, ex optima doctrina Abulenſis. Quomodo etiam Scribarum Inſtitutum circa tempora Chriſti valde iam a primæua ſui inſtitutione declinaſſet, vt propterea ex eorum deprauatis moribus nota aliqua Eſſenis impingi nequeat, diximus *ſub anno 3230. num. 4.*

Simõ Eſſenus

Anni mundi 4035. & 4036. ante Chriſtum 18. & 17.

1 CVM in ſuperioribus dixerimus Herodi Regi valde charos fuiſſe Eſſenos, illos honoraſſe, & veluti maius aliquid ſupra mortalem naturã in eis ſuſpexiſſe, pręſertim propter Manachemũ Eſſenum, qui tam grata illi de Regni conſecutione, & diuturnitate prædixerat, conſtet etiam Eſſenos, ſeu Aſſidæos veluti continuos æditu os, & quaſi vigiles, & cuſtodes Templi Ieroſolymitani fuiſſe, iuxta dicta *ſub anno 3622. num. 2.* ſuſpicari valde poſſumus celebrem illam

Digitized by Google

illam eiuſdem Templi inſtaurationem, eiſdem inſtantibus, poſcentibus, vel proponentibus, ab eodem Herode factam fuiſſe. Caſu tamen quod ita non eſſet, res tam notabilis, & pro quibuſdam ſacræ Scripturæ locis intelligendis valde neceſſaria, prætermitti non debuit. In hoc autem tempus referenda eſt, prout communius Hiſtorici cenſent, licet in anno differant, quo fieri cœpit. De quo Carol. Sigon. *in Sulpitium*, Genebrard. *lib.* 2. *Chronolog.* Torniell. *ſub anno mundi* 4032. & Salianus *ſub anno* 4035. — Templi inſtauratio.

2 Templum ergo Ieroſolymitanum, quod prius Salomon Rex a fundamentis erexerat, ac magnificentiſſimè exornauerat, & Ioas Rex Iuda, & poſt eum Ioſias. 2. *Paralipom.* 24. *verſ.* 4. & 4. *Reg.* 22. *verſ.* 4. & 2. *Paralipom.* 34. *verſ.* 8. inſtaurauerant, ac poſtea cum à Nabuchodonoſor Rege Babylonis fuiſſet incenſum, & demolitum, deinde ſub Zorobabele Iudæorum Duce poſt reditum è Babylonica captiuitate denuò fuit reędificatum, iuxta dicta *ſub anno* 3536. hoc tempore ab Herode Iudæorum Rege iterum inſtauratum, dilatatum, & amplificatum eſt. — Herodes reſtaurat Templum.

3 Eſt verò non leuis difficultas, an a fundamentis erectum omnino, & excitatum ab Herode fuerit, an verò ſolum inſtauratum, dilatatum, & amplificatum, vt diximus. Prius enim tenent Ioſephus *lib.* 15. *Antiquit. c.* 14. Gorionides *lib.* 5. *cap.* 25. Ribera *in Aggæum cap.* 2. *num.* 43. Torniellus *ſub anno* 4032. *num.* 2. & alijs. Poſterius verò Hegeſippus *lib.* 1. *cap.* 35. Serarius *in opuſc. de Herode cap.* 22. Villalpand. *lib.* 2. *in Ezech.* Iordanus *in ann.* 10. *Herodis*, & Salian. *loco relato num.* 5. cui poſteriori ſententiæ, vtpotè rationi magis conformi proculdubio adhærendum eſt. Id ſuadet primo Prophetia illa Aggæi *cap.* 2. *verſ.* 4. vbi ſic habet: *Quis in vobis eſt derelictus, qui vidit domum iſtam in gloria ſua prima? & quid vos videtis hanc nunc? numquid non ita eſt, quaſi non ſit in oculis veſtris? Et nunc confortare Zorobabel, dicit Dominus: & confortare Ieſu fili Ioſedech Sacerdos magne; & confortare omnis populus terræ, dicit Dominus exercituum, & facite, quoniam ego vobiſcum ſum, dicit Dominus exercituum, verbum, quod pepigi vobiſcum, cum egrederemini de terra Ægypti; & ſpiritus meus erit in medio veſtrum, nolite timere, quia hæc dicit Dominus exercituum. Adhuc vnum modicum eſt, & ego commouebo cęlum, & terram, & mare, & aridam, & mouebo omnes gentes, & veniet deſideratus cunctis gentibus, & implebo domum iſtam gloria, dicit Dominus exercituum. Meum eſt argentum, & meum eſt aurum, dicit Dominus exercituum. Magna erit gloria domus iſtius nouiſſimæ plusquam primæ, dicit Dominus exercituum. Et in loco iſto dabo pacem, dicit Dominus exercituum.* — An a fundamentis. — Amplificatur.

Cuius

Cuius optima expoſitio . planiſſima , & communiſſima hæc eſt, vt Propheta loquens de Templo , quod a Zorobabele , & Ieſu ſummo Sacerdote poſt reditum è Babylone ædificabatur, conſoletur populum mœrentem de vilitate illius præ gloria Salomonici, eo quod gloria ipſius maior futura eſſet , quam prioris, non propter maiorem auri , & argenti quantitatem , ſed propter præſentiam Chriſti , qui eſt *deſideratus cunctis gentibus*,& in illud ingreſſurus erat. Ex hoc autem manifeſtè ſequitur Templum Zorobabelis glorificandũ fuiſſe præſentia Saluatoris, ac per conſequens ſtaſſe viuente Saluatore , nec Herodem nouum à fundamentis condidiſſe Templum , ſed illud, quod antea erat, inſtauraſſe ; aliàs non illud Zorobabelicum, ſed iſtud Herodianum Chriſtus decoraſſet ſua præſentia . Id etiam ſuadet illud *Ioannis 2. verſ. 20* Cum enim Chriſtus dixiſſet : *Soluite Templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud* , Iudæi obiecerunt illi: *Quadraginta & ſex annis ædificatum eſt Templum hoc, & tu in tribus diebus excitabis illud?* Ex hoc enim habetur Templum illud , quod Chriſti tempore extabat, quadraginta ſex annis cõſtructum eſſe, aliàs Iudæi in re omnibus nota, & patenti , & de qua a Chriſto, & alijs redargui poſſent, mentiti eſſent, quod non eſt credibile. Atqui Templum Herodianum anno 9. cum dimidio completum fuit, teſte Ioſepho *lib 15. Antiquit. cap. 14. prope finem*. Ergo Templum, quod ſtabat tempore Chriſti, Zorobabelicum illud erat. Vrgetur hoc argumento Baronius *ſub anno Chriſti 31*.& reſpondet alterum de duobus dici debere, vel quod Iudæi hallucinati fuerunt, vel Ioſephus mentitus, ſed primum non ſubſiſtere ſufficienter probatum eſt, ſecundum autem gratis dicitur, vt bene Torniellus loco relato *num. 5. & 6.* Subſiſtat ergo id , quod nos retulimus.

Et inſtauratur

4 Siue autem dicamus cum ipſo Torniello , & alijs Ieroſolymitanum Templum ab Herode omnino extructum eſſe, ſiue cum alijs, vt probabilius duximus, ſolùm inſtauratum , & amplificatum, illud certius eſt, non potuiſſe ab illo ædificari glorioſius , aut magnificentius, quam erat a Salomone conſtructum . Adeo enim euidens res hæc eſt, vt non niſi iniuria in dubium reuocetur. Salomon enim ditiſſimus, locupletiſſimus, & potentiſſimus Rex , innumera auri , & argenti talenta , æris, ferri, lignorum , & lapidum pondera , quæ pater ipſius congregauerat, & quæ ipſe attulerat ex Ophitinis aurifodinis, & quæ illi a Regibus , & Principibus circumuicinis, ac ſubditis acceperat , hæc omnia fermè in tam ſumptuoſum opus expendit. Herodes autem , qui ſolum Regulus erat, Romani Imperij tributarius , qui Cæſari, Antonio, & Cleopatrę plura donauerat, & in ipſorum

Non fuit glorioſius, quam Salomonicum

rum gratiam maiora expenderat, bellis, & ſumptibus conſumptus, inſidiarum timore perculſus, ac mille alijs oneribus obligationum obſtrictus, quomodo tam ſumptuoſum opus moliri poſſet? Nec Ioſepho, aut cuilibet alij in hoc credendum, vt optimè Salianus loco relato ſubiungens *num.* 18. tria millia millionum auri in Salomonico Templo extruendo collocata eſſe, vt inde ridiculoſum prorſus ſit, Herodem tales expenſas, immò multo minores efficere potuiſſe. Tria millia millionum in Templo Salomonico expenſa.

5. Circa hæc tempora, vt colligitur ex Euſebij Chronico, mors contigit Virgilij Maronis, ob clariſſimam Poeſin iure celeberrimi, & in omnibus hiſtorijs commendandi. Ea namque nihil caſtius, Virgilij mors. nihil pictius, nihil purius, aut incorruptius, nihil grauius, eruditius, aut ſapientius; vt meritò proinde etiam futurorum Poetarum Princeps à cunctis meruerit prædicari. Illa ipſius morientis carmina ſunt eorum, quæ ſcripſit:

Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc
Parthenope, cecini Paſcua, Rura, Duces.

Anni mundi 4037. & 4038. ante Chriſtum 16. & 15.

1 NON ſine laudis præconio anni iſti præteriri poſſunt, Conceptus, & ortus ſanctiſſ. Dei Genitricis. quod eo tempore ſanctiſſima, & immaculatiſſima Chriſti Genitrix Maria concepta, & nata fuerit. Ipſius autem puriſſimam conceptionem octauæ diei Decembris prioris anni, & natiuitatem octauę etiam Septembris poſterioris tribuendas, Eccleſiæ auctoritate, quæ ijs diebus ipſas ſolemnizat, conuincimur. His verò annis aſſignandas, cum nullum aliud de hac re certius, aut antiquius extet monumentum, Euodij Antiocheni Epiſcopi teſtimonio, quod refert Nicephorus *lib. 2. cap. 3.* ſtandum videtur, prout tradunt Baronius *in Apparatu ad Annales*; Torniellus, & Salianus hic, qui propterea feliciſſimum glorioſiſſimæ Virginis ortum Conſulatui C. Furnij, & C. Iunij Silani huius temporis Conſulũ tribuunt. Erant etiam iſti anni Imperij Romani 31. & 32. Auguſti Cæſaris 26. & 27. Herodis Regis Iudæorum a tempore, quo in Senatu Romano Rex declaratus eſt, 23. & 24.

2 Nata porrò creditur Auguſtiſſima Virgo illuceſcente aurora, ſicut reuelatum fuit cuidam Religioſo, vt tradunt Durandus Qua hora diei nata. *lib 7. cap. 28.* Azorius *tomo 2. lib. 1. cap. 19. quæſt. 8.* Spinellus *tract. de feſtis num. 3.* & Ioannes Baptiſta Nouatus *in lib. de eminentia Virginis cap. 4. quæſt. 1.* vbi rectè pro congruentia affert, cur Virgo auroræ

tempore

tempore orta fuerit, quod ſcilicet ipſa Aurora vocetur, tum in ſacra Scriptura, tum apud Patres.

Quo loco. 3 De loco tamen, in quo nata eſt, diſſentiunt doctores. Vrbes enim Palæſtinę de Virgine ſanctiſſimę patria decertare videntur, potiori cauſa, quam pro Homero ſeptem ciuitates Græciæ, de quo diſtichon illud:

Septem vrbes certant de ſtirpe inſignis Homeri,
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Ius, Argos, Athenæ.

Rabbini cuiuſdam opinio 3 Primò enim antiquus quidam Rabbinus apud Galatinum *lib. 7. cap. 12.* in Bethlehem Iudæ natam affirmat, ſed communior ſententia hoc negat. Salianus *ſub anno* 4038. *num.* 1. clarum eſſe exiſtimat, ortam in Nazareth Galilæę, eo quod S. Hippolytus apud Nicephorum *l. 2. cap. 3.* dicat, S. Annam in terra Galilæę nupſiſſe. Sed neque hoc eſt clarum, vt conſtabit ex dicendis, neque colligitur ex eo, quod ſancta Anna in Galilæa nupſerit: potuit enim ibi matrimonio S. Ioachimo iungi, & poſtea Ieroſolymam domicilium transferre, maxime ſi vera eſt traditio, quæ habet eamdem ſanctam Annam per 20. annos ſterilem manſiſſe. Quid enim vetat, quo minus hoc temporis ſpatio ad alium locum perrexerit? nihilominus Nazareth nata perhibetur plurium ſententia eſt Nazareth ortam fuiſſe Virginem Beatiſſimam. Ita habet auctor *libelli de ortu Virginis*, qui inter opera Hieronymi extat. Idem refert Abulenſis *Matth. 2. quæſt.* 91. Fauet Mantuanus noſter *in Apologia pro Carmelit.* & ſequitur Baronius *in Apparatu n.* 48. & alij. Quia tamen fundamenta horum auctorum, ex eo videlicet ſumpta, quod ſanctus Hippolytus relatus affirmauerit in Nazareth ſanctam Annam nupſiſſe, & quod eo loco ab Angelo ſalutata fuerit ſanctiſſima Virgo *Luc.* 1. debilia videntur, vt de primo iam diximus, & de ſecundo eſt manifeſtum: ideo quamuis hæc opinio probabilis valde ſit, probabilior tamen cenſetur ea, quæ aſſerit Ieroſolymis natam eſſe. Eam indicat Petrus Dorlandus *in vita S. Annæ cap.* 5. quæ Vel potius Ieroſolymis. extat in fine libri de vita Chriſti Ludolphi Carthuſiani. Ita etiam Ioannes Nouatus *lib. de eminentia Virginis cap. 4. quæſt.* 2. cuius fundamentum ſumitur ex antiqua eiuſdem ſanctæ Ciuitatis traditione, qua domus ſanctæ Annæ, in qua dicitur ſanctiſſima Dei Genitrix orta, notatur in ea, iuxta illum locum, in quo erat Probatica Piſcina. Sic enim habent Guillelmus Blandeſel *in Itinerario Terræ ſanctæ*, Cotouicus etiam *in Itinerario lib.* 2. Adrichomius *in deſcriptione Ieruſalem num.* 37. nec diſſentit Barradius *tom. 1. lib. 6. cap.* 5. Teſtis autem fidiſſimus huius traditionis videtur eſſe ſanctus Damaſcenus 4. *de fide cap.* 15. vbi inquit: *In lucem editur Virgo in domo probatica Ioachim,* ideſt

ideſt in domo Ioachim vicina Probaticæ Piſcinæ,& *Orat.* 1. *de natiu-* dicens: *Fauſta ibi ſint omnia, o Probatica, Regina domicilium, o Probatica ſeminum Ioachim.* Et infra: *Semel quot annis Angelum Dei excipiens aquam turbantem, & vnum valetudini reſtituentem.*

4 De alijs porrò mirandis,quæ in conceptu, & ortu Beatiſſimę Virginis contigerunt, prænunciatam videlicet fuiſſe per Angelum conceptionem puram ab omni peccati noxa, ſanctitaris, ac chariſmatum donis eximijs etiam in vtero donatam prodijſſe, & an ſine dolore matris in partu exortam, Patres, & Doctores Theologi multa miraque ſcripſerunt, vt nobis ea vel referre neceſſum non ſit, qui nec digni, nec ſufficientes ſimus tantæ rei præconijs. Miranda in in Ortu Virginis.

5 Illud non prætermittendum in ſanctiſſimæ Virginis primordiali luce, cælum, & terram exultaſſe. Sed quid ni faceret vniuerſus orbis, cum ipſius Regina, *nauis inſtitoris de longe portans panem vitæ, puteus aquarum viuentium, ſchala Cæli, ianua Paradiſi,* & deſiderata cunctis gentibus prodijt? De quo communi gaudio, & lætitia plena ſunt volumina Patrum, & Doctorum. Gaudium in vniuerſi mundi.

6 Si autem totius Orbis communis lætitiæ cauſa fuit huius Auguſtiſſimæ Virginis infantulæ feliciſſimus ortus, quid non de Carmelitis dicemus, qui tot titulis eam ſui Ordinis venerantur Patronam? Prius tamen, quàm de huiuſmodi Patronatu aliquid dicamus, prout in ſequentibus faciemus, vt glorioſiſſimæ Virginis ortũ iure ſpecialiſſimo ad hunc Ordinem ſpectaſſe, ac propterea ipſi ſingulariſſimæ lætitiæ occaſionem attuliſſe comprobemus, recolenda, in primis ſunt ea, quæ *ſub anno* 3976. diximus, ipſius nempe ortum tribus Carmeli Eremitis per viſionem a Deo reuelante factam innotuiſſe; ea namque fuit ramu ſille, ex quo in hac viſione, prout a Petro Dorlando refertur, natus dicitur *Flos puriſſimus, atque fragrantiſſimus odore cælũ, ac terram perfundens*; Ieſus videlicet Saluator mundi, ſeu prout a Guillelmo Pepino deſcribitur, ipſa eſt Flos ille pulcherrimus, *fructum delectabiliſſimum,* Chriſtum nempe, in ſe continens. Ex hoc enim elicitur titulo ſingulari Conceptionem, & Ortũ Mariæ Carmeli filijs iucunditatem afferre potuiſſe. Ad quod maximè accedit, quod eiuſdem Virginis puriſſimæ ortus myſteria Ordinis Protoparenti Eliæ in viſione illa nubeculæ paruæ de mari aſcendentis, de qua 3. *Reg.* 18. *verſ.* 44. & nos *ſub anno* 3126. demonſtrata ſunt, prout late noſter Ioannes Ieroſolymitanus *in lib. de inſtit. Monachor. cap.* 32. ſic deſcribit: *Poſtquam autem Profeſſores huius Religionis fuerunt per Apoſtolos baptizati, & in ſacri Euangelij eloquijs eruditi, intellexerunt plene illud myſterium eſſe impletum, quod per Deum fuerat Pro-* Carmeli ſpecialiter. Eius ortus Eliæ reuelatus

pheta Eliæ in monte Carmeli reuelatum; legimus enim in libro Regnorum, quod Elias aſcendit ad montem Carmeli, & pronus in terram poſuit faciem ſuam inter genua ſua, & dicit ad puerum ſuum: Aſcende, & proſpice contra mare, qui cum aſcendiſſet, & contemplatus eſſet, ait: Non eſt quicquam, & rurſum ait illi: Reuertere ſeptem vicibus, in ſeptima autem vice, ecce nubecula parua, quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari in Carmelum. Ab eo autem loco Carmeli montis, vnde puer aſcendebat vſque ad ſummitatem montis, vnde poterat mare proſpici, erant decem gradus, quos cum puer ſemel aſcendens proſpexiſſet contra mare, mandauit illi Elias (ſicut eſt dictum) vt iterum alijs ſeptem vicibus per eoſdem gradus reuertens contra mare proſpiceret. Et in ſeptima vice reuerſionis vidit puer nubeculam illam, quaſi veſtigium hominis de mari aſcendentem in Carmelum; & dixit ei Elias: Aſcende, & dic Achab: Iunge currum tuum, & deſcende, ne occupet te pluuia. Cumque ſe verteret huc atque illuc, ecce cæli contenebrati ſunt, & nubes, & ventus, & facta eſt pluuia grandis. Quid autem ſacramenti rerum futurarum, præter hiſtoriam, viſio illa intrinſecus contineret, & quid iugis myſterij Deus Eliæ tunc ſtanti prono per eam portenderet, dignatus fuit Elias aperire non palam hominibus, ſed ſecretius conſortibus. A quibus traditum tenemus, Deum ſub figurata viſione reuelaſſe tunc Eliæ quatuor magna myſteria, quæ per ordinem explicabo. Primò, quod quædam infantula naſceretur, quæ ex vtero matris ſuæ ab omni peccato munda egrederetur. Secundò, tempora, quibus hoc adimpleretur. Tertiò, quod hæc infantula virginitatem perpetuam ad exemplum Eliæ amplecteretur. Quartò, quod Deus iungens naturam ſuam humanæ, de Virgine illa homo naſceretur. Per hoc namque, quod ille puer Eliæ vidit de mari nubeculam paruam oriri, reuelauit Deus Eliæ, quòd quędam infantula (ſcilicet Beata Maria) per illam nubeculam ſignificata, & inſtar illius nubeculæ per humilitatem parua naſceretur de humana natura peccatrice deſignata per mare. Quæ infantula iam in ſuo ortu eſſet munda ab omni peccatorum ſorde, quemadmodum nubecula illa fuit de mari amaro, ſine tamen aliqua amaritudine. Licet namque nubecula illa eſſet originaliter eiuſdem naturæ cum mari, alterius tamen fuit qualitatis, alteriuſque proprietatis. Mare quippe ponderoſum eſt, & amarum; ſed nubecula illa leuis fuit, & dulcis. Sic quamuis in quolibet alio homine natura humana inſtar maris ſit in ſua origine ita amaritudine peccatorum, & vitiorum pondere preſſa, vt fateri cogatur: Iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum, & ſicut onus graue grauatæ ſunt ſuper me. *Beata tamen Maria de hoc mari (id eſt natura humana) aliter fuit orta, quia in ſuo ortu non fuit*

In viſione nubeculæ.

Quid viſio illa nubeculæ denotaret.

Mundities B. Virginis a peccatis.

fuit onerata amaritudine delictorum, ſed inſtar illius nubeculæ fuit leuis per immunitatem peccatorum, & dulcis per plenitudinem chariſmatum. Ipſa enim in ſuo ortu fuit nubes illa, de qua per Moyſem figuratè eſt ſcriptum: Ecce gloria Domini apparuit in nube.

7 Proſequitur idem Ioannes eodem libro *cap.* 33. eiuſdem nubeculæ viſionis explanationem natiuitati ſanctiſſimæ Virginis eam accomodans ſic: *Significauit autem Deus Eliæ in prædicta viſione, quo tempore nubecula illa (ſcilicet Beata Maria) videretur a diſcipulis Eliæ de mari (id eſt de amara, & vitioſa natura humana) oriri, & deſcendere. Nam oſtenſum fuit in eadem viſione, quòd nullus eorum videret eam aſcendere, antequam ipſe ſemel per decem gradus aſcendens contra mare proſpiceret, & iterum alijs ſeptem vicibus ad eoſdem gradus ad contemplandum contra mare rediret. Dixit enim Elias ad puerum ſuum*: Aſcende, & proſpice contra mare: *qui cum aſcendiſſet, & contemplatus fuiſſet, ait*: Non eſt quicquam. *Quæro ergo quid fuerit, puerum Eliæ ſemel per decem gradus aſcendere ad proſpiciendum contra mare, & tunc ei nihil apparere? Certe hoc nihil aliud fuit, niſi quod puer (id eſt cœtus diſcipulorum Eliæ) contemplando aſcendit per illas decem generationes humanas à B. Luca in genealogia Chriſti poſitas, quæ fuerunt ante diluuium ab Adam vſque ad Noe in prima mundi ætate, & per eas diſcurrendo totum tempus, quod fuit à Noe vſque ad Adam, puer proſpexit, ſi forte eo tempore nubecula (id eſt infantula) aliqua eſſet nata*, contra mare, *id eſt, contra ſolitam amaritudinem in vitioſa propagine naturæ humanæ. Et quia nubecula illa non fuit à puero viſa naſci in illa prima ætate mundi, ideo puer dicit*: Non eſt quicquam. *Præcepto tamen Eliæ redijt iterum puer ſepties per decem gradus ad proſpiciendum contra mare, & rurſum ait illi*: Reuertere ſeptem vicibus, *& in primis ſex vicibus nihil illi apparuit. Hoc autem, ſcilicet quod puer, id eſt cœtus Diſcipulorum Eliæ, ſexies per decem gradus rediens nihil vidit, denotat eum vlterius per alias ſex ætates generationum humanarum contemplando deſcendiſſe in genealogia Chriſti, quam Beatus Lucas texit a Sem filio Noe vſque ad Iamne filium Ioſeph. Quarum generationum ætas prima incipiens a Sem filio Noe terminata fuit in Thare filio Nachor. Secunda verò ætas ab Abraham filio Thare terminata fuit in Salmon filio Naaſon. Tertia incipiens a Booz filio Salmon, terminata fuit in Iona filio Eliachim. Quarta incipiens a Ioſeph filio Iona, terminata fuit in Elmadan filio Her. Quinta, incipiens a Choſan filio Elmadan terminata fuit in Ioſeph filio Iuda. Sexta, incipiens a Semei filio Ioſeph, terminata fuit in Iamne filio alterius Ioſeph. Per has quidem ſex ætates generationum a Beato Luca in genealogia Chriſti poſitarum*

Nubecula B. Virginis typus

Pura ab omni peccato.

Sex ætates.

aſcendit puer, ideſt, cœtus diſcipulorum Eliæ diſcurrendo totum tempus, quod fuit a Iamne vſque ad Sem, & contemplando, ſi forte eo tempore nubecula (ideſt infantula) illa eſſet nata. Et quia in toto illo tempore nata non fuit, ideo tunc diſcipulis Eliæ minimè apparuit. In ſeptima autem reuerſionis vice nubecula eis apparuit, quia in tempore comprehenſo infra ſeptimam illarum generationum ætatem Beata Maria nata a diſcipulis Eliæ viſa fuit. Vnde vice, inquit, vna, ecce nubecula parua, quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari. *Prædictus namque Iamne, in quo ſexta illarum generationum ætas terminatur, genuit filium, nomine Melchi, in quo incepit harum generationum ætas ſeptima. Hic autem Melchi genuit Leui, & iſte Leui duos habuit filios, vnum, qui a Beato Luca appellatur Mathat, ſed ab illo dicitur Melchi, nomen aui ſui retinens; & alium, qui vocatus fuit Panthera. Iſte verò Panthera genuit filium nomine Barphanthera, & hic Barpanthera genuit filium nomine Ioachim, qui ex Anna vxore genuit Beatam Mariam. Et ita in vna reuerſionis vice (hoc eſt in vna generationum ætate, quæ fuit vna ab illa; in qua homines per Dei præceptum reuerſi fuerunt poſt diluuium ad multiplicandum genus) nata fuit B. Maria, ſcilicet in medio illius ætatis ſeptimæ, quæ etiam fuit defuncta, antequam prædicta generationum ætas ſeptima eſſet terminata.*

Septima generatio.

Ioachim, & Anna parẽtes B. Virginis.

8 Circa quæ aliqua notatione digna occurrunt, quæ prætermittenda non ſunt. Primùm, nubeculam illam ab Elia viſam, typum, & imaginem Deiparæ Virginis fuiſſe, non ſolum præfatum Ioannem, ſed & plures alios confiteri, ſpecialiter Vvaldenſ. *tom. 3. de ſacramentalibus tit. 9. cap. 89.* Ferdinand. Salazar *de Concept. Virg. cap. 38.* Carthagenam *tom. 4. homiliar. homil. pro Carmelit.* & quod magis eſt, Sacra Congregat. Rituum *in offic. commemorat. ſolemnis Beatiſſ. Virginis de Monte Carmeli*, vbi illam nubeculam appellat *Virginis typo inſignem*. Fauet Beauxamis *in Harmon. Euangelic. tom. 2. fol. mihi 565.* dum ex viſione nubeculæ aſtruit Eliam Incarnationis ſacramentum præcognouiſſe. Secundum, ex illis verbis *cap. 32.* relatis, *a quibus traditum tenemus*, colligi myſterium de immunitate ſanctiſſimæ Dei Genitricis ab originali contagione, quaſi per manus traditum inter diſcipulos Eliæ a multis ſeculis haberi, prout ante nos animaduertit Petrus Oxeda Ieſuita *in Informat. pro immaculata Virginis Conceptione fundamento primo*, vbi ſimul congratulatur Religioni noſtræ, quod a duobus millibus quingentis, & ſupra annis huius veluti traditionis teſtimonium proferre poſſit. Probare etiam contendit verba Ioannis relata non ſolum de ortu Virginis extra vterum, natiuitate videlicet, ſed etiam de ortu intra vterum, ſeu conceptione eſſe accipienda.

Traditio inter diſcipulos Eliæ.

Meritò

Meritò proinde plures ex noſtris, quos tertio Tomo recenſebimus, quaſi rem propriam verſantes, huius pię opinionis de immaculata Virginis Conceptione ſcriptis ſuis propugnatores extiterunt contra ſtrenuiſſimos alios in re Theologica Athletas oppoſitæ ſententiæ deſenſores, & ſine ipſorum offenſione. Deinde, id quod ſubiungit Ioãnes, videlicet in ea viſione Deum Eliæ reuelaſſe, qualiter infantula hæc ſanctiſſima virginitatem perpetuam ad ipſius exemplar amplexura eſſet, moderatione eget, adhibenda inferius *ſub anno* 4040. neque enim decens videtur affirmare Deiparam Virginem, quę omniũ virtutum poſt Chriſtum exemplar primum futura erat, ad inſtar Eliæ virginitatem ſeruaſſe. Sed de hoc dicto loco loquemur. Virginitas perpetua ſanctiſs. Virginis.

9 In præſenti tamen non prætermittenda viſio quædam eiuſdem Protoparẽtis Eliæ facta Rabbino magno apud ſuos *Hacados* nomine in epiſtola Neumiæ filij Haccanæ ad Haccanam filium, quam Paulus de Heredia Hiſpanus Latinitate donauit, typis edidit, & in Bibliotheca Patrum Clericorum Matris Dei in *Campitello* hic Romæ vidi, & ab Hippolyto Marracio eiuſdem Ordinis in ſuo *de Marianis Fundatoribus opuſculo cap.* 1. inſertam; ex qua plura ad intentum, & pro dicendis vtilia elici valent. Sic autem ibi habetur: *Cum Rabbinus Hacados (aliàs Heccas) ſanctitatis, ac doctrinæ laude apud ſuos celebris, Magiſter ſanctus nuncupatus ſæpenumero in hac quæſtione, ſcilicet, cur Iſaias cap.* 8. *cum dicit*: Et acceſſi ad Prophetiſſam, & concepit, peperitque filium, *nobis non fecit notam huiuſmodi Prophetiſſam, quæ ſit, quo nomine vel ipſa, vel pater eius nuncupetur, cuiuſve ſit Tribus, quemadmodum in omnibus Prophetis, & Prophetiſſis; & quodam die ingreſſus fuiſſet Patrum ſpeluncam, vbi ſepulti ſunt Adam, Eua, Abraham, & Sara, Iſaac, & Rebecca, Iacob, atque Lia, vt illic adoraret, ibi inuenit Eliam Prophetam, quem cum de hoc percuntatus eſſet, talia ab ipſo accepit: Hæc Prophetiſſa, & Mater Regis Meſſiæ, quem Deus ſe miſſurum pollicitus eſt ad Iſrael: dicta eſt autem Prophetiſſa, quia ſuo vaticinio ſcit omnia a primordio ad finem vſque, quod nemo vnquam Prophetarum cognoſcere potuit; ipſaque eſt Domina, ac magiſtra omnium Prophetarum; & hæc eſt Alma illa, de qua dixit Salomon Prouerbiorum* 30. Et viam viri in adoleſcentula. *Item Iſaias cap.* 7. Ecce Virgo concipiet. *Item de ea vaticinatus eſt Michęas cap.* 5. Et tu Bethlehem Ephrata, *& reliqua*, propter hoc dabis eos vſque ad tempus, in quo parturiens pariet. *Propterea de Rege Meſsia, quem iſta Prophetiſſa paritura erat, dixit Iſaias cap.* 9. Quia enim paruulus natus eſt nobis. *Quod autem interrogaſti, quo nomine vocetur Prophetiſſa? Maria eſt nomen eius, atque adeo Iſaias cecinit:* Quia enim paruulus natus eſt nobis, & multipli- Viſio Eliæ cuidam Rabbino.

cabitur Imperium. *Quæ verba ſignificant Meſsiam a Deo generandum fore, qui multiplicabit Imperium, quia eſt Dominus totius Orbis. Naſcetur etiam Maria Sarah, quod Maria Domina interpretatur, & hoc ide oſtendit* Lemarheh hammiſrah, *hoc eſt multiplicabitur Imperium, a quibus dictionibus naſcitur Maria Sarah hoc modo. Si acceperis* L. M. & R. *conficient primam particulam, videlicet* Lemir. *Si autem acceperis* H. ex Lemarbeh, & H. *huius dictionis* Hammiſrah, *quarum ſingularum numerus eſt quinque, decem conficiunt, ſignificantque* Iod, *huius dictionis* Miriam: *addito autem* M. *huius dictionis* Hammirah, *ecce tibi* Miriam. *Ex his autem dictionibus* Hammirah *reſtat* Sarah, *quæ tribus litteris ſcribitur, ecce tibi* Miriam Sarah, *quod Maria Domina interpretatur, vt nobis innoteſcat hanc Mariam eſſe Dominam, & ſuperiorem vniuerſi, & Cælorum Reginam. Diuiſa eſt autem* Iod *in duo* He, *vt nobis ſecreta admirabilia panderet, vt quemadmodum* He *ex* Daleth, & Vau, *hoc modo* ד *eſt* Daleth, *hoc* ו *eſt* Vau: *&* He *componitur ex* Daleth, & Vau *hac figura* ה. *Ita Rex Meſſias componitur ex diuinitate, & humanitate, hæ duo* He, *quæ ſunt duo* D. *& ab ijs procedunt duo* Vau, *tanquam duo filij, qui ab ipſis oriuntur; ita in ſubſtantia Regis Meſſiæ inuenientur duæ filiationes, quarum vna eſt Diuinitas, Dei Filius, altera humanitas Filius huiuſce Prophetiſſæ: & quemadmodum harum litterarum* Daleth, & Vau, *quæ conficiunt* He, *vnaquęque diſtincta eſt a ſe, quanquam vna ſit littera: ita in Meſſia ſubſtantia Diuinitatis erit diſtincta a ſubſtantia humanitatis, & è conuerſo, quæ duo ſimul coniuncta, ſunt Meſſias. Quod autem* Bethlemarbeh *in medio nominis* Miriam *poſitum ſit, oſtendit huius Prophetiſſę mentem, & cogitationem omnem eſſe, vt ſuam virginitatem conſeruet, eritque Virgo mente, & actu, quoniam* Beth *ſignificat* Bethulah, *quæ virgo interpretatur.* Mem *verò clauſum huius dictionis* Lemarbeh, *cuius numerus eſt ſexcentum, oſtendit ab hora, qua vaticinatum fuit*: Ecce Virgo concipiet, *vſque ad Meſſiæ paſſionem, in qua ipſe Legem implebit, quod ſexcenti anni tranſigentur ad vnguem. Quod autem petiſti, cuius eſſet filia, cuiuſve Tribus, animaduertere debes parentem eius duplex nomen habiturum, vnum* Heli, *alterum* Ioachim: Heli, *quod eſt nomen deriuatiuum, oſtendit eum ad ſublimem gradum aſcenſurum*: Ioachim *verò, quod compoſitum eſt, ſignificat in eius manu Deum ſuſcitaturum ſaluationem maximam Iſrael. Tribus autem Iudæ deſcendit ex domo Zorobabelis filij Salathielis, vt refert Zaccharias cap.* 4. Quis tu mons magne coram Zorobabel in planum educet lapidem primarium, *qui quidem Lapis eſt Mater Regis Meſsię.* Hęc, etſi Rabbinica, noſtro Inſtituto inutilia nullus aſſeuerabit, vel ex eo ſaltem, vt proinde dicamus, ſpecialiori modo

ri modo

ri modo ad magni Prophetæ Eliæ poſteros ſpectare ortum tantæ Virginis ſuppliciùs venerari.

Annus mundi 4039. ante Chriſtum 14.

1 DVBIVM emergere poteſt hiſtoria noſtra dignum, an hoc anno, qui veluti intermedius erat inter Virginis natalitium, & eum, quo Deo in Templo a parentibus oblata eſt, notitia aliqua de ipſius ſanctiſſima natiuitate ad Eliam, & Prophetici Ordinis alumnos, ſiue in Carmelo, ſiue in alijs Eremis, & Terræ ſanctæ locis degentes, felici forſan ſorte peruenerit. Cum enim, iuxta dicta ex Ioannis Ieroſolymitani doctrina, veluti *per traditionem acceptum* haberent, per nubeculam illam paruulam in Carmelo Eliç ipſorum Protoparenti viſam denotatã fuiſſe Virginem quamdam naſcituram ab omni peccati næuo immunem, quæ virginitatem perpetuam amplexuta eſſet, & Mater futura Dei hominis facti, creditu dignum videtur reuelatam ipſis fuiſſe illius natiuitatem. Accedit, quod cum iuxta dicta *ſub anno* 3976. eiuſdem ſanctiſſimæ Virginis ortus ab aliquibus Carmeli cultoribus præcognitus, & auiæ Emerentianæ 77. annis ante Chriſti natiuitatem prænunciatus fuerit, prout eo loco ex pluribus, diuerſiſque ſcriptoribus adduximus, conuenienter etiam dici videtur ob eamdem rationem, vt eiuſdem iam natæ Virginis notitia ipſis manifeſtaretur. Præſertim, quia, vt ſæpius in ſuperioribus inculcatum eſt, nunquam Ordini Prophetico ſpiritus Prophetiæ defuit.

An ortus Virginis notus.

Reuelatus.

2 Nihilominus quia ipſe Ioannes *dicto lib. cap.* 34. & 35. ſolum affirmat ſanctiſſimæ Virginis ortum huius Ordinis profeſſoribus cognitum fuiſſe, poſtquam ipſa in Templo a parentibus oblata perpetuam virginitatem vouiſſe, ſummo Templi Pontifice id teſtante, reperta eſt, ideo ante hoc tempus patefactum eis fuiſſe, cum nullum extet fundamentum, affirmare non poſſumus: quæ enim adducta ſunt, rem non conuincunt, vt de ſe patet.

Poſt oblationem in Templum agnitus.

3 Potuit per id tempus Herodes Rex beneuolentiam, quam erga Eſſenos, & Carmeli cultores habebat ob Manachemi ſibi factam de Regno, Regnique diuturnitate prædictionem, iuxta dicta in ſuperioribus, copioſius demonſtrare. Cum enim Agrippa Auguſti Cæſaris intimi familiaris, ſuppar, & gener ab eo in Syriam cum ſumma poteſtate miſſus eſſet, eumque adijſſet Herodes, donis, & muneribus honoraſſet, ac ſplendidiſſimè multis in locis, præſertim Cæ-

Herodis beneuolentia erga Eſſenos.

ſareæ Carmelo confini portu excepiſſet, ab eo viciſſim multa obtinuit pro ſe, & alijs Iudæis, prout refert Ioſephus *lib. 16. antiquit. c. 2.* Inter quæ, quia plura erant ad Templi, & Religionis cultum maximè ſpectantia (cuius rei Eſſeni zelatores aſſidui erant, iuxta dicta in ſuperioribus) ideo facile credi poteſt in re dubia huius Agrippæ magnificentiæ Herodis fauore participes illos etiam fuiſſe.

Anni mundi 4040. & 4041. ante Chriſtum 13. & 12.

Præſentatio B.Virginis.

1 ALTERO ex his duobus annis neceſſe eſt contigiſſe deuotiſſimam Beatiſſimæ Virginis in Templum Præſentationem. Cum enim, teſte Euodio Antiochenſi Epiſcopo *in epiſtola*, quam refert Nicephorus *lib. 2. c. 3.* ſanctiſſima Virgo *trimula cum eſſet, in Templum eſt præſentata*. Quem ſequuntur Germanus Conſtantinopolitanus referendus, liber *de ortu Virginis*, qui inter opera Hieronymi circumfertur, D. Bonauentura *in Meditationibus de vita Chriſti cap. 3.* & alij, ſiue hoc trium annorum ſpatium expletum ſit, ſiue quoad duos annos completum, & quoad tertium inchoatum, oportet affirmare altero ex ijs annis id factum eſſe. De parentum voto oblatam Virginem fuiſſe tradunt Patres, ſpecialiter Gregorius Nyſſenus *orat. de natiuitate Chriſti*, Nicephorus *lib. 1. cap. 7.* German. Conſtantinopolitanus *in orat. de oblat. Virginis*. Fuiſſe verò in ipſum Templi locum, qui *Sancta Sanctorum* dicebatur, introductam non ſolum Euodius relatus, ſed & Germanus etiam *in ſermone de Præſentatione Virginis*; & Gregor. Nicomedienſis *in orat. de Præſentat.* affirmant, quos aliqui Recentiores ſequuntur. Alijs verò diſplicet omnino hęc ſententia, cum ex Paulo *ad Hebræos 9. verſ. 7.* conſtet ſoli ſummo Sacerdoti in eum locum ingredi, & ſemel tantum in anno permiſſum eſſe. Propterea etſi valde probabile ſit, Virgini ſanctiſſimæ ob eius eximiam ſanctitatem, & ex ſpeciali priuilegio aliquando in abditiſſimum locum illum Templi, *Sancta Sanctorum* nuncupatum, ingreſſum fuiſſe conceſſum (quis enim eidem denegare poterit, quod ſancto Iacobo Apoſtolo a pluribus cōceditur, iuxta dicta *ſub anno* 4019. præſertim cum rationes ibi pro eo adductæ magis militent pro Virgine Beatiſſima?) Eo tamen loci eſſe reſeruatam, aut cuſtoditam pro toto tempore, quo manſit in Templo, incredibile ſane eſt, nec Patres adducti id intendere poſſunt, cum forſan nomen *Sancta Sanctorum* pro toto Templo acceperint, vt habet Ioannes Nouatus *de*

An ex Parentum voto.

An in Sancta Sanctorum introducta.

De alijs myſterijs Præſentationis.

Præſent. Virgin. cap. 5. quæſt. 3. De alijs myſterijs, quæ in ſanctiſſimæ Virginis Præſentatione acciderunt, vtputa de quindecim illis gradibus Templi in tenella ætate ab ea ſine vllius leuantis, ſeu ducentis manu aſcenſu ſuperatis, & ſimilibus piè, & doctè diſcurrunt inter recentiores Suarez *tom. 2. 3. par. diſp. 7. ſect. 1.* Barradius *tom. 1. lib. 6. cap. 6.* Morales *in cap. 1. Matth. lib. 1. tract. 10.* Carthagena *tom. 1. lib. 3. homil. 1.* Et Nouatus *de eminentia Beatiſſimæ Virginis cap. 5.* ad quos remittimus lectorem, cum ad noſtrum Inſtitutum non valde ea pertinere videantur, ſolumque agendum de loco Templi, in quo eadem ſanctiſſima Virgo cum alijs virginibus diuino cultui nuncupata habitauit, quod ad noſtræ hiſtoriæ intentum proprius deſeruiet, vt ex dicendis conſtabit.

2 Eſt enim veriſſima ſententia aſtruens in Templo Salomonico fuiſſe locum quemdam pro fœminis Deo deuotis, ſeu diuino cultui mancipatis, quæ vel a parentibus deuotæ erant, vel ſeipſaſmet adulta ætate deuouebant, tutè, & honeſtè cuſtodiendis accomodatum, in quo potuit Beata Virgo inſtar Samuelis a matre Anna Dei obſequio oblata commorari. Colligitur primò ex 4. *Reg. 11. v. 2.* vbi habetur Ioſabam filiam Regis Ioram ſororem Ochoziæ tuliſſe Ioas filium Ochoziæ de medio eorum, qui interficiebantur ab Athalia, & abſcondiſſe eum in Templo Domini, *eratque cum ea ſex annis clam in domo Domini.* Ex hoc enim ſequitur in Templo Domini fuiſſe locum pro fœminis honeſtè viuentibus, aliàs Ioſabas, & ancillæ eius non poſſent ibi cuſtodiri. Clariùs id colligitur ex 2. *Machabæorum 3. v. 19.* vbi cum Heliodorus a Rege miſſus vellet prophanare Templum, & propterea non modica per vniuerſam Ieroſolymam trepidatio eſſet, *Virgines* (inquit textus) *quæ concluſæ erant, procurrebant ad Oniam, aliæ autem ad muros, quædam verò per feneſtras aſpiciebant.* Per quas, vt habent aliqui apud Lyranum *hic*, Suarez *2. to. in 3. p. diſp. 7. ſect. 1.* Serar. *in Harmon. Machabaor. in cap. 3. & 4. lib. 3.* Mendoza *in quodlib. q. 2. expoſit. num. 5. & q. 4. expoſit. num. 9.* Petrus Creſpeſſius infra referendus, Torniellus *ſub anno 4032. n. 14.* Salianus *ſub anno 3870. num. 9. & 10.* & alij, intelliguntur fœminæ virgines in Templi quodam loco concluſæ. Fauet textus Græcus, qui eas vocat *clauſas*. Fauent & quædam loca Ioſephi, quæ aliqui ipſorum referunt. Maximè fauent S. Ambroſius *lib. 1. de virginibus*, illis verbis: *Etiam Templo Ieroſolymis fuiſſe legimus virgines deputatas.* Nyſſenus *orat. de Chriſti natiuit.* & alij. Fuit autem hic mos ex antiquo Tabernaculo deſumptus: vt enim legitur *Exod. 38. n. 8.* Moyſes *fecit & labrum æneum cum baſi ſua de ſpeculis mulierum, quæ excubabant*

In Templo locus pro fœminis Deo deuotis.

Virginis clauſæ.

babant

babant in oſtio tabernaculi. Quæ erant, vt Expoſitores docent, fœminæ quædam, quæ ſeculi pompæ atque delicijs renunciantes, ſeſe vnà cum ſuis rebus miniſterijs Domini mancipabant, aſſiduis intentæ precibus ad oſtium tabernaculi. Vbi etiam mortificationis operibus vacaſſe ex ſeptuaginta Interpretibus habetur, qui ſic legunt: *De ſpeculis ieiunantium, quæ ieiunauerunt apud oſtia tabernaculi*. Inter iſtas recluſa creditur a pluribus Iephtæ filia, & hanc fuiſſe mortem, quam ipſius pater illi inflixit, iuxta dicta *in Apparat. cap. 4. num.* 17. Harum caſtitatem commaculabant impij filij Heli 1. *Reg.* 2. *verſ.* 22. vbi dicitur: *Dormiebant cum mulieribus, quæ obſeruabant ad oſtium tabernaculi*. Pro quo videndus Abulenſis 1. *Reg.* 2. *q.* 12. De his etiam plura Caniſius *lib.* 2. *de Deipara cap.* 12. Baronius *in Apparatu ad Annales* §. *Si fidem adhibendam*. Spenceus *lib.* 3. *de continentia cap.* 7. Serarius relatus, Petrus Creſpeſius *in Summ. Catholic. Fidei ad Clem. VIII.* Tamburinus *de Iure Abbatiſſarum diſput.* 18. *quæſit.* 2.

3 Ex quibus iam, vt ad noſtræ hiſtoriæ inſtitutum gradiamur, colligi valet, non rectè plures alios graues, & doctos inficiatos fuiſſe in veteri Lege virginitatis, & caſtitatis obſeruantiam, in fœminis maximè reperiri. Oppoſitum namque, tum ex modò adductis, tum ex ijs, quæ diximus *in Apparatu cap.* 4. ſufficienter oſtenditur. Vbi etiam quomodo hoc nullatenus aduerſetur eorum Patrum teſtimonijs, quæ Beatiſſimam Virginem primiceriam in Virginitatis cuſtodia appellant. Probabiliter etiam ex dictis colligi poteſt, aliquas ex ijs fœminis ex aliquali voto virginitatem, ſeu caſtitatem ſeruaſſe. Præterquam enim hoc ex adductis aliquo modo probatur, vlterius etiam ſuadetur, ex eo quod de Nazaræorum voto diximus *in Apparatu dicto cap.* 4. *num.* 18. illa enim lex tam fœminas, quàm viros comprehendebat, vt colligitur ex Gloſſa, Ruperto, Lyrano, Abulenſi, Lorino, Cornelio, & alijs in illud *cap.* 30. *Numeror.* Similiter tam deuoto continentiæ, quàm de alijs intelligebatur, vt ex eiſdem auctoribus, ac Ruperto *ibid.* colligitur. Accedit quòd de Eſſenorum fœminis, ſeu Therapeutidibus diximus *ſub anno* 3545. *num.* 27. ſi enim coniunguntur cum eo, quod eo anno *à num.* 31. ſcripſimus, ſcilicet, profeſſores Inſtituti Eſſeni illud ex aliquali, etſi imperfecto voto, ſeu iuramento obſeruaſſe, rectè ſequitur fœminas Eſſenas caſtitatem eiuſdem voti vinculo firmare ſolitas fuiſſe. Id quoque confirmatur ex adductis *ſub anno* 3976. de Emerentiana S. Virginis Mariæ auia. Item quod de Eunuchis ſpiritualibus diximus *ſub anno* 3341. etiam fœminis applicari poteſt. Prout enim latè probant Decius *Regula fœminæ num.* 110. *ver.* 3. *quæſtio.* Tiraquellus *de Retract. lignia-*

Virginitas veteris legis.

An ex voto.

gier.

gier. §.1.*gloſſ.*9.*num.*221. Menoch. *de adipiſcend. poſſeſ. remed.*4. *n.*61. Sanchez *lib.*6.*in Decalog. cap.*16.*num.*89. quos ſæpius *in mea Summa quæſtionum Regular.* ſecutus ſum, ſub maſculino nomine etiam fœmininus ſexus comprehendi ſolet. Quare ſicut Eunuchorum ſpiritualium nomine viros caſtitatis voto aſtrictos Patres, & Doctores accipiunt, ſic & fœminas eiuſdem Inſtituti. Quod innuit Eccleſia, dum illud *Matth.*19. Euangelium de Eunuchis, *qui ſe caſtrauerunt propter Regnum Cælorum*, in feſto S. Agathæ Virginis recitat. Et admittunt Caniſius *præfat. in lib.* 2. *de B. Virgine*, Michael Medina *de ſac. hom. cont. lib.*3.*cap.*2. & alij. Id etiam conſtat ex modo, quo Doctores de huiuſmodi mulieribus loquuntur. Abulenſis enim loco relato, videlicet 1. *Reg.*2. *quæſt.*12. eas vocat mulieres *multum Religioſas, & deuotas, ſcilicet, quòd manebant die, ac nocte in Templo in ieiunijs, & orationibus, & vigilijs, nunquam inde recedentes*. Torniellus etiam loco relato ſic: *Oportet in Templo extitiſſe locum, ſeu loca quædam ad perpetuam, vel temporalem quarundam virginum, mulierumque Religioſarum habitationem, &c.* Salianus quoque *tom.* 3. *ſub anno* 2907. *num.*10. de ipſis loquens, dicit: *Videntur enim fuiſſe, quantum rudia illa tempora ferebant, quaſi Moniales Domino conſecratæ*. Legantur ad intentum Petrus Creſpeſius *in Summa Cathol. fidei ad Clem.*8. & Mēdoza *in Quodlibet. quæſt* 2. *expoſit. num.* 5. & *quæſt.*4. *expoſit. num.* 9. hunc locum, vbi hæ virgines clauſæ tenebantur, veluti Monaſterium, ſeu Conuentum Sanctimonialium appellans. Vt autem locum demus debitum ſanctiſſimæ Virginis Deiparæ voto, & conformiter ad Patrum mentem, quorum aliquot retulimus *in Apparatu cap.* 4. & præſertim cum alij eam *Virginitatis primiceriam* appellent, dicendum eſt, has virgines Templi vel non niſi ad tempus virginitatem vouiſſe, cum tamen Beatiſſima Virgo ad perpetuam virginitatem fœminarum prima ſe Deo conſecrauerit, iuxta ibidem dicta; vel ipſarum votum ſolùm conditionatum, & imperfectum, quatenus rudis illa lex patiebatur, fuiſſe; Beatiſſimæ autem Virginis omnino, & vndequaque perfectum, omnibuſque numeris abſolutum.

4 Fatentur autem Doctores, præſertim Suarez, & Torniellus relati, inter huiuſmodi pias fœminas in Templo excubantes, vnam fuiſſe Annam illam, de qua *Luc.*2.*verſ.* 36. ſic dicitur: *Et erat Anna Prophetiſſa filia Phanuel de Tribu Aſer: hæc proceſſerat in diebus multis, & vixerat cum viro ſuo annis ſeptem a virginitate ſua, & hæc vidua vſque ad annos octoginta quatuor, quæ non diſcedebat de Templo, ieiunijs, & obſecrationibus ſeruiens nocte, & die*. Ex ijs enim clarè habetur hoc tempore, quo Beatiſſima Virgo in Templum præſentata fuit, ibi habitaſſe

Anna Prophetiſſa.

bitaſſe ſanctam hanc viduam, ſiue dicatur cum ſancto Ambroſio *ſuper hunc locum Lucæ*, octoginta quatuor illos annos fuiſſe viduitatis ipſius, ſiue etiam natiuitatis, vt nonnulli arbitrantur. De quo Torniellus *ſub anno mundi 3968. num. 3.* Huius porrò Annæ hiſtoriam noſtris Annalibus alienam omnino non eſſe facilè comperiet, qui titulos, quare ipſam inter Prophetici Ordinis alumnas recenſere poſſimus, animaduertet. Primus eſt nomen *Propheti ſſæ*, quo eam Sanctus Lucas appellat. Iuxta dicta enim *ſub anno 3297.* hoc nomen Ordinis Prophetici ſectatricem demonſtrat. Secundus, quod à ſancto Cyrillo Ieroſolymitano *catech. 10.* Baronio *tom. 1. Annal. anno 1. Chriſti §. verum enim verò*, & alijs appelletur *Religioſiſſima Monialis*, quonedum Ordinis Prophetici cultrix, ſed & inter eas numeranda, quæ caſtitatem perpetuam (poſt viri obitum) obſeruabant. Hinc plura ipſius encomia Origenes *homil. 17. in Lucam.* S. Hieronymus *in epiſt. ad Furiam*. Ambroſius *in lib. de Viduis*. S. Fulgentius *in epiſtola de ſtatu viduali ad Probam*, & alij. Nec abſque continentiæ voto, hanc viuendi rationem elegiſſe colligi poteſt, ex Hugone Cardinali in *Poſtill. ſup. Euang. tot ann. Dom. infra octauam Natiuit.* Creſpeſio ſupra relato, & Coſterio *ſermon. in Dominica infra octauam Natiuitatis Domini*.

An Ordinis Prophetici.

Pijſſ. Beatiſſ. Virginis vita.

5 Sed quam vitæ pijſſimam rationem cum hac, & alijs deuotis fœminis in Templo commorantibus ſanctiſſima Virgo egerit, Doctores diſquirunt. Illud certius, ſoli Deo vacaſſe, formam virtutis effectam, vt de ipſa dixit ſanctus Ambroſius *lib. 2. de Virginibus*. Eo etiam tempore cibum miniſterio Angelorum accepiſſe, ex Hieronymo refert D. Bonauentura *in lib. Meditat. vitæ Chriſti cap. 3.* Gregorius Nicomedienſis *homil. de oblat Virgin. in Templo*, & Cedrenus *in Compend. hiſtor.* Quod enim priuilegium Paulo primo Eremitæ conceſſum creditur, cur Virgini Deiparæ denegandum? Crebrius ab Angelis viſitari ſolitam ex D. Ambroſ. *lib. 2. de Virginibus* colligitur. Toto etiam illo tempore ardentiſſimis deſiderijs, ac frequentiſſimis orationibus Incarnationem Filij Dei poſtulaſſe tanto maiori amore, merito, & efficacia, quam omnes ſuperiores Patriarchæ, ac Prophetæ, quanta eos perfectione gratiæ, ac ſanctitatis ſuperabat, optimè habet Suarez relatus. De pluribus etiam alijs Deiparæ Virginis encomia tangentibus pulchrè, & piè Mantuanus noſter *lib. Parthenices Marianæ*, & alij.

Votum ſanctiſſ. Virginis.

6 Habet vlterius Ioannes noſter Ieroſolymitanus libro illo de *Inſtitut. Monachorum cap. 34. & 35.* ſummum Sacerdotem cognouiſſe Beatiſſimam Virginem inſtar Eliæ votum Caſtitatis emiſiſſe, idque

idque manifeſtaſſe Ordinis Prophetici profeſſoribus, vt propterea ipſi cognouerint aduentum Chriſti iam in proximo eſſe, & ſanctam Virginem fuiſſe Nubeculam illam paruulam, tanquam veſtigium hominis in Carmelo eidem Eliæ oſtenſam. Quia tamen credibilius eſt ſequentibus annis id contigiſſe, ideo ibi commodius de hoc agetur. Hic ſolum dicendum, quod etſi huiuſmodi hiſtoria certa omnino non ſit, immò & apud aliquos apocrypha, quia tamen ab Auctore ante 1200. annos nominato tradita eſt, nec aliquid ſanæ doctrinæ contrarium continet, probabilem fidem merebitur, ſi doctioribus ita bene viſum fuerit. Illud certius hoc tempore clauſuræ Beatæ Virginis cum pijs illis Templi fæminis, ſacrarum Deo Monialium Inſtitutum ſacraſſe dici poſſe, non ſolum obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis Religioſæ, ſed etiam abſtinentiæ humilitatis, & mortificationis magiſtram effectam. In hoc enim ſenſu locutus videtur Propheta *pſalm.* 44. dicens: *Adducentur Regi Virgines poſt eam, &c. adducentur in Templum Regis.* De quo Ioannes Nouatus *in lib. de eminentia Virginis cap. 5. quæſt. 2.* Et Munozius noſter *in propugnaculo Eliæ lib. 2. tit. 2. cap. 3. art. 2.*

7 Addit idem Munozius ibidem *num.* 4. affirmari etiam poſſe Beatam Virginem in Templi penetralibus exiſtentem Eſſenum, & Elianum Inſtitutum conſecraſſe, & Carthagena 4. *tom. homiliarum homil. de Carmelit.* eandem ſanctiſſimam Diuam Eliani Inſtituti ſectatricem extitiſſe. Quod tamen eatenus ſolum accipiendum videtur, quatenus eminentiſſima ſuæ vitæ ratione, quicquid in Eſſeno, & Eliano Inſtituto probitatis, & perfectionis erat, amplexata ſit, iuxta modum, quo ſimiliter de Chriſto dicemus intelligendos eos, qui ipſum vitam Eſſenam æmulatum fuiſſe dixerunt. De quo inferiùs. An Eſſenum Inſtitutum ſeruauerit.

Anni mundi 4042. vſque ad 4050, ante Chriſtum 11. vſque ad 3.

1 INTER mira alia, quibus Virginis Mariæ ſanctitas hoc tempore, quo in Templi ſacris ædibus cum alijs ſodalibus habitans emicabat, illud erat, quod virginitatem ſuam Deo ex voto conſecraſſe ſummo Templi Pontifici indicaſſe credatur, & quòd is ea re cognita Prophetici Ordinis Profeſſoribus, qui tunc Ieroſolymis erãt, Eſſenis videlicet, vel Aſſidæis, qui propter ſpecialitatem deuotionis erga Dei cultum, veluti Templi familiares æditui, iuxta dicta in ſu- Virginitatem Deo nuncupauit. Pontifici indicatum.

Digitized by Google

perioribus, erant, Virginis ſanctum propoſitum manifeſtauerit. Cum verò ipſi, vtpotè in Eliana ſchola educati, animaduertiſſent id, quod quaſi per manus traditum a maioribus tenebant, videlicet Virginem illam per Eliæ nubeculam deſignatam, eam futuram, quæ inſtar Eliæ votum virginitatis emiſſura, & Verbum incarnatum ennixura eſſet, ſtatim cogitare cœperunt Chriſti aduentum iam prope, & in ianuis fuiſſe. Quæ omnia cum alijs concernentibus Ioannes noſter Ieroſolymitanus libro relato *de Inſtitut. Monachorum cap. 34. & 35.* doctè ſatis, in ſenſu præſertim allegorico, perſtrinxit. Capite ergo 34. ſic: *Quemadmodum hæc nubecula (ſcilicet Beata Virgo Maria) in ſeptima generationum prædictarum ætate fuit nata: ita etiam in eadem ſeptima ætate fuit a diſcipulis Eliæ viſa in Carmelum ſpiritualiter aſcendere. Nam antequam decem generationes aſcendiſſent à Melchi, à quo (ſicut dictum eſt) ætas vna incepit: fuerunt docti profeſſores huius Religionis in Hieruſalem à ſummo Templi Pontifice, quod Beata Maria virginitatem Deo ſeruare propoſuerat, ad exemplum Eliæ, ſicut præoſtenſum fuit in prædicta viſione. In vna (inquit) vice*, ecce nubecula parua *(ſcilicet Beata Maria)* quaſi veſtigium hominis *aſcendebat in Carmelo. Quæ ideo viſa fuit, quaſi veſtigium hominis aſcendere in Carmelum: quia in hoc ſuo ſpirituali aſcenſu non fœminam, quam imitaretur, ſed hominem habuit in exemplum. Alioqui nunquam nubecula illa aſcenderet in Carmelum, ad quem aſcenderunt vtique Elias, & puer ſuus. Aſcendit, inquit, Elias in verticem Carmeli. Interpretatur autem Carmelus ſcientia circumciſionis, ad quam ſcientiam ille præcipuè aſcendit, qui ita ſcit præputium impudicitiæ a ſua carne, & mente circumcidere, vt non ſolùm ſe ab illicito carnalis cogitationis cœno alienum per caſtitatem reddat, verum etiam ab omni impudicæ voluptatis experimento ſe immunem per virginitatem cuſtodiat. Propterea quippe data fuit circumciſio in veteri Lege, vt facta in virili membro, in quo libido ſolet dominari, caſtitatem mentis, & corporis ſeruandam, & pudicitiam reſtringendam indicaret. Nemo autem vnquam ad hanc aſcendit circumciſionis ſcientiam, priusquam Elias, & puer ſuus (id eſt cœtus filiorum Prophetarum, & diſcipulorum eius) ipſi namque primi virorum ſeipſos Deo per virginitatem perpetuam ſponte dedicantes, caſtrauerunt prorſus venereis voluptatibus ſuas mentes: & propterea appellati ſunt Carmelitæ, quod eſt interpretatum ſcientes circumciſionem. Quia hoc quod circumciſio indicat cæteris præcellentibus hominibus altiùs inchoantes, ſciuerunt perfectè in ſe adimplere. Ad montem quoque Carmeli, id eſt, ad hanc altam circumciſionis ſcientiam nubecula illa (ſcilicet Beata Maria ideo quaſi veſtigium hominis aſcendebat: quia non fœmina, ſed homo (ſcilicet Elias) exem-*

Margin notes: Io. Ieroſolymitanus. — Summus Pontifex Templi. — Circumciſio veteris legis. — Carmelitæ quid.

exemplum aſcendendi ei præbebat, quem ipſa imitari ſatagebat. Nam ſicut Elias prius præputium impudicitiæ ſciuit a ſua carne, & mente prorſus circumcidere, dum primus inter homines ſtuduit virginitatem perpetuã ſponte inchoare: ita poſtea Beata Dei Genitrix præputium impudicitiæ ſciuit exemplo Eliæ a ſe penitus circumcidere, dum quaſi veſtigium hominis illius elegit prima fœminarum propter Deum in virginitate perpetua viuere. Hinc eſt, quod Sponſus in epithalamio illi dicit gratulabundus: Caput tuum vt Carmelus, vbi per caput intelligitur rectè animæ mens: quia ſicut in corporis membris caput præeminet, ita in viribus animæ mens eſt dignior. Et ſicut a capite membra: ita a mente cæteræ vires animæ reguntur. Carmelus verò cognoſcens circumciſionem interpretatur. Rectè igitur Sponſus huic Virgini congratulans ait: Caput tuum, id eſt, mens tua, ò Dei Genitrix, eſt vt Carmelus, id eſt, vere cognoſcens circumciſionem. Quia prima fœminarum per ſpontaneam voluntatem, & virginitatem ſciuiſti a te prorſus circumcidere omnem veneream voluptatem.

Elias virginitatem perpetuam coluit.

Carmeli interpretatio.

2 Deinde cap. 35. ſequenti ſic ampliat idem intentum: Tandem demonſtratum eſt diſcipulis Eliæ in eadem viſione, quo ordine naſceretur Dei Filius de hac Virgine. Nam mox vt puer Eliæ (ſcilicet cœtus diſcipulorum eius) vidit nubeculam illam de mari, quaſi veſtigium hominis in Carmelum aſcendere, dixit Elias puero ſuo: Aſcende, & dic Achab: Iunge currum tuum, & deſcende, ne occupet te pluuia. Signum quippe expreſſum imminentis Incarnationis Filij Dei fuit, ſcilicet, quod cœtus diſcipulorum Eliæ vidit nubeculam, & infantulam illam, quaſi veſtigium hominis aſcendere per modum prædictum in Carmelum: hoc eſt, tantam habere circumciſionis lætitiam, & ſcientiam, vt ſeruare vellet continentiam. Vnde cum cœtus profeſſorum huius Religionis audiſſet in Ieruſalem iuuẽculam illam vouiſſe Deo virginalem continentiam, confeſtim perpendit, quod aduentus Filij Dei prope, & in ianuis erat. Et quemadmodũ Elias præceperat, ita aſcendit tunc cœtus diſcipulorum eius per orationem ad Achab, qui fraternitas paternitatis interpretatur. Significat enim Dei Filiũ, inter quem & genus humanũ, antequam ipſe incarnaretur, erat fraternitas tantũ paternitatis, quia a quo patre fuit Dei Filius æternaliter genitus, ab eodem patre fuit creatum humanum genus, ita vt Dei Filius non confundatur patrem ſuum appellare patrem eorũ, dicens: Aſcendo ad patrem meum, & patrem veſtrum. Sed quia inter genus humanum, & Dei Filium, antequã ipſe incarnaretur, non erat fraternitas maternitatis, quoniam Dei Filius nondũ erat ex matre natus. Ideo optans cœtus diſcipulorum Eliæ, vt hæc fraternitas inter eos fieret, aſcendit per orationem ad Achab, id eſt, ad Dei Filium, & ſicut Elias præceperat, ita ſuppliciter Dei Filio dicebat: Iũge currũ tuũ. Currus quidem a currendo eſt dictus. Eſt enim vehiculi rota circularis fi-

Incarnationis myſterium.

Cœtus diſcipulorum Eliæ

gura, & *habilis ad portandum onus. Significat autem diuinam Filij Dei naturam, quæ eſt circularis, id eſt, æterna,* & *carens fine inſtar rotarum carri quæ principio,* & *fine carent.* *Per quam naturam diuinam ipſe* exultauit vt Gigas ad currendam viam, *portans (vt ait Apoſtolus)* omnia verbo virtutis ſuæ. *Dicebat ergo ſuppliciter tunc illi puer, id eſt, cœtus diſcipulorum Eliæ: Iunge (naturæ ſcilicet noſtræ) currum tuum, id eſt æternã naturam tuam,* & *deſcende ad nos, ne te occupet, id eſt, retardet, ſed magis prouocet pluuia, ſcilicet, quòd deſcendes* ſicut pluuia. *Decet enim te, ſicut pluuia in vellus deſcendere, quoniam vellus pluuiam in ipſum ſine ſtrepitu deſcendentem accipiendo, vel reddendo, nõ rumpitur, ſed integrum ſeruatur. Ita quoque te decet taliter,* & *abſque ſtrepitu operationis humanæ in nubeculam, id eſt, in Virginem Mariam placido illapſu deſcendere,* & *currum tuum, id eſt, æternam naturam tuam humanæ naturæ in vtero Virginis iungere; vt Virgo te Deum ſimul,* & *hominem concipiendo, deinde pariendo, non rumpatur, ſed integra in ſua virginitate conſeruetur. Fuerunt autem exauditi Eliæ diſcipuli in hac ſupplici eorum deprecatione, ſicut ſequitur in prædicta viſione. Cumque, inquit, ſe verterent huc, ſcilicet ad contemplandam in adoleſcentula ſpontaneam virginitatem, atque illuc, ſcilicet ad deprecandam pro deſcenſu filij ſummam Deitatem,* ecce cæli contenebrati ſunt, & *nubes,* & *ventus,* & *facta eſt pluuia grandis. Per cælos honor, virtus,* & *celſitudo Filij Dei intelligitur, cuius aduentum præſtolans Propheta dicebat*: Domine inclina cælos tuos, & deſcende. *Per nubem Virgo Maria, ſicut dictũ eſt, deſignatur: per ventum verò ſpiritus ſanctus indicatur, quemadmodũ per Prophetã dicitur:* Flabit ſpiritus eius, & fluẽt aquæ. *Ideo cæli,* & *nubes,* & *ventus fuerunt tunc cõtenebrati, quando virtus altiſſimi obumbrauit ei. Ideoq;* & *quod natũ eſt ex ea ſanctum, vocabitur Filius Dei. Et tunc facta eſt pluuia gratiæ grandis, quoniam* Verbũ caro factum eſt, & habitauit in nobis, & vidimus gloriam eius, gloriã quaſi vnigeniti a Patre, plenum gratiæ & veritatis. *De cuius plenitudine nos omnes accepimus,* & *gratiam pro gratia, vt ait Io: Euan.* Hæc ille.

Filij Dei natura. — *Sicut pluuia.* — *Deiparæ virginitas.* — *Pluuia gratiæ.*

3 Pro quorum maiori luce, inſpiciendum primò eſt, quo tempore ſanctiſſ. Virgo votũ hoc virginitatis perpetuę emiſerit. Et quidẽ ex Ioanne relato nihil de hoc conſtare poteſt. Etſi enim c. 34. dixerit, quòd B. Virgo virginitatem Deo ſeruare propoſuerat, & poſtea: *Elegit prima fœminarũ propter Deũ in virginitate perpetua viuere.* Et infra: *Prima fœminarum per ſpontaneam voluntatem,* & *virginitatem,* &c. & c. 35. *Vt ſeruare vellet continentiam.* Et infra: Vouiſſe Deo *virginalem continentiam:* Et inferius: *Spontaneam virginitatem.* nihil tamen de tempore, quo hoc votum, ſeu promiſſionem emiſit, affirmat. Ex alijs ergo Doctoribus res ſumenda eſt. Inter quos etiam a primo Conceptionis

Quo tempore B. Virgo votũ emiſerit.

momen-

momento id votum emiſſum probabile iudicant aliqui, quos ſequitur Ioannes Nouatus *de eminentia Beatæ Virginis cap. 7. quæſt. 28.* Et ſane cum Beatiſſ. Virgini magna pars Theologorum etiam pro eo inſtanti vſum rationis cum ſcientia infuſa concedat, pium valde, & credibile eſt, quod ſicut tunc ſe totam Deo ex charitate obtulit, ſic quod & virginitatem ex voto eidem nuncupauerit. Eſto autem in Conceptionis momento illud non emiſerit, ſaltem quando in Templum ingreſſa eſt, id feciſſe probabiliſſimum credimus. Colligitur ex teſtimonijs Ioannis relatis, & maximè ex illo *pſalm.* 44. relato: ***Adducentur Regi Virgines poſt eam,*** adiuncto illo: ***Adducentur in Templum Regis.*** Quo denotatur in Templo fuiſſe Beatam Virginem virginum Deo ex voto conſecratarum Anteſignanam. Ad minus tamen ante contractum matrimonium cum Ioſepho id factum eſſe, ex communi ſententia Theologorum tenet Suarez *tom. 2. in 3. p. diſp. 6. ſect. 2.* de quo Baronius *in Apparatu ad Annales*, §. *ſed antequam cætera.* Quod certiſſimum putamus, & habetur ex reuelatione eiuſdem Virginis ad S. Brigittam *lib. 1. reuelat. cap. 10.*

Quorumdam placitum.

Quando in Templum ingreſſa eſt.

4 Id verò, quod idem Ioannes dicto *cap. 34.* dicit, ſcilicet Beatam Virginem ſeruare propoſuiſſe virginitatem *ad exemplum Eliæ.* Et infra: ***In hoc ſuo ſpirituali aſcenſu non fœminam, quam imitaretur, ſed hominem habuit in exemplum.*** Et inferius: ***Non fœmina, ſed homo (ſcilicet Elias) exemplum aſcendendi ei præbebat, quem ipſa imitari ſatagebat.*** Adhuc inferius: ***Exemplo Eliæ elegit prima fœminarum propter Deũ in virginitate perpetua viuere***; quamuis aliquibus ſcrupulum ingeſſerit, indignum videlicet credentes, quod Beata Virgo Eliæ imitatrix fuerit in virginitate ſeruanda, vel vouenda; re tamen bene inſpecta; nihil eſt in hoc animaduerſione dignum. Intentum etenim Ioannis ſolum eſt, Eliam priùs tempore B Virgine huic ſe virginitatis obſeruantiæ mancipaſſe; quod eſt veriſſimum. Cum etiam veriſſimum ſit, nec Ioannes id refragetur, Beatiſſimam Virginem primam dignitate, eminentia, intentionis, & perfectionis ordine in huiuſmodi prærogatiua extitiſſe. Quemadmodum enim licet innocentia Abel, obedientia Iſaac, patientia Iob, & aliæ Patrum priſcorum eximię virtutes tempore priores Chriſto fuerint, præſtantia tamen, excellentia, ordine intentionis, & dignitate, chariſmatibus ſimilibus eiuſdem Chriſti cedunt, ſic pariter de virginitate Elię, cum ſanctiſſimæ Deiparæ virginitate cenſendum, ita vt illa prior tempore fuerit, hęc verò prior in intentione, dignitate, & excellentia. Vnde licet aliquo modo, ſpectata ſcilicet temporis diuturnitate, B. Virginem ad Eliæ exemplum eam obſeruaſſe, & vouiſſe dici poſſit (quo ſenſu Ioa-

Quomodo ad exemplum Eliæ.

nes relatus loquitur) ſimpliciter tamen, & abſolutè loquendo, potius è contra affirmare debemus, virginitatem videlicet ſanctiſſimæ Virginis exemplarem cauſam, & veluti finalem virginitatis Eliæ, & aliorum Prophetarum fuiſſe. Si enim, iuxta dicta, ex illa nubeculæ viſione in Carmelo ſibi a Deo oſtenſæ cognouit Elias, Dei Matrem Virginem futuram, virginitatemque ſuam Deo ex voto ſacraturam, quid mirum, quod ipſe, & diſcipulorum cœtus, ipſo monente, tantæ Virginis exemplum æmulari ſtuduerint. Præſertim, quia, vt dicemus *ſub anno* 4086. *num.* 44. Elias hunc Ordinem in eiuſdem Virginis honorem, & ſub ipſius Patronatu inſtituit. Quod aptè ſatis expreſſit Vvaldenſis noſter *tom.* 3. *de Sacramentalibus tit.* 9. *cap.* 89. *n.* 9. aſſerens contra Vviclephum, Ordinem præfatum inchoatum fuiſſe ab Elia *ad ſanctæ Virginis patronatum*, quo dignitatis, & intentionis ordo deſignatur; ſubiungens tamen: *Qua prima Virgo Propheta in virginitatis perpetuæ voto ſucceſſit*, ſolum temporis, & executionis Ordinem indicauit. Vide verba Methodij *eo anno num.* 43. referenda; ex eis namque colligi datur, potius virginitatem Eliæ in honorem B. Virginis ab ipſo obſeruatã fuiſſe. Quod etiam indicat Ioannes Geometra Græcus, & vetuſtus auctor eo loco referendus. Et habent Petrus Vvaſtelius noſter in *vindic. lib. Ioannis Ieroſolymitan. artic.* 4. §. 5. *obiect.* 2. ac Ioannes Silueira eiuſdẽ Inſtituti alumnus *lib.* 2. *in Matth. cap.* 9. *quæſt.* 10. Methodij verbis inhærentes, alij quoque eo *num.* 43. referendi.

Virginitas Deiparæ exemplar aliorum.

Virginis Patronatus.

5 Quomodo autem id, quod in fine *cap.* 35. ſubiungit idem Ioannes, quòd ſcilicet filiorum Eliæ orationes exauditæ ſint pro deſcenſu, & Incarnatione Verbi, ea quæ in proximè ſequentibus annis dicimus, manifeſtè demonſtrant. Prius tamen, quę Baptiſta Mantuanus Poeta clariſſimus de huiuſmodi voto virginitatis ſanctiſſimæ Deiparæ adinſtar Eliæ, & diſcipulorum (modo explicato) cecinit *lib.* 1. *Parthenicæ Marianę*, hic placuit deſcribere. Introducit Mantuanus ſanctam Annam Dei Genitricis matrem illam poſcentem, vt matrimonij legibus ſubdi patiatur, & poſtea Virginis reſponſum ſic:

BaptiſtaMantuanus.

Vocibus his Virgo in fletus prorupit, & ibant
Per roſeos vultus lacrymæ: quas chara legebat
Admoto ſiccans oculos velamine mater.
Dedidicit fletum, & preſſis ſingultibus orſa eſt:
Chara parens tantum materni flumen amoris,
Quod lacrymis, gemituque tumet, quod plenus acerbis
Significat curis, & ſollicitudine ſermo:

Quæ

Quæ non corda domet vel ferrea; lumina quæ non
Miſerit in fletus: tepidoque impleuerit imbre?
Hæc tua tanta parens pietas mea viſcera dudum
Stringit, & accenſum mouet ad ſuſpiria mentem,
Si ſinerer, quo inclinat amor, veſtigia ferre.
Nec tot opus lacrymis, nec tot ſingultibus eſſet:
Namque animus totis vota in tua viribus iret:
Nec fuit à teneris quicquam mihi dulcius annis,
Quam curam gerere: & votis parere parentum.
Sed cęleſte meum tulit in contraria pectus
Numen: & impatiens ſtudijs ingentibus ardor
Sollicitat: cogorque nouo parere furori. Virginitatis amor.
In noua capta meos ſenſus, imaſque medullas
Impulit æthereus genitor, magis ardua nobis,
Et melior tentanda via eſt: Deus ire per altum
Suadet iter, quod ſi eſt vobis aliena voluntas,
Curaque, non eadem; veniam diuina ſequenti
Iuſſa date, & quo fert Cęlum conuertite mentem.
Me mea virginitas, impollutique pudoris
Immortalis amor gratam fecere Tonanti.
Ille meo amplexu fruitur, ſemperque virentis
Flore pudicitiæ: Thalamum fortaſſe ſubire:
Atque maritales potero coniungere tædas.
Non poterit maculare meum Venus illa cubile,
Virgineumque decus: cuſtodiet ipſe pudorem,
Qui dedit hęc mihi vota Pater, caſtique nitorem
Corporis, & mentem nullum mihi polluet æuum.
Hæc eadem ſanctos mouit ſententia Vates,
Et magnos habet auctores: temeraria forſan
Diceret: & propriæ male conſuluiſſe ſaluti
Auſa per ignotos calles, ſi prima fuiſſem,
Vadere, & ambiguis ſolam me credere ventis,
Rumpertque audaci nondum vada cognita greſſu.
Clara per hos magnus liquit veſtigia calles
Elias: Eliadeſque viri gratiſſima cęlo
Progenies viſura ſuo de ſemine diuos.
Sic ſtat: & immotum tenet hac ſententia pectus: Eliadum progenies.
Tu Genitrix patiare oro: & ſolare parentem
Longęuum, curę ſeſe ſciat eſſe Tonanti,
Ipſe aderit: ſenioque graues ſolabitur annos:

Sic

Sic Virgo, & mater lacrymantem amplexa receſſit.

Ioannis proinde,& Mantuani doctrinam ſupponunt Iodocus Badius, Aſcenſius, & Sebaſtianus Murrho eiuſdem Mantuani commentatores ſuper hunc locum *lib.1.Parthenie.* ſequuntur etiam alij, ſpecialiter Ioannes Suarez Epiſcopus Conimbricenſis *in Comment.in Matth. cap.2.tract.* 1. affirmans Beatiſſ. Virginem in voto virginitatis emittendo habuiſſe *exemplum in Elia, & Eliſæo.* Dominicus Sotus inferius referendus,dum votum virginitatis Deiparæ Auguſtiſſimæ exēplum aliquod in Iudæorum progenie, Prophetis maximè, Iſaia,Eliſæo, & Ieremia, ac Eſſenorum Collegio habuiſſe, demonſtrat. Qui omnes (& ſi qui alij fuerint) eo ſolum ſenſu accipiendi, quod ſcilicet Elias, & diſcipuli primi tempore Maria id votum emiſerint, & propterea, vt diximus,aliquo modo ipſos æmulata dicatur, cum tamen ſimpliciter, & abſolute ipſa Virgo ſanctiſſima dignitatis,eminentiæ, & præſtantiæ ordine primum exemplar, & veluti ipſorum finis in re tam ardua amplectenda appellari debeat.

Virgo ſanctiſſ. omnium exēplar.

6 Pro his tamen, quæ adduximus,magis roborandis prætermittendum non eſt grauiſſimum clariſſimi Theologi Dominici Soti teſtimonium. Is enim *in 4.diſt.30 quæſt.2.art.*1. loquens de voto virginitatis S. Virginis, expreſsè aſſerit ipſam in virginitate colenda exemplum habuiſſe in ſua gente, Iſaia nempe, Eliſęo, Ieremia, & Eſſenis. Sic enim ſcribit: *Veritas hac praterea multis Prophetarum exemplis comprobatur. Iſaias namque, Eliſæus, & Ieremias, vt Hieronymus l.1.contra Iouinianum auctor eſt, compluresque alij à re vxoria ſe prorſus abdicarunt, circumeuntes (vt ait Paul.ad Hebr.11.) in melotis, & in pellibus caprinis, in ſolitudinibus oberrantes, & in ſpeluncis, & cauernis terra. Et Ioſephus l.18. Antiquit.& Solinus in Polyh. ſtoria c. 48. referunt ante Chriſti aduentum Eſſenorum collegium in deſerto Iudęa more noſtrorum Anachoretarum ſanctiſſimam deguiſſe vitam, ab vxoribus prorſus, & ab omni conſpectu fœmineo ſemotiſſimam: quorum Inſtitutum ſecutus eſt Ioannes Baptiſta. Vnde quamuis nullam aliam habuiſſet B. Virgo reuelationem; exemplum in ſua gente haberet virginitatis colenda.* Hæc grauis doctor, ſatis aptè ad intentum noſtrum: ijs enim comprobatur virginitatem Dei Genitricis exemplum habuiſſe (temporis videlicet prioritate) in Prophetis, & Eſſenis.

Sotus.

Annus

Annus mundi 4051. ante Chriſtum 2.

1 INTER varias, multipliceſque de Chriſti ortus anno, in quas nedum antiquiſſimi Patres, ſed & moderni Doctores diſſecti ſunt, ſententias, & in quibus iudicem agere nec noſtri otij, nec noſtrarum virium opus eſt, illam ſequimur, quæ ſequentem annum 4052. eiuſdem Incarnationi, & Natiuitati, præſentem verò Virginis deſponſationi deſignat. Tuetur eam diligens valde auctor Iacobus Salianus ſub his annis, varijs notis, ac fundamentis eam confirmans, quæ nos, vt diximus, prætermittimus, ad alia properantes. *Ipſius deſpõſatio.*

2 Sit ergo ſub hoc anno, qui quartus decimus erat ætatis ſanctiſſimæ Virginis eiuſdem cum iuſtiſſimo Ioſepho deſponſatio, quæ ſic contigit. Vndecim annorum ſpatium in Templi ſacris ædibus cum Virginibus, & fœminis Deo dicatis peregerat, cum ad annos pubertatis deueniens, matrimonij legibus ſubijcienda videbatur. Obſtabat tamen virginitatis votum, cum rei Deo oblatæ hominem dominum facere abſurdiſſimum eſſet. Deliberantes igitur Templi miniſtri, Deo illuminante, in hanc ſententiam deuenerunt, vt eam connubij nomine Ioſepho viro iuſtiſſimo, & eiuſdem Tribus cum Virgine, ſine violandæ virginitatis periculo, traderetur. Sic ferme ex Euodio apud Nicephorum *lib. 2. cap. 3.* Nyſſeno *in orat. de Natal. Chriſti:* reuelatione eiuſdem Virginis ad ſanctam Brigittam *lib. 1. cap. 10.* & alijs fuiſſe; nihilominus inter ipſam, & Ioſephum verum matrimonium rectè probant Theologi, præſertim ipſorum coryphæus S. Thom. *3. par. quæſt. 29. art. 1.* quem tota ſchola ſequitur, ex *Matth. 1.* illis verbis: *Cum eſſet deſponſata Mater Ieſu Maria Ioſeph.* & rurſus: *Iacob genuit Ioſeph Virum Mariæ.* Item: *Noli timere accipere Mariam coniugem tuam.* & *Luc. 1.* illis verbis: *Ad Virginem deſponſatam Viro, &c.* vt propterea illorum plures hanc rem ad fidei dogmata pertinere exiſtiment, de quo Suarez *3. tom. in 3. par. diſp. 7.* Petrus Morales *in cap. 1. Matth.* & alij. *Vndecim annis fuit in Tẽplo.* *S. Ioſepho traditur.*

3 Cur autem Beato Ioſepho, & non alijs ex Virginis contribulibus in matrimonium tradita ſit, ex *lib. de ortu Virginis* inter opera D. Hieronymi relato id habetur. Pontificem videlicet Dei oraculo commonitum nouiſſe cunctos de domo, & familia Dauid nuptui habiles non coniugatos virgas ſuas allaturos ad altare, & cuius virga floreſceret, atque in eius cacumine ſpiritus Domini in ſpecie columbæ conſediſſet, eum eſſe, cui Virgo deſponſari, & commendari deberet. *Cur ipſi, & non alijs.* *Hiſtoria de virga floreſcente*

beret. Quod cum in Ioſepho feliciter contigiſſet, liquido omnibus patuiſſe, Virginem ei deſponſandam fore. Sic etiam fermè legitur in vita ſanctæ Annæ per Petrum Dorlandum Carthuſianum deſcripta, c.6. quæ habetur in fine libri *de vita Chriſti*, Ludolphi de Saxonia; & apud alios auctores, quos refert Petrus Morales *in cap.1. Matth. l.2. tract.2. num.8.* & ſequitur Ioannes Nouatus *in lib. de eminentia Virginis cap.6. quæſt.4.* eamque hiſtoriam confirmant nonnullæ antiquæ in Eccleſia picturæ, in quibus prædicta repræſentantur, & congruentia, quia ſi virga Aaron *Num.7.* floruit in ſignum, quod ipſe a Deo electus eſſet Sacerdos, iure etiam id in Ioſepho contingere poterat, qui ad tantam dignitatem, vt Virginis Sponſus eſſet, & Chriſti pater putaretur, euehebatur. Rem ſic ex celeberrimo Mantuano *Parthenic. Marianæ lib.2.*

Baptiſta Mantuanus.

Tum diuina preces mens, quæ non deſpicit æquas,
Ad ſummum ſecreta dedit reſponſa choragum
Sacrorum, tenues fugit leuis ille per auras
Ingreſſuſque ſenis nocturna cubicula ſomnos
Abſtulit, & alit eſt aggreſſus voce pauentem.
Sumere thraicia virgas de fronde tribules
Quemquam ſuam: & ferri ſumptas in templa iubere.
Mane reuertantur, cuius frondere cacumen
Videtis, illius domino coniunge puellam.
Hæc ait: & motis abiens euanuit alis.

Et poſt alia, quæ omittimus, qualiter S. Ioſephus, cuius ſola virga floruiſſe reperta fuit, iuuenibus alijs reiectis, ad Virginis connubium admiſſus ſit, ſic cecinit:

Ducitur in medium ſenior, plauſuque ſonoro
Suſceptus: iuſſuſque gradu diſcumbere ſummo
Obſtupuit, nec enim ſenio tam fractus Ioſeph
Ad tam inſperatos animum tollebat honores:
Venerat edicto cupidus parere: relictam
Mens vel ad incudem, vel ad area ſigna vocabat:
Et canta hæc fieri de ſe ſpectacula nunquam
Crediderat; iuuenes poſt tam manifeſta repulſam
Omina perpeſſi demiſſis frontibus ibant;
Et rerum ignaris, tam florida Virginis ora
Non bene coniungi gelidæ, turpique ſenectæ
Murmur erat; tamen & virgæ noua ſigna virentis
Mœſta per ancipites ducebant pectora curas.
Diſceſſere loco; virgiſque abiere relictis.

Hinc

4 Hinc credibilior fiet hiſtoria, quam graues aliquot auctores referunt de Agabo vno inter eos iuuenes, qui Virginis ſanctiſsimæ connubium deſiderabant. Hic enim cum caſto eiuſdem Virginis amore teneretur, nec id aſſequi poſſet (forſan enim ex illis fuit, cuius virga floreſcens non eſt viſa) rem magica arte ſciſcitans, nihil ſcire potuit, præter quam quod in Virgine magnum lateret ſacramentum. Rem ſic enarrat Petrus Dorlandus in vita ſanctæ Annæ c. 6. de qua ſupra: *Vox diuina ex propitiatorio ad Pontificem audita eſt, iubens omnes viros cælibes de ſanguine Mariæ, & ſtirpe Dauid poſtridie ad Templum conuenturos cum virga arida; quæ in cuius manibus florere inciperet, eum Virginis ſponſum declararet. Interea Agabus caſto Virginis amore captus euentum magica arte ſciſcitans, nihil ſcire potuit, præterquam magnum in Virgine latere ſacramentum. Quocirca repulſam paſſus ad Carmelitas ſe contulit, vbi ſanctam vitam vixit vſque ad Apoſtolorum prædicationem, qua illis (vt eorum atteſtantur actus) coniunctus eſt.* Optimè etiam Mantuanus loco relato:

Agabus.

Petrus Dorlandus.

Horum vnus vetitas artes edoctus: vt almum
Intempeſta diem tacitis nox abſtulit vmbris
Solus in aeriæ turris faſtigia ſecum
Arma, togaſque ferens ſacrauit manibus aram
Sub dio: teſtis nemo niſi ventus, & aſtra:
Nocturnaſque preces iterans præſcire volebat
Parthenicesne ſibi thalamum ſperare liceret.
Ecce per aereos tractus magno agmine ab orco
Spiritus obſcuris ad turrim annauigat alis.
Qualis vbi veniens ad fœda cadauera vultur:
Brachia præcipiti iactat plumoſa volatu,
Atque gradum ſiſtens nigro ſic incipit ore
Fare: Quid infernas nocturnis cantibus aures
Sollicitas? quæſita dari reſponſa vetantur,
Ætheriæ prohibent animæ, numenque triforme.
Altius abſtruſum latet hac in Virgine quiddam,
Quod diſci ſcirique nefas.

Et poſt alia tanti Poëtæ inter Chriſtianos Principis digna:

Perculſura trepida iuuenem formidine fortis
Pœnituit, ſecumque putans audita ſeueros
Carmeli Patres adijt, (tunc omnis Eremi
Cura fuit penes hos: & cælibis otia vitæ)
Moribus auxilium fractis habiturus, vt altam
Se tulit in montis requiem, ſyluaſque ſilentes

Perſe-

Perſecrete tulit greſſum Speleæ: virumque
Viuendi cæleſte genus miratus amorem
Imbibit immenſum cæli: ſeque ipſe peroſus
Incola Carmeli vixit, tandemque voluto
Tempore cum magno fidei myſteria Paulo
Edidicit: Mariæ primus cum patribus ædem
Vertice Carmeli poſuit, ſocioſque vocatos
Ad Iordanis aquam luſtralibus abluit vndis,
Cum Baptiſta nouæ iaceret primordia gentis
Hiſpidus hirſutæ villoſo tegmine capræ:
Protographus Lucas Agabum vocat, omnia multo
Ante videns animo fuit.

Quam etiam hiſtoriam referunt Mantuani eiuſdem Commentatores Iodocus, Badius, Aſcenſius, & Sebaſtianus Murrho relati (lege Auctores varij illos) Laurentius Maſellus Ieſuita *in vita ſanctæ Mariæ Virginis* apud Petrum Sarracenum *in Menolog. Carmelitar. in vita S. Dionyſ. Papæ.* Carthagena *tom. 4. homil. hom. pro Carmelit.* Didacus Coria *in Chronic. Carmelitar. lib. 6. cap. 3.* Ioannes Pintus de victoria *in Hierarch. Carmelit. tract. 2. cap. 7.*

5 Illud tamen certius videtur, hunc Agabum inter Ordinis Prophetici profeſſores numerandum eſſe, prout habent Honuphrius (Ordinis Prophetici.) Meneſcalus *in concione B. M. de monte Carmelo*; Carthagena *tom. 4. homiliar. homil. pro Carmelit.* colligitur tum ex modò dictis, tum ex teſtimonijs S. Paginæ, vbi Propheta vocatur, videlicet *Act. Apoſtol. cap. 11. verſ. 27. & 28. & cap. 21. verſ. 10.* hoc enim nomine, iuxta dicta *in Apparatu cap. 2.* regulariter denotatur Eliani, & Prophetici Ordinis alumnus. Quod maximè confirmatur ex Euſebio Cæſarienſi *lib. 2. hiſtor. Eccleſ. cap. 3.* vbi veluti exponens locum relatum ex *c. 11. Act. Apoſtolor.* qui talis eſt: *In his autem diebus peruenerunt ab Ieroſolymis Prophetæ Antiochiam, & ſurgens vnus ex eis nomine Agabus, ſignificabat per Spiritum famem magnam futuram*, dicit: *Apud Antiochiam florentiſſima congregatur Eccleſia, in qua erant etiam Prophetici Ordinis viri quamplurimi.* Et paucis interiectis: *Qua tempeſtate Agabus quidam vnus ex his, qui aderant Prophetis, famem magnam futuram diuinis præſagiebat oraculis.* En clarè qualiter hic Agabus & *Propheta, &* Agabi hiſtoria *Prophetici Ordinis* vir appelletur, quia ſcilicet idem vtroque nomine importatur. Eos autem, quos ibi Euſebius *Ordinis Prophetici* appellat, noſtris aſcribendos eſſe ex alio teſtimonio Luitprandi *in fragmentis*, quæ Dom. Thomas Iamaio de Vargas Catholici Regis Hiſtoricus Typis mandari fecit a paucis annis, clarè habetur. Sic enim

ibi

ibi *fragmento 256.* dicitur: *Mihi valde probabile eſt, & legitur in Orientis hiſtorijs, Elpidium, & reliquos Epiſcopos, quos traxerat S. Iacobus in Hiſpanias, & ab ipſo Iacobo baptizatos, fuiſſe de numero Carmelitarum, qui in Hiſpania, & per alias Regiones Monachatum introduxerant. Iſtos vocat Euſebius lib. 2. c. 3. Prophetici Ordinis.* Propterea ipſius Agabi geſta noſtrorum Annalium hiſtoriam concernunt. Antiochenum patria fuiſſe plures tenent, etſi id incertum videatur, cum fuerit ex tribu Iuda, alioquin Virginem ſanctiſſimam, quæ ex eadem tribu erat, in ſponſam habere non affectaſſet. Niſi dicatur ortum habuiſſe ex Iudæis Antiochiæ commorantibus, vt propterea patria Antiochenus, genere tamen Iudæus eſſet. Vnus fuit ex 72. diſcipulis, prout ex Dorotheo *in Synopſi* recentiores accipiunt. De eo plura in ſequentibus, maximè Tomo 2.

Annus mundi 4052. & primus Conceptionis, & Natiuitatis D.N. Ieſu Chriſti.

1 IACOBI Saliani inter Annaliſtas celebris auctoris placitum, vt diximus, ſectantes huic anno omnium maximo, feliciſſimo, ſacratiſſimo, & omnium ſeculorum veluti centro, cardini, fini, & ſcopo aſſignandum credimus miraculoſiſſimum, & glorioſiſſimum Verbi diuini facti hominis ex Virgine Matre Conceptum, & Ortum. Erat ille, iuxta computum noſtrum, ætatis eiuſdem Virginis 15. ſextę mundi ætatis 537. Imperij Romani 47. Auguſti Cęſaris 42 Herodis Regis Iudęæ 36. & 39. ab Vrbe condita 751. Olympiadis 194. annus 3. In quo etſi tot myſteria contigerint, vt nec Angelico captu cõprehendi poſſint, pro noſtro tamen modulo, nec prætermiſſis his, quæ hiſtoriam noſtram concernere videntur, ea perſtringemus. Chriſti Incarnatio.

2 Hoc ergo anno ſub die 25. Martij integris nouem menſibus ante Natiuitatem, vt ſentit vniuerſalis Eccleſia Patrum teſtimonio roborata, cum ſanctiſſima recens deſponſata Virgo in Nazarethana humili Galilæę vrbe cum Ioſepho ſponſo moraretur, miſſus eſt ad eam Angelus Gabriel a Deo lætiſſimum de Saluatoris ex ipſa concipiendi ſacramentum annuncians, diuinaque Incarnationis, ac Redemptionis humani generis myſteria adaperiens. Cui cum Virgo virginitatis perpetuæ, quam vouerat, amantiſſima difficultatem, quę propterea ex parte ſua eſſe poterat, propoſuiſſet, & Angelus ſatiſfeciſſet, humillima ſui in Deum reſignatione illis verbis: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi ſecundum verbum*, præbita; protinus in caſtiſ- Annunciatio B. Virginis.

ſimo, & intemerato ipſius vtero, cooperante Spiritu ſancto, *Verbum caro factum eſt*. De hoc *Luc.* 1. & *Ioann.* 1. Expoſitores, alijque Patres plura dicunt, nec ſufficienter pro tanti myſterij dignitate, ac maieſtate. Hæc, quia omnibus obuia, prætermittimus. Quæ verò Mantuanus noſter piè, & ſtudioſè de ipſo in 2. *lib. Partheniæ. Marianæ* decantauit, referre placeret, niſi ad alia vocaremur.

3 Deuotiſſimum hoc cunctis Adę filijs Incarnationis, & Annũ-
Myſterium cunctis deuotiſſimum. ciationis ſacramentum ſpecialiorem in noſtris Eliæ, & Carmeli alũnis deuotionem efflagitat. Quia illud eidem Eliæ Parenti in eodem monte ſub nubeculæ paruulæ, inſtar veſtigij hominis, viſione adumbratum eſt, iuxta dicta in præcedentibus, & quia alijs eiuſdem Carmeli incolis ſub ſpecie floris puriſſimi, atque fragrantiſſimi odore cœlum, ac terram perfundentis delineatum, iuxta ea, quæ diximus
Nazareth ſitus. *ſub anno* 3976. Accedit, quod & Nazareth tanti myſterij celebrandi, veluti ſacrum theatrum eidem Carmelo vicina, & in proſpectu poſita Ciuitas eſt, vt Terræ ſanctæ deſcriptiones intuenti manifeſtè conſtabit. Adeo vt vallis illa, ſeu planities inter Carmelum, & Nazareth interiecta *Carmelon* nuncupetur, & ad Carmelum ipſum ſpectet, vt habet VVolffangus VVeiſemburgius *in deſcript. Terræ ſanctæ*. Hinc Deo prouidente ſacra Nazarethana domuncula, in qua Virgo intemerata morabatur, & in qua ab Angelo ſalutata nuncium de Verbi Incarnatione ſuſcepit, ſub Carmelitarum cura olim fuit, & tempore, quo in Terra ſancta manſit, & aliquot annis poſt quam Lauretum tranſlata eſt, vt monſtrabimus in ſequentibus Tomis, & referunt noſter Baptiſta Mantuanus in *Hiſtoria Lauretana*: Horatius Torſellinus *in eadem hiſtoria lib.* 2. *cap.* 5. & 17. Octauius Pancirollus *in lib. cui titulus Teſori naſcoſti dell' Alma Città di Roma*, loquens de Eccleſia ſancti Iuliani ad trophęa Marij, & Bzouius *in Annalibus ſub anno Chriſti* 1489. *num.* 17. Omittere etiam non poſſumus, quæ impij aliàs auctores Magdeburgenſ. *Centuria* 1. *lib.* 1. *cap.* 2. ſcripſerunt, ijs enim denotari videtur, ſuppoſitis præmiſſis, Virginem ſanctiſsimam cum Carmeli incolis hoc tempore ante Chriſti ortum conuerſatam fuiſſe. Sic autem habent de Nazarę is loquentes: *Habitauit in eo Maria inter pios homines ab infantia enutrita, qui ardentibus votis Meſſiam expetiuerunt*.

Viſitatio S. Eliſabeth. 4 Subſecuta mox eſt viſitatio ſanctæ Eliſabethæ ab eadem Virgine Maria facta, de qua *Luc.* 1. *verſ.* 39. Patres, & Expoſitores, noſterque Mantuanus Poëſeos Chriſtianæ ornamentum *lib.* 2. *Partheni. Marianæ*. Saluatore ergo concepto Beatiſsima Virgo abijt in montana, videlicet Hebron ciuitatem Tribus Iuda ſacerdotalem, vt paret,

tet Ioſ. cap. 21. verſ. 11. ad viſendam cognatam ſuam prægnantem Eliſabeth Zachariæ ſacerdotis ibidem morantis, vxorem. Quæ vt primum audiuit ſalutationem Virginis, exultantem in vtero ſuo fœtum ſentiens, & Prophetico acta ſpiritu, ipſa quoque eidem Virgini prædixit proculdubio implenda fore, quæ dicta ei fuerant a Domino. Quod audiẽs Virgo Deo plena, confeſtim cecinit prçclarum illud cãticum, ***Magnificat anima mea Dominum***, & quæ ſequuntur. Ibique poſtea manſit tribus ferè menſibus, nimirum in oratione, ac humilibus cognatæ ſuæ obſequijs iugiter occupata, & mox reuerſa eſt in domum ſuam, vt narrat ſanctus Lucas *cap. 1. verſ. 30. vſque ad 57.*

5 Inter hæc montana, quo perrexiſſe Beatiſsimam Virginem Eliſabeth inuiſuram diximus, habuit quondam Ordo noſter Cœnobium, etſi incertum ſit a quo tempore. Teſtante enim Mantuano noſtro *in Apolog. pro Carmelit.* quam ad Sigiſmundum Gonzagam Cardinalem Ordinis Protectorem deſcripſit, in Iudææ Montanis, per quæ in hac occaſione tranſiuit Maria, fratres noſtri morabantur, quibus Gotfredus Bullonius, qui Terram ſanctam de Sarracenorum manibus occupauit, eleemoſynas impertiebatur: *Habeo* (inquit) *apud me decretum Gotfredi, qui capta Ieroſolyma de Syris triumphauit ſuper quadam pietate, quam omni Sabbato iubebat exhiberi fratribus noſtris, qui tunc incolebant montana Iudeæ, per quæ tranſiuit Maria, cum ad ſalutandum Eliſabeth ſe conferret.* Et infra: *Attulit autem decretum hoc ex Cypro cum quatuor Bullis Romanorum Pontificum in fratrum noſtrorum fauorem ad Patriarchas Ieroſolymitanos olim miſſas frater Iordanis Mantuanus Ordinis noſtri, qui loca Terræ ſanctæ viſitauit, & ad videndas pyramides Regum Ægyptiorum Memphim quondam vrbem clariſſimam, modo Chairum appellatam, vſque peruenit.* Quæ dixerimus, vt deuotionem noſtrorum fratrum erga hoc myſterium Viſitationis ſanctiſsimæ Dei Genitricis oſtendamus.

Ordinis Cœnobium inter hæc montana.

6 Manſit Beata Virgo cum Eliſabetha vſque ad Ioannis Baptiſtæ natiuitatem, cognatæ ſeniori, & infirmiori in periculoſo puerperio humiliſsima Virgo obſequia præſtitura ſeruitutis. Ita enim communior ſententia Patrum tenet, præſertim Ambroſij, Bedæ, Euthymij, Antonini, Cardinalis Hugonis, Gloſſa, Simonis Caſsiani, Comeſtoris, Bonauenturæ, & aliorum, quos ſequitur Barradius *to. 1. lib. 7. cap. 13.* licet oppoſitum tueatur Torniellus *ſub anno 4051. num. 4.* ex eo, quòd textus Euangelicus prius ponat reditum Mariæ, dum *Luc. 1. verſ. 56.* dicitur: *Manſit autem Maria cum illa quaſi menſibus tribus, & reuerſa eſt in domum ſuam.* Et poſtea: *Eliſabeth autem impletum eſt tempus pariendi. &c.* Quod tamen non cogit, cum ſæ-

Quanto tempore manſit B. Virgo cum Eliſabetha.

Iii 2 pius

pius in ſacra Scriptura per præoccupationem aliquando narretur præpoſterè, quod prius factum eſt.

7 Eo ergo tempore, nimirum die 24. Iunij, prout Eccleſia tenet, natiuitas contigit Ioannis Baptiſtæ Præcurſoris Domini, ab Angelo nunciata, miraculis comprobata, & ſanctorum Patrum, ac doctorum ſcriptis, dum *cap.* 1. *Lucæ*, vbi hæc hiſtoria continetur, commentarijs illuſtrant, celeberrima. Hæc ipſis remittimus, ſolùm pro noſtræ hiſtoriæ intento probare contendentes hanc Ioannis natiuitatem propriè ad noſtros Annales pertinere, quod ipſe Eliani, Eſſeni, & Prophetici Inſtituti clariſsimus extiterit propagator, & cultor.

S. Io. Bapt. ortus.

Eliæ ſectator.

8 Quod primò oſtenditur ſacræ Paginæ teſtimonijs, præſertim *Luc.* 1. *verſ.* 17. vbi Angelus Gabriel, qui ipſius ortum Zachariæ patri prædixit, inter alia ipſius encomia, illud protulit: *Præcedet ante illum* (ſcilicet Chriſtum) *in ſpiritu, & virtute Eliæ*; ideſt omnino, & prorſus in viuendi modo Eliæ ſimilis. Vnde Hieronym. *in Matth.* 11. ideo inquit hoc dictũ fuiſſe, *quia vitæ auſteritas, rigorque mentis Eliæ, & Ioannis pares ſunt; ille enim in Eremo, iſte in Eremo; ille zona pellicea cingebatur, & iſte ſimile habuit cingulum.* Sic etiam ibidem Theophylactus: *In virtute, ac ſpiritu Eliæ venit Ioannes, eo quod Eremita fuit etiam ipſe, & frugalis vitæ, &c.* Clarius ſac. Theol. *lect.* 12. *in Ioannem*, dicens: *Non fuit ergo* (Ioannes) *Elias in perſona, ſed in ſpiritu, & virtute, quia ſcilicet ſimilitudinem Eliæ in ſuis operibus oſtendebat.* Et infra: *Secundò, quantum ad viuendi modum, quia Elias in deſertis morabatur, parco vtebatur cibo, & duris veſtibus operiebatur, vt dicitur* 3. *Reg.* 19. & 4. *Reg.* 1. & *Ioannes in deſertis erat, cibus eius locuſtæ, & mel ſilueſtre, & zona eius de pilis camelorum.* Vide Bedam *hic*, & Origenem *hom.* 3. *in Matth.* quæ eſt *in cap.* 17. vbi ſimiliorem Eliæ credere videtur Ioannem, quam Eliſæum, vtpotè quia Eliſæus ſolùm in ſpiritu, Ioannes verò ſpiritu, & virtute par ipſi dictus ſit. Secundò id colligitur ex *Matth.* 11. *verſ.* 14. vbi de Ioanne Chriſtus dixit: *Ipſe eſt Elias:* quo etiam proculdubio eadem Ioannis, & Eliæ paritas, ſeu ſimilitudo in viuendi formula denotatur. Vnde Lyranus ibidem: *Non in perſona, ſed ſpiritu, quia fuit ſimilis Eliæ, & hoc in tribus. Primo auſteritate pœnitentiæ, &c.* Abulenſis *ibi quæſt.* 40. ſic: *Chriſtus vocauit Ioannem Eliam, non quantum ad ſubſtantiam, ſed quantum ad officium, vel virtutem. Erat enim Ioannes ſimilis Eliæ: primo in auſteritate pœnitentiæ, &c.*

Io. alter Elias.

9 Accedunt aliorum Patrum, & Doctorum teſtimonia eamdem Ioannis, & Eliæ paritatem comprobantia. Ex quibus Auguſtinus *tract.* 4. *in Ioannem* dicit: *Sibi dederunt ſimilitudines ſuas*; Elias

ſcilicet

ſcilicet, & Ioannes. Immò ibidem vicem Eliæ Ioannem geſsiſſe denotat. Auctor etiam eiuſdem Auguſtini nomine inſignis *in quæſtionibus vet. & noui teſtam. quæſt.* 26. vocat *Parem Ioannem Eliæ.* Cæſarius *dialog.* 3. in ſpiritu, & virtute Eliæ Ioannem veniſſe dicit, propter gratiæ æqualitatem, & adminiſtrationis ſimilitudinem. Nyſſenus *in orat. Baſilij fratris* eum vocat, alium ſecundum Eliam. Petrus Damianus *ſerm. 2. de S. Vitali Mart.* vnam virtutem, & vnum ſpiritum cum Elia Ioannem habuiſſe deſcribit. Et *ſermone 2. de S. Ioanne,* inquit: *Par ergo Eliæ Ioannes videtur.* Chryſologus *ſerm.* 88. *de ſancto Ioanne*, ait ipſum Eliam omnibus virtutibus repræſentare. Haimo *in Dom. 3. Aduent.* plura ad intentum: item Paſchaſius *lib. 6. in Matth.* 11. Abulenſis 4. *Reg.* 1. *quæſt.* 16. loquens de Ioanne: *Putatus eſt Elias, quia in nullo differebat ab eo.* Dixerat autem *quæſt.* 25. de eodem: *Secutus eſt per omnia vitam Eliæ, ita vt a Iudæis putaretur eſſe Elias.* Plura alia prætermittimus, quæ in Patribus, & Doctoribus cuique obuia eſſe poſſunt. Legatur Beauxamis *in Harmon. Euangel. tom. 1. in Ioann. fol. mihi* 164. cuius aliqua verba infra damus, & Antonius Ferdinandez *in viſionibus veter. teſtamenti viſion.* 9. vbi Ioannem Eliç ſectatorem vocat. Patrum teſtimonia.

10 Deinde Ioannem Eliæ æmulatorem in ritus, formaque viuendi extitiſſe, vel ex mutua vtriuſque collatione conſtare liquidò poterit. Porrò Eliam graphicè, & eleganter Gregorius Nyſſenus in orat. *ſancti Baſilij* ſic deſcribit: *Virum*, inquit, *qui curationem, & cultum corporis deſpiceret, facie ſqualenti; qui multitudine ſuorum crinium obumbraretur, qui peculiari viuendi ritu vteretur, aſpectu venerandum, vultu triſti, ac riſus experti, obtutu oculorum recto, & eodem, quo intendiſſet, vergenti, pelle caprina tantum de corpore tegentem, quantum abſcondi magis decorum eſt, reliqua parte corporis ad aera perdurantem, & nihil iniquitatem, & iniuriam vel æſtus, vel frigoris curantem.* Quæ omnia Ioannis Baptiſtæ veluti delineamenta corporis eſſe inficiabitur nemo. Sed ſigillatim cuncta, in quibus haud diſſimiles ambo hi duo Heroes extiterunt, inſpiciamus. Vterque Propheta, vterque Eremita, Nazaræus, cælebs, pauperrimus, melote indutus, zona præcinctus, diſcipulorum præceptor, veritatis prædicator coram Regibus, & propterea Reginis lethaliter infenſus. Quæ omnia cum ex ſacræ Paginæ teſtimonijs clarè innoteſcant, maiori probatione non egent. Mirè etiam Beauxamis relatus ſic de hac re ſcribit: *Magna inter vtrumque conformitas. Primò, in viuendi Inſtituto a mundo ſeiuncto, quale tunc Eſſæis, & olim Prophetarum filijs in vſu erat, in montibus, & cauernis, & ſpeluneis terræ. Hebræorum* 11. Ioann. Eliæ æmulator.

 Secundò,

Secūdò, in victu, quia Elias herbis, & cibo Angelico, Ioānes locuſtis. Tertiò, in potu, quia vtrique aqua cōmunis. Quartò, loco, cum Elias Carmeli incola fuerit, Ioannes verò ad Carmelum in Iordane habitarit. Quintò, veſtitu, quia vtriq; auſterus fuit, cū & vtriq; zona pellicea circa lūbos fuerit. Sextò, zelo, qui maximus fuit, & ad principes, & plebem vtrique. Addit etiam, propterea Sacerdotes, & Leuitas interrogaſſe Ioannem: *Elias es tu?* quia *viuendi Inſtitutum Ioannis conforme Eliæ Iudæi attendebant.* Quia autem in ſuperioribus Monachum, & Monachorum Principem Eliam deſcripſimus, ne vel in hoc diſſimilis Ioannes eſſet, idem de ipſo Patres enunciarunt. Ex quo etiam id, quod probandum aſſumpſimus de ipſius inter Prophetici Ordinis cultores annumeratione, inter eos etiam, qui virginitatem Deo ex voto conſecrarant, iuxta doctrinam Suarez *tom. 2. in 3. par. diſp. 24. ſect. 6.* de quo inferius liquidius innoteſcet. Cum enim, iuxta ea, quæ *in Apparatu cap. 5.* diximus, Elias, Eliſæus, & filij Prophetarum Principes, Duces, & Anteſignani omnium Monachorum, ſeu Eremitarum tam veteris, quam nouæ Legis fuerint, manifeſtè ſequitur Ioannem, ſi verus Monachus, aut Monachorum Legis nouæ Princeps aſſeratur, ſub Eliano vexillo in Monaſtica palæſtra veluti militem ſub duce, aut Principe militaſſe. De ipſo ergo Bellarminus *lib. 2. de Monachis cap. 5.* hæc habet: *Denique Ioannem Baptiſtam Monachorum, & Eremitarum Principem fuiſſe ſcribunt ferè omnes Patres.* Affert autem Nazianzenum *orat. in S. Baſilium*, qui eum *Monachum* appellat, quia cum Ioanne Baptiſta comparat. Affert etiam Chryſoſt. *homil. 1. in Marcum dicentem: Sacerdotum Principes ſunt Apoſtoli, ſic Monachorum Princeps Ioannes Baptiſta eſt.* Et Hieronymum ad Euſtochium *de ſeruanda virginitate*. Item Caſſianum *collat. 18. cap. 6.* Sozomenum *lib. 1 hiſt. c. 12.* Iſidorum *lib. 2. offic. cap. 15.* & D. Bernardum *in ſermon. de excellent. Ioann. Baptiſtæ*. Afferre & nos poſſumus etiam ſanctum Hieronymum *in vita Pauli Eremitæ* quoſdam referentem, qui Ioannem Eremitarum primum Principem dixerunt. Item eumdem Chryſoſtomum *in homil. eiuſdem Ioannis*, ſic clarè loquentem: *Conſiderate Monachi dignitatem veſtram, Ioannes Princeps veſtri eſt dogmatis. Ipſe Monachus*, & Iſidorum Peluſiotam *lib. 1. epiſt. 5. ad Nilum*. Maximè autem Ioannem Ieroſolymitanum *lib. de inſtitut. Monachorum cap. 18.* his verbis: *Succeſſores igitur illorum ſanctorum Prophetarum, qui, ſicut dictum eſt, in Eremo montis Carmeli, & in ſolitudinibus prope fluenta Iordanis, ac in alijs deſertis, & in vrbibus terræ promiſſionis habitabant, ab ipſis Prophetis incunctanter traditum (vt præmittitur) tenebant, Chriſtum pro humani generis redemptione incarnandum, moriturum, &*

Io. Monachus & Monachor, Princeps.

glo-

glorioſè reſurrecturum: quem ex totis eorum præcordijs deſiderabant, & ſperabant venturum. Quos ſicut Deus per Eliam, & cæteros eiuſdem propoſiti Prophetas inſtituere de aduentu Chriſti futuro dignatus fuit: ita etiam, vt de præſentia Chriſti in mundo per eius Præcurſorem eos doceret, diſpoſuit, quòd dictus Præcurſor ſic ante Chriſtum in ſpiritu Eliæ, & virtute præcederet, vt iam in ſua præſentia Monaſticam eorum vitam Ereniticam ab Elia Propheta inſtitutam aſſumeret. Quod nec Lucas Euangeliſta ſiluit de ipſo Præcurſore dicens: Puer autem creſcebat, & confortabatur ſpiritu, & erat in deſertis. *Notandum autem, quod ait Lucas, in deſertis, quia Ioannes tam in deſertis ſolitudinis Iordanis, ſicut filij Prophetarum, quàm in deſertis montium latuit, ſicut Elias, & Eliſæus*. His iunge auctorem vitæ S. Pachomij, Paphnutium *in vita S. Honuphrij*, S. Ephremum *in Conſil. de vit. ſpirit. cap. 90. & Paræn. 1.* Nazianzenum *orat. 11. aduerſ. Arrian. orat. 19. & orat. de laudibus S. Baſilij*, Auctorem *ſermon. ad fratr. in Eremo* apud Auguſt. *ſerm. 39.* Sollium Sidon. *in carm. 16.* Antiochum *homil. 89. & 112.* Auctorem epiſt. *ad fratr. de monte Dei* apud Bernardum, Hugon. Victorin. *ſermon. 72.* quos omnes imitatur Laurentius Beyerlinck *in Theatro vitæ humanæ tom. 6. lib. 16. verbo Religioſus Religio §. Ioannes Baptiſta*, illis verbis: *Ioannes Baptiſta inſuper Monachorum, & Eremicolarum pater, & Princeps fuit*.

11 Hinc propterea grauiſſimi Doctores, Bellarminus *loco relato*; Petrus Caniſius *lib. 1. de corruptelis verbi Dei*, & Cardinalis Baronius *tom. 1. Annal. ſub anno Chriſti 31.* contra Centuriatores Magdeburgenſes vehementer inſurgunt, quod impiè, & temerè negauerint Ioannem Monachum eſſe, & Monachorum Anteſignanum: *Eò* (inquit Baronius) *deuenerunt ſtultitiæ, vel potius meræ iniquitatis, vt malint corrumpere verbum Dei, & Ioannem vita otioſæ, & delitioſæ infamare, quàm Monaſticam ab eodemmet Ioanne dimanantem vitam in Eccleſia altiſſimis defixam radicibus Euangelica atteſtatione, vt ſubripi, aut euelli vſquam poſſit, adſtipulari, vel profiteri velle*. Sectarij refraguntur.

12 Ex eo autem, quod Ioannes Monachus, & Monachorum Princeps a Patribus appelletur, infert bene Suarez *tom. 2. in 3. par. diſp. 24. ſect. 6.* eum non modò virginalem vitam duxiſſe, ſed ex voto etiam Deo conſecratam: hoc etenim ad veram Monaſtices rationem requiſitum eſſe apud omnes pro comperto habetur. Ex eadem quoque Monachi appellatione, aliorum votorum, obedientiæ videlicet, & paupertatis profeſſorem fuiſſe pari iure elicere poterat, cum Monaſtici ſtatus ratio hæc omnia ſibi eſſentialiter vendicet. Ex quo etiam magis firmatur id, quod intendimus Ioannem An ex voto Ioan. virginitaté coluerit.

nem videlicet, inter Eliæ aſſeclas connumerandum.

Ioannes inter Eſſenos.

13 Id etiam ex eo ſuadetur, quod ipſum inter Eſſenos Eſſenam vitam egiſſe plures aſtruant Auctores: inter quos Beauxamis relatus *num.*10. ſatis id indicat, ſed perſpicuè Dominicus Sotus Theologus iure celeberrimus *in 4. ſentent. diſt.*30.*quaſt.*2. *art.*1.§. *Veritas hac*, ſic habet: *Ante Chriſti aduentum Eſſenorum collegium in deſerto Iudaa more noſtrorum Anachoritarum ſanctiſſimam deguiſſe vitam, ab vxoribus prorſus, & omni fœmineo conſpectu ſemotiſſimam, quorum inſtitutum ſecutus eſt Ioannes Baptiſta*. Hæc ille. Clarè etiam Ferdinandus Velloſillus *in aduertent. Theologic. ad S. Ambroſ. Quaſit.*13.dicens: *Ioſephus lib.*18. *Antiquit. ait ante Chriſti aduentum fuiſſe in deſerto Iudaa Collegium Eſſenorum, more noſtrorum Religioſorum, & Anachoritarum, qui ſanctiſſimam ducebant vitam, ab vxoribus abſtinentes, quorum inſtitutum ſecutus eſt Ioannes Baptiſta*. Item Ioannes Carthagena 4.*tom. homiliar. homil.* 2. *obiect.* 10. inquiens: *Sine dubio Ioannes vitam egit in deſertis illis inter filios Prophetarum tunc dictos Eſſenos, qui Elia diſciplinam profitebantur*. Ad hæc Iacobus Zeglerus *in deſcriptione Palaſtina in Monte Adumini fol.* 38. ſic: *In huius ſolitudinis parte ſedit Eliahu Propheta, & Eliaſab conſtruxit cellas Prophetis. Manauit Inſtitutio, & loci Religio ad poſteros; fuitque deſertum hoc vſque ad Enghadi habitatum ab Eſſenis, hominibus incredibilis continentia, ſub quorum Inſtitutis educatus fuit Ioannes Zacharia, & habitus in Eſſenis vnus pradicata ſanctitatis*. Alia huius Auctoris pro hoc intent. referimus *ſub anno* 4081. Fauet Adrichomius *in deſcriptione Terra ſancta in Beniamin num.* 97. dicens: *Quarentana deſertum inter Ieruſalem, & Ierico incipit iuxta Anathoth, & extenditur ſupra Galgala vſque ad deſertum Tecue, & Enghadi iuxta mare mortuum. Hic commoratus eſt Ioannes Baptiſta, ibique in eius memoriam extructa fuit Eccleſia, & Monaſterium, quod Graci Monachi inhabitabant*. Cum enim in hoc loco habitauerint Eſſeni, iuxta dicta *ſub anno* 3545. *num.* 36. ex Plinio, Solino, & Genebrardo, ſi Ioannes ipſum incoluit, rectè ſequitur cum illis commoratum fuiſſe; nec incongruè inde elicitur eorum Inſtitutum imbibiſſe. Fauet Henriquus Guthberlotus in *Chronolog. pag.* 182. Fauet etiam Petrus Opmerus in *opere Chronograph. anno* 3992. poſtquam enim dixit Baptiſtam habitaſſe circa Iordanē, *vbi torreus Carith in flumen decurrit, apud quem Elias a coruis fuerat paſtus* (vt & in hoc etiam Eliæ compar probaretur) ſubiungit poſtea: *Habitabant iis in oris Eſſeni, gens ſola, & in toto orbe preter cateras mira ſine vlla fœmina omni venere abdicata, ſine pecunia, &c*. Ioannes ergo inter Eſſenos deſerti colonus fuit, eorumque Inſtituti concors.

Auctorum teſtimonia.

Eſſenorum habitatio.

Clariùs

Clariùs tamen Iacobus Boulducus *in lib. 1. de Eccleſia ante Legem cap. 13. §. de iſtis ampliſſimè*, tenet Ioannem Eſſenorum duxiſſe vitã. idem habet *c. 16. §. Præterea, quod diximus*, & *cap. 17. §. Sexto quia Lucianus*. Libro etiam *de Eccleſia poſt Legem cap. 14. §. Secundo diximus*, expreſsè dicit Ioannem *eiuſdem cum Elia ſpiritus, & inſtituti* fuiſſe, quo Eſſenum quoque denotat.

14 Et ſanè Ioannis Baptiſtæ vitę rationem intuentibus, ac cum Eſſenorum moribus, ritibuſque viuendi, eorum præſertim, qui rigidiorem viam ſectabantur, & *Theoretici* dicti ſunt, de quibus Philo *in libro de vita contemplatiua*, conferentibus, ipſum eorum Inſtitutum amplexatum fuiſſe facili negotio manifeſtum erit. Singulariſſima namque illa Ioannis abſtinentia, qua *mel*, & *locuſtas* duntaxat manducaſſe *Matth. 3. verſ. 4.* deſcribitur, non procul abeſt ab ea *incredibili continentia*, quam in Eſſenis laudant auctores. Altum illius ſilentium, propter quod a teneris annis Eremi deſerta petijt, canente Eccleſia: Ritus viuendi in Elia, & Io. ſimilis. Silentium.

Antra deſerti teneris ſub annis
Ciuium turmas fugiens petiſti,
Ne leui ſaltem maculare vitam
famine poſſes.

proculdubio etiam Eſſenorum taciturnitatem a Philone, & alijs celebratam deſignat. Summa quoque Ioannis paupertas, cœlibatus, & veſtium deſpectus quid aliud prætendunt, quam eorum religioſè viuendi inſtitutionem? Nec diſcordat, quod ille diſcipulos habuiſſe in ſacra Scriptura *Matthæi 9. verſ. 14. & cap. 11. verſ. 2. Luc. 5. verſ. 33. Ioann. 3. verſ. 25. Marci 2. verſ. 18.* deſcribatur. Etenim etiam inter Eſſenos hunc morem inualuiſſe, vt vnus veluti Magiſter, & Doctor eſſet, alij autem auditores, clarè habetur ex Philone relato *dicto libro de vita contemplatiua*. Quin & ipſe baptizandi vſus idem indicat. Eſſenis enim luſtrationes iſtę, vt poſtea dicemus, familiariſſimæ erãt. Vnde *Ioann. verſ. 25.* Phariſæi eidem Ioanni neganti, quod eſſet Chriſtus, Elias, aut Propheta, obiecerunt: *Quid ergo baptizas, ſi non es Chriſtus, neque Elias, neque Propheta?* Ac ſi dicerent, vt Boulducus *l. 1. de Eccleſ. ante leg. cap. 14. in fine* rectè expendit, *Chriſtum ſolum, aut ipſum Eliam, aut alium, qui eſſet Propheta, ideſt, ex ipſo Eliæ Inſtituto, huiuſmodi baptiſmo vti poſſe*, Cœlibatus. Diſcipuli.

15 Immò, ſi intimius ex Euangelico textu rem perſcrutemur, quòd tam Ioannis diſcipuli, quàm eorum Magiſter Ioannes de Eſſenorum ſchola fuerint, haud difficilè demonſtrari poteſt. Elicitur enim *Matth. 9. verſ. 14.* quod acceſſerunt diſcipuli Ioannis ad Chri-

ſtum

ſtum dicentes: *Quare nos, & Phariſæi ieiunamus frequenter, diſcipuli autem tui non ieiunant?* Item *Marci 2. verſ.* 18. dicitur: *Et erant diſcipuli Ioannis, & Phariſæi ieiunantes, & veniunt, & dicunt illi*, ſcilicet Chriſto: *Quare diſcipuli Ioannis, & Phariſæorum ieiunant, tui autem diſcipuli non ieiunant?* Clariùs *Luc. 5. verſ. 33.* ſic: *Quare diſcipuli Ioannis ieiunant frequenter, & obſecrationes faciunt, ſimiliter Phariſæorum, tui autem edunt, & bibunt?* Ex ijs enim locis manifeſtè colligitur Ioannis diſcipulos ſtrictioris alicuius ſectæ, vel Inſtituti fuiſſe ſupra communem Iudæorum populum, ſiquidem dicuntur ieiunia, & obſecrationes frequentius obſeruaſſe, quam Chriſti diſcipulos, qui proculdubio ea, quæ communis Iudæorum plebs, exequebantur; cum Chriſtus Dominus exactiſſimus fuerit Legis, & piarum conſuetudinum obſeruator, ſicque docuerit facere ſuos diſcipulos. Similiter cum in prædictis locis Ioannis diſcipuli a Phariſæis diſtinguantur, manifeſtum abſque dubietate erit, eos ex aliqua ſecta extitiſſe a Phariſæis diſtincta, quæ tamen ieiunijs, & orationibus arctiùs inſiſteret. Cum ergo inter Iudæos tantum tres præcipuæ ſectæ eſſent, vt compertum apud omnes eſt, ſcilicet Eſſenorum, Phariſæorum, & Saducæorum, cum diſcipuli Ioannis ex Saducæis non eſſent, quia iſti peſſimi erant, nec ieiuniorum, aut orationum curam tam ſolicitè gerebant; neque ex Phariſæis, vt ex dictis patet, liquidò conſtat ex Eſſenis fuiſſe, qui talibus obſeruantijs addictiſſimi erant, vt colligitur ex Philone, & alijs auctoribus, qui de ipſis ſcripſerunt. Simile argumentum efformari poteſt ex illo Ioannis 3. *verſ.* 25. vbi dicitur: *Facta eſt autem quæſtio ex diſcipulis Ioannis cum Iudæis de purificatione.* Hæc enim verba ſupponunt Ioannis diſcipulos ſpeciales aliquot purificationes habuiſſe, quas reliquus Iudæorum populus non amplecteretur. Ex hoc autem elicitur, eos ex Eſſenis fuiſſe, qui huiuſmodi luſtrationibus exercebantur, vt habetur ex Ioſepho *lib. 2. de bello Iudaico cap. 7. ante medium*. Nec obſcurè indicatur ex eo, quod Eliſæus, qui ex antiquis Eſſenis erat, Naaman Syrum ſepties in Iordane ablui iuſſit, vt notat Boulducus *de Eccleſ. poſt Legem cap. 9. §. de ſacramento Baptiſmi*.

Diſcipuli Ioannis cuius inſtituti.

Luſtrationes Eſſenorum.

16 Nec modò Eſſenum Inſtitutum amplexatum Ioannem, ſed & inter ipſos Principem, & Primatem extitiſſe, non difficilè comprobari poteſt. Primò, ex excellentiſſima ipſius morum probitate, qua cæteris iure, meritoque prælatum fuiſſe ambiget nemo. Secundò, ex teſtimonio Eccleſiæ in lectionibus ab ipſa pro Ordine noſtro, & officio commemorationis ſolemnis Dei Genitricis Mariæ approbatis. Lectione namque quarta, dum ſermo eſt de viris illis ſacra

Eſſenorum Princeps Ioannes.

die

die Pentecoſtes ab Apoſtolo baptizatis, *qui veſtigijs ſanctorum Prophetarum Eliæ, & Eliſæi inſtiterant*. Subditur, quod *Ioannis Baptiſtæ præconio ad Chriſti aduentum comparati fuerant.* Inter eos enim Eſſenos plures fuiſſe, cum de hoc myſterio agetur, ſufficienter probabitur. Ex hoc autem elicitur, eos Ioannis auditores, & diſcipulos extitiſſe. Indicat hoc Zeglerus *ſupra num.* 13. relatus non ſolùm dum Ioannem ſub Eſſenorum inſtitutis educatum adſtruit, ſed quatenus ait: *Et habitus in Eſſenis vnus prædicatæ ſanctitatis*. Hoc enim denotat ipſum inter eos Principem, aut præcipuum extitiſſe. Fauet Laurentius Beyerlinck inferius referendus, dum eum Eliæ comparat in hoc, quòd ſicut Elias *Religionem Carmeli incboauit in veteri Lege, ſic in noua S. Ioannes circa Iordanem eam continuauit*; quo Principem talis Inſtituti pro Lege noua eum agnoſcere videtur. Item compendium priuileg. Mendicant. Caſſerrubij, & Sorbi, de quo infra, dum Carmelitarum Inſtitutum a Ioanne Baptiſta, & alijs *Viris Apoſtolicis* (vt inquit) primam traxiſſe originem teſtatur.

17 Hinc propterea graues auctores (ex quo maximè id, quod intendimus, comprobabitur) eundem Ioannem Carmelitis annumerandum cenſent. Hi ſunt Ioannes ille Ieroſolymitanus *lib. de Inſtitut. Monach. cap.* 28. *&* 29. Philippus Abbas Hieropolitanus *in illud Ioannis, Miſerunt Iudæi &c.* apud Palæonydorum *lib.* 2. *cap.* 1. illis verbis: *Miſerunt Iudæi ab Ieroſolymis Sacerdotes, & Leuitas ad Ioannem Baptiſtam habitantem cum Carmelitis confratribus ſuis in Eremo propè fluenta Iordanis.* Alludit Ioannes Trithemius *in lib. de laudibus Carmelitarum cap.* 3. & ſequuntur Guillelmus Eynſengreneus *in Centenar.* 1. 3. *p.* 1. *diſt. de Monach. Carmelit. tempore Prophètarum*. Baſilius Sanctorus *in Prato Spirituali* 2. *p. lib.* 6. *cap.* 2. Didacus Iepes *in Concione inſerta libro de vita S. Thereſiæ*. Leander de Granata *in diſcurſ. ſuper reuelat. S. Getrudis diſcurſ.* 4. Ioannes de Carthagena *tom.* 4. *lib.* 17. *hom.* 2. *obiect.* 10. vbi Baptiſtam *Monachum, & Monachum Carmelitam* appellat. Laurentius Beyerlinck *in Theatro vitæ humanæ tom.* 6. *lib.* 16. *verb. Religioſus Religio*, vbi de Ordine Carmelitarum agens, §. *In lege autem gratiæ*, ſic inquit: *Igitur, vt Elias Religionem Carmeli inchoauit in Lege veteri, ſic in noua Sanctus Ioannes circa Iordanem, & B. Enoch quidam in Carmelo eam continuarunt, alijſque poſt ſe tradiderunt*. Inferius etiam in Catalogo Sanctorum Ordinis noſtri eum primo loco recenſet. Alphonſus Caſſarrubius, & Hieronymus a Sorbo *in compend. priuileg. Mendicantium* de Carmelitis loquens. Iacobus Boulducus *in lib. de Eccleſia poſt Legem cap.* 14. §. *Secundò dicimus*, dum Ioannem *eiuſdem inſtituti cum Elia* fuiſſe ſcribit. Quibus etiam fauent

An inter Carmelit. Eremitas

graues

graues alij Doctores in concionibus habitis de ſancta Thereſia, quos refert Ioannes Pintus de Victoria *in Hierarchia Carmelit. tract. 4. c. 3.* idemque omnes noſtri Ordinis hiſtorici amplectuntur, vt inter eos nouiſſimè Ioannes Silueira *lib. 1. in Matth. cap. 9. num. 34.*

An' Carmelũ aliquandiu incoluerit.

18 Pro quorum robore illud facit, quod Ioannem Baptiſtam in Carmelo quoque habitaſſe aliquandiù multis valde probabile eſt. Primò enim id colligere videtur Ioannes Ieroſolymitanus *de inſtit. Monach. cap. 28.* ex eo, quod *Luc. 1. verſ. 80.* dicitur de eodem: *Puer autem creſcebat, & confortabatur ſpiritu, & erat in deſertis.* Quod ex eo dictum autumat, *quia Ioannes tam in deſertis ſolitudinis Iordanis (ſicut filij Prophetarum) quam in deſertis montium latuit, ſicut Elias, & Eliſæus.* Latuit ergo in Carmelo, ſicut Elias, & Eliſæus. Idem clariùs proſequitur Mantuanus noſter *de ſacris diebus lib. 1. in menſe Iunio,* dum de ipſo Ioanne deſerta colente hæc carmina ſcripſit:

Et modo Carmelo reſidens in monte virorum
Heliadum ſaltu, qui verſabantur in illo,
Diſcebat mores, & delectatus eorum
Religione, diu gelidis habitabat in vmbris

Sumere id potuit ex Ioanne Groſſi Ordinis Generali in Tractatulo *Viridarium* appellato *Claui 1.* Inſinuatur ab Hugone Cardinali, qui explicans illud *Michææ 7. verſ. 14. Paſce populum tuum &c. habitantes ſolos in ſaltu in medio Carmeli,* quod de Carmelitis exponendum eſſe diximus *ſub anno 3303.* dicit: *Paſce eos, ſicut Eliam, & Ioannem vitam Eremiticam diligentes, &c.* Indicat & Carolus de Tapia *in Auth. ingreſſi cap. 17. num. 2.* dicens Ioannem Baptiſtam ſua ſanctitate multos ad habitandum in Carmelo concitaſſe. Item Laurentius Beyerlinck ſuperius relatus, dum Baptiſtam inter Elianos commoratum fuiſſe teſtatur. Inſuper Beauxamis ſupra *num. 10* relatus, dum Ioannem ad *Carmelum in Iordane* habitaſſe ſcribit. Similiter in illud *Luc. 3. verſ. 3. in omnem regionem Iordanis tom. 1. fol. mihi 131.* ſic ait: *Non longe a ſolitudinibus Eliæ, & Prophetarum.* Sed omitti non debet ad intentum, prout idem Beauxamis *in Matth. 3 tom. 1. ſuæ Harmoniæ fol. mihi 148.* notat, quòd Gregorius Nyſſenus *in lib. de ſanct. Baptiſmate* ex eo, quod Ioannes Iordanis fluenta ſua præſentia decorauerit, & ipſe Eliæ imitator fuerit, qui Carmelum incoluerit, inferat fluuio illi decorem Carmeli iuxta propheticum aſſertum, datum fuiſſe, quo ſanè denotatur Ioannem ad Carmelum pertinuiſſe. Nyſſeni verba, quæ pio Lectori ruminanda proponimus, ſunt hæc: *Quoniam enim Elias Carmelum incolabat, Ioannes autem Baptiſta in ſpiritu Eliæ reſplendens Iordanem ſanctificabat, idcirco Propheta vaticinabatur honorem Carmeli illi fluuio*

li fluuio datum iri. Accedit & Balæus, etſi ob hæreſim, & apoſtaſiam à fide improbus Auctor, *qui in Tract. de ſuo Ordine* clarè Baptiſtam inter Carmeli incolas cenſet carmine illo:

Tempore nam Christi montem Baptiſta Ioannes
Carmeli, &c. intellige coluit, vt ipſe in ſequētibus proſequitur.

19 Hæc porrò omnia propterea a nobis prænotari debuerunt, vt oſtenderemus Ioannis Baptiſtæ geſta noſtrorum Annalium proprijſſima eſſe, ac proinde ipſa referre inſtituti noſtri partes fuiſſe. Nunc ad alia pergamus. Ipſius geſta.

20 Hoc enim eodem anno vigeſima quinta Decembris, prout ſancta recipit Eccleſia, Natiuitas fuit Domini noſtri Ieſu Chriſti, ex puriſſima, & immaculatiſſima ſemper Virgine Maria, in Bethleem Iudæ, quò cum ſponſo Ioſepho aduenerat edicti Auguſti Cæſaris occaſione totum orbem deſcribi iubentis. Dies ſanè mirabilis, ſacratiſſima, expectatiſſima, finis, & plenitudo temporis, ac ſeculorum omnium, tam quæ præceſſerunt, quam quæ deinceps ſecutura ſunt, veluti centrum. Tunc nubecula illa Eliæ in Carmelo viſa mundo rorem, pluuiamque frugiferam profudit. Tunc ex pulcherrima virga pulchrior, & venuſtior flos proceſſit, iuxta viſionem eiuſdem Carmeli Patribus manifeſtatam, de qua ſuperius dictum eſt. De tanto myſterio plura Patres, & Doctores, nec omnino dignè, etſi ſapientiſſimè ſcripſerunt, ad quos Lectorem remittimus, & ad Mantuanum noſtrum, qui in *Parthenice Mariana lib. 3.* de huius myſterij arcanis piè, & eleganter diſcurrit. Natiuitas D. N. Ieſu Chriſti.

Annus mundi 4053. Chriſti primus.

1 QVAMVIS Chriſti Domini Natiuitas anno præcedenti contigerit, quia tamen ex illo ſolum ſeptem dies tanto bono frui potuerunt, ideo, illis veluti prætermiſſis, hic annus primus a Chriſti ortu ab Annaliſtis computatur; quo plura fidei myſteria perfecta ſunt, Circumciſio videlicet Domini, Epiphania, Virginis Matris Purificatio, & Infantis Ieſu in Templo oblatio, fuga in Ægyptum, & Innocentium interfectio. Quibus iungitur Herodis mors, & Archelai in regnum ſucceſſio; de quibus omnibus, cum ijs, quę noſtram concernunt hiſtoriam, aliquid dicere operę pretium eſt. Chriſti myſteria.

2 Prima ergo anni die, quæ octaua Natalis erat, innocens Agnus Ieſus circumciſus, pretioſi ſui ſanguinis, pro hominibus in Cruce fundendi, veluti arrham dedit, lacrymante tenello infante, lacry- Chriſti circumciſio.

mante & pijſſima Matre. Facta porrò eſt circumciſio non in Templo, ſed in ſpelunca, vel ſtabulo, vbi natus eſt, vt habet Epiphan. *Hæreſ.20. contra Herodianos*. Indicat Iuſtinus *in diſp.cum Tryphone*, & ſequitur Baronius *ſub hoc anno*; licet alij in domuncula alia loco vicina id actum non improbabiliter putent. Quid de ſacerrima præputij ipſius carne actum ſit, habet Lector ex Toleto *in cap.2.Lucæ*.

Magorum adoratio.

3. Sexta die Magorum adoratio contigit, quam ſic deſcribit Euāgeliſta Matthæus cap. 2. verſ. 1. *Cum ergo natus eſſet Ieſus in Bethleem Iudæ in diebus Herodis Regis, ecce Magi ab Oriente venerunt Ieroſolymam, dicentes: Vbi eſt qui natus eſt Rex Iudæorum? Vidimus enim ſtellam eius in Oriente, & venimus adorare eum. Audiens autem Herodes Rex, turbatus eſt, & omnis Ieroſolyma cum illo, & congregans omnes Principes Sacerdotum, & Scribas populi, ſciſcitabatur ab eis, vbi Chriſtus naſceretur. At illi dixerunt ei: In Bethleem Iudæ. Sic enim ſcriptum eſt per Prophetam*: Et tu Bethleem terra Iuda nequaquam minima es in Principibus Iuda, ex te enim exiet Dux, qui regat populum meum Iſrael. *Tunc Herodes clam vocatis Magis diligenter didicit ab eis tempus ſtellæ, quæ apparuit eis, & mittens illos in Bethleem, dixit: Ite, interrogate diligenter de puero, & cum inueneritis, renunciate mihi, vt & ego veniens adorem eum. Qui cum audiſſent Regem, abierunt. Et ecce ſtella, quam viderant in Oriente, antecedebat eos vſque dum veniens ſtaret ſupra, vbi erat puer. Videntes autem ſtellam gauiſi ſunt gaudio magno valde, & intrantes domum inuenerunt puerum cum Maria matre eius: & procidentes adorauerunt eum. Et apertis theſauris ſuis obtulerunt ei munera, aurum, thus, & myrrham. Et reſponſo accepto in ſomnis ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuerſi ſunt in Regionem ſuam.*

Qui fuerint hi Magi.

Quinam verò Magi iſti fuerint, ex qua Regione venerint, an veri Reges, quæve munera, aut qua quantitate Chriſto puero obtulerint, ſapientiſſimis Patribus, Doctoribus, & Expoſitoribus Euangelij *Matthæi cap.2.* ac Mantuano noſtro *in ſacris diebus*, dùm de Epiphania canit, qui rem exactiſſimè diſcuſſerunt, diſcernendam relinquimus.

4 Illud noſtri inſtituti proprius videtur, quod huiuſmodi Magos, qui Chriſtum adoraturi ex Orientis partibus venerunt, ex Eſſenis, ſeu Enoſcęis fuiſſe, licet ex ijs, qui paulo licentiùs viuebant, vir doctus Iacobus Boulducus *lib.2.de Eccleſ. ante legem c.* 17. aſſeuerauerit, & de eis crediderit locutum Sophoniam *cap.3. verſ.* 10. illis verbis: *Vltra flumina Æthiopiæ, inde ſupplices mei filij diſperſorum meorum deferent munus mihi*. Hoc enim ſupplicum nomine appellat Philo *lib.de vita contemplatiua* Eſſenos illos ſuos Theoreticos, ſeu Therapeu-

An ex reliquijs Eſſenorum.

rapeu-

rapeutas. Titulus namque illius libri eſt de *vita contemplatiua*, *ſeu ſupplicum virtutibus*. Probare id videtur ex huiuſmodi Magorum inſtituto, quod iuxta varia ſcriptorum de ipſis teſtimonia valdè ſimile Eſſenorum fuiſſe videtur. Strabo namque *lib.5* vocat eos *vitæ cuiuſdam venerabilis, & ſanctæ ſectatores*. Laertius etiam *lib.1.proœm.* de aliquibus eorum dicit, quod albis amicti procederent, culcitram è frondibus vilem, ac humilem pro lecto haberent, olus in cibum ſumerent, ac tritico, & pane vili vterentur. Marcellinus *lib.23.* villas ipſos inhabitaſſe nulla murorum corona munitas aſſerit. Et Xenophon *lib.8.Cyriped.* ſimul ac dies illuceſcebat Deos hymnis celebraſſe, rebuſque diuinis operam dediſſe.

5 Verumtamen etſi credamus hos Magos, qui ad Chriſtum infantulum adorandum Ieroſolymam venerunt, non præſtigioſa, & excantatoria magia, ſed vera, naturalique aſtrorum ſcientia preditos fuiſſe, ac proinde non improbos aliquos, aut ſuperſtitioſos, ſed inter Ethnicos aliqualiter pietatis, & Religionis cultores, prout ex pluribus vetuſtioribus Patribus alij recentiores Doctores deducunt. Similiter etſi valde probabile ſit eos ex Eſſenis antiquis, ſiue Rechabitis ortũ, & originem traxiſſe, prout Boulducus probat. Quid enim inconuenit, quod quemadmodum Pythagorici, qui ex Græcis erant, & ex Hebræorum conſuetudine Eſſenum Inſtitutum, quoad plura ſaltem dogmata, ſuxerunt, iuxta dicta *ſub anno* 3545. *num.* 17. ſic de Perſis, Arabibus, vel Chaldæis, ex quibus iſti Magi erant, & qui æquá, vel maiorem cum Iudæis neceſſitudinem habere potuerant, idem aſſeratur? Nihilominus ad Eſſenos, prout de illis in præſenti loquimur, ſpectaſſe nullatenus aſſerendum autumamus. In præſenti namque hiſtoria ſolum illos Eſſenos computandos credimus, qui in fide pura Dei veri cultui ſub ritibus, & ceremonijs ſpecialibus inſeruiebant: Neceſſe ergo eſt Ethnicos, & Gentiles, quales iſti Magi fuerunt, a vero Eſſenorum Inſtituto excludere. Nec quia ex Eſſenis orti fuerint, propterea Eſſenorum nomen illis adaptatur. Conſtat enim hæreticos ex Catholicis prodijſſe, qui tamen Catholicorum nomenclatura digni non ſunt. Similiter Phariſæos ex Eſſenis traxiſſe originem *ſub anno* 3807. diximus, qui nihilominus Eſſeni appellari non poſſunt, propter deprauatos ipſorum mores, fidemque non ſinceram. Sic ergo de Magis iſtis philoſophandum, ſaltem ante veræ fidei profeſſionem. Auctoris ſententia.

6 Die poſt Chriſtum natum 40. legitimo puerperarum tempore expleto, Virgo ſanctiſſima cum ſanctiſſima quoque prole, ſanctoque Ioſepho ſponſo ad Templum venit, vt Legem purificationis Purificationis myſterium.

 adim-

adimpleret, filium ſacratiſſimum, aliorum primogenitorum more, Dei Templo obtulit, & pretio Siclorum quinque Lege taxato, eum, qui totum genus humanum redempturus venerat, ipſa redemit. Tunc Simeon homo iuſtus, & timoratus Infantulum in manus ſuas accipiens, Canticum, *Nunc dimittis, &c.* deuotiſſimè cecinit, cœpitque de ipſo, ac matre grandia vaticinari. Similiter & Anna Prophetiſſa eadem hora ſuperueniens confitebatur Domino, ac magnificè admodum de Infantulo loquebatur omnibus, qui expectabant redemptionem Iſrael. De quibus omnibus luculenter in ſacra Scriptura *Luc. 2. verſ. 22.* & apud expoſitores. Vide & Mantuanum noſtrum *lib. 3. Parthenices Marianę, & de ſacris diebus in menſe Februarij.*

Quis hic Simeon.

7 Dubitari tamen poteſt, quis fuerit hic Simeon, qui tunc Ieroſolymis agebat, *iuſtus*, & *timoratus* appellatus, & de quo dicitur, quod *Spiritus ſanctus erat in eo*, an ſcilicet ad Ordinem Propheticũ, quemadmodum de alijs Prophetis in ſuperioribus diximus, ſpectauerit? Videtur enim ita dicendum, propter ea, quæ de ipſo ait Galatinus *lib. 1. de arcanis cap. 3. in fine*, quę talia ſunt: *Simeon poſtremo Hillelis filius, quem ob eius præcipuam ſanctitatem Thalmudici Czadich, ideſt Iuſtum cognominant, in quo (vt in Pirke Auoth, ideſt capitulis Patrum dicitur) Academiæ magnæ Synagogæ ſceptrum defecit. Multa de Meſſia dixit, & tandem cum vltima ſenectute a Spiritu ſancto reſponſum accepiſſet, non viſurum ſe mortem, niſi oculis Meſſiam Dei Filium videret, Chriſtum ipſum in vlnis ſuis ſuſcipiens, quæ de eo a Spiritu ſancto edoctus docuerat, ipſo præſente confirmauit. Cuius egregia dicta Thalmudicis in libris ſparſim reperiuntur.* Ex ijs enim omnibus euinci videtur, ipſum ex Eſſenis, ſeu Aſſidæis fuiſſe. Primò, quia cognomen *Czadic*, vel *Iuſtus* proprium Aſſidęorum eſt, iuxta dicta *ſub anno mundi* 3847. *num.* 3. Secundò, quia cumplures ex illis viris Synagogæ magnæ, ex Scribis antiquioribus fuerint, vt colligitur ex ipſo Galatino *lib. 1. c. 1.* Scribæ autem Ordinis Prophetici alumni, iuxta dicta *ſub anno* 3230. non incongruè idem elici videtur de hoc Simeone Iuſto. Accedit, quòd ſanctus Epiphanius *in lib. de vit. Prophetarum* etiam iſtius Simeonis vitam refert inter alios plurimos, quos Ordinis Prophetici alumnos fuiſſe in ſuperioribus diximus. Adijce quod Genebrardus *lib. 2. chronolog. circa ann. mundi* 4011. poſtquam de eo dixit fuiſſe diſcipulum Hillelis Doctoris inſignis, ſubdit: *Is eſt Simeon, in quo ſpiritum Synagoga magnæ, qui erat Prophetico minor, communi maior, defeciſſe auctores ſunt Thalmudici in tract. Pirke auoth. Rabbi Moſe Ægyptius non tantum diſcipulum, ſed & filium Hillelis fuiſſe ſcribit, Gamalie-*

Digitized by Google

malieliſque (ad cuius pedes legem Paulus didicit) præceptorem, imò vero & patrem in præfat. Maiemonim; quo ipſum ex antiquioribus Scribis fuiſſe denotare videtur. Illos verò Prophetici Ordinis aſſeclas exiſtimandos *ſub dicto anno* 3230. diximus. Item Boulducus *lib. 1. de Eccleſ. ance leg. cap. 17. §. Quartò quod*, ipſum Eſſæum, ſeu Enoſcęum appellat.

8 Verumtamen res eſt incerta, & ſi conſulamus ſanctum Hieronymum *in cap. 8. Iſai. verſ. 14.* illis verbis: *Duabus domibus Iſrael*; quem ſequitur Genebrardus *lib. 2. chronolog. circa ann. mundi 3952.* videbimus ſic loquentem: *Duas domus Nazaræi, qui ita Chriſtum recipiunt, vt obſeruationes Legis veteris non amittant, duas familias interpretantur, Sammai, & Hillel, ex quibus orti ſunt Scribæ, & Phariſæi, quorum ſuſcepit ſcholam Akibas, quem magiſtrum Aquilæ proſelyti autumant, & poſt eum Meir; cui ſucceſſit Iohannan filius Zachai: & poſt eum Eliezer, & per ordinem Delphon: & rurſum Ioſeph Galilæus, & vſque ad captiuitatem Ieruſalem Ioſue. Sammai igitur, & Hillel non multo prius, quam Dominus naſceretur, orti ſunt in Iudæa, quorum prior Diſſipator interpretatur, ſequens Prophanus: eo quòd per traditiones, & δευτερώσεις ſuas Legis præcepta diſſipauerint, atque maculauerint. Et has eſſe duas domus, quæ Saluatorem non receperint, qui factus ſit eis in ruinam, & in ſcandalum.* Quo ſanè denotatur huiuſmodi Sammai, & Hillel viros improbos fuiſſe, ac per conſequens indignum eſſe credere, Simeonem iuſtum, & timoratum, qui Iſraelis conſolationem expectabat, de Hillelis ſchola extitiſſe, immo potius contra eos idem Simeon prophetaſſe videtur, *Luc. 2. verſ* 38. illis verbis: *Ecce poſitus eſt hic in ruinam, & in reſurrectionem multorum in Iſrael, & in ſignum, cui contradicetur*. Quo proculdubio alluſionem facit ad illa ex *Iſai. 8. verſ. 14.* quæ D. Hieronym. refert ex Nazaræis ad duas domos Sammai, & Hillel ſcilicet: *Et erit vobis in ſanctificationem, in lapidem autem offenſionis, & in petram ſcãdali duabus domibus Iſrael, in laqueum, & in ruinam habitantibus in Ieruſalem.* Sed quia nec hæc omnino conuincunt intentum, ideo ſacræ Scripturæ ſtudioſioribus res decidenda remittitur.

Res incerta.

Sammai, & Hillel qui.

9 Quanta verò probabilitate de Anna illa Phanuelis filia, de qua ſupra diximus, magnificè de infantulo Ieſu prælocutam omnibus, qui expectabant Redemptionem Iſrael, affirmari poſſit ad Ordinem Propheticum pertinuiſſe, ea, quæ adduximus *ſub anno* 4040. ſufficienter oſtendunt.

Anna Prophetiſſa.

10 Purificationis Beatiſſimæ Virginis Mariæ, & Præſentationis in Templo pueri Ieſu myſterijs peractis, reuerſi ſunt Maria, & Io-

Quo reuerſi Maria, & Ioſeph.

ſeph in Galilæam, Nazareth ſcilicet, vnde diſceſſerant. Quo tempore Ioſeph diuinitus per Angelum in ſomnis edoctus, quòd Herodes quæſiturus eſſet puerum, vt occideret eum; confeſtim nocte conſurgens cum eo, ipſiuſque matre, ſeceſſit in Ægyptum, *Matth. 2. verſ. 13. & 14.* Expoſitores ibidem, Baron. *ſub hoc anno*: Mantuanus noſter *in Parthenic. Mariana lib. 3.* Quãto autem tempore ſacra Chriſti familia in Ægypto manſerit, quibus in locis fuerit, & an inde aliquid in noſtrorum Eſſenorum gratiam dici poſſit, in ſequentibus afferemus.

Herodis ſæuitia in Innocentes.

11 Interim Herodes tum videns, quod illuſus eſſet a Magis, qui eo inſalutato per aliam viam regreſſi ſunt in patriam ſuam, nihil illi nunciantes de recens nato puero, tum ob rumores, qui per vrbem circumferebantur de Prophetijs Simeonis, & Annæ Meſſiæ natiuitatem annunciantibus, vehementer agitatus, pro complemento veluti ſcelerum, & iniquitatum, quas perpetraturum illi prædixerat Manachemus Eſſenus, iuxta dicta in ſuperioribus, in immaniſſimũ, illud ſcelus incidit, vt Chriſti nati vitam eripere tentaret. Mittens ergo impius Rex milites ſibi fidentiores in Bethleem Iudæ, vbi natum eſſe Meſſiam a Scribis intellexerat, iubet in ea vrbe, & in omnibus finibus eius confeſtim, & ſine vlla miſeratione interfici cunctos infantes a bimatu, & infra, ſecundum tempus, quod exquiſierat a Magis, vt ſcribit S. Matthæus *cap. 2. verſic. 16.* idest, omnes natos biennio ante diem vigeſimum quintum Decembris tunc proximè præteriti. Cum enim eadem die nouam ſtellam in ſignum iam nati Meſſiæ conſpici cœpiſſe a Magis didiciſſet, certè nihil ſibi, ſuiſque ab ijs, qui poſtea nati eſſent, timendum putabat. Voluit autem a bimatu paruulos occidi, vt ſecuriùs periculo proſpiceret. Torniellus *ſub anno 4051. num. 27.* Salianus *ſub anno 4053. num. 34.*

Facile etiam voluit perdere Io. Bapt.

12 Hoc etiam tempore occiſionis infantium credibile valde eſt, Herodem timore nati Regis exagitatum, cum audiſſet mirabilia, quę acciderant in conceptione, & natiuitate ſancti Ioannis Baptiſtæ, nimirum quòd ab Angelo nunciata fuiſſent, quòd parens Zacharias non credens priuatus eſſet vſu loquendi vſque ad tempus nati filij, & quod communiter de illo diceretur: *Quis putas, puer iste erit?* & etiam: *Manus Domini erat cum illo*, veritum fuiſſe, an ille eſſet Chriſtus, & natus Rex a Magis prænunciatus, & propterea, etiamſi ſciret illum non in Bethleem, ſed in montanis Iudæ ortum, quæri fecerit, vt occideretur, parentes tamen diuinitus admonitos eum ad deſerta, inuiaque loca deportari, ibidemque clam ali, ac educari curaſſe. Sic fermè Torniellus *ſub anno 4051. num. 28.* Salianus *ſub anno 4053.*

4053. *num.* 33. & noſter Ioannes Silueira *lib.* 1. *in Matth. cap.* 9. *n.* 35. Id ſumere potuerunt ex ſancto Petro Alexandrino *in ſerm. de pœnit.* qui habetur *tom.* 2. *Bibliothec. Patrum*, Nicephoro *lib.* 1. *cap.* 14. Cedreno *in compend. hiſtor.* & noſtro Beauxamis *in Harmon. Euangelic. tom.* 1. *fol. mihi* 121. quibus etiam fauent alij, qui Ioannem ab incunabulis, vel faſcijs ipſis infantilibus Eremi cultorem faciunt. De quo Origenes *homil.* 9. & 11. Chryſoſtomus *homil.* 10. *in Matth.* & Metaphraſtes *in vita eiuſdem.* Nec diſſentit ipſa ſacra Pagina: Lucæ etenim 1. *verſ.* 80. de eo poſt eius natiuitatem relatam dicitur: *Puer autem creſcebat, & confortabatur ſpiritu, & erat in deſertis vſque in diem oſtenſionis ſuæ ad Iſrael.*

13 Quomodo autem ali potuerit Ioannes in deſerto in tam tenella ætate, difficile valde videtur, & quidem ex Petro Alexandrino relato habetur miraculosè apertum fuiſſe montem quemdam, & ibi ab Angelo cuſtoditum cum matre Eliſabetha; ſed quia hiſtoria eſt incerta, & prodigioſum miraculũ ſine neceſſitate adſtruit, fides ipſi non videtur adhibenda. Probabilius ergo, & ſine miraculi alicuius introductione apparet dicendum, primò id, quod plures ex relatis auctoribus ſupponunt, videlicet ab ipſius parente Eliſabetha alitum, & educatum fuiſſe Ioannem in deſerto. Quorſum enim ipſe huius exilij ſpontanea comes facta eſt, niſi vt eum amore materno lactare, & confortare poſſet? Dicimus probabiliter ſecundò, Eſſenorum curæ, & inſtitutis a matre traditum fuiſſe, & ab illis ad maturam vſque ætatem educatum. Ita ſentit Munozzius *in propugnaculo Eliæ lib.* 2. *tit.* 2. *cap.* 1 *art.* 1. Pro cuius confirmatione plures adduci poſſunt cõgruentię; quæ in re incerta, & de qua auctores ferè nihil ſcripſerunt, pro ſufficienti fundamento erunt. Prima, quia, vt dictum eſt *ſub anno præcedenti,* Ioannes Inſtitutum amplexatus eſt Eſſenorum: cum ergo de tempore, quo ipſo imbui cœperit, liquidò non conſtet, ſanè ſi de hac occaſione, qua in eremum primò petijt, id affirmetur, quod, ſcilicet ab Eſſenis educatus, & enutritus fuerit, nullum erit inconueniens. Deinde, ſi deſerti latebras quærens Eliſabeth ſecum filium ad eremum deduxit, proculdubio credibile videtur eremi cultoribus Eſſenis, qui illius temporis Eremitæ, & Anachoretæ erant, illum commendaſſe. Accedit, quod teſte Cedreno, *vt ſupra*, poſt quadraginta dies diſceſſus Ioãnis cum Eliſabetha in deſerti latibula, mors contigit matris, cui ergo, vel quibus illum pia mater cõmendare debuerat, niſi pijs deſerti illius habitatoribus? Maximè id confirmat, quod mos Eſſenorum erat, vt ipſis traderentur educandi, & inſtruendi alieni filij, Vt enim Ioſephus *lib.* 2. *de bello cap.* 7. habet:

Quid Ioannes in deſerto.

An Eſſenorũ curæ traditus

Alienos

Alienos filios, dum adhuc molles ſunt, eruditioni traditos pro cognatis habent, ſuis moribus diligenter inſtituunt. Idem ſcribit Porphyrius apud Euſebium Cæſarienſem *Praparat. Euangelic. l.9. cap.3.* dicens: *Alienos liberos, dum ad capeſſendas diſciplinas molles adhuc, & flexibiles ij ſunt, educandos ſuſcipiunt.* Sic mulier illa, cuius filium ſuſcitauit Elias, illum tradidit *ex deuotione* ipſi erudiendum, vt ſcribit Lyranus 3. *Reg.* 19. *verſ.* 3. Sic etiam Prophetarum (quorum Inſtitutum Eſſeni ſectabantur) vſus erat, iuxta dicta ex Abulenſi 4. *Reg.6. quaſt.1. in Apparatu cap.4. num.11.* Quid ergo mirabile erit, quod idipſum Eliſabetha fecerit, Ioannem imbuendum Eſſenis offerens?

Quid de S. Eliſabetha.

14 Addunt, & ſatis probabiliter aliqui ex noſtris, videlicet Coria *in Chronic. Carmelit. lib.6. cap. 28.* & Munozzius *in Propugnaculo Elia lib.2. tit.2. cap.1. art.1.* eamdem Eliſabetham Ioannis parentem cum eiſdem Eſſenis idem vitæ genus per aliquod tempus tenuiſſe. Suadetur id ex Philone *lib. de vita contemplatiua*, ibi apertiſſimè docet inter Eſſenos fuiſſe & fœminas, anus pleraſque, eiuſdem Inſtituti ſectatrices, quas *Therapeutidas* appellat. Maximè roboratur ex ſancto Ambroſio *lib.10. epiſt. epiſt.82. ad Vercellenſem Eccleſiam prope medium*, vbi loquens de illis, qui vitam Monaſticam, ſeu Eremiticam exercuerunt, inquit: *Hinc illi praceſſerunt viri Elias, Eliſeus, Ioannes, Eliſabeth, qui pelliceis tunicis, & caprinis exuuijs induti, inopes, atque egentes, anguſtijs, & doloribus afflicti in ſolitudinibus errabant inter alta, & condenſa montium, inuia rupium, ſpeluncarum horrida, fouearum vadoſa, quorum conuerſatione dignus orbis terrarum non erat.* Cum enim his verbis inter antiquos Eremitas, Propheticique Ordinis cultores (de quibus verba Pauli *ad Hebraos* 11. vnde iſta deprompta ſunt, intelliguntur, iuxta dicta *in Apparatu cap. 2.*) Eliſabetham recenſeat, proculdubio denotat ex ipſorum Collegio cum Ioanne, per aliquod ſaltem tempus, fuiſſe. Fauet & Salianus *tom.4. Annal. ſub ann. 3124. num.7.* dicens: *Eliſabetham B. Virginis cognatam referunt auctores idonei cum infantulo Ioanne in eremum profugiſſe, eam declinantem carnificinam, quam immanis tyrannus aduerſus innocentem infantiam exercebat, ibique deinde defunctam, etc.*

15 Soluit tandem hoc eodem anno impius Herodes ſcelerum ſuorum pœnas dignè expertus, quæ illi Manachemus noſter Eſſenus prædixerat, dicens: *Hac non latebunt Deum in vltimo vita pro tuo facinore*, vt ait Ioſephus *lib.15. antiquit. cap.13.* In hunc enim annum eius incidiſſe mortem colligitur ex Euſebio *lib.1. hiſt. cap.8.* Ioſepho *lib.17. antiquit. cap.8.* & expreſsè tuentur Torniellus *ſub anno 4051. num.30.* & Salianus *ſub anno 4053. num. 21.* Si quis verò peſſimam

Herodis mors

ipſius

Digitized by Google

ipſius mortem, & crimina ſæua vſque ad vltimum ſpiritum plus æquo Eſſeni vaticinia adimplentis noſſe deſiderat, eumdem Ioſephum *lib.* 17. *cap.* 8. *et* 9. legat. De eius autem ſucceſſore in ſequentibus dicemus.

Annus mundi 4054. Chriſti 2.

1 PEREGRINVS erat hoc tempore puer Ieſus in Ægypto cum Matre, & ipſius ſponſo Ioſepho; hoc enim ad minus colligi videtur ex *Matth.* 2. *num.* 22. vbi habetur non regreſſum fuiſſe, niſi regnante Archelao Herodis filio in Iudęa. Is autem cum hoc tempore Romæ apud Auguſtum pro Regno obtinendo contenderet cum Antipa fratre ſuo, & alijs Iudæis, qui ipſi aduerſabantur, vix potuit in Iudæam reuerti. Quem autem locum quaſue vrbes Ægypti ſanctiſſima Chriſti familia luſtrauerit, inquirendum nobis eſt, quia ex eo aliquid pro noſtrorum Eſſenorum laude dicere poterimus. Pueri Ieſu peregrinatio.

2 In quo diuerſi auctores diuerſa ſcripſerunt. Primò enim ex Sozomeno, & Nicephoro approbat Baronius, *ſub anno Chriſti primo,* Hermopolim veniſſe. Toſtatus *quæſt.* 60. *in cap.* 2. *Matth.* in Heliopoli fuiſſe docet. Ianſenius *in concordia in cap.* 2. *Matth.* ſcribit Beatam Virginem inhabitaſſe Mathareæ. Manſiſſe etiam Memphi teſtatur Gerſon *in proœm. Ioſephinæ*. Antonius Maginus *in ſua Geographia* refert fuiſſe etiã Babylone. Ad minus commoratam eſſe inter Babylonem, & Heliopolim colligitur ex Brocardo *in deſcript. Terræ ſanctæ*, & adſtipulantur Baronius loco relato, & Beauxamis noſter. *in Harmon. Euangelic. tom.* 1. *in Matth. c.* 2. fol. mihi 120. ſed Mantuanus etiam noſter Pharum, Hermopolim, Thebem, & Memphim perluſtraſſe *lib.* 3. *Parthenic. Marianæ* ſic deſcribit: Quæ loca luſtrauerit. Ex Mantuano.

Territus hoc monito ſenior vicina petiuit
Regna Phari, & Libycis contermina ſyrtibus arua,
Hermopolimque domum totam perduxit in vrbem:
Mox Theben, quondam portis celeberrima centum
Mœnia penſilibus tectis, templisque Deorum
Claruit, imperium cum Rex Buſiris habebat.
Dehinc Memphitis agros, ferunt vbi ſydera celſę
Pyramides, opus æterna memorabile fama.
Hic tandem hoſpitio Patrum ſuſceptus amici
Artifices verſare manus, victumque labore

Rimari,

Rimari, & duræ ſtuduit ſuccurrere ſorti.

An in loco vbi Eſſeni. 3 Quia tamen Philo *in libro de vita contemplatiua*, loquens de Eſſenis Theoreticis, ipſos inhabitaſſe docet non ſolùm circa Alexandriam, ſed maximè in loco quodam ipſorum præſtantiſſimo ſito ad ſtagnum *Mariam* nuncupatum, in mentem venit cogitare hunc locum eiuſdem Virginis præſentia nobilitatum fuiſſe, & propterea ab Eſſenis ipſius deuotis inhabitatum; & Mariæ titulo inſignitum. Philonis porrò hæc ſunt verba: *Maxime tamen in Aegypto frequentatur per præfecturas ſingulas, præſertim circum Alexandriam. Ex omnibus autem locis optimus quiſque Therapeutarum, tanquam in huius generis patriam colonus mittitur in locum quemdam aptiſſimum, ſitum ad ſtagnum Mariam in terreno colle accliui leniter tutum ſimul, & laudatum ab aeris temperie. Securitatem enim ei præſtant villæ, vicique proximi: aerem verò temperat emiſſorium ſtagni exonerantis ſe in mare, & auræ nũquam non ex alto aſpirantes tenuiter, ſicut craſſiores feruntur è ſtagno, quibus præmixtis temperamentum exiſtit ſaluberrimum.*

Fundamenta ſuſpicionis. 4 Huius autem ſuſpicionis anſam præbet, quod illi Eſſeni, de quibus ibi Philo loquitur, Chriſtiani erant, maiori ſaltem ex parte, vt Tomo ſequenti oſtendemus, & Chriſto, ac eius Matri Mariæ deuoti, & ætate fermè coæui, ſicut & ipſe Philo. Quid ergo mirum erit exiſtimare hunc locum ab ipſis eidem dicatum, & *Mariæ* nomine vocatum, quod nouerint in eo per aliquod tempus, dum Ægyptũ luſtrabat, commoratam fuiſſe? Accedit, quòd eamdem ob cauſam alia loca in Ægypto in veneratione eſſe habent Brocardus, & Maginus relati, qui de ſacello B. Virgini dicato in loco, in quo ipſa cum infante Chriſto latuiſſe dicitur, cum ob Herodis tyrannidem ex Iudæa profugit, memoria faciunt. Accedit etiam teſtimonium Baronij, vt ſupra dicentis: *Porrò non modo Aegyptum Domini præſentia illuſtratam, ſed & ipſam ſolitudinem, per quam tranſiuit eſſe nobilitatam* (Baronius.) *tradunt, quæ tunc quodammodo ſemen benedictionis ſuſcipiens, poſtea ſuo tempore, quod idem ait Propheta* (ſcilicet Iſaias) *germinans germinabit, & florebit ſolitudo ſicut lilium, tot ſanctorum Monachorum illic quaquauerſum incolentium produxit ſacra germina*. Quæ aptè nimis huic loco ſtagni Mariani, vbi Eſſeni conſidebant, congruunt. Quod ſi hęc Lectori non arriſerint, tradat ipſe meliorem huius cognominis *Mariæ* ſtagno illi conceſſo originem, & acquieſcemus.

Anni

Anni mundi 4055. & 4056. Chriſti 3. & 4.

1 SVB hoc tempore, altero videlicet ex his duobus annis; credibile eſt Archelaum Herodis filium Roma in Iudæam redijſſe. Redijt autem, non cum titulo Regis, ſed Ethnarchę, ſeu Toparchæ tantum, & in dimidia parte Regni patris ſui, cum promiſſione tamen Regiæ dignitatis, cum primum ſe tali honore dignum reddidiſſet. Diuiſit etiam Cæſar dimidiam aliam partem in alios duos Herodis filios, Philippum, & Antipam. De ea re Ioſephus *lib.* 17. *antiquit. cap.* 17. quamuis autem Archelaus Rex non eſſet, quia tamen in Iudæa dominabatur, ideo *Matth.* 2. *verſ.* 22. dicitur, quòd regnaret in Iudæa, vt rectè Torniellus *ſub anno* 4052. *num.* 1. Archelai reditus.

2 Veri etiam Iudæorum Regis, immò totius orbis Imperatoris Ieſu Chriſti reditus in Iudæam eodem tempore contigit, poſtquam videlicet Archelaus Roma redierat. Colligitur ex illo *Matth.* 2. *verſ.* 22. de Ioſepho: *Audiens autem, quod Archelaus regnaret in Iudæa pro Herode patre ſuo, timuit illò ire, & admonitus in ſomnis, ſeceſſit in partes Galilææ.* Hoc enim denotat non reuerſum fuiſſe, donec Archelaus in Iudæa dominaretur. Contigiſſe autem altero ex ijs duobus annis ex eo conijcimus, quod æquū non erat Chriſtum inter Ægyptios diutius immorari, ne a Iudæis tanquam alienigena reijceretur. Et ita huic computandi rationi fauent S. Epiphanius *hæreſ.* 20. 51. & 78. Nicephorus *lib.* 1. *cap.* 14. Druthamannus *in Matth.* 2. Onuphrius *in Chronic.* Torniellus *ſub anno* 4054. *num.* 1. & Salianus *ſub anno* 4055. *num.* 2. Quod enim aliqui huiuſmodi manſionem Chriſti in Ægypto ad ſeptem annos, vel etiam ad nouem (vt Baronius) protrahant, meritò alijs diſplicet. De die reditus certius conſtat fuiſſe ſeptimam Ianuarij, prout ex Martyrologijs, Romano, Bedæ, Vſuardi, & Adonis approbat idem Baron. *ſub anno Chriſti* 9. Ieſu Chriſti in Iudęam reditus.

3 An verò ſimiliter ceſſante Herodis perſecutione, ob ipſius mortem, Ioannes Baptiſta redierit è deſerto in paternam domum, ſicut Chriſtus ex Ægypto in Galilæam, dubium eſſe poteſt: in quo Torniellus *ſub anno* 4051. *num.* 28. probabilius eſſe credit redijſſe, etſi poſtea, cum ſeptennis eſſet, ipſe vltro deſertum iterum petierit. Hoc enim indicare videtur Eccleſia illis hymni verbis: An Ioannes redierit è deſerto.

Antra deſerti teneris ſub annis,
Ciuium turmas fugiens petiſti, &c.

Sed

Sed quamuis de hoc nihil certi affirmari poſſit,cum nec ex Scriptura, neque ex Patribus aliquid de hoc pro comperto educatur, credibile valde nobis eſt,iugiter in deſerto permanſiſſe vſque ad tempus prædicationis ſuæ. Fauet illud *Lucæ 2. verſ.* 80. vbi poſt narratam ipſius natiuitatem dicitur: *Puer creſcebat, & confortabatur ſpiritu, & erat in deſertis vſque in diem oſtenſionis ſuæ ad Iſrael.* Quo ipſius manſionem in deſertis iugem fuiſſe, & non interpolatam denotatur. Fauet quod diximus *ſub anno* 4053. ex Cedreno, matrem videlicet Ioannis,poſtquam ipſum in deſertum detulit,obijſſe quadrageſimo peracto die, ex quo fit credibile ab eo tempore, & in ea tenella ætate Eſſenis traditum fuiſſe ed erudiendum, & educandum, cum ipſi iuxta ibidem dicta ex Ioſepho id munus exequi ſoliti eſſent circa *alienos filios adhuc molles.* Quod etiam roboratur,ſi verum eſt,quod plures tradunt Patres, quos refert, & ſequitur Baronius *ſub anno* 1. *Chriſti*, Zachariam videlicet eiuſdem Ioannis patrem, Herodianæ perſecutionis tempore,vel circiter occiſum fuiſſe. Mortuo namque vtroque parente,multo credibilius eſt ſub Eſſenorum cura nutriendum, & erudiendum permanſiſſe. Ad quod accedit, quod cum Ioannes fuerit Spiritu ſancto repletus, adhuc ex vtero matris ſuæ, vt habetur *Luc.* 1. *verſ.* 15. fuerit etiam vſu rationis maturiſſimè donatus, vt Patres, & Theologi ſentiunt, iudicandum de illo eſt adhuc in tenerrima ætate, ſicut de viro prudentiſſimo, ac per conſequens credendum,ſolitariam vitam, & Anachoretarum illius æui, Eſſenorum videlicet ſocietatem ſemel deguſtatam nunquam dimiſiſſe, vtpote cōmodiſſimam ad finem excellentiſſimæ ſanctitatis, quam Deus illi prædefinierat. Neque verba hymni relati oppoſitum conuincunt, Sufficienter namque illis ſatis fit, dicendo illud, *teneris ſub annis*, tenellam Ioannis ætatem ſolum adumbraſſe. Quæ autem his annis in eremi egerit ſolitudine, ex Simone de Caſſia *lib.* 3. *de geſtis Saluatoris* ſic damus: *Deſertum incoluiſſe credendus eſt, & loca quæſiuiſſe cuſtodia remotioris conſiſtentię apta contemplationi, orationi congruentia, & amica mæroribus, vbi tandiu ſtetit diuinis reuelationibus vacans, & ex omni ſe diuinis theorijs intendens, quouſque mandato Domini ad Iſrael in opere ſacri miniſterij monſtraretur.* Vbi verbum illud *Theorijs* Theorethicorum Eſſenorum munus indigitat.

Zacharias Ioãnis pater.

Quid Ioan. in deſertis.

Anni

Anni mundi 4057. vſque ad 4060. Chriſti 5. vſque ad 8.

1 SVB hoc tempore Chriſtus Seruator noſter Nazarethi morabatur cum ſacra ipſius familia. Sic enim colligitur ex *Matth. 2. verſic.* 23. vbi poſt reditum ex Ægypto dicitur: *Et veniens habitabat in ciuitate, quæ vocatur Nazareth, vt adimpleretur, quod dictum eſt per Prophetas: Quoniam Nazaræus vocabitur*. Ex hoc autem, quod Chriſtus Nazareth commoratus fuerit, & ea ciuitas ſita ſit in Galilæa duæ nobiliſſimæ (etſi impijs hominibus viles) ortę ſunt Chriſti, & Chriſtianorum nomenclaturæ, quod ſcilicet tam is, quam illi Nazareni, & Galilæi nuncupati fuerint. De titulo Nazareni conſtat in ipſo Chriſto, tum *Matth. 2.* loco relato, tum *Marc. 16. verſ. 6. Actor. 2. verſ. 22. 3. verſ. 9. 4. verſ. 10. & 26. verſ. 9.* vbi hoc titulo vocatur ab Angelo, & Apoſtolis. Eodem etiam appellatos fuiſſe omnes Chriſtianos in principio naſcentis Eccleſiæ conſtat ex *Actorum 24. verſ. 5.* vbi Iudæi accuſantes Paulum, dicebant: *Hunc inuenimus hominem peſtiferum,* &c. *& auctorem ſeditionis ſectæ Nazarenorum*. Poſtea verò hæc nomenclatura ad quoſdam hæreticos tranſijt, vt habetur ex Epiphanio *hæreſ. 29.* ſic etiam Galilæum vocabant Chriſtum Iudæi, vt patet *Matth. 26. verſ. 69. & Luc. 23. verſ. 6.* & Apoſtolos illi duo Angeli, qui *Actor. 1. verſ. 10.* apparuerunt tempore Aſcenſionis Chriſti. Item Chriſtianos omnes Porphyrius, Lucianus, & Iulianus Apoſtata, vt conſtat ex Nazianzeno, & Chryſoſtomo. In contumeliam tamen, & opprobrium, propterea, quod Galilæi apud Iudæos veluti contemptibiles haberentur, & factioſi, propter ea forſan, quæ in ſequentibus dicemus de Iuda Galilæo. Glorioſum nihilominus Chriſtiani erit hoc titulo nuncupari, quo Chriſtus, Apoſtoli, & Chriſtiani primi appellati ſunt. Glorioſum etiam Ordinis Prophetici cultoribus non modò propter eaſdem cauſas, & quia Carmelus Ordinis natale, & primordiale ſolum in Galilæę confinio ſitus eſt, vt ſæpius diximus, ſed etiam, quia in ea prouincia fuerunt multa eorum collegia, in quibus plures ſanctiſſimi ex illis vixerunt, etſi alij etiam ſolo nomine tales. De quo pro nobis Iacobus Boulducus in *lib. de Eccleſia poſt legem cap. 4. §. Præterea vtraque,* hoc protulit teſtimonium: *Præterea vtraque Galilæa etiam poſt Iſraelitarum in ea incolatum repleta erat Prophetarum ſcholis, qui Cedmonæorum, id eſt, antiquorum, iuxta neoticas leges, & traditiones filiorum Dei, ſeu Prophetarum, vitam agebant.*

Ieſus in Nazareth.

Chriſtiani Nazarei, & Galilæi.

In Galilæa plura Prophetarum collegia.

bant. Licet inter eos multi eſſent falſi Prophetæ, & Idololatræ. Bonorũ quidem, & Orthodoxorum ſub Elia, & Eliſæo erant Collegia, ſeu Cœnobia in Carmelo, in Samaria, in Bethſam, in Sima, in Galgala, in Bethel, in Iericho, & alibi. Malorum autem, & idololatrarum magnus quoque erat numerus, & colligitur ex illis quadringentis quinquaginta Baaliſtis, & quadringentis alijs, quos Elias vocat Prophetas Aſeroth.

S Amator cõiux Veronicę. 2 Hoc verò tempore pueritiæ Ieſu Chriſti Saluatoris vixiſſe oportet S. Amatorem coniugem Veronicæ, cui Dominus faciei ſuæ imaginem expreſſam dedit, Deiparæ Virginis, ac Ioſephi famulum, ac eiuſdem Ieſu Chriſti nutritium, de quo inter Luitprando attributa fragmenta, quæ ex Bibliotheca Dom. Thomæ Tamaio de Vargas Catholici Regis Hiſtorici eruta, & Typis edita ab ipſo fuerunt Pariſijs anno 1635. *num.* 209. ſic habetur: *S. Amator coniux Veronicæ, cui Dominus faciem ſuam expreſſam dedit, famulus S. Virginis Mariæ, & Ioſeph, & Domini baiulus, ac nutricius, poſt diſceſſionem eius ad Cælos, eius hortatu S. Martialem cum coniuge ſequutus eſt ad Gallias, vbi, ſicut viderat prope Nazareth eremitas montis Carmeli eam vitam in editiſſimo monte ſequutus eſt. Vixit ibi multos annos, agens vitam magis cæleſtem quam terrenam, creditur diſceſſiſſe anno 75. celebratur prima die Nouembris.*

Quid Baiulus 3 Circa quod teſtimonium, antequam quid de illo ſentiendum dicamus, animaduerſione dignum eſt, nomen illud *Baiulus* non ſolum ſignificare eum, qui onera portat, ſed & operarium etiam, vt conſtat ex Calepino, Antonio Nebriſſen. & Theſauro linguæ Latinæ, antiqui enim operarios baiulos vocabant. Hac ergo acceptione, quia ſcilicet hic Amator famulus erat, ſeruitor, & familiaris domus Dei Genitricis, & ipſius filij ſanctiſſimi, eiuſdem *Baiulus* appellatur.

4 Quis verò fuerit hic ſanctus Amator, qui etiam maritus Veronicę dicitur, operoſius inquirendum. Plures enim hoc nomine vocatos inter Sanctorum Menologia reperimus. Vnus eſt Amator Cordubæ Martyr, de quo S. Eulogius *in Memoriali ſanctor. l. 3. cap.* 13. & quem paſſum fuiſſe dicit 30. Aprilis, æra 893. id eſt, anno 855. ſed ex hoc euidenter conuincitur non fuiſſe illum Amatorem, de quo in præſenti. Idem dicendum de alio eiuſdem nominis Antiſſiodorenſi Epiſcopo, de quo Vſuardus, Ado, & Baronius ſub prima Maij, ſiquidem obijſſe creditur anno 421. Ac de alio Auguſtodunenſi Epiſcopo, de quo Beda, Vſuardus, Ado, & Baronius ſub 26. Nouembris, creditur enim eſſe illum, qui S. Siluerium Papam litteris eſt conſolatus, ex eo enim ſequitur ſexto Chriſti ſeculo floruiſſe. Fuit ergo hic

hic noſter Amator is, de quo ſanctus Antoninus 1. *par. hiſtor. tit.* 6. *cap.* 25. §. 2. hæc ſcripſit: *Venit autem cum B. Petro Apoſtolo Romam S. Martialis, & per eum miſſus fuit in Galliam habens in comitatu ſuo Amatorem, & coniugem eius Veronicam, quæ familiaris, & præcordialis amica fuit Virginis Mariæ. Sanctus verò Amator in rupe, quæ modo Amatoris dicitur, ſolitariam vitam egit, ibique obijt.* Conſonat ergo S. Antoninus Luitprandi teſtimonio relato, etſi in Luitprando expreſſiùs habeatur eum famulum fuiſſe B. Virginis, & S. Ioſephi, Chriſti baiulum, & nutritium, & vitam ſolitariam egiſſe, *ſicut viderat prope Nazareth Eremitas montis Carmeli*. Quæ ſicut omnino certa non videntur, veritati tamen conformia ſunt, ſi dicta in ſuperioribus memoriæ reuocantur. Diximus enim ſæpius nunquam a Carmelo eremiticam hanc vitam agentes defuiſſe, ab Elia præſertim vſque ad Chriſti æuum, Carmelum vicinum fuiſſe Nazarethi vrbi, eamque vitæ rationem a pluribus, Eſſenis præſertim, amplexatam eſſe. Eam quoque ſecutos quamplurimos etiam poſt Chriſtum ſecundo Tomo dicemus, vbi & iterum de hoc Amatore copioſior redibit ſermo. Quæ verò ex ſancto Antonino retulimus, refert etiam Franciſcus Biuarius *in Annotationibus ad chronic. Flauij Dextr. ſub ann. Chriſti* 48. loquens de Veronica Amatoris vxore.

Anni mundi 4061. & 4062. Chriſti 9. & 10.

1 PRODIT hoc tempore nouus quidam profeſſione Eſſenus, & idcirco hiſtoria noſtra dignus, Simon nomine, qui Archelao anno iam nono, vel decimo regnanti, ſeu potius, iuxta dicta in ſuperioribus, titulo Toparchæ, ſeu Ethnarchæ in Iudæa dominanti velut alter Ioſeph Pharaoni, vel Daniel Nabuchodonoſori ſomnium, quod illi contigerat, expoſuit, quo poſtea, rei euentu comprobato, veridici Vatis nomen ſibi acquirere valuit. Rem ex Ioſepho *lib.* 17. *Antiquit. cap.* 19. ſic damus: *Sed antequam Romam vocatus fuiſſet Archelaus, ſomnium ſuis amicis tale recitauit: Vidiſſe ſe namque dicebat ſpicas decem numero plenas, turgentesque frumentis, vigoremque integrum poſſidentes, quas videbat a bobus comedi. Sed hoc videns, magnis fluctibus eius animus fatigabatur, a quibus dum ſciſcitaretur, illi per diuerſas contrariaſque opiniones, ſolutioneſque diſcinduntur. Tunc Simon vir Eſſenus veniens, mutationes rerum illo ſomnio ſignificari dicebat Archelao; non ſane in rebus ſecundis, aut commodis prouenturam. Boues namque labores,*

Nouus Eſſenus Simon.

Ioſephi teſtimonium.

Digitized by Google

& miſeriam ſignificare firmabat, eo quod ſoleat illud genus animalium laboribus affligi, & conteri, mutationem autem rerum illo ſomnio demonſtrari dicebat, quod terra boum laboribus, & operibus exarata in ſeipſa permanere penitus non ſinatur: per ſpicas autem decem, periodum decem annorum terminari manifeſtabat: vnam quippe futuram æſtatem, & tempus ſuppleri aſſeuerabat Archelao, quo de principatu ſuæ poteſtatis exiret. Et ille quidem hoc modo ſomnium illud expoſuit. Paulo aliter caſum deſcripſit idem Ioſephus *in lib. 2. de bello Iudaic. c. 6.* his verbis: *Nonoque Principatus ſui anno legatis contra ſe ab verisq; ad Cæſarem miſſis, ipſe quidem in exilium pellitur Viennam Galliæ ciuitatem. Patrimonium verò eius fiſco Cæſaris adiudicatur: quem quidem prius, quam euocaretur ad Cæſarem, huiuſcemodi ſomnium vidiſſe commemorant: Nouem ſpicas plenas, & maximas a bobus comedi ſomniauerat: accitos deinde vates, Chaldæorumque nonnullos, quidnam illo putarent indicari ſomnio, conſuluerat. Alijs autem aliter interpretantibus, Simon quidam Eſſenus genere, dixerat ſpicas annos arbitrari; bouesque rerum mutationes, eo quod agros arando verterent, ac mutarent. Ideoq; regnaturum quidem illum eſſe tot annos, quot ſignificaſſet numerus ariſtarum: varias autem rerum mutationes expertum, eſſe moriturum.*

Gorionidis verba. 2 Alter verò Ioſephus, Gorionides ſcilicet, *lib. 5. cap. 44.* ſic rem narrat: *Archelaus quoque vidit in ſomno, & ecce nouem ſpicæ plenæ, & optime ſtantes in culmo vno, leuatiſque oculis vidit bouem vnum magnum ſtantem iuxta ſpicas, & proferentem linguam ſuam, decerpentemque ſpicas, & deuorantem eas. Et cum euigilaſſet ſomnio ſuo, narrauit ipſum vni ex Sapientibus. Dixitque Sapiens ei, nouem ſpicæ nouem ſunt anni, quibus regnaſti, & bos, quem decerpentem vidiſti, eſt Cæſar Imperator, qui hoc anno auferet Regnum a te.* Hunc vnum ex Sapientibus fuiſſe prædictum Simonem Eſſenum non ſolum habetur ex dictis in ſuperioribus, vbi oſtendimus hoc titulo cognominari ſolitos ab hoc auctore *Eſſenos*, ſed etiam ex alio Ioſepho Flauio, qui proprio nomine Simonem eum vocat, & ex Munſtero, qui *in hunc locum Gorionidis* idem affirmat.

Simonis prædictio vera. 3 Hanc autem Simonis prędictionem veriſſimam fuiſſe ex rei euentu poſtea ſecuto manifeſtè conuincitur. Teſtante enim Ioſepho *dicto lib 17. Antiquit. cap.* relato: *Quinto die poſtquam illud ſomnium Archelao fuerat demonſtratum, etc. in Iudæam venit a Cæſare deſtinatus.* Et *in lib. 2. de bello Iudaico* etiam adducto: *Archelaus quinque diebus poſt ad cauſam dicendam eſt euocatus.* Gorionides verò relatus ſic: *Factum eſt autem poſt quinque dies, vt aſcenderet contra eum exercitus Cæſaris Imperatoris, & ligaret eum catenis, duceretque Romam.*

Hinc

4 Hinc mirum, Salianum *ſub anno* 4061. *num.* 4. de hac hiſtoria dubitaſſe, quam enim non ſolùm Ioſephus Flauius, ſed & Gorionides, & partim Hegeſippus *lib. 2. de excidio cap. 3.* referunt, quo iure in dubium reuocare poſſumus? Aut cur non potius totam iſtorum hiſtoriam falſidicam credemus? At, inquit, Prophetiæ iam pridem apud Hebræos ceſſarant. Hoc tamen negandum, vt oſtendimus ſæpius, & ſaltem quòd inter Eſſenos, qui vitæ probitate alijs Iudæorum præibant, ſpiritus prædictionis conſeruatus fuerit, habent idem Ioſephus, Porphyrius, Cedrenus, & Serarius *ſub anno* 3545. *num.* 35. relati, & conſtat manifeſtè in Iuda Eſſeno, & Manachemo etiam Eſſeno, de quibus in ſuperioribus diximus. Imò ex eo Ioſephus dicto *cap.* 19. *lib.* 17. *Antiquit.* adducit hunc caſum de ſomnio Archelai a Simone iſto Eſſeno expoſito, *vt exemplo*, inquit, *vera probentur dicere illi, a quibus immortalitas diſputatur animarum*. Quales erant Eſſeni iuxta dicta etiam in ſuperioribus. Immerito Salianus dubitat.

5 Ergo Archelaus Romam ductus eſt, in Galliam perpetuò relegatus, & Iudæa in Prouinciam Syriæ redacta, ſub Præſidibus Romanorum, Philippo, & Antipa Herodis filijs in ſuis tetrarchijs perſeuerantibus, Philippo quidem in Traconitide, Antipa verò in Galilæa. Hic verò Antipas fuit idem ac Herodes, qui cum Pilato amicitias fecit, a quo Chriſtus illuſus fuit, & Ioannes decollatus. Archelaus Romam ductus.

Annus mundi 4063. Chriſti 11.

1 VINDICARI oportet ſub hoc tempore noſtrum Eſſenorum collegium, cui immeritò aliqui ſectæ cuiuſdam inter Iudæos Galilæorum nuncupatæ auctorem attribuunt, cum euidens ſit non fuiſſe Eſſenum, vt conſtabit ex dicendis. Prius tamen de huius ſectæ occaſione, deinde de ipſius auctore aliqua dicemus. Eſſeni vindicati.

2 Venerant in Syriam, & Iudæam, quæ Syriæ adunata erat, Cyrenius quidam, alijs Quirinus, vel Quirinius, vir conſularis a Cæſare deſtinatus, prouinciam moderaturus, de domo Archelai prouiſurus, & vniuerſorum ſubſtantias depretiaturus; cenſumque cunctis impoſiturus. Cui etſi inuiti, ſuadente tamen Pontifice Iozan, coacti, nihil amplius hæſitantes colla ſubdiderunt Iudæi. Sed Iudas Gaulonites homo ex ciuitate, cui nomen erat Gamala, patria, Galilæus, Sadochum Phariſæum ſibi coniungens, huius cenſus impoſiti occaſione Cyrenius. Iudas Gaulonites.

populo ſuadebat ſolùm Deum habendum vt Principem, ac illi ſoli obtemperandum, non hominibus, quantumuis ſublimibus. Ita colligitur ex Ioſepho *lib.18.antiquit.cap.1. & 2. & lib.2. de bello Iudaico c.7.* vbi eum vocat Simonem Galilæum, & ſecta Sophiſtam.

Eſſenus creditur.

3 Hunc igitur Iudam talis nouitatis auctorem Eſſenum fuiſſe aliqui putarunt; quidam videlicet Abrahamus Salmanticenſis apud Boulducum *in lib. de Eccleſia poſt legem cap. 4. §. Inſuper diligenter*, cui fauet Valentinus Schindlerus *in Lexicon Pentaglotton verbo Chaſid*, vbi eum videtur facere Eſſenorum, ſeu Aſſidæorum auctorem, qui tamen per multa ſecula ipſo priores fuerunt.

Sed ſine fundamento.

4 Sed ſine fundamento hunc Iudam Eſſenum fuiſſe aſſeritur. Conſtat enim ex Ioſepho locis relatis, ex quo alij id ſumere potuerunt, ipſum fuiſſe ſecta *Sophiſtam*, vel *Phariſæum*, ſiquidem eius ſequaces, vt idem Ioſephus teſtatur, *in veſtitu, in habitu, cæteriſque alijs Phariſæis conſentiunt*. Vt propterea Sigonius *de Repub. Hebræorum lib.5* in fine, eos Phariſæis adiungat. Deinde, cum Eſſeni ſapientiſſimi eſſent, probatiſſimi, & ſelectiſſimi inter Iudæos, ignorare non potuerunt dogma illud etiam lumine naturali notum: *Principibus eſt parendum*, quod & ipſe Chriſtus poſtea intimauit, dicens: *Reddite, quæ ſunt Cæſaris, Cæſari, & quę ſunt Dei, Deo.* & S. Petrus *1.Petr.2.v.13.* dicens: *Subiecti eſtote omni humanæ creaturæ propter Deum, ſiue Regi quaſi præcellenti, ſiue Ducibus, &c. quia ſic eſt voluntas Dei.* & S. Paul. *ad Rom.13.v.1.* dum ait: *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit, non eſt enim poteſtas, niſi a Deo.* Accedit quod, vt notat Salianus *ſub hoc anno num.3.* ex Ioſepho *lib.2.de bello Iudaico cap.7.* Eſſenorum doctrina erat, *Fidem omnibus ſeruare, maximè verò Principibus.* Cuius rationem adiungit: *Neque enim abſque voluntate Dei cuiquam poſſe Principatus potentiam contingere.* Quam etiam Petrus, & Paulus Apoſtoli relati etiam tradiderunt. Maneat ergo hunc Iudam huius hæreſis auctorem a noſtro Eſſenorum collegio procul abfuiſſe, nec inter eos enumerandum. Qui autem potiori iure inter ipſos ſub hoc tempore numerari poſſent, in ſequentibus dicemus.

Dogma certiſſimum de obediendo Principibus.

Annus

Annus mundi 4064. Chriſti 12.

1 INSIGNIS eſt hic annus Chriſti Domini duodecimus, non tam Ieroſolymitana cum parentibus ſuis profectione, cum ea ſingulis annis frequentaretur, quam eius inuentione inter Doctores, & manifeſtatione in Templo, quam *Luc. 2.* poſtquam dictum eſt: *Puer autem creſcebat, & confortabatur plenus ſapientia, & gratia Dei erat in illa*, ſic deſcriptam habemus: *Et ibant parentes eius per omnes annos in Ieruſalem in die ſolemni Paſcha. Et cum factus eſſet annorũ duodecim, aſcendentibus illis Ieroſolymam ſecundum conſuetudinem diei feſti, conſummatiſque diebus cum redirent, remanſit puer Ieſus in Ieruſalem, & non cognouerunt parentes eius. Exiſtimantes autem illum eſſe in comitatu, venerunt iter diei, & requirebant eum inter cognatos, & notos, & non inuenientes, regreſſi ſunt in Ieruſalem, riquirentes eum. Et factum eſt, poſt triduum inuenerunt illum in Templo ſedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos. Stupebant autem omnes, qui eum audiebant, ſuper prudentia, & reſponſis eius. Et videntes admirati ſunt. Et dixit mater eius ad illum: Fili, quid feciſti nobis ſic? Ecce pater tuus, & ego dolentes quærebamus te. Et ait ad illos: Quid eſt, quod me quærebatis? neſciebatis, quia in his, quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe? Et ipſi non intellexerunt verbum, quod locutus eſt ad eos. Et deſcendit cum eis, & venit Nazareth, & erat ſubditus illis. Et mater eius conſeruabat omnia verba hæc in corde ſuo. Et Ieſus proficiebat ſapientia, & ætate, & gratia apud Deum, & homines*, Quæ Mantuanus noſter in ſuo *Parthenices Marianæ lib. 3.* ſic piè decantabat:

Iuuẽtio Chriſti inter Doctores.

Virginis Matris pia querela.

Mantuanus.

Poſt luſtrum expulſo dulci cum pignore mater
Longæuuſque ſenex ad primi maxima veri
Orgia: quem typico faciunt ſolemniter agno
Conuenere: puer ſubitę ſeſe abdidit vmbra
Nubis, ab aſpectu matris ſublatus: in alta
Templa Sacerdotes inter Legiſque Magiſtros
Mirantem vario tenuit problemate turbam
Tres illum gemebunda dies, tres anxia noctes
Agnatos, notoſque inter per rura, per vrbem
Cum tremulo conſorte parens quęſiuit, & auras
Queſtibus impleuit: lacrymiſque tepentibus ora
Sæpius hæc iterans, magni mi nate Tonantis
Progenies ſi terram habitas, te oſtende parenti

An potes ardorem hunc afflictæ ſpernere mentis?
Si Cælos, æterna Patris ſi regna petiſti:
Me quoque depoſitis in ſydera collige membris.
Vel viuam me tolle precor: quo veneris, æquum eſt
Me quoque nate ſequi: tuus eſt ex ſanguine ſanguis,
Ex membris tua membra meis: ex corpore corpus.
Quod toties alimenta dedit tibi lactea pectus
Ferre potes tantis curarum molibus angi?
Tertia lux aderat, cum ſe quærentibus vltrò
Obtulit, & media ſeſe monſtrauit in æde.
Tunc illum formoſa parens amplexa, quid, inquit,
Nate tot in lacrymas, tanta in ſuſpiria mittis
Me miſeram, triſtemque virum, tum lumina tollens
In matrem genitus, dulces ſe miſit in vlnas.

De Chriſti mendicitate.

2 Circa quæ, omiſſis multis, quæ ſacris Doctoribus, & Expoſitoribus explananda relinquimus, duo nobis inueſtiganda ſunt, quorum alterum commune eſt omnibus Religioſis, qui mendicitatem profitentur. An videlicet Chriſtus hoc triduo ex ſtipe oſtiatim mendicata vixerit, alterum Ordini Prophetico proprium, an ſcilicet iſti Doctores Legis, cum quibus puer Ieſus diſputans inuentus fuit, ex Eſſenorum collegio fuerint.

Ieſus an oſtiatim mendicauerit.

3 In priori ergo dubio valde pium, & probabile eſt, aliquo ſaltem ex ijs tribus diebus oſtiatim per Ieroſolymam mendicaſſe. Id ſuadet primò, quod cum omnes noſtras miſerias, quæ cum peccato coniunctæ non ſunt, Chriſtus aſſumpſerit, iuxta illud Apoſtoli ad *Hebr. 4. verſ. 15. tentatum per omnia pro ſimilitudine abſque peccato*, par erat, vt iſtam, quæ inter eas minima non eſt, non reſpueret. Accedit illud *pſal. 39. verſ. 18.* quod non incongruè de ipſo dicitur: *Ego autem mendicus ſum, & pauper, Dominus ſolicitus eſt mei.* Maximè accedit, quod huiuſmodi ſatis laudabile humilitatis, & mortificationis exercitium, quod in Lege noua futurum erat, proculdubio ipſius exemplo commendari poſtulabat. Fauent & Patres, ex quibus Bernardus *homil. infra octauam Epiphan.* ſic ſcribit deuotiſſime: *Per illud triduum vbi eras Domine Ieſu? Quis cibum, aut potum miniſtrauit? quis detraxit calceamenta?* & infra: *Quid dicam Deus meus? An, vt te per omnia noſtræ conformares paupertati, & in te humanæ naturæ calamitates ſuſciperes, quaſi vnus è turba pauperũ ſtipem per oſtia mendicabas? Quis dabit me buccellarum illarũ ſic mendicatarũ fieri participem? vel ſaltem diuini illius edulij reliquijs ſaginari?* Sanctus Thomas etiam 2. 2. *q. 187. art. 5.* expreſsè aſſerit Chriſtum mendicaſſe, quod congruen-

S. Bernardi verba.

gruen-

gruentius ad hoc tempus ſpectare videtur. Refertur etiam ſanctus Bonauentura *interrogat.* 262. & ex Scholaſticis Alenſis 4. *par. quæſt.* 107. *ar.* 1. Bonauentura in *Apologetic. Pauperum reſponſ.* 3. *ar.* 1. Sequitur & Ioannes Nouatus in *lib. de eminentia Deiparæ Virginis cap.* 16. *quæſt.* 2. Nec obſtat illud *Deuteronomij* 15. quod afferri poteſt in contrarium, videlicet: *Omnino indigens, & mendicus non erit inter vos.* Quia, vt inquit ſanctus Thomas loco relato, *ex illo præcepto Legis diuinæ non prohibetur alicui mendicare, ſed prohibetur diuitibus, ne tam tenaces ſint, vt propter hoc aliqui egeſtate mendicare cogantur.* Maneat ergo, quod quemadmodum in hoc Chriſti exemplo, quod a parentibus ſe abſconderit, iacta ſunt fundamenta Religionis, quantũ ad hoc, quod liceat filijs ſine conſenſu parentum Religionem ingredi, prout ex Salmerone affert relatus Nouatus, ſic etiam ex hac Chriſti mendicitate Religioſorum mendicitas commendata ſit. Religioſorum mendicitas commendata.

4 Ad ſecundum dubium, quamquam nihil certi aſſeuerari poſſit, ſi tamen ea, quæ in ſuperioribus ſæpius diximus, recolamus, conſtanter aſſerendum videtur, vel plures, vel aliquos ſaltem ex ijs Legis Doctoribus, cum quibus puer Ieſus diſputans a ſanctiſſima Matre inuentus eſt, ex Eſſenorum Collegio fuiſſe. Quinam hi Doctores. Si enim iuxta dicta in ſuperioribus Eſſeni erant Sapientes illius populi, ita vt veluti per antonomaſiam tales crebriùs vocitentur a Gorionide, & alijs, cur aliquos ſaltem ex iſtis Legis Sapientibus ex Eſſenis fuiſſe refragabimur? Deinde cum Eſſeni, ſeu Aſſidæi Templi veluti continui, & aſſidui fuerint, vt ab hac aſſidua aſſiſtentia Aſſidæi credantur nuncupati, iuxta dicta *ſub anno* 3847. ſanè fuiſſe Ieſum inuentum *in Templo ſedentem in medio Doctorum*, vt inquit textus, arguit hos Doctores, vel ipſorum aliquos ex prædictis Eſſenis, ſeu Aſſidæis fuiſſe. Fauet & id, quod Barradas *to.* 1. *lib.* 10. *cap.* 14. ex S. Antonino, & Montano refert, fuiſſe videlicet in Templo Salomonico locum quemdam determinatum, portam videlicet, ſeu porticum illius, in quo Doctores docerent; An ex Eſſenis ſeu Aſſidæis. Hoc enim etiam arguit vel aliquos ex iſtis Aſſidæos fuiſſe, quibus talis iugis aſſiſtentia ad Templum pluſquam alijs competebat. Accedit denique, quod Theophylactus in hunc Lucæ locum huiuſmodi Doctores *Scribas* appellat, quod etiam ex parte ſequitur Maldonatus; Scribas verò Ordinis Prophetici alumnos denotare dictum eſt *ſub anno* 3230. Maneat ergo vt probabile aſſertum noſtrũ, videlicet, quod aliqui ex ijs Doctoribus ex Eſſenis fuiſſent, etſi non omnes, cum plerique forſan eſſent Phariſæi, & ex illis deprauatis Scribis, qui viam ſuam corruperant, & de quibus *ſub eo anno* 3230. *n.* 4. locuti ſumus.

Pari

Iudas, & Matthias.

5 Pari quoque probabilitate idem affirmari poſſe videtur de duobus alijs Iudæorum Sapientibus, Legiſque Doctoribus, Iuda, & Matthia, qui paucis ante hoc tempus annis floruerant, & qui ab Herode Rege vinculis, & morti addicti ſunt, eo quòd iuuentutem, quam inſtruebant, incitaſſent ad auferendam aquilam quamdam auream grandem, quam ipſe Rex ſuper portam Templi collocauerat: de quo Ioſephus *lib. 17. antiquit. cap. 8. & 1. de bello Iudaico cap. 21.* Cum enim illi, vt idem Ioſephus dicto *lib. antiquit.* inquit, eſſent *Iudaeorum eruditiſſimi, populo etiam amabiles propter iuuentutis eruditionem* (quæ duo notæ ſunt, & ſigna Eſſenorum, iuxta dicta in præcedentibus) ideo videtur probabile eos tales fuiſſe. Nec refert, quòd ipſe Ioſephus eos appellet *Sophiſtas*, hoc enim Sophiſtarum nomen antiquitus veros ſapientes, & veræ Philoſophiæ doctores denotabat, vt pro confeſſo apud omnes eſt. Res tamen pro incomperta maneat.

De alijs.

6 De alijs autem, qui potiori, & certiori iure inter Eſſenos referri merentur, in ſequentibus dicemus.

Anni mundi 4065. vſque ad 4080. Chriſti 13. vſque ad 28.

Temporis ratio.

1 TOTVM hoc tempus, quod eſt inter Ieſu duodecim annorum in Templo manifeſtationem, vſque ad Ioannis Baptiſtæ prædicationem, quæ anno decimo quinto Tiberij Imperatoris, & 4081. mundi contigit, altiſſimo ſilentio in Euangelica hiſtoria obuoluitur, vt nihil de Chriſto, Maria, Ioanne, aut alijs de his annis in ipſa ſcribatur. Idcirco id tempus in vnum coniungimus, & quæ in eo dicenda ſunt, non tam ex ſacra hiſtoria, quam ex varijs Doctorum placitis, ac probabilibus coniecturis delibanda erunt, ſi tamen prius ab humana hiſtoria, quæ Auguſti Cæſaris mortem, & Tiberij Imperium affert, nos expediamus.

Auguſti Cæſaris mors.

2 Cæſar igitur Octauianus Auguſtus nuncupatus hoc tempore, circa annum videlicet mundi 4066. vel 4067. Chriſti 15. vel 16. Nolæ mortuus eſt annos natus ſeptuaginta quinque, in pluribus felix, felicior tamen, quod ſub ipſius Imperio Chriſtus Dominus, Deipara, & Ioannes Baptiſta nati fuerint: ſucceſſorem ſui Imperij habuit Tiberium ipſius priuignum ætatis quinquaginta quinque annorum, non ſic felicem, vt eius facta oſtendunt. Specie enim amoris ſolitudinis, & quietis in Inſulam Caprearíam ſe abdidit, magno cum deco-

Tiberij ſucceſſio.

decore Imperij, nec minori diſcrimine. De his Tacitus, Suetonius, Dio, & alij Romanarum rerum Scriptores: nos enim ad alia propriora greſſum facimus.

Euangeliſtarũ ſilentium.

3 Inter quæ memorandum illud primò occurrit, quòd de vita, geſtis, & actibus Chriſti Redemptoris noſtri hoc tempore nihil Euangeliſtæ ſcripſerint, niſi quod Lucas 2. *v. 51. & 52.* habetur, ſcilicet: *Et deſcendit cum eis* (Maria, & Ioſepho) *& venit Nazareth, & erat ſubditus illis. Et Ieſus proficiebat ſapientia, & ætate, & gratia apud Deum, & homines.* Circa quæ bene perdoctus Torniellus *ſub anno 4062. num. 2.* ſic diſcurrit: *Itaque ſi quis quærat, quænam egerit Chriſtus ab hoc vſque ad annum vitæ ſuæ trigeſimum, in quo ſeipſum manifeſtare cœpit tanquam verum humani generis Redemptorem: dicimus ex hoc, quod cum parentibus diſcendiſſe traditur, & ſubditus fuiſſe illis, colligi poſſe ipſum nihil deinceps, tanquam hominum Redemptor, agere voluiſſe, ſed in communi hominum ſui ſtatus actionibus tantummodo ſe exercuiſſe, donec præſtitutum tempus adueniret palam manifeſtandi hominibus, ad quid ipſe in hunc mundum veniſſet. Et propterea Sanctus Euangeliſta loco citato breuibus perſtringens, quid interim egerit Chriſtus, nihil aliud memorandum duxit, niſi quod* deſcendit cum eis *(nimirùm parentibus)* & venit Nazareth, & erat ſubditus illis. *Et poſt pauca:* Et Ieſus, *inquit,* proficiebat ſapientia, & ætate, & gratia apud Deum, & homines: *Quia nimirum licet æquè ſemper fuerit plenus ſapientia, & gratia, ſucceſſiuè tamen, creſcente ætate, maiorem quoque exterius in humanis actibus, hoc eſt, in verbis, & operationibus ſuis ſapientiam, & gratiam oſtendebat, & proportionem augeſcentis ætatis, maioribus in dies ſapientiæ, & gratiæ operibus incumbebat, quæ reuera tum coram hominibus, tum etiam coram Deo erant perfectiora, vt rectè exponit Cardinalis Toletus ſuper loco Lucæ citato. Igitur ſi verum eſt, quod diximus, Ieſum intra prædictum tempus nullum opus ad redemptionem noſtram ſpecialiter pertinens agere voluiſſe, cuiuſmodi ſunt miracula facere, diſcipulos conuocare, & quę ad æternam ſalutem conſequendam pertinent, publice docere, & his ſimilia, proculdubio inferri poteſt falſa omnino eſſe, & conficta, quæ de infantia Saluatoris, ac de miraculis in ætate puerili ab eo factis in apocryphis quibuſdam libris tradita inueniuntur; quos ſane libros meritò ſancta reprobat, reijcitque Eccleſia, & contra ea, quæ de miraculis Chriſti in ipſis aſſeruntur, latè diſputat S. Io. Chryſoſtom. homil. 20. in Ioannem.* Hæc Torniellus.

Torniellus.

Pijſſima, & ſanctiſſima Ieſu vita.

4 Nihilominus certiſſimum eſt, pijſſimam, ſanctiſſimam, & veluti Religioſiſſimam vitam quoad mores, actus, & exercitia hoc tempore egiſſe. In hoc enim conueniunt Patres, & Doctores, etſi

Sacta

An fabrilem artem exercuerit.

Sacra hiſtoria taceat. An fabrilem artem, ſicut & pater putatiuus ipſius Ioſeph, exercuerit, in controuerſia eſt. Quidam enim affirmatiuam partem tuentur, quales ſunt Iuſtinus Martyr in *dialogo cum Tryphone*, Lyranus, & Caietanus *Marc. 6.* in illis verbis: *Nonne hic eſt faber?* Alij verò probabilius ſentiunt oppoſitum, & illa verba ſolùm in improperium ipſius, quòd pater exiſtimatus illius talis erat, dicta putant. Hi ſunt Paulus Burgenſis *Marc. 6.* Simon de Caſſia *de vita Domini Saluatoris lib. 4. cap. 2.* dum inquit: *Artem nullam diſcebat, vnde captaret neceſſaria vitæ, ſed vt paternis, aut maternis lucris, & interdum quæſtu, vita frugali, & parca humiliter fouebatur.* In eamdemque ſententiam propendet Barradius *to. 1. lib. 10. cap. 15. in fine* dicens: *Inſtar Religioſi viri veriſimile eſt vitam duxiſſe Dominum, & orationibus, ieiunijs, ſpiritualibuſque rebus potius, quam fabrili arti vacaſſe.*

Quorundam opinio de Eſſenatu Chriſti.

5 Addunt alij (quod in gratiam noſtrorum Eſſenorum omittendum non eſt) Chriſtum Dominum Eſſenum vocari poſſe, proculdubio quia vita ipſius Eſſenorum Inſtitutum ſapiebat. Ita doctiſſimus Nicolaus Serarius *in opuſculo, cui titulus eſt Mineruale lib. 5. c. 26.* clariùs Iacobus Boulducus *in lib. 1. de Eccleſia ante legem cap. 13. §. De iſtis ampliſſimè*, ſic habens: *Facilè crediderim Chriſtum ipſum, & Ioannem eius præcurſorem Eſſenorum duxiſſe vitam.* Quod & confirmat *ibid. cap. 16. §. Præterea quod diximus*, & *cap. 17. §. Sexto quia Lucianus.* Item *in lib. de Eccleſia poſt legem. cap. 1. §. Triplex igitur & c. 7. §. Tertio licet*, habet: *Ipſe Chriſtus Eſſenorum vitam ducere voluit.* Quod fermè repetit *cap. 8. §. 1.* Propterea etiam *lib. 1. de Eccleſ. ante legem. cap. 5. §. Præterea S. Lucas*, ait quòd multi eum *ipſum Eliam, aut Eliæ diſcipulum, vel ſectatorem arbitrabantur.* Fauet & Barradius ſuperius relatus, dum inquit: *Inſtar Religioſi viri veriſimile eſt vitam duxiſſe Dominum.* Fauet etiam & congruentia, quod cum Chriſtus Dominus, prout ex Euangelica hiſtoria cernitur, a Phariſæis, Saducæis, Herodianis, & Scribis, alijſque huiuſmodi hominibus plura perpeſſus fuerit, ipſorumque vitia acriter ſæpius reprehenderit, de Eſſenis tamen, qui eodem tempore, & loco vigebant, nihil tale ſcribitur, neque enim Chriſti doctrinæ vnquam aduerſati ſunt, nec ab ipſo vnquam; ſicut alij, reprehenſi. Hoc namque denotare videtur eiuſdem Inſtituti cum illis fuiſſe, ac propterea nunquam cum illis contendiſſe. Addit relatus Boulducus *l. 1. de Eccleſ. ante leg. cap 16. §. Ab illo ergo*, hoc voluiſſe indicare Phariſæos, cum Chriſtum *Matth. 11. v. 19.* vini potatorem appellabant, non enim volebant illi exprobrare, quod ebrioſus eſſet, quem ſcirēt temperantiſſimum, ſed quod

Eſſe-

Eſſenorum vitam ageret,& vino vteretur, quod Eſſeni,ſeu Rechabitæ non faciebant.

6 Verumtamen cum communis Eccleſiæ ſenſus ſit Chriſtum Dominum, vtpotè omnium communem Doctorem,& Magiſtrum communem quoque vitam cum alijs hominibus quoad exteriorem conuerſationem, vt omnes lucrifaceret, egiſſe; non videtur vllo modo aſſerendum Eſſenorum Inſtituta, quæ a communi aliorum hominum vita alieniſſima erant,obſeruaſſe. Quis etiam ex vetuſtis Patribus, & Doctoribus de ipſo id aſſeruit? Aut quando Eſſenorum ritibus, aut cerimonijs vſum demonſtrari poteſt? Quòd cum eiſdem nunquam contentiosè egerit, cauſam aſſignauimus *ſub anno* 3545. *num.* 11. non quia eiuſdem cum illis viuendi formæ eſſet, ſed quia, vt Scaliger ibi relatus ſcripſit,*nec ambitioſi, aut fraudulenti erant, ſicut Phariſæi, nec impij, ſicut Saducæi,& in locis deſertis habitabant*, propterea non fuit Chriſto negotium cum illis. An verò tempore quadrageſimalis Chriſti ieiunij, quo in Quarantenæ deſertis habitauit cum Eſſenis, aliquam communicationem habuerit, vt proinde illorum Inſtituti conſors dici potuerit (quod forſan ſolùm Doctores relati intenderunt)*ſub anno* 4082. dicemus. *Quid de eo ſentiendum.*

7 De ſanctiſſima etiam Deipara Virgine, eiuſque geſtis, ac conuerſatione ſub hoc tempore altiſſimum ſilentium apud ſacros Euangeliſtas cernitur. Sed non apud Eccleſiæ Patres, & Doctores, qui ipſius cæleſtem prope vitam, mores,& eminentiſſimam ſanctimoniam miris laudibus, ac encomijs, nec omnino dignè pro materiæ celſitudine, prædicarunt. Ad quos deuotum lectorem libenter remittimus, noſtræ puſillitatis memores, & tantæ magnitudinis ſplendoribus offuſcati. Illud,quod noſtri Inſtituti ſpecialius eſt, omittere non debemus, de hoc tempore, quo eadem ſanctiſſima Dei Genitrix in Nazarethana ciuitate cum filio morabatur, verificari poſſe, quod ſacra Congregatio Rituum non ſemel pro noſtris fratribus in lectionibus *Commemorationis ſolemnis eiuſdem Beatiſsimæ Matris* approbauit, videlicet *ipſius colloquijs, & familiaritate feliciter frui potuere*. Cum enim Nazarethi vrbs propinqua Carmelo, vt ſæpe dictum eſt, fuerit, nullus refragrabitur id fuiſſe poſſibile. Accedit Ioannes Ieroſolymitanus *lib. de Inſtit. Monachor. cap.* 23. *in fine*, dicens: *Priuſquam ipſa Dei Genitrix ab hoc ſeculo migraret, fuit in Nazareth, & in Ieruſalem, & alibi a Profeſſoribus huius Religionis multoties viſa*. Quod & præſenti tempori adaptari poſſe inficiabitur nemo. Accinit Armacanus apud Vvaldenſem *to.* 3. *tit.* 9. *cap.* 89. dum inquit Carmeli Eremitas *in vno latere montis ipſius primò Eccleſiam, ſiue Oratorium in hono-* *De Sanctiſs. Virginis geſtis.* *An cum Carmeli incolis vnquam communionem habuerit.*

rem B. Virginis conſtruxiſſe, in loco illo ſcilicet, in quo didicerant ipſam in vita ſua cum ſodalibus Virginibus habitaſſe. Et Ioannes Groſſus Generalis priſcus Ordinis Pater *in ſuo viridario claui* 1. ſic inquiens: *Ipſa Virgo glorioſa Mater tanquam ſuos, ipſos filios Prophetarum viſitauit ſæpius vt fratres, & ipſi primi ad honorem ipſius glorioſæ Virginis cappellam fabricauerunt.* Accedit etiam egregius auctor Baptiſta Man-

Mantuanus. tuanus, qui in Apologia pro Carmelitis ad Cardinalem Gonzagam Ordinis Protectorem, poſtquam dixit: *Quoniam Carmelus erat ſanctitatis nomine diffamatiſſimus, accedebant illuc frequenter, cum vacabat, ex vicinis locis Religionis amatores viri, & mulieres.* Et paucis interiectis, de Deiparæ Virginis erga eiuſdem Carmeli Eremitas pijſſima deuotione loquens, tantam ait fuiſſe, vt quoties poterat, vel ad eos accederet, vel eos ad ſe accerſiret, ſubminiſtrans etiam eis ſecundum facultates multa neceſſaria, *erant enim pauperes, ac mendici, contemplationi diuinorum penitus addicti.* Quæ etiam eximiæ eiuſdem Virginis pietati ſatis congruere dubium non eſt. Conſonant & alia noſtrorum hiſtoricorum circa hoc teſtimonia. Ex quibus Marti-

Martinus Italus. nus Italus apud Palæonydorum *lib.* 2. *cap.* 8. ſic: *Ad eos autem, qui ineunte tempore ſuperioribus ex Prophetis originem traxerant, ſanctam Dei Genitricem, cum in humanis ageret, ſicut matrem ad filios ſæpenumero veniſſe legimus.* Ipſe etiam Palæonydorus ibidem: *Annales enim, & Patrum noſtrorum hiſtoriæ plenæ ſunt, quòd ab initio, & per incrementa temporum Carmelicolas viſitando vnice ſinceriſſima Virgo Maria ſemper adoptauit. Nec dubium eſt ob veterem loci ſanctitatem, eam ſæpenumero cum ſuis ſodalibus Carmelum viſitaſſe.* Alia præterea ſubiungit ex Ardinachano, quæ etſi cum meditationes ſint, veritati forſan omnino non cohærent. Illud certius nemini mirum videri poſſe ſanctiſſimam Virginem, quæ pietatis, & Religionis operibus intentiſſima ſemper fuit, Carmelum ſibi vicinum ſæpius ſacris greſſibus conſecraſſe, & ob veterem loci ſanctitatem, Eliæ, & Eliſæi, & aliorum Prophetarum meritis commendatam, & ob Anachoretarum, ſeu Eſſenorum eo tempore ibi degentium piam, & laudabilem conuerſationem. Quibus fauent dicta *ſub anno* 3143. de deuotione Hebræarum fœminarum ad hunc ſacrum Montem, etiam a tempore Eliſæi, & *ſub anno* 3976. de pijs hominibus eius loci habitatoribus, ac Emerentiana eiuſdem Virginis progenitrice.

8 Porro, vt ad Eſſenos noſtros ſermonem iam conuertamus, plures ipſorum credimus ſub hoc tempore fuiſſe memoria noſtra

Ioannes Baptiſta. dignos. Primus iure cenſetur Ioannes Baptiſta, de quo in ſuperioribus dictum eſt. Proculdubio enim iuxta ibidem dicta his maximè annis,

annis, ſi aliquando Eſſenorum Inſtitutum amplexatus fuit. Item Agabus ille, de quo poſt repulſam, quam perpeſſus eſt, ad Carmelitas ſe contuliſſe, quæ *ſub anno* 4051. diximus, ſufficienter oſtendunt. Pariter etiam credibile eſt hoc tempore ſuperſtitem fuiſſe Simonem illum Eſſenum, qui Archelai ſomnium interpretatus eſt, de quo ex vtroque Ioſepho *ſub anno* 4061. ſermo nobis fuit. Idem de Iacobo Alphæi fratre Domini appellato, & poſtea Chriſti Apoſtolo, neceſſe namque eſt hoc tempore in humanis fuiſſe. Inter Eſſenos verò numerandum ea, quæ attulimus *ſub anno* 4019. ſatis indigitant.

Agabus. Simon. Iacobus Alphæi.

9 Meritò inter illos numerandus venit Scariothus, ſeu Chariathotus Abbas, de quo Magiſter Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ *in Hiſtor. Euangel. cap.* 178. hæc ſcripſit (loquens de illis, qui ſurrexerunt tempore mortis Chriſti, prout *Matth.* 27. habetur) *Quorum corpora adhuc quieſcunt in Ieruſalem, & ſanctus Scarioth vnus eorum fuiſſe perhibetur.* Bartholomæus etiam Caſſaneus *in Catalogo gloriæ mundi* 4. *par. conſiderat.* 53. loquens de Monachis veteris Legis, conſequenter ſic habet: *In volumine Eccleſiaſt. hiſtoria in Rubrica de ſignis in morte Domini habetur de S. Scarioth, qui Abbas monaſterij fuiſſe dicitur: quo mortuo eius monachi ſub eius obedientia degentes inconſolabiliter doluerunt: Ex quo comprehenditur, quòd Scarioth Abbas fuit, & non ſimpliciter Abbas, ſed ſub ſe monachos habuit.* Similiter Brocardus *in Terræ Sanctæ deſcriptione p.* 1. *cap.* 7. §. 70. de illo hæc dixit: *Ex Bethlem vna leuca, & amplius in via, quæ ducit Thecuam eſt ſepulchrum S. Cariathot Abbatis cum ſuis monachis, quo migrante omnes migrauerunt, & fuit illuc magnus populorum concurſus.* Pariter etiam Laurentius Beyerlinck *in Theatro vitæ humanæ tom.* 6. *verb. Religioſus Religio*, dum Ordinis Carmelitarum diuorum Catalogum refert, hic Scariothus ſic cenſetur, *Scariothus Abbas, & Propheta.* Hiſtorici etiam noſtri eum proinde inter Eſſenos huius temporis referunt, ſpecialiter Palæonydorus *lib.* 1. *cap.* 5. Coria *l.* 7. *cap.* 2. Munozius *in Propugnaculo Eliæ lib.* 2. *tit.* 2. *cap.* 2. *ar.* 3. *num.* 6. Palæonydori hæc ſunt verba de Eſſenis, ſeu Aſſidæis loquentis: *De horum congregatione erat ille magnus Abbas, & Propheta Scariothus, qui (teſte Magiſtro hiſtoriarum) fuit vnus illorum, qui Chriſto reſurgenti conſurrexit.* Coria verò vlterius addit fuiſſe S. Ioannis Baptiſtæ diſcipulum, & Præſidem Cœnobij Eſſenorum apud Engaddi. Ex his autem habetur hoc tempore claruiſſe Scariothum iſtum Ioanni, & alijs Eſſenis aſſociatum; de quo iterum redibit ſermo.

Scariothus Abbas.

10 His etiam Eſſenis eodem tempore claris adiungit alios quaſi eiuſdem Inſtituti alumnos Iacobus Boulducus *in l. de Eccleſia poſt legem cap.* 7. Primo enim §. *Et quia iſti*, recenſet Simonem Chriſti

Alij numerantur.

Apoſtolum vocatū ***Canaum***, quem dicit corruptè vocari talem, ſicut & ***Cananaeum***, ſed legitimè vocandum ***Cinaeum***, quo cognomine Eſſenos denotari ſæpius diximus in hoc Opere. Deinde §. ***Alij Saducaeorum***, recenſet inter ipſos Nathanielem, de quo ***Ioann. 1. v. 45.*** quem fuiſſe eumdem ac Bartholomæum tenet ex ſententia Ruperti, Ianſenij, Montani, Feri, Salmeronis, & aliorum, dicitque fuiſſe ex priſca Prophetarum congregatione, quæ appellabatur ***Thalmaeorum***, & propterea vocatum ***Bar Tholomaeum***, id eſt, filium ***Thalmaeorum***, ſeu ***Tholomaeorum***, ***Bar*** enim Hebraicè filium denotat. Item §. ***Alia item erat***, inter eos numerat Apoſtolum Iudam, quem dicit fuiſſe ex Synagoga ***Labiorum***. Vnde §. ***Ex dictis quoque***, ſic habet: ***Ex dictis quoque colligere licet ſaltem quatuor ex Apoſtolis, nempe Bartholomaeum, Iacobum Minorem, Iudam, & Simonem ex huiuſmodi ſocietatibus*** (ſcilicet Eſſenorum, ſeu Enoſcenorum) ***fuiſſe.***

Quid de illis ſentiendum.

11 Verumtamen etſi grato animo audiamus quatuor ex Apoſtolis Chriſti Inſtituti Eſſeni, & per conſequens Eliani Profeſſores fuiſſe, & ſaltem de Iacobo Minori id probabiliſſimum ſit, iuxta dicta *ſub anno* 4019. de alijs tamen, Iuda videlicet, Simone, & Bartholomæo, non ita facilè aſſeuerari poteſt; cum nec in ſacra Euangelica hiſtoria, nec in Patribus, aut Doctoribus priſcis aliquid de hoc reperiatur, quin potius ***Matth. 10.*** vbi nomina, & aliqua cognomina Apoſtolorum referuntur, Simon vocatur ***Chananaeus***, & Iudas ***Thadaeus***, Bartholomæus autem hoc ſolo nomine ſine alio cognomine; nec videatur credibile, vel vnum ipſorum titulo Eſſeni non cognominari, ſi tales fuiſſent, quia tamen nec hæc omnino conuincunt intentum, vt facilè intuenti conſtare poterit, ſub dubio Boulduci ſententia relinquenda eſt, & aliorum iudicio examinanda.

Quid de S. Andrea.

12 Pari iure loquendum videtur de Sancto Andrea Apoſtolo, qui cum fuerit ex diſcipulis Ioannis, vt habetur ***Ioan. 1. v. 37. & 40.*** eiuſdem Inſtituti Eſſeni, & Prophetici, ſicut ipſe Ioannes fuiſſe creditur ab aliquibus ex noſtris, ſpecialiter Coria *lib. 2. cap. 12.* & fauet Palæonydorus *l. 2. c. 1.* Imò de exteris Laurentius Beyerlinck ***in Theatro vitæ humanæ lib. 16. cap. 6. verbo Religioſus Religio***, dum de Ordine Carmelitarum agit, & Diuorum eiuſdem catalogum cenſet. Idemque dicere poſſent eodem fundamento de alio eiuſdem Ioannis diſcipulo, & Andreæ condiſcipulo, qui dicto loco ***Ioann. 1.*** ſuppreſſo nomine refertur, quiſquis ille fuerit, de quo Expoſitores. Sed etſi hæc non ſine probabilitatis ſpecie dicta videantur, incerta tamen ſunt, & ideo etiam doctiorum iudicio relinquenda. De alijs, de quibus id affirmari poteſt, annis ſequentibus dicemus.

Annus

Annus mundi 4081. Chriſti 29.

1 HVNC annum aſſignamus cum Saliano hic Ioannis Baptiſtæ prædicationi, quam Euangeliſta Lucas *c.* 3. *verſ.* 1. ſic deſcribit: *Anno autem quinto decimo Imperij Tiberij Cæſaris, procurante Pontio Pilato Iudæam, Tetrarcha autem Galilææ Herode, Philippo autem fratre eius Tetrarcha Ituręę, & Traconitidis Regionis, & Lyſania Abilinæ Tetrarcha, ſub Principibus Sacerdotum Anna, & Caipha, factum eſt verbum Domini ſuper Ioannem Zachariæ filium in deſerto. Et venit in omnem Regionem Iordanis prædicans baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum; ſicut ſcriptum eſt in libro ſermonum Iſaiæ Prophetę: Vox clamantis in deſerto: parate viam Domini: rectas facite ſemitas eius: & omnis vallis implebitur, & omnis collis, & mons humiliabitur, & erunt praua in directa; & aſpera in vias planas, & videbit omnis caro ſalutare Dei.* Paulo aliter in Matth *cap.* 3. *verſ.* 1. ſic rem habemus: *In diebus autem illis venit Ioannes Baptiſta prædicans in deſerto Iudęę, & dicens: Pœnitentiam agite: appropinquauit enim Regnum Cœlorum. Hic eſt enim, qui dictus eſt per Iſaiam Prophetam dicentem: Vox clamantis in deſerto: parate viam Domini: rectas facite ſemitas eius. Ipſe autem Ioannes habebat veſtimentum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos ſuos: eſca autem eius erat locuſtę, & mel ſilueſtre. Tunc exibat ad eum Ieroſolyma, & omnis Iudæa, & omnis Regio circa Iordanem, & baptizabantur ab eo in Iordane confitentes peccata ſua.* Ex quibus omnibus ſimul collatis habemus Ioannem Baptiſtam, qui iam ab infantia ſua, iuxta dicta ſuperius, eremi cultor extiterat, hoc anno qui decimus quintus erat Imperij Tiberij Cæſaris, pilis camelorum indutum, ac zona pellicea præcinctum (vt vel in hoc etiam Eliani Inſtituti Profeſſor demonſtraretur, cum Elias, & filij Prophetarum ſimili indumentorum genere vterentur, prout dictum *ſub anno* 3183.) a Deo inſpiratum prædicaſſe Baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum in deſerto Iudęæ, & in omni regione Iordanis, *non longe* (inquit Beauxamis *in hunc locum tom.* 1. *Harmon. Euangelic. fol. mihi* 131.) *ab eo, vbi filij Prophetarum ſibi habitacula erexerunt, vt legitur* 4. *Reg.* Et ad eum audiendum, baptiſmumque ipſius ſuſcipiendum plures ex Ieroſolyma, totaque Iudæa, ea præſertim regione, quæ circa Iordanem erat, exijſſe. Diſponebantur autem Iudæi ea Ioannis prædicatione, baptiſmo, & peccatorum confeſſione ad Chriſtum, de quo illis teſtificabatur, & eius ſacramenta facilius

Io: prędicatio.

Ex Mattheo.

Eliç imitator.

Digitized by Google

lius acceptanda, propterea enim de illo dixit Zacharias pater ipſius, *Luc. 1. v. 76. Praibis ante faciem Domini parare vias eius*. De hoc tamen Expoſitores, & Theologi.

Quod baptizauerit Eſſenos.

2 Quod autem ad noſtram propriùs ſpectat hiſtoriam, illud eſt, valde certum eſſe, inter eos, qui tunc Ioannis prædicatione, baptiſmum ipſius ſuſceperunt, & ad Chriſtum ſuſcipiendum pręparati ſunt, plures Eſſenos fuiſſe. Hoc enim manifeſtum fiet ex dictis, ſi enim Ioannes ipſe vnus ex Eſſenis, immò inter illos Princeps erat, iuxta dicta *ſub anno* 4052. pluſquam credibile erit, eos fuiſſe ex primis eius auditoribus, & doctrinæ ipſius ſuſceptoribus. Eò præſertim quod Regio illa circa Iordanem antiqua ipſorum habitatio erat, etiam a tempore Eliſæi, iuxta alibi etiam dicta. Colligitur præterea ex teſtimonio Eccleſiæ in lectione 4. officij *commemorationis ſolemnis B. Mariæ Virginis*, ſæpius a ſacra Congregatione Rituum approbati. De illis enim, de quibus ibi dicitur: *Viri plurimi, qui veſtigijs ſanctorum Prophetarum Eliæ, ac Eliſæi inſtiterant*, ſubiungitur: *Et Ioannis Baptiſtæ præconio ad Chriſti aduentum comparati fuerant*. Quo denotatur Eliæ ſectatores (Eſſenos videlicet) Ioannis prædicatione ad Chriſtum ſuſcipiendum præparatos fuiſſe. Clariùs id habet Ioannes noſter Ieroſolymitanus *in lib. de inſtit. Monachorum cap. 29.* ea, quæ diximus ſic elucidans: *Hic Ioannes venit in teſtimonium, vt perhiberet de lumine, vt omnes crederent per illum. Præiuit enim ante faciem Domini parare vias eius. Anno ſiquidem quinto decimo Imperij Tiberij Cæſaris factum fuit verbum Domini ſuper Ioannem habitantem in deſerto apud fluenta Iordanis, vbi prædicti Religioſi, filij Prophetarum manebant: & venit in omnem Regionem Iordanis, prædicans baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum. Tunc, ſicut teſtatur Euangeliſta, exibat ad eum Ieroſolyma, & omnis Iudæa, & omnis regio circa Iordanem, & baptizabantur ab eo in Iordane confitentes peccata ſua. Propter quod Religioſi, filij Prophetarum montis Carmeli, & alij in tabernaculis prope fluenta Iordanis, & in cęteris Eremis Terræ promiſſionis habitantes, fuerunt tunc a ſancto Ioanne duce eorum, ſicut & cęteri de populo baptizati. Præparabantur autem ipſi per hoc ad vnigenitum Dei Filium dignè cognoſcendum, qui tunc inter homines ignotus conuerſabatur, ſicut iſte Baptiſta palam reuelauit tunc Iudæis, dicens: Medius veſtrum ſtetit, quem vos neſcitis, ipſe eſt, qui poſt me venturus eſt, & ante me factus eſt, cuius non ſum dignus, vt ſoluam corrigiam calceamenti eius. Cum ergo prædicti Religioſi voce pręconis intellexiſſent vnigenitum Dei Filium eſſe in mundo præſentem, quem ex totis eorum præcordijs cupiebant videre, & a cæteris hominibus diſcernere, poſuerunt Baptiſtæ inſeparabiliter aſſiſtere, ſcientes in eius baptiſmo Filium*

S. Congreg. Rituum.

Io. Ieroſolymitanus.

Dei

Dei manifeſtandum eſſe, ſicut ipſe Baptiſta teſtabatur, dicens: vt manifeſtetur in Iſrael, propterea veni ego in aqua baptizans. Ex quibus non ſolum habetur, Eſſenos Iordanis incolas, ſed & alios etiã tum in Carmelo ſolitudine, tum in alijs Terræ ſanctæ Eremis habitantes, a Ioanne eorum duce (vt Ieroſolymitanus inquit) baptizatos fuiſſe, & ad Chriſtum ſuſcipiendum præparatos. Quod tenent Palęonydorus *lib. 2. cap. 1.* & alij ex noſtris Hiſtoricis, ac de exteris Petrus Caluus Dominicanus *in defenſion. Religion. lib. 2. cap. 13.* Baptizauit & alios.

3 Sed quinam tales fuerint, coniecturis potius probabilibus, quàm certis fundamentis ducti, diſquirere debemus, & quidem ex his, quos ſub annis præcedentibus retulimus, Agabus ille, de quo ibi proculdubio videtur inter ipſos numerandus, teſtante enim Mantuano noſtro in *Parthenic. Mariana lib. 2.* a Ioanne Baptiſta baptiſmum ipſe cum ſocijs ſuſcepit. Inquit enim: Quinam ij fuerint. Mantuanus.

Vertice Carmeli poſuit, ſociosque vocatos
Ad Iordanis aquam luſtralibus abluit vndis,
Cum Baptiſta noua iaceret primordia gentis
Hiſpidus hirſutæ villoſo tegmine capræ.

Immo ex eo, quod dicat *Socios q; vocatos abluit*, &c. indicare videtur veluti miniſtrum Ioannis fuiſſe in conferendo illis baptiſmate, quod ſatis rationi conforme eſt, cum vix poſſet ſolus Ioannes tot hominum myriadas, qui tunc baptizabantur, ſine aliorum miniſterio aquis abluere. Cenſendus etiam inter eos videtur & ille Abbas Scariothus, de quo ex Magiſtro hiſtoriæ, Caſſaneo, & alijs eodem loco egimus. Quod idem credimus de Simone illo, de quo ibidem, ſi forſan tunc in humanis erat, quod eſt incertum. Palęonydorus etiam *l. 2. cap. 2.* alios recenſet, videlicet Sylam Apoſtoli Pauli comitem, Martialem filium Addi Petri Apoſtoli conſanguineum, & Epiſcopum poſtea Lemouicenſem, Saturninum primum Tholoſanum Epiſcopum, Frontonium Pictagoricenſem Epiſcopum, Nathanaelem, & Enochum de Amathi, de quibus in ſequenti Tomo quid ſentiendum ſit, dicemus.

4 Sed quomodo tam facilè (dubitabit quiſquam) ad vnius deſerticolæ incogniti, nec forſan vnquam viſi, Ioannis, vocem, *Ieroſolyma, & omnis Iudæa, & omnis Regio circa Iordanem*, vt ait Matthæus Euangeliſta *cap. 3. verſ. 5.* exibat, *& baptizabantur ab eo homines in Iordane confitentes peccata ſua*. Quomodo tam repente exauditus? Quo probæ vitæ teſtimonio roboratus? Quibus miraculis famoſus? Cur non a Iudæis durę ceruicis hominibus reiectus potius, quam exceptus fuit? Sanè inter alia, quæ Patres, & Doctores ad hoc Ratio cur tam facilè creditus Ioannes.

quæſi-

quæſitum reſpondebunt, id quod Iacobus Zeglerus aliàs relatus in *Deſcript. Palæſtinæ in monte Addumim* (quem portionem vocat Hengeddi) *fol. 38. in Vatic. Bibliotheca ſub num.* 4450. ad hoc intentum dicit, valde probabile eſt, & pro ijs, quæ diximus de Eſſenis, ac de Ioanne Baptiſta ſub eorum inſtitutis enutrito, in deſertis præcipuè Zegleri verba. illis Hengeddi, aptiſſimum. Sic enim habet: *In huius ſolitudinis parte ſedit Eliahu Propheta, & Eliaſab conſtruxit cellas Prophetis. Manauit inſtitutio, & loci Religio ad poſteros. Fuitque deſertum hoc vſque ad Hengeddi habitatum ab Eſſenis hominibus incredibilis continentiæ; ſub quorum inſtitutis educatus fuit Ioannes Zachariæ, & habitus in Eſſenis vnus prædicatæ ſanctitatis. Quod inde opinari licet. Non enim ætate illa Anachoritæ ſub Iudæis, ita vt poſtea ſub Chriſtianis vulgati erant, neque temere quodlibet deſertum inſeſſum; neque Eſſeni alio deſerto habitabant. Et Ioannes ſi ſolitarius extra humanum conſortium, quales Honuphrios noſtri prædicant, annis prioribus vixiſſet prorſus ignoratus, vbi tandem ad munus prædicationis repente prodiſſet; non receptus eſſet. Ergo præceſſerat genus vitæ probatę publicè, acceſſerat teſtis ſanctitatis Collegium Eſſenorum. Fama vitę eius vulgata erat per eos, qui hęc loca adibant. Ab his rebus impetrata auctoritas ipſi tanto ante fuerat. Quare tota Iudęa ab eo pependit, ſtatim atque munus prędicationis obiuit.* Hęc ille, ſatis, vt diximus, ad intentum noſtrum.

5 Ex loco etiam, in quo baptiſma ſuum Ioannes Iudæis confe- Quo loco baptizabat. rebat, circa Iordanem ſcilicet, vt colligitur ex Matthæi, & Lucę teſtimonijs relatis, infert idem Zeglerus ipſum ex Eſſenis deſerta illa loca incolentibus fuiſſe. Sic quippe ait vt ſupra: *Baptizauit quoque ijsdem locis, vno Iordane tranſmiſſo, vt hoc etiam argumentum ſit, eum in ipſo ſuæ conſuetę conuerſationis limine peregiſſe functionem.*

Annus mundi 4082. Chriſti 30.

Chriſtus baptizatus. 1 HOC anno iure celeberrimo, iuxta Saliani computum (quod rationi, & auctoritati conforme eſſe multis ipſe probat) contigit ſanctiſſimus Chriſti Baptiſmus. Cum enim ad Ioannis Baptiſma ſuſcipiendum tota fermè Iudæa conuolaret, Chriſtus ipſe non dedignatus eſt, quaſi vnus de plebe hunc humilitatis actum exercere. A Galilæa ergo, vbi erat, in Iordanem venit, prout ſanctus Matthæus Euangeliſta *cap. 3. verſ. 13.* ſic enarrat: *Tunc venit Ieſus a Galilæa in Iordanem ad Ioannem, vt baptizaretur ab eo. Ioannes autem prohibebat eum, dicens: Ego a te debeo baptizari, & tu venis ad me? Reſpondens*

autem

Digitized by Google

autem Ieſus, dixit ei: Sine modo, ſic enim decet nos implere omnem iuſtitiam. Tunc dimiſit eum. Baptizatus autem Ieſus, confeſtim aſcendit de aqua, & ecce aperti ſunt ei cœli, & vidit Spiritum Dei deſcendentem ſicut columbam venientem ſuper ſe. Et ecce vox de cœlis, dicens: Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Contigiſſe autem die 6. Ianuarij pro vera ſententia tenendum, quam ſequuntur Baronius in *Apparat. ad Annales* §. *Tertia opinio*. Barradius *tom. 2. lib. 1. cap. 12.* & alij, etiam ex Patribus, & quod magis eſt, Eccleſia ipſa, quæ in die Epiphaniæ, quæ eſt etiam ſexta Ianuarij, dicit: *Hodie cœleſti ſponſo iuncta eſt Eccleſia, quoniam in Iordane lauit Chriſtus eius crimina, currunt cum muneribus Magi ad regales nuptias, & ex aqua facto vino lætantur conuiuæ.* An verò viciſſim etiam Chriſtus Ioannem baptizauerit, res eſt ſatis ambigua, nec Hieronymus *in cap. 3. Matthæi*. Auctor imperfecti (ſeu potius Ioannes noſter Ieroſolymitanus, a Petro Vvaſtelio nouiſſimè vindicatus) apud Chryſoſt. *hom. 4. in Matth.* clarè id explicant, dum inquiunt Ioannem a Chriſto in ſpiritu baptizatum, ſeu baptizandum. Poteſt enim id de aliquo ſpirituali baptiſmo, vel infuſione gratiæ cum Toſtato *quæſt. 78. in cap. 3. Matthæi* explicari, qui in partem negatiuam inclinat. Etſi tamen res, vt diximus, incomperta ſit, placet tamen affirmatiua ſententia cum Guidone noſtro in *Concord. Euangel. in cap. 3. Matthæi*.

Qua die. [...]

An Chriſtus Ioannem baptizauerit.

2 Quæ autem eo tempore contigerint, qualiter ſcilicet Ioannes Chriſtum ad ſe venientem pro baptiſmate ſuſcipiendo ſuis diſcipulis Eſſenis præſentem annunciauerit, de quo abſente iam illis prolocutus fuerit, eius baptiſmatis excellentiam prædicauerit, & quod & baptizandi eſſent, prædixerit, ex Ioanne noſtro Ieroſolymitano *dicto libro cap. 29.* ſic habemus: *Quemadmodum autem Ieſum abſentem Ioannes eis euangelizauerat, ita poſtmodum ipſum præſentem eis manifeſtauit. Venit enim Ieſus a Galilæa in Iordanem ad Ioannem, ut baptizaretur ab eo, videns autem Ioannes venientem ad ſe, indice eum omnibus prodens, ait:* Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. *Hic eſt de quo dixi: Poſt me venit vir, qui ante me factus eſt, quia prior me erat. Vt autem hoc Præcurſoris teſtimonium credibilius redderetur, baptizato Ieſu in Iordane a Ioanne, confeſtim aperti ſunt cœli, & deſcendit Spiritus ſanctus corporali ſpecie in ipſum tamquam digito quodam fidei omnibus demonſtraret hunc eſſe illum, qui eis a Ioanne in baptiſmo manifeſtandus prædicabatur. Denique hunc, ſuper quem columba manſit, verum eſſe Dei Filium vox Patris de cœlo tunc facta eos etiam docuit, dicens:* Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. *Quamobrem Baptiſta teſtimonium iterum perhibens de Chriſto, extollebat eius baptiſmũ,* di-

Quæ Ioannes egerit.

Ioannes Ieroſolymitanus.

dicens : Vidi Spiritum deſcendentem, quaſi columbam de cælo, & manentem ſuper eum, & ego neſciebam eum : ſed qui miſit me baptizare in aqua, ille mihi dixit : Super quem videris Spiritum deſcendentem, & manentem ſuper eum, hic eſt qui baptizat in Spiritu ſancto. Ne itaque prædicti Religioſi ſpem ſalutis ponerent in Præcurſoris baptiſmo, ipſe perfectiori baptiſmo (ſcilicet Chriſti) eos fore baptizandos prophetauerat, dicens eis : Ego baptizaui vos in aqua, ille verò, *ſcilicet Chriſtus*, baptizabit vos Spiritu ſancto, & igne. *Quamquam, vt Ioannes Euangeliſta teſtatur, Ieſus non baptizaret, ſed diſcipuli eius. Verum, quod ille dicitur præcipue rem aliquam facere, cuius auctoritate, & nomine eam alius facit; & quia Apoſtoli poſt acceptum Spiritum ſanctum baptizabant homines in nomine Domini Ieſu, ſicut Beatus Lucas teſtatur, & ſub inuocatione eius nominis deſcendebat Spiritus ſanctus ſuper baptizatos in ſpecie ignis viſibilis : ideo dixit Ioannes Religioſis prædictis:* Ille *(ſcilicet Chriſtus)* baptizabit vos Spiritu ſancto, & igne. *Innuebat autem per hoc eis, quo tempore eſſent ipſi baptiſmo Chriſti baptizandi, quo ſcilicet tunc Apoſtoli baptiſmum conferrent in nomine Ieſu Chriſti, & Spiritum ſanctum in ſpecie ignis viſibilis acciperent illi, qui ab eis baptizarentur ſub inuocatione nominis Chriſti. Quod aute Chriſti reſurrectionem, & glorioſam eius in cælos aſcenſionem factum non fuiſſe Ioannes Euangeliſta euidenter teſtatur, dicens :* Nondum erat Spiritus datus, quia Ieſus nondum erat glorificatus.

Quid Ioannes diſcipulis prænunciauerit.

Apoſtoli quomodo baptizarent.

3 Ex quibus ad intentum deducimus illa verba Ioannis Baptiſtę de Chriſto : *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Hic eſt de quo dixi, &c.* De quibus *Ioann. verſ. 29. &* 30. eiuſdem Ioannis diſcipuli dicta eſſe, eſto alijs audientibus etiam dicta ſint. Cum enim credibile valde ſit Ioannis diſcipulos, ipſius inſeparabiles comites ſemper fuiſſe, ſaltem vt miniſtros, vel cooperatores baptiſmi, quem ad ſe venienti plebi Iudæorum præſtabat, proculdubio illis dicta fuerunt, vt Ieroſolymitanus affirmat. Idem dicendum propter eamdem cauſam de illis *: Vidi ſpiritum deſcendentem quaſi columbam, &c.* de quibus *Ioann.* 1. *verſ.* 32. *&* 33. Illa quoque, quæ idem Euangeliſta refert ibidem *verſ.* 35. videlicet*: Altera die iterum ſtabat Ioannes, & ex diſcipulis eius duo, & reſpiciens Ieſum ambulantem, dixit : Ecce Agnus Dei, & audierunt eum duo diſcipuli loquentem, & ſecuti ſunt Ieſum,* etiam ad diſcipulos eiuſdem Ioannis dicta fuiſſe teſtatur Palęonydorus *lib.* 2. *cap.* 1. & colligitur ex eo, quod Andreas, & alius, qui erat cum eo, qui etiam Ioannis diſcipuli erant, fuerunt ij, qui Ieſum ſecuti ſunt, vt ibi habetur.

Verba : *Ecce Agnus Dei*, &c. quibus dicta.

4 Ante hæc tamen, & immediatè poſt baptiſmum Ioannis receptum

ceptum Chriſtus Dominus ductus eſt in deſertum a ſpiritu, vbi quadraginta dierum ieiunio præmiſſo diaboli tentationem trinam ſuſtinuit, ac ſuperauit, prout *Matth.cap.4.verſ.* 1. & *Marc.* 1. *verſ.*12. habetur. Et cum Matthæus immediatè poſt auditam illam vocem factam in baptiſmo: *Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui*, dicat: *Tunc Ieſus ductus eſt in deſertum.* Et Marcus: *Statim ſpiritus expulit eum in deſertum*; ideo merito Torniellus *ſub anno* 4080. *num.*6. inquit, quod eodem ſexto die Ianuarij, quo baptizatus eſt, vt diximus, in deſertum ductus ſit. Quia verò huius glorioſiſſimæ Chriſti victoriæ de Sathana, & ſanctiſſimi ſui ieiunij myſteria Patres, & Doctores diligentiſſimè tractant, ideo illis relictis, ſolum aliqua, quæ noſtræ hiſtoriæ propria ſunt, diſcutiemus; de loco videlicet huius deſerti, vbi ſe tentari poſt ieiunium a diabolo permiſit, & de ijs, cum quibus hoc tempore conuerſatum fuiſſe exiſtimari poſſit. Chriſtus ductus in deſertum.

5 Et quidem pro priori quæſito plures adſtant auctores aſſeuerantes in deſerto, *Quarantana* vocato, Chriſtum hoc tempus quadrageſimalis ſui ieiunij peregiſſe, ibique diaboli tentationes ſuperaſſe. Audiamus Abulenſem *in cap.* 4. *Matth. q.* 1. ſic dicentem: *Iſtud deſertum eſt in terra Iudæ, & non eſt multum longe a Iordane, & ſolet vocari vulgariter* Quarantana, *id eſt, locus, in quo Chriſtus ieiunauit quadraginta diebus, & ſolent ire peregrini ad locum illum ex deuotione. Et nō longe ab ipſo loco eſt mons excelſus, ad quem diabolus duxit Ieſum, vt oſtenderet ei omnia regna terræ. Eſt autem* Quarantana *circa Galgala, mons tamen, in quo Chriſtus manebat, ſiue deſertum, vt hic dicitur, eſt in latere vrbis Bethel, & Hai non longe ab vrbe Iericho, & ſunt iſtæ vrbes in tribu Beniamin*. Idem fermè Brocardus *in deſcript. Terræ ſanctæ par.*1.*cap.*7.§.28. ſic: *Ex Galgala ad dimidiam leucam tendendo in Iericho ad dexteram iuxta viam eſt mons dictus Quarantana, vbi mundi Saluator quadraginta diebus, & noctibus cibum nullum ſumpſit. Altus eſt nimis, & aſcenſu difficilis. Sub Quarantana ferè iactu duorum arcuum oritur fons Eliſei, &c.* Item Adrichomius *in deſcript. Terræ ſanctæ in tribu Beniamin n.*97. hæc: *Quarantana deſertum eſt inter Ieruſalem, & Iericho, incipit ab Anathot, & extenditur vſque ad deſertum Thecue, & Engaddi, iuxta mare mortuum. Hic commoratus eſt Ioannes Baptiſta, inibique in eius memoriam extructa fuit Eccleſia, & Monaſterium. Ibi venientem ad ſe, vt baptizaretur, Chriſtum demonſtrauit Ioannes digito. In hoc Chriſtus ieiunauit, &c.* De quo etiam Barradius *tom.* 2. *lib.*2.*c.*1.& alij; ſpecialiter Zeglerus ſub anno præcedenti relatus, loquens enim de monte Addumim, quem vocat portionem Engaddi refert

Quo in loco erat hoc deſertum Quarantana.

Brocardus.

Adrichomius

refert, *Chriſtum in huius ſolitudinis parte feciſſe ieiunium dierum quadraginta*.

6 Cum autem hæc loca ab his auctoribus deſignata, deſertum nempe Thecue, & Engaddi, iuxta Iericho, & fontem Eliſæi, vetuſta filiorum Prophetarum, & Eſſenorum huius temporis habitacula fuerint, iuxta dicta ſub annis ſuperioribus, idcirco pro comperto videtur, hoc tempus ſuæ tentationis inter Eſſenos peregiſſe Chriſtũ, ac proinde cum ipſis aliquoties congreſſum, & conuerſationem habuiſſe. Fauent aliqui, quos ſuppreſſo nomine refert Abulenſis in *cap.4. Matth.9. 15.* dicentes, quod eo tempore aliqui de regionibus circumſtantibus veniebant ad eum, vt audirent verbum ipſius, vel vt ſanarentur a languoribus. Fauet & Guillelmus Poſtellus in ſua Coſmographia, dum inquit, Chriſtum *fuiſſe in Salim ad Iordanem vnà cum Eſſenis, vero eſt ſimile*. Ipſe tamen Abulenſis oppoſitum cenſet, Chriſtum omnimode ſolitarium manſiſſe credens, quod & ſequitur Simon Caſſianus de *vita Domini Saluatoris li.4.cap.4.* Quorum ſententia proculdubio veritati conformior eſt, & proinde amplectenda, præſertim cum Marcus *cap. 1. v. 13.* de ipſo dicat: *Eratque cum beſtijs, & Angeli miniſtrabant illi*. Quo denotatur nullum cum hominibus commercium habuiſſe. Hac tamẽ limitatione temperanda, vt ſi qui ex hominibus ad Chriſtum hac temporis occaſione acceſſiſſe exiſtimandi ſint, eos ex Eſſenis maximè fuiſſe credatur, vtpote eiuſdem Eremi cultores, ac vitæ probitate tam inſignes, quòd idcirco Chriſtum cum ipſis quandoque conuerſari nõ reſpuiſſe merito ſit exiſtimandum, præſertim cum ſciret ipſos Eliæ, & filiorum Prophetarum ſectatores, & Ioannis Baptiſtæ in Eremitico Inſtituto conſortes eſſe. Ad quod accedunt graues duo S. Paginæ nobiles indagatores, Nicolaus Serarius, & Iacobus Boulducus: ille enim in *Iudic.1.v.16.* & iſte de *Eccl. ante Legem l. 1. cap. 16.* ſuſpicantur deſertum hoc, in quo Chriſtus hoc tempore morabatur fuiſſe, in quo olim Cinæi, prout ex loco relato *Iudic.* habetur, manſiones habebant, Rechabitarum vitam, de qua *Ierem.35.v.7.* inchoantes. Ex hoc enim magis roboratur totum id, quod diximus, videlicet in eo deſerto habitaſſe etiam Eſſenos, Cinæorum, & Rechabitarum poſteros, ac proinde ſi cum aliquibus vel raro Chriſtus conuerſatus fuit, eos fuiſſe putandum eſſe.

An inter Eſſenos.

7 Hic tamen prætermittenda non ſunt, quæ præcitatus Zeglerus in libro de *deſcrip.Terræ ſanctæ*, quam in S. Bibliotheca Vaticana ſub num.4450. legimus, ad hoc intentum ſcripſit: etſi enim non omnino a nobis probentur, niſi iuxta modò dicta, vtilia valde ſunt, tum

Quam vitæ rationẽ Chriſtus geſſerit in deſerto.

quia

quia in Eſſenorum commendationem, tum quia aliqua ex ijs, quæ diximus, per ipſa robur accipient. Loquens ergo de Chriſto Domino, de quo dixerat in ea ſolitudine, vbi Eſſeni commorabantur, ieiunium quadrageſimale peregiſſe, ſubdit: *Nos & illud addimus, eum vſque in Collegium conceſſiſſe Eſſenorum: quid enim iſtud erat hactenus intra limen veniſſe, neque congreſſum fuiſſe genti? Quod ſi ab omni humano conuictu ſegregatus ſolus conſcius ſibi, & ieiunij, & tentationis vixit, quis rem geſtam euulgauit? Chriſtus? Qua narrandi occaſione oblata? Nã hoc nimis humanum eſt, & nimis populare, quempiam ſuas pugnas, & fortiter res geſtas narrare. Quo etiam alio ipſius ſimili exemplo? Chriſtus a tempore oſtenſionis ſuæ ad plebem Iſrael nihil vſquam geſſit extra arbitros, quodque ignoratum fuiſſet, niſi ipſe vulgaſſet. Ergo ſub conſcientia Eſſenorum vixit, quibus, ætate illa, nihil innocentius omnium opinione habebatur: neque alij teſtes æquè incorrupti pariter ad plebem, & Legis interpretes, & Templi præſides, vt vulgarent fuiſſe hominem apud ſe, qui Moſech, & Eliahu exemplum ieiunij ipſemet præſtitiſſet, habebat hęc prædicatio præcipuum fructum, quod iam inter initia dictorum, & factorum Chriſti, plebs exemplo admonita excitaretur, impleretur que ſpe ſe præcipuum aliquid circa Religionem expectare debere ex Chriſto, quia ſummorum prophetarum, qui pietatem erga Deum & erexiſſent, & aſſeruiſſent, ieiunium præſtitiſſet.* Subdit infra: *Adeoque in ſententia manemus, Chriſtum Eſſenis & congreſſum eſſe, atque ab his hiſtoriam vulgatam, quam Euangelij ſcriptores litteris mandarunt.* Hæc ille. Quæ ex eo nobis non prorſus probantur, quod geſta Chriſti in deſerto non aliunde nouiſſe Euangeliſtas ſuadere denotent, niſi ex Eſſenorum teſtimonio; cum æquè bene vel ex diuina reuelatione, vel ex ipſius Chriſti manifeſtatione propter inſtructionem noſtram ea diſcere potuerint, ſicut & alia occultiſſima, colloquium videlicet Beatiſſ. Virginis cum Angelo, ſomnium Ioſeph, & ſimilia. Zegleri placitum ad intentum.

8 De vitæ ratione, quam eo tempore egerit, piè ſatis Simon Caſſianus relatus ſic diſcurrit: *Quid faciebat Rex Regum, et Dominus dominantium, factus incola in deſerto humana conſolatione priuatus, ſqualida facie ab inedia, et ieiunio cruciatus, non ſecum patrem, non matrem, non aliquem habens in illo deſerto ſodalem? ſed Angelorum non carebat conſortio, qui hominum conſortia deuitabat: Non fouebatur vt homo, ſupra hominum naturam agebat. Carebat lectulo, nec puluinar ſupponebatur diuino capiti humanitus quieſcenti. Sedile non erat ei, terra verò ſtratum erat, et ſella, non operiebatur nocturno tempore pannis. Carebat tugurio, nullas habebat ædiculas, nec aliquo tecto tegebatur ab intemperie aeris. Hyems nempe frigoribus algens erat, cum in deſerto ſqual-* Quid Chriſtus geſſerit in deſerto.

lido verſabatur. Locus deſerti, aut arboribus infrondoſis præditus erat, prohibebat certe hyems in plantis viriditatem, atque amœnitatem foliorum, aut totus ſquallidus erat locus, aut bipartitus erat, vt ſibi eſſet quędam peregrinandi varietas in deſerto. Habitaculum feciſſe non legimus, vbi ſtetiſſent firmi penitus pedes eius, & omnino ſibi pœnam dabat locus, & tempus, cum a quinta Ianuarij die, vſque ad quartam decimam Februarij, in deſerto fuerit mora eius, quod tempus aut imbribus, aut eſt frigoribus aptum. Nihil verò ad remedium de ciuitatibus tulit, aut quicquam poſtulauit a matre, pauperes enim erant. Pauper acceſſit, pauperque moratus, nec igne aliquando calefactus eſt.

9 Ex hac porrò vitæ ſumma auſteritate, qua Chriſtus ea præſertim occaſione vſus eſt, anſam forſan arripere potuerunt auctores ſuperius *ſub anno* 4065. relati, aſſeuerantes ipſum Eſſenorum vitam duxiſſe: quibus adhærere videtur Venerabilis P. Ioannes Soreth *in Præfat. ad expoſit. Parænet. Regul. Carmelitar.* Verumtamen etſi omnino certum ſit, ipſum quidquid pietatis, religionis, & aliarum virtutum in Eſſenorum Inſtituto reperiri poterat, eminentiori, & perfectiori modo, maximè hoc tempore in ea eremi ſolitudine amplexatum fuiſſe. Quod verò ipſorum ritibus, cerimonijs, lauacris, & ſimilibus humanis inſtitutionibus, etſi aliàs pijs, quæ de ipſis referunt Philo, Ioſephus, Solinus, Porphyrius, Plinius, & alij, etiam pro breui horum 40. dierum tempore addictus fuerit, nullo fundamento affirmari poteſt, nec de hoc aliquid Patres, aut priſci Doctores dixerunt.

An Eſſenorũ inſtituto vixerit.

10 Maiori probabilitatis ſpecie id videtur aſſeuerari poſſe de reliqua huius anni parte poſt regreſſum è deſerto, ieiunio ſcilicet peracto, diabolique tentationibus deuictis. Etſi enim immediate poſt hæc in Galilæam, & Nazareth ad matrem venerit, vt colligitur ex *Luc. cap.* 4. *v.* 14. & Epiphan. *hæreſ.* 51. duoſque dies ibi manſerit, vt ex eodem Epiphanio habetur, de reliquis tamen huius anni geſtis vſque ad primum ipſius publicum ſignum de conuerſione aquæ in vinum in nuptijs Cana Galilęæ, quod anno ſequenti ſub ſexta Ianuarij die contigit, nihil ex ſacris Litteris conſtat, & probabile valde eſt eo tempore ſæpius Ioannem viſitaſſe, & cum eo crebrius conuerſatum fuiſſe, ac perinde ſuſpicari nos poſſe ea occaſione Eſſenorum veluti vitam cum eodem Ioanne, etſi altiori, & eminentiori ratione, tanquam totius perfectionis magiſtrum, pariter ducendo conſecraſſe. Viſitaſſe autem ſæpius Chriſtum ſuum Baptiſtam hoc tempore expreſsè habent Caietanus *in Ioann.* 1. & Barradius *to.* 2. *lib.* 2. *cap.* 16. quos ſequitur Salianus *ſub hoc anno n.* 43. qui omnes id deſumere potuerunt

Quid poſt hoc tempus.

tuerunt

Pratum ſpirituale.

tuerunt ex Sophronio, ſeu Auctore libri *Pratum Spirituale* nuncupati *cap.* 1. cuius verba, quæ etiam Baronius *ſub anno Chriſti* 31. §. *Prædicto itaque*, refert, hic aſſerimus: *Erat ſenex quidam habitans in Monaſterio Abbatis Euſtorgij, Ioannes nomine, quem S. Elias Epiſcopus Ieroſolymorum voluit ducem Monaſterij conſtituere. Ille verò non acquieſcebat dicens: In montem Sina orationis cauſa pergere volo. Archiepiſcopus autem cogebat eum, vt prius Abbas fieret, & poſtea pergeret, quò vellet. Cum verò ſenex non acquieſceret, dimiſit eum ſpondentem ſe, poſtquam reuerſus eſſet, ſuſcepturum regiminis curam. Et ita ſalutato Archiepiſcopo iter arripuit, vt ad Sina montem proficiſceretur, aſſumpto ſecum & diſcipulo ſuo, tranſuadatoque Iordane fluuio, cum vix vno lapide proceſſiſſent, cœpit ſenior rigore detineri, ac poſt paululum inuaſit eum febris. Cum verò in tantum excreſceret ardor febris, vt ambulare non poſſet, inuenerunt ſpeluncam paruulam, in quam ingreſſi ſunt, vt requieſcerent. Cum verò febris ita inualuiſſet, vt ſe vix mouere poſſet, in ipſa ſpelunca tres dies commorati ſunt. Tunc ſenex in ſomnis aſpexit quemdam adſtantem ſibi, & dicentem: Dic ſenex, quò ire vis? Reſpondit: In montem Sina. Dicit ei: Ne quæſo recedas hinc. Cum vero ſeni id perſuadere non poſſet, abſceſſit. Febris verò ſeni acriùs infeſta erat. Rurſus nocte ſequenti idem ſeni adſtitit eodem habitu, & ait: Quid ſenior affligi vis? audi me, & nuſquam hinc proficiſcaris. Ait illi ſenex: Tu quiſnam es? reſpondit is, qui apparuerat: Ego ſum Ioannes Baptiſta, & ideo tibi iubeo, vt nuſquam recedas: nam ſpelunca iſta breuis maior eſt monte Sina, quippe in hanc ſæpius Dominus noſter Ieſus Chriſtus, cùm me viſitaret, ingreſſus eſt. Pollicere mihi, quod hic habitabis, & ego mox tibi ſanitatem reſtituo. Quod ſenex audiens, libenter ſpopondit ſe in eadem ſpelunca permanſurum, & continuo ſanus effectus, perſeuerauit ibidem toto vitæ ſuæ tempore. Speluncam vero illam fecit Eccleſiam, congregauitque fratres. Appellatur locus ille* Sapſas. *Fuit in eodem loco* Sapſas *commorans in ſpecu Leo ſenex alius tantæ virtutis, vt leones ſecum in eadem ſpelunca ſuſciperet, atque cibum in ſinu ſuo præberet.* Ex ijs autem deduci videtur, Chriſtum ſæpius ſub hoc tempore Ioannem inuiſiſſe, ac perinde pariter cum eo Eſſenorum more victitaſſe, præſertim cum ille locus *Sapſas* appellatus prope Iordanem fuerit (vt & ipſe Baronius atteſtatur) vbi Eſſenorum manſio erat, vt ſæpius inculcatum eſt.

Spelunca Ioannis Baptiſtæ.

De alijs Chriſti geſtis.

11 De reliquis Chriſti geſtis ſub hoc anno conſuli poſſunt Beauxamis, Ianſenius, Barradius, Maldonatus, alijque Euangelicæ hiſtoriæ Expoſitores.

Annus mundi 4083. ante Chriſtum 31.

1 HVIVS anni initium, ſextus videlicet Ianuarij dies, eximio illo miraculo conuerſionis aquæ in vinum in nuptijs Cana Galilçæ, de quo Ioannes *cap.* 2. agit, conſecratur. Hoc enim anno contigiſſe ea, quæ adduximus, ſufficienter oſtendunt, auctoritas præſertim Eccleſiæ relata, qua dicitur, hac die baptiſmum Chriſti, & hoc miraculum facta eſſe. Cum enim eodem anno id euenire non poſſet, cum immediatè poſt baptiſmum tentatio Chriſti, & alia, quæ *ſub anno præcedenti* diximus, euenerint, neceſſe eſt affirmare anno præſenti id actum eſſe. Affuit huic inſigni miraculo Mater Ieſu Maria, non Ioſephus ſponſus, qui iam obijſſe creditur. Affuerunt & ex diſcipuli eius pauci illi, quos iam collegiſſe Chriſtum commemorat, idem Euangeliſta Ioannes *cap.* 1. *v.* 37. ſcilicet Petrus, Andreas, Philippus, & Nathanael, quod eo libentius dicimus, cum aliqui exiſtiment Andream, & Nathanaelem Prophetici, ſeu Eſſeni Inſtituti alumnos prius fuiſſe. De quo *ſub anno* 4065. Huius porro miraculi hiſtoriam expoſitores Ioannis accurate diſcutiunt.

Conuerſio aquæ in vinum

2 Poſt hæc Ieſus cum Matre, & diſcipulis in vrbem Capharnaũ deſcendit, manſitque ibi non multis diebus. Paſchatis namque feſto appropinquante aſcendit Ieroſolymam, venitque in Templum, indeque ementes, & vendentes flagello eiecit. Cum autem Iudæi ſignum aliquod ab ipſo peterent, quo probaret ſe poteſtatem habere negotiatores illos eijciendi, ſola ſuæ mortis, & reſurrectionis prædictione illis tunc reſpondit, poſtea verò plura ſigna fecit, propter quæ multi in ipſum crediderunt, ſpecialiter Nicodemus Phariſæus, qui ad eum nocte quadam veniens, de baptiſmo Chriſti ab ipſo viciſſim inſtitui meruit. Venit poſtea in aliam Iudçæ prouinciam. De quo *Ioan.* 2. & 3. ac expoſitores ibidem.

Ieſus in Capharnaum.

3 Accidit tunc querimonia illa diſcipulorum Ioannis Baptiſtæ, de qua *Ioann.* 3. *v.* 22. Cum enim Ieſus in ea prouincia, in qua erat, baptizaret, etſi non per ſe, ſed per ſuos diſcipulos, ęgrè id ferentes eiuſdem Ioannis diſcipuli, & forſan inuidiæ aliqua labe tabeſcentes, ad ſuum magiſtrum, qui in *Ænon* iuxta *Salim*, vbi erant aquæ multæ, etiam baptizabat, venerunt, & dixerunt ipſi: *Rabbi, qui erat tecum trans Iordanem, cui tu teſtimoniũ perhibuiſti, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum.* Ioannes verò, congrua hac nacta occaſione, prçclariſſimum de Chriſto teſtimonium dedit ſuis diſcipulis, quo illum

Diſcipulorum Ioannis ęmulatio.

aſſeruit

aſſeruit de cælo veniſſe, Dei eſſe Filium, Eccleſiæ Sponſum, & omnibus præcellendum, omniaque in poteſtate ſua habere, vt proinde veriſſima eſſet eius doctrina, & digna, cui ab omnibus fides adhiberetur. De quo *Ioann.* 3. *capitis* Expoſitores.

4 Fuiſſe huiuſmodi Ioannis diſcipulos inter Eſſenos computandos non ſolum deducitur ex eo, quod ipſe Ioannes talis eſſet, ſed & ex ijs etiam, quæ *ſub anno* 4052. attulimus. Quibus iungitur, non incongrue id etiam deduci ex eo, quòd tam feruentes zelatores pro ſuis lauacris, ſeu luſtrationibus tuendis etiam contra Chriſtum, & eius diſcipulos demonſtrentur. Illi enim teſte Ioſepho de *bello c.* 7. huiuſmodi cerimonijs addictiſſimi erant. Aliqui ergo ex diſcipulis Ioannis cum Chriſto abierant, alij verò cum ipſo iuxta Iordanem manſerunt, vt colligitur ex huiuſmodi hiſtoria Euangelica, & docere videtur Palçonydorus *lib.* 2. *cap.* 1. An Eſſeni.

5 Circa idem tempus Herodes Antipas Herodis ſenioris filius, cui Galilęam Imperator Tetrarchiæ nomine commiſerat, iuxta dicta in ſuperioribus, & qui Rex appellabatur latiori quadam ſignificatione, ſicut & frater ipſius Archelaus, vt notat rectè Torniellus *ſub anno* 4052. *num.* 1. & *ſub anno* 4081. *num.* 11. Ioannem Baptiſtam in carcerem coniecit. Cauſa fuit non ea, quam affert Ioſephus *l.* 18. *antiquit. cap.* 10. ſcilicet quod vereretur Herodes, ne tanti viri auctoritas defectionem aliquam in populis parere poſſet; hæc enim cauſa vera non eſt, ſed ficta, & prætexta ab Herode, & Curialibus ſuis, ne iniuſtè viderentur occidiſſe tantum Prophetam. Rectè enim Torniellus *ſub anno* 4083. *n.* 3. inquit: *Nihil non faciunt mali Principes, vt praua ipſorũ opera cõmunibus huiuſcemodi rationibus ad ſui ſtatus conſeruationem ſpectantibus cohoneſtari curent. Sed numquid Deum Iudicem fallere poterunt?* Cauſa ergo vera vinculorum, ſicut & mortis Ioannis, ea fuit, quæ in Euangeliſtis *Matthæo cap.* 14. & *Marco cap.* 6. deducitur. Duxerat Herodes palam, & magno cum bonorum omnium ſcandalo tenebat apud ſe Herodiadem Philippi fratris tum adhuc viuentis vxorem. Arguebat Herodem ſanctus Ioannes illis verbis: *Non licet tibi habere vxorem fratris tui.* Ille verò, tametſi non ignoraret Herodiadem hac de cauſa valde admodum commoueri, & indignari vehementer, nihilominus libenter quandoque eum audiebat, quandoque autem eumdem è medio tollere cogitabat, prout ſolent, qui peccati occaſionibus impliciti manent. Interdum enim rationis ductum ſequentes, quæ recta ſunt, cogitant, cupiuntque, interdum verò inordinata cupiditate, ac paſſione dominante ad quælibet mala perpetranda procliues inueniuntur, ſemper- Herodes ſæuit in Ioanné. Vinculorum cauſa.

que inſtabiles, atque inconſtantes ſunt in omnibus vijs ſuis. Sic Herodes aliquando, nempe cum ſedato erat animo, libenter audiebat Ioannem vitia ſua corripientem, & timore quodam, quem reuerentialem appellant, erga illum afficiebatur, & cuſtodiebat eum, ne ſcilicet ab Herodiade inſidijs peti poſſet; ſciens, vt ait ſanctus Marcus *cap. 6. v. 20. ipſum eſſe virũ probũ, & ſanctum*, ac iuſta, ſalutique conſentanea loqui, atque ad id non niſi ſancto diuini honoris, ſalutiſque animarum zelo impelli. Vnde in gratiam eius multa quidem alia faciebat, ſed tamen numquam valuit a ſe ſcortum abdicare, quin potius eius querimonijs, blanditijſque delinitus, voluit aliquando Ioannem occidere, ſed timuit populum, quia ſicut Prophetam eum habebant, vt teſtatur S. Matthæus *cap. 14. v. 5.* Denique moroſitati inſanæ illius mulieris cedens amaſius Rex, ſanctum virum iuſſit vinctum detrudi in carcerem, atque cum adueniſſet lætus natalis ſui dies, in conuiuio, quod Proceribus Regni ſplendidiſſimè exhibuerat, idem Rex (caſu ne id acciderit, an re inter adulteros clam compoſita, incertum eſt) ecce eleganti filia Herodiadis ſaltatione mirum in modum delectatus, iurat ſe, quicquid illa petierat, largiturum. Quæ conſulta prius impia matre, volo, inquit, *vt protinus des mihi in diſco caput Ioannis Baptiſtæ*. Quibus auditis Rex, quod temerè iurauerat, impie ſtatim impleri curauit.

Herodis ſcortum.

6 Non deſeruiſſe Ioannem in vinculis commorantem ſuos diſcipulos, quos ex Eſſenis fuiſſe in ſuperioribus vidimus, quin potius illum comitatos fuiſſe, vel ex eo manifeſte deducitur, quod, vt dicemus anno ſequenti, ex carcere miſit duos ex eis ad Chriſtum, vt interrogarent eum, *quis eſſet*. In quo ſicut Ioannis charitas erga diſcipulos rectè inſtruendos oſtenditur, propterea enim ipſos ad Chriſtum remiſit, ſic & illorum erga magiſtrum ſuum pietas, & amor maniſeſtè relucet, quæ in tanta miſeria conſtitutum cum proprij capitis periculo non relinquebant. Quæ etiam ex Eſſenorum ſchola fuiſſe denotatur, cum ij obſeruantiſſimi erga ſuos maiores eſſent, ptout ex Philone, Ioſepho, & alijs auctoribus habetur.

Diſcipuli Ioannis.

7 Poſt hæc Ieſus iterum abijt in Galilæam, tranſiens per Samariam, & in ciuitatem Sichar veniens Samaritanam conuertit, & deinde Samaritanorum plures. Cum autem veniſſet in Cana Galilææ, vbi jam primùm aquam in vinum conuerterat, ſanauit abſentem Reguli filium in Capharnaum ægrotantem. De quibus *Ioann.* 4. & Expoſitores ibidem. Reliqua autem Chriſti geſta ad annum ſequentem ſpectare videntur.

Chriſti geſta.

Annus

Annus mundi 4084. Chriſti 32.

1 HABITASSE creditur Chriſtus cum ſuis ſub hoc tempore, relicta ciuitate Nazareth, quia nullus Propheta acceptus in patria, in Capharnaum vrbe poſita in finibus Zabulon, & Nephtalim ſecus ſtagnum Geneſareth, quod paulo ante mare Tiberiadis in honorem Tiberij Cæſaris ab Herode appellatum fuerat, vt adimpleretur, quod dictum eſt per Iſaiam *cap.* 9. *verſ.* 2. de his tribubus loquentem: *Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: ambulantibus in regione vmbræ mortis, lux orta eſt eis*. Cœpit exinde Chriſtus publicè prædicare, prædicationum, & miraculorum adminiſtros Apoſtolos Petrum, & Andream, Iacobum, & Ioannem piſcatores aſſumere, atque in Synagogis Sabbathum populum docere. Ibi Dæmoniacum curauit, ſocrum Petri a febre liberauit, & infirmos varijs languoribus oppreſſos, qui ad ſe afferebantur, mirabiliter incolumes reddidit. Diluculo inde ſurgens abijt in deſertum locum, ibiq; orabat, & a ſuis inuentus, in proximos vicos, & ciuitates ad prædicandum ſeceſſit. Iuſſit etiam diſcipulos præire, & præparare nauiculas, vt transfretarent. Quæ omnia *Matth.* 4. *Marc.* 1. & *Luc.* 5. latius ab Euangeliſtis deſcribuntur, & a Patribus, & Doctoribus rectè dilucidantur. *Vbi habitaret Chriſtus.*

2 Quæ poſtea Chriſtus egit, quia ſpecialiter ad Monaſtici, & Religioſi ſtatus perfectionem ſpectant, ſpecialiori indagine expendenda ſunt. Dictum eſt in ſuperioribus, maxime *in Apparatu cap.* 4. quod etſi Elias primus eiuſdem ſtatus inſtitutor, & auctor fuerit, quadamtenus ſcilicet, & prout Legis veteris imperfectio ſuſtinere poterat, quoad perfectionem tamen, & complementum illius Chriſtum Dominum primum Auctorem, Ducem, & Anteſignanum appellandum eſſe. Quia ergo ſub hoc anno, & hac eadem occaſione, de qua ſcribimus, quando ſcilicet transfretare parabat, huic excellentiſſimo operi conſummando manum ſua doctrina adhibuit, ideo ſigillatim, quæ tunc geſſit, diſcutienda. Tunc igitur accedens vnus Scriba (vt refert Euangeliſta Matthæus *cap.* 8. *verſ.* 19.) dixit ad Ieſum: *Magiſter ſequar te, quocumque ieris*. Cui Chriſtus reſpondit: *Vulpes foueas habent, & volucres cæli nidos, filius autem hominis non habet, vbi caput ſuum reclinet*. Alius autem diſcipulus, eodem Mattheo ibidem teſtante, dixit ad Chriſtum: *Domine permitte me primùm ire, & ſepelire patrem meum*, & Chriſtus illi: *Sequere me, & dimitte mor-* *Monaſtici ſtatus perfectionis auctor Chriſtus.*

tuos

tuos ſepelire mortuos ſuos. Lucas verò *cap.9. verſ.61*. prædictis relatis ſubiungit de alio dicenti ad Chriſtum: *Sequar te Domine, ſed permitte mihi primùm renunciare his, quæ domi ſunt*; Chriſtus verò ad illum: *Nemo mittens manum ſuam ad aratrum, & reſpiciens retro aptus eſt regno Dei*. Ex his autem tribus Chriſti dictis manifeſtè conuincitur ad eiuſdem Chriſti perfectam ſequelam neceſſariam omnino eſſe omnimodam rerum omnium renunciationem, ac per conſequens ſtatus Religioſi perfectionem, quæ in ſequendo Chriſtum verſatur, eam prorſus requirere. Quia verò talis renunciatio perfecta in trium votorum obſeruantia poſita eſt, nam per obedientiam propriæ volũtati, per caſtitatem propriæ carnis inclinationi, & per paupertatem omnibus temporalibus bonis renunciatur, ideo tribus præfatis documentis, quę tribus votis non incongruè applicari poſſunt, modus perfectè ſequendi Chriſtum in ſtatu Religioſo ſtabilitus eſt. Lege Concilium Senonenſe *decreto* 9. Bellarminum *lib. 2. de Monach. c. 21.* & Barradium *tom. 2. lib. 5. cap.* 14. ac nota meritò propterea apud Theologos eam inualuiſſe ſententiam, quæ aſtruit Chriſti Apoſtolos, vtpotè veros, ac perfectos ipſius ſectatores, tria vota prædicta Religionis emiſiſſe. Ita enim inter plures alios docuerunt Theologiæ principes S. Auguſtinus *de Ciuitate Dei lib. 17. cap. 4. circa med.* S. Thomas *2. 2. q. 88. art. 4. ad 3.* quos ſequuntur Sotus *de iuſt. & iur. lib. 7. q. 2. art. 5.* Caſtro *de hæreſib. verbo votum*, & alij plures.

Chriſti ſequela.

3 Poſt hæc dicta trans lacum perrexit, tempeſtatem, dum dormiret, excitatam ſedauit, in regione Geraſenorum, quò appulit, dęmoniacos duos a dęmonum poteſtate eripuit, ipſoſque Spiritus malignos in porcorum gregem ingredi permiſit, vt propterea in mare præcipitati fuerint. Hinc illius regionis incolæ Chriſtum rogauerunt, vt diſcederet a ſe, ne ſcilicet, vt creditur, illa clades porcorum ipſis tribueretur a Syris, ad quos illa pertinebant. Aſcendit ergo in nauiculam, & venit Capharnaum, vbi paralyticum per tegulas demiſſum curauit, & inde tranſiens Matthæum è telonio ad Apoſtolatum euocauit, ac Scribas, & Phariſæos murmurantes, quod cum publicanis manducaret, ſapienter repreſſit. *Matth. 8. & 9. Marc. 5. Luc. 5. & 8.*

Chriſti miracula.

4 Contigit eodẽ anno querimonia illa diſcipulorum Io: Baptiſtæ aduerſus Chriſti diſcipulos, de qua *Matt. 9. v. 14. Marc. 2. v 18. & Luc. 5 verſ. 33.* eo quòd non ieiunarent, aut tam continuò orarent, ſicut ipſi. Ex ea autem ſatis ſuaderi eos ex Eſſenorum ſchola fuiſſe expendimus *ſub anno 4052. num. 15.* Quibus iungimus id indicari ab Abulenſi in *Matth. 9.* dum *quæſt. 66. & 71.* inquit hos Ioannis diſcipulos fuiſſe

Diſcipulorum Ioannis querimonia.

ex alia

ex alia ſecta Iudæorum a Phariſæis diuerſa. Hæc enim ſecta non potuit alia eſſe, niſi Eſſenorum, iuxta ibidem dicta. Nec dici poteſt Ioannis diſcipulos conſtituiſſe ſpecialem Iudæorum ſectam a reliquis omnibus diſcretam; hoc enim prorſus ſine fundamento dicitur, cum conſtet ex Ioſepho, & alijs tantùm tres eo tẽpore apud Iudæos principales, & ſolemnes ſectas extitiſſe, Eſſenorum videlicet, Phariſæorum, & Saducæorum, primam quidem piam, & Religioſam, tertiam impiam, & hæreticam; ſecundam ſpecie quidem bonam, re tamen ipſa improbam, & ſuperſtitioſam. Erant quidem & aliæ minores, & veluti nouitiæ tunc Iudæorum ſectæ, Herodianorum ſcilicet, & Galilæorum, ad quas tamen Ioannis diſcipulos non ſpectaſſe nullus in dubium reuocare poterit, cum & illi improbi, ac hæretici fuerint, Ioannis verò diſcipuli pij, & Religioſi. Maneat ergo ex Eſſenorum ſanctiori ſecta, quæ magna ex parte deſerta Iordanis incolebat, & cuius ipſe Ioannes profeſſionis erat, ſuos diſcipulos selegiſſe. Indicat & hoc relatus Abulenſis *dicta quæſt. 66.* dum inquit hos Ioannis diſcipulos fuiſſe *circa ieiunij obſeruantiam* famoſiſſimos. & *quæſt. 72.* dicens, hæc ipſorum ieiunia fuiſſe *deuotionis, & ſupererogationis* ſupra communia alia Iudæorum ieiunia, quæ nullatenus alijs, niſi Eſſenis adaptari poſſunt, propterea, quæ de ipſorum abſtinentia, & ieiunijs referuntur ab auctoribus, maximè Philone in *libro de vita contemplatiua*. Hac etiam de cauſa proculdubio inter alias, quas refert Abulenſis *quæſt. 73.* Chriſtus Dominus huic diſcipulorum Ioannis querimoniæ, non niſi blandè, & leniter, ac ſine ipſorum acri reprehenſione (quali vti ſolebat contra Scribas, Phariſæos, & alios calumniatores) ſatisfecit, prout legitur apud relatos Euangeliſtas. Cum enim eos ex Eſſenis fuiſſe noſſet, quorum laudabilem conuerſationem rectè compererat, eorum imperfectioni compatiens, nihil duri, aut aſperi illis reſpondit, prout alijs facere ſolitus erat.

An Eſſeni.

Ex Eſſenis magna ex parte.

5 Poſt hæc Chriſtus filiam Archiſynagogi iam mortuam ad vitam reuocat, Hęmorrhoiſſam ſolo tactu fimbriæ ſanat, cęcos duos poſt ſe clamantes illuminat, & dæmoniacum mutum ſibi oblatum a dæmonis poteſtate liberat. Deinde dum Ieroſolymam Paſcha celebraturus aſcendiſſet, ibi manens ægrum 38. annorum ad probaticã piſcinam ſanitati reſtituit, & poſtea manum hominis aridam ſanauit in Synagoga, & exorta contra eum Scribarum, Phariſæorum, & Herodianorum ſeditione, illos declinans, ad mare Galilęę perrexit. De quibus Matthæus *cap. 9. & 12. Marc. cap. 3. & 5. Luc. cap. 6. & Ioann. cap. 5.* vbi & Expoſitores.

Chriſti alia miracula.

Sub-

6 Subſecutus eſt celeberrimus ille ſermo Chriſti in monte, de quo *Matth.5. & Luc.6.* in quo cum primo loco commendetur paupertas ſpiritus, ipſiuſque ſectatorum dicatur eſſe Regnum Dei, procul dubio aſſerendum videtur ſanctam, & religioſam paupertatem ſtatus Regularis, veluti primum fundamentum hoc Chriſti teſtimonio ſtabilitam fuiſſe, vt inter alios indicat S. Baſilius in *Regulis breuior. interrogat.205.* ac proinde complementum, & perfectionem ab ipſo accepiſſe, etſi primitus in Eſſenis, & alijs Ordinis Prophetici cultoribus a tempore Eliæ, & diſcipulorum, iuxta dicta in ſuperioribus, aliquatenus originem habuerit.

Sermo Chriſti in monte.

7 Inter alia Chriſti ſub hoc anno geſta refertur leproſi mundatio, de qua *Matth.8. Marc.1. & Luc.5.* ſerui Centurionis curatio, de qua etiam *Matth. 5. & Luc. 7.* item adoleſcentis filij viduæ mortuis excitatio, quæ eodem *cap. 7. Lucę* narratur. De quibus Expoſitores.

Alia miracula

8 Cum autem, eodem Luca dicto *cap.7. verſ.18.* teſtante, diſcipuli Ioannis (quos ex Eſſenis fuiſſe in ſuperioribus diximus) vidiſſent ea ſigna, quæ fecerat Chriſtus, illud præſertim de adoleſcentis rediuiui reſurrectione, & ad magiſtrum ſuum in carcere detentum zelo forſan amoris in ipſum ſuccenſi, vel quod ſtuperent ipſi ſignis præferri, detuliſſent, Ioannes tunc, vt illos potius in fide, & amore Chriſti ſolidaret, & ad ipſum tanquam ad verum Meſſiam aggregaret, duos ex illis ei nuncios miſit, vt interrogarent: *Tu es, qui venturus es, an alium expectamus?* hoc autem facto, & Chriſti reprehenſione Ioannem intentum ſuum aſſecutum fuiſſe pro comperto videtur, vt propterea ex ijs Ioannis auditoribus plures in die Pentecoſtes baptizati ab Apoſtolis meritò credantur, iuxta dicenda eo loco.

Diſcipuli Ioannis.

9 Inter hæc, & alia Chriſti ſigna, & geſta, de quibus *Matth.12. & Marc.3. Luc.7.8. & 11.* Herodes Antipas Tetrarcha Galilææ, iuſſit in conuiuio interfici Ioannem Baptiſtam propter cauſam aſſignatam ſub anno præcedenti. Quam metricè ſic deſcribit Poeta Mantuanus noſter *de ſacris diebus in menſe Auguſti in decollatione eiuſdem S.Ioannis:*

Ioannis mors.

Mantuanus.

Herodes Herode ſatus veſana propago
De patre veſano, fratris conſorte Philippi
Vſurpata, ingens ſcelus, immanemque rapinam
Auſus erat: tantumque nefas iactabat in horas.
Id Baptiſta palam facinus reprehendere adortus
Iram Herodiadis (nam Regis adultera nomen
Hoc habuit) ſubito incurrit, crudelior hydra

Illa

Digitized by Google

Illa ſacro inſidias Vati, laqueoſque tetendit:
Huic erat eximio vultu, viridique iuuenta
Filia: quæ cum Rex proceres ad feſta vocaſſet
Natali celebranda die, ſaltauerat inter
Solemnes epulas, & regia pectora tantum
Mouerat, vt ſe Rex, peteret quæcumque, daturum
Dixerit: hæc ſceleri vox eſt via facta nefando.
Nam tum conſuleret matrem, petitura quid eſſet,
Mater ait; pete Baptiſtæ, pete filia nobis
Funeſtum, dirumque caput, linguamque procacem:
Ipſe autem dudum Vates in vincula miſſus
Ob regale odium fuerat, vinctuſque iacebat.

Subiungit poſt alia, quæ omittimus. Sed hæc non, de quibus poſtea:

Tunc caput ablatum, tunc aduenere nepotes, &c.

10 Quæ poſt Ioannis Baptiſtæ necem euenerunt, Euangeliſta Matthæus *cap.* 14. *v.* 12. ſic refert: Et *accedentes diſcipuli eius, tulerunt corpus eius, & ſepelierunt illud, & venientes nunciauerunt Ieſu*. Circa quæ primum occurrit ſolum corpus Ioannis truncum ſine capite traditum eſſe diſcipulis Ioannis ſepeliendum, illis, vt eſt veriſimile, poſtulantibus, quemadmodum Ioſeph ab Arimathæa corpus petiuit Chriſti. De Ioannis verò capite cum nihil ibi dicatur, opinio eſt, quam ex Nicephoro *lib. 1. hiſt. cap.* 19. approbat Baronius *ſub anno Chriſti* 33. §. *idem ait*, nequaquam cum corpore traditum eſſe ad ſepeliendum: ſed ab Herodiade in abſtruſiore regiæ loco remotis arbitris reconditum, ſed id Abulenſi *in cap.* 14. *Matth. quæſt.* 44. non videtur arridere. Dicit enim: *Sed fortè poſtea illud diſcipulis Ioannis concederet, quia ad nihil erat ſibi vtile, cum ſemel ſaturaſſet iram ſuam videndo illum truncatum, & cruentum caput, & tunc etiam poſſent caput recondere diſcipuli Ioannis*. Quomodo etiam illud in Galliam, & in Italiam reportatum fuerit, idem Abulenſis ibidem dubitat. Oſtenditur autem Romæ in Eccleſia ſancti Silueſtri. A quibus ſepulturæ traditus.

11 Deinde de loco, vbi corpus Ioannis a diſcipulis conditum eſt, communis aſtruit ſententia fuiſſe Samariam, ſeu Sebaſtem, quæ in honorem Auguſti ab Herode *Auguſta* nominata eſt. Ita Abulenſis relatus, & alij referendi. Cauſam tradit Baronius ſuperiùs, quòd ciuitas ea ſub Herodis poteſtate non eſſet, ac propterea occaſio Herodiadi amputabatur cogitandi de trunco. Sepultum autem in monumento Eliſæi, & Abdiæ, teſtis eſt ſanctus Hieronymus *ep.* 27. *et in Abdiam Prophetam*, quem Volaterranus *in Geograph. lib.* 11. & alij ſequuntur. Quo loco.

quuntur. Nec ſine cauſa magnus hic Ordinis Prophetici Dux inter alios eiuſdem Ordinis Anteſignanos a commilitonibus recondi debuit, prout bene Mantuanus *de ſacris diebus in menſe Auguſti in decollatione eiuſdem Ioannis* ſic celebrat:

Tunc caput ablatum, tunc aduenere nepotes
Eliæ viuentis adhuc, raptumque cadauer
Adiunxere ſuis Patribus, tumuloque dedere,
Atque duos inter vates poſuiſſe feruntur,
Scilicet Abdiam, Carmelicolamque Eliſæum.

12 Eadem fermè Palęonydorus *lib. 2. cap. 1.* ſic inquiens: *Iſti* (ſcilicet Ioannis diſcipuli) *audito quod Ioannes decollatus fuiſſet in carcere, tulerunt corpus eius, & in ſepulchro Patrum eorum Eliſæi, & Abdię honorificè ſepelierunt.* Qualiter deinde S. Præcurſoris reliquiæ ſub Iuliano Apoſtata ſacrilegè igni traditę, etſi ex parta ereptæ ab incendio fuerint, Tomo ſequenti dicemus. Pariter quomodo curſu temporis Ianuam cineres tranſlati, tum Mantuanus noſter *loco relato*, tum Petrus Sarracenus *in vita ſancti Eliſæi* referunt.

Quid poſtea

13 Sed vocant nos, quia proprius noſtram tangunt hiſtoriam, verba illa *Matthæi* 14. ſupra relata de Ioannis diſcipulis, videlicet quòd poſt ipſius ſepulturam *venientes nuntiauerunt Ieſu*, proculdubio eius necem: quæri enim poteſt, qua de cauſa id fecerint. Huic quæſito reſpondens Abulenſis *Matth.* 14. *q.* 45. inter alias cauſas, quę ad noſtrum intentum minus conducunt, tradit duas, ex quibus habebimus eos poſt Ioannis mortem Chriſti diſcipulos, & familiares effectos fuiſſe. Abulenſis verba en damus, quia ſatis glorioſa Eſſenis noſtris, quales Ioannis hoc diſcipulos exiſtimamus: *Tertiò fuit, quia dum Ioannes viuebat, iſti habebant magiſtrum, nunc verò orbati magiſtro, nullum habebant, ad quem recurrerent, niſi ad Ieſum, quia erat Doctor morum, ſicut Ioannes, ideo familiares ei effici voluerunt, & adhuc habuerunt occaſionem, ſcilicet, vt annunciarent ei, quid factum erat de Ioanne. Et hoc erat veriſimile, quia Ieſus erat valde excellentior, etiam in conſpectu plebis, quam fuerat Ioannes, propter miracula multa, quæ faciebat, & Ioannes nullum fecerat, Ioann.* 10. *ideo multò plures diſcipuli veniebant ad eum, quàm ad Ioannem, vt patet Ioann. cap. 8. Iſti nunc igitur vellent venire ad eum. Quartò fuit, quia forte Ioannes oſtenderat eis, antequam occideretur, veniendum eſſe ad Ieſum, quia forte fuerunt iſti, qui nunc venerunt, illi duo, quos ante hoc Ioannes miſerat ad Ieſum, dum maneret in vinculis, quærens per eos: Tu es, qui venturus es, ſupra* 11. *& per hoc Ioannes oſtenderet diſcipulis ſuis, quod Ieſus eſſet Meſſias, vt ibidem declaratum eſt. Cognito ergo diſcipuli illi, quod Ieſus eſſet Meſſias, ad illum*

Nunciatur Chriſto Ioannis mors.

Qua de cauſa.

Digitized by Google

illum venerunt, quia Meſſias erat tota expectatio Iudæorum. De his dicit Hieronymus ſuper Matthæum: Intende autem, qualiter diſcipuli Ioannis iam magis familiares facti ſunt Ieſu, ipſi enim fuerunt, qui annunciauerunt ei, quod factum eſt de Ioanne, etenim vniuerſos dimittentes ad Ieſum confugiunt, & ita paulatim poſt calamitatem, & reſponſionem a Chriſto diſpenſatam directi ſunt, & ita credendum, quod iſtos ſuſceperit nunc Ieſus in numero diſcipulorum ſuorum. Ex hoc ergo Abulenſis teſti- Ioan. diſcipuli Chriſti alumni effecti.
monio probabile ſatis erit, hos Ioannis diſcipulos, quos ex Eſſenis fuiſſe ſępius commemorauimus, poſt ipſius mortem Chriſti Collegio aggregatos eſſe.

14 De alijs Chriſti Domini ſub hoc anno geſtis doctè ſatis Expoſitores, & Annaliſtæ. Illud ſolùm nobis reſtat notatu dignum, tan- Alia Chriſti geſta.
tam fuiſſe tunc inter homines ſanctitatis Ioannis vulgatam opinionē, vt Herodes ipſe audiens mirabilia opera Chriſti, quæ prius, vel quod eſſet in bello contra Arabiæ Regem occupatus, vel alijs negocijs diſtentus, non audierat; vel ſi audierat, incredulus, & ſocors homo neglexerat, vt habet Baronius *hoc anno*, creſcente tandem ipſorum fama, & alijs de Chriſto opinantibus, quod eſſet Elias, aut alius ex Prophetis, ipſe tamen crediderit eſſe Ioannem rediuiuum, & ea operantem Chriſtus putatus Elias.
miracula, *Matth. 14. verſ. 1. & 3. Marc 6 verſ. 14. & 16.* Ex quo duo elici videntur, vnum, tantam fuiſſe apud Herodem, & alios de Ioanne exiſtimationem, vt eum a mortuis reſurrexiſſe putarent: alterum, quod Chriſtus poſt obitum Ioannis multa patrauerit miracula a SS. Euangeliſtis prætermiſſa. Torniellus *ſub anno 4083. num. 3.*

Annus mundi 4085. Chriſti 33.

1 HVIC quoque anno plura, ipſaque egregia Chriſti geſta, & miracula merito adſcribuntur. Cuius ſub initio, proxime ſcilicet ad Paſchę feſtum ſolemniſſimum illud miraculum de quinque hominum millibus ex quinque panibus, & duobus piſcibus Chriſti miracula.
ſatiatis patrauit, prout referunt Euangeliſtæ Matthæus *capite decimo quarto*, Marcus *cap. 6.* & Ioannes *cap. 6.* cum autem cognouiſſet, quod turbæ propter tam inſigne miraculum venturæ erant, vt ipſum vel inuitum facerent Regem, iuſſit diſcipulos transfretare, mare videlicet Galilæę, ſeu Tiberiadis, cui proximè aderant, ipſe verò fugit in montem ſolus orare. Orta deinde diſcipulis tempeſtate, terrore nimio afflictis affuit ambulans ſupra mare, & a periculo eripiens. Applicuit deinde in terram Geneſareth, vbi plura miracula

tactu fimbriæ ſuæ perfecit. Poſtea a turbis quæſitus, & inuentus cœpit eis de Pane cœleſti diſſerere, multis etiam ex diſcipulis non credentibus, Petro autem, & Apoſtolis in ipſius famulatu perſeuerantibus, prout in præfatis Euangeliſtis legitur.

Chriſtus cum Phariſæis.

2. Poſt hæc morante Ieſu in Galilæa cum veniſſent ad eum ab Ieroſolymis Phariſæi, & quidam de Scribis interrogabant eum, cur diſcipuli eius non lotis manibus manducarent? Qua occaſione accepta cœpit Ieſus eos arguere, quod in exterioribus, ac leuioribus quibuſdam cerimonijs ab hominibus inſtitutis eſſent ſupra modum diligentiores, de mandatis verò diuinis accurate obſeruandis, & de corde ab immundis cogitationibus mundando, nihil penitus curarent. Ex hac verò Phariſæorum calumnia, & Chriſti ad illos reprehenſione, magis roboratur id, quod diximus *ſub anno 3807. num. 3.* & ſequentibus, Phariſæos videlicet ex Eſſenis ortum habuiſſe, non quidem, vt legitimos ipſorum alumnos, ſed veluti adulterinam prolem, eis in quibuſdam externis cerimonijs ſimiles, in ſpiritu autem, & Religione prorſus difformes. Vtrumque enim hoc facto denotari videtur, illud de cerimonijs externis in lotione manuum, de qua tam ſoliciti erant, quæ forſan ab Eſſenis ortum duxit, qui, vt ſæpius vidimus, talibus luſtrationibus videbantur addicti, illud autem de toruo, & prauo ſpiritu, in Chriſti verbis eorum vitia redarguentis, *Matth. 15. verſ. 3.* clariùs *Marc. 7.* vbi vtrumque expreſſius continetur. Dicit enim Euangeliſta: *Et conueniunt ad eum Phariſæi, & quidam de Scribis venientes ab Ieroſolymis, & cum vidiſſent quoſdam ex diſcipulis eius communibus manibus, id eſt, non lotis, manducare panes, vituperauerunt. Phariſæi enim, & omnes Iudæi, niſi crebro lauerint manus, non manducant, tenentes traditionem ſeniorum. Et a foro niſi baptizentur, non comedunt, & alia multa ſunt, quæ tradita ſunt illis ſeruare, baptiſmata calicum, & vrceorum, & æramentorum, & locorum, & interrogabant eum Phariſæi, & Scribæ: Quare diſcipuli tui non ambulant iuxta traditionem ſeniorum, ſed communibus manibus manducant panem?* At ille reſpondens, dixit eis: *Bene prophetauit Iſaias de vobis hypocritis, ſicut ſcriptum eſt: Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe eſt a me. In vanum autem me colunt docentes doctrinas, & præcepta hominum. Relinquentes enim mandatum Dei, tenetis traditionem hominum, baptiſmata vrceorum, & calicum, & alia ſimilia his facitis multa.* Propterea enim hunc lotionis manuum vſum apud vtrũque Euangeliſtam Phariſæi *traditionem ſeniorum* appellare videntur, quia ex priſcis Eſſenis, ſeu Enoſcenis originem traxiſſe videbatur. Narrantur poſt iſta inter Chriſti geſta liberatio filiæ Cananeæ a dæmonio

Phariſæi adulterina proles Eſſenorum.

Chriſti verba ad Phariſæos.

monio in partibus Tyri, & Sydonis; ſurdi, & muti curatio verſus mare Galilææ, & quatuor millium hominum ex ſeptem panibus ſaturatio, de quibus *Matth.* 15. & *Marc.* 7.

3 Acceſſerunt poſtea ad ipſum Phariſæi, & Saducæi tentantes ipſum, ſignumq; petentes, qui non ſolum ab eo repulſam paſſi ſunt, ſed & acrem, & vehementem reprehenſionem, monitione etiam diſcipulis adiuncta, vt cauerent ab ipſorum doctrina, quam Chriſtus *fermentum* appellat. Hinc collige iuſtè Abulenſem in *cap. tertium Matth. q.* 63. Baronium *tom.* 1. *Annal. ſub anno Chriſti* 64. §. *verum nec hic*. Setarium in *Tribareſ. lib.* 3. *cap.* 9. & *in Mineral. lib.* 5. *cap.* 7. & alios, inferre potuiſſe Eſſenos, vtpotè viros probos, & ſanæ doctrinæ nunquam a Chriſto reprehenſos, cum tamen è contra Phariſæi, & Saducæi, quia improbi, & falſorum dogmatum ſectatores, ſæpius ab ipſo reiecti, & improbati fuerint. Qualia verò fuerint tam Eſſenorum, quam Phariſæorum, & Saducæorum dogmata, vt propterea illi probari, iſti verò reprobari meruerint, ex dictis *ſub annis* 3545. 3716. & 3807. elici valet. *Phariſæi, & Saducæi.*

4 Veniens mox Chriſtus in Bethſaidam, lucem reddidit cæco, & circa partes Cæſareæ Philippi Tetrarchæ *Panneadam* vocatæ, ac ad fontes Iordanis ſitæ, cum interrogaſſet diſcipulos ſuos, quem homines ipſum eſſe dicerent, & illi dixiſſent, quod quidam putarent ipſum Ioannem, alij Eliam, alij Ieremiam, aut vnum ex Prophetis, Petruſque omnium diſcipulorum nomine reſpondiſſet: *Tu es Chriſtus Filius Dei viui*. Ieſus viciſſim ei dixit: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam*. De quo *Matth.* 16. *Marc.* 8. & *Luc.* 9. *Alia Chriſti miracula.*

5 Quærit hic Abulenſis *in Matth.* 16. *quæſt.* 48. qua de cauſa putabant aliqui Chriſtum eſſe Eliam, & reiecto modo dicendi Hiſtoriæ ſcholaſticæ, quod ſcilicet putaretur Elias, quia baptizabat, Elias enim, & Eliſæus, quia tranſierunt Iardanem, 4. *Reg.* 2. baptiſmum denotabant, eo quod ille tranſitus leuis eſſet aſſimilatio ad hoc, quod Chriſtus putaretur Elias. Reiecto etiam aliorum placito dicentium, quod Chriſtus crederetur Elias, propter feruorem zeli, quo vterque fulgebat: nam *iſta* (inquit Abulenſis) *parua ſimilitudo eſt*. Aptiorem cauſam ipſe aſſignat, & ſatis Eliæ glorioſam, quod ſcilicet cum Iudæi crederent Eliam eſſe venturum, iuxta Malachiam 4. ideo *quando videbant* (ait ille) *aliquem virum excellentem, putabant, quod ipſe eſſet Elias*. Propterea enim idem quæſierunt a Ioanne, *Ioann.* 1. *verſ.* 21. Sed nos aptiſſimam huius rei cauſam eam putamus, adeo videlicet ſimilem magnum noſtrum Prophetam Eliam Chriſto Domino vita, *Cur Chriſtus putatus ſit Elias. Ratio Abulenſis.*

moribus, ſignis, prodigijs extitiſſe, vt errandi anſam inde arripere potuerint plures ad exiſtimandum Chriſtum eſſe Eliam. Quæ porrò fuerint hæc, in quibus Elias typum geſſit Saluatoris, alijs relinquimus, qui de hac re lucuſenter, quales ſunt Cyprianus *lib. de Spiritu ſancto.* Auguſt. *de Ciuit. Dei, & ſerm.* 201. *de tempore.* Rupertus *in lib. Reg.* Hugo Cardin. *ibid.* Dionyſ. Carthuſ. in 3. *Reg.* 17. quos alij ex recentioribus ęmulantur.

Quis ille vnus ex Prophetis.

6 Quærit vlterius idem Abulenſis *quæſt.* 50. quis erat ille vnus ex Prophetis, quem Chriſtum eſſe exiſtimabant aliqui. Et reiecto auctore hiſtoriæ ſcholaſticæ, qui per *vnum ex Prophetis* intelligit Eliſęū, propter rationem ſuperius aſſignatam, ſubiungit ipſe: *Sed dicendum, quod ſi putaretur Eliſæus, melius eſſet hoc propter operationem miraculorum, quam propter aliquid aliud, quia nullus Prophetarum veteris teſtamenti tanta miracula patrauit, duos quippe mortuos ſuſcitauit,* 4 Reg. 4. *cap.* 2. *vſque ad* 13. *& Eccleſ.* 48. *Chriſtus autem iam duos mortuos ſuſcitauerat, ſicut Eliſęus, ſcilicet filium Archiſynagogi, ſupra nono capitulo, & filium viduæ in Naym, Lucæ* 7. *Lazarum autem nondum ſuſcitauerat, quia paucis diebus ante mortem ſuam illum ſuſcitauit, vt colligitur Ioann.* 11. *in cæteris etiam miraculis magis Chriſtus ſimilabatur Eliſęo, quàm cæteris, licet eum incomparabiliter Chriſtus excederet, quia fecit opera, quæ nemo alius fecit, Io.* 15. *ideo putari poterat Eliſęus.* Addit per *Prophetam* intelligi hic indeterminatè aliquem ex Prophetis, quia omnia, quæ requirebantur ad eſſe Prophetam, apparebant, in eo. verba ipſius ſunt hæc: *Dicendum quod putabant eum verè eſſe Prophetam, & tamen dicitur, quaſi vnum de Prophetis, quia quaſi non dicit ſolam ſimilitudinem, ſed interdum dicit identitatem, vt Ioann.* 1. Vidimus gloriam eius, gloriam quaſi vnigeniti a Patre, *& tamen ille erat verè vnigenitus, ſed dicitur* quaſi vnigeniti *ad oſtendendum, quod totum, quod apparere debebat in vnigenito vero ad hoc, quod putaretur vnigenitus, apparuit in illo. Ita Chriſtus putabatur, quaſi vnus de Prophetis, quia omnia, quæ requirebantur ad eſſe Prophetam, apparebant in eo.* Collige hinc, mi lector, honorificum valde Prophetici Ordinis profeſſorum encomium, vt Chriſtus Dominus ipſorum veluti prototypus eſſet, ita vt vita, moribus, geſtibus, & actibus eidem ſimiles crederentur.

Abulenſis reſponſio.

Transfiguratio Chriſti.

7 Glorioſæ Chriſti Transfigurationis myſterium, quod hoc tempore in Thabor monte, præſentibus Petro, Iacobo, & Ioanne Apoſtolis celebratum eſt, vel ex eo, quod illius ſocius, & teſtis fidelis noſter Patriarcha Elias, & ab eodem Chriſto vocatus fuerit, vt in eo aliquantulum immoremur, iure ſuadet. Inueſtigandum ergo nobis

bis eſt, cur tanti ſacramenti comes adhibitus Elias cum Moyſe fuerit, prout ex *Matth. 17. verſ. 3. Marc. 9. v. 3. & Luc. 9. v. 31.* habetur. Ex eo namque non pauca, nec exigua ipſius encomia elicere poterimus. Primò, plures aſſerunt ideo Moyſem, & Eliam huic myſterio celebrando adfuiſſe, vt oſtenderetur Chriſtus viuorum, & mortuorum ſimul Rex, & Dominus eſſe, qui ex viuis Eliam, ex mortuis verò Moyſem ſuæ gloriæ teſtes afferebat. Sic fermè Beda, Theophylactus & Euthymius, ac Guido noſter in *Concord. Euangel. in cap. 17. Matth.* cum alijs, quos ſequitur Abulenſis *in Matth. 17. quæſt. 51.* vbi inter decem, quas huius rei cauſas tradit, pro ſexta iſtam adducit, referens & Chryſoſtomum. Ex hoc autem non modo infertur veriſſimum eſſe id, quod *ſub anno 3139. num. 9.* diximus, videlicet inter ſuperſtites, & viuos, qui nondum mortis debitum exſoluerũt, numerandum Eliam, ſed etiam magnam ſanctitatis ipſius excellentiam in hoc maximè cognoſci, quippe, viuente adhuc Dei Genitrice Maria ipſo valde ſanctiori, nihilominus ſicut Moyſes pro omnibus, qui diem ſuum clauſerunt, teſtis a Chriſto aſſumptus eſt, ſic & Elias pro cunctis, qui in hoc ſeculo morabantur, ac per conſequens, etiam pro eadem Beatiſſima Virgine. Cur adfuit Elias.

8 Secundò, idem Abulenſis, *vt ſupra*, inter eas, quas, vt diximus, cauſas tradit, tertiam ſic aſſignat: *Tertiò, & præcipuè, quia ad Transfigurationem teſtificandam nulli magis apti erant, quam iſti duo, eo quod in Transfiguratione apparuit claritas vultus Chriſti, & veſtium, & tamen in iſtis apparuerat aliquid ſimile, & non in alijs Patribus veteris Teſtamenti: nam Moyſes habuit aliquando faciem fulgentem, ſicut nunc Chriſtus, ſcilicet quando deſcendit de monte; nam erat facies eius cornuta ex conſortio ſermonis Domini, Exodi trigeſimo quarto. Moyſes etiam vidit ſæpe gloriam Domini: nam de nube, & nebula, in qua oſtendebatur gloria Domini, loquebatur Deus Moyſi, Exodi 33. & 34. & Numer. 12. Elias etiam vidit gloriam Dei in igne, & commotione, & ſpiritu auræ leuis, tertio Regum decimo nono, quod aliquo modo pertinebat ad gloriam claritatis Transfigurationis. Ideo iſti potius, quam alij aſſumpti ſunt ad Transfigurationem.* Hoc etiam valde glorioſum Eliæ eſt, quippe illa eius, qualis ea fuerit gloriæ vmbra in Horeb, de qua *ſub anno 3127.* diximus, expreſſa veluti figura extiterit claritatis Chriſti in Thabor. Quod maximè verum eſſet, ſi cum aliquo fundamento affirmari poſſet viſionem, quam tunc habuit, ſimilem fuiſſe beatificæ, quod alijs relinquimus diſcutiendum. Aliam adijcit idem Abulenſis rationem, quam ipſe primo loco ponit, quæ a nobis omittenda non eſt. Dicit igitur conueniens fuiſſe Moyſem, & Eliam cum Chri- Abulenſis reſponſio. Alia reſponſio Abulenſis.

ſto in Transfiguratione apparuiſſe, propter excellentiam perſonalem, quia iſti videntur fuiſſe excellentiores inter Patres veteris Teſtamẽti: nam Moyſes fecit multa miracula, quia dicitur *Deuter.* 34. quod non ſurrexit vltra Propheta in Iſrael, ſicut Moyſes in omnibus ſignis, & prodigijs. Elias etiam fuit potens in miraculis, ipſe enim primus fuit, qui mortuum ſuſcitauit, 3. *Reg.* 17. ipſe a coruis diuinitus quotidie longo tempore paſtus eſt, *eodem cap.* ipſe ignem de cælo deſcendere fecit ſuper ſacrificia, 3. *Reg.* 18. & ſuper duos quinquagenarios 4. *Reg* 1. & multa alia. Ideo iſti duo tanquam præcipui habiti ſunt in veteri Teſtamento. Vt ergo oſtenderetur magna Chriſti poteſtas, & dignitas, iſti duo, qui maximi fuerunt in veteri Teſtamento, adſtiterunt ei familiares in Transfiguratione. Ex hoc verò Abulenſis placito, illud rectè ſequitur Eliæ noſtro valde honorificum, eum ſcilicet Prophetis cunctis, etiam Samueli, Dauidi, Iſaiæ, Ieremiæ, Ezechieli, ac Danieli ſanctitatis, & excellentiæ prærogatiua præponendum eſſe. Quod etſi ex alijs capitibus comprobari poſſit, non incongruè tamen ex eo elici valet, quod inter omnes illos ipſe ad hanc dignitatem conſortij gloriæ Chriſti in Transfiguratione ſolus vocatus fuerit.

Communior reſponſio.

9 Communior tamen, & applauſibilior ratio, nec a noſtro inſtituto aliena, quare ad id munus ipſe cum Moyſe a Chriſto fuerit electus, eſt, quia oportuit Chriſti doctrinam teſtimonium habere a Lege, & Prophetis, & ita pro Lege ipſius Legiſlator Moyſes, & pro Prophetis Elias in Transfiguratione apparent. Sic fermè Tertullian. *lib. aduerſus Marchionem* 4. Hilarius, Chryſoſt. Hieron. Beda, & Euthym. *in Matth.* 17. Adde Ambroſium *in cap.* 9. *Lucæ*, & Auguſtinum *in lib. de quinq. hæreſibus cap.* 7. ac Guidonem noſtrum relatum, & ex recentioribus Maldonatum *in Matth.* 17. & Barrad. *tom.* 2. *lib.* 10. *cap.* 28. ſed illud clariùs exprimit Abulenſis loco relato, ſubiungens & cauſam, quare pro omnibus Prophetis Elias Trãsfigurationi affuerit, quia (inquit) *Princeps Legis fuit Moyſes. Princeps autem Prophetarum Elias.* Chryſoſtomus etiam *homil.* 57. *in Matthæum*, ferè eamdem aſſignauit: *Quoniam turbæ*, inquit, *alij Eliam, alij Ieremiam, alij priſcorum Prophetarum vnum opinabantur. Idcirco Moyſem, & Eliam, cæterorum Prophetarum vertices, &c.* Ex eo autem deducimus id, quod *in Apparatu cap.* 4. *num.* 23. diximus, Eliam videlicet Principem, & caput Prophetarum appellari poſſe, eo quod Ordinis Prophetici, cuius auctor Samuel extiterat, ipſe fuerit primus propagator, & in ratione ſtatus Religioſi, qualiter in Lege illa eſſe potuit, inuentor, ac promotor. Nulla enim congruentior clariſſimi huius tituli aſſignari poteſt

cauſa,

cauſa, vt diſcurrenti per ſingulas conſtare poterit.

10 Quæ autem geſſerit Elias, dum Chriſto transfigurato præſens adfuit, ex Euangelico textu *Matth.* 17. *verſ.* 3 habetur, dum dicitur: *Et ecce apparuerunt illis Moyſes, & Elias loquentes*. Et *Marc.* 9. *verſ* 3. ſic: *Et erant loquentes cum Ieſu.* Clarius *Luc.* 9. *verſ.* 30. his verbis: *Et ecce duo viri loquebantur cum illo. Erant autem Moyſes, & Elias viſi in maieſtate, & dicebant exceſſum eius, quem completurus erat in Ieruſalem.* Ex quibus deducitur, Moyſem, & Eliam cum Chriſto transfigurato ſermones habuiſſe, & maximè de morte, quam paſſurus erat. Eſt etiam id ſatis rationi conueniens, tum quia, ſi nihil cum Chriſto loquerentur, ſed eſſent veluti ſimulacra muta, æſtimari potius poſſent ab Apoſtolis phantaſmata præſtigioſa, quam veri Moyſes, & Elias; tum quia vix poſſent eos pro talibus agnoſcere, niſi loquentes audijſſent, & ex ſermonibus eorum, qui eſſent, conieciſſent. Vnde Theophylactus ex colloquijs, quæ inter ſe miſcebant ab Apoſtolis cognitos fuiſſe putat. Nam fortaſſe, inquit, Moyſes dicebat: *Tu es, cuius ego paſſionem occiſo agno, & celebrato Paſcha præfiguraui. Elias verò: Tu es, cuius ego reſurrectionem ſuſcitato viduæ filio ſignificaui, & talia quædam.* Et Euthymius: *Colloquebantur autem cum eo, oſtendentes, quod Lex, quæ per Moyſem data erat, ac ſermo, qui per Prophetas de morte eius fuerat, conformiter cum illo præſignauerant.* Item Abulenſis *quæſt.* 57. dum quæreret, quid loquerentur cum Chriſto, reſpondet: *Dicendum, quod fortè multa loquebantur, per quæ oſtenderent excellentiam Chriſti, nam ad hoc venerant, vt teſtificarentur de Chriſto coram diſcipulis, ideo tam in verbo, quam in opere, &c.* Et *quæſt.* 58. ſic: *Dicendum, quod locutio eorum erat valde conueniens, nam ad hoc præcipuè erat eorum aſſiſtentia ad Chriſtum transfiguratum, vt loquerentur, nam ſi non loquerentur, non appareret, quid teſtificarentur de Chriſto: nam ſicut vox Patris, quæ audita eſt, fuit ad hoc, vt agnoſceretur Chriſti excellentia, ita & aſſiſtentia Moyſi, & Eliæ, & tamen neſciretur, quid teſtificabantur Moyſes, & Elias de illo, ſi non loquerentur, ideo debuerunt loqui.* Quod etiam in ſequentibus probat, tum quia fortè non agnoſcerentur, niſi loquerentur, tum quia eſto agnoſcerentur, non tamen ita determinatè, ſicut ſi aliquid loquerentur. Subiunxit alia, quibus & eos locutos cum Chriſto, & pleraque locutos ſatis oſtendit. Videantur apud ipſum.

Quid Elias in Transfigurat.

Theophylacti doctrina.

Abulenſis.

11 Hæc verò idcircò a nobis prænotanda fuerunt, vt reuelatio quædam Beatiſſimæ Virginis Beato Petro Thomæ Ordinis noſtri clariſſimo alumno, & Patriarchæ Conſtantinopolitano facta credibilior redderetur. Vt enim habetur ex ipſius geſtis, quæ Ioannes de Hil-

Beatiſſ. Virg. reuelatio.

Hildensheim Saxo eiuſdẽ ſocius, ac diſcipulus in *lib. contra Detractores Ordinis cap. 5.* deſcripſit, cum B. Pater a Beatiſſima Virgine Religionis ſuæ patrocinium, & conſeruationem poſtularet, ab ipſa audire meruit: *Petre non timeas, quia durabit in finem Carmeli Religio veſtra, nam & pro ea ſupplicauit etiam Filio meo primus Ordinis Patronus Elias in Transfiguratione, & impetrauit.* Quam reuelationem non ſolum hiſtorici noſtri, ſed & exteri receperunt, & quod magis eſt, a ſacra Congregat. Rituum anno 1628. ſub Vrbano Octauo Pont. Max. magna ex parte, etſi non quoad ſingula, approbationem obtinuit, in Officio eiuſdem B. Petri pro die 29. Ianuarij lect. 5. Non rectis oculis eam vidit modernus quidã vitæ eiuſdem ſancti compilator, quod in ipſa Carmeli Religionis Inſtitutor Elias vocetur, & quod inter Transfigurationis arcana breuiſſimo temporis interuallo peracta talis Eliæ interceſſio importune referatur. Sed quia mihi rem examinandam relinquit, onus libens accepto, idque faciam circa ann. Chriſti 1351. quo viſio eidem B. Petro Thomæ facta creditur, dum tamẽ interim de Eliæ patronatu in Ordinem noſtrum auctor iſte, aliàs doctus, & amicus non dubitet, vel propter dicta *in Apparatu cap. 5. & 6.* & legat Petrum Vvaſtellium *in vindic. lib. de inſtit. Monach. Ioann. Ieroſolymitan. ar. 14.* ac credat de multis tunc collocutos fuiſſe Moyſem, & Eliam cum Chriſto, prout ex Doctoribus relatis deducitur, ac opportune ea occaſione & Moyſem pro Synagoga, cuius Princeps erat, ac Eliam pro ſuo Prophetico Inſtituto, cuius fuit caput, Chriſtum interpellare potuiſſe, quem ſciebant communem eſſe hominum aduocatum apud Patrem.

Interrogatio diſcipulorum de Elia.

12 Redit iterum in Euangelica hiſtoria Elias noſter a Chriſto Domino vocatus. Cum enim poſt Transfigurationem ex Monte reuerterentur, rogarunt diſcipuli magiſtrum *Matth. 17.* dicentes: *Quid ergo Scribæ dicunt, quod Eliam oportet primum venire?* ſeu, vt *Marc. 9.* habetur: *Quid ergo dicunt Phariſæi, & Scribæ, quia Eliam oportet venire primum?* occaſione videlicet arrepta, quod eum in Thabor cum Moyſe vidiſſent. Chriſtus verò ait illis: *Elias quidem venturus eſt, & reſtituet omnia. Dico autem vobis, quia Elias iam venit,* ſeu, vt apud Marcum dicitur: *Elias cum venerit, primo reſtituet omnia, & quomodo ſcriptum eſt in filium hominis, vt multa patiatur, & contemnatur. Sed dico vobis, quia & Elias venit, & fecerunt illi, quæcumque voluerunt.* Quibus verbis, vt ex fere communi PP. expoſitione conſtat, duos Elias diſtinguit Chriſtus, alterum typicum, alterum realem, de illo dicit, *iam venit,* de iſto, *venturus eſt,* ille fuit Ioannes Baptiſta, iſte erit verus Elias venturus in fine mundi ad reſtituendum omnia

Duo Eliæ, vnus realis, typicus alter.

omnia, id eſt, conuertendum homines ad Chriſtum, vt exponunt Chryſoſtomus, Theophylactus, Euthymius, Theodoretus, Guido noſter, & alij, conformiter ad illud Malach. 4. *Vt conuertat cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum*. Ex his autem duo habemus ad noſtræ hiſtoriæ intentum. Primum, hoc Chriſti Domini teſtimonium, quo Ioannem vocat Eliam, ſatis probare id, quod in ſuperioribus diximus, eum videlicet eiuſdem cū Elia Inſtituti Monaſtici, & Eremitici fuiſſe. Tanta enim vtriuſq; ſimilitudo id ſufficiēter ſuadet, de qua Abulen. *in Matth.* 17. *q.* 138. ſic: *Sed dicendum, quod Ioannes fuit Elias per ſimilitudinem, & auctoritatem, & primo propter ſimilitudinem vitæ: nam ſicut fuit Elias vir Eremicola, qui in monte Carmeli morabatur; ita Ioannes ſemper habitauit in Eremo ex annis teneris, vſque ad trigeſimum annum, quando cœpit prædicare, vt colligitur Lucæ primo, & tertio. Secundò, in ſimilitudine victus, & veſtitus: nam ſicut Elias manens in deſerto comedebat cibos deſerti, ita & Ioannes vinum, & ſiceram non bibit, ſed nec comedebat quicquam, niſi locuſtas, & mel ſyluestre, ſupra tertio. Sic et in veſtitu: nam Elias accinctus erat zona pellicea circa lumbos, et veſtibus de pellibus, quarto Reg.* 1. *ſic & Ioannes veſtiebatur pilis camelorum, et zona pellicea circa lumbos accingebatur, ſupra tertio capitulo*. Secundum, hoc, quod Chriſtus de Elia venturo dixit, manifeſtè quoque confirmare id, quod diximus *ſub anno* 3139. *num.* 10. Eliam nempe in fine mundi venturum, Iudæos tunc conuerſurum, Antichriſtum expugnaturum, & vitam pro Chriſto tandem expoſiturum: nunc ad alia Chriſti geſta mirabilia, quæ ſub hoc anno facta ſunt, progrediamur.

Ioannes, & Elias ſimillimi

13 Poſt hæc enim ad preces cuiuſdam filium eius dæmoniacum, ac lunaticum curauit, decem leproſos deinde a cōtagioſo morbo eripuit, mulierem in adulterio deprehenſam miſericorditer abſoluit, cæco nato lucem conceſſit, & hydropico in Sabbatho cum Iudæorum confuſione, qui nefas id putabant, ſanitatem reſtituit. Cum autem in feſto Encæniorum Ieſus eſſet in Templo in porticu Salomonis, & inſtanter admodum a Iudæis interrogaretur, vt palam diceret eis, ſi eſſet Chriſtus, ac ipſe inter reſpondendum dixiſſet: *Ego et Pater vnum ſumus*, tulerunt lapides, vt iacerent in eum; ſed ipſe exiuit de manibus eorum, & venit in fines Iudææ trans Iordanē, vbi dudum Ioannes baptizarat. De his, & alijs Chriſti geſtis, quę huic anno correſpondent, Matthæus *cap.* 17. *et* 18. Marc. 9. Luc. 9. 10. *et* 17. & Ioan. 10. Manſit Chriſtus vſque ad Paſcha ſubſequentis anni in hac Regione trans Iordanem, prout ex D. Auguſtino *tract.* 49. colligit Torniellus *ſub anno* 4084. *num.* 2. Cum autem illa fuerit Eſſe-

Alia Chriſti mirabilia.

norum

norum habitatio iuxta ſæpius repetita, anſam hic arripere potuerunt auctores *ſub anno* 4065. relati, ad aſſeuerandum Chriſtum Seruatorem illorum Inſtitutum amplexatum fuiſſe, ſed qualiter id moderandum, eo loco dictum manet.

Annus mundi 4086. Chriſti 34.

Annus Chriſti poſtremus.

1 ANNVM iſtum vltimum fuiſſe Chriſti Domini manſionis in terris ſub carne viſibili, & mortali, cum cōmuniori DD. ſententia tenemus. Docet ipſam venerabilis Beda *lib. de ratione temporum cap.* 45. Marianus Scotus *in Chronic.* Baronius *in Apparat.* Onuphrius *in Faſtis*, & plures alij, quos ſequuntur Annaliſtæ Torniellus, & Salianus. Hic ergo annus Chriſti vltimus, poſtremus etiam erit Tomi iſtius Annaliũ primi, in quo & Chriſti geſta compendioſè, & quæ ad noſtrę hiſtoriæ cognitionē ſpecialiter ſpectant, fuſius expendēda erũt.

Chriſtus Religionis ſtatus promotor.

2 Ergo circa huius anni initium, cum eſſet Chriſtus in Regione illa Iudææ trans Iordanem, non ſemel, ſed ſæpiùs, mirìſque modis, Religioſi, ſeu Monaſtici ſtatus, cuius Elias fundamenta iecerat, perfectionem, etiã quoad tria eſſentialia vota ipſius, prout ex *Matth.* 19. habetur, roborauit, & confirmauit. Nec temerè ſuſpicabimur ideo Chriſtum Regionem hanc trans Iordanem, in qua tunc erat ad Religioſi ſtatus perfectionem hominibus commendandam inter alias ſelegiſſe, quia in ipſa, & ipſius deſertis, vt ſæpiùs dictum eſt, Eſſeni habitabant, obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis, quantum Lex vetus patiebatur, obſeruatores ſolertiſſimi. Sic enim verbo, & exemplo tum ſuo, tum Eſſenorum hanc vitæ rationem carnis legibus contrariam facilius valde mundo perſuadere poſſet. Nacta ergo occaſione quorumdam Phariſæorum de diuortio ipſum ſciſcitantium: *Si licet homini dimittere vxorem ſuam quacumque ex cauſa.*, dum multa de

Eunuchi ſpirituales.

indiſſolubilitate matrimonij dixiſſet, in laudem poſtea caſtitatis, ſeu virginitatis *verſ.* 12. in hæc prorupit: *Sunt Eunuchi, qui de matris vtero ſic nati ſunt, & ſunt Eunuchi, qui facti ſunt ab hominibus, et ſunt Eunuchi, qui ſeipſos caſtrauerunt propter Regnum Cælorum. Qui poteſt capere, capiat.* Quibus verbis virginitatem, ſeu caſtitatem cœnobialem commendaſſe Chriſtum, teſtes ſunt ſancti Epiphanius, Hieronymus, Auguſtinus, Fulgentius, & alij, quos referunt contra ſectarios Bellarminus *lib. 2. de Monachis cap.* 23. & Suarez 3. *tomo de Relig. lib.* 3. *cap.* 1. & *lib.* 9. *cap.* 1. de quo *ſub anno* 3341. *num.* 3. ſcripſimus. Vbi etiam non ſolum de futuris Eunuchis ſpiritualibus, ſed etiam de illis,

qui

Digitized by Google

qui tunc erant, locutum fuiſſe Chriſtum diximus. Et ſuadetur ex vi verborum, *ſunt Eunuchi, qui ſe caſtrauerunt*, quæ referunt tempus præſens, & præteritum. Loqui autem hoc loco Chriſtum de ſpiritualibus Eunuchis, qui voluntariam caſtitatem, vel ex voto ſeruant, vlterius probatur ex vtraque gloſſa. Interlinealis enim eos intelligit, qui voluntate deuouerunt ſe caſtitati. Ordinaria eos, *qui propter Chriſtum continent*. Item ex Theophylacto dicente: *Qui autem ſeipſos Eunuchos faciunt propter Regnum Cœlorum, non ſunt hi, qui verenda ſibi ipſis amputant (maledictum enim hoc) ſed qui continentes ſunt*. Et infra: *Sua ſponte ad continentiam inclinatur*. Vide & Abulenſem ibi, *quæſt.* 92.

3 Deinde eodem tempore, & *cap.* 19. *Matth. verſ.* 21. cum quidam adoleſcens ad Chriſtum veniſſet, & de modo conſequendi vitam æternam interrogaſſet, eique reſpondiſſet: *Si vis ad vitam ingredi, ſerua mandata*, cum hæc cuſtodijſſe adoleſcens incunctanter obieciſſet, ſubiecit Chriſtus: *Si vis perfectus eſſe, vade, & vende quæ habes, & da pauperibus, & habebis theſaurum in cœlo, & veni, & ſequere me*. Quibus etiam Religioſam paupertatem confirmaſſe Chriſtum ex PP. & DD. conſenſu habetur: immò etiam omnia tria vota ibi denotari rectè probat Suarez *tom.* 3. *de Religione lib.* 3. *cap.* 2. *n.* 5. Nam votum paupertatis illo verbo, *vende omnia, quæ habes, & da pauperibus*, exprimitur; obedientiæ in illo, *ſequere me*; caſtitatis in eodem etiam verbo, *ſequere me*, cum non poſſit quis ſequi libere Chriſtum vxori alligatus. De quo videndi S. Thom. 2. 2. *q.* 88. *ar.* 4. *ad* 3. noſter Guido *in Concord. Euangelic. ſuper hunc locum*, noſter item Vvaldenſis *to.* 3. *tit.* 9. *cap.* 83. & 84.

De adoleſcēte

Quid illi conſuluerit Chriſtus.

4 Conſequenter eodem etiam tempore, prout idem Matthæus d. *cap.* 19. *verſ.* 27. refert, cum Petrus Apoſtolus omnium Apoſtolorum nomine dixiſſet: *Ecce nos reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te, quid ergo erit nobis?* Ieſus ſubiunxit: *Amen dico vobis, quod vos, qui ſecuti eſtis me, in regeneratione, cum ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſuæ, ſedebitis & vos ſuper ſedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Iſrael*. Pro alijs autem omnibus ſubiecit: *Et omnis, qui reliquerit domum, vel fratres, aut ſorores, aut patrem, aut matrem, aut vxorem, aut filios, aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam poſſidebit*. Quibus etiam verbis Religioſi ſtatus perfectionem commendaſſe Chriſtum communi Expoſitorum ſenſu recipitur. Sed pro omnibus vnus Bernardus ſufficiat, dicens: *Hæc nempe ſunt verba, quę contemptum mundi in vniuerſo mundo, & voluntariam perſuaſere hominibus paupertatem. Hæc ſunt, quę Monachis clau-*

Quid Petrus egerit.

ſtra

ſtra replent, deſerta Anachoretis. Hae (inquam) ſunt verba, quæ Ægyptum expoliant, & optima quæque eius vaſa diripiunt. Hic ſermo viuus, & efficax conuertens animas felici æmulatione ſanctitatis, & veritatis promiſſione fideli. Vide & Vvaldenſem noſtrum *tom. 1. lib. 3. art. 1. cap. 13.*

An Chriſtus inſtitutor. 5 Ex his verò inferunt plures Chriſtum appellandum primum ſtatus Religioſi Inſtitutorem, immo & propterea aliqui addunt, primum Monachorum Abbatem nuncupari poſſe. Ita enim colligitur ex Alberto Crantzio *Metropol.8. cap.47.* Gerſone *Alphab.42. in ſerm. de Cœna Domini*, & habet Tamburinus *de Iure Abbatum to. 1. diſp.2. quæſt.9.* Sed hæc qualiter accipienda ſint, ex dictis *in Apparatu cap. 4.* conſtare poterit.

Lazari ſuſcitatio. 6 Contigit eodem anno (vt ad hiſtoriæ ſeriem redeamus) magnum illud, & celeberrimum Chriſti miraculum de ſuſcitatione Lazari hoc modo. Dum Ieſus moraretur trans Iordanem, vbi Ioannes baptizarat, & quo a feſto Encæniorum fuerat profectus, vt apertè oſtendit Ioannes ipſe in fine *cap.10.* Illuc Maria, & Martha ſorores Lazari miſerunt, qui nunciaret morbum fratris ſui. Ille autem, qui non ſanare ægrum, ſed mortuum, & ſepultum quatriduanum excitare cupiebat a mortuis, diſtulit biduum profectionem, eoque peruenit cum diſcipulis, cum quartum iam diem eſſet mortuus Quē nihilominus eodem imperio poteſtati mortis eripuit, quo dæmones ipſos peccati, & mortis auctores, è corporibus, animiſque pellebat. Eo tam inſigni miraculo multi ex Iudæis, qui venerant ad Mariam, & Martham, crediderunt in Ieſum. Quidam autem ex ipſis abierunt ad Phariſæos, & retulerunt tam miraculum, quam multitudinem eorum, qui eo perſuaſi, ſe illi adiunxerant. Quare moti Pontifices, & Phariſæi collegerunt Concilium, in quo de ſententia Caiphę Pontificis ſtatutum eſt Chriſtum occidendum eſſe, immò & edictum, vt ſi quis ſciret, vbi eſſet, indicaret ipſis, vt apprehenderent eum. At Ieſus ad modicum ſeceſſit in ciuitatem, quæ dicitur *Ephrem*, & ibi morabatur cum diſcipulis ſuis, vt ait Euangeliſta. Quæ ſit iſta ciuitas Ephrem, diſcurrunt multi: alij *Ephraim* tribum exiſtimant, alij *Ephratam*, quæ & Bethleem; alij *Ephron*, alij vrbem in tribu Ephraim. Libera proinde cuique eſt coniectura in re dubia, vt ait Maldonatus in *Ioann. 11.* dum tamen dicatur eſſe hanc ciuitatem *iuxta deſertum*, vt Euangeliſta loquitur, ac proinde non longe a loco, quem noſtri Eſſeni incolebant.

Credunt aliqui Iudæi.

Abit Ieſus in Ephrem.

Cæcum illuminat. 7 Poſt hæc Paſchali feſto appropinquante, Ieroſolymam pergit, & in itinere ante ingreſſum Iericho, cæcum illuminat, prout

Marc,

Marc. 10. *& Luc.* 18. deſcribitur. Ex quo magis firmatur id, quod diximus de deſerto illo Ephrem, quod eſſet locus, vbi Eſſeni morabantur. Eorum namque habitatio iuxta Ierichuntinam ciuitatem erat, vt diximus in ſuperioribus. Egrediens autem è Iericho, vbi a Zachęo Publicano alacriter exceptus eſt, lucem reſtituit duobus cæcis, teſtante Matthæo *cap.* 20. *verſ.* 29. venit poſtea Bethaniam, vbi Lazaro, quem ſuſcitauerat, diſcumbente, & Martha miniſtrante, Maria Magdalena ipſum valde pretioſo vnxit vnguento, factum defendente Ieſu contra Iudam murmuratorem. De quo *Matth.* 26. *verſ.* 6. *Marc.* 14. *verſ.* 3. *Ioann.* 12. *verſ.* 1.

8 Venit poſtea Ieroſolymam, vbi paſſurus erat, & noſtræ redemptionis myſteria ſæuiſſima paſſione completurus, Quam, quia noſtri inſtituti propria non eſt, & a tot, tamque celeberrimis Eccleſiæ pręconibus celebrata, ſigillatim diſcutere omittimus, rei celſitudinis, & incapacitatis noſtræ haud immemores. Illud tamen gratum pijs Religioſis, pro quibus præſertim hoc Opus ſcribimus, futurum ſperamus, ſi ipſius Paſſionis myſteria, quæ per hebdomadam maiorem ab Eccleſia recitantur, eo die, &, ſi fas fuerit, hora, quibus peracta ſunt, grauium auctorum veſtigia ſecuti, denotauerimus: ſic enim aptiùs, & commodiùs eo tempore ipſorum meditationi vacare poterunt, prout debent.

Venit Ieroſolymam.

Paſſionis Chriſti myſteria recitantur.

9 Die ergo Dominica, quæ erat Martij vigeſima, & quinta ante feſtum Paſchæ, ingreſſus eſt Chriſtus Ieroſolymam aſinæ inſidens, turbis viam ſternentibus, & ipſum cum ramis palmarum, partim præcedentibus, partim ſubſequentibus, fauſtaque illi acclamantibus, illis verbis: *Hoſanna filio Dauid, benedictus qui venit in nomine Domini, Hoſanna in altiſſimis*. Videtur autem mane ingreſſus, quia veſpere redijt in Bethaniam cum diſcipulis. *Matth.* 21. *Marc.* 11. *Luc.* 19. *Ioann.* 12.

Die Dominica ingreditur Ieroſolymam

10 Sequenti die 21. Martij, quarta ante feſtum Paſchæ, & feria ſecunda, iterum redijt Ieroſolymam, ficulneam non habentem fructum (Synagogæ typum) maledictione areſecit, & ingreſſus in Templum, ementes, & vendentes illinc ſecundò eiecit, frementibus Phariſæis. Quod etiam mane contigiſſe videtur, veſperè enim iterum reuerſus eſt Bethaniam. *Matth.* 21. *Marc.* 11. *& Luc.* 19.

Die Lunæ, quæ geſſerit.

11 Feria tertia ſequenti, quæ erat 22. Martij, & tertia dies ante Paſcha, venit iterum Ieroſolymam, & cum ambularet in Templo, circumſteterunt eum Scribæ, & Seniores, interrogantes, qua poteſtate eijceret vendentes de Templo, ac permitteret ſibi a turbis acclamari. Sed Dominus altera interrogatione de baptiſmo Ioannis os

Die Martis quæ egerit.

illis obſtruxit. Addidit etiam parabolam hominis, qui habebat duos filios, vnum verbo inobedientem, alterum facto; & rurſum aliam de patrefamilias, qui vineam, quam plantauerat, agricolis locauerat; & tertiam de homine Rege, qui fecit nuptias filio ſuo. Poſt hęc ſoluit quæſtionem de tributo Cæſari ſoluendo callidè ſibi a Phariſęis, & Herodianis propoſitam; item difficultatem de mortuorum reſurrectione a Saducæis obiectam, & egit illa, de quibus *Matth. 21. & 22. Marci 11. et Lucæ 20. et 21.* hæc omnia horis diurnis proculdubio a Chriſto geſta. Nocte enim in montem Oliueti ſeceſſit, vt ex *Luc. 21. verſ. 37.* colligitur.

Die Mercurij Concilium fit contra Chriſtum.

12 Feria quarta, quæ 23. Martij fuit, & biduo ante Paſcha, prædixit Ieſus diſcipulis ſuis poſt biduum, in Paſcha ſcilicet, fuiſſe crucifigendum. Quo die Principes Sacerdotum, & Seniores congregati in atrium Pontificis Caiphæ, de eo doloſè comprehendendo, & occidendo conſultabant. Tuncque Iudas venit ad eos, & pactus eſt ſe pretio 30. argenteorum eum tradíturum. *Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. Hinc emanauit* (inquit Torniellus *ſub anno* 4084. *num. 7.*) *vetus illa fidelium conſuetudo, qua etiam nunc apud multos Religioſos, alioſque deuotos vtriuſque ſexus homines ſtudioſè obſeruatur, ieiunandi, vel ſaltem ab eſu carnis abſtinendi ſingula quaque feria quarta ob venditionem Chriſti eo die factam, ſiue (vt magis placet Beato Auguſtino in epiſtola 86. qua eſt ad Caſulanum) ob initum eodem die a Iudæis concilium de perdendo Ieſu.* Hæc verò a nobis omittenda non erant, cum præcipuè Ordinis noſtri Religioſos tangant, quæ a multis ſeculis hunc ſanctum morem obſeruant. Nec dici poteſt ſolum a tẽpore Io. XXII. Summi Pontificis, qui bullam Sabbathinam conceſſit, in qua hæc abſtinentia habetur, hunc vſum incepiſſe. Conſtat enim ex vita ſancti Angeli per Enochum Patriarcham Ieroſolymitanum deſcripta *cap. 5.* quod ipſe ſanctus Angelus, & Ioannes ipſius germanus *feria 2. 4. et 6. nihil niſi crudarum, et mollium fabarum modicum ſumebant, a feſto quoque reſurrectionis ad Pentecoſtem 4. et 6. ferijs ſolo, et eodem modico pane, et aqua contenti erant.* Erat autem hoc paulo poſt annum Chriſti 1200. pluscentum annis ante Ioannem XXII. Idemque non difficilè probari poſſet de anterioribus ſeculis, de quo aliàs.

Die Iouis ad veſperam Paſcha.

13 Sequenti feria quinta, quæ erat 24. Martij, & pridie ante Paſcha, miſit mane Chriſtus duos de diſcipulis ſuis, Petrum nempe, & Ioannem in Ieruſalem, vt præpararent Paſcha, hoc eſt, agnum Paſchalem, qui edendus erat ad veſperam. Erat enim dies illa 14. menſis primi, qui dicebatur *Niſan*, in cuius diei veſpera immolandus agnus erat, *Exod. 12. verſ. 6.* Cum autem illi, paratis omnibus, quæ pro

Phaſe

Phaſe celebrando neceſſaria erant, ad Ieſum reuerſi eſſent, venit cum eis, & alijs in Ieruſalem ad veſperam, id eſt, inclinante iam die, hora videlicet quinta, vel circiter poſt meridiem, & immolauit agnum Paſchalem, occidente iam ſole, manducauitque illum ritu conſueto nocte illa, id eſt, poſt ſolis occaſum. A cœna poſt ſurgens, diſcipulorum pedes lauit, & veluti morti proximus, veteri antiquato nouum, æternumque ſuum condidit Teſtamentum, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum inſtituit, ſingulis diſtribuit, miniſtros idoneos illius, Epiſcopos ſcilicet, & Sacerdotes, deſignauit, & ab vno ipſorum tradendum prædixit. In quibus, & alijs, quæ Matthæus *cap.* 26. Marcus *cap.* 14. Lucas *cap.* 22. & Ioannes *cap.* 13. referunt, duas noctis horas expendiſſe probabile ſatis eſt.

14 Secunda noctis hora expleta, exiens de domo, & cœnaculo, vbi Paſcha celebrauerat, in montem Oliueti trans torrentem Cedron perrexit, & cum perueniſſet ad villam, ſeu prædium *Gethſemani*, relictis ibi diſcipulis, vt orarent, tres ſolos ſecum duxit, cœpitque pauere, & tædere, ac mœſtus eſſe, atque ab eis auulſus, quantum ictus eſt lapidis, poſitis genibus procidit in faciem ſuam, ſicque ſemel, & iterum, ac tertiò orauit. Dumque prolixiùs oraret, in talem incidit agoniam, vt guttæ ſanguinis inſtar ſudoris ab ipſo defluerent, Angelo Dei nihilominus ipſum confortante. Illicò ad diſcipulos rediens, eiſque a ſomno excitatis, obuiam Iudæ proceſſit, a quo fraudulento oſculo traditus Iudæis, ductus eſt Ieroſolymam, primò ad Annam Caiphæ ſocerum, deinde ad ipſum Caipham Pontificem, vbi Scribæ, ac Seniores conuenerunt. Matthæus *cap.* 26 Marcus *c.* 14. Lucas *cap* 22. & Ioannes *cap.* 18. Quæ omnia, & alia, quæ ijdem Euangeliſtæ referunt, ſatis probabiliter ſuadent, ſexta noctis hora, id eſt, media nocte, cum eſſet tunc æquinoctium, ad domum Caiphę vectum fuiſſe.

Poſt ſecundã noctis horam pergit in montem Oliueti.

Traditur a Iudæis.

15 A media autem nocte vſque ad mane, hoc eſt, ſex circiter horarum ſpatio, in domo Caiphæ primò ab impio miniſtro grauiter in maxilla percuſſus eſt; deinde a Pontifice adiuratus reus mortis tanquam blaſphemus eſt iudicatus, & a miniſtris plurimis affectus iniurijs, diuerſimodè illuſus, ſputis fœdatus, facie velatus, alapis, & colaphis cæſus, & multipliciter vexatus, nec minus afflictus trina Petri negatione. De quibus ijdem Euangeliſtæ locis relatis.

Quę paſſus eſt a media nocte vſq; ad mane

16 Feria ſexta, quæ 25. fuit menſis noſtri Martij, 15. *Niſan*, & primus dies azymorum, mane, prima ſcilicet diei hora, Concilium congregauit Caiphas, Ieſum iterum, an eſſet Chriſtus, interrogando,

Feria 6. quę geſta.

& vt blaſphemum, ac mortis reum condemnando. Hinc a miniſtris vinctus, ductus eſt ad Pilatum, apud quem accuſatus, & innocens inuentus, nihilominus ad Herodem Antipam Galilææ Tetrarcham, qui tunc Ieroſolymis aderat, miſſus, & ab eo tanquam fatuus illuſus, iterum ad Pilatum remiſſus eſt. Matth. c. 27. Marc. c. 15. Luc. 23. Io. 18. Hæc ad octauam fermè horam poſt mediam noctem computando peracta ſunt.

Barrabas præponitur Chriſto.

17 Poſt quæ cum Pilatus Chriſtum liberare intenderet, ac Iudæis proponeret, quem ſibi eo tempore Paſchæ, prout moris erat, liberum donari vellent, Ieſum, an impium homicidam Barrabam; ipſi, Ieſu relicto, Barrabam poſtularunt. Flagellatur deinde Ieſus diriſſimè, & ſpinis coronatur, ac ſic oſtenditur populo a Pilato, dicente: *Ecce homo*, Illique ſucclamant: *Crucifige, Crucifige eum*, vt propterea mortis ſententiam in eum ferret. Hæc ex Euangeliſtis relatis locis habentur, & circa horam diei tertiam contigiſſe videntur.

Geſta alia.

18 Quæ verò ſequuntur in eiſdem Euangeliſtis de Crucis geſtatione vſque ad Caluariæ montem, Crucifixione, & eis, quæ dixit, & geſſit Chriſtus in Cruce pendens, ac alijs ad meridiem circiter illius diei ſpectant. Agunt de huiuſmodi temporis paſſionis Chriſti diſtributione Torniellus *ſub anno* 4084. & Salianus *ſub hoc anno.*

19 Ex ijs autem, quæ ab Euangeliſtis de Chriſti paſſione, & geſtis referuntur, id vnum ad noſtram pertinens hiſtoriam, quod aliàs *ſub anno* 4085. *num.* 3. fecimus, iterum expendere debemus, quod cum apud omnes compertiſſimum ſit, hoc tempore inter Iudæos Eſſenorum Inſtitutum, vitæ probitate, & auctoritate valde celebre viguiſſe; nihilominus nulla de ipſis mentio facta ſit, ſicut factam conſtat de Phariſæis, Saducæis, Herodianis, Sacerdotibus, Principibus Sacerdotum, Scribis &c. Ex hoc enim ſatis denotari videtur, ideo ab Euangeliſtis ſolos Eſſenos non commemoratos, quia ipſi nullatenus, ſicut prædicti alij numerati, verbis, aut factis eidem aduerſarij extiterunt. Vt enim rectè Baronius tom. 1. ſub anno 64. §. *Verum, nec in his* de Eſſenis dixit: *Sanè quidem omnes ſectas, quæ erant in Palæſtina Chriſtum Dominum aliquando auerſatas eſſe, nempe Phariſæos, Saducæos, Herodianos, & Samaritas Euangelica atteſtatione exploratum habetur. De Eſſenis verò, quod aliquando vel Domino, vel eius Apoſtolis, atque diſcipulis vel minimum negotium fecerint, nuſquam legitur.* Id etiam notauit Adrianus Adrianius ex Ieſuiticis Patribus celebris auctor *lib. de orig. vitæ Monaſt. cap. 2.* vbi non incongruam huius rei cauſam tradit; quamq; refert Vvaſtelius *in vindic. Ioann. Ieroſolymit. lib. de Inſtit. Monachorum, art. 9. §. 2.* Quod etiam corroborat id, quod & in ſuperio-

Nihil paſſus eſt Chriſtus ab Eſſenis.

rioribus prænotauimus, aliquos videlicet ex Eſſenis Chriſti diſcipulos fuiſſe, quoſdam præſertim ex illis, qui primitus ſub Ioannis diſciplina eruditi erant.

20 Suadet & intentum, quod de Abbate illo Scariotho Eſſeno, & Eſſenorum Abbate diximus *ſub anno* 4065. *num.* 9. videlicet cum Chriſto Domino inter alios conſurrexiſſe. Hoc enim denotat ipſum nullo pacto Chriſto aduerſatum eſſe, nec eius diſcipulos. Maximè ſi verum eſt, quod Scipio Lancellottus Cardinalis in *Allegat. pro Canonic. Regularibus S. Auguſt. num.* 132. quę extat apud Tamburinum *de Iure Abbat. tom.* 1. *diſp.* 25. *q.* 1. refert, ſcilicet huius Scariothi Monachos mortem Chriſti deploraſſe, & quod Coria *in Chronic. Carmelitar. lib.* 7. *c.* 2. etiam ſequitur, videlicet illum ob mortis Chriſti dolorem è vita ceſſiſſe. Hoc enim etiam arguit eidem Chriſto deuotiſſimè famulari ſolitos eſſe. Quid de Scariotho Eſſeno

21 Ex eo etiam, quod Chriſtus in Cruce pendens ea verba Matth. 27. *verſ.* 46. proferens: *Eli, Eli lamma Sabacthani*, hoc eſt, *Deus meus, vt quid dereliquiſti me*, exiſtimatus fuerit Eliam inuocaſſe, quidam enim illic ſtantes, & audientes, dicebant: *Eliam vocat iſte*, non incongruè elicitur id, quod & nos *ſub anno* 3139. *num.* 14. diximus, Eliam noſtrum in eo ſtatu, & loco, quomodo eſt, ritè, & iure poſſe a fidelibus inuocari; accedente maximè Eccleſiæ auctoritate, quæ ſub Gregorio Decimo tertio, Sixto Quinto, Clem. VIII. Paul. V. & Vrbano Octauo officium Eccleſiaſticum ipſius approbauit. Ex Euangelica namque hiſtoria deducitur, Eccleſiam illam populi Hebraici putaſſe Chriſtum iam ferè exanimem Elię adiutorium poſtulaſſe, ideoque illorum vnum acceptam ſpongiam, & aceto plenam Chriſti ori obtuliſſe, vel vt citiùs moreretur, vt Theophylactus, & Recentiores volunt, antequam Elias ſuppetias Chriſto dediſſet, vel, vt accepto aceto recrearetur, vitamque vſque ad Eliæ aduentum differret, vt Maldonatus exponere viſus eſt. Quodcumque autem horum dicatur, intentum noſtrum non leui ſuſpicione ſuadetur, nępè, vt credamus Eliam in eo ſtatu a populo Iudaico ſemper reputatum eſſe, quo ab hominibus inuocari, & illis opitulari poſſet. Quod adhuc corroborat ſententia ab Hieronymo, & Beda non improbata, exiſtimantium verba illa, *Eliam vocat iſte*, non ab imperito Hebræorum vulgo, vt Theophylactus aſſeruit, ſed a doctis Iudæorum, Sacerdotibus nempe, Scribis, & Phariſæis prolata fuiſſe. Quin etſi diceremus Romanos milites, qui inter Iudæos morabantur, Eliam inuocaſſe Chriſtum crediliſſe, vt putant Hieronymus, Beda, Strabus, & Euthymius, adhuc ſuſpicioni adductæ locus relinquitur.

Cur dictũ ſit Eliam vocat iſte.

A quibus prolata illa verba

Ppp 3 Cum

Cum enim gentiles illi Hebræorum opinionem cognitam haberent de Eliæ inuocatione, & patrocinio poſtulando, poterant ſimul cum illis, cum Chriſtus *Eli Eli, Lamma ſabacthani* protulit, credidiſſe Eliam compellaſſe, vt ſibi adiutorium moribundo præberet: ex quo, vt diximus, non euidens indicium habetur, Iudæorum Synagogam conſtanti ſemper traditione tenuiſſe, Eliam ab illis compellari, & ipſis in anguſtia poſitis ſuffragari poſſe. Addit Bouldus *lib. 1. de Eccleſ. ante legem, cap. 5. §. Præterea S. Lucas*, ideo Hebræos putaſſe Chriſtum Eliam vocaſſe, quia multi *ipſum Eliam, aut Eliæ diſcipulum, vel ſectatorem arbitrabantur*.

In quo paradiſo fuerit latro.

22 Sed vocant nos verba alia eiuſdem Chriſti in Cruce *Luc. 23. verſ. 43.* ad Latronem pœnitentem: *Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiſo*. Cum enim Paradiſus locus ille ſit, in quo, iuxta communem Patrum, & Doctorum ſententiam, Parens Elias viuus reſeruatur, ambigi poteſt, an ille Paradiſus fuerit, in quo Chriſtus dixit ſe ea die cum Latrone futurum. Si enim id dicatur, glorioſa valde dies illa Eliæ fuit, qua Chriſti animæ præſentia, vel ex Dei reuelatione feliciter perfrui potuit. Sed hoc negotium ſacræ Paginæ Expoſitoribus exactiùs examinandum remittimus. Sanè cum Iuſtinus *q. 76. ad Orthodoxos*, Euthymius *in Lucam*, Nicephorus *in hiſtor. cap. 21.* quos ſequitur D. Bonauentura *in Meditationibus*, & alij aſſerant ea

An terreſtris Paradiſus.

Chriſti verba: *Hodie mecum eris in Paradiſo*, de terreſtri Paradiſo, ex quo Adamus eiectus eſt, eſſe accipienda, idque perſuadeat vocis *Paradiſo* proprietas, quæ non niſi impropriè, aut metaphoricè viſioni beatæ accommodari poteſt; ideo, vel vt tam difficilem ſcopulum effugiamus, aſſeuerandum videtur, ſatis probabile eſſe de vero, & proprio Adamico Paradiſo intelligi debere, ac proinde hoc triduo mortis Chriſti Eliam noſtrum eiuſdem Paradiſi colonū Chriſti animæ conſortio, ac aliarum, quas ipſe è Limbo extraxerat, & inter eas boni Latronis, cui hoc promiſſum fuerat, vel pro aliquo ſpatio temporis gaudere feliciter potuiſſe.

23 Idem quoque pari, aut etiam potiori iure de quadragenario illo dierum ſpatio, quo Chriſtus poſt Reſurrectionem, & ante Aſcenſionem in terris manſit, affirmari poteſt, quod ſcilicet eo tempore, vel magna ipſius parte, cum Elia noſtro in Adamico Paradiſo, iam glorificatus conuerſatus fuerit. Cum enim omne ens (multo magis corpus) in aliquo loco ſemper aſſignato conſiſtere debeat, *omne enim, quod eſt, alicubi eſt*, vt tota ſchola Philoſophorum conſtanter defendit, Chriſtus ideo in intermedio illo Reſurrectionis, & Aſcenſionis in Cœlum tempore aliquo in loco ſemper fuit. Quis igitur talis lo-

Quo loco Chriſtus poſt reſurrectionē manſerit.

cus?

cus? Secundum fidem fatendum eſt, eo tempore, quo Virgini Matri, Magdalenæ diſcipulæ, Apoſtoliſque apparuit, cum illis ſimul locali præſentia fuiſſe. Sed quid de interiecto tempore, inter huiuſmodi iteratas, & interruptas apparitiones cenſendum eſt? numquid Cœlum occupauit? Abſit tale aſſertum ante quadrageſimalem dierum impletum numerum, Luca *Actorum* 1. *verſ.* 3. dicente: *Per dies quadraginta apparens eis*: Et poſtea. *Videntibus illis eleuatus eſt.* Num infernum? Hæreticum ſanè, & horribile dictum. Reſpondet Theologorum apex S. Thomas 3. *par. quæſt.* 55. *art.* 3. *ad* 2. ſic: *Incognitum eſt, quibus in locis corporaliter eſſet Dominus, cum hoc Scriptura non tradat, & in omni loco ſit dominatio eius*. Sed tamen, etſi veriſſimum ſit *incognitum* hoc eſſe, ſi de cognitione certa agatur, ſi verò de coniecturali loquamur, quid dicetur? certè probabiliſſima eſt ſententia aientium veriſimile eſſe Chriſtum Dominum è Limbi tenebris animarum trophæum reportaturum, eas in Paradiſo terreſtri intuliſſe, in eodemque Paradiſo noctu, dieque permanſiſſe, illo excepto tempore, quo Virginem Matrem, cæteroſque diſcipulos inuiſebat. Hęc eſt ſententia D. Anſelmi *in elucidario*. Quærit enim, vbi manſit Dominus illis quadraginta diebus, & reſpondit: *In Paradiſo terreno, vt creditur, cum Elia, & Enoch, & cum ijs, qui cum eo ſurrexerunt*. Eſt etiam D. *Thom. in* 3. *diſt.* 22. *quæſt.* 3. *art.* 2. affirmantis, quod *animæ ſanctorum* (illis quadraginta diebus) *erant cum Chriſto, vt de eius corporali præſentia gauderent, vel erant in Paradiſo terreſtri, quamuis locus ille non ſit propriè locus ſpirituum, ſed erant ibi diſpenſatiuè ad tempus*. Idem etiam docuit Bonauentura *in vita Chriſti cap.* 81. & 91. Ante illos autem id docuerat Nicephorus *lib.* 1. *cap.* 31, dum ait, *Chriſtum eduxiſſe animas Sanctorum ex ſinu Abrahæ, & in Paradiſo terreſtri collocaſſe*. Referuntur Irenęus, & Iuſtinus, ſed clarè id docet pius auctor Simon de Caſſia *lib.* 13. *de paſſione Domini cap.* 112. ſic loquens: *Pie autem, & non incongrue credi poterat, quod cum illam animarum multitudinem de Limbo Chriſtus volens reſurgere a mortuis eduxiſſet, quod in terreſtrem Paradiſum induxerit, vt Adam cum miſera ſobole reuocaretur in ſignum æterni fœderis, atque pacis, a quo per inobedientiam èxulauerat. Et tandiu anima Adæ cum cæteris ſeruaretur, quouſque Chriſtus corporaliter cælorum alta conſcenderet, poſt ſe illam turmam lætantium animarum ſubuecturus*. Sequitur ex recentioribus Sebaſtianus Barradas 4. *tom. in Euangel. lib.* 8. *cap.* 14. *ad finem*, rationem ſubiungens: *Animæ enim illæ non vagabantur huc, atque illuc; certum ergo habebant locum, nullum autem habere potuerunt digniorem, quam Paradiſum terreſtrem, vbi Elias, & Enoch. Vbi autem animæ manebant, ibi & Chri-*

An forte cum Elia.

D. Bonauent.

& Chriſtus. Vide & Cornelium *in Act. Apoſtolorum, cap. 1. num. 3.* Merito ergo inter eximiæ Eliani ſanctitatis encomia, quibus ſingulariſſimè præ pluribus alijs Diuis decoratus eſt, illud recenſebimus, quod hoc quadragenario dierum ſpatio inter Reſurrectionē Chriſti, & eius Aſcenſionem interiecto, eiuſdem glorioſa præſentia feliciſſimè frui, & gaudere poterit, vt propter hoc, & alia peculiaria ipſi a Deo collata, quam maxima beneficia poſſimus ei cum Eccleſiaſtico *cap. 48. verſ. 4.* dicere: *Quis poteſt ſimiliter ſic gloriari tibi?* Et etiam: *Amplificatus eſt Elias in mirabilibus.*

Magna Eliæ dignitas.

23 Quamuis etiam de Chriſti rediuiui apparitionibus agere noſtri Inſtituti ratio non patiatur, ea tamen prætermittenda non eſt, vtpote ab eo non aliena, quam refert Apoſtolus *1. Corinth. 15. v. 6.* vbi poſt relatas eas, quę Petro, & vndecim Apoſtolis factę ſunt, ſubiecit: *Deinde viſus eſt pluſquam quingentis fratribus ſimul, ex quibus multi manent vſque adhuc, quidam autem dormierunt. Deinde viſus eſt Iacobo.* Inquirendum enim eſt de iſtis quingētis fratribus, quibus Chriſtus poſt Reſurrectionem viſus eſt, & de Iacobo. Et quidem de illis ſatis clarè Auguſtinus *in pſalm 132.* qui incipit: *Ecce, quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum,* Monachos fuiſſe dicere videtur. Ait enim hæc exponens: *Iſta enim verba pſalterij, iſte dulcis ſonus, iſta ſuauis melodia tam in cantico, quam in intellectu etiam Monaſteria peperit. Ad hunc ſonum excitati ſunt fratres, qui habitare in vnum concupierunt.* Et infra: *De illo pariete Circumciſionis, prius nata eſt iſta benedictio.* Et poſt pauca: *Vnde illi quingenti, qui Dominum poſt Reſurrectionem viderunt, quod commemorat Paulus?* Si autem hæc de monachis illius temporis dicta ſunt, planè ſequitur ad Eſſenos pertinere, qui veluti Monaſticam vitam ducebant, ac proinde dicendum inter hos quingentos, aliquos Eſſeni Inſtituti profeſſores numerandos. Id clariùs colligitur ex Baronio *ſub hoc anno §. iam vero,* vbi hanc apparitionem cum alijs credit eam celeberrimam, de qua Matth. *cap. 28. verſ. 16.* dicens: *Vndecim diſcipuli abierunt in Galilæam in montem, vbi conſtituerat illis Ieſus, & videntes eum adorauerunt*; dicit ope ad eam congregatos fuiſſe non ſolum Apoſtolos, & diſcipulos Domini, ſed etiam alios ex ijs, qui Chriſto crediderant. Ex ijs enim aliquos Eſſenos fuiſſe non videtur dubitandum. Vnde id expreſsè profitetur Richardus Hall perdoctus, & pius auctor in *lib. de propriet. Monachor cap 4.*

De Chriſti apparitionib.

Qui fuerint quingenti fratres.

24 Quod attinet ad Iacobum, cui Chriſtus, Apoſtolo teſte, rediuiuus apparuit, compertiſſimum eſt fuiſſe Iacobum minorem, fratrem Domini vocatum, quem ex ipſis Eſſenis fuiſſe *ſub anno 4019.* pro-

Digitized by Google

probauimus. Sed quo tempore hanc Chriſti viſionem habuerit, cõpertum non eſt, cum ex citato Apoſtoli loco non conſtet, niſi eam contigiſſe poſt proximè commemoratam de quingentis illis viris. Abſque dubio tamen ante Aſcenſionem Chriſti contigit, ſicut & aliæ, quæ ab Euangeliſtis referuntur. Quia verò a D. Hieronymo *in lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis in Iacobo*, & Euangelio Nazaręorũ habetur, S. Iacobum iuraſſe ſe non comeſturum panem ab illa hora, qua calicem Domini biberat, donec videret eum a mortuis ſurrexiſſe, ac propterea illi apparuiſſe, &, vt fertur, dixiſſe: *Frater mi, comede panem tuum, quia ſurrexit filius hominis*; ideo hæc viſio diuerſa videtur a præcedenti, & facta paulo poſt Chriſti Reſurrectionem, ne amici ieiunium adeo protraheretur, quod ſine miraculo fieri non poſſet. Propterea plures hanc hiſtoriam, vt apocrypham, vtpotè ex libro apocrypho ab Hieronymo relatam cenſent, & dubiæ fidei: de quo Torniellus *ſub anno* 4084. *num.* 40. Cornelius *in* 1. *Corinthiorum cap.* 15.

Quid de Iacobo fratre Domini dictũ.

25 Die præterea poſt Reſurrectionem Chriſti quadrageſimo, cum iam diſcipulos ſuos de his, quæ deinceps eos facere oportebat, docuiſſet, manifeſtiſque apparitionibus veritatem ſuæ Reſurrectionis demonſtraſſet, Aſcenſionis quoque teſtes eſſe voluit, *& videntibus eleuatus eſt, & nubes ſuſcepit eum ab oculis eorum*, vt inquit ſacer textus *Actuum Apoſtolorum cap.* 1. *verſ.* 9. Subiungitur autem: *Cumq; intuerentur in cælum euntem illum, ecce duo viri aſtiterunt iuxta illos in veſtibus albis, qui & dixerunt: Viri Galilæi, quid ſtatis aſpicientes in cælum? hic Ieſus, qui aſſumptus eſt a vobis, &c.* Ex eo autem, quod Angeli iſti albis induti viſi fuerint, Nazaręorum, & Rechabitarum more, & diſcipulos Chriſti Galilæos appellauerint, infert rectè Iacobus Boulducus *in lib. de Eccleſia poſt Legem cap.* 4. §. *Quia verò*, denotatum fuiſſe impletum eſſe iam tempus, quo antiquorum Galilæorum, id eſt, Prophetarum (Eliæ, & Eliſæi, Rechabitarum, & Cedmonęorum videlicet, vt ipſe Boulducus §. *præcedenti* dixerat) ſanctitas, & doctrina reuiuiſcere, ac mirum in modum per orbem diffundi deberet. Quod quia valde glorioſum Ordini Prophetico, ac Eliano eſt, ſatiſque conforme ijs, quæ die Pentecoſtes, & temporibus ſequentibus, vt dicemus, contigerunt, ideo ipſius Boulduci verbis id roborandum: *Quia verò poſt Chriſti Aſcenſionem impletum erat tempus, quo in Chriſti diſcipulis antiquorum Galilæorum, hoc eſt Orthodoxorum in Galilæa Prophetarum, qui a ſeculo erant (vt loquitur Scriptura) ſanctitas, & doctrina reuiuiſceret, ac mirum in modum omnibus illuceſceret, perque totum orbem diffunderetur, ideo illi duo viri, ſeu Angeli*

Aſcenſio Chriſti.

Digitized by Google

geli in veſtibus albis (quibus vtebantur Nazarei, & Rechabitæ) in ſignum mutatę in gloriam ignominia, ſtantes iuxta diſcipulos, qui intuebantur in cælum euntem Chriſtum, tanquam valde honorifico nomine vocauerunt eos viros Galilæos.

Pentecoſtes ſolemnitas.

26 Dies tamen decima ab Aſcenſione Chriſti, & quinquageſima a Paſchate, ſicut Hebręis valde ſolemnis fuit propter feſtum Pentecoſtes, quod ea die more ſolito celebratur, ſic, & maximè Chriſtianis, ſolemniſſima, & ſacratiſſima eſt, propter aduentum Spiritus ſancti in Chriſti diſcipulos, iuxta ipſius promiſſionem *Luc. 24. verſ. 49. & Act. 1. verſ. 5.* quæ tunc contigit. Noſtri quoque Prophetici Ordinis Profeſſoribus glorioſiſſima eſſe debet propter miram pluriũ ipſorum eodem tempore ad Chriſti fidem conuerſionem, baptiſmiq; receptionem, quæ noua, & ſpiritualis ipſorum generatio initium dedit ſecundo eiuſdem Ordinis ſtatui, quo ſub Chriſti vexillo primum clareſcere cœpit, ſicut finem priori, quo ſub Synagogæ Eccleſia floruerat. De ſingulis ergo agendum, & primo de Spiritus ſancti in diſcipulos miſſione, ex qua ortum habuit hic nouus Ordinis ſtatus. Eam ergo ſanctus Lucas *in Actibus Apoſtol. cap. 2.* ſic deſcribit: *Et cum complerentur dies Pentecoſtes, erant omnes pariter in eodem loco. Et factus eſt repente de Cœlo ſonus tanquam aduenientis ſpiritus vehementis, & repleuit totam domum, vbi erant ſedentes, & apparuerunt illis diſpertitæ linguæ tanquam ignis, ſeditque ſupra ſingulos eorum: & repleti ſunt omnes Spiritu ſancto, & cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus ſanctus dabat eloqui illis.* Colligitur autem ex eodem libro *Act. Apoſtol cap. 1. verſ. 15.* eos, ſuper quos Spiritus ſanctus cecidit, fuiſſe ex illis centum viginti, qui ibi numerantur. Quia verò illorum aliqui ex Eſſenis erant, vt habet Richardus Hall *in lib. de propriet. Monac. cap. 4.* idque ſatis credibile ſit, cum proculdubio illi erant ex Chriſti, & Ioannis ſectatoribus, inter quos Eſſenos numerari debere in ſuperioribus diximus, idcirco probabile etiam erit aliquos Prophetici Ordinis alumnos hoc cæleſti dono perfrui potuiſſe, vt habet Groſſus in Viridar claui 1. Confirmat intentum egregius auctor VValdenſis, qui *tom. 1. lib. 3. art. 1. cap. 6.* loquens de illa Religione, quam *cap. 4.* dixerat ex D. Hieronym. incepiſſe ab Elia, & Eliſæo, & cuius alumnos vocauerat Rechabitas *cap. 5.* quamq; eodem *cap. 6.* in principio dicit approbatam eſſe a Chriſto, quę ſanè indicant ſe loqui de Ordine Prophetico, ſubiungit: *Videtur ergo magnam partem tunc conuerſorum fuiſſe eiuſdem Religionis, maximè autem illos 120. qui ſimul manſerunt in vno loco orantes continuo in Templo die, ac nocte, audeo dicere fuiſſe Religioſos peculiares, etiam voto Religionis conſtrictos.* Quod & confirmat

Super quos Spiritus ſanctus deſcenderit.

ex

ex S.Auguſtino *in pſalm.* 132. vbi inter alia: *Vnde Apoſtoli filij Prophetarum, filij excuſſorum?* Et infra: *Vnde illi* 120. *qui ſimul erant in vno loco poſt Domini Aſcenſionem in cælum? Quibus in vno loco conſtitutis ſuperuenit Spiritus ſanctus in die Pentecoſtes miſſus de cælo, ſic miſſus, ſicut promiſſus.* Quæ ſi rectè expendantur, maximè quia eo loco eos Monachos appellare videtur Auguſtinus, cum vtatur verbo *Monaſteria*, indicant, vt diximus, illorum aliquot fuiſſe ex Ordine Prophetico. Id quoque indicant vetuſta aliquot Ordinis monumenta, in quibus inter eos, qui hac ſacra die Spiritum ſanctum accepiſſe cũ Apoſtolis notantur, depicti etiam cernuntur aliqui Eliani Inſtituti profeſſores; & quod ex veteri, & immemoriali Ordinis ritu antiphona: *Veni ſancte Spiritus*, &quotidie ferme hora diei tertia, quando Spiritus ſanctus ſuper Apoſtolos igneis linguis viſibiliter deſcẽdiſſe creditur, ante Conuentualem Miſſam etiam flexis genibus cantatur, vel tanti beneficij recolendi gratia, vel pro nouo ſpirituali in animos Numinis deſcẽſu expoſtulando. Emmanuel Romanus *Elucidat.* 14. Fauet valde Laurentius Beyerlinck *in Theatro vitę human. to.6. verbo Religioſus Religio, §.in Lege autem gratiæ*, vbi per viros *Religioſos*, quos ſacer Textus denunciat Spiritum ſanctum recepiſſe, Eliæ diſcipulos intelligit. Fauet etiam Ioannes Vineta noſter vetuſtus hiſtoricus, dum *cap.2.* inquit, quod *tempore prædicationis Chriſti, fratres de monte Carmeli in Ieruſalem acceſſerunt*. Cur ergo iſti de illis non eſſent, ſuper quos Spiritus ſanctus deſcendit? Maximè fauent ſequentia.

27 Cum enim Pentecoſtes feſtum vnum ex tribus illis ſolemnioribus apud Hebræos eſſet, quæ ſolum in Ieroſolymitano Templo celebranda erant, vt conſtat ex *Deuteronom.* 16. *verſ.* 2. 11. *&* 15. vbi ea in loco, *quem elegerit Dominus*, celebrari præcipiuntur, adiuncto illo 2. *Paralipom.* 7. *verſ.* 12. vbi Deus ad Salomonem de Templo ab ipſo extructo dixit: *Elegi locum iſtum mihi in domum ſacrificij*, ideo hoc anno mortis, & Reſurrectionis Chriſti ad præfatum Pentecoſtes feſtum Ieroſolymis conuenerant Iudæi *ex omni natione, quæ ſub cælo eſt*, vt dicitur *Act.* 2. *verſ.* 5. quæ non hyperbolicè, ſed quodammodo propriè intelligenda expreſſè habet Baronius *ſub hoc anno, §.elapſis iam*, id probans ex Philone *lib. contra Flac. & de legat. ad Caium*, dicente non in Palæſtina tantum, ſed in Aſia, Africa, & Europa magno numero habitare conſueuiſſe. Et colligitur ex Textu *cap.* 2. *v.* 9. vbi illi dicuntur *Parthi, Medi, & Ælamitæ, & qui habitant Meſopotamiam, Iudæam, & Cappadociam, Pontum, & Aſiam, Phrygiam, & Pamphiliam, Aegyptum, & partes Libyæ, quæ eſt circa Cyrenem, & aduenæ Romani, Iudæi quoque, & Proſelyti, Cretes, & Arabes.* Hi ergo

Ad Pentecoſtes feſtũ conueniebant Iudæi.

cum

cum viderent ſonum repente de cœlo factum, *tanquam aduenientis Spiritus vehementis* ſuper domum, in qua diſcipuli Chriſti manebant, ſubitò illuc *conuenit multitudo*, ipſorum nempe; *& mente confuſa eſt, quoniam audiebat vnuſquiſque lingua ſua illos loquentes*. Stupebant autem, & mirabantur, tum ex ſonitu illo de cœlo facto, quem audierant, tum præcipuè ex eo, quod viderent Chriſti diſcipulos, qui Galilæi erant, linguis ſuis exteris loqui, & ideo muſto plenos eos exiſtimabant. Petrus autē Apoſtolorum Princeps, Chriſti Vicarius, & ſummus Eccleſiæ Pontifex, hac comperta occaſione, gregem ſuum a tali calumnia vindicans, Chriſtum Crucifixum, & rediuiuum prædicare cœpit, ea verborum energia, iiſque veteris Teſtamenti teſtimonijs; vt Iudæi, qui illa audiebant, corde compungerentur, & ad Chriſtum conuerſi baptiſmi ſuſciperent plures Sacramentum. Appoſitæ autem ſunt *in die illa* (inquit Textus) *animæ circiter tria millia*.

An ex Eſſenis aliqui.

28 Inter hos ergo, qui hac feliciſſima die Chriſti fidem, & baptiſma ſuſceperunt, plures fuiſſe ex Ordinis Prophetici cultoribus, & Eſſenis, vt propterea ipſorum noua ex Iudaiſmo ad Chriſtum conuerſio nouum eiuſdem Ordinis ſtatum, iuxta dicta, inchoare potuit, multis conuincimur auctoritatum fundamentis; præter adducta ſupra ex D. Auguſtino, Vvaldenſi, & alijs. Primò, ex eo, quod idem facit Textus *Act. 2. verſ. 5.* dum ſermo eſt de illis Iudæis, qui Spiritum ſanctum repentino; & vehementi ſonitu aduenisse audierunt, & qui de inſolito Apoſtolorum variarum linguarum ſermone admirati ſunt, & qui poſtea ad Petri concionem fidem, & baptiſmum receperunt, eos vocat viros Religioſos: *Erant autem* (inquit) *in Ieruſalem habitantes Iudæi viri Religioſi ex omni natione, quæ ſub cælo eſt.* Verbum namque *Religioſi* propriè, vt decet, ſumptum denotat non quidem eos, qui communi, & veluti ordinario modo Deum colunt; aliàs omnes Iudæi eo tempore, & omnes Chriſtiani nunc Religioſi appellari poſſent, ſed illos, qui ſpecialiter ex ſpeciali munere Deo, & cultui ipſius dicati, & deuoti ſunt. Hæc enim eſt huius nominis propria, & rigoroſa vſurpatio. Vnde iſti tales vocantur a Lyrano in *cultu diuino deuoti*, ab Abulenſi *in c. 27. Leuitici quæſt. 7. Qui ſe valde tradebant diuino cultui*, a Dionyſio Carthuſiano: *Diuino cultui dediti, ſeu deuoti*. Clarius Iacobus Boulducus *in libro de Eccleſia poſt Legem, cap. 7. §. Quod ſi prædictæ*, vbi illos dicit ortum habuiſſe ex Enoſcæis, ſeu Eſſenis, & vocat Cœnobitas, ac Religioſos Inſtituto Prophetas noſtris Monachis, ac Religioſis ſimiles. Boulducei en verba: *Quod ſi prædictæ omnes cognationes ortum habent ab Enoſcæis, quos verè*

Cœno-

Cœnobitas, ac Religioſos Inſtituto Prophetas, extitiſſe dubitari iam non licere videtur. Iam quoque patet de ſimilibus viris intelligendum eſſe, quod habet ſanctus Lucas, cum hiſtoriam refert miſſionis Spiritus ſancti in die Pentecoſtes: Erant, *inquit*, in Ieruſalem habitantes Iudæi, viri Religioſi ex omni natione, quæ ſub cœlo eſt. *Nempe Religione Iudei, ſed inſuper, iuxta Latinæ vocis vſum Eccleſiaſticum, pro certo in Eccleſia hominum ſtatu, erant Religioſi, qui peculiari ratione in Dei cultu verſabantur, alienam a communi vitam agentes. Quorum hic, & multitudinem, & appellationum diuerſitatem, & in vna communi fide cum cæteris fidelibus conuenientiam, non ſine ſtridore dentium, & oculorum offendiculo plane coguntur Nouatores in noſtris Monachis, ac Religioſis aſpicere*. Si autem præfati, vel ſaltem plures ex illis tales erant, vt Religioſi nomenclatura digni eſſent, plane ſequitur ex Eſſenis, & Ordinis Prophetici profeſſoribus fuiſſe, qui ſoli eo tempore hoc titulo decorari potuerunt. Prout etiam tenent Ioannes Ieroſolymitanus, Ioannes de Malinis, Groſſus, Palæonydorus, & alij infra referendi. Ad quos accedit Nicolaus Serarius, qui *in Trihæreſ. lib.* 3. *cap.* 17. dum quærit, an Eſſeni fuerint Chriſtiani, probat eorum aliquos Chriſtianos fuiſſe ex ijs, quæ *Actorum* 2. in die Pentecoſtes accidiſſe referuntur, quo manifeſtè denotat aliquos ex Eſſenis tunc baptizatos extitiſſe. Iunge Soriam in *Hom. de laudibus Carmelitarum*: & Grauinam in *lib. de voce Turturis par.* 2. *cap.* 15. vbi Eſſenos, quos filiorum Prophetarum ſucceſſores agnoſcit, *Apoſtolorum prædicatione ad fidem Chriſti inſtructos* adſtruit. Boulduci verba.

29 Accedit ſecundo, eiuſdem *cap.* 2. *Act. Apoſtolor.* Textus *v.* 44. vbi de illis eiſdem, qui crediderant, & baptizati erant, dicitur: *Omnes etiã, qui credebant, erant pariter, & habebant omnia cõmunia. Poſſeſſiones etiam, & ſubſtantias vendebant, & diuidebant illa omnibus, prout cuique opus erat*. Cum enim modus iſte paupertatis, & vitæ communis proprius eſſet Eſſeni, & Prophetici Ordinis, iuxta dicta *ſub anno* 3545 infertur, aliquos ex illis, qui tunc crediderant, & in iſto paupertatis modo ab Apoſtolis, Chriſti, & ipſorum exemplo firmati, roborati, & perfecti erant, iamprimum in eo exercitatos, & verſatos fuiſſe, vtpote Eſſeni Inſtituti profeſſores. Vt enim Baronius *tom.* 1. *Annalium anno Chriſti* 64. §. *Verum nec in his*, rectè dixit de eiſdem Eſſenis: *Si quod natura inſitum eſt, vt habentium ſymbolum ſit facilis communicatio; quomodo non magis ex his, quam aliarum ſectarum Iudæis Chriſtiana Religio potuit propagari?* Quod argumentum inferius magis vrgebimus. Paupertas primitiuæ Eccl.

30 Tertiò accedit Eccleſiæ teſtimonium in lectionibus ab ipſa pro

Digitized by Google

pro Ordine noſtro, & Officio Commemorationis ſolemnis Dei Genitricis approbatis. Lectione enim quarta ſic dicitur: *Cum ſacra Pentecoſtes die Apoſtoli cœlitus afflati varijs linguis loquerentur, & inuocato auguſtiſſimo Ieſu nomine mira multa patrarent: viri plurimi, qui veſtigijs ſanctorum Prophetarum Eliæ, ac Eliſei inſtiterant, & Ioannis Baptiſtæ præconio ad Chriſti aduentum comparati fuerant, rerum veritate perſpecta, atq; probata, Euangelicam fidem confeſtim amplexati ſunt.* Aliqui ergo ex Eliani Ordinis alumnis, quales Eſſeni erant, ea die Chriſti fidem amplexati fuerunt.

S. Congreg. verba.

Io: Ieroſolym.

31 Conſtat id quartò ex Ioanne noſtro Ieroſolymitano Patriarcha *in lib. de Inſtit. Monachor. cap.* 30. vbi hanc hiſtoriam fusè deſcriptam ſimul cum pluribus circumſtantijs valde ad ipſius intelligentiã, & ſacri Textus expoſitionem neceſſarijs, cauſis videlicet, cur Iudæi illi linguas illarum nationum noſſent; cur ſonum illum, dum Spiritus ſanctus mittebatur, factum audijſſent; & cur ad recipiendum Apoſtolorum baptiſmum moti eſſent, his verbis habemus: *Temporibus ante Baptiſmum Ioannis præcedentibus gens Iudæorum, a diuerſis gentibus, & Regibus multas perpeſſa fuerat captiuitates, & diſperſa in diuerſas gentium nationes, maximè autem ab Antiocho Epiphane Rege Syriæ duriſſimas ſuſtinuerat in Lege perſecutiones. Sicut namque refert ſacra libri Machabæorum hiſtoria Antiochus ad tantum Iudæos deduxit opprobrium, vt Legem Dei obſeruare volentibus mortis infligeret tormentum. Quiſque enim cogebatur Idolis offerre ſacrificium, vel necis pati ſupplicium. Propter quod multos promiſcui ſexus de populo Iudæorum has oppreſſiones, & abominationes ferre non valentes, oportuit propriam patriam relinquere, & in alijs diuerſis mundi Regionibus diſperſos habitare. Qui in diſperſione genuerunt filios loquentes idiomata, & linguas gentium illarum Regionum, in quibus naſcebantur, & educabantur. Ex his autem Iudæis natis in Regionibus illis multi deuotione terræ promiſſionis tracti tempore Imperij Tiberij Cæſaris ad terram illam cum pacis teneretur tranquillitate, remeantes ſtudebant religioſe illic viuere, copulantes ſe prædictis Religioſis, habitantibus in terræ promiſſionis vrbibus, & præſertim illis, qui manebant in Ieruſalem, quorum meminit Beatus Lucas in Actibus Apoſtolorum dicens:* Erant autem in Ieruſalem habitantes Iudæi viri Religioſi ex omni natione, quæ ſub cœlo eſt. *Habebant ſiquidem prædicti Religioſi tunc manſionem maximè in Ieruſalem, quia cum eſſet ciuitas inſignis, & Metropolis Iudæorum, in qua cultus diuinus præcipuè vigebat, reperiebant in ea plures deuotos Iudæos, qui ſe ad eorum Religionem conuertebant. Quos poſtquam prædicti Religioſi in rudimentis diſciplinæ Propheticæ, & Monaſticæ vitæ Eremiticæ erudierant ad Ere-*

Qui iſti Religioſi.

mos

Digitized by Google

mos transferebant. Præceperat autem in Lege veteri Deus tres feſtiuitates peculiares (ſcilicet Paſcha, Pentecoſtes, & Scenopegia) debere per Iudæos ſolemniter celebrari, quas Iudæis alibi celebrare non licebat, quàm in loco, quem elegerat Deus nomini ſuo, ſicut mandauerat Moyſes in Deuteronomio. Et ſicut ex libro Paralipomenon docemur, Templum, quod erat in Ieruſalem conſtructum, fuit locus ille, quem Deus elegit nomini ſuo. In quo loco annuatim tribus vicibus (ſcilicet in prædictis feſtiuitatibus) omnes maſculi ſtirpis Iudaicæ debebant ex præcepto Legis in conſpectu Domini apparere. Quamobrem Religioſi viri filij Prophetarum, Eremitæ montis Carmeli, & alij iuxta fluenta Iordanis, & in cæteris Eremis, & ſuburbanis ciuitatum terræ promiſſionis habitantes, ne præcepta Legis transgrederentur, annis ſingulis in Ieruſalem venire conſueuerant: vt iuxta Legis præceptum feſtiuitates peculiares Paſchæ, Pentecoſtes, Scenopegiæ illic celebrarent. Et ob hoc quammaximè manſionem Religioſorum filiorum Prophetarum habebant in Ieruſalem, vt in dictis feſtiuitatibus conuenirent ad eam. Anno ergo, in quo Chriſtus Ieſus aſcendit ad Cœlum, omnes prædicti Religioſi, mox poſt eius Aſcenſionem conuenerunt in Ieruſalem, vt ibi inſtans feſtum Pentecoſtes celebrarent. Habitabant autem tunc in Ieruſalem Apoſtoli Domini noſtri Ieſu Chriſti prope manſionem dictorum Religioſorum, ſcilicet in cænaculo grandi, & ſtrato, in quo Chriſtus in die Cœnæ fecit ſibi parari Paſcha, vbi Sacramentum Euchariſtiæ inſtituit, corpus ſuum ſub ſpeciebus panis ſumendum diſcipulis tradidit, eoſque Sacerdotes ordinauit. Quod cænaculum erat in monte Sion, in illius montis parte, quæ dicitur Mello, *vbi olim erat Palatium, quod Rex Dauid ſibi conſtruxerat, & ita prædicti Religioſi fuerunt habitationi Apoſtolorum tunc vicini. In die itaque Pentecoſtes, ſicut beatus Lucas refert, factus fuit de cælo* repente ſonus tanquam aduenientis ſpiritus vehementis, & repleuit totam domum *illius cænaculi, vbi erant Apoſtoli Chriſti, & diſcipuli, &* apparuerunt illis diſpertitæ linguæ, tanquam ignis, ſeditque ſupra ſingulos eorum. Repleti ſunt autem omnes Spiritu ſancto, & cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus ſanctus dabat eloqui illis. *Religioſi autem præfati in monte Sion non multum remoti a prædicto cænaculo, vt præmittitur, habitantes, obſtupuerunt audientes prædictum ſonum inſolitum reſonare in cænaculo Apoſtolorum. Et ſcire cupientes quidnam hoc eſſet, ad illud cænaculum Apoſtolorum acceſſerunt. Qui cum illic perueniſſent, ſtupebant omnes, & mirabantur, quoniam non ſolum illi ex Religioſis, qui in terra promiſſionis, ſed etiam omnes illi ex eis, qui extra dictam terram in diuerſis Regionibus fuerant nati, audientes Apoſtolos linguis ſuarum Regionum loquentes, & Deum magnificantes, & propterea Re-*

Filij Prophetarum conueniebant Ieroſolymis,

Manſio illorum quæ?

ligioſi magis ſtupebant, ſcientes Apoſtolos Galileos, qui numquam extiterant in eorum Regionibus, neque a quoquam homine docti fuerant, loqui eorum linguis, ſeu idiomatibus. Alij autem ex Iudæis, qui ſuperuenerant, audientes Apoſtolos loqui diuerſis linguis, & eos minime intelligentes, irridebant, dicentes eos eſſe ebrios. Beatus verò Petrus Apoſtolus cernens Religioſos, & quoſdam alios ex ſuperuenientibus eſſe ſcientes, incepit detrahentibus obuiare, oſtendens Apoſtolos non eſſe ebrios, & per ſcripturas Prophetarum eos Spiritu ſancto repletos. Euangelizauit quoque Religioſis Ieſum a mortuis reſurrexiſſe: & ipſum eſſe Deum, qui Apoſtolis Spiritum ſanctum effudit, exhortans, vt a praua generatione Iudæorum ſegregarentur. Auditis ergo ſermonibus Petri, Religioſi compuncti ſunt corde, & dixerunt ad Petrum, & cætum Apoſtolorum: Quid faciemus viri fratres? Ad quos Petrus: Pœnitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrum in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti in remiſſionem peccatorum, & accipietis donum Spiritus ſancti: *aliiſque pluribus verbis exhortatus eſt illos Petrus. Multi ergo ex prædictis Religioſis videntes, quod illi, quos Apoſtoli baptizabant in nomine Ieſu Chriſti, recipiebant in ſpecie ignis viſibilis Spiritum ſanctum, recordati fuerunt aduenisse tempus, de quo dux eorum beatus Ioannes Baptiſta Chriſtum prophetans eis prædixerat:* Ille (*ſcilicet Chriſtus*) baptizauit vos in igne, & Spiritu ſancto. *Quamobrem acceperunt ſermones Apoſtoli Petri, & baptizati ſunt ipſa die in Chriſto recipientes in ſigno ignis viſibilis Spiritum ſanctum.*

Cognitia ſancto Petro.

Multi baptizati.

32 Eamdem hiſtoriam, quaſi per manus ſibi ab antiquioribus traditam Hiſtorici, & Chronologi Ordinis etiam vetuſtiores vnanimiter receperunt, ex quibus Ioannes de Malinis grauis, & antiquus Ordinis pater, de quo *in Apparatu cap.* 10. *num.* 12. diximus, *in libro*, cui titulus *Speculum hiſtoriale cap.*4. ſic eam deſcribit; notans primò cauſas, propter quas Iudæi in varias Regiones diſperſi erant, perſecutionem præſertim ſub Antiocho Rege, de qua in ſuperioribus egimus. Deinde, qualiter pacis tempore ad Iudæam reuerti ſoliti eſſent, & in Eremis vitam piè agere, in Ieroſolymis præcipuè. Item quomodo, ne Moſaicæ Legis tranſgrederentur præcepta, ſingulis annis pro Paſchæ, Pentecoſtes, & Scenopegiæ ſolemnibus, in Iudæam quoque conuenirent. Ac denique, quod hoc anno Chriſti Aſcenſus in cœlum id feciſſent, & cum Ieroſolymis circa Apoſtolorum cœnaculum manſionem habuiſſent, ſonum aduenientis Spiritus ſancti audirent, locum conuenerint, Petri concioni aſtiterint, & fidem, ac Chriſti baptiſma ſuſceperint. Auctoris en verba:

Io. de Malinis.

Tem-

Temporibus autem præcedentibus Iudæa in diuerſas inciderat captiuitates, ſed his diebus deſolationis Antiochi Epiphani Regis Syriæ recolebatur memoria recentius; qui ad tantum Iudæos redegerat opprobrium, vt Legem Domini, & eius iuſtificationes obſeruantibus mortis infligeret tormentum. Quiſque verò cogebatur Idolis offerre ſacrificium, vel mortis pati ſupplicium. Multos ergo Iudæorum abominationes has ferre non valentes, oportuit propriam patriam relinquere, & in alijs diuerſis mundi Regionibus habitare, quorum plurimæ progenies in eiſdem Regionibus natæ ad Iudæam, cum alijs temporibus in tranquillitate teneretur pacis, remeantes, religioſe ſtudebant viuere. Aliqui enim in Eremis religioſam vitam Eremiticam erant gerentes, alij verò in ciuitatibus, & maxime in Ieruſalem ad cœnobialem vitam ſe religantes. Religioſi autem Eremitæ de monte Carmeli, & alij in Eremis, & tenebris commorantes, ne præcepta Legis tranſgrederentur, ſingulis annis in Ieruſalem ter venire conſueuerant, vt iuxta Legis præceptum tres feſtiuitates peculiares, Paſchę, & Pentecoſtes, & Scenopegia ibidem celebrarent. Anno ergo eodem, in quo Chriſtus aſcendit in Cælum, Religioſi in Iudæa ex omni natione, quæ ſub cælo eſt, in Ieruſalem conuenerunt, vt feſtum Pentecoſtes ibidem celebrarent, Apoſtoli autem Domini noſtri Ieſu Chriſti habitabant tunc in Ieruſalem prope loca horum Religioſorum, ſcilicet in cœnaculo grandi, & ſtrato, in quo præcepit Dominus ſibi parari Paſcha, quod erat in monte Sion, ſcilicet in illa parte, quæ dicitur Mello, *vbi erat palatium, quod David ſibi conſtruxerat. Itaque in die Pentecoſtes factus fuit repente in dicto palatio de cælo ſonus tanquam aduenientis Spiritus vehementis, & repleuit totum Cœnaculum, vbi erant Apoſtoli, & diſcipuli ſedentes. Repletique ſunt omnes Spiritu ſancto, & cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus ſanctus dabat eloqui illis. Audito iſto fragore inſolito ſonante in Cœnaculo obſtupuerunt, & ſcire cupientes, vnde iſtud tonitruum proceſſerat, ad Cœnaculum Apoſtolorum acceſſerunt. Qui cum illuc perueniſſent, ſtupebant omnes, & mirabantur, quoniam audiebat vnusquiſque linguam ſuam, in qua natus fuerat, Apoſtolos loquentes. Quidam autem irridebant, dicentes Apoſtolos vehementer eſſe ebrios. Beatus autem Petrus Apoſtolus cernens Religioſos, & alios Iudæos, qui superuenerant, Legem non ignorare, incepit detrahentium opinionibus obuiare, oſtendens Apoſtolos non eſſe ebrios, & probans per ſcripturas Prophetarum eos Spiritu ſancto eſſe repletos; euangelizans etiam Religioſis Ieſum a mortuis reſurrexiſſe, & Ieſum eſſe Deum, qui de Cælo Apoſtolis ſanctum effudit Spiritum. Auditis ergo ſermonibus iſtis, Religioſi compuncti ſunt corde, & dixerunt ad Petrum, & ad Apoſtolorum cœtum: Quid faciemus viri fratres? Ad quos Petrus:* Pœnitentiam agite, & baptizetur vnuſquiſque

Conueniebãt ſingulis annis.

Ad Cœnaculum Apoſtolorum acceſſerunt.

veſtrum in nomine Domini Ieſu Chriſti in remiſſionem peccatorũ, & accipietis donum Spiritus ſancti, *aliiſque pluribus verbis exhortatus eſt eos Petrus. Qui acceperunt ſermones eius, & baptizati ſunt ipſa die in Chriſto recipientes Spiritum ſanctum, & loquentes diuerſa genera linguarum.*

Alij auctores. 33 Eam quoque, ſaltem quoad præcipua capita ipſius, recipiunt ex auctoribus relatis a nobis *in Apparatu cap.* 10. Ioannes de Cimineto grauis etiam, & vetuſtus Ordinis auctor circa annum 1336. in paruo opuſculo *Speculum Ordinis* nuncupato *cap.* 3. Ioannes Groſſi Generalis in *Tractatulo Viridarium* dicto *claui* 1. Venerabilis Pater Soreth *in Præfat. ad expoſit. Parænetic. Regul. Carmelitar.* Palæonydor. *lib.* 2. *cap.* 1. & plures alij, qui poſt ipſos ſcripſerunt.

Congruentia. 34 Eſtque id valde rationi congruum, non ſolum ſi verum ſit id, quod probabile eſſe *num.* 26. diximus, videlicet quod aliqui ex Eſſenis Spiritus ſancti deſcendentis participes effecti fuerint, ſed quia cum, prout ex ipſo cõtextu dicti *cap.* 2. *actuum Apoſtolorum* colligitur, inter eos, qui huic Petri concioni adfuerunt (qui viri etiam Religioſi vocantur) proculdubio plures eſſent viri docti, & in ſacræ Scripturæ intelligentia verſati. Propterea enim ad ipſis veritatem Euangelicam perſuadendum vſus eſt idem Petrus teſtimonijs Ioelis, & Dauidis Prophetarum; ſanè credendum eſt plures quoque ex ipſis fuiſſe, vel ex Phariſæis, aut Saducæis, Herodianis, Samaritis, Scribis, vel Eſſenis. Legis enim peritos, & doctores ex aliqua ſecta iſtarum fere neceſſe eſt fuiſſe. De quibus ergo id prudenter exiſtimandum? Sane de Eſſenis, qui ſoli inter illos Chriſti, & Ioannis Baptiſtæ, & ipſorum diſcipulorum beneuoli erant, alij verò hoſtes infenſiſſimi. Iure ergo credendum plures ſaltem ex illis tribus mille, quos facer Textus ea die ad Chriſtum conuerſos dicit, Eſſeni Inſtituti cultores extitiſſe. Simili argumento probat Baronius *tom.* 1. *Annal. anno* 64. §. *Verum nec in his*, Eſſenos præſertim fuiſſe primos illos Chriſtianos, per quos Chriſti Religio propagata eſt. Cuius verba, quia ſatis ad intentum, hic apponimus: *Si quod naturæ inſitum eſt, vt habentium ſymbolum ſit facilis communicatio, quomodo non magis ex his, quàm aliarum ſectarum Iudæis Chriſtiana Religio potuit propagari? Sanè quidem omnes ſectas, quæ erãt in Palæſtina Chriſtum Dominũ aliquando auerſatas eſſe, nempe Phariſæos, Saducæos, Herodianos, & Samaritas, Euangelica atteſtatione exploratum habetur. De Eſſenis verò, quòd aliquando vel Domino, vel eius Apoſtolis, atque diſcipulis vel minimum negotij fecerint, nuſquam legitur. Immò quo magis hi a Phariſæis, ac Saducæis diſſentirent, eò faciliùs Chriſtianis conſenſiſſe, quos illi vehementer auerſarentur, facile credi poteſt.*

Nec

35 Nec ſolum hac ſacratiſſima Pentecoſtes die Eſſenos noſtros, ſeu Ordinis Prophetici alumnos Chriſti fidem, & baptiſma amplexatos fuiſſe, ſed & ſequenti etiam occaſione, videlicet miraculo ſanitatis reſtitutæ a ſancto Petro claudo cuidam, qui ad Templi portam eleemoſynam ab introeuntibus petebat, & concionis ab ipſo Petro habitæ, ita vt ex quinque mille viris, qui tunc crediderunt, aliqui ex eiſdem Eſſenis eſſent; prædictus Ioannes Ieroſolymitanus *dicto libro de Inſtit. Monachorum cap.* 31. ſic deſcribit: *Altero autem die eum illi ex prædictis Religioſis, qui nondum erant ab Apoſtolis baptizati, eſſent cauſa orandi in Templo cum reliquis de populo ad horam orationis nonam, ſuppliciter a Domino Deo poſtulabant, vt per ſignum eis oſtenderet, ſi aduenerat tempus, de quo dux eorum Ioannes Baptiſta prædixerat, quod Chriſtus Ieſus Spiritu ſancto, & igne baptizaret. Titubabant enim de hoc nonnulli eorum, qui nec viderant, nec audierant Chriſtum Ieſum manibus ſuis quemquam baptizaſſe, cum ipſi Ioannis vaticinium non perfectè intilligentes, ſperarent, ſicut Ioannes ſuis manibus eos baptizauerat, ita Chriſtum proprijs manibus eos baptizaturum. Exaudiuit autem tunc Deus orationem eorum, & ad rectum intellectum vaticinij Ioannis eos perduxit. Contigit enim eadem hora, ſancto inſtigante Spiritu, Apoſtolos Chriſti Petrum, & Ioannem aſcendere in Templum; & ad portam Templi, quæ dicebatur* Specioſa, *obuium habere hominem quemdam annorum amplius quadraginta, ex vtero matris ſuæ claudum, rogantem eos pro eleemoſyna: quem intuens Petrus cum Ioanne dixit:* In nomine Ieſu Chriſti Nazareni ſurge, & ambula. Et apprehenſa manu eius dextera leuauit eum, qui protinus exiliens ambulauit, & intrauit cū illis in Templum, laudans Deum. *Videntes autem prædicti Religioſi*, & omnis populus eum in Templo ambulantem, & laudantem Deū, & cognoſcentes, quod ipſe erat, qui ad eleemoſynam ſedebat ad *Specioſam* Templi portam, repleti ſunt ſtupore, & ecſtaſi in eo, quod contigerat illi. Et cum viderent Petrum, & Ioannem in Porticu, quæ appellabatur *Salomonis*, cucurrerunt omnes ad eos. *Quibus Petrus prædicauit Ieſum, quem populus per ignorantiam interfecerat, a mortuis reſurrexiſſe: in fide cuius, & nomine, & non propria Petri virtute claudus curatus fuerat. Propter quod Petrus eis dicebat*: Nomen Chriſti, & fides, quæ per eum eſt, dedit iſti integram ſanitatem *in conſpectu omnium veſtrum. Exhortabatur quoque eos Petrus, vt pœniterent, & conuerterentur ad fidem Chriſti, vt delerentur eorum peccata, probans per ſcripturas Prophetarum fidem Chriſti, & doctrinam eſſe ab eis ſuſcipiendam, & omnes eos renuentes, fore exterminandos. Vt autem Religioſos vehementius attraheret, cognominans eos proprio titulo, quem a prophetis*

Etiā alia die.

Io. Ieroſolym.

Filij Prophetarum vocati. *phetis traxerant, dixit eis:* Vos eſtis filij Prophetarum, & teſtamenti, quod diſpoſuit ad Patres veſtros, dicens ad Abraham: **In ſemine** tuo benedicentur omnes familiæ terræ. Vobis primum Deus ſuſcitans Filium ſuum, miſit eum benedicentem vobis, vt conuertat ſe vnuſquiſque a nequitia ſua. *Igitur Religioſi præfati viſo miraculo claudi, & audito ſermone Petri, intellexerunt, quod ſicut Chriſtus ſuo nomine per Petrum inuocato dederat integram ſanitatem claudo: ita illos baptizabat in igne, & Spiritu ſancto, ſuper quos Apoſtoli effuderunt aquam nomen eius inuocando. Hinc ergo perpenderunt, quod ideo Ioannes Baptiſta dixerat eis Propheticè:* Ille vos baptizabit Spiritu ſancto, & igne. *Quia Apoſtoli aquam infundendo inuocabant ſuper eos nomen Ieſu Chriſti, & illos baptizabant tribuentes eis Spiritum ſanctum in ſpecie ignis de cælo miſſi. Quamobrem crediderunt perfectè in Ieſum quinque millia hominum: qui poſtmodum ab Apoſtolis baptizati, receperunt in ſigno ignis viſibilis Spiritum ſanctum.* Sic ille doctè ſatis, & aptiſſimè pro ſacri Textus explanatione.

36 Hęc hiſtoria a Ioanne hic notata de claudi curatione, Petri concione, & quinque millium hominum ad fidem conuerſione, habetur in Actibus Apoſtolorum *cap. 3. &* 4. Animaduertit autem rectè ideo ſanctum Petrum dixiſſe in ſua concione: *Vos eſtis filij Prophetarum*, quia ſcilicet cognouit inter eos, qui aderant, fuiſſe aliquos ex prædictis Religioſis, qui a tempore Eliæ, & Eliſæi hoc titulo cognominabantur iuxta dicta *in Apparat. cap. 7. num.* 4. **hoc** enim ſenſu accipiendus eſt hic auctor. Pariter cum inferius dicit quinque millia hominum in Chriſtum tunc credidiſſe, non vult ſignificare omnes illos fuiſſe ex prædictis Religioſis, ſed aliquos duntaxat, alios verò ex communi populo Iudæorum. Animaduerti etiam poteſt in ea Petri concione, dixiſſe: *Omnes Prophetæ a Samuel, & deinceps,* quo denotatur id, quod *in Apparatu cap. 2. &* 3. diximus, Ordinem ſcilicet Propheticum, vt cœnobialem ſaltem, & collegialem a Samuele cœpiſſe, licet quoad inſtitutionem, quaſi Religioſum non niſi ab Elia, iuxta ibidem *cap.* 4. dicta. Hoc autem ſenſu, & non alio locutum fuiſſe D. Petrum in hac concione non ſolum elicitur ex eo, quod Samuelem velut caput Prophetarum refert, ſed etiam, quia ſi ſolum intendiſſet ab eo incepiſſe Prophetas loqui, de Chriſto non videretur id veritati conſonum, cum conſtet (vt alios omittamus) Iacob in filij ſui Iudæ benedictione de Chriſto prophetaſſe, *Geneſ.* 49. *verſ.* 10. illis verbis: *Donec veniat qui mittendus eſt, & ipſe erit expectatio gentium.* Moyſem quoque illis verbis ab eodem Petro ibi relatis: *Prophetam ſuſcitabit vobis Dominus*, Eo ergo ſolummodo ſenſu *Prophetæ* dicti

Ordo Propheticus quomodo a Samuele.

ſunt

ſunt *a Samuele*, quia ſcilicet ab ipſo in vnum Ordinem collegialiter congregati cœperunt, iuxta dicta.

37 De modo autem, rituque viuendi horum, qui ex Inſtituto Eſſeno, & Prophetico ad Chriſtianam fidem nuper conuerſi erant, conformiter ad ea, quæ de alijs diſcipulis *act. 2. verſ. 42.* dicũtur (quo etiam denotatur pro Regula, normaque vitæ Religioſæ habuiſſe tum volumina Scripturarum, tum Leges priorum Prophetarum, & Patrum, traditione, vel ſcriptura conſeruatas) ſic loquitur idem Ioannes *dicto lib. cap. 31.* in fine: *Erant autem perſeuerantes in doctrina Apoſtolorum, in communione fractionis panis: quotidie quoque perdurantes in orationibus vnanimiter in Templo cum exultatione, & ſimplicitate cordis collaudantes Deum. Quibus omne ſpatium diei in ſtudiorum exercitijs, & eruditione ſacri Euangelij ducebatur. Habebant quoque eractatus ſacrorum voluminum, Leges Patrum in allegoricam intelligentiam deducentes. Quoniam omnis Lex vetus eis videbatur animali eſſe ſimilis, eo quod extrinſecè nihil niſi vt corpus habeat ipſam litteram, & ea, quæ ſecundum litteram deſignantur; intrinſecè autem ſub littera tanquam anima lateat cuiuſdam profundi, diuinique, myſterij ſenſus inuiſibilis, & ſpiritalis. Quem illi ab Apoſtolis edocti, ſublimius, & nobilius, velut per ſpeculum inſpicientes, & ex ipſis litteræ nominibus admirandas quaſdam ſpecies intelligentiæ concipientes, diuina, & profundiore ſapientia ſacrorum voluminum tanquam copioſis dapibus imbuebantur.*

Quis modus viuendi illorũ.

38 Proſequitur idem Patriarcha Ioannes *cap. 32. 33. 34. & 35. dicti libri*, qualiter prædicti Ordinis, & Inſtituti Eſſeni, ac Prophetici profeſſores, poſtquam ab Apoſtolis baptizati, & in fide Chriſti inſtructi fuerunt, plenè intellexerint myſterium illud eorum Parenti Eliæ in Carmeli monte reuelatũ *3. Reg. 18. verſ. 46.* de nubecula parua ſimili veſtigio hominis de mari aſcendenti, viſa ab Elia poſtquam puer ipſius per ſeptem vices contra mare proſpexerat, ipſaque denotasse tum Incarnationis myſterium, & quo tempore adimplendum eſſet, tum puriſſimam Virginis Mariæ Verbi incarnati Matris Conceptionem, ac Virginitatem, etiam voto firmatam, prout & ipſe Elias, & filij Prophetarum etiam obſeruauerant. Ioannis verba, quibus hæc fuſius deſcribit *ſub annis 4037. & 4038. & 4042.* retulimus; propterea nunc ab ipſorum repetitione abſtinemus. Id ſolum animaduertentes, huius viſionis intelligentiam, dignitatiſque, ac ſanctitatis eminentiſſimæ eiuſdem ſanctiſſimę Virginis Matris notitiam cauſam veluti primordialem illis fuiſſe, vt eam ſpecialiſſimè, & aſſidua deuotione venerari cœperint, & ſibi in patronam eligere, vt propterea glorioſus titulus fratrum Beatæ Mariæ Virginis de monte

Myſterium de nubecula parua.

Car-

Carmeli, quo vſque ad hoc tempus hæc Religio gaudet, ab eo tempore cœperit. Singula ergo, Dei adiutorio, & ipſius Virginis, cuius cauſa agitur, patrocinio, ex eiuſdem Ioannis, & aliorum teſtimonijs comprobare ſtudebimus.

Magni cultores B.Virg.

39 Primo igitur hos Eliani Ordinis alumnos poſt ipſorum ad Chriſtum conuerſionem, Deiparam Virginem ſingulari affectu deuotionis venerari cœpiſſe, vel ex Eccleſiæ teſtimonio, prout in quarta lectione commemorationis ſolemnis eiuſdem Dei Genitricis in Breuiario Carmelitano approbato conſtat, vbi ſic: *Cum ſacra Pentecoſtes die Apoſtoli cœlitus afflati varijs linguis loquerentur, & inuocato auguſtiſſimo Ieſu nomine, mira multa patrarent, viri plurimi, qui ſanctorum Prophetarum Eliæ, ac Eliſæi inſtituto inſtiterant, & Io: Baptiſtæ præconio ad Chriſti aduentum comparati fuerant, rerum veritate perſpecta, atque probata, Euangelicam fidem confeſtim amplexati ſunt, ac peculiari quodam affectu Beatiſſimam Virginem (cuius colloquijs, ac familiaritate feliciter frui potuere) adeo venerari cæperunt, vt primi omnium in eo montis Carmeli loco, vbi Elias olim aſcendentem nebulam Virginis typo inſignem conſpexerat, eidem puriſſimæ Virgini ſacellum conſtruxerint*. Quod hic tangitur de primo Virgini Beatiſſimæ ab Eliæ diſcipulis in Carmeli monte Oratorio erecto, in ſecundo Tomo ſuo tempore diſcutietur. Nunc enim ſolum comprobare intendimus ſingularem ipſorum poſt baptiſmi ſuſceprionem erga eamdem Virginem deuotionem, quę in verbis relatis ſufficienter notatur.

Io. Ieroſolym.

40 Idem ergo intentum ſuadet Ioannes Ieroſolymitanus *lib. relato cap.* 36. illis verbis: *Recenſentes ergo Religionis huius profeſſores, Deum prædeceſſoribus eorum per viſionem prædictam ſpecialiter reuelaſſe, Infantulam quamdam naſcituram, quæ ex vtero matris ſuæ munda ab omni peccati ſorde egrederetur, & inſtar eorum ſpontaneam virginitatem amplexaretur, de qua Virgine Deus homo naſceretur: contemplantes etiam ipſi hæc omnia poſtmodum fuiſſe adimpleta, & genus humanum per hanc Virginem accepiſſe à Dei Filio deſideratum ab eis pluuiæ (id eſt, gratiæ diuinæ) beneficium, curauerunt cum deuotione aſsidue deſeruire huic Virgini, dudum eorum profeſſoribus reuelatæ, ac deſideratæ, & poſtea eis exhibitæ*.

Generalis Groſſus.

41 Fauet Generalis Groſſus *in ſuo Viridario claui* 1. hæc dicens: *Ipſi tamen Eremitæ propter eorum vitam Legem Domini non prætermittentes, ſingulis annis ter in Ieruſalem veniebant, ibidem feſta celebraturi, ſcilicet Paſcha, Pentecoſtes, & Scenopegiæ, & ob hoc dum Spiritus ſanctus venit ſuper Apoſtolos, dicitur, quod erant viri Religioſi in Ieruſalem habitantes ex omni natione, quæ ſub cœlo eſt, Actuum 2. & tunc recep-*

to vna

Digitized by Google

to vnà cum Apoſtolis Spiritu ſancto, baptizati ſunt ab Apoſtolis, Virgine Matre, ad cuius honorem ſe in contemplatione poſuerunt, ibidem præſente. Quibus non ſolum id, quod modo intendimus, ſed & alia, quæ ſuperius diximus, lucem accipiunt.

42 Quod autem ipſam Christiani facti non ſolum colere, & venerari cœperunt, ſed etiam in ſui Ordinis tutelarem Patronam tunc elegerint, ex eodem Ioanne relato *cap. 36.* ſic habemus: *Et ſtuduerunt hanc ſpecialiter Virginem ideo ſibiipſis in Patronam eligere, quia nouerunt ipſam ſingulariter eis conformem in primitijs Virginitatis ſpontaneæ. Quemadmodum enim Virginitas ſpontanea fuit primo per priſcos profeſſores huius Religionis inchoata, & in viris introducta, ita eadem Virginitas fuit poſtmodum per Dei Genitricem primo in fœminis introducta, & incepta, ſicut ſupra commemorauimus.* Hæc ille. Non tamen credendum eſt ea ſolum de cauſa Beatiſſimam Virginem ab ijs noſtris priſcis Patribus in Patronam electam fuiſſe, quod ipſius Virginis ſimilitudinem in virginitate ſpontanea, ſeu voto Deo dicata ipſi præferrent; plures enim aliæ ad id faciendum congruitatis rationes aderant. Quam enim non ſolum Dei Saluatoris Genitricem, ſed & hominum Mediatricem, Religionis magiſtram, virtutum Scholam, Angelorum, & hominum Reginam, & mundi Dominam nouerant, quidni & ipſi eam in Tutelarem, & Patronam ſpecialem ſibi ſolicitè deſiderarent? Aderat & alia vrgentiſſima ad id ratio, quod ſcilicet eamdem Virginem, quam tunc in terris degentem videbant, a Parente Elia ſub ſpecie nubeculæ paruæ de maris aſcendentis a multis ſeculis præuiſam, in ſui, & poſterorum Patronam adoptatam, & veluti ſcopum, & finem Religionis a ſe inſtitutæ prælectam fuiſſe facilè ex priſcorum traditione noſſe deberent. Porro ad ipſius honorem Propheticum Ordinem in Religionem inſtituiſſe Eliam, quod promiſimus tractandum *ſub anno 3127. num. 15.* hoc loco diſcutiendum venit.

Electa in Patronam Ord. B. Virgo.

43 Diximus in præcedentibus, *ſub anno videlicet 3124.* eo tempore Eliam in Carith Torrente a facie Iezabelis abſconditè manentem cum quibuſdam pijs, & deuotis viris, qui ad ipſum recurrerant, Ordinem ſuum inchoare cœpiſſe, non quidem perfectè inſtituendo, hoc enim pro commodiori tempore, & loco reſeruabat, prout fecit poſt triennium, ſub anno ſcilicet 3127. ſed veluti delineando, & adumbrando, periti pictoris inſtar, qui priuſquam viuis coloribus imagines perficiat, fuſcis, ſubobſcuris, & vmbraticis eas delineat. Quia ergo tempore hoc intermedio, quo de eo, quod in Carith inchoauerat, perficiendo proculdubio meditabatur, ſub anno videli-

Quando inchoatus Ordo ab Elia.

cet

cet 3126. celebrem illam nubeculę in Carmelo viſionem habuit, provt ibi diximus, per eamque, iuxta ſæpius dicta, Incarnationis myſterium expreſſius cognouit, & Verbi Incarnati Matrem futuram puriſſimam, tum corpore, propter virginitatem, quam ſpontanee ſecutura erat, tum ſpiritu, propter præſeruationem ab omni peccato, etiam ex vtero matris, nullus dubitabit, quin in tantæ Virginis Matris Meſſiæ futuræ amorem, reuerentiam, & deuotionem pijſſimus Propheta veluti æſtuans, & ſuccenſus, quicquid in ipſius obſequium facere poſſet, opere perfeciſſet. Ordinis igitur inſtitutionem, quam tunc cogitabat, proculdubio in Virginis Beatiſſimæ gloriam, & honorem direxit. Expendunt aliqui ad intentum illud *Iſaiæ* 35. *verſ.* 2. vbi inter ea, quę per accommodationem ſaltem, data Virgini dicuntur, numeratur *decor Carmeli*. Quid ergo, inquiunt, *decor Carmeli*, niſi virorum cœtus, qui ibi inhabitabat, Eliæ nempe poſteritas? Hæc ergo Virgini Matri dicata. Expendunt alij illud *cantic.* 7. *verſ.* 5. Sponſæ, ac proinde Virgini ſanctiſſimæ dictum: *Caput tuum vt Carmelus*. Cum enim per Carmelum eadem Virgo decoretur, dignum eſt credere, quod Carmeli Religio ipſi a primo fundatore oblata fuerit. Sed de ijs, & alijs ad intentum doctè Palæonydorus *lib.* 2. *cap.* 8. Omittere tamen non poſſumus, quæ ſanctus Methodius *in hom. l. feſti Purification. in tom* 3. *Bibliothec. magnæ Colonienſis* ſcripſit, quibus id, quod intendimus, denotatur. Virginem namque Deiparā alloquens, hæc dixit: *Puritatis etiam tuæ Elias Propheta præſcius, atque imitator ſpiritu cum eſſet, vitæ illius igniferæ ſibi coronam colligauit*. Ergo Elias Virginis Mariæ intuitu & virginitatem ſeruauit, ac cœtum hominum cælibem vitam agentiū inſtituit, occaſione ſumptā ex nubeculæ viſione, prout ex noſtris tenet Petrus Sarracenus in *Menolog. Carmelit. in vit. S. Eliæ*: & de exteris vir pius, & doctus Hippolytus Maraccius Lucenſis in lib. cui titulus *Fundatores Mariani c.* 1 Sumere id potuit ex Carthagena *tom.* 4. *homil. lib.* 17. *homil.* 3. Nec incongruè id dicitur ex Ioanne Geometra antiquo Deiparæ Virginis laudum Eccleſiaſte, qui *in Hymn.* 1. eiuſdem Federico Morello interprete *in tom.* 8. *Biblioth. edit.* 4. *Pariſienſ.* ſic ſcripſit:

Gaude Thesbitæ viue, & clariſsime currus,
Virtutum rapidis concite quadrijugis:

Hæc enim aptè ſatis accommodari poſſunt intento noſtro. Cui etiam fauet Thomas Ferrarius Ieſuatus Bononienſis in *hiſtor. Imag. Beatiſſ. Virg. Mariæ cap.* 1.

Ord. inſtit. [margin]

44 Id verò, quod dicimus, Eliam videlicet, Ordinem ſuum Beatiſſ. Virginis honori nuncupaſſe, ac proinde hac etiam de cauſa eiuſdem

Elias Ord. ſuū B. Virg. dedicauit. [margin]

eiuſdem patronatu iure gaudere, ex noſtrorum priſcorum Patrum teſtimonijs habemus. Ex quibus Ioannes Groſſus relatus Ordinis Antiſtes *in lib. illo Viridarium* vocato *claui* 1. ſic dixit: *Elias Propheta aſſumens in ſocios Eliſæum, Abdiam, Ionam, & multos alios Prophetas, quos docuit viuere in virginitate ad honorem prædictæ glorioſæ Virginis, quæ ſine corruptione parere debebat mundi Saluatorem, cuius caput debebat eſſe vt Carmelus, Cantic. 7. & ob hoc Eremitæ dicti montis Carmeli fratres Virginis Mariæ dicti ſunt, cum ad honorem ipſius Ordinem inceperunt ante eius aduentum. & natiuitatem.* Ad idem Ioannes Bacco inter ſcholaſticos Doctores illuſtriſſimus *in compendio hiſtoriarum, & iurium pro defenſione Ordinis,* quod incipit *In primis attende,* ſic habet nullatenus prætermittendum: *In primis attende, quod B. Maria per Carmelum decoratur, & commendatur. Cum enim Iſaias de Chriſti Incarnatione prophetaret, promiſit, quod ſola Virgo ipſum foret paritura, pariterque decorem Carmeli poſſeſſura. Vnde de Virgine dicitur Iſaiæ 35.* Solitudo florebit ſicut lilium. *Sequitur:* Datus eſt ei decor Carmeli. *Sic de ea Gloſſa hæc exponit, Canticorum primo: & Bernardus in ſermone Loquamur; dicens: Datus eſt ei decor Carmeli, dum virtute Altiſſimi eſt obumbrata; & ſine corruptione fœcundata. Per Carmelum commendatur. Salomon enim commendans pulcherrimam mulierum per Carmelum, ait, Canticorum 5. & 6. Quam pulchra es, & quam decora chariſſima, caput tuum vt Carmelus. Canticorum 7. Sed & hæc de Beata Maria canit Eccleſia: & quia per Carmelum honoratur, & commendatur, dignum eſt, quod in Carmelo et dato Carmelitas habeat eam ſpecialiter venerantes, & ſic habuit ab antiquo, nam prophetia per facta aperiuntur. Sed & Saul in Carmelo Beatæ Mariæ dato, fornicem ſuum triumphalem, ideſt, ſignum victoriæ erexit, 1. Reg. 15. Elias ibi ſacrificauit, tertio Reg. 18. & Achab per hoc experimento ibi didicit, quis eſſet Deus. Eliſæus ibi ſedem ſuam collocauit; 4. Reg. 4. Ecce, quod Prophetas, & Reges habuit Carmelitas, & eorum factis dominam loci beatam Mariam venerantes. Pro veneratione quoque Beatæ Mariæ in eius Carmelo continuanda, orta eſt fratrum de Carmelo Religio. Veneratio enim, quæ fit in locis ſanctorum, ipſis ſanctis ſub Deo attribuitur, vt de veneratione dedicationis, de conſecrat. diſt. 3. cap. Pronunciandum. Sed licet omnes ſalu andi tempore Prophetarum Filium Beatæ Mariæ venturum venerati ſint ſecundum Auguſt. in epiſt. 29. ad Deo gratias, fratres tamen de Carmelo tempore Eliæ, & Eliſæi venturum venerantes, in Carmelo Beata Maria Religionem ſuam inceperunt, vt habetur in hiſtoria de anti quitate Ordinis. Ad eius igitur venerationem, originem habuerunt, & antiquis Patribus Ordinis de ortu eiuſdem tempore Prophetarum credendum eſt. Nam in neg tijs Eccleſiarum*

Ioann. Bacco.

Carmelus Saulis.

ſiarum illi potiſſimum in teſtes aſſumendi ſunt, qui eadem negotia tractauerunt, decimaquarta quæſtione prima ſuper prudentiam: & huic antiquæ eius venerationi in Carmelo conſonant Prophetæ. Generalis planctus Prophetarum cõmunis vox. *Prophetarum eſt, ſi Carmelus ſit deſertus habitatoribus, aut ſi eius honor ab eo auferatur. Ieremiæ ſecundo, & quarto. Iſaiæ decimoſexto. Amos primo. Michææ ſeptimo, & Naum primo. Ergo in ſpiritu Dei generaliter optant Prophetæ, quod poſt Eliam, & Eliſæum Beata Maria a Carmelitis ſemper in Carmelo ſibi dato honoretur, quod verum eſt ratione tituli, licet recedere cogerentur. Sicut Patriarcha Ieroſolymitanus in Eccleſia Ieroſolymitana ſemper ſedem ſuam tenere cenſetur, licet compulſus alibi moram trahebat.* Accedat vir grauiſſimus, & inter luminaria Eccleſiæ iure cenſendus Thomas Vualdenſis, qui *tom. 3. de Sacramentalibus tit. 9. cap. 89. num. 9.* contra Vviclephum impiè latrantem, & Patronatum Virginis ſanctiſſimæ in Ordinem noſtrum refragantem, expreſsè ait Eliam ipſum inchoaſſe *ad ſanctæ Virginis Patronatum*, proculdubiò cum ipſam in nubeculæ paruæ ſymbolo futuram Dei Matrem agnouit. Accinit Palæonydorus *dicto lib. 2. cap. 8.* vbi primo dicit ex traditione Ordinis: *Super hac tradiderunt nobis ſeniores noſtri, Mariam Virginem futuram Chriſti Matrem, ab Elia primo, hinc ab Eliæ ſucceſſoribus ab illo edoctis electam fuiſſe in Patronam ſui, atque ſuorum poſterorum.* Deinde aſſignans rationes hu- Congruentiæ. ius Patronatus: *Prima*, inquit, *propter primariam Ordinis Carmelitarum in laudem Virginis Mariæ inſtitutionem. Nam Elias eorum Monarcha in monte Carmeli orationi incumbens, dum ſeptima vice de mari nubecula conſcenderet, ſeptima ætate Virginem naſcituram, & Filium Dei parituram intellexit. Ex tunc in virginitate ſua, & Eliſæi, ac plurium filiorum Prophetarum ad honorem eiuſdem Virginis in Carmelo Religionem fundauit. Iſtud valde ad longum declarat Ioannes 44. Epiſcopus Ieroſol. Sic ergo Elias ad naſcituræ Virginis, & Deum parituræ honorem, primordialiter Ordinem prædictum in monte Carmeli locauit. Secundo pro ſe, & ſuis in Patronam ſuæ Religionis elegit.* Et infra: *Vt ergo Virgo Maria in mundo nata gauderet, & honoraretur de ſua propria, & ſingulari Religione, Elias ſuam Religionem in eius honorem inſtituit.* Multa ibi ad intentum, illudque amplectitur Thomas Beauxamis *in Harmon. Euãgelic. tom. 2. fol. 565.* Plura etiam in noſtris hiſtorijs, vt propterea vir pius, & doctus Angelus de Paz Minorita *tom. 1. in ſymbol. lib. 5. c. 22.* dixerit, ex illis haberi Beatiſſimam Virginem a noſtris *veneratam, antequam notam*. Plura quoque nos in ſequenti Tomo, vbi alias quoque rationes Patronatus ſanctiſſimę Dei Genitricis in Carmeliticum Ordinem proferemus; ea enim, quę modò attulimus, neceſſaria fuerunt

runt

runt pro explicatione eorum, quæ prius dixeramus, de veneratione videlicet, & deuotione primorum ad fidem conuerſorum huius Inſtituti erga eamdem Virginem. Nunc ad alia pergendum.

45 Ex hac enim ſingulari ipſorum ad ſanctiſſimam Matrem amoris, & reuerentiæ deuotione ortum habuiſſe dicitur, vt ipſi illam ſororem, & ſeipſos fratres beatæ Mariæ nuncuparent. Ita habent Ioannes Patriarcha *dicto lib. cap. 36.* & Palæonydorus *lib. 2. relato cap. 8.* quod tamen moderatione eget, cum ex lectionibus Officij approbati commemorationis ſolemnis eiuſdem Dei Genitricis, & alijs Ordinis hiſtoricis, quos ſecundo Tomo afferemus; immo ex ipſo Ioanne Patriarcha *eodem cap.* relato, conſtet hunc titulum fratrum beatæ Marię Virginis de monte Carmelo noſtris conceſſum non fuiſſe, ſaltem communiter a fidelibus, niſi poſtquam in ipſius honorem Oratorium, ſeu Cappellam conſtruxerunt, prout dicto ſecundo Tomo dicemus. Pariter & quod ipſam ſororem, & ſeipſos fratres beatæ Mariæ appellarent, non niſi in profundiſſima eiuſdem Virginis humilitate, & in vſu illius temporis, quo omnes fideles fratres, & fœminæ ſorores appellarentur, fundari poteſt: aliàs enim quomodo credi poteſt humiles Eremitas Saluatoris Matrem, Angelorum Reginam, Apoſtolorum Magiſtram, & totius mundi Dominam, *Sororem* appellare potuiſſe, cum potius Matrem, Dominam, ſeu Patronam compellare deberent? Piè ergo auctores relati exponendi erunt, vt verum ſenſum contineant.

Deuotio, & reuerentia erga B. Virginē

46 Verius tamen, & credibilius eſt eamdem ſanctiſſimam Dei Genitricem, veluti matrem filios, Carmeli montis vicinitate, ac ſanctitate, ac priſcorum Prophetarum, qui ibi commorati ſunt, deuotione allectam, eos quandoque viſitaſſe, ſanctumque illum montem propria præſentia non tam decoraſſe, quam conſecraſſe. Indicatur hoc in lectione illa Breuiarij noſtri ab Eccleſia approbati, dum dicitur: *Beatiſsimam Virginem, cuius colloquijs, ac familiaritate feliciter frui potuere*. Indicat & Ioannes Patriarcha *libro relato cap.* 33. dicens: *Sed prius quam ipſa Dei Genitrix ab hoc ſeculo migraret, fuit in Nazareth, & in Ieruſalem, & alibi a profeſſoribus huius Religionis multoties viſa*. Clariùs Groſſus Generalis *in ſuo Viridario claui* 1. illis verbis: *Ipſa Virgo glorioſa tāquam ſuos ipſos filios Prophetarum viſitauit ſæpius*. Clariſſimè Ioannes de Cimineto in tractatulo, qui *Speculum Ordinis* appellatur *cap.* 4. ſic: *Ipſa etiam* (ſcilicet Deipara Virgo) *perſonaliter in ipſo monte Carmeli cum ſanctis Virginibus, & Religioſis eiuſdem loci frequenter dicitur habitaſſe, tum propter ſanctitatem loci, & deuotionem ibidem habitantium, tum propter vicinitatem locorum. Diſtat enim ciui-*

An Carmelū ſua præſentia decorauerit.

tas Nazareth a monte prædicto per tria milliaria. Decebat igitur, vt mater virtutum locum tantæ ſanctitatis, & deuotionis filios per ſuam perſonalem præſentiam decoraret. Clariſſimè etiam Palæonydorus *cap. 8. lib. 2.* vbi inter rationes, quare ſancta Dei Genitrix Ordinis noſtri Patrona nuncupetur, pro ſexta adiungit iſtam: *Sexta ratio habetur ex Virginis Mariæ perſonali viſitatione. Ipſa enim in noua Lege tanquam magiſtra Religionis, ſchola virtutum, ac Legislatrix, vt ſoror, & Patrona prius præuiſa, & adoptata viſitando fratres in monte Carmeli, in myſterijs fidei, & perfectæ Religionis continuatione ipſos inſtruxit, inſtituit, & innouauit. Nam teſte Hieronymo Nazareth a Carmelo tribus distat millıaribus tantum. Annales enim, & Patrum noſtrorum Hiſtoria plena ſunt, quod ab initio, & per incrementa temporum, Carmelicolas viſitando vnice ſinceriſſima Virgo Maria ſemper adoptauit. Nec dubium eſt ob veterem loci ſanctitatem, eam ſæpenumero cum ſuis ſodalibus Carmelum viſitaſſe.* Et infra ex Martino Italo hæc ſcribit: *Ad eos autem, qui ineunte tempore ſuperioribus ex Prophetis originem traxerant, ſanctam Dei Genitricem, cum in humanis ageret, ſicut matrem ad filios ſæpenumero veniſſe legimus.* De hoc etiam aduentu Virginis in Carmelum Baptiſta Mantuanus in *Parthenic. Mariana lib. 3.* ſic habet:

Palæonydorus

Huc igitur, ſi quando quies vacuumque negoci
Tempus erat, veniens curas lenibat, & ipſa
Maieſtate loci large oblectata redibat.

Plura alia in Apologia pro Carmelitis de hac crebra eiuſdem Virginis cum illis conuerſatione ſcribit, ſed quia loquitur de tempore poſt Chriſti paſſionem, quando Apoſtolis a Iudæa pulſis ipſa Virgo ſola in patria illa remanebat, ideo ad alium locum, & tempus, quo illa contigerunt, ſpectant.

Auctores exteri.

47 De exteris etiam hanc Deiparæ cum Carmeli incolis familiaritatem admittunt Armacanus Hiberniæ primas *in ſermone quodam* apud Vvaldenſem *Tomo 3. de Sacramentalibus tit. 9. c. 89.* Aſcenſius Badius, & Sebaſtianus Murrho commentatores Mantuani in locum relatum; Ioannes Carthagena *tom. 4. homiliar. homil. pro Carmelit.* Flauius Cherubinus *in Compend. Bullar. in Innoc. IV. bulla 6.* Indicat id Trithemius *de Laudib. Carmelitar. lib. 1. cap. 7.*

Quinam illi fuerint.

48 Qui porrò fuerint hi primi Prophetici Ordinis profeſſores, qui Chriſtianæ Religioni Petri prædicatione excitati nomen dederunt, non ſatis compertum eſt, hiſtorijs de eo nihil ferme dicentibus. De ijs tamen, quos probabili fundamento fuiſſe affirmari poteſt, in ſecundo Tomo fuſius agemus. Extat tamen teſtimonium Luitprandi, ſeu Eutrandi in Tractatu ipſius nomine inſigni (qui vocatur

Frag-

Fragmenta) ex Bibliotheca Thomæ Tamaio de Vargas Regis Catholiti Hiſtorici eruto, & ex variorum exemplarium fide recenſito, vbi *num.* 101. ſic habetur: *S. Elpidius, quem S. Iacobus præfecit Toletanis primum Pontificem, Carmelita Monachus fuit, & in prima Petri concione conuerſus ad fidem, cum ſocijs multis venit in Hiſpaniam, & Toleti fundauit Monaſterium Virginum, & Monachorum, vbi poſtea fuit Agalienſe, quod fuerat B. Virgini curæ Monialium harum matri.* Ibidem etiam *num.* 171. ſic legitur: *Magna pars eorum, qui diſperſi in perſecutione ſancti Stephani, ad varias partes traiecerant, & ad Hiſpaniam plurimi venerant, erat ex Monachis montis Carmeli prædicationibus Chriſti, & Apoſtolorum ad fidem conuerſis, in quibus Elpidius, & ſocij Pontifices a ſancto Iacobo creati, & poſt martyres effecti.* Sed, vt diximus, tam de hoc Elpidio, quam de ipſius ſocijs, & illis, quos prudenter, ac probabili coniectura ex primis Apoſtolorum prędicationibus conuerſis fuiſſe exiſtimare poſſumus, in ſecundum Tomum remittimus diſcutiendum. — An S. Elpid. & ſocij.

49 Pro comperto tamen cunctis Hiſtoricis noſtris, & pluribus exteris eſt, hos Ordinis Prophetici aſſeclas, Petri, & aliorum Apoſtolorum doctrina inſtructos, eam, quam ab ipſis acceperant fidei rationem, eiſdem aſſociatos per Phœniciam, Palæſtinam, & alia loca Chriſti dogmata prædicantes, feliciter propagaſſe. De hoc Ioannes Ieroſolymitanus *libro relato cap.* 31. loquens de eiſdem nuper ad Chriſtum conuerſis, ait: *Denique eorum multi ea, quæ ab Apoſtolis hauſerant, cæteris effundentes, fidem Chriſti per Phœniciam, & Palęſtinam prædicabant, dilatantes dogma fidei, & moribus vitæ Monaſticæ conuerſationem Eccleſiæ Dei inſigniſſimam demonſtrantes.* Ioannes Groſſus Generalis *in ſuo illo Viridario claui* 1. ſic: *Vnà cum Apoſtolis in multis regionibus fidem Chriſti conſtanter prædicauerunt.* Celebris auctor Thomas Vvaldenſis *tomo primo doctrinalis fidei lib.* 4. *articulo ſecundo, cap.* 27. idem confirmat teſtimonio Ioſephi Antiocheni inferius referendi, & Ioannis Ieroſolymitani relati, ſic concludens: *Nec dedignentur Clerici moderni Monachos Religioſos in Eccleſia Dei coadiutores habere, quos ſancti Dei Apoſtoli dedignari nolebant, cum tamen pręſentes Clerici non ſint ſuis Patribus peritiores, ſed nec ſanctiores Apoſtolis.* Accedit Ioannes de Cimineto in tractatulo *Speculum Ordinis* vocato *cap.* 3. hæc habens: *Perſeuerantes in doctrina Apoſtolorum, habentes gratiam ad omnem plebem veritatis Euangelicæ nuncij fideles, ac fidei Chriſtianæ legitimi defenſores effecti ſunt.* Id quoque conformiter omnes Ordinis recentiores ſcriptores acceperunt, vt propterea illos ſigillatim recenſere ſuperfluum ſit. — Apoſtolis ſociati.

50 De exteris primus occurrit Ioſephus Antiochenus, de quo *in Apparatu, cap. 6. num. 2.* plura diximus, a pluribus ex noſtris auctoribus relatus *in Speculo perfectæ militiæ primitiuæ Eccleſiæ c. 1 2. & 72.* per hæc verba: *Perfectorum militum Chriſti Apoſtolorum coadiutores ſurrexerunt viri ſtrenuiſſimi, ſolitarij, contemplationi dediti, ſanctorum Prophetarum Eliæ, & Eliſæi ſequaces: Qui de monte Carmeli deſcendentes per Galilæam, Samariam, & Palæſtinam fidem Chriſti conſtantiſſimè ſparſerunt, quique in Virginis Mariæ honore in Carmeli montis decliuio fabricantes, Oratorium Saluatoris Matri ſpecialiter ſeruierunt.* Item Sigisbertus Gemblacenſis relatus etiam a noſtris *in hiſtoria Ieroſolymitana*, dicens: *Cum Carmelitæ in ſancta pœnitentia perſeueraſſent a tempore ſanctorum Eliæ, & Eliſæi Prophetarum, tandem Chriſtum prædicantem audierunt. Qui Religioſi fidem Catholicam confitentes in Chriſto baptizati ſunt. Deinde perſeuerantes in doctrina Apoſtolorum habentes gratiam ad omnem plebem veritatis Euangelicæ nuncij fideles, & Religionis Chriſtianæ legitimi Confeſſores legitimè effecti ſunt.* Colligitur id etiam ex teſtimonio Luitprandi ſupra *num. 48.* relati. Habetur quoque ex antiquiſſima Romanorum Chronica apud Philippum Ribboti *in Speculo Ordinis lib. 5. cap. vlt.* Ioannem de Cimineto relatum, Ioannem de Vineta *in Tract. cum quidam fratres cap. 2.* & alios Ordinis hiſtoricos, vbi ſic: *Ipſi* (ſcilicet fratres de Monte Carmeli) *tempore B. Petri Antiochiæ Cathedrati in circumquaque regione adiacente diuerſis locis Catholica pro fide inſiſtebant.* Item ex Armacano apud Vvaldenſem *tom. 3. de Sacramentalib. tit. 9. cap. 89.* illis verbis: *Inſuper in principio naſcentis Eccleſiæ in partibus illis prædicando Euangelium ſolicitiſſimè laborauerunt.* Idem ſequuntur Iodocus Badius, Aſcenſius, & Sebaſtianus Murrho Commentatores Baptiſtæ Mantuani circa illa eiuſdem Mantuani *lib. 3. Parthenices* ea de re carmina:

Namque ipſi ſeſe mox vt vulgata ſalutis
Fama fuit, Chriſti magnis iunxere miniſtris
Fautores operis ſancti, ſocioſque laborum.

Ioannes Bonifacius *de hiſtor. Virgin. lib. 2. cap. 1.* vbi poſt alia: *Neque ſolum ſe Apoſtolorum beneuolos, & dociles auditores, ſed etiam adiutores præbuerunt, & cum ex monte Carmelo deſcendiſſent Chriſti fidem per Galilæam, Samariam, & Palæſtinam vniuerſam conſtantiſſimè prædicauerunt.* Ioannes Carthagena *tom. 4. homiliar. homil. pro Carmelit.* ex teſtimonio relato Ioſephi Antiocheni.

51 Qui tamen ij Apoſtolorum in Euangelij prædicatione conſortes fuerint, quæ mirabilia geſſerint, quam orbis partem peragrauerint, & alia, quæ ad ipſos ſpectant, commodius ſecundo Tomo,

Ioſephus Antiochenus.

Qui tales fuerint.

Deo

Digitized by Google

Deo aſpirante, & Virgine ſanctiſſima fauente Alare promittimus. Interim id pius Lector a nobis accipiat (ne anxius forte, quomodo Eliæ Religionem poſt hæc ad tempora noſtra continuare poſſimus, exquirat) huiuſmodi Eſſenos, ſeu Prophetici, aut Eliani Ordinis alumnos, qui primi Apoſtolorum doctrina imbuti, ipſi cooperatores in opere Euangelico extiterunt, duces, Anteſignanos, ac vexilliferos, ſimul cum eiſdem Apoſtolis omnium Monachorum, quales temporibus ſequentibus Antonius, Pachomius, Hilarion, & Baſilius, præcipui fuerunt; extitiſſe, ex quibus, ac illis Anachoretis, qui iugiter in Carmeli montis cauernis, alijſque locis, Syriæ præſertim, & Ægypti, Eliam parentem imitati ſunt vſque ad tempora Aymerici Antiocheni Patriarchæ, qui circa annum Domini 1141. eorum Inſtitutum reformauit, & initium ſtatui Cœnobitico, quem modo profitemur, Ordini dedit, curſum hereditarium dicto ſecundo Tomo prorogabimus. Chriſtus ergo Nauarchus ſapientiſſimus, ſub cuius ductu ſignifera in puppe ex Elia vſque ad ipſius aſcenſionem, & ſancti Spiritus miſſionem curſum fecimus, ad futurum portum nos feliciter peruenire faciat.

52 Pro huius demum primi Tomi coronide, & eorum, quæ in ipſo diximus, clariori notitia, ſtudioſo Lectori dabimus ſequentia. Primo, Catalogum Regum Iſrael a primo vſque ad vltimum. Secundo Catalogum pariter Regum Iuda. Tertio, Chriſti, & Deiparæ Virg. Mariæ Cognationem, ſeu Parentelam. Operis finis.

Ad laudem Omnipotentis Dei, Virginis Matris, Eliæ Parentis Ordinis, & Thereſiæ eiuſdem Reformatricis, in cuius feſtiuitate die 15. Octobris anni 1638. hæc ſcribebamus.

CATA-

CATALOGVS

REGVM ISRAEL, CVM NOTIS ANNORVM MVNDI, circa quos regnare cœperunt.

Regnarunt ſuper omnes duodecim Tribus Iſrael quatuor Reges.

1 Saul circa ann. 2962. 1. *Reg.* 10.
2 Dauid circa ann. 2980. regnare incipiens cum Isboſetho Saulis filio. 2. *Reg.* 2.
3 Salomon circa ann. 3020. 3. *Reg.* 2.
4 Roboamus circa ann. 3060. etſi exiguo tempore, propter defectionem populi, & creationem Ieroboami in Regem. 3. *Reg.* 12. poſt quam

Regnarunt ſuper decem Tribus viginti Reges, Iſraelis Reges nuncupati.

1 Ieroboam prædictus circa ann. 3060. 3. *Reg.* 12.
2 Nadab circa ann. 3081. 3. *Reg.* 14.
3 Baaſa circ. ann. 3082. 3. *Reg.* 15.
4 Ela circa ann. 3105. 3. *Reg.* 16.
5 Zambri circa ann. 3106. 3. *Reg.* 16.
6 Thebni circa idem tempus 3. *Reg.* 16.
7 Amri circa idem tempus 3. *Reg.* 16.
8 Achab circa ann. 3117. 3. *Reg.* 16. Huius Regis tempore prædicare cœpit Elias noſter. 3. *Reg.* 17.
9 Ochozias circ. ann. 3137. 3. *Reg.* 22.
10 Ioram circa ann. 3139. 4. *Reg.* 1.
11 Iehu circa ann. 3151. 4. *Reg.* 9.
12 Ioachaz circa ann. 3179. 4. *Reg.* 13.
13 Ioas circa ann. 3195. 4. *Reg.* 13.
14 Ieroboam 2. circa ann. 3211. 4. *Reg.* 14.
15 Zacharias circa ann. 3263. 4. *Reg.* 15.
16 Sellum circa idem tempus 4. *Reg.* 15.
17 Manahem circa idem tempus 4. *Reg.* 15.
18 Phaceias circ. ann. 3275. 4. *Reg.* 15.
19 Phacee circ. ann. 3277. 4. *Reg.* 15.
20 Oſee circ. ann. 3297. 4. *Reg.* 15. Sub quo Salmanaſar Aſſyriorum Rex Iſraelitas in Aſſyriorum Regionem captiuos duxit, ipſorum Regnum penitus deſtruens. 4. *Reg.* 17.

CATA-

CATALOGVS

REGVM IVDA, CVM NOTIS ANNORVM, CIRCA quos regnare cœperunt.

Reges Iudæ fuerunt numero 20.

1 Roboamus filius Salomonis circa ann. 3060. 3. *Reg.* 12.
2 Abias circa ann. 3077. 3. *Reg.* 14.
3 Aſa circ. ann. 3079. 3. *Reg.* 15.
4 Ioſaphat circ. ann. 3120. 3. *Reg.* 15.
5 Ioram circ. ann. 3137. 3. *Reg.* 22.
6 Ochozias circa ann. 3150. 4. *Reg.* 8.
7 Athalia circa ann. 3151. 4. *Reg.* 11.
8 Ioas circa ann. 3157. 4. *Reg.* 11.
9 Amaſias circa ann. 3197. 4. *Reg.* 14.
10 Ozias, ſiue Azarias circa ann. 3226. 4. *Reg.* 14.
11 Ioathan circa ann. 3278. 4. *Reg.* 15.
12 Achaz circ. ann. 3293. 4. *Reg.* 16.
13 Ezechias circ. ann. 3309. 4. *Reg.* 16.
14 Manaſſes circa ann. 3338. 4. *Reg.* 21.
15 Amon circ. ann. 3393. 4. *Reg.* 21.
16 Ioſias circ. ann. 3395. 4. *Reg.* 21.
17 Ioachaz circ. ann. 3425. 4. *Reg.* 23.
18 Ioachim, ſiue Eliacim circa ann. 3426. 4. *Reg.* 23.
19 Ioachim 2. ſiue Iechonias circ. ann. 3436. 4. *Reg.* 24.
20 Sedecias, ſeu Mathamas circa idem tempus 4. *Reg.* 24.

COGNA-

Digitized by Google

COGNATIO,

Seu Parentela Chriſti; & eius ſanctiſſimæ Matris ex S. Hippolyto Mart. apud Nicephorum *in Eccleſiaſt. Hiſtor. lib. 2. cap. 3.* & Torniellum *ann.* 4037.

Mathan Sacerdos, & Maria de Tribu Iuda genuerunt tres filias, videlicet

MARIAM

quæ nupſit Cleophæ, ex quo genuit alteram Mariam, quę *Ioan.* 19 *v.* 25. dicitur *Maria Cleophæ, & ſoror*, id eſt, cōſobrina *Matris* Ieſu. Et hęc ex Alphęo viro eius genuit Iacobum Minorem, & Ioſeph, & Simonē, & Iudam, qui dicuntur fratres, hoc eſt, conſobrini Chriſti; & ſorores eius Mariam, & Salome.

TOBE

quæ ex alio Sacerdote genuit Eliſabeth, quæ propterea *Luc.* 1. *verſ.* 5. dicitur *de filiabus Aaron*. Porrò Eliſabeth ex Zacharia pariter Sacerdote genuit S. Ioannem Baptiſtam.

& ANNAM

quæ de Ioachimo viro ſuo, & ex Tribu Iuda genuit Beatiſſimam Virginem Mariam, quæ de Spiritu ſancto genuit Ieſum Chriſtum Filium Dei, & Saluatorem mundi.

ALIA

ᐧo1 1470962

ALIA COGNATIO,

Seu Parentela Chriſti, & eius Matris ſanctiſſimæ, ex alijs auctoribus, præſertim Guidone noſtro in *Concord. Euangelic. in cap. 27. Matthæi*; Petro Dorlando *in vita S. Annæ cap. 1. 2. & 7.* Ioanne Eckio *in ſerm. S. Annę*, Rudolpho *in vit. Chriſti par. 1. cap. 3. de deſponſat. Virgin.* Petro Sutore Carthuſ. *in libell. de triplic. Connub. ſanctę Annæ*, & multis alijs.

Stollanus, & Emerentiana vxor genuerunt

ISMERIAM quæ genuit Eliſabeth, ex qua genitus eſt Ioannes Baptiſta Domini Præcurſor.

& ANNAM quæ ex Ioachimo genuit SS. Virginem Chriſti Matrem, ex Cleopha alteram Mariam, quæ Alphæo nubens, genuit Iacobum Minorem, Ioſephum Iuſtum, Simonem, & Iudam; & ex Saloma alteram etiam Mariam, quæ Zebedæo nubens, genuit Iacobum Maiorem, & Io: Euangeliſtam.

FINIS.

Digitized by Google

INDEX COPIOSVS

Rerum, ac Perſonarum præcipuarum, quæ in hoc primo Tomo Annalium continentur, quarumue geſta narrantur.

Particulæ, quæ compendij cauſa præciſæ ponuntur, hæc ſignificant. *appar.* Apparatum ad Annales, qui in capita, & numeros diuiditur. *ann. mun.* Annos mundi, qui etiam in numeros ſeiunguntur. *in fin.* ea, quæ in fine huius primi Tomi ponuntur.

A

ABDIAS Achabi Regis procurator, *Ann. Mund.* 3138. *num.* 3. Mittitur ab Ochozia ad Eliá, *ibid.* Eius diſcipulus effectus, *num.* 5. An coniux viduæ Eliſæi, *ann. mun.* 3140. *num.* 3. Abſcondit Prophetas, *appar. cap.* 2. *num.* 9. & *a. m.* 3129. *num.* 3.

Abelmeula Eliſæi patria, *a. m.* 3127. *num.* 2. & 3.

Abraham ſpecialiſſimus Dei cultor, *appar. cap.* 1. *num.* 11. Diſcipulus Enoſcæorum, *ibid.* Ex primoribus *num.* 12.

Abulenſis ſententia circa diſcipulos Ioannis Baptiſtæ. poſt ipſius necem Chriſti diſcipulos effectos, *a. m.* 4084. *num.* 13.

Achabo improbo Regi apparet Elias, *ann. mund.* 3123. *num.* 11. Michęas, *ann. mund.* 3134. & 3135. Iterum Elias, *ann. mund.* 3136. *num.* 1. & 2. Prophetat contra illum *ibid.* Achab vincit Benadabum medio Michęa, *ann. mund.* 3134. *num.* 1. & 2.

Achaz Regis peccata, *a. m.* 3294. *num.* 1. & 3297. *num.* 1.

Digitized by Google

Achias Silonites Magiſter Eliæ, *apparat. cap.* 4. *num.* 3. Eius longæuitas, *ibidem*. Legis expoſitio per eum deriuata ad Eliam, & Eliſæum *a.m.* 3128. *num.* 2.

Adæ protoparentis tempore an Dei cultus, *apparat. cap.* 1. *num.* 1.

Ægidius Camarthus Generalis Minimorum, auctor commendatus, *apparat. cap.* 4. *num.* 3.

Æra Cæſaris quando inceperit, *ann. mund.* 4011. *num.* 6. Triginta & octo annis ante Chriſti natiuitatem, *ibidem*. Occaſione cuiuſdam tributi ab Auguſto Hiſpanis impoſiti, *ibidem*.

Æſopus fabulator quando floruerit, *a.m.* 3477. *num.* 2.

Agabus quis, *a.m.* 4051. *num.* 4. Ipſius hiſtoria, *ibid.* Carmelicolis iungendus *num.* 5. Ex qua patria, *ibidem*.

Agrippa Auguſti Cæſaris gener in Syriam miſſus, *ann. mund.* 4039. *num.* 3.

Aggæus Propheta, *ann. mund.* 3533. *num.* 1. & *ann. mund.* 3533. *num.* 6. An Propheticæ diſciplinæ, *ibid.* De morte ipſius, *ann. mund.* 3568. *num.* 2.

Alcimus vir impius, Aſſidæorum hoſtis *ann. mund.* 3893. *num.* 3. ſexaginta ex ipſis occidi fecit, *n.* 6. Regem prouocat *n.* 10.

Alexander Magnus quando natus, *ann. mund.* 3690. *num.* 3. Darium vincit, *ann. mund.* 3716. *num.* 1. Eſſenos, & alios Ordinis Prophetici cultores perturbat, *num.* 2. & 3. Ieroſolymam petit, *ibid.* Samaritas adiuuat, *num.* 5. Modus victoriæ contra Darium obtentæ, *num.* 7.

Alexandra Regina quæ fuerit *a. m.* 4979. *num.* 7.

Alleluia quando primò cantatum, *ann. mund.* 3536. *num.* 1. Eſt titulus Pſalmi centeſimi, & vndecimi, *ibid.*

Alphæi ab Eſſenis, *ann. mund.* 4019. *num.* 4. Quid de Alphæo patre S. Iacobi, *ibid.*

Aman exaltatus ab Aſſuero Rege, *ann. mund.* 3598. *num.* 1. Vult perdere Iudæos, *ibidem*. Annuit Rex, *ibidem.* Parat crucem Mardochæo, *num.* 3. In ea ipſe ſuſpenditur, *ibidem.*

Amator coniux Veronicæ, cui Dominus faciei ſuæ expreſſam imaginem dedit; *ann. mund.* 4057. *num.* 2. Deiparæ Virginis, ac Ioſephi famulus, *ibid.* Geſta ipſius, *ibidem*. Quis talis Amator, *num.* 4.

Amaſias Rex Iuda, *ann. mund.* 3197. *num.* 1.

Amos Iſaiæ Pater, *ann. mund.* 3197. *num.* 2. An fuerit Propheta, *ibidem*. Num Prophetici Inſtituti, *num.* 3.

Amos Propheta, *a.m.* 3248. *num.* 1. Non fuit Prophetici Ordinis, *ibidem*.

Anacreon Poeta quando floruerit, *ann. mund.* 3477. *num.* 2.

Anani Propheta, *apparat. cap.* 3. *num.* 9.

Anaximander Philoſophus quo tépore, *a.m.* 3498. *n.* 3.

An-

Andreas Chriſti Apoſtolus, & Ioannis Baptiſtæ diſcipulus an ex Eſſenis, *a.m.* 4065. *num.* 12.

Angeli miſſi in adiutorium Iudæ Machabæi, & Aſſidæorum, *ann. mund.* 3891. *num.* 8. Alius in veſte candida ad idem intentum, *num.* 9. Angeli fuerunt currus Eliæ, *ann. mund.* 3139. *num.* 3.

Annæ Beatiſſimæ Virginis Mariæ Matris parentes, *an. mund.* 3976. *num.* 10.

Anna Propheriſſa, quæ *a. m.* 4040. *n.* 4. An Propheticæ profeſſionis, *ibid.*

Annibalis prælium cum Romanis, *a.m.* 3822. *n.* 6. Qualiter contigerit, *ibid.*

Antigonus Ariſtobuli Regis filius paternum Regnum Iudæorum affectat, *a. m.* 4011. *num.* 3. Carmelicolę illi fauent, & in Ieroſolymam introducunt, *ibid.*

Antiochus Epiphanes ſceleratus Rex, *ann. mund.* 3879. *num.* 2. Prophetatus a Daniele, *ibid.* Iudæos conturbat, *a.m.* 3889. *n.* 1. Appollonium ad eos mittit, *ibid.* Cogitat in Perſidem ire, *num.* 5. Mittit exercitus in Iudæos, *ibid.* Peſſimè moritur, *a.m.* 3891. *n.* 1. Ob Aſſidęorum ſanguinem effuſum, *n.* 2.

Antipater Herodis ſenioris genitor, *a.m.* 3988. *n.* 2. Quæ geſſerit, *ibid.* Iudęam pacificè gubernauit, *a.m.* 4007. *n.* 2.

Antiphona *Veni ſancte Spiritus*, ante Miſſam Conuentualem, cur a Carmelitis cantetur, *ann. mund.* 4086. *num.* 26.

Antrum, vnde dictum, *a. m.* 3154. *num.* 13.

Antonius Auguſti Cæſaris inimicus ab ipſo ſuperatus in Actiaca pugna, *a.m.* 4021. *n.* 2.

Apoſtoli aliqui an ex Eſſenorum ſchola, *a.m.* 4065. *num.* 10. & 11. An illis aſſociati Eliæ diſcipuli, *a.m.* 4086. *n.* 49.

Arad verſus lacus Aſphaltites, *ap. parat. c.* 1. *num.* 20. Ibi Cinæi, *ibid.*

Archelaus Herodis Antipatri filius in Iudæa dominator *a. m.* 4055. *n.* 1. Somniũ ipſi exponit Simon Eſſenus, *a.m.* 4061. *n.* 1. & *ſeqq.* Relegatur in Galliam, *num.* 5.

Arietis viſio apud Danielem, *a. m.* 3497. *n.* 1. Significabat Regnum Medorum, atque Perſarum, *num.* 2.

Ariſtides Athenienſis, *a. m.* 3569. *n.* 3. Voluntariæ paupertatis exéplum, *ibid.*

Ariſtoteles quando floruit, *a. m.* 3651. *n.* 4. Quis fuerit, *n.* 5. Eius mors qualis, *ann. m.* 3730. *n.* 2

Ariſtobulus Pontifex Iudæorum, *ann. mund.* 3951. *num.* 1. Quæ geſſerit, *ibid.*

Arphaxad Semi filius Dei cultor, *appar. cap.* 1. *n.* 8.

Artaxerxes Rex Iudæorum benefactor, *ann. mund.* 3590. *num.* 1. Aſſuerus vocatus maritus Eſtheris, *ibid.* Vide *Aſſuerus*.

Aſaph Princeps Cantorum ex Ordine Prophetali, *appar. cap.* 3. *n.* 8. & *c.* 2. *n.* 3. & *a.m.* 3608. *n.* 7.

Aſcenſionis Chriſti in cœlum myſteria, *a.m.* 4086.*n* 25.
Aſſamonçi qui, *ann. mund.* 3889. *num.*2.
Aſſidęi Ordinis Prophetici alumni, *appar. cap* 7. *num.*9. Erant quoddam hominum piorum Inſtitutum, *ibid.* Eſſeni videlicet, *ibid.* & *a.m.*4034 *n.*4 IpſorumCongregatio, *a. m.* 3569. *num.* 1. Qui fuerint, *a m.* 3622. *num* 2. Prophetarum progenies, *ibid.* Operibus ſupererogationis incũbebant, *ibid.* Nouem horas orationi dabant, *ibid.* Ipſorum Inſtituta, *ibid.* An ſuperſtitioſis, *n.*3. Pia alia ipſorũ exercitia ex Druſſio, *n.*4. Qualiter cooperarentur ad Templi Ieroſolymitani corroborationem, *a.m.* 3754.*n.*1. Ipſorum nomen tribus vicibus in S. Scriptura relatum. *an. m.* 3847. *n.* 2. Non eſt familiæ, aut domus, ſed Congregationis, *ibid.* Etymologia ipſius *n.*3. Congregationis hominum ad Dei cultũ ſub peculiari ritu deſtinatorum, *n.* 4. Eiuſdem Inſtituti cum Eſſenis, *num.* 5.6. & 7. Et cum filijs Prophetarum, *n.* 8. Quale ipſorum Inſtitutum *a. m.* 3888.*n.*3. Adiuuant ad renouationem Tẽpli, *an. m.* 3890.*n.* 2. Vocantur ſancti, *a m.* 3892. *n.* 2. An veteris Legis Religioſi, *a. m.* 3893. *n.* 5. Sexaginta ex ipſis occiſi ab Alcimo, *n.* 6. Ipſorum mors in Pſal.78. decantata, *n.*7. Aſſidæorum caſtitas, *a.m.* 3912. *n.* 3. Pij vocabantur, *n.*4. & *ann. mund.* 4034. *num.* 4.
Aſſuerus, ſeu Artaxerxes Perſarum Rex, *a.m.* 3520.*n.*3. Literas accipit hoſtium Iudæorum impedientium Templi Ieroſolymitani reædificationem, *ibid.* Reſpondet illis, *n.* 4. Alter Aſſuerus maritus Eſther coniugium facit, *a.m.* 3592. *n.* 1. Splendidiſſimum, *ibid.* Diuturnus Rex, *a.m.* 3630. *num.* 1.
Athalias crudelis, *a.m.*3151.*n.*1.& 3152 *n.*1.
Auctores non ſanæ fidei putati Euſebius Pamphilus, Rufinus Aquileienſis, Socrates, Sozomenus, Caſſianus, Palladius, & Nicephorus, *appar. cap.*9.*n.*21.
Auguſtus Cæſar Imperator poſt Iulium, *a.m.* 4011. *n.* 1. Quæ geſſerit; *ibid.* Vicit Antonium in Actiaca pugna, *a. m.* 4021. Moritur, *ann. mund.* 4065. *n.* 2. Tiberium ſucceſſorem habens, *ibid.*
Aymericus interpres libri Ioannis Patriarchæ, *appar. cap.*9.*n.* 14.
Azarias Propheta Obed filius *apparat. cap.*3. *n.*9.

B

BAalitæ ab Elia ſuperati, *a. m.* 3126.*n.*2. Occiſi. *n.*5.
Baba Aſſidæus, *ann. mund.* 3622. *num.* 4.
Babylonis caſus. *a.m.* 3516.*n.*5. An Chriſtus fugiens Ægyptum, in Babylone manſerit, *a. m.* 4054. *num.*2.

Bacu-

Baculorum vſus apud Prophetas, *ann.mund.* 3143. *num.*4.
Bachides, Iudæorum hoſtis, *a.m.* 3893. *num.* 6. Quid geſſerit, *num.* 8.
Bagoſes violator Templi Ieroſolymitani, *a.m.* 3690. *n.* 2.
Baiulus Chriſti vocabatur Amator, *ann.mund.* 4037. *n.* 2. Quid importet nomen Baiulus, *n.* 3.
Balthaſar Rex quando regnare cœperit, *ann.mund.* 3495. *num.* 1. Conniuium ipſius, *ann. mund.* 3516. *num.* 2. Viſio in pariete, *ibid.* Explicatio ipſius per Danielem, *n.* 4. Occiditur Balthaſar, *num.* 5.
Baptiſmus Ioannis *ann.mund.* 4081. *num.* 1. Eo baptizati Eſſeni, *n.* 2. Qui ſocij ipſius, *num.* 3. Quomodo facilè a Iudæis receptus, *n.* 4. Zegleri ſententia, *ibid.* Cur circa Iordanem, *n.* 5.
Baptiſtæ Mantuani ſentẽtia de Carmeli nobilitate, *Apparat. cap.* 5. *num.* 29. Circa hiſtoriam de virga florente S. Ioſephi ſponſi Deiparæ, *ann.mund.* 4051. *num.* 3. Circa Agabum, *num.*4. Circa decretum Gotfredi Regis eleemoſynam ſingulis Sabbatis tribuentis Carmelitis, *ann. mund* 4052. *num.* 5. Circa Ioannem Baptiſtam deſerta colentem, *num.* 18. Circa vrbes, in quibus manſit Chriſtus, dum erat in Ægypto, *ann mund.* 4054. *num.* 2. Circa inuentionem Chriſti in Templo, *a.m.* 4064. *num.* 1. Circa mortem Ioannis Baptiſtæ ei ab Herode illatam, *ann. mund.* 4084. *num.* 9. Circa ipſius ſepulturam, *n.* 11.
Barrabas latro præ Chriſto a Iudæis poſtulatus, *ann. mund.* 4086. *num.* 17.
Baronius Cardinalis auctor grauiſſimus, & ipſius ſententia circa librum Ioannis Ieroſolymitani de Inſtitutione Monachorum, *appar. cap.* 9. *num.* 1. Impugnata, *ibid, per totum caput.* De Eſſenorum ortu, *ann.mund* 3545. *n.* 5. Non recepta, *num.* 6. & *ſequentibus.*
Baruch Propheta quis fuerit, *a.m.* 3429. *num.*4. An diſciplinæ Propheticæ alumnus, *ibid.* Caſus ipſius cum Ieremia, *ann. mund.* 3430. *num.* 1. Comprehendi iubetur, *ibid.* Redit Ieroſolymam, *a.m.* 3449. *n.* 2.
Bellarminus Cardinalis, auctor grauiſſimus, *appar. cap.* 9. *num.* 2. Sententia ipſius circa librum Ioannis Ieroſolymitani non recepta, *ibid.* & *ſequentibus.*
Benedictio Eunuchorum ſpiritualium, *appar. cap.*8. *num.* 12. Rechabitarum, *num.* 13.
Berenices Regina, Antiochi vxor, *a.m.* 3797. *num.* 1.
Boulducus auctor commendatus, *appar.cap.*3.*num.*7. & *a.m.* 3159. *num.* 2. Ipſius ſententia circa Rechabitas, *ibid.*

C

CÆcus a Chriſto illuminatus verſus Iericho, *ann. mund.* 4086.

4086. *num.* 7.

Cæſarea Palęſtinæ vrbs proxima Carmelo, *ann.mund.* 4021. *n.* 5. An ſub eius Diœceſi Carmelus, *ibid.*

Caiphas Pontifex, Chriſti paſſionis tempore, *ann.mund.* 4086. *n.* 14. & 15.

Cainan quis, *appar. cap.* 1. *num.* 5. An ab ipſo Cinæi, *ibid.*

Calceamenta geſtabant Prophetæ, *ann.mund.* 3322. *num.* 5. An coriacea, *ibid.*

Caluities Eliſæi qualis, *a.m.* 3139. *num.* 17.

Cantores Prophetæ, *apparat. cap.* 2. *num.* 3. Qui erant ex Rechabitis, ſeu Eſſenis aſſiſtunt renouationi Ieroſolymæ, *ann. mund.* 3608. *num.* 7.

Cantabrigenſis Academiæ decretum in fauorem Carmelitarum, *appar.cap.* 6. *num.* 8.

Capite aperto incedebant Prophetæ, *a.m.* 3183. *n.* 8.

Captiuitas Iſraelitarum, *ann. mund.* 3279. *num.* 1. & 3310. *num.* 2. Iudæorum ſub Nabuchodonoſor, *ann.mund.* 3428. *num.* 1. Soluitur a Cyro, *ann.mund.* 3517. *num.* 2.

Capharnaum habitatio Chriſti, *a.m.* 4084. *num.* 1. Quæ ibi geſſerit, *ibid.*

Charit torrens, vbi Elias, *ann. mund.* 3123. *num.* 12. & 3124. *num.* 2. Quid ibi Elias, *ibid.* Inſtruit diſcipulos *num.* 3. & *ſequentibus.*

Carmelitæ, id eſt, circumciſionem ſcientes, *ann. mund.* 4042. *n.* 1. Quando hunc titulum habuerint, *ann. mund.* 4086. *num.* 45. Magnopere venerati Deiparam, *ibid.* Quando conuerſi, *ibidem.* Num Apoſtolis ſociati, *num.* 48. & *ſequentibus.* Quæ geſſerint, *num.* 51. Ab Elia, & Eliſæo, *appar. cap.* 6. *per totum.* Carmelum colebant tempore Chriſti, *cap.* 8. *num.* 16. Ipſorum prima origo, *ann.mund.* 3127. *num.* 5. Ipſorum exercitia ab Elia, & Eliſæo accepta, *ann mund.* 3173. *num.* 2. Oratio, ſolitudo, ſilentium, pax, & ſecuritas, *ibid.* Exempti a captiuitatibus Iſraelitarum, *ann.mund.* 3310. *num.* 3. Iuxta quorumdam expoſitionem, *ibidem.* An aliquid paſſi ſub Senacheribo, *ann.mund.* 3322. *num.* 6. An ducti in Babyloniam tempore captiuitatis, *ann.mund.* 3447. *num.* 5. An fugerint gladium perſequentis, *ibid.* Num in Hiſpaniam ſub Nabuchodonoſor ducti, *ann. mund.* 3448. *num.* 6. Qui tales, *num.* 6. Auxiliares manus præbent Antigono, *ann. mund.* 4011. *num.* 3. Vexati ſub Artaxerxe Ocho Perſarum Rege, *ann. mund.* 3690. *num.* 4. An ſub Alexandro Magno, *ann. mund.* 3716. *num.* 2. An ſub Triphone, *a. m.* 3912. *num.* 2. An ſub Iannæo, *ann.mund.* 3952. *num.* 3. Reuelatio ipſis facta de Chriſto, eiuſque conſanguineis, *ann.mund.* 3976.

Carmelus primarius locus Ordinis, *ann.mund.* 3127. *num.* 10. Quam ob cauſam, *ibid.* Iugis manſio Car-

Carmelitarum, *ann. mund.* 3128. *num.* 4. & 5. Viſitabatur a fidelibus in Sabbatis, & feſtis, *a. m.* 3143. *num.* 5. Eſt duplex, *a. m.* 3236. *num.* 2. Ipſius deſcriptio, *ibid.* Eliæ, & Eliſæi habitaculum, *num.* 3. Alia ipſius deſcriptio, *n.* 6. Oppida, quæ in eo cernuntur, *num.* 7. Nuncios Nabuchodonoſor audit, *ann. mund.* 3346. *n.* 2. Qui habitauerint tunc in hoc Monte, *ibid.* In eo Philoſophatus eſt Pythagoras, *a. m.* 3515. *n.* 1. & 2. Orbis Muſæum Carmelus, *num.* 3. Erat ſub ditione Iannæi Principis Iudæorum, *ann. mund.* 3952. *num.* 4. Vaſtatur ſub Pacoro, *ann. mund.* 4011. *num.* 3. Vallis, ſeu planities inter Carmelum, & Nazareth interiecta *Carmelon* nuncupatur, *ann. mund.* 4052. *n.* 3. Encomia ipſius, *ann. mund.* 4086. *num.* 44. An viſitatus a Deipara, *num.* 46. Quid notent verba illa: *Caput tuum vt Carmelus*, *n.* 43.

Carthago quando fundata, *a. m.* 3166. *n.* 1.

Caſa quid ſit, *ann. mund.* 3154. *num.* 13.

Caſtitas an in Lege veteri, *apparat. cap.* 4. *num.* 15. & 17. Non fuit prohibita, *ibid.* An ex voto, etſi imperfecto, *num.* 19. 20. & 21. Quando a Chriſto commendata, *a. m.* 4086. *n.* 2.

Catalogus Regum Iſrael, *in fin.*

Catalogus Regum Iuda, *in fin.*

Cauerna vnde dicta, *a. m.* 3154. *num.* 13.

Cetum viginti viri in Actibus Apoſtolorum nominati an Spiritum ſanctum receperint, *ann. mund.* 4086. *num.* 26. An ex Eſſenis fuerint, *ibid.*

Chriſti Domini Conceptio, & Incarnatio, *ann. mund.* 4052. *n.* 1. & 2. Myſterium cunctis deuotiſſimum, *ibid.* Elię filijs præſertim, *num.* 3. Natiuitas, *num.* 20. Circumciſio, *ann. mund.* 4053. *num.* 2. Adoratio a Magis, *n.* 3. Qui hi Magi, *num.* 4. & 5. Fugit in Ægyptum, *num.* 10. Quibus in locis Ægypti fuerit, *ann. mund.* 4054. *n.* 2. Reditus in Iudæam, *ann. mund.* 4055. *n.* 2. Inuentio in Templo, *ann. mund.* 4064. *num.* 1. An in illo triduo mendicauerit oſtiatim, *num.* 3. Geſta ipſius tempore iuuentutis, *ann. mund.* 4065. *num.* 3. Piiſſima, & ſanctiſſima fuerunt, *ibidem*. An fabrilem artem, ſicut pater putatiuus, exercuerit, *ibidem*. An cum Eſſenis communionem aliquam habuerit, *n.* 5. Cur a Phariſæis malignantibus vocatus fuerit vini potator, *ibid.* Quomodo auctor Virginitatis, *apparat. cap.* 4. *num.* 18. Quomodo auctor Status Religionis, *num.* 22. & 23. præſertim *ann. mund.* 4084. *num.* 2. Baptizatur a Ioanne, *a. m.* 4082. *n.* 1. An ipſe viciſſim Ioannem baptizauerit, *ibid.* Quando ductus in deſertum, *ann. mund.* 4082. *n.* 4. In quod deſertum, *n.* 5. An iuxta Eſſenorum manſionem, *n.* 6. Quam vitam ibi egerit, *n.* 7. & 8. An Eſſeno-

rum more, *n.9.* Quid poſt regreſſum è deſerto, *num.* 10. Cum Ioanne aliquando conuerſabatur, *ibid.* Cur putatus Elias, aut vnus ex Prophetis, *ann. mund.* 4085. *num.* 5. Quia in multis ipſis ſimilis, *ibid.* & *num.* 6. Chriſti paſſio, *ann. mund.* 4086. *num.* 9. & *ſequentibus*. Apparitiones poſt Reſurrectionem, *num.* 23. & *ſequentibus*. Aſcenſio in cœlum, *num.* 25.

Ciceronis ortus, *ann. mund.* 3920. *n.* 11. Obitus, & geſta, *ann. mund.* 4011. *num.* 2.

Cilicina veſtis Prophetarum propria, *appar. cap.* 2. *num.* 26. & *a. m.* 3322. *num.* 4.

Cinæi a Cainan, *appar. cap.* 1. *num.* 5. An aliquo pacto vocandi Religioſi, *num.* 18. An a Iethrone cœperint, *ibid.* Num ijdem, quod Iethræi, & Rechabitæ, *ibid.* Sodalitas quædã hominum fuit, *num.* 19. Quale ipſorum Inſtitutum, *ibid.* Vbi habitauerint, *ibid.* & *num.* 20. Quare a Saule nihil damni receperint, *num.* 21.

Cleopatra, Antonij amica improba fœmina, ſeipſam occidit, *a. m.* 4021. *n.* 2.

Cœlum num aſcenderit Elias, *a. m.* 3139. *n.* 8.

Cœnaculum Apoſtolicum, vbi *a. m.* 4086. *n.* 32.

Cœnobium Ordinis in Montanis Iudæç, *ann. mund.* 4052. *n.* 5. Vid. *Collegia Prophetarum.*

Cœtus diſcipulorum Eliæ quid importet, *a. m.* 4042. *n.* 2.

Cognationis Chriſti, & eius Matris catalogus ex varijs auctoribus, *in fin.* Alia ex S Hippolyto, *ibid.*

Collegia Prophetarum in Lege veteri, *appar. cap.* 2. *num.* 6. 7. & 10. & *cap.* 3. *num.* 11. Eliæ, & Eliſæi tempore, *ann. mund.* 3154. *num.* 2. In Carmelo patrio ſolo Ordinis, *num.* 3. In colle Dei, ſeu Gabaa Saulis, *num.* 4. In Naioth Ramatha, *num.* 5 In Maſphat, *num.* 6. In Bethel, Galgala, & Iericho, *n.* 7. In Samaria, *num.* 8. Apud Iordanem, *num.* 9. In monte Ephraim, *num.* 10. Quid de Quarantena, *num.* 11. Quid de Ieroſolyma, & Sareptha, *n.* 12. Ibi cellulæ, vel tabernacula, *n.* 13. In deſertis Iudæç, monte Adumini, Quarantena, *ann. mund.* 4052. *num.* 13. Præfecti Collegiorum qui fuerint, *appar. cap.* 3. *num.* 9. Quid paſſa tempore captiuitatis Iſraelitarum, *ann. mund.* 3279. *num.* 1. & *ann. mund.* 3310. *num.* 3. Collegia hæc erant domus doctrinç, ſeu ſcholæ, *anno mundi* 3412. *num.* 4.

Conciones in Carmelo habitæ a Prophetis, *anno mundi* 3143. *num.* 5.

Concilium contra Chriſtum quando congregatum, *anno mundi* 4086 *num* 6. A Caipha Pontifice, *num.* 16.

Congregatio Scribarum ab Eſdra inſtituta, ſeu potius excitata, & propagata, *anno mundi* 3608. *num.* 9.

Congregatio Aſſidęorum qualis, *anno*

anno mundi 3547. *num.* 1.
Conſulum Romanorum initia, *a.m.* 3545. *num.* 1.
Cornu magnum, & cornu modicum quid ſignificent apud Danielem, *ann.mundi* 3497.*num.*1. *&* 2.
Corona ornatus an fuerit Eliſæus, vide *Caluities Eliſæi*. Corona Chriſti ſpinea quando illi poſita, *a.m.*4086.*num.* 17.
Corui Eliæ vnde illi panem, & carnem afferebant, *ann.mund.*3123. *num.*12.
Craſſus Romanorum dux Ieroſolymitani Templi prophanator, *a.m.* 3988.*num.*2.
Crœſus Lydorum Rex, quando vixit *anno mundi* 3477.*num.* 1. Superatur a Cyro, *a.m.* 3498. *n.*2. Hiſtoria de filio ipſius muto, *ibidem*.
Cultus Dei ſemper in Eccleſia a tempore Adæ, *appar. cap.*1. *n.*1. Tempore Seth, *n.*2. Tempore Enos, *n.*4. Cainan, *n.*5. Henoch, *n.*6. Arphaxad, *n.*8. Heber, *n.*9. Melchiſedech, *n.* 10. Abrahæ, Iſaac, & Iacob, *n.*11. *&* *ſequentib.* Filiorum Iſrael, *n.*15. Iob, *n.*16. Iethronis, *n.*17.
Cuneus Prophetarum quid ſit in S. Scriptura, *appar. cap.* 2. *n.*6. 7. *&* 8. Congregatio, ſeu Collegium Laudantium Deum, *ibid.*
Currus Eliæ qualis, *a.m.*3139. *n.*3. Quomodo Maria Virgo ex Geometra, *a.m.* 4086.*n.*43.
Cuthæi qui ſint, *ann. mund.* 3315. *num.*1. Impediunt Templi Ieroſolymitani reędificationem, *a.m.* 3518. *n.* 1.
Cyrillus quis auctor libri de ortu, ſeu natiuitate B. Virginis, *a.m.* 3976. *n.* 9. An Cyrillus Alexandrinus. *ibid.* Plura ipſius opera deſiderantur, *ibid.* Cyrilli teſtimonium pro Ioanne Ieroſolymitano, *appar.cap.*9. *num.* 6.
Cyrus quando regnare cœpit, *a.m.* 3477. *n.*1. Regni incrementa, *ann.mund.*3498. *num.*2. Crœſum ſuperat, *ibidem*. Regnum Chaldæorum accipit, *an.mund.* 3517. *num.* 1. Iudæorum captiuitatem ſoluit, *num.*2. Geſta ipſius, *a. m.* 3520.*num.*2. Mors, *ibid.*

D

Daniel, & ſocij captiui ducuntur Babyloniam, *a.m.* 3428. *num.*2. Abſtinebant a vino, *n.* 3. Caſtitatem coluerunt, *ibidem*. Quem habitum geſtauerint, *ibid.* Num Propheticæ Familiæ Alũni, *ibid.* Ipſorum hiſtoria, *a.m.* 3431.*n.*7. Daniel interpretatur ſomnium Nabucodonoſor, *a.m.* 3453.*n.*2. Non adorat ipſius ſtatuam, *ann.mund.* 3454. *num.*3. Nec ſocij ipſius, *num.*4. Mittitur in lacum leonum, *anno mundi* 3473. *n.* 3. Quam ob cauſam, *ibidem*. Mittitur ad eum Habacuc, *num.* 4. *&* 5. Bis miſſus in lacum leonum, *ann.mund.*3473. *num.*6. Ipſius Prophetia de quatuor Regnis, *ann. mund.* 3495. *num.*2. Viſio alia de ariete, hirco, cornu

cornu magno, & modico, *a. m.* 3497. *num.* 1. Explicat Balthaſari viſionem, *ann. mund.* 3516. *n.* 4. Alia prophetia, *n.* 9. Manet in Babylonia, *ann. mund.* 3517. *n.* 4. Poſtrema viſio ipſius, *ann. mund.* 3518. *n.* 1. Moritur, *ann. mund.* 3535. *n.* 1. Vbi ſepultus, *ibid.*

Darius ſuccedit in Regnum Balthaſaris, *ann. mund.* 3516. *num.* 5. Danielem diligit, *num.* 6. Darij decretum, *num.* 7. Liberat Danielem de lacu leonum, *num.* 8. Cœnam inſtituit, *a. m.* 3533. *n.* 2. Quæſtio illi propoſita de re magis excellenti in orbe, *ibid.* Præmiat Zorobabelem, quod dixerit eam eſſe *Veritatem*, *n.* 4. Licentiam concedit ædificandi Ieruſalem, *ibid.*

Dauid Legis intelligentiam accepit a Samuele, *ann. mund.* 3128. *n.* 2. Eam communicauit Achiæ, *ibid.*

Decor Carmeli quid importet, *a. m.* 4086. *n.* 43.

Demetrius Syriæ Rex Roma fugit, *ann. mund.* 3893. *n.* 1. Regionem occupat, *ibid.*

Deſertum, in quod Chriſtus eſt ductus, quale, *ann. mund.* 4082. *n.* 5. An iuxta Eſſenorum manſioné, *num.* 6. Deſertum Ephrem, *a. m.* 4086. *num.* 6.

Deuotio Carmelitarum erga Deiparam, *ann. mund.* 4084. *num.* 39. *& ſequentibus.*

Deus Rex Regum manifeſtatus in Nabuchodonoſor, *a. m.* 3463. Iuſtiſsimus præmiator in Iehu, *ann. mund.* 3152. *num.* 2. Optimus prouiſor in principibus puniendis etiam a nequioribus, *a. m.* 3211. *num.* 1. Miſericors cum pœnitentibus, *n.* 2. Pius in conſolatione amicorum, *n.* 6. Iuſtus in punitione ingratorum Principum, *ann. mund.* 3225. *num.* 1. *&* *ann. mund.* 3263. *num.* 1. Qualiter ſi vnum per alium puniat, nec hunc poſtea impunitum relinquat, *ibid.*

Diſcipuli Eliç qui, *ann. mund.* 3124. *num.* 5. Ex Nazaræis, *ibid.* Eliſęus, *ann. mund.* 3127. *num.* 11. Ionas filius Sarepthanæ, *num.* 12. Micheas Iembla, *num.* 13. Qui alij, *num.* 14. In Carmelo, *ann. mund.* 3128. *num.* 4. *&* 5. Quæ ipſorum exercitia, *ann. mund.* 3129. *num.* 2. Quando vocati *filij Prophetarum*, & quam ob cauſam, *num.* 2. *&* 3.

Diſcipuli Ioannis Baptiſtæ, qui fuerint, *ann. mund.* 4052. *n.* 14. *&* 15. An vſi luſtrationibus Eſſenorum, *ann. mund.* 4083. *n.* 4. Eum in carcere viſitant, *num.* 6. A Ioanne miſsi ad Chriſtum, *ann. mund.* 4084. *num.* 8. Eius corpus truncum ſepeliunt, *num.* 10. Ipſius mortem nunciant Chriſto, *num.* 13. An ipſius diſcipuli effecti, *ibid.* *&* *ann. mund.* 4086. *n.* 19.

Diſcipuli Scariothi Eſſeni Abbatis Chriſti mortem deploraſſe dicuntur, *a. m.* 4086. *num.* 20.

Dies, in quibus paſsionis Chriſti myſteria geſta ſunt, *a. m.* 4086. *num.* 9. *& ſequentibus.*

Doctores in veteri Lege vocabantur Scribæ, *ann. mund.* 3230. *n.* 2.

Sicut

Sicut apud Græcos Philoſophi, apud Chaldæos Magi, & apud Chriſtianos Theologi, *ibid.* Eorũ munus quale, *ibid.* Illi cũ quibus Chriſtus in Templo diſputauit triduo, quo ſeparatus a parentibus ſe abſcondit, an fuerint ex Eſſenis, ſeu Aſsidæis, *ann. mund.* 4064. *num.* 4. Vide alia verbo *Scribæ*.

Dæmoniacus a Chriſto liberatus, *a. m.* 4085. *num.* 13.

Dominicus Grauina auctor commendatus, *appar. cap.* 4. *n.* 6.

Domus aliquando in S. Scriptura Collegium Prophetarum denotat, *apparat. cap.* 3. *n.* 11. Domus Eliæ vocatur eius ſchola, *a. m.* 3129. *num.* 4. Domus doctrinæ an vocata *Secunda*, *a. m.* 3412. *num.* 3. Domus Nathan quid importet, *appar. cap.* 2. *num.* 20.

Dona Naamani repudiata ab Eliſæo, *ann. mund.* 3150. *num.* 5. Acceptata a Giezi, *num.* 6. Propterea lepra percuſſus, *ibid.*

Dogmatum duplex genus, alterum Legem ſcriptam continens, alterum traditiones, *ann. mund.* 3128. *n.* 2. Per quos Prophetas hę traditiones communicatæ, *ibidem*. Quomodo per Eliam, Eliſæum, &c. *ibid.*

Dogmata Pythagoræ quæ, *a. m.* 3515. *num.* 2. Similia Prophetico Inſtituto, *ibid.* Accepta a Iudæis, & Prophetis etiam ex Carmelo, *ibid.* Dogmata Iuriſtarum circa titulum poſſeſsionis, *ann. mund.* 3128. *num.* 4.

Dora vrbs circa Carmelum, *a. m.* 3912. *num.* 2. An modò perſeueret, *ibid.* Fuit ſub ditione Iannæi Principis Iudæorum, *a. m.* 3952. *num.* 3.

Duo Eliæ, alter verus, alter typicus, *ann. mund.* 4085. *num.* 12. Ioannes typicus, *ibid.*

Duplex ſpiritus Eliæ in quo conſiſtat, *ann. mund.* 3139. *num.* 3. Ab Eliſæo poſtulatus, *ibid.* Quomodo obtentus, *ibid.*

Duratio mundi quanta, ex prophetia quadam Eliæ attributa, *a. m.* 3129. *num.* 4.

E

Eleazarus ſummus Sacerdos, *ann. mund.* 3766. *num.* 1. Sub ipſo facta translatio ſeptuaginta Interpretum, *ibid.*

Eleazarus alius Machabæorum tẽpore, *ann. mund.* 3887. *num.* 5. Eſſenus, vel Aſsidæus putatus, *ibid.* Ipſius paſsio, *num.* 6. & 7.

Eleazarus alius Iudæ Machabæi frater ſub elephante mortuus, *a. m.* 3892. *num.* 1.

Eliſabeth Ioannis Baptiſtæ mater, *ann. mund.* 3988. *num.* 9. An cum Eſſenis aliquandiu commorata, *ibid.* & *ann. mund* 4053. *num.* 13. & 14. Viſitatur a Deipara Virgine, *a. m.* 4052. *num.* 4.

Elias ex Samuelis diſcipulis, *apparat. cap.* 4. *num.* 3. & 4. Qui ipſius diſcipuli, *num.* 5. An cum illis modum aliquem veluti Religioſum egerit, *num.* 6. Quid

quoad

quoad obedientiam, *num.* 7. Quid quoad paupertatem, *n.* 8. An quoad caſtitatem, *num.* 9. An ad tempus tantum, *num.* 10. An ex aliquali voto, *num.* 11. An, & qua limitatione dici poſſint Religioſi, *num.* 12. Quid de mente Angelici Doctoris ſancti Thomæ, *num.* 13. Prophetalis Ordinis propagator, *num.* 25. Anteſignanus, *num.* 26. An Monachus, aut Monachorum Princeps, *cap.* 5. *per totum*. Patrum, & Doctorum circa hoc ſenſus, *ibid.* Carmelitarum Dux, *cap.* 6. *per totum*. Ex varijs Doctoribus, *ibid.* Ex ſummis Pontificibus, *n.* 6. 9. 10. *&* 18. Ex Officijs approbatis, *num.* 7. 19. 22. *&* 24. Ex Martyrologio Molani, *num.* 16. Ordinis traditione, *num.* 28. Comparet primò, & loquitur ad Achab, *ann.mund.* 3123. *num.* 1. Eius nominis myſteria, *num* 3. Ipſius patria, *num.* 4. Parentes, *num.* 5. *&* 6. Non fuit Phinees, *num.* 5. Viſio ante ipſius ortum, *num.* 7. An in vtero ſanctificatus, *n.* 8. Non admittitur, *ibid.* Cuius ætatis, cum primò apparet, *n.* 9. An primitus Carmelum coluerit, *ibid.* Num Monaſticen exercuerit, *num.* 10. Quid dixerit ad Achab, *n.* 11. Recedit ab illo, *n.* 12. Manet in Carith, *ann.mund.* 3124. *n.* 2. Quid ibi ageret, *ibid.* Inſtruit diſcipulos, *ibid.* Inchoat formam vitæ, veluti Monaſticæ, *n.* 3. *&* 4. Qui ipſius diſcipuli, *n.* 5. Monitus a Deo vadit in Sareptham, *ann.mund.* 3125. *n.* 2. Miraculum farinæ, & olei viduę, *ibid.* Suſcitat filium ipſius, *n.* 3. Quis is fuerit, *n.* 4. Victoria ipſius contra Baalitas in Carmelo, *ann.mund.* 3126. *n.* 2. An ex eius manibus aqua flueret, *n.* 3. Occidit Prophetas Baal, *n.* 4. Pluuiam promittit Achab, *n.* 5. Nubeculę myſteria, *ibid.* Iezabelem fugit, *n.* 6. Pergit in deſertum, & Horeb, vbi diuina viſione releuatur, *ann.mund.* 3127. *n.* 2. Deo obtemperat, *n.* 3. Eliſæum reperit, *n.* 4. Illum, & alios diſcipulos ad normam vitæ Religioſæ excitat, *n.* 5. Motiua, *n.* 6. 7. 8. *&* 9. In Carmelo, *n.* 10. Qui diſcipuli, *n.* 11. *& ſequentibus*. Ædificat Oratorium in Carmelo, *a. m.* 3128. *n.* 2. *&* 3. Quid ibi fieret, *ibid.* Iugis manſio diſcipulorum, *n.* 4. *&* 5. Prophetia Elię adſcripta de duratione mundi, *anno mundi* 3129. *n.* 4. Floret in Carmelo, *anno mundi* 3133. *n.* 2. Miraculum de peponibus in ſaxa conuerſis, *ann.mund.* 3134. *n.* 4. Prophetat infauſta Achabo, *a. m.* 3136. *n.* 2. Duos quinquagenarios igne conſumit, *anno mundi* 3138. *n.* 3. Vadit cum Abdia ad Ochoziam Regem increpãdum, *ibid.* Eius raptus, *a. m.* 3139. *n.* 2. Qualiter contigerit, *n.* 3. Eius concio ad ſodales filios Prophetarum, *n.* 4. *& ſequentibus*. Elogium, *n.* 7. Raptus in Paradiſum, *n.* 8. Viuit adhuc, *n.* 9. Continuator vitæ mundi, *ibid.* Ad quem finem,

finem, *num.* 10. An fruatur viſione Dei, *num.* 11. Feliciſſimam ſaltem ducit vitam, *num.* 12. Pluribus chariſmatibus decoratus, *num.* 13. Inuocari poteſt. *n.* 14. Officia illi conceſſa ab Ecclesia, *ibid.* Templa illi erecta, *ibid.* Inuocatur, *ibid.* Quomodo cognoſcat preces illi oblatas, *num.* 15. Eliæ ſanctitas eximia a Patribus commendata, *num.* 16. Ipſius elogium, *ibid.* Litteras ſcribit ad Ioramum Regem, *ann. mund.* 3148. *num.* 2. Curam gerit de ijs, quæ apud nos fiunt, *num.* 3. Pallium ipſius, *ann. mund.* 3204. *num.* 10. Viſio ipſius ad R. Haccados, *ann. mund.* 4037. *num.* 9. Quomodo virginitas ipſius ad Virginis Dei Matris virginitatem reſpexerit, *ann. mund.* 4042. *num.* 4. 5. & 6. In fine mundi venturus *ann. mund.* 4085. *n.* 12. Inuocatus a Chriſto creditur in Cruce, cum dixit: Eli Eli, lamma ſabacthani. *ann. mund.* 4086. *num.* 21. Quo fundamento, *ibid.* Ordinem ſuum beatiſsimæ Virgini nuncupat, *num.* 44. Auctoribus confirmatur, *ibid.*

Eliſæus num Monachorum Princeps, *appar. cap.* 5. *per totum.* Patrum, & Doctorum circa hoc ſententia, *ibid.* Carmelicolarum Dux, *cap.* 6. *per totum.* Ex varijs Doctoribus, *ibidem.* Ex ſummis Pontificibus, *num.* 6. 9. 10. 18. 20. 22. & 24. Ordinis traditione, *num.* 28. Eliæ ſocius, & diſcipulus iungitur, *ann. mund.* 3127. *num.* 4. Quid egerit poſt Eliç raptum, *ann. mund.* 3139. *num.* 17. Viſitat filios Prophetarum, *ibid.* Quomodo caluus, *ibid.* Maledicit pueris, *num.* 18. Abijt in Carmelum, *ibid.* Reuerſus in Samariam Regibus prophetat, *ibid.* Oleum multiplicat, *ann. mund.* 3140. *num.* 2. Filium promittit Sunamitidi, *ann. mund.* 3141. *num.* 2. Puerum ſuſcitat, *a. m.* 3143. *num.* 3. Iungitur ipſi Ionadab Rechabita, *num.* 6. Tollit ollæ amaritudinem, *a. m.* 3144. *n.* 2. Multiplicat panem, *num.* 3. Ipſius, & diſcipulorum paupertas, *num.* 4. Natare facit ferrum, *a. m.* 3145. *num.* 2. Pauper erat, *n.* 3. Reuelat Regi Iſrael inſidias Regis Syriç, *num.* 4. Vult Rex Syriæ Eliſæum comprehendere, *ann. mund* 3146. *num.* 2. Innoteſcit ipſi, *ibid.* Occidere eum vult Ioram, *ann. mund.* 3147. *num.* 1. Sine effectu tamen, *ibid.* Venit Damaſcum, *ann. mund.* 3149. *n.* 2. Prophetat Benadabo, *ibid.* Sanat a lepra Naamanum Syrum, *a. m.* 3150. *num.* 5. Eam transfert in Giezi propter eius cupiditatem, *n.* 6. Mittit ad vngendum Iehu, *ann. mund.* 3151. *num.* 2. Leges dat Carmeli incolis, *a. m.* 3153. *num.* 2. & *ann. mund.* 3183. *n.* 2. Quales fuerint, *ibid.* Prophetica Collegia inſtituit, *a. m.* 3154. *n.* 2: Per illa diſcurrit, *a. m.* 3170. *n.* 2. Saluator Iſrael dictus, *a. m.* 3180. *num.* 2. Moritur, *a. m.* 3204. *n.* 1. Ioa Rege præſente, *ibid.* Qui alij adſue-

adfuerint, *num.* 2. Qua ætate, *n.* 3. Quo die, *num.* 4. Vbi ſepultus, *n.* 5. *&* 6. Quo ſepulchro, *num.* 7. Epitaphium ipſius, *num.* 8. Quis ipſius ſucceſſor in regimine Prophetarum, *num.* 9. Cultus ſancti illi conceſſus, *num.* 13 Suſcitat mortuum, *ann.mund.* 3205. *n.* 1. Qualiter, *num.* 2. Quis is fuerit, *num.* 3.

Eliani, vide *Carmelitæ*, *filij Prophetarum*, *Eſſeni*, *Rechabitæ*, *Aſſidæi*.

Elpidius quis fuerit, *a.m.* 4086. *num.* 48.

Emerentiana auia Beatiſsimæ Virginis Mariæ, *ann. m.* 3976.

Engaddi, habitatio Eſſenorum, *a.m.* 3895. *num.* 3.

Enochus Patriarcha Ieroſolymitanus, vitæ S. Angeli auctor, *a. m.* 4086. *n.* 12.

Enos Sethi filius *appar.cap.* 1. *num.* 4. Quomodo cœperit inuocare nomen Domini, *ibid.* Enoſcæi an ab ipſo, *ibid.*

Enoſcæi an ijdem, ac Eſſeni, *appar. cap.* 1. *num.* 4.

Ephrem ciuitas Chriſti, & diſcipulorum habitatio, *ann.mund* 4086. *num.* 6. Quæ ſit iſta ciuitas, *ibid.*

Eremitę Carmeli, vide *Carmelitæ*, *Carmelus*, *filij Prophetarum*. Quomodo ipſis reuelata progenies Chriſti, *ann.mund.* 3979 *per totum*. Ex Petro Dorlando, *n.* 2. Palæonydoro, *num.* 3. Guillelmo Pipino, & alijs, *n.* 4. *& ſequentib.*

Eremitoria Carmeli alumnorum, vide *Collegia*.

Eſdras quidam conqueſtus de Deo, *ann.mund.* 3476. *num.* 1. Retunditur eius querela, *ibid.* An Propheticæ profeſsionis, *ibidem*.

Eſdras alius Sacerdos, Legis Doctor, & Scriba doctiſsimus, *a. m.* 3595. *num.* 1. Item Propheta, *ibid.* An Propheticæ profeſsionis aſſecla, *num.* 2. Ieroſolymam miſſus ab Artaxerxe Rege, *num.* 4. Proficiſcitur cum Iudæis, *num.* 5. Laborat in S. Bibliorum conſeruationem, *ann.mund.* 3608. *n.* 8. Quæ circa hoc geſſerit, *ibid.* Congregationem Scribarum inſtituit, *num.* 9. Id eſt, excitat, ſeu propagat, *ibid.* Num Ordinis Prophetici propagator, *ibidem*. Quomodo id factum, *num.* 10. Scriptor rerum Eliæ, *a. m.* 3650. *num.* 3. Eius mors, *n.* 2.

Eſſeni Ordinis Prophetici cultores, *apparat. c.* 7. *n.* 8. *& ann. mund.* 3545. *n.* 39. Durauerunt vſque ad Chriſtum, & poſt illum, *cap.* 8. *n.* 8. *&* 9. Eorum ortus, *a. m.* 3545. *n.* 4. Baronij ſententia, *n.* 5. Impugnata ex Plinio, Solino, Ioſepho, & alijs, *num.* 6. *& ſequentibus*. Satisfactio Baronij fundamenti, *n.* 10. An de ipſis fiat mentio in S.Scriptura, *n.* 11, *&* 12. An apud Ethnicos, *n.* 13. Boulduci, Serarij, & Druſij ſententiæ, *n.* 14. *&* 15. Quid de illis ſentiendum, *ibid.* Rechabitarum, & Prophetarum proles fuerunt, *n.* 16. Quo tempore ex illis orti, *n.* 17. *& ſequentibus*, Ipſorum caſtitas quoad aliquos, *n.* 20. Paupertas, *n.* 21. *&* 22. Vita

communis; *num.* 23. Obedientia, *num.* 24. Dei cultus, *num.* 25. Silentium, *num.* 26. Iuniorum educatio, *num.* 28. Albarum veſtium vſus, *num.* 29. Fœminæ eiuſdem Inſtituti, *num.* 31. Quo tempore clari, *num.* 32. Nominis Eſſenorum etymologia, *num.* 33. Ritus ipſorum, *num.* 34. & *ſequentibus*. An quadamtenus Religioſi, *num.* 38. Conformitas cum Elianis, *num.* 39. In quibus, *ibid.* Succeſſerunt in ipſorum loca, *num.* 40. Propheticum Inſtitutum ſequebantur, *num.* 41. Orthodoxi, *num.* 43. Exceptis ijs, qui inter Samaritas erant, *n.* 45. Diuerſi ab Eſſenis, *n.* 46. & 47. Adoratio ſolis illis inſimulata, *num.* 48. Liberantur ab hac calumnia, *ibid.* Fatum apud ipſos voluntas Dei erat, *num.* 49. Quo modo ſimiles Pythagoricis, *n.* 50. Quid de loco animarũ ſentirent, *num.* 51. Anguſtias paſſi ſub Ptolemæo Rege, *ann. mund.* 3730. *num.* 3. Ipſorum ieiunia, *a. m.* 3889. *num.* 4. Dogmata circa animæ immortalitatem, *ann. mund.* 3891. *num.* 12. & 13. Pacifici, vt propterea contra Chriſtum non inſurrexerint, ſicut Phariſæi, & Saducæi, *ann. mund.* 3920. *num.* 3. Aliqui ipſorum pergunt in Ægyptum, *ann. mund.* 3889. *num.* 11. & *ann. mund.* 3920. *n.* 9. Eſſenorum, ſicut & filiorum Prophetarum mos erat extraneorum filios, veluti proprios erudire, *ann. mund.* 3988. *n.* 8. & 4053. *num.* 13. Honorantur ab Herode Rege, propter Manachemum Eſſenum, *ann. mund.* 4015. *num.* 6. Encomium ipſorum ex facto Herodis, *ann. mund.* 4034. *num.* 4. A Ioanne Baptiſta baptizati aliqui, *ann. mund.* 4081. *num.* 2. Inſtructi de Chriſto, *a. m.* 4082. *num.* 2. Nihil infenſi Chriſto in paſsione, *anno mundi* 4086. *num.* 19. Plures conuerſi in feſto Pentecoſtes, *num.* 28. & *ſequentibus*. Morabantur Ieroſolymis verſus portam dictam *Sterquilinij*, *ann. mund.* 3608. *num.* 3. Diuerſi ab Eſſenis Samaritis erant, *num. vndecimo*. Eſſenorum propagatio, *ann. mund.* 3651. *num.* 1. Inſtituta, *num.* 2. Quæ illis appingit Ioſephus, de quibus intelligenda, *num.* 3.

Eſther an Propheriſſa, *a. m.* 3590. *num.* 2. Loco Vaſthi Regina effecta, *ann. mund.* 3592. *num.* 2. Coniux Aſſueri, *ann. mund.* 3596. *n.* 1. Deprecatur pro Iudæis, *an. m.* 3598. *num.* 2. Auditur, *ibid.*

Etymologia nominis Seth, *apparat. cap.* 1. *n.* 2. Eſſenorum, *ann. mund.* 3545. *num.* 33. Nominis Malachiæ, *ann. mund.* 3598. *num.* 5. Nominis Phariſæus, *a. m.* 3807. *num.* 3. Nominis Aſsidæorum, *ann. mund.* 3847. *num.* 3. Nominis Machabæorum, *ann. mund.* 3889. *num.* 2. Nominis Carmelitarum, *ann. mund.* 4042. *num.* 1. Nominis *Currus num.* 2.

Euchariſtiæ inſtitutio quando, *a. m.* 4086. *num.* 13. diſcipulis diſtri-

Digitized by Google

buit Chriſtus, *ibid.*

Eunuchi in S.Scriptura qui, *appar. cap.*4. *num.* 21. An Ordinis Prophetici, *cap.*7. *num.* 11. An tempore Chriſti, *cap.*8. *num.*10. Eorum benedictio, *n.*12. Ab Iſaia præuiſi, *ann.mund.*3341. *num.*4. Qui tales fuerint, *ibid.* Hoc etiam nomen fœminis applicatur, *a. m.* 4040. *n.* 3. A Chriſto commendati, *ann.mund.* 4086. *num.* 2. Triplex eorum genus, *ibidem*.

Ezechias Rex optimus, *a m.* 3310. *num.* 1. Victoria ipſius contra Senacherib, *a.m.*3322.*n.*1.

Ezechiel translatus in Babylonem, *ann.mund.* 3436. *num.*2. Prophetat multa, *ann.mundi* 3439. *n.* 4. Vbi natus, *ibid.* Creditus Pythagoras, *ibid.* Dignior ipſo, *num.* 5. Num Prophetalis Inſtituti, *n.* 5. An præfectus cœtui Prophetarũ, *ibid.* Nobiliſsima ipſius viſio, *n.*6. Aliæ viſiones, *an. m.* 3460. *n.*2. Mors illius, *num.*3. Qualis fuerit, *ibidem*.

F

FAbrilem artem an aliquando Chriſtus exercuerit, *ann. mun,* 4065. *n* 4.

Fames in Iſrael tempore Eliæ, *a. m.* 3126. *num.* 1. Alia tempore Eliſæi, *an. m.* 3144. *n.*1. Quam magna fuerit, *ibidem*.

Familia domus Nathan quid importet, *appar. cap.*3. *num.* 20.

Familiaritas num fuerit inter Deiparam,& Carmeli Eremitas, *a.m.* 4086. *num.*46. & 47.

Farinæ miraculoſa multiplicatio precibus Eliæ, *a. m.* 3125. *n.* 2.

Fatum apud Eſſenos quid, *an. m.* 3545. *n.*51.

Feriæ quartæ ieiunium vnde inter fideles increbuerit, *a. m.* 4086, *num.*12. Quando inter Carmelitas, *ibidem*.

Feſta Iudæorum tria præcipuè, *a. m.* 4086. *num.* 31. Ad ea conueniebant Iudæi, *ibid.*

Feſtis diebus conueniebat populus Hebræorum in Carmelum, *a.m.* 3143. *n.* 5.

Feſtum Pentecoſtes Hebræis ſolemniſsimum, *ann. mund.*4086.*n.*26. Aduentus Spiritus ſancti ea die, *ibid.*Ad illud conuenerunt Iudæi, *n.* 27. An ex Eſſenis, *ibidem*, & *num.*28. & *ſequentibus*. Qua de cauſa, *n.*31.

Ficulnea a Chriſto maledicta, *a. m.* 4086. *n.* 10. Synagogæ typus, *ibid.*

Filia Archiſynagogi quando a Chriſto ſuſcitata, *ann.mund.*4084. *n.* 5.

Filia Chananææ quando a Dæmone liberata, *a. m.* 4085. *n.*2.

Filiæ Iephthe mors a patre illi illata an fuerit ſpiritualis tantum, *appar. cap.* 4. *n.*17.

Filij Dei qui dicantur, *appar. cap.*1. *num.*3. Filij Seth tales erant, *ibid.*

Filij Prophetarum appellabantur Ordinis Prophetici alumni, *appar. cap.* 7. *n.* 4. Durauerunt vſque ad Chriſtum, *cap.*8. *num.* 5. A quo tempore ſic cognominati, *ann.mund.*3132. *num.*2. Viſitati ab Elia ante raptum, *an. m.* 3139. *num.*. 3. De quibus ab ipſo præ-

præmoniti, *n.*4. Alij vxorati, alij cælibes, *appar. cap.*4. *n.*9. & *a.m.* 3140. *n.* 4. An aliqui in Carmelo permanſerint, *a.m.* 3893. *n.* 5. An tempore Chriſti aliqui hoc nomine vocati, *ann.mund.* 4086. *num.* 36.

Filius viduæ Sarephtanæ ab Elia ſuſcitatus, *a.m.* 3125. *n.*3. Filius Sunamitidis ab Eliſæo, *ann.mund.* 3143. *n* 3.

Flagellatio Chriſti qua hora facta, *a.m.* 4086. *n.*17.

Fœmina Sunamitis pia hoſpes Eliſæi, *a.m.* 3141. *n.* 2. Eius filius ab Eliſæo ſuſcitatus, *a.m.* 3143. *num.* 3.

Fœminæ inter Eſſenos eiuſdem Inſtituti, ac viri, *a.m.* 3545. *n.* 31. Fœminis locus erat in Templo Salomonis, *a.m.* 4040. *n.* 2.

Fœminæ Prophetiſſæ vocatę quæ, *appar. cap.*8. *num.* 4. vide *Prophetiſſæ*.

Fons Eliæ in Carmelo, *a.m.* 3154. *num.*13.

Fons Siloe, cur *Miſſus* appellatus, *a.m.* 3340. *n.* 5.

Foſſa altaris ſacrificij Eliæ, quomodo aqua repleta eſt, *a.m.* 3126. *n.*3. Rabbi Salomonis placitum, *ibid.*

Franciſcus Suarez auctor commendatus, *appar. cap.*6. *n.* 1.

Fratres, ſeu Confratres vocabantur Aſſidæi, *a.m.* 3622. *num.* 2. & 3754. *num.*1.

Fratrum B. Virginis titulus vnde Carmelitis, *a.m.* 4086. *num.* 38.

Frontonus Pictagoricenſis Epiſcopus an a Ioanne baptizatus, *a. m.* 4081. *num.* 3.

G

Gabaa Saulis locus, in quo erat cœtus Prophetarum, *a. m.* 3154. *n.* 4.

Gabriel Angelus Danielis Prophetiæ explanator, *a.m.* 3730. *num* 1.

Gad Propheta, & Præfectus Collegij Maſphat an fuerit, *appar. c.*3. *n.*9. & 10.

Galaad locus Collegij Prophetarũ, *ann.mund.* 3154. *num.* 7. & *a.m.* 3310. *num* 4. An aliquid paſſum tempore Iſraeliticæ captiuitatis, *ibid.*

Galatini ſententia circa expoſitionem Legis traditam Eliæ, *appar. cap.*4. *n.* 3.

Galgala locus, in quo erat Prophetica familia, *a.m.* 3154. *n.* 7. & *a.m.* 3608. *n.* 7.

Galilæa patria plurium Prophetarum, *ann.mund.* 4057. *num.*1. In eius confinio ſitus eſt Carmelus, *ibid.* Ibi erant plura Collegia Prophetarum, *ibid.* Habitatio Chriſti, *a.m.* 4083. *n.*7. & *a.m.* 4085. *n.*2.

Galilæi titulo vocabantur Chriſtus, & Apoſtoli, *ann.mund.* 4057. *n.*1. Cur Apoſtoli *Viri Galilæi* ab Angelis in Chriſti aſcenſione vocati. *a.m.* 4086. *n.*25.

Galilæorum ſecta quo tempore, *a.m.* 4063. *n.* 1. Non ab Eſſenorum Collegio, *n.*3. & 4.

Garizitani Templi extructio, *a. m.* 3716.

3716.*n.* 5. Samaritanorum, & pſeudo Eſſenorum ſedes, *ibid.*

Gaſpar Sanchez auctor commendatus, *appar.cap.6. n.*25.

Gaudium mundi Natiuitas Virginis Deiparæ, *a.m.* 4037.*n.* 5- Specialiter filiorum Eliæ, *n.*6. Propter quæ, *ibid.*

Gaulonites Iudas Phariſæus, auctor ſectæ Galilæorum, *a. m.* 4063. *n.*2. & 4.

Genealogiæ Chriſti cur deſint tres Reges, *a.m.* 3226. *n.*2. Genealogia Chriſti, & Mariæ, *in fin.*

Genebrardus, auctor commendatus, *appar. c.*2. *n.* 17.

Gennadij Maſſilienſis ſententia circa Ioannem Ieroſolymitanum, *appar.cap.*9. *num.* 3.

Geneſareth locus vbi Chriſtus plura patrauit miracula, *a. m.*4085. *num.*1.

Geometra antiquus laudum Deiparæ Eccleſiaſtes, *ann.mund.* 4086. *num.*43.

Georgius Peccator quis auctor, *appar.c.*7.*n.*8.

Geraſenorum Regio a Chriſto habitata, *a. m.* 4084 *n.* 3. Quæ ibi geſſerit, *ibid.*

Gethſemani villa a Chriſto viſitata, *a. m.* 4086. *n.* 14.

Giezi ſeruus Eliſæi mittitur ad Sunamitidem cum baculo Eliſæi, *a.m.* 3143.*n.*3. Narrat Regi qualiter Eliſæus filium Sunamitidis ſuſcitauerit, *a. m.* 3150. *n.*2. Procurat ſibi munera a Naaman Syro, *a.m.* 3150.*n.*6. Lepra percuſſus ob auaritiam, *ibid.* Eiectus fuit a conſortio ipſius, *num.*7. An deſperauerit de ſalute animę ſuæ, *ibid.*

Greges caprarum aſcendentes de Galaad ſecundum Rupertum quid ſignificent, *appar. cap.* 5. *num.* 21.

Gorgias Iudæorum hoſtis, *ann. m.* 3889. *n.*8. Superatur a Iuda Machabæo, *a.m.* 3891.*n.*7.

Gorionides Ioſephus quid ſentiat de Aſſidæis, *a.m.* 3847.*n.*6. Quid de ſocijs Iudæ Machabęi, *a.m.* 3887.*n.*4. Quid de Eleazaro ſene, *num.*5.

Gotfredi, qui Ieroſolymam capit, decretum de eleemoſyna omni Sabbato exhibita Carmelitis incolentibus montana Iudæę, *a. m.* 4052. *n.*5.

Gręcorum Regnum hirco comparatum, *a.m.* 3716. *n* 7. Primus ipſius Monarcha Alexander Magnus, *a. m.* 3730.*n.*1. Diuiſum in quatuor Reges poſtea, *ibid.*

Guillelmus Eiſengreneus auctor cõmendatus, *appar.cap.* 6. *n.*14.

H

HAbacuc Propheta quo tempore, *anno mundi* 3338.*n.*3. Diuerſus ab eo, qui tempore Danielis vixit, *ibid.* An Prophetice familiæ, *ibid.* Quid de illo Habuc miſſo ad Danielem in lacum leonum poſitum, *ann.mund.* 3473. *n.*4. & 5. Mors ipſius, *a.m.* 3514. *num.*1.

Habitus filiorum Prophetarum, *anno*

anno mundi 3184.*num.*3. Melota, *n.*4. Quæ veſtis ſit Melota, *n.* 5. Figura illius, *ibidem*. Superhumerale, *num.* 6. Superhumerale duplex, *ibidem*. Zona, *num.* 7. Aperto capite, *n.* 8. Pallium album, *a.m.* 3204. *n.*12.
Hæmorrhoiſſa Chriſti tactu ſanata, *a.m.* 4084.*num.*5.
Hæreſis nomen quid importet, *a.m.* 3545. *num.* 44. Non ſemper in malam partem acceptum, *ibid.*
Hanani miſſus in Perſidem a Iudęis *a.m.* 3608.*num.*2.
Hazael vngitur Rex ab Eliſæo, *a.m.* 3149.*num.*2.
Heber filius Sale Dei ſeruus, *apparat.cap.* 1.*n.*10.
Heliani, vide *Carmelitæ*, *Ordo Propheticus*, *Eſſeni*, *Rechabitæ*, *Aſſidei*,
Helias, vide *Elias*.
Heliopoli, aut Hermopoli Ægypti an Chriſtus Herodem fugiens manſerit, *a.m.* 4054. *num.*2.
Heliſæus, vide *Eliſæus*.
Heſſeni, ſeu Heſſæi, vide *Eſſeni*.
Henoch magnus Dei cultor, *appar. cap.* 1.*num.*6. Dei Legatus, *ibid.*
Herodes Antipatri filius, *ann.mund.* 3988. *num.* 4. Rex, & ſceleratus futurus prædicitur a Manachemo Eſſeno, *num* 4. & 5. Eſſenorum prauus diſcipulus creditur, *num.*8. Et ipſis beneuolus, *a. m.* 4007.*num.*2. Rex creatur, *a.m.* 4011.*num.* 4. Ptolemaidem venit, *num.*5. An vicino Carmelo damnum intulerit, *ibidem*. Regnum armis occupat, *a.m.*4015, *num.* 1. Mala quæ geſſit, *num.* 3. Manachemum conſulit de tempore, quo duraturum eſſet eius Regnum, *num* 4. & 5. Honorat Eſſenos propter Manachemum, *num.*6. Alia geſta ipſius, *ann. m.* 4021. *num.* 3. Quid ſentiat Gorionides de vocatione Manachemi ab Herode facta, *a. m.* 4034. *num.* 1. Et quid illi reſponderit, *ibidem*. Et quomodo honorauerit Eſſenos, *num.*2. & 3. Templum Ieroſolymitanum reſtaurat, *a.m.* 4035. *num.*1. & 2. Quomodo, *num.* 3. & 4. Occidere tentat Chriſtum, *ann.mund.* 4053.*num.*11. An etiam Ioannē Baptiſtam, *num.* 12. Moritur ipſe, *num.* 15. Alter Herodes ſæuiens in Ioannem Baptiſtam propter Herodiadem, *a.m.*4083. *num.*5. Eum interfici iubet, *a.m.* 4084.*num.*9,
Heſiodi ætas, *a.m* 3245.*num.*1.
Hiel reædificator Iericho, *ann.mund.* 3124.*num.*1. Incurrit Dei maledictionem, *ibidem*.
Hillel, qui pater Simeonis creditur, qui fuerit, *ann. mund.* 4053. *n.*7. & 8. Num improbus homo, *ibidem*.
Hircus Regnum Macedonum. *a.m.* 3497. *n.*1. & 2.
Hiſtorici Ordinis teſtes legitimi ſūt de rebus ipſius, *appar. cap.*10.*per totum*. Ex iure id probatum, *n.* 2. & 3. Qui ſint hi Ordinis Hiſtorici, *num.*4, & *ſequentibus*.
Hobab quis fuerit, *apparat. cap.* 1. *num.*19.
HoldaProphetiſſa conſulitur a Io-

ſia

ſia Rege, *ann.mund.* 3412. *n.*1. Magnæ auctoritatis fœmina, *n.*2. Num Prophetici Inſtituti, *n.*3. Magiſtra, ſeu Doctrix in Collegio, *num.*4.

Homeri Poetæ mors, *anno mundi* 3143. *num.* 1.

Homines Dei appellabantur Prophetæ, *appar. cap.* 7. *num.* 5. Illorum vnus miſſus ad Amaſiam, *ann.mund.* 3208. *num.* 2. Quis ille fuerit, *num.*3. An Inſtituti Prophetici, *num.* 4.

Horarum viginti quatuor paſſionis Chriſti diſtributio, *a. m.* 4086. *num.* 13. *& ſequentibus.*

Horeb in ſpelunca Elias Dei viſionem, & conſolationem habet, *ann.mund.* 3127. *num.*2.

Hydropicus a Chriſto ſanatus, *a.m.* 4085. *num.* 13.

S. Hippolyti ſententia de auis Beatiſſimę Virginis Marię, *ann.mun.* 3976. *num.* 10. Genealogia Chriſti, & Mariæ, *in fin.*

Hiſpaniam an aliqui traducti Nabuchodonoſoris tempore, *a. m.* 3448. *num.* 6. Qui tales fuerint, *num.*6. & 7.

I

Iacob Iſaaci filius celebris Dei ſeruus, *apparat. cap.* 1. *num.* 14. Scholæ ſectator, *ibid.* An Propheta, *ann.mund.* 4086. *num.*26.

Iacobus Salianus Annaliſta celebris commendatus, *apparat. cap.* 6. *num.* 26.

S. Iacobus Alphæi inter Eſſenos, ſeu Rechabitas clariſſimus putatus, *ann.mund.* 4019. *num.* 1, Quis ille fuerit, *ibid.* Quomodo frater Domini vocatus, *ibid.* Quot fuerint Iacobi vocati, *num.*2. Num Eſſeni, ſeu Rechabitici Inſtituti, *num.* 3. 4. & 5. An in vtero ſanctificatus, *num.* 5. Quomodo Chriſtus illi poſt ſuam reſurrectionem apparuerit, *ann.mund.* 4086. *num.*24.

Iadam, Iadon, ſeu Iaddon Propheta Collegij Gabaa alumnus, *apparat. cap.*3. *num.*9.

Iaddus Sacerdos, *ann.mund.* 3716. *num.* 3.

Iannæus ſummus Pontifex Iudæorum, *anno mundi* 3952. *num.* 1. Quæ geſſerit, *ibid.* Cum Phariſæis negotium habuit, *num.*2. Eius mors & conſilium vxori datum, *anno mundi* 3977. *num.*1.

Iaſon Pontificatus inuaſor, *ann.mun.* 3879. *n.*3.

Iahaziel Propheta, *ann.mund.* 3143. *num.* 2. An Ordinis Prophetici, *num* 2.

Iehu Propheta, *appar.c.*3. *n.*9.

Iehu Rex Iſrael gratus Eliſæo, & ſodalibus, *anno mundi* 3178. *n.* 2.

Ieiunia Eſſenorum, *ann mun.* 3889. *n.*4. Ieiunium Chriſti in deſerto, *ann.mund.* 4082. *n.* 4. Ieiunium feriæ quartæ vnde increbuerit inter fideles, *ann. mund.* 4086. *n.* 12. Inter Carmelitas maximè, *ibid.*

Ieroboami Regnum, *anno mundi* 3211. *n.* 1.

Ieremias Propheta, *ann.mund.* 3395. *n.* 1.

n. 1. Num Ordinis Prophetalis, *ibid.* Num cælebs, *ibid.* Ipſius deſtinatio, *ann.mund.* 3406. *n.* 3. *&* 4. Zona Prophetali vtebatur, *ibidem*. An vnctus, *ibidem*. Periculum patitur propter conſpirationem populi, *anno mundi* 3426. *n.* 4. Defenditur ab aliquibus, *ibid.* Comprehendi iubetur cum Baruch, *ann.mund.* 3430. *num.* 1. Ipſius Prophetia de Rechabitis, *ann.mund.* 3431. *n.* 3. Quomodo intelligenda, *num.* 4. Plura prophetat, & patitur, *a. m.* 3439. *n.* 3. Reſeruatur tempore captiuitatis Iudæorum, *ann.mund.* 3447. *num.* 2. Scribit Lamentationes, *ibid.* Moritur, *anno mundi* 3448. *n.* 1. Lapidibus percuſſus, *ibid.* Falsò exiſtimatur non mortuus, *n.* 4. Sepultura ipſius, *n.* 3. Prophetiarum ipſius adimpletio, *a.m.* 3449. *n.* 3. *&* 4.

Iericho reædificata, *a. m.* 3124. *n.* 1. Locus, in quo erat Collegium Prophetarum, *ann.mund.* 3154. *n.* 7. Habitatio etiam Eſſenorum, *a. m.* 3545. *num.* 40. Parentis Eliſæi amore, *ann.mund.* 3895. *n.* 3. Turbines patitur, *a.m.* 3912. *n.* 5. Ciuitas palmarum vocabatur, *apparat.cap.* 1. *n.* 19. *&* 20. Eius aquæ ſanatæ ab Eliſæo, *ann.mund.* 3139. *num.* 17.

Ieroboami Regnum, *a. m.* 3211. *num.* 1.

Ieroſolymis manſio Elianorum, *a.m.* 3154. *n.* 12. *& ann.mund.* 4086. *num.* 3.

Ieſus Sirach auctor libri Eccleſiaſtici, *ann.mund.* 3797. *n.* 3. An Ordinis Scribarum, vel Eſſenorum, *ibid.* Alter Ieſus Sidrach nepos, *num.* 5.

Iethro Moyſis ſocer veri Dei ſectator, *appar. c.* 1. *n.* 17. An caput Iethræorum, Rechabitarum, & Cinæorum, *ibid.*

Iezabel filia Regis Sydoniorum, & Achabi vxor improba, *apparat. cap.* 4. *n.* 2. Minatur mortem Eliæ, *a. m* 3126. *n.* 5.

Incarnationis myſterium per nubeculam paruam Eliæ denotatum, *a.m.* 4086. *n.* 38.

S. Inquiſitionis Hiſpanicæ decretum, *appar.cap.* 4. *num.* 28.

Ioachaz Rex gratus Eliſæo, *ann. m.* 3179. *n.* 2. *&* 3.

Ioannes Hircanus Princeps Iudæorum, *a. m.* 3920. *n.* 1. Quid geſſerit, *ibid.* Futurorum præſcius fuit, *num.* 2. Cuius ſectæ, *ibid.*

Ioannes Ieroſolymitanus Antiſtes auctor libri de *Inſtitutione Monachorum*, *appar. cap.* 9. *per totum*. Varijs fundamentis, & auctoribus id probatur, *ibid.* An auctor Origeniſta, *n.* 21.

Ioannes Balæus Apoſtata, & Hæreticus, *apparat. cap.* 9. *n.* 14. *& cap.* 10. *n.* 21.

Ioannes Bacco, auctor, & Doctor valde commendatus, *appar.c.* 10. *num.* 8.

Ioannis Baptiſtæ natiuitas, *ann. m.* 4052. *n.* 7. Eliæ ſectator, *num.* 8. *& ſequentibus.* An Monachus, & Monachorum Princeps, *n.* 10. *&* 11. Qualiter virginitatem coluerit,

lueriſ, *num.* 12. Inter Eſſenos fuit, *num.* 13. Ritus viuendi in Ioanne, & Eſſenis ſimilis, *num.* 14. Num Carmeli incolis annumerandus, *n.* 17. An quandoque in Carmelo fuerit, *n.* 18. Ipſius diſcipuli cuius Inſtituti, *num.* 14. & 15. Quando petierit deſertum, *ann.mund.* 4053. *num.* 12. An Eſſenorum curæ traditus, *num.* 13. Num ſemper in deſerto manſerit, *a.m.* 4955. *n.* 3. Quid ibi egerit, *ibidem*. Eius prædicatio, *a.m.* 4081. *n.* 1. Mors, *a.m.* 4084. *n.* 9. Sepultura, *n.* 10.

Ioas Rex Iuda quando inauguratus, *a.m.* 3157. *n.* 1.

Ioachaz Rex Iſrael, *a.m.* 3179. *n.* 1. An gratus Eliſæo, *n.* 2. & 3.

Ioathan Rex Iuda, *a.m.* 3293. *n.* 1.

Iob vir ſanctiſſimus, *apparat. cap.* 1. *n.* 16. An ex Cinæis, *ibid.* Eius amici, *ibid.*

Ioel Propheta, *ann. mund.* 3245. *num.* 2 Num Prophetalis Inſtituti, *ibidem*.

Ionadab Rechabita Eliſei diſcipulus, *ann.mund.* 3143. *num.* 6. Occurrit Iehu, *ann.mund.* 3151. *num.* 3. Ponitur in curru cum ipſo *ibid.* Filius Rechab, *num.* 4. Quis fuerit hic Rechab, *ibid.*

Ionas Eliæ diſcipulus, *a.m.* 3127. *n.* 12. Mittitur ab Eliſæo ad vngendum Iehu, *a.m.* 3151. *n.* 2. Quid egerit, *ibid.* An ſucceſsor fuerit Eliſei in regimine Ordinis Prophetici, *a.m.* 3204. *n.* 9. Quando prophetauerit, *ann. m.* 3211. *n.* 2. Mittitur Niniuen, *n.* 3. Deglutitur a ceto, *n.* 4. Euomitur, & mittitur Niniuen, *ibid.* Affligitur. *n.* 6. Timor ipſius, *a.m.* 3212. *n.* 2. Moritur, *a.m.* 3216. *n.* 2. Vbi ſepultus, *num.* 3. Cultus ſancti illi debitus, *n.* 4.

Ionathas Princeps Iudæorum poſt Iudam Machabæum, *a.m.* 3895. *n.* 1. Geſta ipſius, *n.* 6. & 7. Captus proditoriè, *a.m.* 3912. *n.* 1.

Ioram Rex Iſrael ingratus Eliſæo, *ann.mund.* 3147. *num.* 2. Illum occidere tentat, *ibid.*

Ioram Rex Iuda impius, *ann.mund.* 3146. *n.* 1. 3147. *n.* 1. Litteras accipit ab Elia noſtro ex Paradiſo miſſas, *ann.mund.* 3148. *n.* 2. Moritur miſerè, *an.mund.* 3150 *num.* 1.

Iordanis habitatio familiariſſima Ordini Prophetico, *a.m.* 3895. *num.* 6. Ædificata ſub Eliſæo, *a.m.* 3145. *n.* 2.

Iordanis Mantuanus Carmelita affert ex terra ſancta decretũ quoddam Gotfredi Regis, & quaſdam Bullas pro Carmelitis, *ann.mund.* 4052. *n.* 5.

Ioſaphat, Rex pius, *a.m.* 3127. *n.* 1. Moritur, *a.m.* 3145. *n.* 1.

Ioſephus Sponſus Virginis Mariæ, *ann.mund.* 4051. *n.* 2. & 3. Hiſtoria de virga florente in manu ipſius, *ibidem*. Fugit cum puero Ieſu in Ægyptum, *a.m.* 4053. *num.* 10.

Ioſephus Antiochenus quis auctor, *appar. cap.* 6. *n.* 2. Ipſius teſtimonium pro Eliæ alumnis, *ann. m.* 4086. *n.* 50.

Ioſe-

Ioſephus Flauius deficit ſæpius in paraphraſi Sacræ Scripturæ, *a.m.* 3497. *n.* 2. *&* *a.m.* 3847. *n.* 9. *&* *a. m.* 3879. *n.* 3. *&* 4.

Ioſias Rex *a. m.* 3387. *n.* 1: Eius egregie facta, *a. m.* 3406. *n.* 1. Iucunda pijs, & ſanctis Prophetis, *n.* 2. Floret pietas, & Religio ſub ipſo, *a. m.* 3422. *n.* 1.

Iſaac magnus Dei cultor, *apparat. cap.* 1. *num.* 13. Enoſcæorum progenies, *ibid.*

Iſaias Propheta, *anno mundi* 3251. *n.* 2. Patria Ieroſolymitanus, *ibid.* Num Prophetici Inſtituti, *n.* 3. Ipſius Prophetia, *ann. m.* 3260. *n.* 1. Non reprehendit Oziam, *anno mundi* 3274. *n.* 2. Propterea correptus, *ibid.* Quid prophetauerit, *n.* 4. Alia ipſius Prophetia, *anno mundi* 3290. *n.* 1. Alia mirabilis de Verbi incarnatione ex Virgine, *ann.mund.* 3295. *n.* 2. Alia pro anno mortis Achaz, *a.m.* 3309. *n.* 3. Alia, *ann.mund.* 3322. *n.* 2. Celebrior alia, *n.* 3. Saccus cilicinus veſtis ipſius, *ann.mund.* 3322. *num.* 4. Item zona, *ibid.* Calceatus, ſeu ſandaliatus incedebat, *num.* 5. Occiditur a Manaſſe, *ann.mund.* 3340. *num.* 3. Quare, aut quomodo, *num.* 4. Prodigium in morte ipſius, *n.* 5.

Iſmeria mater S. Eliſabeth, & auia Ioannis Baptiſtæ, *in fin.*

Iſraelis filij cultores Dei, *appar. c.* 1. *num.* 15. Quando declinarunt, *ibid.* Ipſorum captiuitas ſub Aſſyrijs, *ann. m.* 3279. *num.* 1. *&* 3310. *num.* 2.

Iudas Eſſenus clariſſimus tempore Io. Hircani, *a m.* 3920 *n.* 4 Futurorum præſcius, *ibid.* Propheticę profeſſionis, *ibid.* Clariſſimus inter Iudæos, *num.* 5. In ſecundo libro Machabæorum, *cap.* 1. nominatus, *num.* 5.6.7. *&* 8. An auctor eiuſdem libri, *num.* 10. Antigoni mortem prædixit, *a.m.* 3951. *num.* 1. Prædictio mirabiliter adimpleta, *ibid.* Pater, ſeu Præfectus Eſſenorum, *num.* 2.

Iudas Gaulonites Auctor ſectæ Galilæorum, *ann. mund.* 4063. *n.* 2. Non fuit Eſſenus, ſed Phariſæus, *num.* 4.

Iudas alius Legis Doctor ab Herode occiſus, *ann.mund.* 4064. *n.* 5. Quis fuerit, *ibid.*

Iudas Machabæus Aſidęus, ſeu Eſſenus, *ann.mund.* 3887. *n.* 2. *&* 3. Decurio Congregationis ipſorũ, *n.* 2. An Ordinis Prophetarum, *num.* 3. Quid geſſerit, *ann.mund.* 3888. *num.* 2. Dux belli deſignatur, *ann.mund.* 3889. *num.* 1. Geſta ipſius, *n.* 3. Appollonium percutit, *ibid* Seronem conterit, *ibid.* Gentes euertit, *num.* 8. Superat hoſtes, *num.* 9. Lyſiam humiliat, *ann.mund.* 3890. *n.* 1. Dedicationi Templi incumbit, *num.* 2. Debellat hoſtes Iſrael, *ann.mund.* 3891 *num.* 3. *& ſequentibus.* Offert pro mortuis ſacrificia, *num.* 11. Eſſenum, ſeu Aſſidæum in eo ſe demonſtrans, *num.* 12. Magnalia ipſius, *a. m.* 3892. *num.* 1. Amplexatur eum Rex, *ann.mund.* 3892. *num.* 1.

An

An beneuolus Carmeli incolis, *num.* 2. Vxorem ducit, *ann. mund.* 3893. *num.* 9. Eſſenum Inſtitutum non relinquens, *ibid.* Quomodo communiter viuebat, *ibid.* Nicanorem ad ſingulare certamen prouocat, *num.* 13. Eum ſuperat, & caput, ac manum ipſius Ieroſolymam deferri facit, *ibid.* Pacem init cum Romanis, *ann. mund.* 3894. *num.* 1. Occiditur, *num.* 2. An præſcius ſuę mortis, *num.* 3. Alia ad ipſum ſpectantia, *ibid.*

Iudæorum captiuitas ſub Nabuchodonoſor, *ann. mund.* 3428. *num.* 1. Ipſorum deſolatio, *a. m.* 3447. *num.* 1. Diſperſio per orbem, *ann. mund.* 3448. *num.* 5. Reuertuntur ex Babylone, *an. m.* 3517 *num.* 3. Calamitates eorum ſub Antiocho Rege, vide *Antiochus*. Defenſiones, vide *Iudas Machabæus*, *Ionathas*, *Mathathias*, *Machabæi*.

Iudith hiſtoria, *ann. mund.* 3346. *num.* 1.

Iulius Cæſar Pompeio ſuperato Orbis, & Imperij Romani Monarcha, *ann. mund.* 4006. *num.* 1. A ſuis tamen ob ſuperbiam conceptam tribus & viginti vulneribus confoſſus interijt. *a. m.* 4007. *num.* 1.

L

LAcus Aſphar, ſeu Aſphaltites manſio vetuſta Eſſenorum, *ann. mund.* 3895. *num.* 3. Qua de cauſa, *ibidem*.

Locus, ſeu ſtagnus, *Maria* vocatus in Ægypto manſio Eſſenorum, *ann. mund.* 4054. *num.* 3. An Mariæ Virginis præſentia nobilitatus, cum erat in Ægypto, *ibid.* & *num.* 4.

Lamentationes Ieremiæ quando factæ, *a. m.* 3422. *n.* 3.

Laodices concubina Antiochi, *a. m.* 3797. *n.* 1.

Lapides contra Chriſtum a Iudæis capti, *a. m.* 4085. *n.* 13.

Lauretana domus, eſt domuncula Nazarethana, in qua Virgo ſanctiſſima morabatur, *ann. mund.* 4052. *num.* 3 Sub Carmelitarum cura olim fuit, *ibid.*

Lazari ſuſcitatio a Chriſto, *ann. m.* 4086. *num.* 6.

Lectores vocati in Lege veteri Scribę, *ann. mund.* 3230. *n.* 2. Quid munus ipſorum, *ibid.*

Legis Moſaicæ expoſitio, per quos Prophetas deriuata, *a. m.* 3128. *num.* 2. Quomodo ad Eliam peruenerit, *ibid.* Cui ipſam communicauerit, *ibid.*

Leo occidit Prophetam, *ann. mund.* 3387. *n.* 4. & 9. Quam ob cauſam, *ibid.*

Lepra Naamani ab Eliſæo curata, *a. m.* 3150. *n.* 5. Alterius leproſi a Chriſto, *a. m.* 4084. *n.* 7. Item decem leproſorum, *ann. mund.* 4085. *num.* 13.

Liber *de Inſtitutione Monachorum* a Ioanne Ieroſolymitano editus, *appar. cap.* 9. *per totum*. Varijs fundamentis id comprobatum, *ibid.*

Digitized by Google

ibid. Totus Allegoricus, *num.* 3. Carmelitis pro Regula traditus, *num.* 6. *& ſequentibus.* Ab Aymerico Antiocheno Latinitate donatus, *num.* 14. Cardinalis Baronij ſententia, *num.* 16. Libri ſtylus peruetuſtum redolet auctorem, *ibid.* Græciſmis abundat, *ibid.* Græcè conſcriptus, *num.* 17. Cur aliquando Latinus appareat, *num.* 18.

Liber Legis repertus ſub Ioſia Rege, *ann. mund.* 3412. *num.* 1. Delatus ad Regem, *ibid.*

Libri *Eccleſiaſtici* auctor quis, *a. m.* 3797. *num.* 3. Sapientiæ quis creditur, *num.* 4. Secundi libri Machabęorum Iudas Eſſenus, *a. m.* 3920. *num.* 10.

Litterę Eliæ miſſæ ad Regem Ioramum, *ann. mund.* 3148. *n.* 2. Litteræ Regis Syriæ ad Regem Iſrael pro curatione Naaman leproſi, *ann. mund.* 3150. *n.* 5 Litteræ hoſtium Iudæorum ad Artaxerxē, *ann. mund.* 3520. *num.* 3. Artaxerxis ad ipſos, *num.* 4. Aliæ Artaxerxis ad Eſdram, *ann. mund.* 3595. *num.* 4.

Locutio Eliæ cum Chriſto in Trāſfiguratione qua de re fuerit, *a. m.* 4085 *num.* 10. *&* 11.

Longæuitas Achiæ Prophetæ, *appar. cap.* 4. *num.* 3. *& a. m.* 3128. *num.* 2.

Luitprandi fragmenta quid referant de Elianis, *ann. mund.* 4086. *num.* 48.

Lunatici Mahumetanorum Prophetæ, *apparat. cap.* 2. *num.* 1.

Lunaticus a Chriſto curatus, *a. m.* 4085. *num.* 13.

Luſtrationes Eſſenorum, *a. m.* 4052. *num.* 14. *&* 15. An illis vſi diſcipuli Ioannis Baptiſtæ, *a. m.* 4083. *num.* 4. An Phariſæi, *a. m.* 4085. *num.* 2.

Lycurgi Leges quando datæ, *a. m.* 3153. *num.* 1. *& ann. mund.* 3183. *num.* 1. Modeſtia in recuſando Regno, *a. m.* 3170. *num.* 1.

Lyſias Iudęorum hoſtis poſtea cum Machabæo cōditiones pacis init, *a. m.* 3891. *num* 9. Alia geſta ipſius, *a. m.* 3892. *num.* 1.

M

Machabæorum paſſio, *a. m.* 3887. *num.* 8 Machabæi fratres Iudæ, cuius Inſtituti homines, *a. m.* 3888. *num.* 2. Geſta ipſorum, *ibid.* Cur Machabei dicti, *a. m.* 3889. *num.* 2

Magi qui adorauerunt Chriſtum natum num Inſtituti Eſſeni, *a. m.* 4053 *num.* 4. An ſaltem ex ipſis prodierint, *num.* 5.

Mahumetanorū Prophetæ qui crediti, *apparat. cap.* 2. *num.* 11.

Malachias Propheta vir ſanctus, *a. m.* 3598. *num.* 5. An Propheticæ diſciplinæ cultor, *ibid.* Quo ſenſu vltimus Prophetarum, *n.* 6.

Maledicit Eliſæus pueris, & quare, *a. m.* 3139. *num.* 18.

Manachemus inſignis Eſſenus, & futurorum præſcius, *a. m.* 3988. *num.* 4. Herodem puerum vt Regem ſalutauit, ei Regnum, &

criminoſum futurum prędicens, *ibid.* Verificatur eius prædictio, *a.m.* 4011. *num.*4. *&* 4015. *n.*2. *&* 3. Conſulitur ab Herode circa ſui Regni perpetuitatem, *a. m.* 4015. *num.*4. *& ſequentibus.* Quid illi reſpondit, *ibid.* Propter ipſum honorantur Eſſeni ab Herode, *num.*6.

Manaſſes Rex impius, *a.m* 3338. *n.*1. Contrarios habet Prophetas, *n.*2. Ducitur captiuus, *a.m.*3344. *n.*1. Agit pœnitentiam, *ibid.* Reſtituitur in Regnum, *a.m.* 3345. *num.*1. Pia opera facit, *ann.mund.* 3376. *num.* 1.

Māſiones Prophetarum quot nominibus appellatæ, *a.m.*3154. *n.*13.

Mardochæus Iudæus reuelat conſpiratationem factam contra Aſſuerū, *a. m.* 3597. *n.*1. Honoratur a Rege, *a.m.*3598. *n.*3.

Maria Virgo quomodo Virginitatis primiceria, *appar. cap.*4. *num.*15. An prima, quę ex voto, *num.*16. Ipſius excellentia, *num.*18. *&* 19. Quando concepta, & nata, *a. m.* 4037. *num* 2. Nazareth, ſeu potius Ieroſolyma ipſius patria, *n.*3. In domo Ioachim vicina probaticæ piſcinæ, *num.* 3. Ortus ipſius Elię reuelatus in viſione nubeculę paruulæ de mari aſcendentis, *n.*6. 8. *&* 9. Item ipſius puritas, *n.*7.8. *&* 9. & *ann.mund.* 3126. *num.*5. An eius natiuitas filijs Eliæ, *a.m.* 4039. *n.*1. *&* 2. Præſentatio in Templum, *anno mundi* 4040. *n.*1. De alijs circumſtātijs huius myſterij, *ibid.* Quæ ibi egerit, *num.*5. Num Eſſenum æmulata inſtitutum, *num.* 7. Votum Virginitatis ab ea emiſſum, *ann.mund.* 4042. *num.*1. Quo tempore, *num.*3. Ipſius deſponſatio cum Ioſepho, *a.m.* 4051. Quo anno eiuſdem Virginis, *num.* 2. Cur Ioſepho, & non alijs, *num.*3. Viſitat Eliſabetham, *anno mundi* 4052. *n.* 4. Manet cum illa vſque ad Ioannis Baptiſtę natiuitatem, *n.* 6. Eius purificatio, *anno mundi* 4053. *num.*6. Vita puriſſima *ann.mund.* 4065. *num.* 6. Num Carmelum viſitauerit, *num.*7. Carmelitarum Patrona, *anno mundi* 4086. *num.* 44. Inuiſit ne aliquando Carmeli Eremitas, *num.*46. Ipſorum conuerſioni an cooperata, *num.* 41.

Martyrologij Ægyptij teſtimoniū de Monachatu Eliæ, *appar.cap.*5. *num.* 1.

Maſpha locus Collegij Prophetici Inſtituti, *ann.mund.*3154. *num.*6. Renouatur a Iuda Machabæo, *anno mundi* 3889. *num.* 5. *&* 6. Maſpha aliud in terra Gētilium, *a.m.*3891. *num.* 6.

Mathathias Machabæorum pater, *ann.mund.*3888. *num.*2. Ipſius geſta, *ibid.*

Mathias Legis Doctor ab Herode occiſus, *ann.mund.* 4064. *num.*5. Quis fuerit, *ibid.*

Melchias Rechabita, & Eſſenus renouandæ Ieroſolymæ incumbit, *ann.mund.* 3608. *num.*3. Verſus portam Eſſenorum, quæ etiam vocabatur *Sterquilinij*, *ibidem*.

Vir

Vir valde illuſtris, & Princeps Eſſenorum, *num.* 3. Adſtat Eſdrę in Legis expoſitione, *num.* 8.
Melones in lapides conuerſi oratione Eliæ, *ann. mund.* 3134. *n.* 4.
Melota quæ veſtis, *a. m.* 3183. *n.* 4. & 5. An idem cum pallio, *a. m.* 3204. *num.* 11.
Mello quid ſignificet, *ann. mund.* 4086. *num.* 31.
Memphim Ægypti an Chriſtus viſitauerit, *a. m.* 4054. *num.* 2.
Mendicitas Chriſti exemplo an cõmendata, *ann. mund.* 4064. *n.* 3.
Methodij verba de Virgine Deipara, & Elia, *ann. mund.* 4086. *num.* 43.
Michæas Iembla Eliæ diſcipulus, *ann. mund.* 3127. *num.* 13 Prophetat Achabo Regi victoriam, *ann. mund.* 3134. *num.* 2. Quid geſſerit, *num.* 3. Mittitur iterum ad Achab, *ann. mund.* 3135. *n.* 2. Quid contigerit, *ibidem*. Iterum mittitur ad Regem durus nuncius, *num.* 3. Venit percuſſus in facie, *ibid.* Minatur Achab, *ibid.* Quid egerit Rex, *num.* 4. Apparet coram Ioſaphat, & Achab, *ann. mund.* 3138. *num.* 2. Prophetat Achabo infauſta, *ibidem*. Percutitur in maxilla, *ibidem*. Eius mors, *a. m.* 3139. *num.* 19.
Michæas alius Propheta, *ann. mund.* 3280. *num.* 2. Diuerſus ab Eliæ diſcipulo, *ibid.* Num Prophetici Inſtituti, *ibid.* Ipſius Prophetia de Carmelo, & Carmeli incolis, *ann. mund.* 3303. *num.* 1. Iuxta aliquorum expoſitionem, *ibid.*
Mons Carmeli, vide *Carmelus*.
Mons Ephraim locus Collegij Prophetarum, *a. m.* 3154. *num.* 10.
Mons Thabor, vide *Thabor*.
Mons Olïueti, vide *Olïueti*.
Moyſes an Propheta dicendus, *a. m.* 4086. *num.* 36.
Mulier adultera a Chriſto abſoluta, *a. m.* 4085. *num.* 13.
Mundi duratio ex Prophetia quadam Eliæ attributa, *a. m.* 3129. *num.* 4. Mundi continuatores ex Hebræorum traditione, *ann. m.* 3139. *num.* 9.

N

NAaman Syrus a lepra mundatus ope Eliſæi, *a m.* 3150. *num.* 5. Munera illi offert, ſed non acceptat, *ibid.*
Nabothi vinea ab Achabo Iezabelis conſilio ſurrepta, *ann. mund.* 3136. *num.* 1. Quid poſtea Elias contra Achabum, & Iezabelem, *num.* 2.
Nabuchodonoſor Ieroſolymam capit, *ann. mund.* 3428. *num.* 1. Captiuos ducit Danielem, & ſocios, *num.* 2. Iterum occupat Ieroſolymam, *a. m.* 3436. *num.* 1. Iudæos transfert in Babylonem, *ibid.* Plures etiam ex Prophetis, *num.* 2. Nabuchodonoſor in beſtiam conuerſus, *a. m.* 3463 *n.* 5. Quo pacto, *ibidem*. Eiectus eſt ab hominibus, *n.* 6. Conuertitur in Deum, *n.* 7. Quid egerit erga Danielem. *n.* 8.
Nahum Propheta qualis, & quan-

do, *ann.mund.* 3310. *num.* 3. Sit ne Prophetici Inſtituti, *ibidem*. Quando Prophetauit, *ann.mund.* 3338. *num.*2. Quando mortuus, *ibidem*.
Naioth in Ramatha Collegium Prophetarum, *ann.mund.* 3154. *num.* 5.
Nathan Propheta,& præfectus Collegij Gabaa an fuerit, *appar. c.*3. *n.*9.& 10. Domus Nathan quid importet, *cap.* 2. *n.* 20. Nathan Sacerdos pater S. Annæ, *in fin.*
Nathaniel an ex Eſſenorum ſchola, *ann.mund.* 4065. *num.* 10. An ſocius Ioannis in baptiſmo, *a.m.* 4081. *n.*3.
Nathinæi qui fuerint, *a.m* 3608. *num* 4. An ex Eſſenis, *ibidem*.
Nazareth patria Chriſti, *ann.mund.* 4084. *num.* 1.
Nazaræi an ex diſcipulis Samuelis, *appar. cap.*3. *num.*3: An votum, & cuius rei, facerent, *cap.*4. *n.*21. Num caſtitatis, *ibidem*. Aliqui perpetui, alij temporarij, *ibid.* Aliqui eorum Ordinis Prophetici, *cap.*7. *num.* 10. Veſtis alba ipſorum, *ibidem*. Erant etiam tempore Chriſti, *cap.* 8. *n.* 11. Alia de ipſis, *ann.mund.* 3124. *num.*5. Suſcitati ſunt in Collegio Maſpha a Iuda Machabæo, *a.m.* 3889. *num.*6. Hoc titulo vocati Chriſtus, & eius diſcipuli, *a. m.* 4057. *num.* 1.
Nehemias Iudæus inſignis apud Perſidis Regem, *ann. m.* 3608. *num.*2. Loquitur ad Regem pro Iudæis, *ibid.* Auditur,& mittitur in Iudæam, *ibid.* Quæ egerit in Ieruſalem, *ann.mund.* 3609. *n.*1.
Nicanor hoſtis populi Dei, *ann. m.* 3893. *n.*8. Poſtea Iudæ Machabæi amicus, *ibidem*. Eum deinde capere tentat, *num.* 10. Recuſat ſingulare certamen cum ipſo, *num.* 13. Superbia ipſius, *ibidem*.
Niniue quando capta, *anno mundi* 3233. *num.* 1. Quomodo, *ibid.* Quam magna ciuitas, *anno mundi* 3211. *num.*3. Ad eam miſſus Ionas, *ibid.* Conuertitur, *num.*4.
Niſan menſis inter Hebræos, *a.m.* 4086. *num.* 13.
Noe præco veritatis, *appar. cap.* 1. *n.* 7. Pater Sem, *ibid.*
Nubeculæ paruulæ Eliæ oſtenſæ myſteria, *anno mundi* 3126. *num.* 5. & *ann.mund.* 4037. *num.*6. & *ſequentibus*. & 4042. *num.* 1. & 2. In loco quo apparuit ædes ædificata a Carmeli incolis, *ann.mund.* 3126. *num.* 5. Propterea Ordo in Virginis honorem inſtitutus, *anno m.* 4086. *n.* 38. 43. & 44.
Nudipedes commendati, *ann.mund.* 3322. *num.* 5.
Numa Pompilius quando, *ann. m.* 3377. *n.*3.
Numerus magnus Prophetarum in S. Scriptura, *appar. cap.*2. *n.*7. 9. 10. & 11. Alij veri, alij falſi, *ibid.*
Nuncij miſſi ad Carmelum a Nabuchodonoſor, *an.mund.* 3346. *num.*2.

Obe-

O

Obedientia Eliæ, *appar. cap.* 4. *num.* 7. Eliſæi, *ibidem*. Filiorum Prophetarum, *ibidem*. Rechabitarum, *ann. m.* 3159. *num.* 3. Eſſenorum, *anno mundi* 3545. *num.* 24.
Ocrazapas Aſſyriorum Rex, *a. m.* 3173. *num.* 1.
Octauianus Cæſar, vide *Auguſtus Cæſar*.
Oded, alijs Obed, ſeu Obeles Propheta, *anno mundi* 3294. *num.* 2. Quis hic fuerit, *num.* 3. Succeſſor Eliſæi in Samaria, *num.* 4. Ex Samariæ Collegio, *num.* 5. Eius geſta, *num.* 6.
Officia Eccleſiaſtica Eliæ conceſſa, *anno mundi* 3139. *num.* 14.
Olei multiplicati miraculum Eliæ precibus, *a. m.* 3525. *num.* 2. Iterum ab Eliſæo patratum. *a. m.* 3140. *num.* 2.
Olíueti montem Chriſtus adit, *a m.* 4086. *num.* 14.
Ollæ amaræ ab Eliſæo ſanatæ miraculum, *ann. mund.* 3144. *n.* 2. Quo pacto id effectum, *ibid.*
Olympiadum exordia quæ, *ann. m.* 3278. *num.* 1.
Onias Pontifex, *ann. mund.* 3807 *num.* 1. Alius eiuſdem nominis, *ann. mund.* 3847, *num* 1. Sub ipſo Aſſidæorum Ordo floret, *ibid.* Ipſius pietas, *num.* 9.
Ophratanes, ſiue Ophratenes Aſſyriorum Princeps, *anno mund.* 3124. *num.* 1.
Oppida quæ ſunt in Carmelo, & prope, *ann. mund.* 3236. *num.* 6. & 7.
Orationis exercitium quantū apud Aſſidæos, *ann. mund.* 3622. *n.* 2. Apud Elianos, *ann. mund.* 3128. *num.* 2. Chriſti oratio, *ann. mund.* 4086. *num.* 14. Eliæ oratio quam efficax, *ann. mund.* 3125. *num.* 3. & 3126. *num.* 2. & 3138. *num.* 3. Eliſæi oratio, *ann. mund.* 3139. *num.* 17. & 18.
Oratorium Eliæ in Carmelo, *a. m.* 3128. *num.* 2. Quid ibi fieret, *ibid.* A quo dedicatum, *num.* 3. In eo poſtea vigebat oraculum, *ibid.* Ibi iugiter manſerunt Eliani, *num.* 4.
Oratorium a Carmelitis Deiparæ in Carmelo nuncupatum, *a. m.* 4086 *num.* 39. & *ſequentib.*
Ordo Propheticus in Lege veteri, *appar. cap.* 2. *num.* 4. & 14. Id conſtat ex teſtimonijs Caroli Sigonij, Genebrardi, & Boulduci, *num.* 15. 16. 17. & 18. Fauent Lyranus, Caietanus, Torniellus, & alij, *num.* 19. & 20. Ex ſimilitudine Eſſenorum, *num.* 21. Aſſidæorum, *num.* 22. Etiam in Lege noua, *num.* 23. Idem quod vita Prophetica, *num.* 24. Qui ex Prophetis ad eum ſpectarent, *num.* 30. & 31. Samuel Inſtitutor ipſius, *cap.* 3. *per totum*. An ante ipſum cœperit, *num.* 7. Durauit poſt mortem ipſius, *num.* 8. Qui ipſius alumni, *ibidem*. Sub quorum obedientia, *num.* 9. Excitatus ab Elia in Religionem ve-

Digitized by Google

luti veteris Legis, qualis pro eo ſtatu eſſe poterat *cap.4.per totum.* Tituli quibus alumni cognominati ſunt, *cap. 7. per totum.* Durauit vſque ad Chriſtum, *cap. 4. per totum*. Quibus in locis, *n.15.* Mutatur, *ann.mund. 3545. n. 3:* An ab Eſdra propagatus, *ann. m. 3608.n.9.* An aliqui ex ipſis Spiritum ſanctum in Pentecoſte receperint, *ann.mund.4088. n.26.* An aliqui ipſorum tunc conuerſi, *n.28. & ſequentibus*. Quo ſenſu dicatur: *Omnes Propheta a Samuele, num. 36.* Qui fuerint primò conuerſi, *n. 48.* Apoſtolis ne ſociati, *n. 49. & ſequentibus*.

Origenes de erroribus notatus, *appar.cap.9. num. 21.* A Catholicis tamen citatus, & relatus, *ibid.*

Oſeas Propheta, *ann.mund. 3228. num. 2.*

Oſſeni an Catholici, *a.m.3545.n.46.* Diuerſi ab Eſſenis, *ibid.*

Ozai Propheta quis fuerit, *ann. m. 3392: n 2.*

Ozias Rex Iuda lepra a Deo percuſſus, *a.m. 3274. n.1* Quare, *ibid.* In Principum exemplum, quia res Eccleſiaſticas tractare volebat, *ibid.*

P

Pallium Eliæ, *ann.mund. 3204. num.10.* Album erat. *ibidem.* An idem cum Melota, *num. 11.* Simili vſos ipſius diſcipulos, *num.12.*

Panneades quid, *a.m. 4085. n.4.*

Parabolæ Chriſti, *ann.mund. 4086. num.11.*

Paradiſus locus, in quo manet Elias *ann.mund. 3139. num. 8.* An de eo Chriſtus dixerit latroni: Hodie mecum eris in Paradiſo, *a.m. 4086.num. 22.* An in eo fuerit Chriſtus poſt reſurrectionem, *num. 23.*

Parentela Chriſti, & eius Matris ex varijs auctoribus, *in fin.* Alia ex S.Hippolyto, *ibid.*

Paſcha Chriſtus celebrat, *a.m. 4086. num. 13.*

Paſsionis Chriſti myſteria, iuxta diem, & horam quando contigerunt, *a.m. 4086. num.9. & ſequentibus*.

Patres appellati Præfecti Prophetarum, *apparat. c. 3.n.12. & a. m. 3132.n.3.*

S. Patritius Hibernus opem accipit ab Elia, *a.m. 3148.n.3.*

Patronatus Deiparę in Carmeli alũnos, *ann.mund. 4086. num. 38. 42. & 43.* Quibus de cauſis, *ibid.* A quo tempore, *ibid.*

Paupertas diſcipulorum Eliſęi, *a.m. 3144. n. 4. & 3145. n. 3.* Paupertas Religioſa quando a Chriſto commendata *a. m. 4086.n. 3. & 4.* Quomodo obſeruata a Chriſti diſcipulis in actibus Apoſtolorum, *n.29.*

Perfectionis Religioſæ via quando a Chriſto demonſtrata, *ann.mun. 4086.n.3. & 4.*

Petrus primus Bracharenſis Epiſcopus, cum Iudæis a Nabuchodonoſor in Hiſpaniam miſſus dicitur,

tur,

tur, *ann.mund.* 3448. *n.* 7.

Petrus Vvaſtelius vir doctus, *apparat.cap.* 9.*num.* 3. Vindicat Ioannem Ieroſolymitanum contra aliquos, *ibid.* & *num.* 16. & 17.

Phariſæorum ortus, *a.m.* 3807.*n.*3. An ex Eſſenis, *ibid.* & *num.* 5. ac *ann.mund.* 4085. *n.* 2. Quo tempore, *ann.mund.* 3807. *num.* 4. Quandoque Scribæ, *n.* 5. Erant ex omni tribu, *n.* 7. In quibus conueniebant cum Eſſenis, *ibid.* In quibus differebant, *num.* 8. Apophthegmata aliqua ipſorum laudabilia, *n.* 9. Præcurſores imperfectorum Religioſorum, *a.m.* 3977. *n.* 2. An vſi luſtrationibus, *ann.mund.*4085. *n.*2. Tentatores Chriſti, *n.* 3.

Pherecides Pytagoræ præceptor, quo tempore, *ann.mund.* 3498. *num.* 3.

Philippus Ribboti Auctor Operis *Speculum Ordinis* nuncupati, *apparat. cap.* 9. *n.* 13.

Philo Iudæus, qui Auctor creditur libri Sapientiæ, *a.m.* 3797. *n.* 4. Diuerſus ab alio, qui poſt Chriſtum vixit, *ibid.*

Pilatus Præſes Chriſtum liberare contendit, *a. m.* 4086. *n.* 17. Eum nihilominus condemnat, *ibid.*

Plato quando floruerit, *a.m.* 3651. *n.* 4.

Pompeij Magni ortus, *a. m.* 3920. *n.*11. Aduentus in Iudæam, *a.m.* 3988 *n.*2.

Poſſeſſio quando, & quomodo præſumitur, *a. m.* 3128. *n.*4.

Præfecti Prophetarum qui fuerint, *apparat. cap.* 3. *n.*9.

Principum politica eſt malefacta ficta honeſtate velare, *a.m.*4083. *num.* 5.

Prophetæ nomen variè vſurpatum, *appar. c.* 2. *n.* 1. Aliquando per catachreſim pro inſano, *ibid.* Pro futura prædicente, *n.* 2. Pro diuinarum laudum cantore, *n.*3. Pro homine pio, iuſto, ſancto, & Dei cultui ſpecialiter addicto, *n.*4. Probatur ex Abulenſi, Carthuſiano, Sanchez, Tornielo, Boulduco, Beyerlincko, & alijs, *ibid.* Maximè ex ſacra Pagina, *n.*5.6.7.8.9. 10. & *ſequentibus*. Qui tales fuerint, *n.* 12. Etiam in nouo Teſtamẽto, *n.*13. Prophetæ nomen quomodo mutatum in Eſſenorum, Aſſidæorum, & Scribarum, *a.m.* 3608. *n.* 10.

Prophetarum numerus ex Sarracenorum nugis, *appar. cap.*2. *n.* 11. Prophetis communia vitæ probitas, ſaccus cilicinus, *n.* 26. An in Collegijs habitaſſe, aut vnctos eſſe, *ibid.* Ipſorum munia, *n.*27. & 28. Qui ipſorum moderatores, *cap.*3. *n.*9. & 10. Vocabantur *Patres*, *n.* 12. Deo laudes canebant in Carmelo, *a. m.* 3129. *n.* 2. Hinc Prophetæ dicti, *n.*3. Mittebantur ad Reges, *an.m.* 3184.*n.*2. Congregatio ipſorum, *n.* 4. Ex Samuele, & Elia, *n.* 5. An fuerint omnes Inſtituti Prophetici aſſeclæ, *n.* 3 4. 5. & 6. Vnus eorum miſſus ad Amaſiam

 Regem,

Regem, *ann.mund.* 3209. *n.*2. Qui alij ad Reges miſſi, *ann. m.* 3229. *num.*1. Alij maiores, alij minores vocati, *ibidem*. Calceati, ſeu ſandaliati incedebant, *ann.mund.*3322.*num.*5.. Prophetant contra Manaſſem, *ann.mund.* 3338.*num.*2. & *a. m.* 3340.*n.*1. Occiduntur ab ipſo, *num.*2. & 3. Quot ab ipſo interempti, *ann. m.* 3341.*num.* 1. Num filij Samuelis, & Eliæ, *num.*2. & 3. Aliqui permanſerunt, *ann.mund.* 3350. *num.* 2. An aliqui ipſorum Ieremiam morti tradere vellent, *a.m.* 3426.*num.*5. Transferuntur aliqui in Babylonem, *anno mundi* 3436. *num.* 2. Qui ij fuerint, *ibidem*. An alij præter Aggæum, & Zachariam tempore reædificationis Ieruſalem, *anno mundi* 3535. *num.* 2. Num ſemper intelligerent quæ prædicebant, *ann.mund.*3951.*num.*2. Quo ſenſu dicantur omnes Prophetæ a Samuele, *anno mundi* 4086. *num.*36.

Prophetiſſæ nomen quid importet, *appar. cap.* 2. *num.* 13. Fuerunt etiam vſque ad Chriſtum, *cap.*8. *num.*4. & *anno mundi* 3297. *n.*2. Quæ tales fuerint, *ibid.* An Prophetici Inſtituti Samuelis, & Eliç, *ibid.* Aliæ veræ, aliæ falſæ, *n.*3.

Prophetia an, & quando ſublata Iudæis, *ann.mund.* 3556.*num.*1. Quomodo ceſſauerit finita captiuitate Babylonis, *num.* 3. Prophetiæ Iſaiæ, Ieremiæ, Ezechielis, Danielis, & aliorum, vide in nominibus horum Prophetarum.

Pſeudo-Eſſeui, vide *Samaritæ*.

Pſeudo-prophetæ in ſacra Scriptura qui, *appar. cap.* 2. *num.* 11. An aliqui translati in Babylonem, *ann.mund.* 3436. *num.*2.

Ptolemęus in Sancta Sanctorum intrare contendit, *ann.mund.* 3822. *num.*5. Flagellatur a Deo, *ibid.*

Pullatæ veſtes quorumdam Phariſæorum, ſeu potius Eſſenorum, *a.m.* 3807.*num.*9. Carmelæum redolent habitum, *ibid.*

Pythagoras quando floruerit, *a.m.* 3515.*num.*1. Patria ipſius, *ibid.* Philoſophatur in Carmelo, *ibid.* Et alijs Syriæ partibus, *ibid.* Ipſius dogmata ſimilia Ordini Prophetico, *num.*2. Obedientia, paupertas, ſilentium, abſtinentia a vino, ſui diſcuſſio, *ibid.* Sectator Eſſenorum, *anno mundi* 3545.*num.*32. De morte ipſius, *a.m.* 3557.*num.* 2.

Pythagorici ſimiles Eſſenis, *ann. m.* 3545.*num.*20. In aliquorum caſtitate, *ibid.* In paupertatis amore, *num.*21. Vita communi, *ibid.* & *num* 22. & 23. Obedientia, *num.*24. Numinis cultu, *n.*25. Silentio, *num.* 26. & 27. Tyronum inſtructione, *num.* 28. Albarum veſtium vſu, *num.* 29. Cœnobiali vita, *num.* 30. In fœminis eiuſdem formæ viuendi, *num.*31.

Qua-

Digitized by Google

Q

QVadruplex Monarchia, Chaldæorum, Perſarum, Græcorum, & Romanorum, *anno mundi* 3453. *num.* 3. Prima comparatur auro: Secunda argento: Tertia æri: Quarta ferro, *ibid.*

Quadrageſimo die poſt reſurrectionem Chriſti aſcenſio fuit, *a. m.* 4086. *n.* 25.

Quadraginta duo pueri occiſi ab vrſis ob maledictionem Eliſæi, *a. m.* 3139. *num.* 18.

Quadraginta diebus poſt reſurrectionem vbi fuerit Chriſtus, *a. m.* 4086. *n.* 23.

Quadringenti quinquaginta Prophetę Baal, *a. m.* 3126. *n.* 2.

Quadringenti Prophetæ lucorum, *ibid.*

Quatriduanus mortuus Lazarus a Chriſto ſuſcitatus, *a. m.* 4086. *num.* 6.

Quatuor animalium Ezechielis viſio, *a. m.* 3439. *n.* 6.

Quatuor beſtiarum Danielis viſio, *anno mundi* 3495. *num.* 2. Prima leęna, ſecunda velut vrſus, tertia pardo ſimilis, quarta terribilis, quid ſignificent, *ibid.*

Quatuor millia hominum a Chriſto ſaturati, *anno mundi* 4085. *num.* 2.

Querela Eſdræ Prophetæ, *anno mundi* 3476. *num.* 1. De proſperitate peccatorum, & deſertione iuſtorum, *ibid.* Communis eſt hæc querela pluribus Prophetis, *ibid.*

Querela diſcipulorum Ioannis de baptiſmo Chriſti, *a. m.* 4083. *n.* 3. Alia propter ieiunium, *ann. m.* 4084. *num.* 4.

Quæſtio de re magis excelſa in Orbe Dario Regi propoſita, *a. m.* 3533. *num.* 2. Quidam quod vinum, *ibid.* Quidam quod Rex, *num.* 3. Quidam quod mulier, *ibid.* Veritas præfertur, *ibid.* Quæſtio de loco, in quo modo eſt Elias, *ann. mund.* 3139. *n.* 8. An fruatur viſione Dei, *num.* 11. & 12. Cur in Genealogia Chriſti deſiderentur tres Reges, *anno mundi* 3226. *num.* 2. De Paradiſo, de quo Chriſtus dixit: *Hodie mecum eris in Paradiſo, a. m.* 4086. *num.* 22.

Quinquageſima die a reſurrectione Chriſti feſtum Pentecoſtes, *a. m.* 4086. *n.* 26.

Quinquagenarij ab Elia igne conſumpti, *ann. m.* 3138. *num.* 3. Quo pacto id contigerit, *ibid.* Tertius illorum ab igne liberatus Abdias, *ibid.*

Quinque hominum millia a Chriſto ex quinque panibus ſatiati, *anno mundi* 4085. *num.* 1. Totidem Apoſtolorum prædicatione poſtea baptizati, *ann. m.* 4086. *num.* 36.

Quingenti fratres, quibus apparuit Chriſtus poſt ſuam reſurrectionem, qui fuerint, *a. m.* 4086. *num.* 23.

Quirinus, ſeu Quirinius, alijs Cyrenius

renius vir Conſularis, a Cæſare in Syriam miſſus, *ann.m.*4063. *num.* 2.

R

RAptus Eliæ quomodo contigerit, *a.m.* 3139. *num.*2. & *ſequentibus*. In quem locum, *n.*4. In quem finem, *n.* 11.

Razias Aſſidæus, *a m.* 3893. *n.*11. Caſtitatis amator, *ibid.* Capitur a Nicanore, *ibid.* Seipſum interimit, *ibid.* An ſic faciendo peccauerit, *n.* 12. Quid ſentiendum, *ibid.*

Rechabitæ Ordinis Prophetici cultores, *appar. cap.*7. *num.*6. Quando cœperint, *ibid.* Durauerunt vſque ad Chriſtum, *cap.*8. *num.*7. Filij Ionadabi appellati, *ann. m.* 3159. *n.* 1. Eliæ diſcipuli, *n.* 2. Vnde Rechabitæ appellati, *ibid.* Eorum Inſtitutum quale, *n.* 3. Eiuſdem, ac filij Prophetarum, *ibid.* Obedientia, paupertate, vini abſtinentia, *ibid.* Caſtitate quoad aliquos, *n.*4. Erant Scribæ, *num.*3. An vota emitterent veteri Legi proportionata, *n.*5. Inſtituti Eliani, *n.*6. An occiſi ſub Manaſſe Rege, *a.m.* 3341. *n.*4. Quando tranſmigrauerint in vrbanam Ieroſolymorum habitationem, *a.m.* 3429. *n.* 3. Tranſlati in Ieroſolymam, *a. m* 3431. *n.*2. Quare, *ibid.* Quomodo dicantur captiui, *ibid.* Ieremiæ Prophetia de illis, *n.* 3. Perpetuitas illis in præmium promiſſa, *ibid.* Qualiter ea intelligenda, *n.*4. Aſſiſtentia in Templo, *ibid.* Miniſteria in eo, *ibid.* Perpetuitas, *n.* 5. Reſeruantur tempore captiuitatis Iudæorum, *a.m.* 3447. *num.* 3. An ducti in Ægyptum, *ibid.* Cur captiui vocati in titulo Pſalmi 70. *n.*4. Redeunt Ieroſolymam, *a.m.*3449. *num.* 2

Reges tres in Genealogia Chriſti cur prætermiſſi, *a.m.* 3226. *n.*2. Reges qui adorauerunt Chriſtū natum an ex Eſſenis, aut Rechabitis prodierint, *a. m.* 4053. *n.*4. & 5.

Regio trans Iordanem a Chriſto, & Eſſenis habitata, *a.m.* 4085. *n.*13. Ibi promouetur Religioſorum perfectio, *a.m.* 4086. *n.*2.

Religio an in Lege veteri, *apparat. cap.* 4. *n* 14.16.

Religioſorum quorumdam perpetuitas, *ann.mund* 3431. *n.*6. Religioſi qui appellantur, *c.*2. Actuū Apoſtolorum, *a.m.*4086. *n.*28.

Remi, & Romuli ortus, *a.m.*3280. *num.* 1.

Reſpublica Hebræorum quando in duo Regna diuiſa, *appar.c.*4 *n.*2. Ob imprudentiam Roboami filij Salomonis, *ibid.*

Reſpublica Iudæorum, *appar. cap* 4. *n.*2. Qualis, *ibid.* In melius mutata, *ann.mund.*3545. *n.*2.

Reuelatio facta Eremitis Carmeli de ortu Chriſti, eiuſque genealogia, *ann.mund.* 3676. *per totum.* Quantæ auctoritatis, *n.* 7. Reuelationes Prophetarum Iſaiæ, Ieremiæ, Ezechielis, & aliorum, vide

Digitized by Google

vide in proprijs nominibus ipſorum. Facta B.Petro Thomæ de Ordinis continuatione, *ann. m.* 4085.*n.*11.

Ritus Eſſeni Inſtituti, *ann.m.* 3545. *n.* 34. *& ſeqq.* Aſſidæorum, *a.m.* 3622.*n.*2.3. *&* 4. *& an.m.* 3847. *n.*4. *& ann.mund.* 3888. *n.* 3. *& ann.mund.*3890.*n.*2. Eorum, qui die Pentecoſtes ad fidem Chriſti cõuerſi fuerunt, *a.m.*4086.*n.*37.

Romę exordium, *ann. mund.* 3302. *n.*1.Quale fuerit, *ibid.* Imperator primus in ipſa Iulius Cęſar, *ann.mund.*4006. *n.* 2. Tres alias Monarchias Chaldęorum, Perſarum, & Gręcorum domans, & contereus, iuxta Danielis Prophetiam, *ibid.*

S

Sabbacha, alijs Sobac, pater Elię, *ann.mund.* 3123. *n.6.*

Sacerdos Templi an cognouerit votum Virginitatis a Deipara Virgine emiſſum, *ann.m.* 4042. *num.* 1. An illud alijs manifeſtauerit, *ibid.* Cur eam ſoli Ioſepho in Sponſam tradiderit, *ann.mund.* 4051. *num.*3.

Saccus cilicinus veſtis Prophetalis, *appar. cap.* 2. *num.* 26. *& ann. m.* 3322. *num.*4.

Saducæorum ortus, *a.m.* 3716.*n.6.* Errores, *ibidem*. Chriſtum tentant, *anno mundi* 4085. *num.*3.

Samaria ab Herode Rege reſtauratur, *anno mundi* 4021.*num.*3. Sebaſtes vocata, *ibid.* A Ioanne Hircano primum deuaſtata, *n.*4. An in ea Pſeudo Eſſeni perſeuerauerint, *ibid.* In ea ſepultum corpus Io.Bapt. *a m.*4084. *n.* 11. *&* 12.

Samaritæ impediunt Templi Ieroſolymitani reædificationem, *a m.* 3518.*n.*1. Inter eos pſeudo-Eſſeni, *a.m.* 3545. *n* 19. An iſti Catholici, *num.* 45. Quando cœperint iſti pſeudo-Eſſeni, *ann.mund.* 3608. *num.*11, Sacrificabant extra Templum Ieroſolymitanum, *anno mundi* 3651. *num.*3. Præponebant ſuas luſtrationes ſacrificijs, *ibid.* Adiuuantur ab Alexandro Magno, *anno mundi* 3716. *num.*5. Schiſmatici fiunt, *ibid.* vexantur ſub Demetrio, *ann. m.* 3754. *num.* 2.

Sammai, qui paulo ante Chriſtum viuebat, quis fuerit ex D. Hieronymo, *anno mundi* 4053.*num.*8.

Samuel Inſtitutor Prophetalis Ordinis Collegiorum, *appar.c.* 3.*per tot.*Ex varijs auctoribus comprobatum, *ibid.n.*1. Veluti Magiſter, & Prælatus ipſorum, *n.*2. An omnes hi Prophetæ Nazaręi, *num.* 3. Largè Religioſi, *num.*4. An ex Cinæis, *num.* 5. Collecti primum a Samuele, *n.6.* Cur Samuel Princeps Prophetarũ, *appar. c.*2.*n.*30.

Sanaballat Templi reædificationi obex, *anno mundi* 3608.*num.*5.

Sancti vocati Aſidęi, *a.m.*3892.*n.*2.

Saphas quis locus ſit, *a.m.*4082.*n.*10

Saraias Princeps Propheriæ, *ann. m.* 3439. *num.*2.

Sardanapalus Rex, *a.m.*3215. Geſta ipſius, *a.m.* 3220.*num.*1.

Saul

Digitized by Google

Saul Rex cur nihil damni Cinçis intulerit, *appar. cap. 1. n. 21.* Carmelus Saulis quis, *a. m.* 4086. *n.* 44.

Schariotus Abbas, & Propheta Eſſenus, *appar. c. 8. num. 9. & ann. m.* 4065. *num. 9. &* 4086. *num.* 20.

Schiſma inter Iudæos, & Samaritas, *anno mundi* 3716. *num.* 5.

Scholæ, ſeu domus doctrinæ in Lege veteri plures erant, *a. m.* 3412. *num.* 4.

Scortum Herodis Antipæ Herodias, *ann. mund.* 4083. *num.* 5.

Scribæ qui fuerint, *appar. cap. 7. n. 7.* Durauerunt vſque ad Chriſtum, *c. 8. n. 6.* Ipſorum officium quale, *ann. mund.* 3230. *n.* 2. Qui ad Ordinem Propheticum ſpectauerint, *n.* 3. Ex Rechabitis erāt, *ibid.* Defecit ipſorum Inſtitutum tépore Chriſti, *n.* 4. Sed non in eis, qui erant Eſſeni, *a. m.* 4034. *n.* 5. Ab Eſdra excitati, & propagati antea fuerunt, *a m.* 3608. *num* 9. Quomodo id factum, *n.* 10. Vocabantur Sapientes ſicut Eſſeni, & Aſſidæi, *a. m.* 4034. *num* 5.

Sebuæi quinam, *a. m.* 3608. *n.* vndecimo.

Sectæ nomen quid importet, *a. m.* 3545. *n.* 44. Non ſemper in malam partem accipitur, *ibid.* Sectę tres inter Iudęos, *a. m.* 3807. *n.* 4. Scilicet Eſſenorum, Phariſæorū, & Saducæorum, *ibid.* Quo præſertim tempore, *a. m.* 3895. *n.* 4. & 5. Eſſeni pacifici, Phariſæi autem, & Saducæi contentioſi, *a. m.* 3920. *num.* 3.

Sedecias Rex, *anno mundi* 3439. *n.* 2.

Seleucus Aſiæ Rex, quæ geſſerit, *anno mundi* 3754. *num.* 3.

Semeias Propheta Collegij Gabaan alumnus, *appar. c. 3. n. 9. &* 10.

Senes aliquando vocati filij Prophetarum, *apparat. cap. 3. n.* 11.

Septem Sapientes Græciæ quando floruerint, *anno mundi* 3474. *n.* 2. Hiſtoria de tripode aureo inter illos, *ibidem.*

Septuaginta Interpretes qui fuerint, *ann. mund.* 3766. *num.* 4. An ex ijs aliqui ex Eſſenorum, & Scribarum Ordine, *n.* 4. & 5.

Sequela Chriſti quæ requirat, *a. m.* 4084. *num.* 2.

Sermo Chriſti in monte, *ann. mund.* 4084. *num.* 6. Religioſus ſtatus in eo commendatus, *ibid.*

Seth filij Adæ tempore cultus Dei, *appar. cap. 1. n. 2.* Vmbra Religioſi ſtatus, *ibid.* Filij ipſius vocati filij Dei, *num.* 3.

Seunion vocatum Oratorium Eliæ, *ann. mund.* 3128. *num.* 3. Vnde talis nominis deriuatio, *ibidem.* Eo conueniebant Eliæ diſcipuli, *a. m.* 3129. *num.* 2.

Simeon qui Chriſtum manibus accepit *Nunc dimittis* cantans an ex Eſſenis, *ann. mund.* 4053. *n.* 7. Res eſt incerta. *num.* 8.

Simeon alius Eſſenus, ſeu Rechabita qui adfuit neci S. Iacobi Apoſtoli, *appar. c. 8. num.* 7.

Simon ſummus Pontifex celebratus in Eccleſiaſtico, *a. m.* 3754. *n.* 1. Ex Ordine Scribarum, ſeu Enoſcæorum, *ibid.* An ex Eſſenis, *ibid.* Corroborauit Templum, Eſſenis,

ſeu Aſſidęis cooperatoribus, *ibid.* Simon alius Pontifex, *a.m.* 3822. *num.* 1. Simon Machabæus, quæ geſſerit, *a.m.* 3912. *n.* 1. Pax fuit ipſius tempore, *n.* 3. Defendit caſtitatem Aſſidæorum, *ibid.*

Simon Eſſenus, *a.m.* 4034, *num.* 5. & *ann.m.* 4061. *n.* 1. Archelao expoſuit ſomnium, quod illi contigerat, *ibid.* Vocatur Sapiens a Gorionide, *num.* 2. Prædictio ipſius vera, *n.* 3.

Sion mons munitur a Iuda Machabæo, *a.m.* 3890. *num.* 4.

Solis effigies ſupra igneum currum ex Eliæ raptu mendicata, *ann. m.* 3889. *n.* 7. Quia ſol Gręcè *Elios*, *ibid.*

Solon Athenienſium Legiſlator, *anno mundi* 3460. *num.* 1.

Somnium Nabuchodonoſor a Daniele interpretatum, *a.m.* 3453. *num.* 2. Item aliud de arbore ſublimi, *a.m.* 3463. Somnium Iudæ Machabęi veridicum, *a.m.* 3893. *num.* 13.

Sophiſtarum nomine qui intelligantur, *ann.m.* 4064. *num.* 5.

Sophonias Propheta quis, & qualis, *a. m.* 3395. *n.* 2. Quando prophetauit, *a.m.* 3410. *n.* 2. An de Rechabitis prophetauerit, *ibid.*

Spelunca Eliæ in Carmelo celebris, *ann. m.* 3154. *num.* 13. Diuerſa ab ea, in qua fuit in Horeb, *ibid.* Spelunca Ioannis Baptiſtæ in Monte Sina, *a.m.* 4082. *num.* 10.

Spiritus Eliæ duplex in quo conſiſtat, *a.m.* 3154. *num.* 13, ab Eliſęo poſtulatus, *ibid.*

Spiritus ſanctus ſuper quos deſcenderit in Pentecoſte, *a. m* 4086. *num.* 26. An aliqui eorum ex Eſſenis fuerint, *ibid.*

Spongia acetoſa cur Chriſto in cruce porrecta, *in mund.* 4086. *n.* 21.

Stagnus *Maria* vocatus in Ægypto manſio Eſſenorum, *a.m.* 4054. *num.* 3. An præſentia Deiparæ honoratus dum in Ægypto manſit, *num.* 3. & 4.

Statua Nabuchodonoſor, *a.m.* 3454. *num.* 2. Qualis altitudinis, *ibid.*

Status Monaſticus quando cœperit, *appar. cap.* 4. *num.* 16. An aliqualiter in veteri Lege, *n.* 22. Perfectus, & conſummatus tempore Chriſti, *ibid.* & 23. In Lege naturæ adumbratus, *num.* 24. Qualis in vtraque Lege, *num.* 27. Quando in Lege noua a Chriſto promotus, *a.m.* 4086. *num.* 4.

Stollanus auus Beatiſſ. Virginis Mariæ, & maritus Emerentianæ, *a.m.* 3976. *per tot.*

Synagoga Aſſidęorum quid importet, *a.m.* 3888. *num.* 3.

Syncletices virgo profeſſionis Propheticæ, *apparat. cap.* 2. *n.* 23.

T

TAbernaculum vnde dictum, *a.m.* 3154. *num.* 13. Habitatio Cinæorum, *appar. c.* 1. *n.* 18. & 19.

Templa Eliæ erecta, *a.m.* 3139. *n.* 14. In eo quod erat in Carmelo, philoſophatus eſt Pythagoras, *ann.m.* 3515. *num.* 1. & 2.

Tem-

Digitized by Google

Templum ad inſtar Ieroſolymitani in Ægypto conſtructum, *ann. m.* 3889. *num.* 10. Ad illud pergunt aliqui Eſſeni, ſeu Aſſidæi, *n.* 11. & *a.m.* 3920. *n.* 9.

Templi Ieroſolymitani reędificatio, *a. m.* 3518. *num.* 1. Impedientibus Samaritis, & Cuthæis, *n.* 2. Reſtauratur tamen, *a. m.* 3533. *n.* 1. & 2. Item *a.m.* 3536. *num.* 1. Impediunt etiam Sanaballat, & Tobias quidam, *a.m.* 3608. *n* 5. Adiuuant Eſſeni, & Rechabitæ, Prophetarumque ſoboles, *num.* 6. Alijque cantores appellati, *n.* 7. Prophanatur a quodam Ieſu, *a. m.* 3690. *n.* 2. Dedicatur de nouo a Iuda Machabæo, *a.m.* 3890. *n.* 2. Iuuantibus Aſſidæis, *ibid.* Prophanatur a Craſſo, & Pompeio, *a.m.* 3988. *n.* 3. Reædificatur ab Herode, *a.m.* 4035. *n.* 1. & 2. Qualiter, *n* 3. & *ſeqq.* In ipſum præſentatur Beatiſſ. Virgo, *a.m.* 4040. *num.* 1. In quem locum, *ibid.*

Terræmotus ingens in Iudæorum Regno, *ann. mund.* 3250. *num.* 1.

Thabor mons, locus transfigurationis Chriſti, *ann. mund.* 4085. *n.* 7.

Tharſis quid ſit, *a.m.* 3211. *num.* 3.

Theognides Poeta quo tempore vixerit, *ann. mund.* 3498. *n.* 3.

Theoriæ Eſſenorum Theoreticorum munus, *ann. mund.* 4055. *n.* 3.

Thephylim Aſſidęorum quid, *a. m.* 3622. *n* 2.

Therapeutides quæ, *ann. m.* 3545. *n.* 27. & *ann. mund.* 4040. *n.* 3.

Thomas de Ieſu vir doctiſſimus, *apparat. cap.* 6. *num.* 28.

Thomas Scroppus Epiſcopus Dromorenſis auctor grauis, *apparat. cap.* 10. *n.* 16.

Thomas Vvaldenſis Auctor commendatus, *apparat. cap.* 4. *n.* 27. & *ann. mund.* 3128. *num.* 4.

Tiberius Cęſar, ſucceſſor Auguſti, *ann. mund.* 4065. *n.* 2. Mala ipſius geſta, *ibid.*

Timotheus Indęorum hoſtis a Iuda Machabæo victus, & occiſus, *a.m.* 3891. *n.* 7.

Titulus fratrum B. Mariæ vnde Carmelitis, *ann. mund.* 4086. *n.* 38.

Titulus Pſalmi 70. *ann. mund.* 3447. *n.* 4. Titulus Pſalmi centeſimi vndecimi, qui per errorem dicitur Pſalmi tertij, *a. m.* 3536. *n.* 1.

Tobiæ viri ſancti geſta, *a. m.* 3377. *n.* 1. Non pertinet ad Propheticā familiam, *ibid.* Tobias alter Ammanites, ſeu Ammonites Templi Ieroſolymitani reædificationi obſtans, *a. m.* 3608. *n.* 5.

Traditio num dicenda origo Carmelicolarum a Prophetis, *appar. c.* 6. *n.* 1.

Traditio Hebræorum de Magiſtro Eliæ, *appar. cap.* 4. *n.* 3. De Legis interpretatione per Prophetas deriuata, *ibid.* & *a.m.* 3128. *n.* 2. De longęuitate Achiæ Silonitis, *appar. cap* 4. *n.* 3. De filio Sarephtanæ ab Elia ſuſcitato, *a.m.* 3125. *n.* 4. De mundi duratione ex mēte Eliæ, *a.m.* 3129. *n.* 4. De vitulo mugiēte in natiuitate Eliſęi, *a.m.* 3133. *n.* 2. & 3. De ſeptem continuatoribus humanæ vitę, *an. m.* 3139. *n* 9. Circa ea, quæ modò

agit

agit Elias, *a.m.* 3148. *n.* 3. Circa Gieꝫi ſerui Eliſęi prauum exitum, *a.m.* 3150. *n.* 7. Circa mortuum ab Eliſęo ſuſcitatum, *a.m.* 3205. *n.* 3. De Propheciſsis, *a.m.* 3297. *n.* 3. De Baruch Propheta, *a.m.* 3429. *n.* 4. De duobus ſenibus Suſannæ, *a.m.* 3436. De ceſſatione Prophetię poſt reditum ex captiuitate Babylonica, *ibid.* De Elię inuocatione, *a.m.* 4086. *n.* 21.

Transfiguratio Chriſti in Thabor, *a.m.* *a.m.* 4085 *n.* 7. Quare Moyſes, & Elias in ea teſtes, *n.* 7. 8. & 9. Elias, quia Princeps Prophetarum, *n.* 9. Quid loquerentur cum Chriſto, *num.* 10. An pro Prophetali Inſtituto orauerit Elias, *num.* 11.

Tráſlatio ſeptuaginta Interpretũ quomodo facta, *a.m.* 3766. *n.* 1. 2. & 3. *ac* 6.

Tres Reges in Chriſti genealogia omiſſi, *a.m.* 3226. *n.* 2. & 3. Tres Reges, qui adorauerunt Chriſtum natum cuius Inſtituti homines, *a.m.* 4053. *num.* 4. & 5.

Typus Marię Elias, *a.m.* 3139. *num.* 3.

V

VAſthi Regina repudiata, *ann. m.* 3592. *num.* 2.

Veni ſancte Spiritus antiphona, cur in Carmelitarum vſu ante Miſſam maiorem, *a.m.* 4086. *num.* 26.

Verba illa puerorũ ad Eliſęum: *Aſcende calue*, quid importent, *a.m.* 3139. *n.* 17. Ioannis de Chriſto: *Ecce Agnus Dei*, &c. quibus dicta, *a.m.* 4082. *n.* 3. Verba illa: *Eliam vocat iſte*, a quo prolata, *a.m.* 4086. *num.* 21.

Veſtes albæ cur ab Angelis in Chriſti aſcenſione portatæ, *a.m.* 4086. *n.* 25. Vide *Pallium Eliæ*.

Vidua Sarephtana paſcit Eliam, *a.m.* 3125, *n.* 2. Miracula cum ipſa patrat, *ibid.* & *num.* 3.

Vini potator a Phariſęis cur Chriſtus vocetur, *a.m.* 4065. *n.* 5. Vini vſus Rechabitis prohibitus, *a.m.* 3159. *num.* 3. Vini in aquam conuerſio a Chriſto facta, *anno mundi* 4083. *n.* 1.

Virgę florentis in manu S. Ioſephi hiſtoria, *ann. mund.* 4051. *n.* 3.

Virgilij ętas, *ann. mund.* 4035. *num.* 5.

Virgines clauſę in Templo Salomonis, *ann. mundi* 4040. *num.* 2.

Virginitas an in Lege veteri æſtimata, *appar. cap.* 4. *n.* 15 & 16. An in Tẽplo Salomonico locum habuerit, *a.m* 4040. *n.* 3. An ex aliquali voto, *ibid* Virginitas Beatiſſ. Virginis, *a.m.* 4042. *n.* 1. & 2. Ex voto, *ibid.* A quo tempore, *n.* 3. De virginitate Elię, & aliquorum diſcipulorum ipſius, *apparat. cap.* 4. *num.* 9. & 11.

Vir Dei pręnunciator ortus Ioſię Regis, *a.m.* 3387. Occiditur a leone, *num.* 4. Seducitur a quodam alio, *ibid.* Quis hic fuerit, *n.* 5. Num falſus, aut verus Propheta, *n.* 5. & 6. An Inſtituti Samuelis, *n.* 8. Ille occiſus a leone fuit ſanctus, *n.* 9. Eius oſſa inuenta a Ioſia Rege, *an. mund.* 3410. *num.* 1.

Viri Dei appellabantur Prophetę, *ap. par. cap.* 7. *num.* 5.

Viſio facta parenti Elię ante ipſius ortum, *a.m.* 3123. *n.* 7. Nũbeculę paruulę facta Eliæ, *a.m.* 3126. *n.* 5. & 4037. *num.* 6. & *ſeqq.* Quid ſignificant, *ibid.* Viſio Elię facta Rabbi Haca-

Hacados, *n.* 9. Quid in illa contentum, *ibid.* Viſiones factę Prophetis Iſaię, Ieremię, & alijs, vide in proprijs nominibus ipſorum.
Vita Prophetica quid importet, *apparat. c.* 2. *n.* 24.
Vita communis inter filios Prophetarum, *ann. mund.* 3144. *n.* 4. & 3145. *n.* 3. Eſſenorum, *ann. mund.* 3545. *num.* 23. Conuerſorum in die Pentecoſtes, *a. m.* 4086. *n.* 37.
Vnctio Regis Iehu quomodo, & a quo facta, *ann. mund.* 3151. *n.* 2.
Vota an in Lege veteri, *appar. cap.* 4. *per totum*. An in Rechabitis, *an. m.* 3159 *n.* 5. An in Eſſenis, *a. m.* 3545. *n.* 35. & *ſeqq.* An in Beatiſſ. Virgine, *ann. mund.* 4042. *n.* 3. Quando in Lege noua a Chriſto commendata vota Religioſa, *a. m.* 4086. *n.* 2. 3. & 4.
Vrias Propheta occiditur, *ann. mund.* 3426. *n.* 2. Num alumnus Prophetici Inſtituti, *n.* 3.
Vrſi occidunt pueros, quibus maledixerat Eliſęus, *a. m.* 3139. *n.* 18.

X

XErxes Imperator, *anno mundi* 3568. *num.* 3. Succedit Dario, *ibidem*. Famoſiſſimus, *ann. mund.* 3569. *n.* 2. Geſta ipſius, *ibidem*. Xerxes ſecundus, *ann. mund.* 3630. *num.* 1.

Z

ZAchæus Publicanus Chriſtum excipit, *a. m.* 4086. *n.* 7.
Zacharias filius Ioiadę, *a. m.* 3192. *n.* 1. Non ſpectat ad Propheticum Ordinem *n.* 3. Quid de alio Zacharia, *a. m.* 3227. *n.* 2. Zacharias alius filius Barachię, *ann. mund.* 3296. *n.* 2. Zacharias Propheta inter duodecim minores, *ann. mund.* 3533. *n.* 7. Cuius Inſtituti, *ibid.* Ipſius Prophetiæ, *ibid.* Mors, *ann. mund.* 3568. *n.* 1. Zacharias Ioannis Baptiſtę pater an occiſus ab Herode, *ann. m.* 4055. *num.* 3.
Zamolxis diſcipulus Pythagoræ, *a. m.* 3545. *n.* 10.
Zamzumim qui vocentur, *appar. c.* 7. *num.* 2.
Zebedęi cognatio, *in fin.*
Zelus Elię diuinam promeretur pręſentiam, *a. m.* 3127. *num.* 2. & conſolationem, *ibid.*
Zegleri ſententia circa conuerſationem Ioannis Baptiſtæ cum Eſſenis, *a. m.* 4081. *n.* 4. Et cur facile Ioannes a Iudæis receptus, *ibid.* Item circa manſiones in deſerto, vbi Eſſeni morabantur, *num.* 7.
Zonarum vſus antiquis Prophetis familiaris, *a. m.* 3183. *n.* 7. Eliæ, *ibid.* Ioanni Baptiſtæ, *a. m.* 3322. *num.* 4. An etiam Iſaiæ, *ibid.* An Ieremiæ, *a. m.* 3406. *n.* 4.
Zorobabel Princeps Iudęorum, *a. m.* 3533. *n.* 2. Quæſtionem proponit de re magis excellenti in Orbe, *ibid* Reſoluit quod Veritas, *num.* 3. Petit pro pręmio a Dario Rege rędificationem Ieruſalem, *num.* 4. Obtinet, *ibidem*.

FINIS.

A01 1470962

Digitized by Google

Digitized by Google

F 59.

Digitized by Google